חסידות · ספרי חסידות נוספים

זרע קודש

רבי נפתלי צבי הורוביץ מרופשיץ

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

זרע קודש

רבי נפתלי צבי הורוביץ מרופשיץ

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/זרע-קודש/
הקובץ נוצר ב־19 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

הסכמות 5
על התורה 6
בראשית 6
נח 16
לך לך 21
וירא 31
חיי שרה 40
תולדות 47
ויצא 61
וישלח 70
וישב 82
מקץ 86
ויגש 93
ויחי 100
שמות 106
וארא 113
בא 125
בשלח 140
יתרו 159
משפטים 165
תרומה 172
תצוה 181
זכור 188
כי תשא 190
פרה 198
ויקהל 200
פקודי 205
ויקרא 207
החודש 214
צו 215
שמיני 219
תזריע 224
מצורע 226
אחרי מות 227
קדושים 228
אמור 233
בהר 236
בחוקתי 237
במדבר 243
נשא 251
בהעלותך 253
שלח 260
קרח 270
חקת 275
בלק 283
פנחס 285
מטות 290
מסעי 292
דברים 295
ואתחנן 299
עקב 312
ראה 315
שופטים 317
כי תצא 317
כי תבוא 323
נצבים 330
וילך 339
האזינו 342
וזאת הברכה 346
על המועדים 347
ראש חדש ניסן 347
הקרבת הנשיאים 348

הגדה 353
פסח 382
אחרון של פסח 408
ראש חדש אייר 419
ל"ג בעומר 419
שבועות 421
ראש חודש סיון 445
ראש חדש תמוז 446
ראש חדש אב 446
חמשה עשר באב 447
ראש חדש אלול 448
ראש השנה 448
ערב יום הכיפורים 465
סוכות 471
הושענא רבה 532
שמיני עצרת 542
ראש חדש כסלו 547
חנוכה 548
ראש חדש טבת 614
חמשה עשר בשבט 614
ראש חדש אדר 616
פורים 617
לקוטים 626
לקוטי מהר"ם 645

הסכמות

הסכמת הרב אדמו"ר הגאון הגדול המפורסם שר התורה סיני ועוקר הרים רשכבה"ג ראש גולת אריאל כבוד שמו מוה' **יוסף שאול הלוי נאטנזאהן** האב"ד דק"ק לבוב והגליל:

כן בקדש חזיתי מחברת טהורה נעימה קדושה מהרב הקדוש מופת הדור מגזע היחס מקבת צור חוצבתו אבני שיש טהור ערום ביראה מוה' **נפתלי הורוויץ** זצ"ל האבד"ק **ראפשיץ** הנקוב בשם **זרע קודש** ושמו כן הוא כי הוא זרע קודש וגם זרע לצדקה והוציא לחם קודש אשר ממנו יאכלו בית ישראל. יאכלו וישבעו ויתענגו מטובו. והנה הרבנים החריפים המושלמים כבוד הרב מוה' **אורי וואלף סאלאט** נ"י ומוה' **אשר שטראם** נ"י מטארנא המה נהגו בו עין יפה והדפיסו הספר הלז אשר הוא רב הכמות והאיכות גם בעד הכתב יד הזילו זהב מכיסם וקנו אותו בכסף מלא מאת הרבני המנוח מ' עוזר חיים ראזין ז"ל מראפשיטץ. ע"כ מהראוי לבל יקרב איש זר להשיג גבולם ולבלע ולהשחית את כל עבודתם אשר עבדו בקודש ותהי להפך כל המסייע ידי עושי מלאכת הקודש יתברך ממעון הברכות ומשמי טלי הצלחות. אלה דברי המדבר לכבוד מעלת הרב הקדוש זצ"ל המחבר. לבוב יום ד' בהעלותך תרכ"ח.

הצעיר **יוסף שאול הלוי נאטנזאהן** האבד"ק לבוב והגליל.

הסכמת כבוד אדונינו מורינו ורבינו הרב הגאון המובהק בקדוש רשכבה"ג בוצינא קדישא חסידא ופרישא אספקלריא המאירה עה"י פה"ח פאר הדור קדושת שמו מרן מוהר"ר **חיים הלברשטאם** נ"י אבד"ק צאנז והגליל יע"א:

הן כל יקר ראתה עיני כתבי קודש וחדושי תורה מכבוד אדומ"ר הרב הקדוש א"א מופ"ה המנוח מוה **נפתלי צבי** זלה"ה האבד"ק ראפשיץ זי"ע וקמו ונתעוררו המופלגים החסידים יראי השם והביאום לביה"ד לזכות את הרבים ולהפיץ מעיינותיו חוצה והנה אם כי בימי קדם לא צויתי להדפיס חידושי תורתו של אדומ"ר הקדוש הנ"ל כי ידעתי שגם המחבר הקדוש בחיים חיותו לא הסכים שידפסו חי' תורתו אולם לאח"ז עלה בלבי שיפה עשו המדפיסים הנ"ל שהוציאו לאור כתבי קודש האלו כי ידוע שגם הרב מהרח"ו זלה"ה מנע מלהוציא לאור חידושיו ומה שקיבל מרבו האר"י זלה"ה ולא הניח לתלמידיו לכותבם ואעפ"כ עשו צדיקי הדור כמה תחבולות והתפעלות להעתיקם ולכותבם ולהוציאם לאורה והארץ האירה מכבודו ומלאו פני תבל וכן עשו החסידים היקרים הנ"ל שהוציאו לאור מחברת הקודש ולהקרא בשם **זרע קודש** ומצוה גדולה להחזיק בידם ולקנות מהם הספרים הקדושים הללו וחלילה להשיג גבולם ולהדפיס עוד

בלי רשותם ורשות ב"כ וזכות המחבר הקדוש יעמוד לנו להגן עלינו ולראות בביאת גו"צ בב"א. דברי הבעה"ח יום ג' י"ב ימים לחודש סיוון תרכ"ח פה"ק צאנז:
הק' חיים הלברשטאם

על התורה

בראשית

חיבור סוף התורה לראשיתה לעיני כל ישראל בראשית ע"ד שפי' מ"ש לא אוכל עוד לצאת ולבוא כו' שפי' לצאת חוץ מעוה"ז ולבוא לעוה"ז כי וה' אמר אלי לא תעבור את הירדן ירד מן שער הנו"ן כי מ"ט שע"ב הוריד משה לישראל ע"י שהי' מקשר א"ע בדבקותו יתב' ע"י א' משע"כ ואח"כ מחמת אהבת ישראל הי' מדבק א"ע עמהם כמ"ש חז"ל שאמר מי שיש לו חולה בתוך ביתו בא אלי וכדומה צרכי ישראל נמצא בזה הי' מוריד להם ומדבק עמהם את השער משע"ב שהי' בדביקותו ואח"כ הי' ע"י דיבורו בצרכי ישראל ואהבתם ומעלתם הי' מדבק א"ע בו יתבר' ואח"כ הוריד מדריגה זו לישראל בדרך ה' כל המ"ט שע"ב וז"ש וילך משה כו' שהיה הולך ע"ד ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה שהאדם צריך להיות הולך ממדריגה למדריגה וזה הי' משה עושה תמיד רק בעת מתן תורה כתיב אנכי עומד בין ה' וביניכם שאז הי' במדריגות עומד כי אז פתח יתב' שמים ושמי השמים כו' ואמר אנכי ה' אלקיך כו' עד שלא הי' אפשר עוד למשה להלוך למדריגה למעלה מזו והי' במדריגת עומד וזהו שמתחילה כתיב בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ ואח"כ כתיב ביום ברא ה' אלקים ארץ ושמים כי ית"ש ברא הבריאה בהשתלשלות מעילא לתתא כדי שיהי' האדם יכיל להיות הולך מתתא לעילא מארץ לשמים והוא ע"י שגם בגשמיות וארציות שעוסק ימצא שם אלקות ויתוודע שמלא כל הארץ כבודו וז"ש חז"ל ביום ברוא ה' אלקים ארץ ושמים שהזכיר שם מלא על העולם מלא כנ"ל שע"י שישראל הם ההולכים מתתא לעילא ומוצאין בכ"מ שבעולם שמלא מאלקות בכל הויות שבעול' נעשה שם מלא הוי' אלקים שבכל הויות שבעולם יש אלקות ולזה נברא כל הבריאה וז"ש לעיני כל ישראל בראשית "לעיני "כל "ישראל ר"ת ילך שילכו ישראל בדרך זה שיראו בכ"מ בעיניהם גילוי כבודו וחכמתו ית"ש איך כולם בחכמה עשה ולשם זה הי' הראשית הבריא' שילכו ישראל בדרך זה מתתא לעילא כר"ת ילך כנ"ל:

או לחבר לעיני כל ישראל בראשי כי יראת גי' תורה שהתורה מביאה ליראה והנה כתיב אלה דברי הברית שאותיות אלה שורש התורה כי אלה רומז לו' מדות כ"א כלולה מוא"ו

גי' אלה ולכן כמה פעמים כתיב אלה דברי המצות והחוקים כו' הכל עד"ז ור"ת אלה הוא "אתה "הראת "לדעת וג"כ הוא אותיות לאה מורה על עולם העליון שנקרא כך והנה ולכל היד החזקה אמרו במדרש על הלוחות של סנפירין הי' וכבידים הי' וז"ש אח"כ לעיני כל ישראל שלעיני כל ישראל עם אותיות אלה שהם שורש התורה גי' ירא את ה' בני ומלך עה"כ וז"ש אחר כך בראשית אותיות ירא בושת.

עוד י"ל שישראל אותיות ישר אל ע"ד שפי' כי בו שבת אל מכל מלאכתו כי יש הנהגה בהטבע ויש הנהגה שלמעלה מן הטבע וכן הי' רצון אלקינו יתב' לברוא בב' הנהגות ושאדם יתגבר על הנהגת הטבע וינהג א"ע בהנהגה של מעלה והטבע ולזה ברא ית"ש עץ הדעת שבאמת ע"י אכילה מאותו עץ ידע טו"ר אך ית"ש אמר לאדה"ר שלא יאכל ממנו כדי שידע עי"ז טו"ר מהטבע שהוא מאכילת העה"ד רק יעבוד אותו ית"ש באמת ועי"ז יבוא לדעת טו"ר וז"ש ית"ש אח"כ ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים שנברא שע"ד הטבע יבוא מאכילת עץ החיים שיחי' לעולם אך אם יקח גם משם ויהי' חיותו ג"כ ע"פ הטבע ואכל וחי לעולם ודעתו כבר הוא ג"כ ע"פ הטבע מאכילת עץ הדעת וא"כ לא יזכה לעולם להנהגה שלמעלה מהטבע שיחי' לעולם בלמעלה מהטבע שהיא יותר במעלה לזה מנע ית"ש אותו מאכילת עץ החיים שיזכה לחיי עולם ע"י שמירת תורה ומצות וזהו ענין אותיות מלאכה צירוף אל כמה גי' אדני מורה על הנהגת הטבע ויה"ש הוא אדון הטבע ושם אל שבמלאכה מורה על הנהגה שלמעלה מהטבע והנה בחול מתנהג קצת ע"פ הטבע ג"כ וזהו צירוף אותיות מלאכה אבל בשבת כתיב כי בו שבת אל מכל מלאכתו שהנהגה רק בשם אל שלמעלה מהטבע וזהו אותיות ישראל לישר כח ולהגביר כח שם אל שהוא ההנהגה שלמעלה מהטבע ולזה עבודת כל איש מישראל צריך שיראה שיתנהג למעלה מהטבע ולזה ברא ית"ש הבריאה וז"ש ישראל אותיות ישר אל בראשית ולזה נברא העולם ונ"ל שזהו הי' חטא קין ג"כ שהביא מפרי האדמה מנחה לה' להורות על הנהגה הגשמיות בהטבע ולעבוד ה' בזה ובאמת צריך להנהגה שלמעלה מהטבע [וע"ז רמז הבל בקרבנו] וז"ש והבל הביא גם הוא מבכורת צאנו מבחי' ראשית שלהם ומחלביהם הטוב הנבחר העליון והראשית ובאמת ברא ית"ש ב' הנהגות הנ"ל וז"ש בראשית ברא אלקים את השמים ומורה על הנהגה שלמעלה מהטבע ואת הארץ הנהגת הטבע והאדם צריך להגביר הנהגה שלמעלה מהטבע כמו שמרומז בישראל ישר אל כנ"ל:

התחלת התורה באות ב' שפתוחה כמו בית שנכנסים לתוכה זה מורה לנו כי אמרו ז"ל חבל על דלית לי' דרתא ותרעא לדרתא עביד כי היראה הוא הבית וראשית חכמה יראת

ה' ולכן התחילה בב' שהוא הבית הדרתא כנ"ל היראה לכנס לתוכה כמו שנכנסים בבית ולכן בראשית אותיות ביראת והשי"ן מורה לנו כי יש מילוי אלקים במילוי יודי"ן גי' שי"ן זה מורה לנו השי"ן לידע שיש אלקים דיין ושופט ית"ש שאלקים הוא לשון דיין ומזה יבוא לאדם היראה וגם מה שסיימה התורה ישראל ומתחלת בב' רמז כי אמרו דורשי רשומות ישראל ר"ת "יש "ששים "רבוא אותיות "לתורה כי כ"א מישראל יש לו אחיזה באות א' מן התורה והתורה הוא בית של "ישראל שכמו שלבית נכנסים בה כן ישראל נכנסים וכלולים בהתורה הקדושה וכתיב בית ישראל ברכו את ה' ישראל שנכנסים בהבית שהתורה הוא בית של ישראל ולכן מסיימת התורה ישראל ומתחלת בב' לרמוז על הנ"ל שהתורה בית ישראל:

א"י התורה מסיימת לעיני כל ישראל ומתחלת בראשית כי הנה משה שושבינא דמלכא אהרן שושבנא דמטרוניתא הפירוש כי משה שהוכיח את ישראל בדברים קשים תמיד ממרים הייתם עם ה' מיום דעתי אתכם והרבה דברי' קשים כי עם קשה עורף אתה ולפניו ית' הי' מתחבט בכל זויות וזויות בשביל ישראל ומסר נפשו עליהם כמ"ש ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת כי הי' שושבינא דמלכא ולא הי' מקרב את ישראל לעיניהם רק לפני ה' שהי' שושבינא מקרב את הקב"ה אצל ישראל במליצתו עליהם ואהרן הי' שושבינא דמטרוניתא שבפני ישראל שיבח אותם לעיניהם מאד וקרבם מאוד ואמר להם אתם טובים מאוד ומאוד אתם עם קדוש ועי"ז קרבם להשית"ש וז"ש ולכל היד החזקה אשר עשה משה שעשה והראה גבורה שמורה יד החזקה לנו שהוכיח אותנו בדברים קשים כגידים זהו הי' רק לעיניהם של ישראל בפניהם הי' מוכיחם אבל לפני אל כי אלקים עשה שיראו מלפניו אבל לפניו יתב' מסר נפשו עליהם כנ"ל וכן שמעתי משל מהמגיד הקדוש מוה' יחיאל מיכל זצ"ל שמלמד הלומד עם תלמיד בפניו אומר לו דברים קשים ומבזהו מאוד אף שבאמת הוא תלמיד טוב וכששואל אביו על לימודו משבח הרב מאוד בפני אביו, רק לעיני התלמיד כדי שילמוד יותר מבזה אותו, כדי שיקבל עול תורה ויראה יותר וז"ש ולכל היד החזקה מורה גבורה דברים קשים עשה משה לעיני כל ישראל בפניהם ובראשית אותיות שב ביראת כ"כ בתקונים שעשה משה זה כדי שיהי' יושבים ביראת ה' אבל הבריאה הי' להטיב ובכל דבר כתיב וירא אלקים כי טוב.

א"י כי אמרו ז"ל עיני ולבא תרין סרסורי עבירה וית"ש אומר אם את נותן לי ליבא ועיני אנא ידע דאת דילי והנה כל ישראל כלולים במשה כי אמרו ז"ל על משה ילדה אשה אחת ששים רבוא בכרס א' כי הי' כלול מכל הס"ר נשמות ישראל ולכן "ממכון "שבתו "השגיח ר"ת משה כי ית"ש חפץ חסד היא ומעלים עין מסוררים ולכן כשרוצה להשגיח

ולהיות מבין אל מעשי כל איש ומחשבותי' מביט על אחיזת נשמתו במרע"ה במרע"ה שם מביט עליו ומשגיח על עמו בני ישראל כי שם בשורש אחיזת נשמתם במשה כלם יפים וברורים והנה משרע"ה שהיה כלול מכל נשמת ישראל בכח קדושתו פעל ועשה שיהיה לבם ועיניהם של ישראל רק סרסורי למצוה ולא ח"ו סרסורי דעבירה וז"ש אשר עשה משה לעיני כל ישראל שתיקן את עיניהם שיהיה סרסורי דמצוה ומסיימת התורה בלמ"ד ומתחלת בב' אותיות לב רמז שיהיה גם הלב רק סרסורי דמצוה ולא לעבירה ח"ו וג"כ הר"ת מן "משה "לעיני "כל "ישראל "בראשית הם בי מלך רומז שהתורה אומרת בימלכים ימלוכו:

א"י ונקדים פי' המדרש ע"פ אלה תולדות השמים והארץ בהבראם כו' אמר ר' יהודא נשיאה שאילת לר"ש ב"ר נחמן מאי דכתיב סולו לרוכב בערבות ביה שמו אין לך כל מקום ומקום שאין לו איש ממונה על בית שלו כו' כך מי ממונה על בית של עולם הקב"ה ביה שמו על בית של עולם כו' שאלית לר"א ולא אמר כן אלא כי ביה ה' צור עולמים בב' אותיות ואין אנו יודעים אם העוה"ז ביו"ד ועוה"ב בה' כו' בה' בראם הוי אומר שעוה"ז בה' ועוה"ב ביו"ד ומה זו אינו תופס את הלשון כך לא בעמל ולא ביגיעה ברא הקב"ה את עולמו אלא בדבר ה' שמים נעשו כו' הנה ית' ברא העולם בששה קצוות רומזים למדת עליונות וזה שאז"ל שאדם הראשון כשנברא היה עומד פניו למזרח כי הנה מזרח הוא הממוצע בין צפון לדרום כי דרום הוא צד ימין מדת חסד וצד שמאל הוא גבורה כי שמאל דוחה כי בצד שמאל מונח הכבד והכבד כועס וצריך לראות שהכעס יהיה לטובה כמ"ש רגזו ואל תחטאו לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצה"ר ולכעוס עליו ולדחות אותו וז"ש שמאל יצר דוחה בהכעס וגבורה ורוגז שבשמאל ומזרח הוא הממוצע הוא מדת אמת כי ההולך באמת א"א לו להתנהג במדה אחת תמיד לא במדת חסד תמיד ולא בגבורה תמיד כי לפעמים צריך להתחסד עם טובים ולפעמים צריך למדת גבורה על הרשעים ויצה"ר כנ"ל כי כן הוא האמת ולפי הוראת האמת כן צריך להתנהג ולאחוז בב' הקצוות צפון ודרום ולכן היה עומד אדה"ר פניו למזרח לאחוז בב' הקצוות להתנהג במדת אמת וזהו בחי' לב שעומד באמצע הגוף כי לב פירושו כמו לב השמים לב ים שפי' באמצע ולכן התורה מתחלת בב' ומסיימת בלמ"ד מורה כי התוה"ק תורת אמת ונעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן וכאילו היה התחלת וסוף התורה שהם אותיות לב באמצע התורה כי באותיות לב אלו מתחברים סוף והתחלת התורה כי דבר שהוא האמצע ביניהם הם אותיות לב מחברם כי הלב הוא ממוצע מורה על מדת אמת כנ"ל שאמת ממוצע ומחבר חסד וגבורה ולכן אנו מתפללין וטהר לבנו לעבדך באמת כי אמת ולב הם בחי' אחת

נחזור להנ"ל שית"ש ברא העולם בששה קצוות בחי' מדות וצפון ודרום הם חו"ג ומזרח מדת תפארת מדת אמת ומעלה ומטה אלו הב' קצוות רומזים למדת נצח והוד כי מי שמנצח את חבירו היא מדמה עצמו למעלה מחבירו ולכן רוצה לנצחו ומדת הוד הוא ענין מטה שמודה לחבירו ומכניע עצמו תחתיו והוא למטה מחבירו וקצה מערב הוא יסוד שהוא כללות המדות כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה כו' כי כל בשמים וארץ הוא מדה הששית יסוד ולכן מערב גי' שי"ב כמנין כל הי"ב צרופי הוי' שמערב לשון תערובות שבבחי' מערב מדת יסוד מתערבים שם כל המדות ולכן יום ששי נקרא ערב שבת ג"כ לשון תערובות כי ביום הששי מתערב שם קדושת שבת הבא כי ערב שבת הוא הממוצע בין השבת והחול ובו מתערבים ומתמצעים ולכן קורין בקידוש יום הששי ויכולו השמים ביחד הגם שויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו כו' כי באמת יום הששי הוא המחבר את יום השבת לחול ולרמז זה אנו קורין את ליל שבת על יום הששי שקורין בל"א פרייטיג צו נאכט וכן להפך ביציאת שבת אנו קורין את ליל א' על שבת בל"א שבת צו נאכט ולכאורה הי' ראוי להיות בהפך לקרות את ליל כניסת שבת ע"ש שבת וליל יציאת שבת על החול כי הלילה הולכת אחר היום שלאחריו רק כי מורה כנ"ל על קדושת שבת שמתערב בחול ולכן גם בליל מוצאי שבת קורין על שם שבת שקדושת שבת משפיע לימי החול כלל הדבר שמערב היא לשון תערובות וסולו לרוכב בערבות פי' ג"כ לשון תערובות שאף מי שהוא עדיין אינו טוב ברור מכל רע רק הוא עדיין מעורב מטו"ר עכ"ז אם רק מחזיק באמונתו ית' גם על זה האיש עושה ית' לעצמו מרכבה ושכינה במערב אף שהוא מטו"ר ובי"ה גי' טוב שם הגושפנקא דחתים בה שמיא וארעא הר"ת מאת השמים ואת הארץ כי ית"ש אמר בשעת הבריאה שאמרו המלאכים עתיד הוא למחטי קמך אמר וכי למגנא אנא נקרא רחום וחנון כן ג"כ עתה לאחר הבריאה נוהג ית' בטוב עד"ז וזהו מרמז לנו הכתיב אלה "תולדות "השמים "והארץ ר"ת תה"ו בהבראם שהתולדות שמים וארץ מתנהגים כמו שהיה עיקר הבריאה שהיה הארץ תהו ובוהו וחושך עד שברחמיו ית' אמר יהי אור כן בכל פעם אף שהאדם הוא עדיין מעורב בטו"ר ותוהו ובוהו עזרו ית' שיעשה תשובה ויהיה ה' לו לאור עולם וז"ש ביום עשות ה' אלקים שמות אלו גי' הר"ת של יענינו ביום קראינו שכל הדינים של אלקים נמתקים ארץ ושמים ארץ קדמה לשמים שאף שאיש הזה הוא בחי' תהו עכ"ז עולה ממנו מ"נ בחי' ארץ קודם לשמים ולוקח ית' כביכול לעצמו תענוג מזה האיש ולכן הר"ת אלה "תולדות "השמים "והארץ ר"ת תהו לרמז על הנ"ל שכמו שבתחילת הבריאה היה הארץ תוהו ובוהו ואמר ית' יהי אור כן בתולדות השמים וארץ שאחר הבריאה מתנהגים ג"כ כן וז"ש לעיני כל ישראל בראשית

ברא אלקים שכמו שבראשית הבריאה היה תוהו ובוהו ואמר ית' יהי אור כן ההנהגה לעיני כל ישראל כשמתנהג רק בלבו באמת כנ"ל בהתחלת התורה וסופה אותיות לב בחי' אמת כנ"ל וס"ת בראשי"ת בר"א אלקי"ם ס"ת אמת וז"פ המדרש ביה שמו כנ"ל גי' טוב אף שהקב"ה ממונה על בית של עולמו שפי' המ"כ בשם הרמב"ן מלשון צעקת המדינה והעולם שמורה דין וגבורה מלשון בייא אתה מעביר עלינו כו' עכ"ז ביה שמו כנ"ל שמתנהג בטוב ומ"ש העוה"ז בה' רומז למ"ש ז"ל שה' רומז לתשובה כמ"ש מ"ט כרעא דה' תלוי' דמאן דרוצה ליעול יעול בהך ששם חותר ית' חתירה לבע"ת. גם רומז כי ה' אינו תופס את הלשון רק הבל בלבד כי האדם שמחזיק א"ע להבל ואין ותוהו שוכן ית' אתו כי אשכון את דכא כתיב שמזה שהאדם מחזיק א"ע להבל ואין שוכן ית' אתו ונמתקים כל הדינים כנ"ל. ורמז עוד לעיני כל ישראל בראשית ברא אלקים ע"ד שפי' לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל שמתחילה צריך לקיים התורה בבחי' יוד עקב בחי' שפלה אף שאינו מבין לאורות וסודות המצוה ואח"כ ישראל אותיות לי רא"ש שית"ש מגלה לו סודות המצות כן רמז כאן ישראל בראשית ברא אלקים שהיתה הארץ תוהו ובוהו כו' ואח"כ ויאמר אלקים יהי אור כן לא יתיאש האדם א"ע אלא אם נדמה לו שהוא תוהו ובוהו והבל בוודאי יעזרו ית"ש ויהיה לו לאור עולם ויהיה בבחי' ישראל לי ראש הגם שהוא נדמה לו שהוא תוהו ובוהו יעזרו ית"ש דוגמת בריאת העולם שהיה עד"ז כנ"ל וז"ש לעיני כל ישראל בראשית שיראו בעיני שכלם איך היה ראשית הבריאה ויבינו כנ"ל:

א"י התחלת התורה לקשרה לסיום התורה לעיני כל ישראל ע"ד שפי' מה שפי' התרגום ה' ימלוך לעולם ועד ה' מלכותי' קאים ובפסוק כתיב ימלוך לשון עתיד והתרגום פי' קאים בהות כי לשונינו לשון הקודש הוא פנימיות ולכן אמר ימלוך עתיד שיהיה ה' אחד ושמו אחד ויחזור העולם לתיקונו הראשון משא"כ עתה אף שהם גבורותיו ונוראותיו עכ"ז אין מתפרסם כבודו ית' ואין העולם על תיקונו כמו שיהיה לעתיד כי ידוע בספרים שהיה ית' בונה עולמות ומחריבן כו' וגם אמרו ז"ל שעלה במחשבה לבראות במדה"ד ראה שאין העולם מתקיים כו' ונראה שכל דבריהם בזה אחד כי העולמות הנ"ל שנקראים בספרים כלים שבורים הוא מחמת שנתרבה מאוד אור הקדושה שלא בא עדיין להשתלשלות גדול כמו אח"כ ומחמת גודל אור הקדושה לא היה אפשר לסבול גודל היראה והפחד מהדר גאון ה' שהיה היראה גדולה מאוד לאין שיעור וערך וא"א לנבראים לסבול וז"ש שעלה במחשבה לבראות במדה"ד ורמז לזה כי גבורה גי' חרוב וגי' יראה שהעולמות הנ"ל היה בגודל יראה וגבורה שלא היה אפשר לסבול הפחד והיראה ולהיות בגדר מציאות כלל

רק היה בטלים במציאות מגודל היראה והפחד עד שבא לכמה השתלשלות שנשתלשל האור מסיבה לסיבה עד שהיה אפשר לכלים לסבול האור שלא יהיו בטלים ממציאות וז"ש והארץ היתה תוהו כו' ויאמר אלקים יהי אור בחי' משה שכשנולד נתמלא הבית כולו אורה ונקרא טוב כמ"ש ותרא אותו כי טוב הוא וכן באור כתיב וירא אלקים את האור כי טוב ולכן רמוז כאן "משה "לעיני "כל "ישראל ר"ת כלים שהוא בחי' עולם התיקון בראשית כו' עד ויאמר אלקים יהי אור שחוא בחי' עולם התיקון שהכלים לא יהיו נשברים ויוכלו לסבול גודל האור שלעתיד יתוקן העולם כל כך שתתפשט הקדושה בבחי' זו שעלה במחשבה ואעפ"כ יהיה העולם יוכל לסבול גודל האור והקדושה והפחד ויתוקן שבירת הכלים וז"ש ה' ימלך אותיות כלים שהכלים הנשברים הנ"ל יתוקנו ולכן אמר לשון עתיד ימלוך והתרגום הוא בחי' חיצוניות העולמות ולכן פי' מלכותי' קאים אף שאנחנו מצפין שיהיה ב"ב בבחי' עליונה יותר כנ"ל מ"מ גם עתה מלכותי' קאים לעלם כי עתה עכ"פ כבר מתוקן העולם שלא יחרב ומלכותו ית' קאים ולעתיד יהיה בחי' פנימיות בחי' לשון הקודש:

א"י על התחלת וסוף התורה נקדים לפרש פסוק ויתעצב אל לבו להבין מאי דאמרי אינשי הלב אינו מניח לי לאכול או לעשות דבר זה דהנה ית' ברא הבריאה שנתגלה ועלה לפניו כביכול התענוג והשעשועים שיקבל מעם קרובו ונתגלה לפני כביכול הטוב שאנו מצפין שיהיה לעתיד ובזה הוא תכלית שברא ית' עולמו לתכלית טוב הזה רק שבאמת אמרו ז"ל שאומר ית' ללבי גליתי לאיברי לא גליתי נמצא עיקר כוונת הבריאה היה ע"י שנקראת לב שראה הטוב שיהיה ע"י הבריאה משא"כ מדות שנקראים איברים לא היה מבינים תכלית כוונות הבריאה כי לא נגלה להם כנ"ל שאמר ולאברי לא גליתי ומזה כביכול נשתלשל המדה באדם שאף שאברים אינם מבינים הכוונה והאדם בעצמו אינו יודע למה אין הלב מניח לו לעשות דבר זה או לאכול כנ"ל או להיפוך שהלב חומד לאיזה תכלית טוב הגם שהאיברים אין מרגישין התכלית הטוב מעשות הדבר לבו אומר לו לעשות הדבר כי כן נשתלשל כביכול מעת הבריאה וז"ש ויתעצב אל לבו כי האברים גם מקודם לא היה מסכימים על הבריאה כי לא נגלה להם התכלית רק ללב רק אח"כ כשעשו מעשים רעים נתעצב גם לבם כביכול ולכן כיון שעיקר הבריאה בבחי' לב לכן התחלת וסיום התורה הקדושה באותיות לב ולכן בראשית עם שם הגושפנקא אהו"ה גימ' ל"ב פ' כ"ח שכח הבריאה ע"י לב וברא ית"ש הבריאה בדרך נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן בחי' עגול נמצא בכ"מ יש בחי' לב מלשון לב ים שהוא באמצע ובעיגול כ"מ הוא האמצע כיון שאין לו קצוות ולב הוא המקיים הבריאה כנ"ל שבבחי' לב הי'

הבריאה כי ללבי גליתי הטובות העתידות ולכן היה הבריאה בדרך עיגול כדי שיהיה בכ"מ הלב קיום הבריאה כנ"ל:

אר"י לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם כו' אלא משום כח מעשיו הגיד לעמו פי' הכח שעשה ית"ש במעשי בראשית הגיד הוא לשון המשכה לעמו שגם להם יהיה כח לברוא עולמות כמ"ש ז"ל שע"י לימודו של הצדיק בונה שמים וארץ חדשה וכן אמרו ז"ל על כמה מצות שהעושה אותם נעשה שותף להקב"ה במע"ב ושמעתי שצדיקים אומרים שעי"ז שבונין ארץ ושמים חדשה עולם חדש עי"ז מבטלין גזירות שמחדשין שבעולם החדש הזה לא היה הגזירה כלל ויכולין לפעול בעולם החדש ניסים ושינוים כל מה שרוצים כיון שהוא עולם חדש וז"ש כח מעשיו הגיד לעמו כנ"ל שיכולין לברוא עולמות ועי"ז לתת להם נחלת גוים כרצונם פועלין בעולם החדש שעשו לתת להם נחלת גוים כרצונם:

את השמים ואת הארץ ר"ת שם קדוש נקרא בזוה"ק גושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא וגי' טוב שחתם ית"ש בטוב והי' מהוה כל הויות שע"ז מורה שם הקדוש הוי' שמהוה כל הויות וכשתצטרף השם הזה שגי' טוב ושם הוי' שניהם גי' חלה וז"ש ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה כי הנה מצינו מים מצמיח כל דבר שע"י שנותנין מים עליו יש להצמח כח לצמוח ולבוא להוי' בעולם נמצא שהמים הם הכנה שיבוא כל דבר להיות הוי' בעולם וזהו בחי' שם אהי' בחי' הכנה כביכול לברוא עולם ולהוות העולם שיהיה להעולם הוי' ויהי' ית' אלקי על הנבראים ע"ז מורה השם הקדוש אהי' והנה עוד יש למים בחי' הוי' כי חוץ מהכנה הזאת לדבר אחר יש להם בריאה והוי' בעצמם שטובים לשתות וכן העפר ג"כ עד"ז כי היא בריאה בפ"ע ויש לה הוי' וגם הוא מכינה כל צמח והכל מן העפר ונמצא שיש לה ג"כ כח מבחי' אהי' והוי' והמים והעפר מבררין כל דבר טוב שבכל דבר שבעולם ע"ד שפי' ונפשי כעפר לכל תהיה שאנו רואין שכשמזבלין את השדה מצמיח יותר כי העפר מבררת את הטוב גם מהזבל ונותן זה הטוב כח להצמיחה וזה ג"כ בהתחברות מים כי עפר בלא מים אינו מצמיח והמים והעפר מבררין אפילו הטוב שבזבל ובא הטוב הה"א ג"כ להוי' ולטוב כי מקודם לא היה ניכר כלל הטוב שבזבל ועתה נתברר ובא להוי' כזו שנותן כח להצמיח ועי"ז האדם מברך על הדבר ההיא לו ית"ש וזה ע"י שנברא ונתהווה בה שם הגושפנקא הנ"ל שגי' טוב ולכן מברר הטוב ומביא להוי' טוב והוי' גי' חלה כנ"ל וז"ש ראשית עריסותיכם שהוא ע"י קמח שמצמיח מעפר ומים כנ"ל חלה תרימו להרים שמות הוי' והגושפנקא להעלות הנ"ק שבעיסה ההוא שיש בה כח השמות שגי' חלה כנ"ל שע"י כוחם נצמח ונברר הטוב אפילו מהזבל

ובא לתבואה נמצא שיש בתבואה כח טוב ההוא וגם בא להוי' ויש בה כח הוי' והם הנ"ק שבעיסה וצריך להרים ולברר זה כח התבואה ומים ע"י טוב כוונתו וברכתו ע"ד פי' הנ"ל שהבקשה שנפשי כעפר לכל תהיה שמבררת הטוב אפילו מזבל כן יהיה לו כח לברר מהכל:

במדרש שאל רשב"י לר"ש בר נחמני מהיכן נבראת האורה כו' מלמד שנתעטף הקב"ה בטלית לבינה והבהיק כל העולם מזיו אורו כו' א"ל מקרא מלא הוא עוטה אור כשלמה ומקמי הכי הוי אומרים ממקום בהמ"ק דכתיב והארץ האירה מכבודו וכתיב כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו ויש לדקדק במדרש א' כיון שידע הפסוק עוטה אור כשלמה למה שאל מהיכן נבראת האורה ועוד יש דקדוקים ונראה ששאל דרך לעבודתו ית' לגרום אור השפע והשכל על ידי אתערותא דלתתא לעורר כח הבריאה ולכן שאל מהיכן נבראת האורה שג"כ אנחנו נוכל לעורר שם כח הבריאה ולגרום אור גדול והשיב נתעטף ית' בטלית לבינה כו' וכשצריכים לעורר אור הזה צריך להיות צדיק גדול שיקיים בכל עת יהי' בגדיך לבנים כו' ויעלה עבודתו עד הלבנינות העליון ומשם ימשוך האורה והשיבו מקרא מלא הוא עוטה אור כשלמה ובוודאי זה א"צ שאלה שצדיק כזה שעובד ועולה עד שם בכוונתו הקדושה ובמעשיו בוודאי ממשיך משם האורה וז"ש המדרש אח"כ הארץ האירה מכבודו שאפילו מי שאינו צדיק גדול כ"כ שיוכל לעלות עד שם רק שהוא בעל מדת טובות ומעשים טובים ומחזיק עצמו לשפל בארץ גם זה יכול לגרום אור:

עי"ל ע"ד שפי' המפורשים ע"פ האזינו השמים כו' שהת"ח נקרא שמים ופשוטי עם בנ"י נקראים הארץ וז"ש המדרש הנ"ל והארץ האירה מכבודו אפילו מי שהוא בבחי' ארץ רק מכניע ומחבר א"ע לת"ח וצדיק ומצמיח לו פרנסה כמו הארץ שמצמחת כל מיני טובות גם ע"ז אמר והארץ האירה מכבודו כי ית"ש ברא הבריאה נעוץ סופן בתחילתן כו' ושיהיה אחרית כראשית וז"ש חז"ל למה נקראת שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה כוונתם ז"ל שהגם שהארץ הוא אחרית וסוף עכ"ז מתחברת ברצונו ית' בחי' ראשית הכל כי נעוץ סופן בתחילתן אחרית כראשית כי הארץ רצתה לעשות רצון קונה ונתקשרה ברצון העליון וז"ש והארץ האירה מכבודו כיון שע"י הארץ ג"כ נתגדל כבודו ית"ש וכבוד וכבוד הוא לבוש כמ"ש ר"י קרא למאני מכבדותא ובכ"מ שנתגלה כבודו ית' כביכול הוא בחי' לבושו ית' ונמצא שבארץ ג"כ בחי' לבושו ית"ש בחי' עוטה אור כשלמה טלית לבינה כנ"ל נמצא שפסוק עוטה אור כשלמה ופסוק והארץ האירה מכבודו שניהם דבר אחד אומרים וכן המ"ד שבמדרש מא"ח ומא"ח ולא פליגי כי נעוץ סופן בתחילתן ובארץ ג"כ טלית לבנה כנ"ל לבושו ית"ש ע"י שנתגלה כבודו בחי' לבושו ית"ש בארץ וז"ש

ממקום בהמ"ק כי שם מבחר הארץ ונתגלה כבודו ית' מאוד ולכן אף מי שהוא בחי' ארץ כנ"ל ממשיך אורה מראשית הבריאה כמ"ש ע"פ לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל שע"י קיום התוה"ק בבחי' יו"ד עקב שמכניסין בחי' חכמה לדברים גשמיים שמקיימין המצות בגשמיות עי"ז מעלין בחי' עקב מבחי' יום הראשית כי בחי' יעקב הוא בחי' בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ולעתיד יקיים התוה"ק בבחי' לי ראש אותיות ישראל ע"ד שהמלאכים שהם רוחנים בקשו לקבל התוה"ק ולקיימה וכ"ז זוכין ע"י שמקיימין בתחילה בבחי' עקב כנ"ל:

ונח מצא חן כו' שהיה הולך מתתא לעילא והיה מעלה כל המדרגות אפילו תחתונים מאוד והיה מעלה אות ח' שרומז לחטא לעולם התשובה שמורה אות נו"ן נו"ן שע"ב וזהו אותיות חן ח' היה מעלה לנו"ן שע"ב כנ"ל:

ונח מצא חן כו' דהנה יש שם הוי' ברבוע בהיפוך האותיות דהיינו ה' ה"ו הו"ה הוה"י גי' חן והנה זה מורה על אתערותא מתתא לעילא שמתחיל מה' אחרונה משם הוי' ועולה לבחי' שלמעלה ממנה עומד למעלה לבחי' עליונה והנה זה הענין אתערותא דלתתא שעולים עי"ז לבחי' עליונים מאוד זה הענין הוא בש"ק ליל שבת הוא בחי' אתערותא דלתתא לקבל הקדושה עליונה יותר כי כבוד יום עדיף מכבוד לילה וזה שקורין הליל של כניסת ש"ק ליל ששי ובאמת היה לקרוא ליל שבת ולמה נקראת ליל ששי רק לרמוז בזה על שהוא אתערותא שאנו צריכין בחי' אתערותא דלתתא שאנו מעוררין ע"י מעשינו הטובים בכל הששה ימים ולכן נקראת עש"ק יום הששי להורות לזה שבליל שבת עלה אתערותא שלנו מימות החול ועי"ז נקבל הקדושה העליונה ביום השבת ולכן ליל שבת הוא בחי' כלה וז"ש ככלה בין רעותי' משובצה שאז שהיא נקראת כלה בליל שבת היא בין רעותי' שמחברת החול עם קדושת יום השבת והטעם שנקראת אז כלה בחי' נוקבא כי הוא מקבלת הקדושה כנ"ל ונוקבא הוא מקבל גם כי שבת אותיות בשת שמתבייש מאוד על מעשיו שבחול ומקבל על עצמו קבלת עומ"ש ולכן הלילה הזאת הוא בחי' נוקבא וכלה כי כלה ר"ת "כי "לה' "המלוכה שבכניסת שבת שנקראת כלה מקבל עומ"ש ועושה עצמו כנוקבא לקבל הקדושה ע"י אתערותא דילי' מתתא וז"ש ונח דהיינו בשבת קודש שהוא יום מנוחה מצא חן שאז הוא בחי' אתערותא דלתתא שמורה רבוע השם כנ"ל שגי' חן:

(לקוטים מפ' הנ"ל)

וייצר ה' אלקים את האדם כו' במדרש הה"ד מלך במשפט יעמיד ארץ כו' ואח"כ דרש וייצר ב' יצרים יצ"ט ויצה"ר כו' כי וייצר גי' יראה מלך וב' תיבות והאותיות והכולל

כמ"ש ירא את ה' בני ומלך וב' יודין הם נגד חכמה עילאי ותתאי מחכמה עילאי ירא את ה' וחכמה תתאי הוא מדת מלכות מלך במשפט יעמיד ארץ וצריך האדם לאחוז במדת יראה וז"ש בראשית ברא אלקים שם אלקים מורה על יראה כמ"ש והאלקים עשה שיראו מלפניו וז"ש ברישא חשוכא כו' מדת יראה והדר נהורא מדת אהבה חסד דאברהם ע"י בחי' אתערותא דלעילא ומתגברין החסדים אח"כ וזהו ע"ד אשה כי תזריע תחילה וילדה זכר מטעם זה שמתגבר כוחו על כח האשה וז"ש ג"כ במדרש שם שהיה ראוי אברהם להבראות קודם אדה"ר ואמר הקב"ה שמא יקלקל ואין מי שיתקן תחתיו אלא כו' ויבוא אברהם ויתקן כו' פי' אם היה החסד מתבטל תחילה אין כאן תיקון אך עתה יש תיקון לכל ולכן מש"ה לעינ"י כ"ל ישרא"ל ס"ת לילה ואח"כ בראשית שויהי ערב ויהי בוקר ברישא חשוכא כי החושך גבוה יותר כנ"ל:

אם תטיב שאת לשון שאת כתיב נמי גבי ראובן יתר שאת ויתר עז ר"ת וישע דכתיב בהבל וישע ה' אל הבל כי ראובן היה ראוי לתקן חטא קין שהיה בכור דוגמתו ושם שאת פי' כהונה וז"ש רש"י כאן כתרגומו פירושו גבי ראובן שאת כהונה כמ"ש רש"י ותרגום שם ומה שלא הועיל תשובת ראובן י"ל לפי שהיה סובר שעשה מצוה ולא התחרט כ"כ בלב שלם:

קין הביא מפרי האדמה מנחה לה' שהיה סובר לעבדו ית' בגשמיות ג"כ אבל צריך מקודם לקדש עצמו מאוד:

נח

איש צדיק תמים היה בדורותיו כו' עיין באלשיך שהקשה למה לא כתיב בדורו כמ"ש חז"ל אלו היה בדורו של אברהם אבינו ע"ה כו' וי"ל כי דרך הצדיקים לעבדו ית' בכל כחותם הנכללים בהם שהם יוצאי יריכם כמ"ש יוצאי ירך יעקב כו' ולכל הנכללים בו פועל בקבלתו עומ"ש שאח"כ בהיותם בפרטיות יקבלו ג"כ עומ"ש בשלימות ובנח היה נכללים כל ישראל שממנו נבנה העולם ותמצא רמז שנח איש צדיק תמים ר"ת גי' ישראל וז"ש שהיה צדיק תמים בכל דורותיו שנכללים בו וז"ש את אלקים התהלך נח שפעל השראת והתפשטות השכינה ע"ד והתהלכתי בתוכם שהוא לשון טיול והתפשטות:

א"י נח איש צדיק תמים היה כו' כי כתיב תמים תהיה עם ה' אלקיך כי הנשמה הוא חלק אלקי ממעל וכתבנו במ"א שזהו נקרא אלקיך אלקות שבך והחלק זה צריך לראות לדבקו בשרשו הוא ית' הכולל כל חלקי אלקות שבכל נשמות ישראל והוא א"ס בהוב"ש וצריך האדם לראות שלא יהיה עוונותיו מבדילין בינו לבין אלקיו ית' רק ידמה צורה ליוצרה שידמה מדותיו לו ית' כמ"ש חז"ל הדבק במדותיו ועי"ז יהיה דבק בה' וז"ש תמים תהיה

עם ה' אלקיך שידבק ויתמם החלק אלקי הנשמה שבו שנקרא אלקיך לו ית' וכן היה נח צדיק תמים היה בדורותיו את האלקים התהלך נח שהיה מדביק חלק אלקי שבו עם אלקים והיה מתמם ומחבר החלק אלקים ית' שהוא הכללות מחלקים הנ"ל שתמים תהיה עם ה' יהיה תמים אלקיך האלקות שבך שלא יהיה פרוד ח"ו ביניהם וכן היה נח אף שאחז"ל אלו היה בדורו של אברהם כו' הענין כי כתיב ויקרא שמו נח לאמר זה ינחמינו כו' שהיה לו לתקן חטא אדה"ר ואח"כ לא נתקן על ידו בשלימות רק ע"י אברהם אבל באמת היה צדיק גדול מאוד שהכריע את כל העולם כולו לכף זכות ולזה מרמז התיבה על אות למ"ד כי היה בתיבה תחתים שנים ושלישים דוגמת אות למ"ד שבה תלת פרקין וכן נדרש פסוק מגדול עוז שם ה' בו ירק צדיק ונשגב על האות למ"ד וכן על התיבה כמ"ש חז"ל והנה כתיב בס"י המליך אות למ"ד וקשר לו כתר וברא בו תשרי בשנה ומזל מאזניים כי הלמ"ד הוא דוגמת הלשון של המאזניים שהוא המכריע את המאזניים ולכן תמצא שמדות התיבה שהם שלש מאות אורך התיבה וחמשים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה הם אותיות לשון מורה על לשון המאזניים הנ"ל מורה שהכריע נח כל העולם לכף זכות והמשיך חסדים גדולים מאוד כי אף שהיה המבול היה חסד גדול ולכן מבול גי' חסדו שזהו היה חסד גדול שנאבדו הרשעים האלו מן העולם שהם היו חכמים גדולים בחכמת חיצונית והיה ח"ו מטעים את העולם בחכמתם הגדולה אחר כפירה בה' ח"ו ונח היה חכם גדול בקדושה ולכן כתיב אלה תולדות נח וכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם שהיה חכם גדול בחכמת בריאת שמים וארץ והיה מאמין גדול בה' ולכן הצילו ית' והרשעים הכופרים נאבדו ואז היה נייחא לפניו ית' באבוד רשעים והצלת הצדיקים וזהו אלה תולדות נח נח שעשה נייחא לפניו ית' בצדקתו הגדולה:

וידבר אלקים אל נח לאמר צא מן התיבה במדרש כתיב הוציאה ממסגר נפשי זה כח שהיה סגור בתיבה כו' היה נח מתפלל כו' רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו כי בתיבה היה נח רואה אור כל העולמות כי נשתנו סדרי בראשית וכביכול כמו העושה כלי ומשניהו מכמות שהיה לעשותו בתיקון יותר ומחזיר הכלי לחידושה להתחדש פעם אחרת כן היה מאירים בתיבה כל העולמות שהאירו במעשי בראשית רק שהאור נתצמצם בתיבה בחסדו ית"ש כמו שבדדי האשה יש נקב קטן מאוד שלא ישפוך החלב מבלי מיץ התינוק ולא יהיה כח בהתינוק לקבל חיותו מהדד כי לא יהיה יכול לסבול רבוי החלב וכן ריבוי השמן מכבה הנר כן בבריאת העולמות אותן העולמות שקבלו שפע יותר מהראוי לכחם לא יכלו לסבול ואמר ית"ש דין הנין לי ודין לא הנין לי ולכן בהתחדשות הבריאה ע"י המבול שהיה כעין התחדשות הבריאה נתצמצם השפע לצורך

חסד הגדול שיהיה קיום לבריאה ומזה הצמצום שהוא בחי' אלקים תמו ונכרתו הרשעים דוגמת הגו סיגים מכסף ויצא לצורף כלי שלא יהיה בו פסולת ולכן מבול גי' חסדו כי היה חסד גדול באיבוד הרשעים וצריך להודות לו ית' ע"ז שכרת את דור המבול שאלמלא היה בתערובות אנשי העולם לא היה אפשר להיות קיום לאומה הישראלית מחמת גודל טומאתם ולא היה יכול אברהם להיות בעולם על הבחינה שהיה רק כשהי' נכרתים הרשעים הללו מקודם ואח"כ היה תיקון העולם ע"י אברהם כמ"ש בהבראם באברהם ואח"כ מה שלא היה עדיין בירור גמור ולא נתקן עדיין נתקן אח"כ ע"י שהכניסנו ית"ש בכור הברזל במצרים להוציא הטוב מפסולת וז"ש צהר תעשה לתיבה כי מילוי אלקים בההי"ן גי' צהר כי שם אלקים מורה על מדה"ד וצמצום ועכ"ז כל הרחמים גנוזים שם ומגיע אור ממנו ולכן נקראת אימא כי אנו רואין בתרנגולת ושאר העופות ההולכים עם בני' הקטנים מסככת בכנפי' על בני' וכשבא אחד לקינה ליטול מבני' מכה אותו בכנפי' נמצא שכנפי' משמש רחמים לבני' ודין להבאין להרע לבני' כן בחי' אימא עילאי נקרא אלקים בחי' צמצום ובאמת הצמצום היה רחמים גדולים ולכן מבחי' אלקים הזה נמשך השפע דרך צמצום להתיבה בחי' צהר תעשה לתיבה (כנ"ל בפי' צהר תעשה לתיבה) וי"ל עוד הפי' צהר תעשה לתיבה להמשיך השע"נ וג"כ דרך צמצום גדול כי השע"נ נמשכין משם אלף למד ב"פ אלף למד גי' ש"ע בחי' הארת תרין תפוחין קדישין מפנים העליון וב"פ פנים עה"א וב"כ גי' ש"ע וז"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם שהיה אז התגלות השע"נ והשע"נ שנמשכים משם אל הוא ג"כ ע"ד הנ"ל בשם אלקים כי חסד אל כל היום ומרומז בו ג"כ חוזק וגבורה שהיא בחי' צמצום כי אל הוא מלשון אילי הארץ שהוא לשון חוזק ולכן יש בחי' הסתרת פנים וגם זה לצורך חסד גדול שיהיה אח"כ כמ"ש חז"ל אסתר מן התורה מנין דכתיב ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא שהיה צמצום ובחי' הסתרת פנים של הארת שע"נ שבאמת היה מאירין השע"נ רק שהיה בהסתרה ואח"כ נתגלה הארתם וליהודים היתה אורה ונתגלה אח"כ החסד הגדול וכן בתיבה היה הארת פנים העליון השע"נ ולכן הי' קומתה שלשים אמה וארכה שי"ן ורחבה חמשים גי' ש"פ ועם ג' כוללים גי' ב"פ אל במילוי עה"א וכולל גם ש"פ גי' ב"פ אלף למד עם ששה אותיות וד' תיבות רק שהיה בהסתרת פנים בתיבה וע"י צמצום גדול וז"ש צהר תעשה לתיבה פי' אור תמשיך רק בצמצום בחי' שם אל ושם אלקים כנ"ל שגי' צהר ואל אמה בחי' אימא עילאי תכלנה מלמעלה תכלנה לשון כלתה נפשי לשון תשוקה שתהיה תשוקתך לתשובה בחי' אימא עילאי שיש בה נש"ב נגד רוחב התיבה וז"ש במדרש הוציאה ממסגר נפשי זה נח שהיה סגור בתיבה ור"ת "הוציאה "ממסגר "נפשי ר"ת המן לרמוז שבימי מרדכי במעשי המן

וענין נח בתיבה היה בבחי' אחת בחי' הסתרת פנים כנ"ל ומ"ש חז"ל שהיה נח מתפלל רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו ר"ל שלא יתפשטו אליו יותר ממה שבכח לקבל כמשל הנקב בדדי האשה שבלא נקב קטן לא הי' לו כח לינק כנ"ל וצריך צמצום לצורך חסד גדול כנ"ל ודרך הצדיקים מבקשי ה' מוצאין גם בזה טובת ה' ית"ש הגם שהשי"ת כביכול בהסתרת פנים שמורה דין ועי"ז נתגלה ההסתרה ההוא שית"ש מסתתר ופועל יש שמה טובות והאור מתגלה כנ"ל בענין אסתר וז"ש על זאת יתפלל כל חסיד אליך שיבקש גם בהסתרה החסד ונקרא חסיד וע"ד הנ"ל הפי' ג"כ וישאר אך נח כי אך גי' שם אהי' שהוא חסד גדול ואך הוא ג"כ לשון הכאה כמ"ש ואך אותך ואת עמך בדבר ותכחד מן הארץ כי משם אהי' הנ"ל שגי' אך נשפע גבורות קשות על אוה"ע רק אך טוב לישראל ומחסד וגבורה שמרמז בשם אהי' כנ"ל גבר עלינו חסדו והגבורות והדין בא משם על אוה"ע המצירים לנו ולכן במצרים שהי' צריך שיהי' חסדים לנו וגבורות על מצרים אמר ית"ש אהי' אשר אהי' כו' אהי' שלחני אליכם וכן בענין המבול יהי' חסדים משם אהי' כנ"ל שמבול גי' חסדו בהכרת רשעים וכעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם זה נח כמ"ש ז"ל במדרש:

(ללקוטים)

ויאמר ה' לנח צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך במדרש הה"ד לכל זמן ועת לכל חפץ זמן הי' לו לנח לכנס אל התיבה דכתיב ויאמר ה' לנח בא אל התיבה וזמן הי' לו לצאת דכתיב כו' להבין איזה סמיכות יש לכאן הפ' הזה וגם פי' הכתוב לכל זמן ועת מת זה שינוי הלשון והכפל י"ל שהוא ע"ד שפי' ואני תפלתי לך ה' עת רצון שאנו מתפללין לך שיהי' העת שהי' רצון שלך כי כשעלה ברצונו הפשוט ית"ש לברוא העולם כדי להטיב לנבראים כי עלה לפני רצונו התענוג שיקבל מעם ישראל ואנו מבקשין שיתגלה העת הזאת שיהי' הרצון הזה שעיקר ההטבה והתענוג הקדוש הזה תהי' לע"ל וזאת הוא התפילה שיהי' העת שיהי' התענוג הזה והטבה הזאת שבזה הי' רצון הקדום ית"ש לברוא העולם והנה באמת אצלו ית"ש עבר ועתיד והוה שווין כי הוא הי' הוה ויהי' ואין בעולמות עליונים התחלקות הזמנים כי שם למעלה מן הזמן ואין שייך לומר עבר או עתיד רק התפילה שלנו הוא שיהי' נגלה לנו שאנו תחת הזמן ויש אצלינו עבר ועתיד ולכן אנו מתפללין על העת הזה והנה עת הוא בחי' שלמעלה מהתחלקות הזמן כי ברגע מצינו שאמרו ז"ל וכמה רגע כו' נמצא שיש להרגע זמן וגבול משא"כ עת אין שום גבול להזמן ההוא שנקרא עת כי הוא מה שלמעלה מהזמן כי העת הוא ממוצע ביניהם כי מורה על זמן ואינו זמן ידוע ועת גי' י"פ הוי' וי"פ אהי' כי שם אהי' מורה קודם

הבריאה שאמר ית"ש אברא נבראים ואהי' להם לאלקי' ושם הוי' הוא מורה כי ית"ש מהוה כל הויות ומחי' אותם והבחינה הנ"ל שהוא מחבר את עולמות שלמעלה מהזמן להזמן הוא נקראת עת שגי' י"פ הוי' ואהי' מורה על התחברות שם אהי' שקודם הבריאה והזמן לשם הוי' שמורה על הבריאה כביכול שמהוה כל הויות והתחברות השמות הללו בכל העשרה מאמרות שנברא בהם העולם כי אמר יתברך שמו אהי' לאלקי' ואברא נבראים וברא בהרצון זה העולם בעשרה מאמרות ומהוה כל הויות ולכך אנו מתפללין כנ"ל שיהי' עת רצון שיהי' המשכת השפע מהרצון בהתחברות השמות אלו הוי' אהי' בכל העשרה מאמרות והנה יש עוד שפע שמשפיע ית"ש בזמן שמתגלה ההשפעה גם בבחינה של מטה מן הזמן כי עת הנ"ל כבר אמרנו שהוא מה שלמעלה מהזמן וזמן הוא מה שלמטה מן הזמן כי זמן גי' מילוי הוי' במילוי שגי' מ"ה ומילוי שגי' ב"ן וזה מורה על התמלאות שם הוי' בחסדים ומשפיע מחסדיו למדת מלכות שהיא הנהגת עולמו מלך במשפט יעמיד ארץ ולכן אנו מברכין ברגל שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה כי אז הניסים הי' תחת הזמן ולכן אנו מברכין ברכת זמן והנה התיבה היתה מרמזת להשפעתו ית"ש לעוה"ז וסוגר אותנו ממים הזידונים המסבבים אותנו וית"ש סוגר אותנו מכל צד והנה בתיבה כתיב שאמר לו ית"ש ופתח התיבה בצדה תשים ולמעלה הי' חלון התיבה זהו צורת מ"ם פתוחה שלמטה פתוח ולמעלה ג"כ במקום חיבור הו' להאות דוגמת חלון וזהורומז להשפעתו ית"ש לנו דרך החלונות והפתחים והחלון רומז להשפעתו ית"ש לנו ממדת "נוצר "חסד "לאלפים ר"ת חלן וכשגברו המים הי' סוגרים החלונות והפתחי' ויסגור ה' בעדו רומז למ"ם סתומה וזהו רומז למ"ם סתומה דלמרבה המשרה שהמ"ם שהי' ראוי להיות פתוחה ג"כ סתומה וכ' בס' שמ"ם פתוחה בחי' אשה ומ"ם סתומה בחי' בתולה ולעתיד שיקבל ית"ש תענוג תמיד מעם קרובו יהי' בחי' מ"ם סתומה כבתולה החביבה על בעלה ויהי' אז בחי' בכל יום יהי' בעיניך כחדשים ועפ"ז מרמז התיבה כנ"ל וכשהי' נח בתיבה והי' בחי' מ"ם סתומה כנ"ל הי' נח ממשיך מחסדים המגולים העליונים כי באמת הי' המבול חסד גדול כי אם לא הי' אז נאבדים הרשעים הי' מחריבין העולם בדעתם וחכמתם הרעה ולכן מבול גי' חסדו ולכן אמרו ז"ל במדרש שאמר אברהם לשם בן נח מה הי' עבודתו בתיבה ואמר שהי' מפרנסין את כל הבריות ועוסקין בזה שבזה ע"י חסד שעשו הי' ממשיכים חסדים העליונים וז"ש במדרש לכל זמן ועת כי בחי' זמן הי' כשהי' נח בתיבה כמ"ש במדרש הנ"ל זמן הי' לו לנח לכנס אל התיבה כי כשהי' בתיבה והי' החלון והפתח סתום והי' ההשפעה לא בהתגלות כ"כ רק שנשמר מהמים זהו רמז למה שית"ש משפיע לנו אף עתה להשמר ממים הזידונים ולשמור אותנו

מכל הרוצים להרע לנו ומכרית את הרשעים הקמים עלינו ולעתיד שיתגלו החסדים יהי' בבחי' עת כנ"ל שיתגלו החסדים העליונים מבחי' שלמעלה מהזמן והוא בחי' יציאה מן התיבה ויתיחדו שמות הוי' ואדני גי' צ"א וז"ש צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך [עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים] לכל המעש"ט שעשה וכן לעתיד יתגלו האורות ממצות וענפי מצות ושפיר דרש המדרש לכל זמן ועת על ענין ביאת ויציאת נח מהתיבה כנ"ל:

מ"ש ז"ל שאברהם גדול מנח י"ל שנח הי' מעלה החטא לנו"ן שערי תשובה חטא נון ר"ת נח והנה יש צדיק שמסייעין אותו תחילה ע"ד השיבנו ה' אליך ונשובה ויש צדיק שמתגבר מעצמו תחילה ע"ד שובו אלי ואשובה אליכם. עבודת נח הי' העיקר כהיתוך זהב בתוך כור להוציא הפסולת כן על ידו נתבערו רשעים מן העולם ע"י המשכתו מעולמות עליונים דינים עליהם ונשאר העולם נקי מהם:

לך לך

לך לך מארצך וממולדתך כו' כי אמר עקביא הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי חטא דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי כו' ואח"כ פי' מאין באת מטיפה סרוחה ולאן כו' ולפני מי כו' ויש להעמיס זה בפסוק הנ"ל שלמדו ית"ש דרך הליכה בעבודתו ית"ש שעי"ז ילך למקורו ושורש מחצב נשמתו וז"ש לך לך לשרשך ואמר לו ג' דברים מארצך שישים אל לבו בחי' ארציות שישוב לעפר ארץ זהו נגד ולאן אתה הולך וממולדתך שישים אל לבו שמולדתו מטיפה סרוחה ומבית אביך שישים אל לבו שנשמתו נחצבת מלמעלה ועתיד ליתן דין וחשבון לפני אביו שבשמים ממ"ה הקב"ה. וי"ל עוד כי במדרש שמואל פי' על המשנה הנ"ל דעקביא כי מתחילה דבריו סתומים דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי כו' והדר מפרש ולא פי' תיכף מתחילה דבריו ופי' דבאמת הי' כוונתם ג"כ בבחי' אחרת שיזכור האדם איך השי"ת הגדיל אותו מאוד ויפח באפיו נשמת חיים טהורה וקדושה שיהי' האדם סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה וכשיתן האדם אל לבו זה יכסוף וישתוקק לילך ממדרגה למדריגה שלא ינוח ולא ישקוט עד שילך למעלה וממדריגה זו למדריגה שלמעלה ממדריגה זו וכן תמצא עד שיגיע לקיים הפסוק ובו תדבקון ואתם הדבקים בה' וזה פי' הפסוק הנ"ל ג"כ לך לך מארצך שאף מארציות שלך תוכל להבין עבודתו ית"ש איך לעבדו בכל הבחי' ובכל והמדות וכן עד"ז יוכל האדם ליקח רמיזא דחכמתא גם מארציות שלו:

גם י"ל מארצך רומז למדת הכנעה וענווה שזהו דרך והליכה לעבודתו ית"ש וממולדתך ע"ד הנ"ל במדרש שמואל על המשנה הנ"ל מאין באת מטיפה סרוחה שיזכיר זה ע"ד

הרוממות שבא מעולמות עליונים וגבוהים ונשאים מאוד ונשמתם נחצבת מלמעלה ע"ד בנים אתם לה' אלקיכם ואמרו ז"ל ע"פ יפח באפיו כי מאן דנפח מעצמותיו נופח וזה יתן האדם אל לבו שלא יקלקל להשחית מדרגתו הנשאה והגבוה עד אין שיעור ושלא יפול ח"ו ממדריגתו זאת וז"ש וממולדתך ומבית אביך כי הנשמה נחצבת ממקום עליון מאוד שנקרא אב ע"ד בנים אתם לה' אלקיכם ואח"כ עוברת דרך כמה בחי' עד שבאה בעולמות עליונים לבחינה שמשם נולדה לעוה"ז ושם מקום מעבר הנשמות שנקראת כנס"י שכונסת כל הנשמות ויזכור זאת האדם שממקום גבוה וקדוש כזה היתה לידתו וגם יזכור ומבית אביך שמקור נשמתו מבחי' הנ"ל שעי"ז נקרא בן לו ית"ש וזהו ע"ד אבא יסד ברתא כי בחי' הנ"ל שמשם נולדים הנשמות נקראת בת והנשמה עצמה מבחי' אבא וז"ש ומבית אביך וזה למד אותו ית"ש דרכים אלו לעבודתו ית"ש שעי"ז תבוא אל הארץ כי יש בעולמות עליונים בחי' שנקראת ארץ עליונה והוא עולם התשובה שע"י כל הבחי' האלו מארצך וממולדתך ומבית אביך תבוא לעולם התשובה כנ"ל ארץ העליונה רק שבאמת א"א לבוא לתשובה כזאת רק בעזרתו ית"ש שאמרו ז"ל אלמלא הקב"ה עזרו לא הי' יכול לו וז"ש אשר אראך שאני אראה אותך ואביאך לעולם התשובה ע"י עזרתי.

לך לך מארצך כו' כי אברהם אבינו ע"ה הי' מחשב במחשבתו תמיד שפלותו וחשב בדעתו איך יכול אני להיות צדיק גדול בשלימות ושעל ידי יתפרסם קדושתו ית"ש כרצונו ותשוקתו ואני בא מארץ מולדתי מעיר כשדים אנשי רשע ומולדתי ומשפחתי ואבותי עובדי ע"ז ואיך אפשר לאיש כזה להיות צדיק וקדוש כ"כ ובאמת אף שטוב מאוד שהאדם יחשוב שפלותו ולבוא למדת הכנעה וענווה עכ"ז ויגבה לבו בדרכי ה' כתיב כי לעבודתו ית"ש צריך האדם להרחיב דעתו ולהגבי' את עצמו ועי"ז יהי' הדרך לזה להגבי' דעתו אם שפלותו והכנעתו קבועה בלבו הוא עד"ז כיון שיודע שאין שיעור וערך וסוף לחסדו ורחמנותו ית"ש ואם יאמר כנ"ל מחמת שבאתי מדור ומשפחה ואבי שהם רשעים או מחמת שכבר אני בעצמי עשיתי הרבה עבירות עי"ז א"א להיות צדיק כ"כ א"כ אם יאמר כן נותץ ח"ו גבול וערך וסוף לרחמנותו ית"ש ובאמת לא כן הוא כנ"ל ע"ד כי עמך הסליחה למען תורא ובזה נתרחב דעתו ומחשבתו ונתגדל תשוקתו לעשות רצונו יתב' ובוטח בו יתב' שברוב רחמנותיו ורצונו להטיב לברואיו יעזרו לעבודתו אף שהוא מאוד בשפל המדריגה כדי להטיב באחריתו וזה שלמד ית"ש לאברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך כנ"ל שאתה עוסק במחשבה זו שאתה שפל מאוד מחמת שביאתך הוא מהם כנ"ל סלק המחשבה הזאת מעצמך ותגבה לבך בדרכי ה' ויתפרסם על ידך קדושתו כרצונך כי כל תשוקתו ורצונו של אברהם הי' להמשיך קדושתו ית"ש

לעוה"ב ולהמשיך החסדים העליונים לעוה"ז ולכן נקרא אברם כי יש בעולמות עליונים בחי' עליונות ראשונות שנקראים אב כי הם בחי' מחשבה עליונה ואבות מכלל דאיכא תולדות שהמחשבה הוא אב למעשה כי לכל דיבור ולכל עשי' קדמה מחשבה שמוליד את הדיבור והמעשה ההוא ואלו המדות העליונות שנקראים אב הם הנקראים שלשה ראשונות וכן מרומז בתיבת אב שמספרו ג' והם ב' אותיות אות א' מורה על בחי' עליונה בחי' כתר עליון ועלי' מורה אות א' בתיבת אב שאות א' מספרו אחד והאלף ראשונה לאותיות מורה על בחי' הנעלמה הגנוזה העליונה הזאת שהיא ראשית כל המדות עליונות ואח"כ אות ב' שבתיבת אב שמספר ב' שנים מורה על שני מדות חכמה ובינה תרין רעין דלא מתפרשין ולכן נרמזים באות ב' ובאמת כל אלו הג' הם באחדות אחד וכן נרמזים כולם בתיבת אב לרמז לזה אב אחד לכולנו שכל אלו הג' הנרמזים בתיבת אב הם אחדות אחד והנה אלו הראשונות הם חסדים גמורים עליונים ורצה ית"ש שיומשך מאלו הבחי' חסדים לעוה"ז וברא ית"ש את אברהם שאחז בימין מדת החסד שהוא בהתערותא דלתתא מעורר אתערותא דלעילא להמשיך חסדים מעולמות אלו שנקראי' אב ועד"ז פי' מה שפי' רש"י וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב וארא אל האבות שיש בחי' עליונות שנקראים אבות שמשם המשיכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב ופתחו המקורות להמשיך קדושה וחסדים לעולם ולכן הי' שמו של אברהם מתחילה אברם הוא אותיות אב רם שהמשיך מעולם הרם וגבוה מאוד ג"ר חסדים גבוהים עליונים כי הי' איש חסד גדול והמשיך כ"כ חסדים עד שהי' ממתיק אפי' הגבורות של יצחק שהי' פחד יצחק ע"ד ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק וכמו שפי' על פ' ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ר"ת "יצחק "בן "אברהם שאני אתפלל בך לאחוז ג"כ במדת החסד ולהיו' נמחק אך אתה איך תוכל לפעול גבורה לשחוט בנך יחידך היפך מדתך ויאמר הנני בני שאכלל אני ג"כ במדתך כי זה עיקר החסד שיהי' התגברות החסדים כמ"ש כי גבר חסדו וכשראה ית"ש תשוקתו הגדולה ואתערותא דלתתא של אברהם להמשיך שהחסדים העליונים יבואו להתגלות אמר לו לך לך מארצך כו' ואמרו ז"ל שאודיע טבעך בעולם ולהבין את זאת וכי כן דרך צדיק לפרסם עצמו בעולם ולרדוף אחר הכבוד ח"ו רק כוונתם ז"ל עה"ד שאמרנו שאודיע מדתך ואתה תמשיך החסדים עליונים שיבואו להתגלות וז"ש ז"ל משל לזכוכית של פלייטין כו' הורק מכלי אל כלי והי' ריחו נודף פי' שיתפרסם ויתגלה ותתפשט מדת החסד בעולם שכן הי' כל תשוקתו של אברהם וז"ש לו ית"ש לך לך כו' אל הארץ אשר אראך פי' שאראה ואגלה על ידך החסדים העליונים יתגלו ויתפשטו בעולם על ידך וז"ש לו ית"ש ואגדלה שמך ואמרו ז"ל הריני מוסיף אות על שמך להיות שמך אברהם הפי'

ג"כ ע"ד הנ"ל שנתן לו כח להמשיך רחמנותו ית"ש להעולם כי אברהם גי' רחם גם רחם עה"א גי' דרום עה"כ שדרום הוא מדת החסד כי דרום הוא צד ימין רומז למדת חסד שיומשכו החסדים וז"ש הרוצה להחכים ידרים שעיקר החכמת הוא להמשיך מבחי' חכמה שהוא מחשבה להמשיך משם חסדים בחי' דרום ימין שיבואו החסדים הנעלמים בהחכמה להתגלות ועי"ז מה ממשיכין החסדים ע"י קיום התוה"ק וז"ש ויעבור אברם בארץ עד כו' אילון מורה פי' אילן התורה כמו שאמרו ז"ל שהראיהו הר גריזים והר עיבל שיקבלו שם בשבועות התוה"ק ואמר אח"כ ויבן שם מזבח לה' הנראה אליו פי' שמתראים חסדיו ית"ש אליו ע"י מדות אברהם כנ"ל:

לך לך מארצך הר"ת גי' מאה וכן לך לך גי' מאה וכן מי מלל לאברהם הניקה בנים כו' מלל אותיות ר"ת "לך "לך "מארצך שגי' מאה שלמדו ית"ש איך למצוא במדת החסד שהוא מדת אברהם למצוא כל הבחי' של יו"ד ספירות שכל ספירה כלול מיוד גי' מאה כאשר פי' הפסוק ויזרע יצחק כו' בשנה ההוא מאה שערים שנה גי' ספירה למצוא בספירה אחת מאה שערים ע"ד הנ"ל שכ"א כלולה מיוד ספירות גי' מאה ועי" ויברכהו ה' ועיין מה שפי' על מדרש ע"פ אנכי מגן לך הה"ד כי שמש ומגן ה' אלקים כו' שפי' ע"ד הנ"ל:

והי' ברכה פי' רש"י בך חותמין פי' שית"ש מנהיג עולמו בחסד ואף שיש דברים שנראים לנו שאינם ממדת החסד עכ"ז החסד גנוז ונסתר בהם אך כשנתגלה מבינים החסד למפרע שהכל הי' מבחי' חסד רק שלא הי' החסד נראה נמצא שסוף כל דבר ותכליתו וחותמו חסד משל אדם חולה ונתרפא וכן כל הרעות סופה חסד וז"ש בך חותמין שסוף וחותם כל דבר בחסד גם י"ל בך חותמין כשח"ו מתעוררים דינים וגבורות ומשם נמשך דברים לא טובים לנו ח"ו יש כח בנו עמו ישראל להמשיך חסדים ממדה של אברהם שיפסקו הדינים והגבורות והדברים ההם וז"ש בך חותמין ע"י מדה שלך חותמין וסותמין את הדינים שלא יתפשטו ועושים אותם וסוף להדברים ההם שיהי' סוף להם ויפסוק ויתגלה החסד:

ע"ל והי' ברכה כי אמרו ז"ל והי' לשון שמחה ויש להבין דבריהם כו' והי' הוא צירוף א' משם הוי' וזה הצירוף מורה על אתערותא דלתתא תחילה ואח"כ אתערותא דלעילא כי כן צריך להיות שכן אמרו חז"ל שאמר הקב"ה לא אכנס בירושלי' שלמעלה עד שיכנסו ישראל לירושלים של מטה שיהא אתערותא דלתתא תחילה ולזה מורה צירוף זה השם והי' הוא צירוף והתחברות וה' מקודם ואח"כ צירוף י"ה וז"ש ית"ש לאברה' שיהי' לו כח לגרום באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא ויהי' צירוף שם שלו הוי' והי':

גם והי' ברכה שיתמלא שם הוי' בד' צרופיו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שגי' רל"ב וכן ברכה עם ד' אותיות וכולל כי כשמתמלא בצרופיו מורה על התפשטות החסדים וביטול הגבורות ולכן כתיב וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם כי אהרן הכהן איש החסד לו הי' כח לגרום למעלה שיתמלא השם הוי' בד' מלואים ויתפשטו החסדים כי כתוב בספרים שבד' מלואים יש ד"פ י"ד ממילוי יו"ד שגי' נ"ו ועה"כ גי' אל הוי' שהם חסדים וז"ש וישא אהרן את ידיו בחי' ד' מלואי השמות ואל הוי' כנ"ל ולכן ויברכם ולכן כשהי' מגפה הוליך שם קטורת ותעצר המגפה כי מגפה גי' קכ"ח וע"י שפעל שיתמלא שם הוי' במילוי נתפשטו החסדים והנה הד' שמות עם הד' מלואים גי' רל"ב כנ"ל וכשתקח ה"ד שמות שגי' ק"ד לעצמם ישארו המילואים גי' קכ"ח ובזה ביטל המגפה שגי' ג"כ קכ"ח ע"י התפשטות החסדים מהמלואים:

ויעתק משם ההרה פי' מבחי' כנס"י ששם מקור נשמתינו ולכן אמר סתם משם מקום הידוע שחיותינו ומקור נשמותינו משם העתיק והעביר את ההרה עה"כ גי' גבורה העביר את בחי' גבורה מכנס"י והמתיק והעביר את הגבורות וע"י מה המתיק את הגבורות אמר הכתוב מקדם לבית אל שהמשיך מבחי' שם אהי' שקודם העולם הי' שמו ית"ש אהי' שאמר אברא נבראים ואהי' להם לאלקי' ושם מקור י"ג מדה"ר הנכללים בשם אל שמשם זה מתחילין הי"ג מדה"ר וההתחלה כולל הכל וחסד אל כל היום וז"ש ויעתק משם ההרה בחי' גבורה כנ"ל ע"י המשכה מקדם משם אהי' לבית אל ששם מקור י"ג מדה"ר המתחילין בשם אל ויט אהלו אמרו ז"ל אהלה כתיב זה מורה ג"כ על המשכת חסדים עליונים משם אל לב' ההי"ן שבשם הוי' לחבר ה' אחרונה לה' ראשונה ולכן כתיב אהלה בתיבה זאת יש שם אל וב' ההי"ן ומיזג וחיבר הגבורות בחסדים והחסדים בגבורות ועי"ז נמתק גבורות כולם וז"ש בית אל מים כי ים היא לשון חוזק וגבורה כי ים נקרא עולם התשובה ששם מקור ושרשם של הדינים לאכפי' דינא שצריך מאוד להתחזק לבוא אל תשובה ולכן ים גי' נו"ן מורה לבחי' בינה שבהנו"ן שערים ודינים מתערין מינה וזו שאמר בית אל כנ"ל על מקור י"ג מדה"ר מים חיבר זאת לבחי' הים שהוא בינה כנ"ל להמתיק כל הגבורות בשרשם והעי מקדם העי עה"כ גי' אלקים המתיק אלו הגבורות מקדם כנ"ל מבחי' שם אהי' שנק' קדם ונעשה גם הגבורות חסדים ב"פ חסד גי' קדם.

ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה כי הנה כל כוונת אברהם בכל המשכת מדת החסד הי' להמשיך כל זה למדת מלכות שהוא נוקבא דלית לה מגרמי' כלום רק מקבלת ההשפעה מבחי' עליונות כנוקב' שמקבלת מבעלה וזהו נקרא נגב וז"ש כי ארץ הנגב נתתני שהפי' יבש מנוגב מכל לחלוחית כן בחי' זו הוא ארץ הנגב מצד עצמה לית לה כלום וכל כוונת

אברהם הי' להמשיך לה השפעות מבחי' עליונות ומדה זאת היא נקראת בשם אדני וז"ש למען אדני למען אברהם שקראך אדון ואמרו מי הקראך אדון בעולם כו' כי כל עבודת אברהם הי' להמשיך למדת מלכות שהוא שם אדני וז"ש כאן ויסע אברהם הלוך ונסוע פי' כל מה שהלך בעבודתו ית"ש הכל הי' כוונתו ונסוע הנגבה לנסוע ולהמשיך השפעות הנגבה לבחי' מלכות שהוא ארץ הנגב כנ"ל גם הנגבה גי' אדני כנ"ל שזהו שם אדני ובפסוק הזה כ"ב אותיות כי המשכת השפע ע"י קיום התוה"ק שהוא כ"ב אותיות התורה גם בר"ת אברם הלוך ונסוע הנגבה הוא השם שהוא מר"ת את השמים ואת הארץ גושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא משם מראשית המשיך השפעות לארץ הנגב הנגבה כנ"ל.

וילך למסעיו מנגב ועד בית אל למקום אשר הי' שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי, הנה כבר פרשנו על כל הנסיעות האלו שכוונתו הי' להמשיך חסד ולהמתיק כל הגבורות וז"ש ז"ל וילך למסעיו כו' בחזירתו פרע הקפותיו כי המשיך החסדים משם אל שהוא שם הראשון מי"ג מדה"ר וגרם התפשטות החסדים והתגלותם ונתפשט ונתמלא שם אל במלואו שגי' היקף ונתגלה החסדים וז"ש בחזירתו פרע פי' לשון גילוי כמו כי פרעה ופרע הקפותיו שגילה החסדים משם אל שגי' היקף במילואו גם ירמוז פרע הקפותיו כי יש קו ירוק המקיף את כל העולם כולו וזהו חסדו ית"ש המקיף את כל העולם ומקיים העולם בחסדו ית"ש ואברהם גילה והתפשט זה החסד מהיקף זה:

ויצא מלך סדום לקראתו אחרי שובו מהכות את המלכים אל עמק השוה הוא עמק המלך, כי יש יו"ד עמקים כידוע שלכן אומרים מזמור ממעמקים קראתיך ה' ביוד ימי התשובה נגד יו"ד בחי' עמק הנ"ל והעיקר בכל יו"ד עמקים הנ"ל שהם נגד יו"ד מדות למצוא בכל מדה בחי' מלכותו ית"ש איך להמשיך בחי' מלכותו ית"ש לעולם והמליכו ית"ש בכל המדות ובכל הבחי' וז"ש בשכמל"ו ברוך לשון בריכה והמשכה להמשיך כבוד מלכותו לעולם שיתגלה כבוד מלכותו ית' בעולם להמליכו ית"ש כנ"ל בכל הבחי' והמדות ועל כל אבריו וגידיו ולהמליכו בכל העולם ולמסור גופו ונר"ן ע"ז שיתגלה כבוד מלכותו בעולם וע"י שימשיך א"ע כבוד מלכותו כנ"ל יסור מעליו ממשלת אחרים שלא תמשול עליו הס"א ח"ו ויסיר ממשלת הס"א מכל איבריו ומכל מדותיו ובחינותיו ע"יש מקבל ע"ע באמת עול מלכותו ית' ולמסור גופו ונפשו ומאודו על כבוד מלכותו ית' והבה אותיות שוה רומזים לבחי' ג' אבות אברהם יצחק ויעקב ר"ל כי השי"ן מצינו ביצחק שפעם נאמר ישחק והו' נתוסף ביעקב והוא בחי' וא"ו וה' ניתוסף לאברם שנקרא אברהם נמצא מרמזים אותיות שוה לבחי' ג' אבות והעיקר למצוא בכ"מ בחי' עומק

מלכותו ית"ש להמליכו ועיין במה שפי' ע"פ והנה שלשה אנשים נצבים עליו שאברהם הי' כלול גם מבחי' יצחק ויעקב נמצא שאברהם בעצמו נכלל בו בחי' שוה ולכן אחרי שובו מהכות את המלכים הי' אז בעמק שוה כנ"ל שנתלבש בבחי' הג' אבות אל עמק המלך שעיקר הי' למצוא בכל מקום עומק מלכותו ית' להמליכו כנ"ל כי מלך ר"ת "כבוד "מלכותו "לעולם:

במדרש אחר הדברים האלה אנכי מגן לך שכרך הרבה מאוד זש"ה כי שמש ומגן ה' אלקים לא ימנע טוב להולכים בתמים כי שמש זה אברהם דכתיב מי העיר ממזרח צדק ומגן זה אברהם דכתיב אנכי מגן לך ה' אלקים זה אברהם דכתיב נשיא אלקים אתה בתוכינו חן וכבוד זה אברהם דכתיב ואברהם כבד מאוד במקנה. הפי' ע"ד שפירשתי ע"פ והנה שלשה אנשים נצבים עליו שהם בחי' אברהם ויצחק ויעקב כולם נצבים עליו על אברהם שבכולם כלול ג"כ מבחי' חסד שבגבורה וחסד שבתפארת כי כ"א מהאבות הי' כלול משלשתן אברהם ויצחק כתוב בס' שבעקידה נכללו בחי' שניהם אברהם נתלבש בגבורה וז"ש הנני בני עיין שם ויעקב מצינו שנאמר יושב אוהלים ב' אוהלים של אברהם ויצחק שהי' כלול משניהם וכן מצינו במדרש מצינו אברהם שנקרא יצחק ויצחק שנק' אברהם כו' נמצא שאף שכ"א מהאבות עבד אותו במידותיו ובחינתו אברהם עבד אותו באהבה עכ"ז הוא הי' בבחי' זו כלול כל המדות שע"י אהבה גדולה שהי' לו בא ליראה מהשי"ת ולפארו ולכל המדות וכן יצחק ע"י מדת יראה שהי' מדתו בבחינה זו הוא כלול כל המדות ע"ד הנ"ל כי באמת היו"ד ספירות כ"א כלול מכולם ע"ד שפי' ביצחק שמצא בשנה ההוא שנה גי' ספירה מצא בספירה אחת מאה שערים יו"ד ספירות הוא כלול מיו"ד וז"ש לו ית' אנכי מגן לך מגן גי' ג"פ אל שבחי' אברהם הי' חסד וכתיב חסד אל ובאמת בחי' החסד שלו כלול גם ביצחק ויעקב כנ"ל ששלשה אנשים נצבים עליו ולכן אמר לו ית"ש אחר שהכה את המלכים שנתלבש במדת הגבורה והכל מחמת אהבתו ית' נכלל ג"כ מדת גבורה להתגבר על שונאי ה' מכיון שהי' במדת גבורה בא ליראה גדולה מאוד ולכן אמר לו אל תירא אברם כי אין אומרים אל תירא אלא למי שהוא מתירא ובאמת מדת אברהם הי' רק שנכלל בזה הכל כנ"ל שכל ספירה ומדה כלול מהכל ולכן אמר לו ית"ש אל תירא כי הי' אז ביראה גדולה וע"י יראתו הגדולה התעורר למעלה ג"כ בחי' גבורה וז"ש אנכי מגן לך שמגן הוא ג"כ גבורה שמגן הוא למגן ומחסה משמע שיש איזה דבר גבורה שצריך להגין ממנו והמגן מבחי' גבורת ממותקת והראה לו ית"ש איך שמדתו כלול ג"כ ביצחק ויעקב וז"ש אנכי מגן לך מגן גי' ג"פ אל וז"ש במדרש הנ"ל כי שמש זה אברהם בחינת מדת הצדק ממדת צדק ומגן בחי' גבורה כנ"ל שלפעמים

מחמת אהבתו ית' יתלבש בגבורה וכן ה' אלקים זה אברהם שנאמר נשיא אלקים אתה בתוכינו שהוא מדת התפארת ושמחמת אהבתו ית' עשה למדת התפארת לכבודו ית"ש חן וכבוד זה אברהם בחי' נצח והוד לא ימנע טוב מדת יסוד שהכל הי' כלול באברהם שע"י אהבתו לו ית"ש עובדו בכל המדות האלה ולכן אמר המדרש ע"פ זה אל תירא אברם אנכי מגן לך שמרומז בפסוק זה מדת גבורה כנ"ל ובאמת הי' אברהם מדת החסד ופי' המדתם שע"י אהבתו לו ית"ש כלול כל המדות לעבודתו ית"ש ומחמת אהבה בא ליראה וכל המדות.

במה אדע כי ארישנה כי כתיב וענווים ירשו ארץ שירושת הארץ מגיע למי שהוא עניו והנה יש כמה מדריגות בענין ענווה ומצינו שאברהם הי' עניו שאמר ואנכי עפר ועפר ולא החשיב עצמו ונפשו רק כעפר אבל במשה מצינו שהי' עניו יותר שאמר ונחנו מה ולא החשיב עצמו אפי' כעפר שעכ"פ הוא דבר יש והוא אמר ונחנו מה רק אין גמור וז"ש אברהם כשהבטיחו ית"ש ירושת הארץ וזאת ידע אברהם שירושת הארץ מגיע לענווים אמר במה פי' כשאהי' עניו יותר ממה שאני עתה ואהי' במדריגות מה שלא אחשיב עצמו לכלום אפי' לא כעפר אז במדריגות מה אדע כי ארשנה כי ענווים ירשו ארץ כנ"ל:

ויאמר אליו שרה אשתך לא תקרא את כו' במדרש כתיב אשת חיל עטרת בעלה א"ר אחא בעלה נתעטר בה והיא לא נתעטרה בבעלה רבנן אמרו בכ"מ האיש גוזר ברם הכא כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה אר"י בן קרחא יו"ד שנטלה משרה נחלקה חציו לשרה וחציו לאברהם. הנה ית"ש ברא העולם באות ה' שהוא אתא קלילא מאוד הכל בלבד בלא כוונת הוצאת תנועות אות כמ"ש במ"א וזה מורה שכל החיות עוה"ז מהבל כי ברוחו שמים שפרה וכן ויפח באפיו נשמת חיים נשימה והבל כביכול וכן האדם צריך שעל כל נשימה ונשימה יהלל יה והנה אות ה' הוא חמשה לאותיות והוא במספר נחשב לחמשה זה מורה לנו על חמשה מדת עליונות שנברא העולם בהם והם ה' בחי' שחשב הכתוב לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד והם ה' חסדים עליונים שנשפעים לעוה"ז כי ית"ש ברא העולם בחסדו ית"ש להטיב לנבראיו בחסדו הגדול אבל ראה ית"ש שבחסד לבד אינו טוב כי לפעמים צריך האדם להתנהג במדת גבורה להתגבר על יצרו ולכעוס על עוברי רצונו ית"ש וכן כתיב בו ית"ש ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה יריע אף יצריח על אויביו יתגבר וזהו עיקר החסד הגדול באבוד רשעים הקמים עלינו וכן מצינו בגלות מצרים שהי' חסד גדול לנו נראה ית"ש כבחור חגור כלי זיין במדת גבורה ולכן ברא ית"ש לצורך חסד הגדול עשה מדת גבורה ובין החסד וגבורה עשה מדת ממוצעת אותם הוא מדת תפארת זה מורה שיתנהג האדם

בכל המדות לפאר ליוצר ולא לצורך עצמו ואז יכללו ויתחברו מדת חסד וגבורה כיון שבכל דרכיו הן שמתנהג בחסד הן בגבורה הכל כוונה אחת להם לפאר ליוצרו ולעבדו ולפי הצורך לעבודתו ית"ש בעת הזאת מתנהג כן אז ואינו מתנהג במדה אחת לבד רק בשניהם לפי הצורך לעבודתו וכן ברא ית"ש מדת נצח שלפעמים צריך האדם לנצח את יצרו והרשעים ולא להודות להם וכן בתחילת הבריאה נצח ית"ש את המלאכים שקטרגו על הבריאה אבל ראה ית"ש שלפעמים צריך האדם להודות על האמת וברא מדת ההוד וע"י המדות אלו שיעבוד אותו ית"ש בהם ממשיך חסדים גדולים לבחי' מלכותו ית"ש בחי' מלך במשפט יעמיד ארץ להמתיק הגבורות של מלכות שנקרא כנס"י בחי' נוקבא ע"י שמיחד את בחי' נוקבא הזאת לתפארת בחי' דכר וכן הי' עבודת אברהם אע"ה וז"ש הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את פי' שלבחי' אשה צריך ליחד את יופי מדת תפארת והנה עתה ראה אברהם שירד למצרים ורצה יתב"ש כביכול שמדת גבורה תתפשט בחי' מלך במשפט יעמוד ארץ נגד המצרים ונוקבא נתמלא בגבורה ולכן כל מי שהי' נוגע בשרה הי' נוטל שלו מכות גדולות על דבר שרה וכתב בס' שאמרה אז פ' ציצית שכתיב בה אני ה' אלקיכם ועשתה צירוף אליהכם ופעלה גבורות וזהו שאמר אברהם כשראה שבחי' נוקבא נתמלא בגבורה והי' כי יראו אותך המצרים ואמרו אשתו זאת כי המצרים אע"פ שהי' רשעים אבל חכמים היו והי' מאד גדלה חכמתם ויבינו את זאת שבחי' נוקבא נתמלאת בגבורה ושיש התפשטות גבורה בעולם ועי"ז יאחזו הם במדת גבורה ויתגברו עלי והרגו אותי וז"ש והי' כי יראו אותך המצרים ואמרו אשתו זאת ולא אמר אשתי את כמ"ש אחותי את רק הפי' כנ"ל על בחי' נוקבא מלכות כנס"י אשתו של הקב"ה כביכול שכנס"י נקראת אשה לו ית"ש על שמקבלת השפע מאתו ית' כי הנוקבא מקבלת ונקרא זאת כידוע וירגישו שנתמלאת אשתו ית"ש שנקראת זאת בגבורה ומלך במשפט יעמוד ארץ ועי"ז יתעסקו בגבורתם כשירגישו שיש התלבשות גבורה בעולם והרגו אותו ולכן אמרי נא אחותי את שיתמתקו הגבורות של בחי' נוקבא ע"י התחברותה בדכר כמ"ש פתחי לי אחותי רעיתי יונתי כו' ואמר אברהם למען ייטב לי בעבורך שכל רצונו ותשוקתו רק בעבורך עבור בחי' נוקבא כנס"י להמשיך לה חסדים עליונים וכל כוונתי במה שאני רוצה שיטיב לי אין כוונתי בשביל עצמי רק עבור כנס"י השכינה הקדושה שלא יהי' לה ח"ו צער ומניעת השפע ח"ו ואמר וחיתה נפשי בגללך כל רצוני בחיות נפשי היא ג"כ לא לצורך עצמי רק בגללך לצורך מלכות כנס"י השכינה הקדושה בכל הטבתי וחיותי הכל כוונתי עבורה וכן צריך להיות עבודת כל אדם מישראל לעשות יחוד בין נוקבא הנ"ל בחי' אשה ליחדה לתפארת בחי' יופי כנ"ל שיהי' בחי' כחתן יכהן

פאר שרומז למדת תפארת וככלה תעדה כלי' שנוקבא תהי' כלי לקבל השפעת הרחמים וחסדים ונלך בעקבות אבותינו שע"ז הי' כל עבודתם וז"ש אם לא תדעי לך היפה בנשים איך תמשיך בחי' יפה מדת תפארת בנשים בחי' נוקבא לעשות יחוד בין ת"ת ומלכות צאי לך בעקבי הצאן תלך בעקבות אבותינו ובדרכיהם ומעשיהם הטובי' ועי"ז תוכל לפעול היחוד הנ"ל והנה בחי' נוקבא כנס"י נקראת אני כי הוא מדת מלכות כי שום אדם אינו יכול לומר אני הוא רק המלך אומר תראו מה אני ומלכותי כמ"ש ראו עתה כי אני אני הוא ויש בחי' עליונה שנקראת אין וצריך להמשיך חסדים מבחי' אין לבחי' אני להמתיק הגבורות וזהו רק לנו בני ישראל אבל כשרוצים לפעול על אוה"ע אזי המדה של אני אינו נמתקת בבחי' דכר ולא נמתקת ממדת אין כדי שיפעול פעולתה בדינים גדולים לאוה"ע וז"ש המדרש בעלה נתעטר בה שגם בעלה נתלבש אז בבחינה לפעול דינים באוה"ע והיא אינה מתעטרת בבעלה שאין נמתקים הגבורות שבה ע"י המשכה לה מבחי' דכר וז"ש המדרש בכ"מ האיש גוזר ברם הכא כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה שזהו נאמר כשאמרה שרה גרש את האמה ואת בנה שזה נגד אוה"ע והרשעים בחי' נוקבא גוזרת בדינה בחי' מלך במשפט יעמיד ארץ והאיש בחי' דכר מקיים ואינו ממתיק הגבורות נגד אוה"ע והנה יש חמשה חסדים עליונים כנ"ל ויש ה' בחי' גבורות וזה עשרה מאמרות שנברא העולם ועשרת הדברות בשני לוחות בכל לוח ה' דברות בלוח אחד מ"ע ה' חסדים ובלוח אחד מל"ת בחי' גבורות וצמצום והם בחי' ב' ההי"ן שבשם הוי' ובאמת כולם נכללים כל העשרה באחדות א' בהיו"ד שכשם הוי' שרשם וז"ש שנטל ית"ש היו"ד וחלקה חצי' לשרה וחצי' לאברהם כנ"ל שביו"ד נכלל הכל ה' חסדים וה' גבורות בחי' אברהם ושרה כנ"ל.

(לקוטים מפ' הנ"ל)

מה שנכתב בתורה מעשי האבות ולא נכתב מה עשה מיכאל המלאך ושאר המלאכים רק האבות המשיכו התורה ע"י שבירת טבעם הגשמיות שעשו כל דבר הפך טבעם הגשמיי ונעשה מזה תורה למשל אברהם שבר טבע הגשמיי שלו והעלה בנו יחידו ונעשה מזה תורה.

ויקרא שם אברם בשם ה' כאן נאמר שם אברם בשם כי הי' לקריאתו גבול במקום משא"כ בקריאתו ית' נאמר וקראתי בשם ה' ולא אמר וקראתי שם בשם כי קריאתו ית"ש מלא כל העולמות.

ענין המילה מורה שבכל דבר יש בחי' מותרות אפי' אדם שמתפלל ולומד צריך בכל פעם להשגיח על עצמו באופנים הנ"ל שלא יהי' בבחי' מותרות כי באמת כמו שבקדושה יש

עולמות והיכלות ואוכלסין כן זה לעומת זה עשה אלקים רק באמת היכלות ואוכלסין דס"א אין להם שום כח מעצמם רק מה שיונקים קצת מהקדושה לכן צריך להפרידם כי הם בחי' מותרות מהבריאה ולזה ברא ית"ש הערלה בהמילה להורות הדמיון זה בכל דבר ולא לומר שאין שום מותרות שצריך להפריד רק יקח ראי' מהמילה ע"ד הנ"ל.

וירא

וירא אליו ה' באלוני ממרא כו' כתיב מאויבי תחכמני מצותיך כי לעולם הוא לי כי אין לך אויב גדול מהיצה"ר שאורב לו לאדם בסתרי' ובכל מיני תחבולות בא לשודדו וללחמו ואינו מתרפה ממלחמתו של אדם אפי' רגע א' אפי' כשאדם ישן הוא ער לו ומבקש להחטיאו ברוע הרהורים ופחים טומן לרגליו והנה צריך האדם להבין ממלחמות היצה"ר איך שרוצה לקיים צווי ית"ש שבראו לזה ואיך עושה פעולותיו ומתחכם לזה ומתנכל פורש רשת על האדם להאשימו באשמת געוליו ובכל יום חושב מחשבות עליו להתגולל ולהתנפל על האדם וזש"ה מאויבי הוא היצה"ר שהוא לאדם ראש לכל צורריו והוא אויב גדול לו מזה תחכמני ממצותיך איך צריך להזהר ולפעול פעולתו מאוד בזהירות וזריזות בעבודתו ית"ש אפי' בשינה יכול האדם שיהי' בקדושה כ"כ שאפי' בשינה יזכור בו ית"ש ויפחד ויתירא ממנו וז"ש כי לעולם היא לי פי' מלחמות היצה"ר ומזה אני לוקח ראי' איך להיות זריז בעבודתו ית' כיון שיצה"ר כ"כ זריז שאין לספר ולשער זריזתו להחטיא האדם ומזה תחכמני מצותיך איך להזדרז בהם והנה עיקר מלחמות היצה"ר הוא לשמור פיו כי שם קל להיצה"ר להחטיאו וגם החטאים בפה חמורים מאד ע"ד שאמרו ז"ל שהמספר לשה"ר כאילו עובד ע"ז ועבר על ג"ע ועל ש"ד ומחטיאו בלשה"ר ורכילות ולצנות ודברים בטילים וניבול פה שכ"א מאלו חמור מאוד. ומאוד מאד צריך להזהר האדם לשמור פיו ולשונו הלואי הי' שומר פיו מדבר אסור כמו היצה"ר ששומר פיו להיפך להחטיאו בדבריו ועוד צריך שמירה יתירה בברית המעור שמכוון נגד ברית הלשון שגם שם מתאמץ מאד היצה"ר להחטיאו כי הוא עון חמור עד מאד לפגום בברית קודש וז"ש וירא אליו ה' באלוני ממרא פי' שאפי' שהיצה"ר מתחזק עליו להפילו במראה ומרד נגד ית"ש גם שם וירא אליו ה' שידבק עצמו בה' כנ"לשיבין מזריזות היצה"ר איך לדבק בה' ולזרז בעבודתו ית"ש וזה מרמז בר"ת של וירא אליו ה' באלוני ממרא הוא מאויב כנ"ל שזהו שירא אליו ה' הוא מאויב ע"ד מאויבי תחכמני מצותיך שממלחמות היצר האויב לומד איך לידבק בו ית"ש ואמר הכתוב שהוא יושב פתח האוהל כי האדם נק' אוהל לו ית"ש כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וכתיב אוהל שיכן באדם וז"ש והיא קאי על האויב הממרא הנ"ל יושב בפתח האוהל בפתחי האדם בפתחי פיו ופתח

ברית המעור כנ"ל ששם עיקר כוונת היצה"ר להחטיאו ולכן ר"ת של והיא יושב פתח האוהל הוא פיהו כחום היום שהיצה"ר מכניס בו חמימות והנה אם ח"ו תפס אותו היצר בהנ"ל צריך להתחזק לשוב אליו ית"ש כי צריך לעבדו ית"ש בג' דברים שהעולם עומד עליהם על תורה ועל עבודה ועל גמ"ח והם נגד מחשבה דיבור מעשה שהתורה צריך ללמוד בדיבור כמ"ש כי חיים הם למוצאיהם בפה עבודה אמרו ז"ל איזה עבודה שבלב זו תפלה נמצא שעבודה בחי' מחשבה גמ"ח במעש' והם נגד ג' אבות אברהם יצחק ויעקב אהבה ויראה והתפארת אהבה גמ"ח חסד הוא אהבה עבודה יראה מדת יצחק והתפארת מדת יעקב הוא נגד תורה שהתורה הוא תפארת לעושי' ותפארת לו מן האדם גם התורה כלולה ביו"ד דברות יו"ד עקב יו"ד דברות ק ע"ב תיבות אותיות יעקב והנה אמרו ז"ל שגם בחי' שנקרא אדם הוא מדריגה מעלה ויש שנקרא איש גם זה מעולה ויש שנקרא אנוש שמורה על שהוא מדריגה פחותה וז"ש וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו שכשרואה אדם שבכל הג' בחי' תורה ועבודה וגמ"ח ומחשבה דיבור ומעשה ואהבה יראה התפארת בכ"א מג' אלו הוא בבחי' אנוש מדריגה פחותה שאין יכול ללמוד ולהתפלל ולעשות גמ"ח ומצות כי היצה"ר כורה מכשלים תחתיו לבטלו מכל הנ"ל וכשבא להתפלל מבלבלו בפניות ומ"ז וזה שרמז בר"ת של "והנה "שלשה "אנשים "נצבים עליו הוא ר"ת אנוש כנ"ל שבכל הג' הוא בבחי' אנוש ואמר הכתוב התקנה לאיש הזה וירא וירץ לקראתם שלוחם מלחמות היצר בזריזות ורץ לקראתם להתנגד למדת פחותות ומגונות שבו שע"י נקרא בכל ג' בחי' אנוש רק רוצה לבטל זה ולוחם לקראתם של כוחות הס"א שעושים לו קלקול בג' הנ"ל וישתחו ארצה שעיקר תיקון החטא ע"י הכנעה ויאמר כו' אל נא תעבור מעל עבדך כי נא הוא לשון תפילה ע"ד שפי' הרב מלובלין ע"פ אל נא אחי תרעו שאם אל נא שאין יכול להתפלל התקנה אחי תרעו להתחבר לכל ישראל וכשמחבר עם כל ישראל אז טוב לו לתפילה וכן הפי' כאן אל נא תעבור מעל עבדך כאילו הי' כתוב נא אל תעבור שנא התפילה אל תעבור מעל עבדיך שעפ"כ תניח לי להתפלל כראוי ולא לבלבל אותי במ"ז ורחצו רגליכם שירחוץ ויטהר הרגילות שלו שיהי' רגיל לטוב ולא כמו שהי' רגיל מקודם בדיבורים אסורים והשענו תחת העץ התורה נקראת עץ חיים להשען תחת עץ התורה לעסוק בתורה תמיד ולדבר דברי אמת תמיד לא דבורים אסורים א' בפה וא' בלב רק השמע לאזניך מה שאתה מוציא בפיך כי אוזן גי' ס"ג ופה גי' ס"ג וכ"ב אותיות וכשמשמיע לאזנו מה שמוציא מפיו והיינו הכ"ב אותיות נשאר מפה ג"כ אוזן גי' שם ס"ג ומדבר בפיו על אוזן שמעת.

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האוהל כחום היום. אמרו ז"ל יום שלישי למילתו הי', הנה ית"ש ברא ד' עולמות אבי"ע ואף שבאמת יש עולמות אין מספר מ"מ כולם נכללים בכלל אלו הד' והנה אמרו ז"ל שית"ש ממלא כל עלמין הפי' הוא שאותיות מילואי השמות הם בכל עלמין והם מתפשטים לתוך העולמות והנה הוי' במילוי יודי"ן גי' חסד שמילוי זה מורה על התפשטות חסדו ית"ש לתוך העולמות וכשמתפשט מילוי זה שגי' חסד וממלאים כל הד' עולמות אבי"ע אז נמשך חסד לעוה"ז ובא שלימות לכל הדברים שהי' חסירים מקודם רפואה לחולים וכל מיני חסדים והכל נכללים בשם רפואה כי כיון שהדבר צריך להחסד ההוא ולא הי' בשלימות מקודם ועתה נשפע לו חסד וממלאים חסרונו ומביאו לשלימותו זה נקרא ג"כ בשם רפואה ולכן הר"ת מרופא חולי עמו ישראל גי' רפ"ח גי' י"פ חסד זה מורה על הנ"ל שהרפואה נמשך כשהד' עולמות מתמלאין ומתפשטין מילוי הוי' ביודי"ן שגי' חסד וכשנמשך כן ומתפשט מילוי שם זה אז נמשך רפואה מעולם העליון שנקרא ארוך כמ"ש במ"א שלכן נקראת רפואה ארוכה ונמשך מעולם עליון זה דרך כל הד' עולמות ולכן אברהם שאחז במדת החסד המשיך חסדו ית"ש דרך כל הד' עולמות ולכן בא ית"ש ביום שלישי למילתו שאז כואב המכה ונראה אליו באלוני ממרא גי' רפאל לרפאותו כמ"ש אל נא רפא נא כו' כי אברהם פעל שהגי' יתמלא במילוי חסד ויתפשט דרך כל העולמות הנ"ל והמתיק כל הדינים ולכן "אליו "ה' "באלוני ר"ת אבי ר"ת "אצילה "בריאה "יצירה שמעולם אצילות שכולו חסד המשיך להעולמות ומשם לעשי' כנ"ל.

וירא אליו ה' באלוני ממרא הכתוב מרמז לנו בזה עבודתו של א"א ע"ה איך הי' עבודתו תמה ושלימה כי הנה יש ב"א שמתחילין לעבוד באמת ועי"ז משיגין איזה מדריגה ונדמה להם שכבר השיגו עבודתו ית"ש בשלימות וכבר הי' צדיקים גמורים אשר אין למעלה מהם ובאמת לא ידעו ולא יבינו וטח מראות עיניהם מהשכיל לבותם כי הוא ית"ש אין סוף ואין קץ לתכלית עבודתו ואין להביט על עצמו על שום מדריגה שיש לו שיתפשט עצמו בזאת המדריגה רק ידרוש ויחקור תמיד יותר אחר עבודתו ואף אם יהי' לו כל מדריגות צדיקים עכ"ז יבין שעדיין צריך לו לחקור אחר עבודתו ית"ש יותר כי בוודאי עדיין לא בא לתכלית עבודתו כיון שהוא ית"ש אין סוף ואין קץ ואין תכלית והרב הק' מבארדיטשוב אמר משל ע"ז למלך שעשה לו מגדל גבוה מאוד והולכים במדריגות אל המגדל ואצל כל מדריגה ועלי' שעולין יש חדרים מאוצרי המלך שמאירים מאוד והכסיל ההולך וכוונתו לילך אל המלך להשתעשע עם המלך אבל כיון שעלה איזה מדריגות ורואה החדרים שמאירים מאוד סובר ששם המלך ופונה לשם אבל באמת הי' לו להבין

אלו הי' שם המלך למה עולין עוד למעלה מדריגות גבוהים יותר מאילו החדרים והי' לו להוכיח ולהבין מזה שעדיין לא בא לחדר המלך ולא לפנות אל שום מקום וחדר המאיר רק לעשות שלו ולעלות יותר ויותר להתקרב אל המלך וכן הי' אברהם אבינו ע"ה בבחי' המעלה הזאת ולא פנה לשום מדריגה אף שכבר נראה אליו ה' לא הי' מחשב שכבר השיג עבודת ה' בשלימות רק הי' נדמה בעיניו רק כמתחיל לעבוד ה' וביקש עבודתו ית"ש לשאול אי' מקום כבודו ולא אמר הלא כבר יודע אני כיון שנראה אלי ה' כי הבין וידע שיש עוד מדריגה גבוה יותר כי באמת גם מענין מראות הנבואה בהתראות ה' אל האדם יש כמה וכמה בחי' ומדריגות כמו שמצינו שאהרן ומרים אמרו הרק אך במשה דבר ה' הלא גם בנו דיבר ה' והשיב ית"ש אם יהי' נביאכם כו' לא כן משה וז"ש כאן וירא אליו ה' (אמר אברהם אי' כבוד ה') ועכ"ז והוא יושב פתח האוהל שהי' בדעתו שעתה הוא עדיין בפתח הכניסה לעבודתו ית"ש כנ"ל וזה שרמז בר"ת וירא אליו ה' ר"ת אי' שאף שנראה אליו ה' אמר אברהם אי' כבודו ית"ש לבקשו כי ידע כנ"ל שעדיין צריך לבקשו כי יש בחי' גבוהים מעל גבוהים גם הר"ת מ"אליו "ה' "באלוני "ממרא הוא אב מי כי הנה כתבנו בפרשת לך לך שנקרא אברם על שהמשיך מחסדים הרמים הגבוהים שנקראי' אב ורמז לנו הכתוב כאן שכמעט לא הי' מאמין בעצמו שהוא המשיך החסדים הנ"ל רק הי' שואל מי הוא זה הממשיך כאילו לא הי' המשכה מאתו גם עוד רומז לנו הכתוב בר"ת מתיבת "יושב "פתח "האהל היא יפה ע"ד שאמרו ז"ל מאי האי דאמרו אינשי כשמזווגים ומתחתני' איש ואשה אומרים שהזיווג יהי' עולה יפה ולהבין איזה מקום יהי' עולה ומאי הלשון הזה שיהי' עולה יפה ופי' כי כלל העבדות לייחד קוב"ה ושכינתי' בחי' יחוד שמות הוי' ואדני שהצדיקים מייחדין במעשיהם הטובים והנה כתוב בספרים שלעתיד יהי' משם הוי' אותיות יהי' שהו' תהי' יוד וזה ביום ההוא יהיה ה' אחד כי עתה הוא"ו הוא הצינור להשפיע לעומק העולם כי אנחנו עתה בעומק וצריך הצינור הראשון להשפיע לנו אבל לעתיד לא תצטרך הוא"ו להתברך כי יהי' לבחי' כנס"י עלי' ויהי' מהו' ג"כ יו"ד יו"ד ויהי' הוי' יהי' ונמצא יהי' יחוד קוב"ה יהי' אדני גי' יפה ולכן אומרים הזיווג יהי' עולה יפה שהזיווג הזה של איש ואשה מעורר הזיווג העליון לקרב ביאת משיחינו ויהי' זיווג יהי' אדני גי' מספר יפה ותיבת עולה הוא ע"ד שכותבים ס"ה עולה כן הכוונה כאן שהמספר לזיווגי השמות יהי' יפה במספר ועד שם היתה עבודת אברהם ליחוד הנ"ל והפתח לזה הי' אברהם שממנו התחיל להשתלשל אומה הישראלית:

א"י אברהם הי' מדת החסד ובכל יום משפיע ית"ש חסדים חדשים לנו כמ"ש חדשים לבקרים רבה כו' בוקר הוא מדת החסד וז"ש הכתוב כאן והוא פי' אברהם מדת החסד

יושב פתח האוהל תיכף בכניסת האדם לעבודתו ית"ש יושב מדת החסד לעזרו ואינו אומר ית"ש אראה מקודם אם יעבוד אותי ויכנס לעבודתי אז אתחסד עמו רק תיכף שבא האדם לפתח האוהל עבודתו ית"ש מתחסד ית"ש לעזרו בכל מיני חסדים.

יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ כי אברהם ראה שבבואם לביתו הי' דין שמורה ונתעורר בחי' גבורה כי באמת הי' בניהם מלאך א' שהפך את סדום ופעל דין וכשראה אברהם זאת רצה להמתיק הדין בחסד ואמר יקח נא מעט מים מימי החסדים והשענו תחת העץ זה מרומז על המתקת גבורות ע"ד שפי' ויבואו מרתה כו' כי מרים הם שהי' שורה על ישראל אז בחי' גבורה ויורהו ה' עץ שלמדו למשה איך להמתיק הדין ויוריהו ה' ולמדו שהשם הוי' גי' עץ כידוע (יפ"ה הפ"י ופ"ה הפ"ו) וענין המתקה כי כל אות משם הוי' מורה על בחי' ומדות אחרות וכשמתערבין יחד נמתקין הדינים ועיקר המתקה הנ"ל לעשות משם הוי' מספר עץ היא ע"י קיום התוה"ק ולכן "רגליכם "והשענו "תחת "העץ ר"ת תורה עד"ז כי כל אות משם הוי' מורה על בחי' ומדות אחרות וכשמערבין יחד ממזגן ומערבן וממתקין כל המדות (ועיקר המתקה הנ"ל נעשית מהשם הוי' מספר עץ הוא ע"י קיום התורה).

וסעדו לבכם אחר תעבורו כו' וסעדו לבכם אתם מלאכים קדושים אחר תעבורו הצד אחר שהיפך הקדושה הס"א תעבורו שאת רוח הטומאה יעבור מן הארץ רק יתפשט הקדושה בעולם אמרו רז"ל שהאכיל אותם ג' לשונות בחרדל ג"כ רמזו ע"ד הנ"ל ע"פ והשענו תחת העץ שרצה להמתיק הדינים וחרדל ממתיק את הבשר לטעם טוב רומז להמתקת הדינים ומה שהאכילם לשונות כי לשון הוא רומז לבחי' מכריע כמ"ש בפ' נח כמו לשון המאזנים שמכריע את הכף מאזנים ברית לשון מכריע ועבודת אברהם הי' להמשיך דעת בעולם שידעו את ה' כמ"ש דע את אלקי אביך וז"ש כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו כו' פי' ידעתיו שאברהם המשיך בחי' דעת עליון אשר יצווה היא לשון צוותא וחיבור, את בניו ואת ביתו אחריו יחבר אברהם להם בחי' דעת שלו ובחי' דעת היא בחי' מכריע כידוע שמכריע בין חו"ב ולכן האכילם לשונות שלשון הוא בחי' מכריע לרומז לבחי' דעת מכריע וכדי להמשיך דעת כתשוקתו של אברהם האכילם לשונות כנ"ל וז"ש איך אני מכסה מאברהם אשר אני עושה כיון שהוא ממשיך בחי' דעת שכפשוטו פי' ידיעה ולא להסתיר ולא נכון למי שממשיך ידיעה לכסות ממנו וז"ש כי ידעתיו לשון פועל יוצא שעשיתי אותו בחי' ידיעה כי ממנו התחיל ידיעת אלקותו ית"ש כמ"ש אלקי השמים ואלקי הארץ כפי' רש"י וז"ש והוא יושב פתח האוהל כי פתח נקרא ההתחלה כמ"ש ואת עמק עכור לפתח תקוה וז"ש והוא יושב פתח האוהל אוהל ר"ת "אתה "הראת

"לדעת, והוא הי' ההתחלה לזה ע"כ נקרא אברם אב המוליד והמתחיל כמו משרע"ה הנקרא אב לחכמים וכן יוסף אברך והוא יושב פתח האוהל ר"ת גי' מיכאל בחי' מדת החסד שאברהם המשיך חסדים כמדתו גם פתח האוהל כחום הר"ת עם ג' תיבות ג' גיהנם מזה דרשו רז"ל שאברהם אבינו עליו השלום יושב מל פתח גהינם ואינו מניח למי שמהול לכנס:

וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה הי' לו לומר אשר אעשה ועושה הוא לשון הוו' רק כי האמת כן הוא שבכל מעשי יתב"ש חפץ חסד היא ומגלה הדבר לאברהם כדי שימליץ טוב על הצדיקים כמ"ש חלילה לך כו' להמית צדיק עם רשע כי כל מעשי ותפילת אברהם הי' נצחיות כמש"ה ואברהם עודנו עומד לפני ה' ולא עודנו הי' עומד רק שעדיין אברהם עומד ומתפלל לפני ה' על בניו וכן מצינו שדרשו ז"ל ע"פ והוא יושב פתח האוהל כחום היום שעודנו עומד על פתחו של גיהנם ואינו מניח למי שהוא מהול לכנס שם למדנו שכל מעשי אברהם הי' נצחיות כנ"ל שאברהם הי' מדת החסד והחסד הגדול הוא שיהי' נגלה החסד ולא יהי' מכוסה ויהי' התפשטות החסדים וז"ש המכסה אני מאברהם פי' וכי אברהם מדת החסד יהי' בבחי' כיסוי לא יהי' כן רק יהי' חסדים מגולים ומתפשטין וכן מצינו שהי' אז בתפילת אברהם התפשטות החסד מאוד כי אברהם לא ביקש העיקר רק על הצדיקים כי אמר חלילה לך להמית צדיק עם רשע ויתב"ש אמר ונשאתי לכל המקום בעבורם כי הי' התגלות החסדים המגולים כנ"ל וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה במדרש זשה"כ נאום ה' לאדוני שב לימיני שלא עשה הקב"ה עד שנטל עצה מאברהם כו' ד"א התורה היתה בימינו של הקב"ה ובא אברהם ועשה אותה עקב שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי לכן אמר יתב"ש אברהם במקומה של תורה כו' הפי' הוא כי כתוב בספרים שיתב"ש נוטל עצה בכל עת כביכול ממדת החסד בחי' ימין וכשמדה"ד מקטרגת מדת החסד מלמדת זכות אמת שזה האדם חטא למשל שחטא ביד ורצה מדה"ד לענוש היד מדה כו' ואומרת מדה"ר הלא כשתענוש היד כל האברים ירגישו ומה חטא האבר האחר ועד"ז בכל האברים וע"ד שלמד אברהם זכות חלילה לך כו' להמית צדיק עם רשע כו' וז"ש שנטל יתב"ש עצה מאברהם הוא מדת החסד כי ית"ש חפץ חסד הוא שימליץ זכות כנ"ל והנה אני נקראת מדת מלכות שאמר ית"ש ראו עתה כי אני אני הוא ומגלה כבוד מלכותו כביכול כמלך שאמר אראה מה אני ומלכותי ונמצא שזה גבורה אבל באמת הוא חסד גדול כי כשמגלה כבוד מלכותו מטיב לעמו ישראל ובזה מגלה כבוד מלכותו שאין אדם בעולם בלעדיו ית"ש כיון שאין מוחה בידו מלהטיב לעמו וז"ש שמיום שברא הקב"ה את עולמו לא הי' אדם שקראו ית"ש אדון

עד שבא אברהם כו' למען אברהם שקראך אדון כנ"ל שאדנותו ית"ש מתגלה הכל ע"י החסד הגדול שעושה ית"ש וז"ש בפ' אני אני היא כי אני מחצתי ואני ארפא שגם במדת אני שרומזת גבורה גם זה חסד להטיב בכל מיני טיבות כי כל מיני טובות נכללים בשם רפואה ויש ראי' לזו ופרשה זו באמרו ז"ל שרפא"ל שריפא את אברהם הלך משם להציל את לוט אף שאין מלאך אחד עושה שתי שליחות ומוכרחים לומר שההצלה מרע נכללת בשם רפואה וכן בכל הדברים כשניצל אדם מפגע רע הן מחולי שלא בא עליו הן משאר דברים רעים ח"ו נקראים בשם רפואה ונכלל הכל במדת אני ארפא וז"ש נאום ה' לאדוני שב לימיני שעי"ז מתגלה שם אדני שמורה על אדון ית' וזה בא מימין חסד וז"ש שב לימיני ולכן החכמה גי' ב"פ אני עה"א וה"כ לרמוז שע"י שנוטל ית' עצה כביכול ממדת החסד עי"ז מתגלה בחי' מלכותו ית"ש ואומר ית"ש ראו כי אני אני הוא כו' אני מחצתי ואני ארפא גם ב"פ אני עה"א גי' קכ"ח נגד ד' מלואי השמות הוי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן גי' רל"ב והמילואים לעצמן גי' קכ"ח ובהם כל הטובות כנ"ל שבמדת אני ג"כ החסד וכן ב"פ אני עה"א וכולל א' גי' קכ"ט נגד יחוד הד' שמות שהם אהי' אהו"ה גושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא ויחודו עם שם אהי' שאמר ית"ש קודם הבריאה אברא העולם להיות ניכר טובתי להטיב לנבראי' ולזה ברא הבריאה וחתם בטוב וברא הבריות בכל הבחי' למען הטוב שיתגלה ובזה נתעוררו השמות אהי' אהו"ה ובא כל הבריות לבחי' הוי' ומשפיע טובו לכל הבחי' ובזה מתגלה כבוד מלכותו ית"ש ע"י שמגלה טובו ולכן "אל "ישוב "דך "נכלם ר"ת אדני להורות ע"ז שאדנותו יתב"ש מתגלה ע"י שמטיב ומשפיע שאל ישוב דך נכלם נמצא נתייחדו בזה הד' שמות אהי' אהוה והשם הוי' ואדני ולכן אברהם מדת החסד בא לו יתב"ש שם זה של אדני שר"ת אל ישוב דך נכלם שתתפשט מדת החסד בעולם ויוכר אדנותו כנ"ל וז"ש המדרש המכסה אני מאברהם אשר אני עושה שבפסוק זה ב"פ אני אף שהי' יכול לכתוב המכסה מאברהם רק שבא לרמוז למה שב"פ אני מרמזים המכסה גי' ב"פ אני כנ"ל ולכן אמר ע"ז המדרש הה"ד נאום ה' לאדוני שב לימיני כו' שבשם אדני שמורה על דין ובאמת הכל חסד שע"י החסד מתגלה אדנותו ובזה החסד שעושה לנו עושה נקמה בשונאינו וז"ש לאדוני שב לימיני שאף באדנותו הוא בחי' ימין הוא חסד וז"ש המדרש שלא עשה הקב"ה דבר עד שנטל עצה מאברהם דא החסד דא התורה היתה בימינו של הקב"ה גם בתורה מצינו ב' בחי' הנ"ל של אני מחצתי ואני ארפא כי התורה בימינו של הקב"ה דכתיב מימינו אש דת למו ועכ"ז בה בחי' גבורה דכתיב ה' עוז לעמו יתן ולכן ישב אברהם במקומ' שג"כ מדתו הי' כך שע"י

"שאל "ישוב "דך "נכלם ר"ת אדני שיתגלה גבורתו עד כי גבר עלינו חסדו שהחסדים מתגברים עלינו.

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם במדרש נתת ליראיך נס להתנוסס מפני קושט סלה נסיון אחר נסיון וגידולין אחר גידולין בשביל לנסותם בעולם בשביל לגדלם בעולם כנס הזה של ספינה וכל כך למה מפני קושט סלה שתתקשט מדה"ד בעולם כי הנה מה שיוצא מהטבע נקרא נס כי זה בחי' הנהגה ההשגחות המיוחדת לנו עמו בנ"י לעשות לנו טובות אפי' חוץ הטבע כמ"ש לאברהם אע"ה צא מאצטגנינות שלך כו' כי א"א נקרא אדם הגדול בענקים וממנו התחיל להשתלשל אומה הישראל שבהם אמרו חז"ל שאמר יתב"ש אתם קרוים אדם ואדם גי' שם מ"ה כי אדם פי' אדמה לעליון לדבק במדותיו יתב"ש לדמות צורה ליוצרה ועי"ז ניכר אדנותו יתב"ש כמשא"זל לא הי' אדם שקרא לו יתב"ש אדון עד שבא א"א ע"ה וקראו אדון למען אדני למען אברהם שקראך אדון שא"א פירסם אדנותו בעולם והתנהג א"ע במדה שיאות לקרוא בשם אדם שגי' שם מ"ה וזה נס גי' אדם ואדני שהניסים הם לישראל שנקראו אדם ע"י שמפרסמים אדנותו יתב"ש בעולם והנה כתיב במ"א שע"י זכירת יציאת מצרים והניסים עי"ז פועלין שגם עכשיו יהי' לנו ניסים כמו מאז וז"ש נתת ליראיך נס להתנוסס פי' נס ועי"ז נפעלו להתנוסס שתמיד יהי' ניסים כי נס זה היא השער והפתח לפעול ניסים תמיד וז"ש במדרש גדולין אחר גדולין בשביל לגדלם בעולם ע"י שנעשה להם ניסים וז"ש מפני קושט סלה שתתקשט השכינה בקישוטין סלה והוא מדה"ד כידוע.

וישכם אברהם בבוקר ויבקע עצי עולה יש להבין כיון דקרא זריזות' דאברהם קמ"ל שהשכים בבוקר א"כ מרוב זריזותו הי' לו ליקח עצים בקועים כדי למהר דרכו, לא לבקע עתה עצים ויתעכב בזה הרבה דבוודאי בבית גדול של א"א ע"ה הי' תמיד עצים בקועים, אך ידוע שאברהם רצה לתקן חטא אדה"ר בעץ הדעת שאמר לו ית"ש מכל עץ הגן אכל תאכל ומעץ הדעת טו"ר לא תאכל יש לדקדק כיון שאמר מכל עץ הגן אכל תאכל א"כ גם עץ הדעת בכלל ואיך אמר אח"כ לא תאכל, י"ל הפי' הוא כך שגם מעץ הדעת רשאי לאכול רק הי' צריך להפריד הרע מקודם כשירצה לאכול מעץ הדעת לא יאכל בבחי' זאת שיהי' עדיין עץ הדעת טו"ר רק יפריד הרע מקודם ואח"כ יאכל והנה חטא אדה"ר הי' במה שנתערב חלק א' מאלף אלפי אלפים באכילה זאת כוונת הנאתו לא הכל לעבודתו ית"ש ולא הפריד הרע מקודם ואברהם ראה חטא זה ולכן פעל הכל רק למענו ית"ש ונתנסה ביו"ד נסיונות ועמד בכולם כי לא הי' כוונתו בכל העבדות רק שיתגלה כבוד מלכותו ית"ש ולזה כאן כשבא לעשות העובדא והנסיון הגדול הזה לשחוט את בנו יחידו

שנתן ית"ש למאה שנים ירא לנפשו שלא יתערב בזה חלילה מחשבת פסול לחשוב בלבו בשעת עשי' א ואח"כ כמה גדול עבדות זאת שעשיתי ציווי ית"ש בזה לכן ויבקע עצים שבקע והפריד הרע מטוב מעץ הדעת טו"ר שלא יהי' לרע אחיזה בו רק ישאר הטוב לבד בלתי תערובות חלק אלף להנאתו וכן שמעתי שהבעש"ט ז"ל בשעת מותו הי' רוחש בשפתיו והטו אזנם אליו ושמעו שהתפלל שינצל מפניות מכאן יש להבין עד היכן הדברים מגיעים שצדיק כמהו בשעת הסתלקות ג"כ ירא לנפשו מפניות ומחשבת חוץ:

עוד רומז בתי' ויבקע עצי כו' ויבקע אותיות עוקבי רומז לעקבות דמשיחא כי הנה כנס"י בכלל הוא קומה שלימה בראש וכל הגוף עד עקב הרגלים וכתיב כי האדם עץ השדה שהוא דוגמת אילן בשורש וענפים ופרחים ועלין לפירות וכן הקומה של כנס"י הוא בבחי' אילן ועץ וז"ש ויבקע עצי שבקע לתיקון העץ הקומה של כנס"י עד סוף הדורות עד מקום העקב שבקומה של קדושה כנ"ל שכוונתו להפריד הרע מטוב וישאר רק טוב. לבד גם ויבקע אותיות יעקב שרצה לעשות העובדא בבחי' זו שיהי' יעקב יוצא ממנו וכמ"ש רז"ל על הפסוק ביום השלישי כו' וירא את המקום מרחוק שראה שיעקב יוצא ממנו ומה שהקשו המפורשים איך הי' יכול להיות אצלו שני הפכיים בנושא אחד כיון שהי' סובר שישחט את יצחק איך הי' יעקב יוצא ממנו י"ל שאין הכוונה שראה יעקב בגוף גשמי והוא יוצא מיצחק רק בדרך זה כי אברהם הי' רואה שעיקר כוונת הבריאה הי' בשבילו כמ"ש בהבראם באברהם וז"ש הן לי לא נתת זרע כי הי' רוצה שהם ימשיכו הקדושה בעולם ואין כוונתו להעמיד זרע דווקא משרה ולא די לו בזרע הגר על שאוהב את שרה הגבירה יותר מהגר השפחה כי אברהם לא הי' מחשבתו רק להעמיד זרע שיתפשט אמונתו ית"ש ואם הי' יכול להיות זה בישמעאל הי' די לו בזה וז"ש לו ישמעאל יחי' לפניך שיהי' צדיק כי זה רק כוונתו שיהי' אחריו צדיק שימשיך הקדושה בעולם והשיב לו ית"ש אבל שרה אשתך יולדת לך בן שלא הי' אפשר דבר זה להמשיך הקדושה ע"י ישמעאל רק ע"י יצחק וזשז"ל שראה ביום השלישי שיעקב יוצא ממנו וזה הי' באמת כוונתו כנ"ל באותיות ויבקע אותיות יעקב שיעקב יוצא ממנו ואין הכוונה כמו שהי' אח"כ יעקב נולד מאשה ועבדו ית"ש והוליד בנים והעמיד אח"כ אומה הישראלית ועי"ז באו לקבלת התוה"ק רק הי' כוונת אברהם על אותיות יעקב מה שמרומז בשמו יעקב יו"ד הדברות בקע"ב תיבות שכל זה מרומז בשם יעקב יו"ד דברות וקע"ב תיבות שהי' מרומז בשמו שע"י יתפשט אלקותו ית"ש בעולם ותורתו ינתן בארץ שכל התורה נכללת בעשרת הדברות בקע"ב תיבות אלו וזה הי' עיקר כוונת אברהם שבקע עצי עולה שיהי' יעקב בעולם לא הי' כוונתו שיהי' דווקא בצורת אדם כמו שיהי' אח"כ רק אברהם

הי' רואה שכתיב בהבראם באברהם נמצא עיקר כוונת הבריאה בשבילו שהוא ימשיך הקדושה בעולם והי' מתירא שלא יפסוק זה לאחר מותו גם הבין שנתוסף לו ה' על שמו שאברהם גי' רמ"ח שיהי' רמ"ח מ"ע בתורה שתתפשט על ידו וקיים התורה עד שלא ניתנה וראה והבין גם זה שתוכלל התורה ביו"ד דברות קע"ב תיבות הרמוז ביעקב וזהו שרצה להמשיך יעקב בעולם שתתפשט קדושת התורה בעלם שנכלל בתיבת יעקב וז"ש שראה ביום השלישי שיעקב יוצא ממנו והי' אברהם סובר שהפי' שע"י קדושת עשיות המצוה והעובדא זאת שישחוט את יצחק יתפשט קדושת התורה שנכללת בתיבת יעקב בעולם ולכן לא הי' קשה לו קושית המפורשים כי הוא לא הביט על גשמיות יעקב רק על מה ששמו מרומז כנ"ל שתתפשט קדושת התורה עד סוף כל הדורות:

(לקוטים)

(**הגם** שזה הדרש כתוב בדרוש של זה הפרשה אעפ"כ לא מנעתי א"ע מלהעתיקו כי אולי יכול להיות שנאמר בפ"ע ובפרט שמצאתי אותו בין הלקוטי' המסודרים):

"**וירא** "אליו ה' ר"ת אי' שהגם שלאחר המילה הי' לו תוספת קדושה וגילוי אלקותו עכ"ז עכ"ז אז ביקש וחיפש אחר אלקותו ית"ש יותר לומר אי' מקום כבודו:

כי ידעתיו למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' כו', להבין זה וכי לא הי' לו לשבח את אברהם אבינו רק בזה וגם להבין מה שהמצוה הראשונה פרו ורבו הוא דבר גשמיות רק הענין כי העובד ה' באמת אינו מספיק בעיניו עבודתו כל ימי חייו רק רוצה לעבדו ית"ש כל ימי עולם ועכ"פ כיון שזה א"א רוצה שבנו יעבוד לו ית"ש וברא כרעא דאבוה וכשיעשה הבן כאילו עשה האב וכן כל הדורות ולכן מצוה ראשונה פרו ורבו ע"ד הנ"ל.

חיי שרה

ויהיו חיי שרה כו'. בזוהר הק' מאן דאיהו רב איהו זעיר וכן להיפך כו' י"ל דהפי' מאן דאיהו רב מחזיק עצמו לזעיר כי כן מצינו במשה רבינו ע"ה שהי' רב מאד והחזיק עצמו לעניו מכל האדם ולהיפך מאן דאיהו זעיר באמת ע"י זה מחזיק עצמו לרב כמו שמצינו בגמרא אסתרא בלגינא קיש קיש קריא וכן אמרו ז"ל סימן לגסות הרוח עניות דתורה ומפרש בזוהר הק' שלכן במאה שהם מרובים אמר שנה לשון מעט ובשבע אמר שנים לשון מרובה הענין כי השי"ת אחד הפשוט מקור האחדות וכל העולמו' וכל הנבראי' התפשטו מאחדותו ית"ש ולכן כל מדריגה שהוא גבוה מחבירו יש בה אחדות יותר כי הוא יותר קרובה למקור האחדות ולכן יש ע"ד זה בעולמות עליונים שמאה נחשבים רק לאחד וע"ד זה באלף שהם עשרה מאות בעולם הנמוך ובקבירו הגבוה ממנו נחשבים

רק לאחד כל האל"ף וע"ז מורה אות אלף שהוא מספר אחד וכולל אלף (ולכן יש ע"ד זה בעולמות עליונים) ולכן ע"ד זה כל הגדול מחבירו קרוב יותר למקור האחדות ולכן מחזיק עצמו למיעוט יותר ולכן בשבע כתיב שנים כי בג"ר מדריגות אחדות יותר מבחי' ז' ימי הבנין שמשם יפרד ובא לזמן ומספר ופרדים משא"כ במאה כנ"ל.

ואברהם זקן בא בימים וה' בירך את אברהם בכל כו', כי הנה ית"ש נוהג בחסדו כל דור כביכול בעצמותו ית"ש מתחסד עם הכל וא"כ צריך להבין מה פעולתם של צדיקים שגורמי' שית"ש יתנהג עם עולמו במדה"ר כיון שי"ת רוצה בזה ובזה הנהגתו ומה פעולה צריך לזה רק זה ע"ד הפסוק ולך ה' חסד שבאמת אתה רב חסד ונוהג בחסדו כל דור ועכ"ז ית"ש רוצה בעמו ונתן להם תורה ומצות שהם צינורות להמשיך השפעה דרך צינורות המצוה לכנס"י שהמצות הם רמ"ח צינורות גי' רחם והמשיך רחמנותו ית"ש מי"ג מדה"ר על כנס"י וז"ש ולך ה' החסד שית"ש רב חסד בעצמותו ית"ש ועכ"ז כי אתה תשלם לאיש כמעשיהו כאילו הוא הי' משפיע וע"י מעשיו הי' ממשיך החסד אף שלך ה' החסד וז"ש רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות כנ"ל שהתורה ומצות הם צינורות להמשיך החסד אף שרצונו ית"ש בחסד להשפיע מכ"מ מזכה את ישראל בכך שיהי' כאילו הם הם המשפיעים וזיכה אותם בזה והנה הצדיק שממשיך השפע דרך הצינורות המצות כנ"ל יודע הצדיק בעצמו שאין הוא העושה והגורם רק ית"ש רצונו להטיב לברואיו רק שמבין כנ"ל שית"ש רוצה להחזיק לו טובה לומר שהצדיק הוא המשפיע וז"ש השלך על ה' יהבך והניקוד של יהבך עולה בגי' חסד שתשליך החסד שעשה ית"ש עם כנס"י השלך על ה' שתדע בעצמך שהוא ית"ש עושה חסד רק והוא יכלכלך כי כל הוא נקרא משפיע וכלכל ב"פ כל וז"ש והוא יכלכלך שיעשה אותך צינור ומשפיע כאילו אתה משפיע ומכלכל ומחזיק לך טובה ע"ז שגרמת ההשפעה לכנס"י כנ"ל בפי' הפסוק כי אתה תשלם לאיש כמעשהו והנה איתא במדרש שאברהם ראה שמדתו ית"ש להתנהג בחסד עם בריותיו מכל העולם ולכן תפס במדת החסד שכוונתו הי' להיות מרכבה וצינור למדת התסד לקיים התורה ומצות בזה גרם שזקן בא בימים שי"ג מדה"ר נקראים י"ג ת"ד והם למעלה מהזמן וגרם להמשיך השפע מהם בזי"ה שנקראים ימים על שהם בזמן ג"כ וז"ש שזקן בא בימים שתחת הזמן ועי"ז גם לשם המשיך השפע מי"ג ת"ד לעוה"ז שתחת הזמן ועי"ז וה' בירך את אברהם בכל שבכל כתוב בספרים שכנס"י נקראת כן וגם כתוב שהשם בפסוק זה היא בניקוד יהבך לרמוז שאף שלך על ה' יהבך הניקוד של יהבך גי' חסד שי"ת נוהג בחסדו כל דור עכ"ז

וה' בירך לשון בריכה ומעיין להשפיע שה' בירך את אברהם עשה אותו בריכה וצינור להמשיך השפע בכל לכנס"י שנקראת כן נעשה אברהם צינור להמשיך השפע לכנס"י: **א"י** כי הכתוב אומר לנו צדקתו של א"א ע"ה שאף שהי' זקן והלך כבר בכל המדריגות ובכל הבחי' עכ"ז בא בימים שהי' עבודתו ית"ש דומה עליו בכל יום כחדש וזה בא בימים ע"ד שדרשו חז"ל ע"פ אשר אנכי מצוך היום שבכל יום יהי' בעיניך כחדשי' ועי"ז הי' ממשיך חסדים חדשים בכל פעם כמ"ש חדשים לבקרים בחי' מקור הוא חסד מתחדש בכל יום ברן יחד כוכבי בוקר ועיין בזוהר הק' ע"פ ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה עד היכן אית דרגין ידועין מכאן ואילך לית דרגין ידועין מורה כנ"ל (שבכל יום הי' בעיניו עבודתו ית"ש) שכבר הולכין אז בכל הדרגין ובחי' אברהם על כל זה בא מחדש בימים כנ"ל שבכל יום הי' בעיניו עבודתו ית"ש כדבר חדש ועי"ז פעל כנ"ל שהמשיך מי"ג מדות הרחמים בחי' זקן מלא רחמים והמשיך מראשית הבריאה שברא ית"ש העולם כי הי' רצונו ית"ש להטיב לנבראיו ולכן ר"ת את השמים ואת הארץ השם אהוה גושפנקא דחתם בי' שמיא וארעא גי' טוב כמספר שם הנ"ל בחי' ראשית הבריאה ופעל להמשיך חסדים הגדולים כנ"ל שהניקוד מהשם הזה וה' בירך כו' היא בניקוד יהבך מורה על חסדים גדולים ולכן הניקוד ביהבך גי' חסד מורה שלכן המשיך על ה' יהבך כי תהי' בטוח בחסדו הגדול ית"ש שאין שיעור וערך וגבול לחסדו ית"ש משם המשיך אברהם חסדים עליונים ונעשה בריכה להשפיע לכנס"י כנ"ל ובאליעזר מצינו ג"כ שהלך בד"ז שבכל יום הי' בעיניו כחדשים וז"ש ואבוא היום אל העין היום יצאתי והיום באתי כאילו היום בא אל הבאר מעין עבודתו ית"ש וזה שאמר הכתוב [ואבוא היום אל העין] היום יצאתי והיום באתי ע"ד שכתוב בתנד"א בכל יום אדם נזכר ובכל יום אדם נפדה בכל יום אדם מת ובכל יום אדם מתחי' ולכן אמר היום יצאתי והיום באתי שכבר יצאתי מעוה"ז והיום באתי לעוה"ז ולכן צריך בכל יום להתחיל מחדש בעבודתו ית"ש כיון שבכל יום נעשה ברי' חדשה ועי"ז כשעובד כנ"ל ממשיך חסדים חדשים כנ"ל.

במדרש ואברהם זקן בא בימים וה' בירך את אברהם בכל הה"ד עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא על שעשה אברהם צדקה כמ"ש כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו כו' ושמרו דרך ד' לעשות צדקה כו' זכה לשיבה משל למלך כו' ונותן לאוהבי ועטרה שעל ראשי כו' ושער ריש' כעמר נקי הנה מצינו שאחז"ל אצטגנינות גדול היתה בלבו של אברהם ועד שחקר בחכמתו שהעולם יש מאין וחקר ואמר וכי יש בירי' בלא מנהיג ואמר לו י"ת אני הוא בעל הבירה ונתבטלו אצלו כל החכמות לאחדותו י"ת להמשיך עי"ז ההשפעה מחכמה עליונה שנקראת מרים כמ"ש בכוונת ולכן נקרא אברם כי החכמה

נקראת רם כנ"ל ונקראת אם כידוע וכענין זאת כתבתי במ"א וע"פ וארא אל אברהם אל יצחק פי' רש"י וארא אל האבות שאברהם יצחק ויעקב המשיכו מאורות עליונים שנקראו אבות והנה מחכמה עליונה ממשיכן חיים כמ"ש והחכמה תחי' את בעלי' ולכן חכמה גי' חיים וזהו שדרשו חז"ל במדרש על אברהם רודף צדקה וחסד ימצא חיים ולכן כתיב ואלה שני חיי אברהם אשר חי הוכפל הלשון להורות על המשכה מחכמה עליונה חכמה תחי' שזה חיות האמת כמ"ש על קיום המצות מהתורה שהוא החכמה מחיים ואברהם שקיים כל המצות עד שלא נתנו ואחז בחכמת התוה"ק המשיך חיים מחכמה כנ"ל שהחכמה גי' חיים והחכמה תחי' ולכן כתיב עץ חיים היא למחזיקים כי עץ התורה דבוק בו ית' ובכלל ישראל דכתיב ואתם הדבקים בד' אלהיכם חיים כולכם היום ולכן אברהם על קיומו התורה הי דבוק בו ית"ש ונקרא אברהם אוהבו והמשיך חיים כנ"ל שלכן כתיב בו ואלה שני חיי אברהם אשר חי הכל ע"י החכמה כנ"ל שחיים מחכמה שגימ' החיים והחכמה תחי' כנ"ל והנה כתיב ראשית חכמה יראת ד' ולכן כתיב יראת ד' תוסיף ימים כי ע"י יראה שהוא ראשית החכמה בא חיים והנה יראה גי' גבורה שביראה יתגבר על יצרו על שיודע שעל הכל נותן דין וחשבון לפני אדון כל ית"ש ולכן אמרו חז"ל לא הי' אדם שקראו לו י"ת אדון עד שבא אברהם וקראו אדון כי הוא המשיך היראה מחמת חכמה כנ"ל להיות מתירא מאתו ית"ש שהיא אדון עולם מכל הברואים והכל משיבין לו ית"ש והנה ידוע ששם אדני שמורה על שהוא ית"ש אדון הכל משם מדת יראה וגבורה וצריך לאחוז במדת יראה ולהתגבר על יצרו להמתיק הדינים והגבורות משם אדני שהנה זאת היראה הוא צדק מורה על שם אדני וכתיב בזוה"ק ששם דינים גדולים כמ"ש שם דלא יתמרק עלמא בשלהובא דצדק וצריך להמתיק ולעשות מצדק צדקה וזהו הי' עבודתו של אברהם שכתיב בו אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ד' לעשות צדקה וכו' כי באברהם כתיב מי העיר ממזרח צדק שהוא הי' מעורר היראה מצדק ומה שאברהם עשה מצדק צדקה כי בהבראם אחז"ל בה' בראם גם דרשו ז"ל באברהם שבשבילו נברא העולם נמצא הי' לו כח באות ד' שהעוה"ז נברא בד' כנ"ל כמו שדרשו ז"ל ע"ד כי ביה ד' צור עולמים וזהו ענין הה' שניתוסף לשמו של אברהם להורות שכל העולם בשבילו נברא באות ה' ובכח הה' עשה אברהם מצדק צדקה והמתיק כל הדינים וזהו הי' ענינו שעשה תמיד צדקה וגמ"ח כמ"ש ויטע אשל בבאר שבע כדי להמתיק כל הדינים צדק כי מוטל הי' הדבר עליו כי הוא הי' המעורר מדה זאת ע"י היראה כנ"ל ע"ש הצדקה שעשה הי' מעורר הי"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון וז"ש אחד הי' אברהם שהמשיך הי"ג מדה"ר גי' אחד ולכן כתיב כי אחד קראתיו ואברכיהו והנה ידוע שיש י"ב צרופי הוי'

וכשמצטרפין ובאין למקור האחדות מדת אין משם בא כל הרחמים כמ"ש מאין יבא עזרי והנה כ"ז הי' הכח בידו על שהיא הי' עיקר הבריאה כנ"ל וז"ש המדרש עטרת תפארת שיבה שנתן לו ית"ש עטרת שבראשו כידוע שענין שיבה מורה על מדת כתר מקור י"ב הויות שהם גי' שי"ב מעם ד' דאברהם כנ"ל שהעולם נברא באות ה' היא בשבילו הרי הכל גי' שיבה ור"ת י"ב שמות הוי' ופתח אברהם שערים עליונים כנ"ל וז"ש שער ראשו כעמר נקי כידוע שהשערות הם חלולים כמו שערים ואברהם פתח שערים עליונים כנ"ל. וז"ש ואברהם זקן בא בימים זה שקנה חכמה כנ"ל שאברהם ממדת חכמה כנ"ל וכבר אמרנו שפי' רש"י וארא אל האבות מורה שבעולמות עליונים יש מדת שנקראים אבות והמדה נקראת בעולמות עליונים אברהם חכמה שמשם המשיך אבינו כנ"ל ובעולמות עליונים נקראת אברהם זקן כנ"ל שזקן מורה על חכמה זה שחנה חכמה ובחי' אברהם זקן המשיך א"א לכל המדות על צדקה מחסד כנ"ל והכניס החסד שהוא מדת אברהם כמ"ש חסד לאברהם לכל המדות וז"ש ואברהם זקן מדת החכמה בא בימים בזי"ה וה' ברך את אברהם בכל מידת אברהם חסד נמשך לכל המדות ובירך לשון המשכה ובריכה למדת חסד בכל המדות ובזה מתורץ הכפל שמתחילה אמר אברהם זקן כו' ואח"כ עוד בירך את אברהם וד' בירך אותו הל"ל רק כנ"ל שהראשון קאי על מדת חסד לאברהם כנ"ל שאברהם המשיך החכמה בזי"ה וזה הענין שכתוב בספרים לומר פסוק ואברהם זקן כו' ואח"כ עוד בירך את אברהם וה' בירך אותו הל"ל רק כנ"ל שהראשון קאי על מדת חכמה והשני על המשכתו ממדת חכמה בהימים וזהו ענין התחדשות המוחין בכל יום תמיד כידוע שהוא צורך השינה שיבוא המוח להעלם ואח"כ מתחדשות ולכן בר"ח שאז התחדשות הלבנה אומרים פסוק זה שמורה ג"כ על התחדשות המוחין כנ"ל ששניהם אחד בענין התחדשות כנ"ל.

ויאמר ד' אלקי אדוני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם להבין זה מה מהירות שהיום יקרה ד' לפניו ואם יהי' ביום מחר ג"כ יהי' טוב רק כי הנה כתיב בכל דרכיך דעהו שהאדם צריך בכל מעשיו להבין ולשקול מעשיו ודרכיו שיהי' לשם שמים וזו פי' ד' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר בדד ר"ת בכל דרכיך דעהו כנ"ל ואין עמו אל נכר שלא יהי' כוונתינו לפניות וכח אחר רק לד' לבדו לישב האדם לעצמו בכל מעשיו איך הוא לעבודתו ולבוא על דבר זהו לעבודתו ולירא‌תו ית"ש ובכל מדה שעוסק אם באהבת דבר ויראת דבר וכדומה בכל ז' מדות ידבק ע"י במדותיו ית"ש באהבתו ויראתו וכדומה בכל המדות והנה מצינו בארון שכל מדותיו הי' שבירות לא אמות שלימות ללמד לנו על מי שרוצה להיות משכן התורה שתשכון בו דוגמת הארון צריך שמדותיו יהי' שבורות לא

להיות טוב לכל כי לפעמים צריך לכעוס לעבודתו ית"ש כמ"ש רגזו ואל תחטאו ולכעוס על עוברי רצונו ית"ש וכדומה וכן במדת גבורה צריך לשקול בזה דרכיו שלא יהי' כעסן יותר מדאי ועד"ז בכל מדותיו מדת שבירות לא להיות מדה אחת שעכ"ז אין לו שלימות שאין שלום בכל מדותיו רק צריך להיות מדותיו שבירות ואז יכול להיות משכן לתורה וזה רמז ית"ש בארון שמדותיו שבורות והנה כתיב אל ד' ויאר לנו כי העיקר לעבדו ית"ש באהבה ויראה והם רומזים בשם אל הוי' כי אל היא לשון אילי הארץ לשון תוקף והוי' שם הרחמים כי שם אל הוא מורה גבורות ממתקות ממדת גבורה והוי' הוא רחמים חסד וכשעובד האדם ביראה ואהבה עושה יחוד בין ב' שמות הנ"ל אל הוי' והם גי' יום עה"כ שבה הארה גדולה מהם ולכן הם גי' יום שמאיר כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום וז"ש אל ד' ב' שמות הנ"ל ויאר לנו שמאיר לכל הבחי' ולכל הגבורות נעשה ג"כ חסדים וז"ש ויאר לנו גי' אלקים שאף שם אלקים יעשה חסד ומאיר בחסדו בהארת ב' שמות הנ"ל שהם גי' יום וזהו מורה ג"כ אותיות יום שהוא יו"ד וא"ו מ"ם יו"ד מורה על שם אלקים כי יו"ד היא הראשית וכן שם אל ראשית י"ג מדה"ר שמשם נשפע לוא"ו מורה על דין ומשם להמ"ם מורה על השפעה לעוה"ז לד' רוחות והנה אליעזר שהלך בשליחותו של א"א ע"ה והבין שצריך לדבק בבחינתו אברהם ויצחק אהבה ויראה ענין הב' שמות הנ"ל ובאמת כ"א כלול גם מחבירו כידוע שבעקידה נכלל אברהם ג"כ במדת יצחק וכן יצחק במדת אברהם והי' יצחק כלול ג"כ מחסד ולכן יצחק גי' אל אלקים הוי' אדני לומר שהי' כלול מכל המדות וכשהלך אליעזר בשליחותו של זה לקח לעוזרו אברהם ויצחק ולכן הוא הי' מוכן לשליחות זה כי שמו מורה על חיבור ב' שמות ומדות הנ"ל והשפעה הנ"ל (ל"ב) לכל המדות ועל פי זה כי אליעז' אותיות אל כנודע שם אל יזר גי' יצחק עה"כ שגי' הב' שמות הנ"ל אל הוי' אלקים אדני ובא השפע לכל הזיה"ה שכ"א כלול מכולם גי' טוב והוא הכל מרומז בתיבת אליעזר וזהו הי" תפילת אליעזר הקרה נא לפני היום פי' בקשתי הי' כיון שאני הולך בשליחות אברהם להשיא אשה ליצחק יהי' יחוד בין ב' שמות הנ"ל שהם מורים על אברהם ויצחק אהבה ויראה שעי"ז מאיר לכל כנ"ל בפי' אל ד' ויאר לנו שאף בגבורות יהי' מאיר החסדים והשפע הטוב ואליעזר הי' כלול הנ"ל כאשר רמוז בשמו כנ"ל ולכן ביקש תפילה זאת וז"ש המדרש ע"פ זה מי בכם ירא ד' שומע בקול עבדו אליעזר ובכ"מ שהלך אפי' בחשיכה ה' ית"ש מאיר לו כנ"ל שע"י שהי' שליח אברהם שכלול ג"כ מיראה הי' מאחד הב' שמות הנ"ל הרמוזים בשמו כנ"ל ובא אור יום הנ"ל והי' מאיר לו בכל הבחי' כנ"ל.

ובמדרש ויאמר ד' אלקי אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני זשה"כ עבד משכיל ימשול בבן מביש עבד משכיל זה אליעזר ומהו הי' השכלתו כו' ימשול בבן מביש זה יצחק שבייש את כל אוה"ע בשעה שנעקד ע"ג המזבח ובתוך אחים יחלק נחלה בתוך ישראל מה אלו מזכירין זכות אבות אף זרעו כו' הנה ברא ית"ש עולמו להטיב לנבראיו וכשעלה ברצונו הפשוט ית"ש לברוא העולם הי' כקרא שמו ית"ש אהי' שאמר אברא נבראים ואהי' להם לאלקי' ולהטיבם והי' מהוה ית"ש כל הוי' ונעשה אדון ית"ש על כל המעשה ונעשה ע"ז חיבור הוי' אהי' ואדני ובזה נמתקו כל הגבורות של אדני ע"י חיבור השמות של רחמים כי שם אהי' היא מקור י"ג מדה"ר של וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון וכשיש א"ו איזה גבורה בעולם שנתעורר בעת ההיא צריך אזי האדם שלא לתלות כלל בזכות עצמו במעש"ט שעשה רק ימשוך מי"ג מדה"ר אע"פ שאינו הגון וכדאי ובזה יומתקו כל הדינים של שם אדני וזהו שאומרים אל אדון על כל המעשים שכמו שבעת הבריאה נמתק שם אדני ע"י י"ג מדה"ר שעיקרן והתחלתן הוא שם אל כן אנו רוצים להמשיך תמיד חסד אל לכל המדות ולבחי' שם אדני וזהו הי' תפילתו של אליעזר להמתיק הדינים כי ידוע שיצחק מדה"ד ולכן אליעזר אמר והי' הנערה אשר אמרה כו' ואמרה שתה וגם לגמליך אשאב אותה הוכחת לעבדיך ליצחק כיון שהיא גומלת חסדים והיא במדת חסד תמתיק הגבורות יצחק וכאן בזיווג יצחק עם רבקה הי' גמר מיתוק גבורות יצחק כי הגם שכבר בעת העקידה נכלל בחסד אברהם עכ"ז הי' צריך למיתוק בזיווגי הנ"ל וז"ש ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני כנ"ל ששם אדני יומתק בחסד וכל המתקות אלו ע"י המשכת מי"ג מדה"ר כנ"ל וז"ש והוא עומד על הגמלים כי כתיב בספרים בזוה"ק י"ג מכילין דרחמי אנון גאות ד' והנה גמל ר"ת "מלך "גיאות "לבש מורה על התלבשות ית"ש בי"ג מדה"ר גיאות ד' וז"ש והוא עומד על הגמלים שהמשיך מי"ג מדה"ר ולכן אחז"ל הרואה גמל בחלום מיתה נקנסה עליו מן השמים וניצל ממנה כי נמשך עליו מרחמים הגדולים י"ג משם גומל חסדים טובים וז"ש ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וירא והנה גמלים באים כי גם יצחק מכיון שכבר התחיל המיתוק בעת העקידה להמתיק הדינים ולשוח בשדה חקל תפוחין קדישין בחי' מלכות לפנות ערב שהוא עת התעוררת הדינים הלך להמתיקם בבחי' מלכות כי יצחק גי' ד"פ שם ב"ן שהוא שם הוי' במילוי ההי"ן שאות ה' מורה על נוקב' שכשהקב"ה מקבל ולוקח כביכול תענוג מעם קרובו ישראל לעצמו ית"ש נתמלא שם הוי' ית"ש במילוי ההי"ן שהוא נוקבא מקבל וכשיהי' כן בכל הד' עולמות אבי"ע שבכול' נתעורר התענוג הזה ונמשך השפע עי"ז בכל הד' עולמות אז הוא ד"פ שם ב"ן גי' יצחק ולכן הלך לשוח בשדה בחי' מלכות נוקבא

בחי' שם ב"ן וז"ש בזוה"ק שד' לשונות מלשו' זיווג נאמר ביצחק לרמז על הד' הנ"ל וישא עיניו וירא והנה גמלים באים כנ"ל ד' מלך גיאות לבש די"ג מדה"ר גיאות ד' ושאלה רבקה מי האיש הלזה ההולך בשדה לחקל תפוחין כנ"ל ויאמר העבד הוא אדוני שעדיין הוא בגבורה קצת שם אדני וכוונתו שיהי' המיתוק ע"י הזיווג וז"ש ויביאה האוהלה שרה אמו שכמו שאברהם הי' טפל לשרה בנבואה כמ"ש ז"ל ע"פ כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה כן רבקה היתה במקום שרה אמו ויצחק טפל לה ונמתקו גבורותיו על ידה שהיתה בחי' חסד וז"ש הקרה נא לפני היום כי יום הוא בחי' חסד כנ"ל בפי' הפ' שמורה חסד ועשה חסד עם אדוני שם אדוני יומתק בחסד יום והנה כל הענין הזה מורה כנ"ל על המתקות גבורות וכל פעולתו של אליעזר הי' על ענין זה כי אליעזר עבדו המושל בכל אשר לו הי' בחי' מט"ט המלאך הנקרא עבד חנוך נער והיא המושל כביכול בהנהגות עולם שהשי"ת נותן לו הנהגה זאת ובו נמתקו גבורות יצחק וז"ש במדרש עבד משכיל זה אליעזר ומושל בבן מביש זה יצחק כי אליעזר רומז למט"ט וימשול ביצחק להמתיק גבורותיו ומה שאמר לו שים נא ידך תחת יריכי זה הי' כדי שעי"ז ילך עמו מלאך הברית הנקרא מלאך הגואל ולכן "הוא "ישלח "מלאכי "לפניו ר"ת מילה וזה שאמר כאן כשסיפר אליעזר ללבן אמר לו בשם אברהם שאמר אשר "התהלכתי "לפניו "ישלח "מלאכו אתך ג"כ ר"ת מילה ומה שאמר כאן אתך ואברהם אמר לפניך אליעזר רצה להורות שיש לו ג"כ אחיזה בבחי' מלאך הברית ולכן אמד כך שמורה בצוותא חדא והתחברות עם מלאך הברית מלאך הגואל כנ"ל [ועיין מענין זה לקמן בריש פ' תולדות מענין מיתוק הגבורות בזיווג זה הק'] וז"ש במדרש שהזכיר זכות אבות מורה שהמשיך ממדות עליונות שנקראו אבות כמ"ש במ"א ובין "אחים "יחלק "נחלה הר"ת הוא אין שהמשיך מראשית הכל בחי' אין להמתיק הכל כנ"ל וכדה על שכמה כי צריך האדם לקבל על עצמו עומ"ש ועי"ז מביא שפע לכל הנבראים ע"י שממליכו ית"ש על כל הבחי' וז"ש וכדה על שכמה וכדה אותיות כ"ד ה' כאילו כתיב כ"ד כ"ה שהכף נצטרף גם לה' לרמוז לכ"ה אותיות בשמע ישראל עד סוף הפ' וכ"ד אותיות בברוך שכמל"ו שבאלו האותיות ממליכין אותו ית"ש וגורמין יחוד ומביאין שפע וז"ש ותרד כדה שעי"ז שתרד כדה שרומז לשפע מהאותיות אלו ותשקהו ותאמר גם לגמליך אשקה כו' שיגרום שפע לכל הנבראים.

תולדות

ואלה תולדות יצחק כו' בקחתו את רבקה כו' שני גוים בבטנך ושני לאומים ממעיך יפרדו כו', הנה מצינו שכשרצה אברהם להשיא אשה ליצחק שלח לענין זה את אליעזר שקראו דמשק אליעזר ודרשו ז"ל שדולה ומשקה כו' ואליעזר עשה לו סימן והי' הנערה היוצאת

לשאוב כו' אותה הוכחת לעבדך ליצחק וכתבנו בפי חיי שרה שהסימן הוא שאם תהי' גומלת חסדים מאד תמתיק גבורותיו של יצחק גם רבקה אותיות בקר ה' שבוקר מורה על מדת חסד אברהם וכן ה' ניתוסף לאברהם על שמו וי"ל עוד שלכן עמד אליעזר על הבאר ונאמר ברבקה ותרץ עוד אל הבאר לשאוב וכו' כי תיבת באר מורה על המתקת הגבורות כי כתב האר"י ז"ל שבאר גי' הוי' אלקים הוי' אדני והנה אלקים מרומז בו דין כי אלקים לשון דיין ושופט וכן שם אדני מורה דין כי יש בשם זה אותיות דין והשם הוי' ממתיק הדין שבשמות הנ"ל ולכן בקחתו את רבקה ר"ת באר מורה שהזיווג הי' להמתקת גבורות יצחק וכשממתיקין הגבורות מקבלת הבאר בתוכה את מימי החסד עוד מרומז בענין הבאר שהנה ית"ש ברא העולם להטיב לנבראים וחתם הבריאה בטוב הר"ת את השמים ואת הארץ שהוא שם הגושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא והנה י"ת ברא העולם שיהי' לעולם הוי' וקיום בשמו י"ת שנקרא בשם הוי' ויש בשם הקדוש הזה י"ב צרופי הוי' וברא י"ת בהם י"ב גבולי אלכסון ע"י הזויות שהזויות מחבר ב' כותלי הבית והעולם וי"ת בחר ביחידות כי הוא יחיד ומיוחד ובוחר ביחוד ולכן ברא י"ב גבולי אלכסון שמורה על חיבור ויחוד ב' קצוות הבית והעולם והבריאה הכל הי' להטיב בשם הגושפנקא שגי' טוב וי"ב פעמים טוב גי' באר עה"כ נמצא תיבת באר מורה על הטבתו ית"ש ע"י י"ב צרופי הוי' ושם הגושפנקא שגי' טוב בכל הי"ב גבולי אלכסון ולכן בראשית אותיות ישת באר שמתחילת הבריאה ישת י"ת הבאר הנ"ל שרצה להטיב בכל אלכסוני העולם והנה כתב האר"י ז"ל בפי ישרים תתרומם ובשפתי צדיקים כו' עד תתהלל מרומז יצחק ורבקה כי רבקה עה"א והכולל גי' שי"ב גי' י"ב צרופי הוי' כי עתיד לצאת מזרעה י"ב שבטים שהם נגד י"ב צרופי הוי' שכ"א מהשבטים המשיך השפעות מצירוף הוי' אחד שהי' מקור השפעתו ויצחק גי' ח' פעמים הוי' ויצחק ורבקה ע"ד הנ"ל גי' עשרים הוי' כי י"ת ברא העולם בי' מאמרות ואנו מעוררין במעשינו אתערותא דלתתא בכל העשרה מאמרות מתתא לעילא ועי"ז נשפע לנו מעילא לתתא בכל עניני עשרה מאמרות וזהו שרמז לנו במשנה דסוכה רי"א כשם שמלמטה למעלה י' טפחים כן מלמעלה למטה י"ט רומז על הנ"ל ענין אתערותא דלתתא ואתערותא דלעילא והנה בכל מאמר מעשרה מאמרות נתן י"ת הוי' וקיום לעולם ונמצא נקראים עשר הוי' וע"י שבחי ישראל שמשבחין ומפארין לו י"ת נשפע מעילא לתתא דרך הי' הויות כנ"ל ע"י אתערותא דלתתא בכולם כנ"ל ולכן בפי ישרים תתרומם כו' רומז יצחק ורבקה גי' עשרים הוי' שמורה על יחוד הנ"ל מתתא לעילא ומעילא לתתא ונשפע הכל אל הבאר בחי' הכלי השואבת מימי החסד וז"ש רבקה שכשראתה שכשהיתה עוברת על פתחי ע"ז עשו מפרכס לצאת אמרה א"כ למה זה

אנכי איך יוכל לבוא מכאן י"ב שבטים שימשיכו מי"ב צרופי הוי' גי' זה שע"י השבטים נתפשט' הקדושה מי"ב צרופי הוי' בכל העולם שהוא י"ב גבולי אלכסון ותלך לדרוש את ד' הלא בי מרומזים י"ב שמות הוי' שממתיקים שם אלקים שכביכול בשם אלקים יש אחיזה לכחות הדין וס"א שנקראים אלקים אחרים ולמה מפרכס זה לצאת על פתחי ע"ז ומתגבר כח הס"א גם תיבת זה מרומז על יעקב שנקרא זה ע"ד שאמרו ז"ל במדרש שהמלאכים הביטו בצורה חקוקה בכסה"כ והביטו בצורת יעקב ואמרו זה הוא וכך הי' שאלת רבקה כיון שזה מפרכס לצאת על פתחי ע"ז איך יצא מכאן זה שצורתו חקוקה בכסה"כ שידעה שזה עתיד לצאת ממנה והשיבו לה על שאלתה באמת עתיד לצאת כן ממך רק שני גוים בבטנך וכו' כמו שכתבנו ע"פ ויתרוצצו וכו':

ויעתר יצחק לד' לנוכח אשתו ויעתר לשון שער תרעא שיצחק הוא מורה שמחה כמ"ש צחוק עשה לי אלקים כל השומע יצחק לי וזהו פי' הכ' שפתח יצחק שער של שמחה לה' שיהי' יושב בשמים ישחק ויעתר לו ד' עשה אותו השי"ת שער להשפיע דרך שער שלו שהוא מדת הגבורה כמאמר סוף הפסוק אז ידבר אלימו כו' להשפיע על האומות דרך מדה"ד:

לנוכח אשתו ע"ד שכ' בזוה"ק דחתר חתירא לעילא לגבי מזלא דבהאי אתר תליא בנין ונראה שזה מרומז כי נוכח גי' מזלא גי' ג' הויות מקור י"ג מדה"ר.

א"י לנוכח אשתו כי יצחק הי' מעולם גבוה מאוד נשמתו וכמעט שלא הי' אפשר לו להוליד בנים בעוה"ז כי הי' מאוד מופשט מגשמיות ואברהם פעל שהוליד יצחק ע"י שנכלל בעקידה בבחי' אברהם וז"ש ואלה תולדות יצחק בך אברהם אברהם הוליד את יצחק ומה שהתפלל יצחק זה הי' רק לה לנוכח אשתו שלצאת י"ח נגדה שבקשה ממנו להתפלל על בנים אבל הוא הי' מקושר כל כך בעולמות עליונים שכמעט לא הי' מתפלל גם על בנים בשביל עצמו. עי"ל ויעתר יצחק לד' לנוכח אשתו כי לכאורה נראה שהצדיק הוא בוש להתפלל בדבר שנוגע לעצמו ובפרט שראה יצחק שאביו לא התפלל על זרע רק שהדרך של הצדיק להתפלל על ה' כביכול כמאמר בכל צרתם לו צר ועוד שכל מגמותיו של צדיק שירבה כבוד שמים ובדרך זה הוא מתפלל ועוד שגלוי וידוע לצדיק שרצון הבורא ב"ה להטיב לברואיו ומחמת שצדיק רוצה שיושלם רצון הבורא ב"ה הוא מעורר בתפילתו בדרך אתערותא דלתתא להמשיך מהרצון העליון כל מיני חסדים לעולם וזה הוא מאמר איזה חסיד המתחסד עם קונו שיגרום להקב"ה כביכול שיעשה חסד עם ברואיו וזה הי' עיקר מדתו של א"א שעשה חסד עם הכל לעורר חסדי המקום ב"ה וזכה לבנים מכח החסד אבל יצחק שעיקר מדתו הי' פחד יצחק הוכרח להתפלל לעורר מדת

החסד אבל כל כוונתו שיושלם רצון הבורא ב"ה וזהו ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו ר"ל שתפילתו בשבילו כביכול לעשות נ"ר ליוצרו לנוכח אשתו כי כוונתו של צדיק להמשיך חסדים לכנס"י וזהו נקראת "נשמת "כל "חי אשר דרך שם יושפע כל החסדים וזהו לנכח ר"ת "נשמת "כל "חי כי נקראת אשתו כידוע כי עקרה הוא כי עקרת הבית היא ויעתר לו ד' ע"ד מה ה' דורש מעמך כ"א לעשות משפט ואהבת חסד שרוצה שיכלול מדת אברהם חסד במדתו הגם שעיקר מדתו היתה מדת הגבורה והפחד וזה שמהפך כעתר ממדה"ד למדה"ר והקב"ה כביכול ביקש ממנו שיתנהג במדת החסד ויתעורר כנ"ל.

ועוי"ל ויעתר יצחק לה' בהקדים פסוק זה השער לד' צדיקים יבואו בו כי יש ב' מיני עבדות לה' א' שצריך אדם לשום עינא פקיחא על כל גודל נוראותיו ב"ה ונפלאותיו כמאמר שאו מרום עיניכם שזה הוא התחלתו להאמין שצריך להתחכם בנפלאותיו והנהגותיו וזהו שמע ישראל שמע ר"ת "שאו "מרום "עיניכם ומזה יבוא אדם לאמונה שזה מראה באצבע גודל רוממתו ב"ה וזה שאמרו ישראל על הים זה אלי ואנוהו שראו גודל ניסיו ונפלאותיו שעשה בקי"ס וכן לעתיד נאמר הנה אלקינו זה כאשר יתגלה גודל נפלאותיו וישועתו עמנו ובחי' זו נקראת זה שמחכם מתוך מה שראה ומזה צריך האדם לבוא לבחי' האמונה אפי' מה שאינו רואה ואינו משיג בשכלו ולזה כיון ד"ה ע"ה ואמר זה השער לה' שמתוך זה יבוא לאמונה ומדת זה הוא שער להאמונה הנקראת צדיק על דרך וצדיק באמונתו יחי' וזהו ויעתר יצחק לה' שעשה שער ופתח לה' ויעתר אותיות תרעא שתמיד הי' נוראותיו ונפלאותיו ב"ה לנגד עיניו לנוכח אשתו ויעתר לו ה' שגם יצחק אבינו נעשה שער שכל תפילות גאולתינו עולים דרך שער תפילותינו ע"ד כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו כו'.

ועוד י"ל ויעתר וכו' בענין הוויכוח שיש בין כנס"י לאבינו שבשמים באמרו שובה אלי ואשובה אליכם וכנס"י אומרים השיבינו ה' אליך ונשובה ובאמת נתקיימו שניהם שעל כ"א מישראל מוטל לעורר בתשובה ולולא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו שתיכף עוזרו הבורא ב"ה שיעשה תשובה ולא עוד אלא שבהתעוררות תשובתינו אנחנו גורמים תשובה כביכול בפמליא של מעלה ובאיזה אופן שייך כביכול תשובה אצל הבורא ב"ה אך כמאמר חז"ל ואשר הריעותי שהקב"ה כביכול מתחרט על היצה"ר ובזה הקב"ה מתיש כוחו של היצה"ר שיהי' כח ביד האדם לעשות תשובה וזה הוא העזר מאתו ית"ש וזהו שובה אלי ואשובה עליכם ע"י שתשובו אלי תהי' גורמת שאשוב אליכם ג"כ וזהו ויעתר יצחק לד' דהיינו שמהפכים כעתר ממדה"ד למדה"ר דהיינו שגרם בתפילתו שיאמר ה' הריעות כי אותיות ויעתר אותיות רעות דהיינו שמהפכים ממדה"ד למדה"ר

לנוכח אשתו שהם כנס"י לנוכח תשובתם מדה כנגד מדה ויעתר לו ה' שנתרצה לתפילתו להיות בעוזרו לעשות תשובה שלימה כי אדם השב צריך להפוך מדותיו מרע לטוב והקב"ה בעוזרו וזה ויעתר לו ה' שמהפך כעתר מרע לטוב.

ועוד י"ל ויעתר וכו' נקדים לפרש פי' א"א זלה"ה ע"פ ה' רועי לא אחסר שאדם הישר מחויב שיהי' תמיד פחד אלקים לנגד עינו לעובדו ית' וצריך תמיד להודות על טובות ה' שמטיב עמו בכל שעה בכל מיני טובות נגלים וטובות נעלמים כמאמר חז"ל כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרא סייעו וע"ז הי' מתפלל דהמע"ה שלא יחסר לו תמיד מחשבה זו שה' הרועה אותו מעודו וזה ה' רועי לא אחסר התפלל שלא יחסר לו ד' רועי ודפח"ח ויראת שמים ועד"ז ויעתר יצחק לד' ומה היה תפילתו לה' לנוכח אשתו כנ"ל שיהי' תמיד נגד עיני כנס"י ה' נוכח עיניהם. או י"ל עפ"י פשוט ויעתר יצחק לה' ומה תפלתן לה' לנוכח אשתו שלא יסור השם השגחתו מכנס"י כמאמר המגילה והמלך יושב על כסאו נכח פתח הבית דהיינו שלא יהי' דבר חוצץ בינינו לבין אבינו שבשמים ויעתר לו ה' התורה מרמזת לנו על המאמר חז"ל מנין שהקב"ה מתפלל ע"ד שהצדיקים אומרים הפי' התפילה שגור בתוך פיו של אדם היינו שנשלח לו התפילה ע"ד שאמרנו בפסוק עתה החילות להראות את עבדיך וע"ז החסידים הראשונים הי' שוהים שעה אחת ומתפללין שיכוונו לבם למקום היינו שיכוונו לבם לקבל תפלתו של מקום שישלח להם בעזרתו ויכוונו לבם בתפלתו וזה צריך לידע שמה' תפילתו שגם בזה צריך עזר מה' ולהודות לו ע"ז ולזה אמרה תורה ויעתר לו ה' כנ"ל שה' עשה זאת שיתפלל לה' שיהי' השגחתו תמיד על כנס"י בעינא פקיחא וזהו ותהר רבקה אשתו כי התפילה קודם שבא לפיו הוא בבחי' הריון ואח"כ כשמתפלל הוא בבחי' לידה.

או י"ל ויעתר כעתר שמהפכים ממדה"ד למדה"ר ולהבין זאת נראה שאיתא על פסוק וארא אל אברהם כו' פי' רש"י וארא אל האבות שרש"י מרמז לנו בזה שיש עולמות עליונים שנקראו אבות אשר משם המשיכו האבות החסדים לעולם ועל שמם נקראו אבות כי הם חפרו הבארות שיתגלו החסדים של ג' ברכות ראשונים מתפילת י"ח ברכות שמשם אוצר הי"ג מדות של רחמים ומשם נשפע שפע חיי בני ומזוני ואנחנו אין לנו להשען רק על אבינו שבשמים שירחם עלינו מי"ג מדותיו מוחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון וחיי בני ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא שהוא היכל הזכות היכל יצחק כדאי' בספרים רק במזלא תליא מלתא ולזה התפלל יצחק בלשון הזה שמרומז בו בני חיי ומזוני כי התפלל על בנים כמפורש וחיי הוא מרמז כי יעתר גי' י"פ חיים שיושפע לעולם שנברא ביו"ד מאמרות מעשר מדותיו ב"ה ולנוכח גי' לחם שגי'

מזלא וכנ"ל שבחו"מ לאו בזכותא תליא בהיכל זכות היכל יצחק רק במזלא כנ"ל ולכך הוצרך להתפלל עליהם ויעתר לו ה' שנענה עליהם בגי' שלשה שמות אשר משם חפרו אברהם יצחק ויעקב המקורות של רחמים וכל תפילותיו הי' לנוכח אשתו דהיינו כעתר שמהפכין ממדה"ד למדה"ר כמבואר בספרים שרבקה אמרה למה זה אנכי שממנה יצא עשו כמאמר לבן את היי לאלפי רבבה כי ראה שיצא ממנה עשו אמר לה את היי לאלפי רבבה דהיינו לאלופו של עשו ולזה התפלל לנוכח אשתו להתיש כוחו של עשו ויצחק הי' באמת מדת הפחד רק שכן הוא דרך צדיקים אחר שאנחנו רואים שהבורא ב"ה הטביע שני כוחות באדם חסד להטיב וגבורה לכעוס וצריך להבין זאת שהבורא ב"ה ברא ב' מדות אלו לעבודתו כי בהיות רק טוב ולא הי' בו צד גבורה לא הי' יכולת בידו להתגבר על יצרו ולזה נתן ית"ש כח הגבורה באדם כדי להתגבר על יצרו כמאמר דה"מ ע"ה רגזו ואל תחטאו ומדה זו הנחיל לנו אבינו יצחק ואלו הי' אדם רק גבור הכובש את יצרו לא הי' בידו יכולת להטיב וזהו פי' המדרש אלה תולדות יצחק גיל יגיל אבי צדיק כל העולמות שמחו בלידתו עי"ש לשון המדרש כי זה עיקר השמחה במה שמנצח את האויב כי כן אדם אשר אין לו מלחמה בעולם לא יבוא לידי שמחת ניצוח ולזה במקום שבע"ת עומדין כו' כי הם באו לשמחת ניצוח לעובדו לה' בתודה ובשמחה יותר מהצדיק וכאשר אדם מנצח ליצרו ובא לשמחה זו מעורר מדה זו בהבורא ב"ה כביכול ומעורר גבורתו ויקוים ה' כגבור יצא כאיש מלחמות כו' ובזה שמחה לפניו ע"ד גבור מושיע ישיש עליך בשמחה ובאבוד רשעים רינה וזה ה' איש מלחמה בזמן שאדם לוחם ביצרו כביכול ה' לוחם בשונאיו וזהו מדתו של יצחק אבינו ובזה פי' אלה תולדות יצחק גיל יגיל אבי צדיק כו' וזה פי' המדרש ויחרד יצחק ילמדינו רבינו על השמן כיצד מברכין מברך בורא פרי עץ וכך שנו רבותינו על פירות אילן הוא אומר בורא פרי עץ חוץ מן היין שעל היין הוא אומר בורא פרי הגפן שנסך ממנו על גבי המזבח ושעל ידי היין נטל יעקב הברכות ר"ל כשאדם מגביר יד ימין על שמאל הוא מדת גבורה כלולה למדת חסד שבימין ע"ד גומל נפשו איש חסד שמתגבר על יצרו ועושה חסד עם נפשו ובזה גורם כביכול שהבורא ב"ה מתלבש בגבורה שבחסד היינו כי גבר עלינו חסדו וזהו "ימינך "ד' "נאדרי "בכח שהחסד שבימין נתאזר בגבורה ור"ת ביין כי יין מרמז על הגבורה כנודע ע"ד שאמרנו ע"פ כטוב לב המלך ביין היינו "ימינך "ה' "נאדרי "בכח כנ"ל ובגבורת החסד זו יצא ה' ונלחם בגוים ו"נדחי "ישראל "יכנס ר"ת יין ולזה הטביע ה' מדת החסד והגבורה למענו לעובדו במדה זו שיהא שמחה לפניו כאמור ויין ישמח לבב אנוש ושע"י מדה זו יתנסך יין ע"ג המזבח זבח לו בבצרה וזה חשיבותו של יין שע"י יין נטל יעקב ברכותיו הי' גביר

לשון גבור לאחיך להגביר במעלה ובמטה וזהו ויעתר לו ה' שהוא התפלל לנוכח אשתו כנ"ל שמחמתה יצא עשו והתפלל במדתו של גבור' להתגבר יעקב עליו וגם רמז במלת ויעתר עה"כ הוא גי' ערבית עה"א כי עשו כחו בערב ולזה התפלל יעקב ותיקן תפילת ערבית ויעתר לו ה' למדתו שיתגבר עליו ע"ד כי ביצחק יקרא לך זרע ולא כל יצחק וזהו לנוכח כנגדה כי עקרה הוא עקרה בגי' עשו עה"כ ותהר רבקה אשתו אעפ"כ נולד עשו כדי שיהי' שמחה לפניו כנ"ל להראות לעמו בנ"י את גודל רחמיו וחסדיו כמתק לשון הנביא אהבתי אתכם אמר ה' כו' הלא אח עשו ליעקב ובעז"ה בזה תבין מאמר הזוה"ק ע"פ נאום ה' לאדוני שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגליך והבן.

א"י ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו ה' ותהר רבקה וכו'. הנה אחז"ל רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות וכו' ויש לדקדק שזה שייך לומר כשיודעין שיעור הדבר כמה צריך להיות אז שייך לומר כשהיא יותר משיעורו הצריך שהוא הרבה וכן על דבר שהוא בלא שיעור כלל שייך ג"כ לומר שהוא הרבה כיון שהוא בלא שיעור כלל אבל התרי"ג מצות שהם משוערים במנין תרי"ג מצות ואנחנו לא נדע אם צריך להיות שיעור הזה או פחות או יותר אז בשיעורין איך נוכל לידע לומר שהם הרבה אך י"ל דהפי' שהרבה להם לישראל ע"י התורה והמצות כי הנה בס' קראו שם כל הברכות בלשון שפע והטעם כי כל הברכות היורדת ממעלה למטה הם משורשים בשורשם למעלה ויורדין צינורות והצינורות הם דוגמת ענפי האילן שמושכין הכח משורש האילן לפירות והענפים הם צינורות לזה להמשיך הכח מהשורש האילן לפירות וכן הברכות היורדת מלמעלה משורשם יש להם ענפים וצינורות לזה עד שהברכה שהי' בשורש נתגלה וזאת הברכה נקראת פרי כי הוא דוגמת הפירות שהי' גנוז כחם בשורש האילן ונתגלה ע"י הענפים שהם הצינורות לזה ולכן קראו כל הברכות והטובות בשם שפע ר"ת "שורש "פירות "ענפים כנ"ל שזהו השפעת השפע שהענפים ימשיכו הכח מהשורש להתגלות והנה אחז"ל המרבה כבוד שמים כו' לשון כבוד הפי' לבוש ע"ד ר' יוחנן קרא למאני מכבדותא נמצא שהלבוש נקרא בשם כבוד וזהו פ' המרבה כו' שמרבה כביכול לבושים לו י"ת ע"י שממשיך אלקותו י"ת בכל המדריגות ובכל הבחי' ובכל המדות ע"י שעובד אותו י"ת בכולם ועושה את הכל לבוש לכבודו י"ת ולהתפשטות אלקותו ית"ש בכל הנבראים וממשיך הקדושה משורש מקור הקדושה שתבא להתגלות ויהי' נגלה כבוד ה' והצדיק הזה הוא הצינור הענף הממשיך מהשורש להפרי שהפרי הוא כעין לבוש לכח השורש שהי' גנוז בהשורש ועתה נמשך זה הכח הגנוז ע"י הענף להפרי ונתגלה הכח ההיא ונתלבש בהפרי נמצא הפרי הוא הלבוש

להכח ההוא והנה אחז"ל שישראל מוסיפין כח בפמליא של מעלה בזמן שעושין רצונו של מקום והנה זה הכח שישראל מוסיפין נמשך ג"כ ללבושים וכלים ומתלבש הכח ההוא בעמו ובניו בני ישראל כמו שמצינו כח האב בבן שכח של האב מתלבש בבן והבן הוא כלי ולבוש לכח האב כן אנו נקראים בנים לו י"ת כמ"ש בנים אתם לה' ולכל אדם מישראל יש בו חלק אלקי ממעל ונמצא כשיגדל נא כח ה' שיתגדל כוחו כביכול ע"י מעשי' שעושה האדם זה הכח מתלבש אח"כ בעמו ובניו בנ"י ומרבה י"ת אותם שנותן כביכול בהם זה הכח והחלק שהוסיפו למעלה ומלביש זה הכח בלבוש וכלי הגוף האדם נמצא היוצא לנו מזה כשרוצה האדם שיולידו עם בנ"י בנים הרבה העצה לזה שירבה מצות ומעש"ט וירבה כח למעלה וממילא יתרבו עם קדוש כי זה הכח מתלבש בהם וזהו הי' הבטחתו ית' שהבטיח לאברהם הרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים שלכאורה אין כ"כ נ"מ בין חמשים ריבוא יוצאי יריכו או ששים ריבוא או יותר רק הענין כי אברהם הי' כל מגמותיו ורצונו שהקדושה תתפשט בעולם ע"י ענפים וצינורות עד שתשתלשל בעולם דוגמת פרי שמתגלה כח השורש ע"י ענפים וצינורות שמושכין הכח שורש האילן להפרי וזהו שהבטיח לו י"ת שירבה זרעו שבהם תתלבש הקדושה וחלק אלקי והם יהי' הפירות והתגלות הקדושה כנ"ל כמו שמתגלה כח האב בבן כן מתגלה קדושתו י"ת ע"י עמו ישראל שנקראו בנים לו ית"ש ובהם החלק אלקי מלובש בגופם וזהו ענין המצוה שלפו"ר שמרבה ע"י הפירות הקדושה בעולם ע"י שיוליד בנים שיתלבש הקדושה חלק אלקי ממעל ויהי' הוא כמו צנור להמשיך ממעל לבנו הנשמה ובנו יהי' כמו הפרי שיהי' הוא התגלות הקדושה בעולם בלבוש הגוף הגשמיי וז"ש פרו פי' שתעשה פירות ורבו שתעשה הרבה פירות שתתרבה הקדושה בעולם וזהו הי' טענת חנה שאמרה מכל צבאי צבאות שבראת בעולמך קשה ליתן לי בן אחד ולכן קראתו צבאות כמ"ש חז"ל כי צבאות לשון ריבוי צבא שכשמתרבין פירו' ע"י ענפי הקדוש' בעולם נקרא י"ת צבאות וז"ש חנה שכיון שמתגלה קדושתך ע"י צבאות שבראת תן לי ג"כ בן אחד שיתגלה קדושתך ע"י ויהי' דוגמת פרי משורש הקדושה ולכן צבאות עה"כ גי' פרו ורבו כנ"ל שזהו המצוה של פרו ורבו להמשיך שתתפשט הקדושה בעולם והתפשטות הקדושה נקרא צבאות וז"ש הרבה להם לישראל ע"י תורה ומצות שהם צינורות להמשיך הקדושה ועי"ז מתרבין בנ"י כשעושה התורה ומוסיף כח למעלה וכח זה מתלבש בגופות בני אדם מישראל וז"ש ויעתר יצחק לה' כפי' רש"י שעתר לשון ריבוי שהרבה כבודו וקדושתו ית"ש כנ"ל שהאדם מוסיף כח וכו' והרבה התפשטות קדושתו י"ת בכל העולמות ע"י מעש"ט ולכן ויעתר לו ה' הרבה י"ת ג"כ אותו ותהר רבקה אשתו כי נתלבש זה הכח שהוסיף יצחק

ע"י שהוסיף כח והרבה לה' לשם הוי' כביכול נתלבש זה הכח בזרעו כנ"ל וז"ש ויעתר לו ה' שהרבה ג"כ אותו כנ"ל.

א"י ויעתר יצחק כו' כי הנה מכל דבר יש להבין רמיזא דחכמתא כי כל דבר שבעולם יש לו שורש למעלה ונתפשט מעילה לעלול עד שנשתלשל לדברים הגשמיים לכן מבשרי אחזה אלקי וכן מכל הדברים שבעולם יכולין להבין איך הדבר הזה בשרשו למעלה בעת ההוא ויצחק בראותו שאשתו לא ילדה ובקשה שיתפלל עלי' בזה הבין יצחק שיש למעלה מניעת השפע והולדה בשכינה הקדושה שהאשה התחתונה רומזת לנוקבא דלמעלה והבין שיש שם ח"ו צער למעלה ומזה בא שאין הולכין נשמות במקום מעבר הנשמות תמיד כנהר שאינו פוסק אשר לא יכזבו מימי' וכן טוב כשהנשמות אין נפסקים מעבור תמיד וכשיצחק ראה שרבקה עקרה לא הי' כוונתו בתפילתו על עצמו שלא הוליד רק עיקר כוונת תפילתו הי' על צער של מעלה וז"ש ויעתר יצחק לה' פי' על צערו כביכול ע"ז התפלל וז"ש לנוכח אשתו שהתפלל על בחי' כנס"י שלמעלה שלנוכח אשתו שלמטה שהאשה שלמטה רומזת עלי' כי עקרה הוא כביכול השכינה הקדושה שלמעלה ח"ו בחי' עקרה ועד"ז התפלל ותיקן למעלה ועי"ז כשתיקן הצער למעלה בנוקבא שלמעלה שלא יהי' לה צער כן נתפשט למטה שלא יהי' צער לרבקה נוקבא למטה ותהר רבקה אשתו.

א"י עזה"ד ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי רבקה היתה מבקשת חסד מאתו י"ת שישפיע לה בנים ע"י חסדו י"ת ויצחק הי' בחי' גבורה ותפלתו הי' בבחינתו ומדתו בחי' גבורה והי' תפילתו לנוכח אשתו שבקשה חסד ויעתר לו ה' ע"ד שאחז"ל נמשלו תפילת הצדיקים כעתר שמהפך התבואה כן כו' וז"ש ויעתר לו ה' שהפך י"ת בחי' ומדת יצחק שהי' דן לרחמים ויעתר לשון היפך לו למדתו וכשנהפך הדין לרחמים ותהר רבקה אשתו

א"י ויעתר כו' כי כתוב בספרים שכשהאדם מתפלל השכינה עומדת כנגדו ואומרת אחריו כל תיבה ותיבה ממש ובוודאי זהו רק כשמתפלל כראוי בלי מחשבות ופניות וז"ש ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו השכינה נקראת אשה וכשהתפלל יצחק התפלל לנוכח השכינה שהיתה מתפללה כל תיבה עמו.

א"י ע"ד הנ"ל שיצחק התפלל שלא לצורך עצמו רק לצורך תיקון השכינה שלא יהי' לה צער כנ"ל ויעתר יצחק לה' שלא יהי' לו ית' צער והנה אמרו מנין שהקב"ה מתפלל כו' והתפלל בשביל יצחק לצורך יצחק להוליד בנים וז"ש ויעתר לו ה' שית' התפלל בשבילו ותהר כו' גם ע"ד שאחז"ל המתפלל על חבירו הוא נענה תחילה מכש"כ מי שמתפלל בשבילו ית' כנ"ל שהתפלל יצחק לצורכו י"ת ולכן נענה יצחק בצורכו ותהר כו'.

ויתרוצצו הבנים כו' ותאמר א"כ למה זה אנכי כו' שני גוים בבטנך ושני לאומים ממעיך יפרדו ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר, ע"ד שכתבו המפורשים ע"פ וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי שע"י שישראל יקבלו התורה בהר סיני שמתחיל אנכי ה' אלקיך ע"ז דן אנכי י"ת האוה"ע שלא יקבלו כמשה"כ בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה לזה גאלם ית' ממצרים ודן את המצרים ע"י שישראל הי' עתידין לקבל התוה"ק הי' דברות אנכי ה' אלקך והנה כאן כתיב והנה תומים בבטנה ופי' רש"י שלכן כתיב חסר שהי' אחד רשע להבין זה כי הנה בקדושה כתוב בס"י עשר ספירות ולא אחד עשר ובקליפה כתיב בספרים שהם אחד עשר ולכן יש י"א סממני הקטורת להתיש כוחם של הקליפות שהם אחד עשר ע"י י"א סממני הקטורת כי הנה בקדושה מקמת פחדו ית' ויראתו הגדולה א"א להתפשט כ"כ מחמת שה' יחיד אל מלך נאמן מושל בכולם ממעון קדשו ולפני כסאו הם המשתחווין ולכן מחמת פחד ויראה הם בצימצום כביכול עשר ולא אחד עשר משא"כ בקליפה מתפשטות עצמה והם אחד עשר כו' שלכן סממני הקטורת הם י"א לבטל כוחם גם ע"י שאנו אומרים ה' אלקינו ה' אחד שהר"ת מכל הב' תיבות הם אותיות י"א עי"ז אנו מבטלין הי"א כוחות הקליפה וב"פ י"א מד' תיבות ה' אלקינו ה' אחד הם גי' בך ובזה אנחנו בטוחין שנבטל כחם ואנחנו נגילה ונשמחה בישועתו י"ת וז"ש כי בך בטחנו בך היא כ"ב הגי' מר"ת מד' תיבות הנ"ל נגילה ונשמחה בך במד' בך בכ"ב אותיות התורה בך בתורתיך והנה לזה כתיב כאן תומם חסר י"א ולכן חסר מכאן י"א מתאומים על שהי' כאן עשו הרשע שכוחו י"א כוחות הקליפה עי"ז פגם באותיות י"א לכן חסרו מכאן י"א מתאומים לרמז לזה וז"ש וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי כי פגמו בשם אדני באותיות י"א ממנו ע"י י"א כחות שלהם ונשאר משם אדני דן ונעשה להם לדין ודן אותם משא"כ לנו שקבלנו התורה מאלקותו י"ת ואומרים ה' אלקינו ה' אחד מתקנים השם הנ"ל ולא יהי' בו בהם ח"ו פגם בא"י שבו שהם אותיות הרחמים נחזור לענייננו הנה רבקה הצדיקה כל כוונתה שהתפללה על זרע הי' שיהי' לה זרע שיקבלו התורה שהי' דיברות מתחילין אנכי ה' אלקיך שיקבלו אלקותו ית' והנה כאן שראתה שכשהיתה עוברת על פתחי ע"ז עשו מפרכס לצאת כשאחז"ל אמרה א"כ למה זה אנכי איך יהי' זה הזרע שיקבל אדנותו ומלכותו י"ת שיאמר י"ת להם אנכי ה' אלקיך והשיב י"ת לה שני גוים בבטנך היא כי כתוב בספרים הקדושים שבאמת שהרע שבעולם הזה בשרשו לעילא לעילא יש לו ג"כ שורש טוב למעלה ובשורשו הרע משורש בשורש אחד עם הטוב רק אח"כ כשנתפשט משורש לענפים נתפשט כביכול ענף אחד לצד אחר שנתפשט ממנו רע וזה לעומת זה עשה אלקים טוב לעומת רע ורע לעומת

טוב ולמה עשה י"ת זה שיוכל רע להיות בעולם כדי שיהי' הכרע בין טוב לרע שהרע מבחין את הטוב שע"י שיש רע בעולם יובחן ויוכר הטוב ע"ד שאמר הכתוב אהבתי אתכם אמר ה' ואמרתם במה אהבתנו הלא אח עשו ליעקב ואוהב את יעקב ואת עשו שנאתי אף שהי' אחיו וג"כ בן אברהם ויצחק וכן עד"ז כשיש ח"ו מקטריגים עלינו אזי מדה"ר מלמדת עלינו זכות הלא מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ שהם מקבלים אלוהותך משא"כ בעשו אף שהוא ג"כ בא מזרע קדוש מאברהם ויצחק עכ"ז אין בהם מי שיקבל אלוהותך כעמך ישראל לזה הי' צריך להיות בדרך זה שיצאו יעקב ועשו מבטן אחת כדי שמדה"ר תוכל ללמד זכות עלינו הלא עשו הי' עם יעקב בבטן אחד ועכ"ז אינו עובד אותך רק יעקב לכוונה זו ענף הרע בעשו ובאמת לעתיד יתוקן הכל והענף הרע שנתפשט לצד הרע יוחזר לצד שורשו שהוא טוב כנ"ל שהענף הרע בשורשו משורש בשורש אחד עם הטוב וזה יהי' לעתיד והי' ה' למלך על כל הארץ ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונו ית' ויאתיו כל לעבדך וידרשוך עם לא ידעוך ויזנחו את עצביהם ויחפרו וכו' ויטו שכם אחד לעבדיך וכו' וילמדו תועים בינה ויקבלו כולם עול מלכותו י"ת וכו' להפנות אליך כל רשעי ארץ שכל הרעים יתהפכו לטובה שהענף הרע יוחזר לשורשו ואת רוח הטמאה יעבור מן הארץ ויהי' רק טוב בעולם והענף יוחזר לשורשו וז"ש ביום ההיא יהי' ה' אחד שיהי' שמו י"ת יהי' וזה שהשיבה לדבקה על שאלתה למה זה אנכי כו' שצריך לקבל מאמרו י"ת אנכי ה' אלקיך ואיך יהי' זה כיון שהיתה עוברת על פתחי ע"ז עשו מפרכס לצאת והשיבו לה שני גוים בבטנך וכתיב ג'יים בב' יודין לרמז הנ"ל שהרע ג"כ משורש בטוב ולעתיד יתוקן הכל ויהי' הרע ג"כ טוב ויהי' שמו י"ת בב' יודין יו"ד במקום וא"ו ושני לאומים ממעיך יפרדו שאף שבשורשם הכל טוב עכ"ז כשיתפרדו ממעיך יהי' אחד ענף רע ויהי' זה כדי שלאום מלאום יאמץ שמהם ועל ידם נתאמץ אנחנו גם ע"י שאנו מבררין מהם נ"ק עי"ז אנו מוסיפין כח כביכול למעלה ועי"ז נשפע לנוכל הטובות והסוף יהי' שהרע יחזור ג"כ לשורש הטוב וזה שאמר ורב יעבוד צעיר שיעבוד גם הרע אותו י"ת ע"י הצעיר יעקב שנקרא יעקב הקטן יעבוד גם הרב אותו י"ת ונמצא הי' תירוץ על שאלתה אנו נקבל מאמר אנכי ה' אלקיך כו' ולעתיד יוחזר הכל לטוב וז"ש עד אשר אבוא אל אדוני שעירה שגם שם תתפשט הקדושה על ידינו וחזרה יהי' הכל לטוב וז"ש לרבקה שלא תצטער כי יהי' הכל לטוב.

ויאמר יצחק כו' וצודה לי צידה. ויש לדקדק על הכפל וי"ל ע"ד שכתבתי במ"א על מ"ש מזון וצידה השביע לנפשינו שע"י החיות שבתוך המאכל הנ"ק שהם כמו במאסר נצודים במזון ההוא נתוסף חיות לנפשו וז"ש וצודה לי צידה שיצוד לי מזון ואוכל כזה שנ"ק

וחיות אלקי ניצוד כביכול בתוכו כדי להעלותו לשורשו וז"ש ועש"ה "לי" "מטעמי"ם "כאש"ר "אהבתי ר"ת מאכל וס"ת המיר כי כל הדברים שבעולם יש להם חיות מאתו י"ת ע"י השפעתו להם ע"י מרכבה עליונה למשל כל הבהמות מקבלים החיות ע"י שור שבמרכבה משם מקבלים חיותם ועד"ז בעופות מנשר שבמרכבה וכדומה וכשאדם אוכל את המאכל צריך לכוין להעלות את החיות מהמאכל לשורשו להמרכבה ולקבל מהם קדושה ושפע עליון להמשיך שפע וחיות לכל העולמות וא"כ החי' שמחליף וממיר האוכל ההוא וז"ש וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב ואמרו ז"ל במדרש יכול בשור של מעל' ת"ל אוכל עשב כנ"ל שצריך להמיר משור עליון שבמרכבה רק שהם לא עשו כן כמ"ש חז"ל כנ"ל ויצחק הי' רומז בר"ת וס"ת באוכל המיר שיחליף וימיר כנ"ל.

אולי ימושני אבי. יש לרמוז בכאן שילמד אדם תורה אפי' שלא לשמה כמאמרם ז"ל כי התורה והמצות הם מטעמים כביכול להקב"ה אבינו שבשמים וז"ש מטעמים לאביך כאשר אהב בעבור יברכך כו' אף שיהי' הדבר בשקר כמו שהי' כאן הענין בשקר כיון שכוונת יצחק הי' לברך את עשו ויעקב לקחם בערמה כן ילמוד אפי' שלבו עדיין מלא ערמימות ולא בא עדיין אל האמת הברור ואמר אולי ימושני ע"ד שפי' הרב מלובלין ימשמש במעשיו כו' ואמרי לה יפשפש כו' אפי' במעשיו הטובים ימשמש בהם אם נעשו בלא פניות ואם נעשו ע"צ היותר טוב ע"ד שהאדם ממשמש בגד משי אם הוא טוב מאוד אם לא וז"ש אולי ימושני אבי שבשמים ויראה שהלימוד והמצות בשקר והבאתי ח"ו עלי קללה והשיבה עלי כו' ולך קח לי כי ילמוד אפי' שלא לשמה וקוב"ה חדי בפלפולא דאורייתא ולקח בגדי עשו החמודות שלומד בחמדה ותאווה שיקרא רב.

ראה ריח בני כריח השדה אשר ברכו ה'. ופי' רש"י ז"ל שפי' חז"ל זהו שדה תפוחים ולהבין הלא יש פירות שיש בהם ריח טוב יותר מן התפוחים גם הלא תפוח אינו גדל רק בשדה אילן ולא בשדה סתם רק הענין כי יש בכל תפוח ותפוח יו"ד נקודות שכשחותכין התפוח בפנים יש יו"ד נקודות כי אחז"ל בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית וכן אמרו ז"ל שהצדיקים מקיימין העולם שנברא בעשרה מאמרות ע"י שמקיימין התורה שנכללה ביוד דברות וכלל היוד דברות והתורה היא יעקב כמ"ש במ"א והוא משפיע לכנס"י שהכל יוצאי ירך יעקב והטעם שנקראת כנס"י גם נקרא צבאות על שכונסת בתוכה כל צבאי צבאות שברא ית' כמו בית הכנסת שכונס הכל ותפוח עה"א והכולל גי' צבאות ורומז ראה "ריח "בני "כריח ר"ת ברך המשיך עליו הברכות כשדה אשר ברכו ה' שדה חקל תפוחין קדושין בחי' כנס"י שנרמז בתפוח נמשך לה ע"י בחי' יעקב.

ויתן לך דרשו ז"ל ויתן ויחזור ויתן עוד אמרו ז"ל במדרש ויתן לך אלהותו עיין במ"כ מה שפי' בזה ונ"ל ע"ד שפי' יברכך ה' שיתברך בקרבך החלק אלקות שבך כי בכל אדם יש חלק אלקי והשם הוי' מאיר עליו וז"ש כי באור פניך נתת לנו ה' אלקינו שנתת לנו זאת המתנה הנבחרת שיהי' ה' אלקינו שישכון בתוכינו וחלק אלקותו י"ת יתפשט בנו וז"ש ויתן לך אלקים יתן לך אלקותו והחלק אלקי וז"ש ויתן ויחזור ויתן שהחלק אלקי זה אין לו שיעור וערך כיון שהוא חלק מא"ס ב"ה כביכול ואמרו יתן לך האלקות זה הו' מטל השמים מורה על מצות ומעש"ט שהם כענין טל שהוא דבר סתום ונעלם שאין ברי' רואה בירידתו והוא חיים לעולם וגם יתן לך ויוסיף לך חלק זה חלק אלקי ע"י משמני הארץ כי הכל נעשה בדבר ה' שבכל דבר שבעולם יש דבר ה' המחי' הדבר ההוא וכשאוכל משמני הארץ נוסף חיות אלקות שיש בתוכם על החיות שבתוך האדם החלק אלקי ונתוסף כוחו ועיין מה שפי' על פסוק זה לקמן ועל המדרש שהביא פסוק והי' שארית יעקב בקרב עמים רבים כו' אהי' כטל לישראל כו' שמטל נעשה שמים שגי' י"פ טל שמתפשט השפע מבחי' טל לכל היוד מאמרות י" ש והנה בעשו לא אמר לו בלשון זה של הברכות הנבחרות שאמר ליעקב שהפי' כנ"ל רק אמר לו הנה משמני הארץ יהי' מושביך ומטל השמים מעל פי' מושביך מורה על מדת מלכות כמו שאחז"ל אין ישיבה בעזרה אלא למלכי ב"ד וכן כל הדברים שמורים על מדת מלכות אנו עושים בישיבה כידוע וז"ש שאף שיהי' מלכות לעשו יהי' רק מלכותו וממשלתו הנאת עוה"ז משמני הארץ אבל מטל השמים מעל יהי' למעלה ולא אצלו אבל ליעקב אמר ויתן לך האלקים מטל השמים כנ"ל שמורה על התפשטות מלכותו ית"ש מלכות כזה יהי' לנו.

ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ במדרש זשה"כ והי' שארית יעקב בקרב עמים רבים כטל מאת ה' כו' אהי' כטל לישראל כו' אפי' הצדיקים גמורים אין מושלים בטל רק הקב"ה לבדו דכתיב ויאמר אליהו כו' אם יהי' השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי וכתיב ואתנה מטר על פני האדמה וטל לא כתיב כי גם מקודם הי' יורד כו' פי' כי הנה הטל הוא דבר שיורד בחשאי דבר הסמוי מן העין ואין ברי' יודעת בו ולכן הוא אותיות ט' למ"ד שהט' אמרה לו י"ת שיברא בה עלמא דבה אחקרי טוב ה' לכל והשיב י"ת טובך גנוז בגווך שהטוב גנוז בה שכן ראש אחד מהט' יורד לתוכה רומז להנ"ל דטובה גנוז בגווה וסמוי מהעין דוגמת טל וזהו דוגמת תינוק במעי אמו שמונח תלת גו תלת דוגמת הט' שהראש יורד לתוכה כן ראשו בין ברכיו כו' ותלת גו תלת ג"פ ג' גי' ט' כנ"ל שאות ט' רומז לזה והנה אז במעי אמו נר דולק על ראשו כמ"ש בהלו נרו עלי ראשי ואח"כ יוצא ממעי אמו ומתפשטין התלת גו תלת ונעשה קומה שלימה דוגמת למ"ד

שיש בה תלת פרקין ויו"ד עלי' למעלה הימנה כן באדם ג' פרקין בהיד ג' פרקין בשוק וג' מוחין כן כתוב בספרים שיש ג' חללי מוחין וזהו דוגמת למ"ד שיש בה תלת פרקין והיוד שעל ראש הלמד רומז לשכינה שלמעלה מראש האדם המשפעת וג' חללין דמוחא שפע ושכל כי באדם הם ג"פ ג' כנ"ל וכן בלמ"ד הוא כנ"ל שהראש שעל הלמד רומז למדרגה ובחינה עשירית כי באמת הם עשר ולא תשע נמצא זהו בחי' אותיות טל שמהט' שטובה גנוז בגיוה יהי' ממנה למד כשתבוא להתפשטות וזהו הטובה עשה י"ת תיכף בבריאות עולמו כי הביט בתורה וברא העולם והפי' שהביט בתורה ובצרופים והכל נכלל בכ"ב אותיות הא"ב ואח"כ חתם י"ת בטוב שר"ת "את "השמים "ואת "הארץ גי' טוב ור"ת אהו"ה הוא שם הגושפנקא דחתם בי' שמיא וארעא ולכן טל לא נעצר אפי' ע"י צדיק כי זאת טובתו י"ת מתחילת הבריאה שברא ע"י כ"ב אותיות וחתם בטוב וכ"ב וטוב גי' טל ומקור ושורש מבחי' י"ג מדה"ר שזהו הי' כוונת האבות בעבודתם להמשיך לפתוח מקור י"ג מדה"ר וג"פ י"ג גי' טל נגד ג' אבות שכ"א המשיך בבחינתו ומדתו הי"ג מדה"ר וגם כ"א מהאבות כלול מכל האבות הג' וכ"א המשיך ג"כ בכל הג' בחי' מכל האבות מי"ג מדה"ר ולכן מצינו באברהם וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו ויצחק מצינו בו שחפר ג' בארות ויעקב ראה שלשה עדרי צאן כי כ"א המשיך בכל הג' בחי' ומדות האבות הי"ג מדה"ר גי' טל שי"ג מדה"ר יתפשטו ויתגלה הטל שאע"פ שהוא דבר הסמוי מן העין ואין רואים יחידתו עכ"ז מתגלה אח"כ קצת ורואים שהיא על הארץ שהטוב שהי' גנוז בתוך הט' מתפשט ונעשה למד ומתגלה והנה ברכתו של יצחק ליעקב אבינו הי' שיתמשך הרחמים שמרומז בטל בכל היוד בחי' כי בעשרה מאמרות נברא העולם ובבריאות העולם הי' בחי' טל כנ"ל כ"ב אותיות והחתימה בטוב הגושפנקא דחתם בי' שמיא וארעא וכשמתפשט השפע מי"ג מדה"ר בכל העשרה מאמרות נעשה מטל שמים שי"פ טל גי' שמים וז"ש ויתן לך האלקים כו' שמטל יהי' שמים ע"י שיתפשט שפע הטל בכל היוד מאמרות ובחינות ומשמני הארץ כי י"פ טל גי' ג"כ שמן והשפע נקרא על שם שמן כי כשהטל מתפשט בכל היוד מאמרות ובחי' הוא כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן. כו' שיורד ע"פ מדותיו כטל כו' כי שם ציוה ה' את הברכ' כו' כנ"ל שיורד השמן הנ"ל בכל היוד מאמרות וז"ש שיורד על פי מדותיו כו' והמדרש אמר מטעם זה ע"ז הפ' והי' שארית יעקב כו' כטל מאת ה' שהוא דבר הסמוי מן העין וכן וישכון ישראל בטח בדד כו' שלא יוכל שום אומה ולשון להרע לנו כמו שהטל סמוי מהעין ואין ברי' שולט' בו ומטל השמים כו' נעשה שמן להארץ משומן הפירות ע"ד אני ה' אענה את השמים והם יענו את הארן והארץ תענ' את הדגן.

ויעקבני זה פעמיים כמ"ש חז"ל שיצחק הצטער אולי ברכתי קטן לפני גדול כששמע את בכורתי לקח שמח וז"ש עשו שאלולי לא לקח את בכורתי לא הי' מתקיימות הברכות מטעם הנ"ל משא"כ עתה ולזה לקח ממנו הבכורה כדי שיכול לרמות אותו בהברכה וז"ש ויעקבני זה פעמיים בפעם הזאת רימה אותי ב"פ שלולי זאת לא הי' הבכורה נחשב לרמאות כי עשו ביזה את הבכורה.

ויש לרמוז עוד שהבין ביצחק שהי' מתחרט כנ"ל והי' אפשר שלא יתקיימו הברכות ואח"כ כשאמר את בכורתי לקח שמח יצחק ועשו הבין זה ולכן אמר והנה עתה לקח ברכתי פי' עתה ברגע זאת שאמרתי את בנורתי לקח שרואה אני שעי"ז אתה אבי מסכים על הברכות.

[לקוטים]

ויעתר לה' כו'. שהפציר בתפלה עד שכביכול הקב"ה התפלל בשבילו ע"ד מנין שהקב"ה מתפלל וז"ש ויעתר יצחק לה' שפעל שהקב"ה יתפלל וכ"ז פעל ע"י אתערותא דלתתא שלו ואז ירד עליו אתערותא דלעילא שנתן לו י"ת שכל וחכמה איך להתפלל לפניו ית"ש כראוי וז"ש ויעתר לו ה' הקב"ה עשה אותו מתפלל. חסר

ויצא

ויצא יעקב מבאר שבע כו'. סדרו לנו חכמינו לומר אמת ואמונה בלילה עשה"כ להגיד בבוקר חסדיך ואמונתך בלילות כי אף שחסדיו י"ת תמידים בכל עת ובכל שעה מ"מ בלילה אין נכרים כ"כ חסדו י"ת בהתגלות כמו ביום שמתגלים החסדים והאור ויצא אדם לפעלו ולכן אנו מבקשים שבעינו בבוקר חסדיך שיהי' לנו חסדים מגילים בחי' בוקר ולכן בלילה צריך להחזיק עצמו מאוד באמונתו י"ת אף שאין מתגלים כ"כ החסדים וכן בגלות הדומה ללילה ג"כ צריך להחזיק עצמו מאוד באמונה ולצפות לישועה ולהתפלל לו ית"ש שיושיעינו ויגאלינו ועיקר התפילה צריך שתהי בשבילו ית' שלא יהי' לו ח"ו צער וז"ש חלו נא פני אל, פני הוא לשון בעד אל ובשבילו י"ת ואז מתפלל כביכול ית"ש בעדינו ע"ד שאחז"ל מנין שהקב"ה מתפלל כמו שפי' בויעתר יצחק לה' כו' התפלל בשבילו ית"ש ויעתר לו ה' כו' והנה אחז"ל שמעש' יעקב הי' סימן לבניו ויצא יעקב ויצא מן בת ציון כל הדרה וגם מבאר שבע רשות השכינה בא"י וילך ארצה בחי' גלות וכן כי בא השמש וכן אומללה ילדה השבעה באה שמשה כו' שהגלות דומה ללילה שנסתלק האור הגדול התפשטות חסדיו ית"ש ובא חשכות לעולם וצריך להתפלל בשבילו ית"ש וז"ש ויפגע במקום שהפגיעה והתפילה הי' בשבילו ית"ש שנקרא מקום כאמרם ז"ל על שהוא ית"ש מקומו של עולם וגם הוי' גי' מקום יפ"י הפ"ה ופ"ו הפ"ה גי' מקום ואמרו ז"ל שכאן

תיקן יעקב תפילת ערבית מורה על התפילה שאנו מתפללין בעת הגלות הדומה ללילה צריך שתהי' בשבילו ית"ש ויפגע במקום כו' וילן שם שהתחזק בבחי' אמונה בחי' לינת לילה כי בא השמש שנסתלק אור התפשטו, חסדיו ית"ש כנ"ל שהחסדים מתכסין ובא החשכות והגלות וצריך להחזיק באמונה כנ"ל וישכב מורה בחי' גלות אותיות וי"ש כ"ב אותיות התורה במקום ההיא גם בגלות לא תשכח מפינו ע"ד שאמרו ואין לנו שיור רק התורה הזאת והנה אף שצריך להתפלל על הגלות כנ"ל מ"מ צריך להתחזק בשמחה כי האב שמח ומתענג כשרואה שבנו שמח וכן אבינו שבשמים מתענג כביכול בשמחתינו וז"ש ויחלום לשון הדר חלים התחזק עצמו לבוא לשמחה ע"י שיודע והנה סולם מוצב ארצה כו' והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו שהכל תלוי באדם ואף שאנו עתה בבחי' נמוכה מוצב ארצה עכ"ז וראשו מגיע השמימה שהכל לטובתינו כי בונה ירושלים ה' לשון הוה שבונה ית"ש תמיד את ירושלים ע"י מעש"ט ומצות שאנו עושים ע"ד שפי' ובנה אותה בקרוב בימינו שע"י ימינו תבנה את ירושלים בכל יום ע"י מעשינו שבאותו יום נבנה קצת עד שתבנה ב"ב בנין עולם ע"י מעשינו בגלות והנה ה' נצב עליו שגם עתה י"ת ניצב עלינו לשמרינו מכל רע כמו שפי' מה שפי' התרגום ע"פ ה' ימלוך כו' ד' מלכותי' קאים כו' שהתרגום הוא נגד לשון הקודש כבחי' גלות נגד הגאולה ולכן פי' קאים שאף שאין חסדיו ית"ש כ"כ בהתגלות כמו בעת הגאולה מ"מ מלכותי' קאים תמיד נצב י"ת עלינו וכשיחשוב בענין זה מתחזק עי"ז ובא לשמחה ולכן אמר כאן והנה שהוא לשון שמחה כמו שאחז"ל ע"פ ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי שעי"ז אלו שאמר כאן בהם והנה יבוא לשמחה גם ירמוז בזה איך שאנו מבררין בגלות כל הנ"ק אף מכל בחי' הנמוכים מאוד וז"ש כאן על הענין זה והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו כי באמת השורש של רע הוא ג"כ טוב ומשורש בשורש אחד עם הטוב רק כיון שאח"כ נתפשט השורש לענפים אז נתפשט ענף אחד לצד אחר צד הרע ולעתיד יתוקן הכל ויוחזר הענף לשורשו הטוב ויתברר כל טוב שברע כמו שפי' ע"פ ושני לאומים ממעיך יפרדו כו' ועד"ז פי' וידו אוחזת בעקב עשו שידו וכחו של יעקב אוחזת בכל המדריגות אפי' בבחי' נמוכים מאוד בחי' עקב עשו גם משם מוציא הנ"ק ולכן נקרא יעקב גי' ב"פ אלקים עה"א כי בשם אלקים יש לס"א קצת אחיזה כביכול וזה עי"ז שכמו שהשם אלקים מורה על אלקותו ית"ש בחי' אלקים קדושים ומחמת שפירוש אלקים לשון אדנ' וממשלה גם השופטים נקראים אלקים ע"ד שגם הס"א נקראת אלקים אחרים ויש להם קצת יניקה ואחיזה כביכול בשם הזה וזה החיות שלהם היא הנ"ק שבתוכם שנותן להם חיות ויעקב גי' ב"פ אלקים על שמוציא

כל הנ"ק אף מבחי' הנמוכים מאוד של הס"א בחי' אלקים אחרים וז"ש ויעקבינו זה פעמים שנלחם בו בשמו ב"פ יעקב והנה הס"א שהם אלקים אחרים שהשר הוא הס"מ אותיות סמל שבשמו מורה על בחי' כח הרע כי סמל פי' ע"ז אבל יש בשמו אות אלף זה מורה על כח הטוב הנ"ק שבשמו והאלף היא הראשית לאותיות זה מורה שהשורש הרע ג"כ טוב ולכן הטוב שבשמו היא האלף הראשית שראשיתו טוב וז"ש כאן והנה סולם מוצב ארצה סלם אותיות סמל אותיות אלו מוצב ארצה בבחי' נמוכה מאוד שבהם כח הרע אבל וראשו בחי' אות אלף הראשית מגיע השמימה להקדושה ולכן לעתיד יוחזר לקדושה ע"י בחי' הראשית שבו וז"ש ראשו של עשו מונח בעוטפי' דיצחק כי הראשית מהרע ג"כ טוב וכשיוחזר הכל לשורש יהי' הכל טוב וז"ש ואני אתנהלה לאטי לרגל כו' עד אשר אבוא אל אדוני שעירה שאז יקוים דבריך שאמרת נסעה ונלכה ביחד כי אז יוחזר הכל לטוב כנ"ל שיעקב גי' ב"פ אלקים שגם מבחי' אלקים אחרים מברר הטוב וז"ש והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו שהב"פ אלקים בחי' אלקים קדושים ובחי' זה לעומת זה בחי' אלקים אחרים נכללים בו בשמו על שלבסוף יעלה הכל גם ב"פ יעקב גי' השטן וז"ש ויעקבני זה פעמים ע"ד הנ"ל שביטל כח השטן ע"י ב"פ יעקב ועד"ז יובן מ"ש בכוונת והאכלתיך נחלת יעקב אביך לכווין ב' פעמים יעקב ע"ד הנ"ל:

ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו כו' כבר כתבנו לעיל שהי' יעקב כאן סימן לבנים שילכו בגלות הדומה ללילה שהחסדים נסתרים ואינם נגלים והנה יש בשם הוי' ב' בחי' הכאת האותיות דהיינו יש הוי' בהכאה גי' מקום הכאת כל אות לעצמו יפ"י הפ"ה ופ"ו הפ"ה וזהו מורה על ההתכסות והסתרת החסדים כי האורות שבכל אות נסתרים בתוכו כי ענין הכאה התנוצצות ובטישות האורות וכיון שכל האות מכה בה אותיותיו לעצמו ואינם מתגלים החסדים ואורות ולכן שם זה גי' מקום בחי' אי' מקום כבודו בחי' נסתר ויש עוד בחי' הכאה בשם הוי' הכאת ובטישות אות בחבירו דהייכו יפ"ה הפ"י ופ"ה הפ"ו ושם זה גי' ק"ס ובו נמתקים כל הדינים שכל אות משם הוי' מתחבר כ"א בחבירו כמ"ש במ"א ע"פ ויוריהו ה' עץ וימתקו המים וע"פ ודברתם אל הסלע כו' ויכהו פעמים ובשם זה מתגלים החסדים והאורות שבכל אות ע"י שבוטש ומתחבר בחבירו והנה האותיות שקודם אותיות יעקב הם טסצ"א גי' ק"ס כמנין שם הנ"ל וז"ש ויקח מאבני המקום האותיות נקראים אבנים כמ"ש בס"י ולקח אותיות הוי' בהכאה כל אות לעצמו שגי' מקום בחי' חסדים נסתרים כנ"ל וישם מראשותיו פעל שיהי' הכאת כל אות בחבירו שגי' ק"ס מנין אותיות שהם מראשותיו אותיות הקודמים הקודמות לשמו ששם זה ממתיק כל הדינים ומורה התגלות החסדים כנ"ל ועד"ז ג"כ הפי' אכן יש ה' במקום

שיש הד' בהכאה גי' מקום כאן בחי' הכאה כל אות לעצמו ופעל שיהי' הכאת כל אות בחבירו כנ"ל:

א"י ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו ע"ד הנ"ל שראה הגלות כנ"ל שז"ש וילן שם כי בא השמש והי' רואה מיעוט האור ורצה להמשיך האור מעולם עליון כנ"ל שיעקב הי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כי שמו יעקב יו"ד עקב ואח"כ שמו ישראל לי ראש כנ"ל ויעקב גי' ב"פ אלקים עה"א וז"ש והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו ולכן רצה להמשיך חסד ה' מעולם ועד עולם חסד אל כל היום שהחסדים נשפעים משם אל שבמילוי עה"כ גי' מקום וכבר פי' במ"א ע"פ אל ה' ויאר לנו שבהתחברות ב' שמות בא אור וממתיק הדינים משם אלקים שגי' לנו כי שם הוי' מרמז על בחי' העולם שהוא מורה על התהוות כל הויות ולכן כשממשיכין להתחברותו חסדים משם אל אז בא אור והמתקת הדין והנה אותיות שקודם אותיות יעקב גי' ק"ס שהיא שם הוי' בהכאה וז"ש ויקח מאבני המקום גי' המילוי של שם אל עה"כ וישם מראשותיו אותיות שהם ראשית לשמו והמשיך גם לגלות אל ה' ויאר לנו כנ"ל:

ויחלום והנה סולם מוצב ארצה כו' נקדים תחילה פסוק קולי אל ה' אקרא ויעננני מהר קדשו סלה ויש לדקדק תיבת קולי לכאורה מיותר רק הל"ל אני אל ה' אקרא ויעננני ונ"ל ע"ד שאחז"ל קול מעורר הכוונה י"ל כי יאמר האדם איך אתפלל לפני המקום ב"ה ואני מלא עוונות לא יאמר כן כי הבטיחני הבורא ב"ה ברוב רחמיו אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך וע"ז מרמז אותיות קול כי אות הקו"ף נמשך למטה מכל האותיות כי רגל הקו"ף למטה מגבול האות ותחת האות מה שאינו נמצא בשום אות כן כי הקו"ף היא מן התיבה של שקר אשר בזה נדחו אותיות קר שלא נברא בהם העולם כמבואר בזוה"ק ובאמת באם שיטיל א' בין שי"ן וריש"ש הם צירוף ראש וכשהאות קוף ביניהם הצירוף שקר ואעפ"כ היא אות מאותיות התוה"ק מכ"ב אתווין שמראה הבורא ב"ה איך הוא פושט יד לקבל בתשובה והשתלשל אות אחד עד למטה בארץ להראות טובו וחסדו שיאמר אדם שגם שם ידו ב"ה תנחני לבוא לתשובה עליונה עד יוד שבראש הלמ"ד להתפלל תמיד לה' בקול גדול כמו ששמעתי מאדמו"ר מוהר"ר א"מ זצ"ל בעהמ"ח ספר נועם אלימלך וכבר צווח אנא השם שצריך אדם לצעוק אנא השם מכבר דהיינו באריכות עד שישמע קולו שיהי' ריח ניחוח לה' והיינו במקום שבע"ת עומדים כו' כי המה עולים עד היוד מן הלמד רק קרוא בגרון זהו ע"י שבמלת קול שדרך שית עוזקאין בקנה עולים עד הר ה' למעלה שמרמז על היוד שלמעלה בלמד שמשם נשפע לו העזר לשוב מעבירות שאדם דש בעקביו בעומק הגוף ששם אחיזת הס"א כקוף בפני אדם כאשר יבואר עוד

בעזהי"ת ועל שדוד הי' כל ימיו בתשובה אמר קולי אל ה' אקרא כו' ויעננ מהר קדשו מהיו"ד שעל הלמ"ד וזהו סולם בקריאתו עם הו' גי' קול מוצב בתחתיות ארץ של הקוף וראשו מגיע הוא היוד שעל הלמד כי היוד הוא בשמים ע"ד כי ביה ה' צור עולמים עוה"ז בה' ועוה"ב ביוד שהשמים היא יוד שעל הלמד ויעקב הי' בדרך זה וממנו נלמד דרך הזה כי נקרא יעקב מלשון עקב ונקרא ישראל מלשון לי ראש שהוא היוד העמוד מעקב עד ראש כמו סולם הנ"ל וז"ש אכן יש ה' במקום הזה גם בעומק קוף שגי' מקום וז"ש דה"מ ע"ה גם כי אלך בגיא צלמות לא אירע רע כי אתה עמדי כי אפי' למקום עומק מאוד נשפע קדושתו ית"ש וז"ש רומה על השמים אלהים על כל הארץ כבודיך:

עי"ל בהקדים דברי רז"ל אדם אתם קרוים אדם ואין אומות העולם קרוין אדם להבין זאת כי אנחנו עם ב"י צריכים תמיד להשגיח על מעשינו שיהיו רצוים לפני הבורא ב"ה ובמה הם רצוים בראותו ב"ה שאנו מתדמים אליו כביכול מה הוא רחום כן אתה רחום מה הוא חנון כו' ובזה אנו דביקים בו כביכול ולזה קרא הבורא ב"ה יציר כפיו בשם אדם לשון וביד הנביאים אדמה שיהי' כביכול דומה למדותיו ית"ש וע"ז מרמז דברי תורתינו הקדושה נעשה אדם בצלמינו כדמותינו שרצון הבורא ב"ה שישראל יהי' בצלמו ודמותו להיות רחום וחנון ולגמול חסד עם כל ברי' ולזה הבורא ב"ה האציל וברא ויצר ועשה כל העולמות שיתדמה אליו ויהי' מרכבה אל ית"ש ונשתלשל כל המדריגות בדרך עילה ועלול ומסיבה לסיבה עד אדם דעשי' עד שנזכה שלישראל יאמר מה פעל אל כמ"ש הקב"ה ליעקב אע"ה אני אל בעליונים ואתה אל בתחתונים וע"ז גזרה חכמתו ית' להאיר כבודו ב"ה על שמו ית' בשם הוי' ב"ה לרמוז לנו על דברינו כנ"ל כי יוד מילוא' כמספר עצמותה וכן ה' מילוא"ה ג"כ ה' וכן ו' מילואה ג"כ ו' הנרגשים במבטא לרמז לנו בזה ברוך שנתן מכבודו ב"ה על יראיו שבכל אות יש לו בדומה לו כביכול רומז על אחדותו ית"ש עם בנ"י והמילוי הוא הנאצל מאתו ית"ש וז"ש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו כידוע שהאותיות נקראו אבנים ושם הוי' ב"ה נקרא מקום והטעם כי בהכאה כל אות לעצמו יפ"י הפ"ה ופ"ו הפ"ה גי' מקום כי מילוי יו"ד הוא ג"כ יו"ד לזאת נחשב יפ"י וכן כל אות ובזה הוא ית' מקומו של עולם שמתפשטין ענפי קדושתו ית' לכל העולם ושלשה פעמים מקום כתיב בפסוק ויפגע במקום כו' מרמז שהתפלל לבחי' ג' שמות הוי' שכ"א גי' מקום ע"ד שכתבנו ביצחק שהתפלל לנוכח אשתו שנוכח גי' ג"פ הוי' ורמוז במ"ש כי בא השמש שמש ר"ת "שלשה "שמות "מקום רומז לג' הויות כנ"ל שכ"א גי' מקום עה"א המילוי כנ"ל וזהו ויקח מאבני המקום דהיינו אותיות המילוי וישם מראשותיו לקשר כל ענפי השם בראשיתו וליחדם באחדות גמור וישכב במקום

ההוא דהיינו "יש כ"ב אותיות התורה במקום ההוא כידוע שמילוי ומילוי מלואיו דהוי' הם עד שנתגלגל בכל כ"ב אותיות שבהם נברא העולם וכולם הם ענפי קדושתו י"ת המתפשטין מלמעלה עד למטה בארץ וז"ש אכן יש ה' במקום הזה שאינו מובן לכאורה וכי יש מקום אחד פנוי מני' אך הפי' שבמקום הזה עוה"ז יש ג"כ אותיות השם מגיע השמימה שהוא השם בעצמו כאשר ראה סולם מוצב ארצה מלואי השם וראשו היינו ראשית אותיות הם השם מגיע השמימה שהוא השם בעצמו וז"ש ויקח האבן אשר שם מראשותיו ופירשו רז"ל בלשון חכמים מרפא שמכל האבנים נעשה אבן אחת ע"ד הנ"ל שיחדם יחוד גמור שיהי' אחרית כראשית אותיות המילואים כראשיתם ונעשו אבן אחת ע"ד הנ"ל כשיחדם יחוד גמור שיהי' אחרית כראשית וטוב אחרית דבר מראשיתו שהוא משפיע על כל העולם ומילואו דהיינו הנבראים הממלאים את העולם והם המילואים הם ענפי הקדושה המתפשטין מאתו ית"ש וז"ש מלאה הארץ קנינך שהמילוי בארץ קנינך וז"ש ויאהב גם את רחל מלאה כמו מלאה הארץ שהאשה לבעל כמו מילוי להאות אע"פ שאינם אחד בתואר הם אחד במבטא ור"ת מלאה "הרי "את "מקודשת "לי והבן זה. ולזה אנו מצפין ומיחלין שנהי' במהרה אחודים ודבוקים בשמו י"ת ולהתדמות אליו במדותיו ית"ש ואנחנו עם בני אברהם יצחק ויעקב הנחילו לנו מדה זו כי הם הי' המרכבה עליונה מחמת שהשוו מדותיהם כנ"ל ולזה נתן להם הקב"ה אותיות שוה דהיינו שנתן לאברהם הה' וליצחק השי"ן שנק' ישחק ולייעקוב הואו' שנק' יעקוב בוא"ו לרמז בזה שהאבות הן המרכבה וזהו אתם קרוים אדם במה שנתדמים לבוראינו כביכול אבל לא כן האוה"ע אך את זה לעומת זה עשה אלקים שהס"א הנקראת ס"מ יש לו ג"כ מילוי האותיות כמספר האותיות עצמם דהיינו סמך עולה מילואה ג"כ סמך וכן המילוי מם עולה ג"כ מ' וזה ענפי הס"א המתפשטים עמנו וכשח"ו אדם מישראל נכשל בעבירה יש לו ח"ו דביקות בס"א ר"ל וזהו פי' הפ' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' כי אנחנו צריכים להביא הכל אל הקדושה ובזה השב בתשובה הוא מוציא יקר מזולל לאשר שהכל בא ראשיתו מן הקדושה וצריך לחזור למקומו אל הקדושה וזהו הי' בחי' קרבן שהי' מקריב הניצוץ הקדוש שהי' תחת יד הס"א אשר בו הכח העבירה דעבר ועתה בתשובתו מוציא הנ"ק ומקריב אותו לה' וזהו אדם כי יקריב מכם שהוא אותיות המילואים מן ס"מ שהי' לו אחיזה ח"ו בס"א כנ"ל קרבן לה' שיקריב הניצוץ לה' העולה מדברינו שהבורא ב"ה רצונו להשתוות אליו כביכול להיפך הס"א המפתה האדם להתדמות ולאחוז בענפים המתדמים לו ח"ו וזהו שראה יעקב אע"ה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כי במלת סולם נרמז אותיות ס"מ כנ"ל והלמד מפרידם שלא יתאחזו וידוע כי הלמ"ד נחשבת כ"ו כפי צורתה **ל** זהו

הסולם מוצב ארצה דהיינו האותיות המילואים מתפשטים ארצה וראשו מגיע השמימה כי ראשו של הס"א הוא בקדושה ע"ד ראשו דעשו מונח בעטפי' דיצחק ועיין בשל"ה באריכות מזה הדרש אבל באומות קם ומנו בלעם שם מבואר באריכות ההשתלשלות הנ"ל העולה מדברינו שצריך האדם לדבק עצמו בעולמות העליונים דהיינו מחשבתו בעול' המחשבה ודיבורו בעולם הדיבור ועשיתו בעשי' ולהאמין שהוא צלם ודמות לעולם עליון כאשר בארנו נעשה אדם בצלמינו כדמותינו ולא זו בלבד אלא שצריך להאמין שכל העולם כולו ומילואו הם צל ודמיון לעילא מיני' וצריך לקשר כל דבר בשורשו למשל ששמעתי בילדותי סגולה מפי האומרים שמי שרוצה שלא ליתן עין הרע לתינוק יסתכל למעלה ולדעתי אפשר אמר זאת איזה צדיק בחכמתו כי עין הרע בא מזה כשאדם רואה איזו דבר נאה או איזה גדולה בממון או בבנים או בגבורה או בכל מעלה והוא מתמי' מאוד על מעלתו של זה אע"פ שמתמי' באהבה זה לזה אעפ"כ גורם רעה בזה שמתמי' שהוא מפריד הדבר משורשו כי אלו הי' הרואה חכם ודבוק בהשם י"ת לא הי' מתמי' כלל כי מה שייך לתמוה על מדת תפארתו של הקב"ה כי זה שהוא רואה הוא לתפארת ה' או דמיון לחכמתו י"ת מה שהאציל בצלמו ודמותו רק צריך לישא למרום עיניו ובזה מקשר הדבר לשורשו וזה עין טובה ולא עין הרע ולזה הקפיד הקב"ה על שרה אמנו על שאמרה אחרי בלותי היתה לי עדנה והי' דבר פלא בעיני' אך ואדוני זקן באומרה שאדוני המרמז לדין זקן שנתמלא רחמים ונעשה זקן מלא רחמים על זה הקפיד ד' באומרו למה זה צחקה שרה לאמר כו' ואני זקנתי היפלא מה' דבר אינו צריך לתמוה רק בעת שרצונו י"ת להתפשט ענפי הקדושה נתרבה פרי שוה לו ית"ש וכל מה שברא בעליונים ככה בתחתונים בדמותו ובצלמו וצריך להודות ולהלל לה' על כל הטובה שמתפשט בעוה"ז כמו שמצינו אמהותינו רחל ולאה שהודו לה' ולא תמהו כלל ואלה הם דברי רז"ל במתק לשונם במד' ילמדינו ויזכור אלקים את רחל ילמדינו רבינו הרואה אדם נאה איך צריך לברך אומר ברוך שככה לו בעולמו הן הן הדברים הנ"ל שצריך להודות שעשה דמיון וככה בעולם דהיינו בעוה"ז עשה ככה תפארת מעולם העליון וזה ראה יעקב אע"ה סולם מוצב ארצה כו' ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו כדברי רז"ל שאמרו זו צורה שאנו רואים למעלה בכסא כבודו זו צורה שאנו רואים בירידתינו למטה כנ"ל שככה עשה בעולמו וכ"ז הנחילו לנו אבותינו להתדמות ולהשתוות ולהיות הכל מרכבה לעליונים באותיות שוה שניתוסף להם בשמם כנ"ל וזה דברי חז"ל במתק לשונם במד' וזה שער השמים אמר הקב"ה עתיד שער זה להפתח לצדיקים כיוצא בך פי' כיון שאמר יעקב אע"ה זה שער השמים שבזה אדם משער ומדמה הכל כידוע מלת שער ע"ד נודע בשערים

בעלה ור"ת וזה שער השמים אותיות שוה עתיד שער זה לפתוח לצדיקים כיוצא בך שידמו למדתך ויאמרו ברוך שככה לו בעולמו וזהו ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה וזהו ימלוך "ה "לעולם "אלהיך "ציון וכו' ר"ת אצלי ועת לקצר ד' יכפר ויסלח לנו על כל דברינו:

בפסיקתא ע"פ וירא ויאמר כו' אמרו ז"ל שנתיירא אמר אולי נמצא בי איזה חטא ועון שלא נגלה עלי בלשון אנכי כמו שנגלה לאבותינו לאברהם אמר אנכי מגן לך ליצחק אנכי האל אלקי אביך ועלי נגלה בלשון אני ולא באנכי כיון שראה הקב"ה שמצטער ע"ז נגלה עליו ג"כ בלשון אנכי ואמר לו והנה אנכי עמך כי אמרו ז"ל נמלך הקב"ה בנשמותיהן של צדיקים לברוא העולם הענין שעלה לפניו התענוג והשעשועים שיקבל מצדיקים ע"ד שאמרו ז"ל ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים וזהו כמו שהאב אע"פ שהוא מפרנס את בנו לוקח לעצמו תענוג ושעשועי שמחה מתענוג בנו ולשם שמחה זו ברא את העולם וכשאנו עובדים אותו י"ת עד"ז שכביכול י"ת יקבל תענוג מאת מעשינו אז אנו בבחי' אשת חיל עטרת בעלה ע"ד שאחז"ל תפילין דמרי עלמא כתיב בהו ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ כו' נמצא שזה התענוג שמקבל כביכול מעמו ישראל שהם גוי אחד בארץ הם לתפילין על ראשו י"ת והתפילין הם למעלה מראש כמו עטרת וזהו בחי' אשת חיל עטרת בעלה והנה תיבות אנכי כתיב בספרים אותיות אני כ' זה מורה על בחי' תענוג הקדוש הזה שמדת אני בחי' כנס"י נעשה בחי' כתר לראשו ית"ש והכ' מורה על כתר וז"ש אני לדודי ועלי תשוקתו כי כתיב בס' אוצר הכבוד שעל כתרו י"ת כתיב עמי ישראל לי וז"ש ועלי ר"ת "עמי "ישראל "לי הכתוב על כתרו ית"ש זה הוא תשוקתו י"ת לברוא העולם כנ"ל שעלה לפניו י"ת זה התענוג:

א"י ועלי תשוקתו ע"ד ועל ראשי שכינת אל וז"ש ועלי תשוקתו פי' השכינה שעלי השכינה שי"ת משתוקק לה ונקראת תשוקתו כביכול ולכן נגלה י"ת לאבות בלשון אנכי להורות שעבודתם לתענוג לפניו י"ת ונעשה בחי' אני בחי' כנס"י נקראת אשת חיל עטרת בעלה בחי' כתר גם כי האבות הם המרכבה וכסא לו י"ת ואנכי גי' כסא וזה הי' צער אבינו יעקב שלא נגלה עליו עדיין בלשון אנכי מורה שעדיין אינו בבחינה הנבחרת שמודה תיבות אנכי על קבלת תענו"ג י"ת שיהי' בחי' אני מחבר ועולה לבחי' כתר ושיהי' הוא כסא לכבודו י"ת ולכן אח"כ נגלה עליו בלשון אנכי וכן בדוד שהי' בחי' רגל רביעי שבמרכבה אמר לו נתן הנביא כה אמר ה' אנכי משחתיך למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול וע"ז אנו מתפללין ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם וכסא דוד עבדך מהרה לתוכה תכין כו' שדוד נגלה עליו ג"כ באנכי על שהוא רגל רביעי שבמרכבה להעלות

בחי' אות ה' שתהי' בבחי' אשת חיל וז"ש אם אין אני לי מי לי כשאני מעלה את כל החיות שלו ית"ש ויודע אני בעצמי שאני אין ואפס מצדי רק שרצונו י"ת מקיים אותנו אז מתעלה בבחי' מי לי מי יקרא ית' על שהכל שואלין אי' מקום כבודו ומצאתי אני לעצמי כשבחי' אני אינו מתחברת לבחי' אין אז מה אני שאין אני נחשב לכלום כי צריך להתחברות לבחי' אין את בחי' אני.

וי"ל עוד כי יעקב סוד התורה הנכללה בי' דברות קע"ב תיבות המתחילין באנוכי והי' מצער על שלא נגלה עליו בלשון אנוכי להראות לו קבלת התורה בהתגלות ששמו מורה ע"ז אף שדרשו ז"ל סולם זה סיני שראה ענין קבלת התורה אבל לא בהתגלות ולכן אח"כ נגלה עליו ית' באנכי. ואלקי אביכם אמש אמר אלי כו' ויוכח אמש כו' אותיות אמש נקראים בס"י שלש אמות שהם אוי"ר מי"ם א"ש שהם ראשית הבריאה ולכן אמר י"ת ללבן שביקש לעקור את הכל אמר לו אמש אותיות אלו שלא הניחו לאבד את אבינו יעקב ח"ו כי הוא תכלית הבריאה שבאותיות אמש.

(לקוטים)

ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו כו' ואמרו ז"ל שמכל אבנים נעש' אבן אחת הענין ע"ד הפ' מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית שאלקינו ית"ש מלא כל העולמות אבי"ע ודצח"מ כולם חיים וקיימים מנ"ק של אור א"ס ב"ה המחי' אותם ומקיימם תמיד והמעשים רבים כולם מתאחדים לאחד כמ"ש כולם בחכמה עשית שבכולם רק חיות קדוש מחכמתו העליונה שגזרה חכמתו י"ת לברוא דבר זה להטיב לנבראי' ולהעיר ע"י כל דבר ודבר אלקותו ית' והמשכיל יכול למצוא בכל דבר ודבר רמיזא דחכמתא וידע שכל הנאצלים והנבראים והיצורים והנעשים כולם חיים וקיימים רק מהניצוץ קדוש מאור א"ס ב"ה שבכל דבר וכל פרטי הנמצאים שרואה כולם הם כענבים התלוים באתכלא בשם הוי' ב"ה המהווה ומקיימם וכשיודע האדם כן ומבין ליקח לו מכל דבר רמיזא דחכמתא ע"י דביקותו לאור החכמה השופע עליו תמיד עי"ז מעלם לשורש שורשם וכן עשה אבינו יעקב ע"ה אחר שנתקדש שהי' י"ד שנה בבית שם ועבר ועסק בתוה"ק העלה הכל לנקודה עליונה וז"ש ויפגע במקום מקום גי' שם הוי' בהכאת כל אות לעצמו שם חיבר מחשבתו לקשר הכל לו ית"ש וז"ש ויקח מאבני המקום פרטי הנבראים התלוים בשם הוי' וישם מראשותיו העלה אותם לנקודה עליונה חכמתו ית' שכולם בחכמה עשה וכתיב ראשית חכמה והיא היוד נקודה עליונה וז"ש שמכל האבנים נעשה אבן א' וז"ש וישכב במקום ההוא שפי' בזוה"ק ויש כ"ב אותיות התורה שכל הנברא מצרופי אותיות התורה העלה הכל לשם הוי' כידוע שכל הרל"א שערים מכ"ב אותיות

כולם נארגים על שם הוי' ב"ה ולכן הראו לו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה שמעלין הכל כל אותיות התורה לחבר לשם הוי' ב"ה וכל הנברא מצרופי אותיות התורה הכל להעלות כנ"ל.

יעקב ראה עצמו מושכב בסוף הסולם וראה שיש כמה מדריגות לעלות עד ראש הסולם שראשו מגיע השמימה אמר אין זה כו' פי' עדיין לא עבדתי את השי"ת כראוי וזה רק שער השמים.

וישלח

וישלח יעקב כו' עם לבן גרתי ופי' רש"י גרתי בגי' תרי"ג כלומר עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצות שמרתי כו' להבין כפל לשון שפי' רש"י עם לבן הרשע גרתי הלא חד הוא מה שפי' עם מה שבכתוב ומה צריך לכפול גם כוונת רש"י בתי' כלומר כאילו בא לחדש דבר חדש הוא ע"ד שפי' אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים כו' ובמושב לצים לא ישב כ"א בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה שלכאורה ההיפך מקצה לקצה בלי ממוצע שיאמר שאינו רשע גמור רק צדיק גדול וקדוש ויוצדק לומר על צדיק שאינו בינוני רק צדיק ולמה התחיל כאן בקצה האחר שרחוק מאוד מדרך זה הקדוש רק יובן על פי אמרם ז"ל איזה חכם הלומד מכל האדם שנאמר מכל מלמדי השכלתי ולהבין איך ילמוד מכל האדם א"כ ילמוד ח"ו ממעשי הרשע ג"כ וגם בכתוב אמר רק מכל מלמדי ולא מכל אדם רק כי באמת צריך האדם ללמוד גם ממעשי הרשע ע"ד שכ' בספרי מוסר שילמוד האדם מהרשעים איך לא ישנו אם לא ירעו ונגזלה שנתם אם לא יכשילו מחמת שתאוותם בוער בקרבם במאוד מאוד ולאור יקום רוצח כו' ועין נואף שמרה נשף וכל התחבולות עושים למלאות רצון היצה"ר ותאוותם הרעה מזה ילמוד איך לעשות תחבולות ולהתגבר בעבודתו ית"ש במעט שנות מעט תנומות ובכל מיני התגברות וז"ש הלומד מכל אדם ע"ד הנ"ל וז"ש מכל פי' מכל מיני תחבולות בני אדם לצרכם ותאוותם מזה מלמדי השכלתי שמכ"ז השכלתי לעצמי לימוד דרך לעבודתו ית"ש וז"ש אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים כי אם בתורת ה' חפצו פי' שלא הלך בין הרשעים רק לתכלית הטוב הזה מחמת שבתורת ה' חפצו ורוצה ללמוד מהם תחבולות לעבודתו ית"ש לתכלית טוב הזה לבד הלך בעצתם ובדרכם אבל לא ח"ו מצד חפצתו דרכם וזהו הי' ענין היות יעקב אצל לבן הרמאי שהחליף את משכורתו עשרת מונים בכל מיני תחבולות וכן מכל עשיותיו של לבן ברשעתו מהכל למד אבינו יעקב ממנו דרך לעבודתו ית"ש בתתבולות וחכמות גדולות ועי"ז ביירר מאתו כל הנ"ק כמו שפי' ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה וכן העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו ועד"ז כמ"ש במ"א וזהו

שרמז כאן לעשו עם לבן גרתי בגי' תרי"ג פי' שעמו ועל ידו של לבן הרשע תרי"ג מצות שמרתי שלמדתי מאתו איך להתגבר על היצר הרע בתחבולות וזה שפי' רש"י כלומר עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצות שמרתי להורות הפי' הזה שמרשעתו של לבן למדתי איך להזהר בשמירת תרי"ג מצות והורה לעשו בזה שלא יהי' יכול להתגבר עליו ולבטלו מעבודתו ית"ש ואדרבא ממנו יקח ראי' איך לעבוד ה' וזה שאמר ג"כ ויהי לי שור וחמור שור בחי' הקדושה בהמה טהורה חמור בחי' הקליפה טמא' שגם קליפת חמור הי' לי לטוב' לעבודתו יית"ש כנ"ל ליקח ממנו ראי' לעבודתו ית"ש כי גם מהקליפה והיצה"ר יכולין ללמוד עבודתו ית"ש ע"ד הנ"ל שלוקחין ראי' מאת היצה"ר איך רודף אחר האדם תמיד ואינו מרפה ממנו אפי' רגע אחת כלל וכלל כך ילמוד האדם איך לא ירפה מעבודתו ית"ש. צאן ג"כ מורה על בחי' הקדושה צאן קדשים ועבד ושפחה בחי' הקליפה הכל הי' לו סיוע לעבודתו י"ת וגם לעשו אמר באמת אח"כ עד אשר אבוא אל אדוני שעירה שגם ממנו ילמד איך לעובדו יתברך שמו.

וישלח יעקב מלאכים לפניו על פי מה שפי' הנה אנוכי שולח מלאך לפניך כו' דהנה אנו אומרים ממקומך מלכינו תופיע כו' כי מחכים אנחנו לך כו' כי משרתיו שואלין זה לזה אי' מקום כבודו שאין משיגין ויודעין מקום כבודו וז"ש ממקומך שאין ידוע לנו תופיע כו' כי מחכים אנחנו לך כי על דבר שאין בידינו שייך לשון מחכים אל דבר ההוא משא"כ על דבר שביד האדם לא שייך לשון מחכה לזה הדבר כיון שברצונו תלוי להיות לו הדבר אם ירצה ואח"כ אנו מבקשין ועינינו תראנה מלכותך שיתגלה כבוד מלכותו עלינו עין בעין יראו כו' ומשה אמר אם אין פניך הולכין כו' שרצה שיהי' התגלות כבודו וכמ"ש הראני נא את כבודיך וכן אם אין פניך הולכין רומז להתגלות פנימיות הקדושה וי"ת אמר הנה אנוכי שולח מלאך כו' כפי' רש"י כאן רמז שעתידין לחטוא כי מלאך ר"ת "כי "מחכים "אנחנו "לך שאע"פ שעתידין לחטוא ולא יהי' במדריגה זאת ע"ד הנ"ל עתה שלא נתקיים עדיין מה שאמר ועינינו תראנה מלכותך רק שיאמרו "כי "מחכים "אנחנו "לך ר"ת מלאך כי מזה שישראל אומרים כן נבראו מלאכים כי מדיבורו של צדיק נבראו מלאכים ע"ד וברוח פיו כל צבאם כן מדיבור הצדיק ויש מלאכים שנבראו מרצון הצדיק ע"ד שאנו אומרים מבורכים הם מלאכיך שעושים רצונך פי' שהרצון עושה אותן והנה עניני ב' מדריגות של התגלות כבודו ומדריגה של מחכים אנחנו לך הם עניני מדריגות צדיק גמור ובע"ת כי הבע"ת אינו יכול לאחוז בקדושה גדולה כל כך כמו הצדיק גמור רק הוא מקווה ומחכה לו ית"ש שיעזרינו שלא יתפתה עוד מהיצה"ר ושימחול לו על חטאיו שלא יהי' מהם מסך מבדיל בינו לבינו ית"ש ולכן עכן שהתוודה ועשה תשובה

אמר על כן נקוה לך לראות מהרה בתפארת עוזך שזהו עדיין לא נתגלה רק שמקווה שעינינו תראנה כבודו והנה ס"ת של מהר"ה בתפאר"ת עוז"ך הוא תכה שבזה שהשי"ת יכה האומות אז יתגלה כבודו כשישבור ויכה כל שונאינו ואז "כל "הנשמה "תהלל יה ר"ת ג"כ תכה ע"ד הנ"ל וכבר אמרנו שמזה שאנו מחכים לראות כבודו נבראו מלאכים ויעקב שלח לעשו מאותן מלאכים שהי' לפניו שנבראו ע"י שהי' מקווה ומחכה לו ית"ש שיכה שונאיו וז"ש כה תאמרון כו' יש כאן אותיות יכה כנ"ל שס"ת מלראות מהר"ה בתפאר"ת עוז"ך מתקוה הזאת נזכה שיכה ית"ש את שונאינו ויעקב הי' סימן לבנים ושלח לו מאותן מלאכים גם רמז במ"ש "כה תאמרון רמז לו שיש עמו המדה שנקראת כה הוא השכינה הקדושה השוכנת עמנו תמיד ומלמדת אותנו לעשות רצונו י"ת באמת ושלא לעבור על רצונו ולכן נקראת כה שאומרת כה תעשו וכה תתנהגו.

וישלח יעקב מלאכים לפניו כו' במ"ד הה"ד שלח אורך ואמתך המה ינחוני כו' כי הנה אמרו ז"ל יעקב תיקן תפילת ערבית כי יעקב איש תם יושב אוהלים באוהל אברהם ואוהל יצחק שכלול משניהם ולכן תיקן תפילת ערבית שערב הוא לשון תערובות המדות מו"ק שבבחי' מערב ששם מתערבים כל המדות וזה טעם שקורין היום וא"ו עש"ק כי ערב לשון תערובות ואף בבוקר ביום וא"ו נקרא עש"ק ע"ש שנתערב בו קדושת שבת ועד"ז אמרנו שלכן אנו קוראין את ליל שבת ע"ש יום ששי ובמוצאי שבת ששייך הלילה ליום א' אנו קוראין על שם שבת קודש לרמוז על תערובות המדות להמשיך מבחי' יום השישי גם זה לקדושת שבת אף שיום השישי עדיין חול הוא נמשך ג"כ אותו לקדושת שבת קודש ועד"ז במוצאי שבת קוראין הלילה על שם קדושת שבת קודש להכניס קדושת שבת בחול והנה י"ל שיעקב הי' בבחינה זו ותיקן תפילת ערבית לערב ולייחד המדות וזהו בחי' היסוד שהיסוד מכל דבר הוא שבו מתערב הבנין עם הארץ שעלי' עומד הבנין והיסוד מערב את הבנין מו"ק להארץ שעלי' עומד הבנין וז"ש ביעקב ויבן לו בית שבית ר"ת "בנין "יסוד "תקרה הבנין הם הו"ק והתקרה מעמיד הבנין ומצרף הקצוות של הבנין שהם הו"ק והיסוד מערבם לארן והוא בחי' יעקב שתיקון ת"ע לערב המדות ולהמתיק כל המדות זה בזה שיהי' כולם אור גדול והמשיך מש"י עולמות עליונים שעליהם נאמר להנחיל אוהבי י"ש והמשיך אור כי הש"י עולמות הם ר"ז מימין גי' אור וק"ג משמאל ויעקב עשה ק"ג שבשמאל ג"כ רחמים גדולים בחי' ימין וז"ש ותעבור המנחה על פניו מנחה גי' ק"ג גם רמז במ"ש על פניו שהמשיך משע"נ שהם בחי' תרין תפוחין קדישין שבפנים העליון כי שע"נ באים משם אל במילוי שאלף למ"ד גי' קפ"ה ב"פ קפ"ה גי' ש"ע וב"פ פנים עם האותיות וב"כ גי' ש"ע וז"ש כי ראיתי אלקים פנים אל פנים ב"פ

פנים וז"ש ויבוא יעקב שלם עיר שכם שלם גי' ש"ע שהמשיך השע"נ ע"י שהוא הי' בריח התיכון מבריח מקצה כו' וקצה בחי' אות ו' ועי"ז לקח הו' מעשו ונעשה מעשו עש ע"ד כבגד יאכלנו עש ועי"ז הוציא ממנו הנ"ק וז"ש ויבא יעקב שלם עיר עיר הוא לשון שונא ע"ד ופישרא לערך שעשה והמתיק הכל והוציא כל הנ"ק מהס"א השונאים הקדושה וכן עיר גי' פ"ר כידוע שיש פ"ר דינים והמתיקם יעקב ע"י המשכתו משע"נ גי' שלם וזה הכל ע"י שדבק באמונתו ית"ש מאוד כי "נפשינו "חכתה "לה' ר"ת נחל ונחל ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים שע"י שתמיד הוא מקוה ומחכה לו ית"ש כנ"ל ע"פ וישלח כו' והגדיל תמיד שם כבוד מלכותו עי"ז המשיך משע"נ ומי"ג מדה"ר וז"ש עיר שכם ר"ת "שם "כבוד "מלכותו עי"ז המשיך משע"נ גי' שלם והמתיק הפ"ר דינים גי' עיר וזה היה כל עבודתו להמתיק הכל ולהמשיך כנ"ל משע"נ שמשם אל שהוא השם הראשון מי"ג מדה"ר ולכן קראו לו ית' אל כמשחז"ל ויקרא לו אל וז"ש לא יעקב כו' כ"א ישראל ישר אל שהמשיך מי"ג מדה"ר לערב ולהמתיק כל המדות וז"ש שתיקן ת"ע לערב הכל ברחמים ולכן מערב גי' שי"ב נגד י"ב צרופי הוי' שיעקב עם הבנים נגדם הי' וז"ש ואת אחד עשר ילדיו ויעבור את מעבר יבק מעבר גי' שי"ב ויב"ק גי' אהי' הוי' אדנ"י שהמתיק ויחד השמות לעשות הכל רחמים גמורים וז"ש ויקחם ויעבירם את הנחל ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים שהמשיך מי"ג מדה"ר וז"ש המד' הנ"ל ע"פ וישלח יעקב מלאכים לפניו הה"ד שלח אורך ואמיתך כו' כי "וישלח "יעקב "מלאכים "לפניו ר"ת ליום שהמשיך אור שנק' יום כמ"ש ויקרא אלהים לאור יום כו' שהמשיך ויחד הכל להיות אור וז"ש מלאכים לפניו כנ"ל שהמשיך משע"נ בחי' פנים וז"ש המדרש הה"ד שלך אורך ואמיתך כו' כי שלח גי' י"ג הויות נגד י"ג הויות שהמשיך משם האור וז"ש שלח אורך ואמיתך ויעקב מדת אמת כמ"ש תתן אמת ליעקב המשיך מי"ג הויות גי' שלח ועשה הכל אור כנ"ל שהמתיק אף הק"ג שבשמאל גי' מנחה להיות אור כי טוב. גם ירמוז ויעבור את מעבר יבק כנ"ל שהמתיק הנל ע"י השמות הנ"ל עד שיבוא משיח ב"ד והוא המעביר את בניו בבוא משיח צדקינו כי כן הי' ביצמ"צ וירא ישראל את היד הגדולה ישראל סבא וכן יהיה לעתיד ולכן מעבר יבק גי' משיח ב"ד עד אז הי' עבודת יעקב אע"ה בשבילינו והמשיך לנו מי"ג מדה"ר וי"ב צרופי הוי' ומשמות אהי' הוי' אדני עד התגלות בחי' מלכותו כי הוא בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה וזהו שפירש"י עשה עצמו כגשר להעביר מצד זה לצד אחר ויעבירם את הנחל נחל ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים המשכה מי"ג מדה"ר ע"י תפילתו כשביקש קטונתי כו' עי"ז המשיך מי"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון וכדאי וז"פ מאן דאיהו זעיר איהו רב שמי שמחזיק עצמו בבחי' קטנות ומבקש מאתו ית"ש לא

בזכותו רק מוחנותי את אשר אחון איהו רב ממשיך ממדת ורב חסד חסדים גדולים ולכן יעקב שאמר קטונתי ונק' יעקב הקטן שהקטין עצמו ויעבירם את הנחל שהעביר להם את הנחל עליון "נוצר "חסד "לאלפים והמשיך כל הבחי' הנ"ל משמות כנ"ל כי יעקב בו אותיות יב"ק והוא אמר על שמות אלו לאל העונה אותי ביום צרתי.

ויותר יעקב לבדו במדרש אין כאל ישורון ומי כאל ישורון ישראל סבא מה הקב"ה כתיב בי' ונשגב ה' לבדו אף יעקב ויותר יעקב לבדו כי הנה כל המאורעות של יעקב אע"ה וכל מעשיו הי' סימן לבנים כנ"ל והנה יעקב נק' שמש כמ"ש חז"ל ע"פ והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי אמר יעקב מי הגיד לו ששמי שמש כי הי' ביעקב ב' כוחות א' להשפיע חסדים על ישראל והב' להטיל גבורות על שונאיהם ולכן יעקב גי' ב"פ אלקים עה"א אחד בחי' אלקים גבורות ממותקות לאכפיא דינא מעל ישראל ובחי' אלקים ב' גבורה על שונאיהם כי הי' בחינתו לברר מהכל מכל הבחי' אפי' מבח' נמוכות מאד בחי' אלקים אחרים גם שם ידו וכוחו אוחזת לברר משם צד אחוזחם בקדושה ונ"ק שבתוכם חלקי הטוב ומבטל את צד הרע ע"ד שפי' וידו אוחזת בעקב עשו וע"פ והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו על בחי' הנ"ל שמטיל גבורו' על צד הרע ומכניעו תחת חלק הטוב ומבררו ומעליהו לקדושה ומשפיע חסדים לכנס"י ולכן נק' שמש כנ"ל כי בהשמש מצינו ג"כ ב' כוחות כח החסד כי השמש הוא אור מאיר וכח הגבורה מצינו בשמש כי הוא כאש שורף וכתיב בי' כגבור לרוץ אורח לאכפייא דינא ובזה ביטל כח עשו וכח שרו וזהו מרומז בתי' שמש שגי' י"פ דין וגם כי אלקים במילוי יודי"ן גי' ש' והוי' בחילוף אותיות בא"ת ב"ש ג"כ גי' שי"ן הרי ב' שינין שבתי' שמש והמ"ם שבשמש מורה על ל"ט אותיות שבד' מילואי הוי' עה"כ וזה מורה על המתקת גבורות והתכללותם בחסדים והתמזגותם ולכן יש בשמש ב' כוחות ולכן יעקב לזה נק' שמש כנ"ל כי הי' יעקב יושב בשני אוהלים של אברהם ויצחק להמתיק הדין ולכן (יעקב) אמרו ז"ל לעתיד לבוא הקב"ה מוציא חמה מנרתקה ורשעים נידונים בה דכתיב הנה היום בא בוער כתנור והי' כל זדים וכל עושי רשעה קש ולהט אותם היום הבא כו' וצדיקים מתרפאין בה דכתיב וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפי' ויעקב שכל ענייו הי' סימן לבנים על העתיד להיות כתיב בי' ויזרח לו השמש ופירשו ז"ל לצרכו ולרפאותו מצלעתו כמ"ש שמש צדקה ע"ד כי שמש ומגן ה' אלקים כו' לא ימנע טוב שבשמש להולכים בתמים ויעקב איש תם ומרפאו בכנפיו ומורה כנ"ל שהי' סימן על העתיד תענוג הצדיקים וביטול הזדים ועושה רשעה ולכן כתיב וישלח יעקב מלאכים לפניו פי' ששלח מלאכים להודיע לעשו ולרמוז לו את אשר יהי' באחרית הימים אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום

כל הסימנים הללו מורים על זה דכתיב ועלו מושיעים כו' את הר עשו ובבואו מאדום חמוץ בגדים וכן אמר אח"כ עד אשר אבוא אל אדוני שעירה שבהודיע לו זה נתבטל כוחו ונפל עליו יראה ופחד ואימה ע"ד שפי' הודו לה' כו' הודיעו בעמים עלילותיו ע"ד ולמען כו' את אשר התעללתי במצרים שההתפעלות מזה בב' פנים אחד לפתוח גם אז בעת הסיפור שערי ישועה לנו ונקמה משונאינו וגם שעי"ז יתעורר פחד גדול על אוה"ע בהזכירם הדבר הרע הזה שיש להם על ידינו וז"ש הודיעו בעמים עלילותיו מלשון את אשר התעללתי במצרים להודיע זה לעמים ולהטיל עליהם אימה ובהלה ופחד ולכן שלח יעקב ג"כ מלאכים לפניו להודיע לעשו לפנים מה שיהי' אח"כ כי הי' סימן לבניו בכל ענייניו כנ"ל שמרומז בו ב"פ אלקים מורה על ביטול כח הרע לגמרי לעתיד לבוא וז"ש וירא ה' אל יעקב עוד הורה כנ"ל שיש בו עוד בחי' אלקים וז"ש אלקים אל יעקב עוד כנ"ל שמטיל גבורות על צד הרע ומכניעו ומברר כל הטוב שבו ומעליהו לקדוש' וכשיוגמר בירור כל הנ"ק יהי' ונשגב ה' לבדו ביום ההוא כמו שדרשו ז"ל שכל הרשעה כעשן תכלה ואתה א' ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ.

ויאבק איש עמו פי' רש"י ז"ל ויאבק הוא לשון התקשרות וענייבה שקשרו וחיבקו וי"ל הפי' שנתדבק ית"ש עמו שנק' איש מלחמה ולכן ויאבק גי' כסא הכבוד עה"כ שלכן צורת יעקב חקוקה בכסה"כ ע"י שנתדבק ונקשר בו ית"ש גם י"ל כי בתיבת איש מרומזים ג' ראשונות כידוע וז"ש כי יעקב איש תם שהמשיך השפעות מג"ר המרומזים בתי' איש וז"ש ויאבק איש עמו שנתדבק בו השפעות מג"ר ומשם הוריד השפעות עד עלות השחר החסדים גדולים נקראים עלות השחר הכל המשיך יעקב אע"ה:

וי"ל עוד על ענין זה כי כתיב תתן אמת ליעקב ואמת יש בו אותיות מראש א"ב וסופו ואמצעו כך יעקב הי' כלול כל העולמות מתחא לעילא ומעילא לתתא כנ"ל וכתיב האמת והשלום אהבו שבמדת אמת נכלל שלים ונולד ביחד עם עשו שגי' שלום כי את זה לעומת זה עשה אלקים ועשו הוא מדתו כמ"ש יצחק על חרבך תחי' שזהו מסטרא דשמאלא והשמאל נכלל בימין והימין מכניעו ולכן שלח לו יעקב מנחה גי' ק"ג כנ"ל להמתיק גם אותם שבשמאל ושלח לו מנין תק"ף בהמו' להתקיף ולהתגבר עליו ונראו' כ"ז שרו של עשו ואיך החליש כוחו ע"י המנחה ונתקיים ביעקב ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו בא אל יעקב לבקש שלום והרמז כי "ויאמר "לו "מה "שמך ר"ת שלום וזהו הי' התאבקותו לשון חיבור וקישור שרצה להתקשר ולהתחבר עמו ויעקב השיב לו שמי יעקב מורה על המשכת הקדושה מיו"ד לעקב ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל ע"ד פי' רש"י ז"ל שפי' כי אם ברכתני שתודה לי על הברכות

לכן קראו ישראל אותיות לי ראש שאני מקבלך עלי לגביר וראש כמו שברכך אביך הוי גביר לאחיך ופי' רש"י שם שבזה נכללו כל הברכות ושאל יעקב מה שמך כדי (כשאוכל לידע שאדע להשביע אותך) ולקראותך בשם כשאצטרך כדרך שהצדיקים עושים לשאר מלאכים והשיבו למה זה תשאל לשמי כיון שאתה במדת אמת ואני מסטרא דשקרא הנפסד והנאבד ואתה ממדת אמת הקיים לעד ורמז לזה כי תשאל ר"ת "שפת "אמת "תכון "לעד.

לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל כי יעקב הי' כולל כל התורה וכן מרומז בשמו יעקב יו"ד דברות שבהם קע"ב תיבות שבקע"ב תי' שביו"ד דברות נכלל כל התורה והנה עתה בעת הזאת אנו מקיימין התורה בגשמיות שלוקחין צמר ועושין ציצית ולוקחין עור בהמה ועושין תפילין וזהו מרומז ביעקב יוד עקב שמכניסים היוד הוא הראשית בעקב כי יוד הוא נקודה וכל אות שתרצה לעשות א"א בלי שתעשה נקודה מקודם א"כ היוד הוא הראשית וחכמה נקראת ראשית ראשית חכמה והחכמה עליונה ההוא מכניסים בדברים שהם תחתונים כגון עור וצמר כנ"ל שעושים ומקיימים בהם את התורה וזה מרומז ביעקב כנ"ל ויעקב בחי' של סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה באמת זה הי' טענת המלאכים אשר תנה הודך על השמים שיתן להם התורה כי מה יהי חשיבות ואדיר שמך בכל הארץ שיקיים האדם המצות בשכל פחות שיש לו הלא טוב שתתן לנו התורה עכ"ז כי יעקב בחר לו יה אף שיקיימו רק במדריגה שרומז ביעקב כנ"ל כי ע"י המצות שמקיימין עתה בגשמיות מתעוררין בזה שורש המצות שהם ברוחניות אורות עליונים וז"ש ויעקב חבל נחלתו וז"ש ויבוא יעקב כו' ויחן את פני העיר כו' ויחן ר"ת "יעקב "חבל "נחלתו שזאת היתה עבודת יעקב במצות מעשיות ובזה הי' מעורר השורש ברוחניות כמו החבל אפי' יהי' ארוך מאוד כשמנענעין אותו למטה מנענע ג"כ למעלה כן ענין המצות שמקיימין בגשמיות אבל באמת אמרו עתידות מצות שיהי' בטילות לעתיד והפי' שיהי' בטילות מלקיים אותם בגשמיות רק נקיימם ברוחניות כמו שהי' המלאכים חפיצים ליקחם ולקיימם וז"ש לו י"ת שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כו' וקשה למה אמר שמך יעקב רק ע"ד הנ"ל שע"י שהי' מקודם במדריגות יעקב חבל נחלתו שקיים בגשמיות ומעורר ברוחניות עי"ז בא אח"כ למדריגות ישראל אותיות לי ראש לקיים המצות בבחי' ראש וגם ישראל אותיות ישר אל שממשיך מי"ג מדה"ר שהשם הראשון הוא אל וגם בזה השם אל לשון גבורה שהגבירה על שונאי ישראל ע"י גודל הרחמים עלינו וז"ש כי שרית עם אלקים שהתגברת בכח גבורה עליונה בחי' אלקים וכן בשם אל בחי' גבורה שהוא מלשון אילי הארץ ולכן אח"כ קרא לו אל אלקי ישראל דרשו ז"ל

שי"ת קראו ליעקב אל כנ"ל על שהמשיך בחי' גבורה ובזה נתגבר על המלאך והמשיך חסדים על עצמו מי"ג מדה"ר ששם הראשון הוא אל כנ"ל שהעבירם את הנחל ר"ת נוצר חסד לאלפים משם המשיך מי"ג מדה"ר ולכן אמר לו י"ת שמך יעקב יוד עקב ומקיים המצות בגשמיות עי"ז תגיע לבחי' וראשו מגיע השמימה וממשיך מי"ג מדה"ר לכן עתה שמך ישראל ישר אל כנ"ל וכן לזה קרא לו י"ת אל וכן יהי' לעתיד כ"א מישראל יהי' נק' כן ויהי' י"ת נקרא אל אלים פי' אל עלינו שכ"א נק' אל כנ"ל.

ויחן את פני העיר ע"ד הנ"ל שיעקב הי' בחי' חבל שר"ת של ויחן "יעקב "חבל "נחלתו ולכן דרשו ע"ז מרחצאות ופונדקאות תיקן להם בדברים גשמיים וכוונתו הי' ברוחניות כנ"ל שזהו בחי' חבל שמנענע למטה ומנענע גם למעלה וזהו עיקר תענוגי' של י"ת כביכול שאנו מקיימין המצות בגשמיות בדברים גשמיים ולכן מלאך סנדלפון קושר כתרים לקונו כמ"ש בזוה"ק בפרשה זו להורות על הנ"ל שזה תענוגו י"ת ממה שמקיימין המצות בגשמיות בעולם העשי' ומלאך זה קושר כתרים לו ית"ש הוא ממשלתו בעולם העשי' כידוע וזהו בחי' יעקב כנ"ל שמזה עולים לבחי' ראש כנ"ל שורש המצות ברוחניות וזו ע"י שגובר את היצה"ר שמטיל לו תמיד פניות בעשיות המצות והוא מתגבר על כל הפניות שמטיל לו הן שמטיל לו פניות איזה תאווה ושאר ענינים ורוצה לבטלו בזה מעבודתו ית"ש הן שמטיל לו פניות מאנשים שרואים אותו שהוא עובד ה' לרדוף אחר הכבוד מהם ולהתגאות ושאר ענינים שרודף היצה"ר לבטלו מעבודתו ית"ש ע"י אנשים כשמתגבר על הכל אז הוא בבחי' לי ראש ראש כנ"ל וז"ש כ"א ישראל כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל שהתגברת על כל עניני פניות הן מצד המלאך היצה"ר הן מצד אנשים ואז תזכה לבחי' ישראל כנ"ל כי יעקב אותיות יוד עקב וישראל אותיות יוד לראש כי יעקב הוא בחי" וא"ו שבאמצע אות אלף למ"ד ויוד למעלה ויוד למטה.

אי' במדרש וירא ה' אל יעקב עוד כו' ילמדינו רבינו מי שאינו מניח לעניים ללקוט מה ענשו כך שנו רבותינו מי שאינו מניח כו' ע"ז נאמר אל תשיג גבול עולים אמר הקב"ה אני עשיתי לזה עשיר ולזה עני שנאמר כי אלקים ישפוט זה ישפיל וזה ירים ביעקב כתיב במקלי עברתי ר"ת הירדן כו' ואח"כ ויפרוץ האיש מאוד בבית לבן מנין מברכת אביו ויתן לך כו' וכשחזר נגלה עליו ה' לברכו לזה נאמר וירא ה' אל יעקב עוד כו' עכ"ל חז"ל להבין דברי המדרש נקדים פסוק מה רב טובך כו' ר"ל שיש שני מיני אהבה אהבת האב להבן והבן להאב, האב לבן ללמדו ולהנהיגו ולחנכו לדרך הטובה והמצות ולחכמו בחכמת התורה היינו כשהבן סמוך על שולחן אביו ורואה את אביו בכל עת האב מלמדו בכל הענינים לנוכח בגלוי ועוד כשהבן רואה את אביו עין בעין הוא מבין

רצון אביו מה לעשות נ"ר באהבה וביראה לעבדו וכשהבן גלה ונתרחק מאביו כשאביו רוצה ומבקש להנהיגו בדרך הטוב ולהכניס בלבו אהבתו שולח לו מתנה למשל שולח לו כוס נאה של כסף וספל נאה של זהב אם חכם בנו שמח במתנה ולא על דמי ערך הכלי רק על שהוא מבין בזה רצון אביו להנהיגו בנטילת ידים שחרית בקומו מהשינה ונ"י לאכילה ובזה הוא אוהב לאביו וירא ממנו שלא ימנע ממנו ח"ו טובה זו להנהיגו ומפאר לאביו בעיני הבריות ע"ז נאמר אם חכם בני ישמח לבי גם אני וכשבנו סכל הוא שמח רק בדמי ערך הכלי וזה נגד רצון אביו כן הענין בהיותינו קרובים אל אלהינו והיינו על שולחן אבינו במדבר במן ובאר וראינו נפלאותיו בכל עת והי' גלוי לנו רצון אבינו שבשמים ולא הוצרכנו לשום טובה בגשמי כי עין בעין נראה עלינו ודעת ה' למד עמנו וכעת התרחקנו בעוה"ר הוצרכנו לטובת גשמיות ובזה צפונה חכמתו ית"ש וכן הוא כל השפעות טובות הנשפעים עלינו אינם רק ללמוד אותנו לקיים מצות ע"ד מי הקדמני ואשלם אני נתתי לו טלית שיקיים מצות ציצית וכן כל דבר וחנם הבורר אוכל מכל הפסולת כמשל הנ"ל ומבין רצון הפנימי בזה הוא מיחד כל דבר בשורשו שממנו לומד לקיים מצותיו לאהבו ולירא ממנו ולעבדו בלבב שלם כי בכ"מ שהנחלים הולכים הם שבים ללכת שהוא מחזיר כל השפעות טובות גשמיות לרוחניות בזה שמבין שבו צפונה חכמתו ואהבתו ויראתו ומצותיו ועובדו בכח טובה זו עבודה תמה ובזה שמעתי בשם אדמו"ר הרב הקדוש מוהר"ר מיכל ז"ל כאשר ירד הגשם והשיג מן השמים ושמה לא ישוב פי' כנ"ל שכל הדברים צריכין להתאחד בהחזרה לשורשם והם לא ישובו כ"א בזה האופן כנ"ל וז"ש ושמה לא ישוב כ"א ונתן זרע לזורע ולחם לאוכל ובזה הם שבים שבכח האכילה ההוא עובד לה' ע"ד וילך בכח האכילה ההוא ודפח"ח נמצא שצריך כל האדם להאמין בזה שכל טובת ה' הי' רק למענו לעובדו וללמוד בהם תורה ומצות רק הטובה מלובש בגשמיות כמ"ש רז"ל וסתים וסתור מחמת שגלינו מעל שולחן אבינו והשפעה של עיקר הטובה דהיינו אהבה ויראה וחכמה שבו צפונה וסתור ע"ד ואנכי הסתיר אסתיר פני מהם בעת ההוא פי' שהפנימיות יהי' בהסתר פנים שמשפיע לנו חכמתו ואהבתו ויראתו הוא צפונה בלבוש הגשמיי לא כמו המן שהי' רק דבר רוחני מן השמים ולא ניתנה תורה רק לאוכלי מן כי הי' בלי שום ענין גשמיי ע"ד לחם אבירים כו' וכעת בעוה"ר נצרכנו ללבוש גשמיי ע"ד אני אענה את השמים כו' והארץ יענה את יזרעאל והחכם המבין כ"ז המשל הנ"ל כשהוא שמח בטובת ה' אינו שמח רק בטובה הצפונה שזה עיקר אהבתו בעולם ורואה אהבת אביו להזכיר ולעורר לבו לאהבתו וליראתו ולקיים מצותיו ובדרך זה אמרתי פי' הפ' אל יתהלל כו' כ"א בזאת

יתהלל המתהלל השכל כו' לכאורה תיבת המתהלל מיותר רק שהקרא כוון לזה שאמרנו שאל יתהלל כמו הסכל ששמח בדמי ערך רק כדרך החכם שמבין בזה דעת אביו ולז"א כ"א בזאת יתהלל ר"ל בזאת רשות להתהלל בטובת אלו חכם גבור ועשיר המתהלל השכל וידוע אותי שמבין באלו הטובות מה הצפון בהם אהבתו לעובדו בהם ואם לאו אין גומרין עליהם את ההלל ואדרבא אל יאמר אני העשרתי מצאתי און לי וזה מאמר דהע"ה טוב אתה ומטיב פי' טוב אתה במה שמשפיע עלינו כל טוב ומטיב פי' ומטיב יותר בזה שלמדינו חוקיך דהיינו הטובה הצפונה ולמדינו בהם חכמה ומוסר טפלו עלי שקר אשר לא כתורתיך שהמה יבינו שמצאתי און לי כנ"ל ובאמת דהע"ה לא הי' שמח כ"א בטובה הצפונה ולז"א מה רב טובך אשר צפנת ליריאיך פי' רב עיקר גודל הטובה שצפנת ליריאיך הטובה הצפונה כנ"ל פעלת לחוסים בך נגד בכי אדם השמחים בדמי ערך כמשל הנ"ל וזה היתה גם מדתו של יוסף הצדיק שע"י ניזון כל העולם והוא צפנת פענח שע"י נתגלה הטובה הצפונה כנ"ל שנתגלה הרצון לעובדו בהשפעה זו וכן הבין יעקב אע"ה בכל הכבוד אשר הציל מלבן הי' בהם טובה צפונה כי בעת ההוא לא הי' הדעת ורצון הבורא ב"ה בגילוי והי' כוונת יעקב בכל הממון שהשפיע לו בדרך כלל הם רק לקיים מצותיו שהבין כחכם המשל הנ"ל זה ממון הוא היקום והעמדה ע"ד היקום אשר ברגליהם בוודאי השפיע לו לעשות בהם מצות אשר המצות המה ג"כ קיום והעמדה לעולם שמקיימין כמו הירכיים המקיימין את הגוף ועשו הבין כסכל אשר במשל הנ"ל כאשר בארנו במאמר דהע"ה טפלו עלי שקר זדים כו' ולזה מפרש רש"י ז"ל שני פירושים כדעת הפשוט של עשו כמבואר ברש"י שלא נעשיתי שר וחשוב ואין לי מטל השמים רק מארץ וכדעת יעקב אע"ה ותרי"ג מצות שמרתי שור זה יוסף וחמור זה ישששכר וזה הי' עיקר מגמתו לטובה הצפונה כנ"ל וזאת אמר קטונתי מכל החסדים והאמת אך שהתורה מרמז לנו כגון יעקב אע"ה ע"פ דאי' בס' שהקב"ה אמר לאות ט' א"א לברוא בך עלמא שטובך גנוז בגווך ולכאורה אינו מובן הלשוו שהטית אמרה בי נקראת טוב ה' לכל ומה זו התשובה אם לפי פשוטה חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה כל מה דעביד רחמנא לטב עביד אין זה ממין הטענה של הטית שבה נק' טוב ה' לכל צ"ל וזה התירוץ טובה גנוזה בתוך טובה וזה טובך גנוז בגויך הנק' טוב ולזה כ' קטונתי באות ט' לרמז על טובה הצפונה בה דהיינו קיום המצות כנ"ל לא כן בשעת מ"ת הי' רצון ה' שיהי' תכלית השלימות ע"ד ואני אמרתי אלקים אתם כו' נאמר במשה ותרא אותו כי טוב טית גדולה שיתגלה מצפונה ולזה אמר ב"פ מכל כי כל חסד כל אמת גי' תרי"ג כפי' אחר של רש"י ז"ל דהיינו כל כוונתם הי' אל הטובה הצפונה דהיינו תרי"ג מצות

לאשר שהם ג"כ קיום והעמדה לעולם כמו הממון ולזה היפך הבנת עשו שרק הממון קיום לעולם ע"ד היקום אשר ברגליהם בלא קיום המצות ולזה ויאבק איש עמו ואמרו ז"ל שהעל אבק ברגליהם עד כסה"כ פי' יעקב עשה מכל הממון הזה רק מצות ומעש"ט נעשו הכל כסא לכבודו ית' ואשר כן דרך הצדיקים להאמין שהכל ברא לכבודו ולזה זכה יעקב שצורתו חקוקה בכסה"כ במקום מצותיו "אשר "קדשנו "במצותיו ר"ת אבק וזה עד כסה"כ שכן ויאבק גי' כסא הכבוד עה"כ דהיינו מן היקום אשר ברגליהם של הס"א עשה יעקב קיום והעמדה לעולם שהם כמו היריכיים המעמידין את הגוף ויגע בכף יריכו שכל אחיזת הס"א בהממון רק שיעקב תיקן את כ"ז ויבוא יעקב שלם וזה שאחז"ל בכף יריכו ביוצאי יריכו שעדיין בנינו ואנו צריכים לתקן כ"ז ולעשות מהכל כסא לכבודו ית"ש ונחזור לענינו שיעקב היוצא מבית לבן בעשירות הזה הטובה שהי' צפונה אצלו והכל במה שהחזיק עצמו לעקב והי' עבד אצל לבן והגם שכוונתו הי' לכל טוב אעפ"כ הי' ירא מעשו כי אמר אולי לא יגן עליו כל המצות כמו שאי' במד' ר' לוי אמר כדאי אני אבל קטנתי פי' כדאי שהתרי"ג שמרתי אבל קטנתי בעת הזאת עדיין לא הי' גלוי התורה והמצות רק בכח והי' כאינו מצווה ועושה וקרא עצמו קטן כקטן שלא הגיע לדעת וזה קטונתי מכל החסדים כו' שהם בגי' תרי"ג שכן במשה רע"ה נאמר ויגדל האיש שהגיע לדעת שע"י ניתן התורה והוא הי' כוללת כל דעת ישראל הגם שהי' יעקב ג"כ להתפאר להבורא ב"ה כמו משה שנאמר בו זרוע תפארתו רק שמשה זכה יותר לכלל דעת כל ישראל לכן קבעו לנו כנה"ג בתפילתנו כליל תפארת בראשו נתת לו שזכה לדעת התורה שהיא בראשו והגם שאח"כ זכה יעקב ג"כ לזה שנק' ישראל אותיות לי ראש אך שנאמר והי' שמך כמאמר חז"ל הקורא לישראל יעקב אינו עובר כמו הקורא לאברהם אברם על שכתוב והי' שמך וזה דברי המד' ויברך ה' את יעקב עוד שלכאורה תי' עוד מיותר רק ע"ד שכתבנו למעלה שהחזיק עצמו במדת מה וטוב לבד עבד ונקלה ממתכבד בזה ללקוט אשר לבן בו דהיינו הטובות הצפונות בלבו ועשה מהן כסא ע"ד נעוץ סופן בתחילתן ובממון שהם בעקב עשה מצות שהגיע עד כסה"כ כנ"ל כאשר ראה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה סולם גי' ממון וזהו ויברך ה' את יעקב עוד ע"י שעוד מחזיק עצמו לעקב מפני זה זכה שנק' ישראל וזה פי' המדרש מי שאינו מניח ללקוט כדרך שלוקח יעקב ע"ז נאמר אל תשיג גבול עולם פי' כדרך שעשה שהעלה עד כסה"כ אמר הקב"ה אני עשיתי אותך למעלה ועני למטה פי' שזה שלמטה הוא בבחי' עני והוא למעלה יכול אני לעשות העני למעלה דהיינו יעקב שהחזיק עצמו במדת עני כנ"ל שלא נעשיתי שר וחשוב ואותך למטה שיכנע תחת יעקב כנאמר בכה

ויתחנן לו שנאמר אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים שנאמר במקלי עברתי את הירדן במקלי גי' יעקב פי' במדת עקב עברתי את הירדן וכשנכנס לבית לבן ויפרוץ האיש מאוד מנין מהברכה שנאמר ויתן לך את ברכת אברהם לך כו' שנאמר וה' בירך את אברהם כו' פי' כמו שעשה יעקב שעשה הכל כסא לכבודו ית"ש והי' הברכה בכל נוטריקון "כל "ברא "לכבודו כדרך שעשה יעקב כנ"ל.

[לקוטים]

וישלח יעקב מלאכים לפניו ר"ת גי' אלקים שהטיל עליו דינים.

קטונתי מכל החסדים ומכל האמת לכאורה היה יכול לומר מכל החסדים והאמת ומאי ומכל האמת ואיתא במדרש ר' אבא בר כהנא אמר איני כדאי ור' לוי אמר כדאי אני אבל קטונתי במה פליגי וי"ל בהקדים פסוק מה רב טובך אשר צפנת ליראך כו' כי זה כלל גדול שכל מה שברא הקב"ה לא ברא אלא לכבודו ולזאת אם מתפלל אדם צרכיו דהיינו חיי בני ומזוני צריך שיהיה בהם כבוד השם ולכאורה לא היה לו להתפלל רק בפירוש על כבוד השם אך שהקב"ה מתאווה לתפילתן לתפילתן של צדיקים וצריך להתפלל על כל הצטרכות ובאמת השפע הבא מן השמים ממולא בכל טוב כאשר שמעתי מפי אדמו"ר מלובלין שאמר שהוא מתפלל על אדם שישפע לו עשירות ובהשפעה זו נשפע גם יראת שמים כי שפע המקום ב"ה נכלל מכל טוב וכשהקב"ה משפיע לאדם טובה בתוכה כל מיני טובות אפילו יראת שמים דהיינו העזר הבא לו מקודש ע"ד מי הקדמני ואשלם ודפח"ח ולזה יכווין כל אדם בתפילתו על צרכי הגוף כי נכלל בזה גם צרכי הנפש כאשר אמרנו מזון וצידה השביע לנפשינו דהיינו החיות הקודש הניצוד בהמזון מחי' לנפשינו דהיינו תורה ומצות ויראת שמים הוא חיי הנפש וזה הוא הטוב הצפון ע"ד שאמר הקב"ה לאות טי"ת טובך גנוז בגווך כי הטי"ת אמרה לברוא עולמו בה באשר שבה נקרא טוב ואין טוב אלא תורה ולזה אמר הקב"ה טובך גנוז בגווך ולזה לא ברא עולם בה כי לא ברא בה עולמו והיה נתגלה טובה לא היה שכר ועונש לזה טובה גנוז כדי שיהיה הבחירה ביד אדם שלא ידחה הטוב הצפון וצדיקים ילכו בה לזה מה רב טובך דהיינו גודל הטוב אשר צפנת ליראיך שזה הטוב הגנוז דהיינו היראה זה הוא עיקר הטובה הגנוז בטוב וזה פעלת רק לחוסים בך והוא נגד אלו הנקראים בני אדם ע"ד צדיקים ילכו בם ולזה הי' עיקר כוונת יעקב בוודאי ולא שם עיניו על עשירות שהי' לו מבית לבן ולזה מפרש רש"י שני פירושים שכוונת יעקב הי' פשוט על עשירות לזאת מפרש רש"י עפ"י פשוט ופי' אחר דהיינו כוונת יעקב תרי"ג מצות שמרתי וזהו עיקר קיום העולם רק לעשו יאמר שאין לו מטל השמים כמו שברכו אביו אשר כוונתו בזה על טובה הצפונה כטל שאינו

נראה הילוכו לארץ ומשמני הארץ הם טובות העוה"ז ואמר לעשו רק טובות העוה"ז ובאמת בפי' אחר נתקיים ברכת אביו ולרמז ע"ז כתב במה טובו אוהליך יעקב ט' גדולה מאתוין רברבין לרמוז על הטובה הצפונה דהיינו התורה ויעקב איש תם יושב אוהלים באוהלי של תורה ולזה אמר ר' כהנא איני כדאי בפשוטו ששלמת לי בטובות שעשית עמדי ור' לוי אמר כדאי אני ששמרתי תרי"ג מצות אך שהם על כל החסד ואמת שעשית עמדי והשפעת בהם כל מה שעשיתי כי דרך הצדיק לתלות הכל בו ית"ש ולזה אמר שני פעמים כל כי כל חסד כל אמת גי' תרי"ג כי חסד הם המ"ע והאמת הם המצות ל"ת ולהבין מלת קטונתי ע"ד יקום יעקב כי קטן הוא כי באמת הי' יעקב שורש ומקור התורה כמרומז בשמו יו"ד עשרת הדברות וקע"ב תיבות בהם אך שלא זכה שימסור לנו התורה על ידו וע"ד ואנכי לא ידעתי הגם שבאמת הי' לו כללות התורה בשמו ישראל יש שישים ריבוא אותיות לתורה אך ישראל עלו במחשבה ובעת הזאת עדיין לא היה ההתגלות ההוא ע"ד ישראל יהיה שמך ולזה נקרא קטן שלא בא עדיין לדעת כדרך הקטן אשר עדיין לא בא לדעת התורה ומשה רבינו ע"ה אשר זכה לדעת כל ישראל נקרא גדול ע"ד גם האיש משה גדול מאוד הגם שיעקב היה במדתו כמו משה רבינו ע"ה אעפ"כ זכה משה לעלות עד הדעת זו התורה ע"ז כליל תפארת בראשו נתת לו ולעתיד הקטן יהיה לאלף אלוף חכמה אלוף בינה ומלאה הארץ דיעה ולז"א דוד המלך ע"ה טוב אתה ומטיב עוד יותר שבטובה זו גנוזה שתלמדינו חוקיך טפלו עלי שקר זדים אשר לא כתורתיך.

הצילי נא מיד אחי בוודאי היה מחשבתו אז להתפלל גם עלינו ותפילתו היתה נצחיות.

בשמש יש ב' כוחות כמו שכתבנו בפרשה זו שיש בה כח חסד וגם וגם כח גבורה יע"ש מרמז לנו שמתחילה יתגבר האדם על יצרו ובאמת תמיד היא ההתחלה ע"ד שפי' והוא יושב פתח האוהל.

ויותר יעקב לבדו לבדו גי' מ"ב שם מ"ב שעל ידו העלאת העולמות.

ותקע כף ירך יעקב תקע גי' יו"ד פעמים אל הוי'.

יעקב החזיק במדת בטחון אע"פ שאמר קטונתי כו' אמר לקטו אבנים ועשו גל וקרא לו גל עד מורה על שם הבטחון גי' עד ועיין בפרשת דברים עוד מזה.

וישב

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען יוסף בן שבע עשרה שנה הי' כו' והוא נער כו' בן זקנים הוא לו כי הנה האבות הן הן המרכבה כי אברהם אע"ה נעשה מרכבה למדת החסד ויצחק למדת גבורה ולכן באברהם בהבראם כי עולם חסד יבנה שנברא העולם בעשרה מאמרות ובכל מאמר כח שם הוי' ב"ה שהמאמרות הי' שיהי' העולם בהוי' ולכן

היוד מאמרות יוד הויות ויוד הויות גי' זה אברהם כנ"ל בהבראם שדרשו ז"ל באברהם כי עבודת אברהם ידוע שהי' להתחסד עם הכל ועבד אותו ית"ש במדת אהבה כמ"ש אברהם אוהבו ויצחק עבד אוחו ית' במדת יראה ופחד כמ"ש פחד יצחק וכן מדת יצחק עה"כ גי' וד' פעמים אדני עה"א שמורה על דין ויעקב איש תם יושב אוהלים של אברהם ושל יצחק כי הי' כלול מזי"ה ולכן יעקב גי' ז' הויות גי' ב"פ הוי' אדני שהם גי' צ"א ויעקב גי' ב"פ צ"א כנ"ל שהוא כלול מבחי' אברהם וגם בחי' יצחק שיצחק הי' בחי' גבורה ויראה בחי' שם אדני ובחי' אברהם הי' בחי' הוי' כנ"ל והנה באמת גם אברהם ויצחק הי' כ"א כלול מחבירו כידוע שנכללו בעקידה זה מזה ונמצא בכ"א מהם בחי' הוי' אדני ולכן הי' יעקב שהי' כלול מבחי' שניהם גי' ב"פ הוי' אדני עכ"ז לימד הכ' לנו שאף שהי' יעקב כלול גם מבחי' אברהם מאהב' עכ"ז עיקר עבודתו לו ית"ש ביראה גדולה וז"ש וישב יעקב בארץ מגורי אביו מגורי לשון פחד אביו יצחק גם מגורי גי' ג"פ אלקים עה"כ גם מגורי עה"כ גי' יוד הויות וכן יוסף אע"פ שהי' כלול בחי' ו"ק ולכן יוסף גי' ו' הויות עכ"ז עיקר עבודתו הי' ביראה גדולה ולכן יוסף נק' יוסף הצדיק הצדיק גי' יצחק עה"כ כ' זה שעובד ביראה גדולה זאת ומתירא פן יחטא לאלקים כמ"ש וחטאתי לאלקים ולכן מונע מחטא נק' צדיק וזה החילוק בין בע"ת לצדיקים שהצדיק מחמת יראתו הגדולה מתירא מאוד מלבוא לחטא וז"ש יוסף בן שבע עשר' שנה הי' כי הי' בחי' צדיק וכתיב אמרו לצדיק כי טוב טוב גי' י"ז וז"ש בן שבע עשר' שנה שהי' בחי' צדיק טוב כנ"ל וז"ש והוא נער כי נער גי' ש"ך נגד ל"ב פעמים אלקים שנאמר במעשי בראשית שנברא ביוד מאמרות י"פ ל"ב גי' ש"ך כנ"ל שעובד לו ית"ש ביראה גדולה בחי' אלקים אף שהי' כלול מכל בחי' ו"ק וטעם לזה שיעקב ויוסף עבדו לו ית"ש במדת יראה אף שהי' כלולים מכל המדות כי עיקר ושורש החסדים ממשיכין מי"ג מדה"ר שהם י"ג ת"ד קדישא שכחוב בזוה"ק שער דדיקנא קשישין אינון לאכפייא דינא שבאמת שם רחמים גמורים רק לאכפייא דינא הם קשישין מורה בחי' גבורה כמו שאנו אומרים בתפילת י"ח שתקנו לנו חז"ל אתה גבור לעולם אדני כו' שבאנו לספר גבורה של הקב"ה ואנו מספרים חסדים גדולים מחי' מתים ורב להושיע מכלכל חיים בחסד כו' סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקיים כו' ומסיימין מי כמוך בעל בעל גבורות כו' כי זאת הוא גבורותיו ית"ש כשמשפיע לעמו חסדים גדולים וכן מצינו שר"ת רפאינו ה' ונרפא גי' גבורה הושיעינו ונושעה כי תהלתינו אתה ר"ת גי' ב"פ גבורה הרי ג"פ גבורה נגד הג' ראשונות שבכל מדה מרומז גבורה שזה גבורותיו לעשות חסדים גדולים לעמו וז"ש אני מחצתי ואני ארפא שבחי' גבורה עצמה מרומז ג"כ רפואה שבגבורה עצמה חסדים

גדולים כנ"ל שמדת היראה בחי' פחד יצחק בחי' גבורה שורשה בג"ר כנ"ל שראשית חכמה יראת ה' ולכן יעקב ויוסף אף שהי' כלולים מכל המדות היה עיקר עבודתם לו ית"ש ביראה שע"י היראה ששורשה מבחי' עליונים מאוד המשיכו חסדים גדולים ורחמים לכנ"י מי"ג מדה"ר ששערא דדיקנא קשישין לאכפייא דינא כנ"ל ולכן בן זקנים גי' מגורי כנ"ל ג"פ אלקים שיוסף הי' ג"כ עבודתו בבחי' יראה וז"ש בר חכים הוא לי' שהיה יראתו בבחי' ראשית חכמה יראת ה' כמ"ש ע"פ והדרת פני זקן זה שקנה חכמה שהמשיך מי"ג מדה"ר שנק' דיקנא וז"ש כי בן זקונים הוא לו שהמשיך מי"ג דיקנא זקן קדוש שמורה רחמים גמורים ע"ד זקן מלא רחמים ולכן בתפילת י"ח תרחם תיבות' גי' ג"פ גבורה רמז על שורש הגבורות מג"ר כנ"ל שבהם עיקר הרחמנות ששורשם בג"ר שהם רחמים גמורים:

והנה אנחנו מאלמים אלומים, כי פה להם ולא ידברו כי כל האומות אין להם דיבור של קדושה ונחשבים כאלמים ועכ"ז מריעים לנו בצפצוף פה שלהם נחשב להם לדיבור וזכות השבטים מגין עליהם שיהי' באמת אלמים בלא שום דיבור ואפי' בבחי' שלהם וז"ש מאלמים עושה אלמים מהאלמים שאין להם דיבור קדוש שיהי' אלמים ממש:

והנה קמה אלומתי וגם נצבה קמה גי' הממליך והוא שם קדוש הכ' בכוונת הפייט הממליך מלכים ולו המלוכה ששם קדוש זה גי' הממליך וז"ש קמה אלומתי שזה רמז שאהי' מלך וגם נצבה הוא שר ומושל מלשון ניצב וז"ש המלוך תמלוך עלינו וכי כוונתיך שתהי' אתה מלך כי ענין כוונת השבטים ויוסף היה על ענין משיח ב"י ומשיח ב"ד יהיה מלך ומשיח ב"י יהיה ניצב ומשנה שלו וז"ש המלוך תמלוך עלינו אם משול כו' שאמרת לנו ב' לשונות לשון מלך ולשון ניצב ובאמת לא יהיה משיח ב"י מלך רק אם משול תמשול בנו וזה השם הוא ר"ת "התנערי "מעפר "קומי שמקים וממליך ומרים מעפר וגם ר"ת "מן "המצר "קראתי שרמז להם שיושיע מן המיצר של ב"י שלא יהרג רק יהיה ג"כ ח"י בעת גאולתינו שיהיה התנערי מעפר קומי:

והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי כו' וישלחהו מעמק חברון ויבוא שכמה, כי הנה כתיב שיוסף הוא שטנו של עשו כי הוא בחי' יסוד המיחד ומחבר השמות הקדושים ועי"ז ממשיך מי"ג מדה"ר רחמים גדולים על בנ"י וגבורות על שונאי ישראל כנ"ל בפ' כי בן זקונים הוא לו ולכן יוסף היה מכלכל וזן את ישראל ובניו כי זן גי' אל הוי' שאל הוא השם הראשון מי"ג מדה"ר והי' מביא שפע משם להעולם שנברא בהוי' וז"ש והנה השמש והירח ואחד עשר ככבים משתחוים לי שהם י"ג נגד י"ג מדה"ר ופרט האחד עשר כוכבים להכניע בהם י"א אלופי עשו כנ"ל שיוסף הי' שטנו של עשו ע"י המשכתו

מי"ג מדה"ר והנה מצינו בגלות מצרים אמר משה לו ית"ש ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם ששאל באיזה זכות יוציאם שבזכות זה יש להם אחיזה בשמו הגדול כי שאל באיזה זכות יזכו לתשובה ואמר לו י"ת שיאמר אהי' שלחני אליכם שמזה השם תמשיך עליהם רחמים אע"פ שאינם עדיין ראוים לגאולה עכ"ז בזה הזכות שאהי' להם לאלקי ויעבדו אותי בזה הזכות תוציאם ותמשיך עליהם מי"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון והנה זהו הי' עבודת יעקב ויוסף כנ"ל שיוסף הי' מיחד ומחבר וממשיך מי"ג מדה"ר על ישראל ומכניע כוחו של עשו וז"ש וישלחהו מעמק חברון עמק גי' י"ה אהי' וחברן גי' י"פ הוי' ליחד השמות הקדושים האלה בכל היוד מדות ששני השמות אלו הם החסד והרחמים וכשמיחדין הב' שמות כנ"ל י"פ הוי' וי"פ אהי' גי' עת ואז הוא עת רצון לפניו ית"ש וזהו שאנו אומרים במנחה של שבת שאז רעוא דרעוון אשתכח ואני תפלתי לך ה' עת רצון כנ"ל שמיחדין י"פ הוי' וי"פ אהי' גי' עת אלקים ברוב חסדך שעי"ז נמתק גם בחי' אלקים ונעשה רב חסד "עניני "באמת "ישעך ר"ת עב"י ר"ת "עשי' בריאה "יצירה שממשיכין לעולמות אלו השפעות טובות מעולם אצילות ששם רחמים גמורים וגם ירמוז וישלחהו מעמק חברון ויבאו שכמה בחי' יחוד שמע ישראל כו' ה' אחד ויחוד ברוך שם כבוד מלכותו עמק ר"ת עול "קבלת "מלכותו שכמה ר"ת "שם "כבוד "מלכותו "הקדושה שבשמע ישראל מקבלין עומ"ש ואח"כ אומרים ברוך שם כבוד מלכותו ועי"ז מתיחדין ומתחברין כל שמות הקדושים וממשיכין השפעות טובות וז"ש מעמק חברון שיהי' התחברות השמות שרמוזי' בתיבות אלו גם ירמוז וישלחהו מעמק חברון שלמדו לקבל קבלת עול מלכותו ית' ברמ"ח מ"ע וז"ש מעמק חברון עמק ר"ת "קבלת "עול מלכותו חברן גי' זה רמ"ח הם מ"ע ויבוא שכמה כי צריך להיות תחילה סור מרע ואח"כ ועשה טוב כמו שפי' א"א זצ"ל שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת שמקדימים קום ועשה קיום מ"ע ומאחרי שבת שב ואל תעשה השמירה מל"ת זה עבדות שוא כי צריך להיות כסדר תחילה סו"מ ואח"כ וע"ט וז"ש כשלמדו יעקב לקבל עול מלכותו ברמ"ח מ"ע ויבוא שכמה גי' שס"ה שמקדים תחלה קבלת עול שם כבוד מלכותו בשמירה משס"ה ל"ת כדי שאח"כ יבוא לועשה טוב וע"ד הנ"ל שפי' שעמק חברן גי' עת ויחוד י"פ הוי' וי"פ אהי' גי' עת וכשמיחדין השמות הנ"ל הוא עת רצון וז"ש והי' בעת ההוא וירד יהודא מאת אחיו כו' שאמרו ז"ל במ"ד שבעת ההוא שהי' כ"א עסוק בשלו השבטי' במכירתו של יוסף וראובן בשקו ותעניתו ויהודא ליקח אשה והקב"ה עסוק לבראות אורו של משיח שבא מיהודא מפרץ וכן דרשו ז"ל ע"ז הפ' ויהודא עוד רד עם אל שאע"פ שכ' וירד יהודא עכ"ז הי' ה' עמו כן עם יעקב כשירד למצרים וכן בכל

הגליות כנ"ל שהי' עת רצון ע"י היחוד השמות הקדושים גי' עת וז"ש ויהי בעת לדתה שהי' אז בחי' עת ונברא אורו של משיח צדקינו שיבוא ב"ב גם רמזו לנו חז"ל בדרשתם הנ"ל ע"פ ויהודא עוד רד עם אל שבכ"מ שירדו וגלו שכינה עמהם שמרומז בשם יהודא על יחוד הוי' אדני כי בשם יהודא בו כל אותיות הוי' והד' רומז על אותיות אדני שהם ד' גם שם אדני בחי' אות ד' כמ"ש במ"א מרומז בו ב' שמות הנ"ל מורה על יחודו ית' עם כנס"י ולכן דרשו ע"ז שבכ"מ שישראל ירדו וגלו ג"כ שכינה עמהם וישלח למו משיחינו שיבוא ב"ב שיתיחד ית"ש עם כנס"י בשלימות ויהי' ה' אחד ושמו א' ומשיחינו נולד מיהודא שמרומז בו יחוד הנזכר לעיל:

גם וישלחהו מעמק ר"ת "קבלת "עול "מלכותו ע"י חברון התחברות כמ"ש וכולם מקבלים עליהם עומ"ש זה מזה ונותנים באהבה רשות תיבת רשות גימ' הר"ת "משוועתינו "קבל "ושמע "צעקתינו "יודע "תעלומות.

[לקוטים]

מה החלום הזה כי עיקר מדת הענווה עכ"ז כתיב ויגבה לבו בדרכי ה' וז"ש ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך שתהי' בבחי' מה כמ"ש ונחנו מה כ"א ליראה ביראת אלקים תהי' עז כנמר כו' לא בענווה וז"ש ג"כ וישאליהו האיש לאמר מה תבקש בבחי' מה עי"ז מבקשים מאתו ית"ש והנה שם שגי' מה הוא בעולם היציר' ומשם ענין החלום שמצייר דברים בדמיונו למשל מצייר במחשבתו אותיות הוי' וז"ש מה החלום שהחלום הוא בבחי' מה (חסר):

את אחי אנכי מבקש וימצאם בדותן יש לרמוז כשבאין לבקש אותו ית"ש בתפלה ואומרים לשם יחוד כו' בשם כל ישראל עי"ז תפלתו תפלתו נשמעת הגם שאינו צדיק כ"כ לילך בדרך התורה תמיד נחשב לו כאילו קיים גז"ש וימצאם בדותן בדת של תורה.

מקץ

וירא יעקב כי יש שבר במצרים כו' עפ"י מה שפי' מה רב טובך אשר צפנת כו' כי אור שברא ית"ש ביום הראשון גנזו לצדיקים לעתיד לבוא ופי' בעל נועם אלימלך זצ"ל שצדיקים הי' עתידים לבוא לאותו אור שהצדיקים רואים בזה האור מסוף העולם ועד סופו וזהו הפי' לעתיד לבוא והענין שהצדיקים ע"י צדקתם שהצדיק באמונתו יחי' ואמונה הוא לשון ויהי אומן את הדסה הוא לשון הנהגה והמשכה וממשיכין האור הזה לכל הזי"ה ומה שהי' תחילה אור הגנוז נתגלה לצדיקים שהם יהי' רואים בו וממשיכין אותו לעולם ולכן אור גי' ר"ז והנה אור הזה גנוז בג"ר ולכן חכמת אדם תאיר פניו נמצא שהאור בא מחכמה כי החכמה מאין תמצא ונמשך האור מבחי' אין הוא בחי' כתר

לחכמה ולמדת בינה היא אם הבנים והצדיק ממשיך האור מהם לכל זי"ה וזהו הי' הענין שראה יעקב כי יש שבר שראה שיש צדיק שממשיך מבחי' אם הבנים לזי"ה לכן שבר גי' ב"פ נר עה"כ נגד האור של מעלה שממשיך למטה גם שבר עה"א גי ז"פ חסד עה"כ לרמז הנ"ל שראה שיש מי שממשיך החסד מג"ר לזי"ה וכן אנו רואים שזהו הי' ענין עבודת יוסף ולכן קראו ליוסף צפנת פענח ופי' התרגום דמטמרין גלין לי' לרמז הנ"ל שהאור שהי' גנוז הי' יוסף ממשיך ונגלה לו אותו האור שהי' ממשיכין מג"ר לזי"ה ולכן צפנת פענח גי' אור כתר עה"כ שמשם המשיך וז"ש ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים כי קמץ מורה לבחי' כתר שהוי' בנקודות קמץ מורה לבחי' זו וזהו הענין שרצה הקב"ה לברוא העולם במדה"ד ואח"כ שיתף מדה"ר לדין וזה הדין הוא באמת חסד גמור כי הנה ית"ש כשרצה לברוא העולם הי' בחסדו הגדול שיהי' נבראים שישפיע להם טובו וחסדו הגדול רק כי זה הדין הוא הצמצום הראשון שצמצם ית"ש כביכול אורו הגדול שיוכל העולם והנבראים להנות מאורו מה שלא הי' אפשר בלא צמצום כי אור גדול מחשיך עין הראות וזה מורה לנו שאי אפשר לאור הגדול להיות ממנו בלא צמצום ולכן קמץ אף שהיא מלשון קמצנות וצמצום מורה על בחי' כתר אור העליון רחמים גמורים רק כנ"ל שמחמת שהיא אור גדול מאוד לכן צריך הצמצום ובחי' קמץ שם הוא החסד הגדול שבלעדי זה לא הי' אפשר להנות מאורו הגדול ולכן ד' קמצים שמד' אותיות הוי' שבבחי' כתר גי' דין כידוע שקמץ נחשב לי"ו ד"פ י"ו גי' דין ובאמת זה הדין הוא החסד הגדול גם ד"פ קמץ עם ד' תיבות וכולל גי' פקד יפקד אלהים אתכם וז"ש ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים כי גם כאן מה שקמץ יוסף וצמצם משבע שני השבע שהי' קמצנות זה הי' באמת החסד הגדול שיהי' אוכל לשבע שני רעב וזה הי' עבדות יוסף בקמצנות וצמצום זה להמשיך מאור הכתר כנ"ל שלכן נק' צפנת פענח ולכן כתיב כי בן זקנים הוא לו ומתרגם בר חכים הוא לי' כנ"ל שהמשיך מג"ר וזקן שקנה חכמה ולכן המשיך מבחי' חכמה לאין שהחכמה מאין תמצא ולכן זקנים גי' אור ורז כנ"ל שהאור שהי' גנוז המשיכו לעולם לכל הזי"ה ולכן כתיב אוכל שדה העיר אשר סביבותי' נתן בחוכה "אוכל "שדה "העיר ר"ת אשה ר"ת "אם "הבנים "שמחה שהמשיך בחי' אם לשמוח עם הבנים זי"ה כי הי' בחי' צדיק שנק' כל שכלול מכל הו"ק וז"ש והרעב הי' על פני כל הארץ ויפתח יוסף את כל אשר בהם ולא נאמר מה פתח ומה הי' בהם רק ע"ד הנ"ל שהמשיך ופתח אור הגנוז והמשיך משם חסדים לכל זי"ה וז"ש וישבור למצרים כו' שבתיבת שבר מרומז זה ע"ד שברו על ה' אלקיו גם י"ל שקראו ליוסף צפנת פענח דאי' בס"י שית' ברא ש"י עולמות ר"ז מימין וק"ג משמאל בחי' צפון גבורה ויוסף צפנת פענח צפנת מלשון צפון

פענח גי' אור עה"כ שמהם נעשה ג"כ אור ורז וזה הכל הי' ע"י שמרו תורה ומצות עי"ז משמאל ומימין על ישראל שלום וז"ש כי נר מצוה ותורה אור מצוה ותורה גי' ב"פ שלום משמאל ומימין.

וע"ד הנ"ל שפי' ע"פ כי יש שבר במצרים אמרו ז"ל במד' ההד"ד נער הייתי גם זקנתי כו' מבקש לחם כנ"ל שהמשכה שהמשיך יוסף הלחם הי' מאור הגנוז בג"ר "ונער "הייתי "גם "זקנתי ר"ת "הגנוז שמשם המשיך כנ"ל ועד"ז מה רב טובך הצדק טוב אשר צפנת שגי' כתר כי הצדיק נק' טוב כמ"ש אמרו לצדיק כי טוב והטעם שנק' טוב כי התרגום פי' בפסוק לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא כי הצדיק נק' כל על שהוא הכללות והוא ממשיך השפע מבחי' ראשית בחי' שמים שנכלל בהם כל העולמות עליונים עד סוף כל דרגין שנכלל הכל בבחי' ארץ ולכן על כי כל בשמים ובארץ מתרגם דאחיד בשמיא ובארעא ששם חושב הפסוק המדות וכי כל בשמים ובארץ נגד בחי' יסוד שנק' צדיק והצדיק ממשיך השפע מבחי' שם הגושפנקא דחתים בי' שמי' וארעא הר"ת מאת השמים ואת הארץ שגי' טוב ולכן כיון שהצדיק ממשיך השפע משם זה שגי' טוב ואחיד בשמיא ובארעא הר"ת מאת השמים ואת הארץ לכן אמרו לצדיק כי טוב שלכן הצדיק נק' טוב דאחיד בשם זה שהוא בשמיא וארעא הר"ת מאת השמים כו' וז"ש מה רב טובך הצדיק אשר צפנת שממשיך מאור הכתר בחי' טוב הצפון לצדיקים בחי' עין לא ראתה אלקים זולתיך כנ"ל:

א"י וירא יעקב כי יש שבר במצרים כי מצרים גי' ש"פ והחצי ממצרים אם תשבור את מצרים לחצאין יהי' כל חלק גי' קץ שראה הקץ וזהו הי' שברו על ה' אלקיו שיהי' הגאולה ע"י שיהי' ית"ש קנא ונקם נקם גי' קן ויש בחי' קץ שמאל ובחי' קץ ימין. ובחי' קץ ימין הוא קץ הגאולה וזהו ראה יעקב כנ"ל שנשבר מצרים לב' פעמים קץ ויזכו לקץ הימין ויחסר מת' שנה שנגזר להיות במצרים מנין קץ ויהי' רק רד"ו שנה כי מצרים נשבר כנ"ל וכמ"ש הבעה"ט סוף פ' ויחי ע"פ פקוד יפקוד.

ויאמר יוסף את אשר אלקים עושה הראה את פרעה להבין הלשון שאמר האלקים עושה ולא אמר יעשה כיון שהוא דבר שעתיד להיות גם להבין מ"ש ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתהו כו' גם אח"כ אמר פרעה אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך כו' ועל פיך ישק כל עמי כו' ולהבין למה צריך לזה כ"כ נבון וחכם ולא סגי בחכם לבד לקבוץ אוכל של שני השבע להיות לפקדון על שני הרעב נקדים להבין משה"כ חלב כליות חטה מה ענין כליות לחטה כי אחז"ל ואיש נבון ילבב קודם שאכל אדם יש לו שני לבבות ולאחר שאכל יש לו לב אחד נמצא שע"י האכילה בא לו לאדם

שכל ועצה שיהי' יודע איך לעשות ועד"ז פי' הרב הנק' מהר"מ מרימנאב זצ"ל מ"ש הכ' שאחר שהשליכו את יוסף הבורה כתיב וישבו לאכל לחם דהטעם כי הי' מסופקים מה לעשות עם יוסף אם להרגו או לא כי ראובן אמר אל תשפכו דם ולא ידעו עצה איך לעשות עמו וישבו לאכול לחם שע"י האכילה יבוא בלבם עצה איך לעשות וכן הי' שעלו בהסכמתם עצה שימכרו אותו והנה אחז"ל הכליות יועצת כי יש ב' כליות ימין ושמאל ובא להם המשכה מקו ימין ושמאל חו"ב מחכמה נמשך לכוליא ימין ומבינה נמשך לכוליא שמאלית הנה מקו ימין ושמאל הנ"ל נשפעים חסדים וגבורות כי מחכמה נשפע חסד כמ"ש שכל אדם האריך אפו ומבינה נשפעים גבורות כמ"ש אני בינה לי גבורה שדינין מתערין מינה ולכן הכליות שיש בהם חסדים וגבורות הנשפעים מחו"ב יועצת וכבר אמרנו שע"י האכילה בא לעצה הרי שהמאכל הוא דמיון הכליות ושפיר אמר הכ' כליות חטה והנה כאן הבין יוסף הענין למה מביא ית"ש השבע והרעב הוא כדי שיבוא כל הכסף מכל הארצות למצרים כדי שיבואו שם כל הנ"ק מכל הארצות הצריכים להתברר והבין שצריך שאביו ואחיו יבואו שם לבררם ועי"ז יהי' הגאולה ויקיים מ"ש ית"ש לאברהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול שכתבנו במ"א על ענין הנ"ק שיתבררו והנה הגאולה הי' צריכה להיות ע"י חסדים וגבורות כמו שהי' מכות גדולות למצרים ולכל בנ"י הי' אור וחסד והנה כיון שכל הענין יהי' ע"י המאכל הנקבץ בשני השבע ויהי' לשני הרעב לקבץ עי"ז הנ"ק וכבר אמרנו שהמאכל דוגמת כליות שנשפע להם מחו"ב ולכן אמר ירא פרעה איש נבון וחכם שיהי' לו חו"ב שמזה נשפע חסדים וגבורות שבהם י"ת מנהיג עולמו ומשפיע חסד לישראל וגבורות לאוה"ע וז"ש את אשר אלקים עושה דייקא לשון הווה מה שהוא עושה תמיד ומתנהג בו עם בריותיו הראה את פרעה שבע ורעב בחי' חו"ג והנה יוסף הי' בחי' צדיק שבין שתי כליות הנ"ל שמשפיעים חסדים וגבורות כנ"ל ויוסף הוא הכולל הכל והוא מוסיף תמיד שפע ע"י מצות ומעש"ט שלו מוסיף חסדים שישפעו לישראל וגבורות על שונאינו ולכן הצדיק נק' יוסף לשון הוספה והנה כל הענין הזה הוא בש"ק שכל השפעות וברכאין דלעילא ותתא ביומא דשביעי תלין וז"ש פרעה אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת ידוע שכל וזאת הם מדת יסוד ומלכות והתחברותם ע"י הצדיק שכולל הכל וז"ש אחרי הודיע אלקים הודיע לשון התחברות כמ"ש וידע אדם כו' שאלקים מחבר עמך מדת כל ומדת זאת מוכח שאתה כולל הכל חסדים וגבורות א"כ אין נבון וחכם כמוך כי וודאי יש בך מדת חו"ב כיון שאתה יכול לחבר המדות הכוללים מחסדים וגבורות וזה שרמז אח"כ ועל פיך ישק כל עמי כי ישק ר"ת "יום "שבת "קודש שבו כתיב והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר שאמר הכ'

כי על כל מוצא פי ה' יחי' האדם ופי ה' הוא בש"ק כנ"ל וש"ק רומז ביוסף כנ"ל ולכן מוסף שבת כנגד יוסף שהאות מ"ם היא חילוף יו"ד דיוסף לזאת ועל פיך ישק כל עמי כנ"ל שפיך רומז לכי פי ה' דבר וישק ר"ת יום "שבת קודש כנ"ל גם במדת צדיק מדת יוסף נכלל שני השבע והרעב וע"ד מרעיבו שבע כו':

ויקרא פרעה את שם יוסף צפנח פענח דהנה דרשו חז"ל כרפאי לישראל ונגלה עון אפרים שי"ת מקדים הרפואה קודם להמכה והנה כשבורא ית"ש הרפואה ועדיין אין צריכים לה כי עדיין אין מכה נמצא שהרפואה היא נעלם ואין יודעין פעולתה ואח"כ כשבא המכה עכ"ז עדיין אין ידוע שהרפואה הנעלמת הוא לזה המכה רק יש צדיקים בעולם שמגלים הטובות הנעלמות שהם רפואה להמכה וכן ביוסף גילה שהשבע שני השבע הם רפואה הקודמת להמכה של שבע שני הרעב וז"ש מה רב טובך אשר צפנת ליראיך שהטוב נעלם ליראיך שיראיך מגלים הטוב ולכן פרעה קרא לשם יוסף צפנת פענח צפנת גי' כתר כנ"ל שכל הטובות צפונות שם פענח גי' יצחק שהמתיק הגבורות של יצחק ע"י התגלות החסדים הגדולים מכתר זכה למדת אברהם שגי' רחם:

ויוסף הוא המשביר לכל הארץ הוא השליט כו' במדרש שזכה זה ע"י שלא שמע לאשת אדוניו וגבר על יצרו וי"ל שהמד' מפרש המשביר לשון שבר להיצה"ר וכמ"ש בס' נועם אלימלך ע"פ ירד ירדנו בתחילה לשבור אוכל וז"ש שע"י שהי' יוסף שובר יצרו שהי' המשביר עי"ז ונעשה ויוסף הוא השליט כו' כי ע"י שמכניע אדם יצרו מכניע כל המסכים המבדילין ההשפעות כי ית"ש פותח בכל יום דלתות שערי מזרח ובוקע חלוני רקיע שחלון ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים שמשפיע מי"ג מדה"ר רק שהמסכים עוונות והיצה"ר מבדילין בפני החלונות כמו מסך להחלון שמונע האור וכששובר המסכים רב טוב ושפע מי"ג מדה"ר וכמ"ש וחנותי את אשר אחון וזה שפי' רש"י שהוצרך יוסף לומר לבנימין אלקים יחנך בני כדי שיהי' בכולן לשון חנינה וחן ויומשך להם מי"ג מדה"ר.

ואל שדי יתן לכם רחמים כו' במד' עתים הם לתפלה דכתיב ואני תפלתי לך ה' עת רצון כו' הנה שם אל הוא שם הראשון מי"ג מדה"ר ומורה על בחי' רצון העליון מחשבה הקדומה שעלה ברצונו הפשוט להטיב לנבראי' ושם שדי אמרו ז"ל שאמר לעולמו די מורה על סוף הבריאה שאמר די ואמר כאן אלו הב' שמות יחד שבאמת בחי' השם שדי שאמר לעולמו די זה הי' ג"כ ברצונו הפשוט להטיב לנבראי' ע"י זה הצמצום שיאמר לעולמו די שיהי' הבריאה בבחי' צמצום וגבול כדי שעי"ז יוכלו נבראין לקבל שפע השפעתו וזה בחי' נעוץ סופן בתחילתן כמו שאנו רואים שדדי האשה למעלה מנקב שיונק התינוק הדד רחב ויש בה חלב הרבה ובמקום הנקת התינוק יש נקב קטן מאוד וזה חסד גדול

שעי"ז יכול התינוק לקבל שפע החלב מהדד בכלי שלו לקבל שהוא הפה שלו שהיא ג"כ קטן משא"כ אם לא הי' הנקב קטן בהדד לא הי' יכול לקבל שפע החלב בפה שלו הקטן לקבל החלב הרבה והי' מתבטל קבלת השפע עי"ז כן עד"ז הי' הענין של הצמצום תיכף שעלה ברצונו הפשוט להטיב לנבראים הי' הרצון בחסדו ית"ש שיאמר לעולמו די שלא יתבטל קבלת השפע ע"י ריבוי השפע הגם שבוודאי יותר ממה שהעגל רוצה לינק כו' וכתבנו במ"א שזה בחי' הב' דלתין של דד מורה על בחי' דלות של המקבל ושל המשפיע שרוצה ג"כ להשפיע יותר רק מחמת חסרון כלי המקבל וז"ש הנכנס להתפלל יכנס שיעור שני פתחים כו' ולשקוד על דלתותי על בחי' חסרון השפע שבבחי' משפיע ומקבל ומאלו הב' דלתין יהי' המ"ם סתומה דלמרבה המשרה שמ"ם גי' חלב בחי' השפע ומ"ם גי' גואל וזהו הכל בחי' שם שדי שאמר לעולמו די שזה הי' תיכף כשעלה ברצונו הפשוט לברוא העולם הי' הרצון שיהי' בבחי' צמצום שעי"ז יוכלו הנבראים לקבל שפעו וחסדו הגדול ולהנות מאורו ית"ש ולכן אמר די לעולמו ולשון שדי לשון שדיים ורחם כנ"ל שזהו בחי' דדי האשה שנק' שדיים ורחם הוא מרחמנותו י"ת שיהי' השדיים בבחי' צמצום שיוכלו לקבל השפעה עי"ז ולזה הנקודה הראשונה קמץ בחי' צמצום הראשון הנ"ל שקמץ הוא ג"כ למעלה רחב ואח"כ נקודה ארוכה וקצרה דוגמת נקב בשדי האשה ע"ד הנ"ל ועי"ז יש כח לקבל השפע ע"ד הנ"ל בב' דלתין בדד שיש חסרון ובחי' צמצום במשפיע ומקבל עד"ז הם ב"פ קמץ והקמץ הוא דוגמת זקן וזהו בחי' זקן מלא רחמים שזהו רחמנות גדול זה הצימצום כנ"ל שדיים ורחם וזהו כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן אמר כאן ב"פ זקן כנ"ל בחי' ב"פ קמץ וב"פ זקן גי' שדי שאמר לעולמו די בחי' צמצום הנ"ל שהעולמות התחתונים מקבלים מהעולמות עליונים דרך בחי' זקן בחי' קמץ צמצום הראשון במחשבה הקדומה ולכן אל שדי עה"כ גי' רצון שאלו הב' בחי' הי' תיכף ברצון העליון הקדום שעלה ברצונו לברוא העולם להטיב לנבראים הי' תיכף הרצון בבחי' שדי צימצום לצורך קבלת החסד הגדול מאתו ית"ש והכל הי' בשביל ישראל שכל הבריאה הי' בשבילם כמ"ש חז"ל בראשית בשביל ישראל כו' שהם יוכלו לקבל השפע ולכן "אל "שדי "יתן "לכם "רחמים ר"ת ישראל שבחי' רצון הפשוט לברוא העולם בבחי' אל שדי הי' הכל בשביל ישראל ויעקב התהלל כאן באלו השמות כי ראה שזה הצמצום גדול הירידה למצרים והמשיך מבחי' רצון העליון שגם שם הוא צמצום לצורך החסד כן המשיך שיהי' זה הצמצום של ירידה למצרים לצורך חסד בחי' רצון העליון שהי' הכל להטיב והי' בבחי' אל שדי שגי' רצון כנ"ל וז"ש במד' הנ"ל ע"פ זה

ואני תפלתי לך ה' עת רצון להמשיך מרצון עליון ולהורות כנ"ל שכל כוונת יעקב הי' שיהי' עת רצון שרצון גי' אל שדי עה"כ והכל ע"ד הנ"ל ועיין עוד בדרוש חנוכה.

בי אדוני ירד ירדנו מתחילה לשבור אוכל הנה שם אל ידוע שהיא שם החסד חסד אל והוא מלשון אילי הארץ לשון חוזק וגבורה וזה בעת התגברות החסדים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו וכן הי' ית"ש נראה בים בגבורה כבחור חגור כלי זיין ובזה עשה לנו חסד גדול והנה שם זה שם אל הוא האותיות המילוי של שם הוי' במילוי שגי' ס"ג שהמילוי הם ג' יודין ואלף גי' אל והענין כי התגברות החסדים שבשם אל זה פועל וממשיך הבע"ת שיתגבר על יצרו מהדברים שהי' מורגל נגדם בהם עד עתה ולכן שם של ס"ג הוא בעולם התשובה כידוע כנ"ל שצריך תשובה על דברים שהי' מורגל וגם בהם והמילוי של שם זה גי' אל שמורה ג"כ על תשובה כי הלמד הוא דוגמת קומת האדם שקומתו הוא בג' דברים חלוקים הראש הוא חלק אחד והידים והגוף חלק ב' והשוקיים חלק ג' וזהו דוגמת למ"ד כמ"ש במ"א על לצרף קומתו אל האלף השכל הנשפע מאלופו של עולם כי אלף מרמז על ג' ראשונות ולכן שם הוי' במילוי אלפין שגי' מה גי' אדם שמבקשים ע"ז וחנינו מאתך חכמה בינה ודעת ע"ד אלוף חכמה אלוף בינה כי הוא אות ראשון ומרמז על ג"ר והשם הזה הוא תיקון עולם כידוע וזה מרמז לנו שיצרף אדם אלופו ש"ע להדם שלו וזהו אותיות אדם שלא ילך אחר רתיחות הדם שבו רק בציווי של אלופו ש"ע ית"ש כמ"ש כ"ז על אלף זעירא בויקרא ולכן יש בשם זה תיקון עולם שמרמז על תיקון אדם עולם כנ"ל יש בשם זה ג' אלפין מורה שזה התיקון של אדם שיתקן כל מדותיו כי השכל של חכמה בינה ודעת שחנינו ית"ש שהם ג' אלפין ג"ר כנ"ל והנה ג' אלפין במילוי גי' שלג וז"ש אם יהי' חטאיכם כשנים כשלג ילבינו רומז שתיקון מדותיו ע"י ג' אלפין שיהי' ג' אלפין שגי' שלג והג' אלפין המילוי שלהם בלבד אותיות השורש האלפין גי' צמר וע"ז רמז אם יאדימו כתולע כצמר יהי' כנ"ל כי תיקונו הוא אלפין שהם יתמלאו בשלימותן ועל ידם יתנהגו בכל מדותיו והנה כ"ז מרומז בתיבת אוכל שיש בתיבה זו שני שמות אלו אל הוי' שאל מורה על תשובה כנ"ל והוי' במילוי שגי' ס"ג מורה ג"כ על תשובה וכן במילוי אלפין מורה על תיקון שלו כנ"ל גם הוי' כפשוטו בנקודת צרי הוא תשובה כמאמרם ז"ל לעולם יראה אדם א"ע כאילו חצי' זכאי וחצי' חייב וכל העולם ג"כ וזה מורה נקודות צרי ב' נקודת בשוה כמו משקל ואל הוי' גי' זן מורה שיעשה תשובה לכל ז' מדותיו למשל במדת החסד שלא ישפיעו במקום שאינו רשאי ושלא יכעוס במדת גבורה ושלא יתפאר שלא לכבודו ית"ש ושלא יהי' נצחון על מי שאמר אמת ולהיפך שלא יודה על שקר וכן כל המדות יעשה תשובה עד"ז וזה מרומז בגי' אל הוי' שגי' זן שהנון מרמז על

הנון שערי תשובה וה"ז על ז' מדותיו שיתקיים בתשובה וכל מדותיו יהי' לה' לבדו וז"ש לך ה' הגדולה והגבורה וכו' שכל מדותיו יהי' משועבדים לה' לבדו ואולי הב' שמות גי' אוכל וז"ש לשבור אוכל ע"ד שפי' וירא יעקב כי יש שבר במצרים שחצה תיבה ממצרים גי' קץ כי יש קץ ימין וקץ שמאל כמ"ש בזוה"ק בפ' זו ונחסור בחי' קץ שמאל כי נחסר משיעבוד ד' מאות שנה קץ שנה שלא הי' שם רק רדו שנה וחסר מד' מאות מנין קץ כמ"ש הבעה"ט בסוף פ' ויחי ע"פ פקד יפקד והנה הוי' גי' בהכאה מקום כמ"ש ע"פ אכן יש ה' במקום הזה ועה"א גי' קץ וכן שם אל"ף למ"ד עה"א גי' קץ עה"כ וז"ש לשבור אוכל לעשות מאוכל ב' שמות אלו שמרמזים על הקץ כנ"ל שאוכל ע"ד הנ"ל מרמזין על ב' שמות שבאל גי' קץ וזהו השבר והתקווה ששברו את בחי' קץ שמאל ויהי' מהכל קץ ימין להעלות הכל לה' ית"ש שיגאלינו מהרה והכל ע"י תשובה המרומז בשמות הנ"ל:

[לקוטים מפ' הנ"ל]

י"ל יוסף הצדיק קרא שם בניו להורות על מדת התשובה וכי הפרני אלקים בארץ עניי מורה שע"י התשובה מעלה המצות שעשה מקודם וכי נשני אלקים את כל עמלי העבירות כמ"ש ע"פ והי' בהניח כו' שאם מעצמו העון נמחה מזכרונו הוא מימין שהעוון נמחל לו ולכן כ' המפורשים הפירוש וחטאתי נגדי תמיד על היצה"ר כי העוונות לא הי' זוכר כי נמחלו לו

ויגש

ויגש אליו יהודא הנה התוה"ק למד' אותנו דרך איך לבוא להתפלל לפניו ית"ש לבל יפול לב האדם ולומר איך אשא פני לעמוד להתפלל לפניו ית"ש ואני איני ראוי במעשי לזה ובפרט אם יזכור חטאיו שחטא לפניו ית"ש נותנת כאן התורה עצה להאדם להשיב אל לבו ג' אופנים שע"י ג' אלו יהי' ע"ב ללבו לגשת אל הקודש האחד ישוב אל לבו אמת שמפאת עצמי ומעשי אני הבל וריק אבל אבוא לפניו ית"ש בזנות אבותינו אברהם יצחק ויעקב כיון שאני אחוז בקדושתם כי יעקב חבל נחלתו ומי שאוחז בחבל למטה מתנענע החבל למעלה אף שהוא ארוך מאוד וזה האוחז רחוק הרבה מראש החבל עכ"ז ע"י אחיזתם מנענע למעלה ולכן אף שאמת שאני בבחי' התחתונה מאוד מ"מ כיון שאני בכלל בנ"י יש לי כח לעורר ע"י תפלתי כל העולמות ויעשה לי ית"ש בקשתי ויקבל י"ת נ"ר מתפלתי. אופן הב' שיתן אל לבו יש בקרבי חלק אלקי ממעל כי נתן בי ית"ש נשמת חיים חלק אלקי ואבוא בתפלתי לדבק החלק אל מקור שורשו וכיון שיש בי חלק חשוב כזה בזה אני כדאי לבוא לפניו ית"ש כמו שאנו רואין בכל תיבה ותיבה מצטרפין כמה אותיות וכל אות ממוצא אחר ממוצאת הפה ומצטרפין אלו האותיות ברגע א' ומי הוא

העושה להצטרף כן רק כי זה כח החלק הזה שיש בקרב האדם. אופן ג' יתן האדם אל לבו הנה אחז"ל מנין שהקב"ה מתפלל כו' וזהו ע"ד שאחז"ל במשה שכינה מדברת מתוך גרונו תמיד כן כביכול ית"ש מתלבש בפה האדם לפעמים והקב"ה מתפלל ולכן יאמר האדם האמת שאין אני כדאי להתפלל מצד עצמי כנ"ל מ"מ הקב"ה ברחמיו וברוב חסדיו כשיראה שא"א לי מצדי להתפלל אליו כביכול יתלבש כנ"ל והקב"ה בעצמו כביכול יתפלל עמי ויהי' עם פי בעת הטיפי ודיבורי בתפלתי והנה יהודה מורה על תפילה כמ"ש הפעם אודה את ה' ותקרא את שמו יהודה נמצא שבשמו מרומז בשם הודי' גם יהודה אותיות הוי' ד' שזה מורה על הודי' לו ית"ש שידע האדם דלית לי' מגרמי' כלום בחי' אות דלת רק מה שנשפע מאתו ית"ש בחסדיו הגדולים מתנת חנם שי"ת מהוה כל הויות וזה האדם מודה תמיד לבוראו ע"ד שאחז"ל על כל נשימה ונשימה תהלל יה וכל דבר שמשפיע לו ית"ש הוא בעיניו דבר גדול מאוד ומשבח לו ית"ש וזה מורה אות דלת בשם יהודה וז"ש "ויגש "אליו "יהודא ר"ת איו פי' שאם בגשת האדם לתפילה יתחמץ לבבי וכליותי אשתונן הלא אני בעד ולא אדע ובפרט שחטאתי לפניו ואיך אמצא עתה מקום כבודו ית"ש להתפלל שתעלה תפלתי לפניו ית"ש כיון שנתרחקתי מאד מאתו ית"ש א"כ איפוא עמי שיהי' קרוב לי בקראי לו ומרמז לי' הכ' תירוץ ע"ז ג' אופנים הנ"ל כי ויג"ש אלי"ו יהוד"ה ס"ת שוה אלו האותיות מרמזים על המדות של אברהם יצחק ויעקב שאלו האותיות מרמזים ונתוספו ונצטרפו לאבות הקדושים על שמם לאברהם אות ה' ויצחק כתיב פעם לישחק בשי"ן ולי‌עקב אות וא"ו הם אותיות שוה מרמז לנו הכ' בס"ת על זה הענין הרמוז בר"ת איו שמורה על מחשבה זו בהתרחקות מאתו ית"ש לזה מרמז בס"ת שוה כנ"ל שיאמר האדם שאני מבני האבות הקדושים שמרמז עליהם אותיות שוה כנ"ל וזה ויגש אליו יהודא כנ"ל שיהודה מרמז הודי' ותפילה לו ית"ש ובזאת יבא ויגש אליו ית"ש להודות ולהלל ולהתפלל ועל אופן הב' הנ"ל מרמז לנו הכ' בי אדוני שיאמר כיון שיש בי בנפשי חלק אלקי וז"ש בי אדוני שבי כביכול חלק מאדוני ה' ית"ש ועל אופן הג' אומר אדוני שאל את עבדיו שית"ש כביכול מתפלל עם עבדיו כנ"ל מנין שהקב"ה מתפלל כו' וגם י"ל עוד ע"ד לשון שאלה בבעלים שכביכול ית"ש נתן לנו חלק אלקי ממעל כנ"ל בדרך שאלה וזה מתפלל כנ"ל:

א"י ויגש אליו יהודא ויאמר בי אדוני דהנה כשאנו צריכים להמשיך רחמים צריכים אנו לעורר ולבקש בזכות אבותינו אברהם יצחק ויעקב וע"י זכותם נוכל להמשיך רחמים מהי"ג מדה"ר היא שם אהי' שאמר ית"ש אהי' אשר אהי' שבכל פעם שיהי' צריכים לרחמים אהי' עמהם אע"פ שאיני כדאי והגון כמ"ש וחנותי את אשר אחון כו' אע"פ

שאינו הגון ועי"ז יוכל כ"א מישראל להיות חזק בבטחונו בכל ענינים הצריכים לו שאע"פ שהוא יודע בעצמו שאינו כדאי עכ"ז יבקש מאתו ית' להמשיך עליו מי"ג מדה"ר מוחנותי את כו' ומשם אהי' בזכות אבות ולכן ר"ת של האבות גי' אהי' שהאבות המשיכו משם ולכן סדרו לנו קדמונינו לומר קודם התפילה ואני ברוב חסדך בזכות אברהם כו' שעי"ז מעוררין הי"ג מדה"ר משם אהי' ולהמשיך לשם הוי' ועי"ז יוכל להמתיק הדינים שבשם אדני רק כיון שבא לעורר בזכות אבות צריך לו אז לומר בלבו מתי יגיעו מעשי למעשי אבות אברהם י"ו כאמרם ז"ל חייב אדם לומר כו' ולאחוז במדת החסד מדת אברהם ופחד יצחק ותמימות כיעקב איש תם לאחזם ולקבל ע"ע זאת בקבלה ובאחיזה גמורה לגמול חסד בנפשו ובגופו וכן לשאר מדת האבות והנה האותיות שניתן להאבות להצטרף ולתוסף על שמם הם ה' לאברהם ושי"ן ליצחק שכתיב ישחק וא"ו ליעקב כנ"ל והם אותיות שוה שמדתם היה להיות בהשתוות תמיד לה' ואותיות שוה אלו גי' רפאל שע"י בחינתם ממשיכין רפואה וברפואה נכלל כל מיני הצלה וכמו שהוכחנו ממה שהמלאך שרפא את אברהם הלך להציל את לוט אף שמלאך אחד אין עושה שתי שליחות מוכרח שזה שליחות אחד הוא שברפואה נכלל כל מיני הצלות ולכן אותיות שוה גי' רפאל לרמז כנ"ל שהכל ממשיכים ע"י בחינתם של האבות גם שוה עה"כ גי' שי"ב מנין י"ב צרופי הוי' שהם כללות הרחמים ע"י הארות ממשיכין רחמים מי"ב צרופי הוי' וזו הכל רמוז כאן ויגש אליו יהודא ר"ת איו ר"ת "אברהם "יצחק "ויעקב וס"ת שוה ואמצעי תיבות גי' חיים לרמז כנ"ל שרצה יהודא ע"י מדת האבות להמשיך חיים ורפואה וזה רמוז בס"ת שוה שגי' רפאל וברפואה נכלל כל מיני טובות והכל רצה יהודה להמשיך ע"י זכות האבות כנ"ל:

א"י ויגש אליו יהודא אמרו ז"ל מצינו הגשה לתפילה כי תפילה לשון דביקותו מלשון נפתלתי כי ע"י תפילה מדבק עצמו באלקותו ית"ש ואז כשדבק באלקותו ית"ש אז בוודאי תפילתו עושה רושם ואמרו ז"ל התפלל ולא נענה יחזור ויתפלל ולא יתיאש א"ע מן הרחמים כי ית"ש חפץ ורוצה ומתאווה לתפילת ישראל ואע"פ שלא נענה אדם עדיין בתפילתו לא יאמר כבר נסיתי הרבה פעמים ואינו רואה שום ישועה ע"י תפילתי עכ"ז יאמר בלבו אחזור ואתפלל תמיד לו ית"ש כי בוודאי אהי' מעורר רחמנותו ית"ש כי ית"ש חפץ שלא ידח ממנו נידח וישגר תפילתו בפי ותהיה תפלתו שגורה לקבל בפי ויתקבל וזהו מרומז כאן שר"ת "ויגש "אליו "יהודה הוא איו שפי' ששואל אי' חסד האל וישועתו ע"י תפלתי ומרמז לנו הכ' שיתרץ לעצמו ע"ז שלא יתיאש א"ע מן הרחמים כי בי אדוני כי בי חלק אלקי ממעל ולכן ידבר נא באזני אדוני ותעשה למענך ותקבל תפילתי:

במדרש ע"פ זה ויגש כו' חורש זה יהודא בקוצר זה יוסף שנאמר והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך כו' ודורך ענבים זה יהודה כו' במושך הזרע זה יוסף שמשך זרעו של אביו הנה יש ב' מדריגות צדיקים יש צדיק שעובד ית"ש בתורה ומצות ועבודתו בהתגלות בשירות ותשבחות ומודה ומהלל תמיד ויש צדיק שעובד לו ית"ש במחשבה שמחשבתו תמיד דבוקה באלקיו בלי הפסק רגע א' וזה עבודה בחשאי לו ית"ש וזהו מה שאמרו חז"ל בענין ד' מלכים דוד ואסא יהושפט ויחזקי' דוד אמר ארדוף אויבי כו' יהושפט אמר אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף אלא הריני אומר שירה ואתה עושה אמר ית' אני עושה כן דכתיב ובעת החילו ברנה נתן ה' כו' חזקי' אמר כו' אלא הריני ישן על מטתי ואתה עושה כו' ויצא מלאך ה' כו' הענין כנ"ל שיהושפט אמר שיאמר שירה כדרך הצדיק שעבודתו הוא בהתגלות בשירה והודי' ושבחות לו ית"ש ויחזקי' הוא היה מצדיקים שעבודתם בחשאי ולכן אמר אני על מטתי כו' ובכח מחשבתו הטובה המשיך ברצונו על ישראל חסדים עליונים ועל שונאיהם דינים וגבורות והנה כבר כתבנו שיהודה מרומז על הודי' ותפילה לאל ית"ש שזה עבודה בהתגלות ולכן אמרו ז"ל חורש זה יהודה כי חורש גי' עה"כ שירה גם גי' תפילה גם גי' הר"ת מז' מדות חסד וגבורה ת"ת נצח הי"מ שהם גי' תפילה עה"כ גם רמז חורש ביהודה היא כי החורש בשדה משרש ומכרית עשבים הרעים וכל הפסולת מהשדה כדי שיצמיח השדה יפה יפה כן עד"ז ע"י שירות ותשבחות והודי' לו ית"ש מכריתין כל החוחים והקוצים טומאות הס"א ולכן נקראו זמירות מלשון זמיר עריצים ולהכרית אותם וכן דרשו דרך ענבים זה יהודה כי ענבים גי' עקב מורה על עבודה בהתגלות כמ"ש על יו"ד עקב שהמשיך מבחינה ראשית חכמה עד בחי' עקב שהוא מדריגות התגלות כמ"ש באריכות ע"פ לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל יהי' שמך ששם יעקב מורה על הנ"ל להמשיך עד מדריגות עקב שהיא התגלות כי היה יעקב בחי' בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה ויהודה היה בדרך הצדיק הנ"ל שעובד לו ית"ש בהתגלות בשירות והודי' הוא דורך ענבים שיש בחי' יין המשומר בענביו וזה הצדיק דורך ענבים ומביא השפע הגנוז להתגלות להסוף והעקב כנ"ל ודרשו ז"ל קוצר זה יוסף דכתיב והנה אנחנו מאלמים אלומים כי אמרו ז"ל שם במד' והנה קמה אלומתי משתיקתא דאימה קמה שפי' ז"ל אלומתי מלשון מי ישים אלם וז"ש כאן קוצר זה יוסף כו' מאלמים אלומים לשון שתיקה שהי' עבודתו בחשאי ובמחשבה כנ"ל והנה קמה אלומתי משתיקתא גם על יוסף אמרו מושך זרע כו' כי הוא אמר הא לכם זרע עה"א גי' פקד יפקוד עם ב' תיבות והכ' שהמשיך הגאולה ואמר פקד יפקוד אלקים אתכם מזה והנה ית"ש אמר ליחזקאל קח לך עץ אחד וכתוב עליו יהודה כו' ולקח עץ א'

וכתב עליו יוסף וקרב אחד אל אחד והי' לאחדים בידיך זה רומז על התחברות מדריגות יהודה למדריגות יוסף עבודת יהודה בהתגלות כנ"ל לעבודת יוסף בחשאי שיתחברו כל המדות העליונות שהמשיכו משם וב"פ עץ כמ"ש והי' לאחדים בידיך הב"פ עץ גי' ש"ך כי ע"י התחברות ב' מדריגית הנ"ל מתגלות חכמה עליונה שיש בה ל"ב נתיבות החכמה וכ"א כלול מיו"ד גי' ש"ך וזה שמרמז לנו הכ' כאן ענין התפילה כנ"ל שמרומז בה הדרך לתפילה בג' אופנים כנ"ל ומרומז עוד בכתוב בחי' יחוד עליונות הנ"ל שרמזו במד' הנ"ל ענין ב' מדריגות הצדיקים כי ויגש עה"כ גי' ב"פ עץ כנ"ל שמורה התגלות ל"ב נתיבות החכמה ע"י המשכה מחכמה עליונה אליו גי' הוי' ואהי' ובתי' יהודא מרומז יחוד הוי' ואדנ"י כי ביהודא יש אותיות הוי' ואות ד' מורה על שם אדנ"י כידוע ששם אדנ"י מרומז באות ד' ונשפע משם מבחי' ראשית שמרומז בשם אהי' ע"י בח' שם אדנ"י שהוא מורה על התגלות ומתיחדים השמות אהי' והוי' ואדני וממשיכין החכמה העליונה להתגלות ע"י התפילה ואמר הכ' ויאמר בי אדוני שע"י התפילה כנ"ל ממשיך שיאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה שישיגו שכבוד ה' מלא כל הארץ ולית אתר פנוי מני' ובכל אדם מלובש חיותו ית"ש ויאמר כ"א בי אדוני שיש בי חלק חיות מאתו ית"ש ויחשוק לדבק זה החיות לו ית"ש כן יהיה ב"ב וז"ש עוד במדרש עפ"ז זשה"כ ואהי' אצלו אמון ואהי' שעשועים יום יום גי' יב"ק גי' הוי' אהי' אדני ע"ד הנ"ל שיחוד השמות מרומז כאן:

ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים מטוב מצרים כו' שלח לו שיש במצרים כזאת זה לעומת זה כי הי' אז שר של מצרים גדול מאוד והי' לו אחיזה בקדושה גדולה כדמצינו שמצרים הי' שני' לא"י ולכן הי' מוכרח יעקב לירד שם ולהשפיל הטומאה ולבטל כוחה במה שיש לה אחיזה בקדושה גדולה ולבטל כוחה ולהשפיל השר של מצרים שהי' השר הראשון כנ"ל שמצרים שני' לא"י שהוא אינה תחת שר ומצרים שני' לה נמצא שהיא שר הראשון והי' לו אחיזה בקדושה גדולה וביטל כוחו הי' ע"י ירידת יעקב למצרים שהי' כביכול הקדושה כמו השפעה בירידת יעקב צדיק יסוד עולם של הדור וממילא הי' עי"ז גם השפלה להשר וכח הטומאה הנאחזת בהקדושה ובזה נתבטל כח הטומאה ונתפרדו כל פועלי און ואח"כ נתעלה הקדושה מאד ומאוד וזה פי' אנכי ארד עמך מצרימה להם יהי' הירידה ע"י ירידתך כי כפשוטו קשה כיון שהי' יעקב ירא לירד למצרים כאמרם ז"ל למה הבטחה זאת שאנכי ארד עמך כו' ואנכי אעלך גם עלה אדרבא קשה לא ירד למצרים ולא יהי' צריך להעלות משם רק ע"ד הנ"ל שהירידה היתה כדי להיות השפלה לטומאת מצרים הנאחזת בקדושה ואח"כ יהי' אנכי אעלך גם עלה עלי' גדולה מה שלא

אפשר עתה שהקליפה והטומאה לא נתבטלה ועד"ז פי' נחית בחסדיך כו' נחית הוא לשון נחות דרגא ולשון ירידה שהורדת חסדיך והשפלות ועי"ז עם זו גאלת וז"ש ולאביו שלח כזאת בכ"ף דמיון פי' שיש כאן בחי' זו לעומת זה וז"ש בזאת הוא הקדושה ולכן צריך להשפילם ע"י ירידתך ושלח לו עשרה חמורים נושאים מטוב מצרים כי מצרים קליפה שלה הוא קליפות חמור ועשרה חמורים רמז לעשר כתרין דמסאבותא נגד בחי' הקדושה ט' הקדושים ושפלת קליפת זאת בשלימות תהי' ע"י משיח צדקינו עני ורוכב על החמור פי' שמושל על הקליפות החמור הוא משיחינו שיבוא ב"ב:

ולאביו שלח כזאת כו'. וכל טוב מצרים אמרו ז"ל ששלח יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו וצריך להבין מה רמזו לנו בזה ונראה לומר כי הנה כתב בהמגלה עמוקות שלכן כתיב ביעקב לשון נפש כמ"ש כל הנפש הבא' לבית יעקב כו' וכן שבעים נפש ירדו למצרים ולא כתיב נפשות וכתב שרומז על גלות מצרים שכתיב ומושב בנ"י כו' ארבע מאות ושלשים מספרו מנין נפש והנה הגלות הי' לברר נ"ק שהי' מגיע לחלקים בחי' דורות כי עיקר גלות מצרים הי' לברר נ"ק וז"ש ואחרי כן יצאו ברכוש גדול וכתיב וינצלו את מצרים ושמעתי ממורי ורבי מהר"מ מרימנאב נבג"מ על מ"ש חז"ל על דורות ששתלן בכל דור ודור כי באמת כיון שנקראי' דורות בוודאי הי' בהם ג"כ צדיקים כי אין דור בלא צדיקים דאל"כ א"א כלל לבוא להוי' הנקרא דור רק שבתתקע"ד דורות הי' הצדיקים מועטים מאוד ולא הי' יכלתן להכריע את בני דורן לזכות לכך קמטו בלא עת והקב"ה ברוב רחמיו לבל ידח ממנו נדח שתלן בכל דור ודור כדי שיתחברו אותן צדיקים המועטין עם הצדיקים שבכל דור ודור ויהי' כח בידם לברר הנ"ק מכל הרשעים של תתקע"ד דורות והנה כן הי' ג"כ במצרים שנתחברו צדיקים שבתתקע"ד דורות עם הצדיקים שהי' אז וז"ש חז"ל ששלח לו יין ישן גי' נפש וי"ל דיוקם מדכתיב כל טוב מצרים טוב בא"ת ב"ש הוא נפש לרמוז על הטוב שיבררו בת' שנה בגלות שגי' נפש דעת הצדיקים מתתקע"ד דורות לא הי' באפשר לברר הנ"ק שרומזים בתיבות טוב שבחילוף הוא נפש והנה הצדיקים מתתקע"ד דורות נקראים זקנים כיון שהם הקודמים והנה נפש עם דעת גי' תתקע"ד וז"ש חז"ל ששלח לו יין ישן וגם יש שם דעת זקנים הם התתקע"ד דורות מהם יהי' שם צדיקים בדעת טוב וז"ש בצחות לשונם יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו הוא מספר שוה למספר של תתקע"ד דורות עה"כ רומז כנ"ל:

וירא את העגלות אשר שלח יוסף דרשו ז"ל שמסר יוסף פ' עגלה ערופה להבין איך הי' זה סימן מובהק שהוא יוסף רק כי במצות עגלה ערופה כתיב והי' העיר הקרוב' אל החלל ולקחו זקני העיר ההוא עגלת בקר כו' והורידו זקני העיר ההוא עגלת בקר כו' והזקני

העיר ההוא ירחצו ידיהם כו' כפר לעמך ישראל הענין מה שדווקא הזקנים הקרובים כנ"ל הי' מחויבים בקרבן זה רק כי אמרו ז"ל שלכן ההורג בשוגג ישב בעיר מקלט עד מות הכהן גדול כדי שלא יהי' דור שטוב לכהן גדול על שהי' לכהן גדול לבקש רחמים שלא יארע כן בימיו וכן מחויב כל צדיק הדור להתפלל על דורו וז"ש יעקב כי ארד אל בני אבל שאולה כי אמרו חי' רעה אכלתהו ותלה יעקב זה לעון ע"ע שלא החפלל שלא תשכל חי' רעה את האדם ובפרט צדיק כיוסף ובפרט בנו שוודאי הי' חיוב ליעקב להתפלל ע"ז והי' זה תמיד כל הכ"ב שנים במחשבתו פ' עגלה ערופה שצריכים זקנים כפרה מוכרח שצריך הצדיק להתפלל כנ"ל ולכן הי' נחשב בעיני יעקב לעון גדול ע"ע והוכיח זה מפ' עגלה ערופה ולכן שלח יוסף לו זה הפרשה להבין שבאמתלא אירע בימיו ואינו צריך לעגלה ערופה ואלמלא לא הי' חי הי' צריך לעגלה ערופה ולכפרה ולכן תיכף ותחי רוח יעקב אביהם וכן וירא יעקב את העגלות וירא ר"ת "ותחי "רוח "יעקב "אביהם:

ויסע ישראל וכל אשר לו ויבוא בארה שבע ואמרו ז"ל במד' שהלך לשם לקוץ ארזים ששתל זקינו אברהם כי יעקב אותיות יו"ד עקב רומז שהי' כולל בחכמתו לתקן כל העולמות מתתא לעילא ומעילא לתתא ותיקן הכל שיהי' תקומה לבניו עד סוף כל הדורות והי' בחי' בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה שהמשיך מבחי' ראשית עד אחרית וסוף כל הדורות ויעקב חבל נחלתו כי אף כשאנו בגלות המר בתכלית השפלות ואין בנו כח להרים ראש מחמת כובד הגלות ונמס לבבינו בקרבינו שאין לנו לב לדעת איך לשוב אל ה' באמת ובלבב שלם עכ"ז זאת נחמתינו שאנו אוחזין בחבל של יעקב אע"ה שהוא הבריח התיכון הבטיח לו אנכי ארד עמך כו' ואנכי אעלך גם עלה הכפל מורה לרבות גם גאולה העתידה כי יעקב הצטער מאוד על גלות בניו כמ"ש בזוה"ק ע"פ ויגע בכף יריכו שרמז לו דוחקא וצערא דבניו בגלות בתראה וניחם אותו ית"ש לא יקרא עוד שמך יעקב כ"א ישראל כי יעקב מורה על השפלה ועקב וישראל הוא לשון ראש שישראל הוא אותיות לי ראש מורה על שררה וזהו רמז כאן ויסע ישראל כו' בארה שבע רומז על מדת מלכות מדה שביעית הוא השכינה הקדושה ששוכנת בתחתונים ונקראת כנס"י ואמרו ז"ל שהלך לקוץ ארזים ששתל אברהם פי' שיקח את שהמשיך אברהם איש החסד לגרום החסדים לכנס"י עד סוף כל הדורות עד ביאת משיחינו שיבוא ב"ב:

ויוסף ישית ידו על עיניך. יש לדקדק למה אמר לשון ישית ולא אמר יתן או ישים, ונ"ל כי רמז על מ"ש בספרים שבתיבת בראשית יש תש"ך צרופים גי' י"פ חסד שחסד גי' הוי' במילוי ונרמז כ"ז בתיבת בראשית לרמוז כי עולם חסד יבנה ובכל עשרה מאמרות הי' חסדו ית"ש הגם שבראשית ברא אלקים במדה"ד כ"ז היא רק כדי להכרית כל הרשעים

ועי"ז נמתקין כל הגבורות מישראל ומתמלאין כל הי' מאמרות מי"פ חסד ולכן אחר פסוקי דזמרה שנתקנים כדי לזמר עריצים והרשעים אומרים אח"כ ביום ההוא יהי' ה' א' ושמו אחד כשנכרתים הרשעים ועי"ז תרוממנה קרנות צדיק ומתגלה החסד שבכל עשרה מאמרות ולכן תיכף צריך לסמוך תיבות ישתבח שגי' י"פ חסד וז"ש כאן ליעקב שאל ידאג מרדת מצרימה שהם מקום ערות הארץ ושורים שם דינים קשים כי יוסף הצדיק ימתק כל הדינים שבכל יו"ד מאמרות ומתמלא בחסדים וז"ש ישית ידו ישית גי' י"פ חשד וידו אותיות יו"ד רומז להוי' במילוי יוד"ין שהוא גי' חסד על עיניך ב"פ עין גי' י"פ הוי' לרמוז שיפעול שכל יו"ד הויות שבכל היו"ד מאמרות יתמלאו ביודין שגי' חסד:
(לקוטים)

היש לכם אב או אח כי ישראל אותיות אור ליש שממשיכין האור מאין ליש עי"ז השי"ת לנו אב או אח ע"ד למען אחי וריעי:

כי עבדך ערב בתערובות את הנער עם הנער משיח בן יוסף ומשיח ב"ד ונפשו קשורה בנפשו:

ויחי

ויאמר יעקב אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אותי כו', הנה השם שדי אמרו ז"ל שאמר לעולמו די ואחז"ל שאמר שדי באלקותו ית"ש כי לית אתר פנוי' מני' ואין שיעור וערך וסוף ולכן די באלקותו כי הוא ית"ש דבר שאין סוף וא"א לומר על דבר שאין סוף שאין די ח"ו ועכ"ז מחמת שהשם הוא מלשון די ואמר י"ת די באלקותו הורה לנו ית"ש מדת הסתפקות וזהו דרך אבותינו הקדושים מצינו באברהם שנק' אברם אב רם ואח"כ אברהם אב המון גוים כו' והוא אמר אנכי עפר ואפר והי' בחי' אבר מה וכן משה אמר ונחנו מה וזה שמחזיק עצמו תמיד בשפלות משיג אותו ית"ש ע"י שם אל שדי והנה בלוז גי' מה וז"ש אל שדי נראה אלי בלוז ע"י מדת מה והכנעה ויברך אותו שעי"ז שהי' מחזיק עצמו לאינו כדאי והגון הי' ממשיך ברכות מוחנותי את אשר אחון כו' אע"פ שאינו כדאי והגון וארץ כנען לשון הכנעה הגם שא"י גבוה מכל הארצות שמה כנען ויש לרמוז שהשם אל שדי גי' רצון שעד מקום שאמר לעולמו די שמורה עד סוף כל הבחי' שאמר ית"ש די הגם שהוא בשפל הטבע והמדריגה הגיע שם ג"כ רצון הבורא ית"ש שאלמלא כן לא הי' נברא וית"ש ברא טבע הארץ כנען שגורמת הכנעה וטבעה הכנעה כי הוא ע"ד שאחז"ל בכ"מ שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותנותו ועשה ית"ש שיהי' נמצא במקום אחד טבע זו בבריאה שברא ית"ש במבחר הארצות ארץ הקדושה:

ויברך את יוסף ויאמר האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו כו' המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים, במ"ד הה"ד יראו את ה' קדושיו כי אין מחסור ליריאיו בשעה שיצא יוסף מאביו ופניו צהובות אמרו אחיו ליוסף בירך ולנו לא בירך, יש לפרש דרשתם ז"ל ע"פ מה שאמר לא הי' אדם שקראו להקב"ה אדון עד שבא אברהם הענין כי כל מה שברא הקב"ה לא בראו אלא לכבודו ולהטיב לבריותיו ושהם יכירו רחמיו וחסדיו הגדולים שהם בכל עת ורגע וכמו שאמרם ועל נפלאותיך וטובתיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים ואברהם איש החסד שהמשיך חסדים והכיר מאוד חסדיו הגדולים ולכן קראו אדון להורות שהחסדים שהם בכל העולם הכל הוא י"ת אדון העולם עליהם והוא אל אדון על כל המעשים המרומז בשם אדני וגדלו וטובו מלא עולם ועכ"ז צריך לירא מפניו ית"ש שהוא אדון ומושל וזהו ענין יחוד הוי' ואדני שהוא יחוד קוב"ה ושכינתי' כשמאמיני' שית"ש הוא הי' הוה ויהי' המרומז בשם הוי' והוא אדון על כל המעשים המרומז בשם אדני ומשבחין ומהללין אותו ית"ש ע"ז שהוא מהוה כל הויות ומתיראים מאתו ית"ש מאוד על שהוא אדון וכמ"ש ואם אדונים אני אי' מוראי וזש"כ בס' שמכל דיבור שיוצא מפי האדם בקדושה ובטהרה בדחילו ורחימו נברא ממנו מלאך כי מלאך גי' הוי' אדני כי ע"י רחימו ודחילו שהם אהבה ויראה מדת אברהם ויצחק והם מרומזים בשמות הוי' אדני כי הוי' מורה רחמים ואדני מורה דין כי כתיב אחד הי' אברהם אחד גי' אהבה כי אברהם עבד אותו ית"ש במדת אהבה שהכיר גודל רחמיו וחסדיו ית"ש על בריותיו שהוא לאין שיעור ותכלית וסוף ולכן צריך שכלם יהללו ויברכו את שמו בשמחה ואהבה גדולה ועכ"ז צריך לשתף האהבה ביראה וליראה מפניו ית"ש מאוד לידע שהוא אדון ומושל ושליט ואית דין ואית דיין לשם הוי' שמורה רחמים ויצחק הי' עיקר עבודתו ביראה ופחד ובושה איך להתירא מפניו מלך מ"ה הקב"ה ועכ"ז הי' ג"כ נכלל בחסדים באהבה ג"כ רק כי עיקר עבודתו ביראה ועיקר יחוד הוי' אדני הי' ע"י יעקב שהי' יושב אוהלים ואחז בשני מדות של אברהם ושל יצחק ועשה יחוד הוי' ואדני והי' מהלל תמיד להשי"ת על החסדים הגדולים שעשה עם בריותיו והוא אדון עליהם וכשהגיע זמנו לפטור מן העולם מסר היחוד לבנו ליוסף הצדיק שנק' כל שכולל כל המדות העליונות ומשפיע לננס"י והי' כולל כל המדות העליונות י"ב שבטים כמ"ש במ"א ע"פ ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך שכם גי' י"ב צרופי הוי' עה"א כי כל שבט הי' ממשיך שפע מצירוף א' משם הוי' ויוסף הי' ממשיך מכולן ולכן בירך ליוסף האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו כביכול כאילו הי' לפניו ית"ש כיון שמקודם להם עד שהי' הם בעולם לא נתפרסם אלקותו והם התגלו שמו בפי הבריות וגם הרועה אותי מעודי עד היום הזה ואני מהללו

ומשבחו ומודה לו ית"ש ע"ז ועי"ז נעשה יחוד הוי' אדני גי' האלקים וגי' המלאך וז"ש המלאך הגואל אותי כו' הוא יברך את הנערים שגם ע"י מעשיהם יגרמו היחוד יאמר לשאר שבטים יראו את ה' קדושיו כי אין מחסור ליריאיו ר"ת מלאך גי' הוי' אדני שאמר להם שכולן יהי' יכולין לפעול יחוד הוי' אדנ"י בצירוף שלו רק שיוסף כולל כנ"ל לכך הקדימו וברכו בהיחוד בכל השמות כנ"ל:

האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק האלקים הרועה אותי מעודי עד היום הזה, והנה התרגום על האלקים הא' אלקא ועל אלקים הב' פי' ה' כי צדיק מושל ביראת אלקים ותגזר אומר ויקם לך שהדינין הצדיקים מוליכים אות' למקום שרוצים וז"ש האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו כביכול הוא הלך בדרך שהם הי' רוצים וזה שפי' אלקי' אלקא על מדה"ד ואח"כ על מדה"ר פי' ה':

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים כו', פי' רש"י נסתלקה ממנו השכינה, נראה שבאמת בדברים האלו שאמר יעקב להם מרמזים כל הדברים שאירעו לכל שבט ושבט מאז ועד עת יבוא משיח צדקינו ב"ב רק שמקודם הי' רוצה לומר להם בנגלה ואח"כ אמר להם בנסתר וע"ד סתום וחתום הדברים וז"ש שביקש לגלות את הקץ לגלות דייקא ובאמת הי' זה חסד מאלקי החסד שיסתום הדברים כי אם הי' מגלה אריכות הגלות כ"כ וסבלות הצרות שסבלנו מאז עד אתה הי' קשה מאוד להשבטים והי' מצערן מאוד וגם כל הדורות הי' מצטערין מאוד אם הי' יודעין זה משא"כ כשלא נגלה אז הי' מחכים הדורות בכל יום ויום שיבוא וכן אנו מחכים אע"פ שיתמהמה מ"מ בוודאי יבוא ב"ב אמן:

הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם הנה יש ב' בחי' יעקב וישראל והנה בחי' יעקב הוא יו"ד עקב לרמוז על מה שאנו מקיימין התורה בגשמיות עתה והתורה נכללת ביו"ד דברות ובהם קע"ב תיבות וכן התורה נתלבשת בלבוש זה שיכולין אנו לקיימה בגשמיות ובאמת אנו עתידין לקיימה לעתיד בבחי' לי ראש ברוחניות כדרך שהי' המלאכים רוצים לקבלה ולקיימה ע"ד שפי' ועמדו רגליו ביום ההוא כו' שלעתיד לנו יהי' עמידה כמלאכים שנקיים התורה ומרומז ברגליו גי' רמ"ח מ"ע עה"כ ונקיים רמ"ח מ"ע כמו המלאכים שהם עומדים משא"כ עתה אנו הולכים ע"ד מרחוק ה' נראה לי שהעומדים מרחוק הולך א' לחבירו משא"כ בעומדים זא"ז גם יעמדו רגליו שלא נקיים במדריגות רגל בגשמיות רק לי ראש ועמדו לשון הפסקה כמו ותעמוד מלדת וז"ש ומחוקק מבין רגליו כי יש אותיות נקודות וטעמים וגבוה מהם השירטוט ועוד גבוה יותר הסרגל הוא הכנה קודם השירטוט והוא גבוה משרטוט ומאותיות ונקודות וטעמים

ובבחינה זו אנו עתידים לקיים המצות לעתיד שיהי' בטילים מהגשמיות רק ברוחניות ויעקב הי' מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה לרמוז כנ"ל שע"י שאנו מקיימין עתה התוה"ק בבחי' יו"ד עקב אנו עתידין לקיימה בבחי' לי ראש וז"ש לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל שאז יהי' לי ראש וז"ש ומחוקק הוא תורה רשימה כנ"ל בהסרגיל ואנו עתידין לבוא לתורה רשומה מבין רגליו ע"י שמקיימין התורה עתה בבחי' רגל יעקב בשפל המדריגה בגשמיות עי"ז אנו עתידין לקיימה ולהשגה במחוקק תורה רשימה כנ"ל שרגליו גי' רמ"ח מ"ע עה"כ והנה עיקר קיום התוה"ק הי' בג' שבטים "יהודה כנ"ל ומחוקק מבין רגליו ולו"י שנאמר יורו משפטיך ליעקב ולישׂשכר חמור גרם כו' ור"ת מאלו ג' שבטים הוא ר"ת שם היוצא מר"ת "ה' "לאורך "ימים ורמז בזה שע"י חכמה תתאי בחי' יו"ד ולומדים התוה"ק בזאת הבחינה חכמה תתאי עי"ז באים ליו"ד עילאי וזה הר"ת יל"י שע"י יוד תתאי באים ללמוד התורה ובאים לחכמה עילאי והתורה הוא הדביקות בינינו לבין בוראינו ית"ש ולכן מתחלת בב' ומסיימת בלמ"ד אותיות לב לרמוז שהיא לב כל העולמות ועוד רומז כי אלו האותיות כל אות שתדבק לאיזה אות מהוי' נעשה תיבה שלימה כמו בי בו בה לי לו לה מה שלא תמצא כן בכל אותיות א"ב שתהי' יוכל לדבק כל אות שתרצה לכל אות מהוי' ויהי' תיבה שלימה לרמוז שע"י תורה שהוא ל"ב כל העולמות דבק בה' והנה תורה שבכתב ה' חומשים ושבע"פ ששה ס"מ עכ"ז נכללת בתורה שבכתב ולכן הי' בלוחות ארכן ששה נרמז שנכללו ג"כ בהם הששה ס"מ וצריך ליחד אותיות ה"ו מרמזים תורה שבכתב ושבע"פ וז"ש הקבצו ושמעו כו' הקבצו הוא אותיות ה' קבץ ו' לקבץ הה' אל הו' כנ"ל ושמעו בני יעקב פי' שתקיימו התורה בבחי' יעקב כנ"ל יוד עקב ועי"ז תזכו ושמעו אל ישראל אביכם שתתקיימו התורה בבחי' לי ראׁ כנ"ל וז"ש אשא דעי למרחוק כנ"ל שעתה מקיימין התורה בבחי' מרחוק ה' נראה לי ע"י קיום התורה בגשמיי ובזה נברא העולם כמ"ש ואהי' אצלו אמון. ובה' בראם בה' חומשי תורה בראם נבוא לבחי' לי ראש כנ"ל וז"ש ולפועלי אתן צדק שהפועלה בתורה כנ"ל:

ראובן בכורי אתה כוחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז, הנה שופרי' דיעקב מעין שופרי' דאדה"ר כי ידוע שיעקב הי' תיקונו והי' ראוי שבכור יעקב יתקן חטא קין בנו דאדם קדמאי ושם נאמר וישע ה' אל הבל כו' ואל קין כו' וז"ש לו יעקב כיון שאתה בכורי הי' ראוי "יתר "שאת "ויתר "עז ר"ת וישע רומז לו שהי' ראוי שיתקן חטא קין רק מחמת שלא תיקן זה נחשב לראובן קצת לחטא ולכן אחז"ל כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה ולכן אמר משה רבינו ע"ה יחי ראובן ואל ימות ומה שאמר הכ' כאן כי עלית משכבי אביך יש לפרש לשבח כי הנה מצינו דרך העולם שמשימין במטה ג' כרין בראש וכסתות

ב' עליון ותחתון ומפה הרי ו' דברים כאן ומטה כולל וכן כנס"י נקראת מטה והוא כוללת כל המדות והוא בחי' קבלת עומ"ש שזה הוא כוללת כל המדות כי למשל איש שהיא בעל החסד הוא מדה טובה אבל מה יתרון במדתו אם אינו מקבל עומ"ש במדה זו אינו טוב כלל נמצא שכוללת לכל המדות טובות הוא קבלת עומ"ש והוא מרומזות במטה הכוללת הו' דברים כנ"ל לרמוז שקבלת עומ"ש הוא כללות המדות ולכן צריך לקבל אז עומ"ש כשעולין למטה ולכן משכב ר"ת "ברוך "שם "כבוד "מלכותו וכתבו ספרי מוסר שהר"ת מן "ברוך "שם "כבוד "מלכותו "לעולם "ועד שהם משכב ל"ו הם דבוקים בהוי' שמצינו בשם הוי' כמו רננו צדיקים בה' וכן שה' אשרי העם שה' אלקיו וכן בה' מה' לה' וה' מה שלא תמצא כן בכל שאר האותיות לרמוז שמי שמקבל על עצמו עומ"ש דבוק בהוי' ית"ש והנה ע"י שמקבלין ע"ע עומ"ש מעלין מדת כנס"י למעלה וז"ש כי עלית משכבי אביך משכב ר"ת "ברוך "שם "כבוד "מלכותו ועי"ז עלית משכבי אביך כנ"ל שהעלה כנס"י מלכות אבינו שבשמים:

כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דיבר להם אביהם ויש לדקדק לאיזה צורך אמר כאן אחר כל הברכות שהוא שנים עשר וכי לא ידעינן בלא זה שהי' שנים עשר גם יש לדקדק שאמר וזאת אשר דיבר כו' ודיבור הוא לשון קשות ומורה על גבורה וכאן על הברכות שהמשיך עליהם חסדים ורחמים גדולים הי' לכתוב וזאת אשר אמר אמירה רכה ומורה חסדים ונראה ע"ד שפי' מורי בעל נועם אלימלך מ"ש חז"ל ע"פ חסד ומשפט אשירה לשון פירות הנושרים שהצדיק פועל שהי' נושר מהמקורות עליונים חסד על ישראל ומשפט ודין על שונאיהם וזה הכח ניתן לנו בירושה מאבינו יעקב שהי' יושב אוהלים והי' ממוצע להאבות הקדושים והי' יכול להמשיך גבורות ודינים מסטרא דשמאלא פחד יצחק נגד שונאיו כשהי' צריך לזה נגד לבן ועשו ואנשי שכם וכאשר קרבו הם למות מסרו זה הכח לבניהם ולזרעם אחריהם עד עולם שיהי' בהם כח לשלוט בהם ע"י שם אלקים כידוע ויהי' משמאל ומימין על ישראל שלום ולהטיל הגבורות על שונאיהם וזה ע"י הברכות שבירך אותם שהגם שעיקר כוונתו הי' להמשיך חסדים עליהם מ"מ לכל אחד מהברכות מרומז גבורה אצל ראובן יתר עז ובשמעון ולוי ארור אפם כי עז וביהודה ידך בעורף אויביך וכן בכולם כדי שיהי' כח בידם ג"כ להטיל הגבורות על שונאיהם וז"ש כל אלה גי' אלקים שרומז למדה"ד ואמר כל אלה שבטי ישראל שנים עשר שלכל השנים עשר שבטים ניתן הכח משם אלקים להטיל גבורה ודין על שונאיהם ומפרש הכ' ע"י מה נתן להם זה הכח לזה אמר וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם שבכ"א מהברכות תמצא ג"כ דיבור קשות לרמוז על הנ"ל ואמר איש

אשר כברכתו בירך אותם לאמר שאל יקשה בעיניך מה שאין לשון גבורה בכ"א שוה כי בחכמות הקדושה בירך לכ"א כפי בחינתו ושורש ברכתו בעולם עליון:

כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו בירך אותם, כי ברכת יעקב בוודאי הי' ע"י שהי' ממשיך לכ"א מהשבטים מצינור המיוחד לכל שבט ושבט ובוודאי מרמז בברכת כל שבט צרופו המיוחד לו וז"ש איש אשר כברכתו בירך אותם וי"ב שבטים כ"א יש לו צינור שהוא בחי' אות וא"ו כי השפעה צריכה להמשיך ע"י תיקוני המדות שהם ששה כי האיך ימשיך ע"ע מדת חסד עליון רק אם עושה חסד וכן מדת גבור' על האוה"ע ושונאיו אם אין מתגבר על יצרו ומקיים רגזו ואל תחטאו וכדומה כל המדות והנה י"ב פעמים אות וא"ו גי' חסד שעי"ז ממשיך חסד לכללות ישראל ושבט הוא מלשון ענף כי יעקב הוא הי' כללות כ"ז והי"ב שבטים הי' ענפים ואמר כל אלה כי אלה גי' ששה פעמים ששה כי מצינו שהשבטים נחלקו לב' בחי' כמ"ש באבני אפוד ששה משמותם על אבן אחת כו' וכן בהר גריזים והר עבל וז"ש אלה וכאלה יוסף עמנו להגדיל שמו י"ת ב"פ אלה גי' חסד כי גדולה הוא חסד ע"ד שפי' כרחמיו וכרוב חסדיו הגדיל לנו גי' אלקים עשה עמנו מדת גדולה שהוא חסד והנה הטעם שכולל זה בב"פ אלה כי אלה שגי' ששה פ' ששה והוא מורה על תיקון ששה מדות כנ"ל כי במדה אחת בכל מדה ומדה צריך להיות כלולים כל המדות כמ"ש במ"א בענין מדות שבורות שהי' בענין הארון לרמז הנ"ל שצריך לשבר מדותיו וכן מדה כלולה מכולם וזה תיקון ששה המדות שיהי' כלולים משששה פ' ששה וזה רמוז כאן כל אלה שבטי ישראל וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם כו' כנ"ל שהמשיך להם הברכה ע"י ענין אלה שמורה על תיקון המדות ושבטו כנ"ל שהי' ענפים מיעקב שהי' איש תם שזהו מורה על תיקון כל המדות וכלולים בחי' אברהם ויצחק חו"ב זהו איש תם משא"כ מי שמתנהג במדה אחת אינו שלם וזאת אשר דיבר להם אביהם שהמשיך הברכות למדת מלכות נקראת זאת איש אשר כברכתו הבריכה שלו בהוי' וצירופו בירך אותם והמשיך לכל אחד בצינור שלו כנ"ל:

(לקוטים)

ראובן בלבל יצועי אביו ועי"ז לא תיקן מה שהרג קין את הבל ובלהה בה אותיות הבל והי' צריך לתקן הנ"ל וכשבלבל פגם בההי"ן דבלהה ונעשה בל לשון בלבול:

מסורה מן ג' עלית משכבי אביך עלית למרום כו' מטרף בני עלית כי ע"י שראובן הי' מטרף בני עלית ולכן אף שג"כ עלית משכבי מ"מ עלית למרום כו' ע"י משה שאמר יחי ראובן ואל ימות:

שמות

בימי שובבים כתוב לכווין בשם שגי' על צבא כי במצרים הי' פרים ורבים במאוד בכח השם צבאות גי' עה"כ פרו ורבו הוא אותיות צבא אות והוא גי' עה"כ מילוי של שם שדי ומי שפוגם ח"ו באות ברית שלו ופגם באות בצבאות צריך לתקן משם צבאות מילוי שדי כנ"ל וכענין שאמרו הקדמונים להתענות בשובבים כי הנה אלו הפרשיות קורין בטבת ושבט שהם חדשים קשים כי כן סדר השנה ניסן אייר סיון הם טובים לנו ותמוז אב אלול בהם לס"א אחיזה ח"ו וע"י תפילת משה שנאמר לו ביום הכפורים סלחתי כדבריך והראשית מארבעים יום הי' באלול נתבטל ולכן הי' המן מפיל פור ונפל באדר שמח שהי' סבור שיצליח ונהפך גם אדר לנו לששון ולשמחה כאלול והוא ג"כ דוגמת אלול שקודם י"ה כי ניסן ר"ה כמ"ש חז"ל והנה אלו הב' חדשים טיבת ושבט צריך פרישות וטהרה שאמרו הקדמונים לעשות שיפעול שלא יהי' לס"א חלק בהם ויהפכו ג"כ הם לטובה לנו ולכן אחר עשרה בטבת שמורה על האחיזה שהי' לס"א אחיזה בשמות הקדושים כביכול ומנעו השפע משמות הקדושים כי כל חודש שולט בו צירוף אחד מי"ב צרופי הוי' ולכן אחר עשרה בטיבת שמורה כנ"ל מתחיל שובבים שע"י שנעשה תשובה אז נבטל אחיזת הס"א שיש בהם וגם כי שובבים גי' י"ב צרופי הוי' עה"א שהם מ"ח הם גי' שובבים כי זה ענין גלות מצרים שהי' לס"א אחיזה בשמות הקדושים כביכול ומנעו השפע וז"ש ואלה שמות בנ"י השמות של בנ"י הם הי"ב שמות שיש לבנ"י שהם י"ב צרופי הוי' שלכל שבט אחיזתו בצירוף אחד וצירוף זה הוא צינור שלו ולפי הצירוף כן צריך שיהי' עבודת השבט ההוא לו ית"ש בבחי' של הצירוף ע"ד שכתב האר"י ז"ל בענין נוסח התפילות שיש י"ב שערים ע"ד הנ"ל וז"ש שמות בנ"י הם הי"ב שמות שגי' שי"ב ר"ת "שמות "בני "ישראל הם הבאים מצרימה את יעקב שז"ש אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה שזהו הירידה הי' לצורך העלי' יתירה כדרך הזורק אבן שכל המשפיל עוד ידו יותר מעלה אח"כ האבן בזריקה למעלה עד"ז הי' כאן דאל"כ יהי' קשה מה הבטחה שהבטיח י"ת ליעקב שירד עמו ויעליהו לא יירד ולא יצטרך לעלות רק זה מתורץ במ"ש גם עלה יתירה מקודם ומש"ר ע"ה על ידו הי' הגאולה והתיקון ולכן כתיב עלית למרום שבית שבי ר"ת י"ב "שמות שהי' כביכול בשבי גם שבי הוא הגי' של הי"ב שמות צרופי הוי' כנ"ל וזה רמז כאן על מה שפעל משרע"ה בעליותיו בחודש אלול והפכו לטובה כנ"ל ומה שהי' כביכול הי"ב שמות בשבי' על חטאם של ישראל בעגל הוא היפך החודש לטובה כנ"ל ושבית שביו והתיקון של הגאולה הי' בימים האלו של הפרשיות שובבים שבהם נכתב הגאולה והגאולה ע"י שראה ית"ש שישראל יקבלו חוקיו ומשפטיו מפו'

בפ' בשלח כתיב שם שם לו חוק ומשפט ובפ' יתרו כתיב יו"ד דברות ובמשפטים ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם ולכן מסיים אז שובבים רק על שעיקר התיקון ע"י בנין המשכן ובגלות ומשנחרב המשכן לכן מתענים ג"כ תרומה ותצוה בחודש העיבור ונכתב לקמן בפרשת בא הטעם עוד באריכות:

ואלה שמות בנ"י הבאים מצרימה קשה למה לא אמר ואלה בנ"י הבאים מצרימה ומה דוחקא דווקא בשמות ונראה ע"ד שפי' רש"י שאע"פ שמנאן בחייהן חזר ומנאן בשמותם כדכתיב המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא נמצא בהוצאה עשה העיקר מהמנין ובסוף ל"א המנין ומספר רק בשם נקרא וכן כאן ל"א מנינם רק שמותם ולא אמר שהם י"ב וכיוצא ויש לרמוז כי כתיב וירא אלקים את בנ"י וידע אלקים כי השם אלקים מצורף היא מחסד כי אותיות אל שבו הוא מחסד אל והמ"ם שבו הוא מלשון חוזק וגבור' וישראל ממתיקין וממזיגין הגבורה בחסד ויש לרמוז כי הר"ת מהשבטים שמנה כאן עם יוסף גי' תרכ"ז כמנין ישראל ואלקים לרמז שהם ממתיקין הגבורות מאלקים וז"ש וירא אלקים את בנ"י וידע אלקים וידע הוא מלשון התחברות אותיות אלקים וישראל אותיות ישר אל להמתיק גבורות בחסדים והנה השבטים הם הי' השורש מנשמות ישראל שנמשלו לכוכבים כפירש"י וכתב בס"י שתלי הוא המלך כו' שהוא השורש הכוכבים ולכן ס"ת משמו"ת בנ"י ישרא"ל הוא אותיות תלי שהשבטים שמנה כאן הי' דוגמת התלי הנ"ל והוא הכללות של נשמת ישראל כי נשמ"ת כ"ל ח"י ס"ת ג"כ תלי וכל חי גי' חיים כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים ונמצא כי ס"ת מהשבטים בלא יוסף או עם יוסף עם יו"ד כוללים גי' עה"כ עשרה פעמים חיים לרמוז שהמשיכו מקור החיים לכל הנבראים שנבראו בעשרה מאמרות ולכל המדות ובספרים נק' תלי הנ"ל חויא דרקיעא כי בחי' זו נגד נחש שבקליפה שלא תוכל לשלוט ולהתגבר אפי' כשאין חמה ולבנה זורחים כי אם כשתלי ברקיע הרקיע מלא כוכבים דקים מורה אע"פ שאין בעולם צדיקים גדולים פני משה כחמה ויהושיע כלבנה רק יש כוכבים דקים שעובדין אותו ית"ש בקטנות עכ"ז מעזרם אותם:

ואלה שמות בנ"י כו' הבאים מצרימה כו' כי כתיב נפש חי' הוא שמו כי השם של אדם רומז על בחי' חיותו שיש לכ"א מישראל חלק אלקי קדוש ואת זה לעומת זה עשה אלקים וח"ו כשהס"א מתגברות נופלים שמות בנ"י בגלות בין הס"א ואוה"ע ולכן תקינו לנו קדמונינו לומר בסוף תפילת י"ח פסוק שרומז בו שמו של אדם שהפסוק מתחיל ומסיים באותיות התחלת וסיום שמו שבזה הכח יקח את שמו מבין הסט"א שלא יהי' בגלות ביניהם רק יהי' שמו רק בקדושה וכן כאן אמר שמות בנ"י הבאים מצרימה זהו הי' עיקר

כובד הגלות כשמות של בנ"י נפלו שם והי' אחיזה לקליפה עליהם ור"ת "שמות "בני "ישראל הוא שי"ב גי' י"ב צרופי הוי' שכל שבט המשיך השפעתו מצירוף אחר של הוי' ואמר שמות בנ"י הבאים כו' ובר"ת שי"ב רומז לי"ב צרופי הוי' שהתגבר בחי' מצרים על ישראל י"ב שבטים שהם נגד י"ב צרופי הוי' וזהו ענין תיקון תענית ותשובה בפרשיות של ר"ת שובבים כי שובבים גי' ש"ס רומז לענין הנ"ל שיוציאו ע"י תשובה את בחי' הקדושה של שמות בנ"י שבטי יה שהם נגד י"ב צרופי הוי' שגי' שי"ב צרופי הוי' גי' ש"ס גי' שובבים כנ"ל.

וירא אלקים את בנ"י וידע אלקים כי הנה גלות מצרים הי' כי לא הי' כח לקבל השפע כראוי והי' השפע בבחי' מצרים וים הוא לשון חוזק וגבורה שהי' השפע במצר וגבורה כמו שאנו רואין שנקב קטן בדדי האשה שאלמלא כן לא הי' יכול התינוק לינק מרוב חלב שהי' בא בפיו כן כביכול הענין השפע העולמות עליונים עד"ז שהי' במיצר ע"י שלא הי' בנו דעת שלימה והי' הדעת בגלות כידוע שלא הי' יודעין אלקותו ית"ש כמ"ש דע את אלקי אביך וז"ש אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים שזהו הדעת לידע שבשם אלקים גם כן חסד וה' הוא אלקים וז"ש למען תדע כי ה' בקרב הארץ שאלקים במילוי גי' ארץ וכן למען תדע כי אין כד' אלקינו כי מיחוד ה' אלקינו ושם אלקים יש בו מאותיות מי וזהו אל דד ומי דד כנ"ל ששם אלקים הצימצום בחי' דדים וז"ש שעשה לה דדים במקום בינה שזהו נקראת מי שם הדדים ומי דד הוא דד שמאל ודד שבימין אל דד וגם שם אל הוא לשון חוזק וגבורה ועכ"ז חסד אל כנ"ל שזהו החסד של הצימצום שיהי' כח בתינוק לינק ויומם יצוה ה' חסדו אף ששס"ה ימים הם נגד שס"ה ל"ת מדת דין וצימצום עכ"ז יומם יצוה ה' חסדו חסד אל כל היום והנה יש חסדים גבוהים יותר ממדת חכמה שמשם החסדים גבוהים יותר מבינה שחכמה הוא קודם בינה וזה מורה נקודת פתח שכ"א הפתח והשער של השפעה שלא הי' לנו בגלות וז"ש וירא אלקים את בנ"י וידע אלקים ופי' רש"י נתן לבו עליהם פי' כי בינה נק' לב כמ"ש בונה ע"ד הנ"ל שזהו משם אלקים שעשה לה דדים במקום בינה וידע אלקים שהביאם לדעת וז"ש במדרש ע"פ הנ"ל הה"ד שדיים נכונו ושערך צמח ואמר שהי' לו לומר ושערך ואח"כ שדיים נכונו כנ"ל כי שערך הוא לשון שער שיפתח לנו שער ופתח כנ"ל שזהו נקודת פתח חכמה והוא קודם בינה רק כי אז הי' פתח כי פסח על בתי בנ"י שעלו המדריגות שלא כסדרן ולכן כתיב קודם שדיים נכונו מדת בינה ואח"כ שערך מורה מדת חכמה צמח:

ובמדרש וירא אלקים את בנ"י וידע אלקים ראה שהם עתידין להמרות על ים סוף וידע אלקים שעתידין לומר זה אלי ואנוהו ורבנן אמרו כו' אלא בזכות אבות יצאו דכתיב

והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות הנה ית"ש ברא העולם להיטיב לנבראיו וזה הי' בראשית המחשבה להטיב ונברא העולם להטיב לישראל כמשז"ל בשביל ישראל שנקראו ראשית והנה כתיב האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו הפי' שהם הלכו לפניו ית"ש שהקדימו אתערותא דלתתא קודם אתערותא דלעילא כי אף שרצונו ית"ש להטיב תמיד לישראל בראשית המחשבה והוא ית"ש אומר אני ה' לא שניתי מ"מ כשיש ח"ו קטרוג עלינו אזי צריך לאתערותא דלתתא וז"ש אשר התהלכו אבותי לפניו וכן אנו מעוררין זכות אבותינו כשאנו צריכים לרחמים וזהו לשון אתערותא לעורר ישני חברון שהם יאחזו פני כסא וימליצו עלינו כשיש ח"ו הסתרת פנים ובזכותם אנו ממשיכין עלינו אהבה ויראה מפניו ית"ש וכל מיני טובות והנה יעקב ויוסף אמרו פקוד יפקוד אלקים אתכם שאפי' מדה"ד מסכים עלינו להטיבינו כי כן מדתו ית"ש שכשרוצה לעשות ברשעים דין נוטל עצה כביכול ממדת החסד שגם הוא תסכים על הדין שרוצה לעשות ברשעים כמו שפי' ואברהם עודנו עומד לפני ה' ולהפך כשרוצה לפעול חסד לישראל שגם מדה"ד תסכים על החסד ההוא וז"ש פקד יפקד אלקים מדה"ד והנה לשון פקד יפקד הי' ביד ישראל סימן על הגאולה כמו שכ' רש"י ע"פ ושמעו לקולך כי פקד יפקד גי' שע"ח ועה"א גי' שפ"ו מנין מילוי שם אלקים ביודי"ן שגי' ש' ואלקים פשוט גי' פ"ו ומרומז בזה גודל הדינים והגבורות שיהי' למצרים כמ"ש וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי גם בתיבת פקד יפקד מרומז גודל החסד והרחמים שיהי' לישראל כי רבוע ע"ב שהוא שם הוי' במילוי יודיי"ן ברבוע גי' פקד ושם זה מורה על התפשטות החסד וכפל פקד יפקד מורה על ענין התפשטות הנ"ל ענין רבוע השם שבכל פעם כופלים אותיות הראשונות ונמצא מרומז באילו התיבות פקד יפקד גודל החסד עלינו ודינים על שונאינו משם אלקים ועלינו יסכים לחסד כי אנו ממתיקים את שם אלקים והמיתוק הוא עד"ז כי משה אמר ונחנו מה וכ' בס' שזה ענוה יותר ממש"כ ואנכי עפר ואפר שאמר אאע"ה ולבוא לענוה זו הוא ע"י הסתכלות ומחשבה בשם הוי' באלפין שגי' מה שהאלף מורה על אחדות וכשמסתכל האדם תמיד על אחדותו ית"ש שאתה הוא אחד עד שלא בראת העולם ואתה הוא אחד כו' וביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד ונשגב ה' לבדו ואחדות זה מרומז בשם הוי' במילוי אלפין שמורה על אחדות הנ"ל ואז האדם חושב עצמו למה ואפס כיון שמחשב ומסתכל שה' לבדו אחד וכבודו מלאה הארץ ולית אתר פנוי מני' ולעתיד יתגלה זה ונשגב ה' לבדו וע"י שהאדם הוא במדריגת מה ע"י שמסתכל כנ"ל שהוא ית"ש אחד בעולמו שע"ז מורה מילוי הוי' באלפי"ן גי' מה עי"ז נעשה צירוף אלקים אלי מה שמחשב איך ית"ש במילוי מה שמורה על אחדות כנ"ל וזהו אותיות משה מה

והשי"ן שבשמו הוא מרמז על ג' אבות הנמשכים מג' ראשונות שהם מרומזים באותיות אלו כמ"ש בס' ונמצא הי' במשה צירוף אלקים בש' שבשמו ונמתק ע"י שהי' ונחנו מה וז"ש במדרש שאמרו זה אלי ואנווהו שהביטו רק על אלקותו ונעשה צירוף אלק מה כנ"ל ולפרעה הי' אלקים דינים וז"ש במד' פרעה מתגאה ואומר שהוא אלקי ראה נתתיך אלקים לפרעה כנ"ל שע"י שמשה הי' עניו היפך פרעה שמתגאה זכה לזה וז"ש במד' בזכות אבות יצאו מורה כנ"ל שע"י אתערותא דלתתא עוררו על עצמן מקורות עליונות שנקראו אבות ומרומז באותיות אלי שעשו צירוף אלי ומה ע"י שהביטו רק לתשועתו ית"ש ואמרו זה אלי כו' לכן כתיב אח"כ ויבואו אלימה וכ"ז דרש המד' מוידע אלקים לשוו שבירה שנשברו הדינים מאלקים ונעשה צירוף אלי מה כנ"ל:

וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה כו' ויאמר משה אסורה נא ואראה כו' יש לדקדק לאיזה ענין הי' צריך להיות מלאך ה' בלבת אש הלא לא הי' צריך רק להראות לו החידוש שהסנה בוער באש והסנה איננו אוכל ועוד האיך ניכר בשעת הבערה שהסנה איננו אוכל אולי אחר שתכלה הבערה יהי' אוכל כדרך כל העצים הבוערים באש ונראה עפ"י מה שפי' בפ' לך לך ע"פ והיה ברכה שהבטיח הקב"ה לא"א ע"ה ואמר לו בך חותמין ר"ל בכל עת שיהי' ישראל בצרה ובשיעבוד וה' אלקים עליהם יראה בגבורות ודינים קשים אבל הסוף יהי' ברחמים וחסדים הגדולים שהקב"ה יגלה את מדות חסד לאברהם ויגאלם וינטלם וינשאם כל ימי עולם ולכך תיקנו לומר בברכת אבות האל הגדול הגבור והנורא וחותמין מגן אברהם לפי שהי' אברהם אע"ה מצער מאוד על צרות בני' שראה מה שיעבור עליהם בשיעבוד הגלות ונחם אותו הקב"ה ואמר לו בך חותמין ר"ל הסוף של גליות יהי' תמיד בחסד גדול לבל ידח ממנו נידח ח"ו וזה הסוד גילה הקב"ה למשרע"ה ע"י הסנה כידוע להמקובלים שיש כ"ב צרופי אלקים המורים על הדינים וגבורות והם נמתקין ע"י שם אהי' הקדוש והיינו מטעם הנ"ל כי המשמעות של תיבות אהי' הוא על העתיד ר"ל לסוף אהי' להם לעזר ולסעד כמו שהבטיח בך חותמין שלסוף יתגלה מדת החסד לאברהם ולכך נזכר בפרשה זו ו"פ אהי' בגי' קכ"ו לרמוז על החסדים הקדושים הממתיקים את ק"כ צרופי אלקים הנ"ל המרומזים בתי' הסנה בגי' ק"ך והסנה עולה ג"כ קכ"ו להורות שהגבורות נמתקים ע"י החסדים הקדושים משם אהי' והנה ידוע כי מלאך גימ' צ"א שהוא מרמז על ענין יחוד הוי' ואדני וכ"מ שנאמר מלאך ה' הוא מורה על היחוד שמצד החסדים וכ"מ שנאמר מלאך אלקים הוא מורה על ענין היחוד שמצד הגבורות וז"ש וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה ר"ל שהראה לו הקב"ה חסדו הגדול המרומז במלאך ה' יחוד מצד החסדים הטמון בתוך ק"כ צירופי אלקים שהם בחי'

אש והם כמנין הסנה כנ"ל מה שלבסוף יתגלה החסדים האלה וימתקו את הכח וגבורות האש שלא יוכל לשלוט ולעשות כלי' ח"ו רק שיחתום במדת החסד לאברהם וז"ש וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל ר"ל שראה בחכמתו הקדושה ששולטים על ישראל ק"כ צרופי אלקים ועכ"ז לא יהי' כלי' ח"ו ויאמר אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה וכו' ר"ל ואראה את מדת החסד המכונה בשם גדולה מה שמעכב את הגבורות לכלות רק יתגלה לבסוף ויתנהג במדת חסד לאברהם כמו שהבטיח לו בך חותמין והנה ביותר מתגלים החסדים ע"י שמירת ש"ק כמו שאחז"ל אלמלא שמרו ישראל ב' שבתות כו' ועד"ז פי' הפ' במשלי שממית בידים תתפש דהנה בכל הד' בחי' שהם דצח"מ יש בכ"א דבר המאוים שהאדם ירא ממנו ויתרחק שלא יבוא לידי סכנה עד"מ בדומם יש סם א' שקורין בל"א ארשניק וכדומה שהוא מין אבן וכל הטועם ממנו בא לידי סכנות נפשות וכן בצומח יש כמה צמחים מסוכנים וקוצים וברקנים וכן בחי יש כמה חיות רעות ויותר מכולם הוא השממית שאם נפלה למשקה והאדם הוא שותה אותה הוא מסוכן גדול וע"י שמירות ש"ק שהאדם שומר שבת כהלכתו הוא יכול להנצל מכולם שלא ישלוט בו שום רע ח"ו כי אז מסתלקים כל החיצונים וכל הדינים קשים מהעולם כמבואר בזוה"ק כד עייל שבתא איהי אתיחדת כו' וכל דינים מתעברין מינה וז"ש "שממית "בידים "תתפש ר"ת שבת שע"י שמירת ש"ק יוכל להינצל גם מן השממית כי הר"ת הם אותיות שבת לפי שבא לרמוז על ענין הנ"ל:

ויאמר אליו ה' מה זה בידך ויאמר מטה ע"ד שפי' בס' נועם אלימלך ע"פ ומטה אלקים בידי שביד הצדיק להטות את מדת גבורה הרמוז בשם אלקים לכל אשר יחפוץ יטנו ומטיל את הגבורות והדין על שונאי ישראל והנה אמר ית"ש למשה לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם ה' אלקי אבותיכם נראה אלי כו' ואמר פקד פקדתי אתכם כו' ושמעו לקולך כו' ופירש"י ושמעו לקולך מאליהם מכיון שתאמר להם הלשון הזה שכבר סימן זה מסור בידם מיעקב ויוסף שבלשון זה הם נגאלים יעקב אמר ואלקים פקד יפקד אתכם ונבין תשובת משה שאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך ה' כי הסימן הי' פקוד יפקוד אלהים שבשם אלהים יהי' הפקידה כי בים נראה ית"ש כבחור חגור כלי זיין בגבורה על המצרים שזהו מורה שם אלהים וכאן אמר לו ית"ש ואמרת אליהם ה' כו' שיאמר להם הפקידה בשם הוי' ואמר לו ושמעו לקולך כפירש"י הנ"ל וע"ז אמר משה והן לא יאמינו לי מצד אמונה ולא ישמעו בקולי מצד הסימן של פקוד יפקוד אלקים ואמרו לא נראה אליך ה' בשם הוי' לא נראה אליך ה' לומר פקוד יפקוד כי קבלה בידינו שהפקידה יהי' בשם אלקים ואתה אומר שנראה אליך בשם

הוי' מורה רחמים ועי"ז לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי מצד זה ובאמת למשה עצמו הי' קשה זה שנגלה לו ית"ש בשם הוי' לאמר פקוד יפקוד והסימן הי' על שם אלקים פקוד יפקוד והשיב ית"ש על תמוה זאת שתמה משה ואמר לו מזה בידך מזה גי' בן ידוע ששם הוי' במילוי ההי"ן גימ' בן והוא בחי' שם אדני בחי' מלך במשפט יעמיד ארץ שאדון ומושל עושה משפט ודין וז"ש מזה משם בן שרומז לגבורה ודין בידך שאתה צדיק ומושל ביראת אלהים ותוכל להטות בחי' הדין לכל אשר תחפוץ תטנו כנ"ל בשם ס' נועם אלימלך ולכן אין נגלה אליך בשם אלוהים והגם שהגאולה יהי' בבחי' אלקים אם תרצה אתה להטיל דינים וגבורות על מצרים שכן הי' באמת אח"כ רק זה נתתי בידך וממשלתך וכרצונך תעשה בבחי' גבורה בשם אלקים והשיב משה מטה גי' דן כמ"ש וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ואמר כיון שנתת זה בידי אני רוצה שיהי' כמ"ש דן אנכי ואני מטיל עליהם דין על המצרים וכן הי' שנראה ית"ש כבחור חגור כלי זיין ויהם את מחנה מצרים מאותיות הים מאלהים שרומזים לחוזק וגבורה כי אל הוא חסד אל ואותיות הים שבשם אלהים הם בבחי' חוזק וגבורה וז"ש ויהם כו' אותיות הים מאלהים כנ"ל ולישראל הי' רחמים גמורים.

(לקוטים)

ויפן כה וכה שמשה הביט על זה שיהי' יחודא עילאי ותתאי שמע ובשכ"מ שעה"כ הם חמשים אותיות וזה ענין קריעות ים סוף ים גי' נו"ן ונחלק ונעשה כה וכה ומרמז על מדת כנס"י שמלמדת אותנו כה תשמור עצמך מחטא וכה תעשה כאם המלמדת לבנה:

בענין בנות יתרו כתיב ד"פ ו"ת ותבואנה ותדלנה ותאמרנה כו' שהי' כוונתם לתקן חטא חוה שכתב שם ג"כ ד"פ ו"ת ותקח מפרי' ותתן כו' כידוע שנשתתף אות מ"ם וגרמה מות אבל עיקר התיקון הי' בקריעות י"ס ולכן בפסוקים של וכרות עמו הברית כתיב ג"כ ד"פ ו"ת ותקם את דברך כו' ותרא וכו' ותתן וכו' ותעש וכו':

ויאמר משה הנה אנכי בא אל בנ"י במדרש שהגאולה הראשונה הי' באנכי ובו ניתנה התוה"ק שפותחת באנכי וגם בגאולה אחרונה כתיב הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא כו' כי אנכי ר"ת "אנא "נפשאי "כתבית "יהבית שכביכול האלקות הוא מאור התוה"ק שאחז"ל המאור שבה מחזירה למוטב והוא המכפה אף כי ע"י התורה מתבטלים הדינים ולכן הגאולה באנכי כי מביא גואל כו' מביא ר"ת "מתן "בסתר "יכפה "אף ועי"ז יהי' הגאולה ב"ב וזה פי' הנה אנכי בא אל בנ"י כי משה הוא מקור התורה בחי' דעת של ישראל כמ"ש בספרים וז"ש הנה אנכי בא אל בנ"י כנ"ל שבתיבת אנכי מרומז תורת דעת ועי"ז הי' הגאולה:

וארא

וארא אל יצחק כו' באל שדי כו' הנה דרשו רז"ל באברהם בה' בראם שהעוה"ז נברא בה' כי ביה ה' צור עולמים כי שורש העולם נברא בה' ה' חומשי תורה ולכן אנו רואים שכל חיות האדם מכל הבע"ח והעולם בכללו תלוי בהבל שהוא אויר ורוח כמ"ש ז"ל על כל נשימה ונשימה תהלל יה כי בזה תלוי חיות האדם וכל הבע"ח בהבל הנשימה שהוא אויר וע"י הרוח והנשימה הוא מדבר כמ"ש ויהי האדם לנפש חי' ותרגומו לרוח ממללא והרוח הוא הממוצע בין העולמות המחבר הגוף עם הנשמה וכן חיות כללות העולם בכללו תלוי בהאויר והרוח שהרוח הוא הממוצע בין העולמות הרוחנים לגשמיים ומחבר הרוחני לגשמיי וממשיך חיות לגשמיות מעולמות הרוחנים ע"י החיבור הזה כי האויר אינו דבר גשמיי ממש ומ"מ נגד עולמות עליונים רוחנים נחשב לגשמיי כי נתפס בחוש הראות והתוכנים אומרים שיכולים לקבץ האויר והטעם לזה שהחיות כלו תלוי בהבל ורוח כי הבל ורוח באים מאות ה' כי כשמוצא האדם מפיו הבל לבד הוא דוגמת מי שבא לומר אות ה' כמ"ש ובאתא קלילא דלית בה משאותא וחיות עולם תלוי בה' כנ"ל שהיא מורה על הבל ורוח ומצינו ג"כ ברוח נכללו בו המדות כי על מדת חסד נק' ארך רוח וכתיב אל תבהל ברוחך לכעוס הרי מדת גבורה וכן ועבר עליו רוח קנאה וכן שפל רוח רוח גבוה ורוח נמוכה ושפילה כי כיין שכל חיות האדם והעולם הם באויר ורוח ולכן כוללים בו כל המדות כי הוא מקור ושורש לכל וז"ש יפקוד אל אלהי הרוחות ופי' ז"ל איש שהי' יכול לילך נגד רוחו של כל או"א ויוכל לחברו ברוח שלו עי"ז נקשרו לעולמות העליונים הרוחנים שורש נשמתו של כל או"א ולכן כתיב שבאמת יהושע הי' בבחי' רוח של כללות ישראל כי משה הי' כללותן ג"כ של נשמה שלהן ויהושע כולל רוחם ולכן אמרו חז"ל שרוחו של יעקב נברא ביום ה' כנ"ל שהרוח שהוא ממוצע הוא מאות ה' כי ממוצע טוב בכל המדות והנה רוח הוא ממוצע וכן יעקב הוא ממוצע סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה הוא בריח התיכון מבריח מן קצה אל קצה ולכן רוח של יעקב נברא ביום ה' כנ"ל והנה האבות פתחי המקור של הקדושה והמשיכו לעולם הקדושה ולכן הר"ת מהאבות "אברהם "יצחק "יעקב "ישראל גי' אל וס"ת מהאבות הוא אותיות מק"ב ובחילוק א"ת ב"ש הוא שם שדי והב' שמות אלו באל שדי גי' עה"כ מקור והם הר"ת וס"ת מהאבות שהם המשיכו פתחי המקור ועי"ז גאל י"ת בזכותם את ישראל ע"י משה שג"כ גי' עה"כ מקור כי הי' מקור מהכללות של קדושה כי הי' כלול מכל נשמת ישראל והי' מקשרם למקור הקדושה ע"י בחי' הרוח כנ"ל שעי"ז יכולים לקשרם למקור הרוחניות ולכן כאן שעדיין הי' ישראל במצרים הי' טענתו של משה כמה פעמים

ולא איש דברים אנכי כי כבד פה וכבד לשון אנכי כו' ואני ערל שפתיים כי באמת כתיב כאן שלא שמעו ישראל אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה והפי' שעדיין לא הי' ישראל נקשרים כראוי במקור הקדושה כי לא הי' להם רוח כראוי כנ"ל שע"י בחי' רוח התקשרות ודביקות הזה והם הי' עדיין בקוצר רוח כי כן כתוב בס' שהדיבור הי' אז בגלות ולא היו יכולין להוציא דיבור של קדושה כראוי ולכן אח"כ כשיצאו נק' שם החג פסח מלשון פה סח שהי' להם דיבור של קדושה משא"כ מקודם הי' הדיבור שהוא ע"י רוח ממללא בגלות ולכן "מקוצר "רוח "ומעבודה "קשה ר"ת מקור לרמוז על הנ"ל שלא הי' להם רוח התקשרות ודביקות למקור ומשרע"ה שהי' כוללות נשמות ישראל הרגיש כ"ז בעצמו כיון שהוא כללות נשמתם ויש בכלל מה שבפרט ולכן מחמת שלא הי' בפרטיות נשמת ישראל דיבור ורוח הנ"ל כראוי הי' ג"כ בכללותן של נשמותיהן שהי' במשה ג"כ ערל שפתים וזהו הי' טענתו שאני מבין בעצמי שאיני יכול לדבר אליהם כלל לקשרם למקורם ולא איש דברים אנכי כנ"ל מוכח שזהו מפני שבפרט שלהם הוא כן שלא נתקן הדיבור ורוח שלהם וכיון שלא נתקן רוח שלהם וודאי לא ישמעו אלי כיון שאין נקשרים ע"י רוח שלהם למקור נשמתם הקדוש כמ"ש אח"כ שלא שמעו אל משה מקוצ' רוח כנ"ל וז"ש וארא כו' באל שדי שהראם ית"ש שע"י שפתחו והמשיכו המקור שאל שדי עה"כ גי' מקור לכן יהי' גואל ישראל שמו משה ג"כ עה"כ גי' מקור שיהי' המקור וכללות הקדושה סמך ריבוא נשמת ישראל ויש לרמוז עוד כי המילוי של שדי גי' צבאות עה"כ וגי' פרו ורבו והבטיחם ית"ש שירבה את בניהם ויפרו וירבו ויהיו צבאות ה' כי בנ"י שיצאו ממצרים שהי' ס"ר נשמות ישראל נקראו בפסוק כמה פעמים צבאות כמ"ש והוצאתי את צבאותי כו' יצאו כל צבאות ה' כו' על צבאותם וע"י כח השם של צבאות הי' מה שאמר ית"ש כן ירבה וכן יפרוץ וכן הי' כי המלך חפץ להרבות צבאיו והם היו המרכבה קדושה שהוא סמך ריבוא והנה אמרו ז"ל ילד' אשה אחת ששים ריבוא בכרס אחד שהוא משה שהוא הי' כללות ס"ר נשמות ישראל כנ"ל וז"ש שהראה ית"ש להאבו' שיגאלם ע"י משה שהוא כלול מכל צבאות ה' ס' ריבוא וז"ש באל שדי כנ"ל שהמילוי של שם שדי גי' צבאות לרמוז שבמשה שגי' אל שדי נעלם ונכלל בו כל צבאות ה' כנ"ל:

א"י וארא כו' באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם כי פירש"י ע"פ ואל שדי יתן לכם רחמים מי שאמר לעולמו די יאמר לצרותי די נמצא מרומז בשם זה שיהי' גבול והתכלית להצרות שיאמר ית"ש די והבטחתו ית' לאבות הי' הכל עד"ז שלא הי' להם שלוה מימיהם ואברהם נתנסה ביו"ד נסיונות ולא הי' לו מנוחה כל ימיו עד לאחר כל היו"ד

נסיונות אז הי' לו שלוה דכתיב ואברהם זקן בא בימים כו' וה' בירך כו' משא"כ רוב ימיו נתנסה בנסיונות והי' תפילתו בכל פעם ובכל נסיון שיעזריהו השי"ת שיהי' גבול ותכלית להצרה הבאה עליו וכן הי' ונתן הודא' לו ית"ש ע"ז וכן בכל פעם וכן הבטחתו לו ידוע תדע כי גר יהי' זרעך כו' ויהיו בתוך צרה רק הבטחתו שאחרי כן יצאו ברכוש גדול ויפסוק הצרה וכן יצחק כל ימיו לא הי' במנוחה וכן יעקב הי' הבטחתו אנכי ארד עמך מצרימה כו' אעלך גם עלה ולא שאלו מאתו י"ת לאמר הלא טוב שתשפיע מטובך משם הוי' הוא מקור הרחמים שיהי' טובות בלא צרות לא כמו שאתה מבטיח לנו שיהי' צרות ויפסקו וז"ש י"ת למשה וארא כו' פי' באל שדי בבחי' זו שאומרים לצרותיהם די אבל ושמי ה' לא נודעתי להם במקור הרחמים לבד שלא יהי' צרות כלל רק טובות זה לא הבטחתי להם ואעפ"כ לא הרהרו אחר מדותי ואתה כשאמרתי לך אהי' אשר אהי' הוקשה לך למה להבטחה זאת שיהי' עמנו בצרותינו הלא טוב שלא יהי' צרות כלל וכן אח"כ אמרת למה הרעות ובאמת הכל לטובותינו שאחריתינו ישגא מאוד ובאמת יהי' הכל ב"ב רק טוב עלינו אמן:

א"י וארא אל אברהם כו' באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם ע"ד שכתבנו בפ' ושמתי פדות עיין לקמן ולעיל שס"ת מהאבות הוא אותיות חילוף של "את "ב"ש שם שדי לרמוז שזכותם מגין עד סוף כל הבחי' שאמר לעולמו די וגם כתבנו ששם שדי מורה על הבחי' של גלות כביכול מי כמוך באלים דרשו ז"ל מי כמוך באלמים ומסתפק כביכול ואומר שדי באלקותו וגם בגלות מגין זכות של האבות ולכן נרמז השם הנ"ל בס"ת מהאבות לרמוז שזכותם מגין עד סוף כל הבחי' ושם שדי מורה על האבות יו"ד על אברהם והד' על יצחק והשי"ן על יעקב כמ"ש לקמן ע"פ ושמתי פדות והנה השם הוי' פי' הי' הוה ויהי' וכיון שאומרים יהי' מוכרח שיהי' אז התגלות אלקות שאנו מצפים ומקוים שיהי' יותר מעתה וז"ש כי אנכי בא אל בנ"י ואמרתי כו' ואמר"ו ל"י מ"ה שמ"ו ס"ת הוי' לרמוז שמצפין להתגלות אלקות יותר הרמוז בהוי' שפירושו יהי' ג"כ והשיב ית"ש באמת שאהי' אשר אהי' כו' אהי' לעתיד והתפרסמות אלקותו יהי' אז וכנ"ל וזה שמי לעולם לעלם כתיב שעדיין לא נתגלה רק לעתיד וכנ"ל ושמו עם י"ה שס"ה כאמרם ז"ל שיתגלה בחי' י"ה וז"ש וארא כו' באל שדי שמורה על בחי' שבגלות ושמי ה' כנ"ל על זה שמי לעלם שמורה על לעתיד בחינה הרמוז בהוי' שהי' הוה ויהי' כנ"ל לא נודעתי עדיין:

וידבר משה הן בנ"י לא שמעו אלי ואיך ישמעיני פרעה ואני ערל שפתים הנה כתוב בס' שבגלות מצרים הי' הדיבור בגלות שלא הי' להם דיבור כראוי של קדושה ולכן נק' זמן יצמ"צ פסח לשון פה סח ולהבין זה דהנה כתיב ויזעקו ותעל שוועתם אל האלקים מן

העבודה נמצא שעלתה תפילתם השמימה לו ית"ש ואיך אמרינן שלא הי' להם דיבור של קדושה שיעלה לה' רק הענין ע"ד ואף בהיותם בארץ אויביהם כו' לכלותם ופי' בס' לשון תשוקה שאף תשוקתם של ישראל אינו מואס ית"ש וכתיב אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך ולכן אין לשום אדם מישראל לייאש א"ע כלל וכלל ולא יאמר ח"ו אני נפסק מקדושתו ית"ש שאין אני יכול להתפלל בלא מחשבה זרה וכדומה שנראה שאין לו דיבור של קדושה שתעלה תפילתו לו ית"ש לא ייאש עצמו בכ"ז כי לא ידח ממנו נדח והטוב כי לא כלו רחמיו וחסדיו ואומר ית' וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון וכדאי וגם מאיש הזה שהוא בשפל המדריגה מאוד ונסתמין דבריו ואינו יכול לפתוח פיו כראוי לדבר לפניו ית"ש כלל אעפ"כ ידע באמת שגם התשוקה הזאת שחפץ ומשתוקק לדבר ולהתפלל לפניו ית"ש כראוי אך שאינו ינול זה ג"כ רואה ית"ש וחשוב לפניו ית"ש וגם יכול לעשות לעצמו שיחה ותפילה מזה בעצמו שיצעוק ויתחנן לפניו ית' שנתרחק כ"כ מאתו ית"ש שאין יכול לדבר כראוי ויבקש מאתו ית"ש רחמים ותחנונים שיחמול עליו ויפתח פיו שיכול לפרש שיחתו לפניו ית"ש שיהי' לו דיבור כראוי ויוכל להתפלל כדת וכראוי ונכון ובוודאי יעזריהו ית"ש וכעין זה מצינו הענין במצרים דכתיב וישמע אלהים את נאקתם וכתיב כי שמעתי את נאקת בנ"י וידוע שנאקה הוא בלב לבד ששמע ית' את תשוקת לבם לעובדו ית"ש כראוי בדיבור קדוש והם בעצמם ביקשו רחמים על דבר זה שנתרחקו מאתו ית"ש וצעקו ע"ז לו ית"ש וז"ש ויצעקו בנ"י אל ה' מן העבודה פי' עבודתו ית' שאינו כראוי ע"ז צעקו לו ית"ש ושמע י"ת ועזר להם ועל כגון זה נאמר לעושה נפלאות גדולות לבדו כל"ח שהגם שבשכל אין מבינים זה החסד הגדול כיון שהשורת הדין שבשכל אין כן לרחם ע"ז כיון שאינו הגון וכדאי ואין לו אפי' דיבור כראוי של קדושה לצעוק אליו ית"ש מ"מ ית"ש מרחם עלינו מי"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון וכדאי וז"ש יעזוב רשע דרכו כו' ואל אלקינו כי ירבה לסלוח כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכ' דרכי נאום ה' כי גבהו שמים מארץ כן גבהו פי' שאין שכל משיג רק ית' עושה נפלאות גדולות לבדו בחסד זה שאין אנו מבינים ובבחי' זו היא יצמ"צ אף שהי' כנ"ל שלא הי' להם דיבור כראוי לו ית"ש ולכן "זכר "ליציאת "מצרים ר"ת מזל כי בחי' זו שהוציאם ית"ש ממצרים אף שלא הי' זכאים כראוי זהו בחי' משרז"ל בני חיי ומזונא לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא במזל העליון מקום גבוה עליון מאוד וחסדים נפלאים שאין שכל משיגם שאף שאין מגיע לאדם בזכותו נותן לו ית"ש ואומר וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון וזהו מ"ש בזוה"ק מה תצעק אלי אלי דייקא בעתיקא תליא מלתא כיון שלא

הי' להם דיבור של קדושה לצעוק אליו ית"ש רק שעזרם ית"ש מבחי' הנ"ל שאין השכל משיג החסדים ונעלם מכל רעיון וזהו נק' עתיקא חסדים הנפלאים שנעתקים ועוברים מן השכל ואין להשיג שם תליא מלתא משם עזרם ית"ש כי לשון אלי הוא לשון נוכח וידוע מ"ש בס' על מה שאומרים אתה לשון נוכח ואומרים הוא לשון נסתר מורה סתום וגליא וזה פי' הפ' הנ"ל הן בנ"י לא שמעו אלי שהגם שהאמינו כמ"ש ויאמן העם לא הי' השמיעה בבחי' אלי רק מבחי' עתיקא מבחי' לעושה נפלאות גדולות לבדו שאין שכל משיג ונעלם מכל רעיון החסד הגדול הזה וא"כ איך ישמע אלי פרעה שהוא הי' חכם להרע וידע שישראל אין להם דיבור קדוש וידע שסובבים מכל צד וז"ש ואני ערל שפתים כי משה הי' כלול מכל נשמת ישראל ויש בכלל מה שבפרט ולכן מחמת שלא הי' בפרטיות ישראל דיבור כראוי הי' ג"כ בכללותן שהוא משה הכוללן הי' ערל שפתים ובזה הרגיש משה שלא נתקן עדיין דיבור שלהם כראוי עד שיצאו ונק' פסח לשון פה סח כנ"ל:

וידבר אלקים אל משה ואל אהרן ויצום אל בנ"י ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בנ"י מאמ"צ הכ' הזה הוא מחוסר הבנה שאיך במה שהי' מדבר אל משה ואהרן הי' צווי אל בנ"י ופרעה ונראה ע"פ מה שפי' בפ' וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נק' עליך וירא ממך דלכאורה ג"כ תמו' מה שייך לשון ראי' אצל קריאה. הל"ל ושמעו כל עמי הארץ כי שם ה' נק' כו' ואם יהי' הפי' שיהי' רואים השם הוי' נכתב בכל מצח ישראל הל"ל נכתב עליך וכן באמת מצינו במ"ת דכתיב וכל העם רואים את הקולות ומה ענין ראי' אצל קולות אך נראה לפרש כי ע"פ מש"כ בזוה"ק שנביאות מרע"ה הי' באספקלרייא המאירה ושאר הנביאים ראו באספקלרייא שאינה מאירה וצריכין לדעת מה הוא אספקלרייא דלא נהרא הוא שיש בו אור גדול רק שאין יכולים להנות מהאור מחמת איזה מסך המבדיל ולא נתגלה האור עדיין והענין כי הדיבור היוצא מעצמותו ית"ש הוא נשמע בכל העולמות העליונים ותחתונים ועושה פעולת בכל עולם ובכל בחי' ובחי' אפי' בדומם ובצומח אך כל הקרוב קרוב קודם דהיינו מה שהוא רחוק מהגשמיות וקרוב אל הרוחניות שומע יותר כ"א לפי מדריגתו וזה הדיבור הי' גם במ"ת כי משרע"ה שהי' מופשט מהגשמיות מכל וכל נאמר בו וידבר ה' אל משה כדבר איש אל רעהו ר"ל שקיבל' את התוה"ק ע"י שמיעת האוזן מחמת דביקתם בחומר הגשמי רק מה שהרגישו בנפשם קדושתו ית"ש שבא בלבם באותו פעם ע"י הקדושה והארה מזה הקול בא להם הרהור תשובה גדולה והתעוררות אלקותו ית"ש ועי"ז שראו שלבם בוער ומשתוקק מאוד הבינו רצון הבורא ית"ש בכל דיבור ודיבור ע"ד שפי' מבשרי אחזה אלקי ולכך כאמר

וכל העם רואים את הקולות שהרגישו בלבם הארה מהקול ועי"ז הרגישו את הקולות וראי' הוא לשון הבנה כמו וירא בלק וכן נמי בכל דיבור ודיבור ובכל אמירה הנאמר למשה הגיע קדושת הדיבור לכל הנאצלים והנבראים והיצורים והנעשים ואפי' לדומם וצומחים לכ"א כפי מדריגתו כמו שביארו הקדמונים דברי רז"ל שאמרו שבכל יום בת קול יוצאת מהר חורב וכ' בס' שמזה בא לכל אדם הרהור תשובה בכל יום ע"י הכרוז היוצא מהר חורב רק שהצדיקים הקרובים אל ה' מרגישים יותר בשמיעה ממש וכל מה שמתרחק מהקדושה מתרחק אצלו כח ההרגשה והשמיעה ועפ"ז כולם וזה שאנו רואים שאפי' אוה"ע המכחישים באמונתו ית"ש קרבם אברהם אע"ה תחת כנפי השכינה כי ע"י שנתגלה הדבר בלבות הצדיקים עי"ז מתגלה למקורבים להם ואח"כ לכל באי עולם ולכן ע"י עבודת אברהם אע"ה עשה מסילות לאמונתו ית"ש והרבה שמו בכל באי עולם וכן בכל דור ודור כשהצדיקים עובדים לו ית"ש במדה אחת ממדת הקדושים אז עי"ז נתפרסמת קדושתו ית"ש אח"כ לכל באי עולם במדה זו וכמו שהי' בימי מרדכי שרבים מעמי הארץ מתיהדים כי נפל פחד מרדכי עליהם כי הרגישו בפחד והיראה והעבודה של מרדכי שיעבוד ית"ש בפחד גדול וכל זמן שלא נתגלה עדיין הדבר ונסתר האור נק' אספקלרייא דלא נהרא שלא נתגלה ולא מאיר עדיין וכשנתגלה נק' אספקלרייא דנהרא והנה אחז"ל שית"ש אומר לא כשאני נכתב אני נקרא אני נק' כו' מזה נבין כי קריאה מורה התגלות וז"ש ג"כ וארא כו' באל שדי ושמי ה' כו' כי אנו רואים שמעולם וכן עתה המכחישים בו ית"ש ח"ו בע"כ הם מודים שיש לעולם בורא ומנהיג ומחמת שרואים שכל הדברים הנמצא בעולם יש להם קץ וגבול כמו חיות האדם וכל הברואים וכן האור והחושך ושאר נמצאים אינם קיימים לעולם רק עד אותו זמן הקצוב להם וכמ"ש האותי לא תראו אשר שמתי חול וגבול לים ומי שם אותו הקץ והגבול לכל דבר אם לא הבורא ב"ה שבראם וע"י האמונה המועטת הזאת בא להם ג"כ הדיבור טוב כמו שמצינו בחרטומים אמרו לפרעה אצבע אלקים הוא לפי שלא יוכל להוציא כן באצטגנינות שלהם הודו ואמרו שזה הוא מהבורא הקדמון המנהיג אשר נתן חק וזמן לכל דבר מתי יבוא לעולם ומתי יאבד מן העולם והנה האמונה הזאת הוא נמשך מן השם הק' שדי כמו שאחז"ל למה נק' שמו שדי שאמר לעולמו די והיינו ששם קץ וגבול לכל הדבר שבעולם שמים וארץ והימים וכל אשר בהם לכ"א שם חק קצוב שלא ישנו את תפקידם ולכן נתגלה הקב"ה לאבותינו הקדושים בשם הק' הזה כי גם הם באו לדביקות אלקותו ית"ש ע"י הבחינה הזאת שהתחילו לחקור בשכל הזך מי ברא אלה הברואים שבעולם כמו שמצינו באברהם איך הכיר את בוראו שבתחלה ראה את השמש והיא שוקעת וכן הירח

וכוכבים אספו נגהם והבין מזה שיש בורא קדמון יחיד ומיוחד והוא לבדו אלקים הי' הוה ויהי' וכן כל האבות תחילת המפתח הי' ע"י שם הק' הזה רק מחמת גודל קדושת דביקותם וחכמתם הזכה הלכו מדרגא לדרגא עד שנתגלה להם כל האורות העליונים וכל המקורין קדישין עילאין הכלולים בזה השם הק' כידוע כי חילוף האותיות בא"ת ב"ש של השם אל שדי עם ב' כוללים (בגי' הם) בגי' י"ב צרופי הוי' ולכך מתחיל הפרשה הזאת וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' ר"ל דע שאף בשם אלקים שהוא מורה על ההתנהגות העולם כי האלקים גי' הטבע יש בו ג"כ חסדים גדולים ונפלאים משם הוי' ב"ה הגנוז בה שלעתיד להתגלות לחוץ כנ"ל וז"ש וארא אל האבות באל שדי כי ר"ל הראי' לזה שגם האבות הקדושים הי' תחילת מפתח שלהם מהשם אל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם ועכ"ז השינוי שנתגלה ע"י שכלם הזך כל האורות הקדושים הכלולים ומצורפים בשם הק' הוי' נשמע מזה שכל מי שמזכך את נפשו ומקרב א"ע להבורא ית"ש הוא בא בכל פעם למדריגה יותר גבוה ויכול לקבל השפעות מאור הק' העליון ומרגיש יותר דבר ה' ועושה בו רושם כאילו הי' שומע בשמיעות האוזן ממש אבל אותו הרחוקים מדבר ה' אף שבא להם ג"כ באותו פעם איזה הרהור תשובה כנ"ל עכ"ז אין זה בגדר השמיעה רק בדמיון הרואה והיינו מה שרואה בנפשו איזה שינוי מועטת לצד הטוב ע"ז יכולים לדעת רצון הבורא ית"ש לפי הענין ולפי אותו השעה אם נותנים את לבם ע"ז וזשה"כ וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נק' עליך ר"ל מחמת עובי החומריות שלהם לא ישמעו לקול הקריאה כשיהי' שמי נק' עליך כנ"ל שקריאה הוא התגלות רק יהי' אצלם בדמיון הראי' והרגשה מועטת כמו וירא בלק כו' ועכ"ז ויראו ממך כנ"ל ועי"ז יתישב נמי משה"כ כאן וידבר אלקים אל משה וחל אהרן ויצום אל בנ"י רק שאותו הדיבור שדיבור השי"ת למשה ולאהרן להוציא את בנ"י מאמ"צ זה הדיבור בעצמו הי' צוה לפרעה ואל בנ"י לפי שגם הם הרגישו קול הדיבור כ"א לפי בחינתו ולראי' לדברינו ממה שמבואר בתורתינו הקדושה כמה פעמים שנאמר וחזקתי את לב פרעה כי אני הכבדתי את לב פרעה וכן כמה פסוקים מה שהכביד השי"ת את לבו שלא ישלח את ישראל דלכאורה קשה בעין הרואה למה הי' צריך אותו רשע חיזוק וסעוד אדרבא זה הי' עיקר חפצו מתחילה לשעבד בישראל כמ"ש הבה נתחכמה לו פן ירבה כו' אלא וודאי האמת יורה דרכו שמשעה שהבין קול ה' בכח מה שאמר למשרע"ה שיוציא ישראל ממצרים מיד חלשה דעתו מפחד ה' ומהדר גאונו ורצה לקיים דיבורו הקדוש אך לפי שרצה הקב"ה לזכות את ישראל שידעו את אותותיו ואת מעשיו הגדולים והנוראים כמ"ש למען שיתי אותותי אלה בקרבו כו' ולמען תספר שמי בכל הארץ לכן הוצרך לחזק את לבו כדי שיגלה

את כוחותיו הק' לעיני כל העמים לא שירגישו רק מפאת התגלות שבלב הצדיקים שזהו ענין אספקלריא דלא נהרא אצל מי שלא נתגלה עדיין בשלימות ולא מאיר עדיין רק עת ד לגלות כבוד מלכותו עלינו במהרה בימינו אמן.

ראה נתתיך אלקים לפרעה כו' פי' שהגם שאתה ממדת החסד כמ"ש כי מן המים משיתהו מדת חסד נק' מים עכ"ז לפרעה נתתיך אלקים במדת אלקים ועד"ז אפשר שלכן הוצרך שיהי' אהרן אחיו מתורגמין שלו ובמ"ד אמר משה האיך אביא עליו הי' מכות אמר לו הקב"ה את המטה הזה תקח בידיך כו' אמר ר' יהודה המטה משקל מ' סאה הי' ושל סנפרינין הי' והמכות כתובים עליו נוטריקון דצ"ך עד"ש באח"ב אמר לו הקב"ה בתכסיס הזה תביא עליו את המכות כי משה שאל האיך אביא את המכות שהם גבורות היפך מדותיו והשיב ית"ש בדרך שכתובים על המטה עיין בכוונת הגדה ענין של דצ"ך עד"ש באח"ב מורה חסדים גדולים ולכן דצ"ך עד"ש באח"ב עם ג' כוללים גי' ז"פ חסד שהחסד שבכל הז' מדות הי' בתוכם רק לפרעה בא מהם גבורות וענין מ' סאה ידוע הענין בס' ולכן לעתיד יהי' החסדים מלובשים בהם גבורות כמו שעתה הגבורות בהם חסדים מוסתרים כן לעתיד יהי' חסדים ועכ"ז יהי' בהם גבורות לאוה"ע:

במד' ושמתי פדות בין עמי מלמד שהי' ישראל ראוין ללקות בזו המכה ונתן הקב"ה פדיתם המצריים ואף לעתיד לבוא הקב"ה מביא אוה"ע ומשליכין לגיהנם תחת ישראל כו' מושיעך נתתיך כפרך מצרים הנה כ' בס' שישראל הי' משוקעים במ"ט שערי טומאה במצרים וכמעט שנשקעו לולא רחמיו המרובים עליהם והנה אפי' המצות שאדם עושה כשעדיין אינו מזוכך מתאוות וחומריות ולא עשה תשובה על עוונותיו יש לס"א החיצונים אחיזה במעש"ט שעושה ואח"כ כשעושה תשובה מבטל את אחיזתם ומעלה כל הנ"ק של אחיזתם במעשיו לקדושה ואז אותם הנ"ק בעצמם שהי' להם אחיזה בהם עושים בהם שפטים ודינים והענין כי סביב רשעים יתהלכון שאין להם אחיזה בפנימיות הקדושה רק בחיצוניות הקדושה ולכן אכו עושין מזוזה על הפתח הבית וכותבים שם שדי על המזוזה לשמירה מהחיצונים שעומדים בפתח הבית שסביב רשעים יתהלכון כנ"ל ושם שדי הוא לשמירה כי שם זה בו חתם ית"ש עולמו כמשאחז"ל שאמר לעולמו די ובמקום זה שאמר ית"ש לעולמו די שם אחיזת רשעים סביב הקדושה ושם השם שדי שמרמז ע"ז שאמר ית"ש די הוא לשמירה שלא יתאחזו החיצונים וכן בכל בחי' ובחי' בסופה הם שם שדי חתום שם שאף שסוף בחי' זו הוא ראש לאחרת יש בסופה שם שדי כי שדי הוא מרמז על בחי' יסוד שהוא סוף מדה זו וכן בכל מדה ומדה ויסוד הוא בחי' ברית ולכן בברית מרומז ג"כ חותם שדי לשמירת הברית וז"ש וארא כו' באל שדי כו' וגם

הקימותי את בריתי בחי' הקמת ברית יסוד באל שדי ובשם שדי מרומז ג' אבות כי ס"ת מהאבות אברה"ם יצח"ק יעק"ב הם אותיות חילוף שם שדי בא"ת ב"ש גם הם מרומזים בשם זה כי היוד מרמז על אברהם שעמד בעשר נסיונות והדל"ת שבשם זה מרמז על יצחק כי ע"פ ודלת ראשך כארגמן כ' במפורשים שקאי על יצחק שפשט ראשו וצווארו לשחטו והי' דוגמת אות דלת והשין מרמז על יעקב שכלול מג' אבות ובשי"ן ג' ראשים וכותבים זה במזוזה לרמז הנ"ל ג"כ שזכות אבותינו הם יעמדו לנו לשמרינו מן החיצונים שלא יתאחזו ח"ו בנו ולכן שם זה מרומז ג"כ בס"ת של האבות כנ"ל לרמוז שזכותם עומד לנו בסוף ששם אחיזת החיצונים סביב כנ"ל גם זכותם עד סוף כל הדורות וז"ש וארא אל האבות באל שדי כנ"ל שרומזים בשם זה ולפי בחינתם הראה עצמו ית"ש עליהם והנה פי' ע"פ ואלה שמות בנ"י הבאים מצרימה השמות של בנ"י הם הי"ב צרופי הוי' שכל שבט הי' לו אחיזה בצירוף א' והמשיך בצינור שלו השפעות מצירוף זה וירדו כביכול למצרים כמש"כ אנכי ארד עמך מצרימה כו' וכביכול הי' בשבי' ששבו המצרים ניצוצי קדושה וזה הי' כוחם ולכן ואלה "שמות "בני ישראל ר"ת שביו שבו גי' י"ב הויות כנ"ל באריכות וכ"ז הי' ע"י שלא הי' בנ"י מזוככים כראוי והנה הי' צריכים להוציא הנ"ק וזהו ע"י שהי' פרים ורבים מאוד ויצאו נשמות העשוקות ביד הסט"א מתחת ידם ולכן הנעלם ממילוי שדי גי' פרו ורבו כנ"ל ששם זה הוא שמירה לאחיזת החיצונים שלא יתאחזו ולהכניע כוחם ולהוציא נ"ק מתחת ידם ולכן גי' המילוי פרו ורבו שעי"ז יוכנעו אותם כשיוציאו הנ"ק מתחת ידם בהוצאת הנשמות וז"ש אין ב"ד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנוציא כל נ"ק נשמות העשוקות כנ"ל וכן במצרים הי' הגאולה עי"ז וז"ש ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאוד מאוד ותמלא הארץ אותם זהו טעם למה פרו ורבו כ"כ כי הי' הארץ שם מלאה אותם כי שם הי' הרבה נ"ק במקום עומק ערות הארץ וישראל שברו כוחם של המצרים מצד אחיזתם בקדושה ע"י שגדרו ישראל עצמם מן העריות ופרו ורבו בקדושה עי"ז שברו כח ערות הארץ והנה ידוע שהגודר מעריות הוא נק' צדיק ולכן יוסף נק' יוסף הצדיק על זה ויוסף הוא כולל בחי' אלו של י"ב צרופי הוי' כמ"ש ע"פ ואני נתתי לך שכם אחד כו' שכם גי' י"ב צרופי הוי' עה"א כי הוא בחי' ו' וא"א להוציא מפיו אות ו' אם לא יוציא מפיו גם אות וי"ו ובמילוי וי"ו גי' י"ב שכלל כנ"ל בחי' י"ב שבטים ולכן עי"ז שגדרו עצמם מן העריות כמו יוסף הצדיק הוציאנו כל הנ"ק מכללות י"ב שבטים שהם נגד י"ב צרופי הוי' והנה כתיב אמרו לצדיק כי טוב כי ממשיך מטוב הגנוז ואחיד בשמיא וארעא הר"ת "מאת "השמים "ואת "הארץ כמש"כ במ"א ולכן צדיק גי' י"ב פעמים טוב כנ"ל כי לכל י"ב צרופי הוי' מצרף שם גושפנקא הנ"ל שגי' טוב

וממשיך טובות לכנס"י כי טוב הוא בחי' יסוד ששם כלולין י"ב צרופי הוי' לכן המתקן בשלימות את הברית נק' צדיק כנ"ל שממשיך י"ב פעמים טוב כנ"ל בכל הי"ב צרופי הוי' והנה לכן הי' הסימן לישראל פקד יפקד כי גי' פקד יפקד עה"כ גי' י"ב הויות עם מ"ח אותיות ש"ס ועם טוב גי' עה"כ פקד יפקד על כן הי' הסימן בידם כמו שפי' רש"י ע"פ ושמעו לקולך והנה אמר עוד במ"ד אמור אל אהרן קח מטך והשלך לפני פרעה כו' הה"ד מטה עוזך ישלח ה' מציון אין הקב"ה רודה את הרשעים אלא במטה כי נמשלו לכלבים דכתיב יהמו ככלב ויסובבו עיר הפי' ע"ד הנ"ל שהנ"ק בעצמם שהי' להם אחיזה בהם עושין בהם שפטים והענין כי אחיזתם בנשמות ונ"ק שעושקין כנס"י מדת מלכות שמרומז בשם בן גי' כלב ולכן נקראו כלב ומדה זו הוא בחי' שם אדני שבו אותיות דן ולכן רודה אותן ית"ש במטה גי' דן נחזור לפי' המ"ד שהתחלנו שהי' ישראל ראוין ללקות במכות הערוב לשון תערובות כיון שהי' ישראל עדיין מעורבים טו"ר וית"ש אמר ושמתי פדות גי' י"פ מ"ט שראה ית"ש שיכנסו למ"ט שערי קדושה בכל יו"ד מאמרות ולכן דיבר אליהם אח"כ יו"ד דברות שכן המשיכו ישראל על עצמם ע"י תיקונם בכל יו"ד מאמרות ועי"ז הי' הערוב על מצרים כי תערובות טוב שהי' עושקים עשה בהם שפטים גדולים ונסתר מאתם הטוב ואנו באנו למ"ט שערי קדושה הרמוז בפדות וז"ש ושמתי פדות בין עמי ובין עמך ע"ד הנ"ל:

וידבר משה הן בני כו' ואני ערל שפתים ולכאורה תמוה למה דבזה אמר שני טעמים הלא די הי' הק"ו שאמר הן בנ"י ואיך ישמעני פרעה ועוד הלא כבר אמר כבד פה וכבד לשון אנכי וה' אמר לו מי שם פה לאדם או מי ישום אלם גם זה תמוה למה אמר לו השם מי ישום אלם רק באמת צריך להבין למה זה הי' שהי' משה כבד פה וערל שפתים וה' רוצה שע"י דיבורו יוציא את עמו כאשר באמת הי' משה אמר אל אהרן והוא הי' לו לפה וי"ל כי עיקר כל העבודה הוא בפה תורה ותפילה ולזו צריך האדם לשמור פיו ולשונו הוא שמירת נפשו ולזה יש לו לאדם שמירה לפיו שיסתום שפתיו מלדבר דברי הבאי ושקר ולשה"ר ורכילות ולזה מרמז האות מ"ם כשאדם רוצה לדבר האות הזה פותח פיו באות מ"ם וסותם פיו באות מ"ם ולזה קראו זה מ"ם פתוחה זו מ"ם סתומה וע"ז רמזו לנו חז"ל שכל תורה שבע"פ ניתן לנו בין ב' הממין דהיינו "מאימתי קורין ומסיים בשלו"ם לרמוז לנו שכל פטפוטין בישין חוץ מפטפוטי דאורייתא וידוע דזה הי' עיקר גלות מצרים שהדיבור הי' בגלות כי לא שמרו פיהם לא הי' הגלות עד אכן נודע הדבר ברבות הצדיקים שבהם כדאי' בדרז"ל שקשה הי' למשה על קושי השיעבוד וכשראה שהי' בניהם דלטורי"ן אמר אכן נודע הדבר ברבות הצדיקים שבהם שלא שינו לשונם

יצאו ממצרים ודייק תיבת מצרים שהי' כל הגלות בתוך הממי"ן אלו כי כל ישראל צדיקים ע"ד ועמך כולם צדיקים וזהו הצדיק הי' בגלות רד"ו שנה וזהו אותיות צדיק שבתוך השני ממי"ן כידוע כדי שיתוקן הדיבור ולזה ברית הדיבור מכווין כנגד ברית המעור שאותיות מלה הוא לשון דיבור כמו שהמותרות ברית של המעור נקרא ערלה כן המותר של דיבור נק' ערלה וזה התיקון הי' צריך להיות במצרים הנק' רם כמבואר בספרי מוסר ע"י שפרעה הי' יודע שני אותיות משם אלקים דהיינו י"ם ע"ז אמר מי ה' אשר אשמע בקולו והב' אותיות אלו יש להם מ"ח צרופים מצרופי אלקים ולזה נאמר למען שיתי אותותי אלה בקרבו ע"כ מבואר בספרי מוסר של הקדמונים ובאותיות אלה יש להם ע"ב צרופים כמנין חסד הממתיק גבורות של אלקים והמ"ח צרופי אלקים יש כנגדן מ"ח אותיות מי"ב צרופי הוי' שגם זה נמצאים במצרים ע"י י"ב שבטי יה וזה ואלה שמות בנ"י הבאים מצרימה ר"ת שי"ב כמו הגי' של י"ב צרופי הוי' וזהו בן מ"ח שנה הכיר אברהם את בוראו דהיינו שתיקן מ"ח צרופי של ים הנ"ל והי' נק' אברם דהיינו שבמ"ח צרופים יש ר"ם אותיות והוא אב של רם אותיות ואחר שניתן לו מצות מילה נתוסף לו ה' על שמו דהיינו ה' מוצאות הפה הנק' ג"כ מילה ע"ד כי אין מילה בלשוני ונשלם שמו למען רמ"ח שזה תיקון המ"ם דהיינו כדאי' ג"כ גבי פנחס שראה אותו מלאה דם ונטל המם לשמו שגי' ר"ח ונעשה רמ"ח כי זה האות הי' צריך תיקון מאדה"ר כדאי' על שנאמר אצל חוה ד"פ ותרא ותקח ותאכל ותתן כו' מצרף המ"ם לאותיות ו"ת ח"ו ולזה הי' התיקון במצרים ע"י ד"פ ותקם את דבריך כו' ותרא את עני כו' ותתן ותעש לך שם כו' וכאשר הי' התיקון של המ"ם חזר משה רע"ה לתקן כדאי' מרפא לשון עץ חיים שבשעת מתן תורה נתרפא הדיבור ונתבטל המות ע"ד אני אמרתי אלקים אתם וכל זמן שהי' ישראל במצרים עדיין הי' משרע"ה כבד פה מחמת כללות ישראל שהם עדיין לא תיקנו הדיבור עד מתן תורה ולזה הי' משרע"ה בשמים מ"ם יום לתקן את המ"ם ויכניע הארבעים מחנות שתחת הס"א כידוע וגם אצל מרים כתיב ותקח את התוף בידה אחר התיקון שהי' ר"י שנים בגלות כמרומז בשמה מ"ם פתוחה ומ"ם סתומה והגלות בתוכם וכ"ז הי' מחמת הי"מ של אלקים שהי' יודע פרעה שהם הגבורות של אלקים ים לשון חיזק לזה הוכה בעשר מכות שבהם מ"ם אותיות נגד י"מ ונתהפך האותיות ר"ם שבמ"ח צרופים כנ"ל כשמה מרים שבקדושה הם רם ואין למעלה מעונג ואין למטה מנגע ולזה אמר עוד נגע א' אביא על פרעה ולז"א ואנכי כבד פה וכבד לשון כו' שהי' השמות בגלות זה כבד פה הם הוי' אלקים וכבד לשון בגי' מצרים עה"א והכולל וזהו מורה אנכי ארד עמך מצרימה בגי' שכינה עה"א ובגי' שפה ולז"א ואני ערל שפתים זהו שפת ים כי ים

שהי' יודע פרעה מהמ"ם סגר עליהם המדבר ורעיא מהימנא קדישא הי" כללות ישראל והם עדיין לא תיקנו הדיבור הוא הפה וגם הברית מילה שגי' פה הי' כבד פה והם הי' בגלות ר"י שנה ואח"כ שנתקן הדיבור והברית הי' חרב פיפיות בידם לעשות נקמה בגוים ונתקן ב' הבחי' של פה וזהו פה אל פה אדבר בו ואז הי' התיקון המ"ם שנתבאר לעיל המ"ם של ותקח מפרי' ונתקן המ"ם כנ"ל ופה מפרי' כנ"ל שהי' תיקון הפה ע"י פ"ו שנים קושי השיעבוד וע"י ר"י שנה בגלות ונתקן תיבת מפרי' ולזה ידוע שנק' פה ונעשה לנו ניסים בגי' פה והכל בתיקון המ"ם סתום גי' גואל כעובר הנשמט מרחם אמו בין שני דלתין וזה פי' המד' עוד נגע אביא כו' בזכות אברהם כו' שאחד הי' אברהם כדאי' בס' שהקליפ' הי' יונקת מס"ת של האבות מאותיות ק"ב ולא ממ"ם של אברהם כי גי' גואל ולזה הי' בידם לתקן האות מ"ם כנ"ל והוא הי' אברהם אב רם אותיות רם כנ"ל:

כי ידבר אליכם פרעה לאמר תנו לכם מופת יש לדקדק תיבת לאמר מיותר וי"ל שידבר אליכם שאין לכם אמירה כראוי כי הדיבור הי' בגלות כידוע שאח"כ פה סח וז"ש לכם פרעה תנו לכם מופת מאמירה שלכם וז"ש לאמר ובמ"ד הה"ד מגיד מראשית אחרית ומקדם אשר לא נעשה ועצתו תקים וכל חפצי אעשה כי כתיב בס' שהמטה לא נהפך לתנין בהשלכתו ארצה רק גם בדיבור אהרן יהי' לתנין כי בדבר ה' שמים נעשו ונתן ית"ש זה הכח לצדיקים שיפעלו בדיבורם על כל הבחי' אפי' על הפחותים מאוד כמו כאן שפעל אהרן אפי' על תנין מדריגה פחותה וז"ש המגיד והמשיך מראשית הבריאה שהי' בדבר ה' אפי' על בחי' אחרית המשיך זה שיפעול דיבור הצדיק ומקדם אשר לא נעשה כי שמו של משיח קדם לכל משיח גי' נחש בחי' ראשית מושל על אחרית תנין ופרעה הי' תנין הגדול הרבץ בתוך יאוריו הכניעו וגאלם ית"ש וזה הי' מורה על גאולה אחרונה שתהי' ע"י משיח שהוא מקדם כנ"ל וגי' נחש וימשול על כל סטרא דנחש קדמוני ומתוקן הכל:

ויאמר כו' בזאת תדע כי אני ה' הנה אנכי מכה במטה אשר בידי במים אשר ביאור ונהפכו לדם כו'. במד' הן אל ישגיב בכוחו מי כמוהו מורה בשר ודם שרוצה להרע לשונאו אין מודיע לו כו' מי כמוהו מורה והתרה תמיד בפרעה כי ע"י שהאדם מתגבר עצמו על יצרו לעשות תורת חסד שכל המצות בחי' חסד ומצמצם את יצרו כדי לגמול חסד ומקיים רגזו ואל תחטאו כדי לגמול חסד עם האכסניא שהוא נפשו ולקיים תורת חסד עי"ז מעורר כן לעילא כמ"ש כי גבר עלינו חסדו שיהי' החסדים עלינו וגבורות על שונאיו כי מעורר עולם העליון בחי' שערא דדיקנא קשישין אינון לאכפייא דינא על ישראל וכן בים נראה ית"ש כבחור חגור כלי זיין בחור גי' גבורה ועלינו גבר חסדו ית'

ונטבעו המצרים וכ"ז הכח יש ביד הצדיקים כמ"ש בנועם אלימלך ע"פ ומטה האלקים בידי שיכולים להטות הדין כחפצם וז"ש במד' הנ"ל הן אל ישגיב בכוחו כי שם אל הוא חסד ומרומז בו דין כי הוא לשון קשה מלשון אילי הארץ להורות על הנ"ל וז"ש הן אל ישגיב בכוחו ע"ד כי גבר עלינו חסדו וכמ"ש ימינך ה' נאדרי בכח ולכן מי כמוהו מורה כי בו"ד אינו אומר לשונאו ואינו משהה את הנקמה בשונא כי אולי יתקרר כעסו עליו משא"כ ית"ש כיון שהדינים שהוטל על שונאי ישראל הם חסדים לנו וכל מה שאומר ית"ש לטובה אינו חוזר בו כמשחז"ל ולכן הן אל ישגיב בכוחו שהכח הוא משם אל חסד ולכן מי כמוהו מורה כנ"ל וז"ש בפסוק הנ"ל בזאת תדע כי אני ה' ולכאורה יש לדקדק בלשון שהי' לו לומר בזאת תדע כי אלקי העברים הוא מושל בכל הנה אנכי מכה במטה כו' כיון שמשה הוא המכה במטה איך אמר כי אני ה' כו' רק רמוז כנ"ל שע"י אתערותא דלתתא פועלין אתערותא דלעילא ואח"כ אין הקב"ה מכה האומה עד שנפעל הדבר בשר האומה הזאת בעולם העליון השורש וז"ש בזאת תדע כי אני ה' כי מדת מלכות נקראת זאת ונקראת אני וז"ש אני ה' המדה הנפרעת מהרשעים כמ"ש חז"ל אני ה' נאמן ליפרע הנה אנכי מכה במטה קאי עליו ית"ש שפעל הדבר בעולם העליון במטה אשר בידי לשון הטי' כנ"ל בהמים בהחסדים אשר ביאור יאור עליון נהר דנגיד ונפיק ונהפכו לדם שמאותן חסדים יהי' דם דינים עליכם כמ"ש במ"א ששם אהי' הוא חסד גדול וברבוע גי' דם הן אל ישגיב בכוחו כנ"ל:

בא

בא אל פרעה כו' במד' זש"ה אמרו לאלקים מה נורא מעשיך ר"א בנו של ר"י הגלילי אומר אמרו לפעלא טבא יישר חילא מה נורא מעשיך מה דחילין אינון מנגניא דידך הנהרגים הורגים את הורגיהם והנצלבים כו' והנשקעים כו' ברוב עוזך יכחשו לך אויביך ישקרו ויעשו אויביך כחשים פרעה אמר כו' וגם את בנ"י לא אשלח נעשה כחשן כו' נראה מקודם להבין ענין התפילה כשאנו רוצים להתפלל אומרים יהי רצון מלפניך והי' נראה ששייך יותר לומר יהי לך רצון ועוד כשאנו מתפללים להכניע רשע המיצר איך שייך לומר יהי רצון בדבר שהוא לכאורה נגד רצון הבורא ית"ש כי רצון הטוב רק להטיב אך הענין ע"ד והארץ היתה תוהו ובוהו ויאמר אלקים יהי אור ומנע עולם התוהו מלהשתמש ואין לפקפק בזה שאין חסד גדול מזה הגם שמנע עולם התוהו בחסדו הגדול ואמר יהי אור כך כל התנהגות של טובות העולם למנוע הרע לאשר שכל בריאת עולם הי' בשביל ישראל והי' רצון הקדום להטיב לישראל שמקיימים העולם שנברא בעבורם וזה הרצון בא לפניו בכל עת שבניו מתפללין לפניו לעורר רצון הקדום וזהו

יהי רצון לפניך היינו רצון הקדום למנוע התהו הרע ויהי' אור ע"ד כל הגוים כאפס נגדו וידוע שהרצון נק' אין מחמת שכשעלה ברצונו לברוא עדיין הי' אין ונעוץ סופן בתחילתן שהם אותיות אני ובזה נאמן לגמול לאיש כמעשיהו ליתן שכר ולפרוע מן הרשעים המאבדים את העולם נמצא כל הגבורות והדינים שנבראו בעולם הכל למנוע מרשעים אורם לקיים תחלת המחשבה וזהו בא אל פרעה בדרך תשרק אותיות למפרע שמרמז על מדת גבורה כידוע כי אני הכבדתי פי' אני הוא מדת גבורה מרצון הקדום אותיות אין וזהו למען שיתי אותותי היינו אותיות רצון היינו אלה בקרבו גי' רצון כדרך שנראה לאבות באל שדי עה"כ גי' רצון שהבטיח להם שיתקיים רצונו ית"ש והרשעים לא כן ידמו בחשבם שהם עיקר הבריאה וכשרואים איזה דינים ח"ו אין מאמינים שאלקים עשה שיראו מלפניו וכשישראל אוחזים במדת היראה ועושים רצונו של מקום ע"ד רוצה ה' את יראיו בזה מדבקים עצמם לו ית"ש וממשיכין מן הרצון הקדום כל טובות ישראל והגבורות עצמם נעשו חסדים גדולים ע"ד כי גבר עלינו חסדו בזה שאנחנו מגבירים ימין על שמאל להכניע היצה"ר אנחנו מכניעים כל הדינים תחת החסדים ע"ד עולם התשובה לאכפייא דינא ואי' בס' ששם אלקים ושדי הם גבורות ויש להבין מחמת שאלקים נק' דיין ומלך במשפט יעמיד ארץ ושם שדי מחמת שיש בו צמצום שאמר לעולמו די מרמז על גבורות ואי' שזהו שאמר י"ת ועבדים וענו אותם ד' מאות שנה הם נגד ב' שמות אלו שגי' ד' מאות וידוע שאבינו יצחק הוא מדת גבורה שמדתו הי' להמתיק כל הגבורות לזאת אחז במדת יראה להמתיק כל הגבורות ולכן נקרא פחד יצחק ופחד יצחק גי' ג' מאות כי נתוסף לו ש' בשמו שנק' ישחק ואלקים במילוי גי' ש' ובאמת ע"י יצחק אבינו שנעקד נמתקו כל הגבורות מישראל ונהפכו על הרשעים ונאמר יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו וע"ז נאמר על יצחק כי אתה אבינו שהמתיק כל הגבורות ונעשו חסדים לישראל וגבר עלינו חסדו וידוע שאלקים נמתק ע"י הוי' שהוי' אלקים גי' "יבק ר"ת "יענינו "ביום "קראינו כמו שהתפלל יעקב ביום צרתו כידוע וידוע שיש י"ב צרופי הוי' גי' שבי אשר לזה נמנו בתורתינו השבטים שירדו למצרים כי הם תיקנו כל הי"ב צרופים מהוי' ובזה תיקנו כל הגבורות כנ"ל שר"ת "ואלה "שמות "בני "ישראל ר"ת שביו ע"ד ושבית שביו שהי' במצרים כל הנשמות בגלות ולא יכלו לצאת עד שיכלו כל הנשמות שבגוף ע"ז ויפרו וירבו שברד"ו שנה הוציאו כל הנשמו' ונתקיי' הבטח' ביצחק גי' רדו יקרא לך זרע והוציאו כל ענפי הקדושה מי"ב צרופים ולזה לבן כשביקש לעקור את הכל אמר יעקב פחד יצחק הי' לי כי אחז במדת היראה להמתיק גבורות יצחק כנ"ל והי"ב שבטים שהי' עמו הם הי' שורשי הקדושה מי"ב צרופי הוי' להמתיק כנ"ל לז"א פחד

יצחק הי' לי גי' י"ב הויות עה"א שגי' ש"ס וע"פ דברים אלו נוכל לבא להתבוננות מה להבין מנהג אבותינו ולנו לאחוז בימים אלו בדרכי התשובה יותר ולהבין ענין הסימן שנתנו הצדיקים במתק לשונם לקרא לימים אלו שובבים ובשנת העיבור שובבים ת"ת כי כאשר נעיין בנין העולם מתחילת הבריאה עד יצמ"צ הי' העולם מרופף בנוי וחרב ובנוי וחרב היינו כאשר הי' העולם על מכונו בא מבול ובא נח זה ינחמינו והי' העולם בנוי וחרב בדור הפלגה וצפינו לישועה להאיר ממזרח צדק זה אברהם הי' העולם בנוי ואח"כ השליכו אותו לאש והי' העולם חרב ואחר שברוב חסדו הציל אותו ונתן לו זרע למאה שנה ואמרנו בזה הקיום וגזר חכמתו ית"ש לשחוט אותו והי' העולם חרב וברוב טובו אשר אמר אל תשלח ידך והי' העולם שמח ובא יעקב לעולם אשר צורתו בכס חקוקה ואמרנו בזה יהי' כל העולם נתבסם ונפל לידי לבן אשר ביקש לעקור את הכל ואחר המאורעות ותלאות זכינו שיצא יעקב וי"ב שבטי יה אשר המה עיקר קיום העולם קפץ עליו רוגזו של יוסף ונתגלגל הדבר עד שירדנו למצרים בעומק הגלות מקום ערות הארץ רק עיקר תיקון העולם על מעמדו הנכון הי' כאשר גבר עלינו חסדו ית' וזכר לנו כל התלאות שעברו על אבותינו וזכר לנו ברית ושבועות אבותינו וזכות שבטי תם ושלח לנו משיחו להעלות אותנו ממעמקי עמקי הקליפות מנ' שערי טומאה ולהביא אותנו לנ' שערי קדושה לתת לנו תורתינו הקדושה ולהביאינו לארצינו ולבנות מקדש לשכון כבוד שכינתו עמנו ואז הועמד העולם על חזקתו וחז"ל אנשי כנה"ג ברוה"ק סדרו סדר נכון הפרשיות לפי בהירות שכלם הזך שסדרו סדר יצמ"צ בזמן תקופת טבת בהתחלתה וכשהשנים כסדרן יוצא רוב התקופה או מקצתה בפ' משפטים וכאשר מרומז בצרופי החדשים נראים על ימי יראה כאשר ידוע שהצירוף שהנוקבא שולטת על הדבר כמו צרופים של חדשים אלו שההי"ן קודמין והנה ד' תקופות שבשנה נגד הד' יסודות שזה היסוד גובר בזו התקופה ותקופה זו יסוד האש הרומז לגבורות ולהתגברות התאוות ולזה תיקנו צדיקי הדור לשבור התאוות בדין הזה ולהחזיק בתורת ה' ויראתו להמתיק גבורות האש הנרמז אלקים שדי כנ"ל ונאכר נעורר ע"פ תוה"ק בקראינו ניסים ונפלאות שעשה ה' עמנו שע"י המתקת י"ב צרופי הוי' כנ"ל נמתקו גבורות ויצאו ממצרים אחר רד"ו שנה והקב"ה ברוב רחמיו חשב הד' מאות שנה מעת שאמר ידוע תדע או כפי הדיעות שפ"ו שנה הי' קושי השיעבוד וזה הכלים המנין ע"ד הקב"ה חשב את הקץ היינו ק"ץ שנה שיצאו קודם הזמן וזהו במתק לשונם נתנו סימן לפרשיות אלו שובבים גי' ש"ס כמנין י"ב צרופי הוי' ואותיותיהם שזה המתקה של גבורות וזה מדת צדיק יסוד עולם לתקן הברית מדת יוסף כמו שהי' במצרים שהי' גדורים מן העריות כנודע ומדת יסוד

נק' טוב ע"ד אמרו לצדיק כי טוב כאשר פי' לעיל שצדיק מתקן הי"ב צרופים במדת טוב י"ב פעמים טוב גי' צדיק וזה הי' מדת יוסף תיקון יסוד שהוא ו' מן הוי' כנודע וא"א לומר אות ואו בלתי מלואו דהיינו ו"ו שהצדיק מתקן כל הי"ב חדשים שנגד הי"ב צרופים שעה"א עולים למנין ש"ס ולזה נאמר ליוסף שכם אחד על אחיך שכם גי' ש"ס כמנין הנ"ל וכן יוסף צדיק גי' ש"ס וזה מרומז כשיצאו ממצרים ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע כו' פקד יפקד שלכאורה פקד יפקד בכאן שפת יתר והי' רק לומר כי השבע כו' להעלות עצמותיו אך לרמוז על הנ"ל שיוסף תיקן מדה הנקראת טוב מדת יסוד כידוע וכנ"ל צדיק כי טוב וכל הי"ב צרופי הוי' שגי' עה"א ש"ס ובצירוף טוב למנין ש"ס עה"כ עולה למנין פקד יפקד שגי' שע"ח ועי"ז יצאו כל ענפי הקדושה נשמות שבגוף שנפקדו בזרע ופרו וישרצו וירבו במאוד וז"ש כי השבע השביע כו' פקד יפקד בזכותו של צדיק והעליתם כו' וזה הי' גאולתם לצאת ברכוש גדול ויצאו כל צבאות ה' כל הנ"ק וכל צירופים יצא משבי ונמתקו כל הגבורות של אש שבר"ת "אלקים "שדי ולזה בתקופה זו של יסוד אש מהראוי לאחוז בדרכי התשובה לתקן מדת יסוד לבטל התאוות ולהתחזק ביראת ה' ע"י התמדת התורה כי זה עיקר התשובה בתורה הנמשלה לאש מבטל כח היצה"ר כמ"ש בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין ואש התורה מכבה אש היצה"ר ולזה נקבע וסדרו בתקופה של יסוד אש סיפור יצמ"צ ונתנו סימן שובבים גי' ש"ס שמורה המתקת גבורות כנ"ל ופרשיות אלו הם חצי התקופה או יותר להמתיק כח האש בתחילת התקופה עד שיעבור חצי התקופה או יותר ובשנת העיבור שהתקופה מתאחר קבעו והוסיפו פרשיות ת"ת "תרומה "תצוה שבפרשיות אלו אנו קוראין גמר התיקון מהמשכן עד שיעבור חצי התקופה להמתיק כח האש ונעשה צירוף אש "אל "שדי שבחסד אל נמתקו הגבורות של שדי כמ"ש וארא אל אברהם כו' באל שדי ואיתא בס' שר"ת של אברהם יצחק יעקב ישראל גי' אל וזה השם הוא חסדים גדולים שהוא ראשון מי"ג מדה"ר וכתיב חסד אל כל היום ובה נמתק גבורות שדי שבסוף התיבות של האבות מק"ב בחילוף א"ת ב"ש שדי ולזה וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב גי' עה"כ פקד יפקד אלקים אתכם עה"א י"ד תיבות כי אע"פ שהי' מדה"ד מתוחה על ישראל במצרים ג"כ משם אלקים נמתקו ע"י צרופי הוי' וז"ש למען שיתי אותותי אלה בקרבי כי פרעה אמר מי ה' כי פרעה לא הי' יודע רק מאותיות מי דאלקים וידוע שיש ק"ך צרופים לשם אלקים וידע פרעה מאותיות מי שבהם מ"ח צרופים מהק"ך ונקראים המצרים בני ח"ם ובאותיות אלה מאלקים ע"ב צרופים והם ש"ס אותיות ונמתקו ע"י מספר ש"ס שבי"ב צרופי הוי' וכנ"ל וזהו שאמר יעקב מי אלה והשיב יוסף אשר נתן לי

אלקים בזה זה גי' י"ב צרופי הוי' כנ"ל ויוסף צדיק גי' ש"ס כנ"ל ונתהפכו כל הגבורות על המצרים וזה פי' המ"ד אמרו לאלקים כו' לפעלא טבא שנעשה מאלקים פעלא טבא היינו חסד יישר לשון אוזק היינו כי גבר עלינו חסדו כנ"ל כל בחי' התחזקות שנראה בים כבחור חגור כלי זיין לטובתינו כמה דחילין מנגניא דידך הנהרגים הורגים את הורגיהם שהגבורות מישראל נתהפכו על המצרים ברוב עוזך שרואים הגבורות כמו שאמרו כי רעה נגד פניכם והתורה אמרה לא כן נתהפכו לטובה ונעשה כחשן ונעשה לנו נפלאות וניסים נן יעשה עמנו ית"ש נסים ונפלאות לעולם ועד אמן:

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כו' שיתי אותותי אלה בקרבו כו' את אשר התעללתי כו'. הנה אחז"ל במ"ד ע"פ ועברתי באמ"צ אמר ר"ש גדולה חיבתן של ישראל שנגלה הקב"ה במקום עכו"ם במקום טינופת במקום טומאה בשביל לגאלם משל לכהן שנפלה תרומתו בבית הקברות כו' הרי שמצרים הי' טומאה גדולה שהיתה ערות הארץ ובפרט בביתו של פרעה שפרעה הי' מקור הטומאה והי' הטומאה בביתו גדול מאוד ובוודאי אין רצונו של צדיק לכנס במקום טמא כזה ובפרט לדבר עם איש בליעל וטמא כזה ולכן אמר י"ת למשה הגם שאני יודע שאין רצונך ליכנס בבית טמא ולדבר עם הטמא עכ"ז אני אומר לך בא אל פרעה כביכול כאדם שאומר לחבירו בא עמי וז"ש כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו נמצא שאני כביכול שוכן שם ומכביד לבם והענין הוא ע"ד שפי' בס' אור החיים ע"פ ויתן ה' דבר בפי בלעם שנתן מסך מבדיל בין פיו הטמא לדברי קדושה שרצה י"ת שידבר ייע"ש עד"ז הי' כאן והמסך זה הוא משם אלקים שיש בו ק"ך צרופים גי' מסך ונ"ז הוא מפני חיבתן של ישראל ירד כביכול למקום נמוך כזה כמ"ש במדרש הנ"ל ועד"ז השוכן אתם בתוך טומאתם והי' די שיאמר השוכן אתם בטומאתם רק הפי' הי' כביכול באמצע הטומאה ויש להבין זה ע"פ משל למדן וחריף גדול שלומד עם תנוק קטן שירד משכלו ומצמצם שכלו מאוד לטובת הקטן כן עד"ז עשה י"ת לטובתינו וז"ש ולמען תספר באזני בנך ובן בנך ותצמצם שכלך להם ותקח ראי' ממנו את אשר התעללתי במצרים התעללתי פי' מלשון עולל ויונק וקטנתי שתבין ממה שהקטנתי עצמי כביכול וירדתי לקטנות כזו שאין שיעור וערך לצרכיכם רק כן תעשה אתה לצורך בנך ובן בנך.

גם יתפרש מ"ש אשר התעללתי במצרים כי הכח והממשלה בידו ית"ש לאבד את פרעה ומצרים ברגע א' אך כדי להביא את ישראל לאמונה חזקה הכה למצרים במכות האלו ואת נפשם שמר בקרבם וכביכול הקטין עצמו מתחילה כאילו אין לו כח גדול כל כך ועשה להם כמי שעושה לעולל ויונק למשל המאיים על תינוק מחתול וכדומה שאצל הילד היא פחד גדול ולאדם גדול אין זה פחד וזו הודיעו בעמים עלילותיו שכל הניסים

והגבורו' שעושה י"ת בשבילינו הם לפניו ית"ש כמו דבר קטן שעושין לעולל ויונק כן כל הניסים הם לפניו ית"ש לפי עוצם גדלו ורב כוחו וז"ש ג"כ ונוקם על עלילותיו ע"ד משל אב שאוהב את בנו הילד ששכלו קטן ונותן לו איזה דבר לשחק בו כמו אגוז ואיזה פרי אחד וכדומה ואף שבעיני אביו אין דבר נחשב לכלום רק לפי שהילד נהנה מזה הדבר הוא חשוב ג"כ בעיני אביו ואם בא איש אחר ונוטל הדבר מבנו אז נוקם אביו מאד מאיש ההוא שביטל תענוג בנו כך נוקם ית"ש ממי שלוקח מאתנו דברים גשמיים ומכש"כ הרשעים שרוצים לבטל אותנו מתורה ומצות והנהגות טובות אף שהכל לפי מיעוט שכלינו וז"ש ונוקם על עלילותיו על מי שלוקח ומבטל מאתנו דברים שהם כשחוק הילדים ולוקחין מהם תשוקתם וחפצם ושעשוע שלהם כמשל הילד הנ"ל שמשחק עם איזה דבר:

ומ"ש למען שיתי אותתי אלה בקרבו הוא ע"ד שכ' בס' שפרעה הי' לו אחיזה ויניקה קצת באותיות מי מאלקים ובאמת בשם אלקים היו"ד קודם המ"ם ע"ד שפי' מה שהתחילו ז"ל המשניות במ"ם פתוחה מאימתי כו' וסיימו במ"ם סתומה בתיבת בשלום כי מ"ם פתוחה מורה על הדיבור שכשאדם פותח פיו לדבר אות מ"ם כל זמן שלא סותם את פיו לא גמר אמירת אות מ"ם שהאות אינו נגמר בדיבור רק גם בסתימת פיו ולכן מ"ם גי' פ' רומז לפה ולכן פתחו ז"ל המשניות במ"ם פתוחה שבזה תפתח פיך וסיימו במ"ם סתומה לומר שאחר שסיימת דברי תורה סתום פיך כמו אות מ"ם שנגמר בסתימת פה אבל כשח"ו היצה"ר נכנס בין ב' הממי"ן שלאחר שפתח פיו אינו מניח לסתום תיכף רק שידבר ג"כ דברים האסורים לדבר אז אותיות יצר נכנס בין ב' הממי"ן ונעשה אותיות מצרים והנה השם אלקים מורה ע"ז למעט בדיבור ע"ד אלקים בשמים ואתה על הארץ ע"כ יהי' דבריך מעטים ולכן מ"ם סתומה בסוף השם לרמוז שמיראת השם סתום פיך ופרעה ומצרים רצו לעשות מזה מי במ"ם פתוחה שיהי' הדיבור בגלות ביד היצה"ר ויהי' אותיות מצרים וז"ש במפלתם וישב ה' עליהם את מי הים שהפך ית"ש אותיות מי לאותיות ים שאותיות אל מאלקים הם חסד והים מורה לשון חוזק וגבורה ולכן הי' גבורות ודינים עליהם בים משם אלקים והנה ע"י שהי' לפרעה אחיזה באותיות אלו של מי לכן אמר ית"ש למען שיתי אותותי אלה בקרבו לצרף אותיות אלה למי דשם אלקים ואותיות אלה רומזים לכללות ו"ק גי' אלה ובבחי' אלה יש בחי' דיבור ועשי' כמו אלה הדברים ואלה תעשו ורומז תיבה זו לכנס"י שכוללת הו"ק גם רומז למדת בינה שהוא אם הבנים שהם הו"ק והיא כוללתן ג"כ וב"פ אלה גי' חסד שתחבר ה' תתאי בה' עילאי כמ"ש ותלכנה שתיהן ופי' בס' שתי ההי"ן ואז מתרבה החסד וז"ש אלה וכאלה יוסף

עמנו להגדיל שמו הגדול כו' כי ב"פ אלה גי' חסד והחסד נק' גדולה כמ"ש לך ה' הגדולה על מדת החסד וזהו להגדיל שמו הגדול גם בג' אותיות אלה ע"ב צרופים כמ"ש במג"ע וגי' חסד שעושה ית"ש לעמו ע"י צירוף אלה למי ונתחבר שם אלקים כנ"ל:

עד מתי יהי' זה לנו למוקש י"ל שמשה נק' זה שהי' מתנבא בזה הדבר וכתיב כי זה משה האיש כו' ומשה הי' אלקים לפרעה ואלקים גי' לנו וז"ש עד מתי יהי' זה לנו שמשה יהי' עלינו אלקים שגי' לנו וזהו למוקש (עלינו) לנו:

ויהי חושך אפילה יש להבין כפל לשון של חושך ואפילה גם בכתוב שלח חושך ויחשיך ולא מרו את דברו שג"כ אמר בכפל חושך ויחשיך גם סיים ולא מרו לשון רבים ונראה ע"פ מ"ש זרח בחושך אור לישרים כי אף שאנחנו בגלות יושבי חושך תחת אוה"ע ולולא רחמיו וחסדיו הגדולים לא היינו יכולים להתקיים אפי' רגע א' וכמ"ש ז"ל הן גבורותיו ונוראותיו ששה אחת בין ע' זאבים יוכל להתקיים וז"ש זרח בחושך אפי' בחשכות הגדול הגלות זורח אור לישרים ומאיר לעמו מאורו הטוב ית"ש ומלמדם הדרך אשר נלך ואיך נחזיק באמונתינו באמת ובלב שלם ונשמור מצותיו למען לא נבוש לעולם ועד אבל על המצרים שלח חושך בכפל דהיינו על המכה של חושך עשה עוד יותר חשכות להם שלא יהי' זורח שום אור השכל רק אדרבא הכביד להם וזהו שלח חושך ויחשיך ולא מרו על ב' עניני חשכות הנ"ל ולכל בנ"י הי' אור במושבותם:

דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעיתה כלי כסף וכלי זהב ופי' רש"י כדי שלא יאמר אותו צדיק אברהם ועבדום וענו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם כו' ע"ז יש לתמוה הרבה א' וכי חשוד אותו צדיק אברהם אע"ה שיתרעם על מדותיו של הקב"ה בשביל שלא יצאו בניו ברכוש והוא עמד בעשרה נסיונות ולא הרהר אחריו כלים ועוד הלא הקב"ה הוא אל אמת ואיך נוכל לומר שהוא ית"ש יצוה לשוא לשאול כלי כסף וזהב ולא יחזירו להם רק ילכו לדרכם כדי שיקיים בזה הבטחתו ואחרי כן יצאו ברכוש גדול הקצרה יד ה' ליתן להם רכוש גדול בהיתר ובדרך כבוד ועוד וכי הי' אברהם מבקש רכוש של ממון אדרבא הוא הי' שונא רכוש כמו שמצינו במלחמת ד' מלאכים שיצא מלך סדום לקראתו ואמר לו תן לי הנפש והרכוש קח לך ויאמר לו אברהם הרימותי ידי כו' אם מחוט כו ואם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי מוכח מזה שלא הי' חומד ממון כלל רק עיקר חמדתו ותשוקתו הי' תמיד לאהבה את ה' וללכת בדרכיו לשמור מצותיו וחקותיו כ"ש למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו כו' לעשות צדקה ומשפט אבל זה לא הי' מגמתו שיהא לבניו רכוש ממון גם מה הי' צריך הקב"ה להבטיח בתחילה ואחרי כן יצאו ברכוש גדול כדי לבקש אח"כ

תחבולה במה יקיים הבטחתו מוטב שלא הי' לו להבטיח כלל ונראה ליישב ע"פ מה שכתבנו בפ' תצוה ג"כ על הגמ' במס' ברכות דהני מאני דרבנן דבלו מחפופיא דלהון והיינו כי הקליפות הם רבים מאוד ואין להם שום חיות מצד עצמן רק מה שחוטפין מצד הקדוש' ולכן הם עומדים עלינו תמיד כי כסלא לאוגיא ובפרט אצל הת"ח הם חופפים תמיד כדי להנות מקדושתם אך כי ה' אוהב צדקות ושומר אותם לבל יגעו בהם ח"ו בנפשם וגופם וגם מוזהרים ועומדים אפי' בל יגעו בלבושיהם הפנימיים רק במלבוש החיצון שהוא סמוך ונראה להם שבהם חופפים תמיד נמצא אפי' הת"ח שהוא צריך ללבוש תמיד בגדים נאים ולקיים כמבואר בגמ' עכ"ז הוא צריך ללבוש עצמו מלמעלה בגד עב וגס והוא ע"ד משל מי שהולך בדרך אצל הקוצים והברקנים או בימות הגשמים כשהגשמים נוטפין הוא צריך לכסות עצמו מלמעלה בבגד עב כדי שלא יקרעו או שלא יטנפו הבגדים היקרים הפנימיים וזה הוא דוגמא למה שמצינו בהבורא ית"ש שהאציל וברא ויצר ועשה את כל העולמות מלמעלה למטה בסוד מאנין ולבושין שכ"א ואחד לבוש לבוש הפנימי כנודע עד שנשתלשל לעולם השפל והגס הזה שהיא מלא זוהמא וחומריות וגם זה הוא כביכול לבושו ית"ש ומלא כל הארן כבודו פי' לבושיו ומלכותו בכל משלה ואפי' בעולם הקליפות יש להם קיום וחיות מהלבושים החיצונים כנודע והנה בגלות מצרים הי' עיקר הכוונה שיוציאו ישראל משם כל הנ"ק שנפלו בקליפה שזה הוא עיקר הרכוש הפנימי אשר הוציאו בנ"י ממצרים וז"ש להם הקב"ה קודם צאתם משם ויקחו להם שה לבית אבות שה לבית שזה קאי על הנ"ק שכ"א מישראל יקח עמו הנ"ק מאבותיו ואבות אבותיו ומכל אנשי ביתו השייכים אליו וז"ש חז"ל קושי השיעבוד הי' משלים מספר השנים שנגזר עליהם דלכאורה הוא תמוה וכי ח"ו מדותיו הק' כמדת ב"ו שהוא נותן קצבה למי שמתחייב מלקות כך וכך וכשמכין בחזקה הוא עושה חשבון הלא אין הקב"ה חפץ לייסר אותנו ולהעניש כפי עוונותינו רק כדי שנשוב אליו באמת ובלב שלם אך הענין שכ"ז שלא הי' להם קושי השיעבוד לא הי' לבם עדיין נכנע היטב בתשובה שיהא בהם כח לברר הנ"ק ע"י מעשיהם הטובים רק אחר שהכביד עליהם קושי השיעבוד שאז נאמר ויצעקו בנ"י אל ה' מן העבודה ותעל שוועתם אל האלקים מן העבודה פי' רז"ל שלא הי' מתפללים על צרכי גופם רק הי' צועקים במר נפשם מה שאינם יכולים לעבוד את ה' מחמת טורח הגלות והי' מוסרים את נפשם על קדושת שם כבוד מלכותו ית"ש באמת ובלב שלם ועי"ז הוציאו כל הנ"ק וז"ש כי ביד חזקה הוציאך ה' ממצרים ר"ל ע"י שם אלקים מדה"ד שהי' ע"י מדה"ד קושי השיעבוד ומדת מלכות הוא מדה"ד כמ"ש כי אני הכבדתי כו' שזאת המדה נקראת אני כידוע והוא לפי שהי'

יריאים את ה' והלכו תמיד בשם אלקים חיים ומלך עולם הי' יכולים עי"ז להכניע את אלקים אחרים של פרעה וכדי להבין הענין צריך לדעת כי אותיות אלקים הם אלה מי ור"ל שאנחנו ב"י ההולכים בשם אלקים חיים צריכין להתנהג בב' הבחי' דהיינו בחי' א' היא מי שהוא לשון שפלות והכנעה מי אנכי ומה אני ומה חיי שהוא מורה על השפלות אך אם ילך תמיד במחשבה הזאת לא יגבה לבו בעבודת ה' בתורה ובתפילה שהוא צריך זריזות ודביקות לכן לפעמים צריך האדם לחזק את לבו ולבטוח בה' ויחשוב בלבו שהוא חלק אלוה ממעל ויש לו זכות אבות הקדושים ובחי' זאת הוא מרומז באותיות אלה שהוא לשון התגלות כאדם המתפאר ואומר אלה הדברים שיש לי וב' הבחי' האלה אנו אומרים בכל יום קודם התפלה לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר כו' וישכם ויאמר כו' מה אנו מה חיינו כו' שהוא בחי' מי המורה על השפלות ואח"כ אומרים אבל אנחנו עמך כו' בני אברהם אוהבך כו' שהוא בחי' אלה וכשהיו ישראל במצרים השתמשו ג"כ בב' הבחי' האלה כי אמרו ואנחנו לא נדע מה נעבוד את ה' ר"ל אין לנו לב לדעת איך ומה לעבוד את ה' וזה הוא בחי' של מי המור' על השפלות וכשהבטיחו לבם בתשועת ה' הגביהו את לבם ואמרו גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות וזה הוא בחי' של אלה המורה על התגלות והתרוממות ובצירוף שני הבחי' האלו הי' להם אחיזה ודביקות בשם אלקים קדושים שהיא אלקים חיים ומלך עולם אבל פרעה הרשע הי' תמיד מתגאה ומתרומם כמ"ש התנים הגדול אשר אמר לי יאורי ואני עשיתני כו' וע"ז מורה אלה מן אלקים אחרים ע"ד אלה אלקיך וגם אותיות מי הפך לסט"א לאלקים אחרים בגאותי שאמר מי ה' אשר אשמע בקולו לכך עשה הקב"ה בהם שפטים ובאלהיהם אלקים אחרים אבל ישראל שהם דביקים תמיד באלקים חיים וכל מגמותם הי' תמיד לעבוד את ה' עבודה תמה עי"ז זכו לצאת ברכוש גדול להוציא כל הנ"ק כנ"ל אמנם צפה הקב"ה שעתידין ישראל להיות עוד בגלות בין האומות העומדים עליהם לכלותם ע"כ עשה ברצונו הקדוש עוד לבוש וגם להרכוש הפנימי הנ"ק עשה לבוש במה שיצאו גם ברכוש ממון בכדי שיהא להם במה לפדות א"ע ע"י מסים וארנוניות שלא יפגעו בנפשות ח"ו ויתקיים אצלם הרכוש הפנימי הנ"ל וזשה"כ וישאלו ממצרים כלי כסף כו' בלשון שאלה לפי שסוף יהי' עתידין להחזירם בגלות הבאים אך מצידו ית"ש לא הי' צריך לכ"ז כי הוא רק טוב וחסד ודרכו להטיב תמיד לישראל עם קדושו ואינו עולה במחשבה לפניו כלל שיפלו ממעמדם ואף אם ח"ו מזדמן שמקלקלין מעשיהם ונופלין ליד אוה"ע אזי הרבה ריווח והצלה לפניו ית"ש להושיע בכל עת אך כדי שלא יאמר אותו צדיק אברהם כו' ואח"כ יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם שלא יתקיים אצלם ח"ו הרכוש גדול הפנימי אם לא יהי' להם הלבוש

ג"כ שהוא רכוש ממון גשמי ומרע"ה רעיא מהימנא הי' רואה ברוה"ק שעתידין ישראל להיות עוד בגלו' בין אוה"ע הוסיף עוד לבוש דהיינו הערב רב כי אמר אולי יהי' ח"ו איזה זמן שלא יועיל כסף וזהב רק יתבעו נפשות ח"ו והגם דכתיב ואתן אדם תחתיך ודרשו ז"ל אדום אך אולי האומות עצמם ח"ו יתבעו נפשות של בני ברית דווקא ולכן לקח הערב רב שג"כ נמולו ויפדו עצמם בהם להיות תחתיהם ועד"ז הפי' מ"ש במכסת נפשות כו' ע"ד הנ"ל שכל הבריאה מעולמות עליונים ותחתונים הי' הכל בסוד מאנין ולבושין עד מדריגה תחתונה והנה אדם בכל מצוה שאדם עושה מתקן שיעור קומה עליונה כי מקשר ומיחד העולמות ע"י הארת המצוה וזה הוא הטעם מסעודת שבת ויו"ט וכן אחר שאר מצות כגון אחר ברית סעודת מילה או סעודה שאחר אירוסין ונשואין או סיום מסכתא ולהבין זאת הלא עיקר כוונת המצוה לתקן את שורשה במקום עליון ולגרום שפע בכל העולמות להאיר להם מאור א"ס ב"ה ולזה צריך טהרת המחשבה ולזכך הנרו"נ שלו ולא לדבק בגופניות ומה ענין אכילה גשמיות לזה אך כנ"ל שצריך להמשיך ממקום שורש המצוה במחשבה עליונה עד סוף כל המדריגות דהיינו לעוה"ז הגשמיי וכל בחינה מתלבש בבחינה תחתי' עד שנשלם כל שיעור קומה בשלימות ולכן צריך ג"כ לאכילה גשמיות שגם להחומריות וגשמיות צריך להמשיך מאור המצוה וזהו ענין אכילת קרבן פסח כי ע"י יצמ"צ נתיחדו העולמות ונשלם שיעור קומה העליונה מעילא לתתא עד שנזדכך ונטהרו נרו"נ מעמו ישראל שיהי' ראוים לקבלת התוה"ק והי' צריך ג"כ לתקן הגוף שהוא לבוש החומריי וז"ש במכסת נפשות תכוסו כו' לשון לבוש וכיסוי שע"י אכילת קרבן פסח תקנו הלבוש והכיסוי של הנפשות לכסות על הקדושה העליונה המרומז בתיבת השה שגי' י"פ אל שנמלאו אז כל היו"ד ספירות שמרומז בקומה עליונה בחסד אל והרשע שואל מה העבודה הזאת לכם שלכם מורה על גשמיות וע"ז שואל ובאמת הכל צורך גבוה כנ"ל:

החודש הזה פי' בחי' נגלים לכם ראש חדשים ראשון הוא שהוא מורה על נסתר גם לנסים נסתרים החודש הזה ראש וז"ש ג"כ הוא הלילה הזה שמורים ע"ד הנ"ל גם יתפרש כי הנה גבוה מעל גבוה שומר ישראל אמרו בים זה אלי ואנוהו ובאמת משה שעלה אל האלקים בהר סיני והי' מחיצה לעצמו יותר מכל ישראל וכל ישראל השיגו אז יותר על הים וכ"ז אמר סוף ימיו אתה החילות רק הענין שצריך האדם לידע בעצמו שהגם שמתפלל פעמים כראוי או שאר עבדות כדומה שנדמה לו שהוא בשלימות ושהשיג אלקותו ידע שלא השיג כלום ובכל יום יראה שביום אתמול לא עבד עבודתו ית"ש כראוי וכמו שמצינו שבמצרים נאמר ג"כ ויאמן העם ובים ג"כ ויאמינו בה' רק דאית כמה דרגין

בזה ועד"ז בים שאמרו זה אלי ואנווהו שסברו שהשיגו אלקותו ית"ש ובאמת הי' זה רק התחלת ההשגה וז"ש במצוה ראשונה החודש הזה לכם שבכל עת תחדשו עצמיכם לעבוד במדרגה יותר מקודם:

ובמדרש החודש הזה לכם כו' הרבה דברים כתב משה סתומים ובא דוד ופירשם כתיב בראשית ברא אלקים את השמים ואח"כ ויאמר אלקים יהי אור ובא דוד ופי' עוטה אור כשלמה ואח"כ נוטה שמים כיריעה ייע"ש עד עשה ירח למועדים הנה לפרש מה שקרא המד' זה שבא דוד ופי' מה שלכאורה הוא בהיפך ממ"ש בתורה רק דבאמת גם בתורה פי' רש"י עד"ז שפי' דוד בראשי' בריאת שמים וארץ וקודם להם ויאמר אלקים יהי אור והנה ארז"ל לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם כו' משום כח מעשיו הגיד לעמו כו' ללמדינו אורחות נתיבות עבודתו ית"ש ללמוד מכח מעשיו ית' שמצינו בכל עת שהי' העולם רופף מאוד וקרוב להיות חרב ואח"כ נתקיים ישוב העולם וכמו שכתבנו באריכות על מד' ע"פ בא אל פרעה זש"ה אמרו לאלקים מה נורא מעשיך יע"ש ובזה למד ית' אותנו דרכי עבודתו ית"ש וזה כח מעשיו הגיד לעמו שיתנהגו ג"כ כן ויהי' כח באדם לברוא שמים וארץ במעשיה' הטובים ולהצמיח אור ולכן כ"ח אותיות בפסוק בראשית לרמוז על כח הנ"ל והענין שהאדם עולם קטן וצריך בכל פעם לחשוב עם עצמו ולמשמש במעשיו ויהי' בבחי' ביטול בעיני עצמו שיראה שאינו עובד כלל עבודתו ית"ש כאשר ראוי לאלקי גדול א"ס י"ת ויתעלה שאין שיעור לגדולתו ויהי' שפל רוח עד מאוד ותיכף יחשוב ויאמר עתה אתחיל מחדש לעובדו ית"ש כדת וכראוי ובכל כוחי אעבוד אותו ית"ש ויחדש עצמו ברי' חדשה לעבודתו ית"ש בהתחדשות והנה ההתחדשות הוא ממקור הבריאה שהוא אות ה' אתא קלילא דלית בה משאותא רק הוא אויר בלבד כי כשמוציא האדם אויר מפיו הוא דוגמת מי שמוציא אות ה' כי קיום כל הבריאה שבעולם הוא באויר והכל בחי' אות ה' שדרשו ז"ל בהבראם בה' בראם ולכן מצינו שהכל ה' ענינים ה' חושים במחשבה ה' מוצאת הפה בדיבור וה' מדות ג"ג תנ"ה וכן כח ההולדה ג"כ בה' ע"ד הא לכם זרע כידוע שלכן רחל היתה עקרה שלא הי' לה ה' בשמה כי הבריאה וההולדה הכל מאות ה' כי העולם נברא בה' חומשי תורה שהתורה אומרת אני הייתי כלי אומנותו של הקב"ה ולכן הכל בכח הה' ולכן כשאדם רואה בעצמו שאינו יוצא ידי חובתו בעבודתו ית"ש ורוצה לחדש א"ע צריך ג"כ לחדש א"ע בכח הה' להתמיד מאוד בה' חומשי תורה ותורה שבע"פ ע"ד שאחז"ל אם רגיל ללמוד דף א' ילמוד שני דפין ואח"כ לבקש מאוד מהשי"ת לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי שהוא התחדשות רוח כנ"ל שהה' הוא אויר ורוח ולזה תקנו לנו קדמונינו אנשי

כנה"ג בברכת התשובה השיבנו אבינו לתורתיך זהו התחלת התשובה אח"כ וקרבינו מלכינו לעבודתיך עבודה זהו תפילה וקיום המצות כדרך עול אדון על עבדו ואח"כ יוכל לבוא לתשובה שלימה כמ"ש אח"כ והחזירנו בתשובה שלימה לפניך ומי שרוצה להפוך הסדר הנ"ל א"א שיבוא לתשובה שלימה ויתחדש בקרבו רוח נכון ורוח הוא רצון כמ"ש יפקוד ה' אלקי הרוחות כו' שיכול להלוך נגד רוחו של כל אחד וא' נמצא שרוח הוא רצון ומרצון טוב יתחדשו ה' חושים וה' מוצאת הפה והכל מה' מקור התחדשות וז"ש החודש הזה לכם שהי' יכול לכתוב חודש הזה לכם רק בא לרמוז כנ"ל שיחדשו בנ"י עבודתם להמשיך ההתחדשות מה' כנ"ל והנה ע"י שנעשה כנ"ל ונחדש עבודתו ית"ש בכל עת מבחי' ה' שמשם בא ההתחדשות והולדה נמשיך כח הולדה להשכינה הקדושה שכשח"ו שכשאין אנו מטיבין מעשינו כתיב באו בנים עד משבר וכח אין ללידה אבל כשנעשה כנ"ל יהי' הולדה לשכינה הקדושה ויהי' רבים בני שוממה כו' ויהי' ילד יולד לנו בן ניתן לנו והשכינה שנקראת רחל יקוים בה יש תקוה לאחריתך ושבו בנים לגבולם וזהו שרמז "לכם "ראש "חדשים ר"ת רחל היא השכינה הקדושה שיבוא הארה מא"ס ב"ה להשכינה ע"י עבודתינו וז"ש במ"ד שבא דוד ופי' בריאת האור אימת הי' כי כשיצמח קרן דוד יתגלה האור החדש וחמה ולבנה יחודש אורם ונשורר שיר חדש ויחודש שמים וארץ חדשים ע"י האור חדש:

ועל החודש הזה לכם אחז"ל שר"א בן ערך אמר החרש הי' לבם הענין כי כן הוא בגלות שעדיין לא נתחדש שיהי' החודש הזה לכם והזה בחי' דכר מורה על לעתיד שיהא שיר חדש ועתה רק שירה חדשה כמש"ל שמורה על בחי' נוקבא שיש אחרי' גלות כמו נקבה שחוזרת ויולדת ולכן אע"פ שהחודש הזה מורה על הלבנה שהוא בחי' נוקבא והי' לכתוב החודש הזאת רק כשאנו צריכים לחדש מעשינו ולגרום שהלבנה תתחדש ויהא אורה כאור החמה ותהי' במדריגת דכר וכ"ז שאינו כן החרש הי' לבם ובזוה"ק שכינתא כביכול איהו חולה ואייתי לה תפוח כו' להשיב נפש כמו מי שהוא קוצר רוח וע"י משיבת נפש מקבל רוחו כן כביכול השכינה וע"י מעשינו הטובים שיהי' רוח נכון מתחדש בקרבינו תקבל השכינה נחת רוח ולכן הי' הטעות מחודש הזה לכם להחרש הי' לבם באותיות דז"ך גי' שם אל שכמשפיע לה ית"ש חסד מי"ג מדה"ר שהראשון שם אל תשוב רוחה כביכול ע"י שלא יהי' החרש הי' לבם רק החודש הזה לכם:

וי"ל עוד החודש הזה לכם דייקא שיחדש אתכם ובזה יהי' ראש חדשים התחדשות בכל העולמות כי כל העולמות הולכין ממש עם נשמות ישראל וזהו ענין מ"ע שהז"ג הוא ג"כ ע"י שעת שמגיע הגלגל על נקודה זו מגיע עת התעוררות העולמות ע"י אכילת מצה

ועד"ז בישיבת סוכה ועד"ז הכל וכן ענין שמיטה שמגיע לשבעה שנים על נקודה זאת אז עת לשמיטה ועד"ז ביובל כי נשמות ישראל מגיעין ג"כ לבחי' זו שהמזל רומז על י"ב צרופי הוי' ואז יכולין להאיר ע"י מצה ובזמן אחר ע"י אתרוג וכדומה וז"ס העיבור שידעו איך הי"ב צרופי הוי' מצטרפין ובזה כל העולמות ונשמות ישראל מתגלגלין ויש עת לכל ונשים פטורות ממ"ע שהזז"ג כי אין להם השגה בעולמות גבוהים שמגיעין שם נשמות ישראל בהזמן המיוחד וז"ש ראשון הוא לכם להתחדשותיכם שבבחינתם יהי' כל התחדשות:

קדש לי כל בכור פטר כל רחם כו' ויהי כי הקשה כו' ויהרוג ה' כל בכור כו' וכל בכור בני אפדה כו'. כי הנה השר של מצרים נק' רהב לשון גיאות וגאוה שהי' מתגאה שהי' הראשון לע' שרים ולכן הכה ה' כל בכור להשפיל כל ראשית וראשון להורות שאין שום חשיבות לראשון כי אין ראשון רק הוא ית"ש ראשון לכל אבל השאר נשפלו ונשפל בחי' ראשון של המצרים ושל עשו שנק' ראש וראשון כמו שיסד הפייטן ונמצא שנשפלו כל מיני ראשון מאוה"ע והכה ה' כל בכור באמ"צ להורות שאין חשיבות להם ולשר שלהם שהוא בכור לשרים והי' מקום ח"ו לקטרג שגם לבכור ישראל יגיע ח"ו השפלה והכאה כיון שיש השפלה לראשית וגם בכורי ישראל הם ראשית וצוה ית"ש לפדות בה' סלעים כי כיון שראשית נשפל נתעלה בחי' אחרית והוא הה' אחרונה של שם הוי' וצוה ית"ש שבכורי ישראל יתנו ה' סלעים וינצלו מפח אחיזתם בה' אחרונה בחי' עולם העשי' שהוא אחרית שהם העיקר כי כל העולמות נבראו בשביל שיקבל ית"ש תענוג בעבדות ישראל בעוה"ז וע"ז מרמז שם שגי' ב"ן שהוא הוי' במילוי ההי"ן שכל אות משם הוי' מורה עוד במבטא אות א' המילוי שגי' ג"כ כמו האות זה מורה על התחברות ית"ש בכנס"י וסלע ג"כ רומז להמתקת הדין כי סלע ג"כ גי' שם הוי' בהכאה שנכלל כל אות בחבירו ע"ד שכתבנו במ"א ע"פ ויוריהו ה' עץ ועי"ז נמתקו המים ובאמת הי' מקודם לבכור חשיבות גדול' כי ראשית מורה על המחשבה הקדומה שעלה ברצונו ית"ש להטיב לנבראי' וזהו התחלת הרחמים וכשעושין פדיון בכור פטר רחם מעוררין התחלת הרחמנות וז"ש בכור פטר כל רחם פטר פי' התחלת הרחמים ולכן בהבראם באברהם כמ"ש ז"ל כי היא מדת החסד ותחילת הבריאה הי' להטיב ועי"ז שמקיימין פדיון בכור בה' סלעים עושין המתקה ופועלין שהקדושה תתפשט מאותיות השמות למילואים שד' מילואי הוי' גי' בכור עה"א וכן ברוך ולכן יעקב לקח מעשו הבכור והברוך שלקח מאתו הבכורה והברכה שלא יהי' לו חלק בבכורה ובברכה ועשו אמר ע"ז ויעקבני זה פעמיים שעי"ז לקח מאתו כל הנ"ק וז"ש ז"ל ויקרא שמו יעקב הקב"ה קראו אמר אתם קראתם

לבכורכם שם ואני אקרא לבכורי ויקרא שמו יעקב הענין שיעקב גי' ב"פ אלקים עה"א כי אחיזת אה"ע בשם אלקים כיון ששם זה משתמש גם בחול שבני אדם שופטים נקראים אלקים וכן אלקים אחרים וכן יש להם קצת אחיזה בשם זה ויעקב ע"י דביקותו (בשם אלקים) בקדושה האלקים קדושים לקח מאתו גם בבחי' מאחיזתם בשם אלקים וז"ש עשו ויעקבני זה פעמיים שנלחם בי בשמו יעקב פעמים בבכורה וברכה: זכור את היום הזה כו' ע"ד חז"ל שבכל יום חייב אדם לראות א"ע כאילו הוא יצא ממצרים כו' כי גאולת מצרים הי' כדי להוציא דעתינו פי' דעת שלנו מהגלות ועכ"ז עדיין יש אחרי' גלות כמ"ש אהי' אשר אהי' כו' ודרשו ז"ל אהי' עמכם בגלות אחר ודמיון זה צריך האדם מקודם לראות לצאת מתאוות רעות בחי' מצרים ע"ד שפי' זכר ליצמ"צ שיזכור ליצא ממצרים שהוא ערות הארץ תאוות רעות ופרעה אותיות הערף שמורה על קושי' העורף בתאוות רעות משא"כ אם יאמר האדם להתפלל ולעבוד את ה' בדעת שלימה קודם יציאתו מתאוות רעות זה א"א כלל וכלל ועכ"ז גם אחר שידע בעצמו שיצא מתאוות רעות ויש לו דעת לעבודתו ית"ש לא יבטח ויאמין בעצמו רק ידע שיש אחרי' גלות עדיין מיצה"ר עד שישבור כל הסט"א בתיקון מדותיו כראוי:

א"י זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים כו'. שיש לדקדק איך אמר זכור כו' אשר יצאת לשון עבר כיון שעדיין לא יצאו אז כמ"ש אח"כ היום אתם יוצאים כו' גם יש לדקדק על נקודת זכור בקמץ ולא בשבא כידוע שבשבא הי' מורה על ציווי ובקמץ הוא שם דבר ונק' מקור ולא ציווי רק הענין דהנה ברא ית"ש הבריאה בששת ימים והם בחי' ששה מדות הו' קצוות וקבע לכל בריותיו הנהג' טבעיות מתמדת בגזירתו ית"ש בחכמתו הנפלאה בהמדות הנ"ל ויש עוד הנהגה שלמעלה מהטבע הזאת שנק' נס וזאת הנהגה מנהיג ית"ש עולמו לצורך טובת ישראל כשטובתם הוא לשנות טבע הבריאה והעולם שנברא בחסדו ית"ש אז מחמת אהבתו ית"ש לישראל משנה הטבע בהנהגה שלמעלה מהטבע שנק' נס שהוא למעלה מהמדות הו"ק רק בא מג"ר שנפתח שם שער ופתח ונשפע משם לעוה"ז מהנהגה עליונה זאת וכיון שנפתח השער בג"ר בשורש הנס שנעשה כבר אז בכל עת שאנו צריכים להמשיך משער ופתח ההוא כל מיני טובות אנו יכולים ע"י שאנו זוכרים את הנס ומודים ומהללים לו ית"ש על טובותיו עי"ז מתעורר הבחי' של הנס ההוא להשפיע ג"כ עתה מהשער של הנס שנפתח אז ונעשה הנס הזה בחי' מזל שפי' לשון נוזל שנוזלים השפעות לעוה"ז וזה הענין בנס של יצמ"צ שנעשה שער ופתח להזיל משם כל מיני השפעות טובות מג"ר שמשם הנס כנ"ל וזה השער הוא מזל כנ"ל וממשיכין משם כל מיני טובות ע"י שזוכרים יצמ"צ מעוררים המזל והשער שנפתח

בג"ר וע"ז אמרו חז"ל בני חיי ומזוני לאו בזכות' תליא מלתא אלא במזלא כוונתם על מזל העליון שבבחי' ג"ר וזהו שבש"ק שבו באים לקדושה אף שהוא משוקע מקודם בטומאה כמו שמצינו באדה"ר ששבת הי' מכפר עליו כמ"ש חז"ל אומרים אז תחילה למקראי קודש זכר ליצמ"צ פי' שעתה נפתח לו שער ופתח והתחלה להיות מכאן ואילך נק' קודש אף שהיה משוקע מקודם בעבירות והגם שלפי השכל א"א זה לז"א זכר ליצמ"צ שהיינו ג"כ משוקעים מאוד במ"ט שערי טומאה וכמעט נשקענו רק ית"ש עשה לנו נס והנס הזה הוא שער שבכל עת שנצריך לזה לצאת משיקוע הטומאה לקדושה יוציא אותנו ית"ש ע"י הזכר של יצמ"צ "זכר "ליציאת "מצרים ר"ת מזל כנ"ל וכיון שהנס הוא בג"ר ששם נפתח השער של הנס בשורש ומשם בא להמדות מהמזל שנוזל משם שפע ומשתלשל הנס לעוה"ז הגשמיי זהו שאחז"ל אין הקב"ה נפרע מאומה עד שנפרע משר שלה למעלה שטובות הנס הנשפע לנו מתחילה הוא בפנימיות ורוחניות מקור נשמתינו בעולמות עליונים במאוד להכניע הס"א האוחזת בנו ואח"כ משתלשל לעוה"ז וז"ש החודש הזה לכם ראש חדשים כו' שנתחדש הנס בתחילה באותיות ראש שמרמזין על ג"ר כידוע ואח"כ נעשה זה להזיל ולהשפיע ולהשתלשל למטה וז"ש ראשון הוא לכם לחדשי השנה שכיון שנתחדש כבר בג"ר שהם מבחי' ראש יהי' לכם ראשון זה השער תמיד לכל מיני התחדשות לטובה וז"ש זכור את היום הזה אשר יצאת מאמ"צ כי בחוזק כו' שהגם שלא יצאו עדיין מאמ"צ הגשמיי מ"מ כבר יצאו בשורשם ונתחדש הנס במקור נשמותיהם בעולמות עליונים ויצאו כבר לחירות שם וזכור אין פירושו ציווי רק מקור כנ"ל שהנס שהי' בעולמות עליונים נעשה מזל ומקור להשפיע ולהזיל חסדים וז"ש זכור פי' לשון משפיע אשר יצאת מאמ"צ שבחי' הנס של יצמ"צ נעשה לכם בחי' זכור משפיע בכל עת הצריך ולכן זכור גי' כמנין ד' מילואי הוי' עה"כ כמ"ש במ"א שענין מילואי השמות הוא ענין התפשטות השפע וזכור ג"כ פי' כפשוטו לשון זכירה שהא בהא תליא שע"י זכירת הנס של יצמ"צ ישפע לנו מבחי' נס זה תמיד וז"ש אח"כ כי בחוזק יד הוציא ה' אתכם שנצח ית"ש כל המקטריגים עלינו שכמעט נשקיענו לולא שפתח ית"ש שער חדש ועשה התחדשות הנס להוציאנו משם ולכן בכל פעם שתזכור הנס ישפיע לך בחי' נס כנ"ל שנעשה בחי' מזל ואח"כ אמר היום אתם יוצאים בחודש האביב שיוצאים אתם מאמ"צ הגשמיי אחר שכבר יצאתם לחירות מקודם בפנימיות שורש נשמתכם בעולמות עליונים כנ"ל:

[לקוטים]

שיתי אותותי אלה כו' שיתי עם ב' נקודות גי' תש"ל יש קליפה שנקראת כן שהכניעו אותה ע"י תש"ל תמידין בשנה:

ועבר ה' לנגוף כו' במדרש במבול דן י"ת בישיבה כו' ולעתיד כו' עתה אקום יאמר ה' כי מילי דאתתא בישיבה וגאולת מצרים היתה שירה חדשה מצד הנוקבא משא"כ גאולה עתידה בחי' דכר שיר חדש:

בשלח

וה' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן. פי' רש"י שהקב"ה הולך את העמוד ענן והעמוד ענן הולך את ישראל וזה וודאי על שלא הי' יכולין לסבול גודל קדושת אור עצמותו ית"ש רק ע"י עמוד ענן וע"ד האשה שיש לה נקב קטן בדדי' כדי שיוכל התינוק לינק ויש ג"כ שאינו יכול לינק אפי' מנקב זה עושין לו כלי שבו נקב קטן במאוד והנה יש בזה ב' בחי' דלות כי האשה יש לה חלב הרבה ויותר ממה שהעגל רוצה לינק כו' וגם הבן בדלות שאינו יכול לקבל כראוי כפי חפצו כך הי' ישראל ביצמ"צ שלא היו יכולין לקבל עדיין טובות מאתו ית"ש כפי רצונו להטיב בשפע רב שהי' עדיין בקטנות כמ"ש זכרתי לך חסד נעוריך כו' ולכן הי' השפעת אורו עליהם ג"כ בענין קטנות כאשר יוכלו שאת וזה מרומז באות יו"ד כי נקודת יו"ד מורה על חכמה העליונה ונמשך ע"י הו' אל הד' בחי' דלות הנ"ל ובגאולה אחרונה אז נהי' במדריגת הגדלות שיתגדל בנו השכל להשיג כי קדושתו ית"ש כמ"ש ומלאה הארץ דעה ויתגדל כח נשמותינו ולקבל רב טוב הצפון כמ"ש עין לא ראתה כו' ואז יתגדל כח השפעות אורו עלינו כמ"ש והי' לך ה' לאור עולם ולאורו נסע ונלך לאור עצמותו ית"ש ולא יהי' ע"י ממוצע כמו ביצמ"צ העמוד ענן ועד"ז הוא מ"ש רז"ל שיצמ"צ תהי' רק טפל לגאולה אחרנה שהניסים של יצמ"צ יהי' קטנים בעינינו נגד מה שנשיג אז וז"ש ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי לשון עולל ויונק כמו האב המשתעשע עם בנו כשהוא עולל ויונק עדיין ואין שכלו שלם שנותן לו איזה מטבע קטן וכדומה והילד שמח ומשתעשע ומשתבח ומתפאר בזה מאוד ואחר שגדל הילד אזי טובות ותענוגים כאלו אינם נחשבים בעיניו נגד רב טוב שמקבל אז עד"ז ניסים של יצמ"צ נגד הניסים והשגה שיהי' לנו לעתיד שאז נהי' במדריגות הגדלות ולכן אז לא יהי' השפעות השפע ע"ד אות יו"ד הנ"ל דהיינו השפעה מיו"ד דרך הו' להדל"ת רומז לבחי' דלות שיש בקבלת השפע דרך צימצום כמשל התינוק הנ"ל שיונק בצמצום ע"י נקב קטן ויש ב' בחי' דלות להמקבל ולהמשפיע רק אז יוכל לקבל השפע כרצונו ית"ש להטיב לנו ואז יהי' משני דלתין הנ"ל מ"ם סתומה דלמרבה המשרה מ"ם גי' גואל וז"ש

לשקוד על דלתותי יום יום לעשות מב' דלתין הנ"ל הדלות של משפיע ומקבל שעי"ז הולכת השפע בדרך יו"ד כנ"ל לשקוד לפעול שהשפע תהי' הולכת בבחי' יום יום מב' דלתי"ן הנ"ל יהיו ב' ממי"ן ויהי' השפע בדרך יום יום אצל המשפיע והמקבל:

וה' הולך לפניהם יומם כו' ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה במד' שבעה עננים הי' וי"א שנים הי' כו' הנה ביציאת ישראל ממצרים התחילו לתקן הז' מדות שלהם שיהי' רק לעבודתו ית"ש ובזה המשיכו השבעה ענינים על עצמם והמד' דרש השבעה עננים הוא מדכתיב וה' הולך לפניהם ודרשו הו' נוסיף ע"ד שדרשו בשאר מקומות וה' הוא ובית דינו וכאן דרשו הו' להוסיף על מדת תפארת שהוא מרומז שם הז' מדות כמ"ש בס' ששה מדות עוד נוסיף על מדת תפארת שבכללים הם שבעה כל אלו המדות האירו להם לפני ישראל והם השבעה ענינים ומאן דדריש ששני ענינים הי' דרש מדכתיב וה' הולך לפניהם יומם ולא כתיב הולך לפניהם יום כמ"ש אח"כ ולילה בעמוד אש ולא כתיב לילות אף כאן הי' לו לכתוב הולך לפניהם יום רק מורה על ב' ענינים ענינים המאירים להם:

לא ימיש עמוד הענן יומם כו' ועמוד אש לילה כו'. הנה ידוע שהשם הוי' יש לו י"ב צרופים ובכל חודש מתגלה הארה אחרת וכל צירוף מורה על בחי' אחרת מצירוף וידוע ששם הוי' ב"ה שבצירוף כסדר י"ה כסדר ו"ה כסדר מורה על רחמים גמורים ואם הצירוף הוא מהופך מורה על דין והנה ארז"ל כ"מ שנאמר והי' אינו אלא לשון שמחה כי הנה ר"ת "ישמחו "השמים "ותגל "הארץ הוא השם כסדר כנ"ל שמורה על רחמים גמורים ולכן שמחה בשמים וגילה בארץ על גודל הרחמים והנה נרמז י"ה בשמים ר"ת "ישמחו "השמים ו"ה בארץ מורה שו"ה מורה על אתערותא דלתתא וי"ה על אתערותא דלעילא והנה ידוע שבכ"מ שאתערותא מלתתא קודם בא עי"ז רחמים גמורים ע"ד אשה כי תזריע תחילה וילדה זכר ולכן והיה שו"ה קודם לי"ה שמורה לאתערותא דלתתא אינו אלא שמחה כיון שו"ה כסדר וכן י"ה כסדר רק שו"ה קודם מורה שאתערותא דלתתא תחילה ולכן והי' שמחה וכן בכריעות בתפילות י"ח צריך לכרוע הברכיים תחילה ואח"כ הראש מורה על אתערותא מבחי' תחתונות קודם ולזקוף צריך ג"כ לזקוף הברכיים תחילה ואח"כ הראש ע"ד שאמר ית"ש לא אבוא בירושלים של מעלה עד שיבואו ישראל בירושלים שלמטה ולכן צריך לזקוף הברכיים תחילה שמורה על תיקון התחתונים קודם ע"י אתערותא דלהון ואח"כ יזקוף הראש שמורה על בחי' עליונות והנה יש צירוף כזה הוי"ה זה הצירוף מורה ג"כ לרחמים על כנס"י כיון שיהי' בחי' השפעה דלעילא מאותיות הקדושים אלו הוא כסדר רק שו"ה מהופך מורה שי"ת לוקח לעצמו תענוג ממה שמאבד

את הרשעים ועושה דין בתחתונים ולכן ג"כ ו"ה קודם שג"כ התענוג מתחתונים ובאבוד רשעים רינה ונעשה תענוג ויחוד עי"ז בא השפעה עליונה בחי' י"ה וז"ש הנה יד ה' הוי' במקנך צירוף זה השם כנ"ל והנה יש צירוף ה"ו ו"ה זה הצירוף מורה שמשפיע לתחתונים כסדר כי ו"ה כסדר אבל לא בהאתערותא דלתתא תחילה ולכן ה' קודם יו"ד שי"ה מהופך מורה שמחמת שאין האתערותא דלתתא תחילה לכן הה' תחילה מורה על בחי' נוקבא שכל דבר שבא מסטרא דנוקבא אינו מתקיים כ"כ ולכן כשאין אתערותא דלתתא תחילה ועכ"ז ו"ה כסדר מורה שית' משפיע לתחתונים ע"ד למעני למעני אעשה ולא ע"ד הנ"ל אשה מזרעת תחילה ולכן אין ההשפעה בבחי' דכר וכן הי' במצרים שי"ת עשה למענו שלא הי' לנו עדיין תורה ומצות שנזכה בהם רק ית"ש עשה למענו וגאלנו ולכן הי' שירה חדשה בחי' נוקבא ולא הי' גאולה שלימה שלא יהי' אחרי' גלות וזהו שרמז כאן זה הצירוף בר"ת "הענן "יומם "ועמוד "האש שזה מורה כנ"ל מה שאין כן לעתיד יהי' שיר חדש במהרה בימינו אמן:

וישובו ויחנו לפני פי החירות ע"ז של מצרים נקרא פי החירות שפה שלהם בחירות שמדבר כל מה שרוצה ע"ד אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו ואמר כאן לישראל שמי שחטא בפיו שהי' חירות אצלו ולא שמר פיו ולשונו מיראתו ית"ש ישוב ויחנה את פיו שלא ידבר רק מה שצריך לעבודתו ית"ש:

ובני ישראל יוצאים ביד רמה ופי' התרגום בריש גלי להבין זה דהנה מצינו וירא ישראל את היד הגדולה כו' ובכאן כתיב יד הרמה ובתהילים כתיב ביד חזקה ובזרוע נטוי' נמצא כאן שלש בחי' והנה מצינו שמדת חכמה נקראת רם ע"ד שכ' האר"י ז"ל על כי הוא לבדו מרום וקדוש על מרום חכמה וכן על ועל כולם יתברך ויתרומם ג"כ רמז חכמה והטעם כי הוא רמה מאוד כי החכמה מאין תמצא ולכן החכמה נקראת יד הרמה ובחי' אין נק' יד הגדולה כי הנה מצינו שמדת החסד נק' גדולה כמ"ש לך ה' הגדולה כי מדת החסד הוא מתפשטת לכל והוא התפכטות בלי שיעור ולכן נק' הגדולה כי גדול נק' דבר שאין לו שיעור לכן ג"כ נקרא בחי' העליונה הזאת יד הגדולה שמשם שורש החסד וגם מחמת שהיא בחינה עליונה בלי מושגת כלל שע"ז נק' אין לכן נק' גדולה ולכן רפואה נקראת ארוכה כי בא מעולם עליון הנ"ל שנק' ארוך משם א חסד הרפואה ועד"ז נק' החולי קצירי ע"ד שארז"ל קצירי ומריעי כדקצרי ורמי בערסי כי נק' החולי קצר על שאין לו השפעות רפואה עדיין מעולם הנק' ארוך ונמצא לענינינו שבחי' אין נק' יד הגדולה ובחי' חכמה נק' יד הרמה ובחי' בינה יד החזקה על שדינין מתערין מני' לטובת כנס"י להכניע שונאינו והנה גאולת מצרים הי' ע"י שם אהי' כמ"ש אהי' אשר אהי' שלחני ומילואי אהי'

"באלפין בההי"ן ביודי"ן גי' תנ"ה וכן יד במילוי יו"ד דל"ת גי' עה"כ תנה וז"ש שלח נא ביד תשלח כיון שאתה גומר לי שתגאלם בשם אהי' רחמים גמורים שמשם שורש הי"ג מדה"ר כמ"ש וחנותי את אשר אחון שיהי' ראוי לעתיד לחון אותו אחון אותו תיכף וזה משם אהי' שאמר ית"ש אהי' לאלקי והקדים חסדו וברא העולם בחסדו בשם זה שאמר ית"ש אברא נבראים ואהי' לאלקי ונמצא כיון שמשם שורש י"ג מדה"ר יגאלם בשם זה וכאן הי' צריך ג"כ לגבורה ודין על המצרים וז"ש שלח נא נו"ן אלף גי' גבורה עה"כ וביקש שתשלח גם בחי' גבורה ביד תשלח יד גי' במילואו אהי' כנ"ל וביקש שיהי' מעורב ג"כ גבורה ודין בבחינה הרחמים ביד בשם אהי' שתשלח משם הגאולה וכן הי' באמת כי אף ששם אהי' הנ"ל מורה רחמים גמורים כנ"ל שמשם שורש י"ג מדה"ר עכ"ז יש שם דין וגבורות קדושות לאכפייא דינא ע"ד שאמר בזוה"ק שערא דדיקנא קשישין כו' ולכן שם אהי' בריבוע גי' דם וז"ש ז"ל שרצה ית"ש לברוא במדה"ר ע"ד הנ"ל שראשית מחשבה הבריאה הי' בשם זה שאמר ית"ש אהי' לאלקי ושם זה גי' דם וז"ש ז"ל בריש כל מרעין אנא דם ששורש הגבורות שם בשם זה שגי' דם ומ"ש ז"ל בריש כל אסוון אנא חמר זה ענין שיתוף מדה"ר למדה"ד בבריאה שזהו שיתוף יחוד שם הוי' לאהי' שגי' דם ושניהם גי' יין וזהו ר"ת ימינך ה' "נאדרי "בכח ר"ת ביין שכאן הוא רחמים לישראל ודין על אוה"ע ע"ד הנ"ל שאף בבחי' ימין משותף בגבורות להמתיקם ולהכניע שונאינו וז"ש בריש כל אסוון אנא חמר שיתוף הרחמים הרומז ביין כמ"ש וחמר גי' ח"פ אל שם החסד נגד זי"ה ובחי' השמינית הוא בחי' אם הבנים שמחה מדת בינה שנקראת אם הבנים כי משם מתחיל התגלות קצת כנ"ל ששורש ראשית מחשבת הבריאה כביכול בשם אהי' ובשם זה עצמו כביכול מורה ג"כ על השתלשלות הקדושה שיהי' יכול להשתלשל עולמות ונבראים שהראשית משם אהי' הוא האלף ומשם השתלשלות הקדושה לה' ומשם לכולם עד שנשתלשל הקדושה מכיתרא לכיתרא מנזרא לנזרא עד שברא ית' ג"כ עולם גשמיי הזה והנה בחי' אין אינו מושג כלל ובחי' חכמה הוא רק נקודה ובנקודה זו נכלל הכל כי מי שחכם בחכמה יכול לעשות מנקודה כל אות שירצה ויכול להמשיך מנקודה זו השפעה לכל הזי"ה עכ"ז עדיין אין שם השגה והתגלות כיון שהוא רק נקודה אבל בינה הוא שמבין דבר מתוך דבר ולכן היא נקראת אם הבנים שמשם ההשפעה לזייה ולכן יין שמורה על צירוף ושיתוף הרחמים נק' חמר גי' ח"פ אל מורה שנשפע החסד לאם הבנים שמשם לזי"ה נחזור להנ"ל שבשם אהי' אף שהוא מורה רחמים גמורים מ"מ שם שורש של גבורות הקדושות ולכן מצינו ששם הוי' בנקודת קמץ שמורה על רחמים גמורים מ"מ מצינו שד' נקודות קמץ שתחת ד' אותיות הוי' ד"פ קמץ גי' דין כי כל קמץ נחשב לי"ו

וגם הוא לשון קמצנות כי הקמץ היא נקודה ראשונה מורה על ראשית מחשבת הבריאה כנ"ל ששם שורש הדין כנ"ל שעלה במחשבה לבראות במדה"ד כשם שורש הגבורו' הקדושות לאכפיא דינא ולכן יו"ד שהוא נקודה כנ"ל התחלת ראשית כל האותיות יו"ד עם דם כנ"ל רבוע אהי' גי' דין ובחי' נקודת פתח מורה על בחי' חכמה שהוא הפתח והשער הראשון להתחיל ולהשיג כנ"ל שמי שהוא חכם בבחי' חכמה יכול להמשיך משם הכל וזהו מורה שאחר נקודת קמץ שקמץ הוא ג"כ לשון סתום ומכוסה אח"כ בחי' נקודת פתח בחי' חכמה הפתח והנקודה ראשונה והנה כנ"ל שחכמה נקראת יד הרמה וז"ש ובנ"י יוצאים ביד רמה וכתיב ג"כ וירא ישראל את היד הגדולה רק שנשפע ע"ד השתלשלות מבחי' יד הגדולה לבחי' יד הרמה כנ"ל וז"ש התרגום ברישׁ גלי שראשית התגלות כנ"ל וראשית מחשבת התגלות הבריאה הי' משם אהי' כנ"ל "ישראל "את "היד "הגדולה ר"ת אהי' וכן ישיר "ישראל "את "השירה ג"כ ר"ת אהי' ובשם זה נגאלו ישראל כנ"ל כי קי"ס הי' הכל דוגמת ראשית הבריאה שהי' העולם מים במים והבדיל ית"ש בין מים עליונים למים תחתונים ועשה יבשה כן כאן הי' הכל עד"ז פי' ברוח קדים עזה בחי' שם אהי' שקודם הבריאה ולכן הי' עזה בחי' גבורה כנ"ל שמשם שורש הגבירות הקדושו' לאכפי' דינא:

גם רמז התרגום ברישׁ גלי כנ"ל שבשם אהי' שהיא הגאולה כי שם שורש י"ג מדה ר שכתיב בזוה"ק דאינון גיאות ה' וז"ש יחיד גאה לעמך פנה שתשפיע להם מי"ג מדה"ר בחי' גיאות שלך וז"ש ברישׁ גלי ר"ת "יחיד "גאה "לעמך שהוא שם אחד משם מ"ב והוא ג"כ אותיות יגל לבי בישועתיך ולבי גי' מ"ב ויגל הוא שם אחד ממנו גם יגל ר"ת "ה' "מלך "גיאות "לבש וז"ש ברישׁ גלי ר"ת כנ"ל:

התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום כו'. דהנה אחז"ל מילי דאתתא בישיבה וזה רומז במ"ש אין ישיבה בעזרה אלא למלכות בית דוד כידוע מענין הנחת תפילין של יד מיושב ותפילין של ראש מעומד רומז לבחי' דכורא והענין כי יש מי שעובד ה' וכוונתו לקבל שכר וכדומה איזה כוונה עבור עצמו וזה דומה לנוקבא שהוא מקבלת השפע מהדכר והנה זה צועק כשבא לו צרה כי מתפחד מהצרה כיון שעדיין אוהב א"ע ולכן ירא מפגעי עצמו משא"כ מי שאין כוונתו עבור עצמו כלל רק שכוונתו עבור כבודו ית"ש זה אינו ירא מהפגעים הבאים עליו כי אומר כיון שציוונו ית"ש כן גם רצוני כן כי אינו אוהב כלל א"ע ולכן אינו ירא עבור פגעי עצמו וז"ש משה לבנ"י אל תיראו לא יהי' לכם יראה עבור פגעי עצמיכם רק התיצבו שתהי' בבחי' עמידה בחי' דוכרא לא בחי' נוקבא רק תהי' כוונתכם עבור כבודו ית"ש ויהי' כוונתכם לא לקבל רק להשפיע כביכול

להשכינה הקדושה וז"ש במד' התיצבו זה רוה"ק כמ"ש הנה ה' נצב על חומות אנך פי' שיהי' כוונתכם רק עבור רוח קדשו ית"ש השכינה הקדושה שהיתה עמכם בגלות שתצא עמכם מהגלות וז"ש וראו את ישועת ה' זה יהי' כוונתכם ותראו לבוא לזה וז"ש התיצבו וראו את ישועת ה' ועי"ז אשר יעשה לכם היום שיעשה לכם אור מדת יום כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום שעי"ז יהי' רק אור ויום שיתהפך לכם חשיכה לאורה ותצאו מאפילה לאור גדול וז"ש וה' הולך לפניהם יומם לנחותם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם פי' שהי' הולך לפניהם יומם לנחותם וללמדם דרך ה' באופן זה שימתקו הכל כל החשכות והאופל להפוך לאור וז"ש לנחותם הדרך שיהי' מלילה ג"כ יום להאיר להם וזה ע"י שיהי' כל כוונתם עבור השכינ' הקדושה כנ"ל בחי' דכורא כי עי"ז נמתקו כל הדינין ונהפך החשכות לאור:

ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי כו' ופירש"י למדנו שהי' משה עומד בתפילה והנה לא מצינו כאן שום תפלה שהתפלל משה רק כי יש עתים שצריך הצדיק לעשות באופן זה שלא להתפלל בפירוש כמו שאנו רואים בצדיקי הדור שכשבא אדם לפניו ומבקש מאתו שיתפלל עליו בעניני הצטרכו' ומשיב לו הצדיק בהעברה בעלמא השי"ת יעזור לך וכדומה ומי שהוא צדיק גדול פועל מדיבור זה תיכף כי זה הדיבור בעצמו היא תפילה לו ית"ש רק שהוא בהסתר מפני שרוא' הצדיק שעת לירא מקטרוג וצריך להסתיר תפילתו שלא ירגישו כלל המסטינים שהוא מתפלל וכן משה כאן ראה שישראל נדונין בדין כמשחז"ל ולכן הסתיר תפילתו וזה עצמו שאמר לישראל התיצבו וראו את ישועת ה' כו' זה עצמו היתה תפילה לו ית"ש רק בהסתר וז"ש לו ית"ש מה תצעק אלי שלפניו נגלה כל תעלומו' ואמר לו ית"ש הלא אני רואה בדיבורך זה צעקתך אלי אינך צריך לזה ג"כ רק דבר אל בנ"י ויסעו וזה שפי' רש"י למדנו שהי' משה עומד בתפילה פי' שהתורה למד אותנו בכאן דרך תפילה בהסתר ע"ד הנ"ל וזה שפירש"י למדנו פי' לומד אותנו שמשה בדיבור זה שאמר התיצבו וראו כו' הי' מתפלל ובזוה"ק מה תצעק אלי בעתיקא תליא מלתא כו' כי זה ע"פ שאחז"ל מנין שהקב"ה מתפלל כו' וכן כאן עד"ז וזה פי' אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר זכרון כו' לכאורה אינו מובן כיון שרצונם רק שחבירו ישמע למה אמר ויקשב ה' וישמע משמע שאיזה תפילה מתפללים והבטיח ית"ש שישמע להם ויקשב אלא שהוא רק כנ"ל שהדיבור שלהם איש אל רעהו בדיבור בעלמא זה מתפלל אליו ית"ש ומסתיר תפילתו בדברים שלו:

ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמוד מאחריהם ויבוא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחושך כו'. הנה כתיב יוצר אור ובורא חושך כי בריאה גבוה מיצירה ושם

חושך סתרו כשהי' מסך בענן מסוה מלהסתכל בבהירות הגדול' כי א"א להנות מאורו בלי מסוה ומסך רק ע"י המסוה יכולין להנות מאורו וכעין שפי' הנה אנכי בא אליך בעב הענן פי' שהתורה נתלבשה במלבושים כמו עננים שא"א להסתכל באורה הגדול עד לעתיד רק עכ"ז ע"י איזה מספר וחשבון שרואים ומבינים באיזה תיבה מהתורה עי"ז מבינים הפנימיות שבה ולכן בעב הענן בעב ר"ת "עיניך "בריכות "בחשבון כמ"ש במ"א והנה כאן באו ישראל למדריגה גדולה וה' הולך לפניהם יומם והי' אור במושבותם ויוכלו להנות מהאור הגדול בלי מסך ומסוה ולכן ויסע עמוד הענן מפניהם כיון שא"צ להענן שגם בלא הענן יוכלו להנות מהאור הגדול ויעמוד הענן והחשכות מאחריהם להחשיך למצרים ולישראל הי' אור:

אמרו רז"ל הים ראה וינס ארונו של יוסף ראה כי הנה כתבנו כ"פ שבמצרים הי' כל הי"ב צרופי הוי' בשבי' כביכול ויצאו ע"י שישראל פרו ורבו וגדרו עצמם מי העריות ותיקנו מדת יוסף מדת יסוד שהוא בחי' אות ו' במילוי ו"ו גי' י"ב כי יוסף תיקן את כל בחי' צרופי הוי' שהם גי' עה"א ש"ס וז"ש ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך שכם גי' ש"ס וכן יוסף צדיק גי' ש"ס וזהו הסימן מפרשיות אלו שובבים גי' ש"ס לרמוז שאז יצאו כל צבאות ה' בחי' י"ב צרופים ועי"ז נמתקו כל הגבורות אלקים שקושי השיעבוד הי' פ ו שנה מנין אלקים ונהפך כל הדינין על הרשעים ולכן נק' הצדיק זה גי' יוסף י"ב שמתקן הי"ב צרופי הוי' וז"ש ע"פ כי זה כל האדם כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה וכן אמר המלאך ליוסף נסעו מזה שנסעו מן האחוה ממך שאתה נק' זה גי' י"ב על ענין תיקונך הי"ב צרופי הוי' שנכללו בבחינתך וז"ש יעקב כשראה את בני יוסף מי אלה אותיות אלקים שראה שהם בחי' גבורות ודינין כמו שפי' רש"י שראה רשעים יצאו מהם והשיב יוסף אשר נתן לי אלקים בזה שהאלקים נמתק בזה גי' י"ב הויות שיוסף כוללם ויוחזר הכל לטוב ובל ידח ממנו נדח שום נ"ק וז"ש רז"ל כאן שהים ראה ארונו של יוסף שתיקון כל הי"ב צרופי הוי' שהי' בגלות כמ"ש שישראל תקנו המדות שהם בחי' ו"ק וכ"א נכלל מחבירו כמ"ש שיוסף צדיק גי' ש"ס מנין הי"ב הויות עה"א ונתגלו ע"ב צרופים מאותיות אלה מאלקים שיש בהם ש"ס אותיות ופ"ו גי' אלה ואלה ר"ת "השיבינו "אבינו "לתורתיך ור"ת "אתה "הראת "לדעת כי אלה פוסל את הראשונים ומבדיל בין אלה לאחרים ואם אין דעת הבדלה מנין ובמצרים הי' הדעת בגלות וע"י יוסף צדיק שגי' ש"ס כמנין האותיות מע"ב צרופים דאותיות אלה נתקן הכל כמ"ש שלכן הים ראה ור"ת ארונו של יוסף וינס ונבקע מפני בנ"י:

והמים להם חומה מימינם ומשמאלם כי אמרו ז"ל ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא הענין כי יחזקאל ראה מרכבה עליונה היינו איך שהעולמות הם מרכבה אליו ית"ש ויעשו כלים לקבל אורו הגדול הנשפע עליהם ובים ראו השתלשלות העולמית ואור השפע הנשפע להעולמות מאתו ית"ש מהרל"א שערים צרופי אותיות ע"י רל"א שערים פנים ואחור ומשם כל בנין העולמות בחסדו ית"ש ונ"ל שזה מרמז הכ' כאן כמ"ש והמים להם חומה מימינם ומשמאלם שלמה הצרך לחומה כי הגם שהי' צריך שיגבהו למעלה ולא ירדו למטה ויפלו עליהם כמו שנטבעו המצרים עכ"ז זה הי' צריך רק בצד אחת שהמים באים משם משא"כ בצד אחר שהמים יורדין הי' להיות כמו שהי' בירדן שמי הירדן יכרתון שהמים הבאים מלמעלה קמו ונצבו כמו נד והמים יורדין תמו נכרתו כו' ולמה הוצרך חומה מב' צדדין מימין ושמאל רק מרמז כנ"ל שראו השתלשלות חסדו ית"ש ועי"ז נמתקו הכל כי חומה גי' שם אל חסד אל ועולם חסד יבנה וכל אות שבהם הרל"א שערים כנ"ל והראה להם השתלשלות החסד משם שזה נעשה להם חומה מימינם ומשמאלם להמתיק גם בחי' דין שהוא בחי' שמאל כי ביצמ"צ נתעורר כל בריאות עולם שהללו אומרים יברא כמ"ש במ"א וזה פי' בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים פי' שביצמ"צ הי' התחלת בריאת ועשיות העולם וז"ש עשה ה' לי בצאתי עשה אותי בצאתי ממצרים שהי' הולדה כעובר הנשמט מרחם אמו כמ"ש חז"ל וז"ש והמים להם חומה מימינם ומשמאלם שב"פ מים עה"א גי' אל"ף למ"ד עה"כ שמזה נמתק אפי' השמאל להיות גם שם חסד אל:

ויאמר מצרים אנוסה מפני ב"י כי ה' נלחם להם במצרים. להבין הי"ל כי ה' נלחם ולא יותר כיון שהמצרים אמרו זה ועיין רש"י ונ"ל דהנה עיקר אחיזת אוה"ע בישראל הוא כי האומות הם כוחות הס"א משבע תועבות וכל אומה יש לה טבע ומדה רעה מכוחות הס"א וכ"ז שישראל אין מכריחין מדותיהם לשבור בעצמם היצה"ר המפתה אותם למדות רעות טבע אוה"ע ויצה"ר אוחז בהם ח"ו אז עי"ז אוחזין גם האומות בהם ומשעבדן בהם אבל כשישראל שוברים בנפשם ומדותיהם כל כוחות הס"א וכוחות האומות וטבעם בהם בישראל אז ממילא נשברין האומות רק באמת האדם אינו יכול בעצמו לשבור כוחות היצה"ר שבו לולא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו והנה המצרים הבינו זה ואמרו כי ה' נלחם להם במצרים פי' במצרים שלהם של ישראל פי' כח הס"א של מצרים ומדות רעות של מצרים שהי' בישראל כבר הקב"ה נלחם בכח היצה"ר הזה ישברוהו ולכן אמרו המצריים אנוסה מפני ישראל כיון שה' נלחם להם במצרים שלהם ובהם וז"ש ה' ילחם לכם פי' בכח הס"א שבהם שבכם ועי"ז תראו את ישועת ה' שכשאשר ראיתם את

המצרים היום לא תוסיפון לראותם עוד עד עולם וע"ד שכתבנו ג"כ בפ' בא שמצרים מרמז על כח היצה"ר כי מצרים אותיות בין יצר בין ב' ממי"ן רק כ"ז אם האדם מתאמץ נגדו להלחם עמו אז הקב"ה עוזרו כנ"ל וז"ש ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך כו' כי התאוות באים מהדם ורתיחתו כמ"ש כ"פ בענין ויקרא אלף זעירא וז"ש ואראך מתגולל ומתבוסס בדמיך פי' בדם התאוות שלך איך אתה מתגולל בהם ובתחבולו' תעשה לך מלחמה לשבר ולבטל התאוות הבאים מרתיחת הדם ועי"ז הגם שאין בכחך לשברם לגמרי עכ"ז ואומר לך בדמיך חי' אדרבא יהא לך ברתיחות הדם סיוע לעבודתו ית"ש בחמימות והתלהבות לעבודתו ית"ש ולתורתו ודם נעכר ונעשה חלב שהדם הוא בבחי' גבורה ותתהפך לחסד ולכן ר"ת "לך "בדמיך "חיי חלב שדם נעכר ונעשה חלב והגבורות נמתקות וענין קי"ס מורה ג"כ על זה שעזרם ית"ש לשבור בקרבם ולקרוע כח היצה"ר והשטן שבהם בכח השם קרע שטן ועי"ז נקראו לפניהם כל כוחות הס"א המים הזידונים תמו נכרתו מהם ועי"ז גם מי הים הגשמי נקרעו שיוכלו לעבור עליהם ולא ירעו להם רק אך טוב לישראל ב"ב אמן:

ויושע ה' ביום ההו"א ר"ת "את "השמים "ואת "הארץ תיכף מאז כשברא העולם שמים וארץ הי' ברצונו ית"ש להטיב לנו ולהושיעינו:

א"י ויושע ה' כו' ויראו העם את ה' כו' יש להבין איך אפשר להיות ירא מאתו ית"ש קודם האמונה שהאיך ירא את ה' אם אינו מאמין במציאות הבורא ית"ש ח"ו רק הענין ע"ד שכ' בס' שתפסו אמונת אבותיהם בידיהם שאחז"ל במד' הפי' שמה שויצעקו ב"י אל ה' הי' ע"ד מצות אנשים מלומדה ירושת אבות שלומדים שכשבא צרה צריך לצעוק אל השי"ת כדרך מי שלומד מאבותיו איזה אמונה אבל לא השיגו זה בשכלם רק מאבותיהם בידיהם ובאמת כן צריך האדם להתחיל בעבודתו ית"ש עד"ז ולבוא ליראה מאתו ית"ש עד"ז מקבלת אבותינו שמסרו לו שיש אלקי שמעניש לעובר על מצותיו ונותן שכר למקיימין ועי"ז יבוא ליראה ואח"כ ילך ממדריגה למדריגה עד שבעצמו ישכיל ויבין אמתות מציאותיו ית"ש מצד פעולותם הנגלים שנראה בהם רב גדולתו ית"ש והנה עכ"ז גם לאחר השגה צריך להיות בבחי' אמונה כי בחכמתו א"א להשיג רק עד מקום שיד שכלו מגעת ובאמת ליתי מחשבה תפיסה בי' ית"ש ולכן גם אחר שמשיג בחכמתו צריך להיות האמונה ג"כ וזאת הוא אמונה שלימה הבאה אחר החכמה הזאת וז"ש ויראו העם את ה' מתחילה מחמת אמונה שהי' להם מאבות ואח"כ ויאמינו בה' מחמת השגתם אמיתות מציאותיו ית"ש כמ"ש וירא ישראל את היד כו' ויאמינו כו' ולהבין עוד הלא כבר כתיב ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את עמו ולמה אמר כאן אחר כל הניסים ויאמינו

בה' רק ע"ד הנ"ל שעדיין לא הי' מתחילה אמונה שלימה רק שהאמינו מחמת ששמעו ממשה שהי' נאמן בעיניהם כדרך האדם ששומע אפי' דבר חדש מאדם נאמן ואומר בלבו הגם שהדבר חידוש עכ"ז כיון שהאיש הזה מהימן בכל דבר בוודאי לא משקר גם בדבר זה אבל על גוף הדבר בלא אמירת האיש הזה הי' לבו מסופק משא"כ עתה באו ישראל לאמונה זאת שהאמינו בה' ואח"כ במשה עבדו לא שיאמינו בה' מחמת אמונה במשה רק אדרבא שהאמינו בה' ומחמת זה האמינו ג"כ במשה מצד שהי' עבדו רק מתחילה צריך להאמין בהשי"ת ע"ד הנ"ל מדרגא לדרגא עד שההרגל יהי' טבע ועי"ז יבוא לאמונה שלימה כנ"ל:

וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים שתפילתם הי' בזכות ישראל עתידים לקבל התוה"ק ולעסוק בשפה שלהם בים התלמוד והנה כשהי' ישראל במצרים לא הי' להם דיבור של קדושה והי' בבחי' אלם מאלקים והה' שבשם זה רומז לה' מוצאת הפה שלא יהי' אלם וכאן במצרים לא הי' להם עדיין דיבור של קדושה בה' מוצאת הפה והנה ידוע שבחי' דיבור הוא בחי' תחתונה מדת מלכות שנקראת שכינה שגי' שפה והי' אז כביכול השכינה בהגלות ושכינה גי' שפה וע"ז אמר משה ואני ערל שפתים שהרגיש זה שאין להם עדיין דיבור של קדושה והשפה גי' שכינה מגלות ולא הי' התפארותו ית"ש כראוי והנה את זה לעומת זה עשה אלקים וכשהי' כביכול הקדושה בגלות והשפה הקדושה הי' המצרים מתגברים שמצרים עה"א גי' שפה והתפארות שלהם הי' מתגבר ושר של מצרים הי' נק' רהב לשון גדולה ותפארת ואח"כ וירא ישראל את מצרים מת שנפל בחי' שפה של הקליפה והי' לנו שפה השכינה הקדושה ודיבור של קדושה ומרהב של קליפה שנפל נעשה מרהב אור לנו שרהב הוא מספר אור ונעשה תפארת לו ית"ש ונתקיי' בנו יאר ה' פניו אליך ויחונך כמ"ש ולכל בנ"י הי' אור במושבותם והאירו שמות אל הוי' שגי' עה"כ חן כמ"ש ע"פ אל ה' ויאר לנו:

א"י ישיר כו' את השירה הזאת כו' אשירה כו' ותען להם מרים שירו לה'. נזכר כאן ד"פ שירה גם צריך להבין מה שמנהג ישראל לקרות לשבת פ' בשלח שבת שירה ואם מפני שקורין בו השירה הלא לא מצינו זה בכל שבת לקרות השבת ע"ש הענין שקוראין בו ולמה דווקא שבת זה נק' ע"ש הענין שקורין בו. רק הענין הוא כי הנה סדרו לנו קדמונינו בתפילתינו מתחילה לומר פ' קרבנות ואח"כ לומר זמירות שירות ותשבחות לפניו מברוך שאמר עד ישתבח ואח"כ מספרים יוצר אור ובורא חושך ואנו מספרים איך המלאכים ושרפים משבחים אותו ית"ש ואח"כ מתפללים תפילת י"ח כי מלכותא דרקיעא כעין מלכותא דארעא והרוצה לכנס לשער המלך לבקש מלפניו אין לבוא אל שער המלך

בלבוש שק מזוהמת עוונותיו מה שחטא ומרד נגד המלך וצריך מתחילה לראות שיכפר המלך עוונותיו ואח"כ כשנכנס אל המלך אין דרך לומר תיכף שאלת צרכיו רק מקודם שואל בשלום המלך ומספר בשבחו ואח"כ משבח את כל הענינים שראה בחצירות של המלך ובגנזיו ושמע את עבדי המלך איך שמספרים בשבח המלך ואח"כ מבקש מהמלך צרכיו ועד"ז הם הד' ענינים הנ"ל בתפילתינו מתחילה הקרבנו' מכפרים ואח"כ שבחו ית"ש ואח"כ ביוצר אור מענין חצרותיו ית"ש ושבח המלאכים שמשבחין ומפארין אותו ית"ש והנה אלו הד' ענינים הם בחי' הד' עולמות אבי"ע והנה ידוע בס' שהעולם עשי' הרע שבו יותר מהטוב והעולם היצירה מחצה על מחצה והעולם הבריאה רובו טוב ובאצילות רק טוב ולא מעורב רע כלל והנה באדם יש כל הבחי' מד' עולמות הנ"ל ויש בו מדריגות נפש רוח ונשמה חי' שהנפש נוטה לבהמיות וחפץ בתאוות גופניות בעולם העשי' כנ"ל שרובו רע רוח הוא כלול מטו"ר ובו הבחירה שיש בכתוב כמה בחי' ברוח ארך רוח ורוח הקודש ורוח טהרה רוח נשברה שפל רוח ולהיפך רוח גבוה רוח קנאה רוח טומאה וזה נגד עולם היצירה שהטוב והרע הוא מחצה על מחצה ונשמה הוא מעולם הבריא' שהנשמה נוטה לקדושה וחפצה תמיד ברוחניות ובחי' חי' הוא מעולם אצילות ובחי' מדה זו אין עתה לנו רק לעתיד נזכה ליחידה שרומזת על יחוד ודביקות האדם בו ית"ש דבוק ויחוד גמור והנה עיקר ענין התפילה שהוא עבודה שבלב יתקן את כל ז' מדותיו שכולם כלולים בלב שהלב מקור להם ויתקן את לבו בעבודה שבלב שאחר כוונת הלב הן הן הדברים ויתקן כל הז' מדותיו שיתנהג אחר התפילה בהם רק לעבודתו ית"ש שיתחסד עם הצדיק הצריך להתחסד עמו ולהתגבר על יצרו ועל הרשעים ולפאר אותו ית"ש ולא יקח כבוד לעצמו ח"ו כי מלא כל הארץ כבודו וא"כ איזה מקום יש שיהי' מחזיק בה כבודו של עולם כיון שהכל מלא כבודו ית"ש ולכן המתגאה דוחק רגלי השכינה ובמדת הנצח מנצח את יצרו ויודה תמיד לו ית"ש על כל חסדו וטובו בכל עת ויקשר א"ע בו ית"ש וימליך אותו ית' על כל אבריו ומדותיו זה כלל עבודת התפילה לתקן מדותיו בכל הד' בחי' של נרו"נ חי' ולכן הר"ת מהז' מדות חג"ת נהי"ם גי' תפילה עה"כ רומז כנ"ל וד' ענינים בתפילה כנ"ל נגד ד' בחי' נר"נ חי' שבכל אחת מהם יש הז' מדות הנ"ל ויתקנם בד' עניני תפלה הנ"ל והנה עיקר ענין יציאת מצרים הי' שיצאו מערות הארץ שהי' משוקעי' שם ויבואו לעבודת ה' ית"ש לעבודה שלימה כראוי כמ"ש בהוציאך את העם ממצרי' תעבדון את האלקי' על ההר הזה וע"ד שפי' ויצעקו ב"י אל ה' מן העבודה שהיתה צעקתם שרוצין לעובדו ית"ש כראוי בכל מדותיהם לשעבדם לה' כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת כו' ולכן מצינו שאחז"ל וחייבו לשתות בליל

פסח ד' כוסות לסימן חירות נגד ד' לשונות של גאולה והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי כי אלו הד' לשונות מורים שיצאו ישראל ממצרים ערות הארץ ותקנו מדותיהם בכל ד' בחי' נרו"נ חי' שהם עולמות אבי"ע כי והוצאתי הוא נגד בחי' נפש מעולם עשי' שרובו רע כמ"ש וצריך הוצאה ולברר אוכל מפסולת והצלתי לשון הפרשה נגד יצירה ששם טו"ר מחצה על מחצה וצריך להפריש הרע מטוב וגאלתי נגד נשמה מבריאה שצריך רק גאולה שלא יקרב מעט הרע ולקחתי אתכם לי לעם הוא מדריגה גדולה וגבוה בחי' חי' מעולם אצילות ובזה מתורץ מה שהקשו המפורשים הלא יש עוד לשון א' בגאולה שם דכתיב שם והבאתי אתכם על הארץ כו' ולהנ"ל ניחא כי והבאתי אתכם אל הארץ כי זהו נגד בחי' יחידה שהוא נגד קיצה של יו"ד מהוי' שלא זכינו עתה עדיין ליחידה עד לעתיד כמ"ש שנזכה עוד לבוא לבחי' יחידה הנ"ל לקיצה של יו"ד מהוי' שורש מקור נשמותינו וע"ז אמר והבאתי אתכ' אל הארץ רומז למקור שורש נשמותינו הנ"ל אבל עתה לא זכינו רק לד' בחי' הנ"ל נגד ד' אותיות הוי' וע"ז מורים הד' לשונות של גאולה הנ"ל והנה כבר אמרנו שלכן התפילה מחלקים לד' ענינים נגד ד' בחי' אלו שיתקן מדותיו שר"ת מהם גי' תפילה יתקנם בכל הד' בחי' ורמז זה תמצא שהד' לשונות של גאולה שהם והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי עה"כ גי' ד"פ תפילה עם ד' כוללים רומז כמ"ש שהגאולה הי' בתיקון מדותיהם בכל בחי' מד' בחי' נרו"נ חי' כנ"ל שתיקון המדות מרומז בתפילה כמ"ש שגי' הר"ת מכל הז' מדות ולכן נזכר כאן ד"פ שירה כמו שהתחלנו כי שירה גי' ג"כ הר"ת מכל הז' מדות ותיקונן הי' בכל הד' בחי' כנ"ל ולכן קורין את השבת פ' בשלח שבת שירה כי בשבת ג"כ נכלל כל הד' פ' שירה שהם נגד בחי' נרו"נ חי' שהם ד' עולמות אבי"ע כי בשבת הוא עליות העולמות ונתוסף קדושה לאדם בכל הד' בחי' הנ"ל ולכן אומרים בשבת מזמור הבו לה' בני אלים כי ג"פ הבו לה' ואח"כ השתחוו לה' אלו הד' הם נגד הד' עולמות שבכל העולמות הוא קדושת השם הוי' ולכן אומרים ג"פ הבו לה' והשתחוו לה' ואח"כ אומרים ז' קולות שהם בחי' הז' מדות רומז כנ"ל על ענין הקדושה בכל הז' מדות בכל הד' בחי' נרו"נ חי' שהם מהד' עולמות אבי"ע וכיון שיש הצטרפות ד"פ שירה עם ענין השבת לכן קורין שבת זה שבת שירה וזה שאנו אומרים תחילה למקראי קודש זכר ליצמ"צ שיצמ"צ ושבת ענין א' לקדש הז' מדות בכל הבחי' כמ"ש ולכן כתיב ממחרת השבת שיום יצמ"צ נק' שבת כי הם ענין א' והנה גאולת מצרים הי' ע"י שם אהי' כמ"ש י"ת כה תאמר כו' אהי' כו' כי יצמ"צ עיקר ענינו הי' לתקן המדות ולקדשם כנ"ל וזה מרומז בבחי' ג' אבות שהם מקור המדות כי אברהם אחז במדת החסד והתחסד עם כל באי עולם אפי' ע"י אוה"ע ובאמת אז הי' השעה צריכה לו לבד לגייר את הגרים אבל

עתה אין לאחוז במדה זו לבד להתחסד עם הכל כי אמרו ז"ל כל המרחם על האכזרים לסוף מתאכזר על הרחמנים ואמרו כל שאין בו דעת אסור לרחם עליו וצריך לאחוז ג"כ במדת יצחק להתגבר על הרשעים ולכעוס עליהם ולהכניעם וכן להכניע ולהתגבר על היצה"ר וצריך לאחוז במדת יעקב שהוא מכריע בין ב' הקצוות חו"ג ולהתנהג במדותיו כפי הצורך לפאר את ה' וז"ש חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבות אברהם י"ו פי' שכל מעשיו יהי' מתוקנים במדת טובות מדת אי"ו כנ"ל והנה הר"ת מהאבות גי' אהי' שהוא מקור הי"ג מדה"ר וחנותי את אשר אחון וכשאדם מתקן מדותיו בבחי' האבות אמר ית"ש אהי' עמו כי ממשיך ע"ע מקור י"ג מדה"ר ומתהפכין עליו כל המדות אפי' המדות שמורים גבורות ודין משפיעים עליו חסד ורחמים ולכן יצמ"צ שהי' ע"י תיקון המודות כתיב "ישראל "את "היד "הגדולה ר"ת אהי' שבשם זה יצאו וכנ"ל ע"י שתיקנו מדותיהם בבחי' האבות וכן "ישראל "את "השירה "הזאת ג"כ ר"ת אהי' כנ"ל ששירה גי' עה"כ הר"ת מכל הז' מדות רומז לתיקון מדותיו ועי"ז ממשיך ע"ע משם אהי' מקור י"ג מדה"ר שעי"ז נעשים כל המדות חסד שנמתקים כל הגבורות כנ"ל ולכן אחר השירה שכתיב בה ד"פ שירה שרומז לתיקון המדות בכל הד' בחי' נרנ"ח כנ"ל אומרים ישתבח בגי' יוד פ' חסד לרמוז שע"י תיקון המדות הרמוז בד"פ שירה נעשו כל העשרה מדות חסד ונמתקו כל הגבורות ונעשו חסד לישראל:

אז ישיר כו' ויאמרו לאמר אשירה כו' במד' זשה"כ פי' פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה עשה י"ת ניסים לאברהם כו' ולא אמר שירה כו' עד ישראל על הים אז לשון שמחה שנאמר אז ימלא שחוק פינו אז לשון בטחון דכתיב אז תלך לבטח דרכך כו' כי הנה בכמה מצות אנו אומרים זכר ליצמ"צ וכן כמה פעמים כתיב בתורה דהנה אף שהאבות עבדו ג"כ אותו ית"ש מ"מ כתיב בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים כו' כי יצמ"צ הי' פתח ושער לעבודתו ית"ש ולקבלת התורה כנ"ל שהיציאה הי' ביד רמה מדת חכמה שהוא נקודה ועושים ממנה כל אות שירצה והוא בחי' נקודת פתח והשער כי עיקר חכמה ליראה את ה' ולזה הי' יצמ"צ הפתח והשער ליראה את ה' ומדת חכמה הוא מרומזת בהוי' בנקודות פתח וזהו הכוונה ושם זה בנקודתו כי משם הי' היציאה והפתח להתחכם ליראה אותו ית"ש ומשם ראשית הבריאה כנ"ל וברא י"ת להנבראים כ"א בטבעו בז' מדות שהם ח"ג ת"ת נהי"מ והנה הטבע גי' אלקים כי רומז לבחי' אם הבנים בחי' בינה שמרומז בשם הוי' בנקודות אלקים כי הוא בעצמה רחמים גמורים רק שדינין מתערין מינה ולכן הנקודות הם משם אלקים הדין וע"י שאדם שובר את טבעו מז' המדות למשל שהוא בעל חסד ולפעמים צריך לשבור טבעו ולהתנהג בהיפוך בגבורה על

עוברי רצונו ית"ש וכן להפוך אדם שהוא בטבעו בבחי' גבורה צריך לשבור טבעו בשביל עבודתו ית"ש ולהתנהג בהיפך מטבעו וכן בכל הז' מדות ועי"ז ששובר טבעו ומדותיו משבר ומבטל כל הדינים הנ"ל שאלקים גי' הטבע וכששובר מדותיו שובר הדינים המשתלשלים משם אלקים וממשיך חסד עי"ז והנה שבירות המדות הנ"ל הוא ע"י בחי' חכמה שע"י שיש באדם חכמה יודע איך להתנהג עצמו במדותיו כי עיקר החכמה הוא ליראה את ה' ולכן ע"י החכמה מתנהג בכל מדותיו ע"פ יראתו ית"ש ולפי מה שצריך ליראתו ית"ש כן מתנהג במדותיו ואף שטבעו אינו נותן כך מ"מ החכמה מכריע להתנהג כפי מה שצריך ליראתו ית"ש וזהו הפתח לעבודתו שיהי' המדות שבורות אצלו ע"י החכמה בחי' נקודת פתח והנה נקודת פתח הוא דוגמת בקיעה כי זהו בקיעה ראשונה להתגלות השתלשלות העולם ומשם הי' גאולת מצרים כנ"ל שהי' הגאולה דוגמת בריאות העולם שהי' מים במים וכן כאן הי' עד"ז וז"ש ויבקעו המים שבחי' חכמה היתה משפעת לכל הט' מדות כנ"ל שכל המדות מתנהגים ע"פ חכמה וחכמה בקיעה כנ"ל בנקודת פתח על שהוא בקיעה ראשונה כמ"ש בקע שבחי' גולגולת הוא מדריגה למעלה מחכמה ומשם בא הבקיעה מדת חכמה הבקיעה והפתח וז"ש ויבקעו בקיעה ופתח המים מים גי' צ' נגד ט' יודי"ן כי חכמה הוא רומז באות יו"ד נקודה וכשבא החכמה בכל הט' מדות גי' מים וז"ש ויבקעו המים ועי"ז הי' הגאולה והנה מה שהאדם מתחכם בחכמתו ויודע שכך הוא האמת אין שייך לומר שיש לו בטחון עד"ז רק שייך לומר שיש לו שמחה ממה שיודע שכך הוא טובתו ומתענג ושומח מטובתו אבל דבר שהוא בבינה שמבין דבר מתוך דבר וזה בא מהתפעלות כח בינתו שנותן כח שכלו להעמיק בדבר זה שמבין דבר מתוך דבר בזה שייך לשון בטחון שבוטח שיהי' לו לטובתו כמי שמבין דבר מתוך דבר ע"י כח שכלו שנתן בזה אבל אין לשון שמחה במה שאינו שמח בטוב הזה עדיין רק בוטח שיהי' כן והנה מדת בינה דינין מתערין מני' כנ"ל שבינה דבר מתוך דבר צריך כח לזה ולהתגבר בשכלו וכן אני בינה לי גבורה שמתגבר להבין דבר מתוך דבר והנה המתקת שם אלקים כ' בס' שהוא ע"י אותיות המוקדמות שהם אותיות אכדט"ם שהם גי' ע"ד וזה הוא שם הבטחון כמ"ש בטחו בה' עדי עד ששם הבטחון גי' עד וז"ש המד' הנ"ל ע"פ אז ישיר כו' שלא שר והיו"ד של ישיר מרומז לשירה הי' בבחי' שיצאו שפתח להם ית"ש פתח ושער החכמה והדעת לעבודתו ית"ש ולהתנהג בכל מדותיהם ובזה הי' השירה הזאת ולכן חשוב במדרש שיו"ד שירים נגד יו"ד הנ"ל והנה באלף מרומז בחי' יו"ד הנ"ל כי אלף הוא צורת יו"ד וא"ו דל"ת כך כתיב בס' כנ"ל שזה הי' הגאולה שנשפע מחכמה שהוא יו"ד לזי"ה וז"ש אז "אלף זיי"ן שבא השפעה מאל"ף חכמה לזי"ה וזה ע"י

בחי' בינה שנשפע מחכמה לבינה ומשם לזי"ה ובינה ג"כ מרומז באלף כמ"ש ז"ל אלוף חכמה אלוף בינה וז"ש אז מאלף שמרמזת על חו"ב לזי"ה ישיר כנ"ל המשפעה מיו"ד בחי' חכמה וז"ש המדרש שאז הוא שמחה ובטחון כנ"ל ששמחה ובטחון מחו"ב וכן אז מרמז עליהם שבחי' חכמה משפיע ע"י בינה לזי"ה כי בחי' חכמה אינו מושג שהוא רק נקודה כנ"ל ולנן אמרו ז"ל בראשית נמי מאמר הוא ולמה לא ויאמר רק כי בראשית תרגום בחכמה ואינו מושג כלל ואין שייך עדיין אמירה ועשרה דברות נגד מאמרות ולכן מתחיל דיבור אנכי ה' אלקיך כו' דלית מחשבה תפיסה בי' רק ברוך כבוד ה' ממקומו:

אז ישיר אמרו רז"ל שר לא נאמר אלא ישיר כו' י"ל הפי' ישיר הוא לשון הפעל שבשירה שלו הפעיל שכל העולמות והשכינה הקדושה אמרו וז"ש ויאמרו לאמר שאמרו השירה בבחי' זו לאמר שהכל אמרו שירה ע"י שירה שלהם אשירה לה' כו' וז"ש עזי וזמרת יה כי ביה ה' צור עולמים ופעלו אז וזמרת יה שעולמות שנבראו באותיו' י"ה כאמרם ז"ל כולם זמרו לו ית"ש:

כי גאה גאה סוס ורוכבו כו' הנה כבר כתבנו שגלות מצרים הי' שהי' שם כל הי"ב צרופי הוי' כביכול בגלות ושלטו הגבורות משם אלקים על ישראל והי' פ"ו שנה קושי השיעבוד מנין אלקים ואח"כ תיקנו ישראל זה ויצאו כל צבאות ה' הי"ב צרופי הוי' מגלות והגבורות משם אלקים הטילו על המצוים ועל עצמם המשיכו משם אהי' שהוא מקור י"ג מדה"ר כמ"ש אהי' אשר אהי' שבשם זה יצאו וז"ש כי גאה גאה שנתלבש ית"ש בגאותו כמ"ש בזוה"ק י"ג מכילין דרחמי אינון גיאות ה' כמ"ש במ"א על מ"ש והוא באחד בי"ג מדות גי' אחד ומי ישיבנה ונפשו איוותה ויעש שזהו גיאותו ית"ש שאין מי שימחה בידו להטיב לישראל ואומר ית"ש וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי וכן כאן עזרם י"ת אף שהי' קטרוג עליהם כמ"ש רז"ל שאמרו הללו עובדי ע"ז והללו כו' עכ"ז עזרם ית"ש בי"ג מדה"ר כנ"ל ועל המצרים הטילו הגבורות וז"ש סוס גי' כמספר רבוע שם אדני שמורה דין ונתקיים וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי שכל הגבורות הי' עליהם וזה מרומז ג"כ כי עזי וזמרת יה גי' אלקים ויהי לי לישועה ר"ת גי' אדני עה"כ שהדין משמות אלו הטילו עליהם ולנו נמתקו כל הגבורות והשמות עצמם שמורים דין היו לנו לישועה כמ"ש ע"פ פקד יפקד אלקים אתכם גם עזי גי' אני ה' שלתכלית זה הי' היציאה שיתגלה אלקותו ית"ש כמ"ש וידעו מצרים כי אני ה' וכתיב למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ ונתלבש ית"ש בגיאותו כמ"ש ואמר י"ת ראו עתה כי אני אני הוא אני אמית ואחי' מחצתי ואני ארפא:

א"י כי גאה גאה שהגאה לקח לעצמו לגיאות ועשית פלא מה שסוס ורוכבו רמה בים הגם שלפי גדולתו ית"ש אין זה נחשב לנס כיון שבדיבור ברא הכל עכ"ז מחמת חיבתו של ישראל לקח כביכול ית"ש לעצמו זאת לגיאות ופלא עזי וזמרת כו' עזי גי' אני ה' שנתגלה כבודו ית"ש ע"ד ראו עתה כי אני אני הוא כו':

ויהי לי לישועה אמרו רז"ל כ"מ שנאמר ויהי הוא לשון צער ואנו משבחין אותו ית"ש שהצער בעצמו שהי' לנו הי' לישועה וז"פ אודך כי עניתני ותהי לי לישועה ותהי קאי על העינוי עצמה הי' לו לישועה כמ"ש במ"א:

זה אלי ואנוהו כו' במד' הקורא את שמע צריך שיזכור מכות בכורים וקי"ס עוד נקדים מ"ש במדרש שחורה אני בים דכתיב וימרו על ים בים סוף ונאוה אני בים שאמרו זה אלי ואנווהו הענין כי יש מדת ים אותיות ממדת בינה ויש בחי' ים סוף סופה דכל דרגין וז"ש וימרו על ים מדת בינה בים סופה דדרגין כשפגמו בבחי' הנ"ל תקנו אח"כ מתתא לעילא ואמרו זה אלי ואנווהו כפי' התרגום ואבני לי מקדש זהו תיקון מדת מלכות שנקרא' מקדש ה' אלקי אבי וארוממנהו תקנו את בחי' עליונה בינה גם רומז בתיבת אבי תיקון מדת מלכות בהעלות ה' לחו"ב שהם תרין רעין דלא מתפרשין ומקבלת שפע מבחי' חו"ב וזהו מרומז בתיבת אבי ר"ת "אבא "יסד "ברתא גם ר"ת "בחכמה "יסד "ארץ גם הוא ר"ת "יצחק ב"ן "אברהם רומז לגבורות שצריך להמתיקן ע"י העלותן לשורשן לבינה שדינין מתערין מני' ושם הכל חסד וז"ש אלקי אבי ר"ת "יצחק "בן "אברהם וארוממנהו לרומם אותן לשורשן במקום שהכל חסד ובזה יתקנו וימתקו הגבורות ע"י התחברות מדת תחתונות בעליונות ונעוץ סופן בתחילתן כ' והנה תיבת שמע ישראל שמע מרומז ג"כ על ב' בחי' הנ"ל מדה עליונה ריש דרגין ולכן שמע ר"ת "שדי "מלך "עליון גם רומז לבחי' סופה דכל דרגין מלכות כי שמע ג"כ ר"ת "עול "מלכות "שמים והנה זה פי' המדרש שהקורא את שמע על ב' בחי' הנ"ל תחילת דרגין וסופה דדרגין צריך להזכיר מכות בכורים שהוא השפלת הקליפה בבחי' ראשית שלה ע"י התגברות ראשית דקדושה וקריעת י"ס שהוא השפלת טיפה דקליפה ע"י התגברות סופה דדרגין בקדושה והקורא את שמע שמורה על התגברות דקדושה ב"ב בחי' הנ"ל צריך להזכיר מכת בכורים וקריעת י"ס להשפיל ולהכרית הקליפה בראשיתה ובסופה ע"י התגברות הקדושה בב' ענינים הרומזים בר"ת שמע כנ"ל:

מרכבות פרעה וחילו ג"כ גי' הר"ת אחוריים דשם אדני שהטילו גבורות משם זה על המצרים:

ירדו במצולות כמו אבן. אבן מאסו הבונים בחי' דוד המלך שהי' בעומק מאוד כמ"ש במ"א ועתה נתגברה הקדושה ומהדר בחי' הקליפה לעומת זה בעומק מאוד:

ימינך ה' נאדרי בכח. גי' הר"ת חסד וכן נאדרי בכח ימינך ה' ג"כ הר"ת גי' חסד כמ"ש בזוה"ק מה תצעק אלי בעתיקא תליא מילתא משם עזרם ית"ש ולית שמאלא בעתיקא רק הכל בחי' ימין ולכן אמר כאן ב"פ ימינך שלית שמאלא רק ימין ואמר נאדרי בכח גי' ב"פ יד שגם יד שמאל יהי' בבחי' חסד יד ימין ולכן ר"ת גי' ב"פ חס"ד כנ"ל "ונאדרי "בכח ר"ת ב"ן ששם הוי' במילוי ההי"ן שגי' ב"ן מורה גבורות והי' הגבורות על המצרים ולנו הכל בחי' ימין וז"ש אח"כ ג"כ "נשפת "ברוחך שהר"ת ב"ן ונשפת ברוחך כסמו גי' חסד שעליהם הדין ולנו חסד:

אמר אויב ארדוף אשיג אחלק שלל ע"ד הנ"ל שי"ב צרופי הוי' הי' אצלם כביכול בגלות ולכן הי' מושלים בגדולה מאוד כי הי' יונקים משמות אלו והי' להם חיות גדול וע"ז אמר אויב כו' אחלק שלל כו' שי"ב שמות עם י"ב אותיות גי' שובבים גי' שלל ע"ז שיחלק הנ"ק שיחזור את הי"ב צרופי הוי' כביכול שהם גי' עה"א שלל ע"י שיחזור את י"ב שבטים כנגד הי"ב הויות כן הי' כוונת האויב ושלל גי' ה"פ חסד נגד ה"ח ונגדם נאמר כאן ה' אלפי"ן שרצה להחזיר כל נ"ק אצלו ולכן אמר תמלאמו נפשי שיתמלא נפשי מהם כמו שהי' מקודם שהנ"ק משמות אלו הי' בתוך מצרים ונתמלאו חיות מהם אבל באמת כבר תיקנו ישראל אז את הכל כנ"ל וז"ש אח"כ ויבואו אלימה ושם שתים עשרה מעינות כו' שאלימה אותיות אלקים המתיקו ע"י הי"ב צרופי הוי' גם ע"י פ"ו שנה קושי השיעבוד והטילו הגבורות על המצרים ונעשה הכל חסד להם וז"ש ויבואו אלימה שהמתיקו את שם אלקים ונעשה מאלהים צירוף אלימה ושם שתים עשרה עינות מים רומז לי"ב צרופי הוי' שהוציאו את כל נ"ק מהם ממצרים ונקראו עינות מים כי בהוי' בד' מילואין יש ט' יודי"ן גי' מים כידוע גם רומז להנ"ל שהוציאו הנ"ק מעומק שהי' שם בערות הארץ כי מים יורדין ממקום גבוה למקום נמוך בכל מיני עומק יורדין כמ"ש במ"א ע"פ מאד עמקו מחשבותיך ואם יש עוד עומק יותר מוציאין עוד נ"ק להוציא ומים ר"ת "מוציא "יקר "מזולל פי' להוציא הנ"ק מעומק כדרך מים המצמיחים כל דבר כי הצמיחו כל נ"ק ויצאו כל צבאות ה' ע"י שהי' פרו וישרצו כו' ושבעים תמרים תמר גי' י"פ דין הדין שבכל הי' מדות הכל נמתק לנו.

ה' ימלוך לעולם ועד בזה סיימו השירה שעיקר הכל להמליך אותו ית"ש על כל אבריו וגידיו מנר"נ ובכל פעם לא יחשוב שכבר יצא י"ח בהמלכה זו רק יחשוב תמיד ויבקש מאתו ית' שיזכה להמליכו ע"ע ביתר שאת ויתר עז שיהי' עבד לו ית"ש ביתר התאמצות

ויתר אהבה ויראה ויבין יותר איך לעבוד למלכו ממ"ה הקב"ה ולהמליכו בעוז יתר ע"ע ולכן כתיב ימלוך לעתיד והנה התרגום פי' קאים לעלם ולעלמי עלמיא אף שכתיב ימלוך לעתיד והתרגום פי' קאים לעלם כו' הוא תמיד רק כי לשון התרגום יש לו אחיזה גדולה בלשון הקודש ועכ"ז אינו נק' לשה"ק כי הנה ית"ש עושה לנו ניסים ונפלאות תמיד כמ"ש ז"ל הן הן גבורותיו ונוראותיו וכמ"ש ועל ניסיך ועל נפלאותיך שבכל עת ועכ"ז אין שמו וכסאו שלם כביכול שאין מדת מלכותו מפורסמת כ"כ כמו שיהי' לעתיד ועלו מושיעים בהר ציון כו' והיתה לה' המלוכה נמצא בחי' התרגום הוא כמו בחי' התגלות התנהגות נגד הגאולה כן התרגום נגד לה"ק ולכן כתיב בקרא ימלוך לעתיד שתתפרסם מלכותו כמ"ש ויאתיו כל לעבדיך כו' ויתנו לך כתר מלוכה והתרגום שהיא בבחי' גלות פי' קאים כבר שצריך לידע שגם עתה בגלות אין העולם מתנהג רק על ידי מדת מלכותו ית"ש ולא שיש הנהגה אחרת ח"ו אף שאנו בגלות מלכותו קאים כו' ויגאלינו ב"ב כי לשה"ק הוא בחי' התגלות ופירסום אלקים ולכן כתיב ימלוך לעתיד כיון שעתה לא נתפרס' כביכול מלכותו בגלות אבל התרגום שהוא בחי' הסתרה מהתגלות הנ"ל פי' קאים כו' כיון שגם עתה בגלות ג"כ מלכותו ית"ש מנהגת הכל רק שהוא בהסתרה ובהסתרה קאים ג"כ עתה ית"ש ויגאלינו ב"ב:

[לקוטים]

במדרש וה' הולך כו' שאע"פ דכתיב את השמים ואת הארץ אני מלא וכתיב מלא כל הארץ כבודו עכ"ז מפני חיבתן של ישראל הראה בעצמו להם ולהבין זה הוא דהנה לכאורה צריך להבין מה שאנו אומרים ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והי' לנו לומר שבראנו לכבודו רק הפי' ע"ד ר' יוחנן קרא למאני מכבדותא שמתכבד בלבושין כן צריך כל אדם לידע שהוא בעצמו אין ואפס מוחלט והוא רק ככלי הנצרך לבעל הבית וע"ד שאחז"ל על ישראל יודע הי' בעל הבי' היכן להפקיד את כליו לתשמישו ומלבושיו וזולת התשמיש בהכלי והמלבוש אין שום מעלה להכלי ומלבוש וכל מה שברא ית"ש לכבודו ברא שהכל כביכול לבושיו ומשתלשלים הלבושים וז"ש ברוך אלקינו שבראנו לכבודו שגם אנו נהי' למלבושיו כביכול וז"ש מלא כל הארץ כבודו וכתיב את השמים ואת הארץ אני מלא שית' ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין שהוא לגו מן כל עלמין ולבר מן כל עלמין וז"ש שהכל נעשה מלבושין ומלא כל הארץ הוא כבודו ומלבושיו וז"ש והארץ האירה מכבודו כביכול כדרך הלובש שריון נחושת קלל שמאיר מנצוצי השריון כן הארץ האיר' מכבודו ממלבושיו לא כביכול מאור עצמותיו ית"ש רק מהכלים וזה מבחי' לבר

מכל עלמין כדרך הלבוש שהוא מבחוץ אבל מפני חיבתן של ישראל האור פנימי להם מהאור שמלגו כל עלמין:

ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי במד' אדום מתגאה בירושתו שברכו אביו על חרבך תחי' ואמר פן בחרב אצא לקראתך ויעקב מתגאה בירושתו כו' הקול קול יעקב כו' ונצעק אל ה' אלקי אבותינו הענין כמ"ש במ"א שהקול מורה על עלי' ממדריגה נמוכה לראש המדריגות כי הקוף רגלי' נמוכה מכל האותיות וכ' בס' שרגלי' יורדת מות והלמ"ד גבוה מכל האותיות והו' מורה על שית עזקאין דקנה שמוציא הקול והלמ"ד לשון לימוד כשלומד בהקול הוא גבוה מאוד ועשו מתגאה בירושתו בחרב כי בעשו הי' ניצוץ קדוש וברכו בחרב שג"כ יש בקדושה חרב טבחא או מהולא:

ה' איש מלחמה איש ר"ת "אל "הוי' שדי.

נחית בחסדך עם זו גאלת נהלת בעזך אל נוה קדשך במד' תמן תנינא על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח וכולם רמזם משה בפ' זה נחית בחסדך זו גמ"ח נהלת בעזך זו התורה כדכתיב ה' עוז לעמו יתן אל נוה קדשך זהו עבודה כו' ג' אלו הם בחי' ג"ר תורה בחי' דעת וגמ"ח מדת חכמה חסד עליון עבודה מבינה ורומזים בהאי קרא "נחית "בחסדך ר"ת שם ב"ן מדת מלכות שיונקת מחכמה כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ "בחסדך ע"ם ר"ת ע"ב הוא שם שגי' חסד שיהי' התגלות כבוד מלכותו ע"י חסד גי' י"ג מדה"ר שהם בבחי' בינה "נהלת "בעזך ג"כ ר"ת ב"ן שע"י התורה שנק' עוז בחי' דעת התגלות מדת מלכותו ית"ש:

במד' נערת גוים זה עמלק שנאמר ראשית גוים עמלק אבדת רשע זה עשו כו' שמא תאמר אף יעקב בכלל רשעים לא נאמר אלא רשע הפי' נער' גוים זה עמלק כי "ראשית "גוים "עמלק ר"ת נער אבדת רשע זה עשו כי שאר אוה"ע שאין להם קורבה באבות הקדושים נקראים רע ועשו נק' רשע כי יש לו צד אחיזה באבות וזה מורה השי"ן שבין אותיות רע ברשע ועד"ז פי' הרב מהר"מ משענדישוב ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר אף אתה הקהה את שיניו שאף צד אחיזה מהאבות שהם מרומזים בשי"ן תוציא בלעו מפיו וכן אנו נוציא הנ"ק מעשו ולכן ית"ש הוריד אותנו בגלות ובכמה מדריגות תחתונות כדי להוציא הכל אף מכל עניני' הפחותה שבפחותים והנמוכים שבנמוכים וז"ש וידו אוחזת בעקב עשו בחי' הנמוכה מאוד גם שם ידו אוחזת להעלות הכל וז"ש שמא תאמר אף יעקב בכלל שהוא כ"כ בתוך מדריגות נמוכות ובפרט שאח עשו כו' ובבטן אחד הי' רק אדרבא יעקב מעלה וממתיק הכל יעקב גי' אלקים וכ' בס' שע"י היוד אותיות המיתוק

שלהם והענין שע"י שמקיימין היוד דברות ממתיקין בחי' עקב וזה אותיות יעקב שעל ידו נמתק העקב כנ"ל:

יתרו

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים. ופי' רש"י מה שמועה שמע ובא קריעת י"ס ומלחמת עמלק. ויש לדקדק א"כ למה אמר עוד כי הוציא ה' את ישראל ממצרים כיון שכבר אמר וישמע יתרו כו' את כל אשר עשה אלקים שפי' רש"י ששמע קריעת י"ס כו' שזהו ההוצאה ממצרים ולמה כפל הדבר גם למה שינה בלשונו שמתחילה אמר אשר עשה אלקים ואח"כ כי הוציא ה' רק הענין כי האוה"ע מאמינים רק מה שבטבע והטבע שהוטבע על דבר אחד אינו יכול לשנות טבעו והם שואלים על מדותיו ית"ש שיש הנהגתו לפעמים במדת החסד ולפעמים במדת גבורה אומרים שאיך אפשר זה שמאחד הפשוט יצאו שני הפכיים בנושא אחד ובאמת לא ידעו ולא יבינו בחשיכה יתהלכו כי הענין הוא ע"ד שפי' מ"ש חז"ל בתחילה עלה במחשבה לבראות במדה"ד שבאמת זה הדין שבמחשבה עליונה הוא חסדים גדולים ונפלאים לעמו ישראל שעלו ג"כ במחשבה כמ"ש חז"ל והדין שבמחשבה הוא שכל מי שירע ח"ו לעמו ישראל יענש מאתו ית"ש בעונשים נוראים נמצא זה הדין הוא רק לצורך חסד גדול לעמו ישראל ולכן אמר בזוה"ק י"ג מכילין דרחמי אינון גיאות ה' שמתגאה ית"ש ואומר מי שעשה שום דבר רע בעולם ח"ו לעמו ישראל אענוש אותו מאוד וזה מרחמנותו הגדול בי"ג מדה"ר על ישראל ועד"ז פי' במ"א והוא באחד בי"ג מכילין דרחמי גי' אחד ומי ישיבנו ונפשו אוותה ויעש והי"ג מדה"ר הם י"ג תקוני דיקנא ואמר בזוה"ק שערא דדיקנא קשישין לאכפי' דינא נמצא שי"ת באמת הוא אחד הפשוט ורצונו רצון פשוט להטיב לישראל במדת החסד ומחמת זה באים דינים וגבורות על אוה"ע המצירים אותם והנה יתרו הי' מחקר גדול כמו שאמרו חז"ל שלא הניח ע"ז שלא עבדה והי' מחקר את כולם וראה שאין בהם ממש ולא בא עדיין לאמונה שלימה אמונתו ית"ש שהי' קשה לו קושית המחקרים שהנהגתו י"ת בחסד ובגבורה שהם שני הפכיים בנושא אחד אבל כאן שראה שהגבורות שעשה ית"ש למצרים הי' רק לצורך חסד לישראל ולכן בים שהי' חסד גדול לנו נראה ית"ש כבחור חגור כלי זיין וה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה יריע אף יצריח על אויביו יתגבר והכל הי' לצורך החסדים לישראל אז הבין האמת שי"ת הוא אחד הפשוט ורצונו רצון פשוט וז"ש וישמע יתרו כו' קריעת י"ס ומלחמת עמלק שהי' הכל בגבורות שי"ת נראה בים כבחור חגור כלי זיין ולכך אמר אשר עשה אלקים בחי' דין ועכ"ז הי' אז באותו פעם

כי הוציא ה' את ישראל ממצרים שעשה לנו חסד גדול בשם ה י' שהוא חסד והבין כי ה' הוא האלקים והגבורות לצורך החסדים כנ"ל.

וישמע יתרו כו' במד' בחוץ לא ילין גר דלתי לאורח אפתח נו' הנה להבין לעררינו שאמר ית"ש אנכי ה' אלקיך כו' כאילו כבר ידעו מבחי' אלקיך רק שלא ידעו מי הוא ואמר י"ת אנכי ה' אני הוא זה אלקיך שידעת אבל כיון שעתה החתחלה ועדיין לא ידעו לכאורה אינו מובן לשון זה רק הענין הוא כי נשמות ישראל הם חלק אלקי ממעל כדכתיב כי חלק ה' עמו וצריך להגביר חלק זה על החומר ואז טוב לו ונק' אדם ואם לאו אף שהוא שר גדול בעוה"ז והכל מתיראין ממנו הוא רק כבהמה וחי' שמתיראין ג"כ מהם וזה החלק שבכ"א מישראל נק' אצלו אלקיך פי' חלק אלקות שבך וז"ש י"ת אנכי ה' אלקיך אני הוא הכולל כביכול וממנו נשפע אלקות החלק אלקות שבך נאצל כביכול מאתי והנה זה החלק אלקי שבכנס"י נק' אדני כי אין אדון בלא עבד לכן האציל י"ת זה החלק ונתנו בכל אדם מישראל שעי"ז יתגבר על החומר ויהי' עבד לו ית"ש וכשעושה האדם כן ומשעבד החלק שבו ומגבירו על החומר ומקבל על עצמו אדנותו באמת עי"ז נעשה מזה צירוף הוי' אדני שמשעבד החלק שבו שהוא בבחי' שם אדני לו י"ת שמהוה כל הויות וכשמאמין מה שאומר בכל יום בתפילתו ועל ניסך שבכל יום ויום עמנו ועל נפלאותיך וטובתיך שבכל עת ותיבת עת פי' זמן קטן מאוד אפי' מרגע וכשמאמין זה באמת גמור בלב שלם שי"ת עושה נפלאות גדולות לבדו בכל עת ואי מאמין בהטבע לבד כדרך אוה"ע שהם מאמינים רק בטבע כי יודע באמתיותם הדברים שאצלו ית"ש אין חילוק בין נס ובין טבע כי הכל שוה אצלו ית"ש בכוחו הגדול רק שינוי הטבע הם ניסים לעינינו שדבר שאין רואים בכל יום נק' נס אצלינו אבל כשישגיח אדם על האמת יודע שהטבעיות הם ג"כ ניסים גדולים ונפלאות ואין נס גדול מזה לברוא יש מאין וע"י האמונה הזאת נעשה צירוף הוי' אלקים כי אלקים גי' הטבע וכשיודע שכל הטבעיות הנשפעים משם אלקים הכל מאתו ית"ש המהוה כל הויות נעשה צירוף הוי' אלקים ונעשה הוי' וקיום לכל טובות לישראל והנה כשמצרף הוי' אדני הוי' אלקים גי' גר וז"ש בחוץ לא ילין גר שהשי"ת אינו מניח אדם כזה שעושה אלו הצירופים שגי' גר אינו מניחו בחוץ רק מכניסו לפנימיות הקדושה והמדרש מביא זה ע"פ וישמע יתרו כו' הוא ע"ד שדקדקנו בתחילת הפרשה שמתחילה אמר אשר עשה אלקים ואח"כ כי הוציא ה' ולדרך הנ"ל הפי' כי מקודם הי' יתרו מאמין בהטבע שגי' אלקים ועתה הבין שאשר עשה אלקים גי' הטבע למשה ולישראל הוא כי הוציא ה' המהיה כל הויות שהכל כנ"ל כל הטבעיות הכל בהשגחה מהמהוה כל הויות וה' הוא אלקים והבין שזה ע"י שישראל משעבדים החלק שבהם לו ית"ש בחי' צירוף הוי'

אדני והוי' אלקים כנ"ל שכולם גי' גר כנ"ל ואמר אח"כ דלתי לאורח אפתח ע"ד שכתבנו במ"א פי' לשקוד על דלתותי על ב' דלתין שאות הדלת מלשון דלות ועניות מורה שיש לו תשוקה לאיזה דבר שחסר לו והנה עתה אנו בבחי' דלות שאין לנו השפע מאתו ית"ש כראוי כמו שהי' בזמן שביהמ"ק הי' קיים ואצלו י"ת כביכול ג"כ בחי' דלות כי יותר ממה שהעגל רוצה לינק כו' ורצונו י"ת להשפיע לנו רק שאין אנו יכולין לקבל השפע ואלו הב' דלתי"ן הם המ"ם סתומה דלמרבה המשרה שמורה על הגאולה כי גואל גי' מ"ם שלעתיד יפתח ית"ש את אוצרו הטוב ואנו נהי' כלים לקבל ולא יהי' בבחי' דלות ויהי' נמתקין כל הגבורו' וז"ש דלתי מורה על הב' דלתי"ן כנ"ל לאורח אפתח אורח עה"כ גי' גבורה שיהי' נמתקין כל הגבורו' רק ישפיע לנו חסדים כרצונו ורצון כל יריאיו כן יהי' ב"ב אמן:

ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני כו' ופי' רש"י מה ביאתן להר סיני בתשובה אף נסיעתם מרפידים בתשובה הנה הצורך להודיעינו שנסעו מרפידים בתשובה הוא ע"פ דברי חז"ל ויבוא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים ע"י שרפו ידיהם מן התורה ממילא שהצלתן מעמלק והחלשתן את כוחו הי' ע"י תשובה כמ"ש חז"ל במס' ר"ה והי' כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל כ' ששיעבדו אז את לבם לאביהם שבשמים ועי"ז שנסעו מרפידים מרפיון ידים ועשו תשובה זכו ויבואו מדבר סיני לקבלת התוה"ק כי כ"ז שפי' מלוכלכים בעוונו' לא הי' אפשר שיזכו לקבל' התורה כמ"ש ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי כו' רק אחר שחזרו בתשובה והי' בקדושה גדולה נתקיים בהם פנים בפנים דבר ה' עמכם מורה על גודל אהבה וחיבה שלא הי' בהסתרת פנים ונמתקו אז כל הגבורות ודינים ונכללו תוך החסדים מחמת גודל האהבה כי גבר עלינו חסדו וז"ש פנים בפנים ב"פ פנים כי יש פנים של זעם ג"כ כמו ונתתי את פני באיש ההוא וכמ"ש חז"ל ע"פ פני ילכו והניחותי לך המתן עד שיעברו פנים של זעם ובמעמד הר סיני נמתק גם פנים של זעם ופנים בפנים דבר ה' והתורה נקראת תורת חסד וחסד הוא משם אל כמ"ש חסד אל כל היום ואל במילוי גי' פנים עה"א ובכולל על כל זאת מורה לנו מ"ש פנים בפנים דבר ע"ד הנ"ל וז"ש אתה האל עושה פלא כי פלא נוטריקון פני אל והוא הפנים של חסד שהי' במ"ת שנמשך החסד ממחשבה הקדומה פלא עליון וזהו אתה האל עושה פלא והאל ר"ת "השיבינו "אבינו לתורתיך כנ"ל שכל המחשבה זאת הי' ע"י תשובה וז"ש ג"כ הי' אתה לעם מול האלקים מול ר"ת "וקרבינו "מלכינו "לעבודתיך וע"י התשובה נמתקים הגבורות ולכן מול הפי' כנגד האלקים כי ע"י דיבורו של צדיק שמחזיר את ישראל בתשובה נמתקים גבורות אלקים וז"ש מול האלקים וז"ש דבר אתה

עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים כי ע"י דיבורו של צדיק עמהם לא ישלטו הגבורות עליהם רק חסדים טובים על ישראל אמן:

כה תאמר לבית יעקב כו' אמרו ז"ל התורה נמשלה למים ויין כי הנה מצינו ב' ענינים בתורה מצות עשה ומצות ל"ת והב' ענינים אלו הם כמו למשל בעסקי הגוף לשמירתו יש ב' ענינים א' לשמור אותו שלא יאכל דבר המזיק לו ולא יעשה דבר המזיק לגוף והב' יש עניני רפואות שאם אכל או עשה דבר המזיק לו מתרפא ברפואות כן בעניני הנפש המצות ל"ת הם שמירה לנפש שלא יזיק לנפש ויקלקל אותה ומ"ע הם רפואות לנפש אם נתקלקלה כמ"ש חז"ל אם עשית חבילות עבירו' עשה חבילות של מצוה כנגדם נמצא שהם רפואות על שקלקלה בעוונות ומתקן בזה מה שפגם ויזדכך עי"ז וז"ש חז"ל רצה הקב"ה לזכות את ישראל כו' ולכן ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה כיון ששומר את נפשו מקודם מלעבור על ל"ת א"צ למ"ע לרפואה ולהבין זה כי מצות ל"ת הם שמירה לנפש שלא יתן ח"ו כח ע"י עברו על מצות ל"ת להס"א והמ"ע הם אף אם עבר על ל"ת ונתן ת"ו כח אך ע"י עשיתו מצות ה' מכניעם ומורידם ולוקח מהם כוחם והנה ענין הל"ת הם מבחי' גבורה וצמצום שלא יעשה אותו דבר והמ"ע הם מבחי' חסד התפשטות ולכן כתיב ה' עוז לעמו יתן בחי' גבורה וכתיב תורת חסד על לשונה והנה אמרו ז"ל שעלה במחשבה לבראות במדה"ד לבד ואח"כ שיתף מדה"ר ולכאורה קשה הי' לברוא במדה"ר לבד רק כי אמרו ז"ל הלא במאמר אחד יכול להבראות אלא להפרע מהרשעים כו' וליתן שכר טוב לצדיקים כו' כי זה תכלית בריאות עולם שיהי' בחי' מדת החסד משותף עם מדת גבורה שיהי' החסדים מתגברים שלפעמים צריך הצדיק להמשיך חסדים חזקים שיהי' מתגברים בחי' כי גבר עלינו חסדו וע"י שהחסדים מתגברין כל הדינים אתכפין כמ"ש בזוה"ק שערא דדיקנא קשישין אינון לאכפייא דינא וז"ש ששיתף מדה"ר למדה"ד שיהי' הרחמים בבחי' גבורות והחסדים בבחי' גבורות של מדה"ד ולכן שם הראשון מי"ג מדה"ר הוא אל לשון חוזק כי החסדים מתגברים ועי"ז נכנעים תחתינו כל שונאינו ע"י החסד הגדול של אבינו שבשמים עלינו מתגבר בגבורתו להכות כל שונאינו וזה ענין בחי' גבורה משותף וממוזג בחסד ולכן בשבת קודש אנו מוזגין לקידוש המים ביין להורות על הנ"ל ולכן שם אדנ"י ברבוע שענין רבוע מורה על ענין התפשטות האורות מהשם מכל אות לעצמו ועם האותיות אחרים וגי' השם הנ"ל ברבוע קכ"ו כמו גי' יין מזוג כי השם הנ"ל הוא רומז לבחי' מלכות מלך במשפט יעמוד ארץ ומשותף בהם החסדים והוא ענין מזיגת היין כנ"ל וכשתוסיף על קכ"ו מספר מים יהי' גי' גבורה זהו ענין התגברות החסדים בגבורה וזה הכח נתן ית"ש לצדיקים ע"י התוה"ק שיהי'

יכולין למתק הדינים ולכוללם בחסדים ושיהי' הגבורות פועלין להחסדים להתגבר על כל שונאינו להכותם ע"י התורה שהוא בחי' יין ומים כנ"ל והנה נגד ב' אלו שבתורה אמרו ישראל על הר סיני נעשה ונשמע נעשה נגד מ"ע שנעשה מה שיצוה ונשמע מה שיצוה שלא נעשה ונשמע ויקבל ולכן נעשה גי' תכה הוא השם הרומז בס"ת של לראות מהר"ה בתפאר"ת עוז"ך כי זה תפארת עוזו ית' כשעושה דין ברשעים ומכה את האומות ובאבוד רשעים רינה וזה ע"י שאנו שומרים מ"ע שהם מכניעים הס"א כנ"ל עי"ז מכה ית' האוה"ע ולכן נעשה גי' תכה שבמ"ע הכאתם והכנעתם וכן משיח בן דוד עה"כ גי' תכה שיכם בכח השם הנ"ל וזהו שרמז כאן תיכף בתי' כה תאמר לבית יעקב השם תכה שבא מענין מזיגות גבורות בחסדי' בחי' התורה מים ויין כנ"ל וז"ש מן השמים השמיעך את קולו כו' וכן כי מן השמים דברתי עמכם שמים בחי' אש ומים הב' בחי' הנ"ל שהם בהתגברות החסדים בחי' שם הראשון מי"ג מדה"ר אל כנ"ל ובבחי' זו נקרא ית"ש אל קנא ונוקם שנוקם ומקנא באוה"ע ע"י שם אל זוקף כפופים והחסדים כמ"ש ויקנא ה' לארצו ויחמול על עמו כנ"ל והנה כתבנו בדרוש שבועות על המדרש מ"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם כי אנו רואין בצורת פני האדם צורת יו"ד ב' עינים הם ב' יודי"ן והחוטם דמות ו' בנתים וזהו צורת אלף יו"ד למטה ויו"ד למעלה וא"ו באמצע מתחת הפנים הנ"ל הדרת פנים זקן הזקן הוא דוגמת קמץ נמצא אף בנקודת קמץ מרומזת בפני האדם וזה נשתלשל מעולמות עליונים נוראים ענין בצלם אלקים עשה את האדם והראה ית"ש עצמו לישראל באורות עליונים אלו שצורה הנ"ל רומזת עלי' נמצא הי' בחי' ב' פנים באלו האותיות ז"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם וזהו רמז בר"ת אנכי ה' אלקיך שהר"ת ב' אלפי"ן ויו"ד בנתים רומז ליו"ד דברות שדיבר ה' בהיות פנים בפנים בחי' ב' אלפי"ן אלו ורמז בר"ת הנ"ל אי"א הוא ר"ת משמות "אהי' "הוי' "אדני שעשה יחוד בין הצירופי שמות הנ"ל ונמתק הכל בחסדים כנ"ל בחי' מזיגת יין במים שנמתקו הגבורות של בחי' שם אדני בהשמות הנ"ל וז"ש ועושה חסד לאלפים שכשהי' פנים בפנים בחי' ב' אלפי"ן כנ"ל הי' הכל ממוזג בחסד וז"ש חסד לאלפים לשון אלפי"ן גם אלפים גי' יין ומים עה"כ כנ"ל שזהו ענין מיזוג הגבורות בחסדים ולכן מזיגה גי' אדני ע"ד הנ"ל.

ואתם תהיו לי ממלכת כהנים שתכהנו לי בזה שתמלכוני עליכם ולכן ר"ת מתיבת אלו הוא מלכות וזהו עיקר קבלת התורה שנקבל עלינו מלכותו ית"ש ובזה שקבלנו נהי' אנו ממלכת כהנים וזה ענין השני כתרים שהי' לנו באמרינו נעשה ונשמע שהי' לנו שני עדים שקבלנו מלכותו ית"ש ולכן אח"כ במעשה העגל שפרקו עול מלכותו ית"ש נאמר

ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב שלא הי' להם הב' עדים הנ"ל ולכן עיקר הכל קבלת מלכותו ית"ש בכל לב ונפש:

אחת דיבר אלקים שתים זו שמענו כי מדיבור אנכי הבינו לא יהי' לך שכיון שית' אמר אנכי ה' אלקיך ולית אתר פנוי מני' ושמלוא כל הארץ כבודו והוא בגו כל עלמין ומסבב כו' איך אפשר שיהי' עוד שום דבר בעולם חוץ מאתו ח"ו וממילא שמענו ג"כ לא יהי' לך:

גם י"ל ע"ד שכתבנו במ"א ע"פ זה אחת דבר אלקים שיוכל להיות שלא שמענו מאתו ית' רק אות א' דאנכי ומזה השגנו כל היו"ד דברות ופירשנו בזה פנים בפנים דבר ה' עמכם שבפנים הוא צורת א' בנקודת קמץ כמ"ש לעיל ובמ"א באריכות והנה אל"ף במילוי גי' לא יהי' לך ולכן השגנו לא יהי' לך מאחת דיבר אלקים מאל"ף דאנכי שגי' לא יהי' לך והנה מה שזכינו לקבלת התורה הוא בזכות אבותינו אברהם יצחק ויעקב שהם השרשים מהאילן הקדוש אומה הישראלית והי"ב שבטים היו י"ב ענפים מהאילן שיעקב הי' אז שורש האילן וממנו נתפשטו הענפים אלו הי"ב שבטים ועם שורש האילן יעקב הם י"ג ולכן אמרו שמע ישראל כו' ה' אחד גי' י"ג שנתאחדו עם שורש האילן והיו י"ג באחדות והי"ב שבטים הי' נגד י"ב צרופי הוי' שעה"א גי' ש"ס כמ"ש בפרשיות הקודמות באריכות שלכן קורין פרשיות אלו בתקופת טבת להמתיק גבורות אש ששולט אז שלא יהי' בבחי' הר"ת אלקים "שדי שהם גי' ת' נגד ת' שנה שנאמר עליהם כי גר יהי' זרעך בארץ לא להם כו' רק שיהי' נמתק ויהי' אש ר"ת "אל "שדי גי' רצון ולכן הר"ת וס"ת מיוד דברות הם אך גי' הר"ת מאברהם יצחק יעקב וכתיב פנים בפנים דבר ה' עמכם ב"פ פנים גי' ש"ס מנין י"ב צרופי הוי' עה"א שנגדם הם הי"ב שבטים בזכותם ובזכות אבותינו דבר ה' עמנו פנים בפנים:

וי"ל עוד אחת דבר אלקים כו' ע"ד הנ"ל ששמעו אלף דאנכי בנקודת קמץ שהוא רקיע רחב וניקוד תחתי' דוגמת דד ונקב להשפיע וניקוד ורקיע נחשב י"ו ועם קמץ שגי' ר"ל וב' כוללים גי' רמ"ח מזה השגנו הרמ"ח מצות עשה צרוף לזה אל"ף במילוי וששה אותיות מאל"ף וקמץ הרי שס"ה והשגנו השס"ה ל"ת לשמרם:

[לקוטים]

וישמע יתרו כו' ויספר משה לחותנו כו' ברוך ה' כו'. להבין הא כבר הי' יודע כמו שפי' רש"י וישמע יתרו מה שמועה שמע כו' קי"ס ומלחמת עמלק רק הענין דהנה בהגדה של פסח אפי' כולנו חכמים כו' מצוה עלינו לספר כו' ולהבין זה שחכם א' מחויב לספר לחבירו יצמ"צ הכתוב בתורה מה שגם חבירו יודע וזיל קרי בי' רב הוא רק הענין שע"י הדיבור והסיפור שהצדיק מדבר מעורר בזה את השומעים לתשובה ודביקות גדול כי

ההבל היוצא מפיו בקדושה מעורר נקודת יראת שמים שבלבם וזהו שמצינו כאן שאע"פ שיתרו ידע הכל מקודם עכ"ז הגם שהי' יודע ויספר משה לחותנו כו' ומצינו שאז אמר ברוך ה' כו' משא"כ מקודם הגם שכבר ידע כל הנפלאות לא נתלהב לבו להודות לה' עד ששמע מפי משה:

וקדשתם היום ומחר כי א"א לזכות לתורה רק ע"י פרישות מתאוה וקנאה ותחרות וכל מדות מגונות:

משפטים

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם הנה אנו אומרים בכל הברכות ברוך אתה ה' כביכול לנוכח פני ה' אף שלית מחשבה תפיסה בי' כו' ולא הוי מאן דיכול לקיימא בי' מ"מ נתן לנו ית' רשות לברכו ולהתפלל אליו בלשון זה אף שנסתר מאוד מהשיגו כנ"ל ולכן כתיב ה' הוא האלקים הוא לשון נסתר מורה שנסתר מאוד מאתנו רק כמו שכתוב בספרים שנסתר מצד מהותו ית"ש ונגלה מצד פעולותיו ולכן מצינו בספרים הקדושים כשעלה ברצונו הפשוט כו' שלכאורה תמו' איך יכולין להבין מחשבתו ית"ש ורצונו כביכול אפי' מחשבות ב"ו א"א להשיג ואיך נשיג דעת עליון רק הענין הוא שע"י פעולותיו ומעשיו ית' נשתלשל ממדריגה למדריגה מעילה לעלול אלפי אלפים עד שנתגש' בעוה"ז הגשמי שנתלבשו אורות עליונים ומצד בחי' זו יכולין ב"א להשיג דעת עליון רצונו ית"ש וכל מה שהי' בראשית הבריאה נשתלשל אח"כ ביצ"מ כמו שמצינו בתחילת הבריאה שמקצת אמרו יברא האדם ומקצתם אמרו אל יברא כן נשתלשל אח"כ בחינה זו מראשית והי' ג"כ קטרוג ביצמ"צ שאמרו קצת הללו עע"ז והללו כו' והי' ג"כ קטרוג מעין זה אבל כמו שבתחיל' הבריאה לא שמע ית"ש לאומרי' אל יברא כן ביצמ"צ והנה כיון שמצינו שיש הנהגה במדת גבורה ומלך במשפט יעמיד ארץ מכח שכיון שנשתלשל כך מוכרח שגם במחשבה הקדומה הי' בחי' זו כמ"ש ז"ל שעלה במחשבה לבראות במדה"ד אבל באמת אלו הגבורות שהי' במחשבה הקדומה הם רחמים גמורים כמ"ש במ"א שהם לאכפייא דינא וצריך להעלות הגבורות שנשתלשלו משם לשורשם ושם נמתקו בשורשם כי שם רחמים גמורים וזהו שמצינו שאחז"ל דינים במרה נצטוו כמ"ש שם שם לו חק ומשפט וכאן אמר ואלה המשפטים כנ"ל על הדינים כי שם נאמרו בדרך כלל כמ"ש שם שם לו חק ומשפט וכאן אמר ואלה המשפטים כי שם קאי על הענין בחי' דין שבמחשבה ששם ממתיקין הגבורות בשורשם שהוא לאכפייא דינא וכאן נאמרו הדינים והמשפטים בדרך פרט מורה על מדת גבורה ודי שנשתלשל אח"כ מעילה לעלול ונעשה בחי' דין ממש וז"ש ואלה המשפטים כנ"ל שנשתלשלו ממקור

שורשם רחמים גמורים ולכן "ואלה "המשפטים "אשר "תשים ר"ת ואתה שזה מורה על בחי' התגלו' שלאחר השתלשלות אשר תשים לפניהם פי' לפניה' קאי על המשפטי' פי' שתשים המשפטי' לבחי' שלפני המשפטי' שהי' בחי' עלה במחשב' כנ"ל וע"י שתשים המשפטים לשרשם שלפניהם שהוא בחי' זו שנצטוו במרה שם שם לו חק ומשפט קודם השתלשלות עי"ז ימתקו הגבורות שבהשתלשלות ויהי' רחמים גמורים כמו שאנו רואים במלכותא דארעא שמקודם נוסע המלך ואח"כ המשנה המנהיג כל החיילות אבל אינו ניכר ממשלתם על מה ממשלתם והולכין אח"כ אלפים רבבות חיילות ויש שנוסעים בסוף וכשיפגעו אדם יעשה לו רעות והכאות שאין המלך והמשנה רואים אבל כשיש לו שכל רץ אצל המשנההמנהיגם ואז אין יכולין לעשות דבר כן עד"ז מלכותא דרקיע':

א"י ואלה המשפטים ע"פ פי' הרב הקדוש מו' אלימלך ז"ל מ"ש חז"ל ע"פ חסד ומשפט אשירה אם חסד אשירה ואם משפט אשירה ופי' שאשירה מלשון פירות הנושרים וז"ש אם חסד שכשהצדיקים רואים שנתעורר בעולמות עליונים מדת חסד אשירה אותם ע"ד פירות הנושרים להשירם למטה לעוה"ז על ישראל ואם משפט עד"ז אשירה על אוה"ע כי הכח ביד הצדיקים להמשיך המדות מעולמות עליונים כפי שירצו וז"ש כאן ואלה המשפטים בחי' גבורה ודין אשר תשים לפניהם ולא לפני דייני עכו"ם רק דייני ישראל וצדיקי הדור ינהיגו את הדינים על אוה"ע כפי רצונם:

א"י ואלה המשפטים ע"פ מ"ש במ"א שכל אדם צריך לראות שיהי' לו מדות שבורות כשמתנהג במדותיו הטבעיים שנטבע כן בטבעו לא יתנהג במדה אחת תמיד למשל שהוא איש חסד לפעמים צריך להתנהג בהיפוך החסד ע"ד שאחז"ל המרחם על האכזרים סופו כו' ולכן צריך לשבור מדתו וכן במדת הגבורה לפעמים טוב לעשות דין ברשעים ולכעוס על עוברי רצונו וברוב הפעמים צריך לשבור מדה זאת שממנה בא כעס והקפדה וכן בכל מדה ומדה צריך לשבור מדת הטבע וכן עד"ז כל הששה מדות שנטבעו באדם שהם חג"ת נה"י כלול כל אחד בחבירו כי כל מדה אינה בשלימות דבר לעצמה להתנהג בה תמיד רק לצרוף מדה אחרת לה וכן לכל המדות והנה זהו ע"י מדת מלכות כידוע שמדה זאת לית לה מגרמה כלום והיא כללות המדות כי ע"י שמקבל על עצמו עול מלכותו ית"ש בשלימות עי"ז אינו יכול להתנהג במדה אחת תמיד רק לפי מה שצריך לעבוד את בוראו מלכינו ית"ש כן מתנהג במדותיו ואף שהוא במדת חסד כפי טבעו אם מבין בדעתו שצריך לעבוד את בוראו מלכינו י"ת במדה שהפך טבעו שובר מדתו ומתנהג בהפכה וזהו ג"כ ע"ד שכ' בס' שהדעת הוא כללות המדות ושורשם ולכן הדעת הוא בחי' אות ו' כללות הו' מדות כי ע"י שמבין בדעתו שצריך לעבוד כעבד למלך ומקבל

מלכותו ית"ש עי"ז מתנהג בו' מדותיו בשבירות המדות שיהי' כל אחת כלולה בחברתה והנה כשכל ו' המדות כלולות כל אחת מחברתה מכל הו' מדות אז נעשה ו' פעמים ו' גי' אלה וז"ש ואלה פי' ו' אלה ו' רומז לבחי' דעת שהוא כללות המדות שגי' אלה ע"י שבירתן זהו המשפטים אשר תשים לפניה' שישברו את מדותם וטבעם ויהי' בבחי' ו' אלה ועי"ז יהי' המשפטים לפניהם להנהיגם כרצונם כנ"ל כי ע"י שהאדם שובר טבעו שהטבע גי' אלקים ע"י שבירת טבעו שובר כל הדינים הנאחזים בשם אלקים ונעשה הכל ממוזג ונכלל בחסדים כמו שהוא אינו מתנהג תמיד במדה א' רק ממזג א' בכולם ואמר אח"כ כי תקנה עבד עברי כי תקנה היא לשון תיקון וקנין המדות שתקנה לעצמך שם עבד עברי ע"י שתתקן עצמך ומדתך שתהי' עבד לו ית"ש למדה אותנו התוה"ק הדרך לזה שש שנים יעבוד כי הו' מדות הנטבעים באדם כנ"ל הם בחי' ו' ספירות הקדושו' חג"ת נה"י וספירה גי' שנה ולכן נקראו המדות שנה וז"ש שש שנים יעבוד שיעבוד ויתקן כל ו' מדות שלו שיתנהג הכל ע"פ ציווי התורה כנ"ל ובשביעית הוא בחי' מלוכה יצא לחפשי חנם בלא מצות ע"ד שפי' הרב הק' מלובלין מ"ש חז"ל ימשמש במעשיו שימשמש בכל מעשיו אפי' מעשיו הטובים ימשמשם אם הי' שלא לשום פנוי' רק לשמו ית' אם הי' להגדיל ולהפרסם כבוד מלכותו ית"ש ולא לפני' אחרת וז"ש כאן ובשביעית הוא בחי' מלכות דבחי' מלכות ל"ל מגרמה כלום רק להנהיג המדות על ידה יצא לחפשי חנם בלא מצות כי באמת הצדיק שתיקן כל הו' מדות ואח"כ רואה אם הוא יוצא י"ח כעבד למלך גדול ונורא כזה נדמה לו שלא התחיל עדיין כלל וכלל בעבודתו ית"ש כי הוא א"ס ית"ש וא"ס לעבודתו ית' ולכן כשהצדיק יסתכל בבחי' שביעית הוא בחי' מלכות יצא לחפשי כנ"ל כי במדה שביעית צריך להנהיג את כל המדות שיהי' כל המדות רק להמליכו ית"ש וא"ס למלכותו ולכן נדמה לצדיק שהוא עדיין בלא מצות הגם שעבד אותו ית' בשש שנים הנ"ל. גם י"ל יצא לחפשי ע"י קבלת עול מלכותו יבא לעולם החירות:

א"י ואלה המשפטי' אשר תשי' לפניה' ודרז"ל לפניהם ולא לפני עכו"ם י"ל בד"ז ע"פ מה שמצינו שאמר ית' לירמי' הנביא קח לך השדה אשר בענתות כו' כי לך משפט הגאולה ויש להבין מאי שייך משפט לגאולה והי' די לומר כי לך לגאול אך האמת הוא שבלתי אפשרי לבוא לגאולה בלא משפט וכמו שמצינו בגאולה העתיד' להיות ב"ב נאמר ציון במשפט תפדה והיינו בתחילה יעשה ה' דין ומשפט ברשעים ועי"ז יהי' הגאולה כמ"ש בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כו' להשמדם עדי עד ואח"כ ואתה מרום לעולם ה' וכדי להבין טעם הדבר נאמר כי בלתי אפשר שיהי' גאול' שלימה עד שיתבררו כל נ"ק שנפלו לארץ כמ"ש השליך משמים ארץ כו' ואח"כ יתקיים אמת מארץ תצמח כו' והדבר דומה

למי שזורע תבוא' שלוקחים גרעיני חיטים או שעורים ומשליכין לארץ וצומחין מזה שבלים והשבלים האלה הם גדולים ברוב המעלות יתרועעו אף ישירו עד שיגיע הזמן שנתבשלה התבואה בשבלים אז קוצרים אותה ואח"כ מייבשין אותם וטוחנם ומרקדים ואופים עד שמוצאים פת יפה שצדיק מברך עליו ומעלה הניצוץ הקדוש שבו כך כל הנ"ק שנפזרים בין הגוים שזה נותן להם חיות בעולם מה שגדלו והצליחו הרשעים ומכבידים עלינו קושי השיעבוד והגלות ועי"ז אנו משעבדים את לבינו לאבינו שבשמים כמבואר בזוה"ק הי אגרא דכלה דוחקא כלה דא שכינתא ודוחקי דבנוהי דערב רב דאינון מדחקין לישראל בגלותא אינון גרמין דיפקון ישראל מן גלותא והיינו כשינקום ה' את נקמתו יעשה בהם שפטים גדולים ועי"ז יתברר מהם כל נ"ק וממילא יהי' גאולה שלימה וז"ש מלך במשפט יעמיד ארץ כו' כי המשפט לאלקים הוא לעשות נקמה בגוים ועי"ז יתבררו הנ"ק שנפלו לארץ ולכך תיקנו ברכת אבות לומר ומביא גואל מביא ר"ת "מלך "במשפט "יעמיד "ארץ ועי"ז יהי' קירוב ועפ"ז נבין מה שמצינו בגמ' באותו התנא שהלך בדרך וראה שבלים מתנענעים אמר להם הפוכי בעסקא טב מנייכו יע"ש ע"ד הנ"ל כשראה אותם שהם שמחים בגדולתם מה שהם עולים ברום המעלות כמ"ש ועמקים יעטפו בר יתרועעו אף ישירו אמר להם הפוכי בעסקא כשיתהפך העסק שלכם ויעשו בכם שפטים שיקצרו אתכם אז טב מנייכו ר"ל אז יצא הטוב שבכם דהיינו שיוציאו מהם הנ"ק המגדל אותם כעת וע"פ דברינו אלה יתישבו דברי חז"ל במד' ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם הה"ד יראת ה' טהורה כו' והנביא צווח ואמר ציון במשפט תפדה כי שלכאור' מה שייכות לאלו המקראי קודש לכאן אך לפי מ"ש שדוחק העת הגלות הוא מכפר עלינו וזה אחר שאנו שמים לבינו על צער וגלות השכינה הק' ושופכים לבנו בתפילה ובתחנונים אזי נמתקין הגבורות כמו שהי' במצרים ת' שנה שגי' משפט עה"כ גי' ה"פ אלקים וידוע כי המתקת הגבורות הוא מקור החסדים של שם אל כמ"ש חסד אל כל היום וזהו שאנו אומרים אל מלך יושב על כסא רחמים כנ"ל שע"י שם אל נמתקים הגבורות ונעשי' רחמים כי אותיות ר"ח מורה על גבורות שר"פ גי' יצחק ואותיות מים הם חסדים משם אל הממתיקים וז"ש הפ' ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כנ"ל שיהי' המשפטי' והדיני' נמסרים בידם להמתיק ושפיר מביא ע"ז הפסוק יראת ה' כו' שע"י יראת ה' הטהורה נמתקים משפטי ה' ונעשה אמת שהוא היחוד הגמור המרומז באותיות אמת שהוא נעוץ סופן בתחילתן כידוע וגם הנביא אמר ציון במשפט תפדה כו' ה"פ אל עה"כ גי' ציון וה"פ אלקים גי' משפט עה"כ כשיהי' אחד באחד נפגשו ויתגברו

החסדים על הגבורות אזי יהי' הגאולה השלימה וז"ש ציון במשפט תפדה כשיתחברו ציון ומשפט:

וי"ל עוד ואלה המשפטים ע"ד שאחז"ל צדיקים יצ"ט שופטן שהנהגת האדם בעוה"ז נק' משפט ומשפט האדם שיתנהג שיהי' כל מדותיו שבורות שלפי הצורך לעבודתו ית"ש כן יתנהג אפי' הפוך טבעי ועי"ז ישבור תאוותו וידבק תאוותיו רק בתורה ולכן ר"ת "ואלה "המשפטים "אשר "תשים "לפניהם לתאווה ע"ד גרסה נפשי לתאבה אל משפטיך כו' וס"ת מואל"ה המשפטי"ם אש"ר תשי"ם אותיות מרמה ע"ד שכ' במ"א שמרמה ר"ת "משתכלה "רגל "מן "השוק שבכל דבר עבד יעקב את השי"ת כי יעקב איש תם ותימם עצמו להשי"ת בכל הדברים שבעולם כי ידע שכל מה שנעשה בעולם העליון ברוחניות בא לעוה"ז לגשמיות ולעשי' וכן כל דבר שעושה האדם בעוה"ז לעבודתו ית"ש אפי' שום דבר קטן הוא בעולמות עליונים גדול מאוד ע"ד בהאלנט קארט שמציירים בו כל המדינות שנקודה אחת מורה על עיר וקו מורה על נהר גדול ולכן צריך להתאמץ לעובדו ית"ש בכל הדברים ולא יהי' כוונתו לחומריות ומשיח יהי' עני ורוכב על החמור החומריות שיעלה הכל לה' וז"ש וידו אוחזת בעקב עשו בדברים עקביים שעשה עשו וז"ש בא אחיך במרמה ע"ד הנ"ל.

וכי ינצו אנשים כו'. יצ"ט ויצה"ר והכה איש את רעהו באבן, היצה"ר נק' אבן נגף אמר אח"כ אם יקום כו' שמתעורר עצמו בתשובה והתהלך בחוץ על משענתו משענת התורה אז ונקה המכה היצה"ר יהי' ג"כ נקי שיתהפך לטוב רק שבתו יתן פי' שישוב בתשובה ואז ורפא ירפא כמ"ש ושב ורפא לו.

ואנשי קודש תהיון לי אחז"ל כ"מ שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה ואם תקדשו עצמיכם כנ"ל אז ובשר בשדה טריפה הוא ליליט הרשעה לא תאכלו לא תגרמו שתהי' אכלה ומחתה פיה רק תהיו תמיד קדושים.

לא תטה משפט אביונך. היצ"ט שנק' מסכן וחכם בריבו עם היצה"ר:

הנה אנכי שולח מלאך לפניך כו' כי שמי בקרבו. ואי' במד' לא כמוני שאני נושא עון ועובר על פשע אבל לא ישא לפשעכם כי שמי בקרבו ולא עוד אלא שאתם גורמין לו שישמט שמי מקרבו. להבין דברי המד' נקדים דברי אדמו"ר מהר"מ ז"ל שכל דבריו דברי אלקים חיים על מה שדרשו ז"ל ע"פ וא"ל שדי יתן לכם רחמים כו' מי שאמר לעולמו די יאמר לצרותי די ודקדק איך תלוי זה בזה במה שאמר לעולמי די ואמר ע"פ הקדמה שאחז"ל נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין מה מלח ממתיק את הבשר אף יסורין ממרקין עוונותיו של אדם ודקדק ג"כ איך תלוי זה בזה ואמר ז"ל שחכמינו

ז"ל אמרו מליצה שנאמר ברית במלח וממתיק את הבשר ואם יתן אדם מלח יותר מדאי על הבשר אינן נאכל מחמת מלחו כך יסורין שממרקין ונאמר בשניהם ברית שלא יהי' ח"ו יסורין יותר מדאי שיבטלו מעבודתו ית"ש כמו הברית שבמלח שממתיק במלחו כשהוא מעט וכן עד"ז דרשו חז"ל מי שאמר לעולמו די כי הנה יש להבין למה אמר באמת לעולמו די הלא טוב עין הוא יבורך לעולמי עולמים ולמה לא יתפשט עולמו עד בלי די רק שגזרה חכמתו ית"ש שכל מה שישתלשל ויתפשט מסיבה לסיבה ומעילה לעלול עד שיבוא לעוה"ז הגשמיי לדומם צח"מ וכ"ז שיהי' מרגישים אימת הבורא ית"ש ולספר שבחיו כמו שאנו רואים שכל נברא אומר שירה ויש תועלת בבריאתו שהכל ברא לכבודו וכאשר גזרה חכמתו ית"ש שאם ישתלשל יותר עד שיתגשם ויתעבה ולהרגיש הויתו מה תועלת יש בבריאותו כי עיקר טובת הבריאה במה שיודעין מאלקותו כ"א לפי מדריגתו ובחינתו לזה אמר די וזהו שדרשו ז"ל מי שאמר לעולמו הי' בכדי שיהי' תועלת לכל נברא ומה שאינו לתועלת לא ברא יאמר לצרותינו די שלא יבטלו אותנו מעבודתו ית"ש כי בהגרם על ידם ביטול מעבודתו לא יצא לנו תועלת לנפשינו כנ"ל שנ' ברית ביסורין ועוד יש להבין ענין שאמר לעולמו די לכל נתן גבול וקצבה שכל שיש לו התחלה וראש יש לו סוף ולזה צריך האדם להבין בעבודת השי"ת כי צריך האדם לעבוד באהבה ויראה וזה הוא ג"כ כמו התחלה וסוף ע"ד רצוא ושוב וליתן גבול להאהבה ביראה וגבול ליראתו באהבה והגם שעיקר עבודת האדם צריך להיות ביראה אעפ"כ אהבה מקלקלת השורה ולזה סוף אותיות יראה תחלת אותיות אהבה וכשבא אדם לאהבה צריך ליתן גבול להאהבה ביראה כמ"ש החכם יראתי מתוך שמחתי ושמחתי מתוך יראתי כן צריך האדם להיות בכל עת ובכל רגע וליתן בכל דבר בחי' די ומקורות אהבה ויראה נמשכין מחסד וגבורה שאדם ירא מעונש ואוהב מטובות וחסדי המקום ב"ה וזה האדם העובד משניהם הוא במדת המכריע וזהו פלס מעגל רגליך כי האדם צריך לשקול מעשיו כולם שיהיו ע"ד הממוצע וזה רמזה לנו התוה"ק במדת שבורות שהיו בשלחן וארון לרמז שצריך אדם לשבור מדותיו מאהבה ליראה ומיראה לאהבה וזהו מחצית השקל וחצי מן מספר שקל עולה רי"ה כמנין יראה עה"כ ואפי' הצדיק השלם הנק' עשיר בדעת לא ירבה כי אדם אין צדיק בארץ אשר כו' וחלילה לו לצאת מן גדר היראה וזהו כי תשא את ראש כו' ונתנו איש כופר נפשו כו' מחצית השקל כי ידוע שהלשון נק' מכריע בין המשקולות להיכן הלשון נוטה וזהו מות וחיים ביד הלשון כי יש במספר לשון רמז לחסד וגבורה דהיינו שאלקים שיראו מלפניו וזהו הנזכר בספרים צוה פחד דהיינו שהקב"ה צוה לפחוד ממנו ועוד אי' על צבא שאות הוא בצבאות שלו ומזה השם הקב"ה משפיע

חסדו לעולם כדרך שהתפללה חנה מכל צבאי צבאות שבראת בעולם ושניהם צוה פחד על צבא גי' לשון שלשון מכריע לכף זכות ושמעתי שאי' בדברי האר"י ז"ל שהממונים העומדים על המשקל אחד מימין וא' משמאל מספרם של כ"א עולה גי' שוה דהיינו מימין רפאל ומשמאל קצפיאל וצדיק הוא ג"כ מכריע והוא מכריע לימין ששם רפאל וזהו מרפא לשון עץ חיים ושני פעמים שוה עולה המספר של ר"ת כי תשא את ראש עה"כ וזהו הלשון קולמוס הלב כידוע שבלב יש ב' כוחות כאשר דרשו רז"ל בכל לבבך בשני יצריך ולזה אי' בס' שיש ל"ב אלקים במעשי בראשית ול"ב הויות והם גבורות וחסדים וזה המלאך אשר אמר ה' ושלחתי מלאך לפניך החיצוניות מבחי' אלקי' והפנימיות מל"ב הויות כן אי' בס' ואפשר שזה שאמר משה אם אין פניך הולכים אל תעלינו מזה ואמר לו ה' פני ילכו והניחותי לך אפשר שלזה כיון משרע"ה על הפנימיות של המלאך שהוא רחמים ונעשה בתפילתו שהוא הי' מכריע לכף זכות כי משרע"ה הי' בו שני בחי' חסד וגבורה כאשר אמר לו השי"ת נטה את ידך שהי' בידו לנטות ימין ושמאל וכמו שאמר אתה החילות להראות את עבדך את גדלך זהו מדת החסד ואת ידך החזקה זו מדת גבורה ומשה עה"א גי' מיכאל וגבריאל עה"כ שגם הם עומדים על המשקל ועל משה נאמר מרפא לשון שבתפלתו הכריע לרחמים ולזה אמר הקב"ה למשה אתה תשא את ראשם של ישראל ואמר לו במה אשא את ראשן ואמר לו במחצית השקל היינו כנ"ל שהוא המכריע את המשקל לכף זכות וזה דאי' במד' כי תשא הה"ד שרך אגן הסהר אל יחסר המזג היינו הסנהדרין יושבי' על מדין ופתחו בזכות והיו תמיד מתאמצים לכף זכות שלא תהי' נקראת קטלנית והיו מכריעים לכף זכות וזהו אל יחסר המזג כי המזיגה מרמז להמתיק הדין ולזה מזיגה גי' אדנ"י שנמזגו הדינים ונעשו חסדים ולזה הבטיח לנו הקב"ה כי תשא את ראש ונתנו איש כופר נפשו היינו שיראה לילך תמיד בדרך הממוצע הוא מחצית השקל שירגיל עצמו בבחי' די על כל דבר אפי' בעבדות ה' צריך לעשות הכל בדעת היינו שיש בכל דבר די כמו שאנו רואים בחכמת תורתינו הקדושה גבול ליראה האהבה וגבול להאהבה היראה ולכל דבר ואפי' עיקר חיותינו התוה"ק אעפ"כ נאמר עת לעשות לה' הפירו תורתיך הכלל העולה הם דברי שלמה המלך ע"ה עת לכל חפץ ומכ"ש לתאוות גופניות שצריך לומר די והיינו כאשר כתבנו שלזה הי' בשלחן וארון אמות שבורות שמורה לנו כל זאת כי הארון מרמז על מדת תרומיות הקדושות צריך להיות בהם בחי' די ושולחן מרמז על תאוות גופניות לשבור תאוותיו ולומר די זה כופר נפשו כי ב' בחי' האלו הם שניהם בנפש אדם ושקל גי' נפש ורמז לנו הקב"ה ליתן מחצית השקל לומר די בכל עניני נפשו ובזה יכריע הכל לכף זכות וימתק הדינים וזהו

הוא כופר דהיינו הוי' הוא רחמים ימתיק לאותיו' מנצפ"ך שעולה מספר פר כידוע ולזה הבטיח לנו הקב"ה הנה אנכי שולח מלאך לפניך וידוע שזה הוא מלאך הגואל כמאמר חז"ל במד' מי ששמר האבות הוא ישמר את הבנים מלאך גי' הוי' אדנ"י ע"ד הנ"ל וידוע שכ' בס' שזה המלאך נק' שר העולם ונק' שר הפנים היינו שמכריע את ישראל לכף זכות כדברי רז"ל אם עולם אתה חפץ אין דין ואם דין אתה חפץ אין עולם ונקרא שר הפנים כנ"ל כדבר משרע"ה אם אין פניך הולכים היינו כנ"ל פניך הוא שם הוי' שהוא הפנימיות של זה המלאך והיינו וחסד ה' מעולם ועד עולם על יריאיו וצדקתו לבני בנים היינו כנ"ל אמר דוד על זה המלאך הנקרא שר העולם ואמר חסד ה' מעולם היינו חסד ה' שיש בזה המלאך על יראיו כנ"ל יראה גי' גבורה היינו שחסד ה' גובר על מדת גבורה שיש בזה המלאך כי מט"ט גי' חסד ה' גבורה ס"ה שדי לומר שדי בזה כשאדם עובד כנ"ל שיהי' לו בחי' די בכל דבר נפשיות וגופניות הכל בדעת למען עבדותו י"ת ויכריע הכל לזכות וצדקה תהי' לנו כו' וידוע שמדת המכריע נקרא שלום בין ב' המדות ולכן הר"ת הנה אנכי שולח מלאך לפניך גי' שלום ה' יברך את עמו בשלום:

תרומה

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו כו' הכלל שמכל דבר שבעולם יכולין ליקח רמיזא דחכמתא איך לעבוד אותו ית"ש כמ"ש בס' ובאמת יש להאדם להעמיק בדבר זה הרבה שלפעמים בא לאדם מחשבה בטילה ומבוטלת שכל ימי עולם לא יהי' הוא צריך למחשבה זו למשל אלו הי' מלך הי' עושה כך וכך הי' מתנהג ומשוטט מחשבתו בזה שעה או יותר וכשמישב אח"כ עצמו מה זה הי' במחשבתו זמן זה דברי שטות כאלה שהם תוהו ובוהו ויעמוק מחשבתו לאמר הלא כל דיבור נשפע מעולם העליון וכן כל מעשה ומחשבה ואיך בא למחשבתו דבר תוהו ובוהו כזה ויבין שגם מזאת המחשבה יוכל להיות בעבודתו ית"ש וקיום עולם כמו שהי' עולם התוהו ואח"כ נבנה העולם התיקון מהתוהו נמצא שמתוהו נברא העולם כן ממחשבה זו הגם שהיא תוהו יכול לבוא מהם תיקון למצא ג"כ שם איזה רמיזא דחכמתא כנ"ל כי באמת שמחשבה של אדם בא מעולמו' עליונים מאוד כי השכל והמחשבה אנו רואין שזהו עיקר האדם והכל הולך אחר המחשב' כי נשתלשל מעולם עליון יותר מבחי' דיבור ומעשה וז"ש ודברתי עמם מן השמים עמם ר"ת "מאוד "עמקו "מחשבותיך כמ"ש פי' זה במ"א שמחשבה עליונה נשתלשלה לכל מיני עומק שגם משם יהי' יוכל האדם לדבק עצמו במחשבה עליונה עולם המחשבה וז"ש שבמ"ת במעמד הר סיני שהוא בדיבור ודיבור הוא מדריגה תחתונה רק שדברתי עמם מן השמים מדריגה עליונה מאוד הוא עולם המחשבה וזהו

שרמז שעמם ר"ת "מאוד "עמקו "מחשבותיך כנ"ל ולכן יש במחשבה של אדם ג"כ השתלשלות זה ממחשבה עליונה ית"ש שהי' עולם התוהו ותיקון כן מחשבת תוהו ובוהו כנ"ל נשתלשל מעול' התוהו וע"י שמדבק האדם א"ע בו ית"ש גם ע"י מחשבה זאת כשמיישב דעתו אח"כ כנ"ל עי"ז מתקן גם בחי' עולם התוהו ומביא אותו לתיקון כשיודע שהכל מאתו ית"ש המהוה כל הויות ומקבל גם במחשבה זאת עול מלכותו ית"ש וז"ש ויקחו לי תרומה מאת כל כו' שיקח לעצמו התרוממות לעבודתו ית"ש להבין איך לרומם אותו ית"ש מאת כל דבר שבעולם ואח"כ חוזר ומפרש יותר איש אשר ידבנו לבו אפי' בכל מיני תאוות שהוא מתאווה גם שם יכול למצוא דרך לעבודתו ולא יאמר כיון שאני בעומק כל כך א"א לי לבוא לשלימות ולזה אמר איש אשר ידבנו לבו כנ"ל משם תקחו את תרומתי לרומם אותו ית"ש וס"ת ויקחו" לי" תרומה" יה"ו רמז להנ"ל שיחשוב בדעתו שהכל מאתו ית"ש המהוה כל הויות ובר"ת ויקחו לי תרומה מאת כל ר"ת מלכות כנ"ל שבכל דבר יקבל עול מלכותו ית"ש וכשמקבל עול מלכותו בכל דבר ודבר עי"ז מתנשא ומתרומם הדבר ההוא לקדושתו ית"ש ועי"ז מביא השפעות טובות לעולם ורפואה לכל דבר ע"י שהשפעות מלכותו על הדבר ההוא עי"ז נשפע רב שפע לכל הדברים:

א"י ויקחו לי תרומה שילמדו איך לרומם לי מאת כל איש אשר ידבנו פי' מאת אותם שהולכים אחד תאוות לבם מה שלבם מתאווה כמה התאמצות עושה ואיך מוסר נפשו בשביל תאוותו מכ"ש איך לעשות התאמצות לעבודתו ית"ש ואל יקשה ע"ז מפ' אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד כו' ולדרך הנ"ל צריך ליילך ולראות דרכם הרע ללמוד מזה איך להשתוקק ולהתאוות לעבודתו אך אם נדייק נמצא שדברינו מבוארים בפ' הנ"ל כי קשה מ"ש אשרי האיש אשר לא הלך כו' כ"א בתורת ה' חפצו כו' שזהו ההיפך מקצה לקצה בלי שום אמצעי בדבר הלא זה כאילו תאמר לא תהי' מרשעים כ"א צדיק גדול והלא יש בניה' דרך בינוני לא צדיק גדול ולא רשע רק בינוני ועד"ז יהי' הפי' כך אשרי האיש כו' אשר לא הלך כו' ובמושב לצים לא ישב כ"א לזה עמד בין חטאים וישב בין לצים מחמת שבתורת ה' חפצו לזה עמד וישב בין החטאים וז"ש חשבתי דרכי דרכי הגוף איך אני עושה התאמצות בשביל זה ואשיבה רגלי עד"ז אל עדותיך:

א"י "ויקחו "לי "תרומה "מאת "כל איש ר"ת מלכות שיקחו לי לשמי לרומם שמי לי וזהו תרומה תרום ה' לרומם הה' אחרונה בחי' מלכות ליחדה עה"א יה"ו כידוע והנה ס"ת מתי' ויקחו לי תרומה הם אותיות וי"ה כי ית"ש כשעלה ברצונו ית' לברוא עולמו

הי' כביכול נקרא אהי' שאומר אהי' לאלקי על נבראים שאברא ואח"כ כשברא עולמו נקרא הוי' שמהוה כל הויות ואחר הבריאה מלך במשפט יעמיד ארץ ומנהיג ית"ש עולמו כמשז"ל ויש ביר' בלא מנהיג ח"ו רק ית"ש מנהיג עולמו וההנהגה זו בחי' מלך במשפט יעמיד ארץ הוא בשם אדנ"י וכמ"ש חז"ל שע"י שפרסם אאע"ה אלקותו ית"ש אמר מי הקראך אדון בעולם וקראו אדון כמ"ש למען אדני כו' והנה בסידור האריז"ל על המהולל בפה עמו רשום שבפה גי' פז ולהבין מה מרמז בזה כי הנה ענין הפה אנו רואין שהוא התגלות המחשבה לאחרים כי הנה כשחושב במחשבתו אין אחרים יודעין מה במחשבתו וכן אפי' עושה תנועות ורמיזות בידו אין מבינים כ"כ מאי דמחוי במחוג משא"כ אם אומר מחשבתו בפיו הוא התגלו' המחשבה וזהו כביכול אצלו ית"ש מרומז בשם אדנ"י כנ"ל שנקרא אדון לאחר שברא העולם נקרא אדון על כל המעשים וז"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם שבפסוק זה ה' תיבות וכ"א אותיות כי בה' בראם וזהו שרמז לקשר הה' לשם אהי' שגי' כ"א ועם ה' הוא הוי' כי העוה"ז נברא בה' בחי' שם אדנ"י לקשרה בראשית בחי' שם אהי' וכנ"ל ולכן הי' במשכן דצ"ח והעושה מלאכה מדבר לקשר הכל לו ית"ש לראשית המחשבה והנה כשמתיחד הב' שמות אהי' אדני עה"כ גי' פ"ז וזה שרמז האריז"ל שבפה גי' פ"ז לרמז שבדיבור שבפה צריך ליחד גם שם אהי' לאדני שיהי' גי' פ"ז והנה צריך לעשות יחוד בכל המדות עד"ז כי כתיב בס"י שחתם ית' ו' קצוות חתם רום חתם תחת כו' חתם מזרח כו' וחתמו בויי"ה ואלו הו"ק הם נגד ו' מדות שבפ' לך ה' הגדולה והגבורה כו' וחשב שם חמשה מדות ג"ג תנ"ה וכי כל בשמים ובארץ הוא נגד מדת יסוד הכוללם והנה זה החותם שהוא אותיות יה"ו ומתחלף בו' צרופים גי' של זה החותם אהי' שבזה השם חתם ית' עולמו להורות על מה שלבסוף מעשה במחשבה תחילה ולהורות שצריך ליחד מסוף המעשה סופה דכל דרגין עד זה השם ראשית המחשבה ולכן חתם זה החותם בכל הו"ק ליחד ה' בכל מדה ע"ד הנ"ל בכל מדה ומדה וז"ש ויקחו לי תרומה והר"ת גי' ה"פ פ"ז עה"כ לרמז על הנ"ל ליחד ה' בכל מדה ע"ד הנ"ל הב' שמות אהי' ואדני וליחדם בכל הה' מדות שנטבעו באדם שהם ג"ג תנ"ה וזהו ג"כ בס"ת שרמז וי"ה לרמוז על חותם שכנגד מדת ת"ת לפארו ית"ש בכל המדות ובזה נכללים כל המדות שבכל המדות יתנהג האדם לפארו ית"ש וז"ש ויקחו לי תרומה כנ"ל שתרום ה' שמי תרום לי כנ"ל לקשר זה במחשבה עליונה וזהו שרמז בהר"ת שגי' ה"פ פ"ז יחוד אהי' ואדני כנ"ל שהחותם וי"ה גי' אהי' שבו חתם ית"ש עולמו וזה שרמז בס"ת באותיות וי"ה כנ"ל והחותם הלז הוא בחי' צלם אלקים ויקחו לי

תרומה לרומם זה הצלם וגם י"ל מאת כל אשר ידבנו לבו ההולך אחר תאוות לבו תקחו זה הצלם ממנו:

א"י ע"ד שכ' בס' ובמד' תרומה תורה מ"ם שהתורה ניתנה למ"ם יום והטעם שניתנה למ"ם יום לרמוז שכמו אות מ"ם סתום מכל צד כן צריך האדם לגדור עצמו בגדרים וסייגים מכל צד שלא ישלוט עליו צד הרע וס"א וז"ש מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין שבאמת לא הי' בכח של אדם לגדור עצמו כ"כ אלמלא הקב"ה עוזרו וז"ש מ"ם וסמ"ך שבלוחות שמי שרוצה שיהי' משכן התורה צריך שכמו אות מ' וס' שסתומים מכל צד כן יגדור עצמו ובאמ' בנס הי' עומדין בישועתו ית"ש נגד היצה"ר וז"ש ויקחו לשון לימוד שילמדו לי ופירש"י לשמי שילמדו תורה לשמה התורה שניתנה למ"ם יום והרמז כנ"ל גם כתבנו בפ' בא שבאות מ"ם פתוחה פותחין את הפה ובמ"ם סתומה סותמין לרמוז שלא יפתח אדם פיו רק לתורה ואח"כ יסתום הפה:

מאת כל איש מאת הוא אותיות אמת רומז לתורת אמת גם ר"ת "אנכי "משכן "תורה שע"י אלו נתדבקו ישראל בו ית"ש ע"י אנכי ה' אלקיך ונתינת כל התורה וע"י המשכן כ"כ בס' שבמ"ת הי' בחי' אירוסין כמו שדרשו ז"ל מאשה מאורסה ולכן כמו שאומרים לאשה הרי את מקודשת לי כן ועשו לי מקדש אותיות מקודש לי כי במקדש הי' דוגמת נשואין כמ"ש ר"ל במד' בתחלה הי' החתן הולך אצל הכלה כמ"ש ומשה עלה אל האלקים ואח"כ הוא ית' אצלם כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וזה כי בתחלה עלה משה אל האלקים להמתיקו ואח"כ נשפע גודל רחמים מאתו ית"ש מוחנותי את אשר אחון שזה משם אהי' שמבחי' שם זה הי' הגאולה כמ"ש אהי' שלחני אליכם וכן המשכת הגאולה שלעתיד ע"י שם זה כמ"ש במ"א שאפי' לע"ע אין האדם טוב כ"כ שיהי' מוכן לקבל את הטוב הנשפע משפיע לו ע"י שרואה ית"ש שיהי' מוכן אח"כ ע"י מעש"ט שיעשה אח"כ מזה משם הנ"ל אהי' לאלקי לו ל' עתיד והכל כשמשעבד כל כוחו לו ית"ש ע"ד שאחז"ל בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם כו' ועי"ז פועלים שכל הכ"ח עתים נעשים לטוב כמו שפי' ועתה יגדל נא כח ה' יגדל בחי' גדול' חסד מכל הכ"ח עתים ע"י שמשעבד האדם כוחו כנ"ל וזהו ענין כ"ח אמות אורך היריעה שהם הי' עיקר המשכן וג' כלים שהי' עיקרים במשכן הם "ארון "מנורה "שלחן שהר"ת מהם אמש שהם ג' אמות כמ"ש בס"י שמהם נולד כל השפעות טובות וארון בו התורה וכן מנורה בחי' חכמה אור ושלחן משם נשפע השפעות כמ"ש שלחן בצפון והרוצה להעשיר יצפין מרומז כי ע"י המשכן נשפע שפע העליון כנ"ל שמתחילה ומשה עלה אל אלקים ואח"כ ועשו לי מקדש ו ושכנתי בתוכם שמתחילה הי' בחי' צדק משמים

נשקף ואח"כ אמת מארץ תצמח כנ"ל שר"ת אמת "אנכי "משכן "תורה ומשם נשפע כל הטובות כנ"ל ושכנתי בתוכם וכ' בס' בתוך מ"ם והרמז בענין אות מ"ם כמ"ש לעיל ועי"ז שרתה בהם הקדושה כי ענין המשכן הי' הכל יחודים עליונים ולכן הי' אורך הקלעים כ"ח אמה כנ"ל גי' יחוד גי' כח וזהו ענין היחודים שהצדיקים עושים ע"י השתעבדות כל כוחם לו ית"ש ומצרפין כחן לכח הקדושה ועושין יחוד גי' כח כנ"ל:

א"י ויקחו לי תרומה מאת כל איש כו' התורה מלמדינו דרכי עבודתו ית"ש להיות במחשבתו תמיד בשבילי נברא העולם כמ"ש ז"ל ואני צריך ליחד עצמי עם אלקי ית"ש כמו אדה"ר שנברא יחידי ולא הי' שום אדם אז עמו רק הי' מיחד א"ע ומוסר נר"נ אליו ית"ש כן עתה ג"כ צריך לדמות כך במחשבתו ולא יבטל אותו שום אדם מעבודתו ית' כי כולם לא יהי' נחשבים בעיניו רק יתבודד במחשבתו להתהלך את אלקים בלבד וז"פ ויקחו לי שכשיקחו את עצמם לעבודתו אז פי' שיקחו בשבילו זאת במחשבתם להיות מופרש מכל איש תרומה מאת כל איש להפריש עצמו מכל איש כנ"ל:

א"י ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי כי באמת הפסוק מתמי' וכן במד' שתמה משה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך ואף כי הבית כו' וכן השמים כסאי כו' איזה בית אשר תבנה לי רק ית"ש אמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם שישראל לשני בקר הביאו כל מלאכת המשכן כי הי' להם לב טהור ורוח נדיבה מאוד וכל מה שהי' אתם הביאו וכ"א כשהי' מביא למשל חתיכת כסף וזהב שלא הי' לו יותר אבל במחשבתו ורצונו ותשוקתו הי' אז להביא זהב מלא כל חללא דעלמא ואף זה לא הי' סיפוק במחשבתו מחמת שתשוקתם הי' גדול במאוד והי' במחשבתם ותשוקתם באמת שהבית יהי' יותר גדול מכל העולמות אשר לא יכלכלהו ית"ש כלל הדבר שלא הי' לתשוקתם שיעור וערך לכן ע"י תשובה זאת ושכנתי בתוכם ממש נמצא אין קושי' איך ישכון ית"ש אשר אין שיעור למרכבות כבודו בעשרי' קרש מצפון כי באמת הי' שוכן ית"ש במחשבתם ותשוקתם בהביאם נדבתם למשכן שלזה לא הי' שיעור וערך והי' כביכול שוכן ית"ש בדבר שאין להדבר ג"כ שיעור וערך ובאמת זה התשוקה בלבות בנ"י הכניסן העושין המלאכה שהי' לוקחים החרומה מישראל בצלאל ואהליאב וכל חכם לב שהוא צדיקים גדולים וכשהי' א' מישראל מביא דבר להם הי' משבחין אותו ית"ש שבחר לעמו ישראל ואמרו ראו עם קדוש הנמצא אומה כזה וכשהי' הישראל שהביא שומע הדברים היוצאים מפה ולב עושה המלאכה הי' מתלהב להביא עוד וכ"ש שהי' אח"כ משבחין אותו ית"ש ואת עמו ישראל עד שהי' מביא עוד יותר כל מה שהי' עמם הביאו ועד"ז פי' הרב הקדוש מוה' מ"מ משענדישוב דצ"ל שאמרו למשה מרבים העם

להביא מידי העבודה למלאכה ויעבירו קול במחנה איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה כו' ויכלא העם מהביא דקשה שהי' לו להכריז שאל יביאו עוד וגם להבין לשון מידי עבודה כו' רק עד"ז שמשה הבין שתשוקה זאת מכניסים העושי מלאכה בלבם ואם לא יבטלו ממלאכתם אף שיכריז שלא יביאו עוד לא יצייתו לו מחמת תשוקת' והתלהבות' שהכניסו עושין המלאכה בהם ולכן ויעבירו קול במחנה ועי"ז ויכלא העם מהביא וגם לשון מדי העבודה למלאכה היא עד"ז שעושין עבודתו ית"ש למלאכה ועי"ז מרבים העם להביא כנ"ל ובאמת הי' צריכים עושי המלאכה לעשות כנ"ל שבזאת התשוקה והתלהבות זה שאין לזה שיעור וערך הי' שוכן ית"ש וז"ש ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו שמי שינדב דבר לא יהי' כוונתם ליקח מאתו הדבר ההוא לבד כי אין בזה די השראת שכינתו ית"ש שהשמים ושמי השמים לא יכלכלהו רק לבו תקחו את תרומתי פי' את ועם הפרשה שהפריש תראו שתקחו גם את לבו שיתן אליו ית"ש כנ"ל בגודל התשוק' הנפלאה שאין לזה שיעור וערך ועי"ז ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם כנ"ל:

א"י ויקחו לי תרומה שכל מה שיקחו מאת ית"ש קוצב פרנסה לכל או"א וליקח פרנסתו תקח לי בשבילי תרומה שירים ויפריש הדבר בשבילי כמו שפירש"י לי לשמי שיקרא שמו ית' על כל המעשים למשל שהולך לסחורה להשתכר יהי' כוונתו רק לעבודתו ית"ש לא למען הנאת גופו רק כדי שיעשה צדקה לפרנס אשתו ובניו וכן לכבד שבתות ולהחזיק בניו לתורה ויקרא שמו ית' בפה ע"ז וכן יהי' בכל עת במחשבתו עד"ז בכל עת שעוסק בסחורה משא"כ אם אין כוונתו ע"ז אף שבאמת בפרנסת אשתו ולבניו עשה מצוה אבל כיון שכוונתו גם בזה בשביל הנאת גופו הוא ע"ד שארז"ל שנים שצלו פסחיהם וא' אכלו לשם אכילה גסה כו' ופושעים יכשלו בם ע"כ יעשה כמו שמלמדינו התוה"ק ויהי' נחשב בעיניו ית"ש כתרומה כיון שבכל מעשיו כוונתו למצוה וז"ש מאת כל איש אשר ידבנו לבו משמע ממי שלא ידבנו לבו לא יקחו ומה יקחו אם לא יתן רק יש באמת מי שלבו אינו מנדבו רק נותן מחמת בושה וכדומה לזה מאיש זה אין ליקח כנ"ל שית' הי' כביכול שוכן בתוך הרצון והתשוקה שלהם משא"כ כשמביא בלא חיות ותשוקה ולכן מכל איש אשר ידבנו לבו כנ"ל.

ועשו ארון עצי שטים במד' כששמע משה ועשו לי מקדש תמה הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלהו אמר ית"ש אין אני מבקש מכם רק עשרים קרש בצפון כו' וכן קול ה' בכח אין אומר בכוחו אלא בכח של כל א' וא' כו' כי הנה מצינו במדרש תנחומא שעצי שטים הי' מרומזים על תשובה שהשיטים לשון שטות שאין אדם עובר עבירה אלא א"כ נכנס בו רוח שטות וכן יש בס' לכפר על מעשה שיטים ורמז לדברים ששיטים

גי' שטן לכפר על מעשה שטן שהשטן מסית האדם לחטוא נמצא שמורה על תשובה והנה אמרו ז"ל בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין וזהו עיקר העצה נגד היצה"ר וז"ש ועשו ארון עצי שטים לשון עצה שיטים לשון שטות נגד היצה"ר עצה כנ"ל והניחו בארון זה של עצי שטים התורה כנ"ל לשבר כח השיטים שגי' שטן ע"י התורה ולכן הי' בארון מדות שבורות חצי האמה לרמוז לשבור כח היצה"ר והגוף בכל מדה ומדה כי מן הסתם אם הגוף בטבעו רוצה דבר זה אין טוב לנשמה ולכן ישבור טבעו ומדותיו וכן אם ח"ו כבר חטא ישבור לבו בקרבו ולב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה ועיקר תשובה הוא התורה כמ"ש חז"ל אם הי' רגיל ללמוד דף אחד ילמוד שני דפין ועיקר חסידות הוא התוה"ק בהתמדה כי אמרו ז"ל איזה חסיד המתחסד עם קונו הפי' כי אורייתא וקוב"ה חד והתוה"ק נקראת תורת חסד וקוב"ה חסד אל כל היום ואם תרצה אתה ג"כ להיות חסיד תתחסד עם קונך שתדבק בקוב"ה ותורתו שהם חסד ותקרא ג"כ חסיד וז"ש במד' הנ"ל על ועשו ארון עצי שטים שאין ית"ש בא רק בכוחו של כל איש ואיש שהארון עצי שיטים מרמז על תשובה כנ"ל ויאמר נא האדם איך יש בי כח לתקן עותתי אין קץ להסיגופים שצריך אני ואין שיעור להם לז"א שאין ית"ש בא רק בכוחו של כל או"א וכן במ"ת הי' בקולות של כל או"א שית"ש אינו בא רק לפי כח האדם כנ"ל.

ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה הנה על מ"ש כי עוף השמי' יוליך את הקול פי' ז"ל על המלאכים ההולכי' עם האדם וכמ"ש מימיני מיכאל ומשמאלי גבריאל כו' ואותן המלאכים על ידם נשפע להאדם כפי שרואין מעשיו איך ראוי לקבל הטובה וכששוקלין הזכיו' והעוונו' כ' האריז"ל על השוה ומשוה קטן וגדול שקצפיאל ורפאל שכ"א בגי' שוה הם עומדים אצל המשקל זה מימין וזה משמאל והנה כל השפעות נשפעים דרך ט"ו מעלות כי ביה ה' צור עולמים והשפעה צריך מעולם העליון לעוה"ז ויורדין דרך הט"ו מעלות שבהם נברא העולם כנ"ל ביה ה' צור עולמים ונגד זה עשה דוד ט"ו שיר המעלות והנה כל מעלה היא ית"ש המהוה אותה שהוא ית' המהוה כל הויות וזהו רמז בתי' שמים שגי' ט"ו הויות ולכן נק' הש"צ ש"צ גי' שמים שממשיך דרך ט"ו מעלות הנ"ל ודרך ש"צ אוירים ג"כ כמ"ש במ"א והנה אותן הב' כרובים רומזים לב' מלאכים הנקראים עוף השמים כנ"ל שע"י נשפע השפע ונשקל מעשיו וכמ"ש זה מקצה מזה כו' ב"פ קצה גי' שמים כנ"ל ט"ו הויות שע"י ט"ו המעלות כנ"ל הולכת השפע וז"ש אם יהי' נדחך בקצה השמים ששמים גי' ב"פ קצה כנ"ל בחי' ימין ושמאל ואם ח"ו תכניע ימין תחת שמאל ויהי' נדחך בקצה א' משמים אעפ"כ משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך

וגם כרוב אותיות ברוך גי' מילוי שמות הוי' שהמילוי בחי' התפשטות השפע כמ"ש במ"א וכאן מורה מעולם עליון לתחתון כנ"ל:

אמרו ז"ל לא הי' צריך להתחיל את התורה כו' אלא משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים הנה מצינו במשכן צוה ית' שאורך כל יריעה יהי' כ"ח אמה ורוחב ארבע באמה לרמוז שישעבד אדם כל כוחו לד' אותיות הוי' ולכן הי' ארכן מספר כ"ח ורוחב ד' נגד ד' אותיות הוי' ב"ה גם כשתחלק רוחב היריעה לרוחב אמה יהי' ד"פ כ"ח גי' קי"ב נגד אהי' הוי' אדני לשעבד כל כוחו לו ית"ש שנק' בשמות אלו ועשר יריעות כל אחת ארכה כ"ח י"פ כ"ח גי' פר להמתיק הפ"ר דינים של מנצפ"ך כידוע ולהכניע שונאי ישראל ע"י י"פ כ"ח שגי' פר דינים וז"ש כח מעשיו כו' לתת להם נחלת גוים כי מעתה יגדל נא כח ה' גי' די שבזה דן האומות בכח ה' ולכן ז"ש ז"ל כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים כי ב"פ בראשית ג"כ כ"א אותיות לרמוז כנ"ל על כח ה' שדן ית' האומות בכוחו וזה הי' ג"כ בכח קודם שבא עדיין לפועל ולכן בראשית "ברא "אלקים ר"ת אב וס"ת אם לרמז על המחשב' כי החכמה נק' אב כי אבות מכלל דאיכא תולדות והמעשה נולד ע"י המחשבה ולכן נק' החכמה אב ועכ"ז בראשית המחשבה שנק' אב עדיין אינו בא לידי הולדה למעשה כאדם שנופל במחשבתו לעשות דבר תיכף באוחה המחשבה עדיין ספק אצלו אם לעשות אם לא ואם רוצה לעשות עדיין צריך לחשוב איך לעשות רק אח"כ כשמתבונן במחשבתו בחי' מדת בינה נקרא אמא שאז בא לידי הולדה ולכן ר"ת אב ואם לרמז על ראשית המחשבה כי בראשית תרגומו בחכמתא ולרמז זה כ"ח קרשים במשכן לרמוז על כ"ח ה' כנ"ל ויריעות עיזים הי' י"א יריעות כי בקדושה עשרה ולא אחד עשר ולהבדיל בין קודש להס"א שם יש י"א ולבטל כוחם הי' י"א סמני הקטורת לבטל כח הקליפה שהיא י"א וכן ביריעות עיזים לבטל כח העזות שהוא כח הקליפה הי' י"א יריעות להכניעם ולהגביר כח הקדושה:

(לקוטים)

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם כו' אי' במד' אמר ר' ברכי' הה"ד לך ה' הגדולה כו' בא וראה מה שיש למעלה יש למטה אוהל ומזבח כו' הוי לך ה' הגדולה כו' כי כל בשמים ובארץ וזשה"כ לי הכסף ולי הזהב כו' ונראה כי ידוע שאנו מחוייבים להמליך עלינו את הבורא ית"ש בכל מדותיו הנטבעים באדם שהם חג"ת נה"י כי בלתי אפשר שידבק אדם א"ע במדה אחת ולעבוד את ה' במדה זאת כל ימיו בלי הפסק כגון שיתנהג תמיד במדת חסד לבד זה א"א רק צריך לפעמים לאחוז גם במדת הגבורה והצימצום וכן בכל המדות וזשה"כ כאן דבר אל בנ"י ויקחו לי תרומה ר"ל שילמדו איך לפרוש עצמם לי ולשמי.

וזאת התרומה כו' זהב וכסף ונחושת כי ידוע שזהב מרמז מדת יראה שהיא מצד הגבורה וכסף מרמז על מדת אהבה שהוא מצד החסד ולפי שהשי"ת חפץ חסד הוא ומקדים רחמים לרוגז לכן אצלו ית"ש המדה ראשונה הוא חסד ואח"כ מדת הגבורה והפחד אבל אנחנו צריכים לעלות מתתא לעילא ובלתי אפשר לבוא למדת אהבה עד שנתמיד תחילה במדת יראה באמת ולכך כתיב וזאת התרומה אשר תקחו מאתם תחילה זהב ואח"כ כסף וכן כל שאר דברים שמנה הכתוב הכל מרמזים על המדות הקדושים אשר נעבוד בהם את הבורא ית"ש כדי להמליכו עלינו ותשרה שכינתו בתוכינו שזה עיקר כוונת עשיות המשכן והכלים כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם השכינה שהוא מדת מלכות שנמליכו עלינו לעולם ועד ולכן הר"ת של "ויקחו "לי "תרומה "מאת "כל אותיות מלכות להורות שעי"ז יתאחדו כל המדות הקדושים עם מדת מלכות ושפיר הביא חז"ל הפסוק לך ה' הגדולה כו' כי שם מבואר כל השבעה כוחות הנ"ל עד לך ה' הממלכה וכדי שלא יקשה מה שמקדים הכ' כאן תרומת זהב לכסף לכך מסיים בפ' לי הכסף ולי הזהב כו' אצלו ית"ש היא תחלת כסף ואח"כ זהב כנ"ל אבל מה שתקחו מאתם צריך להיות תחילה בחי' זהב ואח"כ כסף ומה שחושב הכ' כאן י"ג דברים השייכים למלאכת המשכן הם כנגד י"ג מדה"ר להורות שאם נקיים התרומה הנ"ל ונדבק במדות הקדושים אז ימשיך עלינו כל הטובות והחסדים מי"ג מדה"ר ונזכה לגאולה שלימה ב"ב אמן:

ועשו ארון עצי שטים ידוע כי המשכן וכליו רומזים על דברים קדושים עליונים ובזוה"ק שהארון הי' מרמז על עינא פקיחא י"ב כרובים הם תרי עפעפי עינא והנה הגם כי הדברים עתיקין עכ"ז יש לנו לדעת למה הארון מרמז על בחי' עין ונראה ע"פ מה שמצינו בגמ' למה לא נכתב נו"ן בתהלה לדוד לפי שנאמר נפלה לא תוסיף כו' ועכ"ז חזר דוד וסמכה ברוה"ק ואמר סומך ה' לכל הנופלים כו' ולכאורה תמו' וכי בשביל מקום א' שמצינו שהנו"ן מתחיל בדבר רע ח"ו יחסר נון בתהלה לדוד הלא מצינו כ"פ כמה וכמה פסוקים המדברים בטובתם של ישראל ומתחילים ג"כ בנו"ן ועוד להבין ענין הסמוכה באות סמ"ך וי"ל כי מבואר בס' שלכך ברא הקב"ה כל העולמות בגדר העיגול כגון השמים והארץ וגלגל חמה ומזלות הכל בעיגולים ולא בגדר המרובע כדי להורות לב"א שהבורא ית"ש הוא ממלא כל עלמין וסובבם והוא בתוך כל עלמין ולית אתר פנוי' מני' כמו דבר העגול יש בו השתוות מן מרכז האמצעי לכל הקצוות שאין שום צד רחוק יותר מחבירו כך השגחתו ית"ש הוא שוה לכל הנבראים כמ"ש קרוב ה' לכל קוראיו כו' אבל דבר המרובע בלתי אפשר שיהי' כל הצדדים שוים שהזויות הם רחוקים יותר משאר קצוות הצדדים וע"ז מרמז בבת עין שהוא ג"כ עגול וחוט ירוק מקיף אותו שהוא מרמז על אחדותו

ית"ש להודיע כי עיני ה' משוטטת בכל ואין כל דבר נעלם מהשגחתו ית"ש ומה שברא עפעפי עינא לכסות את העין לפעמים הם מרמזים ג"כ על עפעפי עין העליונים שלפעמים מכוסים כדי להעלים עין מסוררים והם עשוים בחצי עיגול כמו נו"ן כפופה ומזה הטעם הנו"ן מרמז על נפילה והסתרה מהשגחתו ית"ש אבל אות סמ"ך שהוא בעיגול כמו עיגול בבת עין הוא מרמז על קיום עולם והעמדתו ע"י השגחתו ית"ש כמ"ש עיני ה' אל צדיקים והנה מהארון ששם השכינה שורה ומשם יוצא השגחתו ית"ש לכל העולם מרומז בבת עין ולכן נכתב בהתוה"ק ה"פ ויהי בנסוע הארון בין שני נוני"ן הפוכים מורה על עפעפי עינא וביניהם שורה בבת עין ושפיר אחז"ל שהנו"ן שהיא דמיון עפעפי עין לכסות העין הוא מרמז על הנפילה ח"ו אבל דוד סמכה ברוה"ק שאמר סומך ה' כו' כנ"ל שלכן נק' האות העגול סמ"ך לפי שע"י השגחתו ית"ש על הברואים בשוה בזה הוא סומך לכל הנופלים כנ"ל:

תצוה

ואתה תצוה כ' בזוהר חדש על שאמר משה מחיני נא מספרך כו' לא נזכר כלל בפ' תצווה כי על שמסר נפשו על ישראל ומשה הי' כלל נשמות ישראל כמ"ש על משה ילדה אשה אחת ששים רבוא בכרס אחד נכלל נשמתו בכלל ישראל ולא הי' בפרטות בפני עצמו כי מסר נפשו עליהם וז"ש ואתה תצווה תחבר את בנ"י ולכן לא נזכר בפרשה ההוא כי נצטווה ונתחבר ונכלל את בנ"י:

ואתה תצוה את בנ"י ויקחו אליך שמן זית זך כו' להבין למה לא אמר אתה תצוה גם הת' של תצוה לכאורה מיותר שהי' לו לומר צוה גם אח"כ כתיב ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך כו' ג"כ יש לדקדק למה לא אמר אתה בלא ו' ועוד יש כמה דקדוקים בכתוב זה ואח"כ כתיב ואלה הבגדים אשר יעשה חושן ואפוד ומעיל כתונת תשבץ ומצנפת ואבנט קשה דלא חשב הציץ שהוא ג"כ בכלל השמנה בגדים גם כבר נתעוררו המפורשים למה לא נזכר בפרשה זו ונראה הענין כי הלבושים הי' מכסים ומסתירים הפנימיות המלובש ונתכסה ונסתר בהם והנה הלבושים הקרובים יותר להפנימיות הם יותר חשובים ולכן יש לבושים חיצונים המלבישים גם לאלו הלבושים הפנימיים והחיצוניים הם גרועים יותר מהפנימיים וכדי שלא יתקלקלו הפנימיים לובשים אותם והנה כתב בס' שהצדיק הוא מתלבש בתוך עם בנ"י שהם נעשו לבושים אליו והוא הפנימיות שלהם והנה אנו רואים בצדיקים גדולים כשבא עליהם איש רשע מדברים ג"כ עמו ובוודאי מתלבשים ג"כ בו הגם שהוא מלבוש גרוע מאוד להם רק הנה ידוע שצריך ליתן קצת מקצת יניקה לס"א שיהי' להם חיות קצת ולא יקטרגו על עוונותיו וכדומה ולכן כדי שלא יצטרך

הצדיקים ליתן להם יניקה מהפנימיות או ממלבושים הטובים שבישראל שמתלבש הצדיק בהם כנ"ל לכן לובש הלבוש הגרוע הזה ומתלבש בהרשע להיות לו לבוש גרוע ליתן להחיצונים לבוש חיצוניות ולא ינקו מהפנימיות ולבושים פנימיים וזהו פי' דברי רז"ל הני מאני דרבנן דבלו מחופיא דידהו פי' למה לובשים בגדים גרועים ומתלבשים בהרשע שהוא מאני דבלו ואמרו מחופיא דידהו של החיצונים שיתנו להם יניקה מזה ולא יקלקלו בגדים חשובים וזהו הי' ענין יהושע כהן גדול דכתיב ויראיני את יהושע הכהן הגדול עומד כו' והשטן עומד על ימינו לשטנו כו' ויהושע הי' לבוש בגדים צואים כו' הסירו הבגדים הצואים כו' והלבש אותך מחלצות וישימו צניף הטהור על ראשו וילבישהו בגדים הענין כנ"ל שמחמת שהשטן הי' עומד על ימינו לשטנו נתן לו חלק מלבושים הגרועים החיצונים שהי' לבוש ע"ד הנ"ל ואח"כ הי' לו לבושים פנימים ממעש"ט ע"ד הנ"ל וכן בענין המשכן שהי' בתוכו הארון העדות שהוא מלביש להלוחות והי' בתוך המשכן של קרשים ואח"כ הי' יריעות שש משזר כו' עד שבחוץ הי' יריעות עיזים שהם הי' בחי' לבושים חיצונים כמ"ש בס' שמרמזים ע"ד הנ"ל והנה אמר י"ת ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם והמשכה זו שישכון ית"ש בתוכ"ם הי' הכל ע"י משה שמשה הי' הפנימיות של כל ישראל והיא פתח את הפנימיות מקור הקדוש' מי"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון שאז נתגלו לו הי"ג מדה"ר מבחי' שם אהי' והנה השם הזה הראשית מהשם הוא אות אלף והאלף מתפשט לאות ה' שאח"כ עד כל השם הקדוש ומרע"ה המשיך ממקור הפנימיות האלף שבשם אהי' שהוא ראשית התפשטות בחי' פנימיות ומשם המשיך משה לישראל והוריד להם האורות עליונים ע"ד שפי' במ"א מ"ש לא אוכל עוד לצאת ולבוא וה' אמר אלי לא תעבור את הירדן הזה שע"י דביקותו הגדול בקדושה ואח"כ נתדבק בישראל עי"ז הוריד להם בקדושה עליונה ואח"כ התעורר בהם אתערותא דלתתא ועי"ז הוריד להם קדושה עליונה יותר וכן תמיד עד שאמר לא אוכל עוד כו' והנה בפרשה זו שנזכרו הלבושים הבגדים לא נזכר משה כדי לרמוז שהוא בחי' דעת והוא בחי' פנימיות לכל והוא המשיך לכל הפנימיות ולכן אמר ואתה בתוספת ו' אות ו' שאות זה הוא דוגמת צינור שעל ידו הולך השפע מלמעלה למטה ואמר ית' אתה תהי' כצינור בחי' אות ו' ואמר אח"כ איך הדרך לזה ואתה תצווה את בנ"י לשון צוותא והתחברות שמתחבר עמם ויקחו אליך שיקחו עצמם אליך שאתה תמשיך להם שמן בחי' השפעה זית זך גי' ד"פ אלף שתמשיך מאלף של שם אהי' והוא מקור הד' עולמות שבכל עולם מאבי"ע יש לכל עולם לפי ערכו אורות אותיות שם אהי' וד"פ אלף מד"פ אהי' גי' זית זך ותמשיך להם חסדים זכים בלי תערובות דין כלל ואמר אח"כ עוד איך

שיעשה את כל ישראל מלבושים אל עצמו והוא יהי' הפנימיות להם וימשיך להם וז"ש ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך כו' אמר ואתה באות ו' כנ"ל שאתה תמשיך הפנימיות לו כי הוא לבוש לך רק הוא לבוש הראשון הקרוב להפנימיות ואח"כ ואת בניו אתו הם לבושים ללבוש הפנימי ואמר כסדר נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר לבושים כסדר כל א' לבוש לחבירו ואח"כ ועשית בגדי קודש כו' לבושים גם להם ואמר אח"כ ואלה הבגדים כו' ולא אמר כאן הציץ כי הציץ הוא על המוח כמ"ש והי' על מצחו לרצון כו' וזהו המשיך משה אח"כ שהוא הי' הפנימיות בחי' מוח הפנימיות לכל והי' מתלבש בהם והמשיך להם כנ"ל והוא מעורר בהם אתערותא דלתתא והמשיך להם בכל עת יותר וז"ש ואתה הקרב אליך את אהרן כו' מתוך בנ"י שבנ"י מתוך לבד תעורר אתערותא שיהי' כלים מוכנים להשפיע להם כל טוב אמן:

וע"ד הנ"ל שהפנימיות הי' גנוז בלבושים עד"ז הי' הנס של פורים שהי' נס נסתר ובאמת אנו רוצים בניסים נגליים הגם שלנו אין חילוק כמו אדם שנעשה עשיר אין חילוק אצלו באיזה אופן נתעשר רק שאנו חפיצים שיתקדש שמו ויתפרסם אלקותו ית"ש וז"ש ואנכי הסתיר אסתיר כו' שאפי' שאעשה הנס יהי' בהסתר וזה פי' הגמ' אסתר מן התורה מנין דכתיב ואנכי הסתר אסתיר כו' ולכאורה הלא אם הי' ית' ח"ו מסתיר פניו מאתנו הי' ח"ו כלי' רק הפי' שהנס הי' באמת בהשגחה עלינו רק בדרך הסתר שאוה"ע הי' יכולין לומר שהוא דרך הטבע וז"ש ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות כו' ולכאורה מה לנו בזה הסיפור רק להורות הי' בלבושים בהסתר ולא בהתגלות ומרדכי הי' בחי' משה בדורו הפנימיות שבתוך הלבושים וז"ש חז"ל שלחה כו' שלחו לה הלא כתבתי לך שלשים ולא רבעים כו' כי לא הי' הנס רק בבחי' הסתרה ושיהי' בבחי' ג' אותיות ראשונות מהוי' ולא בבחי' אות רביעי מדת מלכות בחי' שם אדני שהוא בחי התגלות שיתגלה שהיא אדון על כל הארץ וזאת הוא גלות השכינה שאין ניכר אדנותו בכל העולם וכן הי' אז דאכתי עבדי דאחשוורוש אנן עד שמצאו מקרא כתוב כתוב זאת כו' בספר מ"ש במגילה ספר גי' שם רומז לבחי' מלכות שנקראת שם כי ע"י שכתוב בספר עי"ז נתגלה לכל וע"י שאנו מפרסמים הניסים נסתרים ומגלים אותם בספר עי"ז יעשה לנו י"ת ניסים נגליים בבחי' כל הד' אותיו' הוי' ויראו כל אפסי ארן את ישועתו ית"ש:

ששה משמותם על כו' ואת שמות הששה הנותרים על אבן השנית להבין הלשון של הנותרים משמע שנותרים לאחר זמן הלא כמה פעמים מצינו וחברת את חמש היריעות לבד ואת שש כו' ולא הנותרים רק הנה כתיב בס' שנפש חי' של אדם הוא שמו שכל אדם שואב חיותו מאותיות של שמו והראי' כשאדם ישן וקוראין לו בשמו מקיץ וניער

משנתו אף שלא נגעו בשום אבר מגופו רק הוא מטעם הנ"ל כיון שקוראין בשמו שהוא חיותו וכיון שמנע נעים ומעוררין משנתו ע"י קריאה זו לכן מקיץ משנתו והענין מה שחיות של אדם הוא שמו כי קוב"ה ואורייתא וישראל אינון חד וכל התוה"ק שמות של קוב"ה אף שכתובים שמות בני אדם ושאר ספורים בתורה הכל צרופי שמותיו ית"ש וכל ישראל כ"א חיותו מאותיות התורה כנ"ל שיש לו אחיזה בהם רק אפשר שאינם אלו האותיות בעצמם רק בחילוף א"ת ב"ש או "אל ב"ם וכדומה בכל הרל"א אלפי ביתות כידוע שמתחלף ברל"א שערים ועד"ז הי"ב שבטים הקדושים שהם נגד הי"ב צרופי הוי' שכ"א מהשבטים הי' מושך חיות מצירוף אחר ולפ"ז הצירוף שהי' מושך חיותו הי' צריך העבדות שלו להיות לו ית"ש ושמותם הי' ראובן ושמע ן כו' ובאמת בכ"א משמותם מרומז השם הוי' הצירוף המורה על חיות ועבדות זה השבט רק עד"ז החילוף ברל"א שערים צרופים ולכן כללות התוה"ק מרומז בישראל שר"ת י"ש "שישים "ריבוא "אותיות "לתורה וזה פי' עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם כי שבי ר"ת "שמות "בני "ישראל כנ"ל שכ"א יש לו אחיזה בתורה והוא שמו וזהו כלל התורה לשמות בני ישראל ושבי גי' י"ב הויות לרמוז כנ"ל שהי"ב צרופי הוי' ע"י התחלפותם ברל"א צרופי הם שמות בני השבטים הקדושים לקחת מתנת באדם התוה"ק שהוא חיות הנשמה שבאדם אתם קרוים אדם ומתנות הוא השפעות הקדושות שמשם הנשמות כמו שכ' האר"י ז"ל על ישמח משה במתנת חלקו ויע"ש ור"ת של ו"לקחת "מתנות "באדם הוא לבם שם מע"ב שמות כי ישראל נקראו לבו של הקב"ה וזה ללבי גלית כי הם משורשים בתוה"ק שבה ל"ב אלקים דבראשית ול"ב הם אותיות דהתחלת וסוף התורה אותיות לב ולכן צריכין ישראל להיות באחדות ולב אחד וכתבו המפורשים שע"ז מרמז נתינת מחצית השקל וחלק לבם עתה יאשמו ולבם ר"ת ג"כ "מלחמה "לה' "בעמלק ולכן הי' בחי' לב של הס"א ויצא ממנו בלעם ג"כ אותיו' לבם והע' הוא הע' תלוי' של יכרסמנה חזיר מיע"ר ועמלק ובלעם הוא אהבה ויראה בקליפה כמ"ש בליקוטי מהר"ש מאוסטרפאלי כי אהבה ויראה מצטרפין אותיותיהם חצי תיבה מזו והראש התיבה וכן מזו תצרפם וכן חצי השני מב' תיבות תצרפם ויהי' ג"כ צירוף יראה אהבה ועד"ז בלעם ועמלק גם לבם גי' חסד שזה מחסדו ית"ש שבשמות ישראל משורשים בתוה"ק שהוא שמותיו י"ת ושמותיו ית"ש שומרים אותנו מכל רע ומשפיעים לנו כל טוב ולכן הר"ת מ"לקחת "מתנות "באדם שהוא לבם כשתחליף בא"ת ב"ש הוא שם יכ"ש מר"ת "יחידך "כבבת "שמרם שכשישראל מתאחדין ולא חלק לבם נקראים יחידיך וע"י שדבוקים ישראל בשמו ית' כנ"ל שמרומז בלקחת מתנות באדם עי"ז ית' כבבת שמרם מכל רע והנה כתיב

בכוונת על השוה ומשוה קטן וגדול שיש ב' מלאכים שעומדים על אחורי המשקל הא' רפאל גי' שוה והוא מלאך של חסד עומד מימין המשקל ומלאך א' עומד משמאל שמורה גבורה שמו קצפיאל שהוא ג"כ גי' שוה לרמוז על הנ"ל כי שוה גי' עה"כ י"ב צרופי הוי' ומשם משתלשלים שמות השבטים ומצינו בשבטים שיש מהם ששה שהי' עומדים על הר גריזים על הברכה וששה מהם עומדים על הקללה בהר עיבל כי ששה מהם מורה על מדת חסד וששה על מדת גבורה וצריך ליחד ולהמתיק הגבורות בחסדים וליחדם והענין כי יש ו"ק בחסד ו"ק בגבורה וכשנכללו נעשו מכ"א י"ב וכן ע"י התאחדות ישראל נכללו כ"א מחסדים וגבורות ונמתקו הגבורות ולכן המלאכים האלו כ"א גי' י"ב צרופי הוי' לרמוז על כללותן והנה אפוד עה"כ גי' אלקים ולכן הי' הכהן לבשו מאחוריו כידוע שאחוריים בחי' דין ופנים בחי' רחמים וחשן גי' משיח הוא מדת חסד ומניע הנחש שגי' חשן ולכן הי' הכהן לבשו על לבו ולכן הי' שתי כתיפות יוצאת מאפוד לחבר האפוד לחושן גי' משיח שהוא במדת חסד כדי להמתיק הדינים משם אלקים מאחוריים כנ"ל להמתיקם ע"י התאחדותם בחסדים והנה כתיב וחסד ה' מעולם ועד עולם על יריאיו כנ"ל חסד אל כל היום כי י"ת באחדותו רצונו רק להטיב ולזה בראו ית"ש העולם עולם חסד יבנה ומה שברא ג"כ מדת גבורה ודין הוא רק להטיב ולקיום העולם שברא בחסדו מלך במשפט יעמיד ארץ שהי' שכר ועונש כדי שיראו מלפניו ית"ש ויעשו רצונו ויוכל להטיב ולכן נפרעים מרשעים שמאבדים העולם וז"ש חז"ל בתחילה עלה במחשבה לבראות במדה"ד כו' ובאמת לא נתבטל ח"ו מחשבתו ית"ש רק שבאמת מרשעים עוזבי תורתו נפרע במדה"ד כי מלך במשפט יעמיד ארץ נמצא שמדת גבורה היא אצלו ית"ש כמו שמצניעין כלי עונשים לענוש לאחד שיעבור על רצונו אבל באמת רוצה שהכל יעשה דבריו ורצונו ולא יצטרך לענוש וז"ש כאן ואת שמות הששה הנותרים פי' הששה שמורים על בחי' גבורה כנ"ל שהיו עומדים בהר עיבל על הקללה דכתיב על אבן השנית ולכן נקראו חסדים הנותרים כי ששה הנותרים רומזים על מדת גבורה והמדה הזאת לא נעשה להשתמש בה רק להותירה כשיהי' הכל עושין רצונו ית"ש רק משתמש בה לפעמים להעניש הרשעים שנפרע ית' מהם כמו שנפרע מהמן ומשאר רשעים והנה השל"ה כ' שמה שאחז"ל מגילה נקראת בי"א בי"ב בי"ג בי"ד בט"ו שכל אלו גי' אדני והענין כי שם אהי' בריבוע מורה דם כי רבוע מורה דין וגבורה וענין רבוע הוא התפשטות האורות מהשם והנה עלה במחשבה לבראות במדה"ד כי המחשבה הי' קודם הבריאה ואז נק' שמו ית' אהי' כי אמר אברא נבראים ואהי' להם לאלקי' ואהי' בריבוע גי' דם ועם אהי' פשוט גי' אדנ"י שזה השם מורה על מדת מלכות מלך במשפט יעמיד ארץ ומורה זה השם

למדה"ד כמלך ואדון שדן את עבדיו והנה זה השם מורה על שמו י"ת אחר הבריאה שהי' אדון על עבדיו שברא רק ע"ד נעוץ סופן בתחילתן ותחלתן בסופן וסוף מעשה במחשבה תחילה שהדין שעלה במחשבה תחלה לפניו שהוא משם אהי' כנ"ל נשתלשל בסוף המעשה לשם אדני שיעמיד העולם במשפט להפרע מרשעים וז"ש מגילה לשון התגלות שבמפלת המן שעשה ית"ש משפט ברשעים נתגלה הדין שהי' במחשבה הקדומה בחי' שם אהי' שברבוע גי' דם ועם שם אהי' פשוט גי' אדני ולכן הימים שקוראים בהם המגילה גי' אדני לרמוז כנ"ל שנגלה מהמחשבה לסוף המעשה ונעוץ סופן בתחילתן "ואת "שמות "הששה ר"ת שוה וע"ז אמר הנותרים ע"ד הנ"ל ששבטים אלוהי' מורים על גבורה ודין ונכללו בחסדים ולכן ר"ת שוה שגי' עה"כ שי"ב כנ"ל.

א"י ששה משמותם על האבן האחת כו' ואת שמות ששה הנותרים כו' דהנה כבר כתבנו בזה מענין הב' מלאכים שעומדים אחורי המשקל כמ"ש האר"י ז"ל על השוה ומשוה קטן וגדול שכ"א מאלו המלאכים גי' שוה ויש לרמוז עוד כי ואת שמות הששה ר"ת ג"כ שוה כנ"ל להורות שבחי' גבורה המרומז בתיבת הנותרים כנ"ל ענין מותרות הוא נמתק ונכנע תחת הימין והחסד גובר כוחו שממליץ המלאך רפאל שגי' שוה שעומד מימין וממליץ בזכות אבותינו אברהם יצחק ויעקב שלאברהם נתוסף ה' וליצחק ש' כמ"ש ושבועתו לישחק ויעקב נתוסף לו לפעמים אות ו' הרי אותיות שוה וב"פ שוה דהיינו ב' מלאכים הנ"ל גי' תרכ"ב שהם מרכבה עליונה ועל ידם בא לנו ישועה וז"ש כי תרכב על סוסיך מרכבותיך ישועה והכל בזכות האבות כנ"ל וזהו ענין הב' כתיפות כאן מימין ומשמאל כמו שמצינו בלשון חז"ל רכיבה על הכתפיים כמו קטן שרוכב על כתפיו של אביו וזה נרמז כאן שהכתפיים הם בחי' מרכבה הם בחי' הב' מלאכים שעומדים א' מימין וא' משמאל כ"א גי' שוה גי' תרכ"ב והכתפיים הם הולכים עד נגד החושן שעל ידם הי' מתחבר אפוד עה"כ גי' אלקים והוא באחוריים כנ"ל נתחבר לחשן שהוא אותיות נחש להכניע את הס"א ונעשה מזה "שומר "נפשות "חסידיו שר"ת נחש חשן וגי' משיח כי הכל נמתק ע"י הע"ב אותיות שהם כתובים על החושן שגי' חסד וחשן עם ע"ב גי' משפט עה"כ גי' ה"פ אלקים להמתיקם ע"י הע"ב אותיות שגי' חסד כנ"ל ואבני שהם שהי' בכתפיים גי' חשב האפד עם ב' כוללים שאלו הם מכפרים על המחשבות שאיכם לעבודתו ית"ש ע"ד הכתוב ואותי השלכתי אחרי גווך והי' נתכפר עי"ז הכל כנ"ל:

[לקוטים]

במדרש ואתה תצוה ויקחו אליך שמן זית זך הה"ד תקרא ואנכי אענה למעשי ידיך תכסוף כו' הקב"ה מתאווה למעשי ידיו הקב"ה מאיר לכל העולם ואומר לבני ישראל כו' להעלות

נר תמיד הוי למעשי ידיך תכסוף דהנה האדם צריך לראות לקשר המעשה במחשבה כשנופל לו לאדם מחשבה טובה יראה לצרף אותה ולהביאה למעשה ועי"ז מקשר מעשה במחשבה ואחרית נעשה כראשית נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן והמעשה הוא בחי' אחרית מקשרה לראשית המחשבה אך אם ח"ו נפל לו לאדם מחשבה שאינה טובה לא יצרפו להביאה למעשה ולכן כתבה לנו התוה"ק וינחם ה' על הרעה כו' ולא הביאה למעשה וכן אמרו עלה במחשבה לבראות במדה"ד כו' ושיתף מדה"ר שילמוד האדם מזה שלא יצרף למעשה רק מחשבה טובה ובזה מקשר אחרית בראשית המחשבה ועי"ז מכניע כל המקטריגים והס"א שיש להם אחיזה בבחי' אחרית וע"י שעושה אחרית כראשית מכניעם וז"ש ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד שיתאבד בחי' אחרית שלו אע"פ שהוא ראשית גוים ע"י שעושין ישראל אחרית כראשית וזה פי' דברי חז"ל כי הכתוב כאן אומר ויקחו אליך שמן זית זך כו' ששמן אין קולו נשמע כשמריקים אותו מכלי לכלי מורה על מחשבה שבחשאי וסייג לחכמה שתיקה והשמן אותיות נשמה שהיא בחי' חכמה גם שמן בחילוף א"ת ב"ש הוא שם בי"ט גי' אהי' שמורה על מחשבה עליונה וצוה י"ת לעשות מעשה עם השמן הזה להאירו וז"ש חז"ל למעשי ידיך תכסוף להביא המחשבה שהוא בחי' תשוקה למעשה ומחשבה בחי' שם אהי' שהוא מקור י"ג מדה"ר ושם נמתקים כל הדיני' ובאי' משם כל הישועות וטובות ונחמות ושלימות:

ועשו את האפוד כו' ושתי כתיפות כו' ולקחת את שתי אבני השהם כו' ועשית חשן המשפט כו' הנה כבר כתבנו שהתחברות חשן ואפד מורה על המתקת הדינים. וי"ל עוד כי אפוד מלא בו' שלפעמים נכתב כן גי' צ"א גי' יחוד הוי' ואדני שע"י התחברות הנ"ל נעשה יחוד הוי' ואדני ונתהפך הדין לרחמים והנה כבר כתבנו בענין שני מלאכים שעומדים אחורי המשקל ויש עוד ב' מלאכים מימין מיכאל ומשמאל גבריאל וע"י המתקה כנ"ל נכללים ולכן שהם עה"א גי' מיכאל גבריאל עה"כ לרמוז שהכל נמתק ומנחש נעשה חשן ור"ת "שומר "נפשות "חסידיו כמו שמצינו כמה פעמים בגמ' שנחש שומר קברי צדיקים:

במדרש נר לרגלי כו' ונר ה' נשמת אדם אמר הקב"ה יהא נרי בידך ונרך בידו כו' י"ל כי ביד הצדיקים כח להטיל דינים על הרשעים ומשפט הרשעים בידיהם לדונם כרצונם וז"ש נרי בידך נרי ר"ת נ"ר "רשעים "ידעך זהו בידך כפי רצונך להשפילם ולכבות נרם ונרך נשמתך בידי ע"ד בידך אפקיד רוחי:

זכור

במד' זכור את אשר עשה לך עמלק כו' הה"ד גערת גוים זה עמלק דכתיב ראשית גוים עמלק כו' אבדת רשע זה עשו כו' אמר ר' לוי שני גוים בבטנך שני ראשית גוים בבטנך ראשית גוים עמלק וכתיב קודש ישראל לה' ראשית תבואתו כו' הנה מצינו שמרע"ה הגם שהי' מבחר הבריאה עכ"ז לא ביקש מאתו ית"ש רק מתנת חנם כמ"ש חז"ל ע"פ ואתחנן כו' מוחנותי את אשר אחון כו' הי"ג מדה"ר שמקורם משם אהי' שהשם זה מורה על כשעלה ברצונו הפשוט לברוא העולם ואמר י"ת אברא העולם ואהי' לאלקי לנבראים ואז תיכף בהשם הקדוש הזה והרצון הזה הי' מקור הי"ג מדה"ר כמו שמצינו בספרים שאמרו לפניו י"ת בתחילת הבריאה והלא האדם הוא עתיד למחטי קמך והשיב י"ת וכי למגנא אנא נק' רחום וחנון כו' נמצא שהבריאה בראשית הי' ע"י מקור י"ג מדה"ר שבלעדי זאת לא הי' אפשר להיות בריאה מטעם הנ"ל נמצא שתיכף שעלה ברצונו הפשוט לברוא העולם שהי' אז שם אהי' כנ"ל תיכף הי' ע"י י"ג מדה"ר והם ראשית הבריאה והנה אבותינו אי"ו חפרו המקור י"ג מדה"ר ופתחו את המקור הזה להמשיך משם תמיד ולכן הר"ת משמותם גי' אהי' והס"ת משמותם הוא בק"ס חילוף שם שדי שמורה על סוף הבריאה שאמר י"ת לעולמו די רומז שהאבות המשיכו מראשית שהוא שם אהי' מקור הי"ג מדה"ר עד סוף שאמר לעולמו די ומהאבות נתפשט שפע הקדושה לענפי הקדוש' הם הי"ב שבטים שהם נגד י"ב גבולי אלכסון להתפשט הקדושה בהם ולכן אבות עה"כ גי' שמע כי תיבת שמע מורה על יחוד כמ"ש בספרים וכן מצינו וישמע שאול את העם שקבצם ונתיחדו לרמז שמהאבות נמשך לנו אמונה בהיחוד וקדושה ליחדו ית"ש ביחוד והם פתחו לנו מקור הי"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון כנ"ל ע"י שידעו שאין להם אצל הבורא ב"ה כלום רק הכל במתנת חנם ועי"ז שהחזיקו עצמם בבחי' סוף ועקב כמו הרגל שהוא סוף עי"ז המשיכו מאור שברא י"ת ביום הראשון וגנזו לצדיקים לעתיד לבוא ע"ד שכ' במ"א שאור ה' גי' רגל וז"ש מאין יבוא עזרי ע"י שמחזיק עצמו לאין עי"ז עזרי מעם ה' שממשיך אור ה' כנ"ל מתנת חנם מוחנותי את אשר אחון והנה כה"ג הי' נושא את החשן על לבו וכתוב עליו בחנינותו ומתלבש ברחמנותו ובחסידתו בהי"ג מדה"ר ויושפע שפע רב על ענפי הקדושה הי"ב שבטים והר"ת מהשבטים גי' תקכ"ח ונכתבו לזכרון לפניו ית"ש כמ"ש ונשא אהרן את שמות בנ"י על לבו כו' לזכרון לפני ה' תמיד וכן בשתי אבנים שבהם כתיב אבני זכרון לבנ"י ונשא אהרן לפני ה' לזכרון כי בתי' זכור נרמז המשכה הנ"ל מאור ה' ע"י שמחזיק עצמו בבחי' רגל כנ"ל כי זכור גי' רגל ואור ה' כנ"ל והכל ע"י שממשיך עי"ז ממקור י"ג מדה"ר שהם ראשית הבריאה כנ"ל ועי"ז מכניע וממתיק

את הדינים שהם ג"כ בחי' ראשית כמ"ש חז"ל בתחילה עלה במחשבה לבראות במדה"ד כנ"ל ועי"ז נכנע עמלק שנקרא ראשית גוים שיש לו אחיזה בראשית הנ"ל כמ"ש במ"א וז"ש כי רגע באפו כו' רגע ר"ת ראשית גוים עמלק הם באפו עליהם שורה הדינים תרדוף באף ותשמידם וחיים ברצונו בחי' י"ג מדה"ר משם אהי' שהי' בראשית כשעלה ברצונו הפשוט לברוא העולם משם ממשיכין ישראל חסדים עלינו ודינים על שונאינו כי הרצון הי' רק להטיב לישראל שהם עיקר הבריאה ישראל עלו במחשבה וזוכרים בה' תמיד ע"י שמחזיקים עצמם לאין ויודע איש ישראל שכל תנועותיו ודיבוריו ומעשיו נקשרים בחפץ הבורא ב"ה ומצד עצמו הוא אפס ואין ולכן רגל גי' זכור כנ"ל כי מי שמחזיק עצמו לבחי' רגל כנ"ל עי"ז זוכר בה' תמיד ועי"ז מכניע קליפת עמלק כנ"ל ע"י שמחזיק בהראשית הי"ג מדה"ר לבקש משם מתנת חנם וז"ש במד' זכור כנ"ל ההד"ד ראשית גוים כו' גערת גוים כו' גערת ר"ת "ראשית "גוים "עמלק "תמחה שע"י שמחזיק בזכור שגי' רגל ממשיך על ישראל מאור ה' כנ"ל ועל עמלק וכל הרשעים דינים וז"ש המדרש שני ראשית גוים בבטנך כו' ובאבוד רשעים רינה ורב טוב לבית ישראל אמן:

וע"ד הנ"ל שזכור גי' רגל מורה על הכנעה וענווה כי עמלק גי' רם שהוא גיאות ואדם שמתגאה הוא ע"י שהיצה"ר מכניס בקרבו רוח שטות מקליפות עמלק שגי' רם ונעשה בעצמו בגדר ברי' ונעשה חשוב אצל עצמו ובאמת צריך האדם שיהי' בבחי' ונחנו מה וידע שהוא בעצמו אין ואפס וז"ש זכור את אשר עשה לך פי' אשר עשאך שתהי' חשוב בעיניך ע"ד הוא עשך ויכוננך וזהו ע"י אשר קרך בדרך עבודתו ית' בקרירו' בלא חמימות ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים דאל"כ לא הי' יכול להכניס בך הגיאות ובזה מדויק כיון שאח"כ מדבר לנוכח אשר קרך למה אמר לך רק ע"ד הנ"ל ואמר והי' בהניח כו' תמחה את זכר עמלק לא תזכור המעש"ט שעשי' וכדומה ותורה שלמדת שלא יהי' לך גיאות עי"ז לא תשכח ענין זה שצריך למחות הגיאות ע"י זכירתך מה שלא היית ירא אלקים כנ"ל ובזה מתורץ שלכאורה קשה ממ"נ כיון שאמר שימחה מלזכור אותו כלל איך לא ישכח הך כנ"ל:

גם פי' תמחה את זכר עמלק שלא יהי' לך זכרון גיאות ממצות שעשית לא תשכח לעבירות שעשית לקיים וחטאתי נגדי תמיד ויעשה תמיד תשובה ע"ז עד שיזכה לכ"ט:

וי"ל עוד פי' והי' בהניח כו' תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח שקשה להבין משמעות הפ' כנ"ל שמתחלה אמר תמחה את זכר עמלק משמע להמחות זכרו בל יזכור עוד ולא יפקד ולא יעלה עוד על לב לעולם כמו שאנו מתפללין ומח שמו וזכרו ונמח זכורו מלהזכירו וא"כ איך אמר הכתוב לא תשכח כיון שכבר לא זכר ממנו ונמחה זכרו

כמ"ש מקודם רק הנה כתיב בס' שעמלק רומז לכוחו' הס"א והיצה"ר המפתים את האדם לעבירה והנה כתיב בס' שצריך לעשות תשובה על עוונותיו עד שלא יזכור עוונותיו כלל ועל מה יהי' עושה תשובה עוד כיון שנמחה זכר העבירות מלבו וכדי להבין הסימן הזה שכיון שאינו זוכר עוד עוונותיו הסימן שכבר נמחלו לו ואין צריך עוד לעשות תשובה הוא כי מה שאדם זוכר דבר הוא מטעם שנחקק הדבר ההוא במוחו וכל זמן שהחקיקה של דבר ההוא במוחו זוכר הדבר והתשובה הוא ע"י חרטה מלשון בחרט אנוש הפי' שהחרטה צריך להיות שיחרוט ויחקוק בעומק אחר החקיקה ההוא שהי' נחקקים העבירות במוחו ולהסיר אותם משם ולכן אמרו חז"ל ג"כ אם עשית חבילות עבירות עשה חבילות של מצות כנגדם שהיא ע"ד כתב על גבי כתב שאינו ניכר הכתב הראשון כלל רק כתב האחרון רק צריך לחקוק מקודם ולחרט הכתב מהחקיקה ראשונה ואח"כ לכתוב על גבי מקום ההיא כתב אחר וז"ש בספרים שהעוונות והמצות נזכרים ונכתבים במצח האדם ששם המוח ושם נחקקים ולכן כשעושה תשובה עד ששוכח העוונות מזכרונו זה מורה שכבר עשה תשובה כראוי ועשה חרטה שלימה לבטל החקיקה של העבירה ולכן נתעלם ונשכח מזכרונו שבמוח שהי' שם החקיקה שלה וז"ש תמחה את זכר עמלק כנ"ל שתעשה תשובה עד שימחה מהמוח שלך זכרו של כח העבירה שע"י יצה"ר רק נתנה לנו התוה"ק עצה שלא ישב אדם ויסור מלבו העבירות וידמה בנפשו ע"ז שעשה תשובה כראוי כנ"ל ע"י הסימן שנשכח ממנו העבירה ובאמת זה הסימן אינו רק אם נשכח ממילא אבל הוא הי' מקיים וחטאתי נגדי תמיד רק מעצמו נשכח ממנו זה סימן שנמחל לו אבל לא ביושב ומסירם מלבו וז"ש תמחה את זכר עמלק כנ"ל ואז תדע שכבר די בתשובך ובתנאי שלא תשכח שלא תעשה אתה פעולה לשכחה רק אתה תמחה תמיד העוונות בדמעות עיניך וחרטה כנ"ל עד שממילא תמחה את זכר עמלק והנה באמת אחז"ל אלמלא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו רק ית' נותן יד לפושעים ורוצה בתשובתם ומחזיר לבם לתשובה רק שהאדם צריך להתחיל לטהר והבא לטהר מסייעין אותו ובזה מתורץ שהכ' אומר פעם תמחה ופעם אומר מחה אמחה רק ע"ד הנ"ל שהאד' בעצמו צריך להתחיל למחות כח היצה"ר וית"ש אומר אמחה ואסייע לתשובתו:

כי תשא

כי תשא את ראש ב"י לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו לה' בפקוד אותם ולא יהי' בהם נגף בפקוד אותם זה יתנו כו' מחצית השקל כו' הנה כפי מה שסדרו לנו אנשי כנה"ג אנו קורין ברוב השנים פרשה זו בשבת אחר פורים וי"ל מה רמזו לנו בזה הגם שע"פ פשוטו כי נס פורים הי' ע"י שקלים כמשחז"ל שהקדים ית' שקלים שלנו לשקלי המן רק

על רמז זה קראנו כבר פ' שקלים קודם פורים רק ע"פ דבריהם ז"ל בענין השקלים י"ל שבכמה ענינים אחרים ג"כ מצינו רמוז בפ' זו מענין הנס פורים כי הנה הנס הי' אז בימי מרדכי ואסתר ע"י שהמשיכו עלינו מי"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון וכדאי כו' וז"ש שאסתר שלחה בגדים להלביש את מרדכי שלכאורה תימה גדולה הוא וכי אסתר היתה סוברת שמחמת שאין לו בגדים ללבוש לכן לבש שק ואפר שבוודאי היתה יודעת שהדבר אינו כן שוודאי יש לו בגדים שלובש תמיד בפרט שהי' יושב בשער המלך והי' משרי המלך ובפרט שספרה לה בוודאי שהוא זועק צעקה גדולה ומרה בוודאי הבינה שהוא מחמת איזה צער על כללות ישראל רק רמזה לו בבגדים ששלחה לו ללבוש להורות אותו שצריך להמשיך עליהם מי"ג מדה"ר מי"ג הויות גי' לבוש שהוי' הוא שם הרחמים ומרדכי עשה כן והמשיך מי"ג מדה"ר שמקור' הוא שם אהי' כנ"ל בפ' תצוה יע"ש וזה רמוז בשם מרדכי שגי' י"ג פעמים אהי' עה"כ לרמוז שהמשיך ממקור השם אהי' בכל הי"ג מדה"ר והמשיך לכל המדו' ונמתקו כל הגבורו' מנל המדות וזהו ענין מחצית השקל כי שקל עה"א והכולל גי' י"ד פעמים שם אל שהוא שם הראשון מי"ג מדה"ר וחצי מחצית שקל גי' ז"פ אל להמתיק כל הז' מדות שיתמשך בכולם רחמים עלינו ודינים על שונאינו וזהו רמוז בשקל שהוא עשרים גרה אותיות הורג שהרגו רשעים כי כתיב בס' שחצי מתיב' שקל עה"כ גי' גבורה והכל ע"י לימוד תורה שבפ' זו כתיב נתינת התורה כמ"ש ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו כו' שני לוחות עדות לוחות אבן כו' וכן הי"ג מדה"ר נאמרו למשה בפ' זו לרמוז שהמשכת י"ג מדה"ר הוא ע"י התוה"ק שניתנה בשתי לוחות עדות ועדות גי' תלמוד לרמוז שהכל ניתן למשה בסיני אפי' מה שתלמיד וותיק עתיד לחדש והלוחו' שהי' ארכן ו' ורחבן ו' ועובין ו' יש בהם רי"ו טפחים גי' ג"כ גבורה כנ"ל כי בתורה כתיב ה' עוז לעמו יתן כו' שהוא עוז וגבורה להתגבר על שונאינו ובפרט על היצה"ר ועל תאוות החומר לשבור אותם הכל ע"י דביקות בהתוה"ק וזהו רמז ג"כ במחצית השקל כי שקל גי' נפש לחצות ולשבור הנפש המתאווה לחומריות ולהשתמש בה ג"כ רק לעבודתו ית' ע"י לימוד תוה"ק שבלוחות הרמוז במחצית השקל עי"ז יש לו כח זה כמ"ש בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין ובמד' דרז"ל ע"פ ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו כו' שלמדו למשה כללים כי הלוחות שרשם מעולם גבוה מאוד בחי' טל שהוא בהעלם גדול ואין נראה ירידתו כמ"ש מענין זה במ"א איך שיש טל ומטר וגשם שהוא גשמיות והלוחות הי' מבחי' טל דעתיקא שנעתק ונעלם מאתנו מהשיג ואח"כ נתגשמו לאבן כי ירדו מעולם הסתום להתגלות וית' למדו למשה כללים שענין הכלל הוא השורש של הפרטים כן למדו ית"ש הכללים רומז לשורש התורה ענין טל הנ"ל שורש

הלוחות והי' זה בזכותו של משה שזכך חומרו וכביכול הי' לו ית' תשוקה לדבר אתו וז"ש ככלותו לדבר אתו לשון תשוקה ונתנו לו לוחות אבן ליתן לישראל שגם הם יזככו חומרם ויסירו את לב האבן מהם ויקחו להם לב טהור ע"י לימוד התוה"ק ובזה יקיימו שמים וארץ כמו שדרז"ל ב' לוחות נגד שמים וארץ כי ע"י התורה שבלוחות העדות כנ"ל שגי' תלמוד שכל התורה הי' נכלל בהם והלוחות שרשם מעולם הסתום ונעלם בחי' טל הנ"ל שהוא רוחניות בחי' שמים וגשמיות של לוחות האבן מהארץ ונתחברו בהם שמים וארן ולכן ע"י לימודם מתקיימים שמים וארץ ונמשך ע"י התורה י"ג מדה"ר כמ"ש במ"א שענין הטל מורה על י"ג מדה"ר שהאבות הקדושים פתחו המקור מהם וג"פ י"ג גי' טל ומשם יורד ג"כ גבורות על שונאינו ולכן הגם שכבר קראנו פ' שקלים עכ"ז סדרו קדמונינו שהפ' הזאת נקרא לאחר פורים לרמוז כל הנ"ל שנמשך אז הי"ג מדה"ר ע"י מרדכי שרמוזים בשמו הי"ג מדה"ר כנ"ל וע"י שהיינו נותנים מחצית השקל והחזקנו בתורה כמ"ש ז"ל הדר קבלוה בימי אחשורוש הרמוז בזה כנ"ל ברי"ו טפחים שבלוחות עי"ז נפלו שונאינו ורב טוב לב"י וליהודים היתה אורה זו תורה כמ"ש חז"ל:

כי תשא את ראש ב"י לפקודיהם כו' מחצית השקל כו' במד' זש"ה רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלקים סלה כו' רבים אלו אוה"ע כמ"ש המון עמים רבים כשעשו ישראל אותו מעשה לאחר שקבלו הם התורה ועשו העגל אמרו האוה"ע אין ישועת' כו' מגן בעדי כבודי שאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ומרים ראשי שנא' כי תשא את ראש ב"י כו' הנה כבר כתבנו שצריך האדם להיות מדותיו שבורות כנ"ל ועי"ז שבר הדינים הנאחזים בשם אלקים שע"י ששובר מדת טבעו שובר הדינים הנאחזים בשם אלקים שגי' הטבע והנה יש ה' גבורות כי הדינים הם כביכול מותרות הבריאה מכל הה' מדות כביכול פסול' הבריאה שם נאחזי' הדינים וע"י ששובר טבעו ושומר עצמו מלהתנהג במותרות בכל מדה ומדה עי"ז שובר כל הדינים וחנה ה"פ אלקים גי' שקל וז"ש מחצית השקל שמתנהג בכל מדותיו בבחי' שבירה למחצית שתהי' כל מדה כלולה מכולם למשל במדת חסד צריך לראות עם מי לגמול חסד כי אחז"ל המרחם על האכזרים סוף כו' עי"ז יהי' נשיאת ראש בנ"י והנה ענין שבירות המדות כנ"ל הוא ע"י שנפשו מחכה תמיד לה' ולעבודתו ולכן מתנהג לעבודתו ית"ש היפך טבעו והנה באמת אמרו ז"ל אלמלא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו רק מחמת שי"ת חפץ חסד הוא וזוכר לנו את זכות אבותינו הקדושים שהתהלכו לפניו עי"ז עוזר לנו שיהי' נפשינו חכתה לה' ולכן ר"ת מ"נפשינו "חכתה "לה' הוא נחל וכן ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים כי ע"י שי"ת נוצר חסד לאלפים משפיע לנו שיהי' נפשינו חכתה תמיד לה' ועוזר לנו לשבור הטבע והיצה"ר וכן ע"י שנפשינו חכתה לה'

משפיע לנו מנחל עליון י"ג מדה"ר מבחי' נוצר חסד לאלפים ובזה הוא נשיאת ראש שלנו וזהו הכל ע"י בחי' ראשית והבריאה שהי' ית' נק' בשם אהי' שאמר אברא עולם ואהי' על הנבראים לאלקי ששם זה רחמים גמורים בחי' וחנותי את אשר אחון כמ"ש במ"א וכמו שאחז"ל שאמרו המלאכים עתיד הוא למחטי קמך ואמר ית' וכי למגני אנא נק' רחום וחנון כי שם זה היא מקור הי"ג מדה"ר ולכן בראשית ר"ת "שקלים "תשא "את "ראש "בני "ישראל שהכפרה שנתן לנו ית' בהשקלים הי' ג"כ במחשבה הקדומה בראשי' הבריאה שאז שיתף מדה"ר וברא התשובה ועוזר אותנו נגד היצה"ר ולהיות נפשינו חכתה לה' תמיד וזשה"כ ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם הוא מלשון כלתה נפשי שהתשוקה שלנו מקבל ית"ש ומסייע להיות מחכים לה' תמיד וז"ש שמאלי תחת לראשי וימינו תחבקני שמסייע אותנו לתשוקה הנ"ל וז"ש הנה אנכי שולח מלאך כו' כי מלאך ר"ת "כי "מחכים "אנחנו "לך כי מלאך גי' הוי' אדני מורה יחוד הוי' עם כנס"י ע"י שנפשינו חכתה לה' ולכן מלאך ר"ת "כי "מחכים "אנחנו "לך וזהו ע"י עזרתו י"ת ששולח לנו להיות מחכים לו לכן "הנה "אנכי "שולח מלאך "לפניך ר"ת השמאל שהיא בחי' שמאלו תחת לראשי כנ"ל וזש"ה שם ולהביאך אל המקום אשר הכינותי כי הנה אף שמלא כל הארץ כבודו מ"מ יש מסכים המבדילים ולזה הי' עזרתו ית' שהשרה שכינתו במקום המקודש שיהי' מבוטל ובטל כל המסכים המבדילים וז"ש ולהביאך אל המקום אשר הכינותי שזהו ג"כ עזרתו ית"ש לנו וז"ש ז"ל כבודי ועשו לי מקדש כו' ומרים ראשי ע"י השקלים כנ"ל שזהו מרים ראשם של ישראל:

כי תשא כי ע"י אתערותא דלתתא בא אתערותא דלעילא שאם אנו מכינים עצמינו לתורה לשמה ולתפלה בכוונה כפי מיעוט שכלינו אז י"ת משפיע עלינו הארה עליונה לעבדו בשכל יותר ודביקות גדול' ועד"ז מ"ש ז"ל אם תפלתי שגורה בפי יודע אני כו' כשי"ת שולח אתערותא דלעילא ושולח בפי דבורים קדושים המלהבים לבי אז אני יודע שאתערותא שלי גרם זה ויודע אני שתפלתי מקובלת ובעיקר התפילה צריך האדם שלא יכוון לצורך הנאתו רק לעשות נ"ר ליוצרו ולתקן תיקונים לשכינה הקדושה וזהו שאומרים קודם התפילה אדני שפתי תפתח אתה תפתחם ואז ופי יגיד תהלתיך ולא דבר אחר לצורך עצמי וגופי והנה אנשי כנה"ג תקנו לנו לשון התפילה על ענינים גשמיים וגופניים כגון רפואה ופרנסה וכדומה כ"ז רומזים לתיקונים בעולמות עליונים כמ"ש בס' שבאמת התפלה וצרכים שבה הם דברים העומדים ברומו של עולם שהם משל ודמיון על העולמות הקדושים וכשאנו מתפללין בכוונה זו ממילא באים עלינו כל הטובות והברכות והשפעות כי ע"י תפלתינו נמתקו כל הדינים ואז ממילא בא שפע מכל הטוב

וזה מכונה בלשון נשיאת ראש להעלות התפילה עד"ז שלא יהי' כוונתינו רק לצורך גבוה וז"ש כי תשא את ראש כנ"ל לפקודיהם לשון חסרון מה שמתפללים נוסח התפילה בלשון המשמע על חסרונם וצורך גופם יהי' במדריגת נשיאת ראש שלא יהי' כוונתם עבור צורך עצמם רק יהי' כוונתם ביתר שאת ויהי' שכלם וראשם בשלימות שהעיקר רק צורך גבוה עי"ז ונתנו איש כופר נפשו ע"ד ששמעתי בשם הגאון מ' אייזיק אב"ד דק"ק קארץ ז"ל שיש ג' המתקות לאותיות מנצפ"ך שגי' פר והם שלשתן מרמזים בתיבות כפור כאפר יפזר שבכל תיבה יש אותיות פר ובתיבת כפור נתוסף בו אותיות כ"ו גי' הוי' הממתיק לדיני פר וכאפר אותיות פר וכ"א גי' אהי' הממתיק כנ"ל ויפזר אותיות פר י"ז גי' שם אהוה גושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא גי' טוב הממתיק לדיני מנצפ"ך גי' פר וז"ש שע"י התפילה כנ"ל ונתנו איש כופר נפשו לה' שע"י ימתיקו הפר דינים ע"י השם הוי' ויומתק הדין מנפשם כי נפש גי' ה"פ אלקים וז"ש זה יתנו כו' כי שקל ג"כ גי' ה"פ אלקים וכן נפש עה"א גי' ב"פ גבורה עה"כ ועד"ז תיבות נפש שקל והענין מב"פ גבורה שגי' נפש כי יש ב' כוחות בנפש להיות טוב או להיפך ושניהם ע"י גבורה אם שיגביר וירגיז יצ"ט על יצה"ר או להפוך ח"ו ולכן שקל גי' ג"כ ב"פ גבורה כי צריך להכריע המשקל המרומז בחי' נפש לצד הטוב והקדושה ולהיות רק טוב ע"י גבורה כנ"ל ולהתגבר תמיד בתורה ומצות וז"ש זה יתנו כו' מחצית השקל בשקל הקודש שתמיד יכריע לאותו מחצית שהוא לצד הקדושה ויבחר תמיד בגבורה זו ולא ח"ו בהגבורה להיפוך שהוא המחצית האחר רק יתגבר כארי להיות טוב:

וי"ל עוד כי תשא כו' כשתרצה לישא את ראש בנ"י לפקודיהם שתרצה לישא את ראשם מחסרונות שלהם שלא יתקלקל ח"ו שכלם ומוחם שבראשם ע"י חסרונות שלהם ועיקר חסרונות באים ממה שעושין לנו הערב רב כמ"ש בזוה"ק דמעיקרן לישראל יותר מאוה"ע והעיקר לחזק עצמו באמונה מאוד כי ישראל ממצרים נגאלו רק בזכות אמונה וכן גאולה העתידה וצריך חיזוק באמונה מחמת שרואין דרך רשעים מצלחת לכן צריך לקבוע האמונה בלבו שבוודאי ית' במהרה יגלה כבוד מלכותו עלינו וכל הרשעה כלה בעשן תכלה כו' רק שי"ת רוצה לברר אותנו ע"ד מי שיש בו חולה מתערובת הדמים בפסולת אזי עושים לו רפואות להכחיש הגוף ולמעט כל דמים שלו כדי להפליט ממנו הדמים הרעים ולא ישאר זולתי דם התמצית הנקי מאוד שא"א בשום אופן להתקלקל כל זמן שהנשמה באפו מחמת שהוא מקור חיותו ואחר שנשאר הגוף נקי מכל דמים הרעים אזי מתפשטת החיות מדם התמצית לכל הגוף ונעשה בריא כאולם כך עד"ז אני צריכים למאוס בתאוות הרשעים. נחזור לפי' הפסוק הנ"ל כי תשא כו' כנ"ל אז ונתנו

איש כופר נפשו לה' בפקוד אותם שאז בשעת חסרונם ימסרו את נפשם לה' ועי"ז ולא יהי' בהם נגף בפקוד אותם שחסרונם לא יזיק להם זה יתנו כו' מחצית השקל ע"ד לעולם יראה אדם א"ע כאילו חציו זכאי וחציו חייב ויחזיק עצמו תמיד במחצית ובבעל הטורים כתיב שתשא את ראש בני ישראל הר"ת גי' תרי"ג הרמז שע"י תרי"ג מצות ממשיכין מבחי' ראש מבחי' בקע לגולגולת שהגלגולת על המוח ומשם נשפע להמוח ומשם לבחי' דעת ומשם להמדות כי בקע לגלגולת הנ"ל בוקע חלוני רקיע ויורד עד למטה שיתפשט קדושת כבוד מלכותו עלינו והרשעים יכרתון ותרוממנה קרנות צדיק ולכן בראשית ר"ת "שקלים "תשא את "ראש "בני" ישראל מרמז שע"י השקלים ממשיכין מהראשית כנ"ל: **גם** י"ל כי שקלים גי' עת ואנו מתפללים ואני תפלתי לך ה' עת רצון שיהי' רצונו ית' בעולמו ויחשוק בו כמו שהי' רצונו ית"ש מקדם לברוא עולמו וזהו מורה שם אהי' וברא עולמו שהי' מהוה כל הויות וע"ז מורה שם הוי' הרי הוי' אהי' ובעשרה מאמרות נברא העולם הרי י"פ הוי' אהי' גי' עת גי' שקלים ולכן נרמז השקלים בבראשית כנ"ל:

במד' שלש דברים שמע משה מפי הקב"ה ונבהל ונרתע לאחוריו בשעה שאמר לו ועשו לי מקדש כו' אמר משה רבש"ע הנה כתיב השמים ושמי השמים לא יכלכלהו כו' ואמר לו הקב"ה לא כשם שאתה סובר אלא עשרים קרש בצפון כו' ובשעה שאמר לו את קרבני לחמי כו' ובשעה שאמר לו ונתנו איש כופר נפשו אמר משה מי יכול ליתן כופר נפשו הלא כתיב כו' ויקר פדיון נפשם אמר לו כנ"ל לא כשם שאתה סובר אלא זה יתנו כו' מחצית השקל כששמע משה כך אמר אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלקיו אשרי שאל יעקב בעזרו עכ"ל המדרש הנה ית"ש נתן לנו התוה"ק הגם שבאמת הוא ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים וכתיב לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותיך מאוד מ"מ אנו רואין שכביכול צמצם ית"ש קדושת אלקותו שבתוה"ק בתרי"ג מצות רמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ת שעי"ז נוכל להשיג אלקותו קצת לפי ערכינו וזהו מאהבתו ית"ש כאב האוהב לבנו ומצמצם את שכלו לדבר עם בנו באופן שיוכל להשיג כן כביכול צמצם ית"ש החכמה עליונה שא"א להשיג שאין שיעור וערך ודבר עמנו וצוה אותנו לקיים התרי"ג מצות כנ"ל באופן שנוכל להשיג קצת לפי שאנו בעלי גבול ותכלית וא"א לנו להשיג דבר שהוא בלתי הגבול ולבלתי תכלית ולכך הוצרך לצמצם כביכול החכמה עליונה אך כשאנו מעוררין עצמינו לקיים המצות ולפי ערכינו בבחי' גבול ותכלית אז משפיע לנו ית"ש החכמה עליונה ושכליות שבלתי גבול ובלתי תכלית מה שאין כח בעצמינו רק להשיג רק ית"ש חונן אותנו דעה ובינה והשכל בדרך נפלא מערך עצמינו רק זו הוא כשמתחילה מקיים התרי"ג מצות בפועל שהם בבחי' הגבול והתכלית בדרך צמצום הנ"ל שעשה ית"ש

לטובתינו והנה לא זו בלבד שצמצם כביכול אלקותו ית"ש בגבול ותכלית שהם המדות בחי' גבול ומדה משוער ומצומצם אף גם זאת עשה ית' שצמצום קדושת אלקותו כביכול אף בבחי' מדות שבורות כמו שאנו רואין שהארון כל מדותיו שבורין אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו ומשם היתה כל הקדושה מתפשטת כמ"ש חז"ל שצמצם ית"ש שכינתו בין שני בדי ארון כמ"ש ונועדתי לך שם ודברתי עמך מעל הכפורת וכ"ז לטובתינו ללמוד אותנו בזה שעיקר המצוה להאדם והכניסה לעבודתו ית"ש תיקון המדות בשלימות ולכן צמצם כביכול שכינתו במדות שבורות כנ"ל כדי שנלמוד מדרכיו י"ת לשבור מדותינו ולהתנהג בהם בבחי' שבירה למשל כשמתנהג במדת חסד לפעמים צריך לשבור מדתו מדת החסד כי אמרו ז"ל המרחם על האכזרים לסוף נעשה אכזר על הרחמנים וכן במדת גבורה הגם שלפעמים צריך להתנהג במדה זו להתגבר על היצה"ר ועל הרשעים עכ"ז צריך מאוד מאוד לשמור מלהתכעס במקום שאינו לכבודו ית"ש וכן במדת התפארת עד"ז וזה הי' ענין המצוה של מחצית השקל מרמז ע"ז כי שקל מרמז על הגבורות שיש בה' מדות והשם אלקים מרמז על גבורה ושקל גי' ה"פ אלקים ומחצית השקל הי' להמתיק הגבורות ולמתקם ולמזגם בחסדים שלא יהי' מספר שקל שגי' ה"פ אלקים ה"ג והמתקה זו יהי' ע"י שאדם ישקול מדותיו וישברם למחצית כנ"ל שיהי' המדות שבורות וישבור טבעו ויתגבר על יצרו ולכן החצי משקל עה"כ גי' גבורה שיתגבר על יצרו לעשות ממדותיו מחצית השקל מדות שבורות וע"י שמתקן את מדותיו כנ"ל נמתקו כל הגבורות שבמדות ואם הבנים שמחה ונשברו ונמתקו כל הדינים וז"ש הכ' זה יתנו כו' הפי' שהנתינה של מחצית השקל יהי' עיקר הנתינה בבחי' אותיות זה כי הז' מזה מרמז על תיקון ז' המדות זי"ה ותיקון המדות היא שיתנהג בכל מדותיו ביראת ה' ולפרסם כבוד מלכותו ית"ש עי"ז מתנהג במדותיו כנ"ל במדות שבורות שאינו מתחסד עם הכל רק עם מי שהצורך לו כן ליראת ה' וכן אינו מתגבר וכועס על הכל רק עם מי שהצורך לו כן ליראת ה' ויפרסם כבוד מלכותו וזהו מרומז בחי' זה שאות ז' מרומז על ז' מדות ואות ה' על יראה עליונה בינה משפעת להם כידוע בספרים והז' מדות ינהגם ע"פ מדתו מדת יראה שמרומז באות ה' ואמר הכ' שעיקר הנתינה יהי' בנתינת ומסירות כל מדותיו לה' שמרומז בנתינת השקל כנ"ל ולכן אמר זה יתנו כו' והנה מדת יראת נקראת בית ע"ד שאמרו ז"ל חבל על דלית לי' דרתא ותרעא לדרתא עביד וזהו שרמז הכ' איזה בית אשר תבנה לי על יראה שזהו עיקר הבנין להשראת השכינה לתקן מדותיו ביראה כנ"ל ולכן כתיב במחצית השקל העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל רומז על עשיר ועני בטבעו ומדותיו יש שהוא בטבעו טוב צריך לשבור מדתו לפי בחינתו

שלא יתנהג בטוב עם הרשעים עוברי רצונו כנ"ל ויש שטבעו בגבורה וכעס צריך ג"כ לשבור טבעו לפי בחינתו ואין בזה ענין ריבוי ומיעוט כי אם הי' לו הרבה מדות לא טובות צריך לשבור הרבה ואם יש לו מעט צריך לשבור מעט ואחד הם המרבה והממעיט כי כ"א עושה לפי הצריך לו לטבעו בזה ולשבר ולהמתיק כל הדינים שבה' גבורות שמות אלקים כנ"ל ומתהפכים לחסדים ולכן הי' המחצית השקל של כסף שכסף גי' עץ וכידוע בכוונת הפ"נ בק"ס פרוטות גי' עץ כי האדם עץ השדה שמורה סדר השתלשלות מעילה לעלול ומסיבה לסיבה והמשכת חסדים עליונים להמתיק כל הדינים כידוע גם כסף הוא לשון תשוקה כמו נכסוף נכספתי ולשון בושה כמו הכסיפו פניו שמורה על תשוקתו ית"ש להשרות שכינתו בנו כמ"ש כי חשק ה' בכם ולכן צמצם שכינתו ית' בינינו כנ"ל ומתשוקתו י"ת להשרות שכינתו בתחתונים עמו בנ"י השתלשל כל הבריאה מעילה לעליל ומסיבה לסיבה ולכן אנו צריכים לעובדו ית"ש בתשוקה נפלאה ולהיות לנו תשוקה ובושה מלפניו י"ת כמ"ש למען תהי' יראתו על פניכם ואמרו ז"ל זה הבושה שמבושה מלפניו ית"ש מתירא מלחטוא לפניו ית"ש ומתקן את מדותיו ביראה הנ"ל נרמז בה' עליונה הרמוז בזה יתנו שהנתינה העיקר מה שמרומז באותיות זה ומרומז במחצית השקל של כסף כנ"ל וזהו שאנו אומרים אור פניך עלינו אדון נשא פניך גי' כסף לרמז על הארת השמות שגי' עץ וכסף כנ"ל ושקל אשא בבית נכון ונשא שמשקלים אלו נעשה המשכן לשכון י"ת בתוכינו כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם שע"י ששברו את מדותיהם הרמוז בשקלים אלו שכן י"ת בתוכינו ולכן שקל אשא בבית ר"ת אשב רמז פה אשב כי אויתי' שבמחצית שקל כסף מרומז כנ"ל שחשק י"ת אותנו ואוה לנו נחזור לפי' המד' שמשה נבהל ונרתע לאחוריו כששמע ועשו לי מקדש כנ"ל והשיב י"ת עשרים קרש בצפון כו' שמשה סבר לפי ערכו י"ת ולכן אמר הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אבל י"ת השיב לו שמאהבתו שאהב אותנו וחשק בנו בחפיצה נפלאה צמצם כביכול בדרך השתלשלות מעילה לעלול ומסיבה לסיבה וצמצם שכינתו בינינו ובמחצית השקל תמה משה מאמר ויקר פדיון נפשם והשיב ית' זה יתנו כנ"ל שעיקר הנתינה אצלי התיקון המדות הרמוז בזה ואמר משה אח"כ שכשראה שי"ת השתלשל מסיבה לסיבה ומעילה לעלול עד שבא לצמצום וצימצם שכינתו בינינו אמר אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלקיו אשרי שאל יעקב בעזרו שאלו מורים על המדה של השתלשלות כי שככה לו מורה על מחשבה ע"ד וחמת המלך שככה וגי' עה"כ רצון מורה על חכמה אשרי העם שה' אלקיו מורה על בינה כמ"ש בסידור האר"י ז"ל ע"פ שברו על ה' אלקיו אשרי שאל יעקב בעזרו מורה על מדת דעת שהמשיכו חסדים עליונים לזי"ה

כנ"ל מה' ראשונה בינה דינין מתערין מני' בחי' יראה עליונה ממנה מתקנין הזי"ה כנ"ל זה יתנו שמה' ימשיכו לזי"ה שצמצום כביכול השפעה מג"ר לזי"ה כנ"ל:

אמרו ז"ל בשעה שאמר י"ת למשה לך רד כי שיחת עמך אמר לו עמי ולא עמך כו' הפי' כי באמת רק הערב רב חטאו והם לקחם משה ממצרים והבין משה שרק הם חטאו ואמר בניחותא אמת שרק עמי הערב רב חטאו ולא עמך ישראל הקדושים זרע הקוד' רק מצד עמי שלקחתי מדעתי מהם בא החטא:

ויחל משה את פני ה' אלקיו פני לשון לפני שהמשיך מאותיות שלפני הוי' הממתיקים הדינים כמ"ש בכוונת בין המצרים:

פרה

במד' למה ה' יחרה אפך בעמך זש"ה מוכיח אדם אחרי חן ימצא כו' מוכיח זה משה אדם אלו ישראל אחרי שהוכיח את ישראל אחרי הקב"ה ולהקב"ה אחרי ישראל לישראל אמר אתם חטאתם חטאה גדולה ולהקב"ה אמר למה ה' יחרה אפך בעמך כו' פי' לשון מוכיח אדם אחרי ע"ד שאומרים דבר אחר פנים של חבירו שהעולם אומרים על דבר שאומרים שלא בפניו קוראים זה אחורי הפנים ועוד ששמעתי משל מהרב המגיד הקדוש מ' יחיאל מיכל ז"ל בענין מלמד עם בנו של בעה"ב שבפני בעה"ב משבחו מאוד ואחורי פני בעה"ב שלא בפניו רק בפני הבן מזלזל את הבן מאוד והנה טענת משה הי' כיון שכל הבריאה הי' לתכלית זה שיכירו חסדים הגדולים וברא ית"ש העולמות דרך השתלשלות עד שאמר לעולמו די ונעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן וזהו ענין פרה אדומה מטהרת טמאים ומטמאת טהורים שבכל טומאה יש טהרה והכל אחדות אחד מה שאין רעיון אנושי ושכל אחד יכול להשיג רק זאת משיגים שהכל מורה שכל הבריאה אחדות אחד וז"ש מי יתן טהור מטמא לא אחד כו' שזהו מורה על אחדות וזש"ה אמרתי אחכמה והוא רחוקה על פרה אדומה ור"ת "אמרתי "והוא "רחוקה אור שנשתלשל האור הגדול ומאיר להכל מהחכמה דכתיב כולם בחכמה עשית ומאיר עד סוף כל דרגין ונעוץ סופן בתחלתן מה שאין רעיון יכול להשיג וע"ד חז"ל עתיד חזיר לטהר לעתיד שבמקום טומאה יש טהרה מה שאין שכל משיג והגם שיש לנו השגה בענין פרה אדומה מ"ש חז"ל תבוא אמו ותקנח צואת בנה אבל אין רעיון משיג למה הוא כך ואיך נשתלשל כל כך ומה טעם כו' והנה זהו הי' תכלית יצמ"צ שהראה ית' חסדו בהוציאנו ממקום עמוק כזה ממ"ט שערי טומא' והכניסנו לשערי קדושה ולכן בלמ"ד יום קודם שדורשים בהלכות פסח קורין פרשת פרה שהוא ג"כ מענין סיפור יצמ"צ בחי' מי יתן טהור מטמא נעוץ סופן בתחלתן וזהו הי' טענת משה למה ה' יחרה אפך בעמיך אשר הוצאת מאמ"צ בכח

גדול כו' כדי להראות החסד הגדול שלך נעוץ סופן בתחילתן וכן כאן כיון שהעם הזה חטא חטאה ותמחיל להם יוכר חסדך הגדול עוד יותר וכן הי' שהמשיך אז ועורר חסד במקום הגבוה מאוד י"ג מדה"ר לאחר העגל מה שלא מצינו קודם מורה על נעוץ סופן בתחילתן כנ"ל:

א"י אנא חטא העם הזה חטאה גדולה שהנה ישראל באמת לא חטאו רק הערב רב וישראל הי' רק חטאם במה שלא מיחו כמ"ש במפורשים וזהו שאמר משה לו ית"ש ראה איך נחשב זה החלק בעיניהם לחטא גדול מאוד כי חרדים מאוד על כבודיך:

מלאו ידכם היום לה' כי איש בבנו ובאחיו ר"ת מתיבת "מלאו "ידכם "היום "לה' הוא מילה שמה שהרגו את הערב רב שהם עיקר עובדי העגל הי' דוגמת פתיחת הערלה במילה כדי שלא יהי' לאדם מניעה מעבודתו ית"ש ע"י הערלה כן הערב רב הי' תוספת על ישראל וכריתת הערלה היא מותרות וז"ש אתה ידעת את העם הזה כי ברע הוא ברע אותיות ערב שהערב רב שעשו העגל הי' מותרות כמו הערלה ובאמת בפנימיותם הי' רע תמיד ואהרן ע"י העגל גילה מחשבת לבם ע"ד מפרסמים את החנפים וז"ש כי ברע הוא תמיד וז"ש וירא משה את העם כי פרוע הוא כי פרעו אהרן שגילה מחשבתם:

עוד י"ל שלכן "מלאו "ידכם "היום ר"ת מילה שכמו שבמילה האב אינו חס על בנו ושופך דמו וכורת חתיכה מהאבר כן הם לא חסו על רעיהם ובנו וקרובו וז"ש "מלאו "ידכם "היום לה' ר"ת מילה והטעם כי איש בבנו ובאחיו בשבילו י"ת דוגמת מילה ועי"ז שעשו דוגמת מילה זכו להנה אנוכי שולח מלאך בחי' מלאך הברית כידוע גם מלאו ידכם פי' יד במילוי יו"ד דל"ת עה"כ עולה מספר ג' מלואי אהי' משם תמשיכו עליכם החסדים הגדולים וגם משם הוי' וזהו שאמר ולתת עליכם היום ברכה שהברכה עה"א והכולל גי' ד' מלואי הוי':

(לקוטים)

ולא יהי' בהם נגף בפקוד אותם הגם שיהי' פקידה לגאולה וכשח"ו אינו נגמר יש ח"ו דינים עכ"ז לא יהי' בהם דינים.

ויאמר אני אעביר כל טובי כו' שהשי"ת עוזר לאדם ויורה חטאים בדרך וז"ש אני אעביר כל טובי שכביכול העושה הטוב וקראתי בשם ה' לפניך קריאה הוא תפילה וית"ש מלמד אותנו להתפלל ותכין לבם כו'.

א"י ע"ד שאמרו מנין שהקב"ה מתפלל כו' ואהנהג עם בני במדה"ר שית' מתפלל עלינו וז"ש וקראתי בשם ה' לפניך שאתפלל בעדך ולפניך כמו בשבילך:

ויקהל

ויקהל משה את כל עדת בנ"י הנה אמרו ז"ל המשכן שעשה משה במדבר נגד מעשי בראשית ושאז נגמר מ"ב והענין הזה מצינו דהנה במ"ב בכל יום נכתב בו וירא אלקים כי טוב וביום השני שלא נאמר בו כי טוב הוכפל נגדו ביום השלישי כי טוב הגם שלכאורה מה צריך הכתוב להורות שהבריאה הי' טוב הלא ידוע שרצונו ית"ש הנ"ל לברוא העולם להטיב לנבראיו ובוודאי כל מה שברא י"ת הי' טוב שאל"כ לא הי' נברא רק להורות לנו שכח השם הקדוש גושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא הרמוז בר"ת את השמים ואת הארץ הוא בכל הבריאה שנבראת בכח השם הקדוש החותם הטוב והנה אחז"ל שכ"ב עשיות עשה ית' במע"ב כמ"ש במ"ר פרשה זו ובוודאי שזה נגד הכ"ב אותיות התוה"ק שבהאותיות אלו נברא העולם והנה כמו כן הי' עשיות המשכן בכח הכ"ב אותיות ובצרופי שמות היוצאים מהם הי' עושין המשכן שלמטה שיהי' מכווין עד שלמעלה שיתחבר ותיחד המשכן של מטה עם של מעלה וז"ש יודע הי' בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ ולהבין למה דקדקו בלשונם הקדוש לומר שמים וארץ ולא אמר מעשי בראשית רק רמזו שעשו יחוד הנ"ל שכמו אותיות שנבראו בהם שמים וארץ שע"י אותיות אלו נעשה יחוד בין בחי' שמים וארץ ששמים וארץ ידוע שיחודם הוא יחוד עליון כן הי' יודע בצלאל אותיות אלו ליחד על ידם משכן תחתון למשכן עליון והם הכ"ב אותיות וצרופים היוצאים מהם וכן כח השם הקדוש הגושפנקא הנ"ל שגי' טוב הנ"ל במעש' המשכן וזה מרמז שהי' במשכן ל"ט מלאכות כמ"ש חז"ל כי כ"ב אותיות ושם שגי' טוב כ"ב וי"ז הרי ל"ט והנה הכל נברא בהתורה כמ"ש ואהי' אצלם אמון כו' והנה דורשי רשומות אמרו ישראל ר"ת "יש "ששים "רבוא "אותיו' "לתורה שנשמות ישראל אחוזים באותיות התורה ולכן כאן שהי' רצה משה לצוות להן על מעשי המשכן שנעשה בבחי' ראשית הבריאה ע"י האותיות כנס ויקהל משה את כל עדת ב"י שגם הם האותיות הששים רבוא שבתורה שעי"ז נברא הכל והם הם כלל המשכן שהיא דוגמת מעשי בראשית שכשהקהל את כל ישראל הי' דוגמת המשכן שלם בשלימות גמור כי עיקר המשכן הי' לשכון בתוך ב"י כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ממש שע"י המשכן שרתה שכינה בהם ואמר אח"כ אלה הדברים אשר צוה ה' כו' ומאלה הדברים למדו רז"ל ל"ט מלאכות וע"פ דרכינו רמז עלה אלה ר"ת "אתה "החילות "להראות כו' שתחלת ההתחלה של מ"ב הי' סוף מעשה במחשבה תחלה כו' שסוף מעשי שמים וארץ הנ"ל הי' בעשיית המשכן ולזה הי' עשיית התחלת שמים וארץ שתשרה שכינה בתוך ישראל ע"י המשכן ובמעשי בראשית הי' ע"י כ"ב אותיות והטוב כנ"ל וזהו שנרמז

בכאן הל"ט מלאכות כנ"ל שכשהקהל משה את כל ישראל הי' שלימות המשכן שהוא כמעשי בראשית והנה כתיב כי ביי"ה ה' צור עולמים שהבריאה ע"י שם י"ה כמ"ש חז"ל העוה"ז בה' ועוה"ב ביו"ד והבריאה הי' בשם שגי' טוב כנ"ל ונכלל הטוב באותיות י"ה וי"ה פעמים טוב גי' רנ"ה ועה"כ רנ"ו גי' דברים וזהו שרמז כאן בתיבת אלה כנ"ל שאלה ר"ת "אתה "החילות "להראות שאלה מורה על התחלת הבריאה ורמז כאן הל"ט מלאכות להורות על הבריאה שבכ"ב אותיות ובטוב שגי' ל"ט ורמז ג"כ שבשם י"ה הי' הבריאה בתיבת דברים שגי' רנ"ו במנין י"ה פעמים טוב כנ"ל וזהו ענין מעשה שבמשכן הכרובי' שאחז"ל שרנ"ו כנפי' יש לחיות הקודש ובכרובים כתיב סוככים בכנפיהם על הכפורת שברנ"ו כנפים הנ"ל שגי' י"ה פעמים שם הגושפנקא שגי' טוב הם מחפין על כל וממשיכין עלינו השפעות טובות מאותיות י"ה ושם הגושפנקא שגי' טוב וז"ש סוככים בכנפיהם למחסה עלינו והנה זה רמוז ג"כ באלה פקודי המשכן שכל מעשי בראשית וכל השיעור קומה עליונ' הכל הי' במשכן כי אחז"ל ששיעור קומה הוא רל"ו אלפים פרסאות וכן אלה פקודי גי' רל"ו להורות על הנ"ל ובתיבת אלה כבר כתבנו מה שמרומז בו כנ"ל.

ויקהל משה כו' אלה הדברים אשר כו' הנה ברא ית' באדם ג' כוחות כח המחשבה בה ג' כלי המחשבה כידוע והמחשבה מתחלקות לה' חושים ובחי' דיבור בה' מוצאת הפה והכח המעשה ע"י כלים של מעשה והמעשה מתנהג ע"פ בחי' הה' מדות ג"ג תנ"ה והנה המעשה והדיבור אנו משיגים אבל המחשבה אין אנו משיגין עכ"ז כל אדם בעצמו יודע ומשיג שיש לו מחשבה אבל יש עוד בחי' גבוה מזה והוא בחי' שקודם המחשבה שמשם מקור התחלת המחשבה וזה אין יוכל להשיג אפי' האדם עצמו וכ' בס' שבא מקור המחשבה זה מאויר קטן מאוד אפשר פחות מכדי חוט השערה שיש בין קרום המוח לגולגולת משם מקור כללות כל המחשבות והנה כ' בס' שמשה הי' בחי' דעת של ישראל והענין הוא ע"ד הכ"ל שמשה הי' שורש נשמתו בבחי' עליונה גבוה מאוד בבחי' זו שהי' מקור בחי' מחשבה של כללות ישראל ובגבהי מרומים הי' הוא מקור נשמתו בחי' אויר הדק הזך הזה שלמעלה מבחי' מחשבה שאין להשיג כלל ולכן הי' כולל כל בחי' מחשבות ישראל וזה הוא הענין שהי' הדעת של ישראל שהי' מקור למחשבותיהם בחי' הרצון שקודם המחשבה שאין אנו משיגים הרצון ואנו אומרים בליל ש"ק מזמור הבו לה' בני אלים הבו כו' ג"פ הבו גי' ל"ט והם נגד בחי' ג"ר שהם בחי' מחשבה כידוע ואח"כ ז' קולות נגד ז' מדות שמתנהגים ע"פ אלו הבחי' של המחשבה שמתנהגת אותם והנה כשברא ית"ש העולמות מצינו בראשית ברא אלקים לשון בריאה

ואמרו ז"ל ע"ד עלה במחשבה להבראות במדה"ד נמצא שבחי' עולם הבריאה הוא בחי' המחשבה ואח"כ כתיב ויצר ה' אלקים הוא בחי' עולם היצירה לשון ציור שכבר בא לציור יותר מהמחשבה ואח"כ ויעש ה' אלקים כו' ביום עשות ה' אלקים והנה אלו הג' לשונות שכתבה לנו התורה בי"ע הם נגד ג' בחי' הנ"ל מחשבה דיבור מעשה ולמרע"ה הי' נשמתו גבוה מג' בחי' אלו כי הי' ממקור המחשבה בחי' רצון שקודם המחשבה וז"ש ויקהל משה את כל עדת ישראל עדת אותיות דעת בחי' מחשבה הי' משה מקהיל וכולל המחשבות של כל ישראל ולכן רמז בתיבת "עדת "בני "ישראל ר"ת עב"י ר"ת של "בריאה "יצירה "עשי' כנ"ל שהי' משה כולל כל בחי' אלו של בי"ע ואמר אלה הדברים אשר כו' ולמדו חז"ל ל"ט מלאכות מכאן זה הענין כי בש"ק צריך לבוא לבחי' מחשבה וכנ"ל שמרומזים הג"ר בה"ג הבו שאנו אומרים שהם גי' ל"ט מלאכות וכשעוסקין בל"ט מלאכות א"א לבוא לבחי' מחשבה שמרומזים בג"פ הבו שגי' ל"ט כי שבת הוא ג"כ בחי' דעת מחשבה וישמח משה במתנת חלקו וכשעוסקין בל"ט מלאכות שהם עשי' א"א לבוא לבחי' ג"ר שהם בחי' מחשבה ובש"ק באים למקור הטוב:

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהי' לכם קודש שבת שבתון כו' הנה בזוה"ק דקדק ע"פ כי ששת ימים עשה ה' את השמים כו' שהי' לכתוב בששת והנה זה הדיקדוק עצמו יש לדקדק כאן שהי' לו לומר בששת ימים תעשה מלאכה ונראה כי כתיב ואברהם זקן בא בימים ועיין בזוה"ק שם הפי' כי להאור קרא י"ת יום כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום וצדיקים המתקנים מעשיהם מאירים את הזמן ע"י שעושין בו תורה ומצות מכניסין את אור תורה והמצות שנאמר בהם כי נר מצוה ותורה אור מביאין את האור להזמן וזה הזמן נקרא יום ולכן כשנתקן מעשינו בשלימות כתיב לילה כיום יאיר כחשיכה כאורה כי עיקר החשכות היא כשח"ו אין הארה מתורה ומצות בהזמן ולכן כתיב רשעים בחושך ידמו שאפילו היום אצלם לילה ולחשך יחשב כיון שאין מאירים את הזמן בתורה ומצות אדרבא מכניסין בו חשכות במעשיהם הרעים והנה קדושת ש"ק וודאי לא תחול ותשרה אלא על המכוון עצמה לה בו' ימי המעשה שמכניס בהם הארה מתורה ומצות ועבדות ה' כנ"ל שאז הם נקראין ימים לא כן אם אינו מכניס בהם זאת הארה אינם נקראים ימים כלל כי חשכות גדול בהם לפי בחינתו וממילא כשאין לו הששת ימי המעשה בבחי' זאת שיהי' נקראים ימים אז אין עליו קדושת יום ש"ק כי קדושת ש"ק בא רק אחר ששת ימים אם האדם עושה עצמו כנ"ל שיהי' נקראים ימים ע"ש האור שמכניס בהם כנ"ל אז יום השביעי שבא לאחר אלו הששה ימים שבכל יום הכניס בהם הארה וקדוש' הוא כאלו קדש וז"ש ששת ימים תעשה מלאכה שהמלאכה תהי' באופן זה שכל מלאכה

שתעשה יהי' הכל רק לעבודתו ית"ש שע"י זאת המלאכה תעשה ותפעל שהששת ימי המעשה יהי' נקראים ימים בהארה שתכניס בהזמן ואז היום השביעי יהי' לכם קדש שבת שבתוך ותחול עליך קדושת שבת כשתפעול ותעשה ע"י המלאכה שיהי' הזמן נק' בשם יום כנ"ל והנה אותיות שאחורי אותיות הוי' הם כ"ו ז"ו זהו רומז על יחודו ית"ש עם כנס"י ע"ד שאומרים אחר שמע ישראל כו' ה' אחד אומרים אח"כ בשכמל"ו כי אומרים שהוא ית' אחד יחיד ומיוחד ואומרים אח"כ בשכ"מ ואין מלך בלא עם ונמצא כשאומרים כבוד מלכותו שהוא דווקא עם עמו זה יורה על יחודו ית"ש עם כנס"י כי חלק ה' עמו ולכן אחר אותיות הוי' שהוא הי' הוה ויהי' אח"כ אלו האותיות כ"ו ז"ו כ"ו גי' הוי' וז"ו מרומז על מ"ש עם ז"ו יצרת לי תהלתי יספרו שמתיחד ית"ש עמנו ובאותיות מלאכה ג"כ נרמז יחודו ית"ש עם כנס"י שיש בהם אותיות אל ואותיות הכ"מ גי' אדני ששם זה מורה על יחודו שם אל עם עמו כי שם זה מורה על אדנותו ית"ש וא"א להקרא אדון רק על עבדיו והל"ט מלאכות שהי' במשכן כמשחז"ל מורה ע"ז היחוד כי האותיות הנ"ל שאחרי הוי' גי' ל"ט ונגד זה הי' הל"ט מלאכו' במשכן שנתיחד בו ית"ש עם עמו כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם והעושי מלאכה חכמי לב ובראשם בצלאל שהי' יודע לצרף האותיות שנברא בהם שמים וארץ הכניסו ע"י המחשבות להם קדושה בהמלאכות אלו שנעשים שעי"ז שרתה שכינתו במעשי ידיהם ובאמת אחז"ל בהבנותו כתיב שמאליו נעשה הכל רק שהי' צריך אתערותא דלתתא ורצונם ומחשבתם של עושי המלאכה ותשוקתם למלאכה ויחודם שעושים בצרכי המשכן וכן מצינו שנדבות צרכי המשכן הי' יורד להם עם המן שהי' יורד להם בבוקר ודרשו ז"ל זה מפסוק והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר נמצא שצרכי המשכן ג"כ יורד מאתו י"ת מן השמים רק העיקר הי' מה שהם התעוררו לבם להתנדב בזה אתערותא פעלו שירד להם עם המן כי עיקר שכינתו ית' הי' בנדבת לבם הטוב וכמו שפירשתי ע"פ מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי את הפרשה שהפריש עם זה תראו שתקחו גם את לבם שיתן אליו ית"ש בתשוקה כפלאה בלא שיעור וערך ובזה שוכן ית"ש כמ"ש כ"ז באריכות בפ' תרומה ייע"ש די"ל שלכן לשני בקרים הביאו כל מלאכת המשכן כי בבוקר ראשון הביאו כל מה שהי' אתם וכ"א הי' תשוקתו להביאו למשל אלף פעמים ככה ובבוקר שני ירד להם עם המן לכאו"א כפי שהי' רצונו ביום אתמול להביא כן ירד לו עם המן שיוציא המחשבה מכח אל הפועל ויביא בפועל כפי רצונו שהי' במחשבתו ולכן בוקר שני הביא כ"א מה שירד עם המן ומכ"ז תבין גודל הענין העושה מלאכה וכוונתו רק למען רצונו ית"ש כנ"ל שאותיות מלאכה מרמזים על יחודו ית"ש עם עמו כנ"ל בענין

מלאכת המשכן ל"ט מלאכות כנ"ל וזהו הענין שכתבנו שע"י המלאכה יכולין להאיר ששת ימי המעשה שיהי' נקראים ימים כנ"ל:

ובחרושת אבן למלאות ע"ד שאמרו ז"ל יודע הי' בצלאל לצרף בהם אותיות שנבראו בהם שמים וארץ וז"ש ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת כו' לחשוב מחשבות לעשות בזהב ובכסף ונחושת שכשהי' עושה בזהב כו' הי' מחשב בצרופי אותיות ההם שהם בסוד חכמה ותבונה כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ כנ"ל כונן שמים בתבונה והמשיך מבחי' חכמה חסדים עליונים עד בחי' מלכות בחי' כנס"י והמשיך על ישראל ע"י מעשיו יראה עליונה וז"ש ובחרושת ידוע בכתיב שחרישה בחי' מחשבה וזהו בחי' חכמה מחשבה אבן למלאות הצרופים של האותיות נקראו אבנים כמ"ש בס"י שתי אבנים בונות ב' בתים כו' "אשא "בבית" נכון ר"ת אבן שהמשיכו הבונים צרופי אותיות לבנין המשכן כנ"ל וכתיב עושי מלאכה וחושבי מחשבות כו' מלאכות ומחשבות כנ"ל:

ויעש בצלאל את הארון במדרש בצלאל למד מהקב"ה שבתחילה ברא האור ואח"כ שמים כמ"ש עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה כמ"ש פתח דבריך יאיר ומזה בצלאל עשה הארון תחילה כי הארון רומז לאור תורה שהם הנש"ב וזהו ארון רומז אותיות אור נו"ן והנה להשיגם הוא ע"י תשובה נו"ן שע"ת שבכל פעם שבא לשער תשובה אחד ומסיר מאתו עי"ז הבגדים הצואים ומסכים המבדילים עי"ז לובש חלוקא דרבנן לבוש טהרה על נשמתו וניתן לו לב מבין בשער אחד מנש"ב וכן כל פעם הבינה להבין התוה"ק תלוי' בתשובה שעי"ז לובש לבוש טהור ולכן כשלובשין טלית של ציצית שרומז לחלוקא דרבנן אומרים הפ' הנ"ל עוטה אור כשלמה כו' להורות שזהו הפתיחה לעבודתו ית"ש ולהשגות התוה"ק כנ"ל ע"י תשובה הסרת המסכים וללבוש קדושה כנ"ל:

(ליקוטים)

ויקהל משה את כל עדת כו' עדת לשון עדי כי משה לקח את עדים מהר חורב אחר מעשי העגל ובשבת קודש מחזיר אותם כמ"ש האר"י ז"ל על ישמח משה במתנת חלקו כו' וז"ש שקיבץ כל עדים ואמר להם שמירת שבת שעי"ז יחזירם:

א"י ויקהל משה את כל עדת אותיות דעת קיבץ את כל בחי' דעת שלהם ומדעת בא כל השפעות טובות והענין כי בפרשה שלמעלה כתיב מעשי העגל שהחטיאו הערב רב את ישראל לכך עשה תיקון והעלה כל ניצוצי נשמה קדושה ונשמות ישראל למקור הדעת שהי' דרגא דמשה כי בריאה פי' עלה ברצון הפשוט להבראות ויצירה לשון ציור שכבר בא לציור ומשה הי' בחי' שקודם הרצון ששם מתקבץ הכל וז"ש ויקהל לשון קיבוץ:

ויביאו את המשכן אל משה במד' הה"ד לרקמות תובל למלך זה המשכן שהי' מעשי רוקם הביאו למלך זה משה ע"ד שפי' כמשפטו אשר הראית בהר שמשה צוותו ואבריו הי' בעצמו במשכן והי' מקור המשכן ולכן לא הי' צריך להתנדב למלאכת המשכן:

פקודי

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי ה' כו' הנה כבר בארנו בפ' ויקהל שענין המשכן הי' להמשיך מהג"ר להשבעה מדות ולכן כתיב ואמלא אותו בחכמה ובתבונה ובדעת כו' עושי מלאכה וחושבי מחשבות ואמרו ז"ל יודע הי' בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ דכתיב בהם ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה בדעתו תהומות נבקעו כו' והמשכה זו הוא ע"י תיקון המדות בשלימות לשבור את מדותיו הטבעיות להיות כל אחת כלולה מחברתה ולכן הי' הארון מדותיו שבורות ומשם כל הקדושה מתפשטת ולכן אף שי"ת ב"ה א"ס מבלי סוף ומבלי תכלית אין לו התחלה ולא גבול והשמים ושמי השמים לא יכלכלוהו הי' צמצום שכינתו במשכן שהי' עשרים קרש בצפון כו' מאהבתו ית"ש אותנו שאנו בעלי גבול ותכלית ללמוד אותנו לתקן מדותינו שהם בבחי' גבול ותכלית ולכן עיקר שכינתו בין בדי ארון שהי' מדותיו שבורות כנ"ל ללמוד אותנו לשבור מדותינו וע"ז נבוא לבחי' חכמה עליונה שישפיע י"ת עלינו מבלי גבול ותכלית רק ית"ש ינהל אותנו בדרך נפלא מערך עצמינו למעלה מבחי' ז' מדות רק מבחי' ג"ר שהי' בהם מחשבות עושי המלאכה בשעת עשיית מעשה המשכן והנה כ"ז למד ית' אותנו בחסדו הגדול למען יטב לנו מנועם זיו שכינתו ואנו לא עשינו כן ולא התנהגנו בכל מדותינו כראוי ונחרב בית מקדשינו כי מקדש גי' מדת כנ"ל שעיקר השראת שכינתו בתוכינו ע"י תיקון המדות וע"ז אמר ועשו לי מקדש שהוא ע"י תיקון המדות ושכנתי בתוכם ואף גם זאת בהיותינו בארץ אויבינו אמרו ז"ל חביבין ישראל בכ"מ שגלו שכינה עמהם כו' השוכן אתם בתוך טומאתם ושכינתו הולכת עמנו בגלותינו ומלמדת אותנו תמיד לתקן מעשינו ומדותינו כמ"ש במ"א שלכן נקראת השכינה כה וכשנתקן מדותינו כראוי יבנה בית המקדש ב"ב ונהי' למעלה מהמדות וגבול שמצינו שאדה"ר קודם החטא הי' קומתו בלי צמצום והי' ית' בורא קומתו מלא כל העולם רק שאח"כ נתמעט קומתו על מאה אמה כמ"ש חז"ל ע"פ אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפיך ולעתיד שיתקן חטא אדה"ר נבוא ג"כ לבחי' שלמעלה מגבול וצמצום ויהי' עלינו חסדים גדולים עליונים שהם בלא צמצום כי צמצום הוא בחי' גבורה ודין כידוע וכמ"ש במ"א שלכן מדת חסד נקראת גדולה כי טבע חסדים להתפשט ויש עוד חסדים עליונים יותר שהם בלי ערך ומשם ממשיכים רפואה שנקראת ארוכה שמבחי' ארך ממשיכין

לחולה שנקרא קצירי סמ"ש כ"ז במ"א באריכות ואז נטיל כל מיני גבורה ודין על אוה"ע והנה כ"ז רמזה לנו תורתינו כאן אלה פקודי המשכן כי פקודי הוא לשון חסרון מלשון לא נפקד ממנו איש שרמז לנו תורתינו כאן על זמן הגלות אלה פקודי המשכן שנחסר מאתנו מקדשינו משכן ה' וכן מצינו שדרשו ז"ל המשכן משכן רומז לב' משכנות שנתמשכנו בעונינו והנה ר"ת מ"אלה "פקודי "המשכ"ן ר"ת אפה וס"ת הי"ן שהם מדות שאפה והין הם מדת הלח והיבש שנותנת לנו התוה"ק עצה לתקן מידותינו בגלות ולכן רמז לנו אפה והין שהם מדת צמצום מה שבתוכם כן צריך לעבדו ית"ש במדותינו שהם בבחי' גבול וצמצום בתרי"ג מצות שצמצם י"ת כביכול בהם החכמה עליונה בתרי"ג מצות אלו ואלה ר"ת "השיבינו "אבינו "לתורתיך שאנו מבקשים מאתו ית"ש ע"ז שיעזרינו לקיים תורתו ואמר המשכן בה' יתירה וכן משכן העדות בה' יתירה הכל על ה' אחרונה משם הוי' בחי' מלכות שנקראת שכינה כידוע ששוכנת תמיד עמנו ומלמדת אותנו כאם לבנה כנס"י והנה באמת התוה"ק הוא נצחיות ולעתיד כשנתקן מדותינו ויתמשכו עלינו חסדים שלמעלה מגבול וצמצום יהי' אלה ר"ת "אתה "הראית "לדעת שאז יהי' כל הארץ מלאה דעה את ה' ולכן יהי' הר"ת "אתה "הראית "לדעת כי ה' הוא האלקים כו' והצמצום שרמז בר"ת וס"ת אפה והין שהם בחי' צמצום משמות הנ"ל וגם אפה גי' אלקים והין גי' אדני שרומזים לבחי' גבורה ודין יהי' הדינים על שונאינו ויהי' אפה והין שהם בחי' צמצום משמות הנ"ל גבורות ודינים עליהם ואיפה הין גי' קנ"א ויהי' מקיים בנו ויקנא ה' לארצו ויחמול על עמו שיקנא השם בכח השמות אלקים אדני שגי' קנ"א כנ"ל:

א"י כי המשכן שהי' בבחי' צמצום ע"ד שאחז"ל שצמצם שכינתו בין ב' בדי ארון זהו בחי' תורה שבע"פ כי החכמים שבדורות נתנו קצבה וגבול ושיעור ומדה לכל דבר אף שארוכה מארץ מדה ורחבה כו' ולא פירשה שיעור ומדה חכמים נתנו שיעור ומדה לכל דבר כמו למקוה וסוכה ושבת וכיוצא ובמה שאנו מקיימין דברי חכמים זה עיקר אמונתינו שאף שהשי"ת בלתי גבול וסוף ואין שיעור וערך לגדולתו מ"מ מצמצם שכינתו כביכול אצלינו בעלי גבול ותכלית כמו שנתנו חכמים שיעור ומדה למצות התוה"ק שעל ידם שכינה שורה בתוכינו ולכן פקודי המשכן גי' תורה עה"א אח"כ אמר משכן העדות עדות גי' תלמוד שתורה שבע"פ הם לתורה שבכתב יתאחדו לאחדים ולא נפרדים ולכן נקראת תורה שבע"פ כי אנוכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענו שזהו עיקר האמונה ואז הזהירנו ית"ש לשמוע לכל מה שתלמיד וותיק עתיד לחדש אח"כ רק שכל דבר נתגלה בזמנו ולכן נקראת תורה שבע"פ שבפה שאמר אנכי ולא יהי' לך נכלל עיקר אמונתינו

שהוא באמונת חכמים מה שהם מפרשים דברות התוה"ק ועושים סייג לתורה שבכתב ותורה שבע"פ עם שבכתב הם תואמי צבי' באחדות גמור:

א"י אלה פקודי המשכן כי אחז"ל שבמשכן נתכפר מעשי העגל והנה פקודי הוא לשון חסרון כמו ולא נפקד ממנו איש וז"ש אלה נחסר ע"י המשכן שמה שאמרו אלה אלהיך כו' נחסר ע"י המשכן ונתכפר ע"ד שדרשו ז"ל ע"פ גם אלה תשכחנה כו':

(לקוטים)

אלה פקודי המשכן כי כתיב אפה צדק והין צדק יהי' לך והם מדת הלח והיבש והנה באדם יש מדות עצלות וזריזות והם לחות ויבשות שבאדם שהלחות ממנו בא זריזות ומצד יבישות בא כבדות ועצלות והנה יש ב' מיני יצה"ר יש יצה"ר מצד הגבורה שמפתה לתאוות רעות ומלהב לבו באש הגבורה והחימום להתאווה שימהר יחיש מעשיהו ויש להפוך שכשבא לעשות מצוה מקררו ומביאו להתרשלות ועצבות להיות שב ואל תעשה וז"ש איפת צדק והין צדק כו' ששני המדות זריזות ועללות יהי' בצדק היפך מעצת יצה"ר הנ"ל וידוע שכל מלאכת המשכן הכל רומז איך האדם יתקן אבריו בקדושה וזהו שרמז כאן "אל"ה "פקוד"י "המשכ"ן ר"ת אפה וס"ת הין מורה לתיקון המדות ע"ד הנ"ל:

גם הר"ת אפה גי' אלקים וס"ת הין גי' אדני שאלקים בחי' דינא קשיא ואדני דינא רפיא נמתקין ע"י ענין המשכן ע"ד שפי' מ"ש כתוב לך את תבנית הבית כו' ויכלמו מעוונותיהם כו' כי המשכן הקרשים דוגמת צלעות שבאדם ומזבח מורה על הלב וכן כל הענינים הכל רומז לתקן האברים במדות טובות ועיקר המדות הם חסד וגבורה שמי שהוא בעל חסד ואינו בעל נצחון ומי שהוא בגבורה ואכזריות אינו מודה והעיקר להיות אדם שלם במדות ומזה השיגו אבותינו התוה"ק למשל ע"י מדת החסד עשו צדקה וכמה מצות ועד"ז בכל המדות והארון הי' מדותיו שבורות רמז לשבור מדותיו כמ"ש במ"א והנה יובש מורה על דין כי היובש מצמצם הדבר משא"כ הלח מתפשט וכן הבעל רחמנות אומר אינו יכול לסבול כי הלב נמס בקרבי ונשפך ואיפה והין מדת הלח והיבש מורין על חסד וגבורה שהם עיקר המדות כנ"ל ועל תיקונם מורה המשכן ועי"ז נמתקין כל הדינים כנ"ל:

ויקרא

ויקרא אל משה כו' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' כו' יקריב אותו לרצונו לפני ה' כו' וזרקו את הדם כו'. להבין ענין הקרבן נקדים לפרש מ"ש רז"ל מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין כי הנה הבורא ית' ברא כל העולמות ומהוה כל הויות וקרא שמו הקדש הוי' ע"ש שמהוה כל הויות וברר לעצמו אותיות הוי' שהוי' במילוי ההי"ן הוא שם ב"ן שהמילוי שלו ג"כ הוי' זה מרמז על יחודו ית"ש עם כנס"י כי ענין המילוי של השמות הוא

התפשטות הקדושה מאותיות הפשוטות להמלוי שד' ית"ש המהוה כל הויות ברצונו ית' עשה שנתפשט הקדושה להעולמות ועקר התפשטות הקדושה הוא ע"י עמו בנ"י ולכן אנו נקראים בנים למקום ית' ברא דאתמשך ממוחא דאבא ולכן המילוי זה במילוי ההי"ן שהמילוי ג"כ הוי' גי' ב' ע"ד הנ"ל ומורה על יחוד הנ"ל כמ"ש והי' ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אקד והנה את זה לעומת זה עשה אלקים שרצונו ית' הי' שיהי' שכר ועונש ולכן עשה ית"ש שיהי' צד אחד הפוך הקדושה וברא היצה"ר והס"א והם זה לעומת זה של צד הקדושה ?ובח' לעצמו היצה"ר המסית הנ"ל לשמו מאותיות ס"מ שהם לעומת הקדושה כי מילוי שמו סמ"ך מ"ם ג"כ גי' סמ"ך מ"ם ומורה על התפשטות הטומאה ח"ו מאותיות ס"מ להמילוי והכה העצה להאדם שינוצל מהיצה"ר ומהס"מ הוא ע"י שיראה האדם בכל עת לחזק את עצמו ביראתו ית"ש כמ"ש ויראו מאלקיך והנה ענין יראה הוא בב' ענינים יראה אחת יראה מחמת עונש כי ידוע שמל' במשפט יעמיד ארץ וירא לעבור פיו ית"ש לשמוע היצה"ר ח"ו מחמת יראה ממנו ית"ש מחמת העונש כמו כל אימת גבור על החלש ובפרט מהאל הגדול הגבור והנורא ולזאת היראה הוא מורה בשם אדני שהוא לשון אדון כל הארץ וכדרך העבד שירא מאדונו מעונשו וג"כ כי השם הוא במדת מלכות ומלך במשפט יעמיד ארץ אבל יש עוד ענין יראה פנימית מזאת היראה והוא ע"י שהאדם משיג רוממות אלקותו ית' בכל העולמות ושאין קץ ושיעור לגדולתו ית"ש ומדותיו הקדושים שאין שיעור לטובתיו ורחמיו על כל מעשיו והאדם הזה משיג שפלות האדני אפי' לערך העולמות אין שיעור לשפלות ומכ"ש נגדו ית"ש ונעשה בעצמו ובעיני כאין ואפס וזה הי' מדת משרע"ה שאמר ונחנו מה שהי' בבחינה הנ"ל וזאת היראה ממשיך האדם ע"ע משם הוי' במילוי אלפי שגי' מ"ה שמילוי אלפי"ן מורה על התפשטות הקדושה משם הוי' ומשפיע מאחדותו ית"ש שהאל"ף מורה על אחדות ואף לאחר שברא ית' כל הנבראים שהשתלשל מאחדותו ית' כל הנבראים וכולם מורים על אחדותו ית"ש שאתה הוא אחד ע"ד אתה כו' ואתה הוא א' משבראת העולם והכל כאין ואפס נגדו כמ"ש ונחנו מה כנ"ל ולכן אדם גי' מה לרמוז לאדם לראות לחזק עצמו בזה לבוא לבחי' מה והנה אלו הב' שמות שמשם ב' ענינים יראה הנ"ל הם אדני ושם מה גי' נס ועי"ז מבטלין כח היצה"ר וס"א ויש לנו עמידה נגדם שלא יוכלו לבטלינו מעבודתו ית"ש אדרבא הכל טוב לנו שעי"ז שכר ועונש ויותר נ"ר לפניו ית"ש שיש צד שרוצים לעכב אותנו מעבדותו כנ"ל שלזה ברא ית"ש היצה"ר שיגדל יותר התענוג שלו ית' בעם קרובו ושיהי' שכר ועונש וזה הוא צד אחיזת הס"א בקדושה וחיות שנמשך להם מהקדושה כי אילו לא הי' להם אחיזה וחיות מהקדושה לא הי' אפשר להם בשום

אופן להתקיים אפי' רגע וז"ש מ"ם וסמ"ך שבלוחות אותיות אלו ברר לעצמו המסית הנ"ל ומהצד אחיזתם בקדושה בלוחות שכיון ומבטל אותנו מעבודתו ית"ש רק בנס הי' עומדין כנ"ל שע"י הב' שמות מה ואדנ"י שהם גי' נס יש לנו כח שלא לשמוע אליו רק לעבדו ית' ומה שמסית אותנו היצה"ר הוא טובה לנו כיון שיש לנו עמידה נגדו בכח ב' שמות אלו בכח זה עמדו מ"ם וסמ"ך בלוחות וזה צד אחיזתם וחיותם בקדושה והנה זאת עבדות של האדם בעוה"ז שלא יתן מקום להס"א להתפשט רק יהי' התפשטות הקדושה כי היצה"ר וס"א מפתים את האדם לתאוות ומותדות ועי"ז מתפשטות הס"א בהמותרות הנ"ל וצריך אדם להכניע כוחם ע"י ביטול הסאוות וזה הי' ענין הקרבן שעקר הקרבן זריקת הדם כי התאוות באים מתגבורות ורתיחות הדם משם יש כח להס"א להביא אותו לתאוות ח"ו ולכן שמו של בשר ודם אדם שצריך לצרף אות א' להדם שלא ילך אחרי התאוות של תגבורות ורתיחות הדם מחמת שיכיר כבוד אלופו של עולם ואאדותו ית"ש המרומז באות אל"ף ולכן כתיב אשריך ישראל באל"ף גדולה לרמוז על הנ"ל שיתחזק האדם א"ע נגד היצה"ר ורתיחו' הדם במה שיזכור תמיד בגדולתו של אלופו של עולם ית"ש ובאחדותו ואשריך הוא לשון אשרו חמוץ לשון חיזוק שמתחזק עצמו שלא לילך אחר רתיחת הדם ואם ח"ו כבר חטא והלך אחר רתיחות הדם הי' התקנה להביא קרבן ולזרוק הדם להורות שמתחרט על שהלך אחר רתיחות הדם והלך אחר מותרות ובזה הי' התפשטות הס"א ח"ו מתחרט ע"ז ורוצה לזבוח את יצרו ותגבורות הדם שלו שלא יתאווה רק לעבודתו ית' וזהו הוא זריקת דם ע"ג המזבח וכמ"ש לרצונכם תזבחוהו שיזבח הרצון שלו כמ"ש בטל רצונך מפני רצונו ית' ויקריב את רצונו רק לה' לבדו ולכן בויקרא א' זעירא כי בספר ויקרא הנקרא תורת כהנים שמדבר הכל בעניני הקרבנות לכפר על מי שהלך אחר יצה"ר ותגבורות הדם ע"י שלא הי' מכיר גדולתו של אלופו של עולם והי' כביכול אלופו של עולם קטן בעיניו וע"ז מרמז הא' זעירא שהי' אצלו בבחי' קטנות ולא הכיר גדולתו ית' וז"ש אדם כי יקריב מכם קרבן לה' כי אלו האותיות מכם הם של מילוי סמ"ך מ"ם שהמילוי מורה על התפשטות ומורה על התפשטות הס"א שנתן להם כח ע"י שהנך אחר תאוות ומותרות כנ"ל ועתה רוצה לבטל כוחם ולהכניע תאוותיו לה' כנ"ל וז"ש כשיקריב מכם שמורה על התפשטות התאוות ומותרות רוצה עתה להקריב לה' לבטל כח הס"א מאותיות אלו שלא יהי' התפשטות ומילוי לס"א באותיות אלו ולכן דרז"ל מכם ולא כולכם כי האדם צריך שלא יתן כח להיצה"ר להתפשט אבל לא לבטל כוחו לגמרי כי זה יהי' רק לעתיד שיעביר השי"ת את הטומאה וממשלת זדון לגמרי ואמר הכתוב ע"י מה יקריב מכם קרבן לה' כנ"ל שיקריב את האותיות מכם ולקרב עצמו

לה' הוא ע"י שיקריב אותו לרצונו לפני ה' כנ"ל לרצונכ' תזבחהו שיזבח היצה"ר רק יבטל רצונו מפני רצונו ית"ש ויקריב רצון שלו לה' ויזרוק הדם כנ"ל להכניע כח רתיחות הדם כנ"ל כי אדם הוא אותיות דם ואל"ף שבו הוא חלק הקדושה והדם הוא תגבורת התאוות כנ"ל גם ירמוז בא' זעירא כי ארז"ל בריש כל מרעין אנא דם שמתגבורת הדם בא ג"כ כל מיני חולאים ר"ל והאל"ף הוא רופא את החלאים שבאים מדם וזהו שמרמז בא' זעירא גי' רפ"ח כמו הר"ת של רופא חולי עמו ישראל:

ועד"ז שהארכנו כאן בפי' אדם כי יקריב מכם י"ל פי' הפסוק במגילה וישם כו' מס על הארץ ואיי הים שלכאורה מה ענין סיפור זה למגילה כיון שכבר נשלם סיפור הנס רק יובן ע"ד הנ"ל שבא הכתוב לומר שהגם שאנחנו מספרי' גודל הנס הנפלא שעשה ית' עמנו עכ"ז עדיין לא הי' גאולה שלימה להכניע כל הקליפות בשלימות הגם מפלת המן שהי' שמו ג"כ באותיות כאלו שהמילוי כאותיות השורש כי מילוי ה' הוא ה' כזה הה וכן מ"ם ונו"ן וע"י מפלתו הי' קצת מפלת הס"א שבררה אותיות כאלו שהמילוי כאותיו' השורש שמורה על התפשטו' הטומאה ח"ו כנ"ל מ"מ עדיין נשאר אותיו' מ"ם בקליפה כנ"ל בפי' מ"ם וסמ"ך שבלוחו' בנס היו עומדין שהם לעומת הקדושה כנ"ל רק לעתיד יתוקן הכל שישועבד הכל לו ית"ש והכל יתעלו לשורשם ואותיות מ"ם וסמ"ך הם מרומזים באות יו"ד משמו ית' כי יו"ד במילוי וברבוע י"פ ו' גי' סמ"ך י"פ ד' גי' מ' הרי מ"ם וסמ"ך מרומזים באות יו"ד משמו ית' ועי"ז יוכנעו ויתבטלו כל הקליפו' וזה הי' בקשת אסתר ינתן גם מחר יש מחר לאחר זמן בעת הגאולה לעשות כדת היום להקהל ולהרוג בשונאיה' ולנוח מאויביה' ולהכניע הקליפות בשלימות גמור ולהגביר צד הטוב והקדושה ע"י שהכל יתעלו לשורשם ויתבטלו כל הקליפות כי בשורש הכל רק טוב ע"ד שפי' ע"פ שני גוים בבטנך ושני לאומים ממעיך יפרדו ע"ד שאחז"ל ראשו דעשו מונח בעטפוהי דיצחק שהראשית והשורש של הרע הוא ג"כ טוב רק אח"כ שנתפשטו הענפים נתפשט ענף אחד לצד הרע וכמ"ש בפי' הכתוב הפיל פור כו' שהי' כוונת המן ועמלק שלא להניח השפע לירד מבחי' ראשית להמדות ולא יהי' התגלות כבוד מלכותו ח"ו רק שיהי' הוא יונק השפע מבחי' ראשית ולכן כתיב כמה פעמים במגילה מחשבת המן הרשע כו' כי בכל עשיותיו לא הי' לו כח כל כך רק ע"י שהי' לו איזה אחיזה בבחי' מחשבה שהיא ראשית ושם הי' לו כח להתחזק ולהתגבר ולכן אנו אומרים והשבות לו גמולו בראשו וכן במגילה כתיב כי המן בן המדתא צורר כל היהודים חשב על היהודים לאבדם ובבואה לפני המלך אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו כו' כי באמת מבחי' ראשית אנו ממשיכין גבורות על שונאינו כמ"ש במ"א

על מ"ש חז"ל בתחלה עלה במחשבה לבראות במדה"ד כו' שמשם מטילין דינים עליהם ורחמים וחסדים גדולים עלינו וז"ש כי רגע באפו כו' רגע ר"ת "ראשית "גוים "עמלק שם אחיזתו וממשיכין עליו גבורות וחיים כרצונו ממשיכין עלינו:

א"י ע"ד הנ"ל זעירא גי' רפ"ח כמנין ר"ת רופא חולי עמו ישראל הענין כי הנה ית"ש ברא את האדם בד' יסודות שכשהד' יסודות עומדים כ"א במזג שנבראו ואין לא' תגבורת על חבירו עומד הגוף על מתכונתו שנברא בו והאדם בריא בכל אבריו משא"כ אם יסוד א' מתגבר על חבירו ואין עומד על עמדו במזג שנברא בו אז הגוף מתקלקל והאדם נופל לחולי ח"ו והנה אלו הד' יסודו' שבאדם נשתלשלו מד' מלואי הוי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שכ"א מאלו המילואים מחזיק את יסוד א' שזה היסוד נשתלשל מזה המילוי וכן בכל הד' אבל אם האדם עושה ח"ו עבירה ופוגם במילוי א' אז נתקלקל אותו היסוד ונחלש כיון שפגם בחיות אותו יסוד שהוא המילוי א' מהוי' ואז נחלש הגוף ונופל לחולי כי היסודות מתגברים על יסוד שנחלש ומכ"ש כשח"ו פגם בכל הד' מלואים ונחלשו כל היסודות ואין עומדים במזג שנבראו והנה כבר כתבנו שכאן בספר ויקרא שבו פרשיות הקרבנות מורה על שנתגבר הדם בו ולא נתגבר על רתיחות הדם ולכן צריך לתקן ולזרוק הדם ולהגביר את הא' שבאותיות אדם כי אותיות דם מורים על חלק אביו ואמו שמהם בא רתיחות כמ"ש הן בעון חוללתי ובחטא יחמתני אמי והאלף מורה על חלק אלקי שבו ע"ד שארז"ל ג' שותפין באדם כו' וצריך להגביר חלק אלקי הרמוז באות א' באותיות אדם על הדם שלא יתגבר הדם שבו וכשעושה האדם כן ומגביר האלף על הדם אזי עומדים הד' יסודות על מתכונתם ואין מתגברים א' על חבירו וזהו שמרומז א' זעירא שגי' הר"ת מרופא חולי עמו ישראל כנ"ל שכשהד' יסודות כ"א מתגברים נופל לחולי וזהו כשנתגבר הדם והביאו לתאוות ונתגברו היסודות א' על חבירו ולכן הביא קרבן שעיקרו זריקת הדם לרמוז שיכניע תגבורת הדם שבו ולהגביר את חלק אלקי הרמוז באות א' על הדם ואז נרפא מחוליו וחולשתו שבא מתגבורת היסודות כי האלף מכניע הדם והיסודות עומדים על מזגם והנה עמלק פגם בכל ד' מלואי הוי' ולכן כתיב זכור את אשר עשה לך עמלק כו' זכור גי' ד' מלואי הוי' עה"כ והנה כבר כתבנו בפרשיות הקודמות מענין קריאות פרשיו' שובבים בתקופת טבת שתקופה זאת היא נגד יסוד האש ובזה ההתגברו' ורתיחו' וצריך להמתיק הרתיחו' והגבורו' ע"י קריאות פרשיו' שובבים כנ"ל באריכו' שצריך להטיל הגבורות על שונאי ישראל ועלינו להמתיקם שגם הם יהיו חסדים וכן היה הענין במפל' המן נצר משורש עמלק שמפלתו הי' בחודש אדר סוף תקופת טבת שהטילו כל הגבורות עליו וביום אשר שברו אויבי היהודים לשלוט בהם ונהפוך הוא

אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם כי הטילו הגבורות עליהם והי' עונשו מדה כנגד מדה שבעמלק כתיב אשר קרך בדרך לשון קרירות כפי' רש"י לכן הי' עונשו ומפלת המן שבא מעמלק בסוף תקופת טבת שכנגד יסוד הא' בחמימות ורתיחות כנ"ל וסוף מחיית עמלק יהי' ב"ב לעתיד ויתקנו כל הד' מלואי הוי' שפגם בהם כנ"ל וכולם ישפיעו שפעם ברכת טוב בלי שום פגם ומניעה ומסך המבדיל וזהו ג"כ רמוז בזכור את אשר עשה לך עמלק כו' תמחה את זכר עמלק מתחת השמים כו' שעי"ז יהי' כל הד' מלואי הוי' המרומזים בתיבות זכור כנ"ל משפיעין כל טובות כי זכור הוא בחי' משפיע כידוע:

א"י ענין א' זעירא בויקרא ונשאר מויקרא יקר ע"ד שכ' בס' ע"פ אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם דהנה הצדיק מקושר עם בני דורו וכשהם עושין עבירות מביאים ג"כ בהצדיק פגם ומקררן אותו מהתלהבותו בעבודתו ית"ש ולכן כתיב לך רד כי שחת עמך א"כ גם בך יש פגם וזהו הוא באמת לטובות הדור כי הצדיק כשרואה כן עושה תשובה כי רואה שיש בו פגם ונתקרר מהתלהבות בעבודתו ית"ש וע"י חזרתו בתשובה וחרטה גמורה מביא הרהורי תשובה וחרטה בלבות בני דורו ע"י התקשרותו עם בני דורו כנ"ל ומחזיר את כולם בתשובה וז"ש אם הכהן המשיח יחטא הגורם לזה הוא לאשמת העם עי"ז הביאו בו פגם שחטא הוא והנה מצינו זה הענין במרדכי ואסתר שבני דורם חטאו אז כמ"ש חז"ל והרגיש מרדכי צדיק הדור את כל הענין כמ"ש ומרדכי ידע את כל אשר נעשה כו' ועשה תשובה גדולה כמ"ש וילבש שק ואפר ויזעק זעקה גדולה ומרה ועי"ז הכניס תשובה בלבות בני דורו ועשו כולם תשובה שלימה ואסתר רמזה זאת בדברי' וצומו עלי פי' שאתם גרמתם לי ליפול ממדריגות בעבדות ה' ותצומו שתתקנו זאת וממילא יתוקן בי וז"ש וצומו עלי שתתקנו את פגם שהטלתם בי והנה בספר זה כתובים פרשיות הקרבנות לתקן הפגמים מהחטאים וכל זמן שלא תקנו עדיין מביאים פגם בצדיק הדור וז"ש ויקרא אל משה הא' זעירא ונשאר ויקר לשון קרירות כמו אשר קרך בדרך וכן כאן ויקר הביאו קרירות אל משה צדיק הדור ע"י החטאים ע"ד לך רד כי שחת עמך ולכן אמר הכתוב שיביאו קרבנות ויתוקן כל הפגמים ויושפע עליהם כל שפע טוב והנה ע"י שמירת ש"ק נתקן ג"כ כל הפגמים וז"ש חז"ל ברכת ה' הוא תעשיר זהו ברכת שבת ואמר אח"כ ולא יוסיף עצב עמה ר"ת "עז "צאן "בקר שהם הקרבנות ממין בהמות וכששומר שבת נחשב כהקרבת עז צאן בקר:

ויקהל אל משה במד' יש זהב ורב פנינים וכלי יקר שפתי דעת יש זהב מה שנדבו ישראל למלאכת המשכן דכתיב וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב ורב פנינים מה שנדבו הנשיאים דכתיב והנשיאים הביאו את אבני השוהם כו' וכלי יקר שפתי דעת זה משה

לפי שהיתה נפשו של משה עגומה עליו שלא התנדב כלום למלאכ' המשכן אמר הקב"ה למשה דיבורך חביב עלי מן הכל כו' הוי ויקרא אל משה כי בויקרא כתיב א' זעירא כאילו כתיב ויקר בלא א' ולכן דרשו שהי' משה כלי יקר שפתי דעת ולהבין זה הוא כי יש בחי' אמת ואמונה אמת הוא מה שאדם משיג בדעתו שכן הוא וע"ז אין שייך אמונה מה שמשיג בדעתו שיודע בבירור והשיג על נכון בשכלו והוא אצלו בירור כרואה בעיניו ואמונה הוא דבר שאינו משיג בדעת רק מאמין בלא ידיעה בהשגת דעתו ושכלו ובב' ענינים אלו צריך לעובדו ית"ש וז"ש ה' אלקינו ה' אחד שמה שמשיגין אותו ית"ש מצד פעולותיו נקרא השגה זו אלקינו או אלקיך וה' אחד מורה על אמונה באחדותו ית"ש והנה אף שבחי' דעת הוא גבוה ועליונה מבחי' אמונה בלא דעת ולכן כתיב דע את אלקי אביך כו' ובחי' אמונה ידוע שהוא בחי' סופ' דכל דרגין שאף מי שאין לו שום שכל להשיגו ית"ש ע"י פעולותיו ונפלאותיו צריך לעובדו ית"ש בבחי' אמונה וזה בחי' שם שדי שדרשו חז"ל שאמר לעולמו די כי הבורא ית' ברא עולמות רוחנים והשתלשל מעולם לעולם עד העוה"ז הגשמיי שנתגשם מאוד ויש מקום וכח להיצה"ר להכחיש ולפתות את בני אדם מאמונת אלקי עולם רק הבחירה ניתן ביד האדם שלא לשמוע להיצה"ר ולהתחזק באמונתו ית' משא"כ אם הי' עוד מתפשט יותר שמעולם הזה המגושם מאוד אם הי' עוד משתלשל עולם ומגושם ההשתלשלות עוד יותר ויותר נמצא הי' עוד כח גדול להס"א והיצה"ר בעולם שהי' נשתלשל מעוה"ז יותר והי' שם נפסקים מאמונת אלקי עולם ח"ו לכן אמר לעולמו די מורה על אמונה באחדותו נמצא שאמר ית' לעולמו די כדי שעד כאן יוכלו להשיג אמונתו וזה נקרא סופא דכל דרגין כנ"ל לכן שם זה חילופו בא"ת ב"ש הוא בק"ם הם אותיות ס"ת של האבות שהנחילו לנו אמונת אלקי עולם וקודם כל תפילה צריך להזכיר אותם שהם יאחזו פני כסא להתפלל בעדינו והנה ע"ד הנ"ל שבחי' אמונה גבוה מאוד ובחי' דעת גדולה וגבוה ממנה יותר עכ"ז יש ענין שהאמונה גדולה מבחי' דעת כי ע"י דעת א"א להשיג יותר משכל האדם משא"כ מה שגבוה משכל האדם ולית מחשבה תפיסה בי' שם ענין הדעת נפסק וצריך לילך שם במדריגה של אמונה וזהו ע"ד נעוץ סופם בתחלתן ותחלתן בסופם שבחי' אמונה אחרונה היא ג"כ יותר עליונה כנ"ל ולכן צריך לעובדו ית' בשני הבחי' בחי' דעת עד מקום שאפשר להשיג ומכאן ואילך למעלה בבחי' אמונה וכן מצינו ביצמ"צ שהראה יתיש נפלאותיו להכירו ית"ש ע"י פעולותיו הנוראים וכמ"ש למען תדעו כי אין כה' אלקינו וכן כמה פעמים עכ"ז כתיב בזוה"ק שאכילת מצה הוא מיכלא דמהמנותא ועל דבר שמשיג בדעת אין שייך אמונה כנ"ל רק כנ"ל שצריך בחי' אמונה ג"כ על מה שא"א להשיג ועד"ז הי' עבדות של

משרע"ה שהי' בחי' דעת כידוע וכתיב עליו בכל ביתי נאמן הוא שהלך ג"כ בבחי' אמונה וזה רמזה לנו התוה"ק במה שכתבה אלף זעירא למדרש ויקר כמו שדרשו ז"ל כי אמונה היא בחי' שם שדי כנ"ל ושדי גי' יקר עה"א והכולל ולכן ויקר מויקרא כנ"ל גי' עה"כ שדי עה"א שגי' ירוק עה"כ וזהו ענין קו ירוק המקיף את כל העולם כולו שית' אמר לעולמו די ושדי הוא גדול לעולם ומקיפו שלא יתפשט יותר נמצא שמרומז כאן עניך אמונה שהוא בחי' שם שדי בתי' ויקר ועוד דרשו חז"ל במגילה ויקר אלו תפילין דכתיב וראו כל עמי הארץ כו' ותנא ר"א הגדול אומר אלו תפילין שבראש נמצא שמרומז בתיבת ויקר ב' בחי' בחי' אמונה כנ"ל ובחי' דעת כי הד' בתים שבתפילין שבראש מרמזים על ג' כלי השכל שיש ג' כלים במוח הם הב' קרומין והמוח שבהם שורה כח השכלי והמחשבה ובחי' דעת הכולל בחי' המחשבות הנ"ל הוא הד' ולכן צריך לעשות הד' בתים מעור אחד לרמוז על כללותן בדעת וכמצא שרמזה לנו התוה"ק בתיבת ויקר וא' זעירא עבדות של משה שהי' בבחי' אמונה ודעת ב' ענינים הנ"ל וזהו שרמזה רז"ל במה שהביאו ע"ז הפ' כלי יקר שפתי דעת ששכינה גי' שפה כי שכינה הוא בחי' אמונה והיא ג"כ נקראת סופ' דכל דרגין כנ"ל בשם שדי וגם "יקר "שפת "דעת הר"ת היא שדי לרמוז על בחי' אמונה בחי' שם שדי ואמר שפתי דעת שדעת הוא בחי' השנית כנ"ל שעד מקום שאדם יכול להשיג צריך לעובדו ית"ש בבחי' דעת דע את אלקי אביך ומרומז בתי' שפתי דעת ב' עניני עבדות הנ"ל בחי' שפה הוא אמונה ובחי' הב' הוא דעת כנ"ל.

החודש

א"י ויקרא אל משה כו' הנה עיקר המשכן הי' שהשי"ת ישכון עי"ז בלבות עמו בית ישראל כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם והענין כי כתיב אשכון את דכא ושפל רוח והנה כבר כתבנו במ"א שע"י שראו את צורת המקדש והמשכן שהכל הי' רומז לתיקון אברים של אדם שדוגמת המשכן כתבניתו כן הי' צריך לתקן אברי' של האדם למשל הצלעות דוגמת קרשי המשכן והלב צריך להיות משכן לתורה דוגמת הארון וכתבנו במ"א שצריך אדם לשבור מדותיו דוגמת הארון שהיו בו מדות שבורים והכרובים סוככים בכנפיהם דוגמת כנפי רואה הסוככים ומניפים על הלב והכפורת כענין המוח כמ"ש בס' וכשישראל הי' רואים שעדיין לא תקנו אבריהם כתבנית המשכן והמקדש היו בענווה גדולה ועשו תשובה וז"ש ביחזקאל אתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעוונותיהם כו' ואם נכלמו מכל אשר עשו צרת הבית ותבניתו כו' ולכן כתיב בחודש הראשון בא' לחודש תקים את המשכן כי האדם שיודע ומבין כנ"ל שעדיין לא תיקן עצמו כראוי אז מבקש מאתי ית"ש כנ"ל לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון

חדש בקרבי וז"ש החודש הזה שזהו הראשית והעיקר שתתחדשו עצמיכם כי ע"י שמבין שלא עשה ולא תיקן כלום עדיין והיא בבחי' אין עי"ז באלו התחדשות כמ"ש מאין יבוא עזרי כו' כיון שיודע שעדיין לא עשה מה שצריך לעשות אז עושה עצמו בריאה חדשה לתקן כראוי מה שצריך לתקן והנה מי שהוא ע"ד הנ"ל שהוא עניו ושפל רוח הוא בבחי' מלכות דלית לה מגרמה כלום כמ"ש במ"א שאנו רואין שהמלך אינו עוסק בשום עבודה ולית לי' מגרמי' כלום רק מה שיקבל מאחרים וזה ענין מדת מלכות דלית לה מגרמי' כלום שמחזיק א"ע כן זוכה להיות במלוכה וז"ש החודש הזה לכם אותיות מלך ולכן בר"ח ניסן ר"ה למלכים שאז העת לחדש א"ע לקבל מלוכה וזהו מרומז בכתוב הנ"ל שאחר שהוקם המשכן כתיב ויקרא אל משה בא' זעירא לרמז להחזיק לעצמו קטן בעיניו כי מאן דאיהו זעיר איהו רב ומאן דאיהו רב איהו זעיר ומי שמחזיק א"ע בבחי' א' אלוף ישר הוא באמת זעירא ומי שמחזיק א"ע זעיר הוא באמת אלוף ושר ומלך כנ"ל שזוכה למלכות וזהו מרמז הא' זעירא ובלא הא' הוא תיבת ויקר לרמוז שמי שמחזיק א"ע לאין ולזעיר כנ"ל הוא יקר בעיני השי"ת וז"ש ויקרא אל משה כו' אדם כי כו' שאדם כזה ממשיך שפע לכל העולמות ומיחד האותיות משם הוי' וז"ש אדם כי יקריב מכם כו' שמקריב א"ע לעבודתו ית"ש בבחי' אין ושפלות רוח אז קרבן לה' מקרב ומיחד אותיות הוי' וממשיך שפע לכל העולמות כנ"ל:

[לקוטים]

אלף זעירא בויקרא שאלף ר"ת "פתחו "לי "אחותי ודרשו ז"ל פתחו לי פתח כחודו של מחט ולכן א' זעירא לרמוז על פתח קטן:

יחיד מביא על חטאתו שעירה נקבה והנשיא מביא שעיר כי זה מקבל וזה משפיע:

בעשותה אחת ממצות ה' אשר לא תעשנה שעשה מצות אך לא בבחי' זו שצריך לעשותה:

צו

צו את אהרן כו' הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה כו'. וי"ל שרמז כי צריך לעובדו י"ת בב' בחי' ביראה ואהבה וצריך להקדים היראה ליראה אותו ית"ש מלעבור על מצותיו והנה בהיראה עצמה יש ב' בחי' יראה תתאה יראת העונש ויראה עילאה בגין דאיהו רב ושליט והנה ית"ש ברא ז' ארצות ואמרו חז"ל שתבל גבוה מכולם הוא הארץ אשר אנו עלי' ויש לרמוז שלכן נקראת תבל שגי' ב"פ יראה גם גי' ב"פ גבורה לידע שיש שופט ודיין ומעניש לעוברים על רצונו ולירא מזה וזה נקרא יראה תתאה וגם ליראה ממנו בגין דאיהו רב ושליט וגבור שזה הוא יראה עילאה ומשם גבורות ממותקות לאכפייא דינא וזהו למדנו כאן הב' מיני יראות ולכן התחיל במוקדה כל הלילה ומוקדה

מרמז על יראה כי בלילה צריך לעובדו יותר ביראה וביום יותר באהבה וז"ש חז"ל אע"פ שאש יורד מלמעלה מצוה להביא מן ההדיוט כי האדם צריך להכין עצמו ביראת העונש ושלא לחטוא עי"ז וזהו אש ההדיוט ואח"כ זוכה לאש של גבוה מן השמים יראה עילאה וזהו שרמז והאש על המזבח תוקד "בו "לא "תכבה ר"ת תבל לרמוז לב' מיני יראה הנ"ל:

צו כו' אמרו ז"ל אין צו אלא ע"ז כי צריך לקבל עליו עומ"ש בחי' שם אדני ועי"ז ממשיך חסדים משם אל ואל אדני גי' צו ולמטה מבחי' מלכותו ית' שם חונה הס"א וצריך לשמור עצמו מאוד מהם והשמירה הוא כנ"ל להמשיך ע"ע חסד אל כל היום ע"י שיקבל עול מלכותו ית' כנ"ל:

צו את אהרן כו' זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה על מזבח כל הלילה עד הבוקר כו' ופי' רש"י אין צו אלא לשון זירוז כו' וביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס יש להבין הלשון חסרון כיס ולא חסרון בכיס או חסרון ממון גם מה אמר כאן שיש חסרון כיס ולכן זרזו שיהי' היא העולה על מוקדה כל הלילה על המזבח האיך שייך זה לחסרון כיס הענין ע"ד שכתבנו במ"א ע"פ אל ה' ויאר לנו שכשמתיחדין שמות אל הוי' בא אור גדול ובאור פני מלך חיים ונשפע כל טוב ושמות אלו גי' מזבח שע"י הקרבנות שהי' מקריבין הכל לה' הי' מתייחדין אלו והמשיך מי"ג מדה"ר ששם אל הוא ראשון מי"ג מדה"ר ושמות אלו גי' זן כי כל השפע נכללת בתיבת זן כי כל השפע נכללת בשם מזון אפילו המלאכים יש להם בחי' מזון מה שניזונים מזיו השכינה וכן מצינו לא רעב ללחם ולא צמא למים כ"א לשמוע את דבר ה' נמצא שרעב כולל שמיעת דבר ה' וצריך להשביע במזון התורה נמצא שאפי' שפע שכל לחכמת התורה נקרא מזון והכל נשפע משמות הנ"ל שגי' זן והנה העולה כולה כליל רומז על מס"נ ורוחו ונשמתו וגופו הכל לה' וצריך זירוז גדול ע"ז שיהי' לו מס"נ בשלימות והנה צו גי' אל אדני רומז כי צריך לשעבד כל הכוחות שבו שנשפע מענין שם אדני כי אין אדון בלא עבדים ולכן ברא ית"ש עבדיו ולכן זה הוא מדת מלכות שרומז כנ"ל שאין מלך בלא עם ולכן הטביע ית' כח זה בהנבראים וצריך לשעבד זה הכח לו ית"ש ועי"ז נעשה חיבור אל אדני ועיקר השיעבוד כח שבו לו ית" לחבר השמות הנ"ל הוא כי מאמין ויודע שעיני ה' משוטטות בכל הארץ המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ ומעיני השגחתו ית"ש נשפע כל הטובות וכשמקיים האדם כמ"ש עיני לשמים נטלת כמ"ש שאו מרום עיניכם עי"ז נעשה זיווג ליחודו כביכול בבחי' ב' עינים הנ"ל שי"ת משגיח כביכול בעיניו למטה ועמו בית ישראל עינינו אל ה' אלקינו ונעשה זיווג ע"י הראי' כמ"ש בס' שיש עופות שמולידין ע"י הראי' וזה מורה לנו שנשפע בחי' זאת מגבהי מרומים כי א"א שיהי' שום דבר שיהי'

בעוה"ז בלתי אם יש לו שורש מלמעלה ועי"ז נעשה חיבור אל אדני כנ"ל שמה שאנו נושאין עינינו לו ית"ש הוא בחי' אדני ונקרא שכינה בתחתונים כו' וי"ת משגיח עלינו מטובת י"ג מדה"ר של שם אל כנ"ל וז"ש אין צו אלא לשון זירוז לזרז א"ע למס"נ לה' ולהגביר עיניו לו ית"ש כמו שהוא משגיח עלינו וכתוב זה כאן בעולה שמורה על מס"נ לו ית"ש וח"ו מי שאינו מאמין בהשגחתו ית"ש אז מפריד בדעתו בין יחוד השמות וז"ש אין צו אלא ע"ז לשמור מע"ז ע"י שמאמין בעיניו השגחתו ית"ש ולכן נושא למרום עיניו ונעשה יחוד הנ"ל וז"ש ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס נוטריקון כס יה ע"ד שכ' כי יד על כס יה בחי' ראשית שהעיקר הוא צריך שלא יהי' חסרון בבחי' ראשית וז"ש ביותר צריך לזרז עצמו למס"נ הנ"ל שמרומז בעול' במקום שיש חסרון כיס בזמן הגלות ידוע שאין השם והכסא שלם גם כיס בחילוף א"ת ב"ש הוא לחם גי' ג' הויות שהם בחי' ג"ר בחי' ראשית ובלחם נכלל כל השפעות ועתה שאין השם והכסא שלם יש חסרון השפעה בחי' לחם שבחילוף כיס וצריך לזרז למס"נ לה' לתקן בבחי' הנ"ל שיתייחדו אל אדני יושפע שפע בחי' י"ג מדה"ר לבחי' שם אדני הנ"ל:

דבר אל בנ"י לאמר המקריב את זבח שלמיו לה' יביא את קרבנו לה' מזבח שלמיו צריך להבין לשון הפסוק והכפל שבו רק הפי' כי ידוע שעיקר הקרבן הבא על חטא כגון חטאת ואשם וגם עולה שמכפרת על ל"ת ועל הרהור ואיך יכופר עון האדם בהקריבו קרבן בהמה על גבי המזבח וכי ח"ו דרך בו"ד לו ית"ש שיכפר פניו במחנה ומנחה שיתן לו ויכפר לו עי"ז מה שחטא נגדו והטעם כי האיש ההוא צריך למתנה ומנחה ההוא ומקבל הנאה מזה ולכן מוחל לו חטאו נגדו משא"כ ית"ש כמ"ש אם ארעב לא אומר לך האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה רק עיקר הקרבן הי' שיתרצה ה' בו להאדם שחטא הוא ע"י שבא האדם לביה"ק ששם כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם והם הי' מגדילים בעיניו החטא מאד שחטא נגדו ית"ש אשר אין שיעור וערך לגדולתו והי' בקדושתם הגדולה מבינים להם הענין ההוא מאוד עד שהי' האיש ההוא חפץ באהבה וחפיצה גמורה למסור נפשו לה' והי' במחשבתו תקוע בלבו שימסור גופו ונרו"ן אליו ית"ש שיתרצה ה' בזה מה שחטא נגדו כמ"ש תמותת רשע רע רק שרחמיו ית"ש מרובים ואמר יביא קרבן ויתכפר והי' האיש מחשב בשעת שחיטת הקרבן שכל מה שעשה להקרבן הבהמה ראוי לעשות לו והי' מוסר גופו ונרו"נ אליו ית"ש בכל עשי' שעשו הכהנים בקרבן שחיטה וזריקת הדם והקטרת האברים והכהנים הי' מתפללין עליו שיתכפר חטאו בזה שמוסר נרו"נ והי' מלמדים לאיש ההוא איך יהי' המס"נ כראוי מה שבגלות בעוה"ר אין ידוע כמעט לנו איך יהי' מס"נ לה' לבדו ובזה נתרצה ה' והי' ית' מצרף המחשבה למעשה ונחשב באמת

כאילו הקריב נפשו וגופו לה' ע"ג המזבח לשרוף על קדושת שמו ית' וזהו בקרבנות הבאים על החטא אבל שלמים שהם רק נדבה הי' מהסברא שא"צ כ"כ למסור גופו ונרו"נ כנ"ל כיון שלא חטא נגדו ית' בגופו ונפשו והאיש שכוונתו בקרבן א"צ לחשוב כנ"ל במס"נ רק להקריב הבהמה לה' שזה הוא כבוד לה' ובא הכ' להשמיענו שאין הדבר כן כי הירצה לה' באלפי אלים כו' ואף בשלמים צריך שיהי' הכל ע"ד הנ"ל למסור נפשו באהבה גמורה לה' לדבק נפשו בה' וז"ש המקריב זבח שלמיו לה' שהוא בלא חטא רק בשלום ג"כ צריך שיקריב את קרבנו דייקא שיקריב א"ע וגופו ונרו"נ לה':

א"י כי כתיב מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי שהנה א"א להשיב על אחת משום טובה שעושה עמנו כמ"ש אלו פינו מלא שירה כים ולשוניו כו' אין אנו מספיקים להודות לך על אחת מאלף אלפי אלפים כו' הטובות כו' ואם א"א אפי' להודות ומכש"כ להשיב לה' ומה ישיב לה' אדם קרוץ מחומר רק האדם צריך להבין שכל מה שפעל ה' הוא למעניהו ית' לקילוסו וכל מה שברא ית' לכבודו בראו ולכך צריך האדם לראות שלא יהנה מעוה"ז לעצמו כלום שהוא מועל בקדשי שמים כיון שהכל ברא לכבודו ולא להאיש ואיך יהנה האדם במה שנברא רק לכבוד ה' ית"ש רק יראה האדם שכל מה שיתן לו ה' הן עושר וכבוד הן בנים וכל טובות שלא יחשוב בהם רק שיעשה בהם עבודתו ית"ש עושר ליתן צדקה ובכבוד שנתן לו ה' יראה שלא יהנה מכבוד הזה רק במה שנתגדל כבודו ית' בזה וכדומה בכל הטובות לא יקח במחשבתו לעצמו כלום מהם ולא יהנה מהם כלל וז"ש מה אשיב לה' כי א"א בשום אופן כנ"ל רק מטובת האלה תגמולוהי עלי שכל מה שגמל אתי אשיב לה' זה הדבר בעצמו שלא אקח לעצמי כלום מהטובות ואשיב לה' כל תגמולוהי שגמל ית' אתי אם יתן לו ית' עושר יאמר מה לי הנאה בעשירות הזה גם כמה ימי חיי בעוה"ז הלא ימי כצל עובר ומה לי בימים המועטים אלו אם אהי' עשיר או עני רק העשירות הזה יהי' רק בעבודתו ואעבוד אותו ית"ש וכן בכל הטובות יחשוב זה וז"ש המקריב זבח שלמיו לה' שיהי' במחשבתו לשם לה' על טובתיו וזה לשון שלמים תשלומין ובאמת זה א"א רק יביא קרבנו לה' מזבח שלמיו שיקריב קרבנו הטובות שנתקרבו לו וזה יהי' תחשב לזבח שלמיו תשלומין לה' אבל בענין אחר א"א לומר שיהנה הוא מהטובות וישלם לה' תשלומין עליהם שזה א"א כנ"ל מה אשיב לה' כו' כוס ישועות אשא כשיתן לי ה' ישועה לא אחשיב הנאתי בזה רק אשא וארים אותה ובשם ה' אקרא שיתגדל כבודו עי"ז שרק הכל לכבודו:

וע"ד הנ"ל שעיקר הקרבן הוא מס"נ לה זהו שרמז בפ' שמע כו' אחד ושהכל אותיות שם א"ח ע"ד כ"כ בס' ורמז כי שם ר"ת "שלמים "מנחה ואח ר"ת "אשם "חטאת וכמו

שבקרבן הי' העיקר שהי' מס"נ כן. עד"ז צריך למס"נ בפסוק שמע וזה שרמז הקרבנות כאן וע"ד הוא ית"ש עד עלינו שאנו מוסרין נפשינו כמ"ש הלא כי עליך הורגנו כל היום וכן בלימוד שהוא במקום קרבן כמ"ש ז"ל זאת התורה לעולה ולמנחה כו' צריך שיהי' הלימוד ע"ד הנ"ל:

שמיני

במד' כל שבעת ימי המלואים הי' משה משמש בכהונה גדולה וכסבור של ב"ז אמר לו הקב"ה לא שלך הוא אלא של אהרן אחיך כי הנה משה הי' שושבינא דמלכא ואהרן שושבינא דמטרוניתא דמצינו במשה שהי' מתרעם על ישראל ואמר להם ממרים הייתם עם ה' כו' וכמה ענינים כאלו ואמר להם כי עם קשה עורף הוא כי הוא הי' שושבינא דמלכא והי' התקרבותו למלך מ"ה הקב"ה וידע טובו ית"ש כמ"ש אני אעביר כל טובי על פניך ועי"ז המשיך מדת רחמיו ית"ש לכנס"י נמצא שקרב הקב"ה לכנס"י כדרך שושבין של החתן שמקרב אותו להכלה על התקרבותו להחתן מוליך אותו להכלה ואהרן הי' מדתו לקרב כנס"י להקב"ה כדרך שושבין הכלה שמקשט ומלביש את הכלה ומוליכה להחתן כן עשה אהרן רודף שלום והשיב רבים מעון וקישט את כנס"י שתבוא לפניו ית"ש לאמר חזי במאי ברא אתינא קמך והנה הי' משה עי"ז מוליך וממשיך לישראל המ"ט שערי בינה ע"י שהי' משה מדבק א"ע שם בעולמות עליונים ואח"כ ירד לישראל והמשיך הארה מעולמות עליונים להם והי' כוונתו לבוא לא"י ולהמשיך להם גם שער הנו"ן ואז לא יחטאו עוד ויהי' רק טוב להם לעולם וז"ש לא אוכל עוד לצאת עוד מעוה"ז ולבוא אח"כ מעולם העליון לתוכו להמשיך הארה מעולם העליון שמ"ט ש"ב כבר המשיך להם וה' אמר אלי לא תעבור את הירדן ירד נו"ן להוריד שער הנו"ן וזהו שנתן מסוה על פניו כשבאו ישראל לדבר עמ' כי המשיך הארה מעולם שהי' דבוק בו והלביש שיכלו ישראל להשיג והנה הכהן הי' צריך להיות מבחי' שושבינא דמטרונותא הנ"ל שזהו ענין הקרבן אדם כי יקריב מכם קרבן לה' לקרב א"ע לה' וצריך הכהן לקרב אותו ולהחזירו בתשובה שזהו ענין שושבינא דמטרונותא וז"ש במדרש שכל שבעת ימי המילואים הי' משה משמש בכהנה גדולה כמ"ש ז"ל ששימש בחלוק לבן שאין בו אימרא רומז באיזה עולם הי' דביקות שלו בלבנונות העליון שאין בו אימרא הוא ע"ד שאמרו בראשית נמי מאמר הוא וקשה למה ל"א ויאמר רק שאין שייך שם לשון דיבור ואמירה ששם רק מחשבה עליונה בחי' ראשית וז"ש שאין בו אימרא לשון מאמר אין שייך שם ואמר לו ית"ש לא שלך אלא של אהרן כנ"ל שצריך להיות בבחי' שושבינא דמטרונותא וז"ש משה לאהרן למה אתה בוש לכך נבחרת כי יש צדיק שעובד ה' ביראה גדולה עד

שא"א לו לדבר כלל ולהמליץ בעד ישראל מחמת יראה גדולה ובושה ממנו ית"ש ויש צדיק שממליץ תמיד על ישראל כמו אהרן כנ"ל וז"ש שהי' אהרן בוש גי' חש שהוא לשון שתיקה שהי' שותק להמליץ טוב בעד ישראל כי הי' סבור שכיון שנבחר לכהן טוב לדבק א"ע ביראה נפלאה הזאת שיהי' שותק מחמת בושה ואמר משה למה אתה בוש גי' חש כנ"ל לכך גי' מל לשון מלל כמ"ש חז"ל חשמל עתים חשים עתים ממללות כענין שביראה גדולה חשות ואח"כ מלמדים זכות עלינו וז"ש לכך לבחרת גי' מל כנ"ל להמליץ על ישראל בבחי' שושבינ' דמטרונותא כנ"ל:

ואת שעיר החטאת דרוש דרש משה כו' אמרו ז"ל דרוש דרש חציו של תיבות כי הנה יש בחי' נפש רוח נשמה חי' יחידה שבחי' יחידה אין לנו עתה רק למשה הי' בחי' זו ויש נגד נרנ"ח פשט רמז דרוש סוד ויש עוד בחי' חמישית שגבוה יותר מהסודות שיש לנו עתה שהוא נגד בחי' יחידה נמצא שבחי' דרוש הוא הממוצע בין בחי' פשט רמז ובין בחי' סוד של עתה והנעלם יותר וכן משה הי' בחי' ממוצע כי מחציו ולמעלה מלאך ומחציו ולמטה איש ולכן נקרא איש האלקים ולכן משה גי' פרנסה כנזכר לקמן שרומז לממוצע כן משה והוא הי' המקשר את ישראל לאביהם שבשמים ולכן דרוש דרש חציו של תיבות כנ"ל שבחי' דרוש ממוצע ומחבר חלק בחלק ולכן דרש מחבר חלק זה שבתורה עם חלק שאח"כ ולכן משה שהי' הוא ג"כ ממוצע הי' בחי' דרוש וכן לוי לשון חיבור כי הי' באמצע השבע הצדיקים שהורידו שכינה לארץ ולכן רמז דרש גי' ז"פ חסד שהמשיך חסדים מבחי' העליונות לכל זי"ה:

וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם כתיב ידו וקרינין ידיו גם להבין מה שהוצרכו אח"כ שניהם לברך את העם רק כי הכהן הוא מעורר אתערותא דלתתא כי הוא שושבינא דמטרונותא לקרבם וז"ש ושמו את שמי על בנ"י ועי"ז ואני אברכם לישראל ע"י אתערותא שלהם והנה באמת הוצרכו כאן לברכת שניהם משה ואהרן שעי"ז נתעורר הברכה בשלימות והנה אהרן בחי' יד שמאל ומשה ימין רק ע"י שאהרן הניף ידו עי"ז הוניף ב' ידים כי ע"י אתערותא דלתתא בא ממילא אתערותא דלעילא ולכן ברכו אח"כ שניהם אותם ועד"ז נבין מ"ש בתחלת הפרשה וכפר בעדו ובעד העם כו' ואח"כ וכפר בעדם כו' ג"כ ע"ד הנ"ל שהתעורר תחילה האתערותא כנ"ל:

זאת החי' אשר תאכלו מכל הבהמה כו' התחיל בחי' וסיים בבהמה כדקדוקם ז"ל גם למה דייקא כאן בהתחלת הענין אמר זאת ול"א כן אח"כ בעופות ודגים רק למדה אותנו התוה"ק ורמזה לנו החביבות ית"ש אותנו שלכן התיר לנו הטהורים ואסר הטמאים שהטהורים מקבלים חיותם ממדת מלכות דקדושה בחי' שם ב"ן ומלכותו בכל משלה

ומחי' את כולם לא כן הטמאים מקבלין חיותן מסטרא דקליפה ממדות מלכות דקליפה ב"ן דקליפה וז"ש זאת מדת מלכות נק' זאת החי' שהוא מחי' אשר תאכלו מכל הבהמה גי' ב"ן מה שהוא מקבל חיותו ממדת ב"ן דקדושה וזאת תאכלו ולא הטמאים וז"ש במד' שחבב אותנו ית"ש בהפרשתינו מטמאים ולא עוד אלא שחתם בגופינו השם שד"י שי"ן בחוטם ודל"ת ביד ויו"ד בברית כמ"ש בס' להורות שנמשך ממדת מלכות החיות הנ"ל עד סוף כל הבחי' עד שאמר לעולמו די כדרך שכ' במ"א בענין ר"ת מהאבות שגי' אהי' וס"ת חילוף שד"י להורות על המשכה מראשית עד אחרית הקדושה:

כל מפרסת פרסה ושוסעת שסע פרסות מעלת גרה בבהמה אותה תאכלו נקדים לפרש מ"ש וגם מקנינו ילך עמנו לא תשאר פרסה להבין מה זה שאמר כבר מקודם וגם מקנינו ילך עמנו ואח"כ אמר לא תשאר פרסה כפל הלשון וגם הלא לאו בפרסה תליא מילתא רק בבהמות רק כי הנה יש פרסה בגוף האדם הנקרא חצר הכבד הפרוס על דופן הבהמה ומפריש בין אברים שהם רוחנים מחזיקים רוח וחיות האדם ובין אברים שבהם הפרש והפסולת מהמאכלות וזה נגד קליפת נוגה שהוא ממוצעת בין הקדושה והקליפות הטמאות ולפעמים נאחזת בקדושה ולפעמים בקליפה כי הוא סביב הקדושה כמ"ש ונוגה לו סביב וז"ש משה לפרעה לא תשאר פרסה אפי' בחי' פרסה לא תשאר רק נוטלים אותה עמנו אפי' בחי' פרסה זו שבין אברים הרוחנים לגשמיים בחי' קליפת נוגה כנ"ל כי נוציא מכאן כל נ"ק וא י' בחי' פרסה נוגה הנ"ל ג"כ נוציא וכיון שיש בו צד שנוטה לקדושה והוא בין האור והחושך וזהו הי' השקליא וטריא בגמ' דפסחים אי נגהי יממא ואי נגהי לילא כי הוא בין האור והחושך וממוצעת בין שניהם בין הקדושה והקליפה והנה זאת עבודת האדם בעוה"ז להפריש בין רע לטוב ובין הקליפה הטמאה ובין הקדושה וזהו סימן טהרה הי' כל מפרסת ותרגום סדיקא פרסתה שפרסה זו כנ"ל הוא פרוסה וסדוקה ומבדלת צד שנוטה לקדושה מצד שנוטה לטומאה שלא לערב טו"ר וז"ש שוסעת פרסה והסימן הב' הי' מעלת גרה הוא ג"כ ע"ד הנ"ל כי האכילה אם אוכלים בקדושה הוא מצוה ואם לתאווה הוא מפריד ומקלקל כח קדושת נשמתו והאכילה ממצעת הנשמה והגוף כי האכילה הוא גשמיות וגופניות ואם אוכלים אותה בקדושה מחזקת הרוחניות שהאכילה נחשבת למצוה ומעלה את האכילה ההוא ומוציא נ"ק ממנה וז"ש מעלת גרה לרמוז שמעלה את האוכל שאוכל וכן בעופות הי' הסמני' עד"ז אינו דורס שכשדורס המאכל למטה זה מורה שאינו מעלה המאכל אדרבא מורידו ודורסו לארציות יותר משהי' וזפק וקרקבנו נקלף רומז ע"ד ההבדל בפרסות הנ"ל שהבדל בין האברים מחזיקים הפרש והפסולת בין שאר האברים וכשיוגמר הבירור השלם מכל

נ"ק יבוא הגואל לעתיד ב"ב ולכן "מה "שהי' "הוא שיהי' ר"ת משה שהוא יהי' הגואל לעתיד כי הוא כולל כל הנשמות ומשה גי' פרס ה' שמברר כל נ"ק ששייך לקדושה ועל ידו מתבררים:

והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ כו' כי אני ה' המעלה אתכם מאמ"צ כו' והייתם קדושים כי קדוש אני אני י"ל להבין הכפל גם מה שפי' רש"י והייתם קדושים לפי שאני אקדש אתכם בעוה"ז ובעוה"ב דהנה בכל מצוה שאדם עושה ממשיך על עצמו ועל נפשו קדושה עליונה ע"י שעושה מעשה באבריו ומכניסין לקדושה ע"י הכנסתן בעשיות המצוה משא"כ כשהוא רק סור מרע איך בזה ממשיך קדושה על נפשו כיון שאין מכניס עצמו בעשיית המצוה הקדושה באבריו רק שאינו מטמא אותן רק ע"ז אחז"ל ישב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושי מצוה שממשיכין עליו קדושה מלמעלה כאילו עשה מצוה כיון שקיים רצונו ית"ש במה שלא עבר עבירה וז"ש הכ' כאן שע"י פרישת ישראל עצמן מדברים טמאים ימשיך ית"ש עליהם קדושה כאילו הי' ממשיכים על עצמם קדושה ע"י עשיות המצוה והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשותיכם כו' ע"י שלא תטמאו אמשיך עליכם קדושה והנה לכאורה יאמר האדם כיון שאכילה הוא צורך גבוה ושולחנו של אדם מכפר עליו כי מקרב הנ"ק שבתוך המאכלים לו ית"ש הם ניצוצי נשמתו של אדם א"כ יש סברא לומר כיון שגם בהדברים הטמאים יש חיות אלקי שבכל דבר א"א בלתי חיותו ית"ש וזהו ענין הנ"ק שבהם וא"כ טוב לי לאכול דברים טמאים ג"כ ולהעלות הנ"ק שבהם ובאמת אין הדבר כן כי הזוהמא שבדברים טמאים הם יותר על הנ"ק האלו ומשוקעים הנ"ק שבהם מאוד וא"א להעלות האוכל הנ"ק מפסולת הזוהמא רק ית"ש בעצמו לז"א אח"כ כי אני ה' המעלה אתכם כו' פי' נ"ק שלכם משורש נשמתכם ואפי' לא תעלו אתם הנ"ק האלו עכ"ז והייתם קדושים תמשיכו קדושה על עצמיכם כנ"ל שאקדש אתכם מלמעלה כאילו הוצאתם אתם נ"ק וע"י הסור מרע כנ"ל יחשב לכם כאילו עשיתם הטוב ע"י שתסורו מרע ולא תאכלום במצות:

[לקוטים]

אמרו ז"ל ששימש משה בז' ימי המילואים בחלוק לבן שאין בו אימרא וכתבנו ע"ד בראשית נמי מאמר ועכ"ז לא כתיב בי' ויאמר והענין כי משה הי' מעולם גבוה מאוד סוד הדעת שאין שום בחי' יוכל להשיגה רק במתנת חנם מאוצר וחנותי את אשר אחון כו' ולכן אומרים אתה חונן לאדם דעת כו' שא"א להשיגה רק בחנינה:

והזהרתם את בנ"י מטומאתם דרשו ז"ל שאפי' שהם בטומאתם אני בתוכם והנה כתיב ואראך מתבוססת בדמיך כי היינו בערות הארץ מתגוללים בדמים טמאים וי"ת עשה לנו טובות ונתן לנו דם פסח ודם מילה ועל ידם נעשה לנו מעוונות זכיות וזהו שרמז בר"ת "לך "בדמיך "חיי ר"ת חלב שדם נעכר ונעשה חלב ומי יתן טהור מטמא מהכל ע"י שעשו תשובה וקבלו מצות התורה המאור שבה מחזירן למוטב אם אבן הוא נמוח כו' כמ"ש ז"ל והנה תשובה קדמה לעולם כי אמרו המלאכים לפניו ית' האדם עתיד למחטי קמך והשיב ית' בראתי תשובה וצריך לעשות תשובה כ"כ עד שיחזיר ג"כ אחרים בתשובה ויזכה בתורה ללמוד וללמד וז"ש בטהרת מצורע שתי צפרים כו' צפור השחיטה רמז לזביחות יצרו בתשובה ואת הצפור החי' ישלח ע"פ השדה רומז שילמד לאחרים ויחזירם ויעוררם בתשובה ועי"ז יהי' זדונות כזכיות וז"ש והזהרתם לשון זר ועטרה יהי' לבנ"י מטומאתם כי עוונות יהיו כזכיות וכח זה בידינו ע"י שי"ת שוכן עמנו גם בעת טומאתינו בעוונות ועוזר אותנו לתשובה והנה בס' נועם אלימלך פי' אשת חיל עטרת בעלה ע"ד הנ"ל שמעוונות שמצד יצה"ר בחי' אשה כשעושה תשובה נעשה עטרת והנה ית' אמר לישראל ליתן להם ארץ ישראל ארץ זבת חלב ודבש ולהבין וכי דור המדבר דור דיעה הי' חפצים לאכול רימונים ותמרים וכדומה רק כ"ז מורה על מדריגות הקדושה שבארץ ישראל ומקודם היו צריכים לילך במדבר מקום נחש שרף ועקרב הם בחי' העוונות והקליפות שגרמו בחטאם בהיותם במצרים וע"י המסעות מ"ב שהם נגד שם ב"ן מ"ב בררו הכל ובאו לא"י למדריגות אשת חיל עטרת בעלה ולכן בק"ש על הארץ הטובה אשר אני נותן על תיבות נותן כתיב שם יב"ם ר"ת "בני "ישראל "מטומאתם שבא"י נעשו אשת חיל עטרת כנ"ל וזהו ענין הספירה שהם ימי תשובה כי יש נון שע"ת וסופר את כל יום כדרך החושק לאיזה דבר שיבוא לו אחר זמן שכל יום ארוך עליו מאוד כן מצפין לבוא בכל עת יותר לתשובה ולכן סופר כל יום שכל מה שעבר יום הוא קרוב יותר לתשובה וסופר יותר ומצפה מתי יבוא היום שיבוא לתשובה שלימה:

גם י"ל והזהרתם את בנ"י מטומאתם למשל איש ישראל נחשב אצלו לעבירה שלא למד כל היום הגם שכבר קרא ק"ש שחרית וערבי' ומצער עצמו ועד"ז אם עשה מצוה בפניות וע"ז עצמו צריך ליתן לישראל זר וכתר:

(לקוטים)

סנפיר וקשקשת מורה שצריך משמרת למשמרת:

תזריע

אשה כי תזריע וילדה זכר כו' הנה אנו אומרים לו ית"ש השיבנו ה' אליך ונשובה ית' אומר שובה אלי ואשובה אליכם ועכ"ז וודאי כביכול ית"ש אומר הגם שאני אומר שובה אלי תחלה מ"מ אעשה רצון בני ואעשה רצונכם ובקשתם שמבקשים השיבנו ד' אליך ונשובה ואנו להיפוך מבטלים רצונינו מפני רצונו ית"ש ומתחילין בתשובה דברי הקב"ה וכנס"י שניהם מתקיימים והענין ע"ד שאחז"ל שאומר ית' פתחו לי פתח כחודה של מחט ואפתח לכם כו' ובאמת אמרו ז"ל אלמלא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו נמצא שבוודאי בהתחלה זו שהאדם פותח פתח כחודה של מחט ג"כ א"א בלא עזרתו ית' ואפשר זהו מה שאנו צועקים אליו ית' השיבנו ה' אליך ונשובה חושב ית' זה בעצמו לפתח כחודה של מחט ועי"ז פותח ית' שע"ת ומכניסם לתוכה וית' בשעה שבורא את האדם נותן בנשמתו כח להתגבר נגד היצה"ר ולשוב בתשובה רק האדם צריך להוציא זה מכח אל הפועל ולהחזיק בקשר חזק ואמיץ ביראת ה' ולקבץ זה הכח מכל אבריו ולהתגבר בכח זה נגד היצה"ר ועד"ז אנו אומרים בברכת חתנים שוש תשיש ותגל העקרה בקיבוץ בני' לתוכה בשמחה וכן כתיב רני עקרה לא ילדה הענין כנ"ל עקרה שלא יצאו עדיין מכח אל הפועל וז"ש עקרה לא ילדה כפל רק להורות שבזה הוא עקרה שלא ילדה בפועל אבל בכח יש בה ההולדה וכשיתקבץ כל הכוחות מאברים דשכינתא תהי' ההולדה בפועל וז"ש בקיבוץ בני' בחי' הכח שבאברים דשכינתא יתקבצו לתוכה בשמחה כמ"ש בשמחה תצאו ובשלום תובלון כו' והנה ממצרים הי' הגאולה בבחי' שירה חדשה כשחז"ל שהי' דוגמת נוקבא שמולדת ויש עוד גלות אחרי' ולעתיד שיר חדש כמו דכר שאינו מוליד ולא יהי' עוד גלות וז"ש אשה כי תזריע כנ"ל שאנו מתחילים בתשובה כחודה של מחט כענין זריעה שהוא רק הוכנה להולדה וילדה זכר מדריגות דכר שיר חדש כמש"ל בקיבוץ בני' לתוכה בני' בחי' דכר כנ"ל:

במדרש אשה כי תזריע וילדה זכר הה"ד אחור וקדם צרתני כו' ואמרו ז"ל כשברא ית' האדם נברא בשני יודי"ן כמ"ש וייצר בשני יודין כו' הענין כי עיקר החסדים מה שאין בכח האדם להבין זה וגם לא במלאך שברא ית' להטיב לנבראי' והעיקר הם ישראל שעלו במחשבה ואומר ית' בשביל טובת ישראל אברא העולם באופן זה שהגם שאצטרך לפעמים לכעוס ולהתנהג במדה"ד על המיצר את ישראל אעשה זאת בשביל טובתם ואהבתם של ישראל וזהו בחי' הוי' אדני שם הוי' מהוה כל הויות לטובתם ושם אדני להכניע להרשעים כנ"ל וזהו שאמרו שנברא בשני יודי"ן מהוי' אדני יו"ד בראש ויו"ד בסוף וזהו בחי' אחור וקדם אחור עה"כ גי' גבורה וקדם גי' ב"פ חסד ואדם נברא בשני

יודי"ן שיכול להמשיך רחמנות משם הוי' וגבורות משם אדני וזהו וילדה זכר בחי' משפיע וממשיך דרך בחי' פלא יועץ אל גיבור כו' כי בחי' פלא עליון אין להשיג ויועץ הוא בחי' עצה שמבינים דבר מה בחי' חו"ב אל חסד גבור גבורה אבי עד בחי' רחמנו' שאנו רואים שאין רחמים יותר מאב על בנו ועכ"ז אנו רואים שכשנולד בו בשר חי ר"ל ונתמסמס נותן האב זה לרופא לגררו משם כדי שלא יתפשט החולי בכולו וכן עד"ז מבער ית' את הרשעים מישראל מתוכם כי באבוד רשעים רנה ושמחה שעי"ז נשפע לישראל כ"ט:

אדם כי יהיה בעור בשרו במד' הה"ד לעשות לרוח משקל ומים תיכן במדה אדם הוא משוקל חציו דם וחציו מים בשעה שהוא זוכה לא המים רבים על הדם ולא הדם על המים ובזמן שחוטא פעמים שהמים רבים כו' ופעמים שהדם רבה ונעשה מצורע כי זאת תהי' תורת המצורע ביום טהרתו הי' צריך להיות תקנתו ע"י מס"נ לה' ולצער עצמו על גלות השכינה ולהבין מה זה גלות השכינה כי מצינו בסוף שורת הים שאמר ה' ימלוך לעולם ועד ולהבין מה זאת התפילה או ברכה שבוודאי היא המלך

$ומלך וימלוך ומה ז"ש ד' ימלוך כו' רק כי ענין המלוכה שאמרו הוא התגלות כבודו ית"ש שנתפרסם אז בכל העמים וכל אפסי ארץ ראו אז שה' הוא אלקים ואין עוד מלבדו וז"ש בהתלהבותם הגדולה ותשוקתם הנפלאה שראתה שפחה על הים כו' והי' להם דביקות ותשוקה גדולה ואמרו יה"ר שיהיה תמיד נתגלה כבוד מלכותו כמ"ש גלה כבוד מלכותך עלינו כו' והנשא עלינו לעיני כל חי וז"ש ד' ימלוך ל"ו שיתגלה מלכותו וז"ש זאת נקראת השכינה זו יהי' תורת המצורע ביום טהרתו שצערו יהי' שגורם גלות לשכינה שהוא מה שאינו נתפרסם כבוד מלכותו לעיני כל חי ולכן בדד ישב דוגמת שגרם לשכינה כביכול כ"כ בזוה"ק ולכן אתה תצער ע"ז ותמסור נפשך שזהו עיקר התיקון וז"ש והובא אל הכהן כי מיכאל כה"ג מקריב נשמותם של צדיקים למעלה ומס"נ לה' להתקרב נשמתו לפניו ביום טהרתו והנה כתוב בס' שקל"ד פעמים שם אדני בתורה והוא מנין דם ומים כי ענין מים מוליד עצלות ודם חום זריזות והתגברות ויקבל עי"ז ע"ע כבוד מלכותו להתנהג בעצלות שלא לעבור על ל"ת ובזריזות לקיים מ"ע ורוצה להתנהג בכל מדותיו לקבל כבוד מלכותו אז הוא במזג השווה ונקרא אדם כי מצרף האלופו ש"ע לדם שלו ואינו הולך אחר רתיחות הדם ונקרא אדם וז"ש במד' שאם זוכה אין הדם מתגבר כו' ואין המים מתגבר כו' כיון שבכולם מתנהג רק לפי הצורך לעבודתו ית' משא"כ אם אינו זוכה כו' לכן יתנהג רק לעבודתו ית' וימסור נפשו לה' תמיד בפרט בדור הזה שכבר עת

ישועה ואין עת לילך בעצלות ולבקש דרכים רק במס"נ תמיד לה' ויצרף אלופו ש"ע לדם ויקרא אדם כנ"ל:

(ליקוטים)

צרעת אותיות צרות עין כמ"ש חז"ל שצרעת בא מצרות עין גם צרעת גי' שור וחמור ששור רומז להטוב וקדושה וחמור להרע וצרעת בא מהתערבות טו"ר שבאדם שלא בירר גופו ומדותיו שיהי' רק טוב ובמדרש הנגעים לאוה"ע אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח כי אין למעלה מעונג ואין למטה מנגע כמ"ש בס"י כי יש תורה עליונה שנקראת תורה רשומה שהוא רק רשימה ושם ענין מ"ש והחכמה מאין תמצא ויכולין לעשות כל צירוף שירצה ועונג עה"כ גי' ד"פ אל נגד החסד שבכל הז' יסודות שלא יתגבר אחד על חבירו רק כל יסוד מתחסד עם יסוד חבירו משא"כ כששופע אור הגבורה ומתגבר יסוד אחד על חבירו אתהפיך לנגע שעי"ז בא צרעת כשמתגבר יסוד אחד על חבירו ואנו נותנין הגבורו' הקשות על אוה"ע וז"ש הנגעי' לאוה"ע כו'.

מצורע

זאת תהי' תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן. יש לדקדק על הלשון שאמר זאת תהי' ול"א זאת הוא וי"ל כי הנה בגאולת מצרים הי' הנס בדרך הפלא ופלא שיהי' ההוצאה מעבדות לחירות ומשיעבוד לגאולה שלא בדרך הדרגה מדרגא לדרגא רק תיכף ברגע אחת שהי' בחושך גדול יצאו ברגע אחת מאפילה לאור גדול שכל החשכות הוסר מכל העולמות רק הכל הי' אור גדול ובאו ישראל פתאום שלא בהדרגה להשגה גדולה נפלאה כי אמרו ז"ל ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל והשגת ישראל בליל התקדשות חג הפסח לילה ראשונה הי' יותר מהשגה שהי' להם על הים וכן לעתיד אלו היינו אנו צריכים לילך מדרגא לדרגא הי' צריך זמן ארוך לזה לילך ממדריגה למדריגה אבל ית' עתיד להעלות אותנו תיכף ומיד ברגע הגאולה לכל המדריגות ולכל המעלות טובות יותר מבגאולת מצרים כי יהי' יצמ"צ טפל כמאמרם ז"ל והנה המשילו חז"ל הגלות לענין תורת המצורע כו' איכה ישבה בדד ובמצורע בדד ישב כמ"ש ז"ל כ"ז במד' איכה ייע"ש וז"ש זאת תהי' לעתיד תורת המצורע שזהו יהי' דרך הגאולה בבחי' טהרת מצורע שתיכף ביום טהרתו בעת רגע הגאולה שיקוים מ"ש וזרקתי עליכם מים טהורים תיכף והובא אל הכהן תיכף נעלה ונגיע לפניו ית' כי יעלה ית' אותנו תיכף לכל המעלות ומדריגות ונהי' מובאים לפני כהן ית' ע"ד אלקיכם כהן הוא:

א"י ע"ד שפי' ואני תפילתי לך ה' עת רצון שהתפילה כביכול בשבילו ית"ש וכן ויצעקו בנ"י אל ה' כו' אל האלקים מן העבודה שכל כוונתם לא הי' כלל בשביל עצמם אף

ששיעבדו בהם בפרך בחומר ובלבני' הי' עיקר שוועתם רק אל ה' בשבילו ית' מן העבודה ע"ד שאחז"ל כל המשעבדם מלמטה כאילו משעבדין כביכול בו ועד"ז תקנו לנו לומר יותר מאשר עשו לנו עשו לך כי האמת כן הוא כי מה אנו ומה חיינו כצל עובר ומה כולים לעשות לנו רק ליקח מאתנו כחלת שדה וכרם וכדומה ולכן אומרים לו ית' שעיקר המלחמה שייך לו ית' והתקנה מה שאומרים כן הוא כי אין לנו במה להלחם כי אין לנו מעש"ט וצדקות ותורה כ"כ להלחם בהם ולכן אומרים לא לנו המלחמה כ"א לשמך כו' והנה מצורע פי' מוציא רע כ"כ בס' ולפי דרכינו הנ"ל קאי על מי שמצער א"ע על גלות השכינה ורוצה שיהי' מפלה לרשעים ואפיקורסים ולבער הקוצים מכרם ה' צבאות בית ישראל ומתפלל אליו ית' ומטהר א"ע לכבוש כל תאוותיו כדי להכניע בזה כוחות הטומאה והס"א לבער להוציא הרע מכרם ה' אמר הכ' עצה לזה זאת תהי' תורת המוציא רע ביום טהרתו כו' לבער הקוצים והובא אל הכהן ע"ד הנ"ל אלקיכם כהן הוא שיביא המלחמה אליו ית' ע"ד הנ"ל שיאמר ויתפלל לפניו ית' שלו שייך המלחמה וז"ש והובא הדבר אל הכהן שהדבר בשביל קנאת שמו ית' וז"ש במדרש עפ"ז הה"ד אזכרה נגינותי בלילה עם לבבי כו' וסוף דבריהם ע"ז יריע אף יצריח על אויביו יתגבר:

אחרי מות

[ליקוטים]

אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו הכפל כי באמת הצדיקים מוסרין נפשם בכל עת לו ית' רק בבחי' רצוא ושוב ובני אהרן הי' איזה דבר המעכב אחר שיהי' להם דביקות גדול בו ית' מלחזור הנשמה בתוך הגוף ונמצא התחלת המיתה הי' כמו אצל שאר צדיקים בהדביקות רק אח"כ נמשך מיתה אמיתיות וז"ש אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' כדרך הצדיקים וימותו נעשה אח"כ באמת מיתה שלא חזרה נפשם לגופם.

בא"ע בענין השני שעירים ייע"ש שאמר מתיבה שאחר עזאזאל כשתהי' בן ל"ג תדעהו וכתב שם ג"כ ענין שתי צפרים של מצורע שאחד משלח על פני השדה י"ל שמרומז בו כי כשהחיצונים חוטפין מהקדושה עושין משדה שקר כידוע שמרחיקין רגל הה' ונעשה קו"ף ומאות ד' נעשה רי"ש ואנו צריכים לחטוף מהם זה ולעשות משקר שדה וזה ענין ושילח את הצפור החי על פני השדה וכן מ"ש כאן והשעיר לעזאזאל יעמד חי הענין כי בחי' ברית נקרא חי ויש שם ל"ג מע"ב שמות כתיב בק"ש על תיבת בשדך והוא וח"י וע"י שם זה ניצולם מהמקטריגים ושאר ענינים ויצה"ר וז"ש והי' כל הנשוך והביט אל נחש שמבין ומביט מה שעשתה לו הנחש וחי יכווין שם וחי והנה מדבר הוא מקום שאינו

ישוב מהקדושה רק מקום נחש שרף ועקרב הקליפות וצריך לעשותה שדה ולכן כתיב שם וח"י בק"ש על תיבת בשדך שע"י שם זה נעשה שדה דאל"כ הי' מדבר ארץ לא זרוע ושם זה מורה על יסוד שנקרא חי ואות ו' משם זה מורה כי יסוד הוא מדה ששית ולכן נשלח השעיר במדבר לעשות ממדבר שדה וזהו מרומז בהא"ע תיבה שאחר עזאזאל הוא יעמד חי כנ"ל גם "יעמד ח"י ר"ת ג"כ חי וז"ש כשתהי' בן ל"ג כו' כי שם זה הוא השם ל"ג כנ"ל.

קדושים

במד' קדושים תהי' כי קדוש אני ה' זשה"כ כי כאשר ידבק האזור במתני איש כן הדבקתי לי בית ישראל כו' נקרא קדוש וקרא קדושים לישראל כו' הנה פי' רש"י פרשה זו נאמרה בהקהל כי כתיב דבר אל כל עדת כי עדת הוא אותיות דעת שהוא לשון התחברות כידוע כי הדעת הוא הממוצע בין המחשבה לעשי' שמתחילה נופל הדבר במחשבתו לעשות ואח"כ מתבונן במעשה זו איך תהי' העשי' וזהו מדת חכמה ובינה ואח"כ כשיגמר בדעתו ענין העשי' באיזה אופן תהי' זהו בחי' דעת ואח"כ עושה המעשה נמצא שהדעת הוא ממוצע בין המעשה להמחשבה וידוע שהממוצע כולל שני הקצוות וזהו בחי' יעקב שממוצע בין מדת אברהם ויצחק וכמ"ש במ"א שיעקב אותיות יו"ד עקב שמחבר הכל ולכן אמר ר' עקיבא ע"פ ואהבת לרעיך כמוך זהו כלל גדול בתורה כי עקיבא אותיות יעקב מדתו התחברות כנ"ל וע"י ואהבת לרעיך כמוך הוא התחברות ויעקב הי' רוצה בשלום ולא הי' מסכים בהריגת אנשי שכם כמ"ש עכרתם אותי להבאישני ביושב הארץ כו' וידוע שממעשה זאת הריגת שכם נתגלגל מיתת תלמידי ר"ע ואמרו ז"ל שמתו על שלא נהגו כבוד זה בזה ולא הי' בניהם התחברות כנ"ל וטעם שמתו בין פסח לעצרת הוא כי בימי הספירה צריך האדם לתקן מדותיו שיהי' נכללים זה בזה כמ"ש במ"א שממשיכים כללות המדות בחי' עומר לגולגולת וכמ"ש ע"פ וספרתם לכם ממחרת השבת ששבת הוא בחי' שאין להשיג כמ"ש מתנה טובה יש לו בבית גנזי כו' ושם שורש המדות בכללן שהשבת כלל לימי השבוע בחי' זי"ה ומשם תמשיכו הארה בימי הספירה לתקן המדות כל מדה ומדה ולכלול כל מדה עם שאר המדות בשורשן נמצא שספירת העומר הוא מורה על בחי' תיקון והתחברות המדות ולרמז ואהבת לרעיך כמוך לרעיך גי' עומר עה"א לרמז הנ"ל שעומר מורה ג"כ על התחברות והתכללות וכן ואהבת לרעיך הוא כלל גדול בתורה כי באמת כשהם מתקנים מדותיהם יש להם אהבה והתחברות וזהו עיקר עבודת האדם לתקן מדותיו ואמרו ז"ל אתם קרואים אדם כי אדם עה"א והכולל גי' מדה שמדה גי' מ"ט שז' מדות כ"א כולל מחבירו גי' מ"ט כשמחזק מדותיו

נק' אדם שגי' מדה כנ"ל וז"פ אדם עה"כ גי' עומר שמורה כנ"ל שיתקן בימי העומר את ז' מדותיו שע"י תיקון המדות נקרא אדם ותיקון המדות כבר אמרנו שהוא ע"י שממשיך בחי' עומר לגילגולת בחי' עומר עשירית האיפה בחי' יו"ד שבשם הוי' ששם בחי' כללות המדות והתחברותם זע"ז בשורשם ולכן תלמידי ר"ע שלא נהגו כבוד זה בזה ולא הי' להם התחברות מתו מפסח ועד עצרת שאז מורה על התחברות כנ"ל מדת יעקב וכרברי ר"ע שאמר ואהבת לרעיך כמוך הוא כלל שבתורה שמתחברים ענפי הקדושה זע"ז וז"ש המד' ע"פ דבר אל כל עדת בנ"י קדושים תהי' כנ"ל שעדת אותיות דעת בחי' ממוצע שכולל מחשבה והמעשה עי"ז נמשך מחכמה שבמוח לכל האברים כמ"ש לעיל אמר המדרש ע"ז כאשר ידבק האזור במתני איש שהאזור הוא ג"כ ממוצע באמצע הגוף כן הדבקתי בית ישראל שממשיכים ממקור הקדושה לבחי' התגלות כמ"ש לעיל ועיין לקמן ע"פ לא תקיפו פאת ראשיכם: ן

ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך דהנה אמרו ז"ל דיו לעבד שהוא כרבו וכן יש צדיקים הגדולים שמה שסובלין גלות אינו כלל בשביל עצמו כיון שהוא מנוקה מכל עון הי' ראוי להיות בשלוה שאין יסורין בלא עון רק מחמת זה דדי לעבד שיהי' כרבו יש לו ג"כ יסורין רק אל תאמין בעצמך לאמר שיסורים שלך הם רק מחמת זו דדי לעבד כי צריך אדם לדעת ולדמות שאם הי' הוא בתכלית השלימות הי' מכריע כל העולם לכף זכות וז"ש אין חולה מכם עלי שהשכינה אומרת שאין בהם איש כזה שלא יהי' היסורין שלו מפאת עצמו רק עלי כנ"ל מטעם דיו לעבד שיהי' כרבו וז"ש ובקצרכם את קציר ארצכם לשון קצירי ומריעי יסורין לא תכלה פאת שדך בקצריך שלא תנוח מלשוב בתשובה רק מיד לומר שאינך צריך לזה כי אתה מבחי' המעולה הנ"ל רק לא תכלה ולא תניח מלתקן תמיד פאת שדך הוא שורש נשמתך הטהורה שדה עליונה.

וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט הנה כתיב שוב נא וראה ופקוד גפן זאת הנה זאת ידוע שפי' מלת זאת על בחי' מלכות בחי' נוקבא בחי' כנס"י ולכן גפן זאת גי' ישראל ע"ד שכ' כי כרם ד' צבאות בית ישראל כי כרם גי' יו"ד הויות יו"ד מדות שישראל ממשיכים בכל מדה התגלות אלקותו ית' כמ"ש לעיל והנה כתבנו לעיל שצריך לכלול כל מדה בחברתה ולתקן כל המדות שיהי' נכללים זה בזה ותהי' כל מדה רק להתנהגותו בעבודתו ית' וז"ש כרמך לא תעולל מלשון עוללים ויונקים לשון קטנות שלא יהי' קטן בעיניך שום מדה ומדה מעשר מדות המרומזים במלות כרם שגי' יו"ד הויות שמשם בחי' יו"ד מדות ולא תתנהג במדתך בשטות והבלי עוה"ז בקטנות השכל שבזה אתה מקטין ומעולל המדות בחי' כרם הנ"ל ומקלקל אותם ופרט כרמך פרט של המדות לא

תלקט שלא תפריד שום פרט מפרטי פרטיות המדות משורש שורשם קדושה המדות בחי' עומר לגולגולת עומר עשירית האפה כנ"ל שלא תתנהג בשום מדה בשטות והבלי עוה"ז שבזה תפריד המדה זאת מקדושתה שורש המדה בכללותם בקדושה עליונה הנ"ל לכן פרט כרמך לא תלקט רק תתקן כל המדות כנ"ל:

לא תקיפו פאת ראשיכם הנה כ' בס' ענין גלות מצרים הי' שפרעה הי' יונק מאחורי העורף ולא הי' מניח שתתפשט השפע מבחי' מוח עליון ללב הענין כי ית"ש חלק מחכמתו ליריאיו עמו ישראל שנשמותיהם חלק אלקי ממעל נמשכו מחכמה עליונה ומקום משכן נשמה באדם הוא במוח שבראשו ומשם מתפשטות ללב ולכל האברים והצדיקים לבם ברשותם ואין הלב חושב רק כפי חפצה של הנשמה שבמוחם לחשוב בה' ית"ש ובתורתו ובמצותיו ובמעש"ט ולתקן כל מדותיו לה' ואינו הולך אחר תאוות הלב כפי הנפש הבהמיות כי נשמתו חלק אלקי שבמוחו מולידה לו רוח דעת ויראת ה' על ידו שמשעבד כל אבריו לו ית"ש ונעשה מרכבה לו ית' ומתגלה בו השראת הקדושה חלק אלקי הנ"ל כי מתפשטות הקדושה לכל הגוף וכל שיעור קומה שלו לאחוז במקור שורש נשמתו כמ"ש כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו כמו חבל הנמשך ויורד מלמעלה למטה שראשו א' אחוז למעלה וקצה החבל יורד למטה לגוף האדם אבל כשח"ו האדם פוגם את מעשיו ואינו הולך אחר מחשבות ועצת הנשמה שבמוחו אז עושה מסך מבדיל בין הנשמה שבמוחו ואינו מתפשטת ללבו שהגם שמבין ומתבונן בגדולתו ית"ש ויודע שטוב הוא העצה לעשות רצוני ית' כנ"ל מ"מ נפש הבהמיות שבו ותאוות לבו גוברים ואין לבו ברשותו והלב חושב בתאוות וחומריות ואינו יכול לדבק בו ית"ש ומפסיק חבל ההמשכה הנ"ל כמ"ש כי עוונותיכם מבדילים בניכם לבין אלקיכם וכמ"ש כי עוונתי עברו ראשי ואינו מרגיש בנפשו כלל השראת חלק אלקי שבו כי אינה אצלו בהתגלות רק בהסתר והעלם למאוד ומסכים מבדילים ומסתירים אותה מלהאיר אורה בכל אברי הגוף והנה זה הענין הי' במצרים שהוא לשון מצר וגבול ומסך מבדיל שלא הניחו אותנו לעבוד אותו ית"ש ושתתפשט השפע מנשמה שבמוחם ללבם ואברים שבהם כנ"ל ועי"ז הי' פרעה יונק השפע מהעורף ע"ד שכ' במ"א שהעורף הוא מקום מיצר שבין המוח ללב שע"י שהפריד אותנו מעבודתו ית' ונעשה פירוד בין מוח ללב לא הי' הולכת השפע דרך חבל הנ"ל יעקב חבל נחלתו כי נעשה פגם באמצע בחי' חבל הנ"ל ע"י מניעת העבדות לו ית' ולכן הי' יונק הוא השפע ועשה ית' לנו ניסים ונפלאות ויוציאנו ה' ממצרים ביד חזקה כו' ויצאה נפש אלקות הנשמה שבמוחם ממאסר המסכים המבדילים ונתפשטה בלבם כוחות כל גופם עד שקבלו התורה שפסקו זוהמתם ופתח ית' אנכי ה' אלקיך אשר

הוצאתיך מאמ"צ כי יצמ"צ הוא שורש התחלת עבדותו ית' שבלעדי זאת לא הי' אפשר ע"י המסכים המבדילים הנ"ל ולא הי' הלב נמשך אחר עצת המחשבה שבמוח ועפ"ז נבין מה שקרא שלמה ע"ה את הרשע בספרי' כסיל הגם שיהי' חכם גדול בכל החכמות וגם בחכמת התורה מ"מ כיון שאין החכמה נמשכת ללבו ולאברים נקרא כסיל כיון שאינו חכם בלבו להתנהג בחכמתו והנה ית' עשה צינורות שתלך החכמה מהנשמה שבמוחו ללבו והצינורות הם השערות הראש כי כ' בס' שהשערות הם חלולים והוא לשון שער ופתח ודרך שם הולכות כח הנשמה שבמח ושערות הראש הולכים עד נגד הזקן ושערות הזקן הולכים עד נגד הלב ובזה נמשכת החכמה מהמח עד הלב כנ"ל וז"ש כאן לא תקיפו פאת ראשיכם שלא תגרמו בעוונות שיהי' מסך מבדיל בין המוח ללב שתקיפו ותמנעו מסך מבדיל ח"ו סביב המוח כאמרם ז"ל העבירה מלפפתו כו' שלא יתפשט כח הנשמה דרך הצינורות שהם השערות ללב לא יתגרמו כן רק שתראו לעובדו ית' ושתתפשט כח הנשמה אלקות בכם שתרגישו את החלק אלקי שבכם וז"ש קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם ולהבין מלת אני כיון שמשה אמר זה לישראל כמ"ש דבר אל כל עדת בנ"י קדושים תהיו כו' הי' לומר כי קדוש ה' אלקיכ' רק ע"ד שכ' במ"א שקודש הוא שם דבר של הקדושה בחי' חכמה עליונה וקדוש הוא שם התואר על התגלות הקדושה כמ"ש איש קדוש עובר עלינו כו' וכן מלת אני מורה על התגלות הקדושה לאחרים כמ"ש ראו עתה כי אני אני הוא כי כשאינו מגלה עצמו לאחר אין שייך לומר אני וז"ש קדושים תהיו כתיב קדשים בלא ו' מורה על מדת חכמה כנ"ל מקור הקדושה משם תמשיכו כנ"ל שצריך להמשיך מחכמה שבמוח ללב עד שיבוא להתגלות הקדושה קדוש ואני כנ"ל ותרגישו את חלק אלקי שבכם וכ' במ"א שאלקיך ואלקיכם מורה על החלק אלקי שבכל אדם וז"ש כי קדוש אני ה' אלקיכם שבחי' אלקיכם השראת הקדושה שבכם יבוא להתפשטות לכל כוחות שבכם מדריגות קדוש אני כנ"ל כי לא יהי' מסך מבדיל ותרגישו האלקות שבכם ומ"ש י"פ אני ה' אלקיכם בפ' זו כנד יו"ד מדות שבכל מדה ומדה תתפשט הקדושה שבכל מדה שיתנהגו ישראל ימשיכו שם התגלות הקדושה:

הין צדק כו' כי עיקר באדם תיקון המדות בשלימות ואם הוא בטבע בעל חסד יתנהג לפעמים הפוך מדת טבעו להתגבר נגד עוברי רצונו ית' ולכן הארון הי' בו מדות שבורות להראות שמי שרוצה שיהי' ארון לתורה ותתקיים בו התורה צריך שמדותיו יהי' כולם שבורות פעם צריך להיות בטוב וחסד פעם בכעס וקנאה לנקום נקמת ה' ולקנא את קנאתו ופעם בגאווה שיגבה לבו בדרכי ה' ופעם בענווה ומי שאין בו כל אלו המדות אינו כלום והוא שפל בעבודתו ית' וז"ש הין גי' אדני רומז למדת גבורה שהאדם צריך להתנהג

בה רק צריך שיהי' בצדק ואיפה גי' אדני שהוא דין ושם אל שהוא חסד שלפעמים צריך להיות ממוזג במדות חסד ודין דהיינו מדות רחמים ויהי' ג"כ בצדק וזה נקרא מדת משפט כאמרם ז"ל צדיקים יצ"ט שופטם וז"ש לא תעשה עול במדה מדה גי' מ"ט נגד ימי ספירה שצריך לתקן המדות ומצוה לממני יומין ומצוה לממני שבוע כ"א לא יספור רק שבועות יהי' רומז רק לז' מדות ובאמת כל מדה כלולה מכל הז' וכן צריך לשבור כל התנהגותו במדותיו שיהי' מדות שבורות וכ"א יהי' כלולה מכל הז' ואיפה גי' ג"כ מלאכה כי ששת ימים תעשה מלאכה אותיות אל מכה גי' אדני ומורה חסד ודין משא"כ ש"ק שבו שבת אל מכל מלאכתו רק חסד אל לבד והנה שבת הוא למעלה מהזמן ולכן אין אומרים בו שהחיינו והגיענו לזמן הזה משא"כ ביו"ט אומרים זמן גי' מלאכה עה"כ כי הקדושה באה בזמן שגם בענין שהיא ע"פ הזמן יש ג"כ קדושה ולכן מלאכת אוכל נפש מותר ביו"ט מטעם זה ואנו אומרים והגיענו לזמן הזה הקדושה והחיות שיש בזמן אז והנה שם מה דהיינו הוי' במילוי אלפי"ן גי' מה גי' אדם שאמרו ז"ל אתם קרוים אדם כי באדם יש דם שנוטה לתאוות רק כשמצרף אלופו ש"ע דהיינו הוראת הוי' במילוי אלפין שגי' אדם נעשה הצטרפות הוי' ונעשה אותיות אדם שאלופו ש"ע שוכן בתוך הדם שלא יעבור על התורה ח"ו ברתיחות הדם ואח"כ הוא שם ב"ן במילוי ההי"ן הוא מורה שיעשה עי"ז בן להקב"ה ומילוי ההי"ן רומז שמקדש הה' חושים וה' מוצאת הפה וה' דברים שהשוו חכמז"ל את הנשמה לו ית' ומדמה צורה ליוצרה וידבק ה' תתאי שעלי' מורה ה' מוצאת הפה לה' עילאי שמורה על הה' דברים ששוה צורה ליוצרה וז"ש קדושים תהיו כי קדוש אני וכ"מ שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה כי באותיות קדושה יש אות מכל ה' מוצאות וזה מורה שיקדש ה' מוצאת הפה ובזה יקדש ברית המעור שמכוונים יחד:
(לקוטים)

קדושים תהי' כי קדוש אני כו' ע"פ הפסוק אשה כי תזריע וילדה זכר אחז"ל כשאשה מזרעת תחלה יולדת זכר ופי' המפורשים כי אז זרע הזכר גובר כי הוא עליון על זריעתה והעליון גובר והנה מכל דברי חז"ל נוכל ללמוד עבודתו ית' כי כן כוונו בדבריהם הקדושים שיהי' נכלל בהם דרכי עבודתו ית' והכה כתבנו בדרוש פסח על ענין קודש וקדוש שמצינו בכתובים ולענייננו כי ידוע שיש בחי' דו פרצופים כמ"ש בספרים שהדל"ת הוא מורה על נוקבא דלית לה מגרמה כלום והיא רק מקבלת וזהו מורה אות ד' על דלות המקבל ואות ו' צורתו דוגמת צינור מורה על המשפיע והנה תיבות קדוש שאות ד' הוא קורם אות ו' מורה על אתערותא דנוקבא מקודם שמבקש זאת הדבר ואומרת שהוא בבחי' דלות לרחם עלי' ולהשפיע לה ודוד המלך ע"ה שהי' מדתו מבחי' נוקבא

כידוע אמר כי עני ואביון אני ותיבת קודש מורה במה שאות ו' קודם אות ד' אתערותא של המשפיע קודם והנה ית' עשה כביכול לעצמו שיקבל תענוג מעם קרובו ישראל וכביכול כאילו הי' חסר זה התענוג ומהנה עצמו לקבל מעם קרובו ישראל ע"ד שאחז"ל ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים נמצא מכנה ית' אותנו למשפיעי' לו וז"ש ואנשי קודש תהיון לי שתהיו אתם במדריגות קודש שהו' קודם לד' שכביכול אתם תשפיעו לי התענוג אבל באמת הגם שי"ת מכנה עצמו למקבל עכ"ז אנו צריכים לידע שכל השפעות מאתו ית' אפי' השפעות זאת הקדושה שנוכל לגרום התענוג לו ית' והעיקר שנעורר את עצמינו להיות כלים לקבל השפע שמשפיע לנו וזהו מורה תיבת קדוש וז"ש קדושים תהיו כי קדוש אני קדושים תהיו בבחי' קדוש שהד' קודם הו' מורה שתבקשו מאת ה' לרחם על דלותכם ולהשפיע לכם וזהו אתערותא דלתתא קודם ואמר אח"כ כי קדוש אני ה' שתלמדו ממנו שאני עושה עצמי בבחי' קדוש לקבל מאתכם (עיין בפ' ויקרא בליקוטים מה ששייך לכאן)

ובמדרש ע"פ זה הה"ד ישלח עזרך מקודש ומציון יסעדך כל הטובות וברכות ונחמות שהקב"ה עתיד ליתן לישראל אינם אלא מציון כו' כי כ"מ שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה לכן מביא המדרש כאן ענין ציון שגי' יוסף בחי' ברית וכשמתקנים הברית באים כל הטובות ואז עזר ע"י הזרע וז"ש ישלח עזרך מקודש

קדושים תהיו שקדושים הצדיקים יהיו שיחי' ויהי' להם הוי' בעוה"ז:

אמור

את לחם אלקיהם הם מקריבים והיו קודש נקדים לפרש מה שאומרים על יד בן ישי בית הלאמי קרבה אל נפשי גאלה להבין זה מה לנו בזה אם הוא בן ישי ומבית הלחמי ועל ידו יהי' הגאולה או ע"י אחר והגם שבאמת תהי' הגאולה ב"ב ע"י בן ישי בית הלחמי מה הסיפור רק הענין ע"ד שכ' במ"א על ענין יעקב שאח"כ נאמר לו לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל כי מתחילה הי' בבית לבן שהי' לו שם צער גדול כמו שאמר אח"כ הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני והי' תחת ממשלת לבן בביתו וארמי אובד אבי ביקש לעקור את הכל ולבן החליף משכרתי עשרת מונים והי' לו זה שפלות שיהי' הוא בבית לבן ופרנסתו על יד נכסיו של לבן ולכן הי' נקרא יעקב לשון עקב שהי' עובדו ית' בבחי' עקב בעשיית המצוה כפשוטו ולשמור עצמו ממעש"ר שלא ללמוד ממעשי עשו ולבן ויעקב לשון הכנעה שהי' בעצמו בהכנעה גדולה כי ידע שעבודתו בבחי' עקב הנ"ל אח"כ הי' כבר בא בעת שיתגדל ויהי' מלך וראש ויהי' לו טובת גדולות והנה כתיב לפני כבוד ענווה כי קודם הטובות יש מניעות ומלחמת כי יש מקטריגים ע"ז

והצדיקים תחלתן יסורין וסופן שלוה ולכן הי' לו מלחמה עם המלאך ואח"כ אמר לו לא יעקב יאמר עוד שמך שלא תעבוד עוד בבחי' עקב הנ"ל רק ישראל יהי' שמך אותיות לי ראש במוחין גדולים חכמות עליונות ע"ד שאנו עתידים לקיימם המצות לעתיד שאחז"ל עתידים מצות בטילין לעתיד וכ' במ"א שלא נצטרך לקיימם בגשמיות רק בדרך רוחניות כמו שהיתה התורה קדמה אלפיים שנה לעולם וכל המצות כתובות בה הגם שלא הי' אז שום גשמיות ומוכרח שהמצות מציאות יש לקיים אף בלא גשמיות וע"ד שבקשו המלאכים את התוה"ק וגם כפשוטו לי ראש שיהי' ראש ושר כמו שהי' אח"כ אבל יעקב לא הי' כוונתו לזה שיהי' הוא ראש רק שיהי' ית"ש שר ומושל והי' כוונתו ומגמת רצונו לזה והי' צירוף ישראל ישר אל שאל ית' יהי' השר ומושל והנה שם אל ידוע שהוא מדת חסד אל כל היום אך פי' תי' אל הוא ג"כ לשון חוזק וגבורה מלשון אילי הארץ וזהו ע"ד כי גבר עלינו חסדו שהחסד יתגבר להכניע כל המונעים מלהשפיע החסד ההוא ושם אל הוא הראשון מי"ג מדה"ר י"ג תיקוני דיקנא שאמר בזוה"ק שערא דדיקנא קשישין אינון לאכפייא דינא הפי' כנ"ל לאכפייא דינא המונעים והמסכים המבדילים מלהשפיע החסדים עליונים מי"ג מדה"ר ת"ד ולכן בדוד מצינו כתיב בו והוא אדמוני עם יפה עינים וכ' בס' שהשטן שמח מאוד כשנולד אדמוני אמר שהוא מסטרא דילי' אדמוני אבל אח"כ הי' להיפוך שהכניע כח השטן והענין שהי' אדמוני למה עשה ית' באמת כך רק דוד ידוע שהוא בחינתו הי' מדת מלכות כי על ידו נתפרסם כבוד מלכות שמים והמלכות צריך להנהגה זאת שיהי' בו ג"כ מדת גבורה וזהו עיקר הטובה כי אם מתחסד ועושה טובה לאחר ואין להטובה ההוא שלא יטלנו אחר וכדומה אז אין הטובה בשלימות וז"ש אדמוני מורה גבורה אבל הגבורות לצורך החסדים לישראל וז"ש עם יפה עינים בחי' עיני ה' משוטטות בכל הארץ עוב עין הוא יבורך שהגבורות הי' לצורך חסדים הנמשכים מטוב עין עיני אשגחותא עינא פקיחא וזהו הענין הנ"ל שהי' בן ישי גי' ש"ך ש"ך דינים הידועים והדינים הי' להמשיך השפעות מי"ג מדה"ר כנ"ל בבחי' שם אל הראשון מי"ג מדה"ר וי"ג מדה"ר שורשם ג' הויות כידוע ששם הוא כולל' שכל אות מג' הויות אלו כולל הוי' א' ולכן כל מיני השפעות טובות נקראים בשם לחם שגי' ג' הויות שמשם נשפע כל הטובות ולחם אותיות מחל שנמשך משם מחילה וסליחה גם הוא אותיות לוחם מורה מלחמה הנ"ל להתגבר על כל מניעות שמונעים השפע וז"ש שעת אכילה שעת מלחמה התגברות הנ"ל על המונעים השפעות הכוללת בשם לחם וגם לחם אותיות חלם חלים מלשון הדר חלים שבריאות ורפואה נמשך משם ואותיות חומל וחולם שהנקודה על האות מורה על השפעות עליונות הנשפעים לישראל וז"ש על יד בן ישי מדת גבוה ש"ך דינים גם ישי גי'

י"פ אל עם יו"ד כוללים שיהי' הדינים בבחי' שם אל הנ"ל להתגברות החסדים הנשפעים מג' הויות גי' לחם וז"ש בית הלחמי והגאולה שתהי' ב"ב סהי' בבחי' זו והנה עומר ג"כ גי' ש"ך עה"א גי' ישי וכנ"ל וז"ש עומר התנופה גי' ישראל ישר אל הנ"ל בחי' שם אל וז"ש אח"כ והקרבתם "מנחה "חדשה "לה' ר"ת לחם שע"י הספירה שמתקנים המדות נמשך מבחי' עומר לגולגולת כמ"ש במ"א כל מיני השפעות והגם שאין אתנו יודע עד מה מכוונת הספירה ותיקון המדות עכ"ז נתקן הכל בעזרתו ית' כמ"ש אשר קדשנו במצותיו ואין אומרים אשר קדשנו בעשיית המצוה להורות שהקדושה במה שציוונו הגם שאין עשי' בבחי' הנ"ל עכ"ז נתקן הכל וז"ש בכהנים את לחם אלקיהם הם מקריבים ע"ד הנ"ל שלחם כולל כל טוב מג"ר:

והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן במד' הה"ד מה יתרון לאדם כו' שיעמול כו' ר' לוי אמר כל מה שבריות מסגלין מצות ומעש"ט בעוה"ז דיין שי"ת מזריח להם השמש דהנה אין לתלות שום דבר במנהגו ש"ע וסדרו רק הכל בהשגחה פרטיות בכל עת ורגע כי באמת תנאי התנה הקב"ה עם מ"ב נמצא כל הטבע מוכנע תחת תנאי זה שתולה התנאי בהשגחתו הפרטיות על כל מעללי איש ומצעדי גבר לכן אחז"ל שכשבא לילה הי' אדה"ר אומר אוי לי שזהו בשביל עוונתי כו' אף שבוודאי גם מקודם הי' יודע סדר הילוך המזלות ומשטרי הרקיע עכ"ז לא תלה במקרה וכן אמר משה בקר ויודע כו' ופי' רש"י מי שהבדיל בין ערב לבוקר כו' כן ויבדל אהרן כו' הורה בזה שהכל בהשגחתו כמ"ש המחדש בטובו בכל יום תמיד מ"ב כמו שברא העולם בחסדו כן בכל עת כמ"ש לעושה אורים גדולים כל"ח שבכל עת הוא חסדו הגדול לחדש מ"ב ובמה מחדש ית' עולמו ע"ד שאמרו ז"ל נמלך בנשמותיהם של צדיקים כו' שלקח מהם כביכול תענוג לחדש עולמו כן בכל עת וז"ש המד' אח"כ כל מה שהצדיקים מסגלים מצות ומעש"ט דיין שהשי"ת מחדש פניהם כגלגל חמה כו' כי על ידם נתחדש האור בכל יום תמיד כנ"ל ונמצא הם גורמין לאור ולכן מגיע להם זה בשכרם שיהבק פניהם כגלגל חמה וגם הם גורמין אור הרוחני לנשמות ישראל שמה שאיש מישראל עושה איזה מצוה בהתלהבות או תפלה ותורה כראוי הכל ע"י הצדיקים שממשיכים קדושה לעולם וממשיכין שע"נ שנמשכים משם אל"ף למ"ד שגי' פנים עה"א והכ' וב"פ אלף למ"ד נגד ב' פנים כידוע שתרין תפוחין קדישין הם שע"נ שלכן מגיע להם ש"י עולמות בשכרם נגד י' פנים א"ל שבכל מדה ממשיכין הקדושה וזהו ענין ספירת העומר שעומר גי' ש"י בחי' שם הנ"ל הראשון מי"ג מדה"ר ולהמשיך הי"ג מדה"ר ממקורם בחי' עומר לגולגלת שמשם נשפע השכל להמוח מבחי' גולגולת להמוח להמשיך משם וז"ש וספרתם לכם לשון בהירות יאמר

מיום הביאכם את עומר כנ"ל להמשיך משם לזי"ה ולתקן כ"א מישראל את מדותיו שהם ז' מדות וכ"א כלול מז' ומ"ט ימי הספירה לזכות לבוא לבחי' שער הנו"ן שנזכה לעתיד ויהי' תספרו חמשים יום וז"ש והבאתם את "עומר "ראשית "קצירכם ר"ת הם הר"ת של "קבל "רנת "עמך שגי' ש"ע כנ"ל נגד הנהורין שנמשכים משם אלף למ"ד הראשון מי"ג מדה"ר ולהביא כל הז' מדות שנמשכים משם להביא הכל אל הכהן בחי' קדושה ע"ד אלקיכם כהן הוא ולשעבד כל מדותיו לה' לבדו וז"ש ז"ל הבל שאין בו חטא ול"א קול שאין בו חטא רק רמזו לתקן כל היו"ד מדות בבחי' הבל שאין בו חטא ועי"ז ימשיך משע"נ כי י"פ הבל גי' ש"ע וז"ש במד' שם שאין נותנין לו ית' אלא שכר הרוח כמ"ש מה יתרון לאדם שיעמול לרוח כי השע"נ נמשכים בכל היו"ד מאמרות ובכל מאמר נעשה בחי' הבל וי"פ הבל כנ"ל גי' שע"נ וז"ש שם עוד במדרש שבועות חוקות קציר ישמור לנו מרוחות וטללים רעים אימתי בז' שבועות שבין פסח לעצרת כנ"ל שאז ממשיכים ממקור י"ג מדה"ר ולתקן המדות ולהמשיך לכל מדה הארה ולהמשיך הארה לד' יסודות מד' אותיות הוי' שמשם ממשיכים "אהבה "ויראה "מצוה "תורה ר"ת אימתי וז"ש מאימתי קורין את שמע כו' הכהנים נכנסין לאכול בתרומתן כו' שע"י אכילתן תרומה הי' מעבירין החשכות המסכים המבדילים בהמשכת האור משם הוי' וממשיכי' הקדושה משם הוי' ובא משם אהבה יראה תורה מצוה כמ"ש וינזרו מקדשי בנ"י ולא יחללו את שם קדשי אשר הם מקדישים לי שממשיכים הקדושה משם הוי' ב"ה לעמו ישראל:

בהר

ענין שמיטה להר סיני י"ל דהנה השי"ת חתם הבריא' בטוב הוא שם הגושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא הר"ת מאת השמים ואת הארץ שגי' טוב וצריך כל אדם להפוך מדותיו לטוב והנה העיקר הם ה' מדות ג"ג תנ"ה כי יסוד ומלכות הם הכללות וה"פ טוב גי' אלקים עה"כ שע"י שיהפוך כל מדותיו לטוב ממתיק שם אלקים והנה בקידוש של ליל שבת בויכולו יש ה"פ אותיות ו"י וצריך להפוך הה"פ ו"י ולעשות מהם ה"פ טוב ולכן אין לקרות אותיות ו"י בויכולו בפירוש רק כמו בחטף כי באמת בשבת נמתק הכל ונכלל הכל בטוב ולכן מכל השבתות שבששה שנים עושין שנה שלימה שמיטה שנקרא שבת כי בכל שנה נ"ב שבתות ונמצא בששה שנים שי"ב שבתות ונ"ב שבתות של שמיטה עצמה נמצא שס"ד שבתות להמתיק השס"ד ימים שבכל שנה משא"כ ביום כיפור לית לי' רשות לאסטוני וא"צ להמתיק ומכל השבתות של ז' ימי שמיטה שהם ג"כ שס"ד שבתות עושין יובל להביא הכל לאחדות ולהמתיק הכל ולכן שמיטה גי' שס"ד לרמוז שאז נמתקו השס"ה ימים שבכל השנים והנה הספירה הוא כדי לטהר נפשות

עמו ישראל מזוהמתן ומטומאתם ולהבין זה וכי זה דרך סגולה שע"י שסופרים נטהרים ובאמת אנו רואים בני אדם שהגם שסופרים לא זו שאין נטהרים ממה שעבר רק אפי' אין פורשים עדיין מטומאת החטא רק הענין שימי הספירה ימי תשובה שיש נו"ן שערי תשובה ואנו סופרים לבוא לשער הנו"ן וכתיב עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום שיום החמישים רומז לשער הנו"ן שהוא אחר שבעה שבועות נמצא הוא שמיני להם ולכן אז נמתקו כל הדינים וכל החולים נתרפאו בסיני כי משם ממדה שמינית בא רפואה והמתקת הדינים ואז אמר ית' אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מאמ"צ כמו שמפורש ביחזקאל שאמר ית' לישראל במצרים איש את גלולי מצרים השליכו ואח"כ עשו תשובה ונעשה אנכי גי' אלף שנמתק האף ונעשה אנכי ולכן בק"ש על תיבת אף נכתב שם וה"ו שם החסד והנה בימי הספירה שהם ימי התשובה ג"כ ממתיקין הכל ומטילים הדינים על שונאי ישראל ופועלים במ"ט יום שיהי' רשע מט לפני הצדיק ולא להפוך ח"ו ומ"ט גי' לב טוב לעשות לעצמו לב טוב לקבלת התוה"ק וכן יובל עה"כ גי' לב טוב מורה שע"י לב טוב בא לעלמא דחירות שיובל מורה עליו שמשם נמתק הכל וכן שבת מורה על עלמא דחירות לכן אין עושים בו מלאכה ולכן כתיב כאן בהר סיני שעליו הי' קבלת התורה מורה ששמיטה וההכנה לקבלת התורה שהם ימי הספירה הם ענין א' להמתיק הכל כנ"ל ולעשות לעצמו לב טוב כנ"ל:

בחוקתי

אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם הנה ית' נתן לנו מצות שיש להם טעם וחוקים הם בלי טעם ולמה עשה ית' כן להורות לנו עבודתו כי הנה המצות שיש להם טעם יש הנאה למקיימים אותם מטעמי המצות שמתוקים מאוד בפשוט' וסודם ויש צדיקים שנהנים כשעושין המצוה כי טועמים טוב דביקותה בשורשה ובאים ע"י המצוה לטעם מנועם ידידות עריבות דביקותו ית' ולמד אותנו ית"ש שעיקר העבדו' צריך לראות לבוא למדריגה זאת לעשות כל המצות רק בבחי' חוקים בלא טעם כלל רק גזרת מלך על עבדיו והגם שיודע איזה טעם על המצות שיש להם טעם לא ישים מחשבתו בעשיית המצות על הטעמים שמבין לבד כי בזה נותן קצבה וגבול בעשיית המצוה כיון שאין כוונתו רק עד מקום שחכמתו מגעת רק כשעושה בבחי' חוקים בלי טעם הוא בבחי' אמונה שלימה אין שיעור וערך כי מאמין שהוא אינו יכול להשיג בחכמתו והוא למעלה מהשגתו כי אין שיעור וערך ולכך נתן ית' קצת מצות שיש להם טעם וקצת חוקים בלי טעם כי מתחילה ע"י טעמי המצות ומתוקתם ירגיל א"ע לעבודה ע"ד חנוך לנער ע"פ דרכו שנותנים לתינוק אגוזים ושאר דברים כדי שילמוד ויבוא לתכלית הלימוד

וידע שהתכלית הוא הלימוד בעצמו ולא ישים כוונתו כלל על הדברים הקטנים האגוזים וכדומה שנתנו לו בזמן הקודם כי מבין שהלימוד בעצמו תכלית טוב מהכל כן הענין הזה ע"י שנרגיל עצמינו לעבודתו ית' וקיום מצותיו בהטעימנו טוב טעם נועם מצותיו הן בטעמים הנחמדים ומתוקים הן בהתקשרותינו בדביקות נועם עליון ע"י קיומם עי"ז נבוא אח"כ לקיים חוקים דהיינו שגם המצות שיש להם טעם לא נשים כוונתינו בטעמיהם ומתיקות נועם זיו העליון וגם אפי' בדביקות נועם עליון הנ"ל שאנו משיגים כי כיון שיש לנו השגה בו א"כ השגה זאת הוא בגבול ותכלית רק נשים עיקר כוונתינו בעשיות מצותיו אפי' שיש להם טעם נקיימם כענין חוקים בלא טעם כלל ושום השגה רק במדת אין וכבר כתבנו במ"א שעי"ז אנו ממשיכין מי"ג מדה"ר שאומר ית' וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון אחון את מי שאני רוצה ולכן י"ג מדה"ר אינון גיאות ה' כמ"ש כ"ז באריכות במ"א וכתבנו שהאבות חפרו והמשיכו כ"א ממקור י"ג מדה"ר וז"ש כאן אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו שענין החוקים תעשו זאת להליכה ודרך אשר תלכו בה בעבודתו ית' שאפי' המצות תשמרו במדריגת החוקים בלי טעם ורמז בר"ת "אם "בחקותי "תלכו "ואת ר"ת אבות כנ"ל שעי"ז ממשיכין מבחי' מקור י"ג מדה"ר שחפרו האבות וגם זה רמז באותיות בראשית שיר תאב שיר רומז לשנות האבות כמ"ש במד' ע"פ שיר השירים כו' ותאב אותיות אבות ותאב גי' י"ג פעמים שם אל שהאבות המשיכו מקור י"ג מדה"ר שהראשון שם אל בחי' חסד כמ"ש חסד אל כל היום ומתפשט החסד זה בכל הי"ג מדות והוא רומז י"ג פעמים שם אל גי' תאב כנ"ל שזהו תאב ית' בהאבות ששנותיהם הי' מנין שיר לקבל התענוג זה שימשיכו מי"ג מדה"ר ולזה היה עיקר הבריאה להטיב לנבראיו בהי"ג מדה"ר ולכן בראשית הוא אותיות שיר תאב כנ"ל וז"ש בזוה"ק אורייתא סתים וגליא בחי' מצות וחוקים הנ"ל כדי להרגילינו ממדריגות גליא למדריגת סתום מכל סתום ונעלם מכל נעלם וזהו שאחז"ל שיש יין המשומר בענביו הם חוקים של תורה שסתומים מאור בלי שום טעם ומשומרים ע"י הנגלה שבתורה הם המצות שיש להם טעם שנתן לנו ית' להטעימנו טוב טעם נועם ומתיקות וחמדת מצותיו ועי"ז נמשיך דעתינו לקיים חוקיו שהם בלי טעם ונמשיך הי"ג מדה"ר שהמשיכו האבות כנ"ל ויטיב לנו ית' בזכות' כמו שהמשיך משה בזכותם כמ"ש זכור כו' לאברהם כו' וכתיב אח"כ וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי כו' וז"ש במד' ע"פ וזכרתי את בריתי יעקב כו' הה"ד גפן ממצרים תסיע כו' מה הגפן זה שרביט אחד יוצא ממנו ומכבש כמה אילנות כך ישראל צדיק אחד יוצא מהם ושולט מסוף העולם ועד סופו כמ"ש ויוסף הוא השליט כו' המד' הזה מרמז לנו ג"כ על הנ"ל שהאבות המשיכו מבחי' גפן יין המשומר בענביו

שאין נראה היין כלל כן המשיכו האבות שיהיו טובות לישראל הגם שלא יהיו ח"ו הגונים ולא יהי' טעם להטיב להם יטיב להם ית' בלי טעם כלל מי"ג מדה"ר וכן כל צריק שהולך בבחי' אמונה ומקיים המצות שיש בהם טעם ומבין בדעתו שהמצות אלו הגם שמבין בהם טעם אין הטעם הזה מספיק ומשיג להבין רצון העליון ב"ה שרצון העליון אין להשיג כי לא איתא בעלמא כו' שיכול לעמוד על חכמתא דילי' ודי יכול לקיימא בי' וז"ש צדיק א' יוצא ושליט כו' הוא ע"ד הנ"ל שמקיים צדיק באמונתו יחי' שכל מעשיהו ועבודתו באמונה כנ"ל וכלל הענין הוא שחוקים שהם בלי טעם רק כענין רצון שרצון אין להשיג שאין טעם ברצון כי יש רצון בלי טעם עי"ז מעוררים רצון העליון להטיב לנו ג"כ בלי טעם רק נפשו אוותה ויעש וז"ש ואני תפלתי לך ה' עת רצון שזאת תפלתינו לעורר רצון העליון אלקים ברוב חסדך שעי"ז נמתק גבורו' אלקים בחסדים:

אם בחקותי תלכו כו' ואתמצותי כו' ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו. יש לדקדק דמאי זה לשון בעתם ואם כפירש"י הי"ל בעתכם גם לשון גשמיכם כאילו הגשם שלנו וכן לשון יבולה בארץ כאילו יש לה יבול מצד עצמה וכן לשון פריו ונראה דהכתוב מרמז כי אנו מקיימין המצות בגשמיות שנוטלין עור על תפילין וכדומה בכל המצות ובזה הענין המצוה צריכה לנו כי ע"י שאנו עושין מצוה בדבר זה נתעלה הדבר ההוא הגשמי אבל באמת המצוה ברוחניותה היא מצוה ואור בלעדינו כי נר מצוה ואין אנו צריכים להאירה רק אדרבא אנו צריכים להמצות כדרך הנושא חותם המלך שהחותם הוא חותם המלך בלעדו והוא צריך להחותם וכן ית' קדשנו במצותיו דייקא שע"י עשי' שאנו עושים בזה אנו מעלין ומקדשין הדבר ההוא כעושין בו המצוה ומעוררים אנו בזה שורש המצוה ברוחניותה מצותיו ית' ובאמת אחז"ל עתידות מצות להיות בטילות לע"ל הגם שלא תהיה תורה אחרת מאתו ית' רק שנקיים המצות ע"ד הרוחניות ע"ד שבקשו המלאכים לקבל התוה"ק שבוודאי לא בגשמיות בקשו לקיימה רק בדרך רוחני נעלם עתה מאתנו הדרך הזה אך לעתיד נקיימם כן ומצינו דוגמת זה גם עתה שאחז"ל חשב לעשות מצוה ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה כי לכ"א יש אחיזה בתוה"ק וכשמדבק מחשבתו במצוה הכתובה בתורה מעורר שרשו האחוז שם ולכן נחשב כאילו עשאה אך אל יאמר האדם ח"ו א"כ לא אעשה המצות בפועל כלל ולא יהיה קיומם רק במחשבה אצלי שאחשוב בהם כי לא כן הדבר כי באמת רצונו ית' שנקיים דווקא עתה בפועל כי עתה הוא עולם המעשה ולזאת ברא ית' העוה"ז הגשמי שהוא תחת הזמן כדי שנקיים עתה המצות בגשמיות ויתעלו כל הדברים הגשמיים ויש לו ית' תענוג שאפי' בדברים שפלים כאילו ג"כ עובדים אותו ובמצות עשה

שהזמן גרמא שהם בעוה"ז עולם העשי' שהוא תחת הזמן רק שאם חשב לעשות מצוה בעשי' ונאנס אז דווקא מעלה עליו כו' ע"י שמדבק מחשבתו ורצונו בהכתוב בהתורה נחשב לו כאילו עשא' ולעתיד שיבוטל הגשמיו' אזי באמת נקיים המצות במחשב' כי אז יתעלו כל הדברים הגשמיים כולם ויהי' הכל רוחניו' אבל עתה העבדות להעלות הדברים הגשמיים כולם עד שיתבררו כנ"ל ובזה עושין יחוד ו"ה בחי' יחוד קוב"ה ושכינתי' כי הה' אחרונה היא נקראת שכינה ששוכנת בתחתוני' ונותנת חיות לכל הנבראים כולם ואת זה החיות מדבקים אותו לשורשו הוא ית' נמצא נעשה יחוד הנ"ל בין אותיות ו"ה שהו' הוא בחי' אילנא דחיי והוא בשדה חקל תפוחין קדישין כי בחי' ה' אחרונה הנ"ל לית לה מגרמה כלום רק שמקבלת מאילנא דחיי הנ"ל ומשפעת שפע טוב לכל הנבראים ולכן כשמעלים זה החיות ומדבקים אותו בשורשו נעשה יחוד באותיות ו"ה כנ"ל וז"ש אם בחקותי כו' ועשיתם אותם בעשי' דייקא לא במחשבה לבד כי עתה הוא עולם העשי' ונתתי גשמיכם בעתם שאתן לכם כח להעלות הדברים הגשמיים שאתם אוכלים ושותים וכדומה שאתם עוסקים בגשמיות גם בעשיות המצות כנ"ל ובעתם דייקא דהיינו עתה בזמן הזה ובעוה"ז שיש דברים גשמיים שצריך להעלותן כי לעתיד יתבטל זה ותפעלו בזה ונתנה הארץ יבולה ידוע שה' אחרונה נקראת ארץ וז"ש ונתנה הארץ יבולה יבול ה' וכמו שפי' רש"י שיבול לשון מה שאתה מוביל להשדה כן הענין הזה כי מדה זאת לית לה מגרמה כלום רק מה שמשפיעין להמדות עליונות ולכן נקראת יבול ה' שהארץ הנ"ל תפעיל פעולתה להשפיע לכם מה שמובילין לה מבחי' עליונות ועץ השדה בחי' אילנא דחיי הנ"ל הנטוע בשדה חקל תפוחין יתן פריו פרי ד' ויהי' יחוד בין אותיות ו"ה ע"י מעשיכם בקיום המצות הגשמיות וישפיעו שפע טוב תמיד:

אם בחוקתי תלכו במדרש זשה"כ אם חרוצים ימיו ומספר חדשיו אתך חוקיו עשית ולא יעבור כשברא הקב"ה את העולם חרץ ימיו של כל אחד ואחד שנאמר והיו לאותות ולמועדים ולימים ולשנים למי נתנן לישראל שנאמר מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל מספר חדשיו אתך חוקיו עשית אמר הקב"ה לישראל אם עשיתם את חוקי אין השטן נוגע בכם שנאמר כי מידי עברו יקח אתכם הוי חוקיו עשית ולא יעבור לפיכך כתיב אם בחקותי תלכו כי ית' ברא העולם והמאורות וחק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם וברא מספר החדשים י"ב נגד י"ב צרופי הוי' שמתחדש בכל חודש צירוף אחר ונתן זה ההתחדשות ביד ישראל שכפי מעשיהם ומחשבותם ותיקון ארבע יסודותיהם שהד' יסודות נשתלשו משם הוי' הקדוש וכפי תיקונם כן גורמין צירוף הוי' להתחדש בכל ראש חודש וז"ש החודש הזה לכם שמסר ענין התחדשות באיזה אופן וזמן יהי' מסר

זה לישראל כמ"ש ז"ל שאמר ית' למלאכים אני ואתם נלך לב"ד הגדול וז"ש ז"ל שמש ידע מבואו ירח לא ידע מבואו כי תלוי מבואו ברצון ישראל וכן מצינו ר' יהושע שקל קלא פסק בה וכן במעשה דר"ג דגזר על ר"י לבוא אצלו במקלו ובמעותיו ביהכ"פ שחל להיות בחשבונו כי תלוי רק בב"ד שלהם ניתן לקבוע חק ומספר החדשים וכן כל ענין הזמן הכל תלוי בי"ב צרופי הויות כי ששת ימים עשה וברא את העולם ובכ"א כתיב ויהי ערב ויהי בוקר נמצא בכל יום יש ב' זמנים מתחלפים ובכל ששת ימים יש י"ב זמנים נגד י"ב צרופי הוי' וכן בכל יום ובכל לילה י"ב שעות נגד הצרופים הנ"ל וצריך איש הישראלי לעבוד השי"ת בכל יום ובכל שעה לפי התחדשות הצירוף המתחדש בכל שעה ועד"ז יש זמנים מתחלפין בכל יום ולילה וצריך לעבוד השי"ת כפי הזמן המתחדש אז ע"פ הילוך הצירוף הוי' שמצטרף אז לעשות יחודים ע"פ הצירוף ההוא וז"ש ואברהם זקן בא בימים שעשה העבדות ע"ד הנ"ל ותיקון בכל יום לפי הצורך ליום ולשעה ההוא ובא בימים שכולם נתקנו ע"י שהי' יודע ליחד יחודים ולתקן בכל שעה בבחי' הצורך אז ואם עובדים אותו ית' בכל הששת ימים ע"ד הנ"ל אזי יהי' קדושת שבת בוקע מעבדותו שבששה ימים כי קדושת שבת קודש בא עי"ז ממילא וז"ש ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת לה' אלקיך שע"י מלאכת הקודש כנ"ל בששת ימים יום השביעי קדוש ממילא שהשי"ת בחר בשביעית והוא ענין ובחיי ייעקב שגי' ז' הויות נגד בחי' יום השבת שהיא השביעי כללות השבעה ימי השבוע וזהו ענין והאכלתיך נחלת יעקב אביך סעודה ג' של שבת נגד יעקב הממוצע בריח התיכון הכולל והוא ממוצע רומז סעודת ליל שבת וגם רומז לסעודת שחרית וכוללם יחד וכן פירשו המפורשים בפסוק וזכרתי את בריתי יעקב כו' שהוא מעילא לתתא כי יעקב הי' מובחר שבאבות הכוללם יושב ב' אוהלים והוא המיחד כי אחז"ל ששאל מבניו השבטים הקדושים אולי יש בניכם פסול ואמרו כמו שאין בלבך אלא אחד כו' ואמרו שמע ישראל כו' אחד נמצא שהיחוד נעשה ע"י יעקב כי מדתו האחדות בחי' שבת רזא דאחד דכתיב בי' ענין יעקב והאכלתיך נחלת יעקב אביך כנ"ל והנה שמטה לשבע שנים הוא ג"כ ענין הנ"ל שמורה אחדות כמ"ש באלשיך שמורה שלו ית' לבדו הארץ והמיחד הוא יעקב והיובל הי' שבת שבתון פי' הענין שבת מהשבתון שהז' שמטות שהם השבעיות כ"א בחי' שבת ויש במ"ט שנים ז' שבתות שנים ויובל הוא בחי' שבת מהשבתות הוא יובל עלמא דחירות שהא שער הנו"ן של נו"ן שערי בינה שמשם בחי' חירות והעבדות שופר תרועה הכל מורה על שער הנו"ן שעל ידו הגאולה וזהו ענין הספירה שאנו סופרים מ"ט יום מבחי' ז' שבתות כהענין ז' שנים הנ"ל כי בכל שבועה מהספירה יש שבת ובז' שבועות יש ז' שבתות שהם

השבעיות מז' השבועות והשבת השביעי הוא השבת מהשבתות הששה שהיו בששה שבועות מקודם וזה מורה על יובל שבת שבתון השבת משאר שבתות מורה על שער הנו"ן משערי בינה וז"ש עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום כי בשבת השביעית מהספירה שהוא השבת מהשבתות מכל הספירה הוא בחי' שער הנו"ן ואז ניתנה התורה שהוא בחי' חירות כמ"ש חז"ל אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה ואז הי' ג"כ קול שופר כמו שמבואר בתורה וזה שאמרו ז"ל מה ענין שמיטה אצל הר סיני ר"ת "מה "ענין "שמיטה הוא שמע כי שמיטה מורה על אחדות כנ"ל בחי' יעקב כללות הנשמות והר סיני ר"ת "סמך "ריבוא "נשמות "היו "ישראל "יורדים וענין שמיעה הוא ג"כ כנ"ל ונתינת התורה היא אחדות כמ"ש ויחן שם ישראל ושמיטה אותיות הי"ש מ"ט מורה מ"ט שערי בינה וש"י עולמות שי"ת מנחיל לצדיקים ג"כ מהנ"ל והנה שבת שבתון כנ"ל מהשבועות הוא רומז על ב"פ יעקב כנ"ל ששביעית הוא מדריגת יעקב וכאן ב"פ שביעית הרי ב"פ יעקב גי' השטן שהוא זה לעומת זה ובכח התעוררות זכותו של יעקב מכניעין של השטן נחזור לדברי המדרש שפי' בפסוק "אם "בחקותי "תלכו שהר"ת תאב וכן בתיקונים שיר תאב ייע"ש וס"ת מא"ם בחקות"י תלכ"ו ס"ת יום ואותיות ממוצעות לך חוקת וז"ש דרשה זו בפסוק אם חרוצים ימיו כו' שכל יום יהי' תאב לתקנו ולהעלותו כנ"ל ע"פ ואברהם זקן בא בימים ע"י מספר חדשיו אתך כנ"ל שמסר החדשים והנהגתם לישראל וזהו שמרמז באותיות אמצעות לך חוקת שימסור לך חוקת שמים אם תהי' תאב יום ע"י שתלך בחקותי ואמר אם תלכו בחקותי אין השטן נוגע בכם כנ"ל ענין שבת השביעית עלמא דחירות שבת שבתון בו ניתנה התורה כנ"ל בב"פ יעקב שגי' השטן להכניעו ולעשות מצותיו ית' באהבה וז"ש עשו ויעקבני זה פעמים שאמר עשו שביטל כוחו ע"י פעמים יעקב ויעקבני אותיות יעקב שעש"ה ב"פ יעקב שגי' השטן ובזה הי' שטנו של עשו וביטל כח שרו כנ"ל שע"י ב"פ יעקב מבטלין כח השטן כנ"ל:

וזכרתי את בריתי יעקב כו'. י"ל למה נקט הסדר להיפוך כי אותיות ויהי אחז"ל שמורים צער כי אותיות וי"ה הם מאותיות הוי' וכשהם בצירוף זה וי"ה מורים דין וצער ח"ו והנה אברהם סוד ה' שבשם ולכן נתוסף לו ה' לשמו יצחק סוד יוד שבשם ולכן אף ששמו מורה על צחוק עשה לי אלקים והי' לקרוא אותו צחוק רק שנתוסף לו היו"ד סוד יו"ד שבשם ויעקב סוד ו' וסדרם כאן למפרע בצירוף וי"ה שבזכותם נמתק הדין ויהי' הכל רחמים גמורים גם כדי שיבוא השם בק"ם שהוא ס"ת מהאבות והוא חילוף שם שד"י כסדר ועי"ז ואל שדי יתן לכם רחמים:

במדבר

במדבר סיני כו' שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגולגלותם כו' תפקדו אותם לצבאותם הנה הבורא ב"ה ברא הנבראים כולם שיהי' ע"ד כלל בבחי' ראש תוך סוף ונעוץ סופן בתחילתן ותחלתן בסופן ולהבין הענין ע"ד ומבשרי אחזה אלקי כמ"ש בספרים שכל אברים שבאדם רומזים לעולמות עליונים רוחנים למשל הראש שבאדם רומז לבחי' ראשית שבעולמות עליונים הרוחנים וכן יד שבאדם יש בחי' בעולמות העליונים שנקראים יד ומשם נשתלשל השם שידו של אדם תקרא יד על שרומזת לבחי' עליונה שנקראת יד ועד"ז רגל שבאדם וכן כל האברים והנה עד"ז יש להבין ענין נעוץ סופן בתחלתן כו' הוא הענין כדוגמת הורדת כביכול בחי' ראש לבחי' רגל והעלאת בחי' רגל לבחי' ראש ולהבין זה כי הנה מצינו רגל גי' ע"ב קס"א כמ"ש בספרים על המועדים שנקראים רגל על שנשפע אז אור ממילוי השמות שהם הוי' אהי' במילוי יודי"ן והיו"ד הוא רומזת לבחי' ראשית כי הוא רק נקודה שמנקודה יכולין אח"כ לעשות כל האותיות שירצו והוא התחלה ואין להשיג מה הוא כי הוא רק נקודה ובפרט קוצו של יו"ד רומז עוד לבחי' עליונה יותר והנה כתיב עיניך בריכות בחשבון שמזה שאנו רואין בדבר שהוא מספר גי' שוה עם שמות הקדושים מורה זה לנו כי יש בחי' השפעה משמות הקדושים הנ"ל לדבר ההוא ולכן המספר מורה על זה ויהי' לנו זה לעינים להורות לנו ע"ז שנשפע משמות הקדושים אלו לדבר זה וז"ש ית' הנה אנכי בא אליך בעב הענן כו' בעב ר"ת "עיניך "בריכות "בחשבון רומז כנ"ל שהדבר המכוסה דוגמת דבר שמכוסה בעב הענן יכולין להשיגו ע"י בחי' החשבון כנ"ל ולכן כשאנו רואין שרגל הוא בחשבון הוי' ואהי' במילוי יודי"ן שהם הראשית כנ"ל שהיוד הוא בחי' ראשית מזה אנו יודעין שבחי' ראשית שהוא דוגמת הראש הוא כביכול יורד עד בחי' רגל וזה ענין הנ"ל שנעץ ית' סופן הראש בסוף ועי"ז גם הסוף דהיינו בחי' רגל נעץ בהראש כיון שגם שם בחי' ראש ומחובר בחי' רגל בהראש וזהו אתה סתר לי ר"ת "סוף "תוך "ראש כי כאן הם מתתא לעילא כי זו הענין עבודת האדם בעוה"ז לידע שלית אתר פנוי מני' ולמצוא בכ"מ השתלשלות כבוד קדושתו אף במדריגות הנמוכים הגשמיים גם שם ימצא ששם בחי' קדושתו ית' נשתלשל וזהו בכל דרכיך דעהו שבכל דרכיך אף הגשמיים דעהו שתדע שהכל מתקיים ע"י השתלשלות קדושתו ית' שם ע"י שמות הקדושים ואלמלא לא הי' ח"ו כן לא הי' אפשר שיהא לדבר ההוא קיום ועי"ז שמוצא ששם כבודו ית' מיחד את הדבר ההוא שמתחילה הי' נדמה כביכול כדבר נפרד מקדושתו ית' כביכול ועתה עי"ז שמוצא שם כבודו וקדושתו ית' מייחד הדבר הגשמי ההוא לאחדותו וקדושתו

ית"ש וכן הוא דרך הצדיקים למצוא בכל דבר איזה רמיזא דחכמתא מאיזה בחי' מבחי' עליונה נשפע שם החיות אלקות שמלובש בדבר ההוא ומוצאים זה כנ"ל ע"י רמז וחשבון שחשבונו מורה על בחי' העליונות וע"י שמוצאים כן מקשרים ומייחדים הדבר ההוא לשורשו שיודעין כנ"ל שהכל רק מחיות אלקות שנשפע מבחי' עליונות ולכן כתיב אתה סתר לי סתר ר"ת "סוף "תוך "ראש מתתא לעילא כנ"ל ונעוץ סופן בתחלתן ועי"ז ממשיך שפע מבחי' עליונות לבחי' נמוכות ותחתונות כיון שמיחד גם זה לבחי' עליונות וזהו ענין הספירה וספרתם לכם ממחרת השבת כו' שבע שבתות כו' כי שבת רומז לג' ראשונות שג' סעודות דשבת הם נגד ג' אבות כידוע וג' אבות רומזים לג"ר וזהו שפי' רש"י על וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב כו' וארא אל האבות הם בחי' ג"ר שמשם המשיכו האבות הקדושים שפע ושם שורש של אבותינו הקדושים ומג"ר הנ"ל המשיכו לז' ימי הבנין וכן ע"י ספירה ממחרת השבת יו"ט הראשון של פסח שהאיר בו אור מג"ר משם תספרו שבע שבתות הז' ימי הבנין שכ"א כלול מז' כמ"ש כ"ז במ"א שתמשיך משם עד שתפעול ג"כ שתעלה את הז' ימי הבנין לג"ר וז"ש בס' מעשה רוקח שעצרת גי' כתר חכמה בינה שהם הג"ר שמשם הי' המשכה לזי"ה ולשם העלו אותם ע"ד הנ"ל נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן כו' ותחילת הבריאה הי' לתכלית זה כנ"ל ולכן זהו שרמזה לנו התוה"ק כאן עבדות זה "שאו "את "ראש ר"ת ראש כי ראש רומזים לג"ר כנ"ל שהם הראשית ולכן האותיות מורים ע"ז שהאל"ף הוא אותיות פלא רומז לכתר שהוא מופלא ומכוסה והרי"ש בחי' ראשית חכמה והשי"ן בינה כמ"ש בתקונים וזהו שאמר כאן שאו את ראש להעלות הנ"ק הם החיות אלקות שבכל דבר מהג"ר שהם בחי' ראש והם ג"כ הסוף כל דרגין להעלות את ראש זה לבחי' ראש זה שבבחי' העליונה ראשית התחלה ולחבר בחי' ראש שבסוף דכל דרגין לבחי' ראש שבראש כל דרגין ולכן רמז כאן בר"ת ג"כ ראש רומז לבחי' ראש שבריש כל דרגין ולזה הבחי' ראש שאו את ראש שבסופה דכל דרגין שנעץ ית' סופן בתחילתן "עדת "בני "ישראל ר"ת עב"י ר"ת "בריאה "יצירה "עשי' להעלות אותם לעולם אצילות שהוא הראשית לעולמות בריאה יצירה עשי' לבית אבותיו כנ"ל לבחי' ראש שהם הג"ר שנקראו אבות ולמדה אותנו תורתינו הקדושה איך הדרך להעלות זה במספר שמות כשתראה שהדבר במספר אחד בשוה עם השמות הקדושים עי"ז תתבונן להעלות כל הדברים אפי' הנמוכים כל זכר לגולגלותם זכר מורה בחי' השפעה שנשפע מבחי' דכר וזכר גי' ברכה להורות על השפעה הנ"ל חיות אלקות שנשפע מבחי' עליונות לתחתונות להעלות החיות זה לגולגלותם בחי' גולגלת הוא בחי' עליונה כי מבשרי אחזה שהגלגולת הוא על המוח וכן בחי' עליונה שעל המוחין בבחי' עליונות נקראת גולגולת

וזה רמזה לנו תורתינו הקדושה בהתחלת התוה"ק שלתכלית זה הי' הבריאה להעלות הנ"ק כי בראשית ר"ת "שאו "את "ראש "בני "ישראל תפקדו שע"י המפקד ומנין תשאו את בחי' ראש כנ"ל:

א"י במדבר סיני באוהל מועד כו' זה מורה לנו על קדושת התורה שהולכת ממקום גבוה למקום נמוך כי אפי' השפל שבשפלים יוכל לבוא לעבודת ה' ע"י התוה"ק ולזה בא לנו הכ' לומר שדיבורו ית' הי' במדבר שהו' ממקום פחות מאוד ומקום תוקף הקליפות כמ"ש מקום נחש שרף ועקרב וצימאון אשר אין שם מים לא מקום זרע ותאינה וגפן ועכ"ז במקום הפחות הגרוע הזה שם הי' דיבורו ית' ושם הי' משכן השכינה הקדושה ואוהל מועד כי זה הוא השלימות התוה"ק שתוכל להתפשט לכל מיני שפלים ועומקים ולהעלות כל הבחי' אפי' הפחותים מתעלים ע"י התוה"ק:

איש על דגלו באותות לבית אבותם כו' אמרו ז"ל כיון שנגלה ית' על הר סיני ירדו עמו כ"ב אלף רבבות מרכבות של מלאכים והי' כולם עשוים דגלים דגלים כמ"ש דגול מרבבה כיון שראו אותם ישראל אמרו הלואי אנו עושים דגלים כמותם כו' ובשם אלהינו נדגול כו' ימלא ה' כל משאלותך כו' ועשה אותם דגלים להבין ענין זה מה הי' ישראל מתאווים במ"ת לדגלים הענין כי במרכבה עליונה ג"כ ד' דגלים ועל כל דגל ממונה שר אחד ותחת אותו שר יש ב' ממונים שתחת ממשלתו כמו דגלי ישראל שהי' בכל דגל ד' נשיאים והנה הענין הדגלים ההם הוא להמשיך השפע וחיות אלקות מבחי' ג"ר להראשית התגלות העולמות הי' בשם אהי' שאמר ית' אברא העולמות והנבראים ואהי' להם לאלקי ושם אהי' הוא מקור הי"ג מדה"ר שבתחילת הבריאה ברא ית' הבריאה ואמר וכי למגנא אנא נקרא רחום וחנון וברא הכל להטיב לנבראי' להטעימם צוף טובתיו ולכן מקור הי"ג מדה"ר בשם אהי' ולכן כתיב וחנותי את אשר אחון כו' ארחם לשון עתיד ע"ד שדרשו ז"ל אע"פ שאינו כדאי והגון רק שראה ית' שעתיד האדם ההוא להיות טוב ועתיד להיות כדאי והגון ולחון אותו חונן אותו ית' תיכף אע"פ שאינו כדאי והגון תיכף וזה בחי' שם אהי' לשון עתיד שאהי' לו לאלקי כי הוא עתיד לשוב בתשובה ולקבלני לאלקי אחון וארחמנו תיכף וזהו הענין שאמר ית' אהי' אשר אהי' כו' כי טענת משה הי' מה שמו מה אומר אליהם כי ית' נק' שמו עלינו כפי מעשינו ומשה ידע שישראל לא הי' טובים אז ולכן שאל מה שמו שפי' ז"ל באיזה זכות כו' והשיב ית' אהי' אשר אהי' כו' בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה ולכן אף שלע"ע אינם כדאי עכ"ז כיון שעתידין לעבוד אותו נקרא שמו אהי' ונאמר שם ג"פ אהי' נגד ג"ר שבכ"א בחי' שם אהי' שהוא קודם התגלות זי"ה וכן בכל פעם כשאדם מקבל עליו באמת אהי' מעתה

רק טוב ועי"ז ממשיך על עצמו חנינות ורחמנות מי"ג מדה"ר שם אהי' כו' שכשאומר אדם אהי' עבד אלקי מעתה אז אומר ית"ש אהי' לו לאלקי רק שיהי' קבלתו של האדם באמת כביכול בדמיון שאומר ית' אהי' כו' וזה הרמז שד' מלאכים הממונים על ד' דגלים של מלאכים שהם מיכאל גבריאל נוריאל רפאל הם עה"כ גי' תתקנ"ו שמרמז זה שהם ממשיכין השפע משם אהי' כו' שע"י תיקון של עובדי אלקינו שמתקנים עצמו לעובדו ית' עי"ז ממשיכין השפע מג"ר ג"פ אהי' שאמר ית' למשה מקור הי"ג מדה"ר וזהו הי' ענין התאוות ישראל לדגלים להמשיך השפע משם אהי' מקור הי"ג מדה"ר וכן עשה ית' אותנו ד' דגלים וד"פ דגל גי' ז"פ אהי' עה"כ לרמוז שע"י הד' דגלים המשיכו השפעות לזי"ה שיהי' בכל אחד השפעה משם אהי' ולכן גי' ז"פ אהי' ולכן הי' ישראל ג' מחנות מחנה שכינה ומחנה לוי' ומחנה ישראל כי הג' מחנות אלו רומזים לבחי' ג' אבות כהן בחי' חסד לאברהם לוי בחי' גבורה כידוע ישראל בחי' תפארת ישראל בחי' יעקב ישראל ומשם ממשיכין השפע לבחי' כנס"י שרומז על כללות המדות אלו ששם בחי' כוללת השפעתם ולכן הם ד' דגלים נגד ד' בחי' אלו האבות וכנס"י וזה פי' המתגאה על חיות הקודש ונהדר בכבוד על המרכבה תחתונה ישראל עמו ע"י המורכבים מגוף ונר"נ וכן הד' מלאכים אלו מיכאל מימין חסד גבריאל משמאל מדת גבורה אוריאל לשון אור תורה בחי' יעקב ומלאך רפאל נגד מדת כנס"י שנמשך ע"י המרכבה עליונה השפעות לכנס"י ולכן נתאוו ישראל לדגלים להמשיך השפעה על ידם מבחי' ג' אבות ג' ראשונות כנ"ל בפי' וארא אל האבות כו' ור"ת מהאבות גי' אהי' וז"ש כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו כי נקודת סגול מורה על מדת ג' אבות שב' נקודות א' מימין וא' משמאל שניהם הם בחי' אברהם ויצחק חסד וגבורה והנקודה שתחתיהם מורה על מדת יעקב שהוא המכריע ומחבר שניהם כמו בריח התיכון והוא סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והסולם עומד באלכסון וכן אמרו ז"ל שהסולם שראה יעקב עמד באלכסון וזהו מורה הג' נקודות בשורק שעומדים ג' נקודות באלכסון כי האלכסון מחבר ב' קצוות הפכיים למשל צפון ודרום האלכסון מחברם וכן נקודה זו של שורק נקראת קיבוץ שמקבצת למדת ג' אבות ושם הוי' בנקודה זו שורק מורה על מדת הוד שאמא עילאי עד הוד אתפשטת כידוע ובבחי' זו קיבוץ נ"ק ולכן בברכת מקבץ נדחי עמו ישראל הכוונה להוי' בנקודת שורק שעל ידה קיבוץ נ"ק וכשיקבצו כל הנ"ק מקבץ ה' ית' את עמו וז"ש ואנכי נטעתיך שורק ענין נקודת שורק שמורה על ג' אבות שיזכור לנו זכות אבותינו שהם כענין נקודת שורק וזהו אשרקה להם ואקבצם שקיבוץ גליות ע"י בחי' נקודת שורק היא מדת הוד ולהבין הענין הוא ע"י שישראל מאמינים בהודו ית' ומודים ומשבחים לו ית' ע"י קול הודי' זו

מתקנים בחי' רגל הקו"ף שיורדת למטה מכל האותיות כמ"ש בזוה"ק שבאה אות קו"ף ואמרה ריבון עלמא ניחא קמך לברוא בי עלמא כו' ואמר ית' כו' כי אותיות שר נטלין לך ואתעביד שקר ומורידים רגל הקו"ף למטה ע"י שקר הוא הורדת נ"ק וצריך לקבץ הנ"ק ע"י קול הודי' שצריך להעלות רגל הקו"ף ע"י שית עזקאין דקנה עד בחי' יו"ד שעל ראשה למ"ד שמורה על בחי' עליונה וזהו ע"י קול הודי' לו ית' ולעשות תשובה ולהתודת לפניו ית' כמ"ש והתוודו את כו' וזכרתי את בריתי יעקב כו' שעי"ז נזכר לנו זכות אבותינו הקדושים וזהו הי' ענין הדגלים שהיו מהלכים זה אצל זה רק לא בשוה רק כנקודת שורק באלכסון ולכן הודו לה' בכינור הר"ת גי' דגל שע"י הדגלים שהיו הולכים במדבר מקום נחש שרף ועקרב שהיו שם נ"ק בעמקי הקליפות וכ' בס' שזהו שאמרו ליתרו שילך עמהם והיית לנו לעינים כי הוא הי' עע"ז מקודם ועתה נדבק בטוב והי' בכ"מ שיש התערבות בטוב ורע וז"ש והיית לנו לעינים שתרא' אותנו באיזה מקום אנו צריכים להוציא נ"ק וזהו במדת הוד שעל ידה קיבוץ והעלאת נ"ק וקיבוץ גליות ע"י הודי' לו ית"ש וזהו שרמז בר"ת הודו לה' בכינור שהר"ת גי' דגל כנ"ל שזהו ענין בחי' הוד"י וע"י הדגל קיבוץ נ"ק כמו ע"י הוד"י כי הי' הולכים כנקודת שורק בחי' הוד"י ולכן דגל גי' כמו המילוי של שם ס"ג שרומז לתשובה שע"י הווידוי והודי' באים לתשובה בחי' אמא עילאי שעד הוד אתפשטית וזהו ע"י קול הודי' שמעלין רגל הקו"ף ע"י שית עיזקאין דקנה לקיצה שעל היו"ד שעל הלמ"ד מקול ונעשה מה שהי' קודם אותיות שקר נעשה עתה בחי' נקודת שורק בחי' ואנכי נטעתיך שורק כולו זרע אמת ונעשה משקר קשר לו ית' רק צריך שיהי' זה באמת גמור לקשר עצמו בו ית"ש וז"ש חז"ל רחם זה שרק רק כו' וגמירי דאי יתיב אארעא ועביד שרק רק אתי משיחא דכתיב אשרקה להם ואקבצם א"ל ר"א בר שימי כו' א"ל ההו' בודא הואי פי' שקרן הענין שרמזו בדבריהם כו' שהבאת הרחמנות ע"י שעושין משקר שורק וקשר ונעשה אשרקה להם ואקבצם רק שצריך כנ"ל שיהי' באמת גמור ואז אתי משיחא כנ"ל שקיבוץ גליות תלוי בבחי' זו של שורק שנקרא קיבוץ ועי"ז קיבוץ גליות רק כשהוא באמת גמור ואז מעלין הנ"ק אבל ההוא בדותה הוי שעדיין השקר קיים ולא אתי משיחא רק כשיתוקן באמת גמור להודות לו ית' ולהתוודות ולבוא עי"ז לתשובה אז יבוא משיחא שיבוא ב"ב וז"ש במדרש איש על דגלו כו' הה"ד יסובבנו יבוננהו יצרנו כאישון עינו כו' כנ"ל שהדגל הי' בחי' קיבוץ נ"ק הנדחים בחי' נקודת שורק שהוא ג' נקודות וכן בפסוק הנ"ל יבוננהו כו' בר"ת ג' יודי"ן זה אצל זה ג' נקודות רומז על ענין הדגל כנ"ל:

עוד י"ל ענין הדגלים שכבר אמרנו שישראל הלכו במדבר ללקט הנ"ק אשר שם כי המדבר ארץ לא זרועה אשר לא עבר בה איש עדיין אז ולא נתקנו ונלקטו עדיין נ"ק וענין נ"ק אשר הי' שם הוא כי בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם והכל נברא במאמרו ית' הקדוש נמצא שכל הבריא' יש בה קדושה מדיבורו ית' הק' וצריך להעלות את בחי' הקדושה הזאת שיהי' הקדושה הזאת קשורה בשורשה הקדוש מקור הקדושה והנה כתב בכוונת האר"י ז"ל "הודו "לה' "בכינור ר"ת הבל קול ה' יחיל מדבר ר"ת גי' קין יחיל ה' מדבר קדש ג"כ הר"ת גי' קין להבין הענין הוא הבל מורה על בחי' קדושה העליונה בחי' טוב לבד בלא התערבות רע כלל והנה כתבתי במ"א שהבל אותיות ה' לב שה' כנפות הריאה מושמים על הלב ובא מזה ההבל גם הה' מורה על ה' מוצאת הפה שיהיו מקושרים עם הלב שיהי' דיבורו של אדם קדוש כלבו כן פיו והנשימה יהי' בבחי' כל הנשמה תהלל יה שאמרו ז"ל על כל נשימה ונשימה תהלל יה וזהו ר"ת "הודו "לה' "בכינור ר"ת הבל מורה כנ"ל שההבל העולה מלב ע"י הנשימה יהי' רק להודות לה' וכן בחי' אותיות הבל בעולמות עליונים הוא בחי' עולם העליון קדוש שאין שם עדיין תערובות טו"ר ובחי' קין מורה על בחי' עולם שמעורב טוב ברע וצריך האדם למתק הרע ע"ד שאמרו ז"ל בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר שיעשה גם היצה"ר טוב וענין המיתוק את בחי' התערבות טוב ברע הוא שלא יהי' האדם פעמים טוב ומתנהג בחסד ופעמים יתגבר יצרו עליו שלא יתנהג בחסד וטוב כי זה הוא מעורב טוב ברע רק שצריך למתק את בחי' הרע הזה שיהי' ממוזג בטוב בחי' החסד שלא יהי' בעל חסד יותר מהשיעור ע"פ תורתינו הקדושה ושלא יתחסד עם מי שאינו ראוי להתחסד עמו כמו שאחז"ל כל מי שאין בו דיעה אסור לרחם עליו ואמרו כל המרחם על האכזרים לסוף כו' וזה הוא בחי' מיזוג הרע בטוב והיא דמיון בחי' מיזוג מים ביין ולכן מים יין גי' קין שקין מורה על בחי' טוב ורע מעורבים וצריך למזגם בבחי' מים ויין שמים מורה על חסדים שהחסד דרכו בהתפשטות וכן מים מתפשטים ומוגרים ויין מורה על בחי' גבורה כי יין חזק ויש בו בחי' חוזק וגבורה וצריך לערבו במים בחי' חסד כנ"ל ולראות לבוא לבחי' הבל הנ"ל על כל נשימה ונשימה תהלל יה וזהו ר"ת קול ה' יחיל מדבר ר"ת גי' קין רומז בבחי' מדבר שהי' בה נ"ק התערבות טוב ברע כנ"ל ורומז ג"כ על בחי' דיבור שעדיין אינו מתוקן כראוי להיות בבחי' על כל נשימה ונשימה תהלל יה בחי' הבל הנ"ל וז"ש אח"כ יחיל ד' מדבר קדש שיבוא לבחי' קדושת הדיבור להיות בבחי' הודו לה' בכינור שרק דיבורו יהיה להודות לה' על כל נשימה ויתקן מה שהיה תחילה בחי' קין מעורב טוב ברע ויהיה ממוזג ועי"ז יהיה כל כוונותיו להודות לה' בחי' הבל הנ"ל וזה היה ענין הדגלים שדגל

גי' הבל וז"ש שישראל נתאוו לדגלים שתיקנו ישראל במעמד הנבחר בקבלת התוה"ק את כל מדותיהם ולא היה להם שום תאווה רק זאת היתה תאוותם להיות בדגלים דגל גי' הבל להיות בבחי' הודו לה' בכינור ועל כל נשימה ונשימה תהלל יה בחי' ה' לב הנ"ל ותמצא שד"פ דגל גי' קמ"ח תצרף לזה מספר י"ב שבטים שהיה בדגלים יהי' גי' קין שתקנו את בחי' קין והעלו את הנ"ק מהמדבר שרומז כנ"ל על בחי' קין והי' דגלים בחי' הבל הנ"ל כל תאוותם להודות לה':

והחונים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה לצבאותם ונסע כו' יש לדקדק מ"ש כאן מקום חנותם קודם תיבת דגל מחנה כו' הענין שע"י הדגלים המשיכו מעולם עליון מאוד חסדים גדולים כמש"ל והחסדים אלו הם נקראים קדם שקודם לעולם הם שאז עלה ברצונו ית' לברוא העולם להטיב לנבראיו שהיה אז רק חסד גדול כי עדיין לא נתעורר שום דין כמו אח"כ שנתעורר ע"י חטא בני אדם וקדם גי' ב"פ חסד שממשיכין מזה החסד למטה להמתיק כל הגבורות ודין הגם שנתעורר למטה ונעשה ב"פ חסד למעלה גם למטה לכן אמר כאן בהדגל הראשון כידוע שבהתחלה נכלל הכל ובדגל הראשון נכלל כל הדגלים אמר והחונים קדמה כו' שעשו חני' למטה שהמשיכו מבחי' קדם הנ"ל ולכן אמר זה קודם הדגלים כנ"ל כיון שירמז על בחי' שקדמה להבריאה והוצרכו להמשיך מבחי' שקודם הבריאה כדי להמתיק הגבורות כנ"ל בהתחלת הפרשה מענין מיזוג יין במים וענין תיקון התערבות טו"ר לבוא לבחי' דגל בחי' הבל "הודו "לה' "בכינור ועל כל הנשמה תהלל יה וזהו ענין הליכות ישראל במדבר אשר לא עבר בה איש כנ"ל לתקן את ענין התערבות טוב ברע מהמדבר ולכן בכל פעם התפלל משה כמ"ש ויהי בנסוע הארון כו' ויפוצו אויביך וינוסו משנאיך כו' ובנוחו יאמר שובה כו' כי מחמת שלא היה השכינה והארון במקומם המקודש ומוכן להם בבהמ"ק הגם שהוא ענין מנוחה ונחת לא ענין נסיעה היפוך הניחא עכ"ז לא הי' עת רצון כראוי רק ע"י שהמשיכו מהרצון העליוי שקודם הבריאה כנ"ל והמתיקו עי"ז כל הדינים ולכן תמצא שבפסוק ובנסוע המשכן יורידו אותו הלוים ובחנות המשכן ירימו אותו הלוים והזר הקרב יומת מרומז שם בר"ת ב"פ שם הגושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא דהיינו ר"ת "אותו "הלוים "ובחנות "המשכן ובר"ת "אותו "הלוים "והזר "הקרב גם רמז שם ב"פ שם הוי' בהיפוך אתווין ר"ת "הלוים "ובחנות "המשכן "יקימו ור"ת "הלוים "והזר "הקרב "יומת כי ידוע ששם הוי' בהיפוך מורה דין והמתיקו הדין שנשתלשל למטה ממקור הדין המתיקו ע"י שהמשיכו מבחי' קדם הנ"ל ב"פ חסד בחי' ב"פ טוב שם הגושפנקא הנ"ל הנרמז בר"ת "את "השמים "ואת "הארץ

שבתחלת הבריאה כנ"ל שמראשית הבריאה שעדיין לא הי' החטא משם המשיכו החסד וטוב והמתיקו כל הדינים בהטוב והחסד כנ"ל:

במדרש לג' דברים נתאוו ישראל בים למשכן ולדגלים ולתורה הענין כי השראת השכינה הקדוש' הי' בג' אלו כי הר"ת מהם הוא אותיות מדת גי' ד"פ אלף הוא האלף משם אהי' שבכל עולם מד' עולמות יש שם אהי' והוא בחי' מלבוש ובים נעשה להם הים כמלבוש כמ"ש חז"ל שכל שבט הלך במחיצות שלו ואז השיגו שהקדושה צריך להיות בבחי' מלבוש ורצו גם הם להיות כזה והמשכן הי' ג"כ עד"ז כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם שהי' מלבושי' להקדושה וכן ע"י התוה"ק שקבלו הי' מלבושים להקדושה וענין הדגלים כבר כתבנו לעיל בענין זה שד"פ דגל גי' ז"פ אהי' שהמשיכו משם לכל המדות ונעשו מלבוש להקדושה משם כי השכינה נתלבשה בג' אלה וזו הוא ג"כ הענין שאחז"ל שכשראו ישראל את הקב"ה במרכבה עליונה בדגלים שלו בבחי' לבושים שכסא כבודו כביכול מלבוש לכבודו והמלאכים הסובבים וחיות הקודש והאופנים הי' מלבושים לכסא הכבוד והם מלבושים אלו לאלו ורצו ישראל שבהם יהי' השראת פנימיות הקדושה שלו ית' והם יהי' לבושים לכבודו ולכן נתאוו שיהי' עשוים דגלים דגלים כמלאכים שענין הדגלים הוא שהי' לבושים כי הארון הי' לבוש ללוחות העדות והבית קדשי קדשים לבוש לארון וההיכל לבית ק"ק ועזרת כהנים לבוש להיכל ועזרת ישראל לעזרת כהנים ועזרת נשים לעזרת ישראל ועד"ז הכל ואח"כ הי' ישראל מסבבים מתחלה משה ואהרן והכהנים מסבבי' הארון והמשכן ואח"כ הלוים ואח"כ ישראל ולזה הי' עשוים דגלים דגלים לד' רוחות לסבב הפנימיות הקדושה לכל צד ולזה נתאוו למשכן ולדגלים שישרה פנימיות הקדושה שלו ית' בהם והם יהי' הלבושים לה ע"י המשכן שהוא ענין לבוש וכן הדגלים ונתאוו לתורה שבזה נתלבש קדושתו ית' שהאותיות הם לבושים להאור של א"ס ית' הגנוז בהתוה"ק והוא בד' לבושים פשט רמז דרוש סוד כמו הדגלים שהי' ד' לבושים משה ואהרן חונים לפני המשכן קדמה לפני אוהל מועד ואח"כ הכהנים ואח"כ לוים ואח"כ ישראלים וכן המשכן כנ"ל וזכו ישראל להיות כל השראת פנימיות הקדושה בהם וכל הלבושים יהי' בהם והם ג' אלו שר"ת מהם מדת כנ"ל ע"ד שנ' האר"י ז"ל בכוונת קרבן תמיד שהוא התקרבות כל העולמות זה לזה ולבושים אלו לאלו והכל ע"ד הנ"ל בענין התלבשות פנימיות הקדושה:

נשא

ואיש את קדשיו לו יהי' כי המזכה רבים זכות הרבים תלוי בו וז"ש ואיש את קדשיו כשמקדש את אחרים בקדושה ותשובה לו ית' לו יהי' שעי"ז משפיע עליו ית' ג"כ קדושה עליונה:

א"י שהכתוב מזהיר את המקדש אחרים ע"י שמוכיחם שיהי' מקיים קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים וז"ש ואיש את קדשיו לאחרים לו יהי' יראה שיהי' נאה דורש ונאה מקיים:

בפ' זו שהוא פ' סוטה רומזים הרבה פעמים ג' שמות אהי' הוי' א ו"ה שבשמות אלו גנוז כל הטוב ושמות אלו גי' דין כי הטוב צריך להיות ע"י צמצום כמ"ש במ"א והסוטה המשיכה הטוב למקור טומאה לכן הי' מכוון הכהן באלו השמות כדי להמשיך הטוב למקורו וע"ד הטיבה ה' לטובים:

כה תברכו את בנ"י פי' כי השכינה הקדושה ששוכנת עמנו תמיד נקראת כה על שמלמדת אותנו כה תעשו וכה תתנהגו בעבודתו ית' ואמר לכהנים שיברכו את מדת כה עם ב"י כשמברכים אותם שיתברך מדת כה עמם כי ע"י מעש"ט שלנו מתברכת בברכה ושפע:

א"י תברכו לשון והתברך בלבבו כו' לשון התפארות ותברכו לשון פועל יוצא שתפעלו שמדת כה תפאר לפניו ית' שבמעשים טובים שאנו עושים מתפארת ואומרת לפניו ית' חזי במאי ברא קא אתינא קמך:

אמור להם כו' בכאן תיבות אמור בנקודת קמץ ואולם מה שלא מצינו כן בשאר מקומות רק כי בתיבת אמור שהוא מקור כידוע בדקדוק מורה לנו מקור ושורש הברכות שהם על ידי שאנו משגיחים למעלה ע"ד שאו מרום עיניכם ומתיראים ממנו ית' והשי"ת עיני ה' אל יריאיו ומשגיח עלינו ועל זה מורים ב' נקודות אלו שהקמץ הוא רקיע ונקודה יורדת למטה רומז להשגחתו ית' היורדת עלינו למטה כמ"ש השקיפה ממעון קדשיך מן השמים ונקודת חולם שהוא על האות למעלה מורה שאנו משגיחים למעלה וע"י ב' השגחות אלו יורדים כל הברכות הנכללים בברכת כהנים ואמור לשון יחוד מלשון עשה בה מאמר שע"י ב' השגחות אלו נעשה יחוד:

גם רמז בזה שישראל יכינו עצמם להיות כלים מוכנים לקבל הברכות ע"י שיהיו בהכנעה ולכל א' ידמה בעיניו שהוא מקבל מחבירו וחבירו הוא בחי' משפיע נגדו והוא בבחי' ארץ נגד חבירו וארץ לית לה מגרמה כלום וכן ידמה ג"כ לחבירו ולכל א' ואחד וז"ש במלאכים וכולם מקבלים עליהם עומ"ש זה מזה ולהבין לשון מלכות שמים הלא מלכותו בכל משלה גם בארץ רק הפי' כנ"ל שלכל אחד וא' נדמה לו שחבירו הוא בבחי' שמים

שמשפיע לו והוא נגדו בבחי' מלכות דלית לה מגרמי' כלום שע"ז מורה מדת מלכות שהמלך אין לו מעצמו כלום רק מהעם שממליכין אותו וז"ש וכולם מקבלין עליהם עומ"ש זה מזה וזה מורה בב' נקודות הנ"ל חולם למעלה ובנקודה שתחת הקמץ מורה כנ"ל גם הברכה נמשכת מנקודת קמץ שהוא דוגמת זקן להמשיך מי"ג מדה"ר:

מה שברכת כהנים נקראת ברכה משולשת י"ל על שבכל פסוק הוי' אחת שהוא מקור הברכה וכה ר"ת כת"ר "ה' שמכתירים אותו ית' כשמתקנים הה' מדות ומ"ש יברכך ה' פי' שיתברך ויתרבה ויתפשט בך השם הוי' שבך כבריכה שבכל אדם יש חלק אלקי ועי"ז וישמרך מעין הרע שבא ע"י התפרדות מהשי"ת כמ"ש בפ' וישלח:

במדרש יברכך ה' בבנים וישמרך אלו הבנות שצריכים שמירה הרמז בזה שהעובד את השי"ת וכוונתו בשביל עצמו לבד ואינו רוצה לפעול שג"כ אחרים יעבדו את ה' הוא בבחי' מקבל כנוקבא שמקבלת גם כי נוקבא אין כוונתה בשביל אחר רק שמבקשת תאוותה כמ"ש חז"ל שכל דברי' דברי ניאוף אבל העובד את ה' וכוונתו ורצונו שג"כ אחרים יעבדו את ה' ועי"ז יושפע עליהם ג"כ כל טוב וג"כ הם יהי' טוב להם שיתקנו את נפשם זה הוא בבחי' איש דכר שמשפיע וז"ש יברכך ה' בבנים שהעובד ה' כנ"ל בבחי' דכר משפיע יברכו ה' שיהי' יכול לעובדו ית' בשלימות וימשיך ברכה להעולם כרצונו שימשיך ברכה לכל העולם וז"ש יברכך יעשה אותך כבריכה להמשיך ברכה כרצונו להשפיע ולהמשיך ברכה לכל העולם אבל מי שהוא במדריגות נוקבא הנ"ל אין כוונתו בעבודתו להמשיך ברכה לאחרים ולא שייך אצלו ענין ברכה שמורה על המשכת שפע לאחרים לזאת וישמרך אלו הבנות שהם בבחי' הנ"ל כנוקבא ישמור אותו ית' מחטא שיזכה לבוא לתכלית מבוקשו בשביל עצמו וכ"א ממשיך על עצמו כפי כוונתו בעבודתי ית'.

יאר ה' פניו אליך שתהי' בבחי' אשר התהלכתי לפניו אותיות שלפני הוי' ויש ג"כ בחי' אחרי ה' אלקיכם תלכו ואותיות שלפני השם הוי' ולאחריו גי' אדני וז"ש אני ה'.

ויהי ביום כלות משה להקים אתהמשכן כי בז' ימי המילואים שימש משה שהוא הי' בחי' שער הכולל של י"ג מדה"ר והי' ג"כ שער הכולל של הכהנים וי"ב נשיאים היו נגד י"ב מדות של רחמים וכל אחת כלולה מחסד וגבורה הרי כ"ד ומשה שער הי"ג משלים למנין כה וז"ש כה תברכו בהי"ג מדה"ר ומה שמשה שימש ז' ימים ובכל יום הי' מעמיד המשכן ומפרקו כי כן צריך להיות עבודת האדם בעוה"ז שלא ידמה בעיניו שעובד את ה' בשלימות רק שבכל יום יראה שביום אתמול לא עבד ה' כראוי ויתחיל בשכל אחר ובמדה אחרת מז' מדות וכן בכל יום ולברר מכל מדה מדה ממוצעת:

ובמדרש יהי ביום כלות משה כו' הה"ד אשמעה מה ידבר האל ה' כו' מאי האל ה' אמר משה כו' והוא בקושי עמהם ואין האל אלא לשון חוזק כמ"ש ואת אילי הארץ או כו' והוא נוהג עמהם במדה"ר שה' רחמים כמ"ש ה' ה' אל רחום וחנון פי' אם שם אל נעשה ג"כ כשם הוי' רחמים או ח"ו להיפוך וזהו הי' ויהי ביום כלות משה פי' רש"י לשון כלה ר"ת "כי "לה' "המלוכה ולעתיד כתיב תקראו לי אישי שתהי' השכינה הקדושה בבחי' אשה ר"ת "אם "הבנים "שמחה והנה בתוה"ק מצינו ג"כ אלו הב' בחי' שנקראת תורת חסד ונקראת אש דת להמתיק הכל:

בהעלותך

בהעלותך את הנרות וכו' יאירו שבעת הנרות הנה מצינו שאמר ית' ליחזקאל הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעונותיהם וכו' ואם נכלמו מכל אשר עשו צורת הבית ומוצאיו ומובאיו ולהבין מה ענין הבושה וכלימה הזאת מצורת הבית י"ל שהענין הוא כי עיקר השראת השכינה הקדושה הוא בלבות בנ"י כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם רק המקדש הי' שמזה יראו וילמדו איך לתקן אבריהם וכל הקומה שלהם שהמקדש הי' דוגמת קומה שלימה וכ"כ בס' שכל כלי המשכן והמקדש הי' כ"א רומז לאיברי האדם ומצווי התוה"ק איך לעשות את הכלי הזאת נלמד איך לתקן דוגמת זה את האבר ההוא שהכלי רומזת עליו וז"ש ית' למשה ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כו' כליו וכן תעשו כי משה הי' מתוקנים כל אבריו וברצונו ית' שיעשו משכן שילמדו ישראל מזה איך לתקן איבריהם ג"כ ולכן אמר לו כלל על עשיית המשכן ככל אשר אני מראה אותך פי' את שיעור קומתך וז"ש ג"כ ועשית את המשכן כמשפטו אשר הראת בהר ופי' התרגום דאתחזיתא בטורא שפי' הוא שאתה נראית שם ואמרתי לך שדוגמת שיעור קומתך מזה ילמדו הבעל מלאכות לעשות את המשכן וז"ש הכ' הנ"ל שע"י תבנית המשכן יכלמו ישראל מעונותיהם שידעו ויכירו שאין שיעור קומה שלהם כראוי במדת אלו שתבנית המשכן רומז עליהם והנה אחז"ל שנטל ר"י כה"ג את ראשו של רשב"ג שנהרגו והי' בוכה ואומר מנורה הטהורה מזה נלמוד שהראש שבאדם הוא דוגמת מנורה שבמקדש ולכן אנו רואין ששוים בפעולתן שאנו רואין שהחושים שבראש שהם בז' שערים שבראש שהם שני אזנים ושני עינים ושני נקבי האף החוטם והפה שהם בחי' ז' קני המנורה כל החושים אלו אין פועלין פעולתם בלא אויר שאם מניח דבר על עיניו בלא אויר בנתיים לא יראה אותו הדבר ולכן אין אדם רואה הצד מעפעפי עיניו הסמוך לעין וכן פעולת השמיעה ע"י האויר ואם יסתום אזניו לא ישמע וע"י קנה חלול מאוזן לאוזן נשמע הקול מרחוק מחמת שאין בלבול באויר ההוא וממליך האויר את

הקול וכן הפה ג"כ א"י לדבר בלא אויר וכן החוטם אין מריח בלא אויר וכן הענין בנר שאינו דולק בלא אויר שאם הי' השמן והפתילה סתום מכל צד בלא אויר לא ידליק כמ"ש זה במ"א שהאויר הוא הממוצע בין הרוחנים לגשמיים וכל התנועות של אדם נחקקין באויר תנועות הז' שערים הנ"ל כמשל השם ידו בקמח וכדומה נחקק שם תנועת ידו ותמונתה כן עד"ז כל התנועות בהאויר ובזה מבינים למעלה מה מעשיהו וכ"כ בס' שזהו בחי' ג' ספרים הנפתחים בר"ה הם בחי' האוירים ושבעה שערים אלו הם בחי' ז' הבלים כנ"ל שהכל ע"י האויר וההבל וצריך לתקן אותם בשלימות שלא יהיה ח"ו נחקק דבר רע בהאויר ע"י תנועות הז' שערים וכשמתקן אותם בשלימות שיהיה הז' שערים שבו כדוגמת עולמות עליונים שהז' שערים שבראש רומזים עליהם כ"כ בס' ומבשרי אחזה אלקי וזהו בחי' צלם אלקים שמדמה כביכול צורה ליוצרה וז"ש אל מול פני המנורה הפנימיות של מנורה הם הדברים שבעולמות עליונים שהשערים שבראש רומזים להם יאירו שבעת הנרות וז"ש פני המנורה מלשון פנים וצורה וכן מנורה גי' צורה לדמות צורה ליוצרה וז"ש ויעש כן אהרן ופירש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה הפי' שתיקן את השערים שבראש שלודוגמת קני המנורה כנ"ל שזה היה רצונו ית' ללמוד ממעשי המנורה לדמות צורה ליוצרה כנ"ל בפני המנורה ועי"ז ממשיך חסדים מי"ג מדה"ר שהשם הא' הוא אל במילוי גי' פנים עה"א והכולל פנים העליון ע"י דימוי צורה ליוצרה וז"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם ולכן היה הדלקת הנרות ע"י הכהן שהוא במדת חסד ולכן הוא המברך את ישראל והוא דוגמת מיכאל כה"ג מלאך של חסד ורומז שע"י תיקון צורה שלו בבחי' מנורה ממשיכין חסדים בחי' כהן כנ"ל וזהו פי' הענין הכ' בכתבי הק' מהרד"ב ז"ל עשה לך שתי חצוצרות שני חצי צורות כי כביכול אין השם שלם והכסא שלם עד שיתוקן הכל בשלימות לדמות צורה ליוצרה לקשר כ"א מישראל צורתו בצורה עליונה כביכול וזה שפי' בתרגום יהונתן ע"פ ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצוצרות פי' כהניא שלימיא רומז שע"י תיקון צורתו בדרך הנ"ל בחי' שני חצי צורות ליחדם ע"י תיקון השערים הנ"ל והמדות עי"ז יתמשכו חסדים בחי' הכהנים ויהיה שלימות שיהיה השם שלם והכסא שלם וז"ש ותקעו בהם ונועדו אליך כל העדה ותקעו בהם פי' תקיעה לשון יחוד כמו התוקע ביבמתו רומז יחוד ב' צורות הנ"ל עי"ז ויהי' קירוב הגאולה וקיבוץ ישראל ונהיה מרכבה שלימה לו ית' ב"ב וזהו ענין הדגלים דוגמת מרכבתו ית' כמ"ש חז"ל כשירד ית' על הר סיני ברכב אלפים רבותים מרכבתו ית' נתאוו ישראל לדגלים להיות ג"כ מרכבה אליו ית' לדמות צורה ליוצרה לתקן שערים שלהם בבחי' מנורה שגי' צורה ועי"ז ממשיכין מבחי' פנים העליון כנ"ל בבחי' פני המנור' הפנימיו' ועי"ז

מקשר בחי' מלכות בחי' כנס"י בבחי' עליונות ע"י שעושה עצמו מרכבה לו ית' ועי"ז מקרב הגאולה כנ"ל ולכן אל" מול" פני" המנורה" ס"ת לילה שעתה בגלות הדומה ללילה צריך לתקן צורתו בבחי' אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות הז' שערים ועי"ז נזכה לגאולה שלימה כשיתקן הכל ב"ב וז"ש קרא לשמש ויזרח אור ראה והתקין צורת הלבנה כי מנורה שגי' צורה כנ"ל הנר האמצעי שבה שנקרא פני המנורה רומז לחמה שהוא אמצעי במזלות שבעה כוכבי לכת ומשפיע ללבנה ולכן "ראה "והתקין "צורת "הלבנה ר"ת ג"כ צורה רומז שע"י שאנו מתקנים את הצורה עי"ז התקין צורת הלבנה כידוע שבחי' לבנה הוא בחי' כנס"י שנתעלית ונתקשרה בבחי' עליונות עי"ז כנ"ל ומקבלת השפעה משם עד שיתקן הכל בשלימות ונזכה להארת שער הנו"ן מהארת הנו"ן ש"ב מה שלא היה משה יכול להוריד את השער הנ' רק מ"ט שערים ע"ד שפי' לא אוכל עוד לצאת ולבוא וה' אמר אלי לא תעבור את הירדן הזה ירד נו"ן יעו"ש בפ' בראשית ויתגלה לנו אור התוה"ק הנעלם עתה מאתנו ויתגלה סודותיו לנו אור הנסתר וז"ש בס' שיין המשומר בענביו מורה על סודות הנעלמות וכמו האור הגנוז בשמן שבזית שדולק ומאיר ע"י הפתילה אם יש לו אויר כנ"ל ויתיחדו שמות הוי' ואהי' כי אהי' רומז לאור הנסתר שלא נתגלה עתה דאהי' פי' זמין עתיד אנא לאתגלי' והוי' בחי' מהוה כל הויות רומז לאור הנגלה שנתן ית' בהתוה"ק והבריאה שהי' מהוה כל הויות ויחוד שמות הוי' ואהי' הוי' פי' אהי' דהיינו כ"א פעמים כ"ו גי' תקום שאתה אקום יאמר ה' ולכן אל מול פני המנורה גי' תקום עה"כ שע"י תיקון הצורה בשלימות בחי' שבעה קני המנורה שמנורה גי' צורה כנ"ל וע"י תיקון הצורה בגלות הדומה ללילה כנ"ל שמרומז בס"ת של אל" מול" פני" המנורה" שס"ת לילה עי"ז נזכה שעתה אקום יאמר ה' כנ"ל ואתה תקום תרחם ציון ויתיחדו שמות הוי' ואהי' שגי' תקום כנ"ל ונזכה להארת שער הנ' ורמז ג"כ בענין תקום הנ"ל שאות נ' תקום מנפילתה כי ארז"ל שלכן לא נאמר נ' באשרי מפני שהוא בבחי' נפילה עתה כביכול כי אין אנו יכולים לקבל אורה הגדול וזהו הוא הענין של השני נוני"ן הפוכין הסובבים את פסוק ויהי בנסוע הארון כו' שהוא נוסע לפני מחנה ישראל העשוים דגלים ומרכבה אליו ית' בדמיון צורה ליוצרה כנ"ל ועי"ז המשיכו מבחי' צורה עליונה מפנים העליון בחי' שם אל הראשון מי"ג מדה"ר שגי' פנים עה"א והכולל כנ"ל ועי"ז המשיכו השגחה עליונה מעינא אשגחותא עינא פקיחא עינא דלא נאים תדיר ולכן אמרו דורשי רשומות שהר"ת מפסוק "עינך "לנוכח "יביטו "עפעפיך "ישירו "נגדיך ר"ת עלי עין שע"י תיקון האדם א"ע ממשיך מעין העליון והנה ב' נוני"ן הפוכים הם דוגמת ב' עפעפי עינא וזהו שאחר הנו"ן בחי' עפעפי עינא אות ס' כי שני עפעפי עינא

כשנסגרים הם דוגמת אות ס' ואח"כ אות ע' רומז שמשם יוצא השגחה מעינא פקיחא ונפתחים הבל עפעפי עינא דוגמת אות נ' ואינם נסגרים עינא דלא נאים סדיר ועיני הדגים שג"כ עיניהם פקוחות תמיד מרמזים על עינא פקיחא הנ"ל דל"ל גבינין ולכן על דגי הים התרגום נוני ימא וזהו שרמז כאן בב' נונין הפוכים לרמוז שע"י הדגלים המשיכו מעינא פקיחא כנ"ל ע"י דמיון צורה ליוצרה שנעשו מרכבה אליו ית' גם רמז בענין ב' נוני"ן אלו שע"י הדגלים כנ"ל המשיכו מנש"ב שאות נ' רומז עליהם ומ"ט נמסרו למשה ושער הנ' יתגלה לעתיד ב"ב אור התורה הנסתר ונעלם מאתנו וזהו ענין נ' כפופה ונ' פשוטה שנ' כפופה רומז לבחינתה עתה שעדיין אינה בהתפשטות כמו שלעתיד יתפשטו הנ' ש"ב ומלאה הארץ דעה וזהו שדרז"ל בהנוני"ן נאמן כפוף ונאמן פשוט כי עתה שהנ' כפופה ואינה בהתפשטות כנ"ל צ"ל בבחי' אמונה להאמין בדבר שאינה מושג לנו עתה ולהאמין שלעתיד יגלה לנו ית' מה שנעלם מאתנו ויתגלה לנו שער הנ' והנו"ן תתפשט בהארת שער הנ' שיאיר לנו בהתפשטותה והנ' תקום מנפילתה כנ"ל ויפתח ית' לנו כל הסתום ובחי' אות ס' יהיה ב' נוני"ן פתוחים והנ' תתפשט לנו בהארתה את שער הנ' ועתה שהוא בבחי' נאמן כפוף באמונה שלימה זאת מקשר בחי' אמונה לבחי' נש"ב ע"י שמאמין בהתגלות שער הנו"ן לעתיד מה שנעלם עתה ועי"ז שנחזיק באמונה בחי' צדיק כמ"ש וצדיק באמונתו יחי' מדריגת נאמן כפוף עי"ז נזכה לבחי' נאמן כפוף להתפשטות אות נו"ן נאמן פשוט גם מהתפשטות הנו"ן הנ"ל יהי' גבורות חזקות על אוה"ע ה' כגבור יצא כאיש מלחמות כו' על אויביו יתגבר כי אות נו"ן פשוטה הוא גבורות קשות יותר משאר אותיות מנצפ"ך הגם שמורים ג"כ על גבורות וכ' בס' שאר"ן אותיות אור נו"ן שיתגלה לנו לעתיד שער הנו"ן והכל כנ"ל ע"י דמיון צורה ליוצרה שזהו הי' ענין הדגלים כנ"ל בחי' מרכבה אליו ית' עי"ז נזכה לעתיד לאור הנו"ן ולכן בפסוק ויהי בנסוע הארון יש י"ב תיבות ובפסוק ובנוחה יאמר יש שבעה תיבות וכ' בס' שהם נגד התחלת וסוף התוה"ק שבפסוק בראשית שבעה תיבות ובפסוק ולכל היד החזקה סוף התוה"ק י"ב תיבות רומז שע"י שנהי' מרכבה אליו ית' שזהו הי' הדגלים יהי' ארון אור נו"ן השער נו"ן ויתגלה אור התורה כולה בהארת הפנימיות נסתר של התוה"ק ולכן רמז בפסוקים אלו כלל התוה"ק התחלתה וסופה ובמדרש אמרו ז"ל כשהי' ישראל נוסעים הי' ארון מקדים לפניהם והי' ב' ניצוצות של אור יוצאים מתוך בדי הארון והי' שורפים לפניהם כו' והורג שונאיהם של ישראל הב' זקוקין של אור רומזים לחכמה ובינה כי כתוב בס' שב' נוני"ן רומזים לחו"ב והכל כענין שדברנו שלעתיד יתגלה לנו אור הנו"ן הנעלם מאתנו וסתום עתה כי חכמה ובינה הוא בחי' מחשבה דבר סתום שאינו מתגלה וזה הרג על שונאיהם

של ישראל כי משם נמשך גבורות ודינים על שונאינו וכל הטובות והשפעות עלינו והכל יהי' ע"י תיקון צורה בשלימות לדמות צורה ליוצרה הרמוז בענין המנורה כנ"ל עי"ז יתוקן הכל ויתיחדו שמות הוי' ואהי' שגי' תקום כנ"ל גי' אל מול פני המנורה ומשם יאירו שבעת הנרות מפני המנורה הפנימיות בחי' חכמה אור הנסתר הרמוז בב' נוני"ן של ויהי בנסוע הארון כנ"ל:

וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאוהל העדות כו' להבין ענין סמיכת זאת הפרשה לפרשה הקודמת שמדברת מענין קרבן פסח ובשגם שמתחלת וביום הקים את המשכן וכאילו היתה כבר מדברת איזה ענין מזה ולא כמתחיל לספר ענין חדש וגם להבין מה תועלת בזה הסיפור שכבר עבר ומה הדרך לעבודתו ית' שנלמוד מזה הסיפור ולהבין הרמז שפי' התרגום יונתן ויש אשר יהי' הענן ימים מספר על המשכן ופי' שבעת יומין שבעתא כו' רק הענין הוא כי אכילת קרבן פסח מרומז בו עניני שלימותינו ולכן ועצם לא תשברו בו רק יהי' שלם ואפי' במלבושים הי' צריך ללבוש בשלימות בשעת אכילתו כמ"ש ונעלכם ברגליכם ומקלכם בידכם כי היינו ראוים ביצמ"צ לבוא אח"כ לתכלית השלימות וכן הי' כוונת משה שיכניסנו לא"י ונלך למערת המכפילה ומשם לג"ע ולבוא לתכלית שלימות כוונתו ית' בבריאות האדם אך לא נגמר הענין כן כמ"ש עד שהמלך במסיבו נרדי נתן ריחו וע"ז אמר ית' אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כולכם כו' כי ע"י עוונות נעשה מסך המבדיל בינינו לבינו ית' ולא השגנו תכלית השלימות עד לעתיד שנשיג תכלית השלימות והגם שנתן לנו ית' אח"כ לעשות משכן שמרמז על תיקון כל זה כי המשכן הי' רומז על תיקון האדם ומשכן לאוהל העדות רומז שהאדם יהי' משכן לתוה"ק ויקדש שיעור קומתו לדמות צורה ליוצרה כמ"ש בתחילת הפרשה על ענין המנורה שהמשכן וכליו רומז לכ"ז לבוא לתכלית השלימות (ומשכן לאוהל העדות רומז שהאדם יהי' משכן להתורה הקדושה) לזה אחר שדיבר הכ' מעניני פסח שהי' ראוי לבוא לתכלית השלימות ולא נגמר אמר אח"כ שגם בענין המשכן הי' כן כי וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן הגם שבאמת זה הענין הי' קדוש מאוד עכ"ז אנו רואין שענן הוא דבר המחשיך ומכסה את האור ומרמז לנו שלא נגמר תכלית השלימות עדיין והתועלת לנו מזה הסיפור לעבודתו ית"ש הוא מרמז שהגם שבא לאדם איזה התעוררות יראת שמים בא מסך המבדיל שנעשה ע"י העוונות וכדומה מסכים המבדילים ע"י פניות ומכסה ומסתיר האור של יראת שמים וכסה הענן את המשכן לאוהל העדות והעצה היעוצה ע"ז שצריך האדם מקודם לשבור המסכים המבדילים ולעשות תשובה על העבירות והעיקר להיות סור מרע ויתקן מדותיו שלא יהי' בהם איזה פגם עוד ח"ו

כי לולא זאת אין מקום לבוא כלל למעלת המקודשים רק אחר הסרת לבושים צואים וחלאת הטומאה ומשבר את המסכים המבדילים והעננים הנ"ל ולא יהי' לבו מלא פניות ומרמה וכל זמן שרואה שלבו מלא פניות ומרמה וא"א לו לעשות לשמו ית' לא ילך אז בגדולות ובנפלאות לעשות טוב במדריגות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים כיון שעדיין א"א לו לעשות עבודתו באמת ובשלימות לכן עתה זהו בעצמו עבדות השי"ת מה שלא ילך בגדלות ונפלאות כדי שלא יתן כח בס"א שאינה סרה עדיין מאתו ואינו מנוקה ממנה ועיקר כלל הענין הוא שיתקן מקודם מדותיו לפי מדריגתו שעומד בה שיהי' מדותיו מתוקנים בשלימות לפי מדריגה זו ואח"כ יגדור א"ע בגדרים טובים להיות נשמר שלא יקרב אליו עוד שום דבר קליפות וס"א ויזכך חומרו מגשמיות ואז כשישלים תיקון המדות והזדככות הראוי לפי מדריגתו ילך למדריגה שאחרי' וכן תמיד וכ"ז רמזה לנו תורתינו הקדושה בענין הנ"ל כי ידוע שורש המסעות שנסעו ישראל במדבר הי' שנסעו ממדריגה למדריגה ובכל מסעי' הי' נוסעים למדריגה אחת וכן ממדריגה למדריגה והשמיענו הכ' כאן שבכל מדריגה תיקנו המדות לפי מדריגה זאת ולא נסעו מקודם למדריגה אחרת כל זמן שראו שהענן הוא המסך המבדיל הוא עוד על המשכן במדריגה זאת וז"ש הכתוב וכל ימי אשר ישכון הענן על המשכן יחנו בנ"י עד יום העלותו יהרסו אל ה' ואמר.

ושמרו את משמרת ה' ולא יסעו שמה שלא הי' נוסעים למדריגה אחרת ולא הלכו בגדולות ומדריגות כל זמן שלא שברו את המסכים והעננים המבדילים במדריגה זאת זה נקרא משמרת ה' שבזה בעצמם עובדי' את השי"ת שאין מניחים מדריגתם ללילך למעלה הימנה כו' שלא תקנו המדריגה זאת שעומדים בה עצמם ומדותיהם בשלימות וז"ש ויש אשר יהי' הענן ימים מספר על המשכן המדות נקראים ימים מספר כי כ"א מהמדות כלול מכל השבעה ואח"כ ג"כ כלולים זה בזה למשל חסד שבחסד שבחסד וגבורה שבחסד שבחסד וכן אח"כ עד"ז בכל המדות עד אין סוף ותכלית ולכן נקראים ימים מספר שבכל פעם שבא למדריגות הכללות של שבעה צריך לספור עוד אלו הז' מדות בכללות שעומד בה ולעבוד בבחי' זאת את השי"ת ולכללם יחד ואח"כ למדריגה שאחרי' בפרטות הימים מספר וזה שפי' התרגום יהונתן שבעת יומין שבעתא שתמיד אלו הז' כלולים עוד משבעה עד אין סוף ואמר שאם הי' הענן המסך המבדיל על הימים מספר המדות שהם עדיין אינם מתוקנים כראוי ולא יסעו למדריגה שאחרי' עד יום העלותו שיתקנו כנ"ל.

והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאווה שהערב רב התאוו ולא ישראל כי איך שייך תאווה בבעל אמונה כיון שבכל דבר שחסר לו אומר מסתמא איני צריך לזה דאל"כ הלא אני אומר ומברך לו ית' העושה לי כל צרכי ואם הי' צריך לי הדבר בוודאי הי' לי ואמר אח"כ וישובו ויבכו גם בני ישראל שעשו תשובה ע"ד שכ' בס' שאם יראה שחבירו עובר עבירה יבין שיש בו גם כן שמץ קצת מעבירה ההוא ולכן הראו לו זאת בחבירו כדי שהוא יעשה תשובה והשמץ קצת שהי' אז בבנ"י הוא מה שאמרו זכרנו את הדגה בחי' דג ע"ד שאחז"ל במסכת שבת גד גומל דלים ודג מורה שהד' רודף אחר הג' שהמאכל הי' בבחי' דלות ורודף אחריהם כי הם הי' גומלים טובה להמאכל שהוציאו ממנו נ"ק והמאכל רץ אחריהם כי צריך להם כדי להעלותו וזה הי' במצרים שהי' שם הרבה נ"ק להעלות והי' המאכל בבחי' דלות בדבר ההוא ואז הי' המאכל מתאווה שיעלו אותו וכמו שפירשנו הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים שהמאכל הי' בבחי' עני יעו"ש בדרושינו לפסח שזהו ענין הרכוש גדול שהוציאו ממצרים הם הנ"ק וז"ש חז"ל שכשהי' ישראל במצרים עשה הקב"ה להם נס ונזדמן להם דגים בכדיהם ע"ד הנ"ל שהוציאו נ"ק מהמאכל משא"כ במדבר שאכלו ישראל מן לחם אבירים שאדרבא הי' המאכל עושה להם טובה שמבררם ומזככם לקדושה ולכן הי' הם צריכים ללקטו וזהו שאמרו ישראל אנו רוצים לעובדו ית' בעבדות יותר גדול שאנחנו נעשה טובה להמאכל בחי' דג כנ"ל שהמאכל בבחי' דלות ורודף אחרינו לגמול לנו טובה להוציא נ"ק ולתקנו משא"כ המן כזרע גד הוא שגד ר"ת "גומל "דלים שהמן הוא גומל טובה לנו ואנו בבחי' דלות נגדו נמצא אין לנו עבדות בזה ובאמת חטאו בזה כי מה להם לחקור דרכיו של הקב"ה והטעם הי' כנ"ל שבמצרים הוצרכו לכך לבירור נ"ק כדי שיצאו לחירות ובמדבר הי' צריך לזככם ולהביאם לפנימיות הקדושה:

ומשה הי' עניו מאוד מכל האדם כו' כי משה הי' הכללות של ישראל כמ"ש חז"ל עליו ילדה אשה אחת סמך רבוא בכרס א' וכשהי' מביט בעצמותו הגם שידע שדיבר ה' עמו פנים בפנים והי' קרן אור פניו עכ"ז אמר ונחנו מה כי הי' בעיני עצמו לאין ואפס כי הי' הדעת של ישראל ושורש נשמתן בכללותן שהי' כוללת של נשמות ישראל וידע שראשו כולל צדיק זה שבדור למשל נשמת איזה תנא או אמורא וידו כולל נשמת צדיק אחר נמצא שלא הי' הוא בעצמו כלום כי הוא רק הכוללות מאחרים ולא בחי' בפני עצמו ומה הוא שנק' משה כי הוא רק הכללות מישראל וז"ש למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה שזהו תשובתו על מה שאמר לו ית' ועתה הניחה לי כו' ואעשה אותך לגוי גדול כאינו הוא דבר נפרד בפ"ע ואדם בפני עצמו כשאר איש ישראל והשיב למען אמצא חן

בעיניך באופן זה שתרחם על בניך לא שתאמר לי שיחר אפך בישראל ח"ו ותעשה אותי לגוי גדול כי איני אדם בפני עצמי רק כי עמך הגוי הזה שאמרת ואעשה אותך לגוי שכל אבר שבו הכל הוא רק מעמך ואני כללותן כי כל אבר שבי הוא רק כללות ישראל ואני לא חטאתי בעגל וטוב לך להביט בשורש לא בענפים ולכן הגם שבאמת משה רבינו ע"ה תיקן את עצמו בפני עצמו ג"כ את שרשו ונשמתו עכ"ז ? פעל ג"כ שהוא ית' כשרוצה להשגיח במעשה של כ"א מישראל מביט בשורש נשמתן במשה ולכן "ממכון "שבתו "השגיח ר"ת משה שי"ת מביט מעשה כ"א מישראל במשה ועליו אין שום קטרוג משם מביט את כ"א מישראל בשורשו:

וי"ל עוד ומשה עניו הגם שידע מדריגתו הגדולה אך אמר בלבו אלו הי' לא' מישראל נשמה גדולה כמו שיש לי הי' מוריד גם את שער הנ"ן מנו"ן שע"ב והי' גאולה שלימה ועיין בדברינו בפ' שלח:

שלח

שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבנ"י כו' הנה תיבת כנען מיותר לכאורה כיון שאמר אשר אני נותן וכבר הי' ידוע להם רק י"ל דמצינו מעלת מדת הכנעה וענווה הוא העולה במעלה על כל המעלות והמדות שמשה רבינו ע"ה הי' מבחר מין אנושי נשתבח במדת ענווה וזהו מעלת ארץ ישראל הנבחרת לנו שמטבע הארץ ההוא לגרום להיושבים בה הכנעה וענווה ולכן אף שהי' שם ערים גדולות ובצורות בשמים הרים ובקעות עכ"ז נקרא כנען מלשון הכנעה כטבע הארץ ההוא בהכנעה וכן גורמת טבע זו להיושבים זה וזהו שאמר משה להמרגלים שיתנו לבם לזה להבין מעלה הנפלאה שגורם טבע הארץ הזאת וז"ש להם ופירש להם ענין זה בשעת השליחות וראיתם את הארץ מה הוא איך שגורמת הכנעה וענווה שבא המדה המשובחת בחי' ומשה הי' עניו מאוד ואמר ונחנו מה ואת העם היושב בה החזק הוא הרפה שהחזק הוא מחזיק א"ע לרפה ואין מתהלל הגבור בגבורתו וזהו רק מחמת טבע הארץ שגורמת הכנעה מחזיק א"ע כחלש ורפה המעט הוא אם רב שאף כשהוא רב מחזיק עצמו הרב למעט בחי' כי אתם המעט כי ממעטים עצמיכם וזהו בעצמו גורם לו שהוא רב ע"ד מאן דאיהו רב איהו זעיר כו' וז"ש היש בה עץ ופי' רש"י אדם כשר כו' אם אין פי' שתראו ותבינו אם האדם כשר הזה מחזיק עצמו כאין נמצא שזה הי' עיקר השליחות לתור ולראות טבע הארץ ההוא שגורמת טבעה למעלה נפלאה הכנעה וענווה וז"ש שלח לך אנשים כו' ויתורו את ארץ כנען כו' שהוא מלשון הכנעה שיבינו מעלת הכנעה שהמקום גורם:

א"י שלח לך אנשים כו' הנה בכאן משמע שהשי"ת אמר למשה שישלח מרגלים ובמשנה תורה כתיב ותקרבון אלי כולכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו כו' ויטב בעיני הדבר שישראל בקשו מקודם שהי' אמירתו ית' והיכן מרומז זה בכאן גם להבין דקדוק דבריהם ז"ל שלח לך לדעתך גם מה שפי' בתרגום יהונתן ויקרא משה להושע בן נון יהושע כד חמא ענוותנותו קרא כו' ונראה דהנה דרך הצדיקים שהם קטנים מאד בעיני עצמם ובפרט משה רבינו ע"ה שהעיד עליו הכתוב ומשה עניו מאוד מכל האדם ולכן כשהי' רואה איזה חסרון בדורו הי' תולה הפגם והחסרון בעצמו שהוא הגורם זה החסרון לבני דורו לפי שהי' בחי' חכמה ודעת של ישראל בחי' מוח וראש שלהם ומחמת שבחי' מוח של חכמה ודעת אינו בשלימות התיקון כראוי גורם פגם וחסרון לבנ"י שהם נגדו פעולת האברים שאין מתנהגים כראוי ואילו הי' הוא מתקן כראוי בשלימות התיקון נמצא שהי' בחי' ראש ודעת שלהם בשלימות הי' הם ג"כ מתנהגים בפעולתם כראוי כן הי' מחשבת משה ובאמת הי' הדבר להיפוך שע"י שהם לא התנהגו כראוי גרמו איזה פגם וחסרון דק מן הדק בבחי' דעת שלהם במשה והוא הרגיש כל חסרונם כדרך המוח שמרגיש בחסרון ופגם האברים ולכן לא הי' יכול להוריד להם בחי' שער הנו"ן מנו"ן שערי תשובה רק מ"ט שערים הוריד להם כמ"ש במ"א ע"פ וה' אמר אלי לא תעבור את הירדן הזה ירד נו"ן שלא הי' יכול להוריד את שער הנו"ן שאלו הי' מוריד להם את שער הנו"ן בשלימות הי' באים לתכלית השלימות ומשה תלה זה הפגם בעצמו מה שלא הי' יכול להוריד את שער הנו"ן ולכן כתיב ומשה עניו בלא יו"ד בתי' עניו להורות ע"ז שנחסר מאתו שער הנו"ן שהוא בחי' החכמה עליונה בחי' אות יו"ד שיו"ד הוא נקודה שהוא התחלה וראשית לכל האותיות בחי' ראשית חכמה והנה כשבאו ישראל ואמרו נשלחה אנשים לפנינו כו' כתיב ויטב בעיני הדבר שגרמו ישראל ע"י רצונם לשלוח מרגלים וגרמו שהי' קצת רצון במשה ג"כ לשלוח מרגלים ויטב בעיניו הדבר כיון שהם הי' בחי' פרט ומשה הי' בחי' הכללות ומה שבפרט יש בכלל ג"כ ומשה הי' סבר להיפוך כנ"ל שמה שבפרטות ישראל דבר לא טוב הוא מחמת שבו שהוא בחי' כללות שלהם יש בו פגם כנ"ל ולכן הי' סבר שמה שעלה בלב ישראל לשלוח מרגלים הוא שגורם להם רצון זה שהוא קצת חסרון אמונה ע"י שהוא המעכב והגורם להם למנעם מתכלית שלימותם לבו אל שער הנו"ן בחי' יו"ד כנ"ל שהי' סבר שכל החסרון תולה בו ולכן כאן שלא נאמר כלל שבאו ישראל ואמרו נשלחה אנשים לפנינו כמו שהי' האמת רמז ית' כל זה במה שאמר שלח לך פירשו ז"ל לדעתך לבחי' דעת שלך בחי' כללות שלהם שאתה בחי' דעת שלהם ואתה רוצה לשלוח מרגלים ע"י שהם הי' רוצים בפרטות כך וגרמו רצון בכללות ג"כ וכשראה

משה שהוא אינו יכול להוריד שער הנו"ן בחי' חכמה עליונה אות יו"ד כנ"ל והבין זה מתיבת עניו בלא יו"ד כנ"ל ולכן כאן שהי' התחלת כניסת ארץ הקדושה הי' רצון משה שעי"ז יבואו לתכלית שלימותם בחי' שער הנו"ן אות יו"ד כנ"ל ולכן קרא משה להושע בן נון יהושע והוסיף לו היו"ד הנ"ל ואמר אם לא זכיתי לבוא לזה שאתקן הכל בשלימות ע"י הורדת השער הנו"ן בחי' אות יו"ד תזכה אתה לזה וזה שפי' התרגום יהונתן הנ"ל כד חמא משה ענותנותי' שנכתב משה עניו בלא יו"ד מורה על חסרון הורדתו שער הנו"ן לזה מסר אות יו"ד ליהושיע להשפיע עליו קדושה גדולה שיזכה לתקן הכל בשלימות כי משה הי' סבר כנ"ל שהכל תלוי בבחי' הראש ומנהיגים של ישראל רק שבו יש חסרון ופגם ולכן וישלח" אותם" משה" ס"ת חמה כמו שחמה משפיע ללבנה כן פני משה כפני חמה המשפיע ליהושע שהי' כפני לבנה בכניסת ארץ ישראל לתקן הכל בשלימות ומשה המשיך חסדים עליהם אז וכן אמר ית' "שלח "לך "אנשים ר"ת אשל בחי' אברהם שנאמר בו ויטע אשל בבאר שבע שמדתו מדת חסד וכן למטה אבותיו תשלחו לעורר זכות אבות ולהמשיך חסדים עליהם מבחי' ג' ראשונות בחי' ג' אבות כמ"ש במ"א פי' וארא אל האבות כו' ולתקן הכל בשלימות ואח"כ כשלא נגמר הענין כן והוציאו דבת הארץ ואמר ית' ואעשך לגוי גדול כו' אמר משה ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר ונכתב שם בחיבת יגרל יו"ד גדולה כדי שתהא נדרשת לעצמה כאילו אמר יו"ד גדל והפי' ועתה שאמרת לי ואעשה אותך לגוי גדול ביקש משה שיהי' פי' הדברים אלו שיעשה אותו גדול במה שיהי' יכול להוריד את שער הנו"ן לבנ"י כי עתה החסרון על ידו שהדור אינו בשלימות ויעשה אותו ית' לגדול ישלם בשלימותו ויהי' יכול להוריד את שער הנו"ן בחי' אות יו"ד כנ"ל ויהי' כל הדור בתכלית בשלימותם וז"ש ועתה יגדל נא יו"ד גדל שתתגדל ותתפשט בחי' שער הנו"ן בחי' יו"ד למטה ואהי' אני והדור בתכלית השלימות משא"כ עתה שאני חייב בדבר שנחסרה היו"ד הנ"ל ממשה עניו בלא יו"ד:

גם רמז בתיבת ועתה יגדל ע"ד אמרם ז"ל אין ועתה אלא תשובה וביקש שיופיע וישפיע ית' עליהם כל הנו"ן שע"ת בשלימות וז"ש ועתה יגדל נא יו"ד גדול שגם שער הנו"ן בחי' אות יו"ד ישפיע עליהם ויביאו לשלימותם וביקש ה' ארך אפים כי ארך אפים גי' שנ"ב ר"ת "נון "שערי "בינה כי ית' מאריך אפי' וגבה דילי' כאמרם ז"ל לא ינקה לשאינם שבים רק שברחמנותו ית' היא ארך אפים אף לרשעים כמאמרו ית' למשה והטעם שאלו בתוך כך ישובו הרשעים בתשובה ויזכה לנו"ן שערי בינה ותשובה שהר"ת גי' ארך אפים כנ"ל:

א"י ועתה יגדל כי ידוע שבחי' חסד נקרא גדולה והטעם כתבנו במ"א על שדרכם בהתפשטות וכן בחי' ארך אפיים ע"ז הדרך וזהו הי' בקשתו שיזכה ית' אותם לעשות

תשובה מתוך גודל חסדים שיעשה ית' להם ויכירו חסדו וישיבו אליו וז"ש ועתה יגדל ועתה בחי' תשובה יהי' בבחי' גדול שהוא החסד כנ"ל ה' ארך אפים כו':

א"י ועתה יגדל נא כח ה' כי ידוע שבחי' שם אדני מורה דין ועכ"ז כלול בו ג"כ חסד כידוע מכללות המדות ואותיות נא שבשם אדני מרמז על בחי' רחמים כי נא לשון בקשה ותפילה שממתקת כל הדינים ואותיות י"ד שבשם אדני מרמזים על בחי' דין כי יד הוא לשון כח ע"ד כוחי ועוצם ידי כי הכח הוא ביד וביקש משה שיתגברו החסדים שבשם אדני שהם אותיות נא על בחי' כח אדני שהם אותיות י"ד שבשם זה וז"ש ועתה יגדל נא שהחסד שבאותיות נא יעשה בחי' גדולה חסד גם מבחי' כח ה' אותיות יד ותיבת יגדל מלשון פועל יוצא שהוא יפעול שיתגדל כח אדני אותיות יד כנ"ל:

גם כח הוי' גי' דן והמתיק משה את כל הדינים משם אדני אותיות י"ד ובחי' אותיות דן שבאדני שגי' כח ה' וכ' בס' שמשה הי' נק' פי ה' כי כמו שהפה הוא הכלי שע"י הפה מתגלה כח הדיבור כן הי' דיבורו ית' מתגלה ע"י משה ששכינה היתה מדברת מתוך גרונו של משה ופי ה' עה"כ גי' אל אלקים שהמתיק הדינים בחי' שם אלקים ע"י שהמשיך חסדים מבחי' שם אל השם הראשון מי"ג מדה"ר וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון וכדאי וכתבנו במ"א שאבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הם כ"א בבחינתו המשיך הי"ג מדה"ר מבחי' ג"ר כמ"ש ע"פ וארא על מה שפי' רש"י וארא אל האבות כו' וג"פ אל גי' כח אדני שהמשיך השם אל להמתיק הדינים ועד"ז יש לפרש ועתה יגדל נא כח ה' שבחי' חסדים העליונים הנמשכים מג' ראשונות ג"פ אל שגי' כח אדני יגדל ויתפשט ויתגברו הי"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי וז"ש כאשר דברת לאמר כי אמרו ז"ל שנתעטף ית' כש"ץ ויקרא ה' ה' אל רחום כו' ואמר כל זמן שאתם עושים כסדר הזה לפני אני מרחם עליכם וז"ש שדברת לאמר לפניך ה' ארך אפים ובזה תרחם עלינו ומזה נבוא לתשובה המרומז בתיבת ועתה כדלעיל וזהו בחי' אתערותא דלעילא כנ"ל שעי"ז שיתנהג בחסדיו ורחמיו המרובים מי"ג מדה"ר אנו מתעוררים ג"כ להטיב מעשינו ולהתנהג בטוב וחסד ויש בחי' אתערותא דלתתא שע"י שאדם עוסק בגמ"ח מעורר בחי' חסדים עליונים כנ"ל שאבות ע"י מעשי ה' הטובים המשיכו מי"ג מדה"ר וז"ש במדרש ע"פ סלח נא לעון העם הזה כגודל חסדיך הה"ד יאחז צדיק דרכו אמר לו משה כל הצדיקים תפסו כל א' ואחד אומנתו אברהם תפס כו' אף אתה תפוס אומנותיך אמר לו ומה הוא אומנתי א"ל אל רחום וחנון ה' כו' שהוא בחי' אתערותא דלתתא שע"י שכל צדיק תופס אומנתו בעבודתו ית' גורם התעוררות עליון שית' יתפוס אומנתו ומשה הזכיר לפניו זכות הקדושים הצדיקים שהתעוררו באחערותא דלתתא וגרמו אתערותא

דלעילא ועי"ז יתפוס עתה ית' אומנתו להתעורר מלעילא תחילה כנ"ל ע"י רחמיו וחסדיו הגדולים ועי"ז ישראל יעשו תשובה כמו מאז שהתעורר ית' ולמדם שהם יעשו לפניו כסדר הזה שלמדם לומר הי"ג מדה"ר וביקש סלח נא לעון העם הזה כגודל חסדך כנדל גי' אל הוי' שבאילו הוא המתקת שבאלקים כמ"ש במ"א ע"פ אל ה' ויאר לנו ששמות אל הוי' ממתיקין את הדינים משם אלקים שגי' לנו ובזה פי' כרחמיו וכרוב חסדיו הגדיל לנו שיעשה מאלקים שגי' לנו בחי' חסד גדולה וז"ש הגדיל לנו שנמתק הדין ע"י החסדים הגדולים:

א"י ועתה יגדל נא כח ה' שגדולה בחי' חסד יהי' בבחי' הגבורות כמ"ש במ"א באריכות שיהי' בחי' כי גבר עלינו חסדו מבחי' שם אל חסד אל שם הראשון מי"ג מדה"ר כנ"ל ופי' תיבת אל הוא לשון חוזק וגבורה מלשון אילי הארץ וז"ש משוך חסדך ליודעיך אל קנא ונוקם ששם אל חסד מחמת גודל חסדו עלינו הוא קנא ונוקם על שונאינו מגודל המון רחמיו עלינו וכח אדני גי' ג"פ אל כנ"ל בחי' ג' ראשונות גודל החסדים ונופל דינים על אוה"ע ועלינו חסדים עליונים שממתיקים כל הדינים מעלינו בחי' שערא דדיקנא קשישין אתין לאכפייא דינא כנ"ל ששם אל שהוא בחי' כי גבר עלינו חסדו הוא שם הראשון מי"ג מדה"ר בחי' דיקנא קדישא כידוע ומשם מתבטלים כל הדינים מקטריגים ואומר ית' וחנותי כו' אע"פ שאינו כדאי והגון אני אשפיע לו גודל חסדים וז"ש כאשר דברת לאמר שבחי' דיבור קשות ועי"ז לאמר אמירה רכה כנ"ל שהדינים שבבחי' ג"ר הם בחי' גבורות קדושות לאכפייא דינא כנ"ל בפי' שם אל שמורה כן.

א"י ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר דהנה עבודת הצדיקים לראות לבטל דינים וגבורות שלא יתפשטו ח"ו על ישראל וכשח"ו כבר פגע הדין באיזה צדיק אזי טוענים הצדיקים כיון שכבר נתעורר הדין ועשה ג"כ דבר שלא כרצונו עכ"פ ראוי שיפעול הדין ג"כ לטובה לבער החוחים והקוצים המצערים את ישראל המינים והאפקורסים ואוה"ע שכן מהראוי כי את זה לעומת זה עשה אלקים בחי' אור וחושך ומעט מן האור דוחה הרבה מן החושך וכיון שמת ח"ו צדיק א' שגרם בעבודתו אור הקדושה לדחות הרבה מן החושך אזי הדין נותן לבטל ג"כ את החושך שהם הרשעים בעת הזאת שכבר נתעורר הדין וא"צ לעוררו וז"ש כי יראה חכמים ימותו יחד כסיל ובער יאבדו שכשח"ו נתעורר הדין ומתו חכמים ראוי עכ"פ שגם כסיל ובער יאבדו הרשעים והאפקורסים ואוה"ע וזהו כשכבר פגע הדין ח"ו באיזה צדיק אבל כשהצדיקים מרגישין בהדין שנתעורר קודם התפשטותו לפעול פעולתו מטילין אותו תיכף על שונאי ישראל ואלו הגבורות באופן זה הם חסדים גדולים וכן היה הענין במצרים שנראה ית' על הים כבחור חגור כלי זיין

וה' איש מלחמה פועל גבורות על מצרים ולנו היה חסדים גדולים וטובות גדולות לאין שיעור לכן בעת הזאת שראה משה שא"ל ית' אכנו בדבר ואורישנו אמר ועתה שאני רואה שנתעוררו דינים וגבורות חזקים לכן בעת הזאת בהתעוררות דינים וגבורות אלו יגדל נא כח ה' שתטיל אלו הגבורות על אוה"ע ויהי' אלו הגבורות חסדים לנו בזה כמו במצרים כנ"ל וז"ש יגדל נא כח ה' ידוע שמדת חסד נקרא גדולה כמ"ש לך ה' הגדולה וכנ"ל פי' כרחמיו וכרוב חסדיו הגדיל לנו גדולה חסד ולנו גי' אלקים ומשוך חסדך כו' אל חסד עכ"ז קנא ונוקם מגודל החסדים וז"ש כגודל חסדך וכאשר נשאת לעם הזה ממצרים כו' ויגדל עי"ז כבודיך כשתעשה גבורות כאלו שיהיה לנו חסדים וז"ש כאשר דברת לאמר ידוע שדיבור בחי' דין ואמירה רכה בחי' חסד שהיה במצרים הדיבור קשות הדינים שהיה למצרים בחי' דיבור קשות היה לנו אמירה רכה כן גם ועתה כו' יהיה כאשר דברת לאמר ענין חסד וגבורה במצרים כנ"ל:

א"י ע"ד הנ"ל שגדולה בחי' חסד והנה יש כ"ח עתים הנאמרים בספר קהלת י"ד עתים לטובה וי"ד עתים הפכיים וביקש משה שגם הי"ד עתים מבחי' גבורות יהיה ג"כ בחסד ויתהפכו כל הכ"ח עתים כולם לטובה וז"ש יגדל בחי' חסד כנ"ל נא כח ה' רומז לכ"ח עתים יהי' כולם לחסד והנה בתיבת יגדל יו"ד גדולה שהיה בקשת משה שיתמלאו כל היו"ד מדות הקדושים כולם בגדולה חסדים שהמתיק הדינים והגבורות שנתעוררו המתיקם בכל המדות שיתפעלו חסדים:

גם ירמוז כי י"פ גדל גי' ש"ע ידוע שזהו בחי' הארת פנים העליון כמ"ש יאר ה' פניו אליך וב"פ פנים עה"א ובכ' גי' ש"ע שמפנים העליון נמשך הארה ש"ע נהורין וז"ש יגדל נא יו"ד גדולה לרמוז שיהיה י"פ גדל גי' ש"ע שיומשך שע"נ להאיר לנו בחי' יאר ה' פניו אליך ועי"ז יגדל כח ה' שיתגדל ויתקדש שמי' רבה כי ח"ו בהסתרת פנים העליון בלי המשכת הארת פנים כנ"ל נאמר וכסיל בחושך הולך שנמנע ונסתר מאתנו דרכי עבודתו ית' באמת משא"כ בהארת פנים הנ"ל שמאירין השע"נ לנו בדרכי עבודתו ית' לכל ב"י הי' אור במושבות' ודרכ' בעבודתו ית'.

וי"ל עוד ענין בקשת משה היה להכניע כח הס"א כי הנה מצינו שבחר ית' לשמו הקדוש אותיות הוי' כי אלו האותיות מילוי האותיות הם ג"כ כמו האותיות עצמם כידוע במילוי שם ב"ן מורה על התפשטות קדושתו בנו עמו כנס"י כי המילוי מורה על התפשטות מאותיות למילואים וזהו בחי' אתה אחד ושמך אחד שיתפשט קדושת אחדותו בעמו כנס"י והנה גזרה חכמתו ית' את זה לעומת זה עשה אלקים וברא היצה"ר וכח הס"א כדי שיהי' שכר ועונש ובחר לעצמו המלאך המסית לעבירות כי הס"א בחר לעצמו לעומת

זה של הקדושה ולקח לשמו אותיות ס"מ שמילוי סמ"ך מ"ם מורה ג"כ על התפשטות כענין הנ"ל שמילוי סמ"ך ג"כ גי' סמ"ך ומילוי אות מ"ם ג"כ מ' וזהו שמצינו בהתוה"ק בענין מפלת מצרים כתיב ויהם את מחנה מצרים תיבת ויהם לא מצינו בתורה דוגמתו ולמה כתיב דווקא שם לשון ויהם רק זה מורה באיזה ענין הי' מפלת שר של מצרים וכח הס"א של מצרים ערות הארץ ע"י שהגביר ית' אותיות שמו ית' על אות מ"ם שהוא בשם הס"א כנ"ל וביטל ושיבר כוחם שיש להם מאות מ"ם הנ"ל ולכן ויהם הם אותיות יה"ו משמו ית' הם למעלה מאות מ"ם להורות כנ"ל שהגביר ית' כח הקדושה על כח הטומאה וכן מצינו כאן תיבת ויהס כלב שג"כ לא מצינו תיבת ויהס רק כאן גבי כלב והענין שהצדיק כלב ראה איך שנתגבר כח הס"א מאו' ומאוד עד שבאמת גם אח"כ גרם מה שגרם בעת הזאת חורבן בהמ"ק כמ"ש חז"ל שאמר ית' אתם בכיתם בכי' של חנם כו' ובפרט כשלא הי' כלב מפסיק באמצע וגרם קצת בזה ביטול כח הס"א במה שעכ"פ הכניס קצת ספק וחשש בלבם מדבריו אולי יהי' האמת אתו וגם שעכ"פ נפסק הענין באמצע קצת וכשלא הי' מפסיק כלב ח"ו הי' נתגבר כח הס"א עוד יותר ויותר וז"ש ויהס כלב ג"כ אותיות יה"ו על אות סמ"ך שהגביר בדיבורו כח הקדושה על אות ס' משם הס"א וביטל כוחם של הס"א וזהו שביקש משה לגמור התגברות הזה בשלימות וביקש ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר אז במצרים שנאמר ויהם את מחנה מצרים שנתגבר כח הקדושה כנ"ל:

א"י ע"ד שאחז"ל ע"פ אם לא ביד חזקה אמלוך עליכם כו' אמרו כל כי האי ריתחא לירתח עלן ולפרקינן שיפעל השי"ת בגבורתו למלוך עלינו ביד חזקה ע"י שיקיים בנו השיבנו ה' אליך ונשובה וז"ש ועתה כו' ואמרו ז"ל אין ועתה אלא תשובה יגדל נא כח ה' שיגדל כוחו ית' לפעול גבורות ולהשיב אותנו בתשובה.

סלח נא לעון העם הזה כגודל חסדך וכאשר נשאת כו' אמרו ז"ל לא הי' צריך כו' אלא משום כח מעשיו הגיד לעמו כו' הגיד לישראל מעשי בראשית כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ ולא נאמר בששת ימים ופירשו ז"ל שהכוונה שבששה מדות בראם ושבת השביעי הם הז' מדות הקדושים ז' ימי הבנין להורות לנו שכל העולם נברא ע"י מדות הקדושים שיבין מזה האדם שיתקן מדותיו בשלימות שהעיקר תלוי עבדותו ית' בתיקון המדות בשלימות ושלימות תיקונם שיהי' לו מדות שבורות וכל מדה כלולה מחברתה כי כשנוהג במדה אחת תמיד אין זה שלימות למשל שמתנהג במדת החסד תמיד נגד הכל מצינו לפעמים שזה החסד הוא רע כמ"ש חז"ל כל המרחם על האכזרים לסוף נעשה אכזרי כו' וצריך לשבור לפעמים מדת החסד להתנהג במדת גבורה נגד

אויבי ה' בכעס ואכזריות אבל ח"ו להתנהג כן תמיד במדת גבורה וכעס שהוא עון גמור מאוד כידוע וכן צריך כל מדה לצמצם אותה בחברתה ע"ד הנ"ל שכשמפתה יצרו אותו לתאוות ואהבות רעות שנמשכין ממדת חסד ירגיז יצ"ט על יצה"ר רגזו ואל תחטאו ולהתנהג במדת רוגז נגד יצה"ר המפתיהו וכן במדת התפארת לפעמים צריך להתנהג בה ע"ד ויגבה לבו בדרכי ה' וברוב פעמים כשאינו צריך לזה יתנהג במדת הכנעה מדה המשובחת וכן לפעמים צריך לנצח היצה"ר ולבטלו לגמרי אי אפשר כמ"ש יצר תינוק ואשה תהא השמאל דוחה וימין מקרבת וצריך לפעמים להודות לו וזהו בחי' נצח והוד וכן עד"ז ישקול אדם תמיד מעשיו ודרכיו ואפי' כשבא לו אהבה גדולה לו ית' שהוא בחי' חסד שע"י נסיו ונפלאותיו בכל עת ורגע והתנהגותו בחסדיו עם ברואיו מתלהב לבו לאהבתו ית' צריך לאחוז ג"כ ביראה ויראה נמשכת מבחי' גבורה שירא מעיניו ית' ומגבורתו וליתן גבול תמיד לאהבה ביראה וליראה יתן גבול באהבה וכן בכל עת לפי הצורך וזהו בחי' חשמ"ל שאחז"ל עתים חיות עתים ממללות שכשבא לאהבה גדולה ממלל ומהלל ומשבח ומפאר ומרומם שמו ית' ועתים חשות מחמת יראה הגדולה שית' נורא תהלות שכן צריך להיות ההתנהגות תמיד מאהבה ליראה ומיראה לאהבה וכן בכל המדות וחשמ"ל גי' מלבוש כידוע מורה על ענין התנהגות המדות כי ענין המלבוש שהוא מקיף סביב האדם כגדר המקיף וכן צריך לעשות גדר בכל מדותיו לגדור מדה אחת בחברתה כנ"ל ולצמצם כל המדות שלא להתפשט תמיד במדה אחת וז"ש ז"ל ע"פ ולבש הכהן מדו בד מדו כמדתו רמזו שמלבוש רומז לתיקון המדות וצריך כ"א לעשות לעצמו גדר כפי תיקון מדתו וטבעו שאין כל הטבעיים שוים וצריך כ"א לעשות לפי מדותיו הגדר המקיף כמלבוש וז"ש ולבש כו' מדו כמדתו ושלא להתפשט מדריגה יותר גבוה מבחינתו וז"ש שנתעטף ית' כש"ץ ואמר הי"ג מדה"ר ואמר בכל עת שיעשו לפני כסדר הזה כו' בחי' מלבוש ועטוף וגדר יעשו לכל מדותיהם ויגבילו אחת בחברתה ויעשו גדר לבל יצאו קוץ לגדר ואז משפיע לנו ית' מי"ג מדה"ר ומתלבש ברחמנותו ית' כנ"ל שלבוש גי' י"ג הויות וזהו ענין מצות ציצית שצונו ית' ללבוש ולהתעטף בהם שמורה ג"כ על התנהגות במדות כנ"ל שבציצית הי' לבן ותכלת הלבן מורה על בחי' אהבה להתנהג בה והי' ג"כ תכלת שמורה לעשות גבול לאהבה ביראה שתכלת מורה על יראה כמ"ש ז"ל תכלת דומה לים כו' ורקיע דומה לכסא הכבוד ונופל פחד על האדם בזכרו זה ולכן בציצית ח' חוטין מורה על כללות כל מדה בחברתה הז' מדות כמו שהם כלולים בשרשם הוא בחי' אם הבנים שמחה אמא עילאי ששם כללות זי"ה כן יכלול ג"כ את כולם כ"א מהמדות בכולם כנ"ל גבורה בחסד וחסד בגבורה וכן בכולם וע"ז מרמז ח' חוטין לז' מדות

ושרשם אמא עילאי ששם נכללים כולם כן צריך הוא לכלול אותם ע"י שאינו מתנהג במדותיו רק לעבודתו ית' לפעמים באופן זה ולפעמים באופן אחר נמצא שאין שום מדה נפרדת אחת מחברתה כיון שצורך התנהגותו בכולם הוא לצורך עבדותו לשבור מדותיו בכל עת לפי הצורך לעבודתו ית' והנה אמר ית' אשר יעבודו דן אנכי והן הוא לשון הזה בכל עת אשר יעבדו אותנו דן ית' כי אנו חתומים בחותמו ית' ואנו מרמזים במעשינו על דברים עליונים ולכן אומרים אנו קודם לבישת הטלית הוד והדר לבשת עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה כי מה שאנו לובשים הטלית הוא דוגמת בחי' נוטה שמים ומתפשט כיריעה ובחי' תפילין של ראש ושל יד הוא בחי' חמה ולבנה העליונה כידוע והנה בחי' חותם הוא על הדבר כמו שאנו רואים שהחתימה הוא מלמעלה כדי להכיר חותמו והנה הוא בחי' לבוש כנ"ל וזהו בחי' גושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא ר"ת את השמים ואת הארץ מבחי' חותם הזה מזכיר לנו מה שאמר ית' את השמים ואת הארץ אני מלא וז"ש במדרש כגודל חסדך זהו מדת הטוב שהוא קדושה שנכלל זה הכל שאנו משיגים ע"י שאנו חתומים בחותמו ית' אנו משיגים חסדים מבחי' העליונה בחי' גושפנקא הנ"ל שגי' טוב ונשפע לנו משם כל השפעות טובות תמיד.

במסורה ג' כדבריך לו יהא כדבריך אנכי אעשה כדבריך ויאמר ה' סלחתי כדבריך הפי' ע"ד אמרם ז"ל כשעלה משה למרום מצא להקב"ה כותב ה' ארך אפים כו' נתפלל משה לפניו בארך אפים אמר הקב"ה והלא אמרת רק לצדיקים אמר משה כאשר דברת אף לרשעים וז"ש במסורה שאמר ית' אנכי אעשה כדבריך שרק לצדיקים והשיב משה לו יהי' כדבריך שאמרת שאתה ארך אפים גם לרשעים ואמר ית' סלחתי כדבריך.

ויעפילו לעלות ההרה ויאמרו חטאנו הנה בוודאי הדור דעה זה ובפרט לאח"כ שהשיגו וידעו שחטאו בוודאי כשרצו לעשות תשובה ואמרו חטאנו לא הי' כוונתם לעלות לארץ ישראל לאכל מפרי' ולהנות מעוה"ז רק שהי' כוונתם לקיים מצות התלויות בארץ רק שגזרה חכמתו ית' שא"א להם עוד לבוא לארץ ישראל ונתן להם תיכף אח"כ מצוה התלוי' בארץ כדי ליתן שכר על מחשבתם לקיים המצוה כרצונם כמ"ש חז"ל המחשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה:

(לקוטים מפ' הנ"ל)

אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושיע להבין הגם שהוסיף לו היו"ד וכבר דברנו מזה בתחיל' פ' זו עכ"ז למה קראו יהושיע בנקודת שורק הנק' קיבוץ תחת הש' ולא ניקד השי"ן בצירי כמו מקודם ונראה כי כתיב בספרים "לתור "את "הארץ ר"ת לאה ולהבין רמז זה ע"ד הזוה"ק מאן דנטר ברית זוכה

לארעא קדישא והנה המרגלים הי' צריכים אז לתקן אות ברית בשלימות ותיקונו ע"י המשכה משערי תשובה בחי' אימא עילאי דעד הוד אתפשטת ומגיע השפעתה לבחי' וברית בחי' יסוד הסמוך למדת הוד ובחי' נקודת שורק רומז לבחי' הוד ועמ"ש בפ' במדבר ע"פ אשרקה להם ואקבצם ייע"ש ואם הי' מתקנים הברית בשלימות וברית הלשון וברית המעור מכוונים כידוע והי' אומרים האמת בשבח ארץ ישראל הי' מתקנים הכל בשלימות וזהו שהוסיף משה וקרא להושע בן נון יהושע וכאשר דברנו מזה בפרשה זו שיזכה להמשכת שער הנו"ן משע"ת הנ"ל בחי' אמא עילאי ולכן הוסיף לו ג"כ נקודת שורק בקיבוץ הרומז לבחי' הוד לרמוז הנ"ל ג"כ שימשיך מאימא עילאי דעד הוד אתפשט' ושלח אותם משה "לתור "את "הארץ שר"ת לאה שכן נקראת אימא עילאי כמ"ש בס' והטעם שנקראת לאה כי שם נלאו כל העשתונות ורעיונות מלהשיג האור הגדול גם ע"ד שיסד הפייטן במוסף ר"ה שאפי' הצדיקים בהתקרבם לדין אין יוצאין ידי חובתן נגדו ית' וא"א לצאת י"ח בבחי' תשובה בשלימות לומר שכבר יצא י"ח התשובה ואין ערך ושיעור וקץ וגבול לזה לומר שכבר בא עד הגבול התשובה בשלימות ולכן נקראת לאה ע"ד הנ"ל להורות שנלאו הכל לבוא לערך ושיעור התשובה בשלימות וכ"ז רמז להם משה בר"ת הנ"ל "לתור "את "הארץ אותיות לאה שיעלו לבחי' אמא עילאי ומשם ימשיכו תיקון הברית ויעשו תשובה כנ"ל והם לא עשו כן ולא עשו תשובה והי' הליכתם בעצה רעה להוציא דיבה רעה על ארץ ישראל לפגום בברית הלשון כמו שעשו אח"כ ולכן לא זו שלא המשיכו תיקון מבחי' אימא עילאי כנ"ל ע"י שהי' עושין תשובה רק אדרבא התעוררו על ידם דינים משם כידוע שמשם דינין מתערין ממדה זאת כשאין עושין תשובה כבחינת מדה זאת שהוא שערי תשובה שלכן כשעושין תשובה ממשיך משם רחמים גדולים והנה ידוע שמדה זו נקראת רחובות הנהר וז"ש ויעלו ויתורו כו' עד רחוב לבוא חמת שעלו עד בחי' רחוב אימא עילאי כנ"ל לא המשיכו משם תיקון וחסדים רק אדרבא לבוא חמת לשון חימה שהמשיכו הדינים דמתערין מנה והתיקון הי' אח"כ ע"י המרגלים ששלח יהושע שבאו בית רחב הזונה ולא פגמו בבריתם ורחב נתגיירה אז ועשתה תשובה רומז להנ"ל שבבחי' רחוב בחי' תשובה צריך לתקן הכל וצריך לתקן משם כל המדות ולהמשיך עד בחי' הוד כנ"ל ע"י שיתקן כל מדותיו להשי"ת ויתוקן הברית בשלימות וזה שאמרה רחב ונתתם לי אות אמת רמזה שאם יתקנו בשלימות בחי' ברית שהוא אות אז יהי' ידוע שיזכו לירושת הארץ:

ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר דיבור קשה ואמירה רכה כמ"ש בים נראה ית' כבחור בחור גי' גבורה ועש' לנו חסד גדול משם אהי' ובמילוי הוא גי' קנ"א שי"ת קנא

ונוקם כי זוכר לנו זכות שלושת אבותינו וג"פ חסד גי' גבורה וז"ש יגדל נא במילוי גי' גבורה ובחור ע"כ יגדל נא כח אדני גי' קץ עה"כ והנה עיקר הכל הוא הבטחון והוא מרומז באות למד שגי' עד גי' שם הבטחון והוא גדולה מכל האותיות מורה על עיקר זה ורומז שתכלית הלימוד הרמוז בלמ"ד ללמוד זאת לבטוח בו ית' באמת והלמ"ד הוא באותיות אגדל במילואם ולא באותיות אחרות מא"ב כמ"ש בס' ומורה שע"י החסדים הגדולים והגבוהים כלמ"ד הקב"ה נתגדל ונתקדש וז"ש ועתה יגדל כו' ע"ד הנ"ל:

א"י ועתה יגדל נא כח כשמתקנים הז' מדות בכל הד' יסודות גי' כח זמ"ש כאשר דברת לאמר כי בראשית נמי מאמר ולמה לא כתיב ויאמר רק שהי' אז קטרוג על בריאת העולם וברא ממקום גבוה שאין בו אמירה ונחשב לאמירה וז"ש כאשר דברת לאמר שנחשב לאמירה גם יגדל אותיות נא שהם הכח משם אדני ונא במילוי גי' גבורה כנ"ל.

סלח נא כגודל חסדיך שכאשר השי"ת משפיע חסדים נקרא גדול על שמשפיע ממדת החסד שנקראת גדולה על שמשפיע מי"ג מכילין דרחמי דאינון גיאות ה' שמשפיע אף שאין המקטריגים מסכימים.

קרח

רב לכם כי כל העדה כו' פי' רב לכם בתמי' וכי אתם לבדכם בררתם הר"ב ניצוצי קדושה שעליהם אמר רב לכם כי כל העדה כו' פי' רב לכם אמר יעקב רב עוד יוסף בני חי ומשה רבינו השיב רב לכם בני לוי באמת על ידכם נתבררו הנ"ק כולם ע"י המתקת הגבורות שכתוב בס' שענין פלוגתת קרח הי' על שנתנו ללוים מדת גבורה בחי' מל מחשמל ממללות ולכהנים בחי' חש בחשאי ולכן הי' הלוים מזמרים בחי' זמיר עריצים גם לכן הי' מעבירים תער על כל בשרם כי השערות רומזים ג"כ לדינים והם מותרות הגוף והעבירו תער שלא יגברו הדינים המותרים והלוים כשנתחברו בכהנים שהכהנים במדת חסד ע"י התחברותם נמתקו כל הגבורות שהכהן ממתיקם ולכן כאן שנחלקו על אהרן ונתפרדו אמר י"ת ואכלה אותם כרגע וקרח רצה ג"כ להעלות הלוים במדריגות כהן ולהעלות עולם הגלגלים לעולם המלאכים ועולם המלאכים לעולם הכסא ולכן אמרו המאורות אם אתה עושה דין לבן עמרם נצא ואם לאו לא נצא כי א"כ ישאר על רצון קרח שלפי רצונו אנחנו בעולם המלאכים יהי' מקומינו ולא נאיר לעוה"ז לפי דעתו ובאמת לא הי' עדיין הזמן לזה רק לעתיד יתעלה הכל.

וי"ל ג"כ שכוונת קרח הי' על שאהרן כ"ג רצה להמשיך חסד שמדת חסד נקראת גדולה ואמר קרח איך יכול להמשיך חסדים כיון שאהרן כ"ג משבט לוי שמורה על גבורות ובאמת עיקר תיקון המדות שיכלול כל אחת בחברתה כמ"ש במ"א באריכות לא להיות

טוב לכל וכן להשמר ממדת כעס והכל לפי הזמן והצורך ועיקר כוונת קרח שרצה לעבוד את השי"ת ביתר שאת הוא כהונה אבל דרכי משה ואהרן הי' שלא לבחור רק במה שבחר ה' אפי' בעבודתו י"ת לא לילך בגדולות ובנפלאות ממנו ואדרבא משה אפי' כשבקשו י"ת שילך בשליחותו סירב ואמר שלח נא ביד תשלח וכן אהרן כתיב בו קרב אל המזבח ופי' רש"י ז"ל שהי' אהרן בוש וז"ש משה ואהרן מה היא כי תלינו עליו כי אהרן אפי' זה אינו רוצה להיות לו כבוד אפי' בעבודת השי"ת ואפי' לעבוד ה' בגדולות ונפלאות רק מחמת שצוה י"ת את אהרן לעובדו בזה ולא שרצה בעצמו לעבוד את השי"ת בעבדות זה וז"ש משה כי לא מלבי שלא הי' בלבי כלל על המלכות אפי' לעבדו י"ת בזה אין רצוני בזה רק מחמת שצוה י"ת ולא לשום כוונה אחרת כלל ולכן אמר משה המעט מכם כי הבדיל כו' שהאדם א"צ לכנוס לפנים ממדריגתו.

ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי כיון שאתה אומר שכל העדה כולם קדושים ואין ראוי להתנשא עליהם מכ"ש שאין ראוי להתנשא על בני לוי ואיך אתה רוצה להיות כה"ג ולהתנשא יותר משאר בני לוי.

ומה שהקשו המפורשים למה לא מסר משה נפשו להתפלל כמו בכל המקומות י"ל כי אם לא הי' נתפרסם הנס לא הי' נתפרסם שתורה מן השמים ושלא הוסיף משה נקודה אחת.

כי לא מלבי כו' אמרו ז"ל בברכות למען דעת צדקות ה' שלא כעס כו' מן השיטים עד הגלגל כדי שלא יקלל בלעם שהי' יודע דעת עליון רגע שהקב"ה כועס בה כמ"ש ז"ל וכמה זעמו רגע כמימרי' והקשו תוס' מה הי' יכול לומר בשעת רגע ותירץ שהי' יכול לומר כלם והנה י"ת אמר כאן ואכלה אותם כרגע כרגע זו שי"ת כועס בה והי' מקום לחשוד את משה שהוא קללם ואמר כלם באותו רגע וז"ש י"ת ואכלה אותם כרגע כרגע זו שי"ת כועס בה כאשר ישלוט הרגע זאת ולכן אמר "כי "לא "מלבי ר"ת כלם כי באמת משה לא המשיך עליהם גבורות ודינים רק חסדים ולכן התפלל תיכף אל אלקי הרוחות ע"ד שפירשו ז"ל במ"ש יפקוד אל אלקי הרוחות איש על העדה שיפקוד איש כזה שיהי' יכול להלוך נגד רוחו של כל או"א ולא יכעוס תיכף על שלא יהי' יכול לסבול רוחו של איזה איש וז"ש משה כאן ג"כ בתפילתו אל אלקי הרוחות שאתה מדתך שאתה נגד רוחו של כל אחד וא' מאריך אף ואינך כועס תיכף ע"י המשיך עליהם רחמים.

א"י בריאה יברא י"ל שהמשיך קדושה וחסד מעולם הבריאה ואמר אם בריאה יברא בריאה חדשה ועולם חסד יבנה.

וקח מאתם כו' שנים עשר מטות וכו' ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי כי מטה אחד לראש בית אבותם כו' שקרח הי' בדעתו לעבוד עבודה הגם שהוא לוי בחי' גבורה כמ"ש בזוה"ק כאן שהי' רוצה לעשות עיקר העבדות בבחי' גבורה ובאמת הכהן הי' צריך להיות ממוצע ג"כ מבחי' חסד ואדרבה עיקר עבודתו להמשיך חסדים ולהמתיק הגבורות ולכך נאמר בהם שילבישו בגדים לכבוד ולתפארת רומז על בחי' מדת תפארת בחי' ממוצע בין חו"ג ובזה פגם קרח בבחי' ש"ק שהוא המשפיע טוב וחסד לכל השבוע וקרח רצה בגבורה ולא בחסד ותפארת הממוצע הנ"ל בחי' ש"ק שממוצע בין הימים כמ"ש כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש כי בד"ת "את "השמים "ואת "הארץ מרומז שם אהוה היא שם הגושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא שגי' טוב וביום השביעי שבת ונח זה הטוב על ישראל וינפש לשון ריבוי שמתרבה זה הטוב עלינו ביום הש"ק והנה אברהם עבד אותו י"ת במדת החסד ולא יצא עדיין מאתו ענפי הקדושה בשלימות והטעם שפגם כי הוא בעצמו וודאי צדיק גדול הי' בקדושה נפלאה מאוד שאין שיעור וערך וגבול מ"מ אם הי' נוטע הוא האילן הקדוש להתפשט ענפי הקדושה מאתו והוא הי' במדת החסד והי' העבדות לו י"ת מהענפים רק במדת החסד ולא הי' להם בחי' גבורה כלל ולא הי' יכולים להתגבר על היצה"ר כמ"ש רגזו ואל תחטאו שצריך לזה בחי' רוגז ולא להתנהג במדת החסד וכן להתנהג עם הרשעים ברוגז כמ"ש דוד תכלית שנאה שנאתים לאויבים הי' לו ואח"כ עבד יצחק ג"כ בבחי' פחד יצחק ולא נטע ג"כ ענפי הקדושה כי להתנהג תמיד בבחי' גבורה ופחד לבד ג"כ אינו טוב כי צריך לגמ"ח ולכן הגם שיצחק בעצמו הי' קדושתו גדולה אבל כשהי' מגיע להתפשטות הענפים לא הי' יכול להיות העבדות בשלימות ולכן הי' נטיעת אילן הקדוש ע"י יעקב שהי' כלול משניהם ויושב ב' אוהלים והי' איש תם מתמם ב' מדות של אברהם ויצחק כי כן הוא מדת אמצעי לחבר ב' קצוות וכן לוי שלישי לבניו הי' מורה על בחי' כללות דהיינו שיצאו משבט זה הכהנים שהם בחי' חסד והם יוצאים משורש שבט לוי שהם בחי' גבורה נמצא הי' כליל משני בחי' לוים וכהנים שהם חו"ג ונכללים ג"כ בכהנים רק שהי' בהם התגברות החסד וכבר אמרנו שזהו בחי' ש"ק ולכן אח"כ אמר י"ת שיקחו שנים עשר מטות ומטה אהרן בתוך מטותם ופי' כנ"ל באמצע נמצא שהי' מכל צד סובב למטה אהרן ששה מטות ומטה אהרן השביעי להורות שהיא דוגמת שבת שמשפיע לכל הימים ונמתקין כל הגבורות ומשפיע חסדים גדולים מי"ג מדה"ר והנה מטה גי' דן וז"ש ויקחו מאתם מטה מטה לבית אב כו' לבית אבותם שנים עשר מטות כו' ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי כי מטה א' לראש בית אבותם כו' והי' האיש אשר אבחר בו מטהו

יפרח כו' והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויוצא פרח ויצא ציץ ויגמול שקדים והפי' מטה מטה לבית אב שמחמת שכל ישראל יצאו מיעקב שהי' בו חו"ג וכח השורש בענפים ויש בהם בחי' מטה שגי' דן והכהן ממתיק הגבורות בחסדי' ומתגברים החסדים וז"ש לבית אבותם בחי' יעקב וז"ש והנה פרח מטה אהרן לבית לוי לרמוז על הנ"ל שהי' בכהנים בחי' חו"ג ולהמתיקם וז"ש כי מטה אחד לראש בית אבותם וזה הי' הסימן על הכהנים האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח שמטה גי' דן יהי' בחי' חסד הרמז בתיבת פרח גי' ד"פ חסד כי יש ד' מילואי הוי' וכשכולם מתמלאים בחסדים נמצא כולם הם מבחי' הוי' במילוי יודי"ן שגי' חסד וכל הד' עולמות אבי"ע מתמלאים בחסדים וכל עולם הוא בבחי' עולם חסד יבנה גם פרח גי' הר"ת מרופא חולי עמו ישראל כי כל המשכת חסדי' נקראי' בשם רפואה כמ"ש במ"א שלכן נקראת רפואה ארוכה שנמשכת מעולם שנקרא ארוך שאין קץ ושיעור לחסדים משם בחי' י"ג מדה"ר אע"פ שאינו כדאי והגון והחול' נקרא קצירי על שיש בו בחי' צמצום מהחסדים ולא נשפע עליו מבחי' ארך רכ"א אורות ונמצא שבכ"מ שיש איזה צמצום וחסרון נקרא בשם קצירי וחולה והשפעות חסדים המשלימים כל חסרון נקראים ארוכה וזהו מרומז והנה פרח מטה אהרן שעבודת הכהן הי' להמתיק כל בחי' גבורות ולהשלים כל החסרון רק הכל יהי' טוב וחסד ויצץ ציץ לשון ציצית והבטה שהמשיכו מעינא פקיחא ויגמול שקדים לשון ויגדל הילד ויגמל שקדים כמ"ש שוקד אני על הרעה גמלו והכריתו וביטלו בה שיהי' רק טוב כנ"ל גם ציץ גי' קץ ע"י החסדים יהי' הקץ והגאולה ב"ב אמן נס"ו:

מטה מטה לבית אב כי י"ב פעמים מטה גי' תרחם נגד תרח"ם תיבות שבתפיל' י"ח שבהם י"ב אמצעיות נגד י"ב שבטים שכתב בהאר"י ז"ל שכל שבט יש לו שער בפ"ע שתעלה התפילה דרך שם ושער הוא מור' לשם אדני שבמילוי גי' תרע"א והנ' אותיו' דן מאדני צריך להמתיקם כי הם ממדת גבורה וז"ש אי הבל אחיך שפגם באותיות אי ונשאר דן מאדני ונגזר עליו נע ונד אותיות דן ומטה גי' דן וי"ב אמצעיות להמתיק י"ב פעמים דן ולכן כל תיבות שבתפילת י"ח הם תרח"ם ולכן לקח מהם י"ב מטות שגי' תרח"ם להראות שפעולת הכהן להמתיק הדינים ולעשות מהם רחמים:

והנה פרח מטה אהרן להמתיק הדינים ממטה שגי' דן ע"י פרח גי' ד"פ חסד כי עולם חסד יבנה נמצא כל עולם נבכה בחסד וד' עולמות אבי"ע שכ"א בחסד הרי ד"פ חסד גי' פרח וכן בכל עולם ד' רוחות העולם וכל רוח נבנה בחסד וז"ש משה אל אלקי הרוחות להמשיך חסדים מד' רוחות וע"י פירסום הנס הי' לקרח עלי' כמ"ש האר"י ז"ל שצדיק" כתמר" יפרח" ס"ת קרח כי ע"י פירסום הנס נמתקו כל הדינים שביו"ד מאמרות וי"פ

דין גי' תמר ופרח גי' הר"ת מרופא חולי עמו ישראל ומ"ש והנה פרח מטה אהרן לבית לוי מורה על כללות המדות כנ"ל שאהרן מדת החסד הי' מבית לוי מדת גבורה להמתיק הכל:

ואני הנה נתתי לכם את משמרת תרומתי כו' אחז"ל ואני ברצון והנה בשמחה כמ"ש הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו להבין דבריהם נקדים מ"ש ז"ל הגלות דומה ללילה ועד"ז אמרו העוה"ז דומה ללילה הטעם שלא נתגלה עדיין כבוד מלכותו ואלקותו כמו שיהי' ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו' אבל עתה הגם שנגלה לנו ית"ש קצת מצד פעולותיו עכ"ז נסתר ית"ש מאתנו ולכן אומרים בהברכות לשון נגלה ונסתר כמ"ש ברוך אתה לשון נוכח ואח"כ אומרים אשר קדשנו במצותיו לשון נסתר וכן אנו אומרים אתה הוא אלקינו אתה הוא לשון נוכח ונגלה ותיבת הוא מורה על נסתר ולעתיד יתגלה לנו אלקותו ית"ש מה שלא נתגלה לנו עתה ואנו אומרים ע"ז הוא לשון נסתר וז"ש ית"ש לעתיד ראו כי אני אני הוא כי אני הוא בחי' התגלות כי כאן שאמר אני מוכרח שיאמר כן לאחר שרואה ומשיג בה וז"ש ראו עתה כי אני אני הוא מה שהי' מקודם אצליכם בחי' נסתר לשון הוא עתה ראו כי אני הוא שההיא בחי' נסתר נתגלה בבחי' אני כמ"ש ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיעינו זה ה' קוינו לו כו' כנ"ל כי יהי' התגלות האהבה והיראה והחסדים והגבורות מאתו ית"ש ויהי' נגלה כבוד גדלו ית"ש וקדושתו ויהי' לנו דביקות גדול' בו ית"ש וזהו בחי' התגלות אלקותו וז"ש ואני תפלתי לך ה' שתפילתינו הוא שיהי' ית"ש בבחי' התגלות ובבחינ' אני שהוא בחי' התגלות כנ"ל תתיחד אליו ית"ש שיהי' בבחי' התגלות ועת רצון פי' שיגלה רצונו ית"ש בבריאת האדם שאמר ית"ש נעשה אדם בצלמינו פי' שהאדם יהי' דבוק בעולמות העליונים ואורות קדושתו ית"ש שעליהם אמר בצלמינו ואורות ההם יהי' מקיפים את האדם וז"ש בצלמינו כאילו אמר בתוך צלמינו שצלמינו יהי' אור מקיף אליו כמ"ש שית"ש ממלא כל עלמין ומסבב כל עלמין וזהו שאנו מתפללים שיתגלה זה הרצון הקדום בבריאת האדם אלקים ברוב חסדיך ענינו באמת ישעך שהגבורות מבחי' שם אלקים יהי' ממותקים ברוב חסדיך שיהי' ממוזגים בבחי' אמת חותמו שבבחי' אמת ממוזגים הגבורות בחסדים ונמתקים שם וזהו אנו גורמים ע"י הנהגתינו בעבודתו י"ת ובכל ענינים הכל באמת ובזה ישעך יהי' הישועה אמיתיות ויהי' אלקותו י"ת בבחי' התגלות בבחי' אני כנ"ל ואני תפלתי לך ה' עת רצון שיהי' ההתגלות ובזה יומתקו הגבורות מבחי' אלקים כי ענין הגבורות הוא שמצמצים את החסדים מלהתגלו' דהיינו כי מטבע החסדים להתפשט וכשיש איזה מסך מבדיל בינינו לבין אלקותו י"ת אז נעשה מכסה ומסתיר להשפעת החסדים ומצמצם

אותם שלא יתפשטו משא"כ לעתיד שיהי' התגלות אלקותו י"ת ויהי' התגלות החסדים והגבורות יהי' אדרבא להתגברות החסדים בחי' כי גבר עלינו חסדו בחי' שערא דדוקנא קשישין אינון לאכפייא דינא ויתבטלו כל המקטריגים ע"י בחי' התגלות אלקותו כנ"ל ויתגלה רצונו י"ת ויתבטל כל הדינים ומקטרגים כמ"ש בשבת דלית דינין דתקיפין כו' רעו דלי' דגלי' לי' לבטלא לכל קליפין ע"י בחי' התגלות קדושתו י"ת אז ועד"ז יהי' לעתיד ולכן אז יהי' הלוים כהנים לה' כמ"ש בס' כי יתעלו הגבורות והלוים יהי' הם בחי' גבורה יתעלו ויהי' כהנים לד' וזהו הי' ענין קרח שפקח הי' כאמרו ז"ל רק עינו הטעתו שראה כ"ד משמרות כהונה ולוים עומדים מבניו וסבר שלכן ינתן לו כ"ד מתנות כהונה גם ראה שלעתיד יהי' הלוים כהנים וסבר הי' שג"כ אז יכול להיות כן אבל האמת לא הי' כן כי העוה"ז עד התיקון הגמור דומה ללילה כנ"ל חשכות שאין עדיין בחי' התגלות והגבורות מכסים את החסדים ואין עדיין התגלות החסדים בשלימות ולכן א"א עתה עדיין להיות הלוים כהנים עד לעתיד ומשה ראה יפה ורמז לו זה במ"ש בוקר ויודע לו ה' את אשר לו פי' בוקר שיהי' התגלות אור ויהי' בחי' בוקר אז יהי' זה מה שאתה רואה ויודע ה' את אשר לו אבל לא עכשיו וז"ש ז"ל ואני ברצון שידוע שאותיות אני הוא אותיות אין וזהו בחי' נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופם שבחי' אין הוא בחי' רצון עליון ולכן ואני מורה על בחי' רצון שרצון זה יתגלה לעתיד בבחי' ואני כנ"ל ולכן הכהן שממשיך החסדים מבחי' רצון העליון נתן להם הכ"ד מתנות כהונה בתיבת ואני ברצון שימשיכו השפעות טובות עד שיתגלה רצון העליון בבחי' ואני והנה בשמחה כי כ' בס' שהב' ההי"ן בשם הוי' נקראים רחל ולאה ונתנו סימן שם ה' גדולה לאה ושם ה' קטנה רחל ולעתיד יתעלה מלכותו ית"ש בחי' ה' קטנה ותהי' ג"כ מבחי' ה' גדולה כמ"ש בס' ותלכנה שתיהן שתי ההי"ן משם הוי' ביחד שוים בגדלותם והנו"ן ידוע שאות זה מרמז על בחי' גבורות ולעתיד יהי' הגבורות לאכפייא דינא כו' ולכן הנה שהוא אותיות ב' ההי"ן והנו"ן הנ"ל מורה על שמחה שלימה שיהי' ישמח ישראל בעושיו וישמח ה' במעשיו והנה גימ' סמ"ך שיהי' ית"ש סומך לכל הנופלים וזוקף לכל הכפופים וימלא כל בחי' חסרון שיש עתה רק יהי' הכל בשלימות ב"ב:

חקת

זאת חוקת התורה כו' ויקחו אליך פרה אדומה כו' הנה דרשו רז"ל שעל פרה אדומה אמר שלמה אחכמה והוא רחוקה כי מה שנעלם מאתנו טעם פרה אדומה הוא ע"י שנגנז אור שברא ביום ראשון כאמרם ז"ל שהביט בו אדה"ר מסוף העולם ועד סופו ובזה האור הנעלם יכולין להשיג סוד פרה אדומה וזה האור הוא בחי' חכמת אדם תאיר פניו בחי'

באור פני מלך חיים והחכמה תחי' כו' ולעתיד שיתגלה אותו אור כמ"ש ז"ל שגנז ית"ש האור לצדיקים לעתיד לבוא נמצא אז נשיג טעמי התוה"ק אף מחוקת פרה אדומה וכן הצדיקים הגדולים שרואין בעוה"ז מסוף העולם ועד סופו שמאיר להם ית"ש מאור שגנז ית"ש לצדיקי' לע"ל וכמו שפי' אדמו"ר הרב הק' מ' אלימלך ז"ל שמה שאמרו ז"ל שגנז ית' האור לצדיקים לע"ל הפי' לצדיקים אף שהם בעוה"ז לאותן צדיקים שעתידים לבוא על השגת אותו אור הנפלא הם צדיקים שבדור והנה הצדיקים אור שמאיר להם ית' אותו אור ולכן רואים מסוף העולם כי להם נתגלה טעם מחוקת פרה אדומה ולכן אמר "אחכמה "והוא "רחוקה ר"ת אור להורות שטעמה תלוי בבחי' אור הראשון באור פני מלך חיים כו' אור החכמה וז"ש אחכמה בחי' חכמה והוא רחוקה גי' פרה אדומה כמ"ש הבחיי ואותו אור יכולין להשיג ע"י שיתקן אדם כל מדותיו בשלימות גמור שיהי' מדותיו רק לה' לבדו ובכל מדה מאיר אור החכמה שלא יתנהג במדותיו בבחי' וכסיל בחושך הולך שזהו אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות ואינו מתנהג במדותיו ע"פ הנהגת אור החכמה וכשמתקן כל מדותיו ע"י האור החכמה אז יוכל להשיג אף טעמי חוקת פרה אדומה והנה אמרו ז"ל שאמר ית' חוקה חקקתי גזירה גזרתי כו' בזה למד ית' אותנו איך לתקן מדותינו כי מדה הוא לשון גבול ושיעור במדידה כן בכל המדות צריך ליתן שיעור ומדידה וגבול עד היכן יתנהג בזאת המדה שלא תתפשט יותר מהצורך למשל מדת החסד אם הי' צריך להתנהג בה תמיד בלא שיעור לא היתה נקראת מדת החסד אם לא הי' צריך למדוד שיעור להתנהגותה רק באמת אמרו ז"ל כל המרחם על האכזרים לסוף כו' נמצא שצריך לתת גבול לחסד ולהתאכזר על האכזרים במדת גבורה וכן צריך למדת גבורה להתגבר על היצה"ר ולא להתנהג עמו במדת חסד לשמוע אליו ח"ו רק רגזו ואל תחטאו ועכ"ז אמרו ז"ל יצר כו' תהא שמאל דוחה וימין מקרבת נמצא צריך לצרף גם לזאת הגבורה לפעמים מדת חסד וכן צריך בכל המדות לשבור מדותיו ולכללם כ"א בחברתה וזהו בחי' מדות שבורות שהי' בארון כמ"ש במ"א מזה והנה עד"ז כשכל מדה כלולה בחברתה נמצא כל מדה כלולה מז' מדות נמצא בז' מדות הם זפ"ז גי' מ"ט בחי' שבז' מדות ובאמת גם בבחי' זו כ"א כלולה מחברתה והמ"ט בחי' שיש בכל הז' מדות יש בכל אחת וזהו הכללות שצריך להתנהג במדות הוא כי כן הם כלולים בשרשם בחי' אם הבנים שמחה ששם שורש כולם וזה הי' בחי' יצמ"צ מבחי' זו כידוע שלכן ולא יכלו להתמהמה והוצרך לילך ית' כביכול בעצמו כמ"ש אני ולא מלאך ושרף ושליח לסיבת החשש הגדול שהי' כבר ישראל במ"ט שערי טומאה וכשהי' עוד ח"ו איזה שעה במצרים הי' ח"ו נשקעין בשער הנו"ן מש"ט וזהו ר"ת ש"טן נו"ן "שערי

"טומאה ולכן מיהר ית' מאוד ופסח כו' והוציאנו משם וצוונו לספור ספירת העומר לכנס בשערי טהרה ותשובה וספרנו מ"ט יום ואח"כ ביום החמישים נתן לנו התוה"ק והכנסנו לקדושתו שבבחי' שער הנו"ן ונהפכו אותיות אלו לר"ת "שגבינו "טהרינו "נורא שג"כ ר"ת כנ"ל והכל הי' ע"י תיקון המדות במ"ט ימי ספירה כנ"ל שכל מדה כלולה מחברתה וכשאדם מתנהג כן במדותיו אזי תפילתו נשמע' ולכן התפלל משה רע"ה תקט"ו תפילות כמנין תפילה וכמנין ואתחנן כי הר"ת מהז' מדות שהם חג"ת נהי"ם גי' תפילה עה"כ כנ"ל שע"י תיקון המדות בא לתפילה כראוי שתהי' נשמעת וצריך להתחבט בכל זויות מדה ומדה לתקן אותה ולכלול כל מדה בחברתה כי משורש א' יצאו כולם בבחי' אם הבנים שמחה והנה שם בשורש המדות הוא סוד בחי' פרה אדומה ולכן תמצא שפרה אדומה עם ב' תיבות גי' ז"פ מ"ט כנ"ל שבכללות המדות ז"פ מ"ט כי כל מדה כלולה ממ"ט מדות ונמצא שבשורש המדות ז"פ מ"ט כמנין פרה אדומה וכן מנין והוא רחוקה שדרשו רז"ל על פרה אדומה וכן תמצא שחקת גי' עה"כ תפילה כנ"ל שתפילה גי' הר"ת מז' מדות ולכן הי' בפרה כמה עשיות שהכל הי' שבעה כמאמרם ז"ל שהי' שבעה הזיות שבעה כיבוסים שבעה טבילות שבעה כהנים עוסקים בה מרמז על הנ"ל שמרמזת על בחי' כללות שבעה המדות בשורשם ולעתיד שיהי' בבחי' במשוך היובל המה יעלו בהר שיתגלה לנו השגת נועם העליון בחי' שורש המדות יתגלה לנו טעמי הפרה כנ"ל ששם בחי' סוד פרה אדומה ומשורש המדות הנ"ל שם נמתקין כל הדינים בשרשם כידוע ולכן תמצא שחקת פרה אדומה עה"א גי' י"פ אלקים להורות שבחקת פרה אדומה שמרמזת על כללות שורש המדות ותיקון כל מדה שיהי' שבורות וכללות בחברתה יהי' נמתקין כל הדינים שבכל היו"ד ספירות וכולם ישפיעו שפע ברכה וכל טוב:

א"י זאת חוקת התורה ויקחו אליך פרה אדומה פי' רש"י לפי שהשטן ואוה"ע מונין את ישראל לומר מה טעם יש בה י"ל הפי' שרוצין שישראל ישאלו לו ית' מה טעם כו' שלא ישמרו חוקה בלא טעם שבאמת ע"י שאנו שומרים חוקיו ית' אנו מקושרים ודבוקים ברצון העליון ית' כידוע שאין טעם בחשק ורצון שיש רצון שהוא בלי טעם רק כך לבו חושק והנה כל הרצונות נשפעים מרצון עליון ית' כי כן אחז"ל לדעתם נבראו וגם אח"כ כל הרצון שבכל הנבראים נשתלשל מרצון עליון וכל המעשים הם ע"י הרצון ואפי' מעשים שנדמה לאדם שעושה באונס יש מהם דברים שאדם שרואה זה עושה דבר לאנסו מבין זה האדם שהעושה הי' יכול לעשות באופן שלא יכריחו האונס רק מחמת שאינו מואס לגמרי בדבר ההוא עושה כן והנה זאת צריך האדם לזכור כשח"ו רצונו לעשות דבר עבירה הלא זה הוא כביכול שהוא ית' בגלות כי זה הרצון שלו עתה נשתלשל מרצונו ית'

ונפל הרצון זה בגלות שיהי' הרצון לדבר עבירה וע"י תשובה שב כביכול רצונו ית' וז"ש ושב ה' אלקיך את שבותך שוב לא נאמר כו' וז"ש ושמח נפשינו בישועתיך כי נפשינו חלק אלקי ממעל רק הרצון בגלות וכשתושע לו ימינו יהי' שמחת נפשינו ובמצות פרה אדומה אנו מקושרין ברצון עליון כנ"ל:

ודברתם אל הסלע ע"פ מה שפי' ויוריהו ה' עץ שלמדו המתקת הדינים ע"י שם הוי' בהכאה יפ"י הפ"ה ופ"ו הפ"ה גי' עץ ועי"ז וימתקו המים נמתקו הדינים ע"י שם זה וז"ש כי אני ה' רופאך בשם זה וז"ש ית' כאן ודברתם אל הסלע סלע גי' ג"כ הוי' בהכאה הנ"ל וז"ש ונתן מימיו החסדים כנ"ל שבשם זה נמתקו הדינים והי' משה סבר שצריך להכות הסלע שגי' הוי' בהכאה שלרמז על שם זה בהכאה הכה הסלע ובאמת יש כמה עניני צדיקים יש צדיקים שפועלין בדיבור לבד ויש צדיקים שצריכים לעשות איזה מעשה ומשה טעה בזה שהי' סבור שצריך לעשות איזה מעשה כי הי' עניו מאוד ובאמת הי' במדריגה גבוה יותר והי' יכול לפעול בדבור לבד:

במדרש באר חפרוה שרים זה אברהם בשעה שנתן אברהם ז' כבשות לאבימלך הי' המים עולים כנגדם של הצאן כו' אתה סימן לבניך כו' הנה אברהם אבינו הנחילנו אמונה השלימה וזכה לזה ע"י גודל הכנעה שאמר ואנכי עפר ואפר שכשמשים האדם א"ע לאין אז נעשה מאין אני את דכא היפך המתגאה שאומר ית' אין אני והוא יכולין לדור בעולם ומדה שנקראת אני הוא מדת אמונה וזה מורה אותיות מחשבה חשב מה לחשוב תמיד בשפלותו ע"ד ונחנו מה ועד"ז חכמה כח מה וזה שהעמיד שבע כבשות שלכבשות יש מדת הכנעה כמ"ש ז"ל שכ"א הולך אחר חבירו וראשו כפוף וזה הי' ענין נחש הנחושת שצריך האדם לעשות מצחו כנחושה ולהתגבר על היצה"ר שנקרא נחש ולא ילך אחר התאוות ולא יתגאה והכל ע"י אמונה דאית דין ואית דיין וז"ש ז"ל בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה שיש דיין ומושל שזה מורה שם אלקים ועי"ז משעבדים את לבם לאביהם שבשמים שמקבלים אדנותו ית' שע"ז מורה שם אדני ומביט אל נחש שמתירא מחטא הבא מנחש והכל ע"י שאדם קטן בעיני כנ"ל שעי"ז בא מאין לבחי' אני מדת מלכות שמים מדת אמונה זה הי' תיקונם כאן שבא עליהם הנחש ע"י שדברו לשון הרע אומנתו של נחש כמ"ש חז"ל והי' התיקון שיבואו לענווה כי ע"י הכנעה שאדם קטן בעיני עצמו אינו מדבר לשה"ר על חבירו כי מחשב שכל אדם עכ"פ טוב ממנו גם תקונם ע"י קבלת עומ"ש כנ"ל וז"ש ושים אותו על נס נס גי' שם מה ואדני מורה על הכנעה וקבלת עומ"ש וז"ש ז"ל שאברהם אע"ה הנחיל לנו באר ר"ת "בידך "אפקיד "רוחי מורה על אמונה כמ"ש חדשים ל"בקרים "רבה "אמונתיך ור"ת באר חפרוה שרים חשב

מורה חשב מה הכנעה כנ"ל "שרים "כרוה "נדיבי ר"ת שכן רומז לאשכון את דכא ועי"ז מקבלין על עצמם אלהותו ואדנותו ית' שמורים שמות אלקים אדני כנ"ל וז"ש ע"כ יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה סופה גי' אלקים אדני בזה צריך ללחום מלחמת ה' עם היצה"ר לומר לו שיש דיין ומושל ואדון שע"ז מורים שמות הנ"ל ועי"ז ואת הנחלים ממשיך מנחל עליון ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים וארנון רומז שמצרף אלופו ש"ע רמוז באלף לנר"נ ר"ת ארנן משא"כ נרגן ר"ת גוף כר"ן נרגן מפריד אלוף ואשד הנחלים נחל עליון הנ"ל ההשפעה משם אשר נטה לשבת ער לתקן חטא ער בכור יהודא ובתיקון החטא זה יבוא משיח וז"ש ונשען לגבול מואב מדת מלכות נקראת גבול תתגלה ב"ב ע"י בן דוד דאתי ממואב שיבוא ב"ב אמן:

עוד במדרש באר חפרוה שרים כרוה נדיבי עם כו' וכי חפורה היתה שם אלא באר שחפרוה אבות העולם כמ"ש פתח צור ויזובו מים הלכו בציות נהר כי זכר את דבר קדשו את אברהם עבדו כו' הנה אמר בלעם כי מראש צורים אראנו ופי' רש"י אני מסתכל בראשיהם ובתחלת שרשיהם ואני רואה אותם כו' ע"י אבות כו' כי ר"ת של האבות עולה שם אהי' וז"ש כי מראש צורים האבות הראשית שלהם שהוא שם אהי' והוא בחי' ראשית שקודם שהי' י"ת מהוה כל הויות רק עלה במחשבה לפניו להבראות הי' י"ת נקרא אהי' שאמר אברא נבראים ואהי' להם לאלקי' וזהו שאחז"ל על' במחשבה לפניו להבראות במדה"ד ולהבין דבריהם הקדושים הלא עולם חסד יבנה ואמרו ז"ל כשעלה ברצונו הפשוט לברוא העולם להטיב לנבראיו הרי שרצה לברוא העולם כדי להטיב לנבראים ובזה פי' אדמו"ר מהרמ"מ ז"ל מרימנאב מה שאנו אומרים בשבת במנחה ואני תפלתי לך ה' עת רצון כו' ואז נקרא רעווא דרעווין ע"י שאז עלה במחשבה לפניו להבראות כי התחלת הבריאה הי' ויהי ערב ויהי בוקר יום א' והרצון העליון שקודם הבריאה הי' בשבת שקודם יום אחד שהתחיל הבריאה ואז עלה במחשבה לפניו לברוא בחסדו וטובו להטיב לנבראיו ולכן בכל שבת במנחה מתעורר כביכול זה הרצון הקדום ולזה אנו מתפללין עת רצון שיתגלה הרצון שהי' להטיב לברואיו בעת הזאת שעת מנחה וא"כ איך נבין מ"ש חז"ל שעלה במחשבה לברוא במדה"ד רק כי מחמת גודל חסדו י"ת לברוא העולם בשביל ישראל שנקרא ראשית כאמרם ז"ל עלה במחשבה לברוא בתגבורת טובה והתגברות החסדים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו שיתגבר חסדיו לנו שכל מי שיבוא להיצר לישראל יפול תיכף ולא יהי' תקומה למפלתו וראה י"ת שאין העולם מתקיים בדרך זה ומאריך י"ת אפי' לעוברי רצונו ומצירים לישראל עד לעתיד שיתגלה מחשבה הקדומה הטובה הגדולה לישראל בחי' כי גבר עלינו חסדו וכל אוה"ע יהי' להם

מפלה בלא תקומה למפלתן שיתגלה הרצון הקדום מבחי' שם אהי' העולה בריבוע גי' דם שברצונו י"ת הי' רק לברוא העולם בשביל ישראל והכל שלהם וכן במתן תוה"ק הי' ההטבה הגדולה לישראל בבחי' כי גבר עלינו חסדו כמ"ש ז"ל אתה שמעת וחיית אוה"ע שמעו ומתו ובאו אל בלעם ושאלו ה' למבול ישב והשיב להם ה' עוז לעמו יתן שאף שהי' לנו חסד גדול מ"מ הי' בבחי' גבורה ה' עוז לעמו יתן בחי' שערא דרישא תקיפין לאכפייא דינא ע"י בחי' עוז וגבורה והנה זאת הבחינה להמשיך חסדים על ישראל ולהטיל הדינים על שונאי ישראל ולהמתיקם מעל ישראל שיהי' הדינים ג"כ חסדים על ישראל כנ"ל כי גבר עלינו חסדו הוא מ"ש והכית בצור כי הנה שם אלקים נכלל מחו"ג כי יש בו שם אל חסד אל כל היום ואותיות הים הוא לשון חוזק וגבורה ובמדרש צור זה יצחק בחי' דין כי אלקים במילוי ההי"ן זה המילוי מורה על תוקף הדין היא גי' עה"כ צור וז"ש והכית בצור להפריד החסדים מהגבורות ולהטיל הגבורות על שונאי ישראל והחסדים יהי' רק עלינו והיא שאמר פתח צור כו' להמתיק הגבורות שפעולתם תהי' רק לצורך התגברות החסדים עלינו כנ"ל ופעולות המתקת הדינים הוא ע"י שלא יאמין בדרך הטבע כלל כי אלקים גי' הטבע וצריך להאמין בלמעלה מהטבע בחי' ד' ניסי להאמין בהשגחתו הנפלאה שלא ע"פ הטבע וכמ"ש לעיל שחוקת פרה אדומה עה"א גי' י"פ אלקים שנמתקין בכל הי' מדות ע"י שיאמין שכל הדברים שבעולם הם עד"ז רק באמונה לבד ע"ד חוקה חקקתי וגזרה גזרתי אין לך רשות להרהר אחרי' כי לא מחשבותי מחשבותיכם כו' וכל הדברים שבעולם מתנהגים רק ע"פ רצונו ית' ויתעלה אף שכפי שכלינו ע"פ אין הדבר כך ויאמין בכל היעודים טובים וכמו שיסד הפייטן אהבו את ה' כל חסידיו אמונים נוצר שזה שנוצר אמונה כל היעודים טובים שהבטיח לנו היוצר אוהב ה' בכל לבו ויאמין שהכל הוא בבחי' אין לך רשות להרהר אחרי' אבל כשח"ו אינו מאמין כך ונופל בדרך הטבע אל השכל אדם שמשיג רק ההטבע אז ח"ו דינים מתגברים עליו משם אלקים שגי' הטבע כנ"ל וזהו הי' הענין במה שאמרו ונפשינו קצה בלחם הקלוקל שאמרו עתיד המן הזה לתפח במיעינו ויש יליד אשה שיכניס ואינו מוציא וזה ע"פ הטבע ויתי' רצה להראות להם שמנהיגם למעלה מהטבע ולכן הלחם שמטבע שברא י"ת בטבע המוציא לחם מן הארץ ולהם אמר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ומים טבע שברא י"ת למטר השמים תשתה מים ולהם המוציא לך מים מצור החלמיש מן הארץ והם אחזו בדרך הטבע ואמרו יש יליד אשה שיכניס ואינו מוציא והי' להם להבין שאף שכפי הטבע א"א יאמינו ב"ה י"ת שמהוה כל הויות והוא יכול לשנות כל הטבעות ולכן שלח י"ת בהם את הנחשים שזה הי' ג"כ חטא נחש הקדמוני שפתה לאדה"ר שהכל בדרך הטבע שאמר

לו מן העץ אכל וברא את העולם כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים יוצרי עולמות ובאמת הי' עתיד אדה"ר לבוא למדריגה זו לברוא עולמות אם ירצה ע"י השגת אלקות הגדולה וכמו שיהי' לעתיד כעת יאמר ליעקב לישראל מה פעל אל שמחיצתם לפנים ממלאכי השרת רק שהנחש פיתה אותו בדרך הטבע שמע הזה אכילתו גורם בטבע שתהי' יוצרי עולמות ויודעי טו"ר ובאמת י"ת אינו רוצה לשנות הטבע שלא יועיל אכילת עץ החיים אף אם יאכל ממנו שאעפ"כ לא יחי' לעולם ברצונו י"ת כי השי"ת ברא הטבע שלא לשנותה כ"א לצורך ובפרט כאן כיון שחטא אדה"ר לא הי' כדאי לזה לשנות הטבע בשביל טובתו דרך ניסי ובאמת טובות אדה"ר וכל הדורות שלא יגיעו לחיות עולם ע"י אכילת עץ החיים בטבע רק ע"י השגתו ית' ויזכו שיחי' אותם י"ת במה שלמעלה מהטבע כאמרם ז"ל שהצדיקים שיחי' אין חוזרים לעפרם וז"ש י"ת פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם כו' ובאמת אין טובתו בכך כנ"ל וז"ש ז"ל ששלח י"ת נחשים במוציאי דיבה על המן שאמר י"ת שיבוא הנחש שלקה ע"י הוצאת דיבה וליפרע כו' וכנ"ל שהי' ענינים שוה באמונה בטבע וז"ש י"ת עשה לך שרף ושים אותו על נס כו' ויעש משה נחש נחושת כו' כי מטבע הנשוך מנחש אינו יכול כלל לשמוע שמה ובפרט להסתכל בה ובדוגמתה ואמר י"ת ושים אותה על נס שזה יהי' בבחי' שלמעלה מהטבע בחי' ה' ניסי ובזה יהי' כל הנשוך אותה וראה אותה ולא יאמר איך אסתכל בדבר שע"פ הטבע קשה לי ובפרט שיבוא לי רפואה עי"ז רק יאמין בו י"ת שעושה למעלה מהטבע אז יכופר חטאו שיהי' התשובה במשקל נגד חטאו שהאמין בהטבע וחי וזהו שאמרו ז"ל על בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים כו' ואין מאמינים בהטבע: נחזור לענין הנ"ל שזה בחי' והכית בצור להגביר החסדים על הגבורות בחי' צור אלקים במילוי הנ"ל ולעורר רצון הקדום בראשית שעלה לפניו להבראת במדה"ד בחי' שם אהי' שהוא רחמים גמורים ומרומז בו דין שאהי' בריבוע עולה דם וזה הדין הוא רחמים גדולים על ישראל לאכפייא דינא מעליהם ולהטילם על שונאי ישראל כנ"ל וז"ש כי מראש צורים אראנו בחי' דין ואמר אני מביט בראשית ושורש הדינים שהוא בחי' עלה במחשבה להבראות במדה"ד ומשם אני רואה שיהי' עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב כי על גוים מגיע גבורות ודינים להכניעם ולכלותם ולישראל הדינים רחמים גמורים ואדרבא הגבורות לטוב להם בחי' כי גבר עלינו חסדו כנ"ל וענין זה הוא ג"כ מ"ש י"ת ודברתם אל הסלע דיבור היא לשון הנהגה שתנהיגו החסדים משם הוי' שהוא בהכאה גי' סלע כנ"ל ונתן מימיו מימיו החסדים וזהו הי' ג"כ ענין הבארות שחפרו האבות לגלות ההטבה ממחשבה ורצון הקדום בחי'

שם אהי' שמשם רחמים לישראל ודינים על שונאיהם כנ"ל וזהו שדרשו ז"ל באר חפרוה שרים על האבות העולם ור"ת "באר "חפרוה "שרים הוא חשב להורות כנ"ל שהחפירה הי' לגלות ולהמשיך ממחשבה דקה ומה וחשב גי' י"פ אל כי אותיות אלקים הוא אותיות אל חסד והים הוא חוזק וגבורה כנ"ל והמשיכו הם הי"פ אל שבאלקים שבכל עשרה מאמרות ויו"ד מדות כנ"ל וז"ש והכית בצור שם אלקים להמשיך לנו חסד ממנו ולהמתיק אותיות הים שבאלקים ע"י שם אל שבו גם ידוע שתיבת באר גי' הוי' אלקים הוי' אדני שמורה על המתקת הגבורות משמות אלקים אדני ע"י השם הוי' ולהמשיך שפע טוב והנה כתיב יוצר אור ובורא חושך שהחושך הוא במדריגה עליונה יותר מאור שזה הוא בחי' ישת חושך סתרו ונקרא חושך לערכינו שאין לנו השגה בו בבחי' עתיק שנקרא כן על שנעתק מאתנו מהשיגו ובאמת מזה החושך ממשיכין אורות עליונות בחי' השע"נ ולכן "חפרוה "שרים "כרוה ר"ת חשך ור"ת שרים כרוה נדיבי גי' ש"ע שמחושך העליון זה ממשיכין השע"נ גם תמצא שר"ת באר חפרוה שרים כרוה גי' ז"פ אהי' והוי' עה"כ בחי' המתקת דין ברחמים כנ"ל ששם אהי' הוא בחי' עלה במחשבה לפניו לברוא במדה"ד וברבוע בגי' דם כנ"ל וראה י"ת שאין העולם מתקיים ושיתף מדה"ר בחי' שם הוי' שממתיק הדינים נמצא בפסוק זה מרומז כמה בחי' המתקת הדינים שהמשיכו אבותינו הקדושים כנ"ל.

למלך אמורי סיחון ר"ת שם סא"ל הענין כי סיחון ועוג הי' שומרים את הארץ שבעה עממים הגם שהשבעה עממין הי' ג"כ כוחם חזק מאוד בקליפה (סוד) עשו להם שומרים יותר חזקים בקליפה וזה שהי' המרגלים אומרים וגם בני ענקים ראינו שם כו' וכי הי' יראים ממה שהם גדולים וגבורים רק ראו חוזק בקליפה מאוד מאוד לאין שיעור וסיחון ועוג הי' דוגמת פרעה שיונק אחורי העורף שלא הי' מניח לירד השפע ממוח הלב ולאברים והי' פה רע אותיות פרעה שהקליפה שלו לא הי' מניח לישראל להיות להם דיבור של קדושה כן סיחון כתוב בס' שגי' קדל שתרגומו של עורף הוא קדל שהקליפה של סיחון ועוג הי' שלא הי' מניחים לירד השפעה מעולם התשובה ללבות ישראל להיות הלב מבין לשוב בתשובה שלימה לפניו י"ת ע"י התבוננות גדולתו י"ת ולכן עוג מלך הב"שן ר"ת "נון "שערי "בינה הי' מולך בקליפה דוגמתם ולא הי' מניחן לירד וכן סיחון לשון שיחה כדרשתם ז"ל שלא הי' הקליפה שלו מניח לשוב ולהתוודות בשיחה נאה לפניו י"ת באמת ועוג נקרא הפליט כמ"ש ויבא הפליט ודרשו ז"ל זה עוג הפליט ג"כ גי' קדל ככתוב בס' כי הי' יונקים אחורי העורף דוגמת פרעה ולא הי' מניחים השפע לירד ולכן הי' צריך שמקודם שיבואו ישראל לא"י לנצח מקודם את סיחון ועוג ואח"כ

הי' בנקל לבוא לא"י ובזה יובן למה בני ראובן ובני גד אמרו ליתן להם נחלתם מעבר לירדן בארץ סיחון ועוג ואמר להם משה האחיכם כו' עד ושחתם לכל העם הזה משמע שלא הי' אפשר לכבוש א"י בלעדם וכי מעצור לה' להושיע ברב או במעט וגם להם אמר שיעברו חלוצי' והותנה עמהם תנאי עם בני ראובן וגד מה שלא הותנה עם חצי שבט מנשה שנטלו ג"כ חלק עמהם נשמע שבט גד ושבט ראובן הי' צריכים דווקא לכבישת א"י רק הענין כי ראובן בכור הי' מושך החסד ושבט גד הוא ט' כי גד הוא לשון מדה שביעית נגד גידו ברית קודש להמשיך החסד לבחי' יסוד שנקרא טוב כי כל חסד הוא טוב ולזה הי' צריכים כדי לכבוש סיחון ועוג שהי' מעכבים השפע הפך מדתם למדת הקדושה שבשני שבטים אלו הכניעו הקליפה שהפכו וחשבו בני גד ובני ראובן כיון שכבר נכבש סיחון ועוג ע"י מדותינו אבל משה אומר שעדיין הם צריכים לכבישת א"י להיות ג"כ במלחמה כי בזה בסיחון ועוג הי' עדיין רק בחיצוניות ארץ ישראל סביב רשעים יתהלכון וצריך ג"כ מלחמה זאת בפנימיות א"י ע"י מדתם בקדושה והנה כמו סיחון ועוג הי' מקיפין א"י כן יש בקדושה מדריגה הנקראת חשמ"ל גי' מלבוש שמקיף הקדושה ושומרה מחיצונים וזהו מורה שם סא"ל ר"ת "אתה "סתר "לי גם הר"ת של פותח את ידיך מורה שיחביאינו צל ידו תחת כנפי השכינה הקדושה ומסתיר אותנו מכל רע ולכן למלך אמורי סיחון ר"ת זה השם מורה שנתגברה הקדושה בכח זה השם עליו והכניעו ולהגביר הטוב:

(ליקוטים מפ' הנ"ל):

וילחם בישראל ולא אמר עם ישראל רק הפי' שהביא פגם בישראל ומ"ז בלבם להלחם בהם: (חסר)

בלק

הן עם לבדד ישכון כו' הנה מרע"ה אמר ה' בדד ינחנו כו' וזאת הבח' הוא שתהי' לעתיד ובלעם אמר הן עם לבדד ישכון תמיד אף בגלות והענין כי הנה נקב שהתינוק יונק משדי אשה הוא קטן מאד וזה מחסדו י"ת כדי שלא יחנק התינוק מרוב חלב וגם לא יוכל לתפוס כלל השדים להניק מהם ולכן אף שהדד רחב למעלה מ"מ במקום הנקב צר כדי שיוכל התינוק לינוק והנה בזה יש ב' בחי' דלות בחי' א' יש לתינוק שאין יכול לינוק ממרחב הדד ויהי' לו חלב הרבה בפ"א וימלא רעבונו תיכף לא כן עתה שיונק רק מעט מעט ובחי' דלות ב' יש לאמו שיותר ממה שהעגל רוצה לינוק פרה רוצה להניק ואינה יכולה להשפיע לתינוק כרצונה גם לפעמים החלב קשה על אמו ולכן נקראים השדיים של האשה ד"ד ב' דלתי"ן כנ"ל שהם ב' בחי' דלות וזה השם נשתלשל מבחי' עולמות

עליונים שג"כ משפיעים שפע דוגמת דדי האשה שמשפיע לתינוק ומקום הורדת השפע נקרא דד והנה בגלות אנו יונקין מן השפע ע"ד הנ"ל בבחי' דלות בחי' מן המיצר קראתי יה וכו' ועכ"ז תמיד משפיע לנו השי"ת שפע ברכה בני חיי ומזוני וכל מיני טובות כי אף שהתינוק יונק ע"י מקום צר מ"מ אין לו רעבון והוא חסד גדול ואנו צריכים להתפלל על צער שלמעלה כביכול שיש שם בחי' דלות שאינו יכול להשפיע כרצונו י"ת וז"ש מן המיצר קראתי יה לא על צערינו רק על מיצר השפע שיש למעלה צער גם על צער כנס"י ועם בניה כי אתה א' ושמך א' ומי כעמך ישראל גוי א' כו' וב' דדים אלו הם נקראים אלדד ומידד שאל הוא חסד המשפיע ומי הוא צמצום ששואל מי יונק ההשפעה והכל לטובתינו כמשל התינוק כן אף שאין יכולין עתה להניק בעת הגלות ממקום מרחב בחי' מקום רוחב הדד רק מבחי' מיצר נקב קטן בחי' דלות הנ"ל עכ"ז מגיע לנו כל הצטרכותינו דרך זה המיצר וז"ש בלעם הן עם לבדד ישכון ב' דד הנ"ל ב' דלתין משם יונקים מב' תשוקות אלו אף שהוא בבחי' דלות ופותח י"ת הדלתות ומאיר ובוקע חלוני רקיע אף בגלות ואין חסרים ח"ו שפע רק יונקים מב' בחי' דד הנ"ל כל מיני השפעות טובות ולעתיד יתחברו אלו הב' דלתי"ן ע"י שישראל יעשו תשובה לו י"ת ויעורר רחמים על בחי' דלות הנ"ל ולבקש מאתו י"ת מאוד להשפיע מבחי' ענני במרחב יה וי"ת יאמר לנו הלא רצוני ג"כ כן להשפיע תמיד לכם כל טוב רק מחמת שאין בכוחכם לינוק יותר אבל עתה שעשיתם תשובה ועי"ז תצאו מגלות אשפיע לכם ממקו' מרחב ובהתחברות אלו ה"ב דלתי"ן יעשה מהם מ"ם סתומה דלמרבה המשרה גי' גואל כמ"ש האר"י ז"ל וע"כ משה אמר ה' בדד ינחנו שינחה י"ת ויחבר אלו הב' דלתי"ן לעשות מהם מ"ם סתומה כנ"ל ואין עמו אל נכר השפעות שאינם טובים כי אל בחי' משפיע גם ענין ניקת השפע הנ"ל ממקום מיצר הוא בחי' כי גבר עלינו חסדו וז"ש ואין עמו אל נכר גבורות שאינו טובים כי אל ג"כ מלשון אילי הארץ לשון קושי ועתה כתיב איכה ישבה בדד ב' בחי' דלות הנ"ל עד שיתחברו בגאולתינו ונ"ל שלכן אוכלים מאכלי חלב בחודש אב עד ט"ב שחלב גי' מ"ם ע"ד הנ"ל ולעתיד וישכון בטח בדד ב' בחי' דלות אלו יתבטלו ויתחברו אלו הב דלתין כנ"ל:

במדרש ראוי הי' בלעם לברך את ישראל שבע ברכות ולא בירך רק שלשה לזה אמר טוב עין הוא יבורך וברכם משה כו' להבין זה כי אמרו ז"ל במדרש כ"מ שנאמר לי קיים לעולם שאמר י"ת כי לי בנ"י עבדים עבדי הם ובזה נתקדשו ישראל לה' והייתם לי סגולה מכל העמים כו' וזהו ענין בחי' יחוד קוב"ה ושכנתי' מרומז בתי' לי כמו ענין הקידושין שמקדשין אשה ואומרים הרי את מקודשת לי שעיקר ענין הקדושין תלוי בתיבת לי

שתתיחד לו לבדו ובלק שלח לבלעם לכה נא ארה לי שרק על בחי' יחוד וזיווג זה הקדוש שמייחדים ישראל לו י"ת ולזה ערך ז' מזבחות לבטל שבע ברכות של הקידושין שהנה ביחוד קדושין שמקדש איש לאשה מברכין שבע ברכות וכיון שראה שלא הי' יכול לקלקל היחוד הקדוש אדרבה שנתחזק יחוד הנפלא הזה שניכר אהבתו לישראל שלא אבה ה' לשמוע אל בלעם כו' וראה בלעם כי טוב בעיני ה' לברך את ישראל הי' ראוי לברך את ישראל שבע ברכות כמו שמברכין בשעת קדושין שהוא רצה לבטל רק מטעם שאמרו ז"ל טוב עין הוא יבורך נגמרו הברכות ע"י משה ויש רמז בתיבת הקידושין הרי את מקודשת לי ר"ת "מהרי "את "מקודשת לי הם האם ועם תיבת י"י הוא שם אלקים שממתיקין ע"י הקידושין:

(לקוטים)

הן עם לבדד ישכון במנוחת שבת ועי"ז יונקים השפע מב' דלתי"ן אותיות בדד גם ע"י פרה אדומה הי' המתקה וז"ש כי מראש צורים אראנו צור גי' אלקים במילוי ההי"ן עה"כ שממתיקין הגבורות ועי"ז הן עם לבדד ישכון: לא הביט און ביעקב כשאדם במדריגות יעקב צריך לראות שלא ימצא בו חטא ועון ואז ולא ראה עמל בישראל אז מגיע לו מדריגות ישראל בלא עמל כל כך:

פנחס

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי כו' מעל בני ישראל ר"ת שם יב"ם שרשום בק"ש על נותן כי שם זה הוא מסוגל לבני חיי מזוני כי חיים ממדת חכמה כמ"ש והחכמה תחי' כי החכמה בחי' יו"ד דהוי' כי יו"ד הוא ראשית לכל הנקודות ולכל האותיות שכל אות צריך לעשות מקודם נקודה דוגמת יו"ד קטנה ונמצא שלכל דבר היו"ד הוא הראשית וחיים בא מראשית הכל המחי' את כולם והנה השם יב"ם אם תחשוב היו"ד חיי מאותיות הנשארות הם ב"ם ר"ת בני מזוני שע"י הקנאה גרם בני חיי ומזוני וכן נקום נקמת בנ"י ע"י בירור נ"ק מאת המדינים לגרום שפע וכן בני ישראל מאת ר"ת יב"ם ע"ד הנ"ל כי המדינים הי' בהם נ"ק גדולים וזהו ענין השלל שהביאו משם כי כל ענינם במדבר הי' לברר הכ"ק וז"ש ליתרו כי על כן ידעת חנותינו במדבר והיית לנו לעינים כי יתרו שהי' מתחילה בעמקי הקליפות שלא הניח שם ע"ז שלא עבדה וידע כל ענינים הוא הי' כוחו גדול להראות את גודל חיות כל קליפה וקליפה שהוא הנ"ק המחיים בסוד ומלכותו בכל משלה וז"ש והיית לנו לעינים להראות לנו בכ"מ שאנו צריכים לברר וזהו ענין המסעות אלה מסעי בני ישראל וחושב מ"ב מסעות בשם לכל מסע וצריך להבין הלא המדבר ארץ אשר לא עבר בה איש וכי מי נתן השמות אלו למקומות הללו רק כנ"ל שלפי הנ"ק שהי'

צריכים לברר כן נתנו שמות ועפ"ז יובן קצת מ"ש ויסעו ויחנו ולא הי' צריך לומר רק ויסעו מסוכת לאיתם ומאיתם כו' ע"ד שנאמר וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות ומבמות הגיא כו' רק כיון שהי' בכל עת צריכים לברר נ"ק אחרים שעשו בכל עת המסע והחני' כי המסע פי' הנ"ק שהוציאו והחני' פי' חניות הקדושה שקנו ואם לא הי' חני' איך יכול לכתוב ויסעו מסוכות לאיתם כיון שעדיין לא נקרא איתם עד שיחנו וז"ש אנשי הצבא בזזו איש לו ופי' התרגום יהונתן גבר לנפשי' ולא פי' לי' כמו בכ"מ רק הפי' שהוציאו נפשותם ממש שהם הנ"ק השייכים להם כל או"א הוציא השייך לנפשו ע"ד שכתבנו בדרוש פסח ע"פ משכו וקחו לכם צאן וז"ש נקום נקמת בנ"י מאת המדינים להוציא בנ"י ממש מהם וזה לא הי' יכולים רק אנשים גדולים ולכן בירר רק מכל שבט אלף והנה בירור נ"ק ע"י שאדם ממליכו ית' על כל רמ"ח אבריו וגידיו וחושיו ותנועותיו ומגביר הטוב על הרע נעשה כן בכללות וזהו מרמז שם יבם הנ"ל בג' שם ב"ן שמרמז לבחי' מלכות שמקבל עומ"ש ושם גי' בכל שמורה ומלכותו בכל משלה בכל גי' שם ב"ן גי' שם הנ"ל כי מלכותו בכל משלה מורה שגם באוה"ע והקליפות ג"כ רק חיותו ית' ומברר משם החיות ע"י שמקבל על עצמו עול מלכותו ית' באמת וזהו שיסדו לנו אנשי כנה"ג לקרות פרשיות הללו בין המצרים שאז הענין לברר נ"ק כי בירור נ"ק מעומק מאוד והימים הללו שהם בעומק כי נפלה בתולת ישראל וצריכים שם לברר הנ"ק כי כלהגליות שבין המצרים הוא לברר נ"ק וע"ד וזרעתם לי בארץ וכל דבר קדושה שהוא בעומק מאוד הוא הכל ע"ד נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן שכל דבר שהוא בעומק וסוף שם ג"כ הראשית ולכן קורין אז פ' פנחס ומטות ומסעי ודברים שבהם ענין פנחס שהוציא הנ"ק מזמרי וכזבי כידוע ענינם בספרים וכל פ' מועדות בפרשה זו וקרבנות שג"כ ענינים בירור נ"ק וענין המרינים שהי' ג"כ עד"ז ומסעות שמורים הכל על בירור נ"ק ואח"כ בפ' מסעי ענין ביאתם לארץ ישראל כי לא הי' אפשר לבוא לא"י אם לא יבררו הנ"ק השייכים לה מקודם ויזרעו הנ"ק בה בארץ ישראל ובדברים כתיב ענינים ממלחמת סיחון ועוג ועיין בפ' חוקת מה שכתבנו ענינים ע"ד הנ"ל בענין בני גד ובני ראובן שביררו הנ"ק מסיחון ועוג שהכל ע"ד הנ"ל:

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בנ"י כו' כתוב בספרים שפנחס ראה את אות מ"ם פורח באויר וצרפו לשמו שפנחס גי' רוח ונעשה רמ"ח עם המ"ם וז"ש ויקח רומח בידו להבין זה כי הנה ית' ברא האדם ה' חושים לעבדו ית' בהם והנה יש ז' מדות וכולם כלולים בשרשם ובכל ה' חושים צריך לעבדו ית' בכל מדה ומדה נמצא שהם ח' פעמים ה' כנ"ל שהם ז' מדות והכוללם גי' מ"ם וח"ו כשאין עובדין עם הה' חושים כנ"ל

בכל מדה אות מ"ם מורה דין ח"ו וז"ש שראה פנחס אות מ"ם פורח באויר שרצה הס"מ לתפוס אות מ"ם ולעשות ח"ו מות וצרפו לשמו גי' ר"ח גי' ח' הויות שהכניס את רחמנותו של הבורא ית' והמשיך בכל מדה ומדה ונעשה המשכה זו ע"י שפנחס קנאתו שקנא הי' בשביל גודל רחמנותו שרחם על כנס"י שיהי' בם בעלי עבירות כאלו בעם קדוש כזה ובפרט שראה המגיפה בבני ישראל ורחם מאוד ומחמת גודל הרחמנות שהרחמנו' שלו נתפשט בכל מדותיו ולא הי' יכול להתאפק כלל וכלל בזה הרחמנות הגדול לבש קנאה ונקם בהחוטא ועצר המגיפה וכ"ז הי' ע"י הרחמנות ע"י מסירת נפשו כמ"ש ז"ל שנעשו לו נסים כו' ואלמלי זאת הרחמנות הגדול' לא הי' לו באפשרי לסמוך על נסים כאלו ולמסור נפשו רק מי שהוא ברחמנות גדול כזה זה האיש יכול להיות קנא ונקם ולכן המשיך והכניס בכל ה"ח מדות רחמנותו ית' משם הוי' ח' פעמים הוי' שגי' פנחס שמורה רחמים וכשנתפשט רחמנותו ית' אז נתמלאו כל המדות בחסדים ונעשה ח"פ א"ל חסד אל שהשם אל מורה חסד ואפשר ליתן טעם ורמז כי צורת אדם וקומתו הוא דוגמת למ"ד שבאות למ"ד תלת פרקין וכן האדם נחלק קומתו לתלת הראש והגוף והשוקיים וכן תלת חללי מוחא ותלת חללין בלב ושוקיים ובריתת ג"כ תלת וכשמדבק האדם א"ע באלופו ש"ע ממשיך חסד וזה מרומז במה ששם אל הוא חסד וכשהמשיך פנחס בכל המדות חסדים גדולים ונעשו כולם חסד נעשה רמ"ח ויקח רמ"ח בידו שרמח גי' ח"פ שם אל ובאלו השמות המתיק כל הדינים כמ"ש אל ה' ויאר לנו שממתיקין גם שם אלקים שגי' לנו ע"י שם הוי' וא"ל ולכן פנחס הוא אליהו הנביא שבשמו שם אל ושם הוי' והנה פנחס שגי' ר"ח ורמ"ח כצ"ל חי הויות וח"פ שם אל שניהם ח"פ אל הוי' עם ב' כוללים גי' חמתי וז"ש השיב את חמתי מעל בנ"י שעל ישראל המשיך חסדים כנ"ל והשיב את חמתי מעל בנ"י הדין שהי' מרומז באות מ"ם כנ"ל ופינחס עה"א גי' רי"ג ורמ"ח גי' תס"א וכן גי' יין שמן עה"כ שהמתיק הדינים ועשה מיזוג גבורות בחי' יין בשמן בחי' מיזוג הגבורות בחסד והמשיך השלום ולכן אמר לו ית' הנני נותן לו את בריתי שלום על שהוא עושה שלום בין המדות של גבורה וחסד כמו עושה שלום במרומיו שדרשו ז"ל בין אש ומים: **גם** י"ל ויקח רומח בידו כי ברומח מרומזים ה"ג אבות יצחק גי' ר"ח ואברהם גי' רמ"ח ויעקב מרומז באות ו' כמ"ש בס' גם נטל ואו מאליהו למשכן שמעורר זכות אבות כי ראה המ"ם פורח באויר כנ"ל כי המ"ם הוא מורה דין מאוד כי הוא אות ראשון ממנצפ"ך שמורים דין כידוע ובמים שיש מ"ם פתוחה וסתומה ולכן כתיב מים עזים והטיל ית' אות יו"ד משמו להמתיק דיני המ"ם וז"ש במשה כי מן המים משיתיהו ולכן מתחילה הי' משה בטבעו גבורה ואח"כ שבר מדותיו שיהי' רק לה' והגם שדבר אלינו תמיד קשות

ואמר ממרים הייתם כו' וכדומה עכ"ז המשיך עלינו הי"ג מדה"ר ובמצרים גבר יצה"ר ונכנס בין ב' ממי"ן ונעשה מצרים והי' ר"י שנה בגלות וקיימו מן המיצר קראתי יה ונעשה אח"כ ענני במרחב יה רחב גי' ר"י ונעשה רחב פי על אויבי וחרב פיפיות בידם לעשות נקמה חרב גי' ג"כ ר"י ויעקב בחר לו יה בחר גי' ג"כ ר"י וכאן לקח המ"ם וצרפה לרוח כי פנחס הוא אליהו שיבוא בעת שיהי' מד' רוחות באי הרוח ויקוים מ"ש ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה כו' והכל לי"י זכות אבות כנ"ל:

צרור את המדינים והכיתם אותם כו' הלה אנו אומרים פסוקי דזמרה לזמר עריצים כידוע ובשירת הים אנו מעוררים עליהם כמו שהי' אז תפול עליהם אימתה ופחד כו' ואח"כ אומרים ישתבח שמך לעד מלכינו ששמך יהי' לעולם באותה בחינה שמרומז בתיבת ישתבח שגי' י"פ חסד שיהי' נמשך חסד גדול על ישראל בכל המדות והדינים על שונאי ישראל וז"ש חז"ל שיצחק תיקן תפילת המנחה כי מנחה גי' שם אלקים ושם היוצא מר"ת את השמים ואת הארץ גושפנקא דחתום בי' שמיא וארעא כי בתחילה עלה במחשבה לפניו ית' להבראות במדה"ד ואח"כ שיתף מדה"ר וחתם בגושפנקא שגי' טוב והדינים ישארו על שונאי ישראל וזהו בחי' הק"ג אורות מש"י אורות ר"ז מימין וק"ג משמאל גי' מנחה גי' אלקים וטוב כנ"ל וז"ש צרור את המדינים והכיתם אותם הר"ת גי' מנחה וס"ת גי' ישתבח לרמוז שהדינים יומתקו כי מדינים לשון דינים והכיתם אותם כמ"ש במ"א על מ"ש והכית בצור להפריש הדינים משם אלקים שבמילוי ההי"ן עה"כ גי' צור שאותיות אל שבו הם חסד והים לשון חוזק וגבורה והנה אחר ישתבח אח"כ אנו אומרים יוצר אור ובורא חושך זה החושך הוא גבוה יותר מאוד כי הוא בעולם הבריאה שלמעלה מיצירה רק נקרא חושך לערכינו שאין אנו משיגים האור שבו וזהו ע"ד שאחז"ל בגלות שהן הן גבורותיו ונוראותיו שאין שיעור וערך להטובות שעושה ית' עמנו בגלות ולעתיד נדע שלא הי' שיעור וערך להם וז"ש יפקוד אל אלקי הרוחות כו' ולא תהי' עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה שבחי' אשר שמורה לבינה ובחי' אין להם רועה שאין ואשר מקור עליון מאוד אבל הוא בחי' ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא שאין החסדים ממדות גבוהות אלו מתפשטין למדות ומשה רצה שיהי' רק טוב לנו שיהי' החסדים מתפשטין למדות שיהי' החסדים בגלוי ומדת אחרית תהי' כראשית שאחרית עה"כ גי' כתר והנה יש בין המלאכים והשרים שתמיד מקטרגים ח"ו עלינו מ"מ כשרואים שגם בגלות בעומק מאוד לא שכחנו כו' מורה על גודל אהבתינו לו ית' מודים הם ג"כ שאנחנו עם קדוש וז"ש כל רודפי' השיגוה בין המצרים שאז שרואין מה שעבר עלינו אז בין המצרים ועכ"ז אנו דבקים בה' אזי משיגים אותנו איך שאנחנו עם קדוש וכולם מודים שראוי להטיב לנו:

צרור את המדינים כו' כי צוררים הם לכם בנכליהם כו' ע"ד ששמעתי מאדמו"ר הרב הקדוש מהר"מ מרימנאב זצ"ל כשגוי שר וכדומה לוקח אותי בפיו ומדבר בי בוודאי יש לו מורא גדול מאתי ואני כרסן לתוך פיו והשכל מחייב כן כי אנחנו קדושים וכשלוקחין אותנו בפיהם בדיבורם שוברות הקדושה אותם ונ"ל שאם רק במחשבה מחשבין במחשבתם מאתנו יש להם שבירה וז"פ צרור את המדינים ובוודאי והכיתם אותם כי צוררים הם לכם בנכליהם ולוקחים אתכם במחשבתם ובזה יהי' להם בוודאי שבירה והכאה:

גם צרור גי' ב"פ רמ"ח כי יש רמ"ח מימינא ורמ"ח משמאלא ויש להם שם אחיזה בשמאל ואנו נוטלים גם אותם שבשמאל ונופלים וז"ש צרור גי' ב"פ רמ"ח שנוטלים גם הרמ"ח משמאל מהם וז"ש ויקח רמ"ח בידו ע"ד הנ"ל.

יפקוד ה' אלקי הרוחות כו' קח את יהושע איש אשר רוח בו כו' כי משה הי' כללות נשמתם של ישראל ולכן פני משה כפני חמה שהוא תמיד במילואה כי הנשמה הוא תמיד בקדושה ומשתוקקת תמיד לבוראה ויהושע הי' כללות הרוחות של ישראל ולכן פני יהושע כפני לבנה שיש בה מילוי וחסרון וכן ברוח יש רוח גבוה ושפילה ורוח קנאה ורוח טהרה ולהיפוך רוח טומאה ועוד כמה ענינים מצינו ברוח ולכן הוצרך משה להתפלל על יהושע יה יושיעך מעצת מרגלים כיון שהי' בחי' רוח שיכול להתהפך לכמה ענינים התפלל עליו שישאר בצדקתו וי"ה הוא בחי' נשמה בחי' משה והנה מי שהוא במדריגות נשמה א"א לו ללמד כ"כ זכות על ישראל לומר שהם בשר ודם וא"א להשמר כל כך מחטא שהיצה"ר גדול מאוד עד שית' אומר ואשר הריעותי על בריאת היצה"ר שכיון שהוא במדריגות נשמה שמשתוקקת תמיד לבוראה ותמיד דבוק אליו ית' לו נדמה שאין יצה"ר כלל בעולם ואין ראוי רק להיות תמיד דבוק בה' רק שמשה שושבינא דמלכא ומבחינה זו המשיך רחמים כמו שמצינו שכרצה משה לבקש רחמים עכ"ז אמר אנא חטא העם הזה חטאה גדולה כו' רק שהי' מבקש רחמים מציד ית' שהי' שושבינ' דמלכא ויודע מדותיו הקדושים הי"ג מדה"ר שאין שיעור וערך לרחמנותו ית' וזהו הי' טענת משה ומליצתו על ישראל עד"ז אתה רחום וחנון מאוד אף שחטאו מאוד רחם עליהם אבל מי שהוא עדיין במדריגות רוח ויש לו מלחמת היצה"ר עמו עדיין יודע איך המלחמ' גדולה מאוד ויוכל להמשיך רחמים גם מצידינו וז"ש יפקוד אל אלקי הרוחות איש על העדה אשר יוציאם מטומאה ואשר יביאם בקדושה ואשר יצא לפניהם כו' והשיב ית' קח את יהושע איש אשר רוח בו ע"ד הנ"ל.

(לקוטים מפ' הנ"ל)

וביום השבת שני כבשים אמרו ז"ל כל עניני שבת שתים שתים י"ל כי אמרו ז"ל שאמרה שבת לכולם נתת בן זוג כו' כנס"י יהי' בן זוגך וכ"ז מרומז בשם הוי' במילוי גי' ב"ן שהיא הוי' כפולה מורה על התחברות קוב"ה ושכנתי' והיחוד ביום השבת ומורה על יום שכולו שבת שיהי' ה' אחד ושמו אחד:

מטות

וידבר משה אל ראשי המטות כו' איש כי ידוד נדר לה' כו' לאסור איסר על נפשו כו' להבין הענין שכתב כאן לומר מצוה זו אל ראשי המטות דהנה ענין הנדר הוא ענין צמצום שהאדם הנה עלה בלבו שלא יאכל או שלא יעשה דבר זה נמצא מצמצם א"ע מאותו דבר ואף שנודר לעשות או לאכול אותה דבר גם זה הוא צמצום שנפשו מצומצמת בחיוב זה ואין לה חירות והיתר כמקודם שהי' הברירה בידו לעשות או לאכול או לא ועתה נעשה אסור וקשור לדבר זה וז"ש לאסור איסור על נפשו שנפשו אסורה וקשורה כאסיר בבית האסורין כי אין הברירה בידה בענין דבר שנדרה ומצומצמת בענין זה והנה אף שצמצום הוא דין מ"מ זה הדין וצמצום הוא טובה וחסד גדול שהאדם הזה אסור וקשור נפשו שלא לצאת מגדר התוה"ק והיראה ולא לילך אחרי תאוות ופיתוי היצה"ר שכן דרכו של היצה"ר היום אומר עשה כך ולמחר כו' וגודר עצמו ונדר למשל שלא יאכל דבר זה וכדומה כדי שמזה ישבור תאוותיו ומקדש עצמו במותר לו כדי שלא יוכל הרע להתקרב אליו כלל עי"ז נמצא שהנדר טובה וחסד גדול להאדם ההוא וכן שורש ענין נדר בבחי' עליונות כתוב בס' שמרמז הנדר על מדת בינה שבה נש"ב ומרומז בתיבת נדר נו"ן דרוהנה מדה זו דינין מתערין מני' אך הדינים אלו בשרשם הם טובות גדולים מאוד כמ"ש בזוה"ק שערא דדיקנא קשישין אינון לאכפייא דינא שאותן הדינים והגבורות הקדושות שמירה גדולה שלא יוכל שום דבר רע ליגע ולהתקרב ח"ו בישראל ואותן הגבורות והדינים הם לנו טובות גדולות כמ"ש כי גבר עלינו חסדו כמ"ש במ"א וזהו ג"כ מ"ש ויקרב משה את משפטן נו"ן גדולה לרמז משפט נו"ן המשפטי' מנו"ן שערי בינה שדינים משפט מתערין מיני' אך זה המשפט טוב מאוד לנו ויש לנו עמידה וקיום ע"י משפט זה כנ"ל שזה הדין שומרינו שלא יוכל רע ואוה"ע לקרב אלינו כלל וכלל וזה המשפט הוא כמ"ש מלך במשפט יעמיד ארץ שיש לנו עמידה וקיום טוב במשפט זה כנ"ל נמצא שהדינים הנ"ל והצמצום שבמדת בינה טוב מאוד שמצמצם ית' טובתן שיהי' רק לישראל ולא לאוה"ע אדרבא עליהם יפול דינים גדולים דוגמת צמצום הנדר שהוא לטוב כנ"ל ולכן האב והבעל יכולין להפר נדרי אשתו כי בעל הוא בחי' חכמה בעלה דמטרונותא וכן ע"י

פתח חרטה הוא בחי' נקודת פתח שמרמז על חכמה והנה מטה גי' דן ולכן אמר כאן בפ' נדרים אל ראשי המטות לרמוז על שורש הדינים הראש להם ומקורם כנ"ל ששם מרמז ענין נדרים בשורש הגבורות שטובים מאוד ושם מיתוק הדין שגי' מטה גם אותיות ראש מרמזים על ג"ר כידוע בס' וז"ש אל ראשי המטות באותיות ראש ששם שורש הגבורות ודין שגי' מטה שם מרמז ענין נדרים ועד"ז יובן מ"ש שרי האלפים והמאות למשה עבדיך נשא את ראש אנשי המלחמה אשר בידינו ולא נפקד ממנו איש שלפי פשוטו קשה וכי מי הותר להם לשאת ראשי ב"י שידוע בתורה שאסור לספור את בנ"י רק הפי' שזהו הי' ענין המלחמה ונצחון שלהם שהמשיכו על בנ"י מג"ר המרומזים באותיות ראש כנ"ל ומשם ירדו גבורות חזקים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו שירדו חסדים עלינו ודינים וגבורות על האוה"ע והנה בכל מדה מג"ר הנ"ל הוא חסד אל כי הם חסדים גדולים כנ"ל וג"פ אל גי' מגן וזהו שאומרים מגן אברהם שאברהם מדת חסד מג"ר ג"פ אל שגי' מגן וזהו שנאמר ששלח משה אנשים לצבא כי צבא גי' ג"כ ג"פ אל להמשיך משם חסדים עלינו ודינים על אוה"ע כמ"ש ויצבאו על מדין וז"ש אנשי הצבא בזזו איש לו פי' בזזו הוא בז זו שהביזה שלהם הי' ע"י שהמשיכו מי"ג מדה"ר וז"ש עם זו יצרת לי תהלתי יספרו עם זו שממשיכין מי"ג מדה"ר גי' זו וכן בזזו שלקחו והמשיכו מזו י"ג מדה"ר וז"ש עבדיך נשאו את ראשי אנשים כו' שע"י בחי' ראש שמרמז על ג"ר נשאו לשם את ראש האנשים שבידם והמשיכו להם משם השפעות ולכן לא נפקד ממנו איש שלא הי' בהם חסרון ולא נחסר להם דבר כי המשיכו ממקום עליון כנ"ל.

זה הדבר אשר צוה ה' כו'. כל הנביאים כו' מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר הענין כי הנביאים לא הי' להם רק הענין מעשי המצות וכדומה שצוה ה' לעשות כן אבל כשנעשה המעשה יש כמה מעשים שאחד עשה אותם והם טובים גדולים מאוד ואחר עושה ג"כ כזה ממש ועכ"ז הוא מעשה שטות וע"ד שנים שצלו את פסחיהם כו' לזה משה נתנבא בזה הדבר שהי' מבין על כל דבר ודבר אם זה בעצמו שנעשה עתה הוא הדבר אשר צוה ה' ונעש' עתה רצונו ית' בעשי' זו או לא:

א"י ע"ד שפי' ואתחנן אל ה' בעת ההיא שגם בעת שלא יה" אור גדול וכדומה אוכל לאמר ולהתפלל לפי העת וז"ש כל הנביאים נתנבאו בכה שכה הוא לשון עתיד ולשון עבר כמו וכה תעשה להם לטהרם וכה תדבר וכה תברכו וכדומה תלוי בהזמן לפי הזמן בלתי זמן אחר אבל מוסיף עליהם משה לדייק תיבת עליהם שכל עניני נביאות שהתנבאו הנביאים מה שיהי' אח"כ וכדומה השפיע והמשיך מזה שבהוה תמיד כן אותו עת שהתנבא זה הנביא הן עת אחר הכל יהי' יכולין להתפלל ולהמשיך רחמים מאתו ית'

בכל עת ע"ד הנ"ל ואתחנן כו' וז"ש שהתנבא בזה הדבר הוא לשון הוה תמיד ואמר אתה החילות להראות כו' שנראה החסדים בגלוי כי מי אל אשר יעשה כמעשיך חסדים וגם וכגבורותיך כשאתה עושה גבורות שבגלוי ג"כ הן הן גבורותיו כו' רק רצונינו שתראה אותנו בגלוי נפלאותיך:

נקום נקמת בנ"י מאת המדינים אחר תאסף אל עמך הפי' מדינים הוא מלשון דינים וצחות המדינים והמצירים את ישראל משרע"ה ינקום אף עתה כי התוה"ק הוא נצחיות וכמ"ש ית' נקום נקמת בנ"י מאת המדינים ומצירים אותם גם אחר שתאסף אל עמך גם אז תנקום נקמת בנ"י תמיד וכן כל הענין שכ' ואת פנחס בן אלעזר וכלי הקודש וחצוצרות התרועה בידו תרועה הוא מלשון תרועם בשבט ברזל וחצוצרות אלו הם תמיד ביד פנחס הוא אליהו שתמיד מנלה ומשבר לכל הקמים עלינו וממשיך עלינו תמיד כל טוב אנס"ו.

במדרש נקום נקמת בנ"י מאת המדינים ואחר כו' ישמח צדיק כי חזה נקם כו' שתי נקמות כו' הפי' שמטיל הדינים שעל ישראל על המדינים ע"ד ואתן אדם תחתיך והנה פי' אל נקמות ה' נקמה כפשוטו ברשעים ונקמה הב' שמטיב לישראל מאוד וזה נקמה בהם בהרשעים וז"ש שתי נקמות כו' כמו שהי' אז טוב לישראל שלקחו שלל רב כזה מהם מאת המדינים ונתקיימו שתי נקמות הנ"ל:

(לקוטים מפ' הנ"ל)

נשמת משה נשארת בכלל ישראל כי היא הכללות שלהם ולכן לא ידע איש את קבורתו וז"ש נקום נקמת בני ישראל כו' אחר תאסף אל עמך גם אחר התכללותך והתאספותך לעמך:

החלצו מאתכם מה שיוצא מאתכם זרע לבטלה ח"ו תעשו תשובה עד שתגרמו שיהי' מזה אנשים לצבא לקדושה:

מסעי

אלה מסעי בנ"י ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם הנה ענין נסיעות בנ"י במדבר הי' כי במדבר הי' מקום נחש שרף ועקרב וצימאון כל זאת מורה על תוקף כוחות הטומאה שהי' חונים שם והנה בלתי חיות הקדושה א"א להם כלל להתקיים רק שכן גזרה חכמתו ית' שמו שיפול חסרון בבריאה שמארת חסר כתיב שלא הי' מאורות בשלימות וגנז ית' האור ועי"ז גם לכוחות ההם יש איזה חיות כדי שאח"כ נברר מהם אותן נ"ק וחיות שיש להם ועי"ז נתבטל אותם כשנענה הנ"ק והחיות הקדוש שבהם ניתוסף עי"ז תענוג גדול למעלה כמ"ש בס' משל לאב שבנו לא הי' אצלו זה כמה שנים ובא אצלו תגדל שמחת אביו מאוד מאוד יתר

מאילו הי' בנו אצלו תמיד כן הענין בהעלאת נ"ק ולית נהורא אלא מגו חשוכא והארץ היתה תהו וחושך ואח"כ מחושך זה אמר אלקים יהי אור כן הי' רצונו ית' ולכוונ' זה הי' מסעות בנ"י במדבר ושם יקדשו ישראל את עצמם ויקדשו מדותיהם וע"י תוקף הקדושה בתיקון מדותיהם יכניעו ויבטלו כוחות ומדות וחיות הטומאה שלא הי' להם חיות מהנ"ק החיות שיש בזה ויוציאו בלעם מפיהם ויוציאו יקר מזולל וז"ש כאן ואת מוצאיהם למסעיהם על פי ה' כמ"ש תוציא יקר מזולל כפי תהי' וזהו ע"פ ה' והנה יש ששה מדות בחי' ששה קצוות כידוע ומדה שביעית כוללת כולם כי מדה שביעית הוא מלכות שמי שאינו מתנהג במדותיו רק לפי הצורך לפרסם כבוד מלכותו ית' ולעבדו ית' אז כל המדות נכללים אצלו כאחד ואינם נפרדים וכל מדה כלולה מחברתה נמצא הם ו"פ ששה הם מ"ב ומ"ב מסעות אלו תקנו מ"ב מדותיהם בכח קדושת שם ב"ן מ"ב ועי"ז נטלו נוחות הטומאה שאת זה לעומת זה עשה אלקים ובלעם הקריב מ"ב קרבנות לחזק אלו הכוחות הטומאה והי' שם במ"ב מקומות אלו בכ"מ כח הטומאה א' ואותו כח הטומאה כשבאים לאותו מקום מפתה וגורם למדה רעה ח"ו ע"ד שפי' רש"י על ויחנו ברתמה שנקרא כן על שם לשה"ר שדיברו המרגלים כו' כי המקום גורם וכן בכ"מ במסעות עד"ז הי' מקום גורם לאיזה מדה רעה ח"ו לישראל והכניעו ובטלו ע"י שתקנו מדותיהם כנ"ל ולכן תמצא שר"ת "אלה "מסעי "בני ישראל תמצא בו אותיות אב אם רומז לחכמה ובינה אבא ואמא עילאי ששם שורש החיות תקנו ישראל כי חכמה ובינה הם המילדות את המדות ע"ד שאחז"ל אם אין דעה הבדלה מנין כן אם אין לו חכמה ולהבין דבר מתוך דבר איך להתנהג במדותיו אז אין נקראים מדת כלל כיון שאינו יכול להתנהג בהם מחסרון חכמתו ובינתו ולכן נקראים אבא ואמא להמדות שע"י חו"ב כנ"ל נולדים המדות לעשות פעולתם ובכח שתיקנו ישראל המדות שלהם בקדושה עי"ז הוציאו בלעם הנ"ק מכוחות הטומאה יקר מזולל ובטלו החיות והאחיזה שיש להם בקדושה ואיזה מדה ממדות קדושות וז"ש משה ליתרו כי אתה ידעת חנותינו במדבר והיית לנו לעינים כי יתרו שלא הניח ע"ז שלא עבדה הי' בקי מאוד בכוחות הטומאה ההם והי' יודע איזה חיות יש להם באיזה מקום לבוא זה במקום אחיזתם בקדושה באיזה מדה קדושה שע"י אחיזה זו כמשך להם איזה חיות וביקש משה מאתו שילך עמם ויאמר לישראל בכ"מ איזה כח הטומאה יש שם שע"י שיש לו איזה חיות ואחיזה בקדושה ע"י שיש בו איזה בלע נ"ק שהנ"ק אלו הם חלק מנשמות ישראל ואנו צריכים לברר את הנ"ק הזה חלק נשמותינו ועי"ז יתבטל כח הטומאה ההוא וז"ש כי על כן ידעת חנותינו פי' במקום שאנו חונים פי' שנ"ק מנשמותינו חונים שם במדבר בין הכוחות הטומאה והיית לנו

לעינים שתראה אותנו שכאן אנחנו חונים הנ"ק מנשמותינו ונברר אות' מאתם כנ"ל והנה אמר ית' אהי' אשר אהי' עמכם בשיעבוד זה ואהי' עמכם בשיעבוד אחר וכן ג"כ פי' אהי' עמכם בגלות ואהי' עמכם בעת הגאולה ע"ד ואנוכי ארד עמך מצרימה ואנוכי אעלך גם עלה והנה ב"פ אהי' גי' מ"ב כמנין מ"ב מסעות בחי' שם מ"ב שכתוב בספרים שטוב להעלות הנשמה ע"י שם זה הענין ע"י האמונה הגדולה שית' אמר אהי' אשר אהי' ולעתיד שיהי' הכ"א יום שבין המצרים ימים טובים והכ"א יום שיש עתה ימים טובים יהי' גי' ב"פ אהי' בחי' שם מ"ב כנ"ל:

זאת הארץ אשר תפול לכם בנחלה ארץ כנען לגבולותי' במדרש זש"ה כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים אמר ית' יכול לבראות לכם ארץ חדשה רק משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים פי' כי א"ר יצחק לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם פי' כשקבלו התורה הי' יכול ית' לבראות אותם ברי' חדשה לגמרי להשיב לבם רק משום לתת להם נחלת גוים שיוציאו הנ"ק מכל הדברים שבעולם אפי' פחותים מאוד לכן לא עשה אותם כמלאכים רק אנו מבקשים שעכ"ז לב טהור ברא לי כו' וכתיב ורוח חדשה אתן בקרביכם וז"ש יכול הייתי לבראות לכם ארץ חדשה פי' בגוף חדש רק כדי שיהי' הגוף חומר בשר ודם ועכ"ז לעובדו ית' נוציא הנ"ק מכל הדברים הפחותים:

(מפ' הנ"ל)

כי אתם באים כו' זאת הארץ אשר תפול לכם בנחלה ארץ כנען כו' במדרש זש"ה חבלים נפלו לי בנעימים חבלים נפלו לי אלו י"ב שבטים מי שנתחלקה להם הארץ בנעימים ע"י תורה שבכתב ושבע"פ כי הנה כבר כתבנו שענין המסעות הי' להוציא הנ"ק והחיות שיש לכח הטומאה שהכח ההוא הי' מפתה אותם לתאוות רעות כמו שפי' רש"י על ויחנו ברתמה כן ענין הגלות עד"ז להכניע כח הס"א ולהוציא בלעם מפיהם יקר מזולל ולהכניע כל כוחות התאוות שיש בארצות לפי טבע הארץ ההוא וזהו צדקת פזרונו בישראל שפזרם כמ"ש וזרעתם לי בארץ כאדם שזורע חטה בארץ שתוציא כח הארץ ועי"ז יתוספו כמה וכמה כורים חיטים כן עד"ז זרע ית' אותנו שנוציא הנ"ק יוסיפו עלינו רק שאלו היינו זוכים היינו עושים כ"ז והיינו מתקנים כל הארצות עד"ז בהיותינו שוכנים בארץ הקדושה שהוא הכללות והמרכז מכל הארצות ומקור החדושה מכל הארצות כמו שאחז"ל ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות ומה הוא כו' והעשר קדושות שיש לה הם נגד יו"ד ספירות ויו"ד מאמרות ויו"ד דברות שמורה שבה כללות הקדושה והיינו יכולין שם לברר כל הנ"ק מארצות במקום מרכזם ומקורם ארץ הקדושה אך בחטאינו הוצרכנו

לגלות לצורך בירור הנ"ל בבחי' זריעה כנ"ל והנה היציאה ממצרים הי' בשם אהי' כמ"ש אהי' אשר אהי' וזהו ענין נעוץ סופן בתחילתן כי באמת שם זה היא שם שקודם הבריאה אמר ית' אברא נבראים ואהי' להם לאלקי והנה אהי' בריבוע גי' דם וז"ש פרעה ראו כי רעה נגד פניכם דם אני רואה עליכם במדבר כי ראה שיציאתם ממצרים הי' בשם זה שגי' דם והפכו ית' לדם פסח ומילה ב"פ דם נגד ב"פ אהי' ראש וסוף נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן ת"ש אהי' אשר אהי' בראש וסוף וב"פ אהי' בריבוע גי' נחל שבאמת שורש הדינים הנ"ל שברבוע אהי' הנ"ל הם רחמים גמורים עלינו כמ"ש כי גבר עלינו חסדו לאכפי' דינא רק הדינים על האוה"ע ולכן הם גי' נחל ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים ואני ממשיכין זה ע"י ש"נפשינו "חכתה "לה' ר"ת נחל והמשכת השפע ממקום עליון הנה הוא ע"י בחי' יעקב כמ"ש יעקב חבל נחלתו שבאותיות יעקב בהם מרומז נתינת התורה יו"ד דברות ובהם קע"ב תי' ולכן ויחן שם ישראל ויחן ר"ת "יעקב "חבל נחלתו וזהו החבל שמי שמחזיק א"ע בתוה"ק המרומזת יעקב ממשיך השפעות ממדת עליונות וז"ש במדרש חבלים נפלו לי אלו י"ב שבטים כי הם יצאו מיעקב חבל הנ"ל ודרשו בנעימים על התורה כנ"ל שע"י התורה הוא המשכה מנחל עליון ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים ע"י שנפשינו חכתה לה' כנ"ל ולכן "חבלים "נפלו "לי "בנעימים ר"ת בנחל שנחל גי' ב"פ רבוע אהי' משם ממשיכין כמו שכתוב כי גבר עלינו חסדו:

דברים

אלה הדברים כו' חשב כאן שבע חטאים שחטאו בשבע מקומות ולתקן אותם אנו חוגגין ז' ימי הפסח וחג השבועות ג"כ נחשב לז' ימים כי יש לו תשלומין כל שבעה וכן ז' ימי הסוכות לתקן השבע חטאים ולעתיד כשיתוקן בשלימות יהי' לנו מי"ז בתמוז עד ט"ב הכ"א יום יהי' לנו חג ויו"ט נגד הג' רגלים שכ"א שבעה.

במדרש אתמול אמר משה לא איש דברים אנכי ועכשיו אלה הדברים אשר דבר משה פי' הענין ע"פ מ"ש ז"ל שכל הימים שהי' ישראל נזופים במדבר לא נתיחד עמו הדיבור בלשון חיבה פא"פ שאין השכינה שורה בנביאים אלא בשביל ישראל ולכן כשהי' ישראל במצרים וי"ת הי' כביכול בהסתר פנים מהם אמר משה לא איש דברים אנכי שהבין מדיבור י"ת שאין לו דברים בלשון חיבה כראוי משא"כ עתה אחר הארבעים שנה שהי' ישראל במדבר וכבר קבלו התוה"ק וקרובים הם לכנס לארץ אמר אלה הדברים וזהו הי' תשובתו י"ת למשה מי שם פה לאדם או מי ישים אילם או חרש ואנוכי אהי' עם פיך כו' כמו שרמז לו מקודם ואמר בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה ותקבלו התוה"ק וי"ת ידבר לישראל בלשון חיבה ואז ידבר ה' פא"פ למשה:

במדרש אלה הדברים כו' י"ת שמו י"ת כו' כל הנחמות שאמר ישעי' בכפליים נחמו נחמו אנוכי הוא מנחמכם אמרו ז"ל בת הי' לאברהם אע"ה ובכל שמה ואמרו בכל בגי' בן כי הנה אתה אחד כו' ומי כעמך ישראל גוי אחד כי י"ת משפיע לנו מי"ג מדה"ר גי' אחד ואנו היינו נותנים למשכן י"ג דברים ג"כ כמנין אחד ולכן בחר לעצמו שמו י"ת שגי' כ"ו כמנין ב"פ אחד לרמז שמתיחד כביכול עמנו כמ"ש ואתם הדבקים בה' אלקיכם ולכן בחר לעצמו אותיות הוי' לשמו י"ת שהמילוי של אותיות אלו ג"כ הוי' כידוע במילוי שגי' ב"ן וזה שמרומז שמתיחד י"ת עמנו ומתפשט קדושתו י"ת בתוכנו וז"ש כי לא יטוש ה' את עמו בעבור הגדול שמו שמורה שי"ת מתיחד עמנו וז"ש בזוה"ק כגוונא כו' אוף הכי אתייחדת לתתא ברזא דאחד כו חד לקבל חד לתתא כגוונא דלעילא למהוי אחד באחד כו' כנ"ל ששמו י"ת גי' ב"פ אחד לרמז הנ"ל שמתייחד עמנו ואותיות שמו מורין ג"כ כ"ז במה שהמילוי הם אותיות עצמם של הוי' וז"ש בת הי' לו לאברהם אבינו בחי' כנס"י ובכל שמה כמ"ש שבכל גי' ב"ן רומז לשם ב"ן הנ"ל שהמילוי הם אותיות הוי' וזה עיקר הנחמה שיהי' לעתיד שיתגלה זה הבחי' ויפתח לנו י"ת גנזי חכמות אלקית הצפונות שאנו דבוקים בו י"ת למהוי אחד באחד ויתגלה דביקות האמיתי בו ית' כמו שמרמזים אותיות הכפל בשמו י"ת שהמילוי הם כפל אותיות הוי' וזה שאמרו שכל הנחמות שאמר ישעי' הכל בכפלים שבזה נכלל כל הנחמות במה שאנו דבוקים בו י"ת בחי' אחד באחד בחי' כפליים שבשמו ית' כנ"ל והנה י"ת ברא העולם בכ"ב אותיות התורה וזה הי' במחשבה הקדומה ולכן מחשבה במ"ק גי' כ"ב ולכן הכוונה בימים שבין המצרים בשם טדה"ד אותיות שלפני אותיות הוי' גי' כ"ב נגד כל אותיות התורה וזה בחי' ממעטי' בשמחה שאותיות מחשבה הם אותיות בשמחה הם במיעוט במ"ק ולעתיד יהי' בבחי' ריבוי ויתגלה מחשבה הקדומה ישראל עלו במחשבה ויהי' אותיות מחשבה אותיות בשמחה בריבוי ולכן כתיב כי בשמחה תצאו והכל בזכות אבותינו הקדושים שכ"א חפר והמשיך עלינו מי"ג מדה"ר וג"פ י"ג גי' ל"ט וזה שהתחיל משה אלה הדברים רומז לג"פ י"ג מדה"ר גי' ל"ט ע"ד שדרשו ז"ל בשבת מאלה הדברים ל"ט מלאכות.

ולמכיר נתתי את הגלעד ולמכיר במ"ק גי' י"ח שם אלקים בחילוף אותיות המאוחרות להשם הוא כמו כן מספר ולמכיר עה"כ ואמר ולמכיר נתתי את הגלעד מורה על אותיות הקודמין לשם אלקים והם אותיות אנדט"ם גי' ע"ד ויש עוד צירוף משם זה בחילוף אותיות המקודמות והוא "אם "גל כי אותיות המחולפות בשם אלקים כנ"ל הם אותיות לה"י כי אותיות א"ם אין מתחלפית כי אלף אין אות קודם לה ומ"ם לפני' ג"כ אות מ"ם וזהו גלעד מורה על ב' צרופים מחילוף הנ"ל נתתי לאותיות המאוחרות שמורין דין

מצרפין אותיות הקודמות שהם רחמים ולכן הכוונה בין המצרים כתיב לכווין באותיות הקודמות לשם הוי' כי המשכת רחמים ע"י שם הוי' אך בימים אלו שמדה"ר כביכול נהפך לדין צריך להמשיך רחמים מאותיות הקודמות כי באור פני מלך חיים פי' פני לשון לפני המלך ה' והנה אותיות המוקדמות הנ"ל גי' כ"ב גי' מ"ק של בשמחה שגי' כ"ב וז"ש משנכנס אב ממעטין בשמח' ממשיכין הטובות ולהמתיק הדינים ע"י מיעוט פי' מ"ק של בשמחה שגי' כ"ב גי' שם טדה"ד הנ"ל והוא נגד כ"ב יום מי"ז בתמוז עד אחר ט"ב והם נגד כ"ב אותיות התורה גי' הטוב והם נגד כ"ב יום שהם יו"ט בפסח ושבועות וסוכות ור"ה ויוהכ"פ שהם יו"ט נגליים ובימים אלו שבין המצרים שאנחנו בעומק מאור שאין הטובות נגליים אנו צריכים בעת הזאת לברר נ"ק ואז העת לתקן הברית קודש לקבץ הנ"ק מעומק אשר אנחנו בה ואבותינו ראו כ"ז ולכן אחר מיתת אהרן שהי' בר"ח אב כתיב ותקצר נפש העם בדרך כי ראו הצרות שיעברו עלינו בימים אלו ולעתיד יתהפכו גם הכ"ב יום אלו לששון ולשמחה ויו"ט כמו הכ"ב יום שהם יו"ט עתה.

במדרש ג' נתנבאו באיכה משה וישעי' וירמי' משל כו' הנה אמרו ז"ל שרמז י"ת לאדה"ר החורבן בהמ"ק שמתחילין באותיות איכה וז"ש לו י"ת איכה כמ"ש ויקרא ה' אל האדם ויאמר לו איכה נמצא שפי' תיבת איכה הוא מלשון איכה שכביכול י"ת שואל עלינו אי' ואיפה אנו עד ימצא אותנו ע"ד שכתוב מצאתי ישראל לכן ימצא י"ת אותנו כביכול וישמח עמנו וזה ע"י שאנו מבקשים אותו בגלות ואנו שואלין אי' מקום כבודו להעריצו ולעתיד י"ת ימצא אותנו ואנו נמצא אותו י"ת ונאמר הנה אלקינו זה קוינו לו כו' ולכן האותיות שאמרו משה וישעי' וירמי' אחר הג"פ אותיות איכה האותיות לאחוריהם הם אי"ה לרמז מה שאנו מבקשים אותו י"ת ואומרים אי' מקום כבודו והוא י"ת שואל עלינו כמו ששאל לאדה"ר איכה איך עתה וגם באלו אותיות איה שאמרו אחר הג"פ איכה המשיכו עלינו אור השפע מג"ר משה המשיך אלף פלא כתר עליון ישעי' המשיך מה"ה ראשונה מהשם הוי' ירמי' המשיך מיו"ד שאותיות י"ה משם הוי' בחי' חו"ב והם אותיות איה מרמזים לג"ר וכן אותיות אין מרמזים לג"ר כי ה"ה כלולה מיוד וה"פ יו"ד גי' נו"ן ונעשה מאי' אותיות אין והנה י"ת ברא העולם הבריאה ע"ד נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן וסוף מעשה במחשבה תחילה ולכן אותיות אין הם אותיות אני שבחי' אני מרמזת לבחי' אחרונה מלכות וז"ש ז"ל אני ה' נאמן לשלם שכר ונאמן לפרוע אף שהם שני הפכיים רק באמת אנו צריכין להבין הלא הבריאה הי' במחשבתו להטיב לנבראיו ואיך הי' במחשבה עליונה בחי' עונש רק באמת ישראל עלו במחשבה וכל הבריאה בשבילם והם עיקר הבריאה וברא י"ת להטיב להם וכל מי שיעמוד נגדם יהי' לו עונש גדול לא

יוכל קום ומהשי"ת נותן ח"ו עונש לנו אמר הכתוב כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך ואמר הכתוב אשרי הגבר אשר תייסרנו יה שזהו עיקר הטובה ולעתיד יתגלה כל הטובות שעשה י"ת עמנו בגלות לאין שיעור וערך להם וכל שרי אוה"ע מודים עי"ז שמגיע לנו כל הטובות שרואים שכל זאת שמך לא שכחנו כמ"ש אם דכיתנו במקום תנים ותכס עלינו כו' אם שכחנו שם אלקינו ועד"ז פי' כל רודפי' השיגוה כו' בין המצרים שאז משיגין אותנו איך אנחנו מאוד עם קדוש ונמצא שנאמן לפרוע ונאמן לשלם שכר הכל טובה לנו לכן עשה י"ת כל זה ולהשתלשל כל מה שהי' במחשבה הקדומה כמו שפי' שהקב"ה חישב את הקץ לעשות שמה שהי' במחשבה בא לעשי' וכן כאן עשה ה' אשר זמם מה שהי' במחשבה ולכן זמם גי' אני ה' כנ"ל שזה הי' במחשבה שיהי' שכר ועונש וכ"ז טובה לנו שבזה מראה י"ת הן הן גבורותיו ונוראותיו ועי"ז נחזור נדבק בו י"ת ועי"ז כל שרי האומות מודים שמגיע לנו להטיב לנו ועי"ז קורע י"ת כל בחי' לבושים ומסכים המבדילים רק יתגלה לנו פנימיות הקדושה וההטבה וז"ש בצע אמרתו בזע פרפורא דילי' כאמרם ז"ל ולכן תמצא אני ה' גי' פז ראשו כתם פז גי' אני ה' שעלה במחשבה בחי' שכר ועונש וכל מה שעבר עלינו וזהו הי' בחי' כתם דבר שמכהה הבהירות הגדול' ולעתיד יתגלה פנימיות הבהירות:

להפטורה מפ' הנ"ל

ידע שור קונהו כו' שאמרו ז"ל במדרש שהשור געה וצעק שנולד משיח ישראל לא ידע זאת עמי לא התבונן שאין מבינים הטובות הגנוזות כו' שהכל טובות וע"ד שכתבנו בפ' בלק ע"פ הן עם לבדד ישכון בענין מ"ם סתומה ואוצר שיש בו גנזים טובים חותמים ונועלים אותם במנעולין טוב שלא יהנו אחרים ממנו ועד"ז האות סמ"ך וע"ד שכתבנו על ענין הסמ"ך בויהס כלב ועל מ"ם דויהם את מחנה מצרים כמ"ש בפ' שלח וז"ש אך טוב לישראל על כ"א יום שבין י"ז בתמוז לט"ב ע"ד הנ"ל שאוצר גנוז במקום שיש הרבה מנעולין ועד"ז ימים אלו שבין המצרים והם נגד כ"א יום מר"ה עד שמ"ע.

הוי גוי כו' כי כל החסדים ממשיכין מוחנותי את אשר אחון שהוא מקור י"ג מדה"ר וע"ד שהשיב י"ת למשה כה תאמר אהי' כו' כי משה שאל באיזה זכות יוציאם והשיב י"ת אע"פ שאינם עכשיו טובים וראוים לגאולה מ"מ אוציאם במה שאהי' להם לאלקי אח"כ וכן נוהג י"ת עם כל אדם במדה"ר אע"פ שאינו עכשיו טוב אומר י"ת הלא אהי' לו לאלקי כשישוב בתשובה ואהי' עי"ז לו לאלקי תיכף וזהו מדת ארך אפיים וז"ש הוי גוי רומז לי"ג מדה"ר הנמשכין לישראל דרך בחי' אות ו' שהו דוגמת צינור של הטבה וז"ש הוי גוי חוטא לשון חסרון כמו אני ובני שלמה חטאים שחסר לישראל השפעות י"ג מדה"ר

הנמשך להם ע"י הוי' עם כבד עון ע"ד שכ' בס' ע"פ אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עון שמה שאינו חושב איזה זמן בה' נחשב לו זאת לעון לעצמו ועושה תשובה על כל רגע שלא חשב אז ב"ה וז"ש עם כבד כבד גי' הוי' זאת נחשב להם לעון כשאין חושבים בשם הוי' כמעט רגע והנה באמת הכל חסדים גדולים שעשה לנו י"ת בחרבן בהמ"ק ששפך חמתו על עצים ואבנים כמ"ש רז"ל וי"ל שלכן אוכלים מאכלי חלב מתחלת חודש אב עד ט"ב ע"ד דם נעכר ונעשה חלב ובריש כל מרעין אנא דם כמ"ש חז"ל נמצא כשנעכר ונעשה חלב הוא רפואה שנקראת ארוכה כי חסד נקרא גדולה שהוא בהתפשטות והנה חורבן בהמ"ק הי' רפואה לנו כנ"ל והכל נמשך ע"י העגל ושבירות הלוחות ולכן על שבירות הלוחות אמר י"ת למשה "ישר "כחך "ששברת ר"ת שם יכ"ש ר"ת "יחודך "כבבת "שמרם שע"י שבירת הלוחות נמשך שע"י שישמור בן יחידו כבבת עי"ז ישפוך חמתו על העצים והאבנים ועד"ז שבירת הלוחות ושם יכ"ש בחילוף "את "בש הוא מל"ב גי' חסד ומורה שהחסד אינו נראה רק הוא בלב וגנוז וכן מנעי קולך מבכי גי' כנ"ל ומשה אמר כי לא מלבי ע"ד הנ"ל ושם חדש אב מורה ג"כ רחמים כי אב מרחם על בנו גם אב אותיות א"ב כסדר מורה רחמים ואמרו ז"ל שבחורבן בהמ"ק בא אברהם כו' ואמר י"ת מה לידידי בביתי ר"ת ג"כ מל"ב מורה על חסד של אברהם שהראה לו שיהי' זה הכל חסד ואברהם טען בני היכן הם כי נתוסף לו ה' בשמו שעי"ז הוליד וה' מורה לה' חסדים וז"ש ללבי גליתי מורה ששם זה מל"ב שגדול החסד שבלב מאוד רק לאברי לא גליתי שאין החסד נראה וז"ש בצע אמרתו הוא לשון פשר דבר כי בראשי' נמי מאמר הוא ואעפ"כ א"א לכתוב בו ויאמר כי הוא בחי' מחשבה אם כן מה שקראו אותו מאמר הוא כי הוא ממוצע בין מחשבה לדיבור דוגמת פשר וז"ש בצע אמרתו שהוא רק אמירה שהוא דוגמת פשר בין מחשבה לדיבור שם החסד גנוז בבחי' עליונה זאת.

ואתחנן

ואתחנן אל ה' בעת ההוא כו' הנה כן אמרו ז"ל בהבראם ב"ה בראם להבין זה כי הנה אנו רואין הוצאת אות ה' מפה האדם הוא רק כמו הוצאת הבל בלבד דכשאדם מוציא מפיו הבל בלי שום כוונה להוציא שום אות הוא דוגמת הברת אות ה' נמצא שאין להוצאת אות ה' שום תנועה וז"ש ובאתא קלילא דלית בה משאותא רק תיכף בהבל בלבד זהו מורה על מדת ענווה שמי שהוא עניו באמת מחזיק עצמו לאין ואפס דלית לי' מגרמי' כלום לא שום תנועה ושום דבר רק יודע שכל כוחותיו ודיבוריו ותנועותיו ומעשיו הם לא בכוחו ולא בחכמתו רק מה שחננו ה' במתנת חנם לבד בלי שום מעשה שעשה שמגיע לו זה התשלום גמול מאתו י"ת כי אינו מחשיב א"ע לכלום ובבחי' זו הי' משרע"ה שאמר

ונחנו מה שהי' מחשיב א"ע אין ואפס וע"ז מורה אות ה' ולכן מצינו שאות ה' בסוד תיבה מורה על דיבור בלשון נקבה כי נוקבא הוא דלית לה מגרמה כלום רק מה שנותן ומשפיע לה הזכר בעלה והנה אף מי שאינו בבחי' זו להבין תיכף בכל עשיותיו ותנועותיו דלית לי' מגרמי' כלום כנוקבא מ"מ מי שיש לו מוח בקדקדו בא בסוף על האמת ומבין כנ"ל שהוא בבחי' נוקבא כנ"ל והוא אין ואופס רק מה שחננו י"ת במתנת חנם כנ"ל ולית לי' מגרמי' כלום כנוקבא ולזה מרמז ה' בסוף תיבה על נוקבא כי כן הוא שעכ"פ בסוף באים ע"ז להבין את זאת דליה לי' מגרמי' כלום כנוקבא עוד מצינו רמז לזה באות ה' באותיות המילוי האות ה' נתמלאת ממנה שידוע שהם אותיות אי"ה ואותיות אלו אין נראין במבטא והם נחים ואין נראין ונכרים במבטא במילוי אות ה' לא כן שאר אותיות במילו' שלהם למשל אות אלף ניכרין אותיות המילוי בהברת האות אלף וכן בשאר אותיות זולת אות ה' שמורה על גודל הכנעה וענוה ולכן כמו שהיא אין ראית במבטא בהברה שהוא רק הבל בלבד נכלל בהבל בלבד גם אותיות המילוי שלת שאין נראים וניכרים רומז על הנ"ל שאינו מחשיב עצמו לכלום ואינו בגדר גבול כלל ואינו מוצא כלל א"ע כמעט בגדר מקום ע"ד ונחנו מה אינו תופס מקום כלל כדרך דבר שמבקשין אותה ואינו מוצאה ואומרים אי' והנה ה"ה עם אותיות המילוי שלה הם אותיות אהי' דהיינו ה' הפשוטה עה"א המילוי שהם הי"א הם אותיות שם אהי' שהוא בחי' אין כנ"ל שה' ומילואה מורה על שמחזיק א"ע לאין שידוע שזה השם מרמז על ראשית המחשבה הקדומה שעלה במחשבה לברוא העולם שאמר י"ח אברא נבראים ואהי' להם לאלקי זה מרמז לנו במה שאותיות אהי' הם רות ה' ומלואה שתחלת המחשבה לברוא העולם הי' בשביל ב"א כאילו שאין מחשבים עצמם לכלום רק כנוקבא דלית לי' מגרמי' כלום ומחשב ח"ע כמי שאינו ולצורך זה ברא ית' העולם שזה האיש משרה שכינתו ית' בעולם כמ"ש אשכון את דכא ושפל רוח וז"ש בהבראם ב"ה בראם פי' שהבריאה הי' בשביל ב"א כאילו שהם בבחי' אות ה' כנ"ל וזהו בחי' שברא ית' הבריאה בבחי' נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן שזה האיש שמשים עצמו כמי שאינו וכנוקבא סופה דכל דרגין זה עלה במחשבה הקדומה ראשית כל דרגין בחי' שם אהי' וז"ש והוא שעמדה לאבותינו ולנו והיא הוא נוקבא שישראל משימין א"ע כנוקבא וממעטים א"ע בהכנעה וענוה זהו שעמדה לאבותינו ולנו כי לזאת בחר בנו י"ת לעם סגולתו כמש"ד ז"ל ע"פ כי אתם המעט שאתם ממעטים עצמיכם ולזה חשק י"ת באבותינו ובנו והנה תיבת עת מרמז על בחי' מחשבה ורצון הקדום שלמעלה מהזמן שמשם נשתלשל המעשה והזמן כי הנה אנו רואין לדעתינו ששיעור רגע למשל הוא השיעור הקטן מהזמנים ואמרו ז"ל וכמה

רגע כממרי' נמצא יש לרגע זמן קבוע שיש לנו תפיסה והשגה בזמן זה של רגע שיש לה זמן מוגבל משא"כ עת הוא השיעור היותר קטן כמה וכמה פעמים מרגע שאין כמעט לתפוס בהשגה זה העת שאין לה שום זמן מוגבל שנוכל להשיג בתפיסה רק העת ממוצע בין הזמן לשלמעלה מהזמן שמשם נשתלשל הזמן ועת מרמז ג"כ על ענוה והכנעה ע"ד הנ"ל שהוא אין ואפס ואינו בגבול וגדר כלל והנה משה רצה כאן לפתוח מקור הי"ג מדה"ר שהוא וחנותי את אשר אחון כו' שזהו משם אהי' ושיתגלה מלכותו י"ת ויהי' בחי' אחרית כראשית כנ"ל שי"ת ברא שיהי' נעוץ סופן בתחלתן ותחילתן בסופן שיומשך השפעה מראשית לבחי' אחרית סופה דכל דרגין דלית לה מגרמה כלום ובחי' אחרית זו תתעלה וה' כראשית ותתפרסם ותתגלה כבודו י"ת וז"ש ואתחנן אל ה' פי' רש"י שביקש במתנת חנם כמו שאין לו משלי כלום כנ"ל שעי"ז ממשיכין משם אהי' מקור הי"ג ראשית המחשבה שהי' בשביל זה שאין לה מגרמי' כלום כנ"ל ולכן ואתחנן "אל "ה' ר"ת איו ר"ת אברהם "יצחק "ויעקב לרמוז שביקש לעורר מקור הי"ג מדה"ר שפתחו אבות הקדושים המקור הזה כי ואתחנן הוא לשון מפעיל שפעולתם זה שית' כביכול נתפעל שיהי' חנון ולכן ל"א רק ואתחנן לשון מפעיל שפתח מקור החנון מוחנותי את אשר אחון מקור הי"ג מדה"ר בזכות האבות שמרומזים בר"ת וכביכול המשיך שהשם הוי' ית' יתמלא ויתלבש בהחנינות של והחנותי את כו' וכ"ז ע"י שביקש מתנת חנם ולא הי' מחשיב עצמו לכלום עי"ז המשיך ממחשבה הקדומה בחי' שם אהי' מקור הי"ג מדה"ר וז"ש ואתחנן אל ה' הפי' כנ"ל בעת ההיא כנ"ל שעת הוא שלמעלה מהזמן בחי' מחשבה וההיא אותיות אהי' אות ה' ומלואה שע"י שהי' מחשיב עצמו בבחי' אות ה' במלואה דלית לה מגרמה כלום לעת שאינו בגבול כלל עי"ז המשיך ואתחנן מוחנותי את כו' אל ה' כנ"ל ואמר ה' אלקים מרומזים בכאן ג' שמות אדני והוי' ואלקים כי הוי' זאת מנוקדת בנקודות אלקים שהתחיל משם בחי' סופה דכל דרגין בחי' מלכותו ית' ואח"כ אמר הוי' ואלקים להמשיך מבחי' העליונות שתהי' בחי' אחרית כראשית ויתגלה כבוד מלכותו ית' כנ"ל:

א"י ואתחנן אל ה' ע"פ מה שפי' ועונה לעמו ישראל בעת שוועם אליו שעיקר כוונתם בתפילתן מה שמבקשים מאתו ית' אינו בשביל צורך עצמם רק לצורך תיקון השכינה כי בכל צרתם לו צר כביכול וכמ"ש ז"ל בזמן שאדם מצטער שכינה כו' ובפרט בגלות שאף שבאמת הן הן גבורותיו ונוראותיו ית' ובוודאי הכל טובה כל מה שעובר עלינו להטיב לנו אחריתינו כי מי שיש לו מוח בקדקדו מבין את זאת שבוודאי ח"ו לא הי' מעשיהו ית' שפעל ועשה בשבילינו ועמנו תכלית לא טוב ח"ו שהוציאנו ממצרים גוי מקרב גוי במסות באותות כו' וקרע לנו את הים ועשה עמנו ניסים הרבה במדבר ודיבר

עמנו פנים בפנים ובכל דור ודור שעבר עלינו עשה לנו ניסים הרבה לאין שיעור וערך וכי כ"ז הי' לצורך בחי' זו שאנחנו בה בגלות שבנפשינו נביא לחמינו שכ"א יצטרך לרדוף אחר פרנסתו ויהי' לנו מניעות מעבודתו ית' מתוקף הגלות שעלינו וכי לזה הי' כוונתו ית' בכל הניסים והנפלאות שעשה עמנו כנ"ל ובבריאת עולמו שהי' בשביל ישראל רק בוודאי האמת עד לעצמו ואנו מאמינים שבוודאי יהי' מתגלה לעתיד הרצון הקדוש של אלקינו ית' שרצה לברוא עולמו בשביל ישראל להטיב להם שיכירו כבוד גדלו ויפרסמו כבוד קדושתו כמו שיהי' לעתיד מי יוכל לשער ולספר ולהבין גודל הטובות שיהי' אז רק עכ"ז בגלותינו אינו ניכר ונתפרסם כ"ז והאוה"ע אומרים ידינו רמה ולא ה' פעל כל זאת וכמ"ש למה יאמרו מצרים מבלי יכולת כו' ולמה יאמרו הגוים אי' אלקיהם ולצורך זה צריך להיות התפילה לבקש מלפניו ית' שיתפרסם קדושתו בעולם וכבוד הדר מלכותו ע"י שיטיב לעם סגולתו ויכירו הכל כבוד גדלו ית' וכבוד מלכותו וז"ש ויצעקו בנ"י אל ה' שזהו הי' צעקתם שכוונתינו רק להיות לה' ולכבודו אנו מבקשים כמ"ש לא לנו ה' לא לנו כי לשמך תן כבוד וז"ש ג"כ במד' ע"פ ומי גוי גדול כו' כה' אלקינו בכל קראינו אליו זש"ה ואני תפלתי לך ה' עת רצון כו' שע"ת פעמים פתוחים ופעמים ננעלים כמקוה שפעמים כו' רב ענן אמר אף שע"ת לעולם פתוחים דכתיב כד' אלקינו בכל קראינו אליו י"ל דלא פליגי כי אותו תפילה שמתפלל לצורך עצמו פעמים שערים פתוחים לה ופעמים ננעלים אבל התפילה שהוא רק לצורך תיקון צער השכינה כביכול השערים לעולם פתוחים לה וזהו שהביא ראיתו מפסוק כה' אלקינו בכל קראינו אליו שהפי' כאן שקריאתינו הוא שאין אנו רוצים בשום דבר לצורך עצמינו רק להיות אליו עבדי' כמ"ש כי לי בנ"י עבדים ולעבוד כעבד לצורך רבו שכוונתינו רק על שיתגדל ויתקדש כבודו ית' ובתחלה אמר אשר לו אלקים קרובים אליו שית' קרוב אלינו שמצטער בצרותינו ונפלאותיו ומחשבותיו אלינו וז"ש במד' זש"ה ואני תפלתי לך ה' עת רצון הפי' שאני תפלתי לא לצורך עצמי כלל רק לך ה' בשבילך כנ"ל לא לנו כו' כ"א לשמך שיתגלה עת רצון שיתגלה רצונו ית' שהי' להטיב לנבראי' ויכירו כבוד גדלו וקדושתו זהו התפילה לך ה' בשביל כבוד קדושתך ונמתקין כל הדינים ע"י תפילה כזו וז"ש אלקים ברוב חסדיך שגם שם אלקים שמורה דין נעשה ג"כ רב חסד שממשיכין ע"י תפילה כזו ממקור הי"ג מדה"ר בחי' שם אהי' רצון הקדוש כנ"ל ועד"ז הי' תפילתו של משה וז"ש ואתחנן אל ה' כוונתי רק לצורך ה' ית' שלא יהי' ח"ו לנו צרות ועי"ז בכל צרתם לו צר ולכן כתיב בעת ההיא לאמר ול"א באיזה עת רק בכל עת ועת נפתחין שע"ת לתפילה כזו שהיא בבחי' ואתחנן אל ה' ונפתחין לה מקור י"ג מדה"ר משם אהי' אותיות ההיא כנ"ל וי"ל ג"כ

עד"ז ואני תפלתי לך ה' רק בשבילך אז עת רצון תמיד וז"ש בתפילתו אתה החילות שכביכול השכינה חולה וצער לה כנ"ל ע"ז תפלתי ע"ד אין חולה מכם עלי ועיקר כוונתו של משה בתפילתו הי' שיתגלה אז תיכף כבודו ית' וזהו שביקש לכנס לא"י עם כל ישראל ולא יהי' עוד גלות כי יתקן הכל וזהו שרמז בר"ת "אל ה' "בעת "ההיא אותיות איבה כי בחטא אדה"ר אמר ית' ואיבה אשית כו' שאז נתעורר כח הס"א ומזה נתגלגל "איכה "ישבה "בדד "העיר ג"כ ר"ת א בה וכשיתוקן כ"ז לעתיד יהי' מאותיות איבה אותיות ביאה שיהי' יחיד בינו ית' ובין כנס"י בחי' ה' יברך את עמו בשלום היפך איבה וזהו הי' תפילות משה ואתחנן ומה הוא החנינה והבקשה "אל "ה' "בעת "ההיא ר"ת איבה שיתהפכו לאותיות ביאה יחוד כנ"ל ותמצא עוד שר"ת "אל "ה' "בעת "ההיא "לאמר ר"ת אי הבל כי משה הי' משורש הבל כידוע ורצה לתקן עד שרשו ולכן רמז אי הבל בר"ת וכ' בס' שתיכף בחטא אדה"ר אמר לו ית' איכה לרמוז לו שנתעורר מכאן ענין איכה ישבה בדד כנ"ל שכביכול אינו נראה יחודו ית' עם כנס"י בפרסום כבוד קדושתו ואנו מבקשים כביכול אותו ית' ואומרים אי' מקום כבודו והוא ית' מבקש אותנו איכה ישבה בדד וכביכול זה מורה על פירוד ולעתיד כביכול ימצא ית' את ישראל כמ"ש מצאתי ישראל כו' ואנו נמצא אותו ית' ונאמר הנה אלקינו זה קוינו לו כמ"ש בקשתי את שאהבה נפשי כו' עד שמצאתי את שאהבה נפשי אחזתיו ולא ארפנו כו' והנה ב"פ א"י גי' שם טדה"ד שהוא אותיות שלפני אותיות שם הוי' שגי' כ"ב ולשם זה הכוונה בכ"ב ימים שמי"ז בתמוז עד אחר ט"ב ושם זה גי' הטוב שלעתיד יצרפו הב"פ א"י שאנו מבקשים אותו ית' והוא מבקש אותנו ונמצא זא"ז ויתגלה הטוב הגנוז עתה ובפרט בכ"ב ימים אלו שנצפון הטוב ואינו נראה ונתגלה אז כמ"ש ית' לט' שאמרה שיברא בה ית' עלמא ואמר לה ית' טובך גנוז בגיוך שאינו מתגלה עד לעתיד שיתגלה הטוב הגנוז וזהו שרמז בר"ת "ואתחנן "אל ה' ר"ת איו לרמוז שהתפלל ע"ז שאינו נראה עתה יחודו ית' עם כנס"י ואנו מבקשים אי' מקום כבודו כמ"ש ובקשת משם את ה' אלקיך ומצאת וזהו שביקש אעברה נא עתה תיכף ואראה את ההר הטוב רמז לשם זה שלפני אותיות הוי' שגי' הטוב כנ"ל ויתגלה הטוב הגנוז בשם זה ויתגלה רצון הקדום מה שעלה ברצונו ית' להטיב לעם סגולתו ולפתוח להם אוצרות חכמתו ית' והשגת אלקותו שזה יהי' עיקר התענוג לעתיד וז"ש והלבנון רמז ל"ב נתיבות החכמה ונש"ב שיתגלה לעתיד כי לבנון אותיות ל"ב נו"ן וביקש שיתגלה תיכף ולכן "אתה "החילות "להראות ר"ת לאה שידוע שזה בחי' עלמא דאתכסי' בחי' אם הבנים שמחה ולאה הוא מלשון תלאה יגיעות ותלאות שנלאו ונתייגעו כל העשתונות ורעיונות מלהשיג בחי' הגבוה העליונה הזאת וביקש משה שילך לא"י

ותתגלה הבחי' העליונה הזאת והטוב הגנוז כנ"ל אבל גזרה חכמתו ית' ורצונו שא"א להיות אז עדיין זה עד לעתיד והכל בשביל טובות ישראל כמ"ש ויתעבר ה' בי למענכם שזהו הכל לטובתכם כמש"ה ז"ל ע"פ כי שם חלקת מחוקק ספון ויתא ראשי עם להביא את דור המבול לעוה"ב שהם ראשית ותחילת קניתו ית' את עמו לסגולתו והנה אם האדם מתפלל כנ"ל רק על צער השכינה כביכול ולא על צערו אומר ית' כביכול להפוך אתם מתפללים רק על צערי כביכול ואין צעריכם נחשב אצליכם לכלום נגד צערי ומיעוט כבודי וכביכול אצלי להיפך העיקר אצלי צעריכם ומיעוט גדולתכם זה הקשה אצלי יותר ממיעוט כבוד כביכול וז"ש רב לך הרבה יהי' כי אין כוונתו רק עליך ולא על מיעוט כבודי רק על מיעוט גדולתכם ואמר ית' זה למשה כי הוא הי' כולל כל ישראל וכאילו אמר ית' זה לכל ישראל שעיקר כוונתו ית' רק להטיבינו באחריתינו ורמז לו גודל הטובות ואור שיהי' לעתיד ואמר כי לא תעבור את הירדן הזה ירדן רומז לבחי' עליונות עולמות עליונים ואמר לו וראה בעיניך גודל הטובות ואור שיהי' לעתיד (ואמר כי לא תעבור את הירדן הזה) והשראת שכינתו ית' בין עמו ישראל שלא יצטרך לעבור ולעלות לעולמות עליונים בחי' ירדן כנ"ל שנק' כבוד שכינתו ששם נתקרב ונתייחד אליו ית' ונשיג השגות נפלאות רק יהי' במקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו וכביכול ית' לא יטריח אותנו לעלות אליו רק כביכול יורד קדושתו עולמות עליונים למטה וישכון שכינתו בתחתונים שיתגלה הטוב הגנוז מאותיות שלפני אותיות הוי' כנ"ל שגי' הטוב ויתמלאו כל העשר מדות בטובות וז"ש "נחמו "נחמו עמי ר"ת ענן כי מה שעתה הטוב גנוז כמ"ש ואנוכי הסתיר אסתיר כמ"ש סכות בענן לך יתגלו ויתראו הטובות מענן זה ויהי' ר"ת "נחמי "נחמי "עמי עד שיתמלאו כל העשר מדות בטוב שי"פ טוב גי' ענן ר"ת "נחמו "נחמו "עמי כנ"ל:

ואתחנן אל ה' בעת ההוא ול"א באיזה כו' כנ"ל שקאי על כל עת ועת י"ל שלמד אותנו בזה שלא יאמר האדם עתה אין לי מוח כראוי לתפילה ולא אתפלל עתה רק לכשאפנה אתפלל כראוי וכנכון רק בכל עת ועת תתפלל לפי העת ההוא של עכשיו יהי' העת איזה עת שיהי' וז"ש ובקשת משם את ה' אלקיך ומצאת שאמר ג"כ סתם משם ול"א באיזה מקום וזמן רק הפי' משם מכל מקום ומקום שאתה שם אז תדרוש את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו כו'.

א"י שמשה רבינו ביקש ופתח שע"ת בתפילתו זאת לפתוח כל שע"ת בכל עת ובאמת נתקבלה תפילתו כמ"ש עלה ראש הפסגה כו' וביקש בעת ההיא לאמר שכל מיני תפילות

שיתפלל ישראל בכל עת ובכל שעה כלל בתפילתו וז"ש בעת ההוא ול"א באיזה עת לאמר כל מה שיהי' עתיד להאמר בהעולם הכל יהי' נכלל בתפילתו זאת.

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר הנה האדם צריך לעבדו י"ת בכל דרכיו ובכל תנועותיו אפי' בעניני גשמיות אפי' אכילה ושתי' וכדומה לא יהי' כוונתו למלאות כריסו רק יהי' כוונתו שעי"ז יהי' לו כח לעבדו י"ת בתורה ובתפילה ויהי' לו כח להעלות הבל של תורה ותפילה שהבל מתורה ותפילה הוא העולה למעלה כמ"ש במ"א שלכן הבל רומז לה' חומשי תורה ואותיות לב הם התחלת וסוף התורה שיהי' הבל אותיות להב עולה מאליו מן הלב ולזה יהי' כוונתו לאכול כדי שיהי' לו כח לתורה ותפילה להעלות הבל הנ"ל נמצא מאכילת גשמיות הנ"ל נעשה הבל קדוש מהגשמיות והנה על ענין זה הם השני איברים שבאדם והקנה והוושט הקנה הוא המוציא קול ההבל הנ"ל של תורה ותפילה והוושט הוא המקבל כל מאכל ומשקה וצריך שיהי' מעשה האדם בהוושט באכילה ושתי' רק לצורך ההבל של הקול שהקנה מוציא ולא לצורך עצמו ותאוותו ולצורך זה הי' תחילת הבריאה שיבוא העולם על תכלית זה שבכל דבר שבעולם אפי' הגשמיות יעבדו אותו י"ת כי כל מה שברא י"ת לכבודו פעל וברא וכל פעל ה' למענהו לקילוסו שמכולם יבוא עבודתו ית' כי לית אתר פנוי מני' ובמ"ת פתח י"ת שמים ושמי השמים והראה להם שאין בלעדו ואמר אנכי ה' אלקיך שבכל העולמות ובכל הנבראי' שבהם יראו ישראל ויכירו שאין שום דבר רק הצורך לעבדו ואילו הי' ישראל אוחזים בדרך הזה כמו שלמדם י"ת בהר סיני הי' כבר העולם מתוקן על שלימותו ותיקונו רק אח"כ כשחטאו ישראל נפלו מן המעלה השלימה הזאת שיהי' כל כוונתם לצורך גבוה והנה זה הענין מרומז תיכף בבריאות עולם בענין קין והבל שהבל הוא בחי' קנה המוציא הבל כנ"ל וקין הוא בחי' וושט שהי' כוונתו לצורך עצמו לבד ולתאוותו ולא לצורך גבוה ולכן לא הביא מנחה לו י"ת מן בכורות צאנו וחלביהן כמו הבל רק קין הביא מפרי האדמה מנחה לה' הגרועי' כי המובחרים רצה לאכול לתאוותו בוושט שמקבל כל מאכל ומשקה והבל שהי' כוונתו גם בעסקי אכילה ושתי' רק לצורך עבדותו ית' להעלות הבל הקדוש ולכן הביא מבכורות צאנו ומחלביהן להקריב לה' שגם אפי' מה שאכל ושתה הי' ג"כ רק לצורך קרבן לה' להקריב ולהעלות הבל מתורה ותפילה לה' וזה רמזה לנו התוה"ק על ענין קנה וושט שצריך כנ"ל שיהי' שהוושט יהי' מעשיהו ליתן כח לקנה ומעשה קין והבל הי' סימן לדורות שאח"כ וזהו סימן ורמז הריגת קין להבל שלא הי' כוונתו לצורך הבל רק למלאות תאוותו וכריסו והוושט קיבל הגשמיו' לצורך תאוותו וזהו מרמז על דורות שאח"כ שלא נגמר תיקון העולם על שלימותו כמו שהי' בהר סיני שאמר י"ת

אנכי ה' אלקיך כו' שהכל לצורך עבדותו ליחדו ית' רק בעוה"ר כל איש פונה לדרכו וכוונתו בעסקו בגשמיות לצורך עצמו ולתאוותו עד לעתיד שיתוקן הענין בשלימות גמור בכל העולם וז"ש י"ת לקין אי הבל אחיך כיון שכל כוונתך לצורך עצמך ולתאוותך ולא להעלות הבל הנ"ל והיכן יהי' התיקון הזה להעלות הבל הקודש ע"י אכילת הגשמיות אם לא הי' הכוונה לזה בעסקך בגשמיות והי' התשובה ע"ז השומר אחי אנוכי הרמז וכי יהי' לדורות מאמר השי"ת אנוכי ה' אלקיך ע"ד הנ"ל הלא חטאו אח"כ ונתקלקל הענין ועי"ז אינו עולה ההבל הקדוש הזה מכל הדברים הגשמיים ועדיין אין תיקון העולם בשלימות והנה משה הי' ג"כ בחי' הבל הלהב העולה הנ"ל ולכן כתב רבינו ש"ט שלא מצינו בתורה שאנל משה רק כתיב קראן לו ויאכל אבל לא כתיב שאכל והגם שבוודאי אכל כי כתיב בארבעים יום שהי' בהר ולחם לא אכל כו' מוכח דבשאר ימים אכל רק מחמת שאכילתו הי' בגודל הזדככות מאוד עד שלא יצדק לקרותו בשם אכילה גשמיות ולכן בזכותו ירד המן שהי' הזדככות גדול לחם שמלאכי השרת אוכלין אותו כי משה הי' בחי' קול תורה הבל הנ"ל ומעלה הבל לה' וזהו מה שרצה לבוא לא"י וכי לאכול מפרי' הי' צריך כשחז"ל רק הענין שרצה להעלות כל הדברים המובחרים הגשמיים שנשתבחה בהם א"י בשבעת המינין המובחרים ושאר ענינים וכי בתוה"ק שהוא תכלית הרוחניות תהי' מספרת בשבחי עניני גשמיי פירות א"י וכן באמת למה הי' דווקא כל הפירות הטובים בא"י וכי לצורך תאוותינו למלאות ח"ו תאוות גשמיות שיהי' ח"ו ואכל ושבע ודשן רק הכל הי' ע"ד הנ"ל שנעלה כל הדברים המובחרים שנאכל אותם ועי"ז יעלה הבל מבחר מאוד לה' שכיון שהדברים הגשמיים טובים כ"כ מוכרח שיש בהם חיות עליון קדוש מובחר שמחי' ופועל הדברים ההם וזהו שבח א"י שיש בהם דברי' טובים כ"כ שזה מחמת שיש בהם חיות גדול משובח והביא י"ת את ישראל עמו לא"י שיעלו כל הדברים לו י"ת ע"י עלות הבל הנ"ל על ידם ויהי' תיקון השלם ולזה רצה משה לבוא לא"י שמשה הי' בחי' הבל כנ"ל וע"י שיאכל מפירות א"י יהי' מתוקן תיקון השלם הנפלא מה שלא נתקן הענין אח"כ בלעדי משה וז"ש כאן "ואתחנן "אל "ה' "בעת "ההיא "לאמר הר"ת הוא איו הבל הרמז על מ"ש י"ת אי הבל אחיך שלא נתקן תיקון השלם הנ"ל וזהו שהתחנן משה אעברה נא כו' לצורך תיקון זה שיתוקן כמו שיהי' לעתיד ב"ב.

א"י ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר התפלל משה שיוכלו ישראל להתפלל כראוי בכל עת ועת אפי' בגלות יוכלו התפילה לומר כראוי ולכן אמר בעת ההיא ול"א באיזה עת כי קאי על כל עת ועת שביקש משה שבכל עת לאמר התפילה כראוי ומה יהי' התפילה אתה החילות על צער השכינה כביכול ע"ד אין חולה מכם עלי:

גם י"ל ע"ד שפי' ואני תפלתי לך ה' עת רצון שבכל עת שאתפלל יהי' עת רצון להמשיך מרצון עליון ועד"ז התפלל משה בעת ההיא אותיות אהי' בחי' רצון וז"ש ואתחנן להמשיך מוחנותי את אשר אחון כו' והנה יש בישראל מארי העיינין הם עיני העדה ויש מארי דקלא ע"ד הקול קול יעקב ומשה אמר מתחילה כי כבד פה וכבד לשון אנוכי שאמר שאינו יכול להמשיך רחמים על פיו ולשונו ופעם אמר ואני ערל שפתים כי שפה הוא לשון גבול וצריך להמשיך ולהמתיק בחי' גבול זה ולכן שפתיים מגבילין ומצמצמים הדיבור וצימצום הוא ע"י מדה"ד וכן בומ"ף בשפתיים בומ"ף גי' ב"פ דין ושאל משה מאתו ית"ש איך ממתיקין אלו הגבורות שבשפתיים וגם פה עה"כ גי' אלקים ופעם השיב ית"ש למשה אהרן אחיך יהי' נביאך כי אהרן איש החסד ממתיק הגבורות שבפה ושפתים ופעם השיבו מי שם כו' או מי ישים אילם שימתיק ע"י צירוף שם אלקים באותיות א"לם י"ה והנה במלאכים כתיב שמשבחין אותו ית"ש בשפה ברורה ודה"מ ע"ה הי' ממארי דקלא ממארי דצלותין כי הי' שורשו מעולם הדיבור לכן אמר הרבה שירות והוא הי' נגד מדת מלכות כי מלכותו ית"ש הי' על ידו והנהגת מלכותו ית"ש נק' דיבור כי מלך במשפט יעמיד ארץ וכתיב כי אלקים שופט ופה עה"כ גי' אלקים ולכן דוד הי' בחי' דיבור והנה כאן רצה משה להמתיק הדינים מכל המדות ולכן אמר ואתחנן עה"כ גי' ו"פ אלקים וכן תפילה עה"כ גי' כנ"ל להמתיק כל הגבורות שיש בכל מדה משה מדות בחי' ששה קצוות וז"ש ז"ל שלא הניח משה זויות ברקיע שלא נתחבט בה פי' שבכל המדות המתיק הגבורות ולכן "אל "ה' "בעת "ההיא ר"ת איבה והם אותיות ביאה ג"כ להמתיק הגבורות ושיתמלאו בחסדים ושיתפשטו החסדים עי"ז כי חסדים דרכם להתפשט כאומרים על נדיב בעל חסד שאינו יכול לחזיק את עצמו כלל וקורין להמצמצם מלעשות חסד ואינו מהנה אחרים קמצן שמקמץ החסדים וז"ש לאמר לשון יחוד ע"ד עשה הקב"ה מאמר שיתיחדו הגבורות בחסדים ויהי' בבחי' ביאה יחוד כנ"ל:

גם "בעת "ההיא "לאמר אותיות הבל מורה שעתה הי' כבר למשה בחי' דיבור כראוי כי הי' משורש הבל דכתיב בו וישע ה' אל הבל ואל מנחתו כי שמע הקב"ה תפילתו כי הי' לו בחי' דיבור כראוי ולכן הודו לה' בכינור ר"ת הבל ואל קין ואל מנחתו לא שעה כי לא הי' לו בחי' דיבור כראוי להתפלל אליו ית"ש ולכן קול ה' יחיל מדבר הר"ת גי' קין כי בעליות העולמות בכניסת שבת יש לקין ג"כ עלי' וכן כתוב בספרים שהאדם יחשוב אז אם אני משורש קין יהי' לו עתה עלי' וז"ש יחיל מדבר מלשון חלות ומתיקות שיומתק ג"כ בחי' דיבור של קין הרומז בר"ת ומשה רמז כאן שהתפלל עד שרשו שהי' מהבל כנ"ל גם הבל בחי' הבל ונשיקין קודם היחוד כידוע מכוונת שמק"ש עד תפילת י"ח הוא בחי'

נשיקין וזהו ע"י סיפור נפלאותיו שאנו מספרים וכאן יש רמז יחוד כנ"ל בר"ת "אל "ה' "בעת "ההיא ר"ת ביאה ולאמר לשון עשה בה מאמר לכן רמז בר"ת הבל ונשיקין כנ"ל.
"**אתה** "החילות "להראות ר"ת אלה וכן אתה הראת לדעת ר"ת אלה שמשה דבריו הי' בדעת וז"ש אלה הדברים אשר דיבר משה ר"ת כנ"ל וביקש משה שיתגלה הדעת שכולם ידעו את ה' להראות את עבדיך כו' אשר מי אל כו' אשר יעשה כמעשיך וכגבורותיך יהי' זה נראה לעיני כל:

א"י ה' אלקים אתה החילות כי אמרו ז"ל בתחלה עלה במחשבה להבראות במדה"ד ראה כו' ושיתף מדה"ר דכתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים ומשם התחיל קיום העולם והנה משה המשיך רחמים משם מהתחלת הבריאה כי זה עיקר גדול להמשיך רחמים משם שעדיין לא הי' חטא בעולם והי' רחמים גמורים וגם כיון שהעולם נברא ברצונו ית"ש להטיב לברואיו ולקבל תענוג מעם קרובו ישראל ולכן כש"חו יש צער לישראל ובכל צרתם לו צר יתפללו להמשיך רחמים מראשית הבריאה לאמר וכי בשביל זה בראת ית"ש העולם להיות ח"ו צער לנו לא כן היתה כוונתו ית"ש רק לתענוג הנפלא וז"ש הלא היתה התחלת הבריאה בשמות ה' אלקים להמתיק כל הדינים ה' אלקים בב' שמות אלו אתה החילות העולם ומשם יומשך להראות את עבדך את גדלך מדת החסד ואת ידך החזקה שימתיק החסד את הדין ושמות אלו גי' קי"ב מנין הוי' אדני אהי' שנמתקים כל הדינים ע"י יחוד שמות אלו ור"ת של יענך "ה' "ביום "צרה גי' שמות אלו וזהו שרמזו ז"ל במדרש ע"פ כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראינו אליו הה"ד יענך ה' ביום צרה משל לבן מלך שיצא לתרבות רעה כו' הראשון אומר יעשה לו כבלים של מאה ליטרין הב' אומר של י"ב כו' ועת צרה הוא ליעקב וממנו יושע רמזו במ"ש מאה וי"ב ליחוד אלו השמות עי"ז יענך ה' ביום צרה ודקדקו ענין זה מהכתוב שהתחיל באשר לו אלקים קרובים אליו וסיים כה' אלקינו בכל קראינו אליו רק רומז אשר לו אלקים הדינים משם זה קרובים אליו שאדרבא יקרבו אותם וישפיע להם טובות גם במדה"ד כה' אלקינו כו' ע"י יחוד הוי' אלקים שיתף רחמים בדין כנ"ל ששמות אלו גי' קי"ב ונמתקים כל הדינים ומדה"ד נהפך לרחמים.

א"י אתה החילות להראות כו' הנה תיכף בתחילת הבריאה רמז ית"ש שהעולם יתנהג ברחמים ודין ולא יתגלו הטובות הגנוזות עד לעתיד כמ"ש בראשית ברא כו' ואח"כ והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך כו' ואח"כ ויאמר אלקים יהי אור רומז על אור שלעתיד שיהי' אחר תוהו ובוהו וחושך של הגלות יוציא ית"ש אור מתוך החושך ועד"ז פי' ראשו כתם פז שתיכף בהראש הי' בחי' כתם דבר שמכהה הבהירות הגדול כמ"ש במ"א שמזה

יש לנו קצת תירוץ על מעשינו שהם ח"ו אינם מהוגנים ומתוקנים כראוי כיון שהראשית תיכף הי' בו כתם לא בבהירות גדול א"א לדבר שנולד מדבר שמבראשית שלו הי' כעין חסרון א"א שבדבר שנולד מזה הדבר שיהי' שלם בכל מיני שלימות בלא חסרונות והחטאים של ב"א הם חסרון בהם מלשון והייתי אני ובני שלמה חטאים שהוא לשון חסרון ולכן "ראשו "כתם "פז ר"ת כפר שבהתנצלות זה אנו מבקשים כפרה אף שאין בנו שלימות כראוי רק ראשו כתם פז כנ"ל וזה הי' ג"כ טענת משה אתה החילות תיכף בהתחלה והתגלות להראות את עבדיך שהכל נברא בשביל עבדיו ישראל כמ"ש כי לי בנ"י עבדים עבדי הם תיכף בהתחלה והתגלות הי' את גדלך מדת חסד והטעם שנקראת חסד גדולה כי דרך החסד להתפשט בלי שיעור כמ"ש במ"א שלכן רפואה נקראת ארוכה שנשפעת מדת החסד שהתפשטותה ארוכה וגדולה בלי שיעור מעולם העליון שנקרא ארוך והחולה נקרא קצירי כמ"ש כדקציר ורמי בערסא וכמאן מצלינן אקצירי כי נקרא קצירי על שאין לחולה השפעה ממדת ארוכה כי כשנשפע לו ממדות ארוכה נתרפא וז"ש ז"ל שבעת החורבן הי' ית"ש מטייל עם אברהם אע"ה אריכות וקצרות הכוונה שהי' מראה לו שאף שנחרב הבהמ"ק וישראל הולכים בגלות נמצא שמתנהג ית"ש עמנו בגבורה ודין וצמצום החסדים ענין קצירי הנ"ל מ"מ גם בגלות שהוא בחי' קצירי גם אז ישפיע לנו ית"ש חסדים העליונים מארוך בחי' ארוכה כנ"ל וז"ש שהי' מטייל עמו ית"ש אריכות וקצרות שאף בקצרות יש אריכות מדת גדולה וז"ש כאן את גדלך זהו חסד ואת ידך החזקה מדת גבורה כ"ז הי' תיכף בהתחלת ראשית התגלות הי' ג"כ גבורה וצמצום בחי' קצרות כנ"ל ראשו כתם פז ולכן "אל "ה' "בעת "ההיא "לאמר ר"ת אי הבל כנ"ל זהו הי' תיכף בעת ההיא קודם הבריאה ההיא אותיות אהי' שם הי' תיכף בחסרון הנ"ל האמירה אי הבל ע"ד הנ"ל ואמר משה לו ית' בוודאי כוונתך ית"ש שעשית ככה הי' כדי שיהי' צדיקים ויהי' כח בידם להמתיק הגבורות לעשותם חסדים ג"כ ולפעול שהגבורות יהי' על שונאינו כמ"ש צדיק מושל ביראת כו' וז"ש את גדלך ואת ידך החזקה זה הי' כדי אשר מי אל מי הוא הצדיק כידוע יהי' אל ויהי' כח בידו לפעול ניסים בשמים ובארץ הן במדת חסד הן במדת גבורה וז"ש אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורותיך שמעשיך במדת חסד כמ"ש לעושה השמים בתבונה לעושה אורים גדולים כל"ח שעשיותיו ית"ש הם במדת חסד וכגבורותיך מדת גבורה הכל יהי' בידי הצדיק והוא יהוא הכל כרצונו נמצא שתחלת מחשבותיך הי' לזה שהצדיק ימשול שית"ש גוזר והוא מבטל וית"ש שמח כשמנצחים אותו כמשז"ל ולכן אף שגזרת עלי אעפ"כ אעברה נא ואראה: וי"ל עוד שהנה ידוע שיש סוד העיבור שמתעבר נשמת צדיק בחבירו וזהו

הי' בקשת משה אעברה נא מלשון עיבור שאבוא בעיבור בישראל ואעבור עמהם אם אין רצונך שאבוא לבדי בגוף שלי אבוא עכ"פ בהם בסוד העיבור ואעבור ובזה נתקבלה תפילתו ואמר לו ית"ש כי לא תעבור את הירדן הזה פי' בעצמך ובגופך רק גופך יהי' קבור בח"ל לטובת ישראל אבל בסוד העיבור בא לא"י כי משה כולל כל חלקי נשמות ישראל וז"ש ז"ל ע"פ בראשית ברא שהעולם נברא בשביל משה שנקרא ראשית כמ"ש וירא ראשית לו ואמרו ז"ל בשביל ישראל כו' רק באמת כי משה הי' כולל כל חלקי נשמות ישראל שהם כלל חלקי הקדושה שרצה ית' שיתפשטו בעולם ולצורך זה הי' הבריאה כ"ז הי' כולל משה החלק אלקי שנתפשט בנשמות ישראל ולכן תמצא רמז שמשה רבינו גי' מספר אל עם ה' אלקי ישראל שמספר שניהם שוה תרי"ג שכל החלקי הקדושה שבישראל שלכן יהי' הצדיקים לעתיד נקראים אל וכמו שקראו ית' ליעקב אל ע"ש החלק אלקי שבו ולכן נקרא ית' ה' אלקי ישראל שהתפשט קדושתו בהם כ"ז הי' משה כולל לכן גי' משה רבינו כמו ה' אלקי ישראל ונמצא כשישראל נכנסים לא"י היתה נשמת משה ממש נכנסת שנשמת משה הי' ממש נתפשטת בישראל כמ"ש אעברה נא כנ"ל שנשמתו תתעבר וז"ש ויתעבר ה' בי פי' שכביכול אלקי ישראל בא בי בעיבור שמשה הי' כולל כל חלקי הקדושה שנתפשטו בעולם בישראל כדי שבזה ימלא ה' משאלותו שעי"ז כשישראל נכנסו יהי' נשמת משה ממש נכנסת כנ"ל ומה שעשה ית' ככה ולא הניח את משה בעצמו ובגופו לבוא לא"י היא שאמר משת למענכם ולטובתכם כמשחז"ל ע"פ ויתי ראשי עם וגם הוא טובה גדולה לנו בני גולה שמשה קבור בארץ שאנחנו בה בגלות והוא שכולל כל נשמות ישראל יביא אותנו לארצינו והוא יהי' הגואל האחרון כידוע (מ"פ) מה שהי' הוא שיהי' ב"ב אמן:

א"י אתה החילות ע"ד שאמרו ז"ל מנין שהקב"ה מתפלל כי יש צדיקים שהשכינה מתפללת מתוך גרונם ובפרט משה רבינו שתמיד היתה שכינה מדברת מתוך גרונו מכ"ש התפילה ומצינו שהתפלל אעברה נא וארא אמר לו ית' עלה כו' וראה בעיניך כו' משא"כ אם לא הי' אומר וארא רק אעברה אפשר שתפילת משה לא הי' אפשר שתחזור ריקם ומתוך ששכינה היתה מדברת מתוך גרונו ומתפללת כנ"ל ולא הי' עדיין רצונו ית' שמשה יכנס לא"י לטובת ישראל לכך התפללה השכינה מגרונו אעברה נא וארא ובאה התשובה מאתו ית' וראה בעיניך כו' וזהו שאמר משה והתפלל אח"כ אתה החילות להראות כו' שהתפילה על הראי' של א"י זהו הי' תפילתך ולא הי' כוונתו כן על הראי' בלבד רק גם על הכניסה

(על ההפטרה משבת נחמו)

נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם דברו על לב ירושלים וקראו אליו כי מלאו צבאה כו' הנה אותיות מנצפ"ך הכפולים מרמזים על מדת גבורה ועיין בהאר"י ז"ל בכוונת ויהי נועם ובגבורות של אלו אותיות הכפולים גבר עלינו חסדו והגאולות שלנו באלו אותיות הכפולים במצרים פקד יפקד פ"א כפולה וכן כולם ועפ"ז פי' הרב מהר"ש מאוסטרפאלי מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק פי' שבאותיות מכנף ממנצפ"ך כבר הי' לנו גאולת בהם רק הגאולה שלעתיד יהי' באות צדיק וז"ש צבי לצדיק צדיק כפולה בר"ת וצבי הוא לשון צביון ורצון שרצונו שיצמיח י"ת מהרה הגאולה מצדיק כפילה והנה אות צ' במילוי כ' בס' שמתמלאת באותיות י"ד כזה צד"י נמצא שגאולה שלעתיד שתהי' בצדי כפולה יהי' המילוי ב"פ י"ד כי בחורבן בהמ"ק אמרו ז"ל שאמר י"ת לא"א מה לידידי בביתי ידידי אותיות ב"פ י"ד כי בקהלת חשב י"ד עתים לטובה וי"ד לרעה ובחורבן בהמ"ק נהפכו הי"ד עתים של טובה ג"כ והי' ב"פ י"ד לרעה ולעתיד יהי' להיפוך הב"פ י"ד מילוי צד"י שבה יהי' הגאולה ויגדל נא כח ה' בכל הכ"ח עתים וב"פ צד"י צד"י גי' נחמו נחמו וז"ש כי מלאה צבאה שתתמלא אות צדי במילוי שלה ויהי' גי' נחמו נחמו וצבאה ג"כ לשון רצון כנ"ל ועיקר הנחמה שלנו במקום שנאמר להושע לא עמי אתם יאמר להם י"ת עמי אחם וז"ש נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם שאלקיכם יאמר אליכם ויקרא אתכם עמי:

א"י ע"ד שפי' אתה פוררת בעזך ים שים הוא בחי' גבורה וי"ת מפררם ומשברם ועתה בגלות ענין הפירור שלא תבוא עלינו הצרה ח"ו בפ"א כמאמרם ז"ל ע"פ ידעתי אתכם אמר ה' ע"כ אפקוד עליכם את עוונותיכם שהפי' פקידה בעלמא מעט מעט וזהו ג"כ פי' לגוזר ים סוף לגזרים ע"ד הנ"ל ולעתיד ישבור י"ת ויטול מדת הגבורה לגמרי מאתנו ויטיל הגבורות רק על שונאינו והנה גבורה הוא צמצום כידוע ולעתיד יתהפכו לחסדים עלינו ויתהפכו אותיות צמצום בא"ת ב"ש ויעשה מהם אותיות יהי' שלעתיד יהי' נק' שמו יהי' מאותיות הוי' כמ"ש ביום ההוא יהי' והנה יצחק הוא גבורה כידוע וישבר י"ת את בחי' יצחק לשנים ויהי' גי' ב"פ נחמו נחמו שהגבורות יהי' לנו חסדים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו ועל אוה"ע יהי' גבורות ודינים וז"ש שלנו בחי' גבורות יהי' יצחק גי' ב"פ נחמו נחמו נחמו והגבורות יפעלו שעמי יאמר אלקיכם כי איך אנחנו נעשה נקמה באוה"ע ואין מטבענו ודרכינו לשפוך דם ובפרט איך יערב לנו לבטל אפי' רגע אחת מעבדותו ית' כשיתגלה אלקותו י"ת ולעסוק בהריגות ונקמה באוה"ע רק נעשה ע"ד שעשתה שרה אמנו כשנלקחה לאבימלך כ' בס' שאמרה אז פ' ציצית שכתוב בפ' זו אני ה' אלקיכם

ועשתה צירוף "אלי "הכם והתפללה שי"ת יכה אותם וכן הפי' כאן שלעתיד עמי יאמר "אלי "הכם ולא נצטרך אנו לבטל מדביקותך וזה יהי' מגבורות שישבור י"ת מאתנו ויעשו מהם נחנו נחמו ויטיל הדין על אוה"ע ויהי' הנחמה בכפליים שעתה כביכול י"ת מצער על צערינו בגלות ואנו מצטערים על מיעוט כבודו י"ת ולעתיד יהי' הנחמה על כ"ז שיהי' נתפרסם כבוד גדולתו י"ת וישמעו רחוקים ויבואו כו' ולנו יתגלו כל הטובות הגנוזות וגדולתנו ותענוגינו לאין שיעור וערך וזהו הנחמה בכפלים שיהי' לנו נחמה ע"י שיהי' לו ית' נחמה ולא נצטער על צערו כביכול כנ"ל שאפי' אשר לו אלקים קרובים אליו שמצטער ית' וקרוב אלינו ומצער עלינו כה' אלקינו בכל קראינו אליו שלהיפך אנחנו קריאתינו רק אליו י"ת לכבודו. (חסר)

כי לקחה מיד ה' כפלים ככל חטאתי' ע"ד הנ"ל ואתחנן אל ה' שכל כוונתינו רק בשבילו י"ת שלא יתחלל ח"ו שמו י"ת שיאמרו האוה"ע ידינו רמה וח"ו יד ה' תקצר וזהו לה כפלים מכל עונשים שבאו לה על חטאותי' וז"ש כי לקחה מיד ה' מה שאומרים עליו שתקצר ידו ח"ו מזה לקחה יותר יסורין מכל חטאותי' וחסרונה.

(לקוטים מפ' הנ"ל)

וכתבתם על מזוזות אותיות מת ב"פ זו גי' הוי' מפרידין אותיות מת כי באור פני מלך חיים וכן מרחפת אותיות רפ"ח מפרידין בין אותיות מת גי' מר"ת מרופא חולי עמו ישראל ולעתיד יהי' מאותיות מת הנ"ל תם עוונך בת ציון.

עקב

והי' עקב תשמעון כו' ע"ד שכ' בענין יעקב שהוא אותיות יו"ד עקב שעקב גי' ב"פ אלקים כי יש אלקים קדושים ויש בשם אלקים זה ק"ך צרופים ויש עוד אלקים אחרים בחי' הקליפות שיניקתם מהגבורות ולכן אלקים הוא בחי' דין על שמתפשט איזה יניקה לחיצונים שמעוררים דין וגבורות ועד"ז פי' ויעקבני זה פעמים שיעקב תיקן הב"פ אלקים הרומזים בעקב לברר הנ"ק שיש מהם איזה יניקה לקליפות ולהעלות גם אותם שלא יהי' להם יניקה ויתבטלו וגמר זה הדבר הוא בעקבות דמשיחא וז"ש וידו אוחזת בעקב עשו שבעקבות דמשיחא יתבררו הנ"ק מב"פ אלקים שגי' עקב וז"ש והי' עקב בעקבות דמשיחא תשמעון את המשפטים האלה תקבצו ותבררו בחי' דיני' קדושים משפטים ותמתיקו אותם "את "המשפטים "האלה "ושמרתם ר"ת אהו"ה מורה רחמים:

א"י והי' עקב כו' כי כתיב בבטן עקב את אחיו כו' הכי קרא שמו יעקב ויעקבינו כו' שאז הי' יעקב עדיין צריך לעבוד את ה" בעניני גשמיות ולקח מעשו הכל במרמה והכל לעבודתו ית' ואח"כ אמר לו המלאך לא יעקב יאמר עוד שמך שמורה על עקב רק עתה

ישראל לי ראש וכן כל האדם אמרו ז"ל אם מקיים התורה מעוני כו' פי' אין עני אלא בדעת למשל מקיים מצוה כפשוטו לוקח צמר לציצית ועור לתפילין ואינו יודע שום טעם וכוונה כלל רק שכך ציוה אותו ה' סופה לקיימה מעושר עושר גי' עתיק שיהי' לו כוונה עד בחי' עתיק ע"י שיש נ"ר לבורא ממנו כי בבחי' שקיים התורה מעוני זה דומה לשלשלת שכשאדם מנענע השלשלת או החבל למטה אף שארוך החבל והשלשלת הרבה מתנענע גם למעלה ולכן ע"י שמירת המצות כנ"ל מעוני מ"מ מנענע למעלה וז"ש והי' עקב בבחי' עקב מעוני בדעת כנ"ל תשמעון את המשפטים וז"ש והי' אותיות הוי' ו"ה קודם לי"ה והי' מורה שמחה כמ"ש ז"ל אין והי' אלא לשון שמחה כי י"ה רומז לעולמות עליונים שכליות גדולות ו"ה מורה על שכל קטן ועולמות תחתונים מורה שאתערותא דלתתא תחילה וגורם ע"י שמקיי' המצות תחלה בבחי' ו"ה שכל קטן גורם שמחה:

את הברית ואת החסד בחי' אברהם חסד רומז לאברהם וכתיב ואת בריתי אקים את יצחק נמצא ברית מדת יצחק.

ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כו' שהאבות שכ"א הי' לו מדה אחת חסד לאברהם ופחד יצחק ותתן אמת ליעקב עכ"ז הי' כלולים זב"ז כאז"ל מצינו שאברהם נק' יצחק ויצחק אברהם כו' כי כן צריך להיות האדם כלול במדותיו כי כתיב וללכת בדרכיו ומצינו שבים נראה ית' כגבור מלחמה על שונאינו ולנו הי' חסד גדול וז"ש ימינך ה' נאדרי כו' תרעץ אויב שאף שלנו הוא חסד תרעץ אויב וכן מצינו בסיני שנראה י"ת כזקן מלא רחמים ובאמת הי' בחי' גבורות על שונאינו כמ"ש משם ירדה שנאה לאוה"ע וכן חורב נקרא ע"ש כך וכן צריך האדם להדמות במדותיו וז"ש מה ה' אלקיך פי' מה שהם מדותיו י"ת זהו שואל מעמך להדמות אליו י"ת:

א"י עד"ז מה ה' אלקיך הוי' מדת חסד אלקיך דין כן שואל מעמך ג"כ להדמות למדותיו.

גם רומז להמתקת גבורות שיהי' ה' אלקיך בבחי' אחת זהו שואל מעמך שמה שה' הוי' הוא רחמים תפעול שיהי' גם אלקיך בבחי' רחמים ואמר כ"א ליראה ולאהבה אותו נגד ב' בחי' ה' אלקיך חו"ג וז"ש במדרש עיני ה' אלקיך בה מראשית כו' וזשה"כ וזכרתי את בריתי יעקב כו' ואף כו' והארץ אזכור כל מה שנאמר באבות נאמר בארץ ומה שנאמר בבריאת עולם כי בבריאת עולם בעשרה מאמרות נברא העולם הם כנגד העשרה מדות יו"ד הויות והאדם צריך להדמות יוד מדותיו שיהי' כמדותיו של הקב"ה כו' וז"ש בעשרה מאמרות כו' ליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימין את העולם כו' ע"י שמדמין עשר מדותיהם למדותיו י"ת והנה בארץ ג"כ עשר קדושות וכ' בס' שיש בה עשר ברכות כנגדם יש בפסוק ואכלת ושבעת וברכת עשר תיבות נגד יוד הויות הנ"ל שעל ידם משגיח י"ת

על א"י וז"ש עיני ה' כו' כי עיני גי' יוד הויות כי עין גי' ה' הויות וב"פ עין גי' יו"ד הויות על ידם השגחתו י"ת על א"י וז"ש מראשית השנה עד אחרית שנה כי בהשנה ה' בראש וה' בסוף וכן בפ' הן לה' אלקיך השמים כו' וכל אשר בה יו"ד תיבות בפסוק וה' בראש וה' בסוף כי כלל את כל העולמות בין הה' חסדים וה' גבורות ועשה מהם ג"כ חסדים להמתיק הגבורות והנה ע"י צירוף והמתקת גבורות בחסדים עי"ז בא רפואה כי חסד גבורה גי' הר"ת של רופא חולי עמו ישראל וע"י צירוף הנ"ל בא רפואה וז"ש אני מחצתי ואני ארפא שגם ע"י גבורות בא רפואה וז"ש כי אני ה' רופאך אני בחי' המתקה הנ"ל כי אני בחי' גבורה וה' הויות חסדים רפואה רופאך מהמתקה זו כנ"ל:

ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כו' הול"ל ממך רק ע"ד שכתבו המפורשים במ"ש ית' הנה אנכי כולח מלאך לפניך כרמז על המלאך הגואל השכינה הקדושה ששוכנת עמנו בגלות וז"ש (ואמר שם) אל תמר בו כי לא ישא לפשעכם כי שמי בקרבו וז"ש מעמך כ"א ליראה מהבחי' שהוא עמך תמיד וז"ש אלקיך אלקות שבך השוכן אתך ממנה תתירא ובפסוק הזה יש כ"ו תיבות ומתחיל בו' ומסיים בך' ג"כ כ"ו רומז להוי' [כ"ו] פעמים הוי' גי' תרע"א עה"א והכולל לומר שאם יקיים מ"ש בפסוק זה ליראה כו' אז יפתחו לו שערים עליונים וכ"ז מורה שפסוק הזה הוא שער לכנוס בעבודתו ית"ש.

מה ה' שואל שתהי' בבחי' מה שעקב ענווה יראת ה' וזה שאמ' מה רב טובך שהוא מדה טובה מאוד אשר צפנת ליראיך וז"ש והי' עקב תשמעון כתהי' בבחי' עקב ענווה.

כי אם ליראה את ה' אלקיך אלקות שבך כביכול לפי ערך זה תהי' יראתך גם אלקיך דינך בשביל עונש הגם שאינה יראה הגדולה העקרית ועכ"ז אמרו ז"ל אטו יראה מילתא זוטרתא ומשני אין לגבי משה מילתא זוטרתא הוא כי הוא הי' הדעת של ישראל והי' ממשיך להם היראה ומי שהי' אצלו לאיש הזה הי' היראה מילתא זוטרתא כי משה המשיך לו.

ארץ אשר ה' אלקיך דורש כו' מראשית כו' במדרש וזכרתי את בריתי כו' והארץ אזכור כל מה שנאמר במ"ב נאמר בא"י כו' בראשית אותיות בתשרי שמורה דין שהם אותיות למפרע מורה דין ונמתק ע"י כמהפכין לאותיות בראשית שממשיכין מי"ג מדה"ר בראשית אותיות "שר אבי גי' י"ג ועוד אמרו שם בספרי ששקולה א"י כנגד ברית מילה וניתן לנו א"י בזכות הדרישה כמ"ש ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים ירשו בעבור ישמרו חוקיו כו' כי עיקר הכל להתחזק באמונתו ית"ש וכל מה שאנחנו בגלות בעומק יותר אז יותר צריך להתחזק בתוקף אמונה שהן הן גבורותיו ונוראותיו ועי"ז ממשיכין לבחי' אמונה להעלותה בחי' מלכות בחי' אמונה הוא בחי' אחרית עה"כ גי' כתר כמ"ש

שתהי' אחרית כראשית וז"ש בעבור ישמרו חוקיו ששמירת חוקים מורה על אמונה ועיני ה' אלקיך דורש אותה ב"פ עין גי' יו"ד הויות יו"ד מאמרו' י' דברות להמשיכם לבחי' אחרית בחי' עקבות משיחא וזהו אותיות יעקב יו"ד עקב וזה שאמר והי' עקב תשמעון להתחזק באמונה בבחי' עקבות דמשיחא.

(לקוטים)

ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה כו' כי יראה ופחד א"א כ"א כשהלב מתפחד משא"כ ללכת בדרכיו ולאהבה אותו כו' זה הכל יכול להיות לטוב לך ככוונתך בשביל עצמך:

ראה

ראה אנכי נותן לפניכם היום כו' דהנה כתיב מה שהי' הוא שיהי' כי הדברים שעושה ית' בדיבורו כביכול הם בבחי' נצחיות ולא יתבטלו אם לא ברצונו ית' והנה מצינו שבמעמד הר סיני כתיב וכל העם רואים את הקולות שהי' רואים את הנשמע ואמרו ז"ל בכל יום ב"ק יוצאת מהר חורב שובו בנים שובבים ועוד ב"ק יוצאת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה כי ית' דיבר אז במעמד הנבחר בבחי' קול גדול ולא יסף שלא פסק רק דבר אלקינו יקום לעולם ולעולם הקול יוצא משם לקבל עול תורה ותשובה וכיון שב"ק יוצא בכל יום מוכרח שיש צדיקים ששומעים הקול וי"ל שהוא שמיעתם כדרך שהי' אז וכל העם רואים את הקולות וז"ש משה כאן על דברים ששייך בהם לשון שמיעה אמר ראי' וז"ש ראה אנוכי נותן לפניכם היום שעדיין הקול לא נפסק מלומר אנוכי ה' אלקיך וז"ש ראה על האנכי כי זה דבר הנראה כמו מאז וז"ש ראה אנכי כו' להבין באמת איך הי' רואים את הקולות דבר הנשמע רק ע"ד שאמרו ז"ל אנכי ר"ת "אנא "נפשי "כתבת "יהבית שהשפיע באותיות אלו אורות פנימיים בחי' נפש ונכלל בזה בחי' נרנח"י חיות אלקות וזה הי' רואים וזה הבחי' של ראיות הקול ע"י בחי' אנכי אני נותן לפניכם היום ג"כ.

א"י ראה אנכי כו' דהנה יש בחי' אני ובחי' אנכי שלפעמים כתיב אני ה' אלקיכם וכתיב אנכי ה' אלקיך דהנה בחי' אני מצינו שיש במדה זו שני בחי' התנהגות דהיינו בחי' דין ובחי' רחמים וז"ש אני מחצתי ואני ארפא וז"ש ראו כי אני אני הוא שבאני נכלל ב' בחי' הנ"ל ולכן אני ה' גי' לבנה שיש בה מיעוט מורה על מיעוט השפע ומיעוט האור ובחי' מילוי הלבנה באור גדול מורה על ריבוי השפע בחי' הרחמים ובחי' ב' כוחות אלו רמוזים באני וכמו שפי' רש"י אני ה' נאמן לפרע ונאמן לשלם שכר ויש עוד למעלה מזה בחי' אנכי שהוא רחמים גמורים כ"כ בהאר"י ז"ל שהוא אותיות אני כי רומז לכתב הענין שית' מיחד וממליך את בחי' אני שתהי' ממול' ברחמים גמורים בחי' שיהי' לעתיד אור הלבנה

כאור החמה ע"י שיתפשט השפע מאורות עליונים כמ"ש והי' ה' לך לאור עולם וזהו בחי' אנכי אני כתר שבחי' כתר שאנו רואים שהוא לבוש על הראש משם יתפשט האור לבחי' אני כי כתיב עוטה אור כשלמה נמצא מאור לבושו ית' מתפשט האור ואז יתפשט מבחי' לבוש העליון כביכול שעל ג"ר בחי' ראש ממעטה אור לבושו העליון יבוא האור וזאת הבחינה נותן לפניכם היום שתגרמו זאת שיהי' בחי' אנכי והלבנה שגי' אני ה' יהי' באור גדול בחי' אנכי ולכן ר"ת "ראה "אנוכי "נותן "לפניכם "היום "ברכה "וקללה ר"ת אור לבנה ע"ד הנ"ל וזהו אנכי אנכי הוא מנחמכם:

א"י ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה לפניכם דייקא מה שתרצו לעשות בהם תעשו שהכל בידכם כיון שבשבילכם נברא העולם וז"ש את הברכה ואת הקללה את הברכה אשר תשמעו שגם מקללה תעשה ברכה אם תשמעו וז"ש והי' כי יבואו עליך הברכה כו' פי' שהברכה יבוא עליך והקללה אשר נתתי לפניך והשבות אל לבבך בכל הגוים פי' שהקללה אשר נתתי לפניך לעשות בהם כרצונך והשבות אל לבבך בכל הגוים פי' ליתן את הקללה בכל הגוים אשר הדיחך ועי"ז ושבת עד ה' אלקיך לא לעשות תשובה מתוך דוחק רק מתוך שמחה כנ"ל:

א"י ע"ד הנ"ל שר"ת "מראה "אנכי "ניתן "לפניכם "היום "ברכה "וקללה ר"ת אור לבנה כי ברכה וקללה הכל תלוי בהליכות הלבנה ומנהיגי הדור יודעין איך לעשות הליכתה ע"ד שישראל צריכין ע"ד שקל קלא פסק בה ולכן גזר ר"ג על ר' יהושיע לבוא במקלו ובמעותיו ביהכ"פ כו' כי ר"ג הי' אז המנהיג הדור וניתן לו מדריגה זאת שידע צרכי ישראל וצורך הנהגתם ולצרכם יעשה ההנהגה של השנה:

עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא שנה שנה דהנה צריך אדם לראות להמליכו ית' כל אבריו וכל תנועה ותנועה שלו שיהי' בשביל כבודו ית' והנה כל המדות של אדם וכל תנועותיו באים ומשתלשלים מספירות עליונות וז"ש כאן שבכל המדות שיתנהג בהם יראה להכניס בהם בחי' עשירית בחי' מלכות שמים ובחי' זו נקראת שדה כי שדה הוא פרוצה באין חומה בחי' הפקר גי' שכינה וז"ש עשר תעשר את כל תבואת זרעיך כל מיני תנועותיך שהם בחי' זרע להצמיח השפע תכניס בהם בחי' עשירית בחי' מלכות הנ"ל היוצא השדה שנה שנה שמפרש הדבר שהיוצא השדה מבחי' מלכות שנקראת שדה תמשיך בחי' זו שנה שנה בכל ספירה כי ספירה גי' שנה וז"ש ז"ל במדרש ע"פ זה הה"ד בטח בה' ועשה טוב תשובה ורעה אמונה כו' כי כל זה מרומז בבחי' זו של מעשר שהיא בחי' מלכות בחי' תשוב ה' כידוע בספרים גם נקראת אמונה וז"ש שם שאמר ית' כן לדוד כי הוא הי' בבחי' מלכות וז"ש ז"ל שם בזכות ב' דברים ישראל מתחטאים לפניו

ית' בזכות מעשרות ושבת כי שבת ג"כ בחי' זו שבת אותיות תשב שאז באים לתשובה גם שבת מורה על אמונה בחידוש עולם שחידשו הוא יתברך:

שופטים

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך פי' בכל שיעורין שלך תתן לך שופטים ושוטרים ולא תקח שוחד מהיצה"ר כי לפעמים הנשמה נוגשת לעשות טוב וא"א לדחותה לגמרי מאי עושה היצה"ר שמתירא שישב ללמוד בהתמדה וכדומה מצות גדולות שמבחין היצה"ר כמ"ש חז"ל אם אבן הוא נמוח לכן מזמין לו איזה מצוה כדי שעי"ז יקרר א"ע מהתלהבות ולא יבוא לעשות דבר גדול יותר טוב כי יסבור שכבר הוא טוב בהמצוה הזאת וגם כי השוחד יעור עיני חכמים כשתבוא לאיזה חכם והוא עוצם עיניו מראות ברע ויעשה לך כבוד כי יביט על זכות המצוה שבך ולא יגלה על עוונך והכבוד יזיק לך ויסלף דברי צדיקים הגם שתשמע מהם שצריך לעשות תשובה יאמר לך היצה"ר אתה אינך צריך כיון שאתה עושה מצוה גדולה כזאת:

כי תצא למלחמה על אויביך וראית סוס ורכב עם רב ממך י"ל על כוחות הס"א וז"ש ממך שאתה בראתם ע"י עוונותיך לא תירא מהם לאמר איך אשוב על כל עוונותי המרובים וז"ש כי ה' אלקיך עמך כי אלמלא הקב"ה עזרו ואצלו ית' אין חילוק בין רב למעט וז"ש המעלך מארץ מצרים שהי' הגלות דווקא במקום ערות הארץ להעלות הנ"ק:

מי האיש אשר בנה בית חדש פי' שהתחיל להנהיג א"ע בהנהגה חדשה בעבודתו ית' ולא חנכו שלא גמרו כמו שעושין חנוכת הבית אחר גמר ולך ושוב כו' כי המתחיל במצוה אומרים לו גמור ומוכרח להתגלגל כמה פעמים לגמור מה שהתחיל וז"ש פן ימות כו' ואיש אחר יחנכנו פי' שיהי' מוכרח להיות איש אחר כדי לחנכו:

כי תצא

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו כו' נקדים מה שפי' הרב הקדוש אדמו"ר מוה' אלימלך זצ"ל ע"פ ומטה האלקים בידי כי שם אלקים מורה על בחי' גבורה ומשפט כמ"ש אלקים נצב בעדת אל בקרב אלקים ישפוט ויש כח ביד הצדיק להטות הדינים לבל ישלטו על ישראל ח"ו רק לכל אשר יחפץ יטנו ומטה הדינים על שונאי ישראל וז"ש ומטה האלקים להטות הדינים והגבורות משם אלקים בידי זאת נתן ית' בידי להטותם כחפצו ודפח"ח ולהבין דבריו הקדושים ע"י מה יש כח זה ביד האדם כי הנה כתיב ויפח באפיו נשמת חיים ומאן דנפח כו' שהנשמה הוא חלק אלקי כביכול והחלק הזה משתוקק בטבעו תמיד למקורו ושרשו לדבק חלק זה במקור המקורות ושורש כל החלקי נשמות ישראל רק שנתן ית' באדם היצה"ר הוא רוצה להקטין ולמעט ולהאביד ח"ו זה

החלק אלקי ורוצה לשרשו מארץ חיים ח"ו ומסיתו תמיד להניח מלדבק במקור שרשו ע"י עבודתו ית' רק לילך אחרי תאוות ושאר עבירות שהם מסכים המבדילים מלדבק זה החלק אלקי בשרשו ומקורו ואמר ית' ראה נתתי לפניך את החיים כו' הטוב והרע נתתי לפניך ובחרת בחיים ולתכלית זה ברא ית' יצה"ר כדי שכשאדם יכניע אותו ולא ישמע לפתויו ולא ילך אחר עצתו רק יקיים ובחרת בחיים בזה יכוף את בחי' כח צד שמאל תחת הימין כי כח היצ"ט בימין ולכן תיבת ימין ותיבת ישר פי' א' להם בל"א כי כח היצ"ט שמפתה את האדם לילך בדרכי יושר שורה בימין וכח היצה"ר שורה בשמאל ובזה פי' אבי הרב הצדיק זלה"ה ויט שכמו לסבול שמטה צדו ושכמו של שמאל לסבול ויהי' למס עובד לימין שיהי' הממשלה להיצ"ט שהוא מבחי' צד ימין והיצה"ר שבשמאל יהי' סובל ומוכנע תחתיו ודפח"ח וכשאדם עושה כן והאדם הוא עולם קטן וכמו שהוא מגביר כח הימין כן עד"ז מגביר כח החסד שהוא מבחי' ימין על הגבורות שמצד שמאל וממשיך חסדים לכנס"י מבחי' ימין וכמו שהוא מגביר כח ימין היצ"ט על השמאל כנ"ל ע"י שמקיים רגזו ואל תחטאו ומתגבר על היצה"ר כן פועל שיהי' התגברות החסדים שמצד ימין בבחי' רוגז וגבורות בחי' כי גבר עלינו חסדו שמגודל החסד שיעשה ית' עמנו יהי' רוגז וגבורה על שונאינו המצירים אותנו ומעכבים אותנו מלעבדו ית' כמ"ש ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה יריע אף יצריח על אויביו יתגבר ויצא ה' ונלחם בגוים ונכנעים כל כוחות הס"א תחת צד הקדושה וזה פי' כי תצא למלחמה על אויביך הידוע שאין אויב כיצה"ר ואין מלחמה כמלחמתו וע"י המלחמ' הזאת תפעול ותגרום שיתן לך ית' בחי' הדינים והגבורות להטותם כפי רצונך לאוה"ע ושונאי ישראל כנ"ל וז"ש ונתנו ה' אלקיך בידך שיתן לך ה' את בחי' אלקיך מורה דין כנ"ל שיהי' בידך להטותם כפי שתחפוץ כנ"ל בפי' ומטה האלקים בידי ושבית שביו קאי על ה' כביכול כי יש נשמות הנעשקות תחת כח הס"א ח"ו וכל נשמה הוא חלק אלקי כביכול כנ"ל נמצא כביכול זה החלק אלקי שבוי אצלם וע"י המלחמה הנ"ל שתכניע כח הס"א תחזור את נשמות הקדושות הנעשקות אלו שנשבו תחת יד כח הס"א וז"ש ושבית שביו של ה' ית' ואז תתן לבך ומחשבתך על גלות השכינה כביכול וז"ש וראית בשבי' אשת יפת תואר השכינה הקדושה וחשקת בה שתחשוק מאוד בה להוציאה מגלותה ולקחת לך לאשה שתהי' רק לך לבדך ולא ילכו השפעות מהשכינה הקדושה ח"ו לס"א ולאוה"ע רק לבנ"י הקדושים **א**"י כי הנה זה החלק אלקי שנתן ית' באדם זה הנקרא אלקיך שכ"א ואחד מישראל החלק אלקי שלו נקרא אצלו אלקיך וע"י המלחמה הנ"ל יתן ה' שיהי' החלק אלקי שנקרא אלקיך יהי' בידך ולא ח"ו תחת יד ס"א וקליפות כמ"ש ה' לא יעזבנו בידו והצדיקים

לבם ברשותם והרשעים להיפך הם ברשות התאוות ושבית שביו ר"ת של "ואלה "שמות "בני "ישראל הוא שביו כי הנה נפש חי' הוא שמו ששמו של אדם מורה על בחי' חלק אלקי הנשמה שבו וכשהיו ישראל בגלות נאמר ואלה שמות בנ"י הבאים מצרימה בגלות שאז גברה כח הס"א במצרים ונפלו בחי' הנשמות בנ"י שהם בחי' הנשמה בגלות עד שהוציאם ית' וז"ש כאן ושבית שביו ר"ת "ואלה "שמות "בני "ישראל אלו השמות תקח מהם והרב הקדוש מרימנאב זצ"ל אמר שיש לכל אדם שם בקדושה ולהבדיל כו' שמו בטומאה וס"א וצריך הצדיק לעבוד ע"ז ויבקש מהשי"ת שיודיע לו איזה שם שיש לו בס"א ויחזיר גם זה השם לקדושה וי"ל עד"ז ושבית שביו ר"ת "ואלה "שמות "בני "ישראל שהשם שיש לך בקליפה ג"כ תחזיר לקדושה וראית בשבי' אשת יפת תאר ר"ת "אדני "שפתי "תפתח "פי "יגיד "תהלתך שתראה שהתפילה שלך ח"ו בשבי' וחשקת בה להוציאה משם ולקחת לך לאשה לך לבדך ואין לזרים אתך וגם י"ל ושבית שביו שתשוב כ"כ בתשובה עד שכביכול ית' ישוב ויאמר ואשר הריעותי כמ"ש במ"א:

כי תצא למלחמה על אויביך כו' הנה כתיב ויצא ה' ונלחם בגוים וענין המלחמה כי כתיב ואתה מחי' את כולם ובלעדי חיותו י"ת הי' הכל אפס ותוהו ואפי' הס"א יש להם רק חיות מבחי' מהקדושה שנבלע בתוכם כשי"ת יקח את שלו ישארו אפס ותוהו וז"ש ויצא ה' שיצא ה' מהם הם הנ"ק משם הוי' וזהו יהי' ונלחם בגוים ע"ד געת גוים אבדת רשע כו' ראשית גוים עמלק כו' וכתיב קודש ישראל לה' ראשית תבואתו כו' ע"ד הנ"ל שעמלק יש לו אחיזה בהראשית בהנ"ק השייכין לישראל ועמלק הוא ראשית גוים שיש לו אחיזה גדולה בהקדושה עליונה בבחי' ראשית שמשורש הוא בשורש אחד עם הטוב רק ואחריתו עדי אובד שהפריד הענף של השורש וכשי"ת יקח הקדושה יאבד חיותו וז"ש כאן כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך כו' שמלחמה שלנו עמהם ע"י שאנו מחזיקין באמונה זאת כנ"ל ואמר ונתנו שהאויב בחי' הס"א יהי' מוכרח לחזור ליתן כל הנ"ק מבחי' הקדושה האלקות חיל בלע ויקיאנו ומבטנו כו' וז"ש שיתן את ה' אלקיך בחי' האלקות שבתוכו יתן בידך כו' וראית בשבי' אשת יפת תואר ע"ד אמרם ז"ל בכ"מ שגלו ישראל שכינה גלתה עמהם כביכול לשבי' וזהו חיות גדול לאוה"ע וס"א ועי"ז יונקים כל השפע וכשי"ת יקח את שלו כנ"ל ויקח השכינה מגלות ע"י שיפדה אותנו אז יתבטלו הס"א וזהו ע"י אתערותא שלנו וז"ש ולקחת את האשת יפת תואר לאשה כמ"ש וחשקת בה כו' ובכתה את אבי' ואת אמה זהו מחמת גודל אהבה כביכול כדרך אב ואם שלא ראו א' מבניהם שנים רבות ואחר כך רואים אותו בוכים מרוב שמחה והוא בוכה עמהם וז"ש ובכתה את כו' שתבכה עם אבי' ואמה והנה אז יתוקן פגם הלבנה

וירח הלבנה ע"ד ויקרא אלקים לאור יום וז"ש ובכתה את כו' ירח ימים כי הימים נמנים לחמה שס"ה ימות החמה ואז תהי' אור לבנה כחמה והנה י"ת אומר לנו פתחו לי פתח כחודה של מחט בתשובה ואני אפתח כו' כמ"ש שובו אלי ואשובה אליכם והנה ענין התשובה הוא ע"ד והשיב את הגזילה כי ע"י החטאים מורידים נ"ק בתוך הקליפות וע"י התשובה מחזירים אותם למקומם ואע"פ שלפי זה למה יתן י"ת שכר לבע"ת עד שיהי' גדולים מצדיקים גמורים וזדונות יחשבו כזכיות כיון שהאדם לא עשה כלום טובה בזה רק החזיר מה שגזל ופרע חובתו עכ"ז י"ת חשוב אצלו כאילו עשה האדם דבר חדש כמ"ש ולך ה' החסד כי אתם תשלם לאיש כמעשיהו כאילו עשה דבר חדש וז"ש אני לדודי מחזיר הנ"ק למקורם ועי"ז ודודי לי נלחם בשבילינו כמ"ש ויצא ה' ונלחם בגוים ע"י הפתח שפתחתי בתשובה כמו שנתנו הקדמונים סימן שר"ת "אני "לדודי "ודודי "לי הוא אלול שאז צריך לתקן הכל בתשובה קודם בא יום הדין ועי"ז יבוא הגואל ב"ב אמן:

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגיך כו' ע"פ מה שפי' ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם שבונה ירושלים ה' ובמה בונה אותה בימינו ע"י הימים שלנו שבכל יום כשאדם עובד אותו י"ת הכל לפי מעשיו בונה את ירושלים ובהמ"ק יש בונה ביום אחד שורה שלימה ויש מניח למשל לבינה אחת כן בונה האדם מישראל שעובד ה' בכל יום עד שיהי' נבנה בשלימות ב"ב וכן שמעתי מהרב הקדוש מוה' אלימלך זצ"ל שכשעשה עליות נשמה ראה שנושאים את כלי הבהמ"ק ואמרו לו שהם אותם הכלים שהוציא הוא מהגלות ופ"א אמר שנפלה בית טומאה א' בצורה גדול' מאוד ובכל יום עולים אלפי אלפים בעלי מלאכות בנאים ולבנות החומה אבל יש לי שומר טוב שכשהרב מוה' יעקב יצחק מלאנצהוט מתפלל תפילת י"ח מתפילת מנחה מפיל כל מה שבונים והבנתי דבריו הקדושים שמפיל זה ע"י שע"י תפילתו בונה חומות ירושלים ובהמ"ק ולפי ערך שבונה חומות ירושלים לפי ערך זה מפיל בהבית הזה של טומאה כי כשזה קם זה נופל וז"ש כי תבנה בית חדש כנ"ל שהאדם בונה הבהמ"ק שיתחדש לע"ל ב"ב וצותה לנו התוה"ק שכשאתה עוסק בבנין הקדוש ועשית מעקה לגגיך לגג ועלי' שלך שתעלה בחכמה ושכליות לעולמות עליונים לבנות הבנין הקדוש תראה שתעשה מעקה וגדר סביב בעבודתך זאת שלא יתראה עבודתך ותסתיר מעשך ולבך רק עבודתיך יהי' בפנימיות לבך והצנע לכת עם ה' אלקיך ואמר כי יפול הנופל ממנו פי' מי שאינו דבוק בעבודתו י"ת כראוי יפול עי"ז שתראה צדקתך לבריות וזה בכמה בחי' יש כשיראה אותך פעם כשאינך בבחי' העליונה המדריגה המעולה ועי"ז יאמר עליך שכל עבודתיך בבחי' העליונה הוא שקר ופניות ויש שיתלוצץ עליך על הנהגת דרכי טובך וחסידותיך ויש

שיחלוק עליך מחמת שלא יבין מדריגותיך יאמר שא"א בלי פניות וכדומה ויש כשיראה אותך במעשיך בגלוי ויחזיק אותך יותר ממדריגותך בכל אלו הבחי' וכיוצא יהי' כי יפול הנופל ולכן לא תראה מעשיך בעסקך בבנין בהמ"ק כנ"ל רק תעשה מעקה כנ"ל ומצינו שאמרו רז"ל שלעתיד יהי' יורד משמים בהמ"ק בנין בנוי בשלימות ולהבין למה זה יהי' יורד בנוי ולא ישלח י"ת מלאכים לעוה"ז לבנות כאן רק הדבר שכביכול י"ת בונה ירושלים בבחי' הזאת בהסתר מאוד משום מלאך ושרף רק עין לא ראתה אלקים זולתיך ודבר זה א"א לאומרו רק שמצינו בכתוב בונה ירושלים ה' נוכל לשער שכביכול כך הוא בונה בהסתר מאוד מאוד כנ"ל עין לא ראתה וא"א לשער גודל מעלות קדושת ירושלים ובהמ"ק שלעתיד שיהי' בלי שיעור וערך ומכל שורה ושורה של הבנין ומכל לבינה ולבינה יתנוצץ ויאיר אור המצוה שנבנה עי"ז ויתנוצץ ויאיר בכ"א אותיות אנכי ה' אלקיך ויהי' מתנוצץ מהם אמונת אלקי עולם ית"ש ואמר אח"כ לא תזרע כרמך כלאים קאי על הנ"ל שלא תראה מעשיך לבריות ועי"ז לא תזרע כרמך כרם ה' צבאות כלאים משא"כ אם תראה מעשיך ח"ו לבריות אולי תפול ח"ו בפניות ויהי' הכרם כלאים מעורב ח"ו מטו"ר.

א"י מעקה גי' יראה עה"כ כי עליות האדם צריך להיות ע"י בחי' יראה וזה השער לה' כמ"ש בזוה"ק שבזאת בחי' יראה יבוא אל הקודש ושע"כ נקרא עומ"ש כתורא דיהבין עלי' עול בקדמיתא כ ' וז"ש הכתוב כאן כי תבנה בית חדש כנ"ל ע"י עבודתיך ועשית מעקה לגגיך לעלי' שלך צריך בחי' יראה דאל"כ יפול הנופל ממנו וע"ד שפי' אבי הרב הצדיק ז"ל שוא לכם משכימי קום כו' שמשכימין הקום ועשה ומאחרי שבת השב ואל תעשה מאחרים ומניחים אותו אחר הקום ועשה לא כן צריך להיות רק כן יתן לידידו שינה ע"ד שפי' רש"י ע"פ אני ישינה מן העבירות שמתחילה יהי' עבודתו שיהי' לו שינה ומניעה מעבירות ואחר כך יוליד מעש"ט.

והי' בהניח ה' אלקיך לך מכל אויביך מסביב תמחה את זכר עמלק כו' במדרש אין עשו נופל אלא ביד בניו של רחל ולכן אמר משה ליהושיע שהוא מזרע של יוסף בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק יביא מי שאמר את האלקים אני ירא ויפרע ממי שנאמר בו ולא ירא אלקים ויוסף נקרא נער ועשו נק' קטן כמ"ש כי קטן נתתיך כו' הנה אנו אומרים אליו י"ת השיבינו ה' אליך ונשובה וה' י"ת אומר שובו אלי ואשובה אליכם והנה קוב"ה ואורייתא וישראל אינון חד ונמצא שאין הפרש בין דיבורו י"ת ובין דיבורינו כי ב' הבחי' נעשו כא' בלי הפרש זמן כמ"ש ז"ל שאומר י"ת פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כו' ותיכף ומיד כשיש רק בלבו של אדם לשוב אליו י"ת ופותח בזה פתח

כחודו של מחט תיכף אומר י"ת ואשובה אליכם רק באמת אף שכבר נפתחו לו שערי תשובה אבל יש עוד שע"ת גבוהים עוד יותר מאלו שנפתחו לו וצריך עוד לצעוק יותר השיבינו ה' אליך ונשובה וכשמתחיל בזה נקודה קטנה לשוב יותר מקודם תיכף אמר לו י"ת ואשוב' אליכם ופותח לו עוד יותר גבוהים שע"ת כן כמה פעמים בכמה בחי' אך זאת יזכור האדם שאף שנפתחו לו שע"ת לא יאמר כחי ועוצם ידי עשה לי זה רק ידע שהכל מה' י"ת והנה תשובתו י"ת כביכול הוא ע"ד שאמרו רז"ל שהקב"ה מתחרט על בריאת יצה"ר ואומר ואשר הריעותי במה שבראתי היצה"ר וזהו משל לא' שרואה את בנו מיצר מאוד על דבר שעשה ואביו גרם זה בצד מה אף שכוונתו הי' לטובת בנו רק שמצד מיעוט שכל בנו נפל הדבר וגרם לא טוב אומר האב מה עשיתי שגרמתי כ"כ צער לבני וכביכול כן י"ת כשרואה תשובת האדם שמתחרט מאוד ומצטער על מעשיו שעשה שלא כהוגן אומר י"ת ואשר הריעותי כביכול שגרמתי כ"כ צער לבני ואז כשאומר י"ת כן נתמעט כח היצה"ר מאוד מאוד וכל כוחות הס"א שנעשו ע"י העבירות מתבטלים וז"ש כי תצא למלחמה על אויביך היצה"ר כנ"ל ול"א כי תלחם רק כי תצא שתיכף ומיד ביציאה למלחמה בזה תיכף עזרו י"ת ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו שהיא בחי' ב' תשובות הנ"ל ושבית בחי' ב' תשובת האדם כנ"ל שביו בחי' תשובתו י"ת כביכול כנ"ל והזהיר הכתוב פן ואולי אח"כ וראית בשבי' אשת יפת תואר שתראה א"ע מתואר ומהודר שתאמר כחי ועוצם ידי גרם לי לבוא לשע"ת והזהיר הכתוב בכל ענין לנוול ולמאס בחי' זאת מה שאתה רואה עצמך מתואר ומהודר כמובן ע"פ פשוטו כפי' רש"י לנוול ולמאס אשת יפת תאר כן הוא לענינינו הנ"ל והנה מצינו שקראו י"ת ליעקב אל וכן לעתיד יהי' ישראל נקראי' בשם זה כי כתיב ויעקב איש תם יושב אוהלים שהי' מתמם ומחבר ב' בחי' אוהלים של אברהם ושל יצחק שהם בחי' חו"ג הי' מחבר שיתכללו הגבורות בחסדים ושיהי' החסדים בהתגברות בחי' כי גבר עלינו חסדו ויאמר י"ת וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון וכדאי אטיב לו ואחון אותו אף שאין מגיע לו ע"פ הדין וזהו בחי' שערא דדיקנא קשישין לאכפייא דינא כנ"ל שהגם שאין מגיע לו ע"פ הדין מתגברים החסדים מי"ג מדה"ר ומגודל התגברות החסדים עלינו יורדים גבורות ודינים גדולים על שונאיני ולכן קרא י"ת ליעקב אל כי שם אל מורה על התחברות ויחוד הנ"ל החו"ג כי שם אל מורה על חסד כמ"ש חסד אל כל היום ועכ"ז מורה על גבורות ודינים כי אל לשון חוזק וגבורה מלשון אילי הארץ וז"ש משוך חסדך ליודעיך אל קנא ונוקם ליודעך פי' לשון חיבור ויחוד שמחברי' שם של אל שהוא חסד עם בחי' קנא ונוקם ע"ד הנ"ל וכן הי' בים ובסיני שהי' לנו חסדים גדולים ומשם ירדה שנאה לאוה"ע וזה מוהר

לנו שהמבחין והנסיון אם התחיל האדם בעבודתו י"ת המבחן הוא אם מקיים תכלית שנאה שנאתים לאויבים כו' כי אוהבי ה' שנאו רע כי תיכף בהתחלת נתינות התורה מחמת אהבתו לישראל ירדה שנאה לאוה"ע ולכן מצינו שאל ר"ת "אש "להבה מורה על מ"ש הכתוב והי' בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשיו לקש וז"ש והי' בהניח ה' אלקיך לך מכל אויבך מסביב מכוחות הס"א והיצה"ר תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח שתקיים תכלית שנאה שנאתים כנ"ל וזהו מרמז לנו המדרש הנ"ל כי יוסף גי' קנאה והתגבר על יצרו ופעל בזה גבירות התגברות החסדים משם של ר"ת "אש "להבה כנ"ל בחי' אל קנא ונוקם וז"ש יבוא מי שאמר את האלקי' אני ירא בחי' יראה בחי' גבורה וז"ש במדרש שיוסף נקרא נער גי' ש"ך דינים שממשיך הדינים על שונאי ישראל ועל ישראל חסד גדול.

כי תבוא

ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך אשר כו' ושמת בטנא והלכת כו' הנה לראות עיניני שהאילן יש לו "שורש "וענפים "ועלין "ופירות והר"ת מהם שפע שהכל נשפע מאתו ית' בד"ז כמ"ש במ"א והתכלית מכל האילן הוא הפרי שזהו החלק מהמבחר והנה המבחר מכל דבר נקרא ראשית והנה אנו רואין פלא גדול שהנשמה הוא רוחניות עליון ונקשרת בגוף הגשמיי עפר מן האדמה שהוא היפך הנשמה וטבעו לתאות עוה"ז היפך הנשמה שמשתוקקת למעלה והפלא עוד יותר שמתקשרים יחד ע"י אכילה שהיא דבר גשמיי ואיך תתקשר הנשמה להגוף ע"י דבר גשמיי רק שבאמת יש גם בכל האוכלים גשמיים רוחניות שמלובש בתוך הגשמיות של המאכל ובזה פי' מזון וצדה השביע לנפשינו שיש רוחניות מלובש וניצד בגשמיות המאכל וכשאדם אוכל אז נכנס בתוכו גשמיות המאכל ורוחניותו והגוף נהנה מגשמיות המאכל והנשמה מרוחניות המאכל ועל ידי זה מתקשרים וזה שאמר מזון וצידה השביע לנפשינו מזון הגשמיי וצידה הרוחני הניצד ומלובש בתוכו ולכן השביע לנפשינו שגם הנשמה שבע מהמאכל ע"י שיש רוחניות בתוכו והנה אמרו ז"ל שאין לתינוק דעת עד שיטעום טעם דגן וכן אמרו עוד אין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן ולהבין דבריהם כי אותיות התוה"ק בחי' דעת של כל הנבראים ויצורים ונעשי' ולכן משה שקיבל התורה הי' דעת של כל ישראל כמ"ש בספרים והנה ית' ברא הכל באותיות התורה כנ"ל שיש בתוך המאכלים ג"כ דבר רוחני מאותיות התורה שנברא בו ולכן פרי האדמה גי' משה לרמוז שהדעת שהי' משה כולל דעת זה הוא בפרי האדמה הנאכלים ולכן הנשמה נזון מהם ולכן אין בתינוק דעת עד שיטעום טעם דגן שהוא פרי האדמה וכשיש בו דעת

יודע לקרות או"א רמזו בזה כי יש בעולמות עליונים מדת חו"ב נקראים או"א ויש בחי' דעת וע"י דעת יכולין לבוא לבחי' חו"ב והנה אמרו ז"ל בראשית נמי מאמר הוא ולהבין א"כ למה לא נכתב בו ויאמר רק מחמת שהוא הבחי' העליונה מכל הבחי' שהוא בחי' הממוצע בין הבריאה לקודם הבריאה ועדיין הוא בבחי' אין שאין עדיין התגלות הבריאה ולכן אין שייך לכתוב בו ויאמר אף שמאמר הוא שבו התחיל התגלות הבריאה מ"מ א"א לכתוב ויאמר שמורה על התגלו' והנה הבריא' הי' ע"י י"ג מדה"ר כמ"ש כשאמר יתב' לברוא העולם וכי למגנא אנא נקרא רחום וחנון וא"כ השם הראשון שהוא אל ית' שהוא ראשית הממוצע הנ"ל ומצות בכורים שהוא מהראשית מרמז בחי' העליונה הנ"ל ולכן בראשית ר"ת "ראה "אדם "תאינה "שביכרה "בכורים "יביאנה וביכורים עה"כ גי' ? ט"פ אל שממשיך משם אל שהיא בחי' הראשונה מי"ג מדה"ר ומבחי' העליונה מי' מדות שממשיך לכל הט' מדות וז"ש ולקחת מראשית להמשיך מראשית הנ"ל וכ"ז יכול להמשיך ע"י שיסתכל שהכל ממנו ית' וית' מחי' כולם בנ"ק שבתוך כל הדברים ובאכילתו יעל' הנ"ק שבמאכלים שהוא המבחר והראשית שבהם וז"ש ולקחת מראשית כל פרי האדמה כנ"ל הדעת שבהם שגי' משה ובפרט בא"י דאוירא דא"י מחכים שהיא ארץ הקדושה ויש שם קדושה הרבה בארץ וכשיאכל מפרותי' יעלה הנ"ק כנ"ל וז"ש מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך אשר ה' אלקיך נותן לך ושמת בטנא ר"ת "טעמים "נקודות "אותיות שתעלה הנ"ק לשורשם בחי' טעמים נקודות אותיות שבה נברא הכל כנ"ל וגם רומז לשעבד האדם תיכף בימי בחרותו את כוחות הגשמיות מהאדמה שנברא ממנה שממנה בא לו תאוות גשמיות וז"ש ולקחת מראשית כו' אשר תביא מארצך כו' והנחתו לפני ה' אלקיך והשתחוית לפני ה' אלקיך לשעבד הכל לו ית':

ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך ע"ד שפי' אבי הגאון ז"ל ע"פ שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת כו' שמקדים הקום ועשה טוב קודם השב ואל תעשה להיות סור מרע רק צריך להיות בדרך נכון להיות סור מרע קודם ויפרוש מתאוות וארציות קודם וזה שאמר כן יתן לידידו שינה ע"ד שפי' ז"ל ע"פ אני ישנה ולבי ער אני ישנה מן העבירות וז"ש כאן העצה שתקח קודם ותחלה לראשית כל פרי האדמה רומז לפרי המצות תחלה לזה תביא ותקח אשר תביא מארצך שתביא זאת לפניו מה שאתה סור מרע ופירש מתאוות וארציות לשמו ית' ובסוף אומר השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל לברכם בהשפעות טובות ושיוכלו לבוא ע"י סיוע מאתו ית' לבחי' ועשה טוב בשלימות גמור כיון שקיימו וקבלו לסור מרע יסייעם ית' לו עשה טוב:

"**השקיפה** "ממעון "קדשך (מן השמים) ר"ת הוא השם הק"ם השם הכתוב על ולעבדו בוהי' אם שמוע והוא ג"כ ר"ת "משני "קצות "הכפורת דהנה יש ג' מלואי אהי' וד' מלואי הוי' ונקראים שבע מרגלאין שהם השמות שנקרא ית' בבריאות העולם כי כשעלה במחשבה להבראות נקרא שמו ית' אהי' שאמר אברא נבראים ואהי' להם לאלקי והוי' נקרא שמו ית' כשהי' מהוה כל הויות והנה המילוי של השמות מורה על התפשטות הקדושה מאותיו' השמות להמילוי ג"כ וע"י שמות אלו במילואם נתפשטה הקדושה בעולם ולכן כתוב בכוונת שבשב' יכוון בז' ברכות בכל ברכה לא' ממילוי אלו השמות כי בשבת שניתוסף נשמה יתירה לאדם מתפשטות הקדושה בעולם וע"י השמות אלו בא שלימות לכל הנבראים ולכן כתיב רפאות תהי' לשריך רפאות גי' השמו' הנ"ל כי רפואה כוללת כל מיני טובות שצריך להשלימות כי החולי נקרא קצירי על שאין לו השפעות מבחי' ארוך שהוא עולם עליון נקרא ארוך משם באים השפעות ארוכה ומרפא ולכן נקרא ארוך שאין שיעור לטובה שנשפעים משם ולכן נקראת מדת חסד גדולה בלי שיעור וכן שמים וארץ גי' השמות אלו במילואן כי על ידם הוא התגלות בריאת שמים וארץ שנתפשטת הקדושה בהם וגם עתה אנו צריכים השפע ע"י מלואי' השמות אלו וצריך לעורר מחתא לעילא בכל היוד מדות ולהמשיך בכל היוד מדות מעילא לתתא ולכן כפורת גי' המרגלאין אלו ועוד ה"כ מרמז על יו"ד מתתא לעילא ויו"ד מעילא לתת' וע"ד הנ"ל הפי' ודברתי אתך מעל הכפורת כי דבור הי' בחי' התגלות כי אין אדם יודע מה ברצון חבירו רק ע"י הדיבור וז"ש ההתגלות שהוא בחי' דיבור הוא מעל הכפורת כנ"ל ב' שמות וה"כ מורה כנ"ל וז"ש בין פורת יוסף כי הי' בחי' צדיק שע"י נשפע השפע הנ"ל וז"ש מרגליות טובה הי' תלוי' בצווארו של א"א ע"ה רומז למרגלין הנ"ל וכל חולה נתרפא משם ואברהם הי' זוכה לשפע מהם כי הוא הי' הראשון שגילה אלקותו ית' בעולם בחי' מילוי השמות הנ"ל ואלו השמות משפיעים לנו טובות והתגברות החסדים שכל האומות יראו מאתנו וז"ש בשבעה דרכים ינוסו לפניך בחי' שבעה שמות הנ"ל עי"ז יפול יראה ופחד עליהם וז"ש השקיפה ממעון עה"כ גי' כפורת שמורה על השמות שע"י ההשגחה עלינו לטוב' וי"ל זהו רמז הכתוב אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת שאלו השמות קרא עצמו ית' כדי שנוכל לפארו ולהללו העצמותו ית' לית מחשבה תפיסה בי' ואיך הי' יכולים להללו רק ע"י התגלות השמות הנ"ל גם הק"ם גי' ג"פ אל אהי"ה עה"כ שהם שמות שבראשית כנ"ל בשם אל וכן שם אהו"ה גושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא והם בכ"א מג"ר וג"פ שמות הנ"ל עה"כ גי' הק"ם מורה כנ"ל:

הנה ידוע שהקללות שבתוכחה יש בהם רמזים על טובות רבות לישראל ונ"ל לרמוז ג"כ בפי' הפסוק ידבק ה' בך את הדבר עד כלותו אותך מעל האדמה אשר אתה בא כמה לרשתה שהטובה הגנוז בה הוא כי כתיב דבר אתה למען תצדק כי האדם צריך להתנצל לפניו ית' ע"ד שאמרו ז"ל גלוי וידוע לפניך שרצונינו לעשות רצונך ומי מעכב השאור שבעיסה ושיעבוד מלכיות יה"ר שתכניעם כו' וכן אמר אליהו ואתה הסיבות את לבם אחורנית וכן כתיב למה תתענו ה' מדרכך תקשיח לבנו מיראתך הגם שידע הנביא שית' רוצה שנלך בדרכיו רק עכ"ז אמר כן והתנצל שרצונינו לעשות רצונך ומזה יש לו ית' תענוג ומצוה ספר אתה למען תצדק כנ"ל שרצונינו לעשות רצונך ומבקשים אנו מאתך ית' שתעשה את אשר בחוקיך נלך כי הגם שהבחירה ניתנה לאדם עכ"ז בידו ית' להטות לבבינו לאהבה וליראה את שמו ע"ד שביקש ד"ה ע"ה לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי ואנו מבקשים השיבינו אבינו לתורתך כו' ונן עניני תפילות עד"ז והאדם צריך להתפלל עד"ז תמיד בכל עת ובכל שעה עד שיהי' מעורר רחמנותו ית' ע"ע שיהי' עת רצון לפניו ית' לשמוע תפילה אליו ולא יהי' נסוג אחור מלהתפלל ע"ז תמיד לא יהי' עיף ויגע ולא ינוח מלהתפלל עד שימצא עת רצון ע"ד שפי' הרב הקדוש מוה' אלימלך ז"ל וכבר צווח אנא השם ונשמע קולו ביריחו שצריך לצווח זמן רב עד שישמע קולו לפניו ית' להיות לריח ניחוח לפניו ית' כביכול כדרך המפתה את אחד לאיזה דבר שמדבר יום יום עד שמוצא עת שמתפתה אליו ובאמת גם זה הדיבור שמדבר האדם כן לפניו ית' זה בעצמו ג"כ בעזרתו ית' שהוא ית' מדבק ושולח את הדיבורים אלו בפיו וז"ש ידבק ה' בך את הדבר פי' שישלח וידבק בך הדבר פי' דברים טובים עד כלותו אותך לשון כלתה נפשי תשוקה שיחשוק אותך ע"ד כי באבותיך חשק ה' כו' מעל האדמה כו' פי' הגם שאתה על אדמה שפילה ע"י הדיבור הנ"ל יחשוק אותך ית' ויעשה את אשר בדרכיו תלך:

ואכלת בשר בניך ובנותיך אשר נתן לך ה' כו' האיש הרך בך והענוג מאוד תרע עינו באחיו ובאשת חיקו וביתר בניו אשר יותר מתת לאחד מהם מבשר בניו אשר יאכל כו' הפי' שתאכל כדי שיהי' לך כח להוליד בני' ולגדלם וזהו באיש פשוט והרך בך והענוג מאוד זה אינו מתענג כ"כ מאכילה רק ממה שיש לו רעים ואהובים ואשה ובנים ומשפיע להם כל צרכיהם מזה יש לו תענוג יותר מאכילתו וז"ש הרך בך והענוג מאוד תרע עינו תרע לשון ריעות באחיו ואשת חיקו וביתר בניו אשר יותיר שמתענג בזה שיש לו בנים טובים להותיר אחריו וגם מתענג ממה שמשפיע להם וז"ש מתת לאחד מהם בכ"ז מתענג

יותר מבשר בניו כו' כנ"ל בענין אכילתו כדי שיהי' בשר לבני' שיוליד כנ"ל באיש פשוט רק ביתר מדרגה כנ"ל:

ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אליהם אתם ראיתם את כל אשר עשה ה' לעיניכם באמ"צ במדרש הה"ד בני אם תקח אמרי כו' משל לבנו של מלך אמר לאביו סיימנו בעולם שאני בנך אמר לבוש פרפוריא דידי כו' כך ישראל כשיצאו ממצרים הי' הענן הולך לפניהם ועשן המערכה ועשן הקטורת עולה והי' שני זקוקין דינור יוצאין מבין שני בדי ארון והורגין נחשים ועקרבי' והי' אוה"ע אומרים כו' אין אלו אלא אלקות שכל מעשיהם באש כו' הנה ית' גאל אותנו ממצרים בשמותיו היוצאים מפסוקים ויסע ויבוא ויט שהם ע"ב שמות והי' לנו חסד גוול חסד גי' ע"ב ולאוה"ע הי' בחי' גבורה בחי' שופטים ודינים ע"ב סנהדרין דהיינו ע' סנהדרין וב' סופרים הדיינים היושבים לפניהם א' מימין וא' משמאל ונגד זה ציינו המקובלים השם הוי' בכ"ד עיינין וי"ל שזהו בחי' כ"ג סנהדרי קטנה עה"כ ועל כ"א מכ"ד עיינין יש ג' תגין והם יחד ע"ב תגין נגד סנהדרי גדולה כנ"ל וע"ב תגין וכ"ד עיינין הם יחד צ"ו ולהבין קצת מה שמרמזים. הוא כי אמרו ז"ל שהעומד בתפילה יתן עיניו למטה ולבו למעלה וכן אמרו ז"ל בזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים כו' פי' דבריהם הוא שהאדם צריך להסתכל תמיד על גדולתו ורוממותו ית"ש ואם אין לנו שכל להבין רוממותו ית' מצד עצמותו כביכול עכ"פ אנו מחויבים להכיר גדולתו של יוצר בראשית מפאת נפלאותיו וניסיו שבכל יום עמנו וטובותיו שבכל עת שאין שיעור וערך להם זהו ענין הסתכלות כלפי מעלה הסתכלות בלבו למעלה וז"ש בזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה על רוממותו ית' וגם צריך האדם להסתכל תמיד על שפלות האדם ובפרטות על שפלות עצמו ונגד זה יכיר חסדיו ית' שעכ"ז עושה ית' חסדים שאין שיעור עמו וז"ש שעי"ז ישעבד את לבו לאביו שבשמים ויתן עיניו למטה להסתכל על שפלותו ולבו למעלה להסתכל על רוממותו ית' וכשאדם מסתכל כן ומקיים בזה עיניך לנוכח יביטו אז ממשיך ע"ע השגחתו ית' כמ"ש כי רם ה' ושפל יראה כנ"ל ואני את דכא אמרו ז"ל שאתי דכא שמגביהו ית' בהשגחתו ית' כי כתיב אל ישוב דך נכלם רק מגביהו ית' ומה שהי' דך מקודם נעשה ושמתי כ"ד כ"ד שמשותיך ומנכלם נעשה נמלך כממליך אותו ית' וזה ענין הכ"ד עיינין מרמזים ע"ז שכשאדם אצל עצמו דך אז משגיח ית' עליו בהשגחתו הנפלאה בחסדו כנ"ל שהכ"ד עיינין יש עליהם תגין כמנין חסד ועל שונאיו נעשה מהם דינים לפרע כנ"ל והתגין והעיינין שהם נגד סנהדרי גדולה וקטנה כנ"ל גי' צו גי' יפ"ה עה"כ וכתיב הנך יפה רעיתי שאותיות הנך אין להם זיווג באותיות א"ב כידוע שמרמזים על

יחודו ית' עם כנס"י ומשגיח עליהם בהעיינין הנ"ל לעשות עמהם חסד ששניהם העיינין ותגין גי' יפה וז"ש הנך יפה עיניך יונים מרמז על ענין העיינין הנ"ל והנה את זה לעומת זה עשה אלקים וצריכים אנו ע"י מעשינו שנוציא הנ"ק גם מהקליפה שע"ז נקראת צו לעומת הקדושה וח"ו ע"י חטא האדם הוא להיפך ששפחה תירש גבירתה ומפיל גם את צו שבקדושה והבטיחנו ית' אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך קבץ גי' ב"פ צו שיקבץ ית' את הנ"ק אף מצו שלעומת הקדושה בקליפה ולרמוז זה כרת ית' עמנו קצ"ב בריתות שנוציא הנ"ק גם מצו שבקליפה ונכרות ברית עמו י"ת והכל ע"י הנ"ל בפי' לבו למעלה ועיניו למטה על שפלותו ויכיר חסדיו י"ת וכן ע"ז מרמז מצות בכורי' שהי' כי תבוא אל הארץ ויהי' לך כל טוב ופן ורם לבבך ושכחת ותאמר כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה וצוה י"ת ראה תאנה שבכרה כורך עלי' גמי ר"ת "גדולים "מעשי "ה' שיכיר גדולתו י"ת מזה וטובותיו ויכניע א"ע לפניו כי זה כל הענין מפ' מקרא בכורים מתחיל בגנות ומסיים בשבח שיכיר שפלותו ויכיר חסדיו וטובתיו י"ת ובכורים א' מס' סמך ר"ת "סליחה "מחילה "כפרה כנ"ל שעי"ז ממשיך על עצמו השגחתו י"ת כמ"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים כו' ואומר י"ת אם יהי' נדחך בקצה השמים משם כו' ומוחל וסולח י"ת ואז נעשה מ"ש י"ת והייתם לי סגולה מכל העמים סגולה גי' סלח ע"י השגחתו י"ת בעיינין הנ"ל ומקבץ גם מה שלעומתן בקליפה יש בהם איזה נ"ק וזהו משעבדים את לבם לאביהם שבשמים כי יש בחי' עולם שנה נפש והקדמונים נתנו סימן עשן ר"ת כנ"ל ובכ"א יש בחי' לב שהוא העיקר כמו בבחי' שרואים בבחי' נפש שהעיקר נפש שהעיקר הלב וצריך לשעבד כ"ז לעבודתו י"ת וג"פ לב גי' צו בחי' הכ"ל שממשיך ע"ע ע"י השגחתו על שפלותו ורוממות הבורא וז"ש רז"ל במדרש הנ"ל שהי' עשן המערכה ועשן הקטורת עולה מרמז על בחי' עשן כנ"ל והי' שני זקוקין דינור כו' רומז להנ"ל שגם הנ"ק מבחי' הצד שבקליפה ג"כ נתברר וז"ש שהי' הורג נחשים ועקרבים רומז להקליפות שנתבטלו ע"י הדיבור בירור הטוב מהם והכל ע"י השגחתו י"ת בבחי' כ"ד עיינין הנ"ל שאוה"ע הם דינים והם בחי' אש ומשפט ולנו הם חסדים גדולים כי י"ת אין דן אותנו באש הדינים כי אנו בנים למקום וכתיב בתורתו לא יהי' בך מעביר בנו ובתו באש רק משגיח עלינו בעיינין הנ"ל בבחי' חסד שבהם כנ"ל הע"ב צרופים מויסע ויבוא ויט מדת חסד וז"ש בפסוק כאן אתם ראיתם את כל אשר עשה ה' לעיניכם באמ"צ פי' שעשה את השם הוי' לבחי' הנ"ל בכ"ד עיינין ובזה גאלם י"ת וז"ש עשה ה' לעיניכם בחי' עיינין עשה את השם הוי' באמ"צ ומזה הי' דינים למצרים ולנו חסדים נפלאים כנ"ל.

עוד על מדרש הנ"ל דהנה כתיב את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים כו' וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה כו' דכתיב בס' שעל כתר של מלכינו י"ת כתוב עמי ישראל לי שית' כביכול מתפאר ומכתיר א"ע בנו והכל ע"י שאנו מאמינים בני מאמינים כמ"ש בא"א ע"ה והאמין בה' ויחשבה לו צדקה כי בתחילה הי' הילוכו ודרכו בקדושה ע"י אצטגנינות גדול' שבלבו כמ"ש חז"ל שמתחילה הי' סבור שהחמה יש בה ממש והי' משתחווה לה ואח"כ לירח כו' עד שידע שאלקותו י"ת אין להשיג וזהו עיקר החכמה להשיג זה שאין להשיגו י"ת בשום חכמה רק באמונה ואמונה גדולה מחכמה שכל זמן שהוא הולך בחכמה אין יכול לילך רק עד מקום שהשגתו וחכמתו מגעת שם משא"כ כשהולך באמונה מגיע עד מקום גבוה עליון שמכתיר אותו ית"ש וז"ש והאמין בה' ויחשבה לו צדקה שחשב ית' צדקה וזכות לא"א ע"ה על האמונה יותר מחכמה שהי' מאמין מה שהוא משיג משא"כ עתה האמין על מה שלא השיג ואמונים נוצר ה' וזהו ענין חוקים שנתן לנו ית' שהוא מצות שאין להם טעם רק באמונה הגם שכתוב במדרשים ובספרים איזה טעמים עכ"ז נדע שאין זה כל טעמי המצוה כיון שהכתוב קראו חק שאין להשיג בחכמה כמ"ש אמרתי אחכמה והוא רחוקה ממנו שרחוקה מחכמה רק אמונה ולכן כתיב שכל מצוותיך אמונה שזהו כלל כל המלות וחק גי' גיהנם שכל המקיים חוקיו ניצל מגיהנם כי י"ת מפאר ומכתיר א"ע בבחי' אמונה שלנו שגבוה יותר עליונה מבחי' חכמה והאדם המחזיק א"ע בבחי' אמונה גורם שיאמר י"ת שיהי' לו לאלקים כמ"ש הוא יקראינו אבי אתה אלי צור ישועתי וז"ש את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים שאתה גורם שיאמר הוא י"ת שיהי' לך לאלקים וע"י אתערותא דלתתא שלך תפעול אתערותא דלעילא שישלח לך י"ת שתהי' מקבל עליך עומ"ש בשלימות וז"ש וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה שתהי' מקבל עליך לשמור חוקיו שהם בלא טעם כלל רק באמונה וזהו בחי' סגולה בלא טעם ולכן הוא ית' משפיע לנו מוחנותי את אשר אחון כו' אע"פ שאינו כדאי כו' כמ"ש כ"ז באר היטב במ"א שי"ת במשפט עושה צדקה ע"י שאנו שומרים חוקיו והנה המדרש הנ"ל שהתחיל בפסוק הנ"ל בני אם תקח אמרי ומצותי תצפון אתך מסיים אני נותן לכם מרב טוב כמ"ש מה רב טובך אשר צפנת ליראיך כו' בשביל שאמרו נעשה ונשמע הפי' אם תקח אמרי אמורה הנ"ל את ה' האמרת כ ' וה' האמירך כו' ומצותי תצפון אתך מצות שהטעם שלהם צפונות ואין להשיגם רק באמונה וז"ש וידעו הכל שאתם בניו כי י"ת מתפאר בנו כנ"ל ועי"ז זוכה למה רב טובך אשר צפנת צפנת גי' כתר כנ"ל שי"ת מכתיר א"ע בבחי' אמונה הנ"ל ועל כתרו כתיב עמי

ישראל וזהו שמסיים בשביל שאמרו נעשה ונשמע שקבלו עומ"ש בשלימות באמונה גמורה והקדימו נעשה לנשמע באמונתם ובזה מתפאר ומכתיר י"ת כנ"ל.

נצבים

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם כו' י"ל על התיצבותינו בר"ה כמ"ש חז"ל ויהי היום ויבואו בני אלקים להתיצב על ה' שהוא ר"ה שנצבים הכל למשפט ואז רצונו ית"ש להעלות את עמו כנס"י שיהי' במדרגות ראש כל הנבראים כמו שמצינו שאחז"ל שהמלאכים שואלין אימת ר"ה ואומר להם הקב"ה אני ואתם נלך לב"ד הגדול כמ"ש כי חוק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב הרי שאז עת וזמן שרצון השי"ת להעלות אותנו יותר מכל העולמות והמלאכים שנהי' לראש לכולם ולכן כולם מתיצבים למשפט בזמן שישראל קובעין כדי שידעו הכל שישראל הם במדריגות ראש לכולם כי מתעורר התחלת זמן הבריאה שנברא הכל בשביל ישראל כמ"ש חז"ל בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית שעלו במדריגות ראש שהם הי' ראשית להכל במחשבה שבשבילם ברא י"ת את עולמו וז"ש חז"ל נמלך הקב"ה בנשמתן של צדיקים לברוא את העולם שעלה לפניו התענוג שיקבל מעם קרובו ישראל שיפרסמו את כבוד מלכותו ובשביל תענוג זה ברא את עולמו וזהו אשת חיל עטרת בעלה כמו הכתר שהוא לבוש על הראש כן כשישראל עלו במחשבה ובא לפניו י"ת התענוג הזה נתעטר ונתלבש כביכול בזה התענוג ובשביל זה ברא את עולמו בשביל ישראל ובכל שנה כשמגיע זמן בריאות עולם שנברא בשביל ישראל מעלה אותם י"ת לבחי' ראשית ומודיע חיבתו אותם ע"י שגוזר עליהם כל גזירות טובות ומחפש בזכותם למחוק כל עוונותיהם ומעלה אותם לבחי' ראשית להיות אחרית טוב לכולן ולכן אז עת וזמן לתשובה שנפתחין שע"ת ומתחילין עשי"ת כי ענין התשובה הוא להתחרט על כל מה שעשה מעשים לא טובים ח"ו והוא רוצה שיהי' כאילו לא עשה אותם כלל רק כאילו נולד עתה מחדש ורוצה לחדש א"ע בעבודתו י"ת כמ"ש לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי נמצא רוצה לבוא לראשית חידוש הבריאה ולכן בעת הזאת שישראל עולין לבחי' ראשית אז עת תשובה וז"ש מי יתנני כירחי קדם כי מדת תשובה נקראת מי וע"י תשובה בא לבחי' ראשית הולדה שהוא בירחי קדם כמ"ש השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם ולכן מדת תשובה נקרא אמא עילאי כו' שתשובה הוא ע"י שמתחרט מאוד ואומר הלוואי לא חטאתי והייתי כמקדם להיות ברי' חדשה ברוח נכון לעבודתו י"ת ומתחיל אח"כ לתקן מאוד מדותיו אהבה ויראה והתפארת והנצח והתקשרות שיהי' הכל לה' ולתקן בתשובה וחרטה מעומק הלב אשר פגם במידותיו אלה וכולם נתקנין ע"י התשובה שעושה שיהי' כאלו נולד מעתה מחדש

וז"ש חז"ל כי עד ששה שנים הבן צריך לאמו וכרוך אחרי' כי זה מורה על אמא עילאי בחי' תשובה שהששה מדות שכל מדה נקראת שנה כמ"ש במ"א שספירה גי' שנה כל הששה מדות נגררין אחרי' ונתקנים ע"י אמא עילאי שהוא ע"י לידה החדשה כנ"ל וזה שכתבו חז"ל עד ששה שנים הבן יוצא בעירוב אמו כמ"ש בש"ע א"ח סי' תי"ז שעירוב אותיות עיבור והוא ע"ד מבטן מי יצא הקרח ומי כבר כתבנו שהוא מדת התשובה ומתחילין העשי"ת בר"ה זמן הולדת כל הנבראים וז"ש גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו שבעת שהספרים נפתחין שהוא בר"ה מתעורר בחי' ראשית שהוא הרצון העליון כשעלה ברצוני הפשוט לברוא אז ברא הכל על נקודות שהי' אז תחילת מעשיו ית"ש וההתחלה הוא כמו גולם בלא חיתוך אברים וא' הי' הכל טוב רק אח"כ כשבא להתפשטות הבריאה נחסר קצת משלימות כיון שאין שלימות רק בבורא אבל לא בנברא אבל כשעדיין לא בא לכלל בריאה בפ"ע רק הוא בבחי' גולם והי' כגולם בלי התפשטות חיתוך אברים הי' הכל טוב והשי"ת כשבא לשפוט עמו מביט עליהם על בחינתם בכללות כמו גולם הכולל הכל והי' בלא חיתוך אברים בהתפשטות והי' טובים כולם ומגיע לכולם להכתב בספר החיים טובים וז"ש גלמי ראו עיניך ועי"ז ועל ספרך ספר החיים כולם יכתבו וכ"ז ע"י שישראל מבקשים אז לעבדו ית' מחדש מעוררין רצון העליון שהי' לברוא העולם בשבילם שעלו במחשבה עליונה וכ' בס' שהמחשבה הוא בחי' אות היו"ד ונק' גולם כי מגולם עושין הכל כנ"ל שהוא ראשית לכל הכלים ועשיות שקודם עשייתן הם כגולם בלי התפשטות כן אות יו"ד הוא התחל' לכל האותיו' כמחשבה שהוא כוללת הכל ובמחשב' בחי' גולם הכל ובאין ישראל לפניו ית"ש בעת כתיבת הספרים בבחי' הכולל' במחשבה כשעל' במחשב' וברצונו הפשוט לברוא הכל בשבילם ומעוררין את רצון העליון הנ"ל שהוא בחי' עולם הפלא המופלא ומכוסה מכל רעיון נעלם מהשיג ששם עלו ישראל במחשבה קודם הבריאה וזהו בחי' שם אהי' לשון עתיד דזמן אנא לאתגליא ע"י שאהי' מהוה כל הנבראי' שזהו ענין שם אהי' שקודם שם הוי' שהי' קודם התהוות כל הויות ואז אומר ית"ש אברא נבראים והגם שא"א שיהא שלימות בנברא כנ"ל אמר ית"ש וכי למגנא אנא נקרא רחום וחנון וכביכול זאת היתה כוונת הבריאה בגין דישתמודעין לי' שידעו שאין רחום וחנון כמוהו ואין ארך אפים כמוהו נמצא שהשם אהי' מקור הי"ג מדה"ר והנה בזוה"ק אי' י"ג מכילין דרחמי אינון גיאות ה' וז"ש ה' מלך גאות לבש שבר"ה שממליכין אותו ית"ש ובא על נקודת הבריאה גיאות לבש מתלבש בי"ג מדות הרחמים כיון שהי"ג מדה"ר שהם התחלה לבריאה בעת שהי' גולם ע"ד הנ"ל בלא התפשטות וזה הי' בר"ה תחילת הבריאה גלמי ראו עיניך וגלמי ר"ת "ה' "מלך "גיאות "לבש שבא

הכל לנקודות הבריאה גיאות הנ"ל דאינון י"ג מכילין דרחמי ושם בחי' גולם הנ"ל וז"ש והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה ויעש פי' כשבא הכל לבחי' גולם הנ"ל ששם הכל בבחי' אחדות בלא התפשטות וז"ש והוא באחד אחד גי' י"ג הם י"ג מדה"ר ששם כל הנבראי' שנשתלשלו מאצילותיו ית' כביכול מאחדותו ית' הם בבחי' אחדות ואז ומי ישיבנו ונפשו אוותה ויעש כי מתלבש בגיאותו ית' י"ג מכילין דרחמי ואמר הלא נקראתי רחום כו' שאין כמוני ומי יאמר לי מה תעשה שזהו גיאותו ית' שאין מי שימחה לו שיהי' רחום כו' אע"פ שאינו כדאי כמו שאמר ית' בעת שהי' הכל גולם בתחילת הבריאה הכל בכללות אחדותו וזה ענין תקיעת שופר שהוא קול פשוט כללות מהתפשטות הדיבור ומכללות הקול יכולין לעשות איזה פרטיות באותיות דיבור שרוצין וז"ש תקעו בחודש שופר בכסה וכו' בחודש שופר בהתחדשות הכל תביאו לבחי' שופר בחי' הכללות בחי' גולם הנ"ל כי שופר הוא קול פשוט מורה על הכללות בכסה ליום חגינו תביאו לבחי' לעורר הבחי' המכוסה והנפלאה מאד כי חק לישראל היא משפט לאלקי יעקב כמו שבא בפתח דברינו על מאמרם ז"ל אני ואתם נלך לב"ד הגדול שמזה נבין שישראל באין אז לבחי' ישראל עלו במחשבה בחי' ראש כנ"ל וז"ש אתם נצבים היום בר"ה שנקרא נצבים היום למשפט ועולים לעולם העליון עולם הפלא כולכם לפני ה' אלקיכם כביכול קודם בחי' שם הוי' כנ"ל שהוא בבחי' שם אהי' קודם התהוות כל הויות וצריך לכלול א"ע בר"ה הגדולים עם הקטנים וז"ש כולכם בבחי' הכללות הנ"ל ראשיכם שבטיכם כו' מחוטב עציך עד כו' צריך לכלול א"ע עם כולם ולקבל עומ"ש ולעורר רצון עליון מקור הי"ג מדה"ר בחי' שם אהי' ששם עלו ישראל במחשבה בכללות כולם על כנס"י למדריגה עליונה זאת ובכל שנה מתעורר זה וממשיכין משם ולכן תוקעין בשופר בחי' כללות כנ"ל שהוא קול פשוט ועי"ז ממשיכין כל טוב.

עי"ל אתם נצבים אתם אותיות אמת קושטא [קאי] ותתן אמת ליעקב ובזה אתם נצבים יש לכם מצב טוב לכולכם היום בר"ה כנ"ל.

עי"ל ע"ד לתתך עליון על כל הגוים ע"ד חז"ל מלך נכנס תחילה לדין כו' עד"ז אנו החיים הקרובים למלכינו ית' נכנסין תחילה לדין ואוה"ע אח"כ וז"ש אתם נצבים בר"ה לפני ה' אלקיכם מלפנים ואוה"ע אחריכם כדי שיוכר חשובתכם:

נחזור עוד למה שאמרנו בפסוק גלמי ראו עיניך ושר"ת "גלמי "ה' "מלך "גיאות "לבש ונביא רמז למאמרינו מאמרם ז"ל ע"פ ה' מלך גיאות לבש כו' בפרקי ר"א כיון שנבבא אדה"ר כ' והי' מתואר כדמות אלקים כו' וראו אותו כל הבריות כו' וסברו שהוא בראם

ובאו להשתחוות לו אמר להם כו' בואו אני ואתם ונלבש גיאות ועוז ונמליך למי שבראנו כו' פתח אדם וכו' וענו אחריו ה' מלך גיאות הרי שאדה"ר אמר זה בר"ה יום שנברא:

וי"ל עוד בזה ע"ד הנ"ל שאמרו ז"ל שקודם שנברא האדם אמרו המלאכים עתיד היא למחטי קמך והשיב ית' וכי למגנא אני נק' רחום וחנון נמצא כבר קודם שנברא האדם כבר הי' יודע שיחטא ולבש השי"ת הי"ג מדה"ר ואמר וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון וז"ש גלמי ראו עיניך שכבר בעת שהייתי גולם בלא חיתוך אברים בהתפשטות כבר ראו עיניך שעתיד לחטוא ואתה תמחול ע"י גיאותך די"ג מכילין דרחמי דאינון גיאות ה' כנ"ל שאע"פ שיש ח"ו מקטרגים אין מי יאמר לו מה תעשה והיא באחד ומי ישיבנו ונפשי אותה ויעש כרצונו וחנותי את כו' ור"ת גלמי "ה' "מלך "גיאות "לבש כנ"ל שאמר זאת בר"ה וז"ש גלמי ראו עיניך בעת שעל ספרך כולם יכתבו בעת המוכן לכתיבת ספרים שהוא ר"ה ואז תיכף ית"ש גיאות לבש וכן בר"ה אנו בקשתינו רק לכבודו וגיאותו ית' יתגדל בעולם וז"ש "יחיד "גאה "לעמך ר"ת יגל ז"ש יגל לבי בישועתך שע"י שיחיד גאה לעמך שר"ת יגל מורה שמתלבש ית"ש בגיאותו עי"ז מושיע אותנו ויביא לנו הגאולה שאמר בה ללבי גליתי לאברי לא גליתי ולבי גי' שם מ"ב שבו הר"ת יחיד גאה לעמך כנ"ל ואמר אח"כ אשירה לה' כי גמל עלי גמל ר"ת "מלך "גיאות "לבש ואח"כ אמר לבש ה' עוז בחי' גבורה שה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה על אויביו יתגבר וע"י מה אנחנו עמו ישראל פועלין מאתו כי ישראל קבלו את התוה"ק שנקראת עוז כמ"ש ה' עוז לעמו יתן גם עוז עה"כ גי' ג' הויות שורש הי"ג מדה"ר שלבש ית' עוז כשהתאזר לשון עוז ועטרה וכתר כשמכתירין אותו י"ת בר"ה אז לובש י"ת גבורה על אויביו ואמר אח"כ אף תכון תבל בל תמוט והארץ לעולם עומדת כי לא עשה הגבורות רק לצורך התגברות החסדים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו וז"ש שהאף וגבורה תכון תבל כנ"ל.

וי"ל עוד ע"ד הנ"ל שה' מלך גיאות לבש תיכף בעת הבריאה לבש הי"ג מדה"ר גיאותו י"ת לחון בריותיו בר"ה שאז נברא אדה"ר וז"ש אף תכון תבל שבא לפניו זכות אברהם אז שבר"ה אנו מעוררין זכות של אברהם שהוא מדת החסד שעולם חסד יבנה והיה בר"ה ואברהם אמר וביקש לפניו י"ת שבכל ר"ה יזכור י"ת עקידת יצחק וז"ש אשר היום בהר היום הוא ר"ה כמ"ש חז"ל ע"פ ויהי היום ויתיצבו כו' ובה"ר אותיות בר"ה ואז ה' יראה יתראה גודל רחמים משם הוי' וכתיב ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה אשר היום בהר ה' יראה הרי ב"פ יראה גי' תבל זה בא לפניו י"ת בר"ה וז"ש אף תכון תבל שע"י שזוכר י"ת עקידת יצחק ב"פ יראה גי' תבל לכן בל תמוט וז"ש וה' עליהם יראה שיתראה רחמים מהוי' וה' אלקים בשופר יתקע שע"י השופר ממתיקין דין המתפשט

משם אלקים למדה"ר וה' אלקים גי' הר"ת מיענינו ביום קראינו שרומז המתקת הדינים כן ע"י השופר כי השי"ן שבשופר גי' ברחמים מתמתק הדינים של פ"ר גי' מנצפ"ך ואותיות מנצפ"ך הם כפולות מנצפ"ך עם יו"ד אותיות גי' תקע ונמתקין ע"י תקיעת שופר וז"ש נפתלי כו' הנותן אמרי שפר כי נפתלי גי' תקע הנותן אמרי לשון אמירה רבה שנמתק הכל ועושין יחוד ע"י שופר שהשי"ן ממתיק דיני פר כנ"ל והכל כמו שעקד אברהם את יצחק בנו ופעל התגברות החסדים וז"ש ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק שאז בעקידה וילכו שניהם יחדיו הגם שאברהם מדת החסד ויצחק מדת הגבורה נכללו שיהי' הגבורות לצורך החסדים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו ולצורך זה הי' העקידה להתגברות החסדים וז"ש ביום הגמל את יצחק שביטל מדת יצחק גבורה והגמל ר"ת ה' מלך גאות לבש כי הה' מרומז לשם הוי' ע"ד שאנו כותבין אות ה' כשצריכים לכתוב הוי' הכל ע"ד הנ"ל:

עוד י"ל ה' יראה במדרש אברהם קרא אותו יראה ושם בן נח קרא אותו שלם כמ"ש ומלכי צדק מלך שלם אמר הקב"ה אם אני קורא אותו יראה משם כו' מתרעם כו' הריני קורא כמו שניהם ירושלים כי יראה גי' גבורה ועי"ז כשאדם מתירא מהשי"ת מגיע חסד ולכן אברהם שאחז במדת החסד קרא יראה גי' גבורה שיהי' הגבורה לצורך התגברו' החסד וז"ש אשר יאמר היום בר"ה וכו' ה' יראה שרק ה' רואה ללבב כי והצנע לכת עם ה' אלקיך שיתראה רק לפני ה' לבד וכן י"ת עצמו דן אותנו כמו שאנו מבקשים מלפניך משפטינו יצא שבאין ישראל לעולם כזה שאין שום ברי' יכולה ליכנס ועולה כנס"י למקום העליון מאוד וי"ת לבדו דן שם את כנס"י ומתחלה אמר יראה ואח"כ יראה בחי' שופר שמכניסין בתוכו הקול ואין יודעין מה הכניסו לתוכו א"כ מוצא קול ובא להתגלות מקום הרחב ובתוך השופר אין רואין כלום רק שהקול שופר עובר בתוכו והנה מלכי צדק מדת דין כי כשהולכין בצדק בלי ויתור מי יצדק לפניך קרא שלם גי' ש"ע גי' ב"פ פנים עה"א וב' תיבות הן תרין תפוחין המאירין בפנים כי באור פני מלך חיים והן המאירין בפני הצדיק וכמ"ש הכרת פניהם ענתה בם כל רואיהם יכירו וכו' כי מאיר בפניהם השע"נ ובאמת צדק הוא דין ומראה עצמו לישראל במדת יראה ולאוה"ע מראה עצמו כאילו הי' להם הארה משע"נ כדי שלא יקטרגו שרי האומות עלינו היונקים ממדה"ד ולכן קראו שלם ובאמת החסדים משע"נ הם לנו ע"י שאנו ביראה לפניו וז"ש חז"ל שקראה ירושלים גי' יראה ושע"נ שעמו שהם ביראה לפניו משפיע להם משע"נ פנים המאירין יאר ה' פניו אליך: נחזור לענין פי' המזמור ה' מלך גיאות לבש שאמר אדה"ר ואמר אח"כ נכון כסאך מאז כי אחז"ל ע"פ אז ישיר שי"ת לובש לבוש של אז והענין כי אות

א' מורה על יחודו ש"ע שמשפיע לישראל שהם דלים ושפלים בעיני עצמם כמו שדרשו חז"ל ע"פ כי אתם המעט שממעטים כי צורת א' הוא יו"ד שיו"ד בחי' חכמה נקודה כמ"ש לעיל הטעם שהוא התחלה לכל דבר גם כי כולם בחכמה עשית שבחכמה יכולים לעשות כל מה שירצו כי החכם יודע איך לעשות והיו"ד משפיע דרך אות וא"ו והוא דוגמת צינור והאות דלת מורה על דלות ושפלות כנ"ל שישראל משפילים עצמם ועי"ז מקבלין השפע והזיין מתיבת אז מורה על השפע מיחודו של עולם וז' מדות הקדושו' ע"י שישראל מתנהגים בכל ה"ז מדות כרצונו ית' שהוא אלופו ש"ע ומכניסין אלופו של עולם בכל מדה ומשעבדין כולם לו ית' וכן אנו עושין בר"ה וממליכין אותו ית' על כל המדות כי אז עת חשובה כנ"ל ואז נכון כסאך כנ"ל שאמר אדם הראשון מזמור זה בראש השנה מעולם אתה ע"ד חז"ל אם עולם אתה מבקש אין דין ואם דין אתה כו' וז"ש מעולם אתה מבקש העולם ולא דין רק הקים העולם וי"ל עוד ע"ד שפי' הנסתרו' לה' אלקינ' שבר"ה בכסא ליום חגינו שית' משפיע לכנס"י ממקום גבוה עליון נסתר מאוד ומאוד שאין שום ברי' יודעת מהיכן ית' משפיע לנו והנגלות לנו ולבנינו שאח"כ משפיע לנו השפע בהתגלות וז"ש מעולם אתה לשון נעלם שמשפיע בר"ה כשד' מלך שממליכו אותו ית' אז מעולם אתה כנ"ל ובזוה"ק דקוב"ה אסתלק עד אין מורה על הנ"ל שהנסתרות לה' אלקינו שמסתיר א"ע במקום עליין שאין ברי' יודעת מקום שמשפיע לישראל משם ומאין יבוא עזרי שקוב"ה רוצה להשפיע לנו ואז השפע מבחי' רצון כיון שרוצה ית' להשפיע וזהו בחי' אין שמשם מכפיע כנ"ל:

וי"ל עוד פי' הכתוב הנ"ל הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם כו' דהנה כבר אמרנו שבר"ה מעוררין בחי' עליונה הנעלמה בחי' פלא עליון כמו שרמזנו כנ"ל לעיל בפסוק אתם נצבים כולכם כו' להיות בבחי' כוללת כבחי' גולם ולתקוע בשופר קול הפשוט במדריגות כוללת והעלם הדיבור בקול הזה ולהמשיך משם ולהמתיק כל הדינים שיוציא לאור משפטינו ובוודאי אין בנו שכל וכח והשגה לכוון כוונת התפילה והתקיעות לבוא למדריגה הנעלמה הזאת בכח כוונתינו רק ע"י התשובה מעומק הלב שעומק גי' גבורה כי צריך התגברות גדול לבוא לתשובה מעומק הלב ושיהי' לו לב נשבר ונדכה ועי"ז התגברות נמתקין כל הגבורות כמ"ש ע"פ כרחמיו וכרוב חסדיו הגדיל לנו שלנו ר"ת "לב "נשבר "ונדכה וגי' אלקים שע"י לב נשבר ונדכא אלהים לא תבזה נמתקין כל הגבורות שנמשכין משם אלקים ונעשים בחי' חסד וז"ש הגדיל לנו שמלנו שבגי' אלקים נעשה חסד שנקרא גדולה כי ע"י תשובה מעומק הלב כנ"ל שזה מכוסה מכל הנבראי' ואין מכיר זה רק השי"ת עי"ז מעוררין את המדריגה העליונה הזאת בחי' פלא

עליון שנפלאה ונעלמה ומכוסה מנל רעיון והשגה שע"י התשובה מעומקא דליבא כג"כ מכוסה מורידין משם השפעות וכ"א יכול לבקש מאתו יתברך שיהי' לו מהיום והלאה רצון טוב לקיים מצותיו ית' כיון שמתעורר תחילת הבריאה ברצונו י"ת כנ"ל וזהו שרמז רש"י ז"ל ברוח קדשו במה שפי' ע"פ לא נפלאת היא ממך כו' שהוא כמו ותרד פלאים כי הפסוק הזה קאי על תשובה שהיא בפיך ובלבבך לעשותו וע"י תשובה מעומקא דליבא מורידין השפעות מעולם פלא להורידה למטה כי כתיב בזוה"ק דבגלותא אסתלק עד אין כו' וזה שהביא רש"י ותרד פלאים שבחי' זאת מורידין למטה לחדש את השנה לטובה ושיתקיים בכ"א מישראל ורוח נכון חדש בקרבי ולחדש כ"א שיהי' נעשה בבחי' חדשה ולקבל עומ"ש באמת ומורידין מבחי' פלא לבחי' מלכות כי הוא אותיות אל"ף הוא האל"ף שבאדני הממתיק אותיות דין באדני שע"י שעושין תשובה מעומקא דלבא בא המשכה מבחי' פלא שנתעלמה ומכוסה למדת מלכות בחי' התגלות גם אפי' שאנחנו בעומק הגלות מאד ומאד גם בעומק זה בא פירסום כבוד מלכותו י"ת ע"י התשובה שהוא מעומק ולכן אומרי' בעשי"ת שיר המעלות ממעמקים כו' עד יוה"כ לעורר בכל יום תשובה עמוקה מעומק הלב יותר עד יוה"כ יו"ד בחי' עמקים לעמוק במאוד בתשובתו ואז ע"י התשובה מעומק הלב נתפרסם כבוד מלכותו י"ת הגם שאין בכח השגתינו לכוון כוונות והיחודים שאנו צריכים לפעול י"ת ברחמים עושה כל היחודים הנפלאי' ומכוסי' מאתנו וז"ש הנסתרות לה' אלקינו שהיחודים והכוונות שאכו צריכים לפעול בבחי' נסתר כנ"ל ה' אלקינו יעשה זה והנגלות לנו ולבנינו עד עולם שאנו צריכים לפרסם לגלות את כבוד מלכותו מהעלם לגלוי ופירסום זה הוא ע"י שירות ותשבחות שאנו אומרי' לו ית' ולכן לנו ולבנינו עם הע' מעד שהם מנקודות שהע' מהעד ג"כ נקודה כמ"ש בעה"ט גי' שבח וגי' יקר שע"י שנשבח יקר וגדולה יתנו לאל מלך יוצר כל ביום יצירת העולם שעיקרו האדם מתגלה כבוד מלכותו וזהו העיקר מבוקש שלנו בר"ה גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה ולנו ולבנינו עד גי' שדי שאמר לעולמי די וסוף שעד שם מג"ע ומתפשט מהעלם לגלוי ולכן כותבין שם זה על המזוזה מבחוץ ובפנים כותבין שמע ישראל כו' עד אחד שהוא בבחי' יחודא עילאי בבחי' העלם ושם שדי בחי' התגלות ונותנין המזוזה על הפתח לרמוז על בחי' הפתיחה וההתחלה לבריאה ובחי' העלם לאחדותו הפשוט ית' השתלשל הבריאה עד בחי' שם שדי פתח התגלות וכ"ז רומז בפ' כאן שהנסתרות הנעלמות בבחי' עליונות הנ"ל יעשה ית' שם כל היחודי' והנגלות לפרסם כבוד מלכותו לנו ולבנינו כו' וז"ש המתגאה על חיות הקודש הם ישראל שבהם חיות חדושתו ית' ועי"ז

ונה"ר בכבוד על המרכבה כי בר"ה המלך יושב על כסאו ואנו ממליכין אותו ית' ועושין את הכל מרכבה לקדושתו ית' ואז זכות ומישור לפני כסאו חסד ורחמים מלא כבודו:

ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך כו' דהנה כשאדם בתשובה ומתחרט מאוד על מעשיו הרעים שעשה עד עתה וזה ידוע שכל מה שהאדם עושה למטה גורם כן למעלה בעולמות העליונים דבאתערותא דלתתא אתער לעילא וכמו שפי' ז"ל ה' צילך על יד ימינך שכביכול כמו הצל שכל מה שהאדם עושה נראה כן גורם האדם במעשיו כביכול לו ית' ועד"ז פי' הצדיקים ז"ל ע"פ דע מה למעלה ממך שמעצמך תוכל לידע מה למעלה כי הכל תלוי בהאדם שנתן בו ית' הכח זה לעורר בכל מעשיו למעלה ולכן כשאדם עושה תשובה גורם תשובה למעלה ע"ד שאמרו ז"ל שהקב"ה מתחרט על בריאת היצה"ר ואומר ואשר הריעותי ונבין זה ע"ד משל לאב שנתן לבנו החביב עליו סכין לשחוק בו ובזה יגיע שעשוע ותענוג לבנו משחוק זה ובנו בסכלותו לא סגר הסכין בנדן רק פתחו וחתך בו ידו והי' לו צער גדול וכשרואה אביו הצער של בנו יש לו ג"כ צער גדול מזה שיש לבנו צער וכאב וחוץ מזה מצטער אביו על שהוא בעצמו גרם לבנו הצער הזה בנתנו הסכין אף שבאמת הי' כוונת האב לטובת הבן מ"מ מתחרט האב ע"ז שנתן לו דבר שנמשך מזה צער לבנו כן עד"ז הקב"ה ברא היצה"ר לטובת שאדם כידוע רק שהי' לסגור התאוות וכוחות היצה"ר ואז הי' היצה"ר לטובתו וכשלא עשה כן האדם והגביר על עצמו את היצה"ר וקלקל לעצמו אומר ית"ש ואשר הריעותי ומתחרט על בריאת היצה"ר כשרואה שמצטער האדם מאוד ומאוד על מעשיו לא טובי' מפאת היצה"ר ואומר ית"ש כביכול מה עשיתי שבראתי דבר כזה שימשך מזה צער גדול לבני שמתחרט ומסגף א"ע בתשובה וחרטה כ"כ ואוכל את בשרו כמעט מגודל צערו על עוונותיו ועי"ז כשית"ש אומר כן ומתחרט על בריאת היצה"ר מזה נתבטל כח היצה"ר והס"א ונמחה מן העולם כמו ע"י האדם ע"י החרטה מוחה פשעיו וחטאותיו כיון שמתחרט עליהם שנוח לו שלא עשאן כן נמחה היצה"ר ע"י חרטתו ית"ש כביכול על בריאת היצה"ר ואומר כביכול שנוח שלא עשאו וז"ש ושב ה' אלקיך את שבותך ע"י תשובתך יעשה הקב"ה ג"כ תשובה כנ"ל ויגאלינו מיד מתחת אוה"ע וכח הס"א ונזכה לעבדו ית' כמ"ש בעה"ט את לבבך ואת לבב גי' לימות המשיח אז יהי' העבדות בשלימות וז"ש מתחילה ושב ה' אלקיך ושמעת בקולו ואח"כ אמר ושב ה' אלקיך את כו' ומל ה' אלקיך כו' כי א"א לבוא לשלימות התשובה רק ע"י עזרתו ית' כנ"ל בשם בעל הטורים:

א"י דכתוב בס' שיש בהאדם בחי' נפש רוח ונשמה והנה אף שא"א לשום דבר להיות בעולם בלתי חיותו י"ת שא"א לשום דבר שיחי' בלתי כשיש בו כביכול המשכת חיותו

חלק חי החיים עכ"ז בחי' נפש הוא בחי' פחיתה כי גם לבהמה יש נפש הבהמיות ובחי' רוח הוא מעולה יותר ובחי' נשמה הוא הבחי' המעולה עוד יותר עד שא"א לה לסבול שתהי' אצל האדם בעת חטאו ח"ו רק תיכף שבא לעשות חטא נגדו י"ת מסתלקת בחי' נשמה מאתו ואינה שבה אל האדם עד שיחזור בתשובה על חטאו והנה אחז"ל דחלק בחי' נשמה נק' לכל האדם אלקיך פי' שהוא חלק אלקי שנתן י"ת בך וזה הפי' אלקיך אלקות שבך וז"ש ושב ה' אלקיך את שבותך פי' עם תשובתך ישיב לך ה' את זאת שנקראת אלקיך כנ"ל ורחמך פי' לשון אהבה שהחלק נשמה שיחזור לך י"ת עי"ז מתאהב לו י"ת וזה פי' ורחמך קאי על אלקיך יעשה אותך אהב לה' ואח"כ ושב ה' וקבצך מכל העמי' שיקבץ י"ת כל הנ"ק שנתפזרו על ידך מחלק נ"ק שבך יקבץ י"ת אותם כי אנו כללות הנ"ק שבעולם ואנו מבררים אותם ע"י תפלתינו ומעשינו ותורתינו וכתוב בספרי' שזהו חביב אצלו י"ת כשמבררים הנ"ק שבכל דבר שבעולם ומשיבין אותם אליו י"ת דוגמת בן שלא הי' אצל אביו כמה שנים וכשבא אצל אביו מתגדל שמחה ותענוג של אביו מאוד בלי שיעור וערך וז"ש וזרעתיה לי שזהו זריעה להצמיח ולהוסיף פירות שכמו שזורעין חטה בארץ ומצמחת ועושה פירות ע"י שמבררת הכח שבארץ מקבצת החטה את זה הכח לעצמו ועי"ז עושה פירות הרבה כן כביכול זרעת אותנו לברר כל כוחות ונ"ק: והנה אחז"ל שרחב"ד ראה אשר הכל מעלין נדרים ונדבות לירושלים ואני אינו מעלה יצא למדבר וראה שם אבן וססתה ואמר כו' ביקש לשכור פועלים להעלותה לירושלים כו' זימן לו הקב"ה ח' מלאכים בדמות אנשים כו' אנו מעלין לך אבנך לירושלים כו' ובלבד שתתן ידך עמנו נתן ידו ורו' ונמצאו עומדי' בירושלים י"ל שרמזו במעשה זו שיקח האדם מוסר מזה ולעשות דוגמת זה בענין הנ"ל שכשמבררין לו י"ת את הנ"ק שבכל דבר שבעולם הוא חשי' אצלו דורן חביב חביב מאוד כנ"ל ובשלא יוכל האדם לעשות כן עכ"פ ימסור עצמו ונר"ן שלו לו י"ת רק צריך לסתת את האבן נגעי יצה"ר מקודם ולקשר על תיקון כראוי ואח"כ ימסור א"ע לה' כמ"ש בכל לבבך בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר וכשיביא את האבן היצה"ר כשהוא בלתי תיקון כראוי לא יוכשר קרבנו רק יתקן כנ"ל ואח"כ יביאו לירושלים הקדושה אף שזה אין בכוחו להביאו לקדושה רק באמת הוא ע"ד שאמרו ז"ל פתחי לו פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כו' ומלאכיו יצוה לך לשמרך ולעזרך נגד היצה"ר שתוכל לתקנו ולהעלותו כשיראה י"ת לבך וכוונתך הטובה שאתה רוצה בזה ופותח פתח קטן לזה כענין מעשה הנ"ל כשראה י"ת טוב כוונתו של רחב"ד שלח מלאכיו להוציא כוונתו הטובה מכח אב הפועל כן לכל אדם רק שיתן ידו עמהם שיפתח קצת פתח כענין הנ"ל של רחב"ד נתן ג"כ ידו עם המלאכים ובזה העלה

את האבן לירושלים. נחזור לפי' הפסוק שלפי פרושינו מתורץ הכפל של תיבת ושב ב"פ כי לפירוש הנ"ל ושב הא' קאי על אלקיך שיחזור לך הקב"ה את הנשמה אלקית שבך ושב הב' קאי על הנ"ק שיחזור לך השי"ת ויקבצם מה שנתפזרו מכל העמים כנ"ל בפי' הפסוק וזרעתי' לי בארץ. (חסר)

וילך

וילך משה כו' בן מאה ועשרי' שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא וה' אמר אלי לא תעבור את הירדן הזה. הנה נתן ית' את התוה"ק במ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא וצריך האדם לתקן א"ע בטהרה וזהו ענין הספירה מ"ט יום שהוא לתקן מדותיו הז' מדות שכ"א כלול מחבירו ז' פעמים ז' הם מ"ט והענין כי האדם צריך לשבור מדותיו ולא להתנהג תמיד במידה אחת רק יצרף ויכלול המידות למשל אם יתנהג תמיד במדת החסד והרחמי' ואמרו חז"ל כל המרחם על האכזרי' נעשה אכזר על הרחמני' וכן צריך להרגיז יצה"ט על יצה"ר כמ"ש רגזו ואל תחטאו ולשנוא הרשעי' כמ"ש תכלית שנאה שנאתים וכן אם בא להתנהג במדת גבורה ולא יתנהג במדת החסד הוא רע וכתיב והסר כעס מלבך וכדומה כל המדות צריך בה ובהפכה וזהו שאמר ר' יוחנן בן זכאי רואה אני את דברי ר"א בן ערך שאמר שמדה טובה שיתדבק בה האדם הוא לב טוב שבכלל דבריו דבריכם כי א"א לו לאדם שיהי' לו לב טוב כראוי אם לא יתקן מדותיו ע"ד הנ"ל ולכן לב טוב גי' מ"ט לרמז הנ"ל שלב טוב הוא רק כשמטהר הז' מדותיו ויכלול את כל מדה ומדה מכל הז' מדות ואז זוכה למ"ט פנים של תורה וכן זוכר יצוריו לחיים ברחמים ר"ת גי' לב טוב כי זה עיקר החיים הנצחיים והנה המ"ט פנים טמא הם שצריך להתרחק מהם כי הם יציאה מעבודתו ית"ש ומ"ט פנים טהור הם הובאה והכנסה לעבודתו ית"ש והנה משרע"ה הוריד לישראל המ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור ונגד זה חי משה ק"ך שנה שגי' ב"פ מ"ט וכ"ב נגד כ"ב אותיות שבתוה"ק ומ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא והנה אלו הם ממ"ט שערי בינה שזכה בהם משה להוריד לישראל אבל שער הנו"ן לא הי' יכול להוריד וענין שער הנו"ן הוא לבוא לתשובה שלימה בתכלית השלימות כמ"ש במ"א וזה א"א להיות עד ביאת המשיח ולכן אחר שאמר הכתוב ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו כו' בכל לבבך ובכל נפשך אמר אח"כ ושב ה' אלקיך את שבותך כו' והביאך ה' אלקיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך כו' ואח"כ ומל ה' אלקיך את לבבך שנראה מזה שא"א לבוא לתכלית השלימות התשובה עד שיבוא משיח צדקינו ב"ב וזה הי' ענין כוונת משה לבוא לארץ ישראל שאז הי' בכוחו להוריד שער הנו"ן ולהביאנו לתכלית השלימות אבל גזרה חכמת אלקינו ית"ש שאין עת וזמן אז לזה עד ביאת משיחנו וז"ש בן מאה ועשרי'

שנה אנוכי היום נגד ב' פעמים מ"ט טמא וטהור שנעשה מצרופי כ"ב אותיות התוה"ק לא אוכל עוד לצאת ולבוא להוריד עוד שער הנו"ן בבחי' מ"ט הנ"ל שכתבנו שהפנים טמא הי' בבחי' יציאה ופנים טהור בבחי' ביאה וז"ש לצאת ולבוא כי ה' אמר אלי לא תעבור את הירדן אותיות ירד נו"ן להוריד שער הנו"ן ובזה מקושר סוף הפסוק לתחילתו שהתחיל בן מאה ועשרי' שנה כו' כי אלו הי' מוריד שער הנו"ן הי' חי יותר כיון ששנותיו הי' רומז על ומ"ט פנים תורה שהוריד א"כ כשהי' מוריד שער הנו"ן הי' חי גם נגדו לרמוז גם על השער הנו"ן.

כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון כי "ממכון "שבתו השגיח ר"ת משה כי בכ"א מישראל יש חלק אחד ממשה ועי"ז החלק ממשיך ע"ע השגחה והשפעות עליונות גם י"ת משגיח על כ"א אם לא אבד חלק זה וזהו שאנו מתפללין ותן חלקינו עי"ז החלק שיש לכ"א מישראל מבחי' משה שלו ניתן התורה שהי' כולל כל נשמות ישראל כמ"ש ז"ל ילדה אשה א' ששים רבוא בכרס א' וס"ר אותיות לתורה וס"ר נשמות ישראל וז"ש ישמח משה במתנת חלקו שמשה שמח כשניתן לו זה החלק לישראל ומי שאינו יכול ללמוד לא יאמר א"כ וודאי אין לי חלק מבחי' משה כי כמו שמשה ע"ה שהי' קומה שלימה ברמ"ח אברי' הי' הראש אבר החשוב וכן הלב וכדומה אברי' חשיבי' והי' בו אברי' פחותים כמו הרגל שהוא אבר נמוך ופחות ומוכרח הרגל לשמוע לעצת המוח שבראש והלב וכדומה כמו כן בכללות ישראל שבכללותם יש בכללות החכם שבדור הוא יש בו בחי' מוח שמבחי' משה ויש שיש בו בחי' לב וכדומה אברים החשובי' ויש שיש בו רק מאבר הפחות כמורגל ומוכרח שמי שיש בו רק בחי' רגל ישמע לעצת החכם שבדור כמו שמקודם הי' הוא נכלל בבחי' רגל של משה ושמע לעצת הראש כן יעשה עתה והנה עי"ז החלק מבחי' משה שיש בכ"א מישראל עי"ז משה יודע ג"כ עתה ממעשינו בפרטיתם הן לטוב הן להיפוך וז"ש להם אל תאמרו שאחר מותי לא אדע כלל מעשיכם רק כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון כי השני פירושו מלשון אם תשחיתון שאדע ג"כ אחרי מותי אם תשחיתון שאדע זה ע"י החלק שלי שיש אצליכם ואם תקלקלו זה החלק אפרע מכם גם אחרי מותי וכן לטוב ואמליץ עליכם לטוב:

להפטרה מפרשה הנ"ל

דרשו ה' בהמצאו שבעשי"ת דרך כ"א מישראל לחפור יותר בעומק לבו לבוא ליראת שמים להנקודה באמת וזה הוא מחמת שממציא י"ת כביכול א"ע אז בתוך לבם וז"ש שידרשהו אז כיון שכ"א רואה שי"ת ממציא עצמו לו אז ולכן תחפשו אז יותר בעומק הלב ותמצאו יותר וז"ש שובה ישראל עד ה' אלקיך פי' כי אלקיך נק' אלקות שלך

החלק אלקי ממעל שבכ"א מישראל כמ"ש במ"א ובעשי"ת מתגבר זה החלק בתוך לבו ומתגלה מהעלמו ומעומקו וז"ש עד כו' פי' בעוד שה' אלקיך שמתגלה בקרבך להיות ניכר האלקות שבך ולכן אנו קורין בשבת תשובה אז ההפטרה שובה ישראל ונקראים ימי תשובה האלה האלקות שבישראל נתגלה כנ"ל.

שובה ישראל עד ה' אלקיך הנה אנו אומרים ברכינו אבינו מלכינו יחד שמך באור כי באור פניך נתת לנו ה' אלקינו ולכאורה למה אומרים כאן ה' אלקינו כיון שמקודם ג"כ מדבר לנוכח לה' י"ת גם למה הזכיר כאן לשון אלקינו רק ע"ד שכ' בס' שהנשמה אינה באדם בשעת חטא שמסתלקת מאתו כשרוצה לעשות החטא ולא נשאר בו רק רוח ונפש והנה ח"ו כשהיתה מסתלק' לגמרי לא הי' אפשר לחיות כי הנשמה הוא המחי' שהוא נשמת חיים רק שהוא בהסתר וכיסוי וכששב אדם בתשובה מחזירין לו הנשמה לגמרי להיות בהתגלות והנה הנשמה הוא חלק אלקי שבכ"א מישראל כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים ואחז"ל מאן דנפח מעצמותו נופח וז"ש על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה על חלק אלקות שבקרבו של איש ישראל כמ"ש בקרבך קדוש וז"ש כי אין אלקי בקרבי אלקות שלי חלק שלי רק שבאמת אינו מסתלק לגמרי ונשאר רשומו רק שהוא בהסתר שאין האדם מרגיש חלק אלקי שבקרבו וז"ש ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה שבאור פני מלך חיים היא הנשמה נשמת חיים החלק אלקי שבנו ועי"ז נתת לנו תורה וחיים ואהבה וכו' שהכל נכלל בחלק אלקי וז"ש שובה ישראל עד ה' אלקיך וקאי על שובה הנ"ל שתשוב עד שישוב לך י"ת החלק אלקי האלקות שבך וכנ"ל.

שובה ישראל עד ה' אלקיך שיביא אותו י"ת לבחי' תשובה שיאמר י"ת ואשר הריעותי ואני עשיתי הרעה ואני צריך לעשות תשובה כביכול כי כשלת בעוונך ע"ד ינתנו לכושל שבהם שמדאגת עוונות כשל כחך ע"ד האב האומר לבנו מה עשיתי שהראתי לך פנים זועפות על חטאך כנגדי ועי"ז כשל כחך קחו עמכם דברים ושובו אל ה' שצריך להעלות הדברים עצמם שנכשל בהם בעבירה ולעשות תשובה מאהבה ולעשות זכיות אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב כבר פירשנו לעיל על כח התשובה הניצוץ קדוש המחי' העבירה ארפא משובתם אוהבם נדבה שאומר י"ת כביכול תירוצים על חטאם ואם עכ"ז הדין נותן שאין תירוץ מועיל אומר י"ת אוהבם נדבה בלא טעם אף שחוטאי' לפני אני אוהב אותם בדרך נדבה אהי' כטל לישראל יפרח סוד רפ"ח נ"ק ורפ"ח גי' הר"ת "מרופא "חולי "עמו "ישראל:

האזינו

האזינו השמים ואדברה כו' יש להבין למה לשמים בלשון דיבור ולארץ לשון אמירה כדקדוק רש"י ולכאורה לשמים יותר צריך לדבר רכות שהם יותר חשובים מארץ גם השני ההי"ן המ' לכאורה יתירים דהו"ל למימר האזינו שמים ותשמע ארץ אמנם הנה מצינו בספרים שב' ההי"ן שבשם הוי' נקראי' במקובלים רחל ולאה וזה פי' שם "הגדולה לאה ושם "הקטנה רחל ולהבין זה לערכינו דהנה אז"ל שבאות ה' נברא העולם שהוא בחי' הבל כמ"ש במ"א שתיכף כשאדם מוציא קול בלא כוונה הוא דוגמת אות ה' בהוצאתה בפה והנשמה הוא ממה שנפח בו י"ת הבל כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים ונשמה לשון נשימה וזהו נשמה נשם ה' שהנשמה שהוא דוגמת אות ה' משם נשם הוא ההבל והוא חיותו של אדם ובנשמה ה' בחי' נר"נ ח"י ולכן באדם כמה בחי' של ה' דברים כמו ה' כנפי ריאה וה' חושים וה' מוצאת הפה והנה ה' מוצאת הפה אף שאינם נראה בעינים ועכ"ז יש לנו בהם תפיסה והשגה קצת אבל יש בחי' גדולה מזו הה' חושים ריח וטעם ומישוש וראי' ושמיעה שמקורם ושורשם במחשבה ולכן אין אנו מבינים ואין לנו השגה בהם כלל ויש עוד בחי' גבוה מזו מה שאחז"ל במש' ברכות בה"ד שנידמת צורה ליוצרה כביכול מה הקב"ה זן כך הנשמה ונמצא ה' דברים מצינו שהם מושגים ה' מוצאת הפה וה' גבוהים מהם וכל מה שיש באדם נשתלשל כך מעולמות עליונים שיש בהם בחי' אלו דוגמתם כביכול ונוכל לכנות שהה' מוצאת הפה הם בחי' רחל שבעולמות עליונים מה' אחרונה שבשם הוי' וה' חושים מה' ראשונה שבשם הוי' שנקראת ה' גדולה לאה והם עלמא דאתכסיא ואתגליא ונוכל לומר שהה' גדולה יהי' נקרא ונצרף לבחי' עליונה נקראת שמים וז"ש השמים וה' קטנה יהי' נקרא ונצרף לארץ ה' ארץ וז"ש אני ה' אענה את השמים והשמים יענו את הארץ והארץ כו' והנה כל שהקדושה יותר גבוה נוכל לומר שיש שם גבורות יותר אף שבאמת כל שהקדושה גבוה יותר החסדים שם ביותר רק מחמת תוקף ועוז שמתגברת הקדושה הגדולה תהי' בחי' גבורה וגם מחמת שהחסדים מתגברים על הדינים ונכנעים כל הדינים וגם מחמת שהקדושה גדולה בערך הנבראים נק' גבורה שהפחד שם יותר גדול ולכן אף ששם חסדים גמורים מ"מ בערך הנבראים נקרא גבורה ולזה מצינו בשם אל שהוא חסד כמ"ש חסד אל כל היום ועכ"ז תיבת אל פי' קשה מלשון אילי הארץ כמבואר בזוה"ק באדרא רבא כי התגברות החסדי' צריך להיות לאכפי' דינין ולכן שערא דדיקנא קשישין אינון והנה מצינו ששם זה שם אל כתוב בס' שהוא כשהשם הוי' מתמלא במילוי גי' ס"ג שמילוי שלו ג' יודי"ן ואל"ף והנה ענין המילוי כשאנו פועלין במעשינו שימלא כבודו את כל הארץ שיהי' מלא כ"ה כבודו זהו

בחי' מילוי השם והנה שם ס"ג עה"כ גי' ס"ד גי' אוזן שמשם כח השמיעה נשתלשל באוזן וז"ש האזינו לשון אוזן השמים ה' שמים הוא בחי' ה' גדולה ששם הקדושה מתגברת כנ"ל בשם אל שבא משם ס"ג ושם בחי' אוזן כביכול ולכן ואדברה קשות כי שם בחי' קישוי כנ"ל שצריך גבורות לאכפי' דינין וז"ש בזוה"ק דמבינה דינין מתערין אף שבאמת הם חסדים גמורים ותשמע הארץ אמרי פי שיש בחי' ה' קטנה ה' ארץ שאינה גבוה כה' שמים ונק' פי גי' צ' שאין לה מגרמה כלום רק כללות ט' ספירו' כ"א כלול מעשר והנה אנו מתפללין ונפשי כעפר לכל תהי' להבין זה ובפרט שאין אנו אומרים וגופי כעפר כו' רק ונפשי רק הפי' הוא כך דהנה אנו רואין בארץ ועפר שמצמיח לנו כל מיני טובות שבעולם ועוד הפלא ופלא מצינו בארץ שכל מה שמוספים עלי' זבל הוא מצמחת יותר אף שהזבל הוא דבר מאוס מאוד וכן כל מה שהזבל מטונף בטנופות יותר מצמיח עוד יותר והענין הוא שהארץ מבררת אף קצת מהקצת טוב עדיין שבטנופת ונוטלת מזה הטוב כח הצמיחה עד שפועלת שמזה הטנופת בא ג"כ איזה דבר שבקדושה שפועל כח הצמיחה ואח"כ מברכין עלי' המוציא לחם מן הארץ וכל ברכת הנהנין וז"ש ונפשי כעפר לכל תהי' שמכל דבר אף מה שנראה לעין שאין בו טוב כלל כנ"ל ג"כ נפשי תוציא מזה נ"ק והטוב שבו כעפר הנ"ל וז"ש ותשמע הארץ אמרי פי כל מה שפי מדבר יהי' בכוונה או שלא בכוונה כראוי הכל תקבץ הארץ העליונה ותעלה הדיבורים למעלה כנ"ל בארץ התחתונה כן הארץ עליונה תוציא ותברר דיבורינו להעלות הטוב שבהדיבורים למעלה ולמעלה וז"ש ותשמע לשון קיבוץ כמו וישמע שאול את העם הארץ ה' ארץ כנ"ל ה' מוצאת הפה ולהבין מה זה נקרא פה כי הלשון והחניכיים והשיניים והשפתיים כ"א יש לו שם מיוחד בפ"ע ומה נק' פה רק הקיבוץ ה' מוצאת יחד נק' פה וז"ש ותשמע הארץ ותקבץ אמרי פי לקדושה יערוף כמטר לקחי להבין מ"ש לקחי אפשר שהוא בחי' קשה כמו דיבור או ממוזג בין דיבור קשה לאמירה רכה והנה כבר אמרנו שהארץ מוציאה הטוב וכל נ"ק וכן בחי' ה' ארץ עליונה רק זה א"א להיות רק ע"י השפעה מה' שמים כמ"ש והשמים יענו את הארץ כמו שאנו רואין שא"א לארץ התחתונה לצמוח רק ע"י גשם משמים והנה כשנבחין מצינו עוד דבר פלא שהגשם נראה לנו אחד ועכ"ז כל עשב יש לו מראה לעצמו אודם ושחור ודומיהם וכן טעמים נפרדים אף שגשם א' לכולם וכן ריחות נפרדים רק הענין כך שבאמת יש ב' בח' גשם ומטר הגשם הוא כפשוט מלשון גשמיות שמצמיח גשמיות העשב וזרעים ומטר יכול להיות שאינו מגושם כ"כ כמו הגשם וזה נותן בהצמחים הצבע וטעם וריח לכ"א לפי שרשו בגזירת רצונו י"ת כי אין לך עשב מלמטה כו' לזה נק' מטר ר"ת "מראה "טעם "ריח ועכ"ז לא הי' באפשר שהארץ תצמיח

מזה הגשם והמטר עד שיורד עוד טל הוא יותר דבר רוחני הסמוי מן העין יותר אף ממטר וזה פועל הצמיחה וכן הוא בבחי' העליונות שהארץ פועלת פעולתה ע"י השפעה לה מבחי' ה' עליונות ה' שמים ויש בחי' גבוהים על גבוהים בקדושה כמשל הנ"ל ה' חושים גבוהים יותר מה' מוצאת הפה וה"ה דברים שנמשלה נשמה ליוצרה גבוה עוד יותר וז"ש יערוף כמטר לקחי כנ"ל שהארץ עליונה תצמיח ע"י דבורינו כבחי' מטר וזה לקחי שהוא ממוצע או בחי' דיבור כנ"ל תזל כטל בחי' עליונה יותר כי אמירה רכה יותר פועל הקדושה כטל הסמוי מעין כי יש כמה בחי' השפעות יש השפעה נראות כמו הגשם משמים וכמ"ש והשמים יענו את הארץ ויש השפעה נסתרת כמ"ש אני ה' אענה את השמים וזה אין נגלה לנו וכן הארץ תענה את הדגן ואין נראה כ"כ מאין לוקח הדגן כח הצמיחה מהארץ.

אמרתי אפאיהם אשביתה מאנוש זכרם ופי' רש"י אמרתי באפיהם כו' ולהבין זה י"ל זה הפסוק לטובה כשיש ח"ו חרון אף בעולם אז כביכול י"ת מסתתר אותנו מפני המקטריגים בעולם שא"א להם לראות ולהסתכל עד שאין רואים אותנו כלל ואומרים אי' הם כי אין אנו יכולין לראותם כלל וזה ע"י שאנו משבחין אותו י"ת אי' מקום כבודו כנגד זה מדה במדה מסתירינו בצל כנפיו במקום שאין שום מקטרג יכול לראות אותנו וזהו שנתנו סימן על קריאת פרשה זאת הזיו לך כי לכאורה בפ' זו נכלל כמה מיני פורעניות אמנם זה רק בלבוש נגד המקטריגים ובאמת נכלל בזה לנו עם קדוש וכל מיני טובות והנה מצינו בזו"ח שבנקודת יו"ד נכללו כל החכמות ובאים כל שרי האומות ללמוד ממנה חכמות ומראית עצמה להם כנקודה שחורה ואומרת למה באתם אלי ומה תראו בי הלא אני נקודה שחורה אל תראוני שאני שחרחורת וכן אנו רואין שגם בוא"ו וזיי"ן אין בהם לבנונות כלל רק שחרות וזהו להסתיר השפע מאוה"ע כי באמת היו"ד אף שמראית עצמה כנקודה שחורה זהו נגד האומות כנ"ל אבל לבני היכלא ורחימא דילה פותחת גנזי אוצרות וכן אותיות וז' הנ"ל וזה הסי' הזיו לך פי' אותיות הזיו שפי' אור הדר בהיר הוא רק לך שרק אתה תראה זיום ולא האומות כי נגדם נראה שחורות וכן שורת האזינו עד"ז וז"ש אף כשיש אף אז אי הם אי' הם מסתיר מאוה"ע ושריהם את ישראל אשביתה מאנוש זכרם שלא יהיו כלל בבחי' אנוש כשיש אף על האנשים רק מגביהם גבוה על גבוה שאינם כלל בגדר אנוש כי גוי אובד עצות המה קאי על אוה"ע ואין בהם תבונה להבין ההסתר הנ"ל וכתיב לעיל פן ינכרו צרימו היינו שיאמרו שהם טובים ואין עושים עמנו רעה אבל לא מה' הוא הטובות לכן מסתיר אותנו י"ת שלא יראו כלל בטובותינו:

או יאמר פן ינכרו צרימו שיעשו אותנו ח"ו נכרים כמו שהם באמת האפקורסים שמובדלי' מכלל ישראל ואינם מבינים שהן הן גבורותיו וכמו שאנו אומרים על נפלאותיך וטובתיך שבכל עת ערב ובוקר וז"ש ראו עתה גם בגלות כי אני אני הוא אני אמות ואחי' מחצתי ואני ארפא שהכל בהשגחה ואינו מניח אותנו ליפול ח"ו והן הן גבורותיו נגוף ורפוא תיכף ויש לנו קיום בגלות הכבד הזה השי"ת יגאלינו ב"ב אמן.

לו חכמה ישכילו זאת יבינו לאחריתם ע"ד שאחז"ל ע"פ אחור וקדם צרתנו כו' שאם לא זכה אומרים לו יתוש קדמך וז"ש יבינו לאחריתם שיהי' מבינים שאם לא יהי' טובים יהיו בבחי' אחרית לכל:

א"י ע"ד שכתבנו כבר על ענין היו"ד עמקים שהענין לעשות תשובה מעומק הלב ולהמשיך מבחי' עליונות והעומק שהוא שם ג"כ שג"כ שם יתגלה כבודו י"ת ע"ד משל הכתוב בס' בא' שנפל לתוך רפש וטיט וקודם שעלה אמר כיון שאני ברפש וטיט זה כבר אמשמש כאן אולי אמצא איזה דבר יקר וטוב וכן הי' שמצא אבן טובה למאוד עד"ז יכול האדם כשהוא מעומק גדול לחזור בתשובה ולהעלות הכל ולהיות זדונות נעשו כזכיות וגדולים בע"ת מצדיקים גמורים וז"ש לו חכמה ישכילו זאת שיבינו לאחריתם למקו' שהוא שם בבחי' אחרית ורמז ג"כ בזה כי אחרית עה"כ גי' כתר וז"ש אחרית כראשית כו' וצריך להמשיך לבחי' מלכות בחי' חכמה ע"ד אבא יסד ברתא וז"ש לו חכמה ישכילו זאת בחי' מלכות שהוא בחי' נוקבא נקראת זאת הי' ממשיכין לשם לחכמה וז"ש יבינו לאחריתם לבחי' אחרית עד שיהי' אחרית כראשית:

(לקוטים)

האזינו השמים כו' ואמרו ז"ל שישעי' אמר להיפך ליתן האזנה לשמים וארץ גם אמרו ז"ל שמשה הי' קרוב לשמים הגם שהי' אז עומד בארץ רק הפי' במחשבתו ודביקותו והנה משה הי' במדריגה זאת ואדם אחר פעמים היא קרוב לשמים במחשבתו ולפעמים עד"ז הוא קרוב לארץ הגשמיי ועוסק בגשמיות כי א"א להיות במדריגה אחת תמיד עכ"ז צריך ליתן האזנה לשמים ולארץ שבין בהיותו במדריגה וקרוב לשמים ועוסק בדברי שמים הן בהיותו קרוב לארץ במסקו בארציות יהי' בתשובה שע"ז מרמז אוזן גי' ס"ג עה"כ רומז לעולם התשובה ובעל התשובה נקר' קרוב לשמים וכמ"ש ז"ל מקום שבע"ת עומדים כו' כי מוכרח לפרוש א"ע מתאוות וארציות יותר מצדיק גמור נמצא הוא קרוב לשמים:

ראו עתה כי אני אני הוא ע"ד אחד שמוסתר ומגלה עצמו ואומר ראו שאני כאן ואני הוא המדבר עמך ע"ד שאמר יוסף אני יוסף אחיכם כו כי פי המדבר עליכם וכל איש ישראל צריך להרגיש זה האלקות המסותר שבלבו:

וזאת הברכה

וזאת הברכה כו' להבין למה לא כתיב זאת הברכה בלא וא"ו וי"ל כי במצות חג הסכות כתיב וחגותם אותו חג לה' י"ל אותו אות וא"ו כי שם הוי' מורה על מדת מלכותו ית"ש בחי' ה' אחרונה דשם הוי' וצריך ליחדה לאות ו' דשם הוי' וז"ש אותו אות ו' חג לה' יצרף וייחד עם שם הוי' הוא מורה לה' אחרונה הנ"ל והנה מדת מלכות נקראת זאת מורה על בחי' נוקבא וכשמיחדין אותה עם אות וא"ו משם באין כל הברכות וז"ש וזאת ו' זאת הברכה כנ"ל וז"ש בצלו צל ו' חמדתי וישבתי ור"ת "בצלו "חמדתי "וישבתי הוא שם חב"ו שרומז לתיקון החטא כי הח' פתוח למטה שחוטא ע"י שפונה א"ע רק למטה לעוה"ז והנה כשרוצה לחזור בתשובה צריך להפוך הח' לאות ב' כמו בית שמכניסין בו כל הכלים וכן ב' דבראשית פונה לתורה ופתוחה לקבל בתוכה לעצמה כל התוה"ק ואח"כ צריך לעשות לעצמו גדרי' וסייגים שלא יתהפך עוד ח"ו מאות ב' לחי"ת וצריך לשמור הסייגים שהם שתא סדרי משנה וזה מרמז הו' שבשם חב"ו שהוא דוגמת סייג וגדר אצל הבית ומרומז בהשם הזה ג"כ יחוד תורה שבכתב שמרומז באות ב' עם תורה שבע"פ שמרומז באות וא"ו שמרמזת על וא"ו סדרי משנה וז"ש ואני בחסדך בטחתי כו' רומז כנ"ל לחבר ג"כ אות וא"ו למדת אני וז"ש ואני תפלתי כו' זהו תפילתי לך ה' שיחובר הוא"ו עם מדת אני ואז יגולה מקור י"ג מדה"ר דאינון גיאות ה' ויאמר ית"ש ראו כי אני אני הוא וז"ש ואני תפלתי לך ה' עת רצון להמשיך מהרצון בחי' שם אהי' ומשם בא להוי' לי' פעמים הוי' ואהי' גי' עת ונמתק גם שם אלקים שמחברין ה"ח וה"ג וז"ש אלקים ברוב חסדיך כו' וז"ש יגל לבי בישועתך יגל ר"ת "יחיד "נאה "לעמך י"ג מדה"ר אינון גיאות ה' ולבי גי' שם מ"ב ובישועתך רמז להוי"ר אמר אח"כ כי גמל עלי שעד עתה הי' בחי' יניקה ועתה בחי' גמולי מחלב:

אשר ידעו ה' פנים אל פנים במדרש לפי שאמר משה הראיני נא את כבודך אמר ית"ש בעוה"ז שהוא דומה לפנים אי אתה רואה רק בעוה"ב שדומה לאחוריים וז"ש וראית את אחורי ופני לא יראו פי' כי כשאדם עושה מצוה בלא שום פני' רק כוונתו בלתי לה' לבדו להיות עטרה לראש אלקי באמת נעשה כן ועי"ז יהי' לעתיד אשת חיל עטרת בעלה וכתב בס' אוצר הכבוד שעל כתרו ית"ש כתיב עמי ישראל לי וז"ש שהעוה"ב נמשל לאחוריים שכביכול יהי' העיקר מאתנו וז"ש וראית את אחורי ואנו נהי' כביכול בבחי' פנים אז יתגדל כבוד ה' ויהי' ה' א' ושמו א' ויקויים הראיני נא את כבודיך אמן.

תם ונשלם חלק ראשון בע"ה ית"ש.

על המועדים

ראש חדש ניסן

במדרש לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם ולמה גילה להם לישראל מה שברא בראשון ובשני עד יום הששי על שאמרו נעשה ונשמע כו' ע"ד הנ"ל שצריך להמתיק הי"ד עתים של רעה שהם נמשכים מבחי' יד שמאל לאכללא שמאלא בימינא לעשות גם מהם חסד בחי' יד ימין וזהו ע"י שמירות מ"ע ול"ת שהל"ת הם ע"י שנשמרים משמאל לסור מרע שנמשך משמאל וזהו ונשמע מה שלא נעשה וע"י מ"ע מגבירים כח הימין וז"ש במדרש שגילה להם עד יום הששי בכל יום ערב ובוקר וצריך להמתיק לעשות מערב ג"כ בוקר כנ"ל שלכן הקריבו הנשיאים י"ב ימים לעשות מי"ב עתים שבששת ימי המעשה שהם בכל יום ערב ובוקר לאכללא זה בזה להמתיקם כולם מעל ישראל והדינים יהי' על שונאינו ולילה כיום יאיר לנו ולכן מצוות בטילות לעתיד שלא יהי' רע בעולם שיהי' צריך להכניעו ולהבדל ממנו ולא יהי' המ"ע כענין עשיות של המצות עתה להכניע הרע רק שיהי' כולוטוב ונהי' במקור של המצות ולא נצטרך להגביר כח הימין ע"י המצות:

כתב האר"י ז"ל שתשרי הי' אז במחשבה לבריאות עולם ובניסן המעשה והנה אמרו ז"ל עלה במחשבה לבראות במדה"ד כו' ושיתף מדה"ר פי' בהמחשבה עצמה שיתף מדה"ר ולכן תשרי גי' י"פ הוי' ואדני שנשתתף הרחמים בכל הי' מדות ושני ימים דר"ה הם א' דינא קשיא ואחד רפיא ושניהם כיומא אריכתא דמי כי כבר נשתתף רחמים בדין ובניסן הי' המעשה שהי' רק בטוב לבד וכמ"ש המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב וכנ"ל ולכן ניסן י"פ טוב: במדרש החודש הזה לכם הה"ד כי מראש צורים אראנו כי ר"ת החודש הזה לכם ראש חדשים הר"ת גי' אברהם ור"ת ראש חדשים גי' יצחק ויעקב הוא כללותן ומ"ש החודש הזה ולא הזאת כיון שקאי על הלבנה שהוא בחי' נוקבא רק במצרי' הי' רק שירה חדשה בחי' נוקבא ולעתיד יהי' שיר חדש בחי' דכר וז"ש שאתם יפעלו שיהי' החודש שהיא בבחי' זאת יהי' בבחי' זה ואור הלבנה כחמה ומאותיות לכם יהי' מלך שיתגלה מלכותו ב"ב אמן:

ויהי ביום השמיני כו' אמרו ז"ל מצוה שישראל קבלו בשמחה עדיין עושין אותה בשמחה וזהו מילה ורמז כי ביום השמיני ימול בשר ערלתו ר"ת בעושיו כמ"ש ישמח ישראל בעושיו. והנה יום שמיני מורה על מדה שמינית מתתא לעילא הוא מדה הנקראת בינה שנקראת עולם הרפואה וז"ש חז"ל שאומרים ברכת רפואה בשמינית מפני מילה שניתנה בשמינית וצריכה רפואה כי כתב האבן עזרא ע"פ נדת דוותה תטמא שביום השמיני

מזיע החולה כו' כי מורה כנ"ל שיום השמיני מורה לעולם הרפואה וז"ש שבעת ימים ימלא את ידכם כו' ויהי ביום השמיני קרא משה כו' ואמרו ז"ל עשר עטרות נטל אותו יום שהי' ר"ח ניסן כי ניסן גי' י"פ טוב כי טוב גי' השם שבר"ת את השמים ואת הארץ ונשפע הטוב והם העשר עטרות שנתגלו בניסן שגי' י"פ טוב ובר"ח ניסן הקריב נשיא יהודה כי יהודא רומז לבחי' מלכות שמים שעל ידי קבלת עול מלכות שמים מי שמקבל באמת אז עי"ז מקבל כל הטובות שבכל יו"ד מאמרות ויהודא לקח את תמר שגי' י"פ דין כי בי"פ טוב ממתיק הי"פ דין שבכל היו"ד מאמרות ובר"ח ניסן נתגלה אהבתו י"ת לנו ולרמז כי אהבה ר"ת "אחד "בניסן "הוקם "המשכן והצירוף הוי' של ניסן הוא ר"ת ישמחו השמים ותגל הארץ שאז נתגלה השמחה ונתקיים ישמח ישראל בעושיו ונתגלה הטוב שבכל היו"ד מאמרות ולכן ר"ת קרא משה לאהרן גי' י"פ טוב והוא ר"ת מעולם קווינו לך ואז הקריב נחשון לתקן חטא הנחש ויתגלה הטוב:

הקרבת הנשיאים

בחודש ניסן הקריבו הנשיאים לחנוכת המזבח נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום כי ימים הראשונים שבחודש ניסן כל יום מורה על חודש אחד שיום י"ב מורה על חודש אדר ויש י"ב מזלות בכל חודש מזל אחד ובקרבנות נשיאים המתיקו כל הדינים כי י"ב שעות היום מורים על רחמים כי כתיב ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה מורה דין אלו הי"ב שעות והי"ב נשיאי' המתיקו גם הי"ב שעות של הלילה ובששת ימי המעשה כתיב בכ"א ויהי ערב ויהי בוקר והם המתיקו שיהי' גם הערב בחי' בוקר רחמים הבוקר אור והנשיאים שהיו נגד י"ב חדשים ומזלות הי' כח בידם לשנות המזל כרצונם ולמנות שרי המזל כפי רצונם וז"ש הם נשיאי המטות הם העומדים על הפקודים פקודים הם שרי מעלה שרי המזלות המנהיגי' את המזלות והנשיאים הם העומדים על אלו הפקידים ובידם לצוות עליהם כפי רצונם להטיב לישראל ולא להרע ח"ו והמתיקו כל הי"ב צרופי הוי' שיהי' הכל רחמים ולכן הקריבו הם י"ב ימים ויום י"ג הוא נגד אהרן הכהן כמ"ש במדרש כל הנשיאים הקריבו חוץ מנשיאו של שבט לוי שהוא אהרן שנאמר ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי כו' א"ל הקב"ה אל תתירא לגדולה מזו אתה מתוקן בהעלותך את הנרות כו' נמצא נאמרה פ' זו לאהרן בי"ג לאחר הקרבות כל הנשיאים כי הוא אהרן הכהן הי' בחי' כללות הי"ב שבטים שהם נגד הי"ב צרופי הוי' והוא נגד שער הי"ג הכוללתכל הי"ב שערים של צרופי י"ב הויות יהי' בחי' רוח של כל ישראל ועליו אמר משה יפקוד אל אלקי הרוחות שיכול להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד כי משה הי' בחי' נשמה של כללות ישראל ואהרן בחי' רוח והי' בקשת משה שיפקוד ה' עליהם

איש כמו אהרן שהי' בחי' כללות של ישראל בבחי' רוח והנה יש י"ד עתים לטובה וי"ד להיפך ח"ו כמ"ש בקהלת וע"י שהמתיקו כנ"ל כל הצרופים וגם בכללות הי"ב הפכו הי"ד עתים של רעה ג"כ לטובה הכ"ח עתי' והם בחי' יד ימין ויד שמאל וכללו השמאל ג"כ בימין כי המשיכו הארה מעולם העליון מקור הרחמים דלית שמאלא בעתיקא ולכן עושים הכהנים בשעה שמברכים את ישראל מחברים את האצבעות שב' אצבעות כאחת יחשבו ובשני ידים ה' אוורים להמשיך מעולם העליון זה ששם רק בחי' יד אחת ימין וכן הי' בקריעת י"ס שנתגלה עולם העליון זה כתיב וירא ישראל את היד הגדולה כי בחי' חסד נקרא גדולה כי הם בלי שיעור וערך לחסדו י"ת משא"כ בחי' גבורה יש לה גבול כמ"ש האומר לים עד פה תבוא כי ים הוא לשון חוזק וגבורה והנה מעולם העליון זה כנ"ל שהוא רחמים גמורים והיא בחי' שם אהי' מקור הי"ג מדה"ר וברבוע גי' דם מורה דינים על שונאיהם של ישראל וז"ש וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים שביד הגדולה זאת של ישראל רחמים גמורים בלי תערובות דין כלל ולשונאינו דינים על מצרים משם גם מרומז יד הגדולה פי' שנשפשטו אותיות יד הפשיטו למילואם יוד דלת עה"כ גי' ג' מלואי אהי' כנ"ל שזה בחי' שם אהי' וג"כ גי' ז"פ אדני מלך במשפט יעמוד ארץ ולכן כתיב ויראו העם את ה' שהם לקחו היראה שהוא בחי' גבורה מהדינים שהי' על שונאיהם מבחי' יד זו לבשו הם היראה בכל הז' מדות והמליכו אותו י"ת מבחי' ז"פ אדני מדת מלכותו ית"ש מלך במשפט יעמיד ארץ שהוא אדון עולם ואדון עולם עם אין סוף מספר אחד לרמז להמשיך זאת היראה מא"ס אף ששם גודל רחמים וזהו שיסד הפייט נושעים מבין קצרי יד תתה למו שם ויד וירא ישראל את היד המצרים נקראי' קצרי יד י"ל על מדת כילות שהי' בהם קמצנות גדול כי הי' בהם גובר יסוד המים המורה עצלות ועצלות מביא כילות וקמצנות גם נקראים קצרי יד שנשפע עליהם גבורות שהם צמצום כמ"ש שהחולי נקרא קצירי כי אין לו השפעות רפואה שנקרא ארוכה מבחי' חסד ולכן נקראים קצירי יד שמיד הנ"ל נשפע עליהם גבורות תתה למו לישראל שם ויד שם הנ"ל שם אהי' ושם הוי' יד במילוי וז"ש וירא ישראל את היד וזהו הי' בקשת משה שלח נא ביד תשלח כי הבין שצריך חסדים לישראל ודינים לאוה"ע למצרים וזהו שאמר שלח גי' י"ג הויות שהם הי"ג מדה"ר ששם הוי' רחמים וביקש שיהי' ביד תשלח ביד הנ"ל שהמילוי גי' ז"פ אדני דינים בכל הז' מדות על שונאי ישראל נחזור לענינו שהי"ב נשיאים המתיקו הכל כל הי"ב צרופים והששה ימים שבכל יום ערב ובוקר והמתיקו י"ב שעות הלילה שיהי' יום כמו היום מורה חסד והי"ד עתים הפכו לטובה ולכן אח"כ אור לי"ד כנ"ל שהי"ד עתים נעשו אור וגם הלילה של י"ד קראו אור כנ"ל שלילה כאור יאיר

כחשיכה כאורה הכל רחמים ולכן הי' בליל ז' של פסח בקריעת י"ס ויאר את הלילה ואח"כ סופרים ספירה ואומרי' בכל לילה היום יום כנ"ל להמשיך חסדים בחי' אור יום ועל שקבלו מלכות שמים בחי' שם ב"ן בכל הי"ד ימים וי"ד פעמים ב"ן עה"כ גי' עמלק נחש סמא"ל שהכניעם עי"ז וקבלו עול מלכות שמים בכל יו"ד מדות י"פ אדני גי' עה"כ שאור וחמץ לבערם ולהכניעם.

ויהי המקריב ביום הראשון נחשון כו' שבכל יום מימי חודש ניסן נגד חודש אחד ויום הראשון שבו נגד החודש עצמו ובחודש הזה נגאלו ישראל שניסן גי' י"פ טוב שכל יו"ד מדות נתמלאו בחסד וטוב וכתיב בס"י המליך אות ה' בשיחה כו' וצר טלה בעולם וניסן בשנה כי בה' בראם שה' היא אתא קלילא בחי' הבל שתיכף כשאדם מוציא מפיו הבל הוא הברת אות ה' וזהו בחי' רוח שמחבר נפש לנשמה כן הבל הוא אויר המחבר הרוחניות לגשמיי כי אף שהאויר נדמה לנו לרוחנא נגד עולמות הרוחנים נחשב לגשמיי וראי' לזה כי מצינו בו שתופס מקום כי אם ינפח בהבל לנוד וינפח יותר מכדי הנוד לקבל האויר והבל יבקע הנוד נמצא שתופס מקום נמצא שההבל והאויר שבבחי' אות ה' הוא הממוצע בין הרוחנים לגשמיים ולכן בזה נברא העולם שנשתלשל דרך הה' שהוא הבל ואויר כנ"ל והנה אמת שהפה מוציא הבל אבל יש גבוה ממנו שהמוציא הבל הוא החוטם שמלמעלה מפה וכן בעולמות עליונים מבחי' זו שהחוטם רומז עלי' משפיע לבחי' של פה והוא בחי' ארך אפים בחי' חוטם וזהו שאחז"ל שישראל הלכו בים עד חוטמן להמשיך חסדים מחוטם עליון בחי' ארך אפים וכן הי' וברוח אפיך נערמו מים וזה הי' בניסן שגי' י"פ טוב שכל העשרה מאמרות בטוב כי גם ויאמר הוא לשון רכה כנודע ולכן המקריב ביום הראשון יהודא שבו השם הוי' בשלימות הקריב ביום הראשון נגד חודש ניסן שהצירוף י"ה ו"ה כסדר מורה רחמים והד' שבו מורה על בחי' רוח הנ"ל שנברא בה הבריאה שהוו דלית הוית ולכן המקריב ביום א' הי' יהודא שמרומז בו הודאה שביהודא אותיות הוד שבחודש זה הי' הודאה לה' ע"י הניסים וידך בעורף אויביך עורף אותיות פרעה הי' הנס בחודש ששייך ליהודא:

ביום השני הקריב נשיא ישששכר שכתיב בו ישששכר חמור כו' ויט שכמו לסבול עול תורה ובזה מכניע היצה"ר וכל הכוחות הס"א ואוה"ע כמו שהוא מגביר בנפשו צד הטוב על צד הרע פועל כן בכללות העולמות והוא המשפיל את כח עמלק שהיתה מלחמת עמלק בחודש הזה לאחר צאתם ממצרים ויחלוש יהושיע אותם בכח התורה שמגבירין יד ימין על יד שמאל ולכן כי יד על כס יה וז"ש שם והי' כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח משה ידו וגבר עמלק ואמרו ז"ל וכי ידיו של משה עושות מלחמה כו' אלא בזמן

שישראל משעבדי' את לבם לאביהם שבשמים ולכאורה אינו מובן מא' התירוץ עכ"ז קשה וכי כתיב בקרא ששעבדו לבם הלא לא כתיב רק ידיו רק הפי' כנ"ל שבזה ששעבדו לבם לאביהם שבשמים הגבירו יד ימין על יד שמאל שהכניעו כח עמלק שהוא מס"א בחי' שמאל ע"י ששיעבדו לבם לאביהם שבשמים הכניע כל המדות לקדושה והמדות מרומזים בעשרה אצבעות של הידים ונמצא נרמז בבחי' ידים גם שיעבוד הלב כנ"ל שלכן מגביהין הכהנים ידיהם בשעת ברכתם להמשיך ברכה ממקום עליון בחי' מוח ג"ר וכן כאן ע"י שיעבוד המדות שלהם המשיכו ע"ע רחמים ממקום גבוה בחי' ראש וז"ש שהרים משה ידיו כנ"ל והכניעו את עמלק שבא ע"י רפיון ידים וכתיב בס"י המליך אות ו' כו' וצר שור בעולם ואייר בשנה כי מלחמת עמלק הי' באייר והמשיך שבט ישכר רחמים מבחי' שור שגי' שם ראשון משם מ"ב וגם המתיקו ותיקנו ע"י התורה חטא העגל שהי' שור והכניעו עמלק ע"י כח וגבורה כמ"ש ורב תבואות בכח שור ולכן הי' באות ו' שהוא כמו עמוד עד שאמרו ז"ל עמוד אחד יש בעולם וצדיק שמו וגם על שעסקו בתורה שהלוחות ארכם ששה וששה סדרי משנה.

ביום השלישי שהוא נגד חודש סיוון הקריב נשיא זבולן ובס"י המליך אות ז' כו' וצר תאומים בעולם וסיוון בשנה כי בסיוון ניתנה התורה שבכתב ותורה שבע"פ שהם בהתחברות כתאומים וכן זבולן היא לשון התחברות כמ"ש הפעם יזבלני אישי ולכן היתה ברכתו זבולן לחוף ימים ישכון שמחבר ב' ימים בחי' מי י"ס העליון לים סוף סופה דכל דרגין והב' תורות נקראים כ"ח ים כמ"ש ים התלמוד ולכן המליך אות ז' שמרמז על התורה שחצבה עמודי' שבעה וגם שהי' דן את ישכר וחיבר עצמו לתורה.

ביום הרביעי הקריב נשיא ראובן כי כתיב בס"י המליך אות ח' בראי' כו' וצר תמוז בשנה והנה אות ח' מרמז על חטא כמ"ש בזוה"ק שהאות ח' באה לפניו י"ת שיברא בה י"ת העולם והשיב י"ת שהחטא מרומז ולכן נתגבר בתמוז כח הס"א והי' מה שהי' כי כוחם להחטיא מאות ח' כנ"ל ולכן ראובן לתיקון על מה שהכתיב עליו הכתוב בענין פלגש אביו וכבר עסק בשקו ותעניתו לתקן ולכן הקריב נשיא שלו ביום הרביעי שהוא נגד חודש תמוז לרמז זה ולתקן וראובן גי' ג"פ אלקים עה"כ להמתיקם וז"ש ג"כ קרא בגרון אל תחשך כשופר כו' ג"כ הכוונה להמתיק ג"פ אלקים עה"כ גי' גרון ולרמז לנו על ישועתינו שיהי' וה' אלקים בשופר יתקע ע"י שנתקן הכל ולכן המליך אות ח' בראי' שיראו עינינו וישמח לבינו בישועתו רק לעת עתה לא נראו הטובות שבו ולא ראה החודש הזה אור עד שבמהרה שיגאלינו י"ת ובאורו נראה אור וזהו מרומז בראובן אותיות ראו ב"ן שהשכינה בחי' שם ב"ן יהי' לה ראי' באורו י"ת שזהו ענין סתימת ידו על העינים בשמע ישראל כו'

על ענין הח' שבאחד ובחודש תמוז נעשה העגל והקריב ראובן שברכו משה יחי ראובן ואל ימות שיתוקן החטא שהוא בחי' מיתה ויהי' חיים לישראל אמן.

ביום החמישי שהוא נגד חודש אב הקריב נשיא שמעון כי הנה. אמרו ז"ל ע"פ כי יד על כס יה שעתה אין השם והכסא שלם וענין השם שלם שיתחברו אותיות י"ה בו"ה ביחוד שלם ושם אלקים שאותיות אל שבו שהם חסד אל מקור החסדים ימתקו את הגבורות שבשם אלקים ולכן שמעון שמרומז בשמו ענין חודש אב שאמרה לאה כי שמע ה' כי שנואה אנכי על ענין שמיעת התפילה דכתיב גם כי אזעק ואשווע שתם תפלתי ונשיא שלו הקריב ביום החמישי נגד חודש אב להמתיק הכל ולהמשיך חסדים חסד אל מאותיות י"ה לו"ה וי"ה פעמי' אל עה"כ גי' שמעון וגם שמעון לשון שם עון כי ע"י שגרם וגבר העון אז נתעוררו גבורות בשם אדני ברבוע שגי' קכ"ו גי' עון ושמעון המתיק הגבורות הנ"ל בקרבנו ובס"י המליך אות ט' בשמיעה וצר ארי' בעולם ואב בשנה כו' כנ"ל שהוא נגד שבט שמעון ששמו מרמז על שמיעה ומ"ש המליך אות ט' כי כשבאה הט' לפניו י"ת שיברא בה העולם אמר לה ית"ש טובך גנוז בגווך וכן החודש הזה עדיין לא ראה טובה והטוב גנוז וכתיב באות ט' טבעו בארץ שערי' שהטוב גנוז ומ"ש וצר ארי' שבו עלה ארי' מסובכו והחריב הבית והנה משרע"ה כלל את שמעון בברכת יהודא ואמר שמע ה' קול יהודא כמו שפי' רש"י ז"ל שם רומז שמלכות ב"ד שבא מיהודא יתגדל ויתגלה בחודש הזה שהוא נגד שמעון כי ישמע ה' תפלתינו לא כמו עתה כי אזעק ואשווע סתם כו' ויתגלה הטוב שבאות ט' ולא יהי' גנוז ועתה צום ולעתיד שמחה שיתגלה הטוב ולכן יום שנופל בו יום א' של פסח נופל בו ט' באב לרמז כמו צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות כמו שהי' בניסן שגי' י"פ טוב כנ"ל.

ביום העשירי נשיא דן ויום העשירי הוא נגד חודש טבת שבו מת א"א ע"ה כמ"ש בספרים ש"תקבר "בשיבה "טובה ר"ת טבת ולכן הי' לנו צרות בחודש הזה שע"י מיתתו הי' לס"א אחיזה אך עכ"ז כל זמן שהי' המשכן קיים לא הי' להם אחיזה ולכן החדשים שהי' להם אחיזה שהם תמוז אב טבת הר"ת גי' משכן להורות כנ"ל ולעתיד יהי' כל הטובות באלו החדשי' ובטבת הגם שמת בו אברהם ונסתלק מעוה"ז אך למעלה הי' אז יום הילולא דילי' ולעתיד ירד מלמעלה המשכן בנוי במילואו וטובו ויהי' הגוי אשר יעבודו דן אנכי ויהי דן נחש כו' שכעת אחיזת הנחש בחודש הזה ולעתיד יתהפך לשמחה ונחש גי' משיח ונחש ר"ת "שומר "נפשות "חסידיו "כמ"ש "במ"א.

הגדה

קדש ורחץ כו' הנה ענין יצמ"צ הי' כדוגמת בריאת העולם כי בכאן נתגלה תכלית כוונת הבריאה בשביל ישראל שעל ידם יתגלה כבוד מלכותו י"ת וזה שאמרו ז"ל שנמלך הקב"ה בנשמתן של צדיקים פי' שעלה לפניו י"ת התענוג והשעשועים שיקבל י"ת מעם קרובו ובשביל תענוג זה ונ"ר שיהי' מעבודת הצדיקים ברא העולם ולכן כמו שהיה בבה"ע קטרוג על הבריאה כמו שאמרו רז"ל שהללו אומרים אל יברא כו' וגבר חסדו י"ת ונצח את המלאכי' שאמרו אל יברא ובראו בשביל התענוג כנ"ל עפ"ז מצינו שאחז"ל שהיה מלאכים שקטרגו על יצמ"צ ואמרו הללו עע"ז והללו כו' וגבר חסדו י"ת ועשה לנו ניסים כי אז שהיה התגלות כוונת הבריאה כנ"ל הי' כבר צדיקי' מוכנים לעובדו י"ת כמ"ש בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה ובמדרש אמרו ז"ל ע"פ הניצנים נראו בארץ שקאי על הצדיקים כי אז כבר נראו הצדיקי' שהיה ברצון הקדום שבשבילם נברא העולם וכל ענין בריאת העולם ויצמ"צ היה הכל במחשבה הקדומה כשעלה ברצונו הפשוט לברו' ונשתלשל זה הרצון העליון דרך השתלשלות ומדריגות עד שיצא הכל מהעלם אל הגילוי ולכך רמז לנו בעל מסדר ההגדה רמזים על זאת המחשבה כשעלה ברצונו הפשוט לברוא העולם ואיך היה הבריאה שגבר חסדו על המניעות ומקטריגים וברא בחסדו להטיב לנבראיו שיכירו כבוד גדולתו ומפרסמו כבוד מלכותו והם ישראל שעלה במחשבה ומרמז בסימן זה ג"כ סדר הבריאה שהיה אח"כ כשיצא מהעולם אל הגילוי וז"ש קדש כי יש מדה שנקראה קודש ומדה נקראת קדוש. כי קדוש מורה התגלות שהלשון על מי שנגלה וידוע לו זה הוא קדוש כמ"ש באלישע הנביא איש קדוש עובר עלינו נמצא שקאי על איש זה הידוע שהוא קדוש וכן במדות העליונות מורה מדה שנקראת קדוש על התגלות אבל תיבת קודש לא קאי על הידוע רק הוא שם דבר של הקדושה ולכן התחיל בעל מסדר ההגדה בתיבת קדש רומז על עצם הקדושה ומקור הבריאה שמשם התחילה הבריאה להשתלשל והוא חכמה עליונה שנקראת ראשית כמו שאמר ראשית חכמה וכמו שאמר כולם בחכמה עשית והנה מתחילת הבריאה היה העולם מים במים ואמר ית"ש יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים והי' מים עליונים ומים תחתונים ובראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ אבל לא היה עדיין התגלות בשלימות כמו שאמר אח"כ יקבו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותרא' היבש' לשון ותראה משמע שכבר היתי' נבראת אבל לא היתי' נראית ואחר שהו' התגלו' הארץ אמר ית"ש תוצא הארץ דשא כו' והנ' אחז"ל שמים תחתונים הי' בוכים אנן בעינן למהוי קדם מלכא ורפש בהון ית"ש וע"ז רמז לנו כאן אלו הסימנים אחר קדש הסידור

ורחץ מורה ענין מים עליונים ומים תחתוני' כשאמר ית"ש יהי רקיע כנ"ל כי כשרוחצים יש מים עליונים בכלי העליון ואח"כ מים תחתונים בכלי שרוחצים לתוכו ואח"כ כרפס לרמוז למ"ש הכתוב תוצא הארץ דשא כו' ואח"כ יחץ לרמוז למה שרצה ית"ש ועש' גבול ורפש במים התחתוני' וחצה בינם למי' העליוני' וכ"ז עשה ית"ש בשביל התענוג שיקבל ית"ש מעם קרובו כנ"ל וזה התענוג ביצמ"צ שהיו מוכנים לקבל התור' כנ"ל וע"ז רימז מגיד לספר ביצי"מצ בפסוקי התור' ובקיום המצות:

עוד יש באפשר במה שהתחיל הסדר קדש בעל מסדר ההגדה רמז לנו באיז' מדה ממדות עליונות הי' הנס ביצי"מצ שנוכל לעורר גם עתה בפסח זאת המדריג' להמשיך האר' משם והנ' מדת חכמ' נקראת קודש ובינה נקראת קדוש והעליונ' שעליהן כתר עליון הנעלם יוכל להיות שנקראת קדש לשון מקור הקדוש' שהוא עולם הסתום ונעלם הנקרא אין על שאי אפשר להיות בו שום השג' ולכן הי' הגאול' דווקא ע"י משה שהי' עניו מאוד שאמר ונחנו מה והנעלם משמו במילוי הוא מאין כזה מ"ם שי"ן ה"א שמשם המשיך הגאולה והצלה ממצרים ששם רחמים גמורים בלי תערובות דין ולכן אנ"א "ה' מלט"ה נפש"י ר"ת מאין ומשם נמשך הארה לכל הט' מדות שאחרי' ואז נגאלו ישראל וז"ש קדש עה"כ גי' ט"פ מה לרמוז שהגאול' הי' ע"י שנמשך הארה מהמדה של אין ומה לכל הט' מדות והמדה שאחרי' הוא חכמה כח מה שהכח של מדת אין ומה נמשך בה ומשם נמשך אז לכל המדות:

או י"ל ע"ד הנ"ל שרמז מאיזה מקום בעולמו' עליונים הי' יצ"מצ כדי לעורר המדריג' העליונ' הזאת שהוא עליונ' מאוד הרצון הפשוט לברוא העולם כן עתה ביצ"מצ עורר ית"ש מדה עליונ' זאת ונתעורר החסד עליון זה בכח הד' עולמות עד עולם עשי' והנה יש קודש ויש קדוש כנ"ל וי"ל ההפרש כי קודש ה' קודם הד' והענין כי הדל"ת לשון דלות וחוא מור' על מדריגת נוקבא דלית לה מגרמי' כלום וצריכה להשפעות הדכר וכשהו' קודם הד' מור' על האתערותא דלעילא שהמשפיע מעורר הקדוש' להשפיע להמקבלי' ועי"ז נתעורר אח"כ אתערותא דלתתא ותיבת קדוש מור' על אתערותא דלתתא של המקבלי' שנתעוררים לקבל הקדוש' קודם אתערותא דלעילא והנה לכל אלו הב' התעוררות יש מדריג' העליונ' מקור הקדוש' מקור לאלו התעוררות ולכן אמר כאן קדש כנ"ל וכידוע שתיבה בתג' אותיות נחשבת למקור ורומז על מקור הקדוש' עליונ' שנתעורר ביצ"מצ ונשפע החסד לכל אלו הד' עולמות וקדש גי' ד"פ מיכאל שר החסד:

א"י קדש כתיב קדושי' תהי' הפי' מוכנים תהי' מלשון אי' הקדש' ולא יהי' קדש כן פי' קדושים תהי' שתהי' מוכני' להיות כלי לקבל הטוב כי קדוש אני שאני מוכן תמיד

להשפיע לכם כל טוב כמ"ש שראשי נמלא טל כי האדם צריך להיות כלי לקבל ועשיית עצמו כלי לקבל הוא ע"י תיקון מדותיו וישלים עצמו בהם והנה כתיב אל מוציאם ממצרים כי שם אל הוא הראשון מי"ג מדה"ר והכלל הוא שהראשון הוא כולל כולם ונמצא שנשפע משם אל לכל הי"ג מדה"ר והנה י"ג פעמים אל גי' עה"כ קדש ורמז שההוצאה ממצרים הי' ע"י שנשפע משם אל לכל הי"ג מדה"ר ובא משם הרחמים על ישראל ורמז בתיבת קדש שיהי' גם עתה כל אדם מוכן לקבל החסדים מי"ג מדה"ר שלכלם נשפע ושם אל וזה ע"י שישלים עצמו וידמה מדותיו להבורא ית' מה הוא רחום וכו':

גם קדש עה"כ גי' ט"ו הויות וט"ו כוללים רומז שנשפע אז ביצ"מצ חסדים גדולים מאותיות י"ה לו"ה וכל מספר מי"ה כולל הוי' אחת ורמז ג"כ כנ"ל שיהי' כלי לקבל החסדים הגדולים אלו וזה ע"י שיהי' שלם במדותיו כנ"ל והמדות המה ז' ויש ז' חסדים וז' גבורות שהם עיקר המדות והנה כ"א מהם כלול מחבירו חסד שבגבורה ולהיפוך וכן כולם ונמצא שנכללים לי"ד לכ"א וזהו ענין יד ימין ויד שמאל בכ"א י"ד פרקין רומז שבכל אחת נכללו ב"פ ז' מדות גי' יד ואנו רואין שע"י ידים מקבלין הכל מור' כנ"ל שעיקר הקבל' להשפיע הוא ע"י תיקון מעשיו ומדותיו והנה כל החסדים הם משם אהי' שהוא מקור הי"ג מדה"ר שאהי' לשון עתיד מורה כמ"ש וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם אע"פ שאיני כדאי רק שיהי' כדאי לעתיד ובשם זה היה יצ"מצ כמו שאמר אהי' שלחני אליכ' אהי' אשר אהי' ונשפע משם אהי' לכל י"ד מדות הנ"ל וי"ד פעמים אהי' עה"א השורש ד' אותיות דאהי' גי' רחץ וז"ש קדש ורחץ ע"ד הנ"ל:

ורחץ כי הי' אז צריך בגאולת מצרים חסדים לישראל ודינים למצרים וכן בכל פסח צריך להמשיך ע"ד הנ"ל להמתיק הדינים מעל ישראל ולהטילם על שונאי ישראל והוא ע"י שאנו ממתיקים הדינים שנמשכי' משם אלקים באותיות המקודמות לאותיות אלקים שם אכד"טם והוא גי' ע"ד ונחלק לאותיות א"ם ג"ל כמ"ש האר"י ז"ל ואותיות המוחלפות כד"ט הם גי' ג"ל וכשממתיקים אותם הגבורות שנמשכים משם אלקי' באותיו' המוקדמות כנ"ל זאה ההמתקנה רק לישראל אבל לשונאי ישראל נמשך מאותיות המקודמות פחד גדול ודינים גדולים עליהם וז"ש יעקב כשבא לבן אצלו ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים הם האותיות הקדושות כידוע בס"י וילקטו אבנים ויעשו גל שהמתיק הדינים בשם הנ"ל שאותיות לה"י מאלקים מתחלפין באותיות כד"ט ויקרא לו לבן יגר סהדותא יגר הוא לשון מורא ופחד שהבין זאת כנ"ל כי ראה שנמשך עליו דינים ופחד גדול ויעקב קרא לו גל עד כנ"ל ששם זה גי' עד וזהו שרמז כאן בתיבת ורחץ לרחוץ

הדינים מעלינו ולהטילם על שונאינו ע"י חילוף שם אלקים אותיות לה"י באותיות כד"ט שגי' ע"ד ולכן רחץ גי' ט"פ גל עה"כ שכל הט' מדות נתמלאו חסדים עלינו ודינים על שונאינו כנ"ל:

גם י"ל ורחץ לשון בטחון כמו בי' רחיצנא כי ע"י הבטחון והאמונה שלימ' יכולין לרחוץ מגלולים וזוהמת ושם הנ"ל אכד"טם גי' עד הוא שם הבטחון ששם הנ"ל עה"כ גי' בטחון:

ויש לדקדק ג"כ למה אמר כאן ורחץ בוא"ו הנוספת ואח"כ אמר רחצה בה' הנוספ' רק הענין כי כל השפעות שממשיכין צריך להמשיך עד העוה"ז וזהו הענין בסעודת סיו' מסכתא שכל מסכתא יש לה שורש גדול למעלה להמשיך האור של תורה לגשמיות העוה"ז ועושין סעודה וכן כאן מתחיל' לאחר קדש ורחץ בוא"ו הנוספת דוגמת צינור להמשיך האור הקדושה בדרך צינור הוא"ו ואח"כ קודם הסעודה שעושין מצוה בגשמיות אומר רחצ' בה' כי העוה"ז נברא בה' כמ"ש ז"ל ע"פ כי ביה ה' צור עולמים:

כרפס הוא מין ירק צומח שכמעט אין לו שום טעם כלל לרמוז כנ"ל מאיזה מדריגה עליונה היתה הארה ביצ"מצ להמשיך ג"כ עתה משם והנה יש כמה ענינ' אותיו' נקדות טעמים ויש עוד גבוה יותר מטעמי' התגין והשירטוט והסרגיל המכין לשרטוט וזהו שאנו רומזים החסדים שעש' ית' עמנו שאף שאנחנו לא היינו במדריגה כראוי פסח ית"ש ודילג על כל המדריגות והמדות והעלה אותנו למדריגה עליונה גבוה יותר ממדריגו' הטעמים ששם רחמים גמורים ומשם פדה אותנו וזהו שאוכלין ירק צומח שהוא בשפל המדריגה ואינו אפי' במדריגות בעל חי ואין לו טעם רומז למדריגה עליונה שגבוה יותר ממדריגות טעמים והוא מדריגה עליונה ששם כללות היכל צרופי הוי' ומשם נמשכין הי"ג מדה"ר ששם המקור שלהם מוחנותי את אשר אחון ורחמתי כו' אע"פ שאיני כדאי והגון בלא טעם כלל לרמוז למקור הי"ג מדה"ר שנכללים שם הי"ב צרופי הוי' וזהו שאנו אוכלין כרפס שאין לו טעם כלל לרמוז כנ"ל ואז אמר יעקב ליוסף ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך כי הי"ב שבטים היו לכ"א צירוף אחד מי"ב צרופי הוי' שמשם המשיך השפעתו והעלה עבודתו לשם ואמר ליוסף שיתן לו שכם אחד שגבוה יותר על אחיך שכם גי' י"ב צרופי הוי' ומ"ח אותיו' שלהם שנכללי' במקור אחדותם י"ג מדה"ר וז"ש שכם אחד גי' י"ג על אחיך שממשיכין מי"ב צרופי הוי' וז"ש על אחיך ומשם נמשך לכל המדות ונעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן ולכן שכם ר"ת ברוך ש"ם כבו"ד מלכות"ו שהוא מדת מלכות מדה אחרונה לרמוז שנמשך השפע ממדריג' העליונה הזאת לכל הבחי' עד שנמשך למדה אחרונה וזה הכל רמוז בכרפס שגי' שכם שהיינו בשפל המדריגה והעלה ית"ש אותנו למדריגה העליונ' הזאת:

כרפס גי' ה' פעמים חסד מור' על השפעו' ה' חסדים שהם עיקר המדות כי יסוד ומלכות הם הכוללים כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה וכו' כי כל בשמים ובארץ לך ה' הממלכה וכו' וזהו ענין המעשה בר"א ור' יהושיע ור"ע וכל התנאים נתקבצו יחד להמשיך ה' חסדים וכרפס הוא ירק וירק גי' י"פ אל להורות כנ"ל שמשם אל הי' יצ"מצ כמ"ש אל מוציאם ממצרים שנשפע חסד אל לכל העשרה מאמרות גי' ירק:

יחץ רמז לנו איך הי' ביצמ"צ ונמשך ג"כ עתה כן בפסח דכתיב ביצמ"צ אתה פוררת בעזך ים שים הוא לשון חוזק וגבורה ופירר ית"ש הגבורות וחלקם שנטל מה שעלינו והטיל גם זה על שונאי ישראל ונאבדו ולכן ב"פ ירק גי' גבורה ושוברין מצה אמצעות נגד לוי שהוא ג"כ במדת גבורה ויחץ הוא חצי מספר גבורה לרמוז שנשברו הגבורות מעלינו וכן עתה בשבירת המצה נשבר הדיני' מעלינו ונטילם על שונאי ישראל וישברו הדינים את שונאינו ומלכות הרשעה תתעקר ותתשבר ותתמגר ורמז ג"כ כי הגבורות נמשכו ע"י שהי' ית"ש בונה עולמות ומחריבן כידוע מז' מלכין שמתו כמו שאנו אופין מצה שלימה ושוברין אותה ומשם נמשך אכילת עץ הדעת טו"ר וכל הענינים עד שהתחיל התיקון ביצמ"צ ע"י קבלת התורה הקדושה:

עוד רומז לנו במה שאנו שוברין מצה האמצעות כי יש ג' מדריגות נר"נ נפש נוטה לבהמיות וחפץ בתאוות רעות ומדות רעות ונשמה נוטה וחפץ תמיד ברוחניות הקדושה ורוח ביניהם היה לחבר יחד שמדריגות רוח כלול משניהם ושם הבחירה שיש כמה ענינים ברוח רוח טהרה רוח הקודש שפל רוח ולהיפך רוח גבוה רוח הטומאה רוח הקנאה כי רוח פי' רצון ויש רצון טוב ולהיפוך ורוח הוא מחבר הנפש עם הנשמה שהם ב' הפכיים וע"י רוח שכלול משניהם מתחברים וזהו שרומזים הג' מצות שהם נגד כהן לוי וישראל במדריגת נר"נ ולוי הוא ג"כ המחבר כי לוי לשון צוותא והתחברות כמ"ש הפעם ילוה כו' כי הוא הממוצע בין כהן לישראל וכן רוח הוא הממוצע ולמדו אותנו איך להתנהג בבחי' רוח שמתחילה צריך לשברו ולהפריד הטוב מרע ולא לילך רק אחר החלק שנוטה לנשמה הרוחניות ולא להאמין לעצמו שיהי' יוכל לעבוד להשית"ש גם בדברים גשמיים כי אם מחמת רתיחת הדם א"א הגם שנדמה לו שאוכל לש"ש רק להרגיל בעצמו כעני כמ"ש הא לחמא עניא ובאמת בא"י כשהי' בהמ"ק קיים והקדושה נתרבה לא היה צריך לזה רק בגלות התאוות מתגברין במאוד וכן הי' במצרים וז"ש הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים רק כל דכפין ייתי ויכול ככל הצריך וייתי רק לשבור רעבונו ולא יותר ואמר אח"כ לשנה הבאה בארעא דישראל ולא יצטרכו כ"כ לזה אבל עתה צריך מתחיל' לשבור תאוותיו מאוד רק עכ"ז כל פעל ה' למעניהו וצריך

לרקן גם הנפש הבהמיות וחלק הרוח הנוט' לנפש ולא ניתנ' תורה למלאכי השרת רק שבתחיל' צריך לשברו כנ"ל זבחי אלקים רוח נשברה ואח"כ שכבר יקדש את גופו וכל אבריו וחושיו ומחשבותיו לה' לבדו ויהי' כל מעשיו לש"ש לבד אז יעבוד ה' בכל לבבו כמ"ש חז"ל בשני יצריך ביצ"ט וביצ"הר לתקן גם אותו והנפש הבהמיות ולכן מתחילה משברין המצה האמצעות ולוקחין חלק גדול ומצניעין אותו ואינו אוכל אותו כעת רק לאחר כל הסעודה לוקח חלק הצפון ואכלו כן עד"ז להתנהג בבחי' רוח מתחיל' לשברו כנ"ל ועכ"ז לא לבטל החלק הבהמיות מכל וכל שאח"כ צריך לעבוד אותו ית"ש גם ביצה"ר ונפש הבהמיות כנ"ל רק לע"ע יצניע ויכסה מאוד החלק הזה שנוטה לבהמיות עד שיקדש עצמו מאוד כנ"ל ואח"כ בכל דרכיך דעהו גם ביצה"ר ונפש הבהמיות ולכן אוכלין זה החלק על השובע בלא תאווה וכן פסח שהוא נוטריקין פה סח ואז גי' עה"כ אלקים חיים כי מי שדבוק באלקים חיים אינו אוכל לתאווה רק כנ"ל: (גם רומז שתמיד יעשה תורתו קבע ומלאכתו עראי להצניע חלק הגדול לעוה"ב) עוד ירמוז כי החלק שמטמינים לאפיקומן רומז לעו"הב מה רב טובך אשר צפנת ומטמינים החלק הגדול והחלק שמניחי' בקערה רומז לעוה"ז שהצדיקים נוחלין ב' עולמות כאומרם ז"ל מי סני להו לצדיקייא דאכלו תרי עלמא:

יחץ גי' ח"ק היא לישנא דמזוני כמ"ש לחם חוקם וז"ש והי' לך לחק ולבניך עד עולם תמשיך לעצמך פרנסה מהלילה הזה ע"י מצות אכילת מצה ומרור כי בפסח על התבואה: **וי"ל** עוד כי יחץ מורה על שאנו צריכין להפריד הרע מטוב מה שנתערב טו"ר מחטא אדה"ר ואנו צריכים להפריד הרע מטוב:

גם מורה על התחלקות מלכות אפרים ויהודא ולכן הא לחמא עניא כו' בעניו' ולעתיד יקוים אפרים לא יקנא את יהודא כו' כמ"ש קח לב עץ כו' והיו לאחדים בידך ויחץ ר"ת "יהלמינו "צדיק "חסד רומז שאפי' עתה בגלות נשפע חסדים:

גם יחץ גי' יה מגן כי יה מקור הרחמים כי ע"י שמשפיע ית"ש חסדו מעולמות עליוני' נשפע מאותיות י"ה לאותיות ו"ה שמורה על עולמות התחתונים ומגן גי' ג"פ אל כנ"ל שמוציאם ממצרים מי"ג מדה"ר שהראשון שם אל וז"ש ית"ש ואעשך לגוי גדול כו' שאומרים אלקי אברהם ואברכך כו' כי כ"א המשיך את אלקינו ית"ש ע"ע במדריגתו ומידתו ובך חותמין שאומרים מגן אברהם שמגן גי' ג"פ אל שיהי' כולם נכללין במדת אברהם חסד:

גם יחץ מורה על ב' המאורות שא' גדול וא' קטן ולכן שובר חלק קטן ולעתיד יתחברו ויהי' אור הלבנ' כאור החמה וז"ש הא לחמא עניא כו' ולחם עוני כי יש מיעוט הלבנה שהוא בעניות ולשנה הבאה בארעא דישראל ויהי' אור הלבנה כחמה:

מגיד ע"ד הנ"ל שאל מוציאם ממצרים משם אל שנשפע מי"ג מדה"ר ששם הראשון אל ונשפע לעוה"ז שהיא מרומז בהוי' שבא להוי' מכח המהוה כל הויות ומגיד גי' אל הוי' שע"י סיפור הגדה מעוררין זה:

ענין הגבהת הקערה כוללה כמה דברים שבתוכה והיא מקבלת אה כולם והוא מדת כנס"י שכוללת ומקבלת מכל המדות העליונות ממנה ונקראת שכינה ששוכנת בתחתונים ונעשים אנו מרכבה וכסא אליו ית"ש ואנו צריכים בעבודתינו לקשר את המדה זאת לשורש כל השרשים עילות כל העילות ית"ש והנה באמת צריכים לעזר אלקי שיכולין להגבי' את מדה זאת ששוכנ' בתחתוני' ולהעלותה וליחדה עם דודה באהבה ואחוה וריעות וית"ש ברחמיו עוזר אותנו מי"ג מדה"ר וחונן אותנו מאוצר מתנת חנם וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון וז"ש המגבי' לשבת שית"ש מגבי' את השבת שלו כביכול כמ"ש שבת כסא שמגבי' את הכסא הנ"ל ע"י המשפילי לראות שמשפיל כביכול את השגחתו ומשגיח מי"ג מדה"ר אע"פ שאנו שפלים ואינם כדאי והגון וז"ש מושיבי עקרת הבית כי הנה מדה זאת נקראת עקרת הבית ועקרת אותיות קערת כנ"ל והפי' שמושיב את כנס"י עקרת הבית לשרשה ומיחדה עם דודה כנ"ל וזה מורה ענין הגבהת הקערה לרמוז שבעת הגאולה נתעלתה המדה זאת בזכות הג' אבות שהג' מצות רומזים עליה' נתעלתה ונגבהת וכשמושיבין עקרת הבית אז אם הבנים שמחה:

הא לחמא עניא כו' די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו' הנה כבר אמרנו שביצ"מצ הי' התגלות התענוג שצפה ית"ש מתחילת הבריאה לקבל מעם קרובו והנה קודם שנתגלה התענוג הזה הי' ית"ש כביכול מתאווה שיבוא תענוג זה להתגלות הגם שלפי ערכינו השפל א"א להבין זה איך שייך בו ית"ש השלם הכל מיני שלימות בלי שום חסרון הלשון מתאווה שמשמע ח"ו כאילו אין בידו דבר זה שמתאווה שיבוא לידו ובאמת ית"ש אינו חסר לשום דבר מ"מ מצינו שאחז"ל שהקב"ה מתאווה לתפילתן של צדיקי' וכדומה כי לא מחשבותי מחשבותיכם כו' וזה הוא ג"כ משלימותו ית"ש שהגם שאינו חסר שום דבר יהי' שייך בו ג"כ מתאווה משל לתינוק שיש בידו לחם פחות מכזית ובא אביו וביקש ממנו שיתן לו וכשנותן לו שמח שמחה גדולה ונותן לבנו כפלי כפליים והנה המתאיוה לדבר הוא בענין דלות ועניות מדבר זה וז"ש הא לחמא עניא כו' כי לחם כולל כל תענוג

כי אם הלחם אשר הוא אוכל וזה כיון שלא היה עדיין ההגלות התענוג והי' המחשבה העליונה שרצה לקבל זה התענוג הזה כביכול בדלות הי' אות ה' בחי' נוקבא מקבלת בצורת אותיות ד"י כי יו"ד מורה על מחשבה כידוע הי' בבחי' דלות שמור ע"ז אות דל"ת וז"ש הא לחמא עניא די אכלא אבהתנא בארעא דמצרי' כנ"ל שכשהי' אבהתנא בא"מצ היה צורת אות ה' בצורת אותיות ד"י ולא כצורת ד"ו כי עדיין לא הי' המשכת התגלות התענוג והיה צורת אות ה' מורה על עניות ודלות בהתענוג והאות ה' הי' כנ"ל בבחי' לחמא עניא דלות התענוג בצורת אותיות ד"י ואח"כ כשנתגלה זה התענוג ע"י הצדיקים כי הצדיק הוא הצינור שעל ידו נמשך השפע העליונה מהעלם והסתר להתגלות והאות ו' הוא דוגמת צינור ועמוד שממשיך מעילא לתתא ורומז על מדריגות צדיק כנ"ל שממשיך השפע וע"ז אחז"ל עמוד אחד יש מן הארץ לרקיע וצדיק שמו שממשיך מעילא לתתא וכשהיה המשכת התגלות התענוג שהיה מקודם בעניות ודלות ונמשך ע"י הצינור העמוד מצדיק שמרומז באות ו' נעשה צורת ה' כצורת אותיות ד"ו שנמשך ממחשבה זו שהיה בדל"ת לה"ו הצינור כנ"ל:

א"י ע"ד שאחז"ל לחם עוני שעונין עליו דברים הרבה ולהבין לשון דברי קדושי' כי ענין גלות מצרים היה להוציא הנ"ק שנפלו בחטא אדה"ר ונתערב טוב ברע וז"ש ואח"כ יצאו ברכוש גדול שיוציאו כל נ"ק כמ"ש וינצלו את מצרים ואחז"ל כמצולה שאין בה דגים כו' והנה הנ"ק הם אותיות הקדושות והנ"ק שהם האותיות הי' אז בגלות מצרי' ולכן לא היה להם דיבור של קדושה לישראל באותיות קדושות כיון שהיו הנ"ק במצרים בגלות ואלו האותיות במצרים ולא הי' לישראל אותיות לדבר דברי קדושה וז"ש וירד מצרימ' אנוס על פי הדיבור להוציא משם אותיות הדיבור ואח"כ כשיצאו ברכוש גדול והוציאו כנ"ל היה פסח פה סח שהיה להם אותיו' קדושות לדבר והם הנ"ק שהוציאו והם נשמו' ישראל שהי' משוקעים במצרים כמ"ש ע"פ משכו וקחו לכם צאן כו' כי יש ס"ר אותיות לתורה וס"ר נשמות לישראל שלכל נשמה יש אחיזה באות מהתורה ולכן כשיצאו כל צבאות ה' מא"מ ס"ר נשמות ישראל והוציאו ס"ר אותיות התורה ממצרים ניתן להם התורה אח"כ בס"ר אותיות וכן לעתיד שכתוב תורה חדשה מאתי תצא הוא עד"ז שהתורה תהיה מאותיות שהם הנ"ק שאנו מוציאים זה זמן רב משך הגלות מהם יהיה תור' החדש' שתצא מאתו ית"ש מצרופי אותיות אלו והנה ידוע פי' האר"י ז"ל ע"פ כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי ה' יחי' האדם שבכל דבר יש אותיות מאמרו ית"ש שברא הדבר הזה במאמר ההוא והאדם צריך להעלות האותיות אלו למקור קדושתם והאותיות אלו הם החיות שבכל דבר המחי' הדבר ההוא והם הנ"ק שאדם יעלה

באכלו והנה לפי דרכינו הנ"ל שמאלו האותיות בא הדיבור נמצא שהדיבור תלוי לפי אכילת האדם ומאכילה בא הדיבור ולכן אחז"ל אין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן שמאכילה זאת בא דיבור זה שמוציא האותיות הדיבור מהמאכל ולכן אמר הכ' צדיק אוכל לשובע נפשו שמשביע נפשו באותיות ההמה מוצא פי ה' והנה הצדיק האוכל רק לשובע ולא יותר ואינו מכניס בתוך מעיו מותרות המאכלים רק לפי צרכו אזי עי"ז אינו מדבר ג"כ רק כפי צרכו כי אין לו דבורים רק כפי צרכו שמוציא אותיות הדיבור מהמאכלים שאוכל רק לפי צרכו אבל הרשע שבטן רשעי' תחסר ומכניס אל מעיו מותרות מאכלים עי"ז מדבר ג"כ דברים יתירים לשון מדברת גדולות ואומר ללשונינו נגביר ומדבר לשה"ר ודברי' בטילים וז"ש בעל מסדר ההגדה הא לחמא עניא על שם הכ' לחם עוני שפי' חז"ל שעונין עליו דברים הרבה הפי' שבאו עי"ז לדבורים קדושים ע"י די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים ע"י אכילתם הוציאו הנ"ק כנ"ל שהוציאו האותיות שהי' ג"כ שם בגלות מצרים ומהם נעשה התורה והארכנו בזה לקמן בענין הנ"ק שהי' תחילה במצרים בצומת ואח"כ בבעל חי ולמד אותנו אח"כ איך להתנהג באכילה שיהי' לנו דיבור של קדושה כמו שהי' במצרים וז"ש כל דכפין ייתי ויכול שאינו אוכל רק כשהוא רעב כנ"ל בבחי' צדיק אוכל לשובע נפשו ולא מותרות עי"ז כל דצריך ייתי ויפסח מלשון פה סח שאינו סח בפיו רק הצריך ולא יותר מכדי הצריך כנ"ל וסיים השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין ויהי' ג"כ כמו שהי' ביצמ"צ שניתנה התורה ע"י האותיות שהוציאו ממצרים כן עתה תורה חדשה מאתו תצא כנ"ל ועד"ז פי' הכ' אני ה' אענה את השמים והשמים יענו את הארץ והארץ תענה את הדגן והדגן יענה את יזרעאל כי אני ה' אענה את השמים רומז על מדריגה עליונה גבוה יותר מבחי' שמים ששמים הוא מדת תפארת ובא השפע למדה זו ממדות עליונות יותר וז"ש ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים ששמים הוא מדת תפארת כנ"ל ואב הוא מדת חכמה שמשפיע לתפארת הוא אב למדריגת שמים וישראל הולכים בעבודתם עד בחי' אין שמשם נשפע לחכמה כמ"ש והחכמה מאין תמצא וז"ש מפרנסין ומביאין שפע לאב של שמים וז"ש אני ה' אענה את השמים ולפי דרכינו אענה פי' מלשון עני' והרמת קול וצעקה אותיות הדיבור כנ"ל שהחיות שבכל דבר הוא האותיות נמצא שהשפע החיות הנשפע לכל דבר מאתו י"ת שמחי' את כולם יורד ע"י האותיות וז"ש אענה את השמים שאשפיע האותיות לבחי' שמים והשמים יענו וישפיעו חיות אלו האותיות לארץ והארץ תענ' את הדגן כנ"ל ע"ד הנ"ל והדגן יענו את יזרעאל שעל כל מוציא פי ה' האותיות שבכל הדברים יחי' האדם כנ"ל וישראל מוציאים הנ"ק ומעלים אותם לשורשם.

א"י ע"ד שפירשנו מ"ש זכרנו את הדגה כו' והמן כזרע גד הוא ע"ד שאחז"ל מ"ט מהדר אפי' דד' מג' דליתן לי' בצנעה כי היכי דלא לכסוף וזהו אם העשיר גומל כדרשתם ז"ל ג"ד "גומל "דלים אבל אם העשיר מקבל ע"י השפעתו לאחר אז הד' מקמי ג' ומהדר אפי' הד' לג' כי אין כאן כסופא ועד"ז הענין בהמאכל שהאוכל ניזון ממנו כשהמאכל משפיע להאוכל אז הוא כענין הנ"ל גומל דלים אבל זהו להמוני עם ולכן צריכים לרדוף אחר פרנסתם כדרך הצריך לדבר צריך לרדוף אחר דבר המצטרך לו ל"כ הצדיקים הפרנסה רודפת אחריהם כי הם עושים טובה גדולים להדברים הנאכלים ומעלים הנ"ק שבהם והמאכל צריך להם יותר משהם צריכים להמאכל והמאכל רעב שיהי' נאכל להם כי ענין רעבון כולל על כל תשוקה לדבר נקרא רעב כמ"ש לא רעב ללחם ולא צמא למים כ"א לשמוע את דבר ה' נמצא שלעשות רצון ה' המשתוקק לדבר ה' נקרא ג"כ רעב ולכן הנ"ק שהם בתוך המאכל רעבים שיהי' נאכלים לצדיקים וזהו הי' תערומות ישראל על המן שהי' כזרע גד כי המן הי' לחם אבירים שאחז"ל לחם שמלאכי השרת אוכלים שהם רוחניות ולא הי' צריכים להעלותו מגשמיות לרוחניות והם בקשו לעבוד את ה' בזה שיהי' מעלים את המאכלים מגשמיות לרוחניות וז"ש והמן כזרע גד שהמאכל משפיע לנו והוא לנו גומל דלים ואנו זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים שהי' שם נ"ק להעלות כנ"ל באריכות והי' אז דג הד' מקמי ג' כנ"ל שהמאכל המשפיע הי' צריך לנו והי' אותיות דג והנה עתה הגלות ג"כ להעלות נ"ק וז"ש הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים שהלחם הי' לחם עוני שהי' לו בחי' דלות ועניות כנ"ל שהמשתוקק ומתאווה לאיזה דבר הוא בבחי' דלות ועניות מאותו דבר וז"ש שאז הי' לחמא עניא והנה ענין אכילת הפסח ומצה ומרור ושתיית הד' כוסות הכל להעלות נ"ק לתקן חטא אדה"ר שממנו נמשך אח"כ גלות מצרי' כו' ועשאו כמצולה והוציאו הכל ועתה מתעורר כן וז"ש כל דכפין הנ"ק שבתוך המאכלי' שהם רעבים ומשתוקקים שיהי' נאכלים להוציא הנ"ק ולהעלותם ייתי לכאן וייכול ויהי' נאכל ונעלה הנ"ק כי עתה עת להעלותם כנ"ל כל דצריך הנ"ק הצריכים לתיקון ייתי ויפסח וידלג לאדם שיאכלנו ויתוקנו כי עתה מתעורר עת העלאת נ"ק כמו שהוציאו יקר מזולל מאז כן עתה ג"כ עת רצון לזה גם ויפסח וידלג לאדם שיאכלנו ויהי' בבחי' מדבר כנ"ל שמהמאכל נעשה דיבור וזהו פה סח מרומז ג"כ במ"ש ויפסח לשנה הבאה בארעא דישראל ולא נצטרך עוד לבירור נ"ק רק כמו שאכלו ישראל במדבר שהי' לחם אבירים שהי' אדרבא המאכל עושה להם טובה לברר ולזכך ולהביאם לקדושה

(**ד"ז אינו ידוע מקומו היכן שייך**)

וי"ל עוד כי ה' דל"ת הויות וכמו שהארכנו על ענין הדלות מהתענוג ועיין מ"ש בפ' בלק ע"פ הן לבדד ישכון ב' בחי' דלות וזהו ענין מ"ם סתומה דלמרבה המשרה מהתחברות ב' דלתי"ן הללו להגין עלינו לשמרינו מכל רע שמכל צד נהי' מוקפים מהקדושה ועד"ז (רבים) הי' כל שבט מסוגר כחומה כמ"ם סתומה ומ"ם גי' גואל וב' דדים שבאשה בחי' מ"ם גי' חלב וז"ש לשקוד על דלתותי יום יום כי עיקר השפע נמשך מבחי' אות יו"ד לאותיות ו"ד הרי יו"ד וכשנעשה מכל ד' מ"ם עי"ז נעשה ב"פ יום מב' דלתי"ן וז"ש לשקוד על דלתותי להכניס צער בלבו על עוונותינו שגורם ב' בחי' דלות הנ"ל ולשקוד ולעשות תשובה מב' בחי' יוד אותיות יום וז"ש צריך לכנס שיעור שני דלתות ואח"כ יתפלל ע"ד הנ"ל להכניס מקודם צער בלבו ע"ז על ב' בחי' דלות על כבודו ית' ועל כבודם של כנ"סי ולכן מגביהין הקערה רומז שמגביהין התשובה הזאת והקערה שרומזת לכנס"י הכונסת לג' מצות בחי' ג' אבות ואומרים הא לחמא עניא שה' דל"ת הויות בחי' עניות די אכלו אבהתנא שלא נכנעה היו"ד לדל"ת להעשות ה' להיות יחוד ולא תאמר א"כ שלא הי' יחוד הנ"ל אין שום שפע לז"א כל דכפין ייתי ויכול כו' רק שהוא בבחי' דלות לא בעשירות כמו שרצונו י"ת להטיב ומסיימין לשנה הבאה בני חורין שישתוקק ע"י ה' עילאי יובל הגדול עלמא דחירות וי"ל להיפוך די אכלו אבהתנא שנכנס שפע היו"ד לתוך הד' ונעשה ה' וז"ש ה"א לחמא כו':

שאלת הבן למה אנו עושין שינויים שמצה זכר לעבודתינו במצרים כמ"ש במפרשים שהוא מאכל עבדים וכן מרור זכר לוימררו את חייהם ועושון זכר לחירות הטיבול והסיבה ממ"נ כיון שכבר גאלנו י"ת מה לנו לעשות זכר לעבודתינו ומשיבין לו עבדים היינו כו' והי' מן המיצר קראתי יה ועניני במרחב יה ונתקיים אודך כי עניתני ותהי לי לישועה העינוי עצמו כי ע"י העינוי נקבצו הנ"ק וז"ש ועבדים וענו אותם ארבע מאות שנה וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי תיכף בעת העינוי גם העבדות הי' טוב לנו שעי"ז היינו מרגילין עצמינו לקבל עומ"ש שעי"ז באנו אח"כ למדריגה זו שנוכל לקבל עומ"ש וז"ש מתחיל בגנות ומסיים בשבח פי' שבח העבודה עצמה שאנו עבדים להקב"ה כמ"ש כי עבדי הם כי המצרים ראו במזלות שאנו נהי' עבדים לעולם בלי שום חרות ולכן תפסו אותנו לעבדים אבל י"ת הפך זה ולקחנו להיות עבדיו ולא עבדים לעבדים וזה העבדות הוא שבח לנו:

עבדים היינו לפרעה במצרים מורה על היצה"ר פה רע כי פרעה הי' יונק מאחורי העורף ולא הי' מניח להם להוציא דיבור של קדושה כמו מי שנתחב לו דבר בגרונו ואינו יכול להוציא דיבור וזהו במצרים במצר ים.

ויוציאינו ה' כו' (ביד חזקה) שהגם שהי' קטרוג עלינו הללו עע"ז והללו כו' עכ"ז גאלם י"ת כי מי יאמר לו מה תעשה וזה פ' אם לא ביד חזקה אמלוך עליכם אם לא יהי' לכם מעש"ט וז"ש אח"כ ביד חזקה ובזרוע נטוי' שעוד ידי נטוי' עלינו לעשות לנו טובות ביד חזקה ולהוציאנו מתחת כח היצה"ר שאלמלא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו וז"ש ואלו לא הוציא הקב"ה כו' הרי אנו כו' משועבדים היינו לפרעה להיצה"ר:

ואלו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרי' הרי אנו ובנינו כו' נקדים לפרש המאמר בכל דור ודור חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים שנאמר והגדת לבנך כו' בצאתי ממצרים שלא את אבותינו בלבד גאל הקב"ה אלא אף אותנו גאל עמהם שנאמר ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ ולהבין מה שכפל הדברים כיון שאמר כבר בכל דור חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא למה לפרש אח"כ שלא את כו' אלא אף אותנו גם כפל הפסוקי' שהביא דמאי אולמי' הפסוק ואותנו הוציא משם כו' מפסוק הקודם בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים ובמשנה באמת לא הוזכר רק בכל דור ודור כו' עד בצאתי ממצרים ובגמ' שם דצריך לומר ואותנו הוציא משם והענין כי פירוש וכפל הדברים הוא שלא תטעה לומר שרק אבותינו בלבדם הי' במצרי' ואותם גאל הקב"ה ומ"ש עשה ה' לי בצאתי ממצרים יהי' הפי' כי אלו לא הוציא י"ת את אבותינו היינו ג"כ משועבדים אבל לא תדע שהפי' שאנחנו ממש היינו שם כמו שהי' כן באמת שכל הנשמות שעתידין להיות עד סוף כל הדורות היו שם כי הי' מוכרח להיות כך כי גאולתינו ממצרים הי' הפתח והשער והתחלה לכל מיני גאולות וטובות ואלו הי' אח"כ מי שלא הי' במצרים ונגאל משם לא הי' אפשר שיזכה לשום טובה ושלימות ושום גאולה וזהו שהביא אח"כ שלא את אבותינו בלבד כו' ע"ד הנ"ל שלא הי' גאולתינו רק מצד אבותינו רק אף אותנו בעצמינו גאל עמהם והביא ראי' מפסוק ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו לתת לנו הארץ שאלמלא לא היינו בעצמנו שם לא היה אפשר להביא אותנו אל הארץ כי א"א לקבל שום טובה רק ע"י גאולה זאת ומיכח שאנחנו בעצמנו ממש היינו שם וכן עד סוף כל הדורות כל הנשמות היה שם וזשה"כ יצאו כל צבאות ה' מאמ"צ ולפי"ז צריך להבין דברי המגיד כאן שאמר ואלו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרי' הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו כו' דמשמע כאלו ח"ו אנחנו בעצמינו לא היינו שם ובאמת המגיד בעצמו סיפר לקמן שאותנו ממש הוציא משם כנ"ל אך הפי' כי כל ענין יצ"מצ היה הכל במחשבה הקדומה קודם בריאת העולם ומשם בא להשתלשלת ונתגלה יצי"מ אצל פרעה שהוא לשון גילוי כמו כי פרעה אהרן לשון גילוי שנתגלה אז הענין מיצי"מצ העליונה וז"ש ואלו לא הוציא הקב"ה את אבותינו מורה על

מחשבה שהיא אב למעשה ומעשה בן לגבי מחשבה הרי אנו ובנינו פי' שהיינו במעשה משועבדים לפרעה בהתגלות אלו לא הוציא ית' מקודם את אבותינו המחשבה וכן אצל האדם העיקר הוא המחשבה שהוא מקור המעשה וא"כ כיון שעיקר הוא המחשבה תטעה לומר שאם כולנו חכמים ונבונים יודעים את התורה לא נצטרך לספר ביצי"מצ כיון שכבר יודעין במחשבה לז"א שאינו כן כי מה שעתה אתה חכם ונבון הכל ע"י יצי"מצ כמ"ש בהוציאך את העם ממצרים תעבדון כו' ולכן אפילו כולנו חכמים ונבונים ויודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביצי"מצ כו' והענין עוד כי כ' בס' שפרעה היה יונק מאחורי העורף ולא היה מניח השפע לירד כי השפע יורד מהמוח דרך צינורות להלב ומשם להזרועות ומתפשט לכל האברי' ופרעה היה יונק מאחורי העורף ולא היה מניח השפע לבוא להתגלו' והנה הפוך העורף נגדו הוא הפה וכיון שגבר עלינו חסדו והוציאנו מפרעה ונעשה שפטים בו והיה פרעה לשון גילוי כמו כי פרעה אהרן כנ"ל כי על ידו נעשה הקב"ה משובח ונתגלה השפע מצוה עלינו לספר ביצי"מצ ולפרסם ולגלות כבוד מלכותו עי"ז וז"ש שכל המרבה לספר ביצי"מ ולפרסם ולגלות כבוד מלכותו הרי זה ית' שנקרא זה אלי משובח ומתגלה כבוד מלכותו משוב"ח גי' ספיר"ה עה"כ שבא הכל לבהירות ראשון ופרעה עה"כ ג"כ שמו כמנין משובח שע"י מפלתו נעשה ית' משובח ובא הכל לבהירות הראשון ספירה ראשונה גם פרעה לא מת כדי שיספר ביצ"מצ כמ"ש ואולם בעבור זאת העמדתיך כו' ולמען ספר שמי כו':

מעשה כו' בבני ברק והיה מספרים ביצי"מ כל אותו הלילה כו' יש לדקדק אותו הוא לשון זכר והלילה הוא לשון נקיבה י"ל כי הנה נס יצי"מצ היה שהעלה ית' אותנו למדריגה גבוה עליונה שלא היה לפי מעשינו אז רק למען חסדו ית' שלא נשתקעו ח"ו שם כידוע שלא יכלו להתמהמה אפי' רגע א' דהיה נכנסים ח"ו בשער הנ' מנש"ט והיה נשקעים ולכן פתאום העלה ית' אותנו למדריג' עליונה ודביקות נפלא מאוד מאוד אבל זה אינו מתקיים תמיד כי כיון שלא היה זה לפי מעשינו לילך ממדרגה תחתונה למדרג' שלמעלה ממדרגה זו וכן ממדרגה למדרגה עד מדרגה עליונה רק שפסח ית' ודילג על כל המדרגות תחתונים שלא נכנסנו בהם והביא אותנו לעליונה ולכן צריך אח"כ לספיר' כידוע ולכן לא היה אז גאולה שאין אחרי' גלות וגאולה רק שירה חדשה שבחו גאולים כמאמרם ז"ל כנקיבה שיולדת וחוזרת ויולדת ולעתיד יהיה שיר חדש במדריגות זכר וע"י שאנו מספרים ביצ"מצ נתעורר ענין הגאולה ועי"ז נמשיך לגאולה העתידה שיהיה שיר חדש זכר וז"ש למען תזכור את יום צאתך מא"מצ לשון זכר משפיע תעשה את יום זה במדריגות זכר לכל ימי חייך הלילות שהם בקטנות וחשכות להאיר אותם וז"ש כל ימי

חייך כו' להביא לימות המשיח שעי"ז נביא ונדבק את ימות המשיח שיבוא ב"ב וז"ש שהיה מספרים בבני ברק כנ"ל שיצי"מצ הי' כדוגמת ברקים שפתאום מאירים ואח"כ חוזרים לקדמותם והיה מספרים לשון בהירות כל אותו הלילה להמשיך מהגאולה שהיתה רק בבחי' לילה נוקבא לחברה ולהמשיך הגאול' שלעתיד שתהיה מדריגות אותו דבר שיר חדש וז"ש ולא זכיתי לשון זיכוך והארה שתאמר שיצ"מצ בלילות הפיר' שיבוא הארה מבחי' של יצי"מצ להחשכות וז"ש שתאמר ממילא עד שדרשה כו' למען תזכור כו':

וי"ל עוד ענין מחלוקת ראב"ע וחכמים אם מזכירים יצי"מצ בלילות ולכאורה הלא מקרא מפורש בעבור זה עשה ד' לי וכמו שדרשה המגיד לקמן בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך וע"ז הוא שאלת הד' בנים למה אוכלים בלילה הזאת כולו מצה ומרור רק י"ל כנ"ל שמחלקותם היה שראב"ע אמר לא זכיתי שנאמר יצי"מצ בלילות פי' שיסכימו עמו חכמי דורו להמשיך ולגרום היחוד הגדול שהיה ביצי"מצ גם בלילה כי עיקר היחוד באמת בשאר ימים הוא רק לאחר חצות עד שדרשה בן זומא והסכים עמו וכח רבים עדיף להמשיך היחוד וכן כאן בבני ברק והי' מסובים ת"ח גדולים והי' מספרים לשון בהירות ביצי"מצ כל אותו הלילה כו' שאותו דכר ולילה נוקבא איך שנעשה אז היחוד והזיווג בכל העולמות עד שבאו תלמידיהם והרגישו הארה זאת הנפלאה ואמרו הגיע זמן ק"ש של שחרית שק"ש זמן היחוד ושחרית לשון בהירות שהבינו שנעשה היחוד בבהירות גדול ועכ"ז חכמים פליגי על בן זומא שעכ"ז גמר היחוד א"א לפעול כלל עתה בלילה רק צריך לפעול בסיפור יצי"מצ להביא לימות המשיח לקרב ביאות משיחנו ואז יהיה יחוד גמור ויהיה לילה כאור יאיר בבהירות גדול:

ברוך המקום מקומו של עולם הוא מרמז למדת [מלכות] חכמה כי כולם בחכמה עשית כדרך האומן המחשב איך לעשות בנין ומעשיו נמצא שבמחשבה זו מקום כל הבנין והנה ע"י מעשיו ית' נראה קצת לאדם שמבין חכמתו ית' אבל כשמתבונן במעשיו יתברך ובנפלאותיו מבין שאין להבין חכמתו וז"ש ברוך הוא לשון נסתר ומרומז למדת בינה ואח"כ אומר ברוך שנתן תורה שהוא בחי' וא"ו דשם הוי' שהו"או הוא דוגמת צינור להמשכה לה' אחרונה מהוי' כי ע"י התורה בא ליראת ד' המרומז בה' אחרונה ואמר ברוך הוא שאפי' אחר המשכה מהעלם להגילוי ע"י התורה מ"מ הוא נסתר כי אין להשיג כמו שאמר בזוה"ק מה פשפשתי כו':

א"י ברוך המקום ברוך הוא ברוך שנתן תורה לעמו ישראל ברוך הוא כנגד ד' בנים דברה תורה כו' הנה תי' מקום מורה על התגלות כבודו ית' כמ"ש שהמלאכים שואלים איה

מקום כבודו ששם נתגלה אלקותו ית' והוא מלה זאת לשון נסתר כנ"ל וכידוע שתיבת הוא מורה על נסתר וז"ש כאן איך עשה עמנו ית' טובות ונתגלה לנו קצת לידע מאלקותו ית' ומציאותו ע"י התוה"ק שנתן לנו ועכ"ז צריך לידע שהגם שגילה לנו ע"י התורה אלקותו ית' עכ"ז לית מחשבה תפיס' בי' ולא איתא בעלמא ולא הוי מיומא דאתברי עלמא דיכול לעמוד על חכמתא דלי' ודי יכול לקיימא בי' וז"ש ברוך המקום שנעש' התגלות קצת ממה שהי' מקודם בהעלם וברוך הוא שמורה נסתר כנ"ל וע"י מה יצא ונתגלה העלם לידע ממציאותו ית' ע"י התורה לז"א ברוך שנתן תורה לעמו ישראל ע"י התורה נתגלה מהעולם לידע ממציאותו ית' כי התורה שמותיו ית' ואמר אח"כ ברוך הוא שעכ"ז תדע שאינך יודע ולא תדמה בעינך שכבר נגלה לך הכל רק תדע שעדיין אלקותו ית' בהעלם וברוך הוא לשון נסתר והטעם שלא נתגלה עדיין ע"י התורה כי כנגד ד' בנים דברה תורה א' חכם וא' תם וא' רשע וא' שאי ל והתורה בעצמה סתומה ונעלמה כי יש עדיין מי שהוא בטפשות וטעות בעולם ולכן לא נתגלה עדיין אור התוה"ק ומציאות אלקותו בשלימות הגמור רק לעתיד שיקוים ומלאה הארץ דעה את ד' ויסיר את כל לב טפש ואת רוח הטומאה יעביר מן הארץ וכל הרשעה כלה כעשן תכלה ואז יהי' התגלות אורה של התוה"ק בשלימו' האמת גמור ויהי' התגלות אלקותו ית' ומלכותו ב"ב ועתה עיקר האמונה ותכלית הידיעה שלא נדע רק לידע שיש אלקי עולם כזה דלית מחשבה תפיסה בי' כלל ולהאמין באלקי זה שא"א להשיג רק להאמין זה ולהחזיק באמונה:

חכם מה הוא אומר מה העדות כו' אשר צוה ד' כו' שאלתו הוא על כל ענין המצות אכילות מצה ופסח ומרור ושתיית ד' כוסות מה ענינם ומשיבין לו שכל אלו המצות הם כולם כהלכות הפסח כו' שענין הפסח ידוע שהיה להעלות הנ"ק שבצאן והארכנו בזה ע"פ משכו וקחו לכם צאן שאת עצמם לקחו כי הם עצמם נשמתם הי' בצאן שהי' אוכלים הצאן את הצומח שמתחלה הי' בצומח כמ"ש רבבה כצמח השדה נתתיך ואח"כ נתעלה ממדרגה של צומח לצאן מדריגו' בע"ח ולכן הי' במצרים עובדים להצאן שראו ששם חיות גדול עליון וז"ש ויקחו להם איש שה שהשה בעצמו הי' במדריגות איש שהי' בו נשמות איש ולכן משיבים להחכם שכל עניני מצות בלילה הזה הם כהלכות הפסח להעלות הנ"ק לכן אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן אפיק מנא להוציא עוד הנ"ק מהשברי כלים של הקדושה כידוע כי כבר הוציאו הכל ממצרים כמשחז"ל על פ' וינצלו את מצרים עשאום כמצולה שאין בה דגים ולכן אין אוכלים כלום אחר הפסח לזכר זה שלא הי' עוד להעלות הנ"ק כמ"ש לעיל בפ' הא לחמא עניא וכן כל עניני פסח להעלות הנ"ק כמו שהי' ענין הפסח ולתקן חטא אדה"ר ולכן אוכלים מצה לתקן חטאו

למ"ד חטה הי' ושותין ד' כוסות למ"ד גפן הי' והכל עושי' לשם מצוה בלא תערובות רע והמצה אופין בלי שום תערובות הכל לתקן כנ"ל:

א"י שהחכם שואל מה התכלית בגלות במצות אלו שאנו עושים זכר לפסח וחגיגה ומשיבין לו שאצלו ית' חשוב זה כאלו הקרבנו פסח בב מ"ק וזו שמשיבין לו כהלכו' הפסח שאצלו ית' חשוב זה כאלו הקרבנו פסח ולכן אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן שכמו שהי' אסור לאכול אחר הפסח כן עתה כי האפיקומן חשוב לפניו יתברך כאלו הקרבנו פסח:

עוד י"ל על קושית המפורשים שדקדקו מה בין שאלת חכם לרשע ששואל מה העבודה הזאת לכם והחכם אומר אתכם אבל באמת אינו קושיא שאינו דומה לשאלת הרשע ששואל מה העבודה הזאת לכם ואינו מאמין כלל שד' צוה לנו המצוות האלה ובפרט על הדברים שאינם מפורשים בתורה רק שחכמים פרשו לנו אומר שאין אנו צריכים לעשוה את אלה ואומר מה העבודה הזאת מה דהוי הוי ואינו מאמין שבכל דור ודור חייב אדם לראות א"ע כאלו הוא יצא ממצרי' כו' ואותנו הוציא משם ובכל שנה בעת הזאת מתעורר הארה עליונה שממנה היתה יציאת מצרים ולכן משיבין לו לפי דבריו שאינו מאמין בהארת יצמ"צ בכל שנה אומרים לו מלבד זו שאין אתה נגאל עתה בכל שנה ועדיין טומאת מצרים עליך ואינך בכלל ישראל שיוצאין בכל שנה כנ"ל כי זה אין אתה מאמין על שום בר ישראל ג"כ רק אפי' אלו הי' שם לא הי' נגאל אבל בשאלת החכם אומר אשר צוה ה' אלקינו מאמין שכל מעשינו הוא ציווי השי"ת רק ששאלתו שיודע הוא שמצות ה' אלקינו עלינו אינם כדרך המלך שמטי' עבודתו על עבדיו מפני שהוא צריך לעבודתם להשלמת צרכו מה שא"כ ית"ש א"צ לשום נברא ח"ו וברא העולם רק בחסדו שרצה לזכות את ישראל ולהטיבם מטובו ליתן להם אחרית טוב ולזה הרבה להם תורה ומצות וזהו שאלתו מה התכלית שיהי' מהמצות שרצה ית"ש להנחילנו ומשיבין לו ברמז כי אין מפרשין לחכם ודי לו ברמיזא אין מפטירין אחר הפסח פסח מרמז על סעודת לויתן שפסח נאכל בחבו רה ולויתן לשון חיבור שיהי' אחר גאולה העתידה ואחר סעודה זאת לא נאמר עוד אפיקומן מזון שלא נצטרך עוד לאכילה גשמיות רק נהי' במדריגה שכ' ויחזו את אלקים ויאכלו וישתו נהנים מזיו השכינה תענוג שאין שיעור וערך ויהי' אכילת הסעודה שהפסח רומז עלי' אכילה שאין אחרי' אכילה רק תענוג רוחני כנ"ל ולכן נאכל על השובע שאין אחרי' אכילה ועצם לא תשברו בו כי מורה על שלימות ונאכל בחבורה כי מורה על סעודת לויתן שלויתן לשון חיבור:

חכם כו' מה העדות י"ל ששואל מה עיקר העבדות בעוה"ז להשי"ת ומשיבין אין מפטירין את הפסח לשון פה סח בתורה ובתפילה זהו עיקר העבדות ואח"כ שלא לדבר כלל רק לסתום פיו ולכן ששה סדרי משנה מתחילין במ"ם פתוחה מאימתי כו' ומסיים במ"ם סתומה בשלום לרמוז הנ"ל שאין לפתוח פיו רק לדברי תורה ולסתום פיו אח"כ כמ"ש במ"א:

ורשע כו' שואל מה העבודה הזאת לכם וחוץ מהנ"ל קאמר בלשון עבודה קשה והוציא א"ע מן הכלל כו' ולהבין במה מקהין את שניו בתשובה זו עשה ה' לי ולא לו אלו הי' הזה שם לא הי' נגאל כיון שהרשע כופר בעיקר ואינו מאמין כלל ביצמ"צ בפרט שאומרים לי ולא לו אלו הי' שם לא הי' נגאל ומה לנו בזה אלו הי' שם כיון שעכשיו הוא כאן רק הענין כי למד אותנו עצה איך להפיל את הרשע שהוציא א"ע מן הכלל וזה באמת מפלתו הגדולה כשמפריד א"ע מכל ישראל ולכן אמר אף אתה כו' להורות שאין קהיון שנים גדול מזה שהוא עשה א"ע שהוציא א"ע מן הכלל ואף אתה הקהה את שניו באופן זה עצמו להפרידו מאתך ומכלל ישראל ואמור לו בעבור זה כו' לי ולא לו אלו הי' שם כו' וזה מפלתו הגדולה כשיפרידו מכלל ישראל שלא יהי' לו אחיזה בנו הגם שהוא אינו מאמין ואינו חושש לדבריך אתה עשה את שלך ותאמר לו כך יתפרדו שלא יהי' לו אחיזה בישראל וגם עתה תוציאו מן הכלל ואז יהי' מפלתו במהרה ואומרי' לו וודאי לא היית במצרים בלל דאל"כ לא היית עתה כאן כי לא היית נגאל:

רשע כו' שואל מה העבודה הזאת לכם וכי אפשר לאדם להיות צדיק בשלימות לכבוש כ"כ היצה"ר ולהזהר בדקדוקי תורה ובזה הוציא א"ע מן הכלל וכפר בעיקר כי באמת אלמלא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו רק ה' לא יעזבנו בידו:

לרשע הקהה את שניו כי ית"ש ברא שני חומות ללשון כדי שלא ידבר דבר שא"צ וזה הרשע שמגביר לשונו ואינו שומר דיבורו הקהה את שניו כי למה לו חומה.

תם מה הוא אומר מה זאת שמתמה שהיתה גאולת מצרים רק בבחי' נוקבא שירה חדשה ולא במדריגות דכר כמו שיהי' לעתיד שיר חדש וז"ש מה זאת שהי' בבחי' נוקבא ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו ה' כו' במדה"ד וגבורה ולכן לא הי' במדריגות דכר אבל לעתיד הגם שה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה כי עכ"ז העיקר יהי' החסדים מתגברים ויהי' במדריגות דכר שיר חדש: תם שואל מה זאת כי כתיב מאת ה' היתה זאת מאת שם הוי' רחמים היתה זאת בחי' מדה"ד בחי' נוקבא מורה דין ואיך מא' הפשוט יצאו שני הפכיים ובאמת הוא נפלאת בעינינו והענין הוא כי י"ת באמת רצונו אחד להיטיב

לישראל ומזה בא שמריע להמריעין להם וזהו שמשיבין לו בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים בחוזק יד בחי' דין למצרים עי"ז הוציאנו והטיב לנו וגבר עלינו חסדו ועי' עוד לקמן:
תם מה הוא אומר מה זאת כיון שאנו עושין כ"כ מצות בפסח לרמוז שיצאנו ממצרים למה עדיין השכינה שנקראת זאת בגלות ומשיבין לו בחוזק יד בלי התעוררות מ"נ הוציאנו ה' ממצרים כמ"ש חז"ל הללו עע"ז והללו כו' לכן לא היתה גאולה שלימה.
ושאינו יודע לשאול את פתח לו שנאמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמר כו' תיבת לאמר לכאורה מיותר רק הפי' שמחזק ומורה אותנו איך לחזק כ"א ע"ע באמונה ואת בניו ולכן אף כשא"יל תלמד אותו שהוא יאמר בפיו בעבור זם עשה ה' לי בצאתי ממצרים כדי שתתחזק אצלו האמונה באמירתו כן אף שאין לו שכל כ"כ מ"מ ע"י האמירה תתחזק אמונתו ולכן תלמדו לומר כן ואמר בסוף בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך מצה רומז לעבודת השיי"ת ע"ד שאחז"ל ושמרתם את המצות את המצות ומרור רומז להיצה"ר שעדיין מעורב מטו"ר ולפעמים עושה מצוה ולפעמים עושה עבירה עכ"ז האמירה זאת וחיזוק והאמונה יועיל לו שיצא מכח היצה"ר לבסוף ויעבוד י"ת באמת וידבק א"ע בו ית"ש וי"ל ג"כ בעבור אותיות בעירוב ומצה ומרור רומז לבהירות וחשכות וע"י סיפור יצמ"צ אל ה' ויאר לנו לכן מגיד גי' אל הוי'.
יכול מר"ח כו' מבעוד יום קשה בשלמא אם אמר בר"ח ניחא שקאמר שלא תימא שלא יספר רק בר"ח ולא בלילה ההוא משא"כ מר"ח משמע שמספר והולך גם הלילה ההוא ומה מזיק מה שהתחיל מר"ח הלא כתיב למען תזכור את יום צאתך מאמ"צ כל ימי חייך רק הפי' כי הנה הכוונה בלילה הזאת להוי' בנקודת פתח שהוא לשון פתח והתחלת גילוי המציאות של הבריאה משם הי' נס יצמ"צ וז"ש את פתח לו כי רומז לנקודת פתח והגדת לבנך הוא לשון המשכה שתמשיך הארה משם וז"ש יכול מר"ח ע"ד לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם כו' פי' להמשיך התחדשות הבריאה רק משום כח מעשיו הגיד לעמו רומז למדריגה גבוה עליונה יותר מהתחדשות הבריאה הכח מהמעשה של בריאה וז"ש יכול שלא הי' יצמ"צ ולא תצטרך ותוכל להמשיך הארה רק מהתחלת הבריאה בחי' ר"ח התחדשות הבריאה ת"ל ביום ההוא ר"ת "את "השמים "ואת "הארץ שם הקדוש גושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא אי ביום ההוא יכול מבעוד יום שנשתלשל הבריאה משם זה יהי' עכ"פ סדר זמנים והתחיל יום ת"ל בעבור זה כו' אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך ברצון הקדום שאין שם עדיין שום התחלקות ועץ הדעת טו"ר אין שם תערובות דין כלל ועדיין אין הדינים מתעוררין ואין הפרש בין מה שמרומז במצה רחמים ומרור המרומז למדה"ד רק שניהם לפניך מונחים בשוה שאין שם

רק מדה"ר בחי' ימין ולית שמאלא כי בשורש העליון אין שום דין ולרמז זה מצה ומרור גי' עם ב' תי' והכולל משניהם ג' ח"פ חכמה לרמז שנמשך ממדת החכמה שעדיין אין שם דינים מתערין נשפע משם לכל הח' מדות שאחרי' וכולם יתמלאו השפעות חכמה כנ"ל ועד"ז פי' חייב לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי שבעולם העליון הזה עדיין אין התחלקות רע מטוב.

בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם תרח כו' להבין זה מה מספר לנו ומה חילוק יש בין צד זה של הנהר או מעבר השני של הנהר רק הפי' כי הנה יתב"ש בחכמתו רצה לברוא העולם שיהי' שכר ועונש ע"י שיהי' הבחירה בידי אדם להרע או להטיב ולזה ברא העולם באופן ובחי' זאת שיהי' גם צד רע בעולם ונקראת ס"א צד השני של הקדושה את זה לעומת זה עשה אלקים והוא דרך משל אדם המביט במראה מפח הבהירות שעל פניו מכח הבהירות במראה ומתראה שם כמו דוגמת צורתו וכל תנועה שעושה האדם באבריו בדרך זה ממש נדמה שם במראה אדם שעושה כן ובאמת ידוע שהבל ותוהו הוא ואין ממש בשום תנועה כן עד"ז ענין הס"א שהוא כקוף בפני האדם והכסיל חושב שזה ג"כ אדם כיון שעושה ג"כ תנועות בפיו ובאבריו כאדם כדוגמת הצורה שבמראה הנ"ל ונפתה הכסיל הזה ח"ו אחר הס"א אבל החכם יודע שאין שום ממש בצורה ההוא ולא בתנועותיה כדוגמת צורת המראה שאין בה ממש והנה בחטא אדה"ר נתערב טו"ר ונפלו נ"ק יקרים מאד לתוך הקליפות צא וראה איך נשתלשל מלכות ב"ד שממנו יבוא משיח צדקינו איך הענין הי' תחלה בלוט שנשתכר ושכבו בנותיו עמו ומשם בא רות שממנה יצא דוד ואח"כ יהודא צדיק כמוהו הי' מוכרח לבוא אל כלתו וז"ש ויחשבי' לזונה כי כסתה פני' שהפנימיות הי' מכוסה כי באמת הי' הדבר צורך גדול שעי"ז נתגלגל שיצא לאור נשמת דוד רק שהפנימיות הזה הי' מכוסה מאוד מאוד וז"ש כי כסתה פני' שהפנימיות הי' מכוסה ויחשבי' לזונה ואח"כ רות הצדקניות גלתה מרגלותיו של בועז הצדיק ותשכב כו' ואח"כ ישי אבי דוד שהי' מהמתים בעטיו של נחש הי' רצונו שיבוא אל שפחתו ואמרה לאשתו ושכבה במקומה וסבר שהיא שפחתו ומזה נולד דוד עד היכן הדברים מגיעין וכ"ז עשה בחסדו י"ת כמ"ש ז"ל שבטים עסוקים במכירת יוסף ויהודא לגזוז צאנו וי"ת לבראות אורו של משיח יהי' נשמות דוד כביכול להתגלגל בכל מיני זהומות האלה כדי שעי"ז תצא נשמתו ונשמת משיחינו לאור מבין הקליפות וכן נשמת אברהם הי' עד"ז מתגלגל בכל דור עשרה דורות מאדם ועד נח ועשרה עד אברהם והי' בכמה זהומות הטומאה עד שהי' אח"כ בנו של תרח שהי' מוכר צלמים ומשם נתגלגל נשמתו הקדושה לאור ופרסם אמונתו י"ת בדור ודור עד שנמצאת אומה הישראלית

וז"ש חסדיו י"ת בעבר הנהר ישבו כו' הנהור האור של הקדושה הי' שם מצד השני שנשתקעו בעמקי הקליפות שהם צד השני של הקדושה זה לעומת זה כמ"ש לעיל מהצורה שבמראה נגד צורת האדם שנגד המראה ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהור שהוציא נשמתו הטהורה מבין הקליפות.

א"י מעבר הנהר לשון מעבר כמ"ש ויעבור את מעבר יבק כי הי' נשמתו עדיין עוברת ומתגלגלת שתצא לאור ולא יצאה עדיין כי היתה עדיין בין הקליפות ועוברת בינהים להוציאה לאור כנ"ל ולזה מצינו שמתחלה נקרא ית"ש אלקי העבריים כמ"ש אלקי העבריים נקרא עלינו כי י"ת שמו נקרא עלינו ולפי הבחינה שאנחנו בה כן נקרא עלינו ואם עדיין לא יצאו נשמות ישראל לגמרי מבין הקליפות רק דרך מעבר כנ"ל ונקרא אלקי העבריים ואח"כ כשהתחילו המכות על פרעה ומצרים וישראל באים לידי אמונה נקראים ישראל ישר אל ונקרא י"ת שמו עלינו אלקי ישראל ולעתיד שיהי' צדיקים נקראים על שמו של הקב"ה כמו שאחז"ל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל שישראל יהי' נקראים אל יהי' י"ת נקרא אל אלים וזהו שאנו מתחילין בגנות ומסיימין בשבח להודיע חסדו י"ת שעשה מאברהם עד שנשתלשל אומה הקדושה ישראלית כנ"ל ואקח את אביכם מעבר הנהר כנ"ל ואז התחיל להוצאת נ"ק לברר טוב מרע ואוליך אותו בכל ארץ כנען והוציא נ"ק כנ"ל ואתן ליצחק את יעקב ואת עשו שהי' בעשו נ"ק שצריך לבררם ולז"א ואתן לעשו את הר שעיר לרשת אותו פי' שההר יורש נ"ק שבו מעשיו דאל"כ למה סידר זה כאן רק כנ"ל איך יתחברו נ"ק שההר ירש הנ"ק שבו ויקויים עד אשר אבוא אל אדוני שעירה ונברר כל הנ"ק שבההר ההוא מה שירש מעשו וזהו הטעם מה שעשה י"ת שאוה"ע יושבים על א"י כדי שיתבררו מהם הנ"ק וישארו שם ובבואינו לשם ב"ב נוציא אותם ויעקב ובניו ירדו מצרימה לברר משם הנ"ק שהיתה ערות הארץ והיה מעורבים שם נ"ק בעמקי הקליפות וירדנו שם לבררם וכאשר יענו אותם כן ירבה שע"י העינוי הוציאו הנ"ק וז"ש וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי שזהו בעצמו שיעבדו אותם זה היה דינים על מצרים שעי"ז נברר מהם הנ"ק וז"ש ואח"כ יצאו ברכוש גדול עי"ז שעינוי לעבדים יצאו ברכוש גדול הם הנ"ק וז"ש אח"כ והוא שעמדה לאבותינו ולנו כו' בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילינו מידם והוא שעמדה לנו ויש לנו עמידה עי"ז שעומדים עלינו לכלותינו שעי"ז נברר מהם הנ"ק וישארו פגרים מתים בלא נ"ק:

עי"ל בעבר הנהר כו' הכלל הוא שא"א לשום דבר ושום השפעה להיות תיכף בתכלי' השלימות רק ממדריגה למדריגה לברר ממנו כמה מיני פסולת עד שיצא השפע ההוא

לשלימות הגמור ולכן כתיב אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים שיצא הזוהמא אז ממנה וביום השמיני ימול בשר ערלתו שהערלה שכורתים ממנו הוא הערלה והזוהמא מעצירת הדמים הדבוקה בו ועי"ז מפרידין הפסולת מטוב וכן היה כאן עד"ז ואתן ליצחק את יעקב ואת עשו שעדיין לא נתברר בשלימות ולכן ואתן לעשו את הר שעיר לרשת אותו לברר הנ"ק כדי שכשיקוים מ"ש לו יעקב עד אשר אבוא אל אדוני שעירה נוציא משם הנ"ק ויעקב ובניו ירדו מצרימה כדי לברר משם הנ"ק עד שיבוא הדבר לתכלית השלימות שיהיה לעתיד ועד"ז אומרים השיבינו אבינו לתורתיך וקרבינו מלכינו לעבודתיך והחזירנו בתשובה שלימה לפניך ולכאורה כיון שהברכ' זו נתקן על התשובה כמ"ש חז"ל ומה ראה לומר תשובה אחר בינה כו' הי' להתחיל תיכף בבקשתינו על התשובה רק שא"א לבוא לשלימות התשובה תיכף כי גדולים בע"ת יותר מצדיקים גמורים וא"א לבוא למדריגה גדולה כזו תיכף רק מתחל' צריך ללמוד הרבה ולעבוד עבודתו ית"ש ואח"כ יכול לבוא לתשוב' שלימה ולכן מתחילין בבקשה על התורה ועל העבודה ועיין לקמן מ"ש ע"פ ואעבור עליך ואראך מסבוססת בדמיך כו':

ברוך הוא שהקב"ה חישב את הקץ לעשות כי כל הדברים שהיה בבריאות עולם הוצרך אח"כ להיות בפועל ביצי"מצ וכן מצינו שכמו בבריאה הללו אומרים אל יברא כו' כן היה כאן מימינים ומשמאילים הללו עע"ז כו' וז"ש חישב את הקץ והביאו ג"כ לעשות לעולם העשיה ולא נשאר בעולם המחשבה לבד:

והיא שעמדה לאבותינו ולנו והוא קאי על המחשבה זאת עמדה לאבותינו ולנו:

ולבן ביקש לעקור את הכל כו' כל הענין של הסיפור הכל איך נתבררו נ"ק בחסדיו ית"ש כי כשנתערב טו"ר הי' מתחילה הנ"ק בדומם ואח"כ בצומח שנצמח מעפר המדומם ולכן לא הותר לאדה"ר רק לאכול צומח ולא הותר לו לאכול בשר שלא היה עדיין בבעל חי הנ"ק ואח"כ באו הנ"ק לבעל חי ע"י שאכלו הצמחים וז"ש רבבה כצמח השדה נתתיך כמו מאז שהי' הנ"ק הנשמו' כצמח השדה וצאן לבן היה בהם ניצוצות שהיה בהם כח לברר מהצומח הנ"ק ולכן בחר יעקב לשכרו אשר תלדנה הצאן כו' כל אשר לבן בו שהלבנונית שמאיר בו היה מורה על נ"ק שבו וכל שהיה בו נקודה לבינה היה של יעקב וזה היה עבודת יעקב אצל לבן להפריד הטוב מרע ובירר נשיו וי"ב שבטים שהם הנשמות ובני לבן הבינו זה ויאמרו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה כבוד הרמוז לקדושה וז"ש ויצל אלקים את מקנה אביכם רומז לקדושה ולקח הנ"ק מלבן ורחל ולאה אמרו ג"כ כי כל העושר אשר הציל אלקים מאבינו הפרשות טוב מרע ואמרו בחכמתם העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו הלא נכריות נחשבנו לו כי ידעו שאינם מחלקו כלל

וכלל שהם הטוב והוא הרע ושאלו בדרך השאלה אם יש עוד חלק ונחלה שם מנ"ק וכל אלו הנ"ק שהיה עתה בבעלי חיים שאינם מדברים הם שנתפשטו אח"כ בגופות בנ"י ס"ר נשמות ולכן כשרדף אחריו ביקש לעקור את הכל ליקח ממנו הכל ולערב טו"ר רק ית"ש אמר לו השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע לזאת היתה עבודת מצרים לצאן שראו שבזה יש דבר שיש בו חיות גדול אבל לא הבינו הדבר על בוריו כדרכם לעבוד לענפים ולא למקור כל המקורות והי' הנ"ק משוקעים בע"ז של מצרים וז"ש ויעקב ובניו ירדו למצרים לבררם וז"ש כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב ואין נ"ק בהצומח וז"ש ויהי שם לגוי מלמד שהי' ישראל מצוייני' שם ל' ציון וסימן מסומנים ומרומזים שם שהנ"ק שבצאן הם הנשמות של בנ"י אח"כ וכ"א מישראל היה החיות משוקע בצאן מצרים ולכן אח"כ היה לגוי גדול וזה שצוה ית"ש לקחת שה לפסח וז"ש משכו וקחו לכם לעצמיכ' ממש תקחו ע"י לקיחת שה וז"ש ויקחו להם איש שה שזה השה הי' בו נשמות איש וכ"א מישראל הי' כחו יפה להכיר השה שחיותו והנ"ק ששייך לו בתוך השה ובשה א' הי' כמה נ"ק ששייך לכמה בנ"י ואמר ועצם לא תשברו בו כדי לברר הקדושה שהוא הבשר מעצמות שרומז לקליפה ולהראות שהקליפה אין בה ממש כשאין בו קדושה ולכן אין פסח נאכל אלא למנויו שבוודאי הזמין להם השית"ש להמנות עליו שזה חלקם בקדושה וז"ש שה לבית אבות שבשה הזה היה מלובשים ומגולגלי' האבות שלו למשל יכול להיות שבשה אחד הי' נ"ק שהיה בתרח והוצרך לבירור ולכן לא היה להם כח הדיבור כמ"ש בס' שלא היה להם דיבור של קדושה רק כציפצוף בעלמא ועכשיו ע"י מס"נ שמסרו נפשם על מצות השם ואמרה השכינה חזי במאי ברא קאתינא קמך איך מסרו בניך נפשם על מצותיך ובזה נתברר החיות שהיה בטלה ונעשה להם דיבור של קדושה פה סח וז"ש וירד מצרימה אנוס על פי הדיבור שמקודם לא היה להם דיבור של קדושה כנ"ל כי הדיבור הוא באותיות א"ב המתחלף ברל"א שערים ונפלו אלו האותיו' שהם נ"ק לתוך מצולו' מצרים ואח"כ כתיב בשבעים נפש ירדו אבותיך רומז לנ"ק מ"ז י"ה ז' מלכין וכ"א כלול מי' הם שבעים נפל כ"ז למצרים ועי"ז לא היה לנו כח הדיבור ועתה שמך ה' אלקיך ככוכבי השמים לרוב כי כוכב הוא אותיות כ"ו כ"ב כי הכ"ב אותיות שחוזר הגלגלים פנים ואחור ברל"א שערים שרשם ומקורם ומרכזם השם הויה ב"ה שגי' כ"ו וזהו שאמר אלקיך ככוכבי השמי' שרומז בזה שניתן להם דיבור של קדושה מרל"א שערים מאותיות א"ב והשם הוי' ב"ה:

בשבעים נפש ירדו וכו' שכ"א יכניע אומה אחת כי כל שבעים אומות היא במצרים ולכן ועתה שמך ה' אלקיך ככוכבי השמים לרוב כי הכניעו כל השבעים אומות וברזו כל הנ"ק:

ויגר שם מלמד שלא ירד להשתקע אלא לגור שם מלמד אותנו בזה איך להתגבר א"ע באמונה ולבטוח בו ית"ש כי תיכף בשעת ירידתם למצרים האמינו שית"ש יעלה אותם הגם שידעו שאין עבד יכול לברוח ממצרים עכ"ז האמינו ובטחו בישועתו ית"ש ואמרו ז"ל בזכות אמונה יצאו ממצרים:

ויהי שם לגוי גדול מלמד שהי' ישראל מצויינים שם כו' תיבת שם מיותר כיון דכתיב וירד מצרימה ויגר שם הל"ל ויהי לגוי גדול וכן מ"ש עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' אלהינו משם ג"כ תי' משם מיותר לכאורה רק להורות איך שהיינו במקום טינופת מאוד ערות הארץ מקום טומאה מלאה גלולים ושם היו משוקעים נשמותינו בקרב ובתוך מצרים ממש כמ"ש גוי מקרב גוי בקרבם ממש היינו משוקעי' ולכן אמר ויהי שם לגוי גדול שהיו ישראל מצויינים שם כדרך ציון וסימן היינו מסומני' ומרומזים שם אף שלא הי' נראה עדיין עם בנ"י בהוצאה מכח אל הפועל היינו שם מסומנים ומרומזים וז"ש ויוציאנו ה' אלקינו משם שאין הדבר כמו שהוא בארץ אחרת דאינו משוקע שם שא"צ לצאת רק מהארץ הזאת אבל אנו היינו משוקעים בקרבם ממש היו נשמותינו וז"ש אח"כ וירבו ויעצמו במאוד מאוד ותמלא הארץ אותם שהארץ היתה מלאה נ"ק מנשמות ישראל ולזה פרו ורבו מאוד והוציאו אלו הנשמות העשוקות שם בארץ ההוא כמ"ש רבבה כצמח השדה נתתיך שהי' נשמותינו תחילה בצומח ואח"כ בבעל חי כמ"ש לעיל:

ואעבור עליך ואראך מתבוסת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי כו' כי ארז"ל שישראל הי' אז כעובר הנשמט מרחם ותחלה היינו שם בבחי' עיבור ואח"כ לידה מתבוסס בדמיך ואח"כ בבחי' יניקה שדם נעכר ונעש' חלב ולכן "לך "בדמייך "חיי ר"ת חלב והענין ע"ד שכתבנו לעיל ע"פ אשה כי תזריע כו' שמתחלה הכל מעורב מטו"ר עד שצריך לברר מעט מעט הפסולת ונשאר הזך ונקי לבד וכן התינוק במעי אמו שניזן ממה שאמו אוכלת ועיקר גידול התינוק שם מדם נמצא ניזון מכח התערובות המאכלים שכל המאכלים מתערבים בכח הדם של אמו ומזה הוא חיות התינוק מעורב כח המאכלים בדם אמו נמצא שניזון מתערובות ולא מתערובות בירור זך ונקי של המאכלים רק מפסולת שהוא דם ומונח בתוך פסולת עכור וזוהמא מאוסה ואח"כ כשהוא יונק מחלב שדם נעכר ונעשה חלב נמצא שניזון מדבר נקי וזך אבל עכ"ז ניזון מענין תערובות שהמאכלים מתערבים בכח הגוף שהוא הדם וממנו נעש' ונתברר חלב נקי וצח מתערובתם ואח"כ

כשמתגדל התינוק אוכל הוא בעצמו וניזון ממאכלי' עצמם ולא מתערובתם ולכן יכול לדבר באותיות שמברר בפ"ע צירופי אותיות הנ"ק מהמאכלי' כנ"ל באריכות בפי' כהא לחמא עניא כו' ולכן כל הענין זה הי' בישראל כעובר הנשמט מרחם והי' תחילה בתוך ערות הארץ מצרים כעיבור ואכילתם הי' מהם בענין הנ"ל כעיבור בדמייך חיי ניזון בתוך מעי אמו ואח"כ מחלב כנ"ל שמרומז בר"ת "לך "בדמייך "חיי ר"ת חלב שדם נעכר ונעשה חלב וית"ש עזרם עד ותרבי ותגדלי שבאו למדריגות גדלות שניזון בפ"ע כנ"ל כי ע"י דם פסח ודם מילה נתברר הזוהמא מעט מעט עד שבאו למדריגות גדלות ותרבי ותגדלי כו' ועיין עוד לקמן ע"פ או הניסה אלקים מענין זה:

וירעו אותנו המצרים כי זאת היתה עיקר כוונתם להחטיא אותנו שנתערב בהם ונלמד ממעשיהם ועשו אותנו לריעים ואהובים וחבירים להם יז"ש וירעו אותנו המצרים לשון התחברות וריעות ועי"ז עשו אותנו רעים לרע וז"ש וירעו אותנו המצרים ועי"ז ויענונו ויתנו עלינו עבודה קשה שעי"ז הי' כוחם גובר עלינו כי עיקר כוחינו הוא כשאנו מופרשים ומובדלים מהם כמ"ש ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי וזהו שהביא המגיד ראיה מהבה נתחכמה כו' כי זה הי' חכמתם של מצרים להתחבר אותנו להם וזה שנאמר ויעבידו מצרים את בני ישראל ובמה הי' כוחם עלינו בפרך בפה רק שעשו אותנו לאהובים להם ע"י הבה נתחכמה לו שעצתם הי' שילמדו אותנו חכמות רעות חכמות חיצוניות שלהם ועי"ז ידיחו אותנו ח"ו מאמונתינו ויוכלו ח"ו להתגבר עלינו ע"י שיעשו אותנו חכמים בחכמתם החיצונה וה' ית"ש עזרינו וקרבנו לחכמת התוה"ק.

ונצעק אל ה' שזאת הי' עיקר צעקתינו כביכול רק בשבילו ית"ש שבצרתם לו צר וזהו שהביא ראי' מפסוק ותעל שוועת' שהעלו שוועתם למעלה על השכינה העליונה ומדות עליונות הי' שוועתם דהיינו אל האלקי' בשבילו ית"ש מן העבודה הזאת היתה עיקר שוועתם יותר מעל העבוד' שעבדו למצרים בחומר ובלבנים לא הי' קשה בעיניהם כ"כ רק שוועתם בשבילו ית' ויתעלה ואמר וירא את ענינו שהגם שעיקר צעקתינו היתה את פני ה' בשבילו ית"ש הוא ית"ש עשה העיקר בשבילנו שראה את ענינו כו' כי אני לדודי ודודי לי ומן המיצר קראתי יה בשבילו ית"ש וזה פי' צרה ויגון אמצא ועכ"ז רק ובשם ה' אקרא בשביל שמו ית"ש וי"ל ג"כ שוועתם אל האלקים מן העבודה שצעקתם הי' שאין עבודתם להשי"ת כראוי וכ"ז הי' כשמת מלך מצרים והי' להם מנוחה ושכל קצת לישב עצמם:

וכל הבת תחיון שעיקר כוונתו הי' לגרום שלא יהי' השפע יורד בבחי' דכר רק בבחי' נוקבא:

ואת לחצינו זו הדחק אשר מצרים לוחצים אותם כי הי' אפשר לפרש ג"כ על ענין הבנים וכיוצא בזה שישראל בעצמם הי' פורשים מנשיהם שלא להוליד כמ"ש חז"ל שגרשו את נשותיהם וז"ש ואת לחצינו לא תפרש כנ"ל רק זה הדחק שאונס עשו להם בגודל דחק ומביא ראי' דכתיב אשר מצרים לוחצים אותם ולא הם לעצמם:

ויוציאנו ה' ממצרים כו' לא ע"י מלאך כו' רק הקב"ה בכבודו ובעצמו בזה הורה לנו ית"ש לחזק אמונתינו ובטחונינו בו ית"ש דלא שבק ולא ישבוק לנו כי אמרו ז"ל כשבא ית"ש להציל את אברהם מכבשן האש אמרו המלאכים אנו נלך להצילו ולא אתה בעצמך שאין זה כבודך אולי יהי' חוטא אח"כ לפניך כמו אדה"ר והשיב ית"ש הוא נק' אברהם אוהבי וגלוי לפני שלא יחטא ולא אעזבנו לעולם וכן הורה לנו ית"ש במה שגאל אותנו בעצמו שבוודאי לא יעזוב אותנו ית"ש לעולם ועיין עוד לקמן בסוף דרוש פסח על זה:

משאריתם צרורות בשמלותם על שכמם להבין מה לנו בזה שנדע אם הי' על שכמם או במ"א ומה סיפרה לנו התוה"ק בזה גם צריך להבין הא כתיב וגם צידה לא עשו להם וכתיב זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה וא"כ שאמונה הגדולה זאת היתה בם למה הי' להם לישא משארותם על שכמם רק הענין שבאמת זה שהשמיעינו הכתו' שהי' על שכמם בזה מתרץ לנו הקושי' הזאת שמה שנשאו הבצק הי' רק כמאן דמשדי בתר כתפיו שאינו עושה הדבר הזה עיקר רק מותרות ואין מחשבתו ע"ז כן בבחי' זו נשאו הבצק:

גם רמז כי יש השפעות חיצוניות דבר שאינו עצמיות המחשבה למשל כשצריך לגלגל העיסה נוטל כלים ומגלגל וזו אין עיקר הכוונה כי עדיין אין תכלית הדבר שהוא הפנימיות ועצמיות הדבר שפנימיו' הדבר הוא שיהיה לו מה לאכול ועתה הוא רק הכוונה ולא העצמיות התענוג ועד"ז כשטורח במו"מ אין זה חפצו הפנימיות בטרחה ההוא רק הוא עתה עוסק בענין זה בחיצוניות כדי שיוכל לבוא לפנימיות הרצון שהוא הריוח ולהנות ממנו זהו עצמיות ופנימיות מזה הדבר והנה גאולת מצרים עדיין לא הי' תכלית שאנו מקוים לעתיד כמ"ש חז"ל שיצמ"צ יהי' טפל לגאולה העתידה ואז יהי' התגלות אלקי' גדול מאוד כנ"ל בפי' ברוך המקום כו' והית' השפעה רק בבחי' החיצונית כנ"ל שהוא הכוונה לתכלית הטוב שהוא פנימיות ועצמיו' שאנו עתידים לבא לעתיד לבא לעצמיות פנימיות רצונו ית"ש וז"ש חז"ל עתידים מצות בטילות לע"ל כי עתה מעשה מצוה ברמ"ח מ"ע רק ע"ד כי נר מצוה וכו' שהנר הוא כל להאחז בו האור של התורה מעצמותו ית"שי פנימיות אור א"ס שבלתי מעשה מצוה אין מקום אחיזת האור ההוא אבל באמת מעשה מצוה בעצמה אין עצמיות האור והא ראי' שאם עשה בלא דו"ר

לא פרחת לעילא ואמרו חז"ל שנים שצלו פסחיהן אחד אכלו לשם אכילה גסה כו' נמצא אף שעשה מעשה מצוה כמו חבירו אינו כלום כי לא אחז בהנר המצו' המביא את האור לזה רק עתה שצריך למעשה המצוה עד"ז אבל לעתיד נבוא לבחי' עצמיותו ית"ש ולא נצטרך למצות שיהי' כלים רק נבוא לתכלית המצות שחיות פנימיות שלהם הוא עצמיות אלקותו ית"ש אבל מעשה המצוה בעצמה הוא רק כענין בחי' חיצוניות הנ"ל שעיקר הכוונה הוא רק לבוא לפנימיות עצמיות אלקותו ית"ש ע"י המעשה המצוה הוא ו ז"ש משארותם ההשפעה היתה אז רק בבחי' על שכמם כי הפנים מלשון פנימיות וההפך העורף והנה הוא בחי' חיצוניות דבר שאינו עצמיות וז"ש שהיתה ההשפעה בבחי' על שכמם בבחי' חיצוניות ושכמם שכם ר"ת "שם "כבוד "מלכותו שהיתה הגאולה רק בבחי' נוקבא שירה חדשה כמאמרם ז"ל שיש אחריה גאולה כי עדיין לא הי' פנימיות ועצמיות ולעתיד יהי' שיר חדש שלא יהיה עוד גאולה אחרי' כי אז כבר יהי' הפנימיו' ועצמיות נתגלה וראו כל בשר יחדיו כו' ונתגלה כבוד ה' ית"ש וידעו כולם את ה':

או הניסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במדרש מאי מקרב גוי כמה דאת אמר והקרב והכרעים כעובר הנשמט מרחם להבין דהנה מצינו שהוולד מונח במעי אמו תלת גו תלת כפי שאמרו ז"ל וראשו בין ברכיו ואוכל ממה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה כו' ואינו מוציא רעי כו' ופיו סתום כו' נמצא שהוא שם בקטנות השכל מאוד כיון שראשו שהוא מקור השכל הוא למטה מאוד בין ברכיו ולא נתגלה הראש ששם השכל גם אין לו כח הדיבור גם שאוכל מאכל מאוס שירד כבר לתוך גופה של אמו ועיקר גדולו מדם גם שמונח בתוך דם וצואה וזוהמא כי האשה יש בה זוהמא ועיקר גידול התינוק שם מדם נדות ושאר זוהמא ממה שהטיל הנחש בחוה ועכ"ז מפלאי מעשיו י"ת שעיבור זה שהי' בכל אלו הטינופים ושפל המדריגה מאוד יצא אח"כ לאויר העולם ונפתח הסתום ויש לו כח הדיבור אף שעכ"ז אינו מדבר עדיין ואח"כ דם נעכר ונעשה חלב שיהי' יונק ממנה ואח"כ מעט מעט מתרבה דעתו וכח הדיבור שלו עד שאח"כ נעשה גדול בדעת ומתחכם בכל החכמות וצדיק בכל מעשיו כמו שהי' מימות עולם עד הנה כמה חכמים וצדיקים נפלאים כן הי' הענין במצרים כמ"ש המדרש הנ"ל מקרב גוי דהיינו כעובר הנ"ל שראשו בין ברכיו בקטנות השכל כנ"ל ואין לו כח הדיבור כן אנו הי' הדעת והדיבור בגלות ואף מה שהי' להם שכל לא הי' אפשר להוציא לפעמי' כיון שהי' הראש מאוד בקטנות ואיך היה אפשר להמשיך מבחי' מדת ראשית ולהמשיך להמדות מבחי' גלגולת כמ"ש עומר שהוא מדה לגולגולת משא"כ אז לא הי' לנו גולגולת כראוי והיינו בתוך ערות הארץ מצרים והי' כח של מצרים גדול ואנו עם בנ"י היינו טפלים כדרך העובר ירך

אמו וטפל לאם ואכילתינו היה מהם והיה הכל בשפלות מאוד עכ"ז עשה ית"ש בחסדו שהוציאנו משם והכל דוגמת התינוק ואומר לך בדמיך חיי אף שנתבוססת בדמייך באותם דמים עצמם חיי ודם נעכר ונעשה חלב רחמים גמורים עלינו וזהו שאנו מברכין טל ביו"ט הראשון של פסח כי האדם נחלק לג' חלקים ובכל חלק כלול ג' חלקים ברא' האדם שלשה בלי המוח כידוע והידיים עם הגוף הם חלק שני והשוקיים עם הברית חלק ג' ובמעי אמו שמונח תלת גוי תלת כנ"ל ראשו בין ברכיו הוא דוגמת אות ט' שהאשה כפוף וטובה גנוז בגווה ואח"כ כשהולד יוצא נדבק הראש והשוקיים נזופים למטה ובאמצע הוא היידיים והגוף וזה דוגמת אות למ"ד כמגדל שמספרה ל' שכלול מג' בחי' הנ"ל ועד"ז הי' גאולת מצרי' כנ"ל וזהו אותיות טל שמקודם היה בבחי' עיבור גי' רפ"ח הוא ד"פ חסד נגד החסדי' הנשפעים מד' עולמות אבי"ע והיינו כל החסדים משוקעים במצרים ולא היה מתפשטי' לישראל ולא יצאו מכח אל הפועל ואח"כ אמר ית"ש משכו וקחו לכם צאן לכם ר"ת "מוח "לב "כבד שעתה היה כח להשתלשל החסדים מהמוח ללב ומשם לכבד כי הכל רומז להשתלשלות החסדים וניתן להם כח הדיבור פה סח ונתגלו החסדים מד' עולמו' כנ"ל והם גי' הר"ת של רופא חולי עמו ישראל ולכן נתרפאו כולם כמ"ש ז"ל לא הי' אלמין ולא חרשין ולא חיגר ולא סומא והוכיחו מהפסוקים:

מצה מיכלא דמהמנותא שע"י האכילה זאת תתחזק האמונה והנה אמונה הוא מדה נקראת כנס"י והוא מדת מלכות שבפסח נתגלה כבוד מלכותו וראו כל אפסי הארץ את ישועת אלקינו ונתגלה שאין עוד מלבדו ונתפרסם מלכותו ית"ש בכל הד' עולמות ולכן שותין ד' כוסות כוס עה"א והכולל גי' מלך וד' כוסות הרי ד"פ מלך שמתגלה מלכותו בכל הד' עולמות גי' ש"ס גי' י"ב הויות עה"א וכתבנו בפ' שובבים מזה שע"י י"ב הויות אלו ממתיקין הגבורות כי פחד יצחק היה לי גי' ג"כ ש"ס וגם גי' ג"פ ק"ך צרופי אלקים ומתמזגים כמ"ש בזה ע"פ בשם ה' כי אמילם ג"פ ונמתקו כל הק"ך צרופי אלקים ומתמזגים והנה י"ב צרופי הוי' עה"א המתיקין ק"ך צרופי אלקים שניהם ש"ס וק"ך גי' תלמוד שע"י התלמוד מכניעים להת"פ מחנות של הלילית גי' ת"פ כמ"ש ע"פ ותקח מרים הנבואה כו' את התו"ף בידה ולכן האוה"ע נכנעים ע"י לימוד התלמוד "ששה "סדרי שר"ת ש"ס שבזה מכניעים כל כוחותם והנה ענין ארבע כוסות ג"כ לבטל כל הדיני' ע"י י"ב צרופי הוי' גי' ש"ס מנין ד"פ כוס עה"א והכולל גם ד"פ יין שבכל כוס גי' פר מנין אותיות מנצפ"ך כידוע שמהם באו גבורות להמתיקם:

גם ענין ארבע כוסות מורים על הענין שכתבנו בפי' הסימן קדש ורחץ כי יצמ"מ דוגמת בריאות עולם שהיה מים במים וחצה ית"ש ועשה מים העליוני' ומי' התחתוני' והנה

באמת כלולים זה מזה שבכח מים התחתוני' כלול ג"כ בחי' מים עליונים וכן להיפוך נמצא שהם ד"פ מים גי' ד"פ כוס עה"א וכולל ואחז"ל שישראל היו אז כעובר הנשמט מרחם שהעובר במעי אמו מונח ג"כ במים כל סביבותיו כדי שלא ישרפנו החום וגם כדי שלא יוזק הוולד במעי' כשכורעת וכדומ' והנ' ישראל יצאו קוד' הזמן כמ"ש חז"ל מדלג על ההרי' מקפץ על הגבעו' כו' על זמן הקץ והי' כעובר היוצא קודם הזמן שאינו גומר עדיין כל צרכו והוצרכו לבוא אח"כ עוד פעם אחר בבחי' שמונח הוולד מים במים וכן כל ענין פסח הוא דוגמת בריאת עולם והולדת הוולד שהג' מצות בלילה ראשונה רומזים לבחי' הג' אבות עליונים בחי' הז' הויות שמשם המשיכו האבות כמ"ש ע"פ וארא כו' וארא אל האבות ואח"כ הזרוע מורה על מדת חסד לאברהם שבא להשתלשלות בחסדו ית"ש להטיב כמ"ש חז"ל באברהם בה' בראם וכן עד"ז הוולד מתגלגל לצאת דרך שלשה חדרי אשה כמאמרם ז"ל ואח"כ פטר כל רחם מורה ג"כ למדת חסד לאברהם השתלשלות הרחמים כי היא פתח מקור הרחמנות ורחם גי' ח"פ אל שנמשך הרחמנות מהמדות שלמעלה מזי"ה לכל הזי"ה ונתמלא כל המדות ברחמנות וחסד ובכל הד' עולמות נתמלא בחסד ומים מדת חסד וד"פ כוס גי' ד"פ מים להורות על הנ"ל וגם מים גי' אות צדיק שהצדיק הוא הממשיך החסדים וממליכו ית"ש כנ"ל שד' כוסות ד"פ מלך לגלות ולהתפשט מלכותו ית"ש:

ולכל בנ"י לא יחרץ כלב לשונו להבין מה ענין זה למכות בכורות כי הנה מצרים הי' במדריגות בכור בקליפה אדם בליעל ואנו בקדושה כמ"ש בני בכורי ישראל וממדריגות בכור שהוא ראשית בא יראה כמ"ש ראשית חכמה יראת ה' ונשתלשלה משם אהי' שהוא מרמז על עולם גבוה עליון מאד ומשם הפחד שאהי' ברבוע גי' דם ואת זה לעומת זה עשה אלקים וקליפת כלב הוא בחי' היראה של הקליפה ולכן צועק תיכף מיראתו וחזיר הוא בחי' ומדת אהבה של הס"א שאוכל ואוהב כל דבר כידוע ולכן שר של כלבים שמו חריץ גי' ז"פ דם שהוא בחי' זה לעומת זה של הקדושה שגי' דם ומתפשט לכל ז' מדות כנ"ל שהוא מדה של יראה רעה ולכן כאן במכות בכורות שמשם נשתלשל היראה רעה כנ"ל אמר ולכל בנ"י לא יחרץ אותיות חריץ שר הנ"ל לא נתעורר עליהם היראה רעה רק יראה טובה מקדושת הבכור הפך יראה רעה שהכלב צועק מיראתו ואנו מיראה אנו שותקין ע"ד נורא תהלות ונגד חריץ הוא גי' ח"ש שתיקה וז"ש עתים חשות ועתים ממללות כי החיות רצוא ושוב וכשהם ביראה גדולה חשות מפחד ית"ש וכשנופלים מירא' הגדולה ממללות וכשהיינו עוד במצרים ח"ו ונשקעים בנו"ן ש"ט הי' מצטרף נו"ן לש"ח גי' חריץ והי' נצטרף אותיות נחש והתנין הגדול ח"ו הי' נתגבר מאד אבל הי' לנו

בקדוש' מדת יראה טובה כנ"ל שמיראה ח"ש וימי הספירה נו"ן גי' משיח ובביאת משיח יהיה ומלאה הארץ דעה שנבוא לחמשים ש"ב ויהי' נצטרף לחש ויהי' משיח גי' נו"ן וחש ולכן כתב בכתבי מהר"ש מאוסטרפאלי כשכלב בא להזיקו יאמר תשי"ו עצמות שיש בי כו' כי באדם כח טוב וכח רע שני ענינים הנ"ל נחש ומשיח גי' תשי"ו ואז נכנע קליפת כלב שהוא בחי' נחש לבד אף בהצטרף לו הנו"ן ועי"ז ינצל ממנו:

קהל כנסה הדסה הנה כשיצא ישראל ממצרים יצאו בזכות אבות כמ"ש וגם הקמותי את בריתי אתכם כו' והנה כתבנו במ"א באריכות שענין הטל הוא דבר ונעלם ונסתר כי ירידת הטל אין ניכר לשום אדם כשהוא יורד כי הוא שפע עליונה נמשך מי"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון ולכן טל אינו נפסק כי נמשך מוחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון ומהו ענין הבארות שחפרו האבות שכ"א חפר והמשיך ממקור י"ג מדה"ר וג"פ י"ג גי' טל והענין שהמשיכו מאותיות יו"ד ה"א וא"ו גי' ט"ל לה' אחרונה כנס"י שג"כ נקראת שכינה ששוכנת בתחתונים שמקבלת ממדת העליונות וזה ענין השם מ"ה שנמשך טל העליון הזה לה' אחרונה גי' מה ולכן אתם קרוין אדם כי ישראל ממשיכין כנ"ל משם מ"ה גי' אדם ולכן האבות הקדושים ג"כ בוודאי כ"א קנה לעצמו שיהי' נקראים בשם אדם כמ"ש באברה' האדם הגדול בענקים והנה פסח מצה ומרור הם רומזים ג"כ להג' אבות ובכ"א אנו אומרי' שאנו אוכלים על שום מה שכ"א המשיך המשכה הנ"ל מקדושה של שם מה שהשפע העליונה בחי' הט"ל יומשך לה' אחרונה ולכן בזכותם גאלנו ית"ש כי נשפע שפע העליונ' הנ"ל לכנס"י ולכן הכוונה בליל פסח להוי' בנקודת פתח שהוא מורה על מדת חכמה כח מה כי ישראל במצרים היו בבחי' ושאינו יודע לשאול כי לא היו עדיין חכמים ואמר ושאינו יודע לשאול את פתח לו והאיר לנו ית"ש מקדושת של נקודת פתח חכמה כח מה וזה הי' כוונת אסתר להזכיר זכות אבותינו שלש אבות וכ"א המשיך המשכ' הנ"ל מקדושת בחי' שם מ"ה ולכן אמרה וצומו עלי ואל תאכלו כו' שלשת ימים נגד ג' אבות וצום גי' ג"פ מה עה"כ ואמר קהל כנסה הדסה קהל גי' ג"פ מה שכנסה והזכירה זכות אבות ובזה הי' מפלת המן והושיענו ית"ש: (לא ידעתי מה שייך כאן)

שרשי פתוח עלי מים טל ילין בקצירי הנה אנו רואין שהשורש של אילן אינו טוב כמו הפרי וכן בכל הדברים כי זה נשתלשל מגבהי מרומים ממדות העליונו' שעלה במחשבה לפניו לבראות במדה"ד וזה הי' שורש כל הדברים וזה הי' מדה"ד ובהוציאתם לפועל בחי' גידול הפרי שיתף הרחמים וממתיקן מדה"ד זה ע"י החסדים בחי' מים וז"ש מים תבעה אש כי מים הוא מורה לחסד ממתיק מדה"ד ואש גבורה ומתמזגים זה בזה ונעשו

לאחדים במדה"ר מדת יעקב מדת אמת כי האמת רק אחד משא"כ כשאינו אומר האדם אמת יכול לומר הרבה שקרים למשל על עץ שהוא כסף וזהב וכדומה הרבה ולכן "מים "תבעה "אש ר"ת אמת בהמדה זו מתמזגים ובאים לאחדות וז"ש שרשי מורה כנ"ל על מדה"ד הנ"ל שבשורש המחשבה פתוח עלי מים בחי' החסדי' טל ילין בקצירי ע"ד שכתבנו במ"א באריכו' למה החולי נק' קצירי והרפואה בא מי"ג מדה"ר בחי' ארך בחי' הטל שנמשך מי"ג מדה"ר כנ"ל ומחי' את החולי וירפאו:

עוד ע"פ שרשי פתוח עלי מים טל ילין בקצירי הנה מים גי' ט' יודין שבד' מלואי הוי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והמים האלו מטהרים והענין הוולד מונח במעי אמו מקופל ראשו בין ברכיו וכתב בס' שמקופל תלת גוי תלת והוא מונח במעי אמו מכוסה במים והענין כי היו"ד מורה למדת חכמה וכולם בחכמה עשית ולכן הצטיירות ועשיות הוולד במעי אמו במים גי' ט' יודין הנ"ל ומה שהם ט' מורה על ט' בחי' שבו כנ"ל שהוא תלת גוי תלת הרי ט' וכן העולם קודם התגלות היבשה הי' מים במים וזה הענין טהרת המקוה במים שהוא כתינוק המתעלם בחיק אמו ואח"כ נולד ברי' חדשה ומוציא ראשו מתחלה כן מוציא אח"כ ראשו מהמים ונולד ברי' חדשה בטהרה ולכן "לב "טהור "ברא ר"ת טבל כנ"ל ורוח חדש שנולד ברי' חדשה ועי"ז ממשיך ע"ע טובות העליוני' שיכולין עתה להשפיע עליו ע"י שנעשה בריה חדשה בטהרה וכן הענין בפסח שהיינו כעבור הנשמט מרחם אמו כמ"ש חז"ל הי' הולדה חדשה מהשורש שהוא בחי' מים העליונים וכתבנו במ"א שמחמת שהיינו כנשמט קודם זמנו לכן הוצרכנו אח"כ להיות בים לבוא עוד מים במים וז"ש שרשי פתוח עלי מים מורה על השורש מחסדים עליוני' הם היודין של מלואי השמות וממילא כשמשיגין השורש שהוא הי' נקודה לכל ממילא משיגין הענפים מפירות ולכן "שרשי "פתוח "עלי ר"ת "שורש "פירות "ענפים וז"ש אח"כ טל ילין בקצירי טל אותיות שבשמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן יתפשטו בקצירי בכל מיני קצרות וחסרונות כמ"ש מענין ארוכה השפעה מעולם ארוך ולכן נקרא גדולה והחסרונות נקרא קצירי ש"טל "ילין "בקצירי ר"ת שם בי"ט גי' אהי' שם הטל כי אהי' ברבוע גי' טל.

פסח

קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים כו' הנה יש קול ודיבור ומדריגות קול אין להשיג כמו כשאדם מוציא קול בלא דיבור אין יודעים מה כוונתו והדיבור הוא התגלות והקול הוא הכנה לדיבור שע"י הקול יבא הדיבור וזה בחי' השם אהי' והוי' שכשאמר ית"ש נעשה אדם הי' הכנה בחי' קול שהוא בחי' שם אהי' שאמר ית"ש אברא בא' שידעו מאלקותי ואח"כ כשעשאו ובראו בפועל הי' בבחי' שם הוי' מהוה הויות ואהי' והוי' גי'

מ"ז ועם הי' מאמרות שבהם נברא העולם ובא ע"י אלו המאמרות בבחי' ההכנה שם אהי' לבחי' שם הוי' מהוה כל הויות ג' זן שבמזון נכלל כל מיני השפעות מזוני דאוריית' וכל הטובות ע"ד לא רעב ללחם ולא צמא למים כו' וז"ש ואני תפלתי לך ה' עת רצון פי' שכשנעשה יחוד שמות הוי' ואהי' בכל עשרה מאמרות י"פ הוי' ואהי' גי' עת שע"י יחוד אלו השמו' כנ"ל מתעורר רצון שיהי' העת והעונה אשר יאתה לו ית"ש להושיע וכן הי' בגאולת מצרים ע"י שמות אהי' והוי' שמתחלה התחיל ע"י שם אהי' כמו שאמר אהי' אשר אהי' כו' אהי' שלחני אליכם כמ"ש במ"א שבכח שם אהי' התחיל הגאולה שהגם שלא הי' ראוים עדיין מכ"מ אמר ית"ש אהי' להם לאלקי לעתיד בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקי' כו' ואח"כ נתגלה שם הוי' כמ"ש למען תדע כי אני ה' כו' כי אין כה' אלקינו וז"ש קול דודי הנה זה בא מורה לבחי' שם אהי' שהוא בחי' קול הכנה לדיבור והנה ביונתן ב"ע כתב שמה שהי' יוסף מקודם לכן כ"ב שנה במצרים גם כן נחשב לגלות מצרים נמצא שהי' שם רל"ב שנה כמנין מלואי הוי' לתקן הכל ולהוציא כל נ"ק מכל בחי' של אותיות המלואים ע"ד שכתבנו בפ' שמות ובפ' בא ע"ש ולרמז קול דודי הנה זה בא גי' רל"ב עם הג' אותיות רל"ב גי' רל"ה מנין קול דודי הנה זה בא לרמוז שאחר רל"ב שנה נתעורר הגאולה מבחי' קול הנ"ל מקדושת השם אהי' ואח"כ כשהי' הגאולה הי' מבחי' שם הוי' מדלג על ההרים גי' יוד הויות שנתפשט הרחמים בכל עשרה מאמרות:

וספרתם לכם ממחרת השבת כו' הנה אנו רואין בדיבורינו שמחר אומרים על היום שאחר ערב אבל לאחר היום דהיינו על ערב הלילה אין אומרים מחר הגם שהלילה הולכת אחר היום והלילה שייך ליום המחרת והוא יום אחר עם כל זה אין קורין אותו מחר וכאן דמתחילין לספור בליל שני של פסח אמר וספרתם לכם ממחרת השבת נמצא שהכתוב קרא כאן להערב הלילה מחר מה שלא מצינו כן בשום מקום לקרות את הלילה מחר רק את היום וגם להבין מ"ש בס' שישראל כשיצאו ממצרים הי' להם מדריגות גדלות והי' במדריגה גדולה ואח"כ נפלו ממדריגתן והוצרכו לספור ספירה ולהבין את זאת הא גם אח"כ הי' להם השגה נפלאה שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא רק הענין שבלילה ראשונה נתעורר עליהם מדריגה עליונה מאוד שאין להשיג ולית מחשבה תפיסה בי' בעולם העליון הזה שמשם נשתלשל ובא הנס יצמ"צ ולכן ועברתי באמ"צ אני ולא מלאך כי גם למלאך אין שם השגה ותפיסה והי' ישראל בטלים במציאות לאור העליון הזה וידעו שאין להם שום השגה וזהו מדריגה עליונה מאוד ואח"כ נדמה להם שמשיגין קצת אלקותו י"ת והארתו עליהם וזהו נפילה ממדריגתן שלא

היו בטלים במציאות כמקודם ולכן ראתה שפחה על הים כו' שהי' להם השגה ולא היו בטלים כמקודם בלילה הראשונה שהבינו שאין שיעור וערך וקץ להדבר לפי מחשבות אדם והנה כתיב יוצר אור ובורא חושך הגם שבריאה גבוה ועליון מיצירה ובוודאי האור יותר גדול באמת רק מחמת שהאור ההוא אין להשיג נקרא חושך נגד יצירה שיכולין להשיג אורה וכן בכל העולמות עד"ז מה שאין יכולין להשיג נקרא חושך לגבי זה שיכולין להשיג ולראות האור ההוא ולזאת כתיב ישת חשך סתרו וכתיב ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד וכן כולם הגם שהערב הי' התחלת הבריאה וקרוב יותר לבחי' רצון הקדוש עכ"ז נקרא ערב לשון חשכות כי שם אין להשיג ואח"כ נשתלשל עד בחינה שיש להשיג ונקרא בוקר ועל הבוקר אומרים מחרת נמצא שעל בחינה שיש להשיג קורין אותה מחרת אבל הבחי' שאין להשיג אין נקרא מחרת כנ"ל ובזה נבין שפיר שלכן נקרא כאן לילה שני' של פסח מחרת כנ"ל שביצירה הגם שג"כ שם אורות נעלמים מ"מ נגד עולם הנקרא בריאה שנעלם יותר נקרא יצירה אור ובריאה חושך כן כאן כיון שביום הראשון הי' אור שאין להשיג כלל ולית מחשבה תפיסה בי' ובלילה שני' התחיל להשיג נקרא זה מחרת כנ"ל שבחינה שיש בה השגה נקרא מחרת גם בתיבת מחרת מרומז ענין רמ"ח מ"ע שנתן לנו י"ת שגזרה חכמתו י"ת ברמ"ח מ"ע אלו שבהם יהי' נשתלשל אור א"ס מהעלם אל הגילוי שהרמ"ח מ"ע הם רמ"ח המשכות מאור א"ס להאיר ע"י מעשה המצות שהם הכלים לאור הנעלם ההוא ובהם מתגלה כמ"ש במ"א ע"פ כי נר מצוה שהנר הוא כלי מוכן לקבל האור המאור בהנר שהוא דבר סתום מאוד ונשתלשל ממקום גבוה ועליון מאוד ובהמצות מתגלה האור ההיא ולכן רמ"ח מ"ע אותיות מחר שהוא ענין התגלות האור כנ"ל והנה י"ת ברא העולם בעשרה מאמרות הם עשר מדות עשר ספירות ופי' ספירות מלשון אבן ספיר והנה האבן ספיר באמת אין האבן בעצמו מאיר רק מחמת שהוא אבן צח ומלוטש מאוד עובר האור שמאיר מעבר האחד של הספיר ונראה זה האור מעבר השני של הספיר והאור עובר דרך עובי הספיר נמצא שכשאנו רואין את הספיר מאיר מוכרח שיש איזה אור חוץ מהספיר מעבר השני ומאיר ע"י הספיר לעבר זה וכן הענין בעשר ספירות נקראים ספירות בדרך זה שקדושה העליונה הנעלם מכל נעלם וסתום מכל סתום משתלשלת ומאירה דרך הי"ס והן העשר מאמרות שברא י"ת בהם העולם שע"י אלו המאמרות תתפשט קדושתו י"ת בעולם עד שיכול בשר ודם קרוץ מחומר לדבר במציאותו י"ת שבאמת הוא דבר הפלא ופלא גדול רק ע"י הי' מאמרות מזהיר ומספיר ומאיר דרך שם קדושתו של אלקי עולם עד שבא קצת לגילוי קדושתו י"ת וספרתם לכם לשון הארה והזהרה וספירה כנ"ל וממה תמשכו ספירה והארה זאת כנ"ל שלשון ספירה

הוא שדבר אחד מאיר מצד השני ואמר הכתוב ממחרת השבת ששבת הוא בחי' מה שאין להשיג כלל כמ"ש חז"ל שאמר י"ת מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה נמצא ששבת ויצמ"צ הוא בערך זה במדריגה אחת שאין להשיג ומחרת הוא לשון הארה ולאחר הבחינה שאין להשיג מתחיל בחינה נקראת מחרת ונקראת בוקר כנ"ל ומהארה זו תמשכו הספירה כנ"ל שמחרת מרמז על רמ"ח מ"ע שהם ג"כ המשכת מאור הנעלם וז"ש מיום הביאכם את עומר התנופה תנופה גי' ישראל וענין עומר כ' בס' שהוא בחי' עומר לגולגולת ששם מגלגולת נשפע למוח וז"ש בקע לגלגולת בקיעה ראשונה הגבוה ועומר עשירית האיפה יו"ד משם הוי' ושם ישראל עלו במחשבה ובשבילם ברא י"ת העולם ונשתלשל העולם לידי בריאה ונחשב להם שהם גרמו כל השתלשלות הבריאה ע"ד כי אתה תשלם לאיש כמעשיהו וז"ש מיום הביאכם שאתם מביאין את עומר בחי' המחשבה הנ"ל שאתם גרמתם למחשבה הקדומה לברוא העולם בשבילכם עם ישראל התנופה גי' ישראל משם תמשיכו הארה לשבעת ימי הבנין שבע שבתות תמימות.

אמרו ז"ל מתמניא בניסן עד סוף מועדיא אתותב חגא דשבוע' שהי' בייתוסין אומרים עצרת אחר השבת שמנין הספירה מתחיל ממחרת השבת בראשית וחכמינו ז"ל הוכיחו שפי' וספרתם לכם ממחרת השבת הוא מחרת יו"ט ראשון של פסח כי הנה אמרו ז"ל שאמר י"ת למשה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה לך והודיעם יע"ש דמסקנת הגמרא דנשמה יתירה הודיע להם ולא לגויי הארצות לכל אוה"ע לא הודיע זה והענין שהודיע להם העולם העליון הקדוש שמשם קדושת שבת קודש ומשם נתוסף נשמה יתירה לנו שומרי שבת נמצא מוכח מזה דאמר י"ת לך והודיעם ואזל משם והודיעם מוכח דאפשר להודיע זה העולם שמשם קדושת שבת ויש מחשבה תפיסה בי' להבין הדבר ולהשיג השגה מעולם העליון הזה אבל בנס יצמ"צ מצינו דלית מחשבה תפיסה בי' בעולם העליון זה שמשם בא הנס יצמ"צ ומשם אנו ממשיכין הארה בכל פסח כנ"ל כי יסד לנו בעל מסדר ההגדה אפי' כולנו חכמים כו' וכל המרבה לספר ביצמ"צ הרי זהמשובח ולכאורה אינו מובן מה יהי' הריבוי סיפור הזה כיון שהוא דבר קצוב לומר הניסים שעשה עמנו ונוכל זה לספר באיזה שעות ומה יהי' עוד הריבוי ובפרט אם כולנו יודעים את התורה והמעשה הכתובה בתורה הניסים שעשה י"ת ומה יהי' עוד הריבוי רק ע"ד הנ"ל כי נס יצמ"צ א"א לספר כלו כי לית מחשבה תפס תפיסה בי' בעולם זה שמשם נשתלשל הנס ואם יספר אלף שנים לא יגיע לקצה הסיפור כיון שאין שיעור וערך וקץ להדבר לפי מחשבות אדם לתפוס בעולם עליון נמצא שקדושת יום ראשון של פסח שיצאו ממצרים גבוה ועליון יותר מקדושת שבת ולכן לא הי' לא ע"י מלאך ולא

ע"י שרף כי אין להם שם שום השגה ותפיסא וז"ש ה' ילחם לכם ואתם תחרישון כי הי' צריך מקום גבוה מאוד שאין שם השגה לדבר בו ועוד ראי' ע"ז שאנו אומרים בשבת קודש זכר ליצמ"צ מוכח שיצמ"צ גדול יותר כיון ששבת קודש הוא זכר לו וודאי הנזכר גדול יותר ושבת זכר ליצמ"צ לעורר את העולם שיצמ"צ משם והמתעורר גדול יותר וקטן נתגלה בגדול ובמ"ת התחיל י"ת אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מאמ"צ והבייסותין ימ"ש שאינם מאמינים בדבר שאין שכלם תופס כי כן דרכם הרע ולכן אמרו שא"א להיות שאמרה תורה לספור הספירה חמשים יום דהיינו להמשיך שכליות בכל השבעה מדות וכ"א כלול מז' ולהמשיך זה מי"ט ראשון של פסח כיון שהוא נעלם וסתום מאוד והם אינם מאמינים שעבודתינו הולך למקום שא"א להשיג ולית מחשבה תפיסה בי' שורש כל השרשים רק דרכם לדבק בענפים ולכן בחרו לספור הספירה משבת בראשית אף שוודאי הרשעים אלו לא הי' להם שום השגה והרגשה בקדושת ש"ק רק עכ"ז מחמת שידעו שקדושה של שבת ניתנה להודיע אמרו שמזה נוכל להמשיך המ"ט מיני שכליות אבל באמת שנמשיך ממדריגה ובחי' עליונה של יו"ט הראשון של פסח משם נמשיך המ"ט מיני חכמות שע"ז אמר י"ת תספרו חמשים יום כי כתיב ויקרא אלקים לאור יום וחכמת אדם תאיר פניו ובאור פני מלך חיים והחכמה תחי' נמצא שחכמה נקראת יום ונמשיך חמשים מיני שכליות וחכמות לכל השבעה מדות כנ"ל ולעתיד גאולה העתיד' תהי' עוד ממדריגה עליונה גבוה יותר ממדריגת יצמ"צ ואז נוכל להשיג המדריגה שמשם הי' יצמ"צ דעתה לית מחשבה תפיסא בי' ולעתיד תתגלה זאת הבחינה רק מדריגה היותר גבוה שמשם יהי' גאולה העתידה גם אז לא יבואו להשגה ולכן אמרו ז"ל שגאולה העתידה יהי' עיקר ויצמ"צ טפל ונמשיך אז מהמדריגה עליונה יותר עין לא ראתה אלקים זולתיך.

כי תבואו אל ארצכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן והניף את העומר כו' במדרש זש"ה אשר קצירו רעב יאכל אשר קצירו זה פרעה רעב יאכל זה משה כו' ד"א אשר קצירו זה המן רעב יאכל זה מרדכי כו' אמרו ז"ל פרעה שהי' בימי משה הוא אמה וזקנו אמה כו' להבין זה כי הנה המצרים הי' עובדים למזל טלה ושם הי' אחיזתם שהוא הבכור במזלות ורומז שהי' אחיזתם של מצרים במקום גבוה עליון ובזה התגאו אבל באמת הם רק כקוף בפני אדם כי הם אחיזתם רק בעולם התוהו שהי' מים במים ולא בעולם התיקון ולכן הי' הגזירה שלהם להשליך במים וכמו שהי' בעת הבריאה שאמרו ז"ל רפש שהון כו' כן הי' עתה ביצמ"צ שאף שאחיזתם ושר של מצרים ומזלם הי' הכל גבוה מאוד עכ"ז אין אחיזתם במקום גבוה רק בחיצוניות אבל בפנימיות

ישראל עלו במחשבה להיות על ידם עולם התיקון ואף שבחיצוניות הקליפה קדמה לפרי עכ"ז במחשבה עיקר כוונת הנטיעה על הפרי והם אחיזתם רק באדם הבליעל שהוא כקוף בפני אדם ויעקב חבל נחלתו ית"ש וכוללים כל השתלשלות ודביקותינו נצחיות א"ס ותכלית וז"ש שפרעה שהיה בימי משה זקנו אמה שכמו בקדושה י"ג מדה"ר תיקוני דיקנא כן להבדיל באדם הבליעל ושם היה אחיזתם של מצרים ולכן היה זקנו ארוך אמה ככולו ופרמשתא אמה וזרת כי היה ערות הארץ שטופי זימה ולכן מחמת שהיה אחיזתם במקום גבוה כזה היו עובדים לטלה בכור שבמזלות טלה גי' דם ורבוע אהיה ששם זה קודם הבריאה שאמר ית"ש אהיה לאלקי ע"י שאברא נבראים וחשב פרעה שבזה יהי' לו לעולם ח"ו שליטה על ישראל וז"ש כי רעה נגד פניכם דם אני רואה עליכם במדבר כח מזלו שגי' דם גם מחמת ששר שלו הוא שמו רהב גי' אור חשב שהוא מבחי' עולם התיקון יהי אור ובאמת שהיה רק מסיטרא דקליפה שהם הבל ותוהו אין בהם ממש רק לכל בנ"י היה אור במושבותם ולמצרים חושך והדם נהפך לדם פסח ששחטו הטלה שגי' דם והי' ישראל המחצדי חקלא להכניע ע"ז שלהם ולהוציא החיות ולקצור אחיזתם שהי' להם בחיצוניות ראשית הבריאה ודם רבוע אהיה נעשה חלב גמורים לא רק דם על שונאינו הכאת בכוריהם ומטלה נעשה טל ה' כי אבותינו א"יו בהבארות שחפרו המשיכו כ"א הי"ג מדה"ר ג"פ י"ג גי' טל שנמשך מוחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון ולכן טל אינו נפסק אף שאין כ"א כדי לו כי נמשך כנ"ל מי"ג מדה"ר מבחינה שקודם הבריאה אמר ית"ש וכי למגנא אנא נקרא רחום וחנון ובפסח מתגלין המקורות של י"ג מדה"ר ולכן מברכין ביום א' של פסח טל וכתיב כטל חרמון שיורד ע"פ מדותיו שמשם נשפע למדות ולכן סופרים ספירת העומר אח"כ שעומר לשון מדה ממחרת השבת ששבת הוא קודם הבריאה ואח"כ זי"ה וכשמתחילין המדות צריך ספירה. והזדככות שכל ענין יצ"מצ הכל כענין בריאות העולם ולכן אסור לאכול עד הקרבת העומר מורה להתחלת הבריאה ואז ביצ"מצ בא להם הדיבור הקדוש הזה פה סח כי כן כתיב בס"י שבאות ה' ברא ניסן בשנה טלה בעולם והמליך אות ה' בשיחה ולכן מברכין טל כנ"ל ובא הדיבור הקדוש ומטל הוא טלה שהעלו לקדושה גם יש עוד רמז בה' כי אות ח' רומז לחטא כנ"ל שלכן נתנו דם על המשקוף ושתי המזוות דוגמת אות ח' לתקן זה ולעשות מהח' ה' שרומז על התשובה שחותר ית"ש חתירה לבע"ת מפתח שעל רגל ה' כמאמרם ז"ל דצריך הבע"ת לכנוס שם בפתח זה ונעשה מחמץ מצה גם שורפין החמץ וז"ש המדרש ע"פ וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר שהעומר הוא ראשית בחי' גולגולת כמ"ש עומר לגולגולת ושם הוא המחשבה שישראל עלו במחשבה ומשם זמיר וקציר והכרתת

החוחים והקוצים הקליפות ואוה"ע שאין להם אחיזה בעולם זה שנקרא ארוך שמשם נשפעים הי"ג וטל הנ"ל רק הם נאחזים בגבורות שהם יש להם מדה וגבול כמו שמצינו שרפואה נקראת ארוכה והחולי קצירי כמ"ש כדקציר ורמי בערסא וכן מצילינין אקצירי ואמריעי והענין כי חסדיו ית"ש אין להם שיעור וערך וסוף ולכן מצינו שמדת חסד נקרא גדולה גדול בלא שיעור ולכן הרפואה שהוא בחסדו ית"ש נקראת ארוכה והחולי שאין לו השפעה ממדת החסד זה רק הוא בהשפעה ממדת הגבורה נקרא קצירי כי הגבורות הם במדה וגבול שלא יתפשטו ולכן האוה"ע שאין אחיזתם בעולם העליון הזה שנקרא ארוך נקראים קצירי וז"ש אשר קצירו זה פרעה וכן המן רעב יאכל זה משה ומרדכי שהמשיכו הארה מטל זה העליון לכל זי"ה וז"פ טל גי' רעב עה"כ וכיון שנמשך הארה מטל זה העליון לכל הז' מדות עי"ז נכרתו פרעה והמן שאין להם אחיזה בטל זה וכן גער חית קנה גי' ז"פ טל וכן "ראשי' "גוים "עמלק ר"ת גער שע"י שממשיכין מעילם העליון מקור הי"ג מדה"ר שהמשיכו האבות כנ"ל ג"פ י"ג גי' טל ונמשך לכל המדו' משם מכריתין הרשעי' ורחמי' גדולי' לישראל ממנו:

מה שהספירה בפסוק נאמר חמשים יום ואנו סופרים רק מ"ט יום יש לומר הענין כי הוא דוגמת זבה שאחז"ל יום שפוסקת בו אינו עולה למנין נקיים אף שמקצת היום בכ"מ ככולו מ"מ אינו עולה ונמצא בספירת האשה שבעה נקיים באמת הם שמונה עם יום שפוסקת בו ואינם עולים רק לז' כן כאן הספירה לנקיות מטומאת מצרים ובאמת גם היום ראשון של פסח היו כבר טהורים אך שהיה דוגמת יום שפוסקת בו ולכן אנו אין סופרים לנקיים רק מיום ב' של פסח ועם היום ראשון באמת הם חמשים יום וז"ש וספרתם לכם כו' תספרו חמישים יום שבאמת הם חמשים יום נקיים עד יום ראשון של פסח שגם בו התחיל הטהרה וע' במ"א עוד מזה:

במדרש בני בכורי ישראל כו' אנכי הורג את בנך בכורך יתעלה שמו י"ת שהוא מגיד מראשית אחרית באברהם הוא אומר אשר יעבודו דן אנכי מהו דן מכות בכורות שנקרא נגע אחד כו' מהו בני בכורי ישראל בנים שאבותם ברכן אותם במעשיהן זה אברהם שנאמר ברוך אברם לאל עליון כו' ד"א בנים של מי שנטל הבכורה כו' וכשאמר יתברך למשה עוד נגע אחד אביא כו' אמר משה הגיע הסימן א' הי' אברהם כו' כי כ' בכוונת ברוך גי' רל"ב עה"א נגד ד' מלואי הוי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ולהבין הענין כי התורה שמותיו של הקב"ה כי כל התור' בכלל' נשתלשלה משם הוי' הקדוש המילואים ומילוי המילואים עד השתלשלות כל התורה מכמה מלואים דמילוי מלואים עד שמשם הוי' נשתלשל ע"י כמה מלואים כל התורה וענין המילוי של השמות הוא התפשטות השם מהמקור

לענפים שמסתעפים ממנו והעולם נברא ע"י התורה נמצא בכל דבר שבעולם נשפע שפע מאותיות משם הוי' ע"י כמה מיני מלואים ויש רק בנקודה ותגים ושרטוט וסרגול משם הוי' מזה משתלשלים כל הנבראים וכללות מילואי שם הוי' הם ד' אלו שגי' רל"ב ולכן גי' ברוך לשון בריכות מים שיורדין ממקום גבוה למקום נמוך כן מתפשט משמות כנ"ל ובמקומם העליון נקרא בחירה הנ"ל הוא ברוך זה שאחר התפשטות מלשון בריכה כנ"ל במקורו נקרא בכור ונעוץ סופן ברוך בתחילתן בכור כנ"ל. וז"ש במדרש מגיד מראשית אחרית שאחרית עה"כ גי' כתר הוא ג"כ ע"ד הנ"ל נעוץ סופן בתחילתן שנמשך השפע מהמדריגה העליונה כתר לבחי' אחרית וז"ש המדרש שאבותם ברכו אותם כו' ברוך אברם שהמשיך מבחי' בכור למדה הנקראת ברכה להתפשט בחי' בכור לכל המדריגות ובחינות ומדות ולכן ז"ש בני בכורי ישראל ד"א בנים של מי שנטל הבכורה יעקב ולכן קורין קדש לי כל בכור ביום ג' של פסח יעקב הי' שלישי להאבות וכשחל יום ג' בשבת קורין ביום ד' של פסח שהוא ג' לספירה מורה למדת תפארת ומורה ג"כ על נקודת חולם שעל האות רמז למדריגות בכור הנ"ל כי יעקב הוא בחי' בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה וסולם מוצב ארצה וראשו כו' וממשיך מבחי' בכור לבחי' ברוך כנ"ל ולכן מדתו תפארת שלכאורה אינו מובן למה מרמזים השני תוי"ן שהי' לקרות המדה פאר כמו נצח וכולם שאין בהם ת' רק כי התי"ו מרמזת על סוף השתלשלות מא' עד ת' שהוא סוף התפשטות ולכן הת' הרגל שיש לה לחוץ מן האותיות הוא כי רצה ית"ש שיהי' שכר ועונש ובחירה בין טוב ורע בעולם וצריך ליתן קצת חיות להס"א כח הרע ויונקים מרגל התי"ו שיוצאת לבר אבל בכ"ב אותיות עצמם אין להם אחיזה רק רגלי' של הת' יורדת להחיותם נמצא שהת' הוא סוף כל התפשטות וזהו בדרך אור ישר ובאור חוזר התי"ו תחילה האותיו' כנודע מחזרת תשר"ק נמצא שהת' היא כוללת הראש וסוף וכן מדת יעקב תפארת כנ"ל מבריח מן הקצה אל הקצה ולכן נתנו במדתו שני תוי"ן ת' ראשית ות' אחרית כנ"ל מגיד מראשית אחרית שגי' כתר כנ"ל:

במדרש ויקח משה את עצמות יוסף עמו עליו הכתוב אומר חכם לב יקח מצות שכל ישראל עסוקים בכסף וזהב כו' אמר הקב"ה ליוסף אמרתי אנכי אכלכל אתכם כו' בזכות עצמותיך הם עושין פסח קטן שנאמר ויהי אנשים אשר הי' טמאים לנפש אדם כו' זה יוסף כו' דהנה בכל הצדיקים יש ב' ענינים אחד מה שכל העולם רואים צדקתו רק שעקר צדקתו אינו זה שרואים כי לב מלכים אין חקר ויש צבועים שנדמה ג"כ מבחוץ שהם צדיקים ובקרבם טמון ערמתם לא כן חלק הצדיק שאדרבא עיקר צדקתו בפנימיותו ועצמיותו ולכן הצדיק הוא בחי' ו' שהוא מרמזת למדת צדיק ומילוי ג"כ ו' רומז כנ"ל

שפנימיות שלו ג"כ צדקתו כי צריך הצדיק לכלול בשני מיני בחי' מדת צדיק כמו שבפרטות הי' צריך להיות יוסף הצדיק ובנימין הצדיק כן בכל צדיק צריך לכלול שני בחי' וז"ש אנכי אכלכל אתכם ב"פ כל שכל הוא בחי' צדיק ונכלל בו שני בחי' צדיק ב"פ כל כל והנה עיקר ירידת יוסף למצרים הי' שיהי' מושל ושליט עליהם ע"י צדקתו כנ"ל ועי"ז הי' נקל קצת השיעבוד על ישראל וכן מצינו כל זמן שהי' חי לא נשתעבדו בישראל ובזכותו יצאו ישראל ולכן ויקח משה את עצמות יוסף רומז לעצמותו ופנימיות של יוסף שהי' גם מדתו של יעקב כלול בו כמ"ש אלה תולדות יעקב יוסף שהי' כולל מדת יעקב ג"כ ומשה שראה כאן שיהי' צריכים לגבורה ודין על מצרים וז"ש הכתוב ימינך ה' נאדרי בכח שאף שהי' צריכים רחמים על ישראל הי' צריך ג"כ בחי' נאדרי בכח וגבורה על מצרים ויוסף נקרא שור וכתיב ורב תבואות בכח שור והוא גי' שם קדוש של ר"ת אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה שימין יהי' ג"כ בכח ולכן לקח עצמות יוסף שנקרא שור והוא מבחי' שור שבמרכבה והכניע קליפות חמור של מצרים שנקראים חמורים ולכן ה' ילחם לכם ר"ת "חכם "לב "יקח "מצות שבזה שנטל עצמות יוסף בחי' כח שור הי' נלחם י"ת עם המצרים בשבילינו ואמר שע"י עצמותיו של יוסף זכו לפסח שני שכמו שהי' הוא כולל שני בחי' הנ"ל של צדיק כן בפסח והי' שני ענינים חיצוניות ופנימיות כי כתיב ועצם לא תשברו בו שהי' צריך להיות שה תמים לרמוז על מדתו של יעקב תם כמו שיוסף הי' ג"כ כלול מהמדה של יעקב כנ"ל וחיצוניות הטעם הי" שעצם לא תשברו בו כדי שיראו המצרים ויכירו שזה אלהיהם לבזות אותם וצלי אש להיות ריחו נודף ובפרטיות הי' על שני מיני צדקות של יוסף ג"כ פסח ראשון ופסח שני וז"ש המדרש על שאמר אנכי אכלכל כו' ב"פ כל בחי' [צדיק] זכו לפסח קטן כנ"ל. ומה שהצדיק נקרא כל על שהוא שלם בכל המדות כי מי שהוא שלם במדה אחת לבד אינו נקרא צדיק ותיבת כל ואת מורין ריבוי כי את הוא התחלה מא"ת ב"ש שמחבר ב' אותיות מא"ב הרחוקים זה מזה וכל הוא הסיום מא"ת ב"ש ומורה על בחי' צדיק המחבר וכן ו' הוא ריבוי כי הוא ג"כ מורה על בחי' יסוד המשפיע ומחבר לעצמו את מי שמשפיע אליו.

אז ישיר במדרש הה"ד ואני אשיר עוזך וארנן לבוקר חסדך כו' עוזך בים כו' בכל השנויים שאנו רואין ועושין בלילה הראשונה של פסח כדי שישאל הבן הוא כדי להחזיק באמונה ע"י מה שאנו מתרצים לו אח"כ כי המינים מתמיהים שהוא י"ת אחד הפשוט ואיך יצאו מאתו שני הפכיים חסד וגבורה וכדומה שאר המדות שלפעמים מתנהג עם אחד בטוב ועם אחד בהפכו ובאמת שי"ת אחד הפשוט ורק השינוי מפאת המקבלים וישראל עלו במחשבה והם עיקר הבריאה וי"ת מנהיג העולם הכל לטובת ישראל ולפעמים עושה

טובות לעולם בשבילם ולפעמים כשאוה"ע קמים על ישראל אז ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה והכל לטובת ישראל נמצא שהכל מדה אחד וזהו שאלת הבן איך עושים כמה שינויים לזכר שעשה י"ת לנו בעת הגאולה והא י"ת אחד הפשוט ואיך יצאו מאתו הפכיים ואומרים לו עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאינו ה' אלקינו משם ועשה לנו חסד ביד החזקה על המצרים גבורה ובים נראה י"ת כבחור חגור כלי זיין והכל לטובתינו כנ"ל וזהו ענין הספירה להבין את זאת איך שכל המדות הם במקור האחדות במקור המדות ואין שלימות מדה אחת רק עם חברתה להכלל עמה למשל מדת החסד אין שלימותה להתחסד עם הכל רק כשיש לו ג"כ מדת אכזריות על הרשעים אזי הוא שלימות החסד כמו שאחז"ל כל המרחם על האכזרים לסוף כו' וזאת יתבונן האדם בימי הספירה שהגם שרואה האדם בעצמו השתנות המדות לפעמים מחכמה ולפעמים בהיפוך ולפעמים כועס ולפעמים מתרצה וכן כל המדות ובוודאי כ"ז נשתלשל ממקום עליון לא יאמר ואיך מפועל אחד יצא כל אלה רק ידע כנ"ל שכולם אחד הם וז"ש שבע שבתות תמימות תהינה ע"ד ויעקב איש תם כי אברהם אע"ה עבד אותו י"ת במדת החסד ויצחק במדת פחד יצחק ויעקב עשה מהם כוללות והראה שבשני המדות צריך לעובדו ועשה ממדות אברהם ומדות יצחק אחדות אחד תמימי' ולכן נקרא תם וז"ש שהשבע שבתות שמרומזים להשבע מדות יהי' תמימות שתוכלל אחת עם חברתה כמ"ש במ"א בענין שבירות המדות ולכן סופרים רק מ"ט יום הגם שבתורה כתיב תספרו חמשים יום רק כי בחי' שער הנו"ן כולל כל המדות הארבעים ותשעה ושם נכנסים המ"ט לאחדות המקור הכוללם וא"צ לספור שם בפרטות והנה כל ענין אכילת מצה בפסח מורה על ענין זה שמצינו במצה כמה שינויים כי המצה צריכה שתהי' בהתחברות כל החלקים יחד לא כשאור וחמץ שמגבי' חלק וחלק ועכ"ז מצינו ג"כ שמצה מורה על התפרדות כי אסור שתיגע מצה אחת בחברתה ועד"ז בתורה יותר ממלא אות בין אות לאות פסול ונגיעה ג"כ פסול כי באמת כתיב פעם בתורה מצות שהוא לשון צוותא והתחברות ולפעמים כתיב מצת חסר שהי' מצה ומריבה כי מורה כנ"ל שלפעמים צריך לשנוא את הרשעים כמ"ש תכלית שנאה שנאתים לאויבים הי' לו ואז יכול לאהוב ולהתחבר עם הצדיק כי מי שאינו שונא את הרשע תכלית שנאה אינו יכול לאהוב את הצדיק תכלית אהבה כי הענין מהופך ומתנגדי' זה לזה ולכן נקראת מצה מיכלא דמהמנותא לידע כמ"ש אני ה' לא שניתי רק השינוי מצד המקבלים שענין זה הורה לנו י"ת במצה שלא' צריך לשנוא ואחד לאהוב הכל לפי מעשיו כן להתנהג וגם י"ל שנקראת מיכלא דמהמנותא כי האמונה תלוי באהבת ישראל הצדיקים כמ"ש אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד

כו' ומצה מורה על התחברות כנ"ל שאסורה כשנתפרדה חלקיו מורה על התחברות אבל כבר אמרנו שזה תלוי בזה שכשאוהב לצדיק בתכלית האהבה שונא את הרשע בתכלית השנאה כי זהו ענין כל המדות שלימותם בהתכללותם יחד כנ"ל והנה זהו מרומז באז ישיר אז שהז' מדות באין לא' מקור האחדות וז"ש שר לא נאמר אלא ישיר לע"ל שעיקר האחדות בכל המדות יהי' אז לע"ל ולכן הביאו ז"ל ע"פ זה הה"ד ואני אשיר עוזך מורה למדת גבורה וארנן לבוקר חסדך שהוא מדת חסד אף שהם שינוי הפכים רק הוא כמ"ש הכ' כאן אז ישיר כנ"ל שהם ממקום האחדות שהז' מדות מתיחדים בהאל"ף של אז וז"ש במדרש ואני אשיר עוזך בשעה שאמרו שירה על הים כו' וארנן לבוקר חסדיך אותו בוקר שהשקפת על מצרים דכתיב ויהי באשמורת הבוקר ד"א הבוקר של המן ד"א בוקר של התורה כו' הכל לכוונה הנ"ל הולך רק שבפי' ראשון הוא שבפעם אחד הי' בחי' וענין שני הפכיים הנ"ל חסד וגבורה ולפי' השני הי' בשני פעמים שעוזך על הים ובוקר המן או בתורה.

ה' ילחם לכם ואתם תחרישון ובזוה"ק לא תתערו מלה כו' שלא יתפללו כלל כי הענין שבכאן הי' הכל דוגמת הבריאה שהי' מקטריגים הללו אומרים אל יברא וכן כאן הי' מקטריגים הללו עע"ז כו' כמ"ש לעיל בפי' קדש ורחץ והנס הי' צריך להיות ממקום עליון יותר מכל בחי' מדריגות הדיבור רק מעולם המחשבה ששם ישראל עלו במחשבה כדי שיתגלה מלכותו עלינו וז"ש ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה משם אהי' מקור י"ג מדה"ר שקודם הבריאה אמר אברא העולם ואהי' לאלקי על הנבראים וישראל עלו במחשבה שיקבל מעבודתיהם תענוג גדול ומשם הי' הנס וז"ש ברוח קדים לשון קדם קודם העולם והנה שם ב"ן ברבוע ג"כ גי' קדם להורות על הנ"ל שקודם הבריאה שבא לפניו תענוג זה שיקבל מעם בנ"י שיקבלו מלכותו ושם ב"ן שהיא הוי' במילוי ההי"ן מורה על מדת מלכות כידוע וברבוע שמורה על התפשטות מאות לאות גי' קדם שקודם הבריאה עלה במחשבה לברוא בשביל זה שיתפשט מלכותו עלינו והוא השם ב"ן מורה על מדת מלכות כנ"ל וגם מרומז בהנ"ל כי הוי' במילוי ההי"ן מורה על תשובה כמ"ש חז"ל שהאות ה' מורה על תשובה דכרעא דה' תלוי' אליו י"ת ורבוע שם זה גי' קדם שזה עלה במחשבה הקדומה לברוא העולם והגם שאמרו המלאכים עתיד הוא למחטי קמך ברא י"ת התשובה שברחמיו וחסדיו הגדולים מקבל את האדם בתשובה נחזור לענייננו שרוח קדים הוא בחינה שקודם הבריאה וז"ש ברוח קדים עזה כי שם עלה במחשבה לבראות במדה"ד והארכנו במ"א כי זהו גבר עלינו חסדו שמתגברים החסדים כ"כ על בנ"י שעלו במחשבה עד שמחמת אהבתם יורדים גבורות חזקים על אוה"ע המצירים

לישראל וזה נמשך מי"ג מדה"ר וז"ש ברוח קדים עזה עז מדה"ד נמשך משם אהי' מקור י"ג מדה"ר וכ"ז מרומז בפ' הנ"ל ה' ילחם לכם אותיות מלך שעלה לפניו כאן תענוג שהי' במחשבה הקדומה שיקבל מעם קרובו במה שיקבלו מלכותו עליהם ור"ת של פסוק זה ה' ילחם לכם ואתם תחרישון גי' תנ"ו כמנין ג' מלואי אהי' עה"כ כי ג"פ אהי' נאמר בפ' אהי' אשר אהי' כו' אהי' שלחני אליכם וכתבנו מזה במ"א ומשם אהי' נתעורר חסדים עלינו וגבורות חזקים ועזים על מצרים כנ"ל מי"ג מדה"ר ששם הראשון הוא אל אלף למד במילוי גי' מנין הס"ת מפסוק זה כשתצרף אותיות עצמן של ר"ת וס"ת שהם יו"ד אותיות והצטרפות הר"ת כי מורה כנ"ל שמשם אהי' שמרומז מילואיו בר"ת נתעוררו הי"ג מדה"ר ששם הראשון הוא אלף למ"ד ואותיות אמצעיות מפסוק זה ה' ילחם לכם ואתם תחרישון עה"א וה' תיבות והכולל גי' י"ג פעמים עז כנ"ל שמחמת שנתעוררו י"ג מדה"ר וגבר עלינו חסדו והי' גבורות עזים על מצרים ועלינו חסד גדול.

א"י מה שאמר רוח קדים שרוח הי' כדי שישתלשל הנס ע"י מדריגות רוח לעוה"ז כי יש גי' בחי' נר"ן שהנפש הוא נוטה לבהמיות והנשמה רוחניות ומדריגות הרוח מחברם כי הרוח הוא הבל שההבל הוא ממוצע בין גשמיים לרוחנים כי אצלינו האויר וההבל לרוחני יחשב ונגד הרוחניים העליונים נחשב לגשמיי האויר של ההבל וכאן שהי' צריך הנס להשתלשל מעולם העליון גבוה מאוד הי' רוח קדים עזה להשתלשל ע"י מדריגות הרוח והאויר הנס לעוה"ז.

במדרש כחוט השני שפתותיך בשעה שאומרים את השירה ומדברך נאווה שאומרים זה אלי ואנוהו כפלח הרמון רקתיך כו' כי הרקנין שבך רצוף מצות כרמון ואצ"ל המצומתים והצנועים שבכם כמגדל דוד צווארך מה שגידל אתכם דוד בספרו לגוזר י"ס לגזרים הפי' כחוט השני כי יעקב חבל נחלתו שאוחזים ישראל במקור נשמותיהם למעלה שנשמותיהם חלק אלקי ממש וכ"א מישראל משורש אור נשמתו יורד אור מלמעלה אל נשמתו דרך צינור מיוחד שיש לו וזה הצינור הוא כמו להבדיל בגשמיות חבל וחוט ואם אוחזים בקצה חבל וחוט למטה ומנענע אותו למטה מנענע כל החבל למעלה עד מקום קישורו ולכן כל איש מישראל יש כח זה בידו להמשיך שפע אור גדול מלמעלה עד שמגיע לנשמתו דרך הצינורות וכל העולמות מתחברין ע"י שפתותיו ודיבורו בתפילה ושירות ותשבחות אליו י"ת וז"ש כחוט השני מורה על בחי' תקות חוט השני הנ"ל האוחז במקור נשמותינו כן שפתותיך ומדבריך כנ"ל שע"י הדיבור ממשיכין דרך חוט השני הנ"ל ואחז"ל אפילו רקנין שבך מלאים מצות כנ"ל שכ"א מישראל יש בידו כח להמשיך ע"י מעשיו שעושה דרך חוט הנ"ל ומכ"מ ממשיך כ"א לפי ערכו ולפי אחיזת נשמתו

בהשורש וע"י מעשים טובים שעושה וכ"א לפי בחינתו ממשיך ולא הכל שוים בזה וז"ש כמגדל דוד צווארך כו' לגוזר י"ס לגזרים להרבה גזרים הפי' שכ"א לפי בחינתו וערכו השיג שהצדיקים הגדולים בוודאי הי' אז אוחזים בשורש נשמותיהם בדביקות נפלא עד שלא ראו כלל קריעת י"ס הגשמיי מחמת דביקותם כמעט שלא היו כלל בעוה"ז רק ראה בעולמות העליונים שורש קריעת י"ס הוא מורה סופה דכל דרגין ונמתקו שם כל הדינים ע"י שם קר"ע ויש שראו ג"כ קריעת י"ס הגשמיי אבל הי' להם השגה נפלאה גם בעולמות עליונים והבינו שורש הנס ויש שלא ראו רק בקריעת י"ס הגשמיי וז"ש לגוזר י"ס לגזרים שהי' לכ"א בפ"ע השגה בקריעת י"ס לפי ערכו ולפי בחינתו הגם שראתה שפחה כו' עכ"ז מדריגות ומדריגות ובחינות הרבה וכן במן אח"ז הצדיקים יורד לתוך פיהם הפי' שהי' יורד לתוכם השגה נפלאה משורש המן והשיגו מזה נעימות וידידות עריבות גדול בתוך פיהם.

במדרש מה יפו פעמיך בנעלים כשאתם עולים לפעמי רגלים שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך כו' שהיו נועלים בעד כל הצרות להבין למה דווקא בשלש פעמים בשנה הקריבו ישראל עולות ראי' אבל בכל השנה אף אם עלה לראות את פני ה' לבהמ"ק לא הקריב עולות ראי' גם להבין ענין הקרבן של עולת ראי' הוא ע"ד שכתבנו ע"פ בית יעקב לכו ונלכה באור ה' שאור ה' גי' רגל שברגלים נמשך אור א"ס ב"ה אור ה' עד המדה שהוא אחרונה וסוף כמו רגל ונמשך שפע מבחי' ראשית לאחרית בחי' הרגל וכן רגל גי' אין סוף והוי' ואדון עולם והוי' שנמשך אור א"ס לכל הויות שבעולם מה שהי' מהוה י"ת כל הויות שבעולם שהוא אדון עליהם וזהו ענין עולי רגלים שהי' מקריבין עולות ראיה בהמה גשמיי להורות ע"ז שנשתלשל האור ממדריגה העליונה עד שנמשך להגשמיות וזה הכח הי' להם רק בשלש רגלים ולא בכל השנה ולכן בכל השנה לא הקריבו עולות ראי' וז"ש על ענין עולי רגלים פעמיך בנעלים שאנו רואין שנעל הוא אפילו למטה מרגל גם לשם נמשך הארה ועי"ז היו נועלים בעד כל הצרות כי באור פני מלך חיים ונמשך כל הטובות לישראל אמן.

עוד במדרש אז ישיר משה הה"ד נופת תטופנה שפתותיך כו' אמר משה לפני הקב"ה באז חטאתי לפניך שאמרתי ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה לכן אני מקלסך באז ישיר משה כו' הנה ענין גלות מצרים הי' כלל הדברים לתקן הז' מדות ולכן תיכף כשהוציאם ממצרים צוה לספור ספירות העומר לתקן הז' מדות שכ"א כלולה מז' ולהבין זה הוא כי כל המדות צריך לתקן להיות מדות שבורות למשל כשמתנהג במדת החסד לא יתחסד לכל רק גם אז צריך להתנהג במדת גבורה לנגד שונאי ה' וישראל וכן

בכל המדות להתנהג עד"ז ולכן היו רד"ו שנים במצרים כי כל מדה מהז' מדות ידוע שכלולה מעשרה נמצא הז' מדות נחשבים לשבעים וז"ש בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה כללות נשמתם ממקור הז' מדות שכ"א כלולה מעשרה והנה יש מדות נקראים אבות להז' מדות הם הג"ר שהם החכמה והבינה והדעת המכריע איך להתנהג במדות אלו ה"ז מדות כי לכל מדה צריך חכמה איך להתנהג ותחילה נופל הדבר במחשבתו זהו ממדות חכמה ואח"כ מתפשט הדבר בבינתו איך יוכל לבוא הדבר לידי גמר ואח"כ בדעת המכריע חושב איך טוב לו אולי טוב לפניו שלא יעלה הדבר והנה בכ"א מג' מדות הנ"ל נכללו הז' מדות נמצא נחשבים הז' מדות לג"פ ז' וכ"א כלול מעשרה עולה רד"ו וזהו מרומז בהשם אהי' בחי' ג"ר שבכ"א נכלל ז' מדות וג"פ ז' גי' אהי' וזהו הי' טענת משה אף ע"פ שפתוהו י"ת ז' ימים לילך בשליחותו לפרעה ובוודאי לא במקרה הי' הז' ימים רק שהי' נגד ז' ימי הבנין שצריך לתקנם במצרים ולכן לא רצה משה לילך בשליחות כי ראה שעדיין לא נתקן כי הי' עדיין שנה או יותר קודם רד"ו שנים כי כל מכה שהי' אח"כ הי' משמשת חודש וגם נכסה משה מהם לאחר שליחות הראשון כמו שמבואר בבחיי שכמו שיהי' נכסה משיח הגואל האחרון כן הי' אז לכן הבין משה שעדיין אין העת לגאולה אבל י"ת ידע שיהי' צריך להיות אח"כ כל מכה משמשת חודש וכנ"ל ולכן שלח אותו ואמר לו כה תאמר כו' אהי' שלחני אליכם כנ"ל שרומז לתקן הז' מדות ואמר ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה כי אהי' ברבוע גי' דם אבל באמת אח"כ כשנגמרו הרד"ו שנים תיקון הז' מדות ונהפך הדם על מצרים ולנו הי' חסדים גדולים כי השם זה הוא מקור הי"ג מדה"ר והנה תיקון הז' מדות צריך להיות בכל הארבע יסודות שבכל יסוד יתקן הז' מדות וד"פ ז' גי' כח בזה הכח דן י"ת למצרים וז"ש ימינך ה' נאדרי בכח בכח זה וד' יסודות אלו נמשכים משם הוי' וזה ועתה יגדל נא כח ה' גי' דן כמ"ש אשר יעבודו דן אנכי והנה כל מדה כלולה מ"ז כנ"ל והם ז"פ כח גי' ים סוף שבכח זה קרע י"ת הים גם רומז על השפעה משם אהי' שהוא מדה נקראת אין שהחכמה מאין תמצא שחכמה הוא כח מה שהוא יותר יש מאין כי מה הוא דבר מה ועל דבר אין שייך לומר מה ונשפע משם אהי' שהוא מדת אין לחכמה כח מה ומחכמה נשפע לז' המדות וז"פ כח גי' ים סוף שנשפע כח זה לכל המדות ולנו הי' חסדים גדולים ולכן קריעת ים סוף גי' י"פ חסדו שנתמלאו כל העשרה מאמרות בחסדו י"ת אבל הכל רק לנו אבל למצרים נתמלאו כל המדות בכח וגבורה לעשות נקמה בגוים ונדמה ית"ש כבחור חגור כלי זיין ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה כו' על אויביו יתגבר נמצא אף שכתוב השם הוי' מ"מ ה' איש מלחמה שמחמת גודל חסדו עמנו לוחם בשונאיהם של ישראל

וזהו שאמר עזי וזמרת יה כו' שנמשך הארה מי"ג מדה"ר שמקורם הוא השם אהי' כנ"ל לכל הז' מדות שכ"א כלול מז' והם מ"ט ונמשך הארה מי"ג מדות לכל מדה מהמ"ט ומ"ט פעמים י"ג עם הכוללים של העשרה מאמרות ויו"ד ספירות גי' זמרת שזה הי' זמרה ושמחה לנו וזמיר עריצים של מצרים ועזי עה"כ גי' נחל רומז להנ"ל שנמשך מי"ג מדה"ר ע"י המשכה מבחי' "נוצר "חסד "לאלפים ר"ת נחל וז"ש על לעתיד והחרים ה' את לשון ים מצרים כו' והכהו לשבעה נחלים פי' ע"י שימשיך השפע ממדות נוצר חסד לאלפים לכל הז' מדות ולז"א אח"כ והיתה מסילה לשאר עמו כו' ז"פ נחל עם שם אל שם הראשון מי"ג מדה"ר גי' ג"כ זמרת ואמר עזי וזמרת יה כי הי"ג מדות מקורם השם הוי' שמקורו הוא יה שמחציו תתמלא תיבתו לעתי' וז"ש המדרש הנ"ל שאמר ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך כו' אבל עתה אז ישיר משה שכבר נתקן הז' מדות ונצטרף אלופו ש"ע לז' המדות שעבדו לו י"ת בכל הז' מדות וזהו מורה תי' אז שי"ת מתלבש באז כן כתב במדרש וזה שפיר' רש"י שר לא נאמר אלא ישיר רמז לעתיד לבוא והנה כ"מ שאר"זל לע"ל פי' הרב הק' מוה' אלימלך שהפי' שע"ז הדבר עתידים ישראל אף בחייהם לבוא ואין הפי' דווקא לעוה"ב רק גם בחייהם וכן כאן לא אמר שר דהוי אמינא דווקא הדור דעה הי' אפשר להם לתקן מדותיהם (כ"כ להיות להם השגה) ועי"ז השיגו לומר שירה זו ולא לאדם אחר שאינו מדור דיעה זה לז"א לע"ל שעתידין ישראל כשירצו לבוא לזיכוך הז' מדות ולצרף אלופו ש"ע י"ת יוכל לבא לשיר השירה כנ"ל וע"ד הנ"ל שעיקר שורש הגבורות יתהפכו לחסדים לנו והגבורות צריכים להכניע שונאינו וזהו חסד הגדול לנו זהו שאר"זל שלויתן ישחוט השור בסנפיריו שיגבר מדת הגבור' על הנהגה של מדת החסד כמו שהי' ביצמ"צ נראה י"ת כבחור וז"ש שישחוט להשור מורה על מדת חסד כנ"ל שהוא ר"ת מאנא בכח כו' שם הראשון החסד ויתגברו הגבורות שלא יתחסד עם שונאי רק עם עמו וזהו יהי' עיקר הרחמים הגבורות ההם ולכן בפ' ה' כגבור יצא כו' כתוב שם הוי' רחמים והגבורו' ההם יהי' ע"י התעוררותינו בדביקות נפלא לה' שלויתן לשון דביקות וז"ש שלויתן ישחוט השור.

וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים כי הנה המי' מורה חסד ובא פורעניות למצרים על ידו וכן המבול הי' במים ומבול גי' חסדו והענין כי כתיב ורוח אלקים מרחפת ע"פ המים מרחפת אותיות אמצעיים הם רפ"ח ורפ"ח גי' ד"פ חסד שחסדו י"ת מתפשט בכל הד' עולמות אבי"ע ואותיות שהם סביב רפ"ח הם מ"ת וז"ש כאן שמצרים מת על שפת הים שהגם שהמים חסד מ"מ השפעה שהם אותיות שבקצה תי' מרחפת שנאמר במים הם מת ובזה הדין עשנו:

ויסע משה את ישראל מים סוף במדרש אמרו לו ישראל להיכן אתה מוליכני אמר להם לאלים כו' ומרפידים לסיני אמרו לו לכל הן דאת אזיל וסביל לון אנן עמך דבקה נפשי אחריך הה"ד משכני אחריך נרוצה כי ים סוף הוא מדת מלכות סופה דכל דרגין ולכן נקרא סוף רק שנמשך לה השפע ממדה נקראת מי אותיות ים גם נמשך לה השפע מה' מדות כ"א כלול מעשרה גי' ים ואח"כ ויבאו מדבר שור הוא לשון הבטה הוא מדה של יסוד יוסף שיוסף נקרא שור והוא לשון הבטה שנמשך מעינא פקיחא כמ"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך כו' וכן השם הראשון משם י"ב שרומז לחסד כידוע שבשבוע ראשונ' מימי הספירה שהוא חסד רומז על השם הראשון הר"ת של אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה גי' שור גם ה"פ מיכאל עה"כ גי' שור שמיכאל הוא מלאך של חסד גם מדבר שור רומז ליעקב מדת תפארת כידוע שגוף וברית חשבינן חד גם כי ע"י הבטה מביטין על הכל להקדושה והיופי שהוא ממדת תפאר' ומביט על תפארתו ית"ש ולכן אמר להם כו' ומרפידים לסיני שקבלת התורה שם הי' שהתורה נמשכת ממדת תפארת וז"ש המדרש ע"ז "משכני "אחריך "נרוצה ס"ת אמן הוא יחוד הוי' ואדני כי ים סוף הוא סופה דדרגין מדת מלכות ית"ש הנרמזת בשם אדני ות"ת מרומז בשם הוי':

במדרש מה תצעק אלי הה"ד והי' טרם יקראו ואני אענה ב"פ הוא אומר ואני ואני ומשה אמר ראו כי אני אני הוא כו' אלא כל מי שעושה רצון הקב"ה ומכוין את לבו בתפלה שומע לו ית"ש בעוה"ז וכן בעוה"ב כי ע"י שעושה רצונו של מקום מביא ומכניס השפע מהרצון העליון הנקרא בחי' אין לכל המדות עד למדת מלכות שנקראת אני כי מי יוכל לומר דרך גדולה אני רק המלך יוכל לומר אני שמושל בכל ונעשה אחרית כראשית שאחרית עה"כ גי' כתר שהוא ראשית ואני כאין נעוץ סופה דכל דרגין הנקראת אני לרישא דכל דרגין הנקראת אין וכן הי' במצרים ולכן ח"י שמות בשירה להורות כי נשפע מבחי' אין לט' מדות מלמעלה למטה וכן מלמטה למעלה נעוץ סופן בתחילתן ומקדש אדני אף שכתיב בא"ד נחשב להוי' כנ"ל שעיקר החסדים לנו כשעושה דין בשונאינו וז"ש שב"פ הוא אומר ואני שנכלל גם בחי' אין באני וז"ש טרם ט' רם שמקודם הי' בט' טובך גנוז בגווך כמ"ש ית"ש לט' שמטעם זה לא יברא בה עלמא רק בב' שפתוחה וע"י השפעה הנ"ל נתרומ' הטוב שבט' ונעשה טרם בבחי' בית פתוח ובים הלכו כל שבט והים מקיף כל שבט לעצמו דוגמת מ"ם סתומה י"ב ממי"ן גי' ב"פ רם גי' תלמוד ומכניעין עי"ז הלילית גי' ת"ף וז"ש ותקח מרים הנבואה התו"ף ביד'.

ועברתי באמ"צ אני ולא מלאך והכתי כל בכור אני ולא שרף ובכל אלקי מצרי' אעשה שפטים אני ה' אני הוא ולא אחר. צריך להבין הענין מה שבעל מסדר הגדה סידר כאן

מלאך ושרף ושליח ואח"כ ולא אחר דהנה האדם שעושה עבירה ע"כ שיש באותו עשית עבירה איזה ניצוץ קדוש דאל"כ איך הי' אפשר שיבא לתשובה משל לאדם שמשוקע כולו בתוך טיט היון איך אפשר שיעלה וע"כ שגם בעבירה יש נ"ק והוא כח התשובה הוא ניצוץ קדוש מחיות אלקות שבה וכמ"ש במ"א רק שזה החיות הוא סתום מכל סתום ונסתר ונעלם מאד ועכ"ז מועיל לו זה החיות אלקות שיכול לעלות אח"כ ממצולות העבירו' ולעשות תשובה והנה יש לבושים חיצונים ויש לבושים פנימיים וכמ"ש האר"י ז"ל על שני יה"ר שאומרים אחר ברכת השחר שיש חיצוניות דחיצונית ויש חיצוניות דפנימיות והענין ע"ד שהארכתי בפ' תצוה בענין הני מאני דרבנן דבלי מחופיא דידהו יע"ש ויש בזה כמה ענינים יש שהפנימיות וחיצוניות שניהם טובים רק שהחיצונית הלבוש גס יותר מהפנימיות ולפעמים הלבוש רק רע לבד למשל בענין העבירה כנ"ל שרק שמלובש בה הפנימיות הטוב ויש שהלבוש אינו רע למשל שעוסק במו"מ הגם שזה אינו פנימיות שטוב הי' יותר שיעסוק בתורה ותפילה עכ"ז צריך הוא לכך לפרנס אשתו ובניו ע"ד שדרשו ז"ל ע"פ עושה צדקה בכל עת וכן צריך היא למו"מ להחזיק בניו לתורה וכדומ' מצות שעושים בממון נמצא שהפנימיות הוא טוב וגם הלבוש אינו רע כ"כ כיון שעושה המו"מ בהיתר לא בעבירה ח"ו ועד"ז כמה ענינים וע"ד שכתבנו במ"א בכמה לבושים ומדריגות היתה נשמת דוד המלך עד שיצאה לאור היוצא מזה שיש פנימיות מלובש בחיצוניו' מאוד והנה המלאך הוא לבוש להפנימיות שבו החיות הקדושה שבו אבל הוא ג"כ קדוש הגם שהוא המלבוש להחיות וענין השליח מורה שהוא לבוש גס יותר כי מורה שנשתלח מהקדושה ונודע מהאר"י ז"ל שלא הי' אפשר למלאך לבוא למצרים כי הי' נתגשם מחמת שהי' ערות הארץ מקום טומאה גדול וז"ש האר"י אני ולא מלאך שביצירה כו' וז"ש הן מלאך שיש לו לבוש הן שליח ע"ד הנ"ל ומפרש אח"כ הטע' אני הוא ולא אחר שא"א באחר להיו' בבחינה זו שההעלם יהי' נתגלה אח"כ וז"ש אני הוא שהוא מורה על נסתר שאינו כאן ונסתר מלראות ואני מורה על התגלות כיון שאומר אני מוכרח שאומר כן להרואין אותו וז"ש אני הוא אני יכול לגלות הנסתר ונעלם מכל נעלם ולא אחר שיהי' יכול לבוא מבחי' הוא לאני מנסתר לנגלה ולעתיד שיתגלה ההעלם מ"ש ואנכי הסתיר אסתיר פני ויהי' מעביר ית"ש ממשלת זדון מן הארץ ויתגלה כבוד מלכותו עלינו ואמר ית' ראו עתה כי אני אני הוא שמה שהי' מקודם במדריגות אני הוא נסתר וגם נעלם נעשה עתה בכל רק בבחי' אני ולא יכנף עוד מוריך ונגלה כבוד ה' כו' והנה הגם שיש העלם ר"ל שמשוקע מאד מ"מ יש עוד העלם ונסתר מחמת שגבוה מאוד ע"ד יוצר אור ובורא חשך שנק' חשך לערכינו שאין אנו משיגין האור הגדול וביצמ"צ שנתגלה

ההעלם שהי' משוקע מאד הי' נעוץ סופן בתחילתן ותחילתו בסופן להעלם גבוה מאד וז"ש אנכי ארד עמך מצרימה כביכול לירידה נחשב אבל ואנכי אעלך משם גם עלה שע"י עלי' של העלם הנ"ל המלובש מאד כשיעלה אז נעוץ סופן בתחילתן ועלה תעלה לבחינת העלם הגבוה מאד ועליון מאד ולכן ביום הראשון של פסח שהי' אז עלית העלם זה אנו מברכין טל שגי' יו"ד ה"א וא"ו ה"א שטל זה הוא קיום טל העולמות עליונים ותחתונים וכולם מיחלין ומצפין לטל זה וכ"א לפי ערכו כן בחי' טל שלו והטל הוא נעלם מכל נעלם ונסתר ירידתו מכל ברי' והוא ע"י שעלה אז בחי' העלם הגדול שהי' בתוך מצרים וזהו פי' המדרש ועבר ה' לנגוף כו' אין כגבורותיו וכמעשיו שנאמר גדול אדונינו ורב כח הקב"ה קדוש וטהור ופשט ידיו בטמאים למה בשביל שגדול ונורא הוא ובשביל ישראל כו' אנכי ארד עמך כו' הוא ע"ד הנ"ל שבשביל שגדול הוא לכן לא ירד מלאך ושרף רק ית"ש בעצמו ולכן הבטיח ואנכי ארד עמך כו' גם עלה כנ"ל:

והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן הנה מצינו שכל הראשית צוה ית"ש שיקדישו לשמו ית' כמו העומר וראשית הגז וביכורים ובכור כו' וכמ"ש קדש לי כל בכור ולהבין הענין גם מ"ש במדרש ע"פ קדש לי כל בכור אמר הקב"ה למשה כשם שעשיתי יעקב בכור דכתיב בני בכורי ישראל כך אני עושה למלך המשיח בכור דכתיב אני בכור אתנהו והזהר לישראל כשם שבראתי את העולם ואמרתי להם לזכור את השבת זכר למע"ב כו' כך זכור את יום הזה אשר יצאתם ממצרים ולא יראה לך שאור שבעת ימים כנגד ז' ימים שבין הגאולה לקריעת י"ס כו' כשם שהשבת מתקיימת אחר שבעה ימים כו' משל למלך שנשא אשה כו' כך ישראל כו' וכמה גלים קשים עברו עליהם עד קי"ס והנה י"ל שמה שהקב"ה צוה לקדש הראשית כי הקליפה קדמה לפרי ולכן צוה ית"ש שיקדשו את זה לשמו ית' שגם זה יפרידו את הקליפה ממנו להקדיש לשמו והטעם שהקליפה קדמה לפרי וכן היצה"ר קודם ליצ"ט לפתח חטאת רובץ והיצ"ט בא אח"כ ולכאורה הי' ראוי להיות להיפוך שהקדושה תהי' להון קדימה רק הענין ע"ד שאחז"ל עלה במחשבה לפניו ית"ש לברוא במדה"ד כו' וקשה מה דין שייך כיון שעדיין לא חטאו גם ארז"ל שאמרו המלאכים על בריאת העולם עתיד היא למחטי קמך בל' ודאי ולכאורה מנין ידעו זה דהא הבחירה והברירה בידו שלא לחטוא רק הענין כי מדה"ד מורה על חסרון וצמצום למשל מי ששלם בגופו וממונו וכל עניניו הוא שורה במדה"ר מורה על השלימות ומדה"ד מורה על חסרון והנה אין שלימות רק בבורא ולא בנברא שכיון שהוא נברא זהו בעצמו חסרונו שאינו בורא רק נברא והגם שברא ית"ש כל הבריאה רק להטיב עכ"ז כיון שנברא דרך עילה ועלול כבר יש חסרון וצמצום ואמרו המלאכים עתיד הוא

למחטי קמך כיון שכבר יש בו חסרון ויהי' לו בחירה לחטא בוודאי יחטא ועד"ז פרשנו ראשו כתם פז כי אז"ל שהלבנה קטרגה ואמרה א"א לב' מלכים שישתמשו בכתר אחד כו' וקטרוגה הי' כי הבינה כנ"ל שתיכף בראשית הבריאה יש חסרון וכתם והבינה כיון שיש לאדם כח ובחירה לחטוא בוודאי יחטא ועי"ז כביכול יסברו המלאכים שנצחו אותו ית"ש לכן עשתה היא בקטרוגה עבירה לשמה כדי שיהי' לאדם תירץ על על חטאו שמחמת שנשמתו עוברת במעבר הלבנה שכבר חטאה מזה קיבל כח לחטא וית' ידע כוונתה הטובה לעבירה לשמה ואם לא יאמר לה שתתמעט לא תתקיים כוונתה הטובה כיון שלא יהי' היכר בה שעשתה עבירה ועכ"ז כיון שית' ידע טוב מחשבתה לא הי' יכול בעצמה להמעיטה כיון שבאמת אין מגיע לה עונש לכן אמר לה לכי ומעטי עצמך ועכ"ז כיון שית' אמר לה לכי ומעטי כו' אמר הביאו עלי כפרה כו' כיון שכוונתה היה לשמי וזהו מרמז ראשו כתם פז שפז גי' לבנה ובראשיתה הי' לה כתם ועי"ז בא כפרה לישראל ולכן "ראשו "כתם "פז ר"ת כפר ולכן ג"כ זהו הפי' בתחילה עלה במחשבה לבראות במה"ד כנ"ל ראה שאין עולם מתקיי' פי' נצחיו' ע"ד הנ"ל כי אין שלימות נצחיות רק בבורא ושיתף מדה"ר ואמר וכי למגנא אנא נקרא רחום וחנון ומרחם עליו מי"ג מדה"ר שהראשון הכוללם הוא שם א"ל ושם זה הוא המשלי' החסרון עד שלעתיד יהי' ישראל נקראי' בשם אל כמאמרם ז"ל ויהי' נצחיים ויהי' ה' אחד ושמו אחד ויתיחד הנברא בבורא ולא יהי' בו חסרון ואין בידינו לחקור את זאת איך יהי' אפשר זה כי זהו שאלת מה לפנים ומה לאחור ואנו אומה ישראלית מאמינים הגם שא"א להבין כי כן אמרו הנביאים והחכמים ושיכרות ית"ש עמנו ברית חדשה שלא תופר וכריתות ברית הוא ששניהם לא יתפרדו ושיהי' אחדות שלם בניהם ואיך אפשר שיהי' אחדות ביניהם כשאחד שלם ואחד חסר וע"כ שגם בהחסר משלים חסרונו ע"י שיתקן גם את הראשית שממנו בא החסרון והנה אמרו ז"ל אין פתיחת הקבר בלא דם מורה ג"כ כנ"ל כי ההולדה הוא דוגמת התחלת הבריאה שיש בה חסרון וצימצום ודין ולכן מוכרח להיות דם מורה דין וכן במצרים שהי' דוגמת בריאות עולם כמ"ש לעיל הי' התחלת התגלות הקדושה במכת דם וכתבנו במ"א שאהי' ברבוע גי' דם כי שם זה הוא הראשית והשפיל ראשית המזלות שהי' עובדין למזל טלה מזל הראשון וטלה גי' דם והנה באמת שהראשית הוא בחסרון מזה בא כפרה כמ"ש ולכן "פטר "כל "רחם ר"ת כפר כנ"ל שאין פתיחת הקבר בלא דם מורה כנ"ל והנה באמת הגם שעשו הוא ראשון ללידה עכ"ז יעקב היה בכור כי ישראל עלו במחשבה ולכן בני בכורי ישראל וכן אותיות יעקב אותיות יבקע אותיות י' בקע כי הי' הוא התחלה ופתח לכל האותיות והוא בחי' נקודת פתח שהוא דוגמת בקיעה

והיא בקיעה ראשונה וז"ש בקע לגולגולת שגולגולת הוא ראשית הכל ועליון מהכל ולכן כתיב קודש ישראל לה' ראשית ע"ד כחי וראשית אוני ובפסח נתגלה זה כי ית"ש אמר בני בכורי ישראל ותמאן לשלחו הנני הורג את בנך בכורך ונתגלה שאנו ראשית הכל ולכן כתיב ונתנו הדם על הפתח לרמוז על נקודת פתח בקיעה ראשונה ולעתיד יבא הכל לראשית המחשבה ויהי' אור הלבנה כאור החמה ומה שהקליפה קדמה לפרי והפרי גנוז בה לעתיד תתקן גם הקליפה ותהי' שומרת לפרי ומקליפת נחש יהי' ר"ת "שומר "נפשות "חסידיו כמו שמצינו בגמ' כ"פ עכנא דהדרי למערת קברי צדיקים ומנחש יהי' גי' משיח והנה יצמ"צ שהי' ז' ימים מיום שיצאו עד שנקרע הים שאומר במ"ד הנ"ל שהם נגד שבעת ימי בראשית והם נגד שתא אלפי שתא הוי עלמא וחד יום שכולו שבת א"כ שביעי שכנגד יום שכולו שבת ואז יקרע הים ע"י שם ק"רע ש"טן ששטן גי' נחש עה"כ ורומז שלעתיד יקרע ית' כל המשטין ומונע מעבודתו והראשית ג"כ יתוקן וכמו שיעקב הי' בכור כן משיח כמ"ש במ"ד ומ"ש במ"ד שכמה גלים עברו בין יום ראשון לשביעי מורה כנ"ל על ביטול ומניעות מעבודתו מס"א דנחש ושטן קודם שיקרע ומונעים מלעובדו ית"ש במדותיו חסד וגבורה תפארת ונצחון והודי' והתקשרות וכ"א כלולה מכולם הרי ל"ו וכ"א כלולה מי' הרי י"פ ל"ו גי' ש"ס ועה"כ גי' נחש ע"הא שהמניעות מסטרא דנחש ולעתיד יתהפך לטוב להיות שומר לפרי כנ"ל והנה עומר ראשית קצירכם מורה על הנ"ל כי עומר לגולגולת שהוא הראשית ועליון כנ"ל ועומר גי' ש"י מורה על השלמת החסרון ע"י שם אל כנ"ל בכל העשרה מאמרות וזהו ענין הספירה לעומר לתקן את נפשותינו עד שיושלם החסרון ונוכל להדבק באלקים חיים דביקות נפלא כן יהי' לנו ב"ב אמן:

במדרש כשהיתי נותן לכם את המן נתתי עומר לכ"א ואני מבקש עומר מכולכם כו' אימתי הן תמימות כשהן עושין רצונו של מקום עוד במדרש הן אתם מאין ופעלכם מאפע כו' תועבה יבחר בכם שור שתעבתם בו כו' שור או כשב או עז כי יוולד כו' הנה כתיב מאין יבוא עזרי כי הבריאה הי' יש מאין והענין כי ית"ש ברא עולמו להטיב ובראו בעשרה מאמרות ומאמר הוא אמירה רכה ונמשך טובה זו מאמירה רכה עד עשרה מאמרות הרי יו"ד טובות שהם י"פ אל שהוא שם החסד כמ"ש חסד אל כו' ומאין יבוא עזרי כי אין הוא בחי' כתר וכתב בס' אוצר הכבוד שעל כתרו ית' כתיב עמו ישראל לי ולכן נשפע לנו החסד משם מכתרו ית"ש דרך יו"ד מאמרות וזהו יש מאין כי י"פ אל גי' יש נמשך מאין בחי' הנעלמה ששם עלה ברצונו הפשוט לברוא העולם ביוד מאמרות ואדם שהוא עניו מאוד כמו דכתיב במשה והאיש משה עניו מאוד עי"ז ממשיך מאין הנ"ל הטוב לכל היוד מאמרות וזאת הבחי' אין שאין משיגין אותה הוא בחי' בקע לגלגול'

שלמעלה מהמוח והמוח יש לו ב' קרומין ויש עוד קרום דק מאוד הדבוק מאוד לגולגולת ואין נראה שם שיש אויר כלל ובאמת יש שם אויר דק מאוד ונקרא בס' אווירא דכיא והוא אויר שאינו נתפס כלל ובזאת הבקיעה עלה ברצונו הפשוט לברוא העולם ביוד מאמרו' בחי' י' מדות הנכללים ג"כ באדם ומבשרי אחזה אלקי שיש באדם ג' כלי המוח וז' כלים להזז' מדות והנה בחי' בקע לגלגולת זה הוא בחי' נקודת פתח הפתיחה הראשונה לי' מאמרות וזהו עמר לגלגולת עמר גי' ש"י גי' י"פ אל כנ"ל ממשיכין מבחי' גלגולת כנ"ל ומשם נותן ית"ש לכל צדיק ש"י עולמות וז"ש ית' אני נותן עמר לכאו"א מישראל וית' מבקש עמר אחד מכל ישראל לגרום ע"י אתערותא דלתתא דלהון לעורר את בחי' בקע לגלגולת הנ"ל לחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב להשפיע טובה לכל העולם שנברא ביוד מאמרות בי"פ אל גי' עמר והנה בתורה כתיב תספרו חמישים יום ואנו סופרים רק מ"ט רק כי שער הנו"ן הוא פלא ומכוסה שא"א להשיגו ולכן הי' קוצרים העומר בחשאי לא בדיבור לעורר מחשבה עליונה רצונו העליון רצונו הפשוט וזהו עיקר מבקשתינו כמ"ש ואני תפלתי לך ה' עת רצון וז"ש אימתי הן תמימות כשעושין רצונו של מקום שממשיכין רצון העליון בהם בימי הספירה ואם הם תמימות ונתקיים תספרו חמשים יום וז"ש ז"ל תועבה יבחר בכם על השור כי שור גי' שם הראשון משם מ"ב אב"ג ית"ץ הוא שם החסד שמתחיל להתגלות ואומרים אנא בכח גדולת ימינך רומזים אל הרצון שהוא מוציא את הכח שברצון אל הפועל ע"י ימין שרומז לחסד ואנו מבקשים לעורר רצון זה שהוא בכח וז"ש ורב תבואות בכח שור מהרצון העליון המשפיע הכח לשם החסד שגי' שור ורב תבואות בכח שור הנ"ל עם אותיות א"י דאדני הממתיק לאותיות דן שבו מרומזים בתיבת בראשית ר"ת "רב "תבואות "בכח "שור וא"י דאדני הנ"ל ושור הוא לשון הסתכלות והשגחה עלינו מרצון העליון וז"ש בזוה"ק בעתיקא תליא מילתא בחי' כח גדולת ימינך כי לית שמאלא בעתיקא רק הכל ימין חסד.

שור או כשב או עז הם נגד מדות אברהם יצחק יעקב שור מורה למדת החסד כנ"ל שגי' שם החסד אב"ג ית"ץ ושהוא לשון הבטה בעינא פקיחא על כנס"י עז לשון עזות מורה על מדת יצחק גבורה וכשב מדת יעקב שהכבשים טבעם רחמי' מדת יעקב כי יולד הולדת המדות וקורין זה ביום ב' של פסח יום הקרבת העומר שהוא לשון מדה שנולדו המדות משא"כ יום א' של פסח הוא מורה לקודם הולדת המדות ובלא מיצר וגבול ומדה ואמר מיום השמיני והלאה ירצה שאז נשלמו זי"ה ועד"ז בח' ימי מילה.

אמרו ז"ל ביום הנפת העומר הי' מעטרין שוקי ירושלים בפירות רמזו כי השוק היא אבר התחתון שבאדם שגם למדריגות תחתונות הכניסו הקדושה ע"י העומר והענין כי

באחד בניסן הקריבו קרבנות מתרומה חדשה שנתנו כ"א מחצית השקל בקע לגלגולת הענין כנ"ל שתחלת הויתו של אדם מגולגולת ובענין אויר דק הנ"ל שבין הקרומין והגלגולת שיכול להיות שזה האויר קטן יותר מחוט השערה ועכ"פ מבשרי אחזה אלקי שבעולמות עליונים יש ג"כ בחי' בקע לגלגולת ששם היתה בקיעה ראשונה בגלגולת העליון והכוונה בפסח להוי' בנקודת פתח שהוא דוגמת בקיעה וזהו בחי' חכמה שת' בראשית בחכמתא ואח"כ מקריבין עומר שהוא מדה וזהו עומר לגלגולת לחבר המדה לגלגולת ולכן מתחילין לספור אז ספירה נגד המדות והי' מעטרין אז שוקי ירושלים מורה על מדות תחתונות ג"כ הי' מעטרין בפירות בחי' עליונות שבקדושה ועד"ז בענין מצא גט אשה בשוק כו' מורה ורומז לאשה יראת ה' השכינה הקדושה יש חילוק בין הבעל מודה או לא שכביכול השכינה נשתלחה מבעלה ית' למדריגות תחתונות כמ"ש ובפשעכם שלחה אמכם אם אין הבעל מודה ורוצה בזה אין פועלין בקטרוגם כלום ומחזירין האשה לבעלה כמ"ש אי ספר כריתות אמכם ועד"ז המוציא כלאים בבגדו פושטן אפי' בשוק שגם במדריגות תחתונות צריך לראות שלא יהי' ח"ו בחי' כלאים ולפשטן.

ליום ג' של פסח

קדש לי כל בכור דהנה אמרו ז"ל אשה מזרעת תחלת יולדת זכר ולהיפוך איש מזריע תחילה יולדת נקבה והנה גאולתינו ממצרים הי' בבחי' שירה חדשה נוקבא שיולדת וחוזרות ויולדות כמ"ש כי הי' הגאולה באתערותא דלעילא לבד שלא הי' מצידנו שלא עשינו עדיין דבר שראוי לגאול אותנו רק שאמר ית' וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי ונשפע עלינו מאתו ית"ש רוח טהרה וקדושה ותשובה הכל בעזרתו ית"ש ובהתערותא לבד בלא קדימת התעוררותנו באתערותא דלתתא ולעתיד רוצה ית' שיהיה כמ"ש שובו אלי ואשיבה אליכם ויהי' שיר חדש בחי' דכר שיהי' אשה מזרעת תחילה וכ' במפורשים שלכן אז יולדת דכר כי זרע הזכר הבא אח"כ גובר כן לעתיד יהי' כי גבר עלינו חסדו על אתערותא שלנו ויהי' בחי' דכר והנה הטיפה השפע היורדת היא בחי' אות י' ויש י' עילאי י' הראשונה דהוי' וי' תתאי יו"ד אות אחרון משם אדני והם בחי' מ"נ ומ"ד והיו"ד מורה על מדת חכמה שהוא הראשית כן היו"ד מורה ראשית לכל האותיות והנה צריך שיהי' התעוררות מכנס"י בחי' מ"נ תחילה וז"ש קדש לי כל בכור שביו"ד בחי' ראשית חכמה נקרא בכור וז"ש קדש לי כל בכור שתתעורר אתה הקדושה תחילה מבחי' חכמה היו"ד של מ"נ ויהי' יו"ד תתאי שלך קודם היו"ד עילאי וקדש לשון הכנה כמו אי' הקדשה ולא יהי' קדש שאתה תכין מקודם בחי' בכור שלך ובזה פטר כל רחם

בד"ז יפתחו שערי הרחמנות ויתגבר עלינו חסדו ולכן הי' מצות ראי' ברגלים רק לזכרים לא לנקבות כמ"ש יראה כל זכורך שהמצוה לגרום שהשפעה וההולדה יהי' בבחי' דכר.

ליום ה'

פסל לך כו' במדרש פסל לך הפסולת שלך ומשם העשיר משה אמר הקב"ה לישראל נתתי את כל טוב ארץ מצרים ומשה שעסק בעצמות יוסף יהי' עני אתן לו הפסולת שיתעשר הנה דרשו ז"ל ותרא אותו כי טוב הוא שנתמלא הבית אורה הענין כי משה הי' תיקון הבריאה כמו האור שנגנז כמו שדרשו ז"ל ע"פ וירא אלקים את האור כי טוב כו' וגנזו לצדיקים לע"ל שהאור זה הוא תיקון הבריאה וכן משה ולכן נתמלא הבית אורה בלידתו מאור הנפלא הזה ודרשו זה ע"פ ותרא אותו כי טוב כי באור כתיב וירא אלקים את האור כי טוב ולכן ע"י משה שנקרא טוב ניתנה התורה שאין טוב אלא תורה כמ"ש ז"ל ויוסף הי' צדיק וכתיב אמרו לצדיק כי טוב ולכן משה שנקרא טוב לקח את עצמות יוסף והי' כולל משה את כל התורה כי עליו אמרה ילדה אשה אחת ס"ר בכרס אחד שהי' כולל כל הס"ר נשמות ישראל שכל הבריאה בשבילם והם תיקון כל הבריאה לכן משה שכוללם הי' תיקון כל הבריאה כנ"ל והס"ר נשמות ישראל הם נאחזים בס"ר אותיות התורה לכן משה שכולל נשמות ישראל כולל ג"כ התורה והוא בעצמו הי' ממש התורה כמ"ש בס' עשרה מאמרות שאלו זכו ישראל הי' משיגין הדברות העשרה מעשר אצבעותיו של משה ולא הי' צריכים לשמוע אותם והנה הגם שצדיק נקרא טוב יש עוד בחינה שלמעלה מטוב שאינו מרגיש כלל מה הוא ואין ההרגש כלל אם הוא טוב והוא אחוז במדות העליונות שמשם נשפע העתים וזהו שהביא המ"ד שם הפ' עת כנוס אבנים וז"ש פסל לך פסל גי' י"פ טוב שבכל היו"ד מאמרות ובכולם כתיב טוב והכל כלל משה וכלל התורה שנקראת טוב ונובלות חכמה שלמעלה תורה כמ"ש ז"ל וז"ש הפסולת שלך וזהו העשירות שלו שהי' כולל התורה וזהו על שלקח עצמות יוסף שנקרא טוב כנ"ל ומשה הי' תיקון כל העולם כנ"ל ונרמז בתיבת אדם ר"ת "אדם "דוד "משה שמדוד נתקן המלוכה וממשה התורה כנ"ל.

ליום ו'

למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו יש להבין וכי מי אמר להם שלא יקרבו גם משמע שידעו שיהי' אח"כ ג"כ מותר להקריב רק צערם הי' שלא יהי' הקרבן במועדו רק הענין שהם הרגישו בנפשם שא"א להם להתלבש בקדושה זו הצריך להקרבת הקרבן גם ידעו מ"ש בזוה"ק שממתינים השרים העליונים הממונים על השערים העליונים ואין

סוגרים אותו עד ז' ימים אחר זמן פסח שני רק טענתם הי' עכ"ז אינו שוה לעושה במועדו והי' התשובה ככל חוקת הפסח ששוה ממש לבמועדו.

ויש לרמוז במ"ש ז"ל איש נדחה ואין צבור נדחין שע"י שפורש עצמו מצבור נדחה מקדושתו וכשמתחבר איש אחד לחבירו נעשה ב"פ איש גי' תרכ"ב שנעשין מרכבתו י"ת.

ליום ז'

ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים צריך להבין משמעות הפ' הזה דקריעת י"ס הי' ע"י רוח שהרחיב את הים ונעשה יבשה ולמה צריך לעשות הנס ברוח קדים הלא אמרו ז"ל תנאי התנה הקב"ה עם הים בראשית הבריאה להבקע מפני ישראל בנס משונה שא"א להשיגו ובשידוד המערכת ועוד דכתיב וישם את הים לחרבה ואח"כ ויבקעו המים ואם כבר נעשה יבשה והי' ישראל יכולין ללילך ביבשה בתוכו מה צריך עוד להבקע ונראה הענין כי ידוע שכשיצאו ישראל ממצרים יצאו מן מ"ט שערי טומאה להקדושה ועכ"ז לא הי' יכולין לקבל התורה עדיין עד שהוצרכו לספור שבע שבתות לשבעה נקיים ונראה שהוצרכו לבוא בים ג"כ מקודם ביום השביעי לצאתם ממצרים שהי' כעין טבילה בים ע"ד שכ' התוספת במס' שבת שקודם השלמת ז' נקיים היו רגילים לטבול ג"כ וענין הטבילה והטהרה שקיבלו בהליכתן בים הי' ע"י אמירת השירה שבה הכריתו והכניעו כל כוחות הס"א והקליפות והטומאה עד שהי' יכולין לקבל הקדושה כמו שמקבלין טהרה ע"י טבילה כי קודם ששברו המסך המבדיל בין הקדושה שהם כוחות הס"א המבדילים לא הי' אפשר להם לקבל הטהרה משל לא' שבא לטבול בנהר בימות החורף והנהר נקרש בקרח אם בא לטבול ולטהר עצמו א"א לו לטבול ולקבל טהרה עד שישבור מקודם את הקרח הקרוש מלמעלה ואח"כ מקבל ע"י הטבילה במים הטהרה ולכן אומרים בכל יום פסד"ז מרה קודם ק"ש ותפילה שהם דברים העומדים ברומו של עולם וצריך לאומרם בקדושה וטהרה לנר"ן במחשבה זכה ולכן מכריתין תחילת הקליפות ע"י פסוקי דזמרה ואמירת השירה לזמר כל עריצים ולהכרית החוחים והקוצים הסובבים ומעכבים השפעת הקדושה והטהרה ממקור עליון כ"כ בספרים שיש מן הארץ עד לרקיע ש"ץ אוירים מלאים קליפות ולכן נקרא החזן ש"ץ על כי ע"י השירות ותשבחות שמשורר בקול נעים בגילה ורנן נכרתים ונסתלקים הקליפות מן הש"ץ אוירים ולכן שם קר"ע שטן הוא בתפילת ר' נחוניא בן הקנה בר"ת "קבל "רנת "עמך "שגבנו "טהרינו "נורא שע"י רינה מקבלין טהרה כי ע"י הרינה נקרע הכוחות הס"א כי ענין השירה הוא ממדת גבורה שע"י התלהבות לבו

באש הגבורה משורר כענין שלהובין דרחומי ועי"ז מעוררין הגבורות הקדושות שהיו במחשבה הקדומה כמ"ש חז"ל עלה במחשבה לבראות במדה"ד והם לאכפיא דינא כמ"ש בזוה"ק שע"י שורש הדינים נמתקים הדינים ואז נכרתים הס"א והרשעים ומתגלה הקדושה והטהרה על ישראל וז"ש ויולך ה' כו' ברוח קדים עזה פי' רוח קדים המחשבה הקדומה ורוח הוא לשון רצון שנתעוררו הגבורות קדושות על הקליפו' והרשעים כמ"ש והרשעים כים נגרש ור"ת רוח קדים עזה שם קרע כנ"ל בשם "קרע "שטן וזהו שתרגום על ובנ"י יוצאים ביד רמה בריש גלי מורה על ראשית התגלות הבריאה ור"ת גלי "גבור "לא "ינצל ור"ת "גבור "לעולם "ה' שע"י התגלות גבורות קדושות נופלים גבורות של הס"א והרשעים וז"ש שהחריב את הים כי תוקף הים מורה עכ"ז וז"ש וישם את הים לחרבה לשון חורבן ועי"ז ויבקעו המים מתגלי החסדים נקראים מים.

(**אינו יודע מקומו**)

במדרש משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח זש"ה בשובה ונחת תושעון שהיו ישראל במצרים עע"ז אמר י"ת למשה כ"ז שישראל עובדין לאלקי מצרים לא יהי' נגאלים לך אמור להם משכו ידיכם מע"ז ושחטו אלהיהם של מצרים שבכך יהי' הקב"ה פוסח עליכם הוי בשובה ונחת תושעון שהנה הענין שצוה י"ת אותנו בקרבן פסח וכן בענין אכילת מצה שצריך שימור משעת קצירה ועכ"פ משעת טחינה ולישה וכן בענין ד' כוסות של יין בליל פסח היא לאחר החטא של אדה"ר אמר לו י"ת בזעת אפיך תאכל לחם ואחז"ל כמה יגיעות יגע אדה"ר עד שמצא פת לאכול חרש וזרע וניביט וקצר ודש ומעמר וזרה ובורר וטוחן ואופה חשבו שם עשר מלאכות שעשה עד שאכל פת כי בחטאו נתערבו נ"ק וע"י המלאכות שעשה אדה"ר בירר את הטוב מן הרע וכשמבררין הטוב מן הרע מתבטל כמוץ אשר תדפנו רוח כשמבררין האוכל מאתו וכן אנו במעשינו צריכין לעשות הכל עד"ז ובכל מאכל אשר יאכל צריך לברר נ"ק המעורב טוב ברע כמו שהי' הענין אח"כ בפועל במצרים ונשתעבדו שם וה' גאל אותם ובירר הטוב מהרע והרע הם המצרים נפלו ולכן כל עיקר עבודתינו בפסח הוא לברר נ"ק וזהו שאנו עושים שימור להמצות וטורחים בהם בלישה ואפי' ושימור שבכ"ז יתבררו נ"ק שנפלו בחטא אדה"ר ואמרו חז"ל עץ שאכל אדה"ר ממנו חטה הי' כו' וח"א גפן הי' ולכן מצוה עלינו לאכול מצה שהוא מחטה ולשתות יין מגפן לתקן חטאו ולברר נ"ק שנפלו ע"י חטא אדה"ר ובפרט הנ"ק שנפלו על ידינו בעוונותינו וכל אדם מברר ע"י אכילת מצה ושתית הד' כוסות יכוון לברר הנ"ק כנ"ל מה שנפלו ע"י חטאו ח"ו וכן הענין באכילת קרבן פסח שצותה התורה ליתן על המשקוף ועל שתי המזוזות את הדם ועי"ז ופסח ה' על בתי

בנ"י ולהבין הדבר וכי י"ת צריך לאות וסימן איזה הם בתי בנ"י רק הענין כי המשקוף ושתי המזוזות הם דוגמת אות ח' שאות ח' רומז לחטא כמ"ש בזוה"ק דאמר י"ת לאות ט' הא ח' לקבליך כשאמרה שיברא י"ת בה העולם וכד תתחברין כחדא היא חטא והטעם שבאות ח' רומז חטא שהחית פתוח למטה שרומז על מי שהולך אחר תאוותו העוה"ז מפתח תמיד לעוה"ז לילך אחר תאוות וז"ש בספרים שהשם חב"ו הוא לברר על ידו נ"ק והוא כשהאדם חוטא ע"י שפתוח לתאוות עוה"ז ואח"כ רוצה לחזור בתשובה צריך להפוך הפסח שתחת שפתוח למטה יהפוך אותה לצדדים ויעשה ממנה אות ב' שפתוח לצד א' ואח"כ צריך עוד לעשות שומר לפתח שלא יצא ח"ו לחטוא בזה הפתח שפתוח לצדדין אף שכבר אינו פתוח כ"כ כמקודם שהי' למטה ועתה רק לצדדין עכ"ז צריך עוד שומר הפתח והשומר הוא התורה שלא יצא מסוג וגדר התוה"ק והתורה מרומזת באו' ו' שהלוחות הי' ארכן ורחבן ששה טפחים ובהם כלול כל התורה וזה רומז בשם הק' חב"ו שאחר שהי' פתוח למטה לעוה"ז כח' יפנה א"ע מזה כאות ב' ויעמיד שומר כאות ו' שהוא דוגמת שומר והיא התוה"ק שגדרה ושמור אותו מכל רע וכמו שבזמן שבהמ"ק הי' קיים הי' הקרבנות באים לכפר על האדם שע"י הקרבנות נתבררו נ"ק שנפלו ע"י חטאו כן ע"י התוה"ק יתבררו נ"ק שנפלו ע"י חטאו ולכן "ותן "חלקינו "בתורתיך ר"ת זה השם חב"ו שעי"ז השם בירור נ"ק וזהו ע"י תורה וזה שאמ"זל ששאל א"א ע"ה באיזו זכות יתקיימו בניו כו' ואמר לו ית"ש בקרבנות כו' בזמן שאין הבהמ"ק קיים יתעסקו בתורה ויהי' חשוב לפני כאילו הקריבו קרבנות כמ"ש זאת התורה לעולה ולמנחה כו' שהתורה מכפרת כקרבנות כי ע"י התורה יתבררו נ"ק שנפלו בחטאו ויתוקן מה שקלקל נחזור לענייננו שבאות ח' מרומז חטא וצוה ית"ש לתת הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות שהוא דוגמת אות ח' שרומז לחטא להורות שמכיר חטאו ומתחרט עליהם כענין וחטאתי נגדי תמיד והנה עיקר החטאים באים מתגבורת ורתיחות הדם כמ"ש בפ' ויקר' שלכן עיקר הכפרה בזריקות הדם ולכן נתנו כאן הדם שממנו באים החטאים כמ"ש בריש כל מרעין אנא דם על המשקוף ומזוזות אות ח' חטא כנ"ל לומר שמתחרט עכ"ז ורוצ' לקרב עצמו ודמו לו ית' ועי"ז ופסח ה' על בתי בנ"י שבזה יכופר החטאים ויתבררו הנ"ק וזהו ענין שמו של הקרבן הזה פסח שכתיב בזוה"ק שאמרה אות פ' לפניו ית' שיברא בה עלמא דפורקני' כו' בה רשים ודא הוא פדות ואמר ית' אבל בך אתרשים פשע בטמירו כגוונא דחיווא כו' נמצא שבאות פ' מרומז פשע ובאות ח' חטא ולאות סמ"ך דעאלא קמי קב"ה למברא בה עלמא דבי אתקריאת סומך ה' לכל הנופלים ואמר לה ית' אנת צריך לאתרך ולא תזוז מני' דאי אנת נפיק מאתרך מה תהא מאינון נפילין דסמיכין עלך וזהו

אותיות פסח שהס' באמצע אותיות פ' וח' דחטא ופשע בם רמיז והס' סומך אותם שלא יפלו ולא יפול האדם לשחת ח"ו ע"י חטאו רק יהי' לו סמיכה לחזור בתשובה ויקרב א"ע לה' בהקרבת קרבן פסח ויתן הדם על המשקוף והמזוזות כנ"ל ויתבררו נ"ק ויהי' סמיכה לנפילתו וזהו ענין קרבן פסח כנ"ל מה שמרומז באותיות אלי וכן קמח גי' פסח כנ"ל שע"י עשיות וטרחות שטורחי' בקמחא דפסחא יתוקן כנ"ל וכן לחם ויין ג' פסח לרמוז כנ"ל שע"י אכילת לחם עוני המצה שצוה ית' לאכול וע"י שתיית יין בד' כוסות יתוקן חטא אדה"ר וכל מה שפגם ח"ו כל אדם בעצמו ויתברר הנ"ק ולכן מלחמות אברהם במלאכים שהי' בפסח שנלחם עמם ובירר הטוב מרע והרע נפל ולכן אח"כ ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין שגי' פסח כנ"ל וז"ש המ"ד משכו ידיכם מע"ז כו' שבכך עתיד ית' לפסוח עליכם כנ"ל שהפסח הי' לרמוז על תיקון חטאים וז"ש בשובה ונחת ע"י תשובה כנ"ל תוושען בכל מיני ישועה.

אחרון של פסח

אז ישיר משה דרשו חז"ל שר לא נאמר אלא ישיר לעתיד עוד אמרו ז"ל שעתה הי' שירה חדשה כנוקבא שחוזרת ויולדות אבל לעתיד יהי' שיר חדש כו' והענין כי מי שמכוון עבור הנאת עצמו הוא בבחי' נוקבא שמקבלת ולכן אז שאמרו שירה חדשה לא הי' עדיין גאולה שלימה אבל לעתיד יאמרו רק עבורו ית' ולמענו הגם שהקב"ה מתאוו' לתפילתן של צדיקים ובוחר בשירה וזמרה של עבדיו עכ"ז א"צ להביא אותן לשירה כזו עוד ולהצילו בנס כדי שיאמר שירה כי אפי' שאינו להצילו מצרתו רק שראה פלאי השי"ת על כל דבר אומר שירה כיון שאין כוונתו בשירה רק בענין שמכיר כבודו ית' בשביל זה אומר שירה משא"כ מי שכוונתו בשירתו שאומר עבור נס הצלת עצמו כנוקב' המקבלת עי"ז בא עוד לצרה ח"ו כדי שיאמר עוד שירה בהצלתו עוד יש חילוק שמי שאין כוונתו עבור עצמו הגם שעדיין לא ניצול מצריו אומר ג"כ שירה בהבטחתו שבוודאי יעשה ית' למען שמו ויעשה כדי שיתגדל כבודו ואומר שירה גם קודם ראותו הנס משא"כ כשהוא כנוקבא כנ"ל שכוונתו עבור עצמו אינו יכול לומר שירה עד אחר הצלתו ונעש' נס כי מקודם אינו בטוח בעצמו שיהי' לו נס שמא יגרום החטא ח"ו כיון שאמונתו בנס הוא עבור האדם וז"ש שבים הי' שירה חדשה כיון שלא אמרו השירה רק אחר הצלתם כמ"ש וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה כו' והי' שירה חדשה כנ"ל שזה מורה שהיו בחי' נוקבא ועי"ז באו עוד לצרה וגלות כנ"ל אבל לעתיד יהי' בבחי' זכר שיר חדש וכתב בשל"ה שאז יאמרו שירה קודם עשיות הנס וכן כוונתינו בשירה עתה על גאולה של עתיד ע"ד שר לא נאמר אלא ישיר לעתיד ולכן אחר שביעי של פסח שקורין בתורה השירה שאמרו על

הנס של יצמ"צ שהי' אז עושין אח"כ אחרון של פסח ומרמזי' בהשירה ע"ד הנ"ל על הנס שלעתיד ולכן מפטירין עוד היום בנוב ושם כתיב כל הענין מגאולה העתידה להיות ב"ב נחזור לפי' השירה ע"ד שאנו אומרים על לעתיד כוונתינו על כבודו ית' וז"ש אז גי' ח' רומז להנ"ל שביום אחרון של פסח יום הח' מרמזים על הגאולה העתידה להיות כנ"ל ולכן כתיב ישיר ולא שר כי אז גי' ח' מרמז על גאולה העתידה להיות ב"ב שיבואו למדה שמינית מדת בינה עלמא דחירות וז"ש ישיר את השירה הזאת לה' שלעתיד יאמרו רק עבור ה' וכבודו שיתגלה כבודו וז"ש ויאמרו לאמר אשירה לה' שלעתיד יאמרו רק עבור כבוד שמו כן נאמר ב"ב אמן:

והכה את נחל מצרים לשבעה נחלים ז"פ נחל גי' התורה כי אז יהי' לעתיד כמ"ש תורה חדשה מאתי תצא והחילוק בין יצמ"צ ובין לעתיד יהי' כי עתה הי' וירד ה' אל הר סיני שהוריד ית' הקדושה למטה והרגשנו הקדושה למטה וכן ועברתי באמ"צ כו' ולעתיד יהי' להיפוך שיגבי' ית' אותנו למדריגות מדת חכמה ובינה ונהי' בבחי' ומשה עלה אל האלקים כן נהי' כולנו ב"ב וז"ש והי' אור הלבנה כו' כאור שבעתים המאיר לז' המדות וז"פ חמה גי' ש"ע עה"כ מורה על ש"ע נהורין ולכן בפסח כתיב את יום השביעי עצרת ובסוכות יום שמיני עצרת כי עצרת גי' כתר חכמה בינה כמ"ש בס' מעשי רוקח ובפסח משתלשל הקדוש' מלמעלה עד מדה שביעית שכונסת הכל ובסוכות שהוא לאחר חג השבועות שהוא אחר קבלתינו כבר התורה מורה שמיני עצרת על בחינה שלעתיד שכל המדות יתעלו לשרשם למדת בינה שהוא שמינית ואנו נעלה שם כמו שהי' בבריאה ישראל עלו במחשבה וזה ענין ז' נחלים נחל ר"ת "נוצר "חסד "לאלפי' וחסד גי' חכמה עה"כ שכל המדות יתעלו לשם: צריך להחזיר מענינו של שטר בשיטה אחרונה ולכן קורין כל הבכור ביום השמיני והוא נגד מכת בכורות שהי' בלילה ראשונה:

יו"ט האחרון של פסח מורה על התחברו' ישראל שאין מחמירים כ"כ ואין א' מחמיר יותר מחבירו ויכול כ"א לאכול עם חבירו אז מורה מה פעלנו באכילת מצה שבאנו להתחברות והי' ראוי לקרות אז המצ' מצת מצוה שהוא לשון התחברות אך הוא ע"ד נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן.

(**לקוטים**)

כרפס אמרו ז"ל סמ"ך פרך כי הסמ"ך מפריך ומשבר הדינין מאות נו"ן כמ"ש חז"ל חזר וסמכה ברוה"ק ואמר סומך ה' לכל הנופלי':

כרפס גי' ש"ס גי' י"ב צירופי הוי' עה"א ועי"ז ממתיק ק"ך צירופי אלקים גי' ש"ס וגי' ד"פ מלך וד"פ מים שמורה חסד שנשפע החסד בכל הד' עולמות אבי"ע ומתפשט מלכותו ית"ש ועיין מ"ש על ענין מצה מיכל' דמהמנותא:

ענין ב' טבולין כי טיבול צריך לצרף לו את דבר שמטבילין בו וכן בחי' רוח מחובר לנפש וכן לנשמה וע"ז מורין ב' טבולין.

הא לחמא עניא כו' כי שעת אכילה שעת מלחמה ולכן נקרא לחם לשון מלחמה ועתה הא לחמא המלחמה בעניות שא"א לנצח המלחמה בשלימות עד שיערה עלינו רוח ממרום ובמצרים הי' ג"כ לחמא עניא אבל כל דכפין מי שרעב לשמוע דבר ה' ויתי ויכול זה מותר לו לאכול כמ"ש לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי שכשהולך בדרך הקדושה והתורה מותר לו לאכול ואמר אח"כ לשנה הבאה בארעא דישראל ונוכל לטהר ולקדש עצמינו.

לחם עניא גי' יצחק רמז לגבורות ואוכלין זה בליל פסח שהוא רחמים גדולים כי כן צריך האדם להיות צהלתו בפניו ואבלו בלבו ואף ביו"ט זמן חירות שהוא בשמח' גדולה אוכלין אז מצה בלא מלח ותבלין וכן מרור רומז לגבורות ושותין יין שרומז לגבורו' ושותין ד' כוסות יין ד"פ יין גי' מנצפ"ך שמרמזין על הגבורות הכל מורה כנ"ל להיות מעורב בהמדות ועד"ז מורה ג"כ ענין יחץ להיות ממוצע בעצמו לא להיות טוב הרבה ע"ד אל תצדק הרבה ועד"ז הגם שענוה טובה מאד אם היצה"ר מראה לו מאד שפלותו לבטלו עי"ז מעבודת ה' ית' צריך להגביה עצמו ע"ד ויגבה לבו בדרכי ה'.

כל דכפין ייתי עליו כל הטובות ויכול ויהי' לו מה לאכול שיהי' לו פרנסה בריוח כל דצריך דברים הצריכים ייתי עליו ויהי' לו ואע"פ שאינו כדאי לז"א ויפסח וידלג לאדם כמו במצרים שאף שלא הי' ראוים כתיב ופסחתי עליכם כו'.

מה נשתנה הלילה הזה כו' פי' שזאת הלילה נקראת בלשון זכר כמ"ש הוא הלילה הזה והתירוץ לזה שעתה הנוקבא ג"כ נכללת בבחי' דכר ונעשה ג"כ משפיע ע"ד שכ' בזוה"ק על ענין נער ונערה שבתורה וז"ש ג"כ והי' מספרים ביצמ"צ כל אותו הלילה אמר ג"כ אותו לשון זכר זהו הי' ספורם איך הלילה גדולה כ"כ שנעשית בבחי' דכר וז"ש למען תזכור כו' כל ימי חייך הלילות שגם הלילות יהי' בבחי' זכר: א' שעשו יחוד בין אותו דכר ובין לילה נוקבא:

וי"ל ג"כ מ"ש כל אותו הלילה ול"א כל אותו לילה רק כי ה' דלי"ת הוית וכשנעשה ו' בתוך ד' נעשה ה' וזהו תוספת ה' דהלילה וזהו הי' סיפורם איך הו' מדות יצאו מגלות ונעשית ה' ע"י יחוד ד"ו פרצופין עד שתלמידיהם הרגישו היחוד הגדול ואמרו הגיע זמן ק"ש של שחרית הבוקר אור לבחי' זאת הגיעו בספורם להאיר כל החשכות:

ביד חזקה ובזרוע נטוי' שנגלה עלינו בקומה שלימה:
והיו מספרים ביצמ"צ כי ה' חכמים אלו הי' בחי' ה' חסדים והי' ע"י סיפור יצמ"צ יכולין לעשות יחוד של אותו לשון זכר והלילה לשון נקיבה כמ"ש לעיל וי"ל כל אותו הלילה גם בגלות עד שהגיעו למדריגות שחרית בחי' בוקר אור:
א"י והי' מספרים לשון ספר בין ב' המדינות כן הם חברו ב' אורות ע"ד הצדיק דכתיב בי' כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא וכל כך הי' מיחדים עד שבאו תלמידיהם מרוב תשוקתם למסור נר"נ שלהם ואמרו הגיע זמן ק"ש מסירות נפש:
א"י שהם הי' מספרים ביצמ"צ כל אותו הלילה מהחשכות הגדול שהי' במצרים ותלמידיהם אמרו לספר בבחי' בוקר שהאיר לנו ית"ש מהחשכות:
ולא זכיתי שתאמר יצמ"צ בלילות כי הי' עניו ואמר א"א לצאת מהיצה"ר ולעשות יחוד בהחשכות ודרש בן זומא למען תזכור לשון יחוד ימי חייך הימים כשאדם בגדלות השכל כל ימי חייך הלילות אף כשאינו בגדלות השכל:
מה העדות לשון רחמים והחוקים והמשפטים מדה"ד שמלך במשפט יעמיד ארץ ואנו מספרים גם לרעות שעשה ית"ש למצרים די לנו לספר שעשה לנו טובות לא מה שעשה לצרינו:
החכם שואל מאי התכלית מעשיות מצות אלו ומשיבין אין מפטירין כו' אפיקומן נוטריקון אפיק מן שלא יהי' צריך עוד למיין נוקבין זהו גורמין ע"י אכילת הפסח:
א"י אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן שאפי' אותיות מ"ן שהם הגבורות היותר קשות בין אותיות מנצפ"ך א"צ להוציאם כי נמתקו עתה:
ברוך המקום כו' כנגד ד' בנים דברה תורה כו' שצריך ליתן לו ית"ש שבח אפי' על בריאות הרשע כדי שיהי' יתרון אור מן החושך כמ"ש ואמרתם במה אהבתנו הלא אח עשו ליעקב כו':
ושאינו יודע לשאול ואין לו שכל להכיר גודל הנס והחסד את פתח לו כו' ואמור לו בעבור זה עשה ה' לי שי"ת אמר למעני למעני אעשה כי ית"ש נקרא זה כמ"ש זה אלי ואנווהו וכן דרשו ז"ל וזהו חסד גדול לאין שיעור שאפי' מי שא"י יכיר גודל חסד זה. גם את פתח לו תפתח לו פתח השגה בחי' נקודת פתח שיש בעולם העליון הזה שמרמז עליו נקודת פתח קצת השגה משא"כ בבחי' נקודת קמץ שהוא לשון קמיצה וצמצום ששם בהעולם העליון שקמץ מרמז עליו אין שום השגה וטלה גי' דם גי' רבוע אהי' בחי' נקודת קמץ ונתנו זה על הפתח נקודת פתח כי החכמה מאין תמצא:

יכול מראש חודש מיום שנתחדש ונברא האדם כו' יכול מבעוד יום מיום הראשון של הבריאה כו' מצוה ומרור כשהללו אומרים יברא והללו אומרים אל יברא משם ממשיכין:
א"י יכול מר"ח שידמה לאדם שיתחיל מחדש לעבוד בוראו ת"ל ביום ההוא לשון נסתר שידע שעדיין נסתר ממנו הבהירות יכול מבעוד יום לשון צירוף שהוא יצרף א"ע להבהירו' ת"ל כו' מצה ומרור רומז לבירור נ"ק:
א"י יכול מר"ח שלא יאמר האדם אעבוד בוראי כשיהי' לי לב חדש ולב טהור ברא כו' ת"ל ביום ההוא תיכף יכול מבעוד יום שעכ"פ אינו עושה בחשכות שאינו עושה עבירות ת"ל כו' בשעה שמצה ומרור רומז למצוה ועבירה עכ"ז אינו רשאי לבטל מלהיות עבד לו ית"ש:
בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך בעבור אותיות בערוב ע"ד שכתבנו במ"א שלכן נק' ערב שבת על שמעורב בו קדושת שבת וכן כאן הסיפור יצמ"צ בעת תערובות מצה ומרור רומזים לבהירות וחשכות ע"י סיפור יצמ"צ אל ה' ויאר לנו:
ואולך אותו בכל ארץ כנען לזרוע הנ"ק שבאברהם שיתרבו ויעשה פירות וישראל יקחו אותם ולבן הי' לו אחיזה גדולה בהראשית ויעקב ידע זה והכניס עצמו בסכנה גדולה ועצומה בשביל כנס"י להסיר מצאן לבן כל אשר יש בו איזה נקודה מורה על נ"ק וז"ש ג"כ לגור בארץ באנו לשון מורא מהשית"ש ועי"ז יכול לברר נ"ק כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך שאין שם נ"ק וז"ש ג"כ ועבדום וענו אותם כו' וע"י העינוי יוציאו הנ"ק כמ"ש האר"י ז"ל ע"פ עת אשר שליט האדם באדם לרע לו ואח"כ וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי להוציא מהם נ"ק ובזה מתורץ תיבת וגם שלכאורה מיותר והי' לו לומר והגוי כו' רק הפי' שע"י ב' אלו יתבררו הנ"ק ולז"א ועבדים כו' ויהי' בירור נ"ק וז"ש ואח"כ יצאו ברכוש גדול מהנ"ק ואחרי מופלג מורה על גאולה העתידה דן אנכי במה שיקבלו אנכי ה' אלקיך אף שאז הי' עדיין הללו עע"ז והללו כו': הגיע זמן ק"ש של שחרית לשון שחוור ושליט שעשה אותנו שליטים: אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו ועיקר הכוונה לכלותינו לכלה שלנו היא השכינה הקדושה: מלמד שלא ירד להשתקע פי' שלא הוריד מחשבתו בבחי' של מצרים שבזה הי' נשאר שם שקוע ח"ו רק הי' כוונתו לברר נ"ק ולא שכח רגע אחד ממש שלא ירד למצרים להיות שקוע ח"ו וגם עתה בהגלות צריך שלא ישכח אפי' רגע אחת ממש בהגירות שלנו ולא להיות בבחי' שקוע ח"ו:
רבבה כצמח השדה שהמזל מכה ואומר לו גדל כמו השמש שמכה על איזה דבר וכן בישראל כשנגלה להם השורש מנשמתם ותרבי ותגדלי וזהו ענין שבת הגדול שנגלה

להם הקדושה ונתגדלו: ותבואו בעדי עדיים מלשון בטחו בה' עדי עד: אני הוא ולא אחר ע"ד מי שמספר מעשה באריכות ואח"כ אומר קיצור הדבר: הנה יד ה' הוי' במקנך כו' כי הוי' הוא ג"כ צירוף שם הוי' הרי ב' שמות הוי' גי' שם הוי' במילוי שגי' ב"ן גי' בהמה ונתגבר הקדושה דשם ב"ן גי' בהמה והרגה בהמה דקליפה: ולא יכלו להתמהמה שכ"כ כביכול הגיע רחמנותו י"ת שלא הי' לו סבלנות להיות בניו שם עוד רגע ולהתמהמה נוטריקין משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים: וי"ל עוד ולא יכלו להתמהמה לתקן עוד מה א' רק תקנו ג"פ מה גי' מצה ולכן החכם והרשע והתם שואלין בלשון מה ולא השאינו יודע לשאול לא אמר בו לשון מה ובמן כתיב שקראו את שמו מן כי לא ידעו מה הוא וקשה ע"כ הי' לקרות שמו מה כיון שלא ידעו שמו רק ע"ד הנ"ל שזהו לא ידעו לקרותו מה ומצה גי' ג"פ מה נגד ג' שבטים בכל דגל כי בכל דגל הי' בחי' שם מה וי"ב פעמים מה עה"כ גי' ישראל ולכן נתאוו לדגלים להקרא בשם ישראל כי שמות בני ישראל ר"ת גי' י"ב צרופי הוי' נגד י"ב שערים ושער הי"ג כוללם: וגם צדה לא עשו להם והעוגות שהוציאו לא לשם צדה רק לשם מצות מצוה: וימררו את חייהם החיות שלהם בעבודה קשה עבודת השי"ת הי' אצלם בקושי בחומר ובלבנים רומז לגוף ונשמה שגם בעבודת השי"ת היתה גופניות.

תשעה מי יודע כו' להבין הלא זה הכל יודעין רק להבין באמת למה יש ט' ירחי לידה רק ממדת חכמה שהוא הראשית עד בחי' התגלות יש ט' מדות ורק אנו יודעים ומבינים זה לא אוה"ע ושמונה ימי מילה מורה על מדה שמינית לעילא בחי' בינה כי בחכמה עדיין אין שום התגלות:

עשרה דבריא נגד יוד מאמרות שנברא בהם העולם ואמרו ז"ל בראשית נמי מאמר הוא רק סתום מאוד כן מאמר אנכי ה' אלקיך סתום מכל סתום אלקותו י"ת ולית מחשבה תפיסה בי'.

אחד עשר מי יודע הענין כי בקדושה יש עשר כתרין דקדושה ובקליפה יש י"א כתרין דמסאבותא וכתב בכוונת ע"פ תביאימו כו' לכוין להוציא מהקליפה הי"א כתרין ונגד זה י"א כוכביא ורק אנו יודעין זה:

ואתא חוטרא כו' חוטרא גי' דרך גי' יב"ק א' הוי' אלקים וא' הג' שמות כידוע ובאלו השמות הכה לכלבא ואתא נורא אש הגבורות ושרף לחוטרא ביטל הטובות מאלו השמות ואתא מיא מימי החסדים כו' ואתא תורא פני שור משמאל כו' ואתא שוחט יחזקאל הפכו לכרוב אותיות ברוך (וכמדומה שכ"ז אמר בשם הרב הק' מלאנצהוט).

במדרש שאמר י"ת לישראל במצרים בני מה אתם עושים בכאן ואמרו אתה גזרת עלינו ת"ל שנה כו' הפי' כי העבדות לו י"ת בגלות הוא בבחינה נמוכה מאוד גם אמרו ז"ל כל הדר בח"ל דומה כמו שאין לו אלקי וז"ש מה אתם עושים בכאן איזה עבדות שיהי' חשוב והשיבו אתה גזרת עלינו ובזה שאנו בגלות כמו שהי' רצונך שגזרת עלינו ת"ל שנה ואנו מקבלין עלינו זה באהבה שאם רצונך כך גם אנו רוצין זהו העבדות.

במדרש ישראל קוראין להקב"ה אב ואומר י"ת להם והלא בני יצחק ויעקב אתם ואומרים לא המוליד נקרא אב אלא המגדל כי מצינו בספרים שמשה המשיך הדעת לישראל כי הי' צריך להמשיך רחמים על ישראל וכל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו לכן המשיך להם הדעת ועי"ז המשיך להם מי"ג מדה"ר גי' אבי ר"ת "יצחק "בן "אברהם הממתיקין הגבורות. וז"ש שי"ת אומר לישראל והלא בני אברהם י"ו אתם כי המשיכו לנו ממקורות עליונות שנקרא אבי כמו שפי' בפ' וארא אל האבות ומשיבין ישראל כו' אלא המגדל שמגדל מדת אברהם יצחק ויעקב שהם מקורות עליונות.

וה' הולך אבל הי' בעמוד ענן לא בבהירות כמו שיהי' לעתיד עכ"ז גם אז כל שבט הלך לפניו צירוף הוי' שלו לפניו.

ולכל בני ישראל הי' אור במושבותם הפלוסופים חקרו כמה חקירות שא"א שיהי' שום בריאה שלא יהי' בה בחי' אור וחשך עיניהם מראות שכיון שקודם הבריאה הי' חשך על פני תהום והבריאה ע"י ויאמר אלקים יהי אור נמצא שכל הבריאה רק ע"י אור ולכן ביצמ"צ שהי' דוגמת בריא' העולם הי' לכל בנ"י אור וכן בבריאות עולם יקוו המים וכאן באו בים:

ה' ילחם לכם לכאורה הי' לו לומר בשבא תחת הלמ"ד רק שהכתוב אומר לשון נפעל כי כביכול מלאך אלקים הי' לוקח החיצים ובלסטראות ואמר מוטב שיכנס החץ בי ולא בבני ישראל.

ואתם תחרישון לשון חרישה שהיא הכנה לזרוע כן בזאת השתיקה הי' הכנה שישמעו מהשי"ת וז"ש נעשה הכנה ונשמע וז"ש עושה דברו כדי להיות הכנה וחרישה לשמוע בקול דברו.

הנה כל ענין של קי"ס הי' השתלשלות מה שהי' בתחילת הבריאה הללו אומרים יברא והללו אומרים אל יברא כן הי' גם כן בשעת קריאת י"ס מליצים טובים עלינו ויש מלאכים שהיו אומרים הללו עע"ז והללו כו' וכמו שהי' מים התחתונים בוכין אנן בעינן למהוי קדם מלכא ורפש בהון ית"ש וחלק מים התחתונים מהעליונים כן כאן העליונים עלו למעלה ונצבו כמו נד והתחתונים נעשו כגשר לעבור עליהם:

וישאו בנ"י את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם להבין הול"ל רודף אחריהם רק כי הצדיקים הי' עיקר כוונתם במה שרצו שיהיו נגאלים על גלות השכינה ועל נשמתם חלק אלקי יעקב שראו שא"א להם במצרים להתקדש ולטהר שלא יהי' להם תאוו' גשמיות ושאר תאוות רעות במצרים ויצאו בשמחה רבה ואח"כ נשאו עיני שכלם והנה מצרים שמורה על תאוות רעות נוסע אחריהם שלא נפטרו עדיין מזה ויצעקו כו' ואח"כ כתיב ויושע כו' וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים ולא תלוי הגדול' בעצמ' ועי"ז באו ליראה ואמונה וכמ"ש וירא העם כו' ויאמינו כו'. (חסר ההתחלה). כי יש בכם ימין ושמאל וצריך לקדשם ולטהרם ולירדם לאלופו של עולם י"ת וע"ז מרמז אז "אלף "זיין ואז יכולין לשיר את השירה וליחד ולחבר הזאת לה' זאת בחי' נוקבא ליחדה להוי'. ויאמרו לאמר שכל המלאכים והעולמות ג"כ יאמרו שירה גם ויאמרו לאמר לדורות השירה הזאת.

כי גאה גאה שי"ת התלבש בי"ג מדה"ר וכתיב בזוה"ק די"ג מכילין דרחמי אינון גיאות ה' שאינו חושש להמקטריגים ואומר וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי ואין מי שימחה בידו ועיין בדרושים דר"ה.

סוס ורוכבו רמה בים יש להבין בשלמא מה שאנו מספרים בקי"ס בנס הגדול ובהצלתינו ניחא אבל למה לנו להאריך באבידת שונאינו רק כי זה יועיל לכל איש מישראל כי אז טבעו בים כל כוחות הס"א והמחשבות הרעות וז"ש כי ידעת כי הזידו עליהם שהכניסו מחשבות רעות בלבות בנ"י כי זדו לשון מחשבה ותעש לך שם כו' שם משמות הקדושים לבטל ועי"ז נעשו אח"כ זכיות וז"ש וזדים טבעת אלו המחשבות נעשו כמו טבעת עגול שהסוף נעוץ בהראש והראש בסוף שהסוף מתחיל ועולה לראשית כן אז נעשו ג"כ בע"ת שגדולים מצדיקים כי הענין כמו טבעת עגול שמסוף כל דרגין יכול להיות ראש כן עד"ז יכול להיות מעבירות זכיות וז"ש וזדים טבעת עשית אותם כטבעת עגול ועיין בכוונת ע"פ לא בגבורת הסוס יחפץ.

ומבחר שלישיו טבעו בים סוף ולא עלו לשפת הים כי הם בחי' ג"ר דקליפה ולשפת הים עלו רק השש מאות רכב בחור שהי' בידו בשאילה משרי אוה"ע כי הי' אז מולך בכיפה וזה דוגמא לכשחותכין לא' את ראשו שאין לו עוד כח בגוף כי כוונתם הי' להגביר כח הס"א ולקח מבחר שלישיו ושש מאות רכב בחור משרי אוה"ע והוא עליהם ורצה להגביר עשר כתרין דמסאבותא והגם שגם סיסרא עשה כן ולקח תשע מאות רכב ברזל אין עושין מזה נס כ"כ הגם שג"כ רצה להגביר כח הס"א ע"ד הנ"ל אבל כבר הי' חלושים

הס"א כיון שכבר נחתך הראש שלהם כאן וז"ש ומבחר שלישיו טבעו בים סוף תהומות יכסומו ולא עלו לשפת הים רק הו' מאות.

וברוח אפיך נערמו מים תרגום חכימו מיא הענין כי הים לא רצה להבקע לפני משה כי הים בחי' גבורה ולא רצה שיוושעו ישראל רק כל מימות שבעולם נבקעו ג"כ שרומזים לחסדים מים מתוקים והם רצו להבקע וז"ש לגוזר י"ס לגזרים גוזר גי' גבורה וחצה י"ת אותו ונעשה ב"פ מספר חק רומז לחוקים שאנו שומרים בלא טעם כן י"ת מושיע אותנו ג"כ בחוקה בלא טעם וחלקי הים אמרו שירה וב"פ שירה גי' אלף למ"ד מורה על חסדים חסד אל כי גם מי ים סוף שהם דינים נעשו חסדים ע"י שנמשך ממדת חכמה שהיא אות יו"ד לכל ה"ט ספירות התחתונות ממנה ונעשו חסדים כי מים גי' ט' יודי"ן וזהו חכימו מיא שעלו לחכמה ונעשו שם בחי' אין כי החכמה מאין.

נשפת ברוחך כמ"ש במ"א ע"פ ורוח הקדים שקודם הבריאה רוח אלקים מרחפת ועי"ז כסמו ים ע"ד חז"ל שחזר דוד וסמך ברוה"ק לאות נו"ן ואמרו סומך ה' לכל הנופלים כן כסמו אותיות סמך וים גי' נון נעשה לה סמיכה:

כחוט השני שפתותיך הדיבור ומדברך נאווה ע"ד ויפתוהו בפיהם כו'.

במדרש אני חבצלת השרון חבוי' היתה בצלו של ים ובסיני. הענין שאע"פ שישראל היו אז במדריגות עליונות הי' הכל בהחבא והסתר רק לעתיד יתגלה מלכותו עלינו וחבצלת גי' תק"ל גי' י"פ גן סדרים דאורייתא שכ"א כלול מיו"ד מאמרות שנברא בהם העולם ויתגלו לעתיד ב"ב.

במדרש לבבתני כו' לב אחד הי' לכם ונתתם לי לבבות כי כתיב זאת קומתך דמתה לתמר שאין לה אלא לב אחד כן ישראל רק להם לב אחד לאביהם שבשמים וז"ש ע"י שאין לכם אלא לב אחד כנ"ל נתתם לי שני לבבות אחד לימין בחי' חסד ואחד לשמאל גבורה שאהי' נוקם ג"כ בשונאיהם ע"ד כי גבר עלינו חסדו וכן משוך חסדיך ליודעיך אל קנא ונוקם:

(כמדומה שהוא ג"כ ללקוטים)

אל תראוני שאני שחרחורת שזפתני השמש כי כתב בספרים שהאדם ידמה נגד עיניו שרואה השם הוי' באש שחורה ע"ג אש לבנה וכן התורת ניתנה אש שחורה ע"ג אש לבנה להבין זה כי הנה כתב בס' שבנקודות יו"ד נכללים כל החכמות אף שהוא רק נקודה שחורה רק שבחוץ מראה עצמה כך נקודה שחורה נגד שרי האוה"ע אבל לבני היכלא ורחימו דילי' פותחת גנזאי מחכמות שאין שיעור וערך להם כמ"ש במ"א על סימן שנתנו לנו הזי"ו ל"ך על שירת האזינו כי אותיות הזיו אין בפיהם לבנינות באמצע כמו בשאר האותיות וכן האדם צריך להיות אצלו תמיד בבחי' שחרית ובחי' נקודה שחורה

ולהתפלל אליו י"ת כי שחור עה"כ גי' תפילה אף שבאמת יהי' לבו מלא מכל החכמות ועכ"ז יהי' לבו נכנע ונשבר תמיד ולרמז זה ניתנה התוה"ק אש שחורה ע"ג אש לבנה שהשחור הוא ע"ג וסביב ומקיף ללבן שבפנים לבן ובחוץ השחור לרמז הנ"ל ולכן האזינו השמים ותשמע הארץ אמרי פי ר"ת גי' כ"ב נגד אותיות התורה כנ"ל שפרשה זו סימנה הזי"ו ל"ך שבאמת אף שלכאורה נראה בה בפי' הפשוט פורענות נכללה בה כל הטובות רק שמכוסים נגד המקטריגים שלא יקטרגו וז"ש הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרותי שהטובות מכוסים וז"ש שידמה את השם הוי' נגד עיניו אש שחורה ע"ג אש לבינה על רמז הנ"ל והנה ביוהכ"פ שישראל מרבים בתפילה והם מתוודים עוונותיהם אנו אומרים לשרי אומות אף שאנו מרבין בתפילה ומתוודין כאילו אנו מלאין עוונות זהו לנגדו י"ת שהקב"ה במלאכיו ישים תהלה כו' אבל לנגד שרי האומות אנו אומרים אל תראוני שאני שחרחורת שתסברו שבאמת אנכי שחור' כי כמו שהמביט בהשמש עיניו כהות ובאמת אין לומר לו חסרון בעיניו שבאמת הוא שלם בעיניו רק שמגודל אור בהירות השמש שמכה עליו עיניו כהות אבל באמת עיניו יפות כן אנו לנגדו י"ת מחמת שא"א לזכות בעיניו שהוא אל גדול עליון ונורא מי יצדק לפניו בדין אנו מתוודין מאוד לפניו אבל לאוה"ע ושריהם אומרים אל תראוני שאני שחרחורת כי לנגד האוה"ע אין בהם גם אחד שיהי' טוב כפחות שבפחותים שבנו וז"ש שחורה אני לנגדו י"ת כנקודה שחורה אבל באמת ונאווה. הנך יפה רעיתי כו' וז"ש אל תראוני שאני באמת שחרחורת רק שזפתני השמש שמכה עלי בהירות השמש הוא משל לבהירות אורו י"ת ולזה מחזיק אני עצמי כנקודה שחורה מחמת גודל האור שלו י"ת כמשל המביט בשמש הנ"ל שעיניו כהות ולא מחמת חסרון כן אני באמת ונאווה כנ"ל.

פ"א כתיב ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' אלקיך ופעם א' כתיב שבעת ימים תאכל מצות הענין ע"ד שכתב בשם רבינו ש"ט שלא מצינו בכל התורה אצל משרע"ה שאכל רק השלילה מצינו לחם לא אכל ומצינו וישבו אהרן וזקני ישראל לאכול לחם עם חותן משה כו' רק שמשה אכל אכילה רוחניות כזו שא"א לכתוב בהתוה"ק שהיא בעוה"ז שאכל כי לא אכל אכילה גשמיות שבעוה"ז רק רוחני מאוד ומאוד והנה ענין אלף השביעי יהי' עד"ז בענין שאע"פ שנחשב לשבעת ימי הבנין שבעת אלפים שנה יהי' רוחני מאוד ולכן פ"א כתיב שבעת ימים תאכל מצות ופ"א מרמזת התורה שרק ששת ימים שרומזים לו' אלפים שנה תאכלו ויום השביעי מרמז לאלף השביעי עצרת לה' אלקיך שתהיו עצורים ומכונסים עם אלקים כמו שדרשו ז"ל על חג שמיני עצרת עצרו עמי עוד יום אחד.

נכון כסאך מאז ישראל נכונים לכסא לו י"ת משעה שאמרו אז ישיר.
ה' ילחם לכם ע"ד שרצה בלעם לומר ברגע שהקב"ה כועס בה כלם וי"ת הפכו לתיבת מלך כמ"ש בתוס' בפרק קמא דע"ז כן כאן הי' מקטריגים גדולים והפך י"ת תי' כלם לתיבת מלך וז"ש ג"כ התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום שיעשה מכלם לכם.
ויבאו בנ"י בתוך הים ביבשה שיבש גי' י"ב צירופי הוי' שנמשך שם י"ג מדה"ר והי"ג כולל הי"ב וישב הים לפנות בוקר לאיתנו ותקפו:
במדרש בעוה"ז אמרתם פ"א זה אלי ואנוהו ולעתיד תאמרו ב"פ הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו כו' הפי' כי זה גי' י"ב מורה לי"ב צירופי הוי' וב"פ זה מורה ג"כ על צרופי אדני שיתעלו לבחי' הוי' ויתקיים "אל "ישוב "דך "נכלם ר"ת אדני והצדיקים עושים מנכלם נמלך שממליכין אותו ית' כי כן הצדיקים יכולים לעשות צירופים כרצונם וזה פי' ותגזר אומר ויקם לך ולכאורה תיבת אומר מיותר רק הפי' ע"ד הנ"ל שע"י אמירתו פועל צרופים אחרים:
בליל פסח הזיווג יותר מכל השנה שהוא בצנעה מחמת החיצונים והס"א כידוע אבל ליל פסח ליל המשומר ובא מן המזיקים וס"א ע"ד והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אוותה ויעש ומתיחד עם כנ"י ולכן כתב האר"י ז"ל "אלה "מועדי "ה' ר"ת אמי "אותם "במועדם ר"ת אב מורה כנ"ל:
במעי אמו התינוק ראשו בין ברכיו משפלו' ועכ"ז בהלו נרו עלי ראשי עד"ז הי' במצרים.
בפסח מקריבין שעורים מאכל בהמה לרמוז שמתחלה ילמוד אדם שלא לשמה ואח"כ יבוא לשמה.
המצות שאנו אוכלין בפסח הם סגולה לנו שנתחזק באמונה ובסוכות בחי' מקיפין ע"ד שנותנין תחבושת וסמים לרפאות מבחוץ ובפסח אוכל מצות דוגמת רפואה בפנים.
יום ראשון של פסח נקרא שבת כמו קודם הבריאה שהי' ביום א' אח"כ וממחרת השבת השביעית כמו אחר הבריאה והוא בחי' ב' שבתות שארז"ל ונ"ל כמו ביום ו' של הבריאה נכנס אדה"ר במי גיחון כן ישראל נכנסו ביום הששי אחר שבת שהוא יום ראשון דפסח לים:
לעתיד שתהי' הגאולה העתידה ב"ב עיקר ויצמ"צ טפל אז נכיר גודל הניסים של יצמ"צ שיצמ"צ הי' שיהי' יכול להיות אח"כ גאולה העתידה ב"ב.
ערב רב גי' דעת ומשה הי' מקור הדעת לכן קיבלם וביצמ"צ כתיב למען דעת ולמען תדע שהי' מאיר בחי' חכמה ביצמ"צ.

וארא אל כו' פי' רש"י וארא אל האבות הם המקורות עליונות שנקראו אבות שבאמת המשיכו מג' הויות אך ושמי ה' לא נודעתי להם בפרסום רק נתגלה ביצמ"צ: רבוע אהי' גי' דם ודם נעכר ונעשה חלב ולכן אומרים בדמיך חיי אצל התינוק שיהי' לאמו חלב להניק ודם נעכר ונעשה חלב גי' מ"ם סתומה דלמרבה המשרה שהיא בחי' העדר הקודם להוי' כי המ"ם סתום מכל צד כמו טל שיורד אף שאין רואין שיורד ניכר תועלתו כן בפסח מתגלין י"ג מדה"ר ג"פ י"ג שהמשיכו ג' אבות גי' טל ואף שאין טעם להטבתו ית"ש מטיב אע"פ שאינו כדאי כו'.

ראש חדש אייר

ביום השני הקריב נשיא ישששכר כו' במקובלים יש דיעות אם שורש של יששכר מבחי' חכמה ורמז לזה שהוא אותיות יש שכר ויש הוא מורה על מדת חכמה כי החכמה מאין תמצא נמצא שהחכמה הוא ראשי' של התגלות מאין והוא בחי' יש נגד האין ויש דיעות ששורש יששכר מבינה דכתי' ומבני יששכר יודעי בינה לעתים ובאמת י"ל שאלו ואלו דברי אלהים חיים והכתוב אומר יששכר כו' רובץ בין המשפתים שני משפתים רומז לחו"ב ולכן הקריב נשיא יששכר ביום שני שהוא נגד חודש אייר ולכן כותבין אייר בשני יודי"ן לרמז על חו"ב שהחכמה הוא י' נקודה וכבר כתבנו שחו"ב הם תרין רעין דלא מתפרשין ולכן חו"ב הם שני יודי"ן ולכן מלחמות עמלק הי' באייר כי בינה דינין מתערין מינה ובאמת שם רחמים גדולים לישראל רק שם גבורות ממותקות ע"ד שכתב בזוה"ק שערא דדיקנא קשישין אינון לאכפייא דינא לבטל כל הדינים מעל ישראל ולהטילם על אוה"ע ומשם הכניעו את עמלק ובס"י המליך אות ו' בהרהור כו' וצר שור בעולם ואייר בשנה כו' מרמז ג"כ כנ"ל שהרהור הוא בחי' חו"ב והרהור נמשך דרך השדרה שהוא דוגמת אות ו' שהוא דוגמת צינור שנמשך השפעה על ידו וכן נמשך ההרהור מחו"ב ע"י אות ו' ומשם נמשך לאות ה' שהמליך בשיחה כנ"ל בענין חודש ניסן כי השיחה נמשך דרך שית עזקאין שבקנה שמוציא הקול ובא להדיבור מההרהור.

ל"ג בעומר

הנה כתיב בא"ע ע"פ וביום השמיני ימול כו' שביום השמיני מזיע המילה ובא לו רפואה והנה אח"כ כתיב שלשים ושלשת ימים תשב על דמי טהרה ופי' הנ"ל כי יצירת הזכר נגמר בל"ג יום ושל הנקבה בס"ו ונ"ל ע"ז כי כתוב בשם הבעש"ט ע"פ הוא ינהגנו עלמות שהנה כשהאב רוצה להרגיל את התינוק לילך מתחילה מחזיקו בידו ומוליכו אצלו עד שבא התינוק לאביו ומקבל תענוג ושעשועים מזה ואח"כ מרחיק עצמו קצת מהתינוק ומחמת שהתינוק יודע כבר תענוג התקרבותו לאביו הולך בעצמו לאביו ובכל עת עד"ז

מרגילו יותר וזה הענין הי' במצרים בחג הפסח שפסח הקב"ה על כל המעלות ומדריגות ופתח לנו שער להשפיע עלינו אור עליון מאד ולכן אמר ועבדתי באמ"צ כו' אני ולא מלאך כו' כי הי' נגד המלאכים למעלה ממדריגותם ואח"כ נפלו ישראל מזה המדריגה כי זה הי' בלא התעוררתינו וצריך לילך מעט מעט מדרג' לדרגא (ולהתחזק בכל יום מדרגא לדרגא) וממדה זו למדה אחרת בעבודתו ית' ולהתחזק בכל יום יותר לעבודתו ית' ולבא לאור עליון שנתגלה עלינו בפסח ובכל יום מימי הספירה צריך לקבל קדושה יתירה ולהתרחק מטומאה וזהו כמ"ש כדי לטהרינו מקליפותינו ומטומאתינו כו' ואטהר ואתקדש בקדושה כו' ולהבין מ"ש בזוה"ק שאחר ה' שבועות בימי הספיר' כבר תרעין סתומין הלא אדרבא בכל עת הולכין יותר ממדריגה והי' ראוי שאדרבא אח"כ יהי' יותר תרעין פתוחין ונשאל זה מהמגיד ז"ל מקאזניץ ותירץ לפי דרכו בקודש ולהנ"ל י"ל שענין הפסח הי' בחי' אתערותא דלעילא ורצה ית' שיהי' בבחי' אשה כי תזריע וילדה זכר ויצירת הזכר בל"ג יום כנ"ל בשם הא"ע וזהו ענין ל"ג בעומר שנגמר לידת הזכר וזהו ענין ההמתקה בל"ג יום אלו כנ"ל בשם הא"ע כמ"ש לקטו האבנים ועשו גל פי' לקטו האותיות כמ"ש בס"י שתי אבנים בונות ב' בתים הרי שהאותיות נקראו אבנים כשראה יעקב שנתגברו הדינים כמ"ש לולא כו' כי עתה ריקם שלחתנו כו' ראה אלקים כו' צוה ללקוט האותיות מאלקים ולהמתיק באותיות המתחלפין משם זה באותיות הקודמין הם לה"י המתחלפין באותיות כד"ט ר"ת "כי "טובים "דודיך מורה חסדים וכל הקודם באותיות יותר חסדים מהמאוחר וכד"ט גי' גל ע"ד הנ"ל שיצירת הבן בג"ל יום והוא ענין המתקה הנ"ל גי' גל ואז ילד יולד לנו בן ניתן לנו ע"י המתקה וההמתקה ע"י בחי' יעקב גי' ב"פ אלקים עה"א כמ"ש בכוונת ע"פ והאכלתיך נחלת יעקב אביך גם יעקב גי' אלקים כדט"ם עה"א י"ב כוללים בצירוף יו"ד מדות שההמתקה בהם לרמוז על המתקה הנ"ל ששם אכדט"ם ממתיק ?לשון אלקים בכל היו"ד מדות וכן בל"ג בעומר הכוונה לתיבת נה"ל שבאנא בכח כו' ונה"? עה"כ גי' אלקים ועוד הכוונה לאות ו' דולאומים כי יעקב בחי' אות ו' כמ"ש בס' ובכ"מ ואלקי יעקוב בו' וכן המשכון שנטל יעקב מאליהו הוא ו' והנה ג' ברכו' ראשונות שבתפל' י"ח הם נגד ג' אבו' וברכת קדושה נגד יעקב כי מאברהם יצא ישמעאל ומיצחק יצא עשו רק מיעקב נמשכה כל הקדושה ולכן דבר אל כל "עדת "בני ישראל "קדושים ר"ת יעקב וזהו ענין מ"ש בזוה"ק שתרעין סתומין אח"כ כי נגמר כבר ההילוך ולידת הזכר בל"ג יום ע"ד הנ"ל רק גם ל"ד ול"ה שהם בחי' יסוד ומלכותו בחי' הכללות מה' ימים הקדומים ועדיין תרעין פתוחין ואח"כ נגמר ההמתקה וההילוך כנ"ל וזהו ע"ד חז"ל אם עברו רוב שנותיו ולא חטא שוב אינו חוטא שכבר נגמר הילוכו

כי כבר יש לו קדושה גדולה ונח לו לבא אח"כ לקדושה יותר עליונ' ועד"ז בחלקי הגוף שנחלק לג' שלישים חלק א' הראש חלק ב' הידים והגוף חלק ג' השוקיים ורגליים וחלק המובחר הוא העליון והוא הרוחני יותר ולכן המזוזה צריכה להיות בשליש העליון גם יש צירוף מחילוף אלקים באותיות הקודמין א"ם ג"ל כידוע וכמ"ש בדרוש חנוכה ורומז שהאם מגלה עצמה בחסדים שלה.

שבועות

אנכי ה' אלקיך אחז"ל "אנא "נפשאי "כתבית "יהבית ולמפרע ר"ת "יהיבה "כתיבה "נעימים "אמרים לתבין זה כי הנה בכל אות מהתורה נכלל כל התורה שכל אות מתחלף בצרופים ברל"א שערים. ויש לכל אות כמה מלואים עד שנכלל בכל אות מהתורה כל התורה ובכל אות שלומד יכולין ליחד קוב"ה ושכנתי' בחי' כנס"י ות"ש השתלשל התוה"ק מעולמות העליונים לעוה"ז הגשמי להלבישה בלבוש גשמיי שמדברת מעניני משפטי הגשמיים וכשאדם לומד התורה והוא שומר מן החטא אף שלומד פשטיות התורה מוריד ומשלשל כל העולמות עליונים והשפעתם שכולם קשורים בתורתינו הקדושה וזהו עיקר תענוגו ית"ש מעם קרובו ובזה נצח משה את המלאכים שאמר להם כלום יש בניכם יצה"ר כו' ולא יהי' לו ית"ש תענוג גדול כיון שאין בכם נצוח היצה"ר ולא תצטרך התוה"ק ללבוש גשמיי ועיקר תענוגו של ית' שעובדין אותו בעוה"ז הגשמי ונוצחים היצה"ר ולכן אף שהי' ישראל אז במעמד הנבחר במדריגה עליונה ושמעו מפיו ית"ש הדברים ופנים בפנים דבר ה' עמכם כתיב עכ"ז אמר ית"ש אנא נפשאי כתבית יהבית אף שענין כתיבה הוא מרחוק שמי שאינו קרוב אליו לשמוע מפיו והדברים לא יגיעו לאזניו כותב אצלו אגרת ועי"ז יוודע אליו דבריו וכיון שהם שמעו מפיו הדברים אין זה ענין כתיבה רק מורה כנ"ל שהשתלשל התורה לעוה"ז מרחוק בחי' כתיבה שאף מי שאינו דבוק עדיין בפנימיות התורה עכ"ז בהתורה שלומד בעוה"ז מנענע כל העולמות עליונים כדרך המנענע בחבל שאף שהחבל ארוך מאוד כשמנענע למטה מתנענע גם למעלה וע"י לימוד תוה"ק וקיום מצותיו אף שהוא בענין כתיבה מרחוק עכ"ז יעלה מעלה מעלה ממדריגה למדריגה עד שיבוא מבחי' תורה שבכתב בחי' כתיבה מרחוק יבוא לבחי' דיבור מקרוב כמו שהי' אז פנים בפנים דיבר ה' וז"ש למפרע יהיבה כתיבה נעימה שע"י התדבקותו בבחי' כתיבה הנ"ל יבא לבחי' נעימים אמרי' פנים בפנים והענין כי יש בתורה שכולה שמותיו ית"ש ומרמזת לבחי' עליונים יש בה ענין פנימיות וחיצוניות ויש עוד ענין פנימיות לפנימיות שהפנימיות הראשון נחשב לחיצוניות בערכו וכן כמה דרגין ומדריגות בזה וז"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם בחי' פנימיות ולהבין עוד

כי כתיב ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם כו' לכלותם שהוא מלשון כלתה נפשי שית"ש אינו מואס אף שאין לנו רק התשוקה לעבודתו וזהו בחי' מלאך שמלאך ר"ת "כי "מחכים "אנחנו "לך וז"ש ית"ש הנה אנכי שולח מלאך לפניך שבזה שתהי' מקוים ומחכים ומצפים לי אושיע אתכם ומשה אמר אם אין פניך הולכים כו' הוא פנימיות העבדות בעצמה עשיית וקיום התורה לא המחשבה והקווי' לבד והתשוקה שזהו עדיין אין עבודה בעצמה ופנימיותה רק אני רוצה לעבדו ית"ש בפנימיו' כנ"ל שהי' אז הדיבור בהר סיני פנים בפנים כנ"ל:

מי יתן והי' לבבם זה להם ליראה אותי ולשמור מצותי אמרו ז"ל אם אין חכמה אין יראה ואם אין יראה אין חכמה ואמרו ז"ל כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת כו' כי יש ב' ענינים יש שע"י חכמתו שמבין גדולתו ית"ש מבין שצריך לירא מאתו ית"ש והחכמה מביא אותו לידי יראה וזהו בחי' ים החכמה ים התלמוד שמי שעוסק בחכמה שהוא אות יוד צריך לעשות לעצמו גדרים וסייגים לשמירת התורה וע"י הגדרים שעושה שימעט באכילה ושתי' ושינה יתירה ושחוק ותענוג ושיחה יתירה אז תחול עליו היראה וכן הוא הדרך ליראתו ית"ש לא לילך בגדולות שמקודם שעושה לעצמו גדרים כנ"ל יבקש היראה ואומר כשאבוא ליראה השלימה אח"כ אעשה לעצמי גדרים ושמירה כי אז א"א לו לבוא ליראה בלי הגדר הנ"ל מקודם והאות מ"ם מרמז על הגדרים הנ"ל ביראה שהוא סתומה מכל צדדים כמי שעושה לעצמו גדר סביב שלא יצא מגדרו וגם ע"ד שכתבנו במ"א שהמ"ם מרמזת על סתימת פה כי כשמדבר אות מ"ם סוגר פיו במ"ם השני' ולכן פ' בגי' ב' ממי"ן רומז לפה שפותח פיו במ"ם פתוחה וסותם בסתימה וזהו אותיות יו"ד מ"ם כנ"ל ים החכמה והתלמוד שתיכף שרואה שיש לו חכמה יו"ד צריך לעשות לעצמו גדרים כנ"ל ביראה שאל"כ הי' חכמתו לרע לו ח"ו ויוסיף דעת יוסיף מכאוב והנה אף שעושה כנ"ל עכ"ז עדיין אין זו בחי' המעולה והנבחרה כיון שלא הי' יראתו קודמת רק הנבחרה הוא בחי' ב' שע"י היראה הקודמת יזכה אח"כ לחכמה ע"י שעושה לעצמו גדרים כנ"ל והם ממ"ח דברים שהתורה נקנית בהם ומהם בא לחכמה ואז חכמתו מתקיימת כיון שיראתו קודמת לחכמתו והנה ישראל שיצאו ממצרים עדיין לא הי' ביראת ה' טהורה העומדת לעד כמ"ש ואת ערום וערי' ובחסדו נתן להם התורה וחכמה והי' בבחי' יו"ד קודם המ"ם ואמר ומי יתן עולם התשובה הנקרא מי כידוע ומשם יושפע עליהם יראה גדולה שיהי' בבחי' מי מ"ם קודם ליו"ד כנ"ל שהוא הבחי' הנבררה וז"ש והי' לבבם זה להם ליראה אותי ולשמור מצותי כל הימים שחכמתם יהי' מתקיימת כנ"ל:

דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות לכאורה תמוה על דור דעה שהי' במעמד הנבחר ושמעו הדברות מאלקים ית"ש פיהם יאמר דבר זה דבר אתה וכו' שנראה שהי' חשוב אצלם יותר חיות גופם הכלה מתכלית נפשם שהוא הדביקות בו ית"ש ואם נפשם תצא בדברו וודאי טוב להם ולנפשותיהם ותהיינה בצרור חיי העולם ומה זה המורא פן נמות רק יש להבין הענין עפ"י מ"ש במעשה דר"א בן דורדייא בכה רבי יש קונה עולמו כו' ויש בכמה שנים להבין ענין זאת הבכי' שהוא ע"ד שאמרו ז"ל יפה שעה אחת קורת רוח בעוה"ב מכל חיי עוה"ז מ"מ שעה אחת בתשובה ומעש"ט בעוה"ז טוב יותר כי בזה עושה נ"ר לבוראינו יתעלה והעובד לו ית"ש באמת ובאהבה אין השכר נחשב בעיניו נגד זה התענוג שיש לו בעת עשיית המצוה שזוכה לעשות נ"ר לאלקי' וכמ"ש במצותיו חפץ מאוד ולא בשכר מצותיו וזהו שבכה רבי על ר"א בן דורדייא שלא הי' לו זכי' זאת להיות קונה עולמו בכמה שנים ואז הי' נגדל ונוסף תענוגו ית"ש בכל עת עבודתו גם ר"א בן דורדייא הי' שבע ומתענג תמיד בעבודתו ית"ש וז"ש בדעת ובהשכל דור דעה למשה דבר אתה עמנו ואז ושמענו ועשינו ויהי' נ"ר לבוראינו בכל עת עבודתינו לו ית"ש בעוה"ז ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות ויבוטל ח"ו הנ"ר של יוצרנו ית"ש ואף שיהי' לנו שכר גדול בדביקות הנפלא הזה חביב עלינו יותר לעשו' נ"ר ליוצרינו ית' שמתענג בעם קרובו שכובשים בכל עת היצה"ר ועוסקים במצותיו ית"ש ובזה יובן תשובת משה להם אל תראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים ובעבור כו' שיש להבין מה זה הנסיון בהוצאת נפשם בדברו ית"ש שע"ז הי' תשובתו אל תיראו על מה שאמרו פן נמות ואמר להם שמה שנפשם יצאה עתה בדברו ית' הי' רק לנסיון רק ע"ד הנ"ל שהנסיון הי' שכשיצאה נפשם ונדבקה בנועם עליון עלתה נשמתם למעלה למעלה וראתה ששכרם לאין קץ ולאין שיעור וערך והי' הנסיון אם חפצים רק במצותיו או שחפצים בשכר מצותיו שאם עובדים ע"מ לקבל פרס בהחזיר להם נשמתם יהי' חפצים לשמוע עוד קול ה' ולמות כדי שיתענגו בשכרם הטוב והם עמדו בנסיון כנ"ל ולא בקשו למות ולהנות משכרם רק לעשו' המצו' בעוה"ז ויהי' לו ית' לנ"ר וז"ש ואת תדבר אלינו ושמענו ועשינו משא"כ אם ידבר אלקי' אלינו ונמות ולא יהיה רק שמיעה לבד בלא עשיה וקיום ויחסר תענוגו ית' ולזה אמרו לא נמות כי נחי' כנ"ל.

א"י דבר אתה מדת חסד כמ"ש אתה כהן לעולם שאתה הוא בחי' כהן מדת חסד ואל ידבר עמנו אלקים מדת דין פן נמות וז"ש כי לבעבור כו' בא האלקים מדת דין ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו מפחד דינו ית' אבל באמת אך טוב לישראל אלקים וייטיב לכם ולבניכם עד עולם.

כתפוח בעצי היער כו' אמרו ז"ל עלה במחשבה לפניו ית' להבראות במדה"ד ראה שאין העולם מתקיים שיתף מדה"ר להבין מה רמז רמזה לנו התוה"ק בזה ומה תועלת לנו בידיעה זאת איך היה מחשבה הקדומה לברוא במדה"ד כו' רק הענין כי צריך להדבק במדותיו ית' וללמוד מדרכו בבריאות עולם וחכמתו ית' בבריאה וילמוד מזה דרכו עבודתו ית' שהוא קיום האדם ושמירתו שהוא עולם קטן והנה קודם הבריא' כשעלה במחשבה הי' נקרא שמו ית' אהי' שאמר ית' אברא נבראים ואהי' להם לאלקי וזה השם אף שהוא רחמים גמורים ובזה השם נגאלו ממצרים כמ"ש אהי' כו' אשר שלחני אליכם רק כ"ז מרומז בו ג"כ דין כי קודם הבריאה שנק' ית' על שם המחשבה אהי' כנ"ל נשתלשל כביכול המחשבה הזאת שאמר אהי' כנ"ל נשתלשל מאות א' לה' ומה' ליו"ד ומיו"ד לה' אחרונה ואז נקרא שמו ית' אהי' וזה הוא בבחי' אחוריים דאהי' שגי' דם וראה ית' שאין העולם מתקיים במדה"ד ולא יהי' לעולם הוי' שיתוף מדה"ר בחי' שם הוי' שעל ידו קיום והויות עולם וכתיב בראשית ברא אלקים שע"ז דרשו כנ"ל שעלה במחשבה מדה"ד כנ"ל והשם אלקים ג"כ ע"ד השתלשלות ואחוריים דאלקים גי' רי"ש ואהי' והוי' גי' מ"ז ובשלשתן קיים העולם והם ג' רמז שמרמזים להאדם דרך לעבודתו י"ת שידבק א"ע במדתו י"ת שמקודם יאמר אעבוד את אלקי באמת ואהי' טוב ואנצח כחות רתיחות הדם והיצה"ר ועכירות החומר העכור וזה אעשה ע"י שאעשה בגוף והחומר ויצה"ר דינים ושפטים גדולים ויסגף א"ע בסגופים גדולים ויפקיר כוחות גופו וזה בחי' שם אהי' שעלה במחשבה במדה"ד כו' בחי' שם אלקים ואח"כ כשיסגף א"ע האדם כנ"ל ויראה שאין עולם הקטן מתקיים אם יסגף א"ע כ"כ וא"כ לא יהי' יוכל לעובדו י"ת כנ"ל בפי' הפסוק ואל ידבר עמנו כו' ויבוטל תענוג שלו י"ת מהאדם בעבודתו ואז יתן קיום להגוף ויחזק אותו שיהי' לו קיום והוי' וזהו בחי' שם הוי' שיהי' הוי' לעולם קטן וזה יהי' רק כדי קיום גופו ולא יותר והנה ג' שמות אלו אחוריים דאלקי"ם שגי' רי"ש ואהי' והוי' שגי' רמז כנ"ל זהו בבחי' אור ישר והאדם צריך לדבק בעבודתו ע"ד הנ"ל בבחי' אור חוזר ג"כ בבחי' ג' שמות הנ"ל וב"פ רמז גי' תפוח ואם נתבונן נמצא בתפוח כל הענין הזה כי יש בתפוח גוון לבן וגוון אודם מורה על רחמים ודין שמחשב' במדה"ד וקיום במדה"ר וכן בתפוח יו"ד נקודות קטנים ואח"כ בפנים יו"ד חרצנים בה' חדרים בכל חדר ב' חרצנים כי אלו היו"ד הם בחי' ב' ההי"ן בחי' אור ישר ואור חוזר שית' ברא העולם בה' כמ"ש ז"ל בה' בראם והאדם צריך לעובדו ית' בה' חושים וגם ע"ד שאמרו ז"ל יבא מי שיש בו ה' דברים וישבח למי שיש בו ה' דברים הללו וגם צריך לעבוד ית' בה' מוצאות הפה וגם אלו היוד נקודות והחרצנים הי' שבפנים שיש בתפוח ה' חדרים בכ"א ב' חרצנים

בחי' ב' ההי"ן מורה על השתלשלות העולמות שמקודם בעולמות עליונים היו"ד ספירות הם בחי' נקודות ואח"כ נשתלשל בכל עולם שנקראו יו"ד מדות הנהגות כביכול להנהיג בהם עולמו נמצא בתפוח מרומז סדר בריאות והשתלשלות העולמות וסדר עבודת האדם לו ית' במדת לובן ואודם כנ"ל דין ורחמים וז"ש כתפוח בעצי היער יער גי' פ"ר דינים שפ"ר גי' אותיו' מנצפ"ך שמורים דין בצילו חמדתי וישבתי ר"ת שם קדוש מע"ב שמות והוא ר"ת חיל בלע ויקיענו שבכח זה השם מבררין נ"ק והענין כי אמרו ז"ל כשבאה אות ח' שיברא בה ית' העולם אמר לה אתה תצרף עצמך לאות ט' תעשה חטא ובאת הט' שיברא בה עלמא דבי אתקריאת טוב ה' לכל ואמר לה ית' טובך גנוז בגווך כנ"ל ולהבין למה לא אמר ג"כ לט' שרומז בה חטא רק הענין כי ח' מרומז לחוטא שפתוח למטה לעוה"ז לתאוות רעות אבל יש בהחטא גנוז בו דבר טוב שאין דוגמתו הוא התשובה שגדולים בע"ת יותר מצדיקים כמשז"ל במקום שבע"ת עומדין כו' וזהו רומז בה אות ט' מחטא רומז לתשובה הגנוז בחטא וז"ש ית' להח' שהחטא בה אבל הט' אדרבא בא בטענת טוב הגנוז בחטא וז"ש הט' דבי אתקריאת טוב ד' לכל אף להחוטאים ששבים בתשובה והשיב ית' זה אמת אבל עכ"ז כיון שטובך גניז בגווך וקודם שעשה תשובה החטא רמיז ג"כ בך אף שאין האות בעצמו מרמז על החוטא כמו הח' שפתוח למטה כנ"ל והנה עבודת האדם בעוה"ז שלא יהי' פתוח לתאוו' העוה"ז כאות ח' הנ"ל רק יהפוך א"ע מעוה"ז ונעשה מאות ח' אות ב' שבה ברא ית' העולם רק עכ"ז כיון שהב' פתוח לצד צפון עדיין צריך לשמור כי אולי מצפון תפתח ח"ו רעות היצה"ר ח"ו ולכן יעשה שומר לצד צפון האות ו' התוה"ק המרומזת באות ו' שהלוחות שנכלל בהם התורה היה אורכן ששה טפחים וגם ידוע שהו' מרמזת על התוה"ק וזה מורה השם חב"ו שכשעושה כנ"ל מברר הנ"ק מהקליפות "וחיל בל"ע ויקיאנו וזהו ר"ת "בצלו "חמדתי "וישבתי שכשמברר הדברים המבדילין יושב בצילו של הקב"ה ית':

אמר המעתיק אף שלפי הנראה הוא כפל הדברים בכאן ע"פ בצילו חמדתי כו' כי כבר מבואר הדברים הללו בפרושים דפסח ע"פ משכו וקחו לכם צאן כו' רק מחמת שיראתי לשלוח יד בכתבי קודש של אא"ז ע"כ העתקתי אותם כפי מה שמצאתי מסודרים.

אמרו ז"ל משה עלה בענן וירד בענן הנה כשיצאו ישראל ממצרים הי' בבחי' קטנות מאוד כמ"ש וארך מתבוססת בדמיך כו' ואת ערום וערי' והקריבו שעורים וכ' בס' שעורה שיעור ה' פי' שענין הספירה הוא לשער בעצמו כל המדות וליתן שיעור וגבול וקצבה לכל המדות שלו ולתקנם ולידע דלית לי' מגרמי' כלום כמו אות ה' שהיא בהוצאתה בפה רק הבל לבד וכמ"ש לקמן ולכן הקריבו שעורים מאכל בהמה שבהמה אותיות

בה מה שגי' אדם כי לא יקרא אדם רק כאשר ידוע לו באמת דלית לי' מגרמי' כלום והוא רק כמו הבהמה כמ"ש ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך ואין שום דבר ממה שיש לו רק מאתו י"ת והענו' הנ"ל מביאו לתיקון מדותיו שע"י שמבין שפלותו הגדול דומהו לו שכולם הם טובים ממנו ולכן גומל חסד עם הכל וגם ע"י שמבין מאוד שפלותו מתגבר על יצרו לבלתי להמרות נגד כבודו י"ת לכעוס על המכעיסים אותו י"ת ועד"ז בכל המדות וע"י כל מדה ומדה ממשיך חסדים מחסד אל הראשון מי"ג מדה"ר שע"י שהוא מחזיק א"ע כבהמה בשפלות גדול מאוד ממשיך מוחנותי את אשר אחון ואע"פ שאינו כדאי והגון וממשיך משם לכל המדות ולכל הבחי' עד בחי' שם הוי' במילוי ההי"ן שגי' ב"ן כמספר בהמה ורומז שם זה לבחי' כנס"י וכשממשיך כן ע"י כל מדה מז' מדות משם אל לשם ב"ן ז"פ אל וכן גי' שעורה ולזה הקריבו בתחילת הספירה שעורים (מאכל בהמה) לרמוז להם מה שצריכים לתקן המדות בימים האלו ולהמשיך כנ"ל המרומז בחי' שעורה ואח"כ בשבועות הקריבו מחטים שע"י שמתקן מדותיו ע"י ענוה כנ"ל שהוא בעיני עצמו אין ואפס עי"ז הוא דבוק בבחי' אין שקודם הבריאה שמשם נשתל ל' הבריאה והחותם של הבריאה היה בשם אהו"ה הרמוז בר"ת "את "השמים "ואת "הארץ גושפנקא דחתים ביה שמיא וארעא ושם זה גי' טוב וצריך להמשיך מזה הטוב לכל הנבראים משם זה ואדם זה שהוא בעיני עצמו כאין ומתקן מדותיו והולך בדרך טוב עי"ז שהולך בטוב דבוק בבחי' שם זה שגי' טוב מחמת שבעיני עצמו הוא בבחינה ומדריג' פחותה מאד כבהמה שהוא בחי' פחותה בנבראים לפי ראות עינינו עי"ז ממשיך מבחי' עליונה שהוא טוב שדבוק בה עד בחי' תחתונות סוף המדריגות שמחזיק א"ע בשפלותו ועי"ז שממשיך הטוב ע"ע שדבוק בהטוב נמשך גם להם וממשיך חיות לכל הנבראים שחיותם ע"י כ"ב אותיות התורה וזהו עיקר תענוג ורצונו ית' שנמשך כן וכל המלאכים והחיות וכל האמצעים בין בחי' עליונות לבחי' תחתונות ופחיתות כולם מתענגים שנמשך להם הברכה על ידם ולכן בשבועות הקריבו ישראל מחטה שחטה גי' כ"ב לרמוז שהמשיכו חיות ושפע לכל הנבראי' משורש חיותם הכ"ב אותיות התורה ע"י שהחזיקו א"ע בשפלות ותקנו מדותיהם כנ"ל והנה משה שהי' עניו מאד מכל האדם המשיך המשכה זו מבחי' שם זה שהוא גי' טוב ביתר שאת מכל ישראל וז"ש משה עלה בענן ענן גי' יו"ד פעמים טוב שתיקן כל מדותיו והמשיך בכל מדה ומדה הי"פ טוב שגי' ענן ע"י שהתנהג בכל מדותיו בדרך טוב והי' דבוק בבחי' טוב כנ"ל עלה לטוב הנ"ל ביו"ד מדותיו וירד בענן שמחמת שבעיני עצמו הי' בבחי' ירידה פחותה מכל בחי' הפחותה

שבפחיתות עי"ז המשיך לכולם הי"פ טוב כנ"ל וז"ש וירד בענן שגי' י"פ טוב כשירד בעיני עצמו המשיך לכולם חיות כנ"ל עד בחי' בהמה כנ"ל:

וספרתם לכם ממחרת השבת כו' הנה אנו מברכין על ספיר' העומר וצריך להבין לשון זה גם היכן נרמז בתור' כי כתיב וספרתם לכם כו' מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות כו' תספרו חמשים יום משמע שמצוה לממני יומא ומצוה לממני שבוע והתחלת זמן המוספר הוא מיום הביאכם את העומר אבל היכן כתיב לספור ולומר בפיו היום כו' לעומר ולהזכיר תי' עומר בכל יום רק הענין של הספירה הוא לתקן מדותיו בכל הבחי' שבכללות המדות שנכללים זה מזה חסד שבגבורה כו' וגבורה שבחסד וכדומה בכל המדות כי אדם באמת כוללים בו כל המדות רק שצריך לזככם ולטהרם שיהי' בהירים וספירים וצריך להשלים א"ע בכל חלק מחלקי התוה"ק שהוא קומה שלימה ורמ"ח אבריו כנגד מ"ע ושס"ה נגד הל"ת וצריך לתקנם ולזככם ולקיים המצות שכל אבר הוא רומז עליהם וללמוד התורה בכל פרטי חלקים שכל אבר הוא רומז לאיזה פרט ופרט התוה"ק וכשישלים נפשו כראוי עי"ז תחזור נפשו למקור מחצבתה הבחי' עליונה מאוד וז"ש במספר שמות כל זכר לגולגלותם שע"י המספר שספרם משה הכניס בהם הבהירות הזה שהם ספרו מדותיהם כ"א בפרטות כי ישראל ר"ת "יש"שישים "ריבוא "אותיות "לתורה והם כלולים מכל המדות והבחי' וז"ש לגולגלותם כי צריך ליל‍ך ממדה למדה וממדריגה למדריגה ולהתגלגל בכולם גלגול אחר גלגול עד שיבוא למקור שורש מחצב נשמתו בחי' גולגולת שלמעלה מהמוח ששם נכללו כל המדות והבחי' והנה עומר גי' ז"פ אדם עה"כ להורות ע"ז שהאדם צריך לתקן הקומה שלו ולהדביק במדותיו ית"ש בכל מדה מז' מדות הקדושים וז"ש וספרתם לכם דייקא לעצמיכם שהאדם כלול בו המדות כנ"ל יספור מדותיו אחת לאחת ויזכך כל מדה ומדה כראוי וז"ש מיום הביאכם את עומר ע"ד שכתבנו במ"א שזה הענין עומר לגולגולת כוללת הכל כנ"ל וזה שאנו מברכין על ספירות העומר כנ"ל שבתי' עומר מרומז תכלית הספירה שעומר גי' ז"פ אדם להיות אדם שלם בקומה שלימה בכל הז' מדות כנ"ל וז"ש חז"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות כו' שע"י שמתקן הז' מדות שכ"א כלול מכולם גי' מ"ט והנה את זה לעומת זה עשה אלקים ויש בקליפה ג"כ מ"ט מדות הפכיים מהקדושה וצריך לקדש א"ע שלא להתקרב לצד הטומאה ח"ו עד שיעבוד את ה' גם במ"ט מדות הפכיים והנה שטן גי' י"ש מ"ט וכשמקדש מ"ט מדות ההפכיים ג"כ נשאר גי' יש ומזה הוא שכר הצדיק מה שכבש היצה"ר ונטל המ"ט לקדושה ונשאר ש"י בקדושה ומזה יש לו שכר ש"י עולמות מה שהוציא יקר מזולל ועד"ז מוצאין מנחש כי נחש הוא בגי'

משיח ומשיח הוא לשון הוצאה שמוציאין הנ"ק כמ"ש במ"א בענין נשמת דוד בכמה מקומות היתה עד שהוציא' ית"ש לאור וממנו נשמת משיחינו שיבוא ב"ב:

יש ליתן טעם למה שאנו סופרים רק מ"ט יום ובתוה"ק כתיב תספרו חמשים יום כי זה אנו לומדים מהתוה"ק שהאריכה בלשונ' עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום ולא כפשוטו תספרו חמשים יום לרמוז שלע"ע א"א עדיין לבוא לזה לבחי' יום חמישים שהוא בחי' שער הנו"ן מכש"ב שמשה רבינו ע"ה לא השיג בחייו כמ"ש ז"ל נו"ן שע"ב נבראו בעולם וכולם נמסרו למשה חסר א' רק עתה אנו באים לתיקון הז' מדות כנ"ל לתקנם ולטהרם ולעתיד נזכה להארת שער הנו"ן מנש"ב ונזכה לחירות עולם כי שם כל החירות ואז נספור חמישים יום והנה שער הנו"ן הוא בחי' שלשה ראשונות שמדת חכמה בינה דעת נכללים בו שהיא למעלה מהז' מדות שאנו סופרים עתה שכולם הם עשרה מאמרות שבהם נברא העולם ואלו הג"ר הם מדריגות שבת ולכן יש נ"ב שבתו' בשנ' מ"ט נגד המ"ט מדות שכשמתקני' אותם נכללים בשער הנו"ן בבחי' ג"ר וע"ז מרמזים הג' שבתות היתרים בשנה על מ"ט שבתות וכן הענין השמיטה שהיא כוללת השבע שנים והוא בחי' שבתות של השבעה שני השמיטה וכן היובל בחי' שבתות של שבע שמיטות על שנכללים כולם כ"א בהג"ר וז"ש עד ממחרת השבת השביעית כשמאיר לכם הארה משער הנו"ן שהוא לאחר הארת הכללו' של הז' מדות שכוללים זפ"ז והם מ"ט וזה יהי' לעתיד ואז תספרו חמישים יום כנ"ל:

בגמרא ב"ב פרק הספינה ואמר רבב"ח אמר לי האי טעייא תא ואחווי לך היכי דנשקי ארעא ורקיע אזלי וחזאי דעביד כוי כוי שקילתא לסולתאי ואנחתי בכוותא דרקיע אדמצלינא בעיתי' ולא אשכחיתא אמרי איכא גנבי הכא אמר לי כו' נטר למחר ומשכחת לי' הענין ע"ד שאחז"ל בריך רחמנא דיהיב לן אורין תליתא"י ולהבין מה ענין זה שהוא דייקא בתליתאי ומאי הברכה שבירך ואמר בריך רחמנא דיהיב ואם היתה שלא בתליתאי רק במספר אחר לא הי' מברך כ"כ רק הענין כי התוה"ק נקראת ברית כמ"ש ושמרתם את בריתי וכמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה כו' והענין כי עיקר קיום התורה באדם הוא כשיתקן מדותיו בשלימות כמ"ש במ"א שלכך הי' בארון מדות שבורות ייע"ש וזה בחי' ברית שהוא מדת יסוד שבו נכללים כל המדות ולכן נקרא כל כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה כו' וההוד כי כל בשמים ובארץ מדת יסוד שכולל כל הומדות והוא המכריע והוא בחי' אות ו' שביסוד נכלל ששה מדות וביסוד מרומז שלא יתנהג במדה אחת לבד למשל במדת החסד תמיד כי המרחם על האכזרים לסוף נעשה אכזר על הרחמנים וכן כל מי שאין בו דעת אסור לרחם עליו ומדת החסד היא ע"י אהבה

ושונאי ה' צריך לשנוא כמ"ש אוהבי ה' שנאו רע וכתיב תכלית שנאה שנאתים כו' וכן במדת הגבורה לבד א"א להתנהג כי בא ממנה מדת האכזריות ורוגז וכעס וצריך בכל פעם למדריגה המכריע בין הקצוות שלא יתנהג תמיד לא בקצה זה ולא בקצה זה רק יבוא השלישי ויכריע ביניהם וכמ"ש בס' שהנהגת התורה הוא בדרך הממוצע וז"ש בריך רחמנא דיהיב לן אורין תליתאי כו' שמורה לנו שלא יתנהג במדה אחת לבד וזהו ממדת חסדו וטובו שנתן לנו התוה"ק הכל בדרך תליתאי שנלמוד מזה את התכלית הטוב הנפלא שצריך תמיד להתנהג בדרך הממוצע וזהו תיקון המדות בשלימות שע"י תקונם במדת יסוד זוכה לדביקות ה' והתקשרות בעבודתו י"ת והנה יש ששה מדות כנ"ל בפ' הפ' לך ה' כו' ואת זה לעומת זה עשה אלקים שנגד זה בקליפה ג"כ שש מדות וצריך לתקן מדותיו כ"כ עד שגם במדות הפכיים מהקדושה יתנהג ג"כ לעבודתו כמ"ש בכל לבבך בב' יצריך ביצ"ט וביצה"ר ויכניס גם אותן לקדושה ועי"ז לא יהי' השפעות השפע להקליפות שאין להם מדות יסוד המשפיע שע"י מדת יסוד נשפעין כל המדות וכשנתקנים כל המדות אז כשכל המדות נתקנים בקדושה גם השפעתם שע"י מדת יסוד הוא רק בקדושה לא לזולת וז"ש חז"ל ר' יוסף ביומא דעצרתא עבד עגלא תלתא אמר אי לא האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא ודקדקו המפורשים כיון שר' יוסף הי' עניו מאוד עד שאמר לא תתני ענוה דאיכא אנא והאיך אמר כאן דברים האלה ולדברינו יובן בד"ז שנודע שבחי' ומדת יוסף הי' מדת יסוד המשפיע ולכן כתיב ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו כו' יוסף הוא המשביר לכל כו' וכבר כתבנו על ענין תליתאי שמורה ג"כ על כללות המדות להתנהג בהשלישי המכריע ולרמז זה עבד לו עגלא תילתא ביומא דעצרתא להורות שלמד אותנו ה' בנתינת התורה איך לתקן המדות בבחי' התנהגות בדרך הממוצע כנ"ל ועי"ז לא יהי' ההשפעה ממדות יסוד לחיצונים ח"ו וז"ש אם לא האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא שהחיצונים יש להם אחיזה בשוקיים כמ"ש דגלי' יורדת מות ולכן וירא כי לא יכול לו ויגע בכף יריכו וז"ש שאם לא האי יומא הי' כמה השפעות וממדת יסוד יוסף המשפיע בשוקא החיצונים וע"י התורה שנקראת ברית כנ"ל נשאר יוסף שהוא בחי' ברית המשפיע מלבוא על ידי השפעת לחיצונים האוחזים בשוקיים גם אחיזת החיצונים הם בבחי' שמאל והקדושה בחי' ימין כמ"ש לב חכם לימינו כו' וע"י התורה ממינו אש דת למו הולכת השפע רק לצד ימין שמורה על צד הקדושה ולא לשוק שמאל בחי' החיצונים וזה נרמז ג"כ במ"ש כמה יוסף איכא בשוקא שהוא בחי' יוסף המשפיע בב' שיקיים גם בשמאל והיתה הולכת בהשפעה לחיצונים משא"כ עתה ע"י התוה"ק נשמר הברית כנ"ל כי עדיין עובדין לו י"ת גם בהמדות שמצד יצה"ר

כי בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין וכשמתקנים המדות אז ההשפעה מהם ע"י מדת הברית משפיע רק לצד הקדושה והנה ע"ז היו ימי הספירה מ"ט ימים לתקן כל הז' מדות שכ"א כלולה מכל הז' כנ"ל שצריך לכללם זה בזה וע"י הספירה מ"ט יום בתיקון המדות זוכה להתורה שניתנה במ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא ולכן בימי הספירה יש י"ב פעמים צ"ח שעות לרמז הנ"ל שע"י תיקון המדות ומתקן גם הששה מדות שמצד היצה"ר ומכניסים לקדושה נעשה י"ב מדות ועי"ז מתיחדים המ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא גי' צח ומכניס הכל לטהרה וקדושה ומי יתן טהור מטמא והנה נגד זה יש י"ב פסוקים במזמור השמים מספרים כבוד אל כו' ששה מהם הקדושה עליונה נעלמת בהם שאין שם הוי' נזכר בהם ואח"כ מזכיר תורת ה' כו' ששה מדות שהקדושה נגלית בהם וזהו כנגד אלו הי"ב שבתיקון כל המדות כנ"ל שנכללים כל המדות במדת יסוד ומשפיע למדת מלכות בחי' כנס"י כמ"ש כי כל בשמים וארץ ומתרגים דאחיד בשמייא וארעא שמחבר בחי' שמים וארץ עד שמוליך ההשפעה ממדה הנקראת שמים ומשפיע לארץ ולכן המזמור מתחיל השמים מספרים כו' ואח"כ אמר "והוא "כחתן "יוצא כו' ר"ת כוי מורה על יסוד שמוליך ההשפעה כנ"ל והוא כלול מששה מדות שכ"א מהמדות כלול מכל הששה גי' כוי והנה לכן נקרא התורה ברית כנ"ל שע"י התורה הולכין כל ההשפעות ולכן כשבא י"ת ליתן התורה הרכין י"ת השמים על הארץ להורו' על התחברות השמים לארץ ע"י הברית וע"ז מורה נקודת קמץ שתחת האל"ף של אנכי ה' אלקיך הנקודה המתחיל בה היו"ד דברות וכבר כתבנו על ענין האלף הנ"ל והקמץ הנ"ל במ"א ומענין אחת דיבר אלקים כו' ולענייננו עתה נרמוז כי קמץ הוא נקודה ורקיע כי כתוב בס' שהארץ הוא נקראת נקודה נגד השמים ולכן נקודת קמץ שהוא רקיע ונקודה מורה על התחברות שמים וארץ ע"י ברית התורה כנ"ל שהרכין שמים ושמי השמים וז"ש במאמר שהתחלנו תא ואחווי לך היכי דנשקי ארעא ורקיע אהדדי בחי' התחברות שמים וארץ וחזאי דעביד כוי כוי גי' ל"ו כנ"ל במדת יסוד דאחיד בשמיא וארעא והוא כלול משששה מדות שכ"א כלול משששה גי' לרמוז על הנ"ל שצריך לתקן גם הששה מדות שמצד יצה"ר לכללם בטוב ונעשה ב"פ ל"ו ב"פ כוי ואמר כיון שראיתי היכי דנשקי ארעא ורקיע ע"י מדת היסוד המשפיע משמים וארץ שקילתא לסולתאי פי' רשב"ם סל לחם שלי ואנחתי בכוותא הרקיע שאין טוב רק לבטוח בו ית"ש שהוא יזמין פרנסתו בהשגחתו ע"י ברית המוליך ההשפעה משמים לארץ ואמרתי אין לי שום בטחון רק לה' אתפלל שיזמין פרנסתי ובוודאי שיהי' לי ע"י תפלתי פרנסתי בריווח ועכ"ז אמר בעיתא ולא אשכחתי שלא הי' לי פרנסה בריוח כמו שיש כמה צדיקים ע"ד ר' חנינא בן דוסא די לו בקו חרובין כו'

אמרי איכא גנבי הכא שגנבי גי' אדני מורה על ענין צמצום ודין מצד המקטריגים ואמרתי שבוודאי חסרון פרנסתי ע"י המקטריגים שקטרגו עלי ועכבו השפע ואמרי נטר למחר כנ"ל שהשית"ש מחמת הטובות שרוצה אח"כ להשפיע בשלימות לכן יש להם בתחילה קצת חסרון כמ"ש צדיקים תחילתן יסורים וסופן שלוה שיש להם כל טוב סלה:

כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה הנה התורה סתום וגליא כמ"ש בזוה"ק והנה בחג הפסח הכוונה לנקודת פתח לכוין הוי' בנקודת פתח הענין כי אז לא הי' עדיין התגלות הדעת והתבונה רק הי' ההתחלה והפתח כמ"ש בהוציאך את העם ממצרים תעבדון כו' וזהו מדת חכמה שהוא הפתח להבנת הדבר למשל מי שאינו מבין מה שיעשה או מה יעשה חבירו וכדומה וע"י החכמה נפתח לו הפתח להבין הדבר אח"כ באה החכמה קצת להתגלות ומבין בדעתו הדבר היטיב ומבין דבר מתוך דבר ובאה החכמה להתגלות וזהו החילוק בין חכמה ובין תבונה ודעת שחכמה הוא בהעלם ותבונה ודעת הוא בהתגלות והנה בחכמה שם בחי' הי"ג מדה"ר שבם נתן השית"ש התורה ונראה כזקן מלא רחמים מורה על מדת חכמה זקן זה קנה חכמה ולכן תורה במילוי כזה תי"ו רי"ש וא"ו ה"ה גי' י"ג פעמים חכמה שנשפע מחכמה לכל מדה מי"ג מדה"ר וכן תורה במילוי כזה תי"ו ר"ש ה"ה עה"כ גי' דעת ותבונה להורות שבאה ע"י תורה השפעות החכמה לכל הי"ג מדה"ר ובאה החכמה להתגלות בתבונה ודעת וזהו הי' עיקר הרכוש גדול שהוציאנו ית' ממצרים ברכוש גדול כמ"ש ואחרי כן יצאו ברכוש גדול ולזה הי' דווקא השיעבוד במצרים כי שם הי' אז חכמים גדולים בחכמת חיצוניות ואנחנו הוצאנו ולקחנו כ"ז לעבודתו ית"ש ולחכמת התורה ולא כמו שרצו המצרי' שנהי' כמו הם בחיצוניות ואמרו הבה נתחכמה לו שרצו לחכם אותנו שנשאר ח"ו בחכמת חיצוניות ואנחנו לקחנו הנ"ק שהי' שם מבחי' חכמה ונפלו לערות הארץ מקום הטמאה העלוני אותם וז"ש כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה שמה שמוציאין מפה הוא התגלות לידע מה שבהעלם כנ"ל:

ירעם ה' בקולו נפלאות במדרש שקאי על קול של מתן תורה שהביטו ישראל לארבע רוחות ולשמים וארץ שמכל הרוחות שמעו קולו הנה להבין הענין שהתור' ניתנה בקולות וברקים כנראה שהי' בבחי' גבורה המ"ת וכן אמרו ז"ל אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענו וכן אמרו ז"ל שבאו אוה"ע אצל בלעם כו' ואמר ה' עוז לעמו יתן ובאמת אמרו ז"ל שנראה ית' בסיני כזקן מלא רחמים רק הענין ע"ד שאומרים אתה גבור לעולם אדני וכתיב בספרים שברכה זאת השני' נגד מדת יצחק ובאמת אנו חושבין בברכה זו כל מיני טובות מחי' מתים ורב להושיע מכלכל חיים בחסד כו' עד שמסיימין מי כמוך בעל גבורות לאחר שספרנו החסדי' הטובים שעושה ית' רק באמת זהו מ"ש בזוה"ק שערא דדיקנא

קשישין אינון לאכפיא דינא שכשיש קטרוג ח"ו על האדם ומונע מלהשפיע עליו חסדיו ית' שמו אז מתגבר ית"ש ברוב גאותו מי"ג מדה"ר דאינון גיאות ה' ואומר אני אשפיע עליו מוחנותי את אשר אחון כו' בחי' כי גבר עלינו חסדו ומי יאמר לו י"ת מה תעשה ומה תפעל כשיתגבר ואומר הגם שאין מגיע לו ע"פ הדין אני רוצה לחון אותו ובבחינה זו נראה י"ת בסיני כזקן מלא רחמים בשערא דדיקנא קדישא י"ג מדה"ר כי גבר עלינו חסדו וזהו ששם הראשון מי"ג מדה"ר שכולל כולם הוא אל שהוא לשון קושיא ומשם נשפע גודל הרחמים ונשפע זה מבחי' בינה שנקראת מי גי' נו"ן נגד נו"ן שע"ב והנה אלו הנו"ן שערים הם איך יתכווין האדם בגדולתו ובנפלאותיו ויעשה תשובה ויתגבר על יצרו וע"י שיתגבר על תוקף גבורות יצרו כן יפעל שיתגבר חסדו י"ת על הגבורות החזקות וז"ש והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אוותה ויעש שהוא י"ת מתלבש באחד גי' י"ג מדה"ר ע"י ומי ישיבנו בחי' תשובה שבנון שע"ב שנקראת מי עי"ז ונפשו אוותה ויעש משפיע גודל חסדו על האדם הגם שאינו כדאי והגון והוא משוקע בעומק מאד מתעלה ע"י השפעות י"ג מדה"ר בחי' נון שע"ב כנ"ל וז"ש ורעם גבורותיו מי יתבונן רעם גי' ש"י גי' י"פ א"ל שנשפע מבחי' כי גבר עלינו חסדו שם אל הראשון לי"ג מדה"ר ולכל העשרה מאמרות כמו בתחילת הבריאה שכל הנבראים בעשרה מאמרות נבראו בשביל האדם ואמרו לפניו י"ת האדם עתיד למחטי קמך ואמר י"ת וכי למגנא אני נקרא רחום וחנון נמצא שעל כל מאמר מיו"ד מאמרות הי' קטרוג וי"ת התגבר בגבורותיו משם אל שכולל הי"ג מדה"ר כנ"ל והיתה הבריאה בי"פ אל גי' יש והיתה הבריאה יש מאין וע"י הי"ג מדה"ר מתקיימין כל הנבראים אפי' שהם בעומק גדול מאוד כמו החטא שאמרו עתיד למחטי קמך והשיב י"ת וכו' למגני כו' שע"י הי"ג מדה"ר נתעלה כל נברא מעומקו ובא לשורשו וזהו ענין הרעם שכתבו התוכני' ע"פ דרכיהם שלאחר חורף קשה בקרירות גדולות אחר זה בקיץ יש הרבה רעמים חזקי' כדי שתעלה עי"ז הזרע אשר יזרע בארץ שנכנס בארץ בעומק גדול ע"י הקרירות הגדולות שהי' ע"פ הארץ ולכן ע"י הרעם משברת קושי הארץ נתעלה הצומח מהזרע אשר נזרע ולדרכינו יובן כי הרעם גי' יש כנ"ל בחי' כי גבר עלינו חסדו שבכל יו"ד מאמרות שעי"ז מתעלה כל דבר מעומקו הגדול ויתעלה לשורשו וזה בא ע"י בחי' מי הנ"ל וע"י התשובה הנ"ל וז"ש ורעם גבורותם מי יתבונן מבחי' מי בחי' בינה וז"ש ירעם אל בקולו נפלאות וכ' בס' נו"ן נפלאות נו"ן שע"ב שע"י תשובה מרחם עליו י"ת מי"ג מדה"ר וזה ענין שנקרא פלאות שמכוסה ונעלם טוב הדבר כיון שיש קטרוג עליו שאין מגיע לו להיטיב ע"פ הדין ועכ"ז מהי"ג מדה"ר מתגברים הרחמים ומרחם י"ת וכ"ז ע"י קבלת התוה"ק כנ"ל.

במדרש אנכי ה' אלקיך הה"ד פנים בפנים דיבר ה' עמכם אמר ר' אבדומי דמן חיפה כ"ב אלף ירדו עם הקב"ה לסיני דכתיב רכב אלהים רבותים אלפי שנאן כו' אדני בם אין כתיב בי"ה אלא בא"ד אדני של כל העולם בהם נ"ל ע"ד ששמעתי מן פי אדמו"ר מרימנאב מהר"מ ז"ל ע"פ אחת דיבר אלקים כו' שאפשר שלא שמענו מפי הקב"ה רק אות א' דאנכי ודפח"ח ולהבין דבריו הקדושים דברי אלקים חיים שדבריו כפטיש יפוצץ סלע גם להבין איך כתיב פנים בפנים דיבר ה' עמכם והכתיב כי לא ראיתם כל תמונה זולת קול ואפשר להבין ע"פ מתק לשון קדמונינו ז"ל שאמרו שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה להבין מתיקת לשונם זה כלל גדול בתורה דייקא ולא אמרו בעבודת הש"י וכדומ' רק הענין כך כי ידוע שכתבו ספרי מוסר ששם הוי' נרמז באות א' שהוא צורת ב' יודי"ן וא"ו באמצע גי' שם הוי' ושכן נרמז בפני האדם ב' עינים דוגמת צורת ב' יודי"ן והחוטם דוגמת אות וי"ו והוא דוגמת אל"ף וע"ז כתיב בצלם אלקים עשה את האדם כי בצורת אדם חקוק צורת אות א' שמורה שם הוי' כנ"ל והנה ידוע שצלם הוא האור המקיף נגד צורה של אדם ונחנו עם קדוש מוזהרים ע"ז לצייר תמיד נוכחינו צלם זה לידע שחותם ה' נגד פניו ולדמות צורה ליוצרה וזהו אמרם ז"ל כלל גדול בתורה שכאשר זכינו למעמד הנבחר ושמענו קול יוצא האות אל"ף אז נכלל ונתגלה לנו צורת האות א' כמ"ש וכל העם רואים את הקולות שהי' רואים את הנשמע ראינו צורת הא' שמורה על שם הוי' וראו והבינו שזה ג"כ צורת פניה' וז"ש למען תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו כי כשאדם הולך תמיד במחשבה זו לא במהרה הוא חוטא והזקן שתחת הפנים מורה על הנקודה שתחת האל"ף שבצלם פני האדם ולאשר שנגלה עלינו ית' באות א' דאנכי בניקוד קמץ אמרו ז"ל שנראה כזקן מלא רחמים והאלף ראש ואב לכל האותיות זהו שרמזו יש לנו אב זקן שנתגלה לנו על הסיני כזקן ונתן אז התורה שהוא עץ חיים וממתקת כל המרירות כמ"ש במ"א ויוריהו ה' עץ כידוע שהוי' זאת בהכאה גי' עץ ממתקת הכל וז"ש אב זקן גי' עץ וז"ש שהגם שלא ראיתם כל תמונה זולתי קול אחד הוא האלף זהו הי' פנים בפנים דיבר ה' עמכם שהקול שהוא האל"ף בצורת פנים בחותם פנים וגם הנקודה ראינו כחותם פנינו הרי פנים בפנים דיבר ה' עמני עכ"ז לא ראינו שום תמונה ח"ו זולתי קול אות א' ומבשרי אחזה אלקי והנה י"ל שעי"ז השיגו כל הרמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת כי קמץ גי' ר"ל צירוף ניקוד ורקיע שנחשב בתקונים בחשבון י"ו עם ב' כוללים הרי רמ"ח צירף לזה אלף במילוי וששה אותיות מאלף וקמץ הרי שס"ה וז"ש ית"ש למשה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם כי בעב ר"ת "עיניך "בריכות "בחשבון כי שע"י החשבון השיגו כל הרמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת:

וי"ל עוד ע"ד הנ"ל פנים בפנים דיבר ה' עמכם כי אנו רואין בצורת פנינו תחת הצלם שהוא אותיות יו"י יש תחתיו שני בחי' שהם דוגמת צרי ואח"כ הפה דוגמת נקודת פתח ואח"כ הזקן דוגמת קמץ והנה יש עוד חשבון אחר בתקונים שקמץ נחשב לחמישים והפתח מ"ב והצירי מ"ה הרי קל"ז צירף א' במילוי גי' רמ"ח וכשנחשיב הקמץ י"ו כנ"ל ואותיות הקמץ י"ד כמו שחשב שם חשבון שאר הנקודות עולה הקמץ שלשים והצירי מ"ב ופתח י"ו גי' צ"ח ואלף במילוי דמילוי כזה אל"ף למ"ד פ"א גי' רע"ו והכל עה"כ גי' שס"ה:

וי"ל עוד כל מצות עשה ול"ת מאנכי ולא יהי' לך תלוים כמ"ש בספרים ונחשב הרמ"ח כנ"ל ואל"ף במילוי גי' לא יהי' לך: וי"ל עוד כי כשנראה הקול בצורת א' הי' בצורת א' רבתי גי' תרי"ג ונראה נגד פנינו בצלמינו א' זעירא גי' רפ"ח גי' הר"ת מרופא חולי עמו ישראל. וז"ש חכמינו ז"ל שנתרפאו אז כולם במעמד הנבחר ולא הי' בהם לא חגרים ולא סומים כו' ושני אלפי"ן אלו הם ענין שני אלפי"ן שקודם בריאות עולם וכאשר זכינו לראות כ"ז זכינו למ"ש ואאלפך חכמה ואאלפך בינה וכאשר ציונו השי"ת שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך ואמרו ז"ל כדדך שבא לראות כך בא ליראות ולמדו בזה שסומא בא' מעיניו פטור מראי' י"ל ששלש פעמים נגד ב' נקודות הנ"ל איך במ"ת נגלה לנו בכל צורת אלו נקודות ונכללו כולם בנקודה ראשונה שהוא כלל הנקודות ולכן נקודה הא' דאנוכי בקמץ וי"ל עוד כי אחז"ל בתחילה עלה במחשבם לפניו לבראות במדה"ד וי"ל עד"ז כנ"ל שנגלה עלינו בא' דאנכי בנקודת קמץ ואלף מרמזת להוי' הרי הוי' ד' אותיות בנקודת קמץ וז"פ קמץ בהחשב כא' ורקיע יו' הרי ד"פ י"ו גי' דין וזהו מדת מלכות מלך במשפט יעמיד ארץ וזהו אחרית כראשית נעוץ סופן בתחילתן וזהו עלה במהשבה לפניו דייקא היינו הוי' בנקודת קמץ כנ"ל ראה שאין העולם מתקיים שותף מדה"ר היינו האל"ף שהאל"ף הוא ברחמים שותף למדה"ד ונקרא באדני כידוע שלעולם האלף רחמים וממתיק כל הדינים ע"ד לא אירא רע כי אתה עמדי והנה פנים עה"א ותכולל גי' אל"ף למ"ד הוא שם אל במילוי שאנו נקראים ישראל שם אל משותף בשמינו וכן אי' במדרש ששיתף שם אל למלאכיו שנקראי' מיכאל וגבריאל כו' היינו מהארת פנים כביכול שגי' אל במילוי מקבלים חסד אל וכשזכינו שנגלה עלינו י"ת פנים בפנים הרי ב"פ פנים גי' ש"ע כנודע וגי' שלם וז"ש ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלו' כשנתן עוז היינו התורה וז"ש ישא ה' פניו אליך היינו שיהי' פנים בפנים ואז וישם לך שלם וי"ת הסביר לנו פנים מסבירות להלכה כמ"ש ז"ל באות אלף כנ"ל גם אלף ר"ת "פתחו "לי "אחותי גם ר"ת "פתחתי "אני "לדודי ועי"ז נמתקו כל הדינים כנ"ל בהמתקה

דאדני וז"ש אנוכי ה' אלקיך שאלקיך דין כמו שפי' רש"י ע"פ שובה שראל עד ה' אלקיך וז"ש אנוכי ה' שהתגלה לנו הוי' זו שאנו רואין בצורת אלף הוא רחמים הממתיק אלקיך ע"ד ה' הוא האלקים ואז במעמד הנבחר כאשר זכינו לכ"ז נתעורר הניצוץ חלק אלקי אשר בכל הנבראים בהתעוררות מקור לכל המקורות ב"ה עילת העילת וסיבות הסיבות לגלות אלקותו בעולם אז נתעורר ונתחזק חלק אלקי שבכל נבראים וז"ש המדרש אנכי ה' הה"ד ארי' שאג מי לא ייירא כו' מי לא ינבא כו' צפור לא צווח כו' אופנים לא עפפו שרפים ל"א קדוש וי"ל מה רבותא שהי' שותקים הלא אפי' הי' כל אלו צווחים והי' קול ד' בכח היינו שומעים ועוד מה הי' עושין אם לא אמרו שירה כדרך עבודתם ועוד שאמרו שם וקול יוצא אנוכי לכן נראה לי שזה הי' עיקר מ"ת הקדושה שנתעורר חלק אלקותו שבכל העולם אבי"ע ובכל נברא דצח"מ ובכל היסודות ארמ"ע וכולם הרגישו ונתחזק אצלם הכח הק' החלק אשר האציל מכבודו י"ת ע"ד בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם ויצא החלק הקדוש הזאת מהעלם אל הגילוי ובפרט עם קדושי אנו כאשר זכינו לגילוי אלקותו י"ת שטמיר ונעלם ונתגלה עלינו בנועם צוף ידיד אמרו אנוכי ה' אלקיך שנתעוררו נשמות ישראל ונתעורר קדושתם וצווחו מתוך גרונם אנוכי ה' אלקיך שהחלק נמשך אחר שורשי וז"ש ישקני מנשיקות פיהו שהי' הדיבור מנשק על פיו שהאלקות שבקרבו נתגלה אליו ונופו בתר עיקרא גרירא וז"ש ה' אלקי' דבר מי לא ינבא שכל חלקי וענפי קדושה כ"א דיברו כי הוא א' עם הכל שהכל חיים מחלקו י"ת ומכל ארבע רוחות שמעו זה הקיל שכל העולם תלוים בחיותו וכולם צעקו אנוכי ה' אלקיך וז"ש והקול יוצא אנוכי כו' שיוצא מעצמיות חלק אלקי מכל ברי' שבעולם כי שפיר לא צווח כו' שרפים כו' וז"ש השתיק כל העול' ואמר אנכי ולעתיד אנכי אנכי הוא מנחמכם להבין הסמיכו' כנ"ל כי ידוע שהגאולה אחרונה בזנות התורה שאמר ית' אנכי ולפיכך מכל ברי' יוצא כו' קול אנכי וז"ש ב"פ אנוכי אנכי הוא מנחמכם וזהו רק בהגלות פנים בפנים ואמר אנכי אנכי ובגלות אנוכי הסתיר אסתיר פני כו' ב"פ נגד ב"פ אנוכי ולעתיד יגלה ב"פ אנוכי וז"ש בכיחו של כאו"א דהיינו לפי מדריגות שלכל או"א אמר כ"א אנוכי ואנכי עה"א והכולל גי' פ"ו ב"פ גי' קע"ב נגד קע"ב תיבות שביוד דברות ומובן ע"פ זה המדרש הנ"ל הה"ד פנים בפנים דיבר כו' ק"ס ריבוא מ"ה כידוע שלעולם באות ראשון נכלל שאר אותיות ונכללים נולם באות אל"ף כנ"ל וז"ש אדני בם כתיב בא"ד כנ"ל שי"ת הומתק הדין שמרומז בד"פ קמץ כנ"ל שהתורה באש ועוז והמתיק הדין בא' המורה על אחדותו י"ת שיהי' רחמים לישראל ודיני' וקצף על אוה"ע מהנקודת קמץ "צרי "פתח ר"ת קצף שירדה שנאה לאוה"ע ולזה ניתן התורה בעוז ויברך את עמו בשלום כנ"ל:

עי"ל בענין מה שנגלה עלינו בנקודת קמץ ובה פתח את הדיברות הוא כי הנה מרע"ה בכל המדות והמעלות המשובחות שהי' בו לא נשתבח רק במדת ענוה כי במדת ענוה משיג מדת אין עליונה ונעלמת מכל המדות והוא רחמים גמורים כמ"ש וזה עבודת האדם תמיד לבוא למעלת ענוה ושיהי' בה תמ ד לא שיצטרך לחפש הענוה מהשפלות רוח אדרבא שיהי' תמיד בהכנעה ושפלות ע"ד ונחנו מה שלא יהי' בעיניו בגדר בחי' כלל עד שלפעמים שיצטרך לגבהות כמ"ש ויגב' לבו בדרכי ה' יצטרך לחפש ולבדוק איזה דבר בעצמו בבחי' דבר שיהי' בגדר בריאה ומזה יגבה עצמו בדרכי ה' אבל תמיד יהי' בהכנעה וענוה ושפלות בלי הצטרכות בקשה וחיפוש אחריו והנה מי שאין בו כ"כ מעלות ומדות נפלאות אין לתמוה כ"כ אם יהי' עניו כיון שאין לו מעלות ומדות במה לו להתפאר אבל משרע"ה שהי' מבחר מין אנושי וכתיב בו פא"פ אדבר בו בכל ביתי נאמן הוא איך יתואר בו שיהי' עניו מכל אדם ולחשוב א"ע פחות מכל אדם ובוודאי שענוה שלו הי' באמת גמור כמ"ש בכל ביתי נאמן הוא רק הפי' כי משה מחמת השגתו וראיות גדולתו י"ת שאין ערך ודמיון וכל העולמות הם כאפס ותוהו נגדו בזאח השגה הי' נחשב בעיניו לאפס ותוהו ולא הי' כלל במחשבתו אם היא גדול מחבירו או לא כיון שהוא וחבירו וכל העולמות כאין נגדו י"ת וזה הפי' שהי' עניו יותר מכל האדם שכל האדם אף הפחות שבפחותים שאין לו שום מעלה אעפ"כ אין לו ענוה כזאת שעכ"פ מחשב א"ע בדבר יש ובריאה לא כן עבדי משה החשיב א"ע כאין ואפס עד שאינו בגדר יש ובריאה והנה כשיצאו ישראל ממצרים צוה השי"ת שיקריבו עומר שעורים שהוא דבר מועט ומאכל בהמה להורות להם כי לא בצדקתם הוציאם ממצרים שלא יהי' להם גבהות לזה צוה השי"ת להקריב קרבן מאכל בהמה לרמוז שעדיין אינם צדיקים רק מעשיהם מעשה בהמה ע"ד שאחז"ל בסוטה היא עשתה מעשה בהמה לפיכך קרבנה קרבן בהמה רק שי"ת עשה למענו ולמען ברית אבותינו הקדושים וזכרו את השבועה שנשבע להם ואח"כ צוה י"ת וספרתם לכם כו' שבע שבתות כו' תספרו חמישים יום כו' והורה לנו בזה דרך לעבודתו י"ת שמי שהוא בהכנעה ושפלות שיודע ומבין שלא יצא י"ח בעבודתו י"ת מחפש בחורין ובסדקין אולי ימצא איזה דרך לעבודתו ובזה יתקן מעשיו ומה שקלקל יתוקן וזאת היא ענין הספירה שחפשנו בחורין ובסדקין בכל המדות דרכי עבודתו וכל מדה כלולה מז' מידות וחפשנו חדר בתוך חדר דהיינו בכל ספירה בכל שבוע חדרי מדות הכלולים בה ועי"ז שאנו הולכים בכל הז' מדות שכלולה כל המדו' בכל אחת עי"ז מאיר בחג השבועות שער הנו"ן מנש"ב וז"ש תספרו חמישים יום ול"א תספרו לכם חמישים יום כמו שאמר וקודם וספרתם לכם כו' רק הפי' כנ"ל כשסופרים שבע שבתות

עד ממחרת השבת השביעית ממילא תספרו חמישים שיספור ויזהיר ויאיר עליכם אור יום החמישים מג"ר כמ"ש בס' מעשה רוקח שעצר"ת גי' כתר חכמה בינה והנה בצאת ישראל ממצרים שאמר י"ת שיקריבו ישראל עומר שעורים מאכל בהמה שמזה יהי' מוכנעים ושפלים בלבם אך כשעלו ממדרנה למדרגה כנ"ל בז' שבתות הספירה ויגבה לבם בדרכי ד' ותיקנו הכל אז הי' קרוב שתתגבר הגאוה עליהם ח"ו ונפלו מבחי' אין לכן י"ת בחסדו דיבר עמהם פנים בפנים והראם קדושתו י"ת וירד ברכב רבותים וראו שכ"ז אפס נגד כבודו י"ת ובאו לבחי' אין ביתר שאת ומדריגה ועכ"ז מורה מה שפתח י"ת היו"ד דברות באלוף בניקוד קמץ שקמץ מלשון קמצנות כמ"ש וקמץ הכהן מלא קומצו שהוא דבר מועט והורה לנו י"ת בזה שהנקודה ראשונה הוא קמץ בחי' צימצום ומיעוט התפשטות כי התפשטות מורה גבהות וכן דרך העשיר שהוא בגודל לב מתפשט א"ע ביותר לא כן העני שמקמץ א"ע ואינו מתעשר ויושב א"ע באיזה זויות הבית עד שכמעט שאין אדם יודע האיך הוא יושב כי הוא בהכנעה מחמת הצימצום שיש לו ומצמצם א"ע מאוד וזה מורה הנקודת קמץ שהוא הראשונה מרמז על מדת אין שהוא עליונה על כל המדות רחמים גמורי' וכבר אמרנו שזה מ"ש פנים בפנים דיבר ד' עמכם כנ"ל שהאלף דוגמת פנים והקמץ דוגמת זקן כנ"ל שמורה רחמים גמורים וז"ש שנראה י"ת על הר סיני כזקן מלא רחמים מורה על הוי' בנקודת קמץ כנ"ל שמורה רחמים שהוא בחי' אין כנ"ל וכראות פרים בפנים כנ"ל נחקק כביכול צורות פניהם בקדושת כבודו י"ת ומקדושת כבודו י"ת מהוי' זו שראו נחקק בהם וז"ש כי עין בעין נראה כו' כי הוא דוגמת אדם הרואה דבר נחקק הדבר במוחו ולכן אותן שיש להם מוח טוב מכירין את האדם והדבר שראו זה כמה שנים וזה מחמת שנחקק במוחם ולזה מצינו אדם שרואה ומביט בעין חבירו רואה שם צורת עצמו כי העין הוא כעין הבדולח שהצורה שראה בעינו עובר הצורה ההוא דרך עיניו למוחו ולכן רואה צורת עצמו בעין חבירו וכשמביט חבירו בעינו רואה ג"כ צורתו שנחקק כ"א צורתו בעין חבירו ובמוחו וזו הי' ענין עולי רגלים כדרך שבא לראות כך בא ליראות שכביכול נחקק צורתם בקדושתו י"ת ע"י שהביטו ונתנו עיניהם ומוחם להבין ולהביט קדושתו י"ת נחקק שכלם וצורתם שם בבחי' אור החוזר ונשפע עליהם קדושתו י"ת ונחקק קדושתו בהם בחי' עין בעין פנים בפנים כנ"ל:

עוי"ל דהנה אלף במילוי עה"כ גי' בנ"ס ועיין בפ' ויקרא מ"ש על מאמרם ז"ל מ"ם וס' שבלוחות בנס הי' עומדים שגי' מ"ה ואדנ"י גי' נ"ס וגימ"ט עה"כ אלף במילוי והענין שכבר כתבנו שישראל השיגו במ"ת איך שצריך להיות בבחי' ונחנו מה בהכנעה גדולה לפניו י"ת וגם השיגו איך להמליכו י"ת על הכל ולקבל יראתו שזהו בחי' שם אדנ"י והנה

זו מדת אברהם ויצחק שאברהם מצינו בו שהי' בהכנעה גדולה לפניו י"ת שאמר לפניו י"ת ואנכי עפר ואפר ויצחק ידוע מדתו מדת גבורה להתירא לפניו ית' כמ"ש פחד יצחק הי' לי וע"י יראתו הגדולה כו' ממליכו י"ת בכל תנועה ותנועה ויעקב יושב אהלים עירב את הבחי' אלו ועשה אותם אחדות שמחמת שממליכו י"ת ביראה גדולה עי"ז כעשה בעצמו בחי' ונחנו מה מפאת יראתו הגדולה וגדולתו י"ת מתבטל הוא כמעט ממציאותו וכן להיפוך ע"י שמצינו שפלותו וגדולתו י"ת ונעשה בחי' ואנחנו מה עי"ז ממליכו י"ת על כל תנועה ומתירא מאוד מאתו י"ת והנה זו מרומז בתפילות שהאבות תיקנו אברהם תיקן תפילת שחרית שעומד ממטתו ואומר המחזיר נשמות לפגרים מתים נמצא משיג שהוא אין ואפס ופגר רק בעזרתו י"ת הוא חי וזה בחי' א"א בחי' מה כנ"ל יצחק תיקן תפילת מנחה שע"י שעושה מצות ומע"ט כל היום ומקבל ע"ע מלכותו י"ת מתפלל אח"כ לפניו לעת ערב להראו' יראתו ומלכותו שקיבל עליו יעקב תיקן תפילת ערבית לרמוז על התערובות בבחי' אלו כנ"ל שיעקב עירב מדת הללו שמרומזים בשמות מ"ה אדני והנה באברהם כ' לשון עמידה וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם וביצחק לשון שיחה וביעקב לשון פגיעה כמשחז"ל והר"ת מן "שיחה "פגיעה "עמידה שפ"ע שע"י המדות אלו יורד השפע ע"י שהבריות מקבלים עול מלכותו ויראתו ונעשים שפלים בעצמם וזו הכל מרומז באלף דאנכי שגי' מה ואדנ"י כנ"ל וז"ש רז"ל שאמר י"ת לאלף הגם שברא העולם באות ב' הקיום יהי' בא' וז"ש על מ"ה אדני הטבעו אותיות מ"ה אדני זו קיום ויסוד עולם כנ"ל והנה אנכי ד' אלקיך הנה הוי' מרמז על בחי' מה הנ"ל בחי' שם מ"ה ואלקיך גי' אדני עה"כ גי' אלף כנ"ל והנה אנכי ד' אלקיך גי' קע"ג ועם ג' כוללים גי' ח"פ שם אהי' עם ה' כוללים שנמשך עליהם רחמים משם אהי' לכל המדות ורמז שע"י קבלת אלקותו י"ת יתמשך עליהם הרחמים ועל אוה"ע דינים ע"י קבלת אלקותו ולימוד תורה כמשרז"ל סיני שירדה שנאה לאוה"ע וכן כ' הקול קול יעקב כו' בזמן שהקול קול יעקב אין הידים ידי עשיו והענין כי כיון שהלך י"ת לכל האומות שיקבלו התורה ע"כ שהגם שהם לא רצו לקבל התורה מ"מ שורש חיותם באפס מה נקשר בהתורה ולכן בלימוד התורה הם בידינו כמו שאחז את האחד בראשו כן אנו אוחזין אותם בחיותם ומכניעים אותם על ידי לימודינו התוה"ק:

במד"ר אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ד' מתהלך בתומו צדיק כו' תמים תהי' עם ד' אלקיך לפני ד' אלקיך ל"נ אלא עם ד' אלקיך כו' כשתהי' תמי' תהי' עם ד' אלקיך מצינו ישראל במ"ת הי' תמימים כו' להבין דז"ל שאמרו פני ד' אלקיך ל"נ דמשמע דלכאורה הי' לכתוב פני ד' אלקיך רק הענין דהאדם צריך לתקן מדותיו בשלימות ועי"ז מעורר מדותיו

י"ת הי"ג מדה"ר וכשממשיך ע"י כל מדה הי"ג מדה"ר נמצא דע"י ז' המדות הוא ז"פ י"ג גימ"ט הוי אדנ"י כי השם אדני הוא במדת מלכות שע"י מדה זו מתנהגים העולמות ומלכותו בכל משלה והוא ענין התגלות הנהגה ואפשר להשיג והנה אנו רואין במלכותא דארעא דהמלך לית לי' מגרמי' כלום רק כל גדולתו מה שהמליכו אותו והוא מלך על כל עמו אבל לא מפאת עצמו כלום והוא מקבל מלכותו וממשלתו ע"י אחרים כן מדת מלכות לית לה מגרמי' כלום וצריך להשפיע לה ממדת עליונות דהיינו מבחי' שם הוי' בחי' מהוה כל הויות ובחי' הוי' א"א להשיג ויש כמה בחי' מדריגות זו למעלה מזו עכ"ז משיגין זאת שבחי' שם הוי' משפיע למדת המנהגת העולמות מדת מלכות וכח המהוה כל הויות בהעולמות נמצא שנחשב זו להשגה לנו קצת וע"י תיקון הז' מדות ממשיכין הי"ג מדה"ר ז"פ י"ג כנ"ל שגי' הוי' אדני שעי"ז ישפע מבחי' הוי' לבחי' אדני והנה באמת יש עוד בחי' ומדרגה עליונה מאוד שאין משיגין כלל וכלל בחי' שם אהי' דעתיד אנא לאתגלי' שבחי' שם זה הוא למעלה מהמדות שהוא בחי' ג"ר שלמעלה מהמדות וא"א להתנהג בהם האדם למטה בבחי' המדות שנוכל לומר שע"י אתערותא דילי' לתתא יתעורר דוגמת זה לעילא במדות העליונות כמו שהוא באמת בענין המדות כי הוא בחי' שאין משיגין כלל להתנהג דוגמת זה ובחי' זו הוא למעלה מבחי' מהוה כל הויות שנחשב קצת להשגה כנ"ל א"א להשיג שום השגה כי הוא בחי' שקודם הבריאה קודם שהי' מהווה י"ת הויות והי' הוא י"ת שמו לבד ובחי' זו לא השיגו ישראל עדיין אפי' בהר סיני רק פנים בפנים דיבר ד' עמכם בחי' מהוה כל הויות ולכן אמר י"ת אנכי ד' אלקיך רומז למדת מלכות ההנהגה שבעולמות והוי' הוא המשפיע לבחי' זאת שהוי' בחי' מהוה כל הויות ואנכי רומז לבחי' הנעלמה העליונה הזאת שאין לרעיון ומחשבה שם שום השגה ולכן גם במעמד הר סיני מעמד המובחר אמר י"ת אנכי ד' כו' שאנכי פי' אנכי מי שאנכי שאין נגלה לך רק ד' אלקיך ונגלה מה שהיא בבחי' שמהו' י"ת כל הויות ומשפיע לבחי' אלקים אבל בחי' אנכי מי שאנכי בחי' שם אה שקודם הבריאה שאמר י"ת אברא נבראים ואהי' להם לאלקי קודם הבריאה שהי' הוא ושמו לבד לא ניגלה אז רק לעתיד דכתיב והי' ביום ההוא יהי' ד' אחד ושמו אחד ונהי' מיוחדים כביכול בעצמותו לאלקותו י"ת לא כמו בהר סיני לבד שהי' התגלות אלקותו יתברך שמו לישראל נמצא שהי' הם במדריגות נפרדים רק שניגלה להם האלקות מה שאין כן לעתיד יתאחדו בעצמותו יתברך ויהי' ד' אחד ושמו אחד והנה עתה הגם שאין אנו משיגין עדיין בבחינה זאת של שם אהי' ממש ע"י שהאדם מתקן מדותיו כנ"ל משפיע לו ית' ע"י תיקון המדות דעה ישרה מבחי' שלמעל' מהמדות כנ"ל שא"א לעורר שם הוא עצמו במדותיו בבחי' שם אהי' בחי' אנכי

מי שאנוכי שבבחי' זו קודם התהוות העולמו' רק דזמין לאתגליא מ"מ ית"ש נותן לו משם השפעות טובות ע"י שמתקן מדותיו וז"ש במדרש תמים תהי' כו' כי תמים פי' שצריך להיות שלם במדותיו שלא יהי' בהם פגע וחסרון ואינו בשלימות ותמימות רק ע"י תיקון המדות וז"ש פני ה' אלקיך לא כתיב רק עם ד' אלקיך כשתהי' תמים תהי' עם ה' אלקיך הפי' כנ"ל שבאמת ע"י תמימות ותיקון המדות ממשיכין מבחי' שם אהיה שלפני בחי' הוי' בחי' אנכי מי שאנכי שנשיג לעתיד הגם שא"א להשיג שם שום השגה עתה כיון שהוא למעלה מבחי' מהוה כל הויות מ"מ ממשיכין משם והי' ראוי לכתוב פני ה' אלקיך קודם שם הוי' שמשם תמשיך ע"י התמימות יתן לך ה' השפעות משם מ"מ לא אמר הכ' כן כיון שעתה א"א להשיג שם רק אמר עם ה' אלקיך כשתהי' תמים תהיה עם ה' כו' כנ"ל שע"י תיקון המדות נזכה לעתיד להתאחד עמו ית"ש בעצמותו ית"ש בחי' ד' אחד ושמו א' שיהי' ביום ההוא שנזכה לכ"ז ע"י התמימות ותיקון המדות כנ"ל נמצא בעם ה' אלקיך מרומז ג"כ ענין זה וישראל ע"י תיקון מדותיהם קודם המעמד הנבחר בימי הספירה נתגלה להם בחי' הוי' שמשפיע לבחי' מלכות בחי' פנים בפנים דיבר ה' עמכם והמשיכו ג"כ השפעות בחסדו ית"ש מבחי' אנכי מי שאנכי כנ"ל בפי' אנכי ד' אלקיך ולכן לא אמר אנכי אלקיך רק רמוז לג' בחי' הנ"ל ג' שמות ולעתיד נזכה להתאחד בעצמותו ית' ע"י התמימות ולא תופר עוד ח"ו הברי' חדשה כמו שהי' כאן כיון שאמר ית' אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כולכם אכן כאדם כו' ולעתיד יהי' ברית עולם ועד.

במדרש אל אלקים ה' דבר ויקרא ארץ כו' בג' שמות אלו ניתנו התור' לישראל הענין כי התוה"ק ניתנה בבחי' גבורה כדי להעניש להרשעים ולאוה"ע אבל לנו בנ"י שקבלנו התורה נמתקין הגבורות ולכן השם אלקים כאן באמצע ב' שמות אל והוי' שהם רחמים כדי להמתיק הגבורות ודינים משם אלקים ע"ד שפי' ע"פ אל ה' ויאר לנו ששמות אל הוי' ממתיקים השם אלקים שגי' לנו ומאירים אותו שיאיר לנו ג"כ באור גדול וחסד ומה שאי' במד' שבג' שמות ניתנה התורה לישראל הוא ע"ד שבארנו שאנכי ה' אלקיך רומזים לג' שמות אהי' הויה ואדני וכן אלו השמות אל אלקים ה' הם בחי' ג' שמות הנ"ל וכבר דברנו מזה שבחי' אהי' בחי' אנכי מי שאנכי לא השיגו אז עד לעתיד וז"ש רז"ל עתידות מצות בטילות לע"ל כי נקיים התורה כמו שביקשו המלאכים לקיימה אשר תנה הודך על השמים ונקיים את התורה ברוחניות שאז נזכה להשיג מה שנעלם עתה מהשיג בחי' שם אהי' כנ"ל ומרומז אשר תנה הודך כו' תנה גי' מלואי אהי' ובמעמד הנבחר ע"י תיקון המדות כנ"ל המשיכו משם אהיה כנ"ל והמשיכו מי"ג מדה"ר כנ"ל שע"י שהאד' מתקן מדותיו מעורר המדות למעלה והנה י"ג פעמים הוי' אהיה גי' תורה

שהמשיכו מי"ג מדה"ר ומשמות הויה ואהיה למדת מלכות בחי' שם אדני כנ"ל ומרומז זה ג"כ כמ"ש שבג' שמות אלו אל אלקים ה' ניתנה התורה שג' שמות אלו גי' קמ"ג מנין אהיה במילוי אלפין שהוא ממוצע בין אהיה במילוי יודי"ן ומילוי ההי"ן ומשפיע לבחי' שם אהיה בההי"ן שהה' רומז לבחי' נוקבא כי ה' ג"כ הוא בבחי' דלות דלית לה מגרמה כלום כי בלא שום כוונת הוצאות שום אות כשמוצא ההבל לבד הוא הוצאת אות ה' שהוא אתא קלילא ורומז להנ"ל שנמשך השפע למדת מלכות בחי' כנס"י משמות הנ"ל:

במדרש ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים כשבא הקב"ה ליתן תורה לישראל אמרו המלאכים שמא כשתתן תורה לישראל תהי' דירתך ג"כ בתחתונים אמר ית"ש לא אלא כו' דכתיב כסה שמים הודו כו' אמר ר"י בן לוי תנחומים של הבל נחמם דכתיב הודו על ארץ ושמים יש להבין איך ית"ש אל אחד האמת יאמר תנחומים שאינם אמיתיים ח"ו רק הענין דהנה עולם הוא בה' משם הוי' כי הד' עולמות הם בד' אותיו' הוי' והנה עולם הבריאה הוא עולם המלאכי' הוא בה' והנה אות ה' הוא הבל לבד כמ"ש ובאתא קלילא דלית בי' משמשותא כו' והנה ההבל הוא הממוצע בין עליונים ותחתונים שנגד העליוני' נחשב לגשמיי ונגד התחתונים נחשב לרוחני וזהו ע"י שירות ותשבחות שלנו ההבל מחבר כנ"ל ולכן "הודו "לה' "בכינור ר"ת הבל גי' מלואי ס"ג ששם זה בחי' עולם הבריאה שההודי' וההבל מחבר הנ"ל ונעשה אשת חיל עטרת בעלה וז"ש תנחומים של הבל נחמם שזהו הי' התנחומין שההבל יהי' מחבר עליונים ותחתוני' דכתי' הודו על ארץ ושמים כנ"ל וז"ש אנכי ה' אלקיך אנכי אני כ' שבחי' אני נעשה כתר ע"י התחברות הנ"ל אשת חיל עטרת כנ"ל

במדרש ויהי' ביתך כבית פרץ כו' מן הזרע אשר כו' במדרש כי שת לי אלקים זרע אחר כו' הענין כי קבלת עול מלכות שמים מתגלה בכל שחרית כמ"ש ברן יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלקים והוא מדת מלכות והקבלה צריכה להיות בהעלם מאוד כי קבלת עומ"ש הוא ענין גבוה מאד ולא תלוי בהכנת האדם כי מה שיכוון א"ע ויחשוב שיגיע בעצמו לקבלת עומ"ש כבר הוא מחשב שזה בחי' נגלית שיכול האדם להשיג ובאמת הוא נעלמת גבוה מהשיג רק אלמלא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לזה הי' הכל עד שבא דוד הכל בהיסח הדעת כמו ענין לוט ובנותיו ולא ידע בשכבה ובקומה וביהודא כתיב אי' הקדשה ולא נודע מקומה וכן בישי סבור שבא אל שפחתו והכל כדי שמלכות שמים יהי' בהעלם מאד מאד וז"ש כי שת לי אלקים זרע אחר אותו זרע ממקום אחר וז"ש המדרש שבנות לוט אמרו ונחי' מאבינו זרע אותו זרע הבאה ממ"א זה המלך המשיח ועיין במ"ש

פי' ע"פ אל תדמי בנפשך כו' רווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר כו' שהוא מקום החיצונים אלקים אחרים ולכן משיח יבא בהיסח הדעת הכל ע"ד הנ"ל

הגבל את ההר וקדשתו ע"ד מאמר חז"ל בראתי יצה"ר בראתי תבלין תורה שבאמת צריך לעובדו ית' בכל הפעולות והעשיות אפי' בעניני גשמיות שמצד יצה"ר כמ"ש בכל לבבך בשני יצריך רק שצריך לעשות גבול שלא לצאת חוץ מהגבול ח"ו כי האדם צריך לאכול ולשתות ובאמת אם אוכל ושותה רק כדי צורכו מתחשב לו למצוה אם כוונתו כדי להיות לו כח לעבודתו ית"ש וכדומה ע"ע שאמר הלל לגמול חסד עם אכסנאי רק אם אוכל ושותה יותר מכדי צרכו אז נתגבר ח"ו הס"א והיצה"ר עי"ז והנה היצה"ר נקרא הר כמ"ש לעתיד לצדיקים נדמה להם כהר וז"ש הגבל את ההר לעשות גבול לעשיות שמצד היצה"ר עי"ז וקדשתו תקדש את היצה"ר כי עי"ז היצה"ר נעשה מסייע לקדושה כנ"ל ע"י התוה"ק.

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר לכאורה תיבת לאמר מיותר רק הפי' ע"ד מאמר רז"ל ע"פ ישקני מנשיקות פיהו שיש דברים שמצוה לאומרם ויש דברים שמשיקין הפה וסותמים מלאמרם וזהו מ"ש תורה חדשה מאתי תצא הגם שבאמת הוא שלא תהא תורה אחרת רק הפי' שיתגלה דברים הסתומים עתה ומ"ת בהר סיני הי' הכנה על לע"ל וז"ש שאלו הדברים היו לאמר ולהגלות אותם לעתיד לבא.

במדרש כשבראתי את העולם הי' העליונים למעלה ותחתונים למטה במ"ת ירד ית' למטה וירד ה' על הר סיני ומשה עלה אל האלקים הנה כתיב אשת חיל עטרת בעלה וענין כתר הוא גבוה מעל הראש לשון מקיף על הראש שהלבוש שמקיף על הראש נקרא כתר וז"ש ומשה עלה אל האלקים אשת חיל עטרת בעלה שית' מתעטר בנו וכן וירד ה' על הר סיני שנתחברו עליונים ותחתונים והשפעות עליונות ירדו למטה וכנ"י נתעלה למעלה.

כי טובים דודיך מיין כי הנה יש מקום מוצא השפע ונקרא ד"ד ומזה נשתלשל שמקום שמוצא השפע להתינוק מחלב האשה נקרא דד כי כן הוא מקום שמוציא השפע בעולמות עליונים והענין שנקרא דד הוא שיש בדד האשה נקב קטן וצר במקום שהתינוק יונק ויוצא החלב רק מעט מעט אף שלמעלה מנקב הדד רחבה וחלב הרבה שם ולמה עשה ית' ככה שהנקב יהי' שם צר רק שהיא מטובותיו ית' עם נבראיו והשגחתו הנפלאה שאם הי' רחב שם יחנוק הילד בעת מצצו כי הפה של תינוק קטן מהכיל החלב ולתפוס הדד יפה ויש בזה שני בחי' דלות אחד להתינוק שיונק רק מעט מעט ואינו יכול למלא רעבונו תיכף ויש לו צער ודלות מזה וגם להאשה הוא דלות כי יותר מה שהעגל רוצה לינוק הפרה רוצה להניק והית' חפיצה להשפיע ולהריק עד בלי די ולמלא תיכף ומיד

רעבון התינוק ונמצא גם לה הוא דלות וחסרון וזהו אותיות ד"ד ב' דלתי"ן שהדלות מרמזת על בחי' דלות וב' עניני דלות זה אינו מחסרון שפע האשה כי למעלה מהנקב רחב השדיים שלה וחלב הרבה שם רק ב' עניני דלות הנ"ל באים מחסרון כח התינוק ופה שלו כנ"ל וכן הדבר בעולמות עליונים כביכול בעניני דלות הנ"ל נקרא דד וזה שביקש דוד מן המיצר קראתי יה עננ במרחב יה שעתה אני יונק ממקום צר דוגמת משל התינוק הנ"ל וזה מחמת שאין בנו כח לקבל השפע אבל אין חסרון ח"ו בהשפעתו כי יש בהשפעה מקום מרחב מאוד והבקשה עננ במרחב יה ע"ז ביקש שיהי' יוכל לינק ממקום רוחב שיעזרהו ית' שיהי' בו כח לקבל וכן יהיה אח"כ שה' יענני במרחב והנה יש בעולמות עליונים ב' בחי' שנקראים דדים כמו שאנו רואין בגשמיות שנשתלשל שהשפע בא לתינוק מב' דדים ובעולמות עליונים מב' דדין הנ"ל מדד אחד יורד שפע שנקראת חלב מורה שפע חסד גמור ומדד אחד יורד שפע הנקרא יין מורה בחי' גבורה כמ"ש במ"א ע"פ כטוב לב המלך ביין שביין ר"ת "ימינך ה' "נאדרי "בכח והנה צריך להמתיק בחי' הגבורות ולעשותם חסדים על ישראל וז"ש מרע"ה ועתה יגדל נא כח ה' שגדולה הוא בחי' חסד כמ"ש לך הגדולה וכו' וביקש שנח ה' בחי' גבורה יהיה ג"כ חסדים כאשר דברת לאמר שכן היה במ"ת כתיב וידבר אלקים את כל הדברי' האלה לאמר ששם אלקים הוא דין וכן וידבר לשון קשה ואח"כ לאמר רכה שהמתיקם ועשאם חסדים כמ"ש שנראה ית' כזקן מלא רחמים וז"ש כאשר דברת לאמר ר"ל כאשר דברת מאז קשות לאמר להמתיק הדיבור של קושי שיהיה בבחי' אמירה רכה והנה אף שממתיקים הדינים ההמתקה הוא רק לנו שלא יחולו הדינים עלינו רק מטילים אותם על שונאינו וזאת היא ההמתקה שלנו שהדינים שיעשו בשונאינו הם חסדים מתוקים עלינו מאוד וכן הי' במצרים שענין גלות מצרים הי' לברר הנ"ק והענין שמצינו שבמצרים הי' השפעות גדולות כמ"ש כגן ה' כארץ מצרים נמצא הי' הולך השפעתו י"ת למקום ערות הארץ והי' הגלות לברר החסדים הנפילי' ההם שנפלו החסדים שנשתלשל ממדריגות עליונים למצרים מקום טומאה וענין הבירור הי' צריך להיות ע"י המתקת גבורות מעלינו ולהטילם עליהם והחסדים יחולו על ראש בני ישראל וזהו ששאל משה ואמרו לי מה שמו באיזה שם משמותיו י"ת נמתק הגבורות מה אומר אליהם והנה כן הי' אח"כ שהמתיקו הגבורות מעל ישראל והטילו על שונאיהם במצרים והם בררו החסדים הנפילים ויצאו ברכוש גדול ועשאו למצרים כמצולה שאין בה דגים ובררו כל הנ"ק ולכן שותים ד' כוסות יין כוס גי' אלקים ויין ג"כ מורה דין כנ"ל לרמוז שהמתיקו הגבורות מעלינו מכל הצדדים משמאל ומימין על ישראל שלום מכל הד' רוחות הד' קצוות רק הטילו הכל על האוה"ע והנה כל המדות

כלולים זמ"ז הכל מז' מדות כ"א נכלל בה כל הז' מדות וצריך להמתיק הגבורות בכל הז' מדות ולילך ממדה למדה להמתיק הגבורות וז"פ ז' גי' מ"ט ובאמת כל המ"ט מדות נכללים ג"כ בכל מדה ומדה כיון שכלולי' זמ"ז וז"פ מ"ט עה"כ גי' ד"פ אלקים ולכן שותין ד' כוסות שכוס גי' אלקים כנ"ל וד"פ כוס גי' ז"פ מ"ט הנ"ל לרמוז שהמתיקו הכל בכל הז' מדות שכ"א כלולה ממ"ט בחי' רק שזה הי' בכללות ואח"כ הי' צריך בפרטות לילך בכל הז' מדות לחפש בחדרי המדות בפרטות להמתיק כל מיני מדות דין שיראה וימצא ולהטיל הדין על שונאי ישראל ולנו יהי' זה חסד גדול וזה פי' ענין הספירה לחפש כנ"ל בכל יום בכל המדות להמתיק הדינים שבהם כנ"ל ולכן אח"כ הי' יום מתן תורה ונראה י"ת כזקן מלא רחמים ולאוה"ע הי' דין גדול עד שבאו כולם אצל בלעם ושאלו ה' למבול ישב כו' והי' רעש גדול ודרשו ז"ל אתה שמעת וחיית אוה"ע שמעו ומתו ובזה מתורץ מה שהקשה בספרים הקב"ה גוזר גזירה והצדיק מבטל וכי יש שינוי רצון ח"ו וע"ד הנ"ל ניחא שהשפע הולך חסדים וגבורות כנ"ל בחי' ב' דדין ובידינו להמשיך ההשפעה למקום שאנחנו רוצים ע"י המתקת הדינים ולהטילם על האומות וזהו שלמד י"ת אותנו בסיני המתקת הדינים בחסדים ואמר אנכי ה' אלקיך הוי' היא חסדים לתיבת אלקיך הוא דין כמו שפי' במ"א ע"פ שובה ישראל עד ה' אלקיך ונתגלה לנו שהוי' ממתקת הדין וכן אח"כ במצות ל"ת שהם בחי' צמצום ודין אמר כי אנכי ה' אלקיך ג"כ כנ"ל ואמר אל קנא פי' שם אל הוא חסד אל ולמד אותנו איך למזוג הגבורות בחסדים וכן אח"כ פוקד עון אבות כו' לשונאי ועשה חסד לאלפים לאוהבי כו' כנ"ל להמתיק הגבורות ולהטלים על שונאי ה' ואויביו כלו בעשן כלו ואנו עמו יעשה לנו חסד והנה שם אלקי' מרומז בו דין אף שגם הוא חסד גדול כי בו האותיות אל שהוא חסד אל כנ"ל וכן אותיות מי שהוא עולם התשובה עולם החירות והתשובה והה' בחי' בהבראם בה' בראם ועולם חסד יבנה והוא ג"כ חסד ולכן כשיצאו ישראל ממצרים הקריבו עומר שעורה אותיות שיעור ה' להמשיך ה' חסדים מה' הנ"ל עכ"ז מרומז בו דין כי אלקים לשין שופט ולכן צריך להמתיקו כנ"ל והמתקתו ע"י אותיות הקודמים שהם כדט"ם שהם אותיות הקודמות של מלה"י מאלקים כ"כ בספרים שזהו המתקת הדינים מאלקים ואלו האותיות הם ר"ת של "כי "טובים "דודיך "מיין וכשממתיקין כנ"ל מטילין הדינים על שונאי ישראל בחי' המתקה כנ"ל בד' כוסות יין ששותין בפסח כנ"ל שיין בחי' דין וז"ש כי טובים דודיך מיין מלשון דדיך מיין כשמשפיע הדדים גבורות שהם בחי' יין זהו טוב לנו מאד וכן הי' בים שהראה לנו עצמו ית' כבחור חגור כלי זיין בחי' גבורות והגבורות אלו הי' חסדים

גדולים לנו וזהו כי גבר עלינו חסדו שמתגברים החסדים ובהחסדים שעושה לנו ית' יש לנו כח וגבורה להתגבר על כל אוה"ע שיהי' החסדים רק לנו כנ"ל:

ראש חודש סיון

הנה בר"ח סיון באו ישראל למדבר סיני ובא להם אז הכח הקדושה שיוכלו לומר נעשה ונשמע אח"כ בלב שלם כי אמרו ז"ל יצרו של אדם מתגבר כו' ואלמלא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו וזה העזר אלקי בא להם תיכף בר"ח וז"ש אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו רק שרצה ית' שיוציאו ישראל מכח אל פועל זה העזר שיאמרו בפה נעשה ונשמע שיחזיק לנו ית' טובה ע"ז שאמרנו נו"נ ע"ד כי אתה תשלם לאיש כמעשיהו כאילו הוא העושה אף שאתה ית' העושה והנה בכאן אמר הכתוב בחדש השלישי לצאת בנ"י מאמ"צ ביום הזה באו מדבר סיני ולא אמר כלל באיזה יום בחודש השלישי וחז"ל אמרו שהי' בר"ח ונראה דדייקי מדכתיב ביום הזה גי' של זה הוא י"ב נגד י"ב צרופי הוי' שמאירים בר"ח כי בכל חודש שולט צירוף אחד מצרופי הוי' עכ"ז כיון שכ"א כלול מחבירו בכל ר"ח מתגלה הארה מי"ב צרופי הוי' כולם ולכן נקרא ר"ח זה גי' י"ב ולכן חדש גי' שי"ב גי' י"ב פעמים הוי' וזהו שאמרו מדכתיב ביום הזה פי' ביום שמתגלים בו צרופי הוי' מנין זה וי"ב צרופי הוי' גי' שי"ב כנ"ל וז"ש עלית למרום שבית שבי וברו"ח הי' נתינת התורה בכח ואח"כ בפועל והנה כתיב בס"י המליך אות ז' כו' סיוון בשנה תאומים בעולם. רמוז חודש סיוון באות ז' כי בשבת ניתנה תורה דוגמת מלכה שהולכות עם חברותי' בכלי זיין והולכים חיילותי' ג' לפני' וג' לאחרי' ובשבת ניתנה תורה שחצבה עמודי' שבעה וסיוון ג' ב"פ שם ס"ג וכן גי' ב"פ חוטם נגד ב' נקבי האף דכתיב לריח שמניך טובים על התורה והכל נמשך ע"י שם אהי' וה"פ אהי' נגד ה' חומשי תורה ג' זבולן שהוא שבט שלישי לדגלים והקריב ביום ג' בחודש ניסן שהוא נגד סיוון חודש שלישי גם זבולן מתחיל בז' ולסיוון המליך אות ז' ומזל סיוון תאומים זה מורה אות א' שהוא בין ב' יוד"ין מחבר יו"ד תתאי ביו"ד עילאי שיו"ד רומז לחכמה כי מי שהוא חכם בעניני עוה"ז ואינו מחבר החכמות לחכמה עילאי אין זה חכם כלל ולכן כשנולד עשו כתיב תומים חסר א' כי לא הי' בו חיבור הנ"ל של האל"ף ועיין מה שכתבנו ע"פ פנים בפנים דבר כו' ואחת דבר אלקים שתים זו שמענו שיכול להיות שלא שמענו מאתו רק הא' דאנכי ומזה השגנו המ"ע ול"ת נמצא שהאלף הי' מחבר העשה ול"ת וכן כל התורה היא בדרך תאומים סתום וגליא ולכן בסיני ירדה שנאה לאוה"ע שיש להם חכמות חיצוניות ואינם מחוברים לתורה והנה הצירוף מצרופי הוי' שבחודש סיוון הוא צירוף היוצא מר"ת "ידות "ולצלע "המשכן "השנית כי אותיות הוי' שרשם ג'

אותיות יה"ו וה' אחרונה נשתלשלה מה' ראשונה ומתאחדים לה' אחת בשורשם העליון רק כי העוה"ז בה' בראם והי' צריכה התורה להתלבש בלבוש ונעשה ב' ההי"ן והתורה בחי' אות ו' המחבר השני ההי"ן ולכן בחודש שניתנה התורה לעוה"ז ותלכנה שתיהן כ' בס' שתי ההי"ן וזהו מורה מזל תאומים שהתורה מחברת עוה"ז לעוה"ב וחכמה תתאי לחכמה עילאי ומחוברים הב' ההי"ן וכן תאומים מורה על ב' תורות תואמי צביי' וכן עד"ז מחברת השני ידות שמאל וימין ונעשה ע"י התורה משניהם יד אחת ימין כי בבחי' שורש הידות לית שמאלא בעתיקא רק בהשתלשלות נעשה ב' ידות ואז נעשה ג"כ ולצלע המשכן השנית בחי' ה' אחרונה כי צלע בחי' נוקבא ע"ד ויבן את הצלע ונוקבא בחי' שמאל וע"י התורה נתחבר הכל ונעשה משמאל ג"כ ימין וז"ש וישא אהרן את ידו וקרינין ידיו כי מב' ידים נעשה יד אחת ולכן מחברים הכהנים בשעת נשיאת כפים הידים ועושין בין ב' ידים רק ה' אווירים לאכללא שמאלא בימינא לעשות משניהם יד אחת והר"ת מברכת כהנים ג' ב"פ מנצפ"ך שמורים דין שהכהן ממתיק הכל כנ"ל וכן ממתיקין ע"י התורה שנקראת תורת חסד ונקראת אש דת להמתיק ב"פ י"ד גי' כח וז"ש כח מעשיו הגיד לעמו שכשנעשה מב' ידים יד אחת ממשיכין מחכמה כח מה:

ראש חדש תמוז

צירוף הוי' מחודש תמוז יוצא מפסוק וכל ז"ה איננ"ו שו"ה ל"י מס"ת יוצא הצירוף של חודש תמוז והשם הוי' הוא בהיפוך שמורה דין ועכ"ז הר"ת מתיבות זה איננו שוה לי גי' י"ג הויות שמשפיע ית' מי"ג מדה"ר וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והבן:

ראש חדש אב

בחודש אב הצירוף מצרופי הוי' הוא הר"ת של "הסכת "ושמע "ישראל "היום כי ענין הגלות הוא ע"ד שאמרו ז"ל שאמר ית' שהנדה תתרחק מבעלה כדי שתהא חביבה על בעלה כשעה ראשונה שנכנסה לחופה נמצא זה התרחקות של הנדה מבעלה גורם התקרבותה אח"כ לבעלה ביתר שאת וכן ענין התרחקותינו בגלות שנראה שח"ו ית' מרחק אותנו הוא לצורך התקרבות גדול שיהי' לנו לעתיד לאין שיעור וערך והפסק ובזוה"ק כתיב ואע"ג דשכינתא איהו בגלותא לגבי בעלה כנדה כו' הענין כנ"ל והנה דרך האשה נדה שצריכה ללבוש בגדי נדותה ואח"כ לובשת לבנים לימי ליבון טהרתה וזהו הענין עתה בגלות שכל רודפי' השיגוה בין המצרים מי"ז בתמוז עד אחר ט"ב הם כ"ב יום רומז שאז השם הוי' נתלבש כביכול בלבוש והלבוש הוא האות הקודם אורו מלביש ומקיף לאות שאחריו כדוגמת שאנו רואין שהלבוש היא על האדם כן האות הקודם הוא על אות שאחריו ואותיות הקודמי' של השם הוי' גי' כ"ב נגד כ"ב יום אלו שאז כביכול

לובש לבוש וזהו בחי' ובדם ענבים סותה שפי' לבוש כנ"ל שע"י בחי' דם נדה בא בחי' לבוש הנ"ל והנה הצירוף הזה שמשמש בחודש אב מורה דין כי כתיב ותלכנה שתיהן וכ' בס' שתי ההי"ן ה' ראשונה משם הוי' וה' אחרונה וזה מורה רחמים שה' ראשונה נקראת אמא עילאי וה' אחרונה נקראת בתה ומורה רחמים שתלכנה שתיהו ומתיחדת בחי' בת אצל בחי' אם אבל בצירוף הזה של אב יש פירוד בניהם וזה החודש מרמז על שבט שמעון שהוא שבט חמישי בנסיעות הדגלים נגד חודש החמישי חודש אב וז"ש בשמעון כי שמע ה' כי שנואה אנכי כו' כי בזה החודש אינו מתגלה כ"כ אהבתו ית' ולכן הצירוף מר"ת הסכת ושמע כו' ג"כ הלשון שמיעה וכשיקיים הסכת ושמע ישראל היום ישמע ה' כי שנואה אנכי כביכול על בחי' כנ"סי שאינה בהתקרבות כ"כ ויתן לנו הגאולה בחי' לידה ילדה ציון בני ויהי' בחי' הפעם ילוה אישי אלי כי עתה יאהבני אישי ולכן "איכה "ישבה "בדד "העיר ר"ת איבה וכשיהי' היחוד לעתיד יהי' מהם אותיות ביאה כן יהי' ב"ב אמן:

חמשה עשר באב

אמרו ז"ל שט"ו באב יום שהותרו השבטים לבוא זב"ז הענין ע"ד שכתב האר"י ז"ל בענין נוסחאות התפילה שנוסח ספרד הוא השער הכולל י"ב שערים של התפילה שכל שער נגד שבט אחד ולכן מי שאינו יודע שבטו יתפלל בנוסח הנ"ל שהוא שער הכולל והנה עיקר שער הכולל הנ"ל הוא בארץ ישראל מיום זה שפסקו מתי מדבר והיו רוצים לבוא לא"י הותרו השבטים לבוא זב"ז כי כולם נתיחדו בשער הכולל:

וי"ל עוד ענין ט"ו באב כי משם מתחיל לילות אריכות כמ"ש חז"ל ודלא מוסיף יסיף כו' והנה בזה"ק כתיב שרצונו ית' הי' שיהי' הבדל בין החושך לאור רק ע"י החטאים נתערב החושך באור ואור בחושך והנה יש שעות בלילה שהם בחשכות גמור תמיד רק לעתיד יתהפכו לאור יום וז"ש והי' יום יוודע לה' שיתוודע שהכל יום כמ"ש תאיר כאור יום חשכת ליל' שאת רוח הטומא' יעביר מן הארץ שהוא החושך הגמור והנה השעות שבלילות אריכות שהם בחשכות צריך לקום ולעסוק בתורה להאירם כי באמת הם שעות של יום והם בבחי' קדושה רק שנפלו לחשכות וז"ש בזוה"ק דשעתא דאתוספי בלילי דיממא אינון וכשמאירים אותם הם במעלה גדולה יותר משעות היום כי נהורא דנפיק מגו חשוכא הוא במעלה יתירה יותר מאור מאיר לעולם ולכן הויה ששולטים בחדשי החורף מי"ב צרופי הוי' יש בהם יותר אותיות כסדר המורה על רחמים יותר מהקיץ על שאז הלילות ארוכים ע"ד הנ"ל ולכן אז פסקו מתי מדבר כי נתדבקו בחי' החיים בחי' ויבדל אלקים בין האור ובין החושך כן הכריזו שם הבדלו החיים מהמתים ואז שמתחיל

להתוסף על שעות הלילה צריך להאיר אותם ולהבדילם מחושך ע"י עסק התורה ועושים הבדל בין האור והחושך וז"ש חז"ל לא הי' ימים טובים פי' הגם שמקודם בקיץ הי' ימים ארוכים והי' אור עכ"ז עיקר האור היא כנ"ל שבא מחושך ונעשה אור:

וי"ל עוד ענין ט"ו באב וט"ו בשבט ע"ד שאחז"ל שמ"ם יום קודם יצירת הוולד ב"ק יוצא בת פלוני לפלוני ולכן כותבים בתנאים המגיד מראשית אחרית וי"ל שהשורש לזה שמ"ם יום קודם יצירת העולם עלה לפניו ית"ש התענוג והשעשועים שיקבל מעם קרובו וידע שכל עניני אירוסין וקדושין ונשואים הם ג"כ בהקב"ה עם כנס"י וכשעלה לפניו התענוג זה הי' בחי' מ"נ לבריאה שבשביל תענוג זה ברא העולם ומחשבה זו מ"ם יום קודם היצירה הי' כענין תנאים שקודם אירוסין וקדושין וז"ש חז"ל תנאי התנה הקב"ה עם מעשי בראשית ענין תנאים הנ"ל ועיקר התענוג שיקבל ית"ש מעמו יהי' לעתיד שישמח ה' במעשיו ורמז בהמגיד מראשית אחרית שיהי' אחרית כראשית שראשית היא מדת כתר כן יהי' בתי' אחרית שגי' עה"כ כתר וכדת משה וישראל ר"ת גי' אדני עה"כ שיהי' אדנותו ית"ש ניכר בעולם כשיבוא משיח בן דוד גי' כדת והנה למ"ד בתשרי נברא העולם פי' האדם שנברא ביום ו' ליצירת העולם שהתחיל בכ"ה באלול ומ"ם יום קודם כ"ה באלול התחלתן בט"ו באב ועד"ז ט"ו בשבט למ"ד בניסן נברא העולם והאריז"ל כתב שאלו ואלו דא"ח ובכ"א מהחדשים ניסן ותשרי הי' הולדה חדשה לעולם כ"א כפי בחינתו ולכן לא היה ימים טובים לישראל כט"ו באב וכן ט"ו בשבט ר"ה לאילן שאז ניתן השרף באילנות רומז שהחיות והקדושה הבא ממחשבה הקדומה מתחדש תמיד באותו זמן וז"ש ר"ה לאילן רומז לאילן הקדוש והנה ע"ד הנ"ל שבכ"א מהם ט"ו באב וט"ו בשבט נחשב הולדה וביניהם רק ו' חדשים י"ל שזה שאצל היולדות לשבעה יולדות למקוטעים הם חצי חודש אב וה' חדשים וחצי חודש שבט:

ראש חדש אלול

וי"ל עד"ז שזהו ענין חודש אלול שהם ימי רצון ג"כ ע"ד הנ"ל בענין מ"ם יום קודם יצירת הוולד שארבעים יום קודם יוהכ"פ שהוא יום סליחה ויום שניתן בו לוחות אחרונות ואז עיקר יצירתינו שנעשים אנו בו ברי' חדשה והארבעים יום קודם מתחילין באלול וביום ששי בניסן שהוא נגד חודש אלול הקריב נשיא גד לחנוכת המזבח שעל גד אמרה לאה בגד לשון גדא טבא ע"ד שאומרים בתנאים מזל טוב:

ראש השנה

הנה בנוסח רבון העולמים שאומרים בליל שבת וברוכים הם מלאכיך הקדושים והטהורים שעושים רצונך וקשה וכי יש מלאך אחר שאינו עושה רצונו ית"ש הלא הם

אינם בעלי ברירה רק הפי' כי ית"ש ברא הבריאה שיהי' שכר ועונש ועיקר הכוונה בזה להטיב לנבראיו והנה מלאכי עונש שברא ית"ש שמענישים הגם שגם הם נבראים ברצונו ית"ש מ"מ אין עושין כ"כ רצונו ית"ש בעת העונש כיון שרצונו ית"ש רק להיטיב והנה מאתו ית"ש לא תצא הרעות רק מחמת חטאי האדם בורא ע"י כל חטא משחית ומחבל שמיצר להאדם ועכ"ז אין רצונו ית"ש בזה וי"ל שאותן המלאכים דן ית"ש בר"ה ומוחל עוונות ודן אותם על שהצירו כ"כ כי עיקר כוונתו ית"ש שברא היצה"ר שהוא כח המנצח כדי שכשינצחו אותו יתגדל התענוג כדרך הנצחון שמנצחון בא תענוג וכן בא לו ית"ש תענוג כשמנצחין היצה"ר וז"ש ארץ ודרי' יצפו לדין ולשון יצפו משמע שמקווים ע"ז שהוא טובה להם והוא ע"ד הנ"ל וז"ש וחיל ורעדה יאחזן לפקוד על צבא מרום בדין הם הנעשים ממעשי בני אדם שמצירים להם וכשית"ש דן את האדם דן ג"כ אותם והוא טובה גדולה:

והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול כו' והשתחוו לה' בהר הקודש כו' הנה הי"ב חדשים שהם ששה חדשים חורף וששה חדשים קיץ הם נגד ששה מדות שבבחי' דכר וששה שבבחי' נוקבא ושבחורף הם בבחי' דכר המשפיע להנוקבא והיא מקבלת השפעתו והוולד מתהוה בה מהשפעת דכר והריון הנוקבא ממנו עד"ז אנו רואין שהארץ בחורף מקבלת שפע הגשם מן השמים והשלג ונקרא אז ימות הגשמים שמרביע את הארץ כמ"ש כי כאשר ירד הגשם והשלג משמים כו' והרוה את הארץ והולידה והצמיחה והיא מקבלת אותם אל תוכה בבחי' הריון מהדכר שהיא הכנה אל הלידה ובקיץ מתגדלין כל הצמחים והארץ מוציאה פירותי' וזהו הלידה מהריון זה כמ"ש והולידה והצמיחה ומתגלה ההשפעה וכן כתב האר"י ז"ל שהפלוגתא אם בתשרי נברא העולם או בניסן נברא העולם אלו ואלו דא"ח שבתשרי הי' מחשבה שהוא כמו הריון הכנה להלידה וז"ש בר"ה היום הרת עולם בבחי' דכר הנ"ל שהריון האשה ממנו ובחי' לידה הי' בניסן שנתגלה הריון זה שמשפיע הדכר כמו ע"י לידת הוולד יודעים ומתגלה לכל שהי' יחוד דו"נ שממנו נולד הוולד ועתה נתגלה זה היחוד והנה ז"ש תחילה בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ ששמים קדמו ואח"כ כתיב אלה תולדות וכו' ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים כי בתחילה בחי' הריון שבתשרי שמים קדמו שהיא בחי' דכר כנ"ל וביום עשות שהיא הלידה הנ"ל שהי' בניסן הארץ קדמה שהלידה היא מנוקבא כמו הארץ הוא המולידה הכל כנ"ל שלכן הששה חדשים קיץ הם בבחי' נוקבא כי בהם נתגלה ההולדה הנ"ל והנה כתיב בס' שהששה חדשים של קיץ וחורף הם כנגד ז' שערים שבראש שנקראים ז' תקוני ראש שהם גולגולתא אודנין עייניו וחוטמא והם בדכר וכן

בנוקבא ונגדם ששה חדשים קיץ וששה חדשים חורף ובחי' הפה מכ"א של דו"נ הוא בבחי' העלם שאין חודש כנגדם ולכן בניסן ותשרי שבהם מתחיל בחי' דו"נ נתגלה בהם בחי' הפה והוא התגלות הקול והדיבור שהקול הוא התגלות המחשבה והדיבור הוא התגלות הקול כמ"ש בפ' נצבים בענין הזה שהקול הוא בבחי' כללות הדיבור והדיבור נעלם בו שמקול פשוט יכולין לעשות דיבור באיזה אותיות שירצו ובניסן נתגלה הדיבור כמ"ש בס' שבחי' דיבור הי' בגלות וירד מצרים אנוס ע"פ הדיבור ואח"כ נתגלה בחי' דיבור ונקרא פסח מלשון פה סח בדיבור ובתקיעות שופר ג"כ מתגלה בחי' פה רק ע"י התגלות הקול שהוא רק בהתגלות המחשבה ועדיין לא נתגלה הדיבור שבקול והתוקע נוטל פה השופר כנגד פיו והקול נתגלה רק עכ"ז עדיין הוא בהעלם כנ"ל וכמ"ש על המדרש וה' נתן קולו לפני חילו כו' שהענין הכתיבה בר"ה הוא עדיין בבחי' העלם ואח"כ ע"י חותם מתגלה מכתבו וכן מצינו במ"ת דכתיב משה ידבר והאלקים יעננו בקול וכתיב וכל העם רואים את הקולות ומצינו שנקרא מה ששמעו אז תורה שבכתב על שהוא עדיין בבחי' העלם עד שהחכמים מפורשי תורה שבכתב גילוי את ההעלם של תורה שבכתב ופירשו אותה ודברי פירושם נקרא תורה שבע"פ שהוא התגלות התורה שבכתב שהכתיבה היא בחי' העלם כנ"ל רק היא התגלות בבחי' מחשבה שנתגלתה המחשבה אבל עדיין לא בא לבחי' הולדה כנ"ל רק בחי' התגלות המחשבה וכן ע"י הבל העולה מפה התוקע לפה השופר בא הארה מש"ע נהורין ע"י הבל העולה מפיו שכלול מיו"ד מדות שבו וי"פ הבל עולה בגי' ש"ע ואלו השע"נ הם בחי' מחשבה כי הם מב' שמות אל אל"ף למ"ד שבי"ג מדה"ר שאמר משה וי"ג שאמר מיכה מי אל כמוך נושא עון כו' ב"פ אלף למד גי' (ש"ע)[שע"נ] והם בבחי' מחשבה שהוא עיקר הי"ג מדה"ר נמצא שבניסן התגלות הדיבור בחי' התגלות הפה הנעלם כנ"ל ובתשרי מתגלה בחי' פה הנעלם הנ"ל בבחי' קול התגלות המחשבה ובניסן ותשרי הוא התגלות קול ודיבור התגלות הפה של דו"נ והנה בהם מתגלה כל מיני טובות שבעשרה מאמרות שנברא העולם כנ"ל שבניסן ותשרי הי' הבריאה בבחי' הריון ולידה של בריאת העולם שית"ש חתם את הבריאה בגושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא ר"ת את השמים ואת הארץ והשם זה גי' טוב וי"פ טוב שבכל היוד מאמרות גי' ב"פ פה כנ"ל שב"פ פה הנ"ל בבחינתם התגלות כל מיני טובות והנה לעתיד יבוא הכל על ראשית המחשבה ויהיה התגלות המחשבה וזהו והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול כנ"ל שהיא בחי' מחשבה ויש לרמוז עוד כי שוכר גי' פה ראש התגלות המחשבה וז"ש אח"כ והשתחוו להה' בהר הקודש כו' קודש נקרא מדת חכמה מחשבה וה"ר ר"ת למפרע ר"ה והר כסדר ר"ת הושענא רבה שאז היא גמר החותם שהחותם היא

התגלות על הכתיבה כנ"ל ובא הקודש המחשבה כנ"ל להתגלות וז"ש והשתחוו לה' בהר הקודש שימשיכו המחשב' עד שיבוא להתגלו' בהושענא רבה בחי' חותם ע"ד אבא יסד ברתא שהמחשבה בחי' חכמה בא להתגלות כנ"ל ובר"ה מתיחד ית"ש עם כנס"י במקום עליון נורא מאוד ע"ד בכסה ליום חגינו קודם שבת עדיין להתפשטות המדות חג ר"ת ח"ג שהתפשטות המדות עדיין בהעלם שם מתיחדין ישראל עמו ית"ש:

"**תקעו** "בחודש "שופר ר"ת שבת כי הנה שופר היא ענין עלמא דחירות כמ"ש והעברת שופר תרועה וקראתם דרור שיובל שהי' בו חירות לכל הי'. תוקעין בשופר לסימן חירות כי חירות הוא דבר שאין בו צמצום כי כשאדם משועבד הוא בצמצום שאינו יכול לעשות ולהתנהג כרצונו רק כשהוא בן חורין אז הוא בהתפשטות וכן מורה השופר שתוקעים בו ממקום המיצר ויוצא הקול במקום הרחב וזהו מורה על חירות מכל השיעבודים וזהו "מן "המיצר "קראתי ר"ת שם מע"ב שמות הק"ם הכתוב על ולעבדו בק"ש כי בענין עבודתו ית"ש שצריך להיות ביראה ואהבה היראה היא כמיצר וצמצום ולא כענין חירות כיון שברצונו לא הי' מתנהג כן אין רצונו באמת כן רק שמבטל רצונו מפני שמתירא אבל כשהוא במדריגות אהבה הוא בבחי' חירות כי נהנה ומתענג בעשיות מצותיו ית"ש מאוד ושש ושמח עליהם מאוד עד שבלא שום סיבה שיכריח אותו לקיימם ג"כ הי' מקיימם באהבתו אותו ית"ש ומצותיו ית"ש ואז הוא בענין חירות והתפשטות וכן ענין השבת הוא בחי' חירות והתפשטות כי בכל יום הי' בו בריאה שהבריאה הי' ע"י צמצום שנתצמצם בכל יום דברים עד שבאו לכלל התגלות הבריאה ושבת קודש לא היה בו בריאה כי הוא בחי' אין סוף ב"ה שאין בו צמצום ולא שייך בש"ק בריאה כי אין יכול להיות בו צמצום והיא ג"כ בחי' חירות אדרבה שבת הוא בלא כלי כלל והוא יותר התפשטות מבחי' המרחב שבשופר שהקול נתרחב אח"כ כשיוצא מן השופר במקום הרחב בלא צמצום שעכ"ז הוא ע"י כלי משא"כ שבת קודש ומבחי' החירות של ש"ק וכן מבחי' השופר שמורה חירות נשפע חסד גדול כי חסד הוא בחי' שהוא בלא צמצום רק בהתפשטות ועד"ז פי' מה שחסד נקרא גדולה כי הוא דבר שהוא בלא שיעור וכן רפואה נקראת ארוכה עד"ז שנשפעת מעולם שנקרא אריך שהחסדים ארוכים שם בלא שיעור ומדת הגבורה הוא בחי' צמצום ולכן החולה נקרא קצירי כמ"ש במ"א ולכן הס"ת מתקע"ו בחוד"ש שופ"ר הוא שור גי' הר"ת של אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה כי ע"י השופר ושבת שמורים על החירות כנ"ל מתגברים החסדים בבחי' כי גבר עלינו חסדו וז"ש בכח גדולת ימינך שהוא חסד תתיר צרורה דבר שהיא צרור בצמצום בחי' גבורה תתיר זה שיהי' גם מדת גבורה נמתק ובא להתפשטות ועי"ז שמתגלה בחי' החירות נתעלתה השכינה

הקדושה שהיא ה"א אחרונה משם הוי' וז"ש ברך עלינו כו' את השנה הזאת שנה גי' ספירה הזאת כי ה"א הנ"ל השכינה נקראת זאת ואנו מתפללים על השכינה הקדושה שישפיע בהן ברכה וז"ש ברך עלינו כו' את השנה הזאת פי' הספירה ההיא שנקראת זאת ואת כל מיני תבואתה לטובה תבואת ה' שכל תבואת ה' הזאת הכל יהי' לטובה ע"י השפעה הנ"ל בחי' גדולת ימינך וכמ"ש ורב תבואה בכח שור:

א"י תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגינו להבין מה שאנו אומרים בר"ה ג"פ היום הרת עולם מה זה הענין לג"פ רק הענין דהנה הרת עולם קאי על בריאות האדם שנברא בר"ה כי העולם התחיל להבראות בכ"ה באלול ויום ששי הי' בר"ה והאדם אנו רואים שיש בו התחלקות לשלשה שלשה כי במוח יש ג' כוחות כי מתחילה נופל הדבר במחשבתו ומוחו לעשות דבר ששכלו נותן לעשותו ואח"כ מתישב בדעתו שיש שכל אחר שיניח מלעשות הדבר ההוא מחמת איזה טעמים ואח"כ מכריע בדעתו אם לעשות או יחדל מלעשותו ולכן אנו רואים שמהמוח יוצא ב' כוחות ב' עינים לימין ולשמאל וכן ב' אזנים זה מורה לנו על כח המוח שיש בו ב' כוחות ומכריע וכן בהלב יש בו ג' כוחות אלו ע"ד הנ"ל כשמתבונן דבר בבינת הלב יש בו ג' כוחות אלו ולכן הוצאות הענפים מהלב הם ב' ידים לימין ושמאל והלב בנתים להורות ג"כ על הנ"ל על כוחות אלו ועד"ז באברים הנמוכים היא הכבד עד"ז הוא פעולת הכבד בג' כוחות ולכן מוציא ב' שוקיים ורגלים ונגד כ"ז הוא ענין ט' מלכיות ט' זכרונות ט' שופרות ג' מתורה ג' מנביאים ג' מכתובים נגד אלו הכוחות הכלולים באדם להמליכו ית"ש על כל האברים ועל העולמות שרומזים עליהם וזהו ענין ג"פ קדוש שאומרים להמשיך קדושתו בכל הבחי' וכוחות וזה שאומרי' המשלשים לך קדושה וכתב האר"י ז"ל שבתשרי הי' הבריאה במחשבה ובניסן במעשה כמ"ש לעיל וזהו היום הרת עולם בחי' הריון במחשבה וכוונתו היא להביא אח בחי' הריון המכוסה ללידה והתגלות וזהו ענין השופר ע"ד שאחז"ל ע"פ שאול ועוצר רחם לא תשבענה מה ענין רחם כו' לומר מה רחם שמכניסין בו בחשאי מוציאים ממנו בקולי קולות כו' ועד"ז התוקע מכניס הקול בחשאי בתוך השופר ואין רואין את הקול בהכלי ואין שומע רק אח"כ יוצא קול ושומעים אותו ובא הדבר שבחשאי להתגלות כענין לידה מהריון ולכן אז בר"ה בחי' גבורה כי ההולדה ע"י מדת גבורה והר"ת של אתה גבור לעולם אדני גי' אל"ד וזהו שאומרים מזמור לה' הארץ ומלואה כי המילוי של אותיות ארץ כזה אל"ף רי"ש צד"י המילוי גי' תלד שההולדת הוא בניסן ולכן בניסן נגאלו ובניסן עתידין לגאל כי עיקר התגלות והולדה שאנו רוצים הוא על הגאולה כמ"ש כי חלה גם ילדה ציון את בני' ואומרים היום הרת עולם שיהי' ההריון והלידה בחסד כנ"ל ע"ד הריון

שהזרע נמשך מן המוח דרך ה' בחינות שבפסוק לך ה' הגדולה והגבורה כו' עד בחי' יסוד שעל ידו ההריון נמצא שאנו רוצים שיהי' לכל מדות ההמשכה הכל רק בחסד וז"ש הרת עה"כ גי' ששה פעמים מיכאל שהוא במדת החסד ולכן אומרים ג"פ נגד ההולדה הנ"ל שהוולד מונח במעי אמו תלת גו תלת כנ"ל שהאדם מתחלק לג' ג' כוחות ובהריון אינו בהתפשטות וע"י ההולדה בא להתפשטות ואנו רוצים שיהי' כל התפשטות של כל התחלקות לתלת גו תלת בחסד בהתפשטות לרמז זה אומרי' ג"פ היום הרת שגי' ששה פעמים מיכאל נגד מדת החסד להורות על התפשטות החסד ביסוד הכולל המדות ועל ידו ההריון כנ"ל שלכן אומרים ג' מלכיות וג' זכרונות וג' שופרות מתורה וג' מנביאים וג' מכתובים לרמוז תלת גו תלת הנ"ל שיהי' הכל בהתפשטות החסדים לז"א אחר כל סדר ממלכיות זכרונות ושופרות היום הרת כנ"ל וז"ש תקע"ו בחוד"ש שופ"ר שיהי' ההתחדשות בחסד וס"ת הוא שור גי' הר"ת של אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה שם החסד בכסא ליום חגינו חג ר"ת "חסד "וגבורה ובר"ה הוא בחי' הריון שעדיין לא באו להתגלות הבריאות של הנולד שהזרועות בחי' חו"ג ולכן תמשיכו אז החסד שיהי' ההולדה כנ"ל:

א"י תקעו בחודש שופר בכסא כו' כי הנה כל החגים בחי' חסדים למשל בפסח עשה ית"ש חסד והוציאנו ממצרים ובשבועות נתן לנו תורתו לקח טוב וכן בכל החגים והנה בכל החגים כלול ג"כ דין כמ"ש חז"ל בד' פרקים העולם נידון בפסח כו' כי אין שלימות החסד רק כשיש עמה גבורה להתגבר על האויבים של המתחסד עמו שעי"ז יתקיים החסד והנה בר"ה הגם שהוא ככל החגים שית"ש מתחסד עם עמו ובאים דינים על שונאי ישראל מ"מ הדבר בהסתר וכיסוי וכביכול יושב ית"ש לדון עמו וכמ"ש ויתיצבו על ה' כביכול על כבודו ית"ש שהוא על עמו שמכבדין אותו ורוצים אויבי ה' להתגבר וכשאנו נוטלים השופר שכבר כתבנו שמורה על התגלות מהעלם אז מתגלה החסד והגבורה האמיתיות ברצונו ית"ש להתחסד עם עמו ועל אויביו יתגבר ולכן התוקע נותן פיו לפה צר שבשופר ומן המיצר קראתי יה ענני במרחב שבא להתגלות והנה כתבו דורשי רשומות שחג ר"ת "חסד "גבורה כנ"ל שב' אלו כלולים בכל חג וז"ש בכסה ליום חגינו שהחג מכוסה בו שאין רואים בו התגלות חסד לעמו וגבורה לשונאיו ולכן תקעו בחודש שופר לגלות הדבר שלא יהי' צריך עוד להיות בהסתר ע"ד הן הן גבורותיו כו' הרי שהדבר מגבורותיו ונוראותיו בהסתר ואנו רוצים שיהי' בגילוי וזהו ענין השופר כנ"ל שמשימין בו הבל בהסתר ויוצא בגלוי ולכן כתיב בכוונת על ונאמן אתה להחיות שר"ת ג' הבל כי מתחיל אתה גבור כו' ורוצים שיתגלו גבורותיו ועל אויביו יתגבר וה' כגבור

יצא ויתגלו החסדים בתחית המתים ע"ד תחילת הבריאה שהי' באות ה' אתא קלילא אות ה' שהוא הבל בלבד שתיכף כשאדם מוציא מפיו הבל הוא דוגמת הוצאת אות ה':
א"י תקעו בחודש שופר בהתחדשות המלוכה של הקב"ה תקעו בשופר כדי לאיים ולהטיל פחד על שרי אוה"ע כי מטבע השופר לעורר פחד כמ"ש היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו וע"י השופר אנו מטילים פחד על שרי אוה"ע מלגשת לקטרג עלינו ובאמת לנו הוא שמחה גדולה בר"ה וחג גדול על שאז התגלו' מלכותו ית"ש רק שאנחנו מעלימי' ומכסים השמחה והחג וז"ש בכסה ליום חגינו שאנו מכסים השמחה והחג כדי להטיל פחד ומורא על שרי אוה"ע כנ"ל:
גם י"ל בכסה כו' כמו שהשופר הקול מכוסה שנכנס ההבל בחשאי ויוצא הקול וקול רומז על ענין לעלות ממטה למעלה כי רגל הקוף יורה למטה מכל האותיות ויו"ד שעל ראש הלמ"ד למעלה מכולם והאות ו' שבניהם מורה על שית עזקאין דקנה שהקול יוצא ממנו וע"י הקול עולים ממדריגה תחתונה לעליונה וז"ש ממעמקים קראתיך אדני ה' שמעה בקולי והאדם צריך להיות הצנע לכת עם ה' וזהו מרמזים בקול שופר שמכניסים את הקול בחשאי בכלי ואין רואים את הקול בהכלי ואח"כ יוצא הקול ושומעים אותו ובא להתגלות כן האדם צריך בתחילה להסתיר מעשיו עד שבאים להתגלות ממילא וז"ש תקעו בחודש שופר לחדש מעשיו ע"ד הקול שופר ובכסה להסתירם ע"ד הנ"ל:
כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב כו' הנה פי' רש"י בפ' פרה אדומה לפי שהשטן ואוה"ע מונים את ישראל לומר מה טעם יש בה לפיכך הכתיב בה הכתוב חוקה כו' וקשה אם יש טעם למה אין אומרים להם גם מאי צריך כ"כ לאוה"ע לשאול דווקא טעם ודווקא בזה להיות מונים אותנו גם אם באמת אין אנו יודעים טעם מה צריך הכתוב לכתוב לזה חוקה לומר חוקה חקקתי כו' הא בלא"ה לא נשיב להם טעם כיון שאין אנו יודעים רק הענין דהנה יש ג"כ בפרה אדומה טעמים ע"ד שאחז"ל תבוא אמו ותקנח צואת בנה ועוד טעמים שישראל מבינים רק ית"ש צוה אותנו שלא לומר להם שום טעם כדי שאם יקטרג השטן ושרי האומות עלינו שלא להטיב לנו כי אין לנו זכות על פי הדין יאמר להם ית"ש א"כ אטיב להם בלא טעם כלל הלא הם ג"כ שומרים החוקים שלי ואין שואלין טעם כלל וא"כ המשפט הוא להיטיב להם ג"כ בלא טעם כלל וז"ש כי חק לישראל היא ע"י שישראל שומרים חוקי ה' עי"ז משפט לאלקי יעקב להטיב להם ג"כ בלא טעם רק בדרך חק לכך השטן ואוה"ע רוצים שנאמר להם הטעם של החוקים ואז יוכלו לקטרג עלינו שיאמרו שאנו ג"כ אין שומרים בלא טעם ולא יהי' כביכול יוכל י"ת להמליץ עלינו כנ"ל וז"ש מלך במשפט יעמיד ארץ שהמשפט מראה להעמיד ארץ

נקראים ישראל כפי' רש"י על והארץ לעולם עומדת כיון שגם אנו שומרי' חוקיו ר"ל בלא טעם כלל וז"ש רחוק מרשעים ישועה כי חוקיך לא דרשו וז"ש באין מליץ יושר כו' תגיד ליעקב דבר חק ומשפט ועי"ז וצדקינו במשפט ע"י שתגיד ליעקב בשביל יעקב ששומרים חק ומשפט ששוה אצלם חק ומשפט לשמרם ע"ד הנ"ל:

וה' פקד גי' רי"ו גי' גבורה שנתן הקב"ה לשרה גבורות קדושות להיות לה עי"ז כח הולדה וכן לאברהם נתן כך וזהו שנתן להם אות ה' נגד ה' גבורות כי ההולדה מגבורות כי אתה גבור לעולם אדני הר"ת גי' אל"ד והענין כי שם אל הוא חסד אל ועכ"ז הוא ג"כ מלשון אילי הארץ מדת גבורה וזהו בחי' כי גבר עלינו חסדו והוא הצמצום להיטיב למשל אדם שהוא קמצן בטבע שמקמץ מממונו כדי ליתן צדקה הרי הצמצום להטיב וגם בנתינתו הצדקה הגם שהוא אז במדת פזרנות שמפזר ממונו מ"מ הוא צמצום לענין טבעו כי טבעו להיות בקמצנות וכובש טבעו ומצמצם מדתו כדי שיוכל לפזר ועד"ז כי גבר עלינו חסדו והנה הנוקבא הוא בחי' אות דלת דלית לה מגרמה כלום וזה השם אל כשמצטרף לד' נעשה השם אל"ד ולכן בר"ה שאז נברא העולם הוא עת פקידת עקרות כי כן בריאות העולם הי' ע"י כי גבר עלינו חסדו וכן בגשמיות בהתעוררות דכר ונוקבא באהבה גדולה זה לזה מתעורר כח גבורה להוליד והנה בעקידה הי' כוונות אברהם לכלות כל הדינים של בחי' יצחק ולכן כשאמר לו המלאך אל תעש לו מאומה לא רצה להוריד אותו רק רצה לשחוט אותו כדי לכלות הגבורות וישארו אך החסדים לבד אבל הקב"ה לא רצה לכלות הגבורות כי יש גבורות קדושות משמות הקדושים ואלו לא רצה לכלות רק והנה איל אחר פי' איל לשון גבורה אחר גבורות אחרות נאחז בסבך בקרניו פירשו חז"ל במדרש על הגלות שישראל נסבכים מחורש לחורש אלו צוה הקב"ה לכלות אבל מגבורות ממותקות בא לישראל כל טוב:

לנצחו מקווים שהוא ית"ש ינצח כי כיון שבחר אותנו לו לעם בוודאי כשאחד יקטרג עלינו הרי כביכול כאילו אמר לו ית"ש שלא טוב בחר ולא טוב עשה: גם פי' לנצחו (לא מצאתי כתוב מה דרש וחבל על דאבדין):

אמת כו' דין ומוכיח ויודע ועד עד גי' שם הבטחון כמ"ש האר"י ז"ל ששם הבטחון הוא שם אכדט"ם גי' עד ועה"כ גי' בטחון וכן דיין גי' שם הנ"ל ועד עה"כ וכן דיין עה"כ גי' בטחון שע"ז יש לנו בטחון שית"ש דיין ומוכיח ויודע ועד והוא רואה רק מצות בישראל כי מעלים עין מסוררים:

במדרש אקרא לאלקים עליון לאל גומר עלי כו' כשישראל עושין חק אז יושב ית"ש לדון באותו יום עולמו ז"ש יום תרועה יהי' לכם לי לא נאמר אלא לכם כי הי"ג מדה"ר

מתחילין בשם אל לשון אילי הארץ חוזק וגבורה ועכ"ז הוא חסד אל רק הגבורה הוא להתגברות החסדים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו שהחסדים מתגברים על הגבורות וזה הי' ענין קי"ס ים לשון חוזק וע"י השם אל נתקרע והי' חסד לישראל וגבורות לאוה"ע והנה גבורה גי' מספר רי"ו כשנחלק לב' גי' ב"פ חק שע"י שישראל עושים חוקיו ית"ש נעשה משם אלקים אל הים ושם אל ממתיק הדינים שבאותיות הים מאלקים וז"ש לאל גומר עלי ששם אל גומר עלי הגם שמתחיל כביכול בגבורות כמו בהתחדשות הבריאה אף שהי' להטיב לנבראיו עכ"ז הי' ע"י צמצום כמו שאחז"ל בתחילה עלה במחשבה לבראות במדה"ד כו' ושיתף מדה"ר ורמז בר"ת "את "השמים "ואת "הארץ שם הגושפנקא שגי' טוב מורה שחתם ית"ש בטוב והוא רמוז ג"כ בר"ת"את "החיים "ואת "הטוב כן בר"ה מתחיל ית"ש במדה"ד בחי' שם אלקים והגמר ברחמים וטוב וז"ש אקרא לאלקים עליון הגם שאלקים מדה"ד עכ"ז לאל גומר עלי וז"ש כשישראל עושים רק כנ"ל שממתיקים הגבורות ונעשה מגבורה ב"פ רק אז יושב ית"ש למשפט ובקום למשפט אלקים להושיע כל ענוי ארץ וההמתקה הוא ע"י השופר וז"ש יום תרועה יהיה לכם תרועה גי' י"פ חיים עה"כ שכל הי' מאמרות יסכימו לחיים על ישראל ואת החיים ואת הטוב בלא ו' השימוש כאלו נכתב את החיים את הטוב שלטוב מגיע חיים ואות ו' דואת וה' דהטוב מרבה אפי' מי שרק מתחבר לטוב ור"ת מאת החיים ואת הטוב שם אהו"ה שגי' טוב וכי רמוז בר"ת "את "המות "ואת "הרע שהיצה"ר ג"כ לטובתינו ככתוב בס' משל למלך שמנסה אהבת בנו ונותן לו חיילות ללחום מלחמות המלך ונגד זה שולח עבדו עם חיילות רבות ללחום נגד בנו כדי שעי"ז יתוודע אהבת בנו:

לעולם ה' דברך נצב בשמים פי' כי בארץ יש צדיקים שמבטלין גזירותיו ית"ש ודיבור קשות אינו נצב לעולם רק בשמים גם דברך בחי' קשות נצב ששם אין מי שיבטל גזירותיו ית"ש ועד"ז אמר הרב הקדוש הצדיק מבארדיטשוב ויכון בחסד כסאך ותשב עליו באמת תהא באמת יושב משא"כ אם ח"ו במדה"ד הצדיקים יבטלו ועד"ז פי' הרב המגיד מוה' יחיאל מיכל ז"ל ע"פ ה' אלקי' דיבר מי לא ינבא כשהצדיקים רואים כשה' אלקים דיבר שמדבר ה' דינים מבחי' אלקים ששם אלקים מורה דין מי הצדיק שנקר' מי לא ינבא אומר שלא יהיה כן שמבטל גזירותיו ית"ש וז"ש אח"כ לדור ודור אמונתך הצדיקים המאמינים בו ית"ש ועי"ז כוננת ארץ ותעמוד בזה שמבטלין גזירותיו ית"ש וממשיכין מדה"ר לעולם עי"ז העמדת ארץ שבמדה"ד לא היתה ארץ יכולה לעמוד רק שהצדיקים שבכל דור מהפכין מדה"ד למדה"ר:

במדרש וה' נתן קולו לפני חילו בר"ה בתקיעות שופר כו' כי גדול יום ה' ונורא זה יוהכ"פ כו' הנה אנו אומרים ברוך הוא אלקינו שבראנו לכבודו כמ"ש ז"ל מה שברא לא ברא אלא לכבודו כו' שתכלית הבריאה הי' בשביל ישראל שעלה לפניו ית"ש התענוג שיקבל מעם קרובו ישראל וזהו כביכול ע"ד שאדם מתענג ממלבוש טוב שלובש כן כביכול יש לו תענוג מאתנו ומתלבש בתענוג זה וז"ש שבראנו לכבודו כבוד נקרא לבוש ע"ד ר"י קרא למאני מכבדותא וזהו ענין שאחז"ל שנתעטף ית"ש כש"ץ ולמד למשה הי"ג מדה"ר ואמר אם אתם עושים לפני כסדר הזה כו' כי לבוש גי' י"ג הויות מורים על י"ג מדה"ר והורה ית"ש בעטיפתו זאת שאם אתם עושים לפני כסדר הזה דהיינו להדבק במדותיו מה הוא רחום אף אתה כו' וכן כל המדות מתעטף ית"ש ומתלבש עי"ז בי"ג מדה"ר דהיינו בתענוג זה שאנו מקיימין ומדבקין במדותיו ית"ש הנ"ל ומרחם עלינו ומגלה את מדות העליונות שהם רחמים גמורים בחי' מחשבה עליונה שהם נעלמים ובאים מהעלם לגילוי ומה שהיה מקודם ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא בא אח"כ יאר ה' פניו אליך התגלות כמ"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם וזהו ענין עשי"ת מר"ה עד יהכ"פ שכבר כתבנו שר"ה הוא בחי' כללות קול פשוט שפרטיות הדיבור נעלם בו ובא בכל פעם בהתגלות יותר ע"י שחופרים בתשובה שלימה בעומק הלב מאוד שזהו ענין היוד עומקים שכתוב בספרים שלכן אומרים שיר המעלות ממעמקים בעשי"ת ועי"ז מתגלה הרחמים ממחשבה עליונה וזהו ענין החותם ביוהכ"פ כי מבשרי אחזה אלקי ואנו רואים שכשאדם כותב איזה דבר אין כאן עדיין התגלות רצון הכותב כי אינו ידוע כ"כ מי כתבו רק למי שמכיר הכתב וגם כיון שהוא כתיבה לבד אינו כ"כ מתגלה בזה אמיתיות רצונו רק ע"י חותם שמו מתגלה אמיתיות רצונו עד"ז ענין הכתיבה בר"ה והחתימה ביהכ"פ שאז מתגלה מקור המחשבה בחי' אבות כמ"ש ע"פ וארא על מה שפי' רש"י וארא אל האבות שאבותינו אברהם יצחק ויעקב המשיכו מאבות עליונים בחי' מחשבה ומדת אברהם שהמשיך ע"י חסדים שעשה נקרא גדולה וחסד ולזה כתיב עליו האדם הגדול בענקים שהמשיך בחי' גדולה ויצחק ע"י שהתגבר על יצרו ונתן עצמו לזבוח לה' הוא בחי' גבורה ומדת יעקב הוא נקרא נורא כידוע וזה שאנו אומרים האל הגדול הגבור והנורא שהאבות ע"י פעולותיהם המשיכו ממקורות עליונים בבחי' אלו וז"ש כאן וה' נתן קולו לפני חילו בר"ה חילו גי' דן שבקול שופר בר"ה ממתיקים כל הדינים וביהכ"פ מתגלין המקורות שהמשיכו האבות מהעלם אל הגילוי כנ"ל בענין חתימה וז"ש כי גדול יום ה' ונורא זה יוהכ"פ כנ"ל שבזה מרומז מדת האבות שגדול מורה על גדולה וחסד ויום ה' מורה גבורה כמ"ש כי הנה יום ה' בא בוער כתנור ונורא מורה על יעקב כנ"ל:

כי תקרב אל עיר להלחם עלי' כו' וקראת אלי' לשלום והי' אם שלום תענך והיה לך למס ועבדוך וית"ש שומר את התורה ולכן כשבא לשפוט בר"ה את עמו ישראל ואנו מקבלים עלינו עול מלכותו ית"ש ואנו רוצים להיות לו לעבדים אין שום קטרוג עלינו וי"ל שזה שאמר והיה לך למס ועבדוך לעובדו ית"ש גם בהיצה"ר כמו שפי' אבי ז"ל למס על היצה"ר:

בפייט במקום משפט אין צדקה ואתה במשפט תעשה צדקה ע"ד שכתבנו במ"א שמחמת שאנו שומרים חוקיו בלא טעם מגיע לנו במשפט לעשות עמנו צדקה ג"כ בלא טעם וכן ע"י שאנו מקיימים מצות צדקה יית"ש משלם מדה כנגד מדה מחויב כביכול לעשות עמנו צדקה:

הסובל ומעלים עין מסוררים ע"ד שכתבנו במ"א ע"פ אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב כי היצה"ר המשטין איך יכול לבוא לפני הקב"ה לומר זה האדם עשה עבירה כי זה הדבר אינו יכול להשמיע כלל לפניו ית"ש בעולמות העליונים הקדושים שכבודו ית"ש עוצם עיניו מראות ברע ואיך יכניס היצה"ר דבר מאוס כזה רק י"ל שהיצה"ר מקטרג עד"ז כי באמת איך יכול לעשות עבירה הלא הכל נברא רק מחיותו ית"ש ולכבודו ית"ש וכל מה שברא לכבודו ברא וכל פעל ה' למעניהו לקילוסו ואיזה חיות יש לפעולת העבירה רק כי בכל עבירה יש נ"ק המחי' אותה והוא כח התשובת על העבירה וע"י העבירה נברא כח התשובה והוא המחי' פעולת העבירה ולכן רשעים מלאים חרטה כי הניצוץ הק' כח התשובה שבו דופק לב האדם שיגמור התשובה כיון שכבר התחיל לברור הכח ולכן עבר ושנה נעשית לו כהיתר כי כבר אין דופק בו כ"כ כיון שבלא זה נברא כבר הכח הזה בפעם הראשון ואינו זה דבר חדש וברי' חדשה ולכן בע"ת גדול יותר מצדיק גמור שלא ברא כח כזה כח התשובה והנה עד"ז בא המקטרג ואומר אדם זה ברא ביום זה כח התשובה זו למשל שעבר עבירה שחייב בה לעשות תשובה ולהתענות עלי' כמה תעניתים למשל מאה תעניתים בא המקטרג ואמר אדם זה ברא מאה תעניתים ועד"ז שאר עניני תשובה ומזה ממילא מובן שעשה העבירה וז"ש כל תשא עון וקח טוב שאנו מבקשים שית"ש לא יביט על העבירה ויעשה כביכול עצמו כאילו אינו מבין ושומע למקטרג להבין ע"י הזכרת המקטרג כח התשובה להבין מתוך זה את העבירה רק יביט על הטוב לבד ואדרבא מגיע טובות לאדם זה כיון שברא ברי' טובה כח התשובה וזה שפי' רש"י מעט טוב שבנו וז"ש הסובל ומעלים עין מסוררים רק מביט על כח התשובה היפך כוונת המקטרג רק ית"ש דורש טוב לעמו עד מאוד לאין שיעור וז"ש ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה שלא אראה הרע רק הטוב ע"ד הנ"ל וקח

טוב וי"ל ג"כ כי פנה אל אלקים אחרים ולא עבד ממש כי חז"ל חשבו כמה דברים שהיא כאילו עובד ע"ז ומוחל ית"ש הכל לעמו כנ"ל:

מה שיסד הפייטן החותך חיים לכל חי להבין ענין חתיכה זאת כי כתיב פותח את ידך כי הנה כתיב ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' תרעץ אויב שהגם שיד ימין הוא בחי' חסד כידוע מ"מ בלילה ג"כ מבחי' גבורה כי כן כל המדות כלולות זה מזה דהיינו שבחי' גבורה כלולה ג"כ מבחי' חסדים ויש בבחי' גבורה ג"כ בחי' חסד ורפואה וסליחת עונות וז"ש בסליחות דער"ה כי באחח המדות תסלח לאשר חטאו לך ואף כי בכולם וכו' כי בכ"א מהמדות כלול כל הבחי' ובהם בכ"א בחי' הסליחה ע"י החסד והרחמים נמצא לפ"ז שמדה אחת מתפשטת בכל המדות וכן אח"כ כלול ג"כ התפשטות זה בכל המדות בכ"א מכולם למשל בחסד שבחסד יש חסד שבחסד שבחסד וגבורה שבחסד שבחסד ות"ת וכו' ועד"ז בכל המדות והנה כשי"ת רוצה להשפיע לעולמו בתורת חסד מתפשטת בחי' חסד לכמה בחי' כלולים ממנה עד אין חקר ושיעור להתפשטותה וז"ש פותח את ידיך שמבשרי אחזה אלקי שפתיחת היד היא התפשטות ולהיפוך כתיב לא תקפוץ את ידך מאחיך האביון שהוא ענין צמצום מהתפשטות שקופץ את היד ואינה פותחה שתתפשט והנה הס"ת של הפסוק פות"ח א"ת ידי"ך הוא שם חת"ך להורות כנ"ל שחותך ית"ש כביכול ומחלק את החסד שיתפשט לכמה בחי' ליתן לכ"א די פרנסתו ומחסורו ולכן שם זה הוא שם הפרנסה וכן הענין עד"ז ג"כ בהשפעתו ית"ש חיים וז"ש החותך חיים לכל חי הוא התפשטות הנ"ל:

מה שאומרים אתאנו על שמך כו' דבזוה"ק דהשטן אתא ליתבע יקרא דשמא פי' שטוען כיון שאתה אל גדול מאוד אין ראוי ליחטא לך לכפור טובתך שאתה מתנהג בבחי' חנון ורחום ארך כו' אין ראוי לחטא לך ואנו אומרים ממקום שהבאת משם אנו מבקשים סליחה כיון שית"ש רחום כו' הכל כמו שטוען ואם ח"ו לא תסלח לא יהי' התנהגות בהמדות ששמותיך מורה עליהם וז"ש אתאנו לדין על שמך שהשטן בא עלינו לדין ליתבע יקרא דשמא ובזה עצמו אנו מבקשים ה' עשה למען שמך כו' כמ"ש ית"ש בבריאות העולם וכי למגנא אנא נקרא רחום וחנון וז"ש בעבור כבוד שמך כי אל חנון ורחום שמך ולכן תסלח לעונינו כי רב הוא ויתגלה מדותיך שמרומזים בשמותיך שאתה חנון ורחום ומתנהג בי"ג מדה"ר כנ"ל (אל כו' אמת כי) בהתוה"ק שנקראת תורת חסד ובה מתנהג ית"ש:

לדוד משכיל אשרי נשוא פשע כסוי חטאה במדרש הה"ד אורח חיים למעלה למשכיל למען סור וכו' כל המסתכל למעלה יש לו חיים וכן אתה מוצא בבני קרח משכיל כו'

ביוה"כפ מביא השטן עוונות של ישראל ועד שהולך להביא הקב"ה מטמין עוונותיהם תחת פרפורא דילי' ואומר השטן נשאת עון עמך כסית כל חטאתם כו' וית"ש שוכח כביכול עונותיהם וז"ש נשוא פשע לשון שכחה כו' הנה אחז"ל בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים הי' מתגברין כי ענין הסתכלות למעלה הוא להבין שכל חיותו ותנועותיו ומחשבותיו ודיבוריו ורפרוף אבריו הכל בכוחו ית"ש בחיות שמשפיע לו וכשאדם זוכר תמיד בזה קשה עליו לחטא ולפשוע נגדו ית"ש בכח ותנועה שנקשרת בחפץ ורצון הבורא ית"ש רק שבשעת עשיות העון האדם שוכח זה ונסלח וכו' כי לכל העם בשגגה כיון שעשיות עוונותיהם הוא ע"י שכחה כנ"ל א"כ הוא כשוגג גם כי לכל העם בשגגה ע"ד שכורת ולא מיין מחמת עול גלות ושיעבוד מלכיות וגם מחמת היצה"ר השטן שהוא מלאך שנברא קודם האדם וקשה לנו לעמוד נגדו ולכן אנו כשוגגין שאין לנו ישוב הדעת כראוי מחמתו וז"ש המדרש הנ"ל שית"ש מטמין העוונות תחת וכו' פי' שטוען עבורם שאין חטאתם נחשב לחטא כלל וז"ש שית"ש שוכח העוונות שטוען כנ"ל שהעוונות באים רק משכחה ולא בכוונה והנה האדם עושה תשובה הוא ע"י שמישב לעצמו כנ"ל איך העיז פניו נגדו ית"ש לחטוא בכח ותנועה ומחשבה ודיבור שנותן לו ית' למשל אפי' כשעבר על חטא קל בעיני העולם כגון דברים בטלים אם מיישב א"ע אח"כ איך לקח אותיות וצרופי תיבות שהכל הוא כוחו ית"ש והנקודות וה' מוצאות הפה וכל כוחות הדיבור איך לקח כ"ז לבטלה עי"ז מתחרט מאוד ע"ז נמצא שהתשובה הוא ע"י שמסתכל למעלה פי' שמסתכל שהשכל הוא מלמעלה מכל הכוחות וז"ש המדרש זה ע"פ אשרי נשוא פשע שמגבי' העון למעלה ע"י ישוב עצמו כנ"ל עי"ז כסוי חטאה שמוחלין לו כל עוונותיו כיון שמתחרט מאוד ונראה שהעון הי' בשביל זה שית"ש יקבל הנ"ר מזה כשיסתכלו ישראל למעלה עד"ז וז"ש בסיום התורה לעיני כל ישראל מסיימת בלמ"ד אות הגבוה עליון מורה על הסתכלות הנ"ל ולתכלית זה בראשי' ברא כו' ואחז"ל ע"פ זה כח מעשיו הגיד לעמו כו' כי הסתכלות זה הוא ע"י בחי' חכמה אותיות כח מה להבין מה כח של הדבר שהוא רק כח מעשיו ולא זולת וזהו הגיד לעמו להבינם זה ולזה התכלית בראשית ברא כו' וז"ש אורח חיים למעלה למשכיל שמשכיל בחי' חכמה ומשם חיים כמ"ש והחכמה תחיה וז"ש כל המסתכל למעלה יש לו חיים וז"ש הראי' מבני קרח שלא מתו ע"י שהאמינו שהכל מהשי"ת בכח מעשיו ולא לקחו משה ואהרן הגדולה לעצמם בלתי רצונו ית"ש כמו שאמר אביהם וכשאדם חושב כך נושא העון למעלה ומוחל לו י"ת וז"ש לדוד משכיל אשרי נשוא פשע שע"י משכיל כנ"ל נשוא פשע למעלה ועי"ז כסוי חטאה כפל המדרש שהקב"ה מכסה עוונותיהם

שפי' כנ"ל שטוען ית' שלא חטאו כלל וז"ש כי ביום הזה יכפר עליכם לשון כופר בכל כביכול כופר ית"ש מהחוב שטוען השטן ומכסה החטאים כנ"ל ע"י הסתכלות בכח מעשיו ית"ש כנ"ל:

במדרש אשרי העם יודעי תרועה אלו דור המדבר שהי' חונים ונוסעי' בתרועה כו' ד"א אלו זקינים שישבו לעבר השנה כו' ד"א אלו ישראל שיודעים לרצות את בוראם בתרועה כו' כי ענין תקיעות שופר בר"ה להמליכו ית' בכל העולם ולהתפלל שיאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך כו' וכ"א יקבל עליו עול מלכותו ית' כראוי ולכרות ברית חדשה עמו ית"ש כמו בתחילה שלקח אותנו ית"ש לעם קדוש כרת עמנו ברית במדבר סיני וקבלנו עול מלכותו ית"ש לקיים גזירותיו כן בכל ר"ה שממליכין אותו ית"ש אנו מקבלין עומ"ש עלינו וכורתים ברית חדשה עמו ית"ש והנה ענין כריתות ברית הוא ענין התחברות שכורתים ברית שיהי' תמיד התחברות בניהם ולא יתפרדו והנה קצ"ב בריתות כרת ית"ש עם ישראל בג' מקומות בסיני ובאוהל מועד ובערבות מואב ג"פ קצ"ב גי' תקעו כמ"ש בס' מג"ע וז"ש תקעו בחודש שופר שע"י השופר שממליכין אותו ית"ש כמ"ש בספרים שזה מטעמי השופר כדרך מלך שממליכין אותו ואז תקעו בחודש תחדשו התקע"ו בריתות שכרת י"ת עמכם וכבר כתבנו שענין כריתות ברית הוא ענין התחברות וז"ש אשרי העם יודעי תרועה מלשון אחי וריעי וכמו שפי' רש"י ע"פ ותרועת מלך בו וז"ש שיודעי תרועה איך להתחבר ולהתדבק בו ית"ש וז"ש אלו דור המדבר שהי' כורתים ברית עמו ית"ש וכן אנו עד"ז מחדשים הברית גם בתרועה מרומז תורה עיי"ן כמ"ש בת"ז על ע' פנים לתורה וז"ש אלו דור המדבר שקבלו התורה וכן אנו מחדשים הברית ומקבלים הע' פנים לתורה ועי"ז שאנו מקבלים לשמור ולעשות את כל דברי התורה עי"ז אנו מכניעים הע' אומות מאחיזתם ומיניקתם באיזה יניקה ואחיזה שיש להם ב"ע פנים לתורה וע"י התרועה ירומם קרנינו וידבר עמים תחתינו ולאומים תחת רגלינו ומ"ש המדרש אלו זקינים שיושבים לעבר השנה כי בר"ה אנו מתפללים שיעמוד מכסא דין וישב על כסא רחמים וזה מרמז ענין הזקינים שאנו רוצים שיהי' ית' לנו כזקן מלא רחמים לעורר י"ג ת"ד י"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון כו' וזהו בחי' עיבור השנה כמ"ש בספרים שחודש העיבור הוא בחי' אות א' שבין שני וי"ן שבמילוי וא"ו גי' י"ג וכשהשנה הוא מעוברת הוא י"ג חדשים נגד א' הנ"ל שחודש העיבור הוא בחי' אות א' שבין שני וי"ן ועד"ז הכוונה בר"ה שהאל"ף תמתיק דיני אדני כן כל הענין של שופר של ר"ה להמשיך רחמים מבחי' זקן מלא רחמים ולרפא את כל החסרון שבכל העולמות וכל הבחי' שלכן נקראת רפואה ארוכה על שנמשכת מבחי' ארוך והחולה

כשחסר לו השפע מבחי' ארוך נקרא קצירי והנה הר"ת של רופא חולי עמו ישראל גי' רפ"ח גי' ד"פ חסד החסד הגדול שממשיכין מבחי' ארוך נרפא כל החסרונות שבכל הד' עולמות והנה אנו מתפללים מתתא לעילא ולכן בר"ה הכוונה לשם אדני וביוה"כ לשם הוי' ובהו"ר לשם אהי' שזהו ענין מתתא לעילא בעולמות וית"ש משפיע מעיל' לתתא לכל הד' עולמות ונמצא ב"פ רפ"ח מתתא לעילא ומעילא לתתא לרפא כל החסרונו' שבכל הד' עולמו' וב"פ רפ"ח גי' תקע"ו וז"ש תקעו בחודש שופר להמשיך רחמים ע"י שאנחנו נלך מתתא לעילא וית"ש ישפיע עלינו מעילא לתתא לרפא העולמות וכן תרועה עה"א גי' אלקים פשוט וב"פ אלקים במילוי יודי"ן שכ"א גי' שי"ן להמתיק דיני אלקים שיהי' ית"ש כזקן מלא רחמים לרפא כל הקצירי ומריעי ותרועה לשון מריעי לרפא הכל ולכן תרועה גי' תרפ"א וגי' י"פ חיים עה"כ להורות כנ"ל ולהמשיך חיים וקיום לכל הנברא בעשר' מאמרות לכל הבחינות והעולמות כנ"ל:

הבן יקיר לי אפרים כו' כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד כי אחז"ל אם תפלתי שגורה בפי יודע שהוא מקובל ופירשו צדיקי הדור שהפי' שלוחה מלמעלה לפיו ע"ד ה' שפתי תפתח ושכינה מדברת מתוך גרונו והנה אם האדם מתפלל כנ"ל אז השכינה המתפללת בו מזכרת עוונותיו שחטא נגדו שאפי' חטא קטן נחשב אז לגדול בעיני אדם וז"ש כי מדי דברי בו פי' בקרב אדם שקאי על הבן יקיר לי אפרים שמדבר ית"ש בו ואז זכור אזכרנו עוד בכל פעם אשר מתפלל אזכירו יותר והנה במדרש אמרו ע"פ זה איך שישראל דבוקים בו ית"ש כמ"ש ואתם הדביקים בה' אלקיכם כו' והענין שרמזו ז"ל בדרוש זה כי "הבן "יקיר "לי "אפרים ר"ת אלקי השם הזה גי' מ"ו גי' המילוי משם ע"ב שגי' חסד נמצא ששם אלקי הוא התפשטות החסד משם ע"ב שענין המילוי הוא התפשטו' האות שלמשל אות אל"ף מתמלא שמתפשט באותיות לו"ף ועד"ז הכל והבריאה הי' לזה שיתפשטו הברואים שברא ית"ש ולכן בר"ה זמן הבריאה אז עת פקודת עקרות שיתמלאו עיבורם והנה שם אל משותף בשמינו שהוא ישראל וז"ש ושמינו קראת בשמך ושם אלקי הנ"ל מורה על דביקותו ית"ש עם כנס"י ששם י"ה הוא שמו ית"ש ושם אל הוא בשם ישראל נמצא שאלקי מורה על דביקות ישראל בו ית"ש ומשפיע להם חסדו בהתפשטות החסד ואלקי ר"ת "הבן "יקיר "לי "אפרים ולכן דרשו ז"ל ע"פ זה דביקותו ית"ש בנו ושם י"ה הנ"ל רמוז בשופר כי הפה הקטן שבשופר הוא דוגמת יו"ד נמצא אות יו"ד מרומז בשופר וגם אות ה' כי בה' יש פתח גדול וקטן ע"ד מאמר חז"ל שרומז לבעלי תשובה וכן השופר יש בו פתח גדול וקטן כמו אות ה"א ולכן כתוב בספרים לומר קודם תקיעות שופר פסוק מן המיצר קראתי י"ה עננני במרחב יה כנ"ל שבשופר רומז שם י"ה והוא ר"ת "הבן "יקיר

כנ"ל ועי"ז משפיע ית"ש התפשטות חסדו בחי' ענני במרחב יה בחי' הרחב שבשופר ומשפיע משם אל שהוא חסד בחי' שם אלקי כנ"ל וענין התפשטות החסד מגיע לכל העולמות למשל עד שבא למזלות והם משפיעים לכוכבים ומזה כולם נהנים מהשפעה ההוא:

עלה אלקים בתרועה כו' במדרש כשית"ש יושב על כסאו למשפט בדין הוא יושב ה' בקול שופר כשישראל תוקעין בשופר עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים הנה אחז"ל בתחילה עלה במחשבה לבראות במדה"ד כו' ולהבין מאי דין שייך כיון שאז עדיין לא חטא שום ברי' לפניו ית"ש מאי שייך לדון אותו רק הענין כי המחשבה להבראות הי' בבחי' שם אהי' שאמר ית' אברא נבראים ואהי' לאלקי וזהו הי' רצונו ית"ש לבראות עולמו ומזה הרצון כביכול נשתלשל הבריאה ובא להיות הנבראים וזהו בחי' שם הוי' וכתבנו במ"א שענין רבוע השמות הוא השתלשלות מאות לאות ומצטרף עם האות הקודם והנה שם אהי' ברבוע גי' דם וזהו שמורה דין כמ"ש בריש כל מרעין אנא דם וז"ש בתחילה עלה במחשבה להבראות במדה"ד פי' כשעלה במחשבה בבחי' שם אהי' ממילא הי' במדה"ד שאהי' ברבוע שהיא בחי' השתלשלות גי' דם מורה דין ראה שאין עולם מתקיים כנ"ל שהויות מקיום העולם הוא ע"י שם הוי' ולכן שיתף עמו מדה"ר בחי' שם הוי' כמ"ש במ"א שאהי' ברבוע הנ"ל שגי' דם והוי' גי' יין ובריש כל אסוון אנא חמר כי כשהבריאה שברא ית"ש ומהווה אותו דבק ברצונו ית"ש שעלה ברצונו ית"ש להטיב לנבראים מזה בא כל הטובות וכמ"ש במ"א ע"פ ואני תפלתי לך ה' עת רצון והנה בר"ה שבא הכל על נקודת התחלת הבריאה כנ"ל הוא התגלות הרצון הקודם לנבראיו בחי' השמות הנ"ל שבא השתלשלות מאהי' להוי' כנ"ל וז"ש שמתחילה בדין הוא יושב כי בא על נקודת רצון הבריאה בחי' שם אהי' שברבוע גי' דם מורה דין וישראל תוקעין בשופר שמורה שבא ההעלם להתגלות כמ"ש במ"א ולכן ה' בקול שופר שם הוי' שמורה רחמים שמהוה כל הויות ולכן כתיב בכוונת לכוון בר"ה בשמות אהי' והוי' משולבים בחי' התפשטות דין ברחמים כנ"ל:

בחודש השביעי באחד לחודש כו' יום תרועה יהי' לכם במדרש ר"י פתח אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון בזמן שב"ד עושין ר"ה אומר ית"ש הכינו כסאות למשפט כו' לאל גומר עלי כו' יום תרועה יהי' לכם לי לא נאמר אלא לכם דהנה כתב בספרים בראשית אותיות בתשרי ותשרי הוא דרך אותיות תשר"ק בחי' אור החוזר להבין זה נקדים מה שאחז"ל לא הי' צריך להתחיל את התורה כו' אלא משום כח מעשיו הגיד לעמו כו' התחלי בראשית דאחז"ל שיש כח ביד האדם לברוא שמים וארץ חדשים ע"י

מצות ותורתו וע"י מה יש לו זה הכח רק שית"ב בראשית הבריאה נתן כח זה ביד האדם והשפיע לו זה הכח מעילא לתתא שיהי' לו כח לברוא עולמות ע"י מעשיו דבאתערותא דלתתא שלו ילך מדרגא לדרגא ויברא עולמות ובזה פי' אדמ"ור הרב הק' מוה' אלימלך זצ"ל וישב קושיות קצת קדמונים איך יהי' ית"ש גוזר גזירה והצדיק מבטלה בתפילתו וכי יש שינוי רצון ח"ו אצלו ית"ש שישתנה מרצון זה לרצון אחר ח"ו ובזה נתישב כי ית"ש גוזר גזירה בעולם זה והצדיק במעשיו ותפילתו בורא עולם אחר שמים וארץ חדשים ומכניס קדושתו ית"ש ותענוגיו ושעשועיו ית"ש בעולם שנברא מחדש ובעולם החדש הזה לא הי' הגזירה כלל ולכן יוכלו הצדיקים לפעול ע"ז שינוים כרצונם הטוב וכן פעולת הצדיקים בר"ה לברוא ע"י מעשיהם עולם חדש ובו חותמין וכותבין את כל ישראל לכתיבה וחתימה טובה בכל ענינים וז"ש היום הרת עולם שבאמת בכל שנה ושנה נתחדש העולם מחדש בר"ה שבא על נקודה הזאת שהי' בתחילת הבריאה וישראל מחדשים כרצונם שמים וארץ חדשים וע"ד הנ"ל פירשתי הפסוק כח מעשיו הגיד לעמו הגיד הוא לשון המשכה שהמשיך להם כח שיעשו כמעשיו ית"ש ויבראו שמים וארץ חדשים וזה הכח המשיך ונתן להם בעת הבריאה בדרך אור ישר מעילא לתתא ובכח זה האור שהמשיך להם יש כח לילך מתתא לעילא להחזיר זה האור למקורו ולדבק בשורשו ולברוא ארץ ושמים חדשים ויש לרמוז כח מעשיו הגיד לעמו כח ר"ת "כתיבה "חתימה וכן יש שני מלאכים כתביאל חתמיאל שכותבין וחותמין וזה נתן כח ביד האדם לכתוב ולחתום הכל כרצונם ע"י שנתן להם כח מעשיו כנ"ל וזהו הכח מקבלין מהאות א' ולכן כתיב שבראשית אותיות בתשרי בחי' אור חוזר והא' שבתיבת בראשית נותן להם זה הכח כי הא' הוא ראשית האותיות כסדרן בחי' אור ישר נותן כח שיוכל האדם לחזור האור בבחי' אור חוזר מתתא לעילא וזה פי' הנסתרות לה' אלקינו כו' נסתרות גי' בראשית ברא והנגלות גי' צבאות עה"כ כי ישראל נקראו צבאות ה' להם הכח לברא עולמות ע"י כח הבריאה של בראשית ברא כנ"ל ותוקעין בשופר בר"ה שהוא ג"כ בחי' אור חוזר שמהחיות שבתוך האדם שנפח בו ית"ש ונופחין ותוקעין בתוך השופר בר"ה בהבל זה להעלותו למעלה בחי' שתהי' שלהבת עולה מאלי' שנעשה מהבל של האדם בחי' להב העולה ומזה נעשה בהל לשטן שמתבהל מהבל ולהב זה וזה פי' המדרש הנ"ל לי לא נאמר אלא לכם שישראל מחדשין הבריאה בר"ה ע"י שהם יודעי' תרועה בחי' אור חוזר כנ"ל ומאין להם זה הכח אמר הכתוב שמה שהם יודעי תרועה האור חוזר כנ"ל כי באור פניך יהלכון בחי' אור ישר שנתן ית"ש בבריאה מזה נוטלין זה הכח להאיר באור חוזר וע"י תקיעה שברים תרועה זוכר לנו ית"ש זכות אבותינ' וכן ביוהכ"פ וז"ש

ותנח התיבה בחודש השביעי כו' בעשירי בא' לחודש פי' בעשירי בחודש השביעי ובא' לחודש השביעי נראו ראשי ההרים האבות הקדושים שבר"ה וביו"כפ נראים האבות לפניו ית' וההרים אלו האבות כמ"ש חז"ל והם אור הפנים כמ"ש חז"ל ע"פ ויוציאך בפניו כו' וז"ש באור פניך יהלכון וז"ש באור פני מלך חיים כנ"ל:

אמרו חז"ל הני עשרה מלכיות כו' כנגד מי כנגד עשרה מאמרות וח"א כנגד עשרה הילולים שאמר דוד כו' הנה כל אלו כוונו אל עשר ספירות והם עשר מדות וזה משתלשל עד לאדם הגשמיי שיש לו תלת חללי במוח כי בכל דבר יש בחי' סברה לעשות הדבר ושכלו נותן שיעשה זה הדבר ויש שכל שינוח מלעשותו ודעת בחי' מכריע בניהם וזהו שלשה מדות במוח וז' מדות שבפסוק לך ה' הגדולה והגבורה ובכל מדה צריך לעובדו ית"ש ע"ד שאמרו בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאוד מאוד וזהו שרמזו כאן כי "מאמרות "דברות "הלולים ר"ת מדה לרמוז לשעבד כל מדותיו לה' ולעבדו הן בתורה הנכללה ביו"ד דברות הן בהלולים כעבד המנעים זמירות לקונו הן מי שיש לו שכל לעסוק במעשי בראשית ולהבין להתנהג א"ע לפי בחי' עשרה מאמרות שבמעשי בראשית:

ערב יום הכיפורים

אז ישיר כו' הנה ענין השירה שאמרו ישראל על הים הוא דבר מסוגל למועד סוף כל הדורות בכל עת שיצטרך לנו לעורר ענין קריעות י"ס שהי' מורה על התחברות ה' אחרונה דהוי' לה' ראשונה וזהו מורה אותיות הים שה' מורה על ה' אחרונה וים מורה על ה' ראשונה דהוי' שהוא מרמזת על בחי' בינה בהנון שע"ב ונו"ן שע"ת וע"ז מרמזים ה' עינוים מה' תפלות ביוהכ"פ שה' עינוים מורה על ה' ראשונה וה' תפלות על ה' אחרונה והם נק' ב' אמהות שמגדלת אותנו ונקראים בספרים לאה ורחל ולכן יש לרמוז בהשירה על ענין יוהכ"פ כנ"ל שהשירה הוא דבר מסוגל תמיד כמו שיש בעניני רפואות רפואה כוללות שבכל מיני רפואות מערבין ממנה וז"ש ויאמרו לאמר שאמרו בבחי' זאת שבכל עת שנרצה נוכל לעורר ולהמשיך הבחינה זאת שהי' בקריעות י"ס וביוהכ"פ בעת נעילה אז וירא ישראל את מצרים מת כו' ויאמינו בה' באים ישראל למדת אהבה כי באוהב נאמן מאמינים מאוד וז"ש אז ישיר אז מורה שאלופו ש"ע מתיחד בז' מדותיו. כי גאה גאה שמתלבש ית"ש בגאותו ומשפיע לנו מי"ג מדה"ר דכתיב בזוה"ק דאינון גיאות ה' (סוס ורוכבו ע"ד דכתיב בכוונת ע"פ לא בגבורת הסוס כו') עזי וזמרת עזי עה"כ גי' ג' הויות נגד בחי' ג' אבות שעליהם אנו סומכים שימליצו עלינו זה אלי ואנווהו זהו מורה על מצות סוכה שמקיימין אח"כ ועושים נוה ומכון לו ית"ש אלקי אבי תיבת אבי מורה

לג' ראשונות יו"ד חכמה ב' בינה אל"ף דעת ה' איש מלחמה בשבילינו כמלך שלוחם בשביל עמו ועכ"ז ה' שמו מורה נאמן לפרע ולשלם שכר לכן יש לירא ג"כ מדינו ית"ש ימינך ה' נאדרי בכח להטיב לישראל ימינך ה' תרעץ אויב שלא יהנו אויבינו מטובה שאנו ממשיכים. וברוב גאונך כו' שאע"פ שתתלבש בגיאותך הי"ג מדה"ר כנ"ל אדרבא בהם תהרוס קמיך שתעניש עי"ז להמצירים לישראל תאכלימו כקש כו' כי כ' בספרים וכן שמעתי מהמגיד ז"ל ששמות ראשי הצבא של גוג ומגוג יהיו קמיך וכקש וברוב גאונו ית"ש יהרסם ויפלו וברוח אפיך נערמו מים כי מים גי' ט' יודי"ן שבד' מלואי הוי' מורים חסדים גדולים לנו כי מים בחי' חסד נצבו כמו נד אותיות דן כמ"ש את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ונצבו כמו נד נוזלים ליפול על המצרים וכן הדינים על כל אוה"ע מכון לשבתך פעלת ה' י"ל על ענין ר"ה שאז יושב ית"ש על כסאו למשפט ואז הרחמים מכוסים והדינים מתגלים וז"ש בכסא ליום חגינו דרשו ז"ל שהחג מתכסה בו כי חג מורה על שמחה ורחמים שמתכסה אז ולכן בר"ה תוקעין בשופר שהקול שופר מעורר רחמים והשופר עצמו הוא כלי שמצמצם הקול מורה על צמצום ודין הרי שהרחמים מכוסים והדין נגלה וז"ש מכון לשבתך כידוע שאותיות מ"ן ממנצפ"ך הם מורים על גבורות קשות והם מכסים את הרחמים המרומז באותיות כ"ו גי' הוי' שבתיבת מכון שאותיות שמבחוץ הם מ"ן ובפנים הם אותיות כ"ו גי' הוי' שמורה רחמים ועד"ז י"ל שז"ש מזון וצידה השביע לנפשינו כי אמרו ז"ל קשין מזונותיו של אדם שבאים מצד הקושיא ודין ומצפון זהב כי צפון מורה על מדה"ד והרחמים מכוסים בהמזון שית"ש ברחמים הוא נותן לחם לכל בשר כל"ח וזהו מורה אותיות מזון שאותיו' שבחוץ הם מ"ן מורים גבורות כנ"ל ואותיו' אמצעיות ממזון הם זו גי' י"ג מורה על י"ג מדה"ר משא"כ בערב יום הכפורים ויום הכפורים אז הרחמים מתגלים והדין מכוסה ולכן המנהג לאכול בעיוהכ"פ מאכל לביבות ממולא בפנים בבשר כי הבשר רומז לדין הוא מכוסה והבצק שרומז לרחמים הוא מעלה ומחברים חו"ג למזג ולהמתיק הגבורות כי האכילה הזאת הוא הכנה לתענית יוהכ"פ שאמרו ז"ל שגם האכילה הזאת נחשבת לעינוי דיוהכ"פ והאכילה הזאת מורה על בחי' שם אהי' שאמר ית"ש אברא נבראים ואהי' להם לאלקי נמצא ששם אהי' הוא הכנה לכל הויות שבעולם שנבראו בשם הוי' ולכן בנוסח זכרינו לחיים כו' י"א תיבות נגד יו"ד ימי תשובה וביוהכ"פ הכוונה על ב' תיבות אלקים חיים כי כולל הב' תיבות הנ"ל ובעיוהכ"פ הכוונה בתיבת למענך גי' י"פ אהי' שהעשר מאמרות בם אז הארה משם אהי' שמורה על ענין הכנה שאינה עדיין הוי' רק הכנה להוי' ושם אהי' מורה רחמים גמורים ומרומז ג"כ בתיבת למענך שעושין הכל למענו ית"ש אפי' אכילה גשמיות אוכלים רק

למצותיו ית"ש שתהי' אכילה זאת הכנ' לעינוי דיוהכ"פ ויש לרמוז ג"כ ע"ד הנ"ל בפסוק נשפת ברוחך כסמו ים שכסמו אותיות ס"מ שהוא כח הס"א כמ"ש בפ' ויקרא היא מקף מאותיות כ"ו מורה על שם הוי' שלא יהיה לי כח להס"מ להתפשט ולצאת חוצה רק יהי' הכל רחמים:

כי ביום הזה יכפר עליכם כי האכילה שאוכל בעיה"כ הוא מכניס בתוכו קדושה שבכל דבר יש חיות מקדושתו ית"ש והקב"ה עושה עלינו אור מקיף וז"ש יכפר עליכם שיעשה לטהר אתכם מכל חטאתיכם שיעזור אתכם לעשות תשובה מאהבה ואז ע"י חטאתיכם יבוא לכם טהרה וקדושה מכל חטאותיכם והנה יש מדריגה אחרי ה' אלקיכם תלכו ואתם ע"י תשובה מאהבה תבואו לבחי' לפני ה' תטהרו שהוא מדריגה יותר גדולה וענין סוכה שאחר יוה"כ הוא ג"כ לעשות אור מקיף עלינו:

א"י כי ביום הזה יכפר עליכם ולכאורה היה לו לומר להם רק הענין ע"ד שפי' כי האדם עץ השדה אדם גי' מ"ה מילוי שם הוי' באלפי"ן שגי' מה והענין מי שעובד את ה' ומאמין שאלופו ש"ע הוא בכל דבר שבעולם זה פועל שכל אות משם הוי' מתמלא באלפי"ן לרמוז שכל הויות שבעולם מתמלא מאלופו ש"ע וזה נקרא אדם וזה גי' מ"ה שכיון שמאמין ויודע שאין שום דבר בעולם רק הכל אלופו ש"ע כביכול עי"ז הוא נכנע מאוד ואינו מבקש כבוד ושום דבר שבעולם לעצמו רק הכל כונתו עבורו ית"ש ולכן הוא מה בעצמו שהוא הכנעה עצומה כמ"ש נחנו מה וזה האדם יכול לעשות מצות בלי פניות וגיאות ורדיפת כבוד עבורם וז"ש כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא פי' שהאדם שהוא בעיני עצמו אין זה יכול לעשות טוב בלי חסרון וז"ש ולא יחטא פי' בהטוב ההוא אין שום חטא ופני' רק עבור שמו ית"ש ועי"ז הוא ממתיק כל הדינים וז"ש כי האדם עץ שאדם שהוא בבחי' מה גורם המתקת הדינים המרומז בתיבת עץ כידוע מכוונת פדיון נפש ועל ידו מתנוצצים האורות של האותיות זה בזה שהוא שם הוי' בהכאה שגי' עץ וכשנמתקים הדינים בא סליחת העונות וז"ש כי ביום הזה יכפר עליכם ע"י דבר זה שהוא עליכם על אדם שהוא גי' מ"ה מילוי הוי' באלפי"ן כנ"ל שהכל מתמלא ביחודו של עולם ובא להכנעה וגורם כי האדם עץ וזהו מרומז בתיבת עליכם שגי' עץ משם סליחות העוונות. וירמוז עוד כי הנה ר"ה הוא בחי' ראש ויהכ"פ בחי' לב ועושין בו ה' עינוים ומתפללים ה' תפילות שכל הה' מדות מתנהג בהם בלב שלם לעבודתו ית"ש ונגד ה' מוצאת הפה שיהי' פיו ולבו שוין וה"פ לב גי' עץ וגי' עליכם והסליחה בא מי"ג מדה"ר שנדבק בהם כמ"ש הדבק במדותיו מה הוא רחום אף אתה רחום ורמוז כי ביום הזה יכפר עה"כ גי' י"ג פעמים:

לפני ה' תטהרו כי אע"פ שכתוב שלבקרים תפקדנו ולרגעים תבחננו ובכל עת מועיל תשובה א"כ מה ענין של יוה"כ שג"כ אינו מכפר רק עם התש בה רק שיש עוונות שאינם ידועים כלל לאדם אם חטא והם שדש בעקביו ואינו יודע להתוודות עליהם ולא להתחרט כראוי א"כ איך נמחלים אבל ביה"כ גם זה נמחל כמ"ש את הגלוים לנו ואת שאינם גלוים לנו לפניך הם גלוים וידועים וז"ש שימחול אפי' העוונות שהם רק לפני ה' ואינם גלוים לנו הכל ימחול ויסלח כנ"ל גם ביהכ"פ הקב"ה בעצמו ממליץ וטוען עבור ישראל והוא יודע לטעון מה שאין כל ברי' יודעת אפי' הכסא כבוד וז"ש לפני ה' תטהרו שית"ש בעצמו יטעון עבורינו:

במדרש וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה מדם חטאת הכפורים וסמוך ליה כי תשא אמר משה רבש"ע כו' ובשעה שאין להם זכות תשא להם פ"א בשנה כדי שיבוא יה"כ ויכפר כמ"ש כי ביום הזה יכפר כי הנה כוונת הה' תפילות וה' עינוים שהם בחי' הב' ההי"ן משם הוי' כמ"ש בפ' האזינו לחבר הב' ההי"ן ולהמשיך שפע מה' עליונה לה' תחתונה וה' עליונה נקראת אחת וזהו שביקש דהע"ה אחת שאלתי מאת ה' וזהו "תודיענו "אורח "חיים ר"ת אחת וזהו היה כוונת הכה"ג ביום הכפורים במנין אחת ואחת אחת ושתים כו' עד אחת ושבע כי אחת הוא בחי' ה' ראשונה שהוא מג"ר שנקראים אין וז"ש מאין יבא עזרי והמשיך השפע מבחי' אחת הנ"ל עד מדה שביעית שאמר אחת ושבע שמדה שביעית הוא בחי' ה' אחרונה והוא בחי' שם אדני ובזה הי' מיחד שם הוי' ואדני והי' מחבר בחי' חכמה תתאי לחכמה עילאי כי השמות אלו יו"ד שבראש שם הוי' בחי' חכמה עילאי ויו"ד שבסוף שם אדני חכמה תתאי שצריך להעלות' לחכמה עילאי לעשות יחוד השמות כנ"ל וזהו ענין עבודת הכה"ג ביוהכ"פ וז"ש יכפר אהרן על קרנותיו בחי' ה' אחרונה מדת מלכות נקראת קרן כמ"ש וצמיחת קרן לדוד עבדך וכתיב וירם קרן משיחו וז"ש וכפר אהרן על קרנותיו על בחי' מלכות שנקראת קרן המשיך מבחי' אחת כנ"ל מה' ראשונה שנה גי' ספירה והפי' אחת בשנה הספירה שנקראת אחת משם ימשיך לבחי' קרן ויעלה את בחי' מלכות ה' אחרונה לה' עליונה מדם חטאת הכפורים פי' מה שאנו ממעטים חלבינו ודמינו ביהכ"פ ע"י ה' עינוים וה' תפילות עי"ז יש כח לחבר הב' ההי"ן שחלבינו ודמינו עולה על מזבחי ית"ש לרצון וז"ש וסמוך לי' כי תשא כי באמת לכ"ז הקב"ה המסייע אותנו כמו שרואים בחוש שקודם כניסת ליל יהכ"פ נופל אימה ופחד אפי' על הפחות שבישראל וזה מעזר אלקי ית"ש ששולח יראתו לכ"א ואחד מישראל ולכן סמוך וכפר כו' אחת בשנה לכי תשא ר"ת "אדני "שפתי "תפתח שי"ת הפותח לנו שפתותינו להתפלל לפניו ולהמשיך כנ"ל:

גם מרמז לנו הסמיכות הזה שענין הכפרה הוא כנ"ל שמעלין את בחי' ה' אחרונה כן ית"ש מעלה אותנו לעולם עליון ומיחד שם עמנו יחוד עליון ומוחל שם לעוונות עמו בית ישראל ששם אין ברי' יכולה לכנס וז"ש במדרש שאמר משה תשא להם פ"א בשנה כדי שיבוא יוה"כ ויכפר תשא אותם למעלה כנ"ל שבזה ההתנשאות שם השכרה? כנ"ל שהכהן הי' מעלה את ה' אחרונה נה? ראשונה וחבר חכמה תתאי לחכמה עילאה וז"ש כי תשא את ראש בנ"י להעלות לבחי' חכמה עילאי בחי' ראש שהוא יו"ד כי ע"י שאנו משעבדים את ה"ה חושים וה' מוצאת הפה לו ית"ש עי"ז מיחדים ה"ב ההי"ן ועושים מהם יו"ד וז"ש כי ביום הזה בתיבת הזה יש ב' ההי"ן וה"ז שבאמצע מורה שהתחברות ב' ההי"ן הוא בז' מדות ע"י שאדם משעבד כל ה"ז מדות לו ית"ש כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כו' נותן כל חכמתו שנתן לו ית"ש להתחכם לעבודת י"ת עי"ז מקשר את העוה"ז שנברא בה בעולם עליון ומקשר חכמה תתאי בחכמה עילאי ואמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' כנ"ל שהכפרה הוא ע"י שמיחד ית"ש עמנו ומעלה אותנו לעולם עליון שאין רשאי לכנס שם שום נברא רק אנו עמו ית"ש וז"ש יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם כשתהי' לפני ה' וזהו בחי' תפילות נעילה נעל י"ה כביכול כאדם שמתיחד עם אהובו במקום מוסגר וחתום והיחוד הזה הוא בבחי' אורות עליונות שמרומזים באותיות י"ה ושם חותם ית"ש אותנו לכל טוב ואמר הכתוב יכפר עליכם לטהר אתכם מורה גודל החסד שית"ש עושה עמנו כי הי' אפשר לומר שאף שמוחל ית"ש ומכפר לנו עכ"ז נשאר איזה כתם לז"א לטהר אתנם מכל חטאותיכם לפני ה' בלא שום כתם גם הוא מלשון בהירות כמו עצם השמים לטוהר שיהי' לכם בהירות ולא יהי' שום כתם מעוונותיכם:

גם רמז במ"ש לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' ע"ד דכתיב והרע בעיניך עשיתי שידעתי שאתה רואה בעיניך ומשגיח רק שגבר היצה"ר שאעפ"כ חטאתי אבל לא כפרתי ח"ו בהשגחתך וז"ש לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' כשתדעו שחטאתם לפניו שית"ש משגיח אבל המינים והאפקורסים שאין מאמינים זה ואין מאמינים כלל שחטאו לפני ה' אין יה"כ מכפר להם ויכרתו מן העולם וכבר אמרנו שלכן קורין פ' האזינו קדם יוה"כ שמרומז בו מענינים הנ"ל כי יש ע"א שורות בשירת האזינו הם נגד אותיות אמצעות שבשמות הוי' אדני בין ה"ב יודי"ן הנ"ל בחי' חכמה תתאי ועילאי כנ"ל שזהו הי' ענין עבודת הכהן ביה"כ וז"ש הלה' תגמלו זאת וכ' במסורת שהה' גדולה כדי שידרשו ה"ה לעצמה הפי' ה"ה אחרונה שהיא בחי' שם אדני בחי' מלכותו ית"ש ותגמלו ותחברו בחינה זאת כי בחי' ה"א אחרונה הנ"ל נקראת זאת תחברו להוי' וז"ש ה' להוי' תחברו

ותגמלו בחי' זאת להוי' עם נבל תרגומו דקבילו אורייתא שהתורה מל"ב נתיבות חכמה ונון שע"ב אותיות נבל ואמר ולא חכם כי האדם צריך לשעבד ה"ה חושים וה' בחינות נרנח"י בכל הטבעיות שנטבע באדם שהם יו"ד מדות ונעשה מזה ה"פ יו"ד וזהו בחי' נון שע"ב ולבוא עי"ז לבחי' חכמה עליונה כי ראשית חכמה יראת ה' וז"ש חבל על דלית לי' דרתא ותרעא לדרתא עביד שהעיקר הוא היראת שמים:

א"י כי אמרו ז"ל נובלות חכמה של מעלה תורה וז"ש דקבילי אורייתא בחי' נובלות ולא חכם החכמה בעצמה רק נובלות שלה ובאמת צריך לראות לבוא ליראה וחכמה:

א"י הלה' תגמלו זאת ה"ה נקודה בפתח וכנ"ל שהיא נדרשת תיבה בפ"ע ושמעתי מהרב מבארדיטשוב שה' בנקודת פתח מורה על שמחה כי אנו רואים כשאדם שמח מאוד ולבו מלא משמחה מוציא מפיו הבל בה' בנקודת פתח והנה ה"ה מרומז בה תשובה כמ"ש ז"ל דכרעא דה' תלוי לבע"ת שדרך שם יכנסו בתשובה וזהו בחי' החתירה שחותר ית"ש מתחת כסא כבודו לבעת"ש וענין נקודת פתח מורה על ענין שאומרים ביה"כ פתח לנו שער ופותח ית"ש שער לדופקי בתשובה ופתיחת השער הוא למעלה מרגל ה"ה כנ"ל ומורה לנו ג"כ לכנס בשערי תשובה בשמחה כנ"ל שזהו מרומז בה' בנקודת פתח.

עם נבל גי' קצ"ב כמ"ש ז"ל שכרת ית"ש עמנו קצ"ב בריתות וז"ש אם יהי' נדחך בקצה השמים בקצה שח"ו תעבור על קצ"ב בריתות עכ"ז יקבצם ית"ש וז"ש משם יקבצך ויתקן ית"ש מה שקלקלת בקצ"ב בריתות וימחול לך ואמר ולא חכם פי' אף דקבילו אורייתא אין מחזיקים עצמם לחכמים כי באמת נובלת חכמה שלמעלה תורה וצריך לראות לבוא לחכמה כנ"ל. הוא עשך בר"ה ויכננך ביה"כ שעשאך כן ובסיס למושבו ית"ש שישכון בתוכינו כמ"ש מכון לשבתך פעלת ה' ועיין מ"ש ע"פ זה לעיל על ענין אכילת עיה"כ שהוא הכנה ליה"כ שאותיות מנצפ"ך מורים דינים וגבורות והתחלתם אותיות מ"ן הם הגבורות קשות ביותר והם בתיבת מכון מבחוץ אבל בפנימיות בתיבת מכון הוא רחמים אותיות כ"ו גי' הוי' מורה השם הזה רחמים גמורים וזה מורה לנו שהפנימיות תמיד רחמים גמורים גם בכל אכילה יש חיצוניות גשמיות המאכל ופנימיות הקדושה הרוחניות וכאן בעיה"כ האכילה הוא הכנה ליה"כ שהוא רוחניות כנ"ל שאין בו לא אכילה ולא שתי' רק רוחניות נמצא הפנימיות נמשך ביוה"כ והחיצוניות בעיה"כ וע"י אכילת עיה"כ מביאין שובע לעולם כי כן הכוונה בכל אכילה להמשיך שפע וברכה כיון שאוכלים ונהנים מברכה: (חסר הסיום)

במוצאי יוה"כ תוקעין תקיעה אחת שידוע שתקיעה שברים תרועה רומז על אברהם יצחק ויעקב כסדרן והרב מלובלין פי' כך חותמין שהחתימה בחסד בחי' אברהם ולכן

אחר נעילה זמן חתימה תוקעין תקיעה שרומז לאברהם שהחתימה לטובה והנה ענין יה"כ ונעילה ואח"כ עושין סוכה היא דוגמת משל כשעושין תיבה וארון וכשכבר נגמר עושין כי מנעל כדי שישתמר מה שבקרבו ותוכו נמצא שהכלי כבר נגמר ואח"כ צובעין הכלי בכמה מיני צבעונין שתהי' הכלי נאה ומהודר ויהי' לה חן כן כל העבדות בחודש תשרי לעשות כלי לכנס"י שתוכל לקבל החסדים ועי"ז נעשה יחוד בכל משפיע ומקבל כשמתחברין נעשה יחוד וכלי הוא בחי' דין וצמצום כי כן כל דבר צריך להיות מתחילה קטנות בכמה בחי' עד שתתגדל בכל פעם יותר ועד"ז בלימוד וכל הדברים צריך להיות בהדרגה ונעילה שמתפללין הוא מלשון מנעל להשפעות הטובות ומתיחד ית"ש עמנו כדרך החושק המתיחד עם חשוקתו בחדר נעול וזהו ענין ה"ב נוני"ן שמסבבין ויהי בנסוע הארון שיהי' הארון ביניהם סגור ומסוגר ועי"ז ויפוצו אויבך וינוסו משנאך כו' וזהו שמתפללין בעשית"ש זכרינו לחיים כו' זכרינו רומז לבחי' דכר משפיע כי כן הכלל בספרים שזכר בכ"מ בחי' משפיע וזהו זכרינו יזכור נו"ן שישפיע לנו נו"ן שעת"ש ובסוף יה"כ מתפללין נעילה אותיות נו"ן עלה שנתעלתה הנו"ן על כנס"י וזהו ענין ה"ב נוני"ן כנ"ל שמורין שאין להם שום אחיזה אפי' לראות אותנו בראי' בעלמא כי אנו מוקפין מכל צד מהקדושה כמו ארון ותיבה סגור ומסוגר שאין לשום בריי' אחיזה במה שבתוכו והצבעונין לתיבה וארון הנ"ל הוא ע"י הד' מינים שבלולב:

סוכות

על סוכות ליל א

בסוכות תשבו כו' הנה מצינו שקראו חז"ל להיושב תחת הסכך של סוכה שיושב בצל סוכה כמ"ש כ"פ בגמרא וכן בזוה"ק נקרא צלא דמהמנותא ולכאורה לשון צל שייך רק באינו יושב תחת הדבר המיצל רק יושב קצת רחוק ממנו כמו היושב סמוך לאילן והצל של אילן מתפשט עליו משא"כ היושב תחתיו שייך לומר שיושב תחת האילן וכן כאן הי' לומר תחת הסוכה ומה הורה לנו במה שקראו צל סוכה רק הפי' ע"ד שאמרו ז"ל במדרש ה' צילך כו' שכמו שכל תנועות שאדם עושה כן הצל שלו נראה בו כל תנועה ותנועה שעושה האדם כן כל מה שעושה האדם מעורר כן למעלה וכן הפי' כאן עד"ז שאפי' צל סוכה הוא ע"ד הנ"ל שהדבר הנעשה בדמיון לדוגמת דבר אחר שייך בו לשון צל וזהו ענין הסוכה שאנו עושין הוא בדוגמת סוכה עליונה ולכן נקראת צל סוכה שהוא דמיון בדוגמת סוכה עליונה והנה ענין סוכה עליונה הוא בחי' עליונה גבוה מאוד מאוד הנאצלת ממאציל עליון ית"ש ואין מסך המבדיל בינה ובין המאציל אור א"ס ב"ה הגם שבאמת הוא דבר שא"א כי ידוע שאין ערך ודמיון והשתוות כלל בין הבורא והנברא

בשום ערך ודמיון וכיון שאין ערך ודמיון כלל בין הנאצל להמאציל נמצא שזהו בעצמו הבדל גדול כיון שהוא נאצלת מהמאציל ואיך אפשר לומר שאין הבדל ומסך בינה להמאציל רק שעכ"ז מוכרח לומר כן כיון שהוא בחי' עליונה גבוה מאוד נעלה ואור א"ס ב"ה מאיר בה ונעלמת הבחינה זאת מהשיג מכל שכן שאין להשיג המסך בינה ובין אור א"ס לכן א"א לומר שיש מסך מבדיל בינה ובין אור א"ס ב"ה כיון שאור א"ס מאיר בה כ"כ עד שא"א להשיג גודל הבהירות הנפלא והאור נמצא שבחי' סוכה עליונה שיש קצת הבדל בינה לאור א"ס כנ"ל שאין ערך בינה לבורא ב"ה ועכ"ז אור א"ס נראה בתוכה עד"ז אנו עושין סוכה והיא כמו הצל מהסוכה עליונה כי מסככים אותה בסכך שאין עבה כ"כ כמו תקרת הבית ואין מסך מבדיל בין אוויר השמים כמו תקרת הבית הגם שעכ"ז היא מסך מבדיל קצת זהו אינו בחי' מסך מבדיל לגמרי כיון שהכוכבים ואוויר השמים נראה בתוכה ולכן נקרא צל סוכה עליונה והרמז במה שכוכבים נראים דרך הסכך כי כוכ"ב אותיות כ"ו כ"ב כי השם הוי' הוא בחי' נקודה פנימיות של האותיות המתגלגל עמם ברל"א שערים וצרופים כידוע מבחי' צרופים אלו בס"י ומשם מאירים בחי' אלו כנ"ל שהוא שם הוי' וכ"ב אותיות לבחי' סוכה וזה מורה שמצות סוכה היא כלל התורה ועל ידה אנו דבקים בהשית"ש.

בסוכות תשבו שבעת ימים כו' סוכה גי' צ"א כי כתוב בזוה"ק שהשבעה רועין אבהן עילאין באין בסוכה וזהו סי' בסוכות תשבו שבעת ימים כי האבות אלו נקראים שבעת ימים והשבע רועים הנ"ל הם ממליצים עלינו וכ"א מאחז פני כסא להמשיך עלינו הי"ג מדה"ר וז"פ י"ג גי' צ"א כמנין סוכה שהשבע אושפיזין השבעה רועים הנ"ל ממשיכים כ"א עלינו הי"ג מדה"ר (וז"פ י"ג גי' צ"א כמנין סוכה שהשבע אושפיזין השבעה רועים הנ"ל ממשיכים כ"א עלינו הי"ג מדה"ר) וזהו ג"כ בחי' ש"ק שבו ג"כ כלולין השבעת ימים והש"ק הוא מקור הי"ג מדה"ר ולכן "בסוכות "תשבו "שבעת ר"ת שבת שסוכה ושבת הם בחי' אחד להמשיך הי"ג מדה"ר ע"י בחי' הז' ימים ז' ימי הבנין לעורר הז' רועים שימליצו עלינו כנ"ל.

כל האזרח בישראל ישבו בסוכות שע"י מצות סוכה ממתיקין כל הגבורות וז"ש כל האזרח שאזרח גי' גבורה כשמתעורר ח"ו איזה גבורה על ישראל ישבו פי' ימתיקו מלשון בשובה ונחת שיומתקו כולם בסוכות וגם באותיות האזרח רמוזים אברהם ויצחק כי האז גי' י"ג נגד י"ג מדה"ר שהי' אברהם ממשיך וכמ"ש במ"א ע"פ ואברהם זקן ור"ח מאזרח גי' יצחק שנמתקו בסוכות גבורותיו ע"י י"ג מדה"ר.

למען ידעו דורותיכם כי ע"י מצות סוכה נמשך לאדם דעת לידע איך לעבדו ית"ש כמ"ש דע את אלקי אביך ועבדיהו.

למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בנ"י בהוציאו אותם מאמ"צ להבין מה הפעולה עתה בידיעה זו רק הפי' שקאי על כל סכות וסוכות שבכל שנה ושנה ביוה"כ מוציא ית"ש אותנו מנין שערי טומאה ערות הארץ ע"י שמוחל לעוונותינו ומכניס אותנו לנו"ן שערי קדושה וזה נקרא יציאה מארץ מצרים ממצר ים שים גי' נו"ן מנין שע"ט וע"י ה' עינוים וה' תפילות שה' תפילות נגד ה' מוצאת הפה ה' קטנה ה' אחרונה דשם הוי' וה' עינוים נגד ה' גדולה ה' ראשונה מהוי' ונקראת ה' גדולה לפי שכלולה מי"פ ה' גי' נו"ן שערי קדושה וזהו יצמ"צ ממצר ים שמצר נקראת הטומאה שאינה מניח לינק מהקדושה וז"ש זכר ליצמ"צ פי' שצריך לזכור עתה לצאת ממצרים וז"פ בהוציאי אותם מאמ"צ אותם קאי אלמען ידעו דורותיכם שהדורות בעצמם בכל שנה ושנה יוצאים ממצרים.

א"י מארץ מצרים ע"ד שכתבנו בפ' בא שמצינו כשאדם רוצה לדבר אות מ"ם שהוא ב' ממי"ן מ"ם פתוחה ומ"ם סתומה כשפותח פיו לומר מ"ם ואינו גומר אותה אינו עדיין תיבה כלל וכשאומר התיבה מוכרח לומר עוד מ"ם וסותם הפה ורמזו לנו חכמינו ז"ל שהתחילו המשניות במ"ם פתוחה וסיימו במ"ם סתומה שסותמת הפה כנ"ל להורות שלא תדבר רק בתורה ותכף כשתסתום סתום פיך כי כל פוטפטייא בישין לבר מפיטפטייא דאורייתא דטבין וזהו טוב לך אם לא נכנס היצה"ר בין הב' ממי"ן אבל אם נכנס היצה"ר בין הב' ממי"ן שמדבר באמצע דברים בטלים ואינו סותם פיו אחר לימודו או אפשר שבלימוד בעצמו נכנס היצה"ר ח"ו אז נעשה תיבת מצרים מ"ם פתוחה ומ"ם סתומה ובתוכם תיבת יצר וע"י הה' עינוים וה' תפילות מתוקנים הה' מוצאת הפה ואז מוציא ית"ש אותנו ממצרים מה שנכנס היצה"ר בין שני ממי"ן ואז נכנסים לחסות בצל כנפיו ית"ש ובאים לנון שערי תשובה.

למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בנ"י בהוציאו אותם מאמ"צ ידיעה זו פי' שתרגישו הקדושה דאל"כ הול"ל למען תזכרו גם הלא בלימוד יכולין ג"כ לזכור רק צריך להרגיש בכניסה לסוכה שנכנס לקדושה כמו ביצמ"צ שפתאום נכנסו לקדושה אף שהיו מקודם בטומאה וזהו ענין מ"ע שהזמן גרמ' שאז כשבא הזמן זה שולח ית"ש אור מרחמנותו ית"ש מוחנותי את אשר אחון על עמו וזהו מבחי' שם אהי' והגם שבכל מצוה שעושה האדם שולח ית"ש אורו על בנ"י עכ"ז ענין מ"ע שהז"ג הוא ע"ד הנ"ל וצריכים אנו להתקדש מאוד עד שיהי' נקראים בשמו ית"ש כמ"ש ז"ל וזהו שאנו מברכין

אשר קדשנו במצותיו במצות שהוא ית"ש ג"כ עושה וזהו ענין הכוונה לכוון ולדמות המשכתינו לדמיון גבוה:

וסוכה תהי' לצל יומם פי' כי הצל בא ממקום שאין האור מתפשט שאחורי האור הוא צל לא במקום שהאור מתפשט נמצא שהצל הוא צמצום וגבורות כי יש ק"ך צרופי אלקים גי' צל וע"י הסוכה צל כנפיו ית"ש אנו ממתיקין כל הגבורות מק"ך צרופים ונעשה גם שם אור גדול מהחסדים שנקראים אור וז"ש וסוכה תהי' שתהי' ותהווה זאת ע"י סוכה שגם הצל שגי' ק"ך צרופי אלקים יהי' יומם מדת החסד כמ"ש יומם יצוה ה' חסדו שיומם חסדים:

א"י כי לעתיד יהי' ה' אחד ושמו אחד כי עתה אחז"ל לא כשאני נכתב אני נקרא שיש הסתרה ולכן השם הוי' הוא י"ה ו"ה שאין אנו משיגין רק האור מאותיות ו"ה שבהם מסתתר אור י"ה משא"כ לעתיד יתגלה כבוד אלקותו וקדושתו ויהי' נקרא שמו ית"ש יהי"ה ב"פ י"ה שגם הו"ה יהי' בבחי' שעתה הם י"ה והנה עתה היחוד הוי' אדני ולעתיד היחוד אדני ויהי"ו וגם השם אדנ"י יהי' חסדים גמורים וגי' של הוי' אדני סוכה ולעתיד היחוד יהי' אדני גי' עה"כ יומם וזהו וסוכה מה שעתה הוא סוכה יחוד הב' שמות הוי' ואדנ"י לעתיד יהי' גי' יומם:

במדרש משכיל לאיתן האזרחי כו' הה"ד כ"א בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כו' אמר ית"ש כשאתה מקלס אותי אל תקלסני אלא באלה הה"ד כי באלה חפצתי כו' אמרו לאיתן האזרחי על מה העולם מתקיים אמר להם על החסד הה"ד חסדי ה' עולם אשירה כו' עולם חסד יבנה כי הנה כוונת הלולב להמשיך מהדעת להמזלות ולהבין זה כי אנו רואין כשיש לאחד דעת יודע להבחין באיזה פעם להתנהג בחסד ולפעמים לכעוס על עוברי רצונו ורגזו ואל תחטאו ולעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר וכן לפעמים מבין בהדעת איך לפארו ית"ש וכן לפעמים אוהב לנצח את חבירו ולפעמים יודה לו וכן כל המדות התנהגותם ע"י הדעת והנה עיקר הכוונה בלולב וסוכה להמשיך חסדים על כנס"י וידוע כי כל מדה כלולה מכל המדות וז"ש בפסוק וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו הם הג' אבות כולם נכללים בחסד ויש חסד שבחסד וחסד שבגבורה למשל בים הראה ית"ש א"ע כביכול כבחור חגור כלי זיין ועי"ז עשה לנו חסד נמצא זהו חסד שבגבורה וחסד שבתפארת הוא שע"י שרוצה ית"ש להתפאר עושה עמנו חסד זהו ג' אנשים שנצבים עליו על אברהם שמדתו חסד ולכן אמרו במדרש שג' אבות כלולים זה מזה ואברהם נקרא ישראל ויצחק נקרא אברהם וכן כ"א נקרא בשמות כולם וכן בלולב אנו מנענין לכל הקצוות ומבקשי' החסד שבקצה ההוא להשפיע לכנס"י וז"ש השכל

וידוע אותי ע"י הדעת לבקש בכל המדות החסד וז"ש משכיל לאיתן האזרחי הוא אברהם שהוא ביקש החסד בבחי' הג' אנשים ומבקשים אנחנו אותו ע"י השכל והדעת וכן כוונת הסוכה שלא יהיה מסך מבדיל בינינו לבין אבינו שבשמים ולכן אנו יושבין תחת הסכך שא נו מסך מבדיל כתקרת הבית ואויר השמים נראה בתוכו וענינו נשיאות להשמים ואף שהסכך ג"כ נראה קצת כמסך מבדיל אבל באמת אינו רק ממוצע בין השמים לנו שנוכל לקבל האור ע"ד פן יהרסו אל ה' לראות שאין לאדם לכנס לפנים ממדריגתו ממה שיוכל לקבל ולעתיד לא נהי' צריכים לקבל ע"י ממוצע רק כמ"ש חז"ל שיוציא ית"ש חמה מנרתקה וז"ש השית"ש לאוה"ע מצוה קלה יש לי וסוכה שמה אם תוכלו לקבל האור אפי' ע"י ממוצע ויוצא חמה התגלות אלקתו ולא יוכלו לסבול ויכלו: נחזור לפי' המדר' שמנענעים לו"ק למצוא החסד שבכולם ע"י הדעת וכ"א כלול מ"ו ו"פ וא"ו גי' אלה וז"ש כי באלה חפצתי לקלס אותי באלה ולהשפיע החסדים לכנ"סי גם אלה אותיות אל ה' להשפיע החסדים משם אל לה' מורה לכנס"י וז"ש אמרו לאיתן האזרחי שהוא אברהם על מה העולם מתקיים אמר על החסד כי' כי כן מדתו וכנ"ל ע"פ והנה שלשה אנשים נצבים עליו על חסד שבחסד וחסד שבגבורה וחסד שבתפארת וכ"א מאלו הג' כלול מג' וזהו ענין תלת גוי תלת שמונח התינוק במעי אמו ולכן ההדס מצותו להיות משולש ואמר למלאכים והשענו תחת העץ כו' עכ"פ להשען גם בגלות בצילו ית"ש כענין הסוכה שעדיין יש קצת מסך הממוצע ולעתיד יתגלה כבוד מלכותו עלינו ב"ב:

במדרש נאום ה' לאדוני שב לימיני זש"ה מי העיר ממזרח צרק יקראהו לרגליו בני אדם הי' ישינים מלבוא לחכות תחת כנפי השכינה ובא אברהם והעירם כו' לעתיד יהי' משיח יושב לימינו ית"ש ואברהם ישב לשמאלו י"ת ואברהם יאמר להקב"ה רבש"ע בן בני ישב לימינך ואני אשב לשמאלך כו' הנה אמרו ז"ל בהבראם ב"ה בראם ועוד אמרו ז"ל בהבראם באברהם והנה דבריהם ז"ל בזה דבר אחד דברו כי אברהם נתוסף לו אות ה' על שמו כי אברהם אחז בבחי' ובמדות הרומזים באות ה' בצורתה כי צורת ה' צד ימין ממנה הוא שלם בלא שום הפסק ורגל הה' שבשמאל נפסק מהאות ותלוי ונמצא צד השמאל מאות ה' נשבר לשנים וזה מדת אברהם שאחז בימין מדת החסד ובגודל כח החסד נשברים כח כל הגבורות כי החסדים מתגברים על הגבורות ומכפיין דינא ולכן אמרו ז"ל שאומר ית"ש לבעת"ש מאן דרוצה ליעול לתשובה ליעול בהאי פתחא שעל רגל ה"ה שבשמאל ששם חותר ית"ש הפתח והחתירה לבעת"ש מתחת כסה"כ כי כח הדין שהוא רומז בצד שמאל נשבר ע"י כח החסד והנה מצינו שאחז אברהם במצות סוכה שבמצוה הזאת פי' לנו הכ' קיומה באברהם כמו שפי' חז"ל והשענו תחת העץ עצי סוכה כי סוכה

היא ג"כ צורת ה' כי הדפנות שלה שתים כהלכתן ושלישית אפי' טפח דוגמת אות ה' שב' דפנות שלה שלימים והשלישית הוא רגל השמאלית שאינו שלם רק קצת מהדופן והנה מצות סוכה שקולה כנגד כל מצות התורה כשאחז"ל וסוכה במילוי סמ"ך וא"ו כ"ף ה"י גי' רמ"ח לרמוז ששקולה ככל המצות מורה כנ"ל כי צורת הסוכה הוא כאות ה' שרומז ל"ה חומשי תורה ולכן הכוכבים צריכין להאיר ולהראות בסוכה כי כוכב אותיות כ"ו כ"ב רומז לכ"ב אותיות התוה"ק והשם הוי' שגי' כ"ו שע"י מצות סוכה אנו דבקים ב"ה ית"ש ומתיחדים עמו בהסוכה ע"ד הנה זה עומד אחר כתלינו שמתיחד עמנו בהסוכה ודבקים אנו עמו ית"ש וכאילו קיים כל התורה מא' ועד תי"ו ולכן מצינו במדרש שכשבא משרע"ה לקבל התורה ורצו מלאכי השרת לשרפו וצייר הקב"ה צורתו דימה לאברהם ואמר להם הלא אכלתם אצל זה כו' נמצא שקבלת כל התורה זכינו ע"י אכילה בהסוכה שהאכילם אברהם בהסוכה "ולכן "רחצו "רגליכם "והשענו "תחת "העץ ר"ת תורה כי הסוכה כלל התורה והס"ת מרגליכ"ם והשענ"ו תח"ת הוא מות שע"י התורת מתבטל המות כמ"ש אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כולכם במתן תורה כי ע"י תורה מתבטל המות כי התורה חיים לעולם וכן במצות סוכה שהוא כלל התורה אומרים בסוכות חי וגם כי הסוכה שע"ז נאמר והשענו תחת העץ הוא תיקון חטא דאדה"ר בהעץ וע"י קיום מצות סוכה אנו ממשיכין ה' חסדים בחי' ה' דאברהם ה' חסדים ואחר יוה"כ אנו נכנסין לסוכה שם מסתיר ית"ש אותנו תחת כנפי השכינה כמ"ש יחביאינו צל ידו תחת כנפי השכינה ת"ש במדרש הנ"ל שבני אדם הי' ישינים מלבוא לחסות תחת כנפי השכינה בחי' מצות סוכה שנכנסין בהסוכה תחת כנפי השכינה ובא אברהם והעירם ולהבין איך מרומז בהכתוב הזה שהביא המדרש מי העיר ממזרח כנפי השכינה באיזה רמז כי הנה אמרו ז"ל שכנפי החיות הקודש שבמרכבה עליונה הם רנ"ו וזהו מרומז בתיבת ממזרח שמזרח גי' רנ"ה ועה"כ רנ"ו וכן סוכה במילוי סמ"ך וי"ו כ"ף ה"י גי' רנ"ו עה"כ ופשט הכ' מי העיר על חסי' תחת כנפי השכינה שהם רנ"ו גי' מזרח וע"י החסי' תחת כנפי השכינה בקיום מצות סוכה פועלין צדק יקראוהו לרגלי ע"ד שכ' במ"א ע"פ ויעמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים שרגל גי' ע"ב ק"סא שאלו השמות רומזים על מדריגות ראשית ומרומזים בתיבת רגל שהרגל הוא בחי' אחרית להורות על אחרית כראשית ולכן מועד שנמשך בו הארה משמות אלו נקרא רגל וז"ש צדק שהוא בחי' הדין כמ"ש בזוה"ק דלא יתוקד עלמא בשלהוביתא דצדק שהוא דינא דמלכותא ובמצות סוכה פועלין שצדק מדת הדין יקראיהו לרגלו שיהי' נמשך נשפע לצדק מבח' רגל אור מהשמות ע"ב קס"א שגי' רגל ובזה יומתקו דיני הצדק ויהי' רחמים גמורים והנה עיקר הבריאה מרומז באברהם

בהברא' באברהם בראם שהי' מדת החסד ולעתיד יהי' העולם מתוקן במדת החסד שמדת דין שהוא מרומז בשם אדני שבו אותיות דין יתמתקו שיתגדל כח האל"ף שבראש שם זה הממתיק הדינים ויתהפך הדין לרחמים וז"ש נאום ה' לאדוני שם אדני שב לימיני ימין החסד וכן אנו רוצים שיתגדל החסד ולכן ההדסים אחד מימין וא' בשמאל ואחד באמצען ומקרבין אותו לצד ימין להגדיל ולהגביר כח ימין ולכן ע"פ נאום ה' לאדוני שב לימיני כו' שהדין יתהפך להחסד אמרו זש"ה מי העיר ממזרח צדק יקראיהו לרגלו כנ"ל שע"י מצות סוכה מתמתקן דיני הצדק ע"י הארה משמות אלו ע"ב קס"א שגי' רגל והנה תכלית בריאות העולם הי' שיהי' ימות המשיח ויהי' ה' אחד ושמו אחד וזה מרומז ג"כ בתיבת בהבראם אותיות ברא מ"ה שגי' אדם שר"ת "אדם "דוד "משיח אדם הי' הראשון ומשיח התכלית האחרון ודוד שמדתו הוא בחי' מלכותו ית"ש בחי' שם אדני הוא מנהגת ההנהגה מהראשית ההנהגה מאדה"ר עד שיקבל וינהיג משיח ב"ד בכח מלכותו ית"ש שתתגדל ותתעלה ב"ב וזה מרומז בכתוב כדת מה לעשות כדת גי' משיח בן דוד ומה רומז כנ"ל שגי' אדם ור"ת אדם דוד משיח ומשיח שגי' כדת הוא התכלית ממה הנ"ל לעשות שכל שעשה אלקים מה כנ"ל התכלית מכל מה לעשות הוא כדת משיח ב"ד כנ"ל ואמר המדרש הנ"ל שיאמר אברהם בן בני ישב לימינך כו' ואני כו' פי' שאני מרומז בראשית הבריאה ובפרט שמדת משיח ב"ד הוא מדת מלכות בחי' דין מלך במשפט יעמיד ארץ ואיך יושב לימינו ית"ש שימין חסד רק שבאמת אז יהי' כל הדינים מתמתקין ומדת מלכותו יתמלא בחסד מדת ימין ומשיח ישב לימינו ית"ש ב"ב ואברהם לשמאל להמתיק הדינין ולעשותן חסדים כמדתו כנ"ל:

במדרש שוחר טוב הודו לה' כי טוב כל"ח זש"ה אמרו לצדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו כו' מצינו צדקה עושה פירות דכתיב פרי מעלליהם יאכלו ומעשה הרשעים אינן עושים פירות דכתיב כי גמול ידיו יעשה לו כו' כל"ח החסד שעושה ית"ש עם ישראל הוא לעולם ד"א כשמוחל עוונות ביוה"כ כל האומות אומרים אנו נצחנו כו' וכשנוטלין לולביהן כו' יודעין מאן נצח כו' הפי' טוב בגי' י"ז כנגד עשרה ימי תשובה ושבע ימי סוכות שנוכל לתקן בהם שאת הטוב נקבל ונוכל לתקן בהשבע ימים גם את העשרה ימים אם לא עשינו בהם כראוי והנה השית"ש חתום בטוב גי' הר"ת את השמים ואת הארץ השם אהו"ה שנקרא גושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא וחתם ית"ש בטוב והנה ענין החותם וגושפנקא הוא כשרוצים להסתיר דבר שלא יראו אותו או שלא יגנבו ממנו כשמחתמים אותו זהו הסתרתו והנה כל הבריאה הי' בשביל ישראל שנקראו ראשית ונתן ית"ש חותם השם הזה בר"ת "את "השמים "ואת "הארץ שהיא החותם הטוב

וזהו שלאחר ה' עינוים וה' תפילות בסוף התפללנו תפילות נעילה שהוא לשון גן נעול שנעילה הוא ענין חותם והסתרה וכנ"ל שהית"ש מסתיר אותנו אז במקום שאין רשות לברי' לראות כמ"ש המגיד זצ"ל מקאזניץ ע"פ הנה זה עומד אחר כתלינו שאין הפי' כמובן מפשוטו שאנו עומדים לפני הכותל ויתי"ש אחר הכותל רק שהוא עומד עמנו אחר הכותל כמו אדם שתופס את חשוקתו ומחבקה ומסתיר עצמה עמה אחר הכותל כן הוא יתי"ש עמנו כביכול וזהו ענין נעילה לחתום אותנו לטובה בחותם הזה כנ"ל שחתם עולמו שברא רק בשבילינו חתם אותו שלא יראו אוה"ע טובות שעושה עמנו ושיעשה עמנו וכמ"ש בפ' האזינו ע"פ אמרתי אפאיהם כו' והנה ברצון הקדום לבריאות עולמו בשבילנו כביכול קרא שמו אהי' שאמר אהי' לאלקים על נבראים שאברא וז"ש ביצמ"צ ששאל משה באיזה זכות יגאלם והשיבו יתי"ש כה תאמר אהי' שלחני אליכם גם אמר לו אהי' אשר אהי' ופי' רש"י שקאי על שאר גליות שגם בגלות אחרון לא אמתין עד שיהי' כולם טובים רק אפי' במה שאהי' להם לאלקים לעתיד אגאלם והנה ע"י הבריאה שהי' יתי"ש מהוה כל הויות נקרא שמו יתי"ש הוי' וחתם עולמו בטוב הוא שם אהו"ה וג' שמות אלו הוי' אהי' אהו"ה גי' דין שהוא כביכול מראה שהשמות אלו הם דין לפני שרי האומות כדי שיראו מגשת וזהו הסתרה שמסתיר אותנו ומטיב לנו בהטבה מאלו השמות ולאוה"ע מראה דין גם שכל עיקר טובתינו שמטיב לנו הוא דין לאוה"ע כמ"ש במצרים אל מוציאם ממצרים שהוא חסד גדול ועכ"ז נראה בים כבחור עושה מלחמות לאומות וכן כל החסדים שעושה לנו עושה דין ורעות לאוה"ע והנה לולב גי' ה"פ טוב שמטיב לנו בכל ארבע יסודותינו ובד' חלקי נשמותינו נר"חי ובכל הד' קצוות כי כולם נבראו בשם הוי' לכן הם ד' כמו ד' אותיות הוי' גם הטובה הולכת דרך ד' עולמות אבי"ע ולכן גי' ב"פ טוב ונגד זה אנו נוטלין הלולב גי' ד"פ טוב להמשיך הטוב דרך הד' עולמות כי ה"ד ימים שבין יה"כ לסוכות נגד ד"פ טוב כנ"ל ובזה מראים אנו החותם שהי' בנעילה בגבהי מרומים שמי שמים העליונים ושם הויה החותם לטובה אבל עדיין צריכים אנו להמשיך לעוה"ז ולכן עושין סוכה להסתירינו בצל כנפיו להמשיך החותם וההסתרה הזאת גם לעוה"ז ונוטלים הד' מינים כנ"ל ד"פ טוב להמשיך הטוב בד' קצוות ובכל חלקי נשמותינו וגופינו להמשיך הטובה הזאת למטה וז"ש שאין יודעין מאן נצח שהטובה בעולמות עליונים ואינו מגולה למטה הנצחון והגבורה על האומות ע"י הודעות הטובה שלנו רק ע"י ה"ד מינים וסוכה אנו ממשיכין ומגלין קצת השפעה הזאת למטה ע"י שאנו מסתירין עצמינו תחת כנפיו יתי"ש בסוכה ונוטלין ד' מינים וז"ש במדרש הענין על הודו שהודו גי' אהי' כנ"ל שעיקר החותם הוא כיון שברא עולמו בשבילינו צריך

לחתום שלא יהנו ממנו אחרים ואף שח"ו אין אנו ראוים לזה מ"מ מטיב לנו ע"י שלעתיד יהי' לנו לאלקים וע"י שאנו מאמינים שמהוה ית"ש כל הויות עי"ז כי טוב חותם אותנו בגושפנקא שלא יקרב שום רע עלינו ולא יטלו אחרים משלנו כלום וז"ש הודו לה' הודו שם אהי' לה' שם הוי' כי טוב שם הגושפנקא כל"ח כנ"ל זהו מה שאנו ממשיכין באלו הז' ימים שגי' טוב טובות לעולם אף שאין מבינים כי א"א להבין דרכיו ית"ש כמ"ש במדרש פ' וישב ראובן עסוק בשקו ובתעניתו והשבטים עסקו במכירת יוסף והשי"ת עסוק לבראות אורו של משיח כן צריך להאמין שעתה בוודאי ג"כ תמיד עוסק לבראות אורו של המשיח וז"ש במדרש על זה אמרו צדיק כי טוב כי בשביל צדיק נברא העולם וכתיב ועמך כולם צדיקים וממשיך השפעה מהטוב וחותם עצמו בהטוב שם הגושפנקא כנ"ל וצדקה שהשית"ש עושה עמנו ביוה"כ עושה פירות שע"י הד' מינים פרי עץ הדר כו' ממשיכין השפעה למטה וז"ש כל"ח החסד שעושה עמנו הוא לעולם פי' לאותם שנקראו עולם הם כנס"י שבשבילם נברא העולם ולכן נקרא עולם וז"ש מאן נצח מאן הוא בגי' הויה אדני ובזה אנו נוצחין במה שמאמינים שית"ש מהוה כל הויות והוא אדון עליהם וב' שמות אלו גי' סוכה רומז ליחוד כנס"י עם דודה ועי"ז היא הנצחון:

לך לך מארצך כו' הנה כבר כתבנו במ"א מענין כללות המדות וזה בחי' מדות שבורות שהיה בארון וכן מצינו בא"א שמדתו הי' מדת החסד כמ"ש חסד לאברהם ועכ"ז מצינו שעשה אכזריות גדול בהריגת ה"ד מלכים ורדף אותם בלילה וכן בעת עקידת יצחק לבש עוז וגבורה לשחוט את בנו יחידו נמצא שהגם שהיה מדתו להתחסד עם הכל לבש אז גבורה הפך מדתו וכן מי שמדתו בגבורה וכעס לפעמים צריך להתנהג הפוך טבעו ומדתו וכן בכל המדות צריך להתנהג במדה זאת וגם אל תנח ידך מלאחוז בהפכה וזהו ענין חסד וגבורה שבמדות שבכל מדה יש חסד וגבורה ולכן בהמדות יש בחי' ה' חסדים וה"ג שמה שצריך שצריך להתנהג במד' זו לצורך עבודתו ית"ש זה נקרא חסד ומותרות המדה מה שאינו לעבודתו ית"ש שצריך להתצמצם מזה זה בחי' גבורה וצמצום כמ"ש במ"א מענין ה' אותיות מנצפ"ך שהם כפולות ולכן הם דינים שכביכול נראים כמותרות ולכן הם בחי' גבורות והנה זהו ענין הלולב להמשיך החסדים שבמדות הרמוז בו"ק שמנענעים הלולב לכל צד רומז למדה מהמדות כי כל קצה מקצות העולם יש בו אויר הגורם למדה אחת מהמדות ולכן ממשיכין הלולב מכל מדה מכל צד ע"ד הנ"ל להתנהג בכל מדה רק בבחי' חסד שבה דהיינו לעבודתו ית"ש ולמנוע מהמותרות שבכל מדה וזהו בחי' סוכה שהיא בחי' גדר וסייג מסביב לעשות לעצמו גדרים וסייגים לעבודתו ית"ש וזה מרמזים בסכך ודפנות והנה סכך ודופן עה"א וכולל גי' אברהם שהי' מתנהג כנ"ל בהנהגות המדות

ולמנוע מהמותרות שהתנהגות זה במדותיו הוא ע"י שיודע שהעוה"ז הוא רק דירת ארעי ולא דירת קבע ועיקר דבר זה נזכר ע"י סכך שבסוכה שהוא לדירת ארעי לזכור שהעוה"ז ג"כ רק דירת ארעי וכשאדם חושב כן תמיד במחשבתו מונע ממותרות המדות שהוא בחי' גבורה שבמדות כנ"ל ועי"ז נמתקו כל הגבורות וז"ש כל האזרח בישראל ישבו בסוכות האזרח גי' גבורה נמתק ע"י שהאדם זוכר שהעוה"ז הוא רק כסוכה דירת ארעי ומונע ממותרי המדות שהם בחי' גבורה שבמדות וז"ש לך לך מארצך כו' שיחשוב העוה"ז לדירת ארעי כסוכה ולכן לך לך גי' סכך ולמדו ית"ש שיתקן מדותיו ויהפך טבעו מדת חסד כשיצטרך לכעוס על הרשעים וכדומה וכן מצינו שא"א נתלבש באכזריות בעקידת יצחק לשחוט בנו יחידו הפך טבעו מדת חסד וכן רדף המלכים לילה והרג ד' מלכים כי כך למדו ית"ש שיתנהג במדותיו רק בבחי' אל הארץ אשר אראך מה שמגיע מהמדה לעבודתו ית"ש כנ"ל:

במדרש ואני בחסדך בטחתי כו' אשירה לה' כי גמל עלי נסכתם לפני מים נתתי לכם הבאר כו' הנה מים הוא בחי' חסדים שדרכם לירד ולהתפשט כמים הניגרים ויורדים ממקום גבוה למקום נמוך ומים גי' ט' יודי"ן שבד' מלואי הוי' שענין המילוי הוא בחי' התפשטות והנה שלימות הוא כשבא בצמצום שיכול המקבל לקבל כי כשבא החסד שלא בצמצום א"א לקבל את החסד כמו שלא הי' יכול התינוק לינק רק ע"י שיש בהדד נקב קטן ולא יגר החלב מבלי מיץ וכן שלימות החסד כשבא באופן שיכול כ"א לינק לפי ערכו ע"ד שפי' החותך חיים לכל חי שזהו עיקר החסד כשבא בהתחלקות לחלקים וכ"א יונק לפי ערכו מחלקים ההם וזהו בחי' גבורה המצמצמת ומחלקות ע"ד אתה פוררת בעזך כו' שמדות עוז וגבורה מפררת וזה בחי' גבורות גשמים ופי' חז"ל על שיורדים בגבורה שמימי החסד יורדין רק טיפין מחולקים לכן מרוה את הארץ והולידה והצמיחה משא"כ אם היו יורדים בשטף לא הי' גשמי ברכה וגשם נדבות רק מי המבול נמצא שמצמצום החלקים הוא חסד גדול וזה בחי' גבורות ממותקות ממימי החסדים וזהו בחי' הט' יודי"ן אלו שהיו"ד הוא רק טיפת דיו נקודה קטנה דוגמת טיפת גשמים וז"ש והוא ישפוט תבל בצדק שידוע שצרק הוא בחי' גבורה כמ"ש בזוה"ק דלא יתוקד עלמא דשלהובי דצדק ואמר שישפוט תבל גי' ששה פעמים חסד שממשיכין בהלולב מכל הו"ק בחי' ששה מדות ממשיכין החסד שבהם שיהיה נשפעים בצדק שהוא בחי' גבורה שיתגברו החסדים בחי' כי גבר עלינו חסדו וזהו בחי' ממוזגות וממותקות בחסדים ולכן ע"י ניסוך חמים בחי' חסדים בבחי' יודי"ן אלו שהם בחי' טיפות גשמים בבחי' גבורה המחלקת ומצמצם עי"ז ניתן להם באר שהוא בחי' מיתוק הגבורות כי באר גי' הוי' אדני

והוי' אלקים שבחי' שמות אדני ואלקים הם בחי' דין שמלך ואדון העולם במשפט יעמוד ארץ ואלקים לשון דיין ומושל אך אחז"ל שאמר א"א לפניו ית"ש אם עולם אתה מבקש אין דין ואם דין אתה מבקש אין עולם וכיון שית"ש מהוה כל הויות וע"ז מורה שמו הוי' ולכן שם זה ממתיק גבורות אלקים ואדני כי שם זה מורה שית"ש רוצה בעולם ואז אין דין. ומוכרח הדין להתמתק כיון שית"ש רוצה בעולם כמו שמורה שמו ית"ש הוי' שמהוה כל הויות ובוודאי רוצה בקיומם שלא יהי' לתוהו וריק ולכן באר הוא בחי' כלי לקבל מימי החסד שהוא מגביל ומצמצם המים בתוך הכלי וכן הסוכה דוגמת באר וממשיכין לתוכה חסד ולכן הי' ניסוך המים בחג לעשות בחי' כלי ולקבל מימי החסד כנ"ל:

במדרש וינע ה' את פרעה כו' על דבר שרי אשת אברם כו'. ההי"ד צדיק כתמר יפרח מה תמרה צילה רחוק כך מתן שכרן של צריקים כו' מה תמרה כל מי שעולה לראשה ואינו משמר עצמו נופל ומת כך מי שבא להזדווג לישראל כו' הנה ענין הסוכה שציונו ית"ש לישב בה שעייז באין להכנעה עצומה שבזה זוכר שהאדם רק כגר בארץ וכאורח נוטה ללון ודירתו בעוה"ז דירת ארעי כמו בסוכה והוא רק כצל עובר כסוכה במלונה וכל העוה"ז היא העולם העובר והכל אין ואפס ועי"ז בא להכנעה גדולה ונעשה אצל עצמו בחי' אין שהי' ראשית הבריאה שכל הבריאה הי' יש מאין וכשממשיכין משם ע"י הכנעה אז קאמר מאין יבוא עזרי שממשיכין משם להמתיק כל הדינים שבכל המדות עד בחי' אחרית ולכן ע"י סוכה שבאין להכנעה ואין כנ"ל ממשיכין החסדים ולכן אברהם איש החסד שמדתו להמשיך חסד כמ"ש חסד לאברהם וגם ממשיך רחמים כי אברהם גי' רחם המשיך רחמים וחסדים ע"י מצות סוכה כמו שאחז"ל ע"פ והשענו תחת העץ שהי' עץ סוכה כמו שיסד הפייטן אלים כהשען אב תחת עץ סוכה שע"י הסוכה שמורה על המשכה מבחי' אין ראשית הכל ע"י ענווה כמ"ש ואנכי עפר ואפר עי"ז המתיק כל הדינים שבכל היו"ד מדות כי המשיך מראשית שע"ז מורה שם אהי' שאמר ית"ש אברא נבראים ואהי' לאלקי להם ושם אהי' הוא רחמים גמורים משם המשיך לעשות הוי' ואדני והמשיך יחוד ה"ג שמות בכל היו"ד מדות ונמתקו כל הדינים בכל המדות ולכן אברהם במילוי אל"ף בי"ת רי"ש ה"א מ"ם עה"כ גי' י"פ אהי' הוי' אדני וכ"ז עשה ע"י המשכתו מאין שע"ז מורה מצות סוכה כנ"ל ולכן סוכה במילוי סמ"ך וא"ו כ"ף ה"י גי' אברהם להורות שע"י מצות סוכה ממשיכין החסדים מראשית עד אחרית כמו אברהם כנ"ל שכן נרמז בשמו במילוי שגי' י"פ יב"ק כנ"ל ולכן בסוכות אנו נוטלין הלולב שנקרא בתורה כפות תמר כי תמר גי' י"פ דין ועושין מהם חסדים ע"י המתקה כנ"ל וממשיכין החסדים בכל ה"ד עולמות וז"ש במדרש הנ"ל צדיק כתמר יפרח על אברהם שעשה כנ"ל להמתיק

ביוד מדות כל דין שבהם שי"פ דין בגי' תמר והמתיק אותן והמשיך החסדים לכל ה"ד עולמות וד"פ חסד גי' רפ"ח וז"ש צדיק כתמר יפרח שמהדין שהוא ברמז תיבת תמר עשה רפ"ח ה"פ חסד לאבי"ע עד סוף כל הדורות והעולמות וז"ש המדרש מה תמר יש לו צל מרחוק כך הצדיקים ממשיכין החסדים עד סוף כל המדריגות שם שדי שאמר לעולמו די ורחוק גי' שד"י עד שם ממשיכין חסדים וז"ש שיש להצדיק צל מרחוק והגבורות שממתיקין מטילין עלינו הטובות והחסדים הבאים מהמתקה ונעשה כי גבר עלינו חסדו ומתגברין החסדים ועושה ית"ש דין בשונאי ישראל וז"ש ומה תמר כו' כך מי שמזדקק לישראל נוטל שלו שמטילין עליהם הדין של תמר שגי' י"פ דין ע"י התגברות החסדים על ישראל כנ"ל:

ואברהם זקן בא בימים במדרש יש לך אדם שהוא בזקנה ואינו בימים ויש בימים ואינו בזקנה אבל כאן זקנה כנגד ימים וימים כנגד זקנה הנה כבר בארנו איך אברהם המתיק כל הדינים במצות סוכה והמשיך גודל רחמים וחסדים וזהו רמז בתיבת זקן שמורה רחמים כשאחז"ל כזקן מלא רחמים ורמז ג"כ שהמשיך אברהם ק"ן אורות להמדות ע"י ה"ז דברים שציוה ית"ש אותנו ליקח בסוכות שהם שלשה הדסים ושני ערבות לולב אחד ואתרוג אחד גם זקן גי' ג"פ ב"ן עה"כ רומז שע"י ג' דפנות של סוכה המשיך בחי' ראשית לאחרית מדת מלכות ששם ב"ן הוא במדת מלכות ולכן תמצא כי סכך לולב אתרוג הדס ערבה גי' אברהם במילוי אל"ף בי"ת רי"ש ה"א מ"ם עה"כ רומז שהמשיך החסדים והמקור העליון ע"י הסוכה וד' מינים שהם הכלים והצינורת שעל ידם ממשיכין מהמקור העליון ולכן לולב אתרוג הדם ערבה עם ב' כוללים של לולב ואתרוג כי שאר מינים נקשרים בלולב תמצא שגי' כתר במילוי שע"י הכלים והצינורת אלו ממשיכין ממדת כתר מקור העליון ע"י הכלים הנ"ל שמקיימין מצותיו ית"ש בהם ומחבב אותנו ית"ש בחיבה יתירה ע"ד שדרשו חז"ל ע"פ בעטרה שעיטרה לו אמו שלא זז מחבבה עד שקרא' אמי שכמו שהאם הוא הקודמות להבן ומילדת אותו כן כביכול מחבב ית"ש אותנו ונעשים אשת חיל עטרת בעלה שעטרה וכתר הוא למעלה מראש וכ"ז ע"י שאנו נדבקין במדותיו ית"ש הי"ג מדה"ר כמ"ש מה הוא רחום אף אתה רחום ועובדין אותו ית"ש בכל ה"ז מדות ואז ממשיכין מהמקורות עליונות שנקראו אבות כמ"ש במ"א על מה שפי' רש"י וארא אל האבות משם ממשיכין להמדות שנקראו בנים להאבות הנ"ל ועי"ז מתעלין המדות שנקראו בנים ג"כ למקורות עליונות שנקראו אבות וז"ש והשיב לב אבות על בנים שימשוך מהאבות הנ"ל לבנים הנ"ל ועי"ז ולב בנים על אבותם שיתעלו בחי' הבנים להמקורות שנקראו אבות וכ"ז פועלין ע"י הסוכה וד' מינים כנ"ל שגי' כתר

מקור העליון שממשיכין משם וכן המשיך אברהם כנ"ל וז"ש ואברהם זקן בא בימים כו' המשיך גודל רחמים הכלולים בתיבת זקן כנ"ל וה' בירך כו' ה' בירך גי' סוכה במילוי סמ"ך וא"ו כ"ף ה"י שע"י מצות סוכה המשיך הרחמים הכלולים בתיבת זקן להמדות כנ"ל עד שהמדות נתעלו למקור העליון מקור הי"ג מדה"ר שבזקן מלא רחמים מקור העליון וז"ש המדרש זקן בא בימים זקנה כנגד ימים וימים כנגד זקנה שע"י שהמשיך מזקן מקור העליון שהי' בא בימים להמדות שנקראו ימים עי"ז נעשה ימים לפי הזקנה שהימים נתעלו למקור העליון מקור הי"ג מדה"ר זקן העליון כנ"ל:

ליום א

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כו' במדרש אחז"ל ששלשה שאמר שלמה המה נפלאו ממנו וארבעה לא ידעתים אמר זה על הד' מינים פרי עץ הדר מי יאמר שהיא אתרוג כו' רק באמת זה שאנו לוקחין אתרוג מרמז לנו שעיקר המשכות חסדים ע"י התורה כמ"ש בס' שאתרוג עה"כ גי' תורה וע"י התורה ולקחתם לכם פי' לעצמיכם. שתקחו לעצמיכם שלא תהי' ח"ו ברשות היצה"ר ותאוותו רק ולקחתם לכם לעצמיכם ולכן לוקחים הד' מינים שאחז"ל שדומין לקומת אדם לולב דומה לשדרה אתרוג דומה ללב ערבה לשפתים הדס לעינים שרמוז ליקח עצמו וקומתו ולקדש עצמו ע"י התורה וע"י שנקראת תורת חסד אנו ממשיכין חסדים עליונים כי התורה היא נארגת מצרופי האותיות של א"ב כמ"ש בס' שהם רל"א אלפא ביתות והם נארגים על שם הוי' ית"ש על ד' מלואי שם הוי' ית"ש על הל"ט אותיות שבהם נארגים הרל"א אלפי ביתות ומזה נבנית התורה והנה הוי' עם כ"ב האותיות גי' מ"ח גי' אל טוב ולכן עיי התורה שבנינה מהוי' וכ"ב אותיות כנ"ל על ידה אנו ממשיכין הרחמים מרצון עליון מחשבה הקדומה שרצה להטיב לנבראיו וברא העולם להטיב עולם חסד יבנה ואמר אז וכי למגנא אנא נקרא רחום וחנון ועורר את הי"ג מדה"ר שהראשון מהם שם אל וברא הבריאה להטיב וחתם הבריאה בטוב שבראשית ברא אלקים "את "השמים "ואת "הארץ הר"ת גי' טוב וע"י התורה שהיא מכ"ב אותיות והוי' גי' אל טוב ממשיכין משם אל הראשון מי"ג מדה"ר ומטוב של ראשית הגריאה ולרמז תמצא כי מ"ח פעמים טוב גי' עת רצון שע"י התורה מכ"ב אותיות והוי' שגי' מ"ח ואין טוב אלא תורה על ידה ממשיכין הטוב ועת רצון של ראשית הבריאה שהי' עת רצון לברוא העולם להטיב לברואיו וממשיכין מבחי' פלא עליון בחי' כתר ולכן אחז"ל ג' כתרים הם כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות ובאמת גם כתר כהונה ומלכות תלוי בתורה שאחז"ל גדולה תורה מכהונה ומלכות וע"י התורה אנו מכתירים אותו ית"ש ע"ד מאמר חז"ל מנין שהקב"ה מניח תפילין כו' ומה כתיב בהם

ומי כעמך ישראל גוי אחד כו' דמשתבח קוב"ה בשבחייהו דישראל וכ' בס' אוצר הכבוד שעל כתרי ית"ש כתיב עמי ישראל לי נמצא שישראל הם בכתרו ית"ש והכל ע"י התורה ולכן נקרא כתר כהונה ולכן תיכף ביום ראשון לחשבון עוונות צריך לדבק א"ע בתורה שמצלת מיצה"ר וזהו שנוטלין אתרוג שגי' תורה כנ"ל וע"י התורה ממשיכין חסדים ע"י תורת חסד ומעוררין הי"ג מדה"ר שם אל כנ"ל שע"י התורה ממשיכין משם אל טוב וכ' במ"א שהאבות כ"א חפר מקור הי"ג מדה"ר ממקורות עליונות הג' ראשונות וז"ש וארא אל אברהם כו' ופי' רש"י וארא אל האבות שאברהם יצחק ויעקב חפרו מקורות הרחמים מאבות עליונים מדות עליונים שנקראו אבות וזהו גי' טל ג"פ י"ג והעולם יתמלא כולו מקדושתו ית"ש מד' מלואי הוי'. שהם טל אותיות וזהו מרומז במ"ש ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר שביום הראשון גי' כתר להיות מדבקים בכתר תורה ולהיות מכתירין אותו ית"ש כנ"ל בתפילין של ית"ש פרי עץ הדר גי' תרנ"ט גי' כתר וטל לרמוז שע"י שמכתירין אותו ית"ש ממשיכין מג"פ י"ג מדה"ר שהם מבחי' ג"ר שהם בחי' ג' כתרים הנ"ל ומתמלא העולם מקדושתו ית"ש מד' מלואי הוי' בל"ט אותיות והכל ע"י התורה שגי' אתרוג כנ"ל שעל ידה גורמים וממשיכין מרצון העליון כנ"ל שהתורה שהיא כ"ב אותיות ושם הוי' והיא התורה טוב שמ"ח פעמים טוב גי' עת רצון כנ"ל:

וירא אליו ה' באלוני ממרא הנה באלוני ממרא גי' שלום עה"א וז"ש והוא עומד עליהם תחת העץ ודרשו ז"ל עץ סוכה שהיא סוכת שלום וית"ש מברך את עמו ישראל בשלום וכ' בספרים שבשלום גי' חשמ"ל עתים חשות עתים ממללות כי החיות רצוא ושוב ביראה ובאהבה ובברכה זו מברך ית"ש לישראל שלפעמים יהי' ביראה בחי' ושוב ואז עתים חשות ולפעמים באהבה רצוא ממללות והנה סוכות הם ימי דין עד הושענא רבה ונדונים על המים ועכ"ז מורה על גודל אהבה וית"ש פורס סוכת שלום בחי' אימא עילאי עלינו מורה כתינוק הבורח מפחד אביו שלא יכה אותו תחת אמו וגם שם מפחד מאביו ואמו ובוש מאמו ולכן אלוני ממרא גי' חשמל והסוכה שמורה עכ"ז נקראת סוכת שלום:

תודיענו אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח דרשו ז"ל ע"פ זה שובע שמחות אלו ז' מצות שבחג נעימות בימינך נצח זה הלולב שנקרא נעים מ"ש על הלולב שנקרא נעים כי לולב ממשיך מנועם עליון ומל"ב נהח"כ ולולב אותיות לו לב על ל"ב נתיבות החכמה ומורה על בחינת יושב במרומים ומשגיח בתחתונים ולכן המינים האחרים הם תחת הלולב והנה אנו מעלין ומורידין הלולב להעלות כל הדברים התחתונים להשית"ש ע"ד שכ' בפ' צו ע"פ מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי אשיב לו ייע"ש ועי"ז מורידין שפע טוב מכל היו"ד מאמרות כמ"ש ליתן שכר טוב לצדיקים

שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות הרי י"פ טוב גי' נעים ולולב גי' ד"פ טוב מכל ה"ד עולמות כי לולב בחי' צדיק כמ"ש צדיק כתמר כו' וע"ד מאמר חז"ל על עמוד אחד העולם עומד וצדיק שמו והלולב דוגמת ו' שהיא כמו עמוד והוא בחי' החותם דחתים כו' שמיא וארעא הר"ת מאת השמים ואת הארץ גי' טוב וכתיב אמרו לצדיק כי טוב וז"ש הנה מה טוב ומה נעים ע"ד הנ"ל "תודיעינו "אורח "חיים ר"ת אחת רומז על בחי' בינה שממנה הי' ממשיך הכה"ג ביום הכפורים וז"ש וכך היה מונה אחת כו' עד אחת ושבע עד סוף ז' מדות הי' ממשיך ממנה ועד"ז בז' ימי סוכות וזהו שדרשו ז"ל שובע שמחות מלשון שבע על ז' מצות שבחג:

עי"ל מ"ש ז"ל נעימות בימינך נצח זו הלולב שנקרא נעים וניטל בימין ועל ידו יודעין שאנו נצחנו ע"ד הנ"ל שע"י הלולב ממשיכין טובות כי הלולב שנקרא כפות תמרים היא בחי' צדיק טוב כמ"ש אמרו לצדיק כי טוב וכחיב צדיק כתמר כי הלולב הוא צורת ו' צורה אחת בלי שום עקמימות כי כן דרך הצדיק להסיר מכשול מלב העקוב וכתיב משרים אהבוך בלי שום עקמימות ולכן אמרו ז"ל הרואה לולב בחלום אין לו אלא לב אחד לאביו שבשמים בלא עקמימות "תודיענו "אורח "חיים ר"ת אחת מורה כנ"ל שהצדיק הוא רק צורה אחת דוגמת ו' וז"ש אחת שאלתי מאת ה' והנה כל העבודות מר"ה עד אחר סוכות להמתיק הגבורות ולהמשיך חסדים חסד לאברהם בחי' ימין ולכן סוכה במילוי סמ"ך וי"ו כ"ף ה"א גי' אברהם וכן דרשו ז"ל ע"פ והשענו תחת העץ עץ סוכה העץ במילוי ה"י עי"ן צד"י גי' אברהם עה"כ וכן המינים אלו ניטלין בימין בחי' אברהם וזהו מורה שאנו נצחנו כרצונינו להמשיך:

באר חפרוה שרים שכל העובדות מר"ה עד סוכות לעשות לכנס"י כלי לקבל החסדים וכלי בחי' צמצום וכן אפי' הלימוד והמצות וכל הדברים צריכים להיות עד"ז בהדרגה כמו בעיבור שיש עיבור יניקה וקטנות וגדלות בכמה בחינות עד שיתגדל בכל פעם יותר עד"ז צריך להיות בכל הדברים ובהקפות אנו עושין דוגמת כלי דוגמת באר ובנענועים דלולב ע"י הבאה לעצמו מכניסין החסדים בהכלי ונעשה יחוד ככל משפיע ומקבל ויעקב יצחק משה נזדמן להם זיווגם ע"י הבאר כי הבאר הוא חסד הכולל וז"ש באר חפרוה שרים במחוקק במשענותם והמטה המשען הוא דוגמת ו' שהוא דוגמת צינור להמשיך השפע וכ"א מהנשיאים המשיך זה וי"ב פעמים ו' גי' חסד רומז אל הבאר כללות החסד וכיון שצריך לעשות כלי לכנס"י ולהמשיך כנ"ל צריך לחשוב ולבקש כשיושב בסוכה שיבוא לאמונה ע"י שיושב בצילא דמהמנותא ולהמשיך ע"י ד' מינים שבלולב קדושה על שיעור קומה שלו שהוא דוגמת הד' מינים כמ"ש ז"ל ולכן בלולב שדומ' לשדרה ימשיך

קדושה מעולמות עליוני' שרומזים לשדרה לקדש שדרה שלו ועד"ז בעינים ושפתים ולב ועיקר הכל היא נקודה שהיא עיקר הכלי שראוי לקבל כל הצורות למשל מקמץ אינו יכול לעשות נקודה אחרת משא"כ בנקודה לבד ונקודה רומזת להכנעה:

(**הדרוש הזה יכול להיות לאיזה יום מכל שבעת ימי סוכות**)

מה רב טובך אשר צפנת ליריאך ע"ד שפי' הרב מ' אלימלך מ"ש חז"ל אור שברא ית"ש ביום ראשון שהי' רואה בו אדה"ר מסוף העולם ועד סופו גנזו לצדיקים לע"ל פי' לצדיקים שבכל דור ודור שעתידין לבוא על אותו האור כמו שבאמת יש צדיקים שרואין מסוף העולם ועד סופו וכ"ז ע"י גודל דביקותם בהשית"ש ואין להם שום מחשבה אחרת רק דביקותו ית"ש וזהו ענין אור זה שנגנז שעתה האור בהסתר ואין רואין כ"כ אלקותו ית"ש כמ"ש ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא שהגם שהן הן גבורותיו ונוראותיו מ"מ אין ניכר ונגלה כבודו וכמ"ש לולא כעס איוב אגור כו' ולא ה' פעל כל זאת וכן התלהבות לעבודתו ית"ש הוא אצלינו בהסתר וכן יש ענין הסתר כמ"ש לא כשאני נכתב אני נקרא נכתב בהוי' ונקרא באדני שרומז למדת מלכות מלך במשפט יעמיד ארץ ואנו רואין רק הנהגת מלכותו ית"ש במדת משפט ובזה עצמו גנוז הרחמים משם הוי' שמורה שמהוה ית' כל הויות ומקיימן ע"י רחמנותו ית"ש וכמ"ש המאיר לארץ ולדרי' עלי' ברחמים ע"י ובטובו כו' והנה כל העובדות ועשיותינו בר"ה ויה"כ לגלות כבוד מלכותו עלינו ויתגלות ל"ב נתיבות חכמה ועי"ז יתקיים בנו לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש כו' ולבוא לאור הגנוז כנ"ל שהוא כביכול אלקותו ורחמנותו הנסתר כנ"ל וזהו ענין הסוכה גי' הוי' אדני לבוא למקום שכביכול שם נסתר השם הוי' בשם אדני ועד"ז פי' המגיד מקאזניץ ע"פ הנה זה עומד אחר כתלינו כדרך שהחושק לוקח את חשוקתו תחת כותל לשמח עמה וז"ש שעומד עמנו תחת כותל אחד וז"ש מה רב טובך אשר צפנת ע"ד הנ"ל ואמר אח"כ תסתירם בסתר פניך כביכול במקום שפניך פנימיות אלקותך נסתר שם ונהי' גם אנחנו שם עמו ית"ש במקום אחד וז"ש תצפנם בסוכ' כנ"ל שסוכה מורה ע"ז והכוכבי' נראים בתוכה מורה על אורות הפנימים המאירים בסוכה כנ"ל:

וימל אברהם את יצחק בנו עה"א והתיבות גי' אתרוג לולב הדס ערבה וה' תיבות הם נגד ה"ח וה"ג שענין המילה לצאת מגבורות לחסדים וה' אותיות מנצפ"ך פשוטו' וכפולות הם ה"ח וה"ג והנה יצחק הי' גבורות וכן הוא לשון שמחה כמ"ש צחוק עשה לי אלקים ע"ד אני יראתי מתוך שמחתי וגילו ברעדה ובת"ז כתב והאם רובצתדא סוכה רובצת על כו' על המינים נמצא נקראים תולדות וז"ש ואלה תולדות יפ"ו גי' אלה כי ו"ק כ"א כלול מו' גי' אלה והם משפיעין לאתרוג תולדות יצחק שימי סוכות עדיין דין ואם תאמר א"כ

מאי זה כל כך שמחותינו לז"א בן אברהם שכבר נמתק בסוד העקידה וסוד הבן בחכמה ולהפוך וז"ש במ"ד ע"פ ואלה תולדות יצחק כו' הה"ד גיל יגיל אבי צדיק יולד חכם ישמח בו ע"ד הנ"ל שהשמחה כשנמתק וז"ש גיל יגיל אבי ר"ת "יצחק "בן "אברהם ויולד חכם שנכלל בחכמה אז ישמח בו:

ויצא יצחק לשוח בשדה במדרש אין שיחה אלא תפילה כו' כשראתה רבקה אותו מתפלל אמרה גדול הוא זה ושאלה מי האיש הלזה כי הנה יצחק מדת פחד יצחק מדת גבורה ועכ"ז באמת מצינו שמדתו לרחם מאוד על ישראל וכשאחז"ל שלעתיד הוא יהיה המליץ הטוב עלינו רק הענין שמדתו גבורה הוא שהיה ממשיך משערא דדיקנא קשישין לאכפייא דינא וע"ז מורה שם אהי' שהוא גודל רחמים וחסדים ואהי' ברבוע גי' דם מורה גבורה כי זה הוא להתגברות החסדים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו שהחסדים מתגברים לאכפיא כל הדינים ולבטל כל הקטרוגים והמסטינים ומשם המשיך יצחק משם אהי' לכל מה שנתהווה בעולם בשם הויה המהוה כל הויות שבעולם וע"י המשכה הנ"ל נעשה חיבור הוי' אהי' ולכן ר"ת של ויצא יצחק לשוח בשדה גי' הוי' אהי' עה"כ שזה היה תפילתו אז להמשיך משם אהי' להוי' ע"ד הנ"ל ורבק' היתי' ג"כ ממשכ' חסדי' בתפילתה ותמצא רמז שיצחק רבק' גי' תפיל' ולכן בנוסח בפי ישרים תתרומם כו' רמוז יצחק רבקה שהמשיכו חסדים בתפילתן ובסוכות שאנו שואלין מים שהוא המשכת החסדים אנו נוטלין ג' הדסים שג"פ הדס גי' אור ועה"כ גי' יצחק שבזכותו ותפילתו יאיר לנו ית"ש ויהי' גבר עלינו חסדו לאכפיא כל הדינים ונוטלין לולב הדס ערבה ועם סכך גי' עה"כ יצחק רבקה וז"ש חז"ל שרבקה כשראתה אותו מתפלל אמרה גדול הוא זה ואמרה מי האיש הלזה כי הבינה מאיזה מקום ממשיך חסדים בתפילתו ושמחבר ומיחד הוי' אהי' כנ"ל ואמרה גדול הוא זה שממשיך גודל חסדים כמ"ש כגודל חסדך ואמרה מי האיש הלזה גי' הוי' אהי' שמחבר ומיחד אהי' והוי' כנ"ל:

ולקחתם לכם ביום הראשון ה"ד מינים הם דוגמת קומת האדם כמ"ש ז"ל הלולב ושדרתו כקומת אדם עם השדרה ומה שיוצאין העלין מן הלולב למעלה מהשדרה רומז להמוח שממנו נמשכת השדרה והאתרוג דומה ללב והערבה לשפתים וההדס לעינים וצריך כשלוקח הלולב והמינין שעמו והאתרוג לחשוב לתקן מה שפגם באלו האברים שה"ד מינים רומזים עליהם ולעשות עצמו ברי' חדשה ליקח את האברים אלו שהם כלל הגוף מתחת כח היצה"ר שמושל עליו רק יתן אותם לממשלת היצ"ט וז"ש ולקחתם לכם פי' לעצמיכם כנ"ל גם רומז לכם ר"ת "מוח "כבד "לב כנ"ל שהלולב רומז למוח. משם ממשיכין חיים ודעת להלב והאברים ולכן כשמנענין הלולב מחזיקין את הלולב נגד

הלב ומשם מוליכין אותו למעל' ומנענין למעלה וחוזרין ומביאין להלב וזה להביא שפע מהמוח שהוא למעלה להביא שפע להלב והלב מחלק השפע להכבד והכבד מחלק לאברים התחתוניה שמהם בא התאוות לאדם מכבד כי המוח הוא רוחניי בו שוכן חכמה והלב גם הוא רוחניי בו שוכן בינה והכבד הוא מאברים התחתונים וכל התאוות באים העיקר מהכבד שהוא מלך לאברים התחתונים ובנענוע הלולב כנ"ל שממשיך מהמוח להלב ומלב להכבד שפע קדושה רוחני עד שיתקן גם את הכבד ואברים הגשמיים ויכניעם לעבודתו י"ת וכן בניענוע לכל הו"ק שרומזים למדות יקח לעצמו שפע הטוב מהמדה ההיא ללבו שיהי' לבו שלם ומלא מכל מדות טובות ומשם יהי' נמשך להחליש כל כח הס"א השוכן בכבד ומענו בא הכעס שהוא דין והנה המשכת קדושה כנ"ל מהראשית בחי' המוח למדריגות התחתונים שהם בחי' אברים הגשמיים זה ע"י שממשיכין מאותיות השמות ולהשפיע ולהתפשט לאותיות המילוי שלהם כמ"ש ע"פ ויחן יעקב כו' ולכן "לכם "ביום "ראשון ר"ת גי' רל"ב שהוא מטהר שורש והתחלת מילואי שם הוי' שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן פרי עץ רומז ג"כ להתפשטות השם הוי' וכן איתא בספרים כי האילן הוא צורת אותיות הוי' כי השורש מהאילן הוא צורת מבחי' אות ה' וגידול האילן בהאורך צורת אות ו' והענפים ג"כ בחי' אות ה' והפרי דוגמת יו"ד הרי הוי' וגם עץ מרמז על שם הוי' והוא בהכאות אותיות זה עם זה דהיינו יפ"ה הפ"י ופ"ה הפ"ו רומז להתפשטות האורות משם הוי' כמו אילן בשורש ופירות וענפים שיתפשט הקדושה מהשורש להענפים ופירות כנ"ל נמצא שמרמז לנו כאן הכ' ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ התפשטות הקדושה מהראשית למדריגות התחתונים ע"י המשכות האורות מהאותיות השמות להמילוי שלהם ואמר הכ' במה יפעול האדם המשכה זו והתפשטות זה ואמר הדר גי' יצחק עה"כ שמסר נפשו לה' בעקידה וכן ימסור האדם נפשו ויכניע כל כוחות גופו לה' ובזה יפעול כפות תמרים שיקשר את הדינים כי תמר גי' י"פ דין וז"ש וכפות לשון קישור התמרים הדינים שבכל היו"ד מדות העשרה מאמרות שהם י"פ דין גי' תמר ויקשרם במאסר שלא יוכלו לפעול דין. גם בכפות הוא מלשון לאכפיא דינא שכ' בזוה"ק שערא דדיקנא קשישין לאכפיא דינא ומשם ממשיכין כשמוסר נפשו לה' כיצחק שפעל בן בעת העקידה שאף שמדות יצחק הי' דין נעשה חסד ופעל התגברות החסדים כי אברהם שהי' מדת החסד מקדם עתה נעשה נכלל בגבורה שיהי' גבר עלינו חסדו וז"ש ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי כו' ששאלתו הי' איך תוכל אכזריות כזה לשחוט בנך יחידך היפך מדרך שהיא חסד שאתה ממשיך חסדים גדולים מבחי' חכמה שנקראת אבא כידוע כי החכמה היא אב לכל המעשים שמתחכם קודם במחשבתו על

כל עשי'. גם אבי רת"ת "אדיר"במרום "ה' שחכמה נקראת מרום כידוע. והשיב לו הנני בני שעתה אני נכלל במדתך מדת בני שהוא גבורה פחד יצחק שמחמת ציוויו ית"ש אתלבש במדת גבורה לעשות אכזריות זה. ולכן אמרו לו אח"כ עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה ובכל המקרא כשנזכר יראה נזכר השם הוי' רק כאן רומז לזה שאף שהי' מדת אברהם חסד נתלבש מחמת ציוויו ית"ש במדות גבורה שמרומז בשם אלקים מדת יצחק פחד וגבורה ויראה שבא מבחי' בינה כי מי שמבין שלגדולתו ית"ש אין סוף וערך אזי מתירא ממנו מאוד ולכן "ויצא "יצחק"לשוח "בשדה ר"ת יובל רומז ליובל העליון עלמא דחירות בחי' בינה שמשם נמשך פחד יצחק רק שבעקידה נכלל בחסד ונמתק כנ"ל ולכן אף שהי' מדתו מדת גבורה נכלל כבר בחסד והי' נהפך למדות חסד ויצא לשוח בשדה שדה חקל תפוחין קדישין לעשות יחודים להשפיע חסדים וטובת לבחי' שדה הנ"ל וז"ש ותאמר מי האיש הלזה ההולך בשדה כי איש מורה גבורה כמו ה' איש מלחמה ועתה הלזה ההולך בשדה הלזה גי' מ"ז גי' הוי' ואהי' שעוסק עתה ביחוד שמות הרחמים האלו ולהמשיך ולהוליך השפעות משמות אלו להמדה שנקראת שדה וזהו שהשיב לה הוא אדני ולא מצינו שקרא ליצחק אדני רק כי התשובה על שאלתה שהוא בחי' גבורה ועתה הוא עוסק בבחי' מדת חסד והי' תשובתו הוא הוא אדוני אברהם שכבר בעת העקידה נכלל במדת אדני אברהם גה בתיבת הלזה רומז כי חיבור הב' ההי"ן שבשם הוי' בעת העקידה שהי' בן ל"ז שנים ולכן הלזה ב' ההי"ן ול"ז באמצע המחברות ה' תחתונה לה' עליונה והכל ע"י שנכלל אז בבחי' מדות חסד בעת העקידה שמסר נפשו לה' ואברהם עקד את יצחק בנו והכניע הגבורות ונכללו בחסד. וכן בלולב שמרמז ע"ז כנ"ל למסור נפשו לית"ש כפי' ולקחתם לכם כו' פרי עץ הדר כו' עוקדים את הלולב וקושרים אותו לרמוז על קשירות ועקידות הגבורות כי יצחק אותיות ק"ץ ח"י וכן בלולב מנענעים ח"י ניענועים ועקידתו וקשירתו מרמז על עקידת יצחק שימסור כ"א נפשו כמוהו בעת שמוליכין את הלולב למעלה וישתעבד את לבו לאביו שבשמים ועד"ז פי' ויעתר יצחק כו' שפתח שער של מס"נ להשם שיהי' כח לכל הנשמות לילך בשער הזה ולמסור נפשם וזהו שאמר ויעתר אותיות תרעי שפתח השער לכל הנשמות ישראל גם עשה שער לזכור תמיד זכות עקידה וע"ד שאמרו חז"ל שהוא ית"ש הבטיח שכשאומרים ישראל פסוק ושחט אותו על ירך המזבח צפונה אני זוכר להם עקידת יצחק בן אברהם וע"י שנכלל יצחק בחסד ועשה שער כנ"ל לכל הנשמות שע"ז מרמז ויעתר יצחק לה' ז"ש לנכח נכח ר"ת "נשמת "כל "חי גם נכח גי' ג' הויות רומז שהשיג מקור הנשמות בחי' בינה כמ"ש ונשמת שדי תבינם והמשיך ממקור החסדים ג' הויות שגי' נכח וכן ויעתר יצחק לה'

לנוכח אשתו ר"ת עה"כ גי' הויות ומשם המשיך לאחר העקידה. ויעתר לו ה' שהקב"ה עשה אותו שער כנ"ל ועי"ז כנ"ל שנכלל במדת החסד יצא ממנו יעקב בחי' מדה"ר כי כל כוונת אברהם ויצחק בעת העקידה שיתפרסם כבוד קדושתו ית"ש ותתפשט קדושתו ית"ש מבחי' ראשית לבחי' אחרית וזה מרומז בשם יעקב יו"ד עקב כנ"ל ע"פ ויחן יעקב כו' שתתפשט הקדושה מיוד עד עקב כנ"ל עד סוף כל הדורות תתפשט הקדושה וזה הי' כוונתם ואף שראה אברהם שישחוט את יצחק לא הי' קשה לו כלל מהיכן יהי' יוצא יעקב שתתפשט הקדושה כי לא רא' את יעקב בצורת אדם הגשמיי כמו שהי' אח"כ רק ראו ובקשו התפשטות הקדושה הרמוז בשמו כנ"ל וזהו שאמר הכ' ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק שנכלל מדות יצחק באברהם בעת העקידה עי"ז הוליד את יעקב וז"ש אברהם הוליד את יצחק כנ"ל שכל כוונתם בעת העקידה להוציא את יעקב שהי' מטתו שלימה וז"ש ויבקע עצי עולה ויבקע אותיות יעקב שראה אז שיעקב יוצא ממנו ויהי' מתקן חטא אדה"ר בעץ הדעת שנתערב טו"ר ומיעקב התחיל הפירוד כי מאברהם עדיין יצא ישמעאל ומיצחק עשו ומיעקב פסק הרע ולא הי' מעורב בטו"ר ונפרדו כי יעקב תיקן חטא אדה"ר כי שופרי' דיעקב מעין שופרי' דאדה"ר כי הוא תיקונו וז"ש ויבקע אותיות יעקב עצי בחי' עץ הדעת חטא אדה"ר תערובות טו"ר לבקע ולהפרידם ובס' י"מ כתב ג"כ לפי דרכו שויבקע אותיות יעקב ועצי על השבטים ופי' המפרש מלשון עצות והענין כי כל שבט קיבל חכמה ועצה מבחי' צירוף הו"יה שמי"ד צרופי הוי' קיבל חכמה ועצה לעבודת השי"ת ולכן עצי מלשון עצה כנ"ל וכל השבטים קבלו ע"י שער הזה של יצחק ולכן מתחיל הרמז על ניסוך המים ביום שני של סוכות כמ"ש חז"ל בשני נאמר וניסכיהם כי היום שני כנגד יצחק שהמשיך גבורות מים שפעל התגברות החסדים בכל היו"ד מדות ולכן ויעתר יצחק עה"א גי' י"פ מים עם ג' אותיות מים וז"ש חז"ל במשנה הגיע לשער המים הוא מדת יצחק שפעל לפתוח שער החסדים העליונים התגברות החסדים הנ"ל:

שכון בארץ הזאת כו' גור בארץ הזאת כו' הנה יצחק אבינו אחז"ל שהוא יהיה המליץ טוב על ישראל שאפי' שחטאו ח"ו ימחול להם ית"ש בזכותו ופועל יצחק התגברות החסדים כנ"ל שיהי' ית"ש נושא עון וכביכול ישכח כל עוונותיהם כמ"ש חז"ל נושא עון לשון נשה ומשכח וכמ"ש גם אלה תשכחנה ודרשו חז"ל זה מעשה העגל שאמרו אלה כו' ולכן יצחק במילואו גי' תשכח וכן שם שני משם מ"ב שהוא בר"ת "קבל "רנת "עמך "שגבינו "טהרינו "נורא הר"ת גי' תשכח עה"כ שזה השם הוא במדת יצחק שהוא שני לאבות וכ"ז אנו גורמין ע"י שאנו ממתיקין הדינים והגבורות של מדת יצחק ועושין סוכה שהיא מג'

דפנים ונוטלין ג' הדסים שבזה ממתיקין הדינים ע"ד הכוונה בתקיעות שופר שתקיעה שברים תרועה מרמזים לג' אבות ונעשה עי"ז המתקת דיני יצחק ע"י הוא מוקף מחסד אברהם ורחמי יעקב עד"ז בג' דפנים מ"ג הדסים ועי"ז פועלים שאדרבא הגבורות מדת יצחק יהי' להתגברות החסדים למחול עוונות ישראל ושגם אלה תשכחנה ולכן ג"פ דופן וסכך וג"פ הדס עה"כ גי' תשכח כמו יצחק במילוי ושם שלו כנ"ל שמורה על התגברות החסדים כנ"ל וכן יצחק אבינו הי' עבודתו להמתיק הדינים ושיהי' התגברות החסדים והמשיך בסוכה מאה ברכות כמ"ש בס' שסכך גי' מאה ברכות ולכן כתיב ביצחק וימצא כו' מאה שערים ויברכיהו ה' שהמשיך מאה ברכות הרמוזים בסכך המשיך ממקור עליון מדת כתר ולכן שערים גי' כתר וכשהמשיך משם נמתקו כל הדינים ומתגברין החסדים וכנ"ל שלכן יהי' טוען לעתיד אפי' עבור בני ישראל הפחותים בעבודתו ית"ש והם כמו ערבה שדומין לדבר שאין בו טעם וריח רק מחמת שאגודים אלה באלה ואחודים אלה באלה גם עבורם ימליץ שיחביאם ית"ש בצל ידו כנפי השכינה וערבה דומה לשפתים ובזכות יצחק אנו מתפללין אדני שפתי תפתח כו' כנ"ל שיצחק ורבקה גי' תפילה שהם המשיכו לקרב את הכל תחת כנפי השכינה אפי' אותן שהן רק כמו ערבה כנ"ל וז"ש ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום שע"י עוז וגבורה מדת יצחק מתגברין החסדים ומברך את עמו בשלום ע"ד שאנו מבקשין ופרוס עלינו סוכת שלומך וכן מברך ית"ש את עמו בשלום וכולם כ"א פורס עליהם סוכת שלומו לחסות מזרם ומטר וכל כוחות הדינים שע"י שאנו מקבלין על עצמינו להתגבר על יצרינו במדת יצחק גבור' ממתיקין כל הגבורות ומנענעים לכל צד בהארבע מינים לאכפיא כל הגבורות שבכל צד ובזה מעוררין זכות יצחק אבינו שהי' ממשיך משם אהי' כנ"ל בחי' שערא דדיקנא קשישין לאכפיא דינא וכל הגבורות נמתקין ולכן אפי' על אותן שהם בבחי' ערבה ימליץ ויקרבם ויחביאם תחת כנפי השכינה וזה ג"כ רמוז בפסוק הנ"ל ה' עוז לעמו יתן שע"י טענתו של יצחק שע"י יצחק שמדתו עוז ה' יברך את עמו בשלום גי' סכך ערבה עה"כ שהפחותים שהם כמו ערבה ג"כ יסכך ויחופף ית"ש עליהם וז"ש שכון כו' שכון גי' שלום שפועל כל הנ"ל הרמוז בתיבת שלום שגי' כנ"ל וז"ש במדרש שכון בארץ השכן השכינה בארץ כנ"ל שכל הרמוזים במלת שכון שגי' שלום גי' עה"כ ערבה סכך שיפעול שאפי' על דומים לערבה תשכון השכינה ויחביאינו צל ידו ית"ש תחת כנפי השכינה הרמוז בסכך ואח"כ אמר גור בארץ כו' גור עה"כ גי' ג"פ הדס עם ג' כוללים לרמז הנ"ל שע"י שנוטלין ג' הדסים נמתק הדין ומתגברין החסדים כנ"ל:

ליום ב

טובה תוכחה מגולה מאהבה מוסתרת זה מדת יצחק שמדתו מדת פחד ובאמת הוא יהיה המליץ לעתיד עלינו מגודל אהבתו לו ית"ש ולישראל וזהו ע"ד כי גבר עלינו חסדו התגברות החסדים וזהו בחי' א"ב דא"ת ב"ש שהוא דרך אור חוזר ומורה דין ע"ד אותיות תשרי ולכן תמצא שסוכה בא"ת ב"ש גי' יצחק שהסוכה בחי' חסד הוא בהסתר ולכן אחר ר"ה ויוה"כ שהם בחי' דין ואנו נצחנו ואין שמחה כשמחת ניצוח יש לנו חג שאומרים בו זמן שמחתינו ושרה ראתה זה ברוה"ק ולכן אמרה כשנתבשרה ממנו צחוק עשה לי אלקים שע"י הדין בא שמחה שראתה שיהי' לה בן כזה שמורה וגורם שמחה ולכן ותצחק שרה בקרבה שהתנוצץ בה בחי' שחוק זה ובאמת צריך להיות השמחה מוסתר ע"ד הנ"ל אהבה מסותרת וא"צ לבוא להתגלות ולכן אמר ית"ש למה זה צחקה שרה ואמרה לא צחקתי כי יראה שבאמת ראתה שבנה כולל גם מדת יראה ואמר לא כי צחקת כנ"ל ובאמת כולל הב' בחינות כנ"ל:

יזל מים מדליו כו' הנה תיבת יזל הוא שם מע"ב שמות והוא גי' אהי' הוי' שהם מקורות החסדים וכבר אמרנו שעיקר שלימות החסד כשבא בבחי' גבורה ולכן "זוכר "יצוריו "לחיים שאנו אומרים בברכת גבורה ר"ת יזל וזהו בחי' יצחק שהי' בחי' גבורות ממותקות ולכן "יקרא "לך "זרע ר"ת ג"כ יזל שגי' אהי' והוי' כי השפעות זרע חיים וכל השפעות טובות הכל ע"י בחי' יצחק וזרע עה"כ גי' הר"ת מרופא חולי עמו ישראל שגם רפואה נשפע ע"י בחי' יצחק וכן כל מיני טובות וחז"ל אמרו שלעתיד יהי' הוא המליץ טוב עלינו ויאמרו לו כי אתה אבינו כו' וע"י בחי' יצחק יהי' ההולדה ילד יולד לנו בן ניתן לנו כו' וז"ש במדרש אשרי האיש ירא את ה' זה אברהם כו' כל מה שעשה א"א לא נשתבח אלא ביראה שנאמר עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה הענין ע"ד שכתבנו לעיל שעיקר שלימות א"א הי' שאע"פ שמדתו הי' חסד כשהי' צריך לעבדו ית"ש במדת גבורה הי' עושה היפך מדתו ואמרו ז"ל עוד שם גבור בארץ יהי' זרעו זה יצחק ומה היה גבורתו שעשה לעקרה שתלד ע"ד שפי' כנ"ל שביצחק יקרא לך זרע שבבחי' יצחק בא בחי' העלם להתגלות וזה כל עבודתינו מר"ה ובכל חודש תשרי להביא מהעלם להתגלות שבר"ה תקיעות שופר קול בלא דבור ענין העלם בלא התגלות וביוה"כ קצת התגלות יותר ה' תפילות וה' עינוים עכ"ז עדיין אינו בבחי' התגלות לגמרי ובסוכות אנו נוטלין הד' מינים בהתגלות עכ"ז עדיין הוא בבחי' הסתר שאנו מסתירים עצמינו בהעלם בתוך הסוכה בסכך ודפנות עד בשמ"ע שאז בחי' התגלות בסוד שם אנל"א לשון התגלות והוא הס"ת מאתה גבור לעולם ה' מדת יצחק כנ"ל שעל ידו הוא בחי' התגלות ושם זה גי' אל"ד שבא מבחי' העלם להתגלות ע"י בחי' גבורה וז"ש שעשה יצחק לעקרה שתלד:

צחוק עשה לי אלקים ע"ד הנ"ל ששלימות החסד ניכר ע"י מדת גבורה בחי' שם אלקים וז"ש צחוק ושמחה עשה לי בחי' הגבורה משם אלקים כמ"ש ז"ל ארבעה צריכין להודות כו' שהיה עליהם מדת גבורה וניצולו ולזה צריכין להודות לה' נמצא שבא שמחתם ע"י מדת גבורה ולכן נקראים ההודאו' ותשבחות זמירות כי הם מבחי' גבורה ולכן זמיר עריצים ע"י השירות ולכן בפי ישרים תתרומם כו' ובקרב קדושים תתהלל הר"ת מתיבות שניות יצחק לרמוז כנ"ל שהתשבחות הם מבחי' גבורה מדת יצחק משם בחי' שמחה ולכן הד' מינים שאנו נוטלין להודיע שאנו נצחנו כמ"ש במדרש ולקחתם לכם כו' מאן נצח קרבא כו' ומנענין בהם כגבור בכלי זיין וידעין הכל מאן נצח ובחי' נצחון הוא ע"י מדת גבורה לכן אנו נוטלים המינים בהלל שהוא שיר ושבח בחי' מדת יצחק וכן סוכה במילוי כזה סמ"ך ו"ו כ"ף הי' גי' זמר לרמוז שאז מודיעין מאן נצח ע"י מדת גבורה וזמיר עריצים הגיע ומ"ש כל השומע יצחק לי ולא צחוק לי ואמרה יצחק רמזה על לעתיד שיגרום הוא עיקר השמחה והחדווה ויאמרו לו כי אתה אבינו כו' ובניסוך המים הי' מנסכין בכל כלי שיר להמשיך השפע מהעלם לגילוי כי שיר הוא מורה ענין גילוי וכמ"ש והאופנים וחיות כו' ברעש גדול מתנשאים כו' לעומתם משבחים כו' מפני גילוי אלקותו ית"ש בעולמות עליונים וכנ"ל ע"פ יזל מים כו' בענין המשכה מהעלם לגילוי כנ"ל וניסוך המים נרמז ביום ב' כי מים יש בו מ"ם פתוחה וסתומה והיוד נקודה הכוללת כי הנה הסוכה שני דפנות כהלכתם ושלישית אפי' טפח נמצא שהוא פתוחה דוגמת מ"ם פתוחה וכן היתה התיבה פתח התיבה בצידה תשים דוגמת מ"ם פתוחה וזה רומז לבחי' מחשבה בחי' כחב"ד שכ"א כלול מיו"ד גי' מ"ם שבחי' מחשבה אין קטרוג וא"צ הסגר לגמרי כי המחשבה נעלמת ונסתרת מכל ואיך יכולים לקטרג עלי' ומ"ם סתומה הוא בחי' המעשה ושם יש קטרוג וצריך לסגור וכל אלו נכללים ביו"ד שהוא נקודה שכוללת כל הבחי' והוא בחי' כוללות החסד הנשפע בבחי' אלו הב' אותיות מ"ם פתוחה ומ"ם סתומה וכשממשיכין מהחסדים דרך צינור שהוא דוגמת אות ו' בין אותיות מ"ם פתוחה ומ"ם סתומה הנ"ל אז הוא שם מו"ם השם האחרון מע"ב שמות שנמשך החסד עד סוף כל הבחי' דרך הצינור והכל ע"י בחי' יצחק הרומז על המתקת הגבורות ולכן שם מו"ם גי' אלקים כנ"ל שע"י בחי' מדת גבורה הוא שלימות החסד ולכן ניסוך המים שרומז להמשכת חסדים נרמז ביום ב' לרמז הנ"ל שעיקר שלימות החסד ע"י מדת גבורה כנ"ל ויום ב' הוא בחי' גבורות כידוע והיה מנסכים מים ויין שמורה שהי' ממשיכין הכל מהעלם אל הגילוי ויין הוא ענין נעלם שאין אנו רואים איך שורש האילן נותן כח להענבים להתמלאות ביין ונובע ממעיין חתום וסתום משא"כ מים

רואים הנביעה מהמקור ומורי' על נגלה ונסתר לחבר' לידע שכל פרטי פרטיים הנגלים בעולם במינים ממינים שונים כ"א יש לו שורש למעלה וכמו למעלה כל ספירה כלולה מעשר ומתחלקות לכמה רבבות מדריגות מפני ריבוי התכללות של יו"ד ספירות זה עם זה בכמה רבבות מדריגות שונות לאין שיעור לכן גם למטה מטה בחלקי דומם צומח חי מדבר יש התחלקות פרטי מינים שונים לאין שיעור וגם שמין אחד מתחלק לכמה פרטיים כמו פירות שטעמיהם משונים יש חמוצים ויש מתוקים ובטעמים שונים וכל גידול הצומח תלוי באופני מזיגות קור וחום שמחמה ולבנה וקור וחום בחי' חסד וגבורה שמיכאל שר החסד שר של מים שבטבעם הם קרים וגבריאל שר הגבורה שר של אש ואמרו ז"ל עליהם שית' עושה שלום במרומיו וזה מחמת התכללות המדות וכנ"ל ע"פ ואני בחסדך כו' בענין הגשמים ששרשם מחסד וכמ"ש גשם נדבות כו' תכין בטובתך כו' ונקראים גשמי ברכה שהם חסד גדול ועכ"ז צריך התכללות גבורה לצורך החסד שע"י הגבורה שמצמצם כל טיפה לעצמה ומתרבין הטיפין וכמ"ש וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק ארבה גי' יצחק שהוא בחי' גבורה שמחלקת השפע בחלקים רבים מאוד וכן מחלקת הטיפת גשמים וכן כל עיקר השפעה הנתקבלת בהמקבל הוא ע"י מדת גבורה ולכן שולחן בצפון וכן מצפון זהב יאתה נמצא השפעות הון ועושר ומזון ממדת גבורה של יצחק שמורה ע"ז צד צפון שהחסד כלול בגבורה וכן עד"ז הרב הלומד עם תלמוד ורוצה להבינו איזה שכל צריך הוא להתצמצם משכלו לפי ערך שכל התלמיד ולהביא ע"י משל וכדומה נמצא השכל והחסד נשפע ע"י צמצום ועד"ז האב המונע מאכל מבנו לפי שיודע שיזיק לו נמצא בזה הצמצום והגבורה נכלל החסד והגבורה נמתק בחסד כיון שתכלית הכוונה להתחסד עם בנו ועד"ז כל המדות כלולים כנ"ל וזהו ענין נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופו וכת' אני ראשון ואני אחרון ולכן הי' אז שמחת בית השואבה שיצחק לשון שמחה והי' מנסכים מים ויין כי מים בחי' חסדים מבחי' חכמה כי מים גי' ט' יודי"ן שבד' מלואי הוי' והיו"ד רומז לחכמה ויין שנותן שמחה כמ"ש ויין ישמח הוא בחי' בינה שדינין מתערין מינה והוא בחי' גבורה כנ"ל ביצחק לשון צחוק ושמחה ונמתקו גבורות דאמא בחסדים דאבא ובא כל שפע טוב לעולם:

ויזרע יצחק בארץ ההיא כי כתיב גלמי ראו עיניך גולם הוא נקודה בלי התפשטות כי ישראל עלו במחשבה וצריך לבקש שיתקיים רצונו ית"ש במה שבראנו לקבל תענוג מאתנו ור"ת "את "השמים "ואת "הארץ שהוא ראשית הבריאה הוא אותיות ההוא והנה בה' נברא העולם ויש לה ג' מלואים אותיות הי"א הרי ההיא וז"ש ויזרע יצחק בארץ ההיא וקרינן ההוא רומז לב' בחי' הנ"ל ושנה גי' ספירה מאה שערים כי בכל ספירה

כוללת כל העשר וכל העשר כלולים מעשר הרי מאה ויש עולם העליון בחי' מה הכולל המאה כי מאה אותיות מה א' מורה על אחד כמ"ש ולפני אחד מה אתה סופר והוא למעלה ממספר מאה ומשם המשיך יצחק המאה שערים:

ויזרע יצחק בארץ ההיא כו' כי הנה אחז"ל בעשרה מאמרות נברא העולם כו' והלא במאמר אחד יכול להבראות אלא ליתן שכר טוב לצדיקים כו' הפי' כיון שכל המדות כ"א כלול מחבירו א"כ הי' יכול להבראות במאמר אחד שבו ג"כ כלול כולם רק ליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות שכ"א כלול מיו"ד והנה הכל הי' נכלל כביכול במאמר ראשון הוא שם אהי' ומשם לכל היו"ד מאמרות רומזים ליו"ד מדות שע"י שאמר ית"ש אהי' להם לאלקי צריך לפעמים כביכול למדת החסד ולפעמים להיות גבורה בתוך החסד כמו במצרים וכן כל המדות והנה אברהם מדתו הי' לפרסם מדת חסדו ית"ש ולזרוע החסד שיתגדל ויתרבה ויצחק עד"ז מדת הפחד ובזה נכלל כל היו"ד שכ"א כלול מיו"ד וז"ש ויזרע יצחק בארץ ההיא הוא אותיות שם אהי' שמשם נמשכים המדות זרע יצחק שהוא גבורות פחד יצחק וימצא בשנה ההיא שנה ג' ספירה מאה שערים פי' כל היו"ד מדות שכ"א כלול מחבירו עד מאה שנגד זה מאה ברכות ויברכיהו ה' ע"י שמצא בהספירה של יצחק מדת גבורה פחד יצחק ג"כ מדת השם הוי' מדת החסד שכולם כלולים זה מזה ומצא בה שמאה שערים נפתחים ועשה מאה ברכות עי"ז ויברכיהו ה' כי לפי פשוטו שהברכה הי' מה שמצא מאה שערים הי' לכתוב תחילה ויברכיהו רק כנ"ל:

במדרש הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים כו' ג' דברים מצינו בעץ הדעת ותרא כי טוב העץ למאכל ונחמד למראה וטוב להשכיל כמ"ש משכיל לאיתן האזרחי אמר יצחק עד עכשיו הייתי נהנה מהמראה עכשיו איני נהנה אלא מהטעם כי הנה אדה"ר וחוה חטאו באלו הנ"ל שרצו להשכיל יותר ממה שהיתה ידם מגעת כמו שאמרה להם הנחש והייתם כאלקים יודעי טו"ר וזהו באמת החטא להתחכם יותר משכלו כי צריך מאוד לשקול איך להתנהג בחכמתו וזהו תיקון אברהם שנקרא איתן אזרחי שהי' חכם גדול אין כמוהו אז והכניס כל חכמתו איך להכניס הכל לו ית"ש תחת כנפי השכינה ובזה הכניס כל עיקר חכמתו ושלא להתחכם יותר מדאי וז"ש והשענו תחת העץ לתקן חטא הנ"ל מהעץ ויצחק תיקן את הטעם ע"ד שאמרו במדרש וימירו כו' בתבנית שור אוכל עשב יכול בשור של מעלה ת"ל אוכל עשב והענין כי יש צדיקים קדושי עליון שכשאוכלין בשר מלמטה ממירין אותן בשור של מעלה שמעלין אכילתן למעלה מעלה עד שור שבכסא הכבוד ולכן ועש"ה ל"י מטעמי"ם כאש"ר אהבת ס"ת המיר להמיר בשור של מעלה וז"ש

שלא נהנה רק מהטעם שתיקנו הראי' בעה"ד עיקר התיקון ע"י דוד האדמוני עם יפה עינים גם יעקב תיקן הראי' ע"ד שופרי' דיעקב מעין שופרי' דאדם קדמאי שהי' עמו א' במראה ויכול להיות שאז בפסח כשאכל יצחק מטעמים עשה סוכות כמו שהי' ביצמ"צ בפסח היקף ענני כבוד וסיי' במדרש שם הה"ד ברבות הטובה רבו אוכליה שר"ת מזה גי' יצחק שע"י אכילתו תיקן הטעם מעה"ד והרבה טובה בעולם כי יש בחי' אותיות נקודות טעמים והמשיך מבחי' טעמים:

וירא והנה סולם מוצב ארצה כו' והנה מלאכי אלקים עולים כו' במדרש תרבוסא של ג' רגלים הראה לו כו' כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו הנה מדת יעקב הוא מדת תפארת וכתיב כתפארת אדם כו' אדם גי' מ"ה מורה שמדת יעקב מדת ענווה להחזיק א"ע לאין ואפס ויעקב לשון עקב שמחזיק א"ע בהכנעה ורוח נמוכה ושפלה כעקב ולכן במדת תפארת מדת יעקב מילוי שם הוי' באלפי"ן שגי' מ"ה והענין שע"י השם מ"ה בא למדת הכנעה ואין ומה שע"י שמאמין וזוכר תמיד שלית אתר פנוי מני' ית"ש והכל בכוחו וחיותו ית"ש שע"ז מורה מילוי הוי' הנ"ל שכל הויות שיש בעולם הכל מלא מאלופו של עולם מבלעדי זאת הכל אפס ותוהו עי"ז האדם נעשה בעיני עצמו כאין ואפס מוחלט ע"ד ונחנו מה כיון שהכל רק מאלופו ש"ע לבד ובלעדי זאת הכל אין ואופס מוחלט ולכן מתחזק תמיד רק לפאר ליוצרו שמורה מדת תפארת מדת יעקב וז"ש תתן אמת ליעקב שיודע שהכל מאחד האמת אלופו ש"ע ית"ש והכל מלא מאמתות מציאותו ית"ש ועי"ז יודע באמת שהוא בעצמו אין ואפס והנה זה האדם שהוא עניו באמת ע"ד הנ"ל זה יכול להיות לו שמחה כי אין לו שום דאגה ואינו חסר לו שום דבר ואינו מבקש כבוד ועושר כיון שהוא בעיני עצמו אין מוחלט משא"כ מי שאין לו מדת ענוה א"א להיות לו שמחה אמיתות בשלימות כי כל הטובות שיש לזולתו נדמו לו שהם חסרים לו ויש לו קנאה ותאוה ומחמת רדיפתם יבוא עי"ז לעצבות וז"ש רני ליעקב שמחה שע"י שמחזיק בעקב והכנעה ומחשב א"ע לאין עי"ז יש לו שמחה. והנה השמחה שיש לו ג"כ אין לו מדברי עוה"ז משום דבר כיון שאינו מבקש שום דבר לעצמו כיון שיודע שהיא אין ואופס רק שיש לו שמחה מהגדלת כבודו ית"ש וגם כשמשפיע לו ית"ש טובות אינו לוקח אותם להנאתו רק להשיבם לה' לעבדו ית"ש בהם כמ"ש במ"א פי' ע"פ מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי אשיב לו לעבדו ית"ש בהם ויתפרסם הדרת זיו גדולת כבודו עי"ז ובזה שמח האיש הנכנע העניו הנ"ל וז"ש ישמח ישראל בעושיו שרק זאת שמחתם וז"ש ישמח ה' במעשיו פי' בחסדיו ומעשיו הטובות שעושה לנו משיבין אותו אליו ית"ש ומשמחין אותו ית"ש בהם וממליך אותו ית"ש על כל דבר ודבר שיתפרסם כבוד מלכותו ובזה הוא

שמחתו כנ"ל ולכן ישמח גי' ה' מלך ה' מלך ה' ימלך שמי שיבוא לאין ויש לו שמחה אמיתות הנ"ל יוכל להמליך אותו ית"ש על כל דבר ואינו מבקש עבור עצמו כלום והנה אדם שהוא עד"ז הוא ממשיך שפע ממקור עליון בחי' אין וזהו שכ' בכוונת שבעליות הלולב והורדתו ממשיכין משם אהי' במילוי אלפי"ן להוי' במילוי אלפי"ן לרמז הנ"ל שמי שהוא בעצמו אין ע"י ידיעתו שהכל מלא מאלופו ש"ע ועי"ז נעשה מה ואין עי"ז ממשיך משם אהי' מקור ורצון העליון שתיכף בעת שאמר ית"ש אהי' במחשבה הקדומה הי' שמי שיהי' מה ואין ע"י ידיעתו בהתמלאות אלופי ש"ע ישפיעו לו כל טוב משם אהי' וזה מורה הלולב שלמטה הוא מחובר עם הדסים וערבות והלולב עולה למעלה מהם להורות על אדם שבזוי ושפל בעיניו הוא מתעלה מאוד אהי' למעלה ממדת חכמה כי מה שעשתה חכמה עטרה לראשה עשתה ענווה עקב כו' ולולב אתרוג הדס עה"כ גי' תשמח כמנין יעקב במילוי שג"כ גי' תשמח כנ"ל שע"י מדת החזקת עצמו לעקב וענווה מדת יעקב באים לשמחה וזהו הענין של שמחת בית השואבה שע"י הקדושה שהמשיכו מר"ה עד הנה באו לבחי' אין ועי"ז הי' להם שמחה והמשיכו מרצון עליון וז"ש אם אין אני כאן מי כאן שאם מחשב עצמו לאין ואפס ואינו אומר ע"ע אני שמורה על ממשות וקיום אז מי כאן הוא אור עולם העליון ונתקיים בהם והיה לך ה' לאור עולם שאור עולם גי' שמחה ולא היה חצר בירושלים שלא היה מאיר מאור בית השואבה. גם ע"י ג' הדסים שגי' של ג"פ הדס הוא אור המשיכו אור הנ"ל. והנה יעקב הוא שלישי לאבות וכן סוכות הוא רגל שלישי ולכך מצינו בו ויעקב נסע סכותה וכבר רמזנו איך הלולב אתרוג הדס שעה"כ גי' תשמח רמוז בשם יעקב שהוא במילוי ג"כ גי' תשמח ואמרנו שבלולב שעולה ויורד רמוז ביעקב במדת ענווה וז"ש במדרש הנ"ל ע"פ והנה סולם כו' שתרבוסא של ג' רגלים הראה לו רגל שלישי סוכות ורמוז שהוא מדתו שהוא שלישי לאבות והוא כמו הלולב שעולין ויורדין בו להמשיך כנ"ל כן ע"י מדת ענווה מה הרמוז ביעקב שכן היה מדתו וז"ש והנה סולם עה"כ גי' לולב הדס ומלאכי אלקים הצדיקים עולים ויורדים בו שמעלין ומורידין אותו להמשיך כנ"ל ומסיים המדרש ע"ז פסוק כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו שחבל הוא חוט המשולש רומז להנ"ל בחי' רגל משולש גם רומז שע"י שאגודים ואחוזים ישראל אלה באלה כחבל הזה עי"ז אפי' הפחותים שבבני ישראל שהם נקראים בשם יעקב עכ"ז מתקרבים בסוכות תחת כנפיו ית"ש אפי' מי שיש לו רק מחשבה טובה לעבדו ית"ש והם חלק ה' עמו חלק גי' לולב הדס עה"כ גם עמו יעקב חבל נחלתו ר"ת ג"כ גי' לולב הדס עה"כ שע"י הסוכה ומינים מתקרבין הכל ולכן תקנו ג"כ פסוק זה בנוסח האשפיזין לרמז הנ"ל:

ליל ג

במדרש פרי עץ הדר זה הקב"ה דכתיב עוז והדר לבושו וכפות תמרים זה הקב"ה צדיק כתמר יפרח. עוד במדרש שכל הד' מינים מרמזים על ישראל הענין כי הדר לשון הדרי בי מורה על תשובה וכפות תמרים מורה לכפות הדינים כי תמר גי' י"פ דין כי אמרו ז"ל בעשרה מאמרות נברא העולם כו' להפרע מן הרשעים שמאבדין את העולם מוכרח שבכל מאמר יש ג"כ בחי' דין והכל עושין ישראל ע"י סיוע מהקב"ה והנה כתיב המגביהי לשבת כו' מורה על לולב שעולה למעלה והמשפילי לראות על ההדס שדומה לעינים והוא למטה ומקימי מעפר כו' להושיבי עם נדיבים על ערבה שאין בה לא טעם ולא ריח מצטרפים עם המינים שהם בחי' נדיבים שיהיה אגודים ואחוזים אלה באלה וז"ש אם הבנים שמחה כי שלח תשלח את האם בנענוע למעלה ואח"כ ואת הבנים תקח לך בהבאה למטה כמ"ש בתקונים ע"פ כי יקרא קן צפור כו' שרומז על המינים שבלולב:

במדרש ויצא יעקב מבאר שבע ר' שמואל בר' נחמן פתח אשא עיני אל ההרים למלפני ולמעבדני מאין יבוא עזרי כו' כי הנה ית"ש ברא הבריאה בדרך השתלשלות עילה ועלול מסיבה לסיבה דרך משפיע ומקבל ובין כל משפיע ומקבל צריך ממוצע שיפעול זה שישפיע המשפיע ויקבל המקבל דרך הממוצע ע"ד חוט משולש מחבר ב' קצוות וז"ש בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאי ע"י תליתאי בירחא תליתאי כו' הכל בדרך שילוש בחי' ראש ותוך וסוף וכן אנו משלשין לו ית"ש קדוש' ג"פ קדוש כי קדושתו בריש כל דרגין מתפשטות דרך הממוצע עד סוף כל דרגין וז"ש אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד שמשפיע לישראל דרך צינור (סוף כל דרגין) אותיות שמו ית"ש כביכול וכן אנו ממשיכין בהלולב ובמינין שעמו מראשית ועד סוף והממוצע הוא הלולב הולך באורך למעלה מהמינים הקשורים עמו והולך למטה אצלם זהו בחי' ממוצע וזהו בחי' יעקב כנ"ל שהי' ממשיך השפעה מבחי' ראשית לבחי' אחרית והוא הי' הממוצע כי הי' מחבר בחי' אברהם ויצחק והי' יושב אוהלים באוהל אברהם ואוהל יצחק בב' בחי' ומדתם גם אהלים אותיות אלקים רומז לבחי' יראה כנ"ל שאברהם קודם העקידה הי' בחי' חסד ויצחק בחי' גבורה ובעקידה נתלבש אברהם ג"כ במדת גבורה מחמת יראתו ית"ש כנ"ל שלכן אמרו לו כי עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה וע"י היראה נמתק בחי' חסד באברהם ויעקב קבל שני מיני יראות אלו מאברהם ומיצחק וזהו יושב אהלים אותיות אלקים מדת גבורה מדת יראה ולכן יעקב גי' ב"פ אלקים עה"א נגד ב' בחי' מדת יראה של אברהם ושל יצחק שמנתק מדה"ד ואז כשהצדיק אוחז ביראה מדת גבורה כי יראה גי' גבורה אזי מטיל הגבורות על שונאיו וז"ש ויעקבינו זה פעמים ויעקבינו אותיות

יעקב שנלחם בו בשמו שמרומז בו ב' מיני יראות כנ"ל והי' כובש לעשו עי"ז והטיל עליו גבורות ע"י שמו יעקב גי' ב"פ אלקים והי' כובשו עי"ז ב"פ הבכורה והברכה כי עבודת יעקב ורצונו הי' שלא יהי' לעשו אחיזה בבכורה בחי' ראשית וגם לא בברכה הנמשך ממנה וז"ש הקול קול יעקב כמ"ש במ"א שהקול מחבר ומעלה מרגל הקו"ף שהוא למטה מכל האותיות עד ראש הלמ"ד שהיא למעלה לכל האותיות וזה הוא ג"כ מדת יעקב שהיה מחבר וממצע והי' בתחילה שמו יעקב בחי' יו"ד עקב כי יעקב סוד התורה שמרומז בשמו היו"ד משמו רומז ליו"ד דברות וקע"ב תיבות יש בהם וזהו שהי' שמו בתחילה יעקב ואח"כ ישראל כמ"ש במ"א כי מתחילה צריך לקיים התורה בבחי' עקב אף שאין יודע הסוד רק שהיו"ד החכמה גנוזה בהם ואח"כ שהכניע את כוחו של שטן הנלחם עמו וירא כי לא יכול לו שכבר לא הי' לו שום אחיז' בו כי הכניע כל תאוותו אמר לו לא יעקב יאמר עוד שמך שמרומז לבחי' עקב כ"א ישראל אותיות לי ראש שיגלה לו ית"ש סודות התורה ויקיים התורה במדריגות ראש חכמה עליונה. וזהו הי' הכל מעלת יעקב כי הי' מבחר שבאבות כי הי' השלישי לסדר אבות אברהם יצחק ויעקב והי' יעקב הממוצע ביניה' כנ"ל שלכל הדברים צריך מומוצע וזהו ענין אות למ"ד שבה תלת פירקין כי למ"ד לשון לימוד כי הרב כשלומד עם התלמיד ורוצה להבינו איזה שכל צריך להביא לו משל דוגמת זה והמשל הוא הממוצע ומחבר שכל הרב עם שכל התלמיד שע"י המשל נעשו לאחדים שמבין התלמיד עי"ז את דברי הרב וכן צורת למ"ד הוא דמות קומת אדם שהאברים שבו מחולקין לג' חלקים הראש חלק אחד והידים והגוף עד השוקיים חלק ב' והשוקיים והברית חלק ג' וכן הוולד מונח במעי אמו תלת גו תלת ואח"כ יוצא ונזקף דוגמת אות למ"ד וזה ג"כ ע"ד הנ"ל שכל הדברים הם בדרך משולש ראש סוף ותוך הממוצע בניהם וז"ש הכ' כאן מדריגות יעקב ויצא יעקב מבאר שהמשיך השפעות מבאר רומז על יחודים שהסוכה רומזת עליהם שסוכה גי' הוי' אדני וכשמצרפין הסכך שהסכך בחי' שם אהי' הרי יב"ק ושניהם יחד יב"ק והוי' אדני גי' באר כמ"ש לעיל שסוכה כלל התורה ותיקון חטא אדה"ר בעה"ד ותיקון בוהשענו תחת העץ של סוכה ולכן יעקב שהי' מעין שופרי' דאדה"ר ותיקונו נסע סכותה וענין הסוכה דוגמת באר שהוא כלי לקבל המים כמ"ש באר מים כן הסוכה היא כלי המקבלת חסדים שממשיכין לתוכה מד' מלואי הוי' שיש בהם ט' יודי"ן גי' מים כנ"ל שהיו"ד הוא בחי' ראשית חכמה רומזת לחסד עליון וז"ש מבאר שבע כי המשיך משם הוי' במילוי יודי"ן גי' ע"ב גי' חסד וכשנקוד אותיות שם הנ"ל ביו"ד נקודת סגל שמורה על החסד אז עם הנקודות גי' שבע והמשיך שובע ושפע בעולם וי"ל שלזה נקרא שמו יעקב גי' ע"ב וה"פ

אהי' עם ה' כוללים ה' חסדים שאנו ממשיכין להסוכה וז"ש המדרש הנ"ל ע"פ הנ"ל ויצא יעקב שיר למעלות כו' כי שיר רומז לשנות האבות ככתוב בריש מדרש חזית ששנות האבות ויו"ד דברות גי' שיר כי יעקב הי' שלישי לאבות ומחברם וז"ש למעלות כ' האר"י ז"ל למ"ד מעלות כנ"ל שמעלות יעקב הי' שהי' בבחי' אות למ"ד שבה תלת פרקין משולש ואמר למלפני ולמעבדני כנ"ל שהלימוד והתינוק העשוי בבטן אמו הכל בחי' אות למ"ד ענין מעלת יעקב כנ"ל:

יום ג

ויקח לו יעקב מקל לח לוז וערמון כו' בשקתות המים במדרש המים נעשו זרע במעיהם כו' וי"א ענני כבוד הביאם להזכרים כו'. הנה יעקב הי' כולל התורה שכלולה ביו"ד דברות שבהם קע"ב תיבות אותיות יו"ד יעקב כי התורה נמשלת למים שיורדין למקום נמוך מדת יעקב יו"ד עקב שהי' בהכנעה בחי' מה כנ"ל ג' מילוי הוי' באלפי"ן שעי"ז שמבין שהכל מאלופו של עולם הוא כאין בעיני עצמו כנ"ל וזהו שאמר תתן אמת ליעקב כי יעקב איש תם וצירף עצמו לאלופו ש"ע ונתחבר אות א' לאותיות תם אותיות אמת גם אמת במילוי ועה"א והכולל גי' תורה כנ"ל שיעקב הי' כולל התורה והנה ע"י מדת יעקב אנו ממשיכין השפע ולכן מצינו בלשון משנה אמת המים כו' שהצינור והקרקע שדרך שם נמשך המים נקרא אמת בזה נרמז שהחסדים שנקראים מים נמשכים דרך מדת אמת מדת יעקב ולכן בסוכות שאנו מתפללין על המים אנו צריכין לדבק במדת יעקב להיות באמת ולדבק במדת הכנעה שעי"ז זוכה לתורת אמת כנ"ל שאמת במילוי גי' תורה והתורה נמשלה למים ויקרא אמת המים ולכן נוטלין אתרוג שדומה ללב ואתרוג גי' אמת במילוי עה"א ואתרוג עה"כ גי' תורה לרמז שהלב יהי' באמת ולקיים תורת אמת ויקרא פרי עץ הדר כמו יעקב ששופרי' דיעקב מעין שופרי' דאדה"ר לרמוז שצריך לדבק במדת יעקב כנ"ל ולכן כל הד' מינים פסולים בחסרון שצריכים להיות תם כמו יעקב איש תם וכן נפרד הלולב פסול הכל לרמז על מדת יעקב איש תם ולדבק באלופו ש"ע ויהי' אות א' נצרף לאותיות תם ונעשה אמת ואנו מעלין המינים ומורידין אותם להמשיך המים החסדים מג"ר למטה וז"ש המדרש המים נעשו זרע במעיהם כו' ענני כבוד הביאם שבסוכות שהוא רומז על ענני כבוד שהקיף ית"ש לישראל ממשיכין החסדים מים ובשמ"ע נעשה ממים אלו זרע כשנמשך דרך מדת יעקב כנ"ל נעשה מהם מיין נוקבין ומ"ד ולזה גילה יעקב הלובן במקלות רמז שהמשיך ממקור החסד שהם הג"ר ולזה לקח שלשה מינים מקל לוז וערמון נגד ג"ר שמשם יורד מים הנ"ל דרך מדת יעקב שנעשה זרע כנ"ל:

אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח כתב בזוה"ק שכשבא יעקב להסוכה אומר זה הפסוק והענין כי הנה מצינו שנקודות חולם מורה על בחי' יעקב ולכן לא מצינו שחלם חלום לא' מהאבות רק ליעקב ומה שחלם גם ליוסף הוא כי אלה תולדות יעקב יוסף כי הוא בחי' מילוי הו' של יעקב שהוא ב"ו אחרת וכן כשמדברים אות ו' א"א לדבר כ"א במילואה בו' אחרת כזה ו"ו וה"ו אחרת הוא בחי' יוסף כי הנה ענין הנקודהו הוא חיות האותיות שכמו שא"א לברי' להתנוע בלי חיות כן א"א להתנענע האות בלא נקודה ובחי' נקודות חולם שהיא על האות מרמז שהמקבל החיות עיניו נשואות למעלה לקבל חיותו ולהביט תמיד על חיותו וזהו שאחז ל בזמן שישראל היו מסתכלים כלפי מעלה הי' מתרפאים כו' כי שאז הוא בחי' נקודות חולם שמשם באה הרפואה כמ"ש ותחלימני ותחיינו ולכן בברכת רופא חולי עמו ישראל כתיב לכוון השם. הוי' בנקודות חולם נמצא שלשון חולם הוא לשון בריאות ורפואה שמרמז על בחי' עליונה נקראת ארך שמשם בא רפואה [שנקראת ארוכה] כמ"ש במ"א שמחמת שא"א להשיג גודל החסדים שאין להם שיעור נקראת ארוכה וזה מבחי' בקיעה ראשונה [כמ"ש במ"א] בחי' בקע לגולגולת שהגלגולת גבוה מכל שיעור קומה (מענין בקע לגלגולת) ולכן אומר יעקב ומברך את היושבים בסוכה בבחינתו ואמר אז יבקע כשחר אורך כו' יבקע אותיות יעקב ומורה על בחי' בקיעה הנ"ל וז"ש וארוכתך מהרה תצמח מבחי' ארך כנ"ל שמשם המשיך יעקב מבחי' בקיעה ראשונה כשמו יעקב אותיות יבקע כנ"ל ומה שאמר יבקע כשחר אורך כי החמה הוא דוגמת נקודת חולם החיות של האות המאיר לו כן החמה מאירה לכל העולם והיא למעלה מהעולם דוגמת נקודה הנ"ל:

א"י ע"ד שכ' במ"א שביעקב מרומז כל התורה שהיו"ד מרמז על יו"ד דברות שיש בהם קע"ב תיבות וזהו יעקב וז"ש אז יבקע כשחר אורך כו' שמברך את היושבים בסוכה בברכת התורה שהיא בחינתו שיזכו לכתר תורה וז"ש יבקע אותיות יעקב שמרומז התורה בשמו וכשחר אורך אורה זהו תורה ואומר וארוכתך מהרה תצמח כי התור' הוא רפוא' כמ"ש רפאו' תהי לשריך כו':

במדרש ברכות לראש צדיק זה יעקב כו'. שענין ברכה היא השפעת הקדושה והתפשטות השמות ע"ד שכ' במ"א שזהו בחי' מלואי השמו' שהוא התפשטות השכל מורה על התפשטות הקדושה ומלוא כל הארץ כבודו ובכל מקום קדושתו שם שורה הברכה ולכן מילוי שם הוי' גי' ברוך עה"א וזה פועלים ע"י בחי' יעקב שהוא מדת אמת כמ"ש תתן אמת ליעקב ואמת גי' ז"פ מילוי שם הוי' במילוי ס"ג שמתמלאים כל המדות ביחודו וקדושתו ית"ש ועי"ז שורה ברכה וזה בחי' ז' הבלים שאמר שלמה נגד שבעת ימי

בראשית שהם בחי' ז' מדות ומתמלאים במילוי ס"ג שהמילוי לבד אותיות השורש גי' הבל. והענין כי כשהאדם משים אל לבו שכל עניני עוה"ז הם הבל הבלים הכל הבל ע"ז הוא מכוון דרכו ומחשבותיו לילך בכל מדותיו בדרך אמת שגי' ז"פ ס"ג כנ"ל ועי"ז שורה הברכה בכל המדות בחי' שבעת ימי בראשית ונעשה שותף להקב"ה במע"ב ע"ד שאחז"ל בדן דין אמת לאמיתו שנעשה שותף כו' כי בונה עולמות ע"י הבל שלו שהולך בדרך אמת כנ"ל ולכן ברכה לראש צדיק זה יעקב שמדתו אמת ומביא ברכה בכל המדות ע"י התפשטות הקדושה. גם רמז שברכ' לראש צדיק שאותיות שהם ראשים וקדומים לאותיות צדי שהם פג"ט גי' יעקב והוא נתברך כנ"ל. גם ע"ד שכ' במ"ח שיעקב מרמז על בחי' תחתונה יו"ד עקב וישראל בחי' לי ראש שהיא ממשיך מבחי' ראשית לבחי' אחרית שהי' בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה וזהו מבחי' אין לבחי' אני וז"ש ב"פ אני ראו כי אני אני הוא שמאין נמשך לבחי' אני וזהו שרמז כאן כנ"ל שהי' ממשיך מכל המדות כי ר"ת מברכ' לראש צדיק גי' אין ואני:

וישא יעקב רגליו כו' במדרש באר זה ציון כו' ישקו העדרים משם שואבים רו"הק. הנה בחי' נקודת פתח מורה על חכמה כי החכמה שבאדם צריך להיות לה איזה שער ופתח והוא בחי' נקודת פתח שהנקודה התחלה לכל דבר וז"ש אדני שפתי תפתח ופי יגיד ימשיך וזהו בחי' פי הבאר והנה עין בחי' חכמה כמ"ש החכם עיניו בראשו וצריך להמשיך החכמה לכל ה' מדות ג"ג תנ"ה עד סוף המדריגות ולכן רגל גי' ע"ב קס"א לרמז כנ"ל לחבר הכל להראשית וז"ש אדני שפתי תפתח להמשיך לבחי' אדני מבחי' פתח ובשמחת בית השואבה היה ממשיכין כן וזהו ענין ניסוך מים גי' ט' יודי"ן רומז להמשיך מהחכמה היו"ד עד סוף מדריגות וז"ש לא ראינו שינה בעינינו כי ה"פ חכמה בה' מדות הנ"ל גי' שינה שמתגבר' על החכמה הנ"ל והם ביטלו השינה והגבירו החכמה וז"ש וישא יעקב רגליו רומז להנ"ל להגבי' אפילו בחי' רגל. אבן גי' ג"ן סדרים דאורייתא כי ביעקב נכלל התורה יו"ד דברות בהם קע"ב תיבות והנה בעשי"ת ממשיכין ג"כ בכל היו"ד מדות וכ' בכוונת לכוון בכל יום מעשי"ת תיבה אחת מזכרינו לחיים כו' וביהכ"פ לכוון אלקים חיים והנה אלקים חיים עם ב' כוללים גי' ציון הוא בחי' שכינה ששוכנת בתחתונים ולכן נקראת כנס"י שבכל ישראל בכ"א חלק אלקי ובהם שוכן ית"ש כמ"ש בקרבך קדוש ונקודות ציון נקרא ע"ש זה ציון שמציון תצא תורה ושם מצינו כללות הקדושה הזאת ע"ד שמציינים בלאנד קארט המדינה בניר קטן ונקודה זו מורה על נהר זה וזו על עיר ועד"ז במצות שאנו עושין כתיב הציבי לך ציונים למשל הלולב מרמז על אור זה ובשרשו האור גדול מאוד הגם שהלולב הוא קטן רק הוא ע"ד הנ"ל וכן הסוכה

מורה אור אחר ועד"ז הנ"ל בכל המצות וז"ש ציון המצוינת על בחי' כנס"י שם מצוין כל העולמות והמלאכים והשרפים וחיות הקודש ובחי' ציון הנ"ל בחי' כנס"י הוא הכלי לקבל מימי החסד מימי האור תורה שממשיכין להבריאה בהבראם מימי אור חכמה עליונה וזהו ענין ניסוך המים בחג כמו שבט' יום מעשי"ת המשיכו מ"ט תיבות הנ"ל בכל יום ממשיכין חכמה כי ראשית חכמה יראת ה' וממשיכין נקודת יראה לכנס"י בחי' ציון שגי' אלקים חיים עה"כ וכן הסוכה דוגמת כלי לקבל אור הכוכבים רומז לאורות עליונים וז"ש באר זה ציון כנ"ל גם באר גי' יחודים הידועים הוי' אלקים הוי' אדני ושלשה עדרי צאן גי' רגלים נגד ג' אבות כ"א המשיך אור מא"ס שא"ס גי' אור והיה לך ה' לאור עולם אור ה' גי' רגל אברהם המשיך חסד ויצחק פחד כי כל המרחם על האכזרים לסוף כו' ויעקב יושב אוהלים בשני המדות ויעקב המשיך אור מסוכה גדולה בחי' ה' ראשונה דהוי' לקטנה ה' תחתונה כמ"ש במ"א שהסוכה צורת ה' וב"פ סוכה גי' יעקב וז"ש ויעקב נסע סכותה ומ"ש וגללו את האבן שלא יהי' מניע למנוע המים מבאר הנ"ל ואנו בכללות ישראל פועלים בכל שנה זה וז"ש שהיה שואבין רוה"ק מבאר הנ"ל ולכן אנו מנענעין בכל נענוע ג' נענועין קטנים להמשיך מג' מוחין שמשם המשיכו האבות ולהמשיך מג' יחודים הכתובים בכוונת נר שבת כנ"ל בענין אור ה' גי' רגל:

במדרש והיה שארית יעקב בגוים בקרב עמים רבים כטל מאת ה' כו' שרשי פתוח עלי מים וטל ילין בקצירי ע"י שקבלו ישראל התורה שנמשלו למים אהי' כטל לישראל וברכת יעקב ויתן לך האלקים מטל השמים שהנה אחז"ל בראשית בשביל ישראל שנקרא ראשית בשבילם נברא העולם ואף שנבראו לבסוף אעפ"כ ראשית הבריאה לא היה רק בשביל ישראל ע"ד נעוץ סופן בתחילתן ותחלתן בסופן כי כל הגוים כאין נגדו וכמוץ שהדרך להתערב בתבואה עד בא עת הפירוד ולכן שארית אותיות ראשית כי שארית יעקב העולם נברא בשבילם וזהו אותיות יעקב יו"ד עקב כי היו"ד התחלה לכל האותיות שכשתרצה לכתוב לכל אות א"א לכתוב רק כשתעשה תחילה נקודה קטנה והוא יו"ד וזהו ראשית יעקב הוא אתרית ונעוץ סופן בתחילתן וזהו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה שיעקב בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה ולהבין הלשון למה כתיב שארית יעקב אך כי לא זו שהצדיקים יזכו רק אפי' השארית שאינם צדיקים אעפ"כ גם הם יהי' כטל מאת ה' כי בקרב עמים רבים פי' לנגד האומות גם הם הראשית דוגמת הלולב ואתרוג והדס עם ערבה אף שאומר ית"ש כי באל"ה חפצתי ר"ת "לולב "אתרוג "הדס לא פושעי ישראל שהם נגד ערבה אעפ"כ ע"י אמונה נאחזים ומצורפים גם פושעי ישראל שדומים לערבה שהם שארית יעקב לשון שיריים וטפל ויש לרמוז שגם

שארית לשון שאר בשר לשון קורבה ע"ד אבא יסד ברתא וג"כ ע"ד נעוץ סופן בתחלתן הנ"ל וז"ש והיה שארית יעקב כטל מאת ה' כי יש הוי' במילוי אלפי"ן גי' אדם והענין כי השית"ש מהוה כל הויות וממלא כל עלמין וכשישראל מכירין זה שאלופו ש"ע מלא כל הארץ כבודו נתמלא ההויה במילוי אלפי"ן. והנה צריך להמשיך מיו"ד ה"א וא"ו גי' טל אל ה"ה אחרונה מדת כנס"י וזהו ע"י הד' מינים כי הלולב עם המינים הנקשרים עמו רומזים ליו"ד ה"א וא"ו והאתרוג לה"א להמשיך לה והלולב מדת יעקב ולכן כתוב בספרים שגם בנענוע הלולב למטה לא ישפיל ראש הלולב רק יהיה ראשו למעלה להיות דוגמת הצינור ע"ד סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ומנענע בראש הלולב לרמוז לבחי' שנקרא בספרים ארוך ומשם בא רפואה לשון ארוכה ומרפא וז"ש חז ל על החולה לשון קצירי כמ"ש כדקצר ורמי בערסא כו' וכמאן מצלינן אקצירי שאין להם רפואה שנקראת ארוך וז"ש שרשי פתוח עלי מים זו התורה שמים נגד ט' יודי"ן בד' מלואי הויה וזהו מרומז ג"כ בניסוך המים על ט' יודי"ן הנ"ל וע"י טל ה"ק אותיות יו"ד ה"א וא"ו שגי' טל ילין בקצירי בחולים שבישראל שיהיו מושפעים ממדת ארוכה ארך אפים שבי"ג מדה"ר וג"פ י"ג מג' אותיות שהמשיכו גי' טל ולכן ברכת יעקב אבינו ויתן לך אלקים מטל שהוא ג"פ י"ג מנין טל ויעקב אותיות יו"ד עקב שממשיכין מיו"ד עד עקב אל כנס"י ועקב גי' ג"פ זן עה"כ שממשיכין מזון ע"י מדת יעקב שראשו מגיע לשורש הי"ג מדות:

ויחן יעקב כו' ויחן ר"ת "יעקב "חבל "נחלתו כי הוא היה מחבל שהמשיך וחבר מראשית המחשבה עד סופה דמדריגות ודכל דרגין ולכן צורת יעקב חקוקה בכסה"כ כי המשיך מנחל העליון נשמות חדשות להעולם וכן נחל ר"ת "נשמות "חדשות "לעולם שהמשיך מתחת כסא כבודו ית"ש והמשיך קדושתו ית"ש מבחי' ראשית עד לעוה"ז סופה דכל דרגין שיהי' מלוא כל הארץ כבודו ויתפרסם כבוד קדושתו ית"ש והמשיך נשמות לי"ב בני' שהם נגד י"ב גבולי אלכסון והמשיך קדושת נשמתם מצרופי אותיות הו"יה שהם י"ב צרופי הוי' שהשבטים בנים וזרעם יודעו ויפרסמו כבוד קדושתו ית"ש וממשיכין התפשטות הקדושה מאתו ית"ש בענפי הקדושה שיהא מלוא כל הארץ כבודו וזה בחי' מלואי השמות שהשמות יתמלאו באותיות המילוי שלהם והמילוי זה עוד במילוי עד שאין שיעור וערך במילוי ומילוי דמילוי והתחלפותיהן בר"לא שערים וצרופים וזה מלוא כל הארץ כבודו לשון מלוא הוא כי זה בא מבחי' מלואי השמות כנ"ל שתתפשט הקדושה משורש לענפים. והנה ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שהם שורש והתחלת המילואים גי' רל"ב גי' עולם הכסא שמשם נשמת ישראל מתחת כסא כבודו שממשיכים התפשטות קדושה מהשמות להמילואים ולכן יעקב שהמשיך הנשמות כנ"ל צורתו חקוקה בכסה"כ

שמשם המשיך הנשמות כדי שתתפשט קדושתו ית"ש בכל העולם עד סוף כל הדורות וזהו אותיות יעקב יו"ד עקב שיוד הוא ראשית כי היא נקודה לבד שהיא הראשית והתחלה לכל אות והיא מדת חכמה והמשיך יעקב החכמה עד בחי' עקב ועד סוף הדורות וז"ש וידו אוחזת בעקב עשו בסוף ממשלת עשו שהוא בעקבות משיחא גם שם ידו של יעקב אוחזת שתתפשט הקדושה ויגין עלינו שלא יוכלו ח"ו להרע לנו כרצונם ושיתגבר כח הקדושה להוציא כל נ"ק שצריכים אנו לברר כי כן היה ג"כ עבודת יעקב אצל לבן להוציא נ"ק כמ"ש ז"ל במ"א על ענין המטר שר"ת "מראה "טעם "ריח שנותן ריח וטעם ומראה לכל עשב ועשב בפ"ע וזהו מפאת קדושה עליונה שנמשך לכ"א לפי מדריגתו כן היה ענין זה עבודת יעקב להמשיך קדושה עליונה ולהוציא עי"ז כל הנ"ק וז"ש אשר פיצל ברהטים פיצל גי' י"פ אהי' שהמשיך מראשית ליוד מאמרות ובכח זה הוציא כל נ"ק מלבן עי"ז. והנה יש ב' יודי"ן משמות הויה ואדני יו"ד בראש הויה ויו"ד בסוף שם אדני והם בחי' חכמה עילאי וחכמה תתאי וצריך לחברה לחכמה עילאי ועי"ז יפלו כל החכמה חיצוניות הרוצים לאחוז בבחי' חכמה תתאי וז"ש במדרש שהיה העולם קודם הבריאה מים במים והפריד ית"ש כו' ומים התחתונים בוכים אנן בעינן למהוי קדם מלכא כו' רפש בהון. כי מים גי' ט' יודין מד' מלואי הוי' כנ"ל והיו"ד הוא בחי' חכמה נמצא מים רומזים לחכמה וכן התורה נמשלת למים שיורדין ממקום גבוה למקום נמוך כי שרשה מחכמה עליונה בחי' יו"ד ומים תחתונים בחי' חכמה חיצוניות רפש בהון ית"ש שלא יהיה להם אחיזה בבחי' חכמה תתאי ויעקב הי' מחבר חכמה עילאי לחכמה תתאי כנ"ל ועי"ז הפיל חכמה חיצוניות ולכן יעקב גי' ב"פ מים עה"כ רומז להתחברות ב' מיני חכמה הנ"ל שחכמה נקראת מים כנ"ל שיעקב המשיך מבחי' ראשית חכמה עילאי לאחרית בחי' חכמה תתאי כחבל שמחבר ונמשך מלמעלה למטה ויעקב חבל נחלתו כנ"ל וכן בלולב אנו ממשיכין ע"ד הנ"ל כי הלולב בראשו רומז למוח שלמעלה מהשדרה כנ"ל ממשיכין דרך כל הח"י חוליות שבשדרה עד מדת יסוד שנקרא חי על שנמשך להמדה זו מהמוח דרך כל ח"י חוליות שבשדרה וממשיכים בהולכת הלולב למעלה חמשה חסדים דרך הח"י חוליות הנ"ל עד שבא בחזרה לבחי' יסוד ומשם לבחי' מלכות וה"פ חי גי' מים שממשיכין ה"ח דרך הח"י חוליות השדרה וזה היה הענין שמחת בית השואבה שהיה שואבין מים ע"ד הנ"ל להמשיך מבחי' ראשית שהוא בחי' מים שהיה ראשית להעולם כנ"ל שהיה מים במים והיה מנסכין להשיתין שהיא עמוק מאוד להמשיך מראשית לאחרית ולחבר חכמה תתאי לחכמה עילאי ולהכניע כל כוחות חיצוניות והי' שואבין מים מן השילוח שהמשיכו ממקור הי"ג מדה"ר שהם י"ג הו"יה

גי' שלח והיה שם שני ספלים אחד של מים וא' של יין והיה של כסף כי מים ויין גי' ג"כ כסף והענין כי המשיכו ממקור הבריאה שמות הוי' ואהי' כמ"ש במ"א פי' מ"ש ז"ל עלה במחשבה לבראות במדה"ד בחי' שם אהי' שברבוע גי' דם ומורה דין ואח"כ שיתף מדה"ר בחי' שם הויה וזהו בחי' יין מורה דין ומים בחי' חסד ולכן יין ומים גי' כסף בחי' מדה"ר שכתבו בספרים שרחמים ממוזג ומשותף מחסד ודין כי בו אותיות ר"ח מורים דין שר"ח גי' יצחק בחי' גבורה ואותיות מים שברחמים הם מדת החסד המזיק ומשותף באותיות ר"ח שהם דין ולכן כאן שהי' שני ספלים של יין ושל מים הי' של כסף בחי' מיזוג ומיתוק הדין ברחמים. והנה אנו למדים ניסוך המים אמרו ז"ל בשני כתיב ונסכיהם בששי ונסכי' בשביעי כמשפטם אותיות מים והסימן מהימי' שלומדים מהם ניסוך המים הם אותיות בו"ז ואותיות אלו רומזים על התורה שנמשלה למים שיורדין ממקום גבוה למקום נמוך כי הב' מבוז הוא ב' מבראשית שגדולה ופתוחה לשאר אותיות התורה כי כוללת את כל התורה וכן אותיות נכללים ונכנסים בה וא"ו רומז להלוחות ארכן ששה והז' רומז לחצבה עמדי' שבעה וז"ש אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה פי' אהבת התורה שהוא בוז הנ"ל וזהו הי' ענין שמחתן להמשיך מבחי' ראשית לבחי' אחרית כנ"ל עד סוף דרגין כמו התורה שיורדת ממקום גבוה למקום נמוך לעוה"ז להמשיך קדושה בכל הבחי' ובכל המדות כנ"ל שהמשיכו מבחי' ראשית הבריאה בחי' מים ויין עד שהי' יורד דרך השיתין לאלל עמוק מאוד רומז לבחי' סופה דכל דרגין:

ולקחתם לכם ביום הראשון אמרו ז"ל בזכו' ולקחתם לכם ביום הראשון יבוא ראשון זה הקב"ה דכתיב אני ראשון ואני אחרון ויפרע מראשון זה עשיו דכתיב ויצא הראשון אדמוני כו' ע"ד שכ' במ"א "שלכם "ביום "ראשון ר"ת "רלב שגי' של ד' מלואי הוי' גי' רל"ב ומלואים אלו מתפשטין עד אין קץ וסוף במילואי מילואים ומילוי דמלואי מלואים ועד"ז עד אין סוף וזהו מלא כל הארץ כבודו שהכל מהתפשטות מלואי שמותיו ית"ש וז"ש כי מעולם ועד עולם אתה על כי מתפשטין בכל העולמות שמותיו ית"ש ומלואיהם ולכן אפי' מי שהוא מזוהם מאוד יוכל לבוא לתשובה וז"ש אם יהי' נדחך בקצה השמים בקצה הקדושה עכ"ז משם יקבצך כו' כי גם שם מתפשט קדושתו ית"ש וז"ש ולקחתם לכם ביום הראשון שרת גי' ד' מלואי הוי' תקחו זאת לכם להתפשט משם כל מלואי דמלואים עד א"ס ע"י התפשטות הקדושה שתגרמו. גם י"ל ולקחתם לכם ביום הראשון להמשיך משם אהי' הקודם לשם הוי' ולכל המלואים והמשכה זו הוא ע"י שיבוא האדם להכנעה עצומה וידע שלא יצא י"ח נגדו ית"ש ויאמר אהי' מעתה טוב ויוציא מחשבתו לפועל שיבוא מחשבתו להוי' וקיום ועד"ז המשיך משה מאהי' אשר אהי' שאפי' אין

ישראל טובים כעת עכ"ז אמר ית"ש שע"י שאהי' להם לאלקי לעתיד שעתידים להיות טובים אהי' להם לאלקי תיכף וז"ש וחנותי את אשר אחון כו' הגם שאינו כדאי כעת רק שאני עתיד לחון אותו כי יהי' אח"כ טוב אחון אותו תיכף ולכן ג' מלואי אהי' שגי' תנ"ה גי' משה במילוי מ"ם "שין "הי שהמשיך משם אהי' כנ"ל וז"ש אשר תנה הודך על השמים שמשה עלה לשמים לקבל התורה ואמרו המלאכים הלא משה שגי' תנ"ה הוא כבר על השמים ולכן תן לנו ולו התורה ולמה יורידה לישראל אבל משה לא רצה בזה רק להורידה לישראל שזה עיקר שבחו ית"ש שעובדין אותו ית"ש בגשמיות כמ"ש במ"א ומ"ש ז"ל מראשון זה עשו כו' כי קליפה קדמה לפרי בחי' נחש הקדמוני ומשפילין אותו ע"י המשכה מראשית הקדושה כנ"ל:

כי נר מצוה ותורה אור. הנה בשמחת בית השואבה אמרו לא ראינו שינה בעינינו ההנה ית"ש ברא העולם בעשרה מאמרות ובכל מאמר הי' כח שם הוי' שבו הי' ית"ש מהווה כל הויות שנבראו בעולם ומזה ניתן בהשתלשלות לאדם יו"ד כוחות במוח וז' שערים בנפש וכן יו"ד מדות וחז"ל מנו עשר קדושות שהם מקדושת עשר הויות הנ"ל וניתן לאדם התורה הכלולה בעשר דברות שבזה יקדש העשר כוחות שבו ועי"ז יכול לראות כל כוחות הקדושה שהם עשר קדושות מיו"ד הויות כי מצות ה' ברא מאירת עינים ב"פ עין גי' יו"ד הויות לראות ולהשיג כח הקדושה ומשה רבינו ע"ה קידש את העשר כוחות שבו כ"כ עד שבא לראות כל כוחות קדושות העשר מיו"ד הויות ומשם המשיך התורה הכלולה ביו"ד דברות שהמשיך וז"ש וירא ה' כי סר לראות שנתקדש בכל היו"ד קדושות ליו"ד כוחות שבו ולראות בעיניו כי ב"פ עין גי' יו"ד הויות לראות בעיניו כל כוחות הקדושה של יו"ד הויות והמשיך התורה ביו"ד דברות כנ"ל שהתורה מאירה עינים להשיג כוחות הקדושה כנ"ל אבל אם האדם עובר ח"ו עבירה משס"ה ל"ת ויחטא באחת משס"ה ל"ת אז אור עיניו אין אתו וטח מראות עיניו וחשכו הרואות מלראות בארובות כוחות הקדושה עד שיתקן בתשובה את חטאו ויחזיר לקדושתו וז"ש לא ראינו שינה בעיננו שינה גי' שס"ה שלא הי' לנו שום מסך מבדיל משס"ה ל"ת מלראות הקדוש' בענינו כי אף שעברו ח"ו עליהם הי' מתקנים אותם בתשובה וראו עיניהם באור הקדושה העליונה והמשיכו על עצמם כל עשר קדושות מיו"ד כוחות הקדושה יו"ד הויות דוגמת משרע"ה שע"י קדושתו בעשר כוחות שבו המשיך התורה ביו"ד דברות דרך העשר כוחות הקדושה שהמשיך מראשית לאחרית שהמשיך התורה מרצון העליון עלית למרום שבית שבי שהמשיך התורה ממרום הוא רצון עליון ולכן משה עה"כ גי' רצון כן בשמחת בית השואבה המשיכו מרצון עליון קדושת התורה על עצמם על כל יו"ד כוחות שבהם וזה הי' בכח

מצות סוכה ומינים שנוטלים בו שמצות ה' ברא מאירת עינים בפרט שמצות סוכה שקולה נגד כל המצות כמו שיסד הפייטן שכנגד כל המצות דת חוקתי' שקולה ולרמוז מצינו כי בסוכה יש ג' דפנות וסכך וסוכה גי' תורה לרמוז שהסוכה שקולה ככל התורה והתורה היא עץ חיים חיי עולם ועי"ז המשיכו חיים מרצון העליון כמ"ש חיים ברצונו וע"י הכלים ערבה ולולב והדס שמספרם כמנין חיים רצון שע"י הכלים אלו המשיכו חיים מרצון עליון דרך הצינור שפתח משה להמשיך מרצון עליון וכן לולב וערבה גי' משה ועה"כ גי' רצון ובזכות משה נחתמין כל ישראל לחיים וכל טוב ולרמז מצינו כי משה במילוי מ"ם "שין"הי גי' חותם עה"כ כי הוא המשיך התורה שהיא עץ חיים כי חיי רשעים שאין מקיימין התורה אינם נחשבין חיים כי רשעים בחייהם קרוים מתים ולכן ע"י שהמשיך משה התורה המשיך חותם חיים כי משה במילוי כנ"ל גי' חותם עה"כ גי' מלואי אהי' שאמר ית"ש למשה אהי' אשר אהי' כו' כי ישראל יקבלו התורה כמ"ש בהוציאך כו' תעבדון את אלקים כו'. והנה ע"י המשכתם בשמחת בית השואבה כנ"ל הי' להם כי נר מצוה ותורה אור שג' תיבות כי נר מצוה גי' ג"פ דופן עה"כ ותורה אור גי' אתרוג וג"פ הדס עה"כ שג' הדסים שנוטלין והאתרוג בזה המשיכו אור תורה ולא הי' חצר בירושלים שלא היתה מאירה מאור בית השואבה והנה בית השואבה גי' ג"פ דופן וג"פ הדס וסכך עם ג' כוללים וכולל שמנר מצוה ותורה אור האיר הכל כנ"ל:

אחז"ל ניסוך המים כיצד כו' הי' ממלא מן השלוח מעיין הסמוך כו' הנה ענין המעיין הנובע מציאתו הוא ההעלם כי פתאום נתגלה נביעתו בלתי נודע כלל מהיכן הוא נובע ונמשך והרי זה כמו יש מאין שאין להבין כלל מה הוא הדבר שמשפיע מים ההוא שנמשך מהמעיין פתאום וא"א לקרוא את הדבר ההוא בשם בפ"ע קודם שמשפיע המים רק כשאנו רואים המים מהמעיין הנובע אז קוראין אנו אותה מעיין ולא קודם נמצא שבחי' מעיין הוא מקור השפעות מים בבחינה נעלמה מהשיג וזהו בחי' טוב ה' לכל ואחז"ל שאמר ית"ש לאות ט' שאמרה שיברא בה ית"ש העולם שבי נקראת טוב ה' לכל ואמר ית"ש טובך גנוז בגווך כו' כמו שפי' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך טוב הגנוז מקור הטוב שכל הטובות נשפעים משם ששם הוא בחי' טוב הכולל קודם שמתחלק לחלקים מה שא"א לנו להבין הבחי' של המקור בפ"ע רק ע"י שרואים ההשפעה הנמשכת משם כי מקור הטוב הוא באחדות אחד בלתי התחלקות רק אח"כ מתחלק לפרטי נבראים שבכל עולם מהעולמות ויורד לכ"א השפע לפי ערכו המלאכים מקבלים שפע היראה ונזונים מזיו השכינה כ"א כראוי לו ואנו מקבלים שפע הראוי לנו בעולם השפל בהשפעות בני חיי ומזוני עושר וכבוד וכדומה כל מיני שפע לכאו"א וכן בכמה

רבבות מדריגות בפרטיות ונעוץ סופן בתחלתן שכולם נשפעים מאין סוף בה' אחד הפשוט דכתיב אני ראשון ואני אחרון ומיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש ואין מכבין זה את זה כמ"ש עושה שלום במרומיו שכולם נשפעים מאחד הפשוט כנ"ל בענין פסח וסוכו' שרומז ליראה ואהב' ומתחל' הי' בכללות אחד לרמוז שכל המדות כולם נשפעים ממקור אחד שמשם מקור כל השפעה הנשפע ביו"ד מדות ולכן מעיין גי' י"פ טוב לרמוז שכולל כל מיני טוב שבכל היו"ד מאמרו' שחתם ית"ש בגושפנקא דחתים בה שמיא וארעא הר"ת מן "את "השמים "ואת "הארץ שגי' טוב. והנה זה הענין הי' במשה שהי' כוללות נשמות ישראל והי' ג"כ בחי' מקור לכל מיני השפעות הטוב וז"ש ותרא אותו כי טוב היא מקור הטוב וכן כי מן המים משיתיהו בחי' מעיין מקור השפע הטוב. וזהו בחי' מקור י"ג מדה"ר שהמשיך משם מוחנותי את אשר אחון כו' אע"פ שאינו כדאי והגון ונמנע מלהשיג טעם כלל בחי' מקור הטוב הנעלם וזה הבחי' נקרא אין שאין להשיגה. והנה בשמחת בית השואבה המשיכו ג"כ משם וז"ש ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה בחי' ב' מעיינות ונמשך מבחי' מעיין מקור הטוב הנעלם משם המשיכו ב' מעיינות חסדים על ישראל חסד אל וגבורות על אוה"ע ולכן רמז שוקראתי בשם ה' לפניך וחנותי כו' בש"ם ר"ת "שאיבת "מים "בששון וששון גי' ותרון לשון אלם שהמשיכו מבחי' עליונה מאוד ששם בחי' היראה הגדולה כמ"ש לך דומיה תהלה בחי' אלם ששם קודם בחי' התחלקות האותיות אפי' במחשבה כי במחשבה שחושבין עכ"פ יש צרופי אותיות בכל מחשבה וזהו שבשם אלקים יש אותיות אלם י"ה שמבחי' אלם בחי' התחלקו' האותיו' אפי' בבחי' מחשבה נשפע לאותיות י"ה שהם בחי' מחשבה וז"ש ותרון לשון אלם שמבחי' אלם כנ"ל בחי' שתיקה נשפע בחי' שיר לרנן ולהלל והמשיכו בשמחת בית השואבה מבחי' אין לבחי' אני כמ"ש במ"א על מ"ש אם אני כאן כו' ואם אין אני כאן כו' בחי' התגלות נקרא אני כי המשיכו מבחי' מקור י"ג מדה"ר בחי' שם אל שהוא שם הראשון מי"ג מדה"ר לבחי' שם הוי' בחי' התהוות כל הויות כמ"ש ע"פ אל ה' ויאר לנו כו' ששמות אלו ממתיקין הדינים דשם אדני וג' שמות אלו אל הוי' אדני גי' אין ואני כנ"ל ובא מהעלם להתגלות וזה ישראל שיר אל שמשם אל נמשך לבחי' שיר בחי' התגלות ולכן אמרו ז"ל שבשמחת בית השואבה אומרים דברי שירות ותשבחות והלוים בכינורות כו' ובחצוצרות וכל כלי שיר כנגד ט"ו שיר המעלות כו' כנ"ל שנשפע מבחי' אלם לבחי' י"ה ומשם מתגלה בבחי' שיר שנוכל לומר שירות ותשבחות והמשיכו חסדים גדולים על ישראל וגבורות ודינים על שונאינו. ולכן שיר ג' ב"פ רנה כדכתיב רננו צדיקים בה' כו' וכתיב באבוד רשעים רנה. וז"ש ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה.

ובהישועה אותיות הוי' וש"ע רומז לבחי' ש"ע נהורין שהמשיכו משם להוי' כנ"ל שמשם בחי' פנים העליון ב"פ פנים עה"א והכוללים גי' ש"ע כי נמשך משם חסדים על ישראל בחי' באור פני מלך חיים שובע שמחות כו' וגבורות על שונאי ישראל בחי' פנים של זעם כמ"ש פני ילכו וז"ש ממעייני הישועה כו' שהמשיכו משם אל הראשון שבי"ג מדה"ר וכתבנו במ"א שמשם נשפע ג"כ גבורות ודינים על שונאי ישראל כי אל לשון תוקף מלשון אילי הארץ. והנה ב"פ אל גי' במלואם ש"ע בחי' ב' פנים כנ"ל וז"ש הי' שואבין מים מן השלוח כי י"ג הויות בחי' י"ג מדה"ר גי' שלח ושם מקור הטוב בחי' מעיין הנ"ל המשיכו עד לשיתין עומק מאד כנ"ל שלכל הבחי' המשיכו משם כנ"ל וזהו הכל ע"י שנמחלו העונות ביוה"כ ובאו בבחי' לפני ה' תטהרו באו לבחי' מקור להמשיך משם כנ"ל. ולעתיד נשיג הטוב ההוא בבחי' הכללות נקרא עתיקא קדישא על שנעלם מהשיג ונעלם מאתנו ונעתק מאתנו. וז"ש ושאבתם מים בששון ממעייני הישועה לשון רבים מורה על מדת חכמה ובינה שמחכמה ממשיכין חסדים גדולים על ישראל חכמה גי' חסד עה"כ ומבינה ממנה מתערין (מנה) לאכפיא דינא ובה דינים מאבד את הרשעים כנ"ל. וזהו אותיות שיר אל מורה על חכמה ובינה. ושיר גי' ב"פ רנה כנ"ל ועל ישראל נשפע חסד אל מחכמה שישראל עלו במחשבה כאמרם ז"ל:

במדרש פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם זה משה כו' כי כתיב ויוריהו ה' עץ וכתבנו כבר במ"א כי שם הוי' בהכאה גי' עץ שלעדו המתקת הדינים שהי' שורים שם דכתיב ולא יכלו כו' כי מרים בחי' דינים ולמדו שם הוי' בהכא כל אות עם חבירו וימתקו המים והענין ששם הוי' הוא בחי' העץ האילן שיש בו שורש ופירות וענפים ועליו כן משם הויה נמשך חיות פרטי לכל הנבראים מדצח"מ ע"י בחי' מלואי השמות באותיות המילוי שלהם ומילוי זה עוד במילוי עד שאין שיעור וערך במילוי ומילוי דמילוי מלואים והתחלפותן בר"לא שערים הצרופים וכל הנבראים מלוא כל הארץ כבודו מבחי' מלואי השמות כנ"ל והכל נמשך ע"י נשמות ישראל אותיות י"ש רל"א ומשה שהי' כולל כולם לכן נקרא פרי עץ כנ"ל עץ חיים שממשיך הפירות והענפים ועושה צרופים ברל"א שערים כרצונו וכן כל הצדיקים יש בידם כח הזה. ולעתיד דכתיב תורה חדשה מאתי תצא הגם שאנו מאמינים שלא תהי' תורה אחרת רק הפי' אלו אותיות לא ישתנו רק יהי' צרופים אחרים לפי הצורך אז. והנה עץ חיים גי' ברוך מורה על התפשטות ברכה לכל הנבראים חיות שלהם כנ"ל. והנה יש ה' חסדים ומשה שמן המים משיתיהו כולל כולם. ולכן פרי עץ זה משה שפרי עץ גי' ה"פ מים בחי' ה' חסדים שמשה כולל כולם כנ"ל ולוקח נפשות חכם ג"כ זה משה שהיה כולל הנשמות כנ"ל. וז"ש חכם שהיה בחי'

חכמה שלהם ולכן נקרא עץ חיים ש ?כמה ת?י' שחכם גי' חיים והי' ממשיך חסדים לכל ישראל כנ"ל:

ותרד העיינה ותמלא כדה כו' ותורד כדה מעל שכמה כתיב ושאבתם מים בששון ממעייני הישועה מעיין הוא ג"כ מלשוו עין שהעין הוא דבר גדול מאוד כי בא מהמוח שיש בהמוח דבר כזה כמו. הרואה במראה שנראה בהמראה הדבר שנגדו כן ענין חוש הראות שנחקק הדבר במוחו מה שרואה וכ' בס' כי הכהן שנכנס לבקה"ק נכנס בבחי' נקודה זו במדות עליונות שנקראת בת עין כי יש הוי' מצויירת בכ"ד עינין להמשיך השגחתו ית"ש מעינא פקיחא עינא אשגחותא לכל הו"ק שבכל הד' עולמות אבי"ע (ופ"ד גי' כ"ד) והעין הוא עגול זה מרמז על נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן שכל אדם שמחזיק עצמו לאין ואופס ולסוף של כל הנבראים אז הוא באמת בבחי' ראשית של נבראים וממשיך השגחה מראשית. וזה היה משה כי מן המים משיתיהו שמים הוא ראשית כמ"ש ז"ל ורוח אלקים מרחפת ע"פ המים אז היה רוחו של משה כמ"ש ז"ל שזהו רוחו של משיח ומשה היה גואל וזה כי הנעלם מאותיות משה הוא מאין ע"י שהיה מחזיק עצמו לאין היה באמת במדריגות מים ראשית וז"ש וירא ה' כי סר שסר מראי' כמ"ש ויסתר משה פניו עי"ז לראות זוכה ותמונת ה' יביט ע"י שסר מלראות כמ"ש ז"ל בזכות ויסתר משה פניו כי ירא מלראות מגודל הכנעה עי"ז זוכה ותמונת ה' יביט וע"ז מורה הויה כנ"ל בכ"ד עיינין שהעין עגול לרמז על הנ"ל שכל אדם שמחזיק עצמו לאין אז ממשיך ע"ע השגחה עליונה מעינא פקיחא ואשגחותא כי נעוץ סופן בתחלתן כנ"ל וממשיך מבחי' ראשית וז"ש ותרד העיינה ענין עין הנ"ל ואמר ותורד כדה מעל שכמה שכם גי' י"ב הויות עה"א כי י"ב שבטים יצאו ממנה שהמשיכו מי"ב צרופי הוי' כ"א מצרוף שלו ואמר במדרש שהמים עלו לקראתה בחי' מ"נ העולים למ"ד ונעשה היחוד עליון ותמלא כדה רומז לכ"ד עיינין שבשם הו"יה הנ"ל:

(**ליל ד' או לילה אח"כ מכל ימי סוכות מחו"המ ואילך**)

אמרו ז"ל כינור של בית השואבה הי' של שבעה נימין כו' ולעתיד של עשרה דכתיב בנבל עשור אזמרה לך הנה בשמחת בית השואבה הי' ממש כין הארת פנים העליון וזהו ממדת חכמה דכתיב חכמת אדם תאיר פניו והנה החכמה מרומזת באות יו"ד כמ"ש בספרים ובניסוך המים שמים גי' ט"פ יו"ד המשיכו ממדת חכמה לכל המדות שאחרי' נעשה ט"פ יו"ד שהמשיכו ט' מיני חכמות קדושות ובזה בטלו והכניעו כל חכמת חיצוניות ומאסו בהם בתכלית המיאוס והנה יש חכמה עילאי ותתאי וחכמה הוא בחי' פנים כנ"ל וב"פ פנים עה"א וכוללים הם גי' ש"ע הם הש"ע נהורין שהיו ממשיכין בשמחת בית

השואבה והנה השבעה נימין הם נגד ז' ענני כבוד שבוודאי לא היו ח"ו מסך מבדיל מן האור רק צמצום המצמצם שיהי' ממוצע כדי שיוכלו לקבל השפע וכן צריך בכל דבר אפי' בעבדות ד' שריבוי התפשטות הוא ביטול הדבר לגמרי למשל להיות נעור כל הלילות בלימוד וכדומה ועי"ז פוסק אח"כ לגמרי רק צריך להיות בכל דבר בחי' צמצום וממוצע וזה הצמצום הוא ממדת חסד כדי שיוכלו לקבל וז"ש הנה אנוכי בא אליך בעב הענן בענן כזה שבא מחסד גי' ע"ב שענן זה אינו מסך המבדיל רק צמצום ע"ד הנ"ל וכן ענין השע"נ הם גי' י"פ הבל שההבל הוא ממוצע בין גשמיים לרוחניים וכמ"ש במ"א והנה נימח גי' מיכאל הוא שר החסד ובשמחת בית השואבה הי' כינור של ז' נימין ע"ד שאחז"ל שובע שמחות את פניך א"ת שובע אלא שבע וע"ד הנ"ל שבסוכות הי' ממשיכין הארת פנים העליון בדרך ממוצע כנ"ל:

ליל ד

נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן בילקוט כשם שהרועה זהיר בצאנו כך היה הקב"ה זהיר בישראל שנאמר לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד כו' וכן לעתיד וסוכה תהי' לצל יומם מחורב ולמחסה וכו' הענין כי שמחה א"א להיות לאדם רק כשיש לו הכנעה כמ"ש במ"א וזהו ענין שמחת בית השואבה שהיה להם הכנעה עצומה ובאו לשמחה בלא שיעור וכ"ז המשיך משה שהיה עניו מאוד מכל האדם וכן אהרן אוהב שלום ורודף שלום ואמרו חז"ל שהלך מפתח לפתח לעשות שלום. והנה ע"י הכנעה ממתיקין כל הגבורות כי מה יש לקטרג ולהתגבר על אין ואפס מוחלט וגיאות הוא שקר והכנעה וענוה הוא אמת ולכן "מים "תבעה "אש ר"ת אמת כי מים רומז להכנעה כי יורדין למקום נמוך וזהו שרומז בניסוך המים לבוא להכנעה ואש רומז לגבורות וע"י שהוא אמת שר"ת "מים "תבעה "אש נמתקין ועי"ז ישוב העולם כי כשכל אחד יתגאה על חבירו ובפרט נגדו ית"ש לא יהי' ישוב עולם וכמו דור המבול ודור הפלגה שנחרבו עי"ז וז"ש האר"י ז"ל שז' מלכין דמיתו הי' ע"י שכ"א אמר אנא אמלוך והיה התיקון ע"י בחי' מה החדש שמורה על מדת אין והנה צאן יש להם טבע הכנעה כמ"ש חז"ל שכ"א כופף עצמו תחת חבירו והנה ע"י הכנעה ממשיך משם אהי' שקודם הבריאה שהי' הכל בחי' אין ממשיך לכל הויות שבעולם וממשיך מג' מוחין כמו שממשיך בנענוע הלולב והנה ג"פ הוי' אהי' גי' צאן וז"ש נחית כצאן עמך בהכנעה ע"י משה ואהרן כנ"ל שהיו בהכנעה עצומה. וזהו ענין מדת נצח כי ע"י שמשפיל עצמו תחת חבירו מכניע את חבירו וע"ד רב שהלך לפייס את הקצב ואזיל אבא למקטל גברא. וע"ז מורה נקודת חיריק שתחת האות ומנענע את

האות וז"ש ג"כ אם אני כאן שהלל הי' עניו הכל כאן שע"י אין מתחבר עם הכל והוא תיקון עולם כנ"ל:

ליום ד

ויקרא אל משה במדרש ר' תנחום פתח ברכו ה' מלאכיו כו' מצינו שנקראו הנביאים מלאכים כמ"ש וישלח מלאך ויוציאינו ממצרים וכי מלאך הי' והלא משה הי' כו' נקדים לפרש מ"ש והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל ע"ד שפי' מ"ש ז"ל לעתיד לבוא הקב"ה מוציא חמה מנרתקה רשעים נדונים בה כו' כי אמרו ז"ל שיאמר להם ית"ש מצוה קלה יש לי וסוכה שמה כו' ועושה סוכה בראש גגו והקב"ה מקדיר עליהם חמה כו'. כי האומות יהי' סוברים שיעשו כמו ישראל שעשו רק סוכה מדפנות של עצים וסכך מאילנות ולא יותר ולא ידעו ולא יבינו האור הגדול שהיה לצדיקים ובכל קנה שמניחין בסוכה הכל בשמות ויחודים ואור גדול והתלהבות בלבותם בישיבתם בסוכה וכמעט נשרפים ע"י עשיות המצוה מאהבה ויראה והתלהבות רק שיודעין לקבל תיכף חיות אחר ע"ד והחיות רצוא ושוב וית"ש יוציא זה ההתלהבות מנרתקה מהכיסוי הוא הגוף שעי"ז לא היה רואין האור זה ולעתיד יוציא ית"ש זה האור מהנרתק והכיסוי והעלם לגילוי וירגישו האוה"ע גודל ההתלהבות והקדושה ולא יוכלו לסבול ויהי' נשרפים מגודל ההתלהבות שירגישו ועד"ז אמר הרב מבארדיטשוב שנ"נ הרשע כשהתחיל לשבח אותו ית"ש מאוד וטעם מנועם שמחת עבודתו ית"ש יצא חיותו מאתו מגודל הלהב שהרגיש ונתחלף חיותו בחי' רעה שבא לו נפש חיות מחי' רעה תחת חיותו. לא כן עם בנ"י שהרגלו בקדושה. וז"ש וירא והנה הסנה כו' שהסנה רומז לסוכה והסנה גי' סכך וסנה במילוי סמ"ך נו"ן ה"י עה"כ גי' סוכה במילוי סמ"ך ו"ו כ"ף ה"ה וכן משה נקרא מלאך גי' סוכה וכן משה דוגמת לולב שמקושר למטה עם המינים ולמעלה הולך גבוה מהם כן משה אמרו ז"ל מחציו ולמטה איש כו' שהיה מקושר עם ישראל למטה ומקושר עם השית"ש למעלה וכמו שכ' ע"פ לא אוכל עוד לצאת ולבוא ייע"ש וז"ש והנה הסנה שרומז לסוכה בוער באש התלהבות רק כעת אין נראה ההתלהבות וז"ש והנה הסנה איננו אוכל ע"ד הנ"ל וז"ש ברכו ה' מלאכיו כו' כי יודעים לקבל חיות אחר כנ"ל:

ויהי ביום כלות משה כו' במדרש הה"ד באתי לגני אחותי כלה כו'. הנה כתיב ויבן את הצלע כו' זה רומז איך אנו ממשיכין החסדים בסוכות ועושין כלי לקבל החסדים וממשיכין אור פנימי ואור מקיף כי הסוכ' היא מקפ' עלינו בדפנותי' ומחיצותי' מכל צד והיא אור מקיף עלינו. והנה בתקונים אמר על הכתוב כי יקרא קן צפור כו' שקאי על הסוכה שמסככת בה אמא על בנהא והד' מינים שבלולב הם האפרוחים והבנים

והנה אנו פועלין במצות אלו בזמן שמחותינו שמקיימין ושמחתם לפני ה' אלקיכם כו' ומתפללין בתפילה על המשכת החסדים נקראים מים פועלין שתהי' אם הבנים שמחה ולכן תחת הסכך שהיא אמא כנ"ל נוטלין המינים שבלולב הדס ערבה סכך גי' אם הבנים שמחה עם ג' תיבות גם סכך לולב הדס ערבה עה"כ גי' תפלה וע"י שנוטלין הלולב והדס שכ"א גי' חיים ממשיכין חיים עלינו שבחיים נכלל כל מיני טובות כי מאן דיהיב חיי יהיב כו'. וז"ש ויבן את הצלע כו' ויבן גי' חיים שממשיכין ע"י לולב והדס כנ"ל צלע גי' פנימי שממשיכין בהם אור פנימי ואמר הכ' ותהי לו לאשה כי אשה ר"ת "אם הבנים "שמחה לרמוז שע"י המינים שכ"א גי' חיים ממשיכין אור פנימי ועי"ז האמא שהיא אמא עילאי דמסככת באור מקיף ומקפת עלינו הוא אם הבנים שמחה. והנה המשכת החסדים אלו היה ג"כ במשכן שעשוי כדוגמת סוכה ונקרא סוכת שלם וכמ"ש ויהי בשלם סוכו. והנה המשכת החסדים הוא ע"י משה שפתח מקור החסדים כמ"ש כי מן המים משיתיהו שהחסדים נקראים מים ומשה המשיכם כי משה היה שושבינא דמלכא שהיה יודע מדת טובו וחסדו של הקב"ה שאין שיעור לחסדיו ולכן טען לפניו תמיד ית"ש שאע"פ שאין ישראל הגונים וראוים כ"כ עכ"ז אני יודע מדת טובך וחסדך שאמרת וחנותי את אשר אחון אפ"פ שאינו כדאי לכן תשפיע כמדתך הטוב והחסד. והנה יש ה' חסדים שנקראים בשם מים ה"פ מים גי' כלת וז"ש ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן שבמשכן שהיה דוגמת סוכה כנ"ל משה המשיך ה"פ מים שגי' כלת דוגמת שאנו ממשיכין בסוכה ע"י מחשבה דיבור מעשה שנוטלין המינים בידים ומקיפין ובפיהם שואגים הושענא וכ"א לפי ערכו מחשב במחשבתו איך להמשיך החסדים ובכ"א מג' אלו מחשבה דיבור מעשה ממשיך משם אל שהוא חסד אל וג"פ אל גי' מגן ונרמז בתפילה שאומרים מלך עוזר ומושיע ומגן שעזר גי' ערבה ומושיע ששואגין הושענא ועם המחשבה ממשיכין ג"פ אל שגי' מגן וז"ש במדרש הנ"ל ע"פ ויהי ביום כלת משה שרומז להמשכת חסדים מביא המדרש הפסוק באתי לגני כו' כי לגני גי' ג?"פ אל שעד"ז ממשיכין ה"ח הרמוזים בכלת כנ"ל:

וירא מלאך ד' אליו בלבת אש כי הנה כתיב דברתי אני עם לבבי וכן מרגלא בפומי' דאינשי לבי אומר לי ובאמת מי שומע דיבור הלב רק שבאמת יש דיבור פנימי והבל שההבל עולה מהלב שהלב אותיות הבל. והנה באדם מצינו שהתינוק מונח תלת גו תלת דוגמת אות למ"ד שבה ראש ואמצע וסוף וכן באדם הראש והמוח ההתחלה דוגמת היו"ד שעל הלמ"ד ואח"כ הגוף והידים ואח"כ הרגלים וכן הלולב רומז לראש ומוח העולה למעלה ולכן מברכין על נטילת לולב שמשם בא השכל העיקר שיציית האדם

לשכלו מה שיגזור שכלו ואח"כ ההדס דוגמת הידים והגוף שהעיקר הלב והערבה רומז לרגלים הסוף של האדם ולכן לולב אותיות לו לב שהעיקר שישעבד לבו לו ית"ש ושהלב יציית להשכל שבמוח ולכן נחלק התיומת מלולב פסול כי צריך להיות הלב באמת כי לב פי' באמצע כמו לב ים ולב השמים שמייחד האדם האברים אל הלב להיות צייתים לשכל שבמוח ולכן צריך להיות בלב אמת שבתיבת אמת יש ראש תוך סוף א' ראש של האותיות ומ"ם באמצע ותי"ו בסוף ולכן נחלקה התיומת פסול שתיומת לשון תמים תהי' עם ה' אלקיך ונכתוב תמים ?בתינו גדולה שהעיקר הוא שבסוף כל הבחי' תהי' תמים ג"כ ולבת אותיות לב ות' דתמים. והנה ישראל במצרים העיקר זה שנ' אלו הי' בזכות אמונה כמ"ש ויאמן העם כו' אף שלפי הנראה חכמה גדולה ומעלה יותר מאמונה שאמונה יכול להיות בלי שכלכלל אבל האמת שאמונה גדולה יותר שבאמונה יכול להאמין מה שאין מחשבת שכלו תופס כי באמת לית מחשבה תפיסה בי' כלל וכשהולך בשכלו אין יכול להשיג רק מה שיד שכלו מגעת וי"ל שאמונה בחי' מלאך ולכן "כי "מחכים "אנחנו "לך ר"ת מלאך שאע"פ שבנ"י נקראים צבאות צבא אות ואות הוא דבר הנראה וא"צ להאמין אעפי"כ אנחנו הולכים בבחי' מלאך כנ"ל ואע"פ שיתמהמה אעפי"כ אחכה לו בכל יום שיבוא וז"ש במדרש וישלח מלאך ויוציאינו ממצרים שמשה רבינו ע"ה נקרא מלאך וברכו ה' מלאכיו זה משה עי"ז שקרב לבם של ישראל לאמונה וז"ש וירא מלאך ה' אליו בלבת ע"ד הנ"ל:

אחז"ל במשנה ניסוך המים כיצד כו' שני ספלים כו' ומנוקבין כמין ב' חוטמין דקין כו' ובהם מנסכים מים ויין. הנה אהרן הי' שושבינא דמטרוניתא להמשיך השפעות לישראל ממקורות עליונות דרך כל היו"ד מדות ולכן כשנכנס ביוה"כ לקדשו קדשים הזכיר שם יו"ד שמות הוי' ומשם חפר אוכל והמשיך השפעות טובות לישראל ע"י שכלל וקידש עצמו עם כל העשר קדושות שביו"ד שמות שהזכיר וזהו ענין התפילה שהתפלל שם ולכן תמצא שיו"ד הויותצ ואהרן גי' תפלה עה"כ ומשם המשיך קדושה לישראל והמשיך תשובה לישראל כדכתיב כו' תורת אמת היתה בפיהו כו' ורבים השיב מעון ולזה כתיב בי' ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך נרמז בזה שהוא גרם היחוד ע"י שהי' שושבינא דמיטרונית' שאחז"ל למדנו צניעות מתרנגול שבשעת יחודו עם הנקבה מסכסך בכנפיו ואומר אעשה לך בגד דמטי עד כו' ולכן אהרן שגרם היחוד והי' שושבינא דמטרוניתא זכה לכ"ז להיות לו בגדי קודש. והנה אהרן במילוי כזה אל"ף ה"י רי"ש נו"ן גי' תשמ"ב ועם ד' אותיות השורש והכולל גי' אתרוג לולב הדס רומז שאהרן השיב רבים מעון וכלל שמאלא בימינא והמתיק כל הדינים ע"י הקרבנות על המזבח שמזבח גי' אל הוי' עה"כ

שמות החסדים שע"י שמות אלו נמתקו הדינים כמ"ש במ"א ע"פ אל ה' ויאר לנו ולכן אהרן במילוי גי' כנ"ל אתרוג לולב הדם לרמוז על כל הנ"ל שכלל השמאל בימין לכן כולל האתרוג שניטל בשמאל והלולב והדס שבימין והנה כל הענינים הנ"ל שעשה אהרן אנו עושין דוגמתו עם המינים הנ"ל בסוכות ומוליכין אותם למעלה שאנו ממשיכין מבינה ששם שערי תשובה ומשם ממשיכין אנו לעצמינו דיעה ישרה שע"י תשובה באין לדיעה ישרה וזה ממשיכין להלב ולכן בהבאה מביאין המינים נגד הלב לשם אנו ממשיכין לקדש עצמינו בעשר קדושות ע"ד אהרן ביוד שמות שהזכיר ולכן תמצא שאהרן עם יו"ד שמות הוי' גי' לולב הדס ערבה סכך עם ב' כוללים של סכך והמינים לרמז שהזכרתו יו"ד שמות הי' להמשיך כמו שאנו ממשיכין ע"י מינים אלו ממקורות עליונות דרך כל היו"ד מדות כנ"ל שממשיכין הדעת שהדעת הוא עדיין קודם עשיות המעשה רק שיודע איך לעשות אח"כ ומורה על מקורות עליונות שקודם שבעת ימי הבנין ימי המעשה קודם שבא התגלות המשכת המדות וזה ממשיכין בלולב ומיניו שהלולב הוא דוגמת אות ו' שהמילוי של אות ו' ג"כ ו' זה מורה על המשכה זו משורש עליון שמשם בא לענפים ובשורש שם נכפל שיש שם שורש וגם הענף מקורו שם ומשם נתפשט וזה דוגמת אות ו"ו הנ"ל שהלולב דוגמתו שעל ידו ממשיכין משורש עליון שמשם מתפשטין הענפים וע"י המשכה משורש דרך היו"ד מדות ממשיכין עשר קדושות להלב ועי"ז נמתקו כל הדינים ולכן י"פ לב גי' ש"ך שבזה נמתקו הש"ך דינים. ואנו עושין הקפות בהמינים דוגמת בגדי קודש הנ"ל לרמז הבטחה לשכינה ע"ד למדנו צניעות מתרנגול כנ"ל ולכן אנו מקיפין ומסככין דוגמת שמסכך בכנפיו כנ"ל. וזהו הי' הענין הנ"ל שאמרו שהי' כמין ב' חוטמין כו' ובהם מנסכים יין ומים כי חוטם גי' שם ס"ג רומז לעולם התשובה שהמשיכו תשובה על בני ישראל ועי"ז המתיקו כל הדינים בשיתין והמשיכו חסדים. וזהו שהי' מנסכים מים ויין גי' עץ גי' שם הוי' בהכאה מג' השמות הממתיקין כל הדינים כידוע מכוונות פדיון נפש בק"ס פרוטות והנה האותיות המילוי של יין ומים הם ג"כ כמו אותיות השורש ג"כ גי' מים ויין נמצא ב"פ מים ויין גי' ש"ך בזה שנסכו מים ויין נמתקו הש"ך דינים גי' ב"פ עץ והי' מנסכין כ"ז על המזבח ששם מקום המתקת הדינים כנ"ל שמזבח גי' אל הוי'. וגם רמזו שהנה ב"פ חוטם ויין ומים גי' רפ"ו כי צריכים להמשיך חיים להגוף ולהנפש רוח ונשמה כמ"ש בזכרנו לחיים כו' עד למענך אלקים חיים ד"פ חיים להמשיך חיים כנ"ל לגוף ונר"נ ולכן נוטלין הג' הדסים ולולב שכ"א גי' חיים כמ"ש בס' שבהם ממשיכין ד"פ חיים הנ"ל ולכן אחז"ל במדרש משל כו' לא ידעינין מאן נצח כו' וכשישראל נוטלין לולביהן בידיהם יודעין הכל מאן נצח הענין כנ"ל שבר"ה ויוה"כ

וכל עשי"ת מבקשין זכרינו לחיים כו' ואח"כ נוטלין הד' מינים שמורים על ד' מיני חיים לגוף ונר"נ מורה שכבר כתב ית"ש אותנו לחיים בגוף ונר"נ ולסימן ציוונו ליקח אלו המינים ג' הדסים ולולב ד"פ חיים כנ"ל. והנה ג"פ הדס ולולב גי' רע"ה וההדס שהוא משולש תלת גו תלת הרי ט' וצירוף ב' כוללים של לולב והדס גי' רפ"ו גי' מים ויין וב"פ חוטם שע"י שהמשיכו תשובה כנ"ל והמתיקו כל הדינים המשיכו ד"פ חיים הרמוזים בג' ההדסים ולולב וגם רמזו שהי' בהם ב' נקבים דקים כמ"ש בלשונם הצח ומנוקבין כמין ב' חוטמין דקין כי ב"פ נקב דק עם ב"כ גי' לולב הדס ערבה סכך כנ"ל ועה"כ גי' תפלה כנ"ל ורמזו שהמשיכו אז מה שממשיכין בתפלה בהקפת השלחן עם ד' מינים מה שרומזים כנ"ל ועבדי עובדא דאהרן שעשה בהזכירו שם היו"ד שמות שגי' ג"כ תפלה כנ"ל ובגד קודש עה"כ גי' לולב הדס ערבה לרמוז כנ"ל שאנו עושין הקפות בהם דוגמת בגד קודש כנ"ל:

אחז"ל ניסוך המים כיצד כו' שני ספלים של כסף כו' ומנוקבין כמין ב' חוטמין דקין כו' כדי שיהי' שנים כלים בבת אחת כו' של מים ויין כו'. הנה כה"ג ביוה"כ הי' מזכיר בבהמ"ק עשרה שמות כ"כ בס' ושם אחד הי' נקוד בנקודת ישמחו השמים ותגל הארץ כי סוכות שאחר יוה"כ היא זמן שמחותינו ולכן המשיך השמחה ואמר בשמים שמחה ובארץ גילה שהוא יותר משמחה שבעולמות התחתונים שמחה יתירה ושם אחד הי' מזכיר בנקודות היוצאים מונהר יוצא מעדן להשקות את הגן שהמשיך השפעות מבחי' הקודמות לבריאה וזהו לשון עדן כמו עדיין לא הי' הבריאה כמ"ש בקהלת וטוב משניהם את אשר עדן לא הי' כו' והמשיך השפעות משם להשקות את הגן להמקיימים את הגן סדרים דאורייתא. וענין הזכרות יו"ד שמות להמשיך ממקור האחדות לכל המדות כמ"ש לעיל באריכות שכולם נשפעים ממקור אחד מקור הטוב ולכן האדם צריך להיות בבחי' אדם אדמה לעליון שיהי' מדותיו שבורו' כמ"ש במ"א ולא להתנהג תמיד במדה אחת רק בכ"א כפי העת והצורך וזהו עבודתו תמיד בכל עת ורגע כי כולם יצאו ממקור אחד ולכן כ"א כלולה מחברתה והתורה היא מורה אותנו ומלמדת אותנו איך התנהגות בעולמות עליונים שנתנהג כן גם אנחנו להיות אדמה לעליון וזה צריך האדם להאמין באמונה שלימה שהגם שרואה הנהגות בעולם שהם הפכיים ידע ויאמין שהכל ממקור האחדות רק כ"א מקבל ומקבץ לעצמו השפע כפי הראוי לו מבחי' צרופי השמות ותמצא רמז שקור וחום גי' י"ב צרופי הויות עה"א להודיע שאע"פ שקור וחום שני הפכיים עכ"ז ממקור אחדותו המהוה כל הויות יצאו ולכן הכהן הי' מזכיר עשרה שמות בחי' היו"ד מדות ה' חסדים וה' גבורות שכולם ממקור אחד וזהו ענין מים ויין שהי' מנסכים והי'

כלים בבת אחת כי יין טבעו להיות בחום ובמקום חם צריך להעמידו ומים טבעם בהיפך לעמוד במקום קר שהם בחי' חסד וגבורה וכיון שהכהן הי' ממשיך ממקור האחדו' נמתקו ונמזגו החסדים בגבורות למתק הגבורות וזהו ענין מזיגת מים ביין ולכן מזיגה גי' אדני שע"י המזיגה נמתק וכן בשמחת בית השואבה הי' מנסכים יין ומים שיהי' שניהם כלים בבת אחת וימתקו ויתמזגו זה בזה ונמתק הדינים של אדני ונעשה שם אדני ר"ת "אל "ישוב "דך "נכלם להמשיך מבחי' עינא פקיחא עינא אשגחותא כמ"ש בכוונת על שמ"ע בהוי' בכ"ד עייניך בחי' אל ישוב דך כו' ויין ומים גי' עיניך שהמשיכו מבחי' עינא פקיחא הנ"ל. והנה פקח עיניך גי' שמח ודרשו חז"ל והיית אך שמח לרבות ליל יו"ט האחרון לשמחה כי כל השמחה הי' על ענין זיווג שנעשה אח"כ בשמ"ע שלשם המשיכו שמחה והי' ספל גי'. י"פ טוב כנ"ל שהמשיכו ממקור הטוב הכולל הטוב שבכל היו"ד מאמרות ורמז כמין ב' חוטמין דקין רמזו שהמשיכו מבחי' חוטם עליון בחי' ארך אפיים כמ"ש בזוה"ק באדרא שמשם מיתוק הדינים והי' הכל יורד לשיתיו ונמתקו כל הדינים וז"ש אך טוב וחסד ירדפוני שגם הרדיפה בחי' גבורה ודין יהי' נמתק בחסד בחי' מזיגה הנ"ל ותמצא רמ"ז ז"פ אך טוב וחסד גי' שיתין שנמשך הטוב והחסד מהמקור לכל הז' מדות כנ"ל:

במדרש שמן וקטורת ישמח לב שמן זה אהרן שנמשך בשמן המשחה קטורת אלו ישראל כו'. כי הנה יש השפעה נגלית והשפעה נעלמת כמ"ש בפ' האזינו בענין גשם שהוא הנותן כח צמיחה של גשמיות הצומח ומטר ר"ת "מראה "טעם "ריח הוא נעלם יותר שנותן לכל או"א לפי הראוי כמ"ש אתרוג יש בו טעם וריח הדס יש בו ריח בלא טעם כו' והטל הוא נעלם יותר ודק בתכלית הדקות עד שהמים שהם ג"כ אין נתפסים במישוש היד עכ"ז כגשמים יחשבו נגדו כי הטל הוא מקור מוצא המים ודקותו קודם התגשמות כלל רק מקור מוצא הלחלוחות לבד ולכן יש בטבעו ליתן בארץ תוספת כח לחלוחות שהטל הוא מקור הרטיבו' שמרטיב את הארץ ובמטר יש בו שינוי שיורד לפי זכות הדור ולהיפך משא"כ טל לא יעצר נמצא אין בו שינוי והנה כה"ג ביוה"כ לאחר שהזכיר היו"ד שמות כנ"ל התפלל אם שחינה גשומה וכבר כתבנו שהכה"ג המשיך מהמקור של הטוב מקור השפעות נראה שהמשיך הרטיבות זה מהמקור שהוא הטל שיורד בחשאי ואינו ניכר ירידתו כלל וכלל וכן עבודת הכהנים בחשאי כמ"ש בדרוש חנוכה ואח"כ המשיך בחי' הטל לכל היו"ד מאמרות בחי' יו"ד שמות שהזכיר וי"פ טל גי' שמן המשיך השפע דרך ש"ץ אווירים כמ"ש בזוה"ק שבין השמים לארץ ולכן החזן נקרא ש"ץ ע"ש אווירים אלו שבוקעות התפילה אותם ועולה למעלה וז"ש במדרש שמן זה אהרן שהמשיך מבחי'

מקור כנ"ל י"פ טל דרך ש"ץ אווירים והמשיך הכל מבחי' שמן הטוב על הראש יורד על הזקן בחי' י"ג ת"ד ושמן בחילוף א"ת ב"ש שם בי"ט שגי' אהי' מבחי' וחנותי את אשר אחון לעתיד כמ"ש במ א בחי' שם אהי' מקור ההשפעה ומשם יורד על פי מדותיו כטל כנ"ל שהמטר יש בו שינוי משא"כ הטל כי שורש הטל גבוה מאוד ונעלם עד שלא יפול בו שינוי אם העולם ראוי קטורת אלו ישראל שעל ידם התקשרות כל המדות ויחוד השמות ע"י דביקותם ב"ה וישימו קטורה באפיך כו' ר"ת גי' אהי' הוי' אדני שביחודם נשפע חסדים ורחמים:

ליל ה

במדרש בהעלותך את הנרות זש"ה יראו את ה' קדושיו כי אין מחסור ליריאיו את מוצא כל הנשיאים הקריבו כו' חוץ מנשיא לוי שהוא אהרן כמ"ש ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי אמר אהרן אוי לי שמא בשבילי אין הקב"ה מקבל כו' שבטי כו' אמר ית"ש לגדולה מזו אתה מתוקן בהעלותך את הנרות כי הנה כתיב כי נר מצוה ותורה אור ולהבין איך אמר שהתורה אור ומצוה נר ובאמת התורה היא במעלה עליונה יותר ממצוה והמצוה יוצא מהתורה ובנר נראה לנו להיפך שהאור יוצא מהנר וכן מהשמש יוצא אור נמצא שהאור קטן במעלה נגד הנר לכאורה ואיך המשיל להתורה רק הנה הנר נגלה לנו והאור הוא בחי' נסתרת יותר מהנר כי הנה בפסוק אמר יוצר אור ובורא חושך ובריאה למעלה מיצירה ואיך אמר בריאה בחושך רק ששם האור נסתר ומשם יוצא האור ואהרן גי' אור מ"ט שהוא הי' מאור הנסתר הנ"ל ודאג שמחמת שהוא בחי' אור נסתר לא יבוא להתגלות זה האור ואמר לו ית"ש בהעלותך את הנרות שהוא מעלה את הנר הנגלה שיוכלו להאחז בהם אור הנסתר הזה והיה מדליק כדי שיהי' הלהב עולה מאלי' בחי' אור הזה שהוא אור תורה כי להב רומז לתורה ל"ב התחלת וסוף התורה וה' רומז לה' חומשי תורה ואהרן בירך את ישראל בשלום שלום גי' ש"ע הם הש"ע נהורין והו' רומז לצינור המשכה גם שלום אותיות מושל שבמאורות נאמר להיות מושלים בקרב תבל ובאהרן כתיב ג"כ העומד לשרת שם את פני ה' אלקיך לשרת ר"ת "שלום "רב "לאוהבי "תורתיך כנ"ל שאהרן המשיך האור להב עולה מאלי' האור תורה ואהרן אותיות א' נהר כי המשיך מנהר עליון נהר דנגיד ונפיק בחי' בינה ה' ראשונה והי' מחבר הא' בחי' אלוף חכמה אל נהר בינה לבינה עולם התשובה שהכהנים היו מחזירין את ישראל בתשובה כשבאו להקריב קרבן וכן נאמר באהרן ורבים השיב מעון כי הבא להקריב קרבן הי' הכהן מחזירו בתשובה שלימה ע"י שיר של הלוים ונהר גי' ה"פ נא כי הנו"ן מנא רומז לבינה והא' לחכמה כנ"ל שנא רומז התחברות חכמה בבינה ובינה היא ה' עליונה ולכן גי' של

נהר הוא ה"פ נא כי בה נכללו ה"ה מדות כי היא מקור להם אם הבנים ונא הוא לשון בקשה כי בתפלה צריך להמשיך משם מהנהר העליון ע"י אתערותא דלתתא כי הקול מעורר הכוונה כי הקול בחי' מ"נ מעורר מ"ד כי קול הרגל שתחת הקו"ף למטה מכל האותיות וע"י שית עזקאין דקנה עולה אתערות' עד הראש שעל הלמ"ד מקול ומעורר הכוונה מורה על עולמות עליונים בחי' מ"ד וז"ש נשאו נהרות ה' נשאו נהרות קולם על בחי' נהר הנ"ל והקול הוא מ"נ מעורר מ"ד מתתא לעילא:

אמרו חז"ל ירדו לעזרת נשים ומתקנים שם תיקון גדול כו' האנשים מלמטה והנשים מלמעלה שמתחלה הי' בהפוך כו' כי הענין שעיקר העבדות ע"י היראה וכן מצינו ביוסף הצדיק שהי' עבודתו ביראה כמ"ש את אלקים אני ירא וכן בשמחת בית השואבה הי' שואבין את היראה שנקראת בית כמ"ש חבל על דלית לי' דרתא כו' שקראו היראה בשם בית ולכן לא קראו שמחת השואבה רק שמחת בית השואבה לטעם הנ"ל שהי' שואבין היראה בחי' בית והנה תחלה הי' האנשים למעלה כו' כי ידוע שבחי' יראה ואהבה מכונים בשם איש ואשה ויראה בחי' אשה ומתחלה הי' האנשים מלמעלה רומז שהי' עיקר עבודת' בבחי' אהבה ובאמת זהו א"א להגיע תיכף למדריגות אהבה רק להיות ירא חטא תמיד לדבק בזה תמיד שעיקר התגברות על היצה"ר הוא דווקא במדת יראה גי' גבורה ולכן הגביהו בחי' יראה שלמדו את העולם לאחוז תמיד ביראת ה' וזהו התיקון גדול שתיקנו גם רמזו במה שנשים למעלה בחי' יראה למעלה שזהו בחי' חשת חיל עטרת בעלה ע"ד שדרשו במדרש פ' לך לך אשת חיל עטרת בעלה שבעלה מתעטר בה והיא למעלה שעטרה הוא למעלה על הראש שכביכול ית"ש מתעטר בזה שאנחנו מחזיקין ביראה בחי' אשה ורוצין לקבל מאתו כאשה מבעלה בזה מתעטר ית"ש כאילו כביכול הוא הי' מקבל מאתנו וז"ש לא זז מחיבתם עד שקראם בתי כו' ואח"כ לא זז מחיבתם עד שקראם אמי שאע"פ שהאם היא המולידה וזרעה מקבל מאתה עד"ז היא בבחי' אשת חיל עטרת בעלה הנ"ל שית"ש מתעטר כאלו כביכול מקבל מאתנו. ואמרו ז"ל עוד מבלאי מכנסי כהנים ומהמניהון בהם היו מפקיעין ובהם הי' מדליקין כי הנה יש פרסה בגוף האדם בפנים המבדיל בין איברים עליונים לתחתונים בין הריאה ולב שיש בו שכל לכבד שאין בה שכל רק גשמיות וכן מבחוץ אדם לובש החגורה ע"ד הנ"ל והנה בכללות כנס"י יש ג"כ בחי' אלו שיש צדיקים העובדים את ה' בשכל גדול וזה בחי' אברים עליונים שיש בהם שכל ויש שעובדים את ה' בלא שכל והשגה רק בבחי' אמונה ולכן כתיב ואמונה אזור חלציו שהחגור הוא בין אברים עליונים לתחתונים שהם רק בחי' אמונה. והנה אח"כ יש עוד אברים התחתונים יותר שהם הרגלים שנקראים לבר מגופא

ובבגדי כהונה הי' מכנסיים ואבנט לחבר את כל אלו האברים לקדושה שבגדי כהונה שמונה ד' בגדי לבן וד' בגדי זהב נגד ד' אותיות הוי' וד' אותיות אדני וז"ש כאן שהכניסו אור היראה כנ"ל בכל הבחי' אפי' לאנשים שרומזים לאברים התחתונים שבכללו' קומת כנס"י גם מהם הי' מדליקין אור היראה וז"ש לא היה חצר בירושלים שלא היתה מאירה מאור בית השואבה פי' אפי' מי שלא נכנס עדיין בחדרים פנימיים בעבודתו ית"ש רק בבחי' חיצוניות שהוא בחי' חצר הכניסו בו ג"כ אור היראה ובית כנ"ל ותמצא רמז כי מכניסי המניהון גי' ש"ס גי' י"ב צרופי הוי' עה"א שהם בחי' ו"ק כ"א כלול מחסד וגבורה כמ"ש לעיל בענין קור וחום גי' ש"ס ורמז שממשיכין ע"י היראה להמתיק כל הגבורות ויושפע חסדים טובים:

נשמט מלעיל ליום ד'

במדרש ריש ויקרא ר"א נקראו הנביאים מלאכים הה"ד וישלח מלאך ויוציאינו ממצרים וכי מלאך הי' והלא משה היה כו' כבר כתבנו במ"א על מדרש זה על ענין סוכה ולולב ונראה לרמוז עוד כי אז"ל על משה מחציו ולמעלה אלקים מחציו ולמטה איש כי היה אוחז ודיבק א"ע למעלה בקדושת עולמות עליונים והוריד הקדושה לישראל ע"י שדבק עצמו עמהם כי אגודים ואחוזים אלה באלה וזהו והחיות רצוא לדבק עצמו למעלה ואח"כ ושוב לעוה"ז להוריד הקדושה ועד"ז אנו עושין בלולב מנענעים עמו ומגביהים אותו למעלה וכן מוליכו לכל הו"ק שרומזים למדריגות עליונות ואח"כ מביאין אותו אצל לבו של אדם להמשיך ממדריגות עליונות טובות וקדושות לעוה"ז וכן בכל פעם שמנענע עוד מוריד בחי' עליונה יותר מקודם לעוה"ז ולכן הלולב למטה הוא קשור עם הדס וערבה ולמעלה יוצא לחוץ מהמינים הקשורים עמו שלמעלה הוא רומז לעולם עליון מאוד ולמטה הוא קשור עם הדס וערבה שרומזים למדריגות ובחי' תחתונות נגד בחי' עליונה שראש הלולב רומז עלי' להוריד הבחי' עליונה זאת שרומז עלי' ראש הלולב למדריגות תחתונות הקשורים עמו ומוליך מראשית לתחתונים שהם במדריגות אחרית ולכן לולב ערבה גי' משה וכן הדס ערבה גי' משה עה"כ כי הם בבחי' אחד כנ"ל שמשה מחציו ולמעלה אלקים שדבוק בבחי' עליונות והוריד לישראל הטובות והקדושות כי מחציו ולמטה איש שהיה דבוק בישראל ומה שמשה נקרא מלאך י"ל על שקיים מצותיו ית"ש שהם אורות עליונים נשלחים לעוה"ז. וי"ל ג"כ כי משה במילוי מ"ם שי"ן הי"א המילוי אותיות מאין גי' מיכאל המלאך והרמז בזה שהנעלם משמו מאין כי הי' מדתו ענוה בחי' אין ומרומז זה רק בהעלם שלו כי היה כ"כ עניו בתכלית ענוה עד שגם מדה המשובחת מדת ענוה לא היתה מפורסמת ונכרת אצלו רק הי' בהעלם שלו ולכן ומשה

ענו כתיב חסר יו"ד כי היתה הענוה אצלו בהעלם וע"ז רומז מאין יבוא עזרי כי גאולה העתידה יהי' בזכות ענוה וע"י משה שמדתו אין וע"ז רומז מ"ש בזוה"ק דבגלות אסתלק עד אין כו' שאף שנסתר מאוד מאתנו יבוא עזרינו מאין כנ"ל:

ליל ה

אהרן הי' אוהב שלום ורודף שלום כי הנה כתיב בסוכות תשבו זה מורה על מדת מלכות יראת שמים דמילי דאתתא בישיבה ועד"ז מ"ש חז"ל אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד כי דוד מורה על בחי' נוקבא גם ישב גי' י"ב הויות לי"ב שבטי יה שהם ישובו של עולם שישובו של עולם התחיל מיעקב ואנו ממשיכין כ"ז לבחי' כנס"י בחי' שם ב"ן שהוא שם הוי' כפול מורה שמדבק חלק אלקי שבו להקב"ה וזהו ע"י התעוררות מ"נ מוריד מ"ד וע"ז מורה שם יל"י הס"ת מכ"י גמ"ל על"י כי ב' יודי"ן מורה על מ"נ ומ"ד והלמ"ד שבאמצע מורה על התורה שעל ידה גורמין כ"ז והר"ת מכי גמל עלי גי' ג"פ אל שממשיכין בהקפות משם אל שבמילוי גי' הקף וממשיכין הכל משולש מהג' מוחין והכל בחסדו ית"ש ואהרן הי' שושבינא דמטרנותא לגרום היחוד ע"י מ"נ ומ"ד ובשמחת בית השואבה הי' מנסכים מים ויין בב' חוטמין דקים כי חוטם גי' (ס"ג) רומז לעולם התשובה ומחוטם יוצא הכל חם וקר רומז להמתקה וכן המתיק אהרן ע"י תשובה שהמשיך על ישראל כמ"ש ורבים השיב מעון ולכן הי' אוהב שלום ורודף שלום להמתיק הכל ולגרום היחוד כנ"ל:

יום ה

אמרו ז"ל הלל כשהי' שמח בשמחת בית השואבה אמר להם אם אני כאן הכל כאן ואם אין אני כאן מי כאן הנה שמחת בית השואבה הי' להמשיך מראשית לאחרית הארה והשפעות טובות והנה מדת ראשית נקרא אין שנסתר ונעלם מלהשיג שם לרוב מדריגותו והעלמו והאציל ית"ש מסיבה לסיבה עד העוה"ז שיהיה בו עם קדוש כזה שיכירו כבודו וגדלו ושיעבדוהו ית"ש ולתכלית הטוב הזה האציל ית' עד שמבחי' אין נמשך למדת אני היא מלכותו ית' שנקראת אני והיא בחי' אחרית ונקראת אני כי הוא התגלות קצת כי כיון שאומר אני הוא מוכרח שאומר כן לאחר שיודע ומכיר אותו שזהו אומר אני כאן לכן מדת אני הנ"ל היא התגלות קצת שיכולין להכיר כבודו ית"ש ומלכותו וזה עושה כדי שיהיה יכולין ישראל עם קדוש להיות דבקים בו ית"ש ע"י התגלות הזה כמ"ש ואתם הדביקים בה' אלקיכם וכתיב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו כי ע"י התגלות הזה שמכירין כבוד מלכותו ואלקותו ית' והיא התגלות קצת יוכלו לדבק בו ית"ש ומדת אני נקראת אמונה כי אף שאני הוא התגלות עיקר הידיעה הוא שלא נדע כי עיקר התגלות

והשגה היא לידע שיש אלקי בעולם כזה שלית שום מחשבה תפיסא בי' ית"ש ולהאמין באלקי כזה ה' ית"ש מה שאינו משיג כלל זאת היא ההשגה והתגלות שיודע ומשיג זה שיש אלקי כזה שלית מחשבה תפיסא בו להשיגו רק להאמין בו באמונה ולכן בחי' אני נקראת אמונה ואני אותיות אין על העלם השגה אותו ית"ש כנ"ל שזהו הכל נכלל בבחי' אני שמאמין שית"ש כביכול אין להשיגו רק להאמין בו וזהו נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן שאני שהוא סופה והתגלות בכל דרגין בה ג"כ נכלל בחי' אין תחלת דכל דרגין והנה אנו רואין שמי שאינו עניו באמת ואין ממש לא יוכל שיהי' לו שמחה אמיתיות כי נדמה לו שלפי מעלתו חסר לו איזה דבר ויש לו צער מזה גם מקנא את חבירו שיש לו רק מי שהו' אין יכול שיהי' לו שמחה אמיתות ולכן אהרן שהי' תמיד בהכנעה וענוה מכל אדם בישראל שהי' אוהב שלום ורודף שלום הכל ע"י ענוה גדולה כתיב בי' וראך ושמח בלבו ואמרו חז"ל לב ששמח בגדולתו של אחיו ילבש אורים ותומים כי לא הי' לו שום קנאה ותאוות הכבוד ולכן הי' לו שמחה וכזה כ' בס' וידום אהרן שהי' כדומם שהדומם הוא עפר שהכל דשין עליו ועכ"ז הכל מן העפר שמשפעת כל השפעות טובות לצח"מ וזהו שאנו מתפללין ונפשי כעפר לכל תהי' שנהי' ג"כ משפיעים כמו העפר שמשפעת אף להדשים עלי'. והנה עכ"ז אנו רואין שעפר בלא מים אינו מצמיח כי עפר היא אחרית מהבריאה ומים הוא ראשית הבריאה שרוח אלקים מרחפת ע"פ המים וכן אמרו ז"ל שהי' כל העולם קודם הבריאה מים במים עד שאמר ית"ש יקוו המים מתחת השמים אל מקום אח' וכן העובר במעי אמו מונח כאגוז בספל מים כל סביביו נמצא שמים ראשית הבריאה כידוע שרומז לט' יודי"ן שבד' מלואי הוי' גי' מים והיו"ד היא ראשית והעפר היא אח"כ שאמר ית"ש ותראה היבשה ומים הוא בבחי' אין הנ"ל ולכן א"א לאחוז במים בלי כלי שמקבלו בתוכו כי אין בו ממשות כ"כ כמו בעפר שיוכלו לדבק יחד ולאחוז בו שהוא דבר גוש ועפר מרמז על אחרית הנ"ל התגלות מדת אני וז"ש ותראה היבשה שיבוא לראי' והתגלות ויבשה ר"ת "י"ב "שמות "הוי' שנגלה פעולתן שית"ש מהוה כל הויות בגלגולי צרופין הי"ב צרופים משם הוי' ב"ה יתראה ויתגלה זה ולכן עפר לבד אינו מצמיח בלא מים ומים לבד אינו מצמיח בלא עפר רק צריך שיהי' נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן שמים שהיא ראשית ויורדין ממקום גבוה למקום נמוך ישפיעו לאחרית ומזה נצמח מיני טובות בהתחברות זה ולכן דומם גי' מים שהם אחדות שהדומם ומים מצמיחין כל מיני טובות כשנתחבר אחרית עם ראשית. וזהו שבשמחת בית השואבה הי' רוצים להמשיך שמחה מאין ראשית כנ"ל שהשמחה היא למי שהוא עניו ואין כי נמשך ממדה עליונה בחי' אין היו מנסכים מים שהיא ראשית ומשם ממשיכין שמחה

והי' מנסכין להשיתין בעומק מאוד מורה על אחרית מדת מלכות שהוא אמונה כנ"ל להמשיך מאין לאמונה אני כנ"ל ביבשה שהי' אחר ותראה היבשה התגלות. וכל ענין הסוכות הוא שנבוא לאמונה שלימה בו ית"ש ונזכור ונאמין בחסדו ית"ש כמ"ש למען ידעו דורותיכם כו' וכן אומרים בכל יום למען דעת כל עמי הארץ וז"ש זמן שמחתינו כי בר"ה ויוה"כ אנו עושין תשובה ביראה ופחד ובסוכות אנו עושין תשובה בשמחה ובאהבה בזכרון חסדיו י"ת שיחביאינו צל ידו תחת כנפי השכינה הסוכה וזה הי' כוונת שמחת בית השואבה לעשות תשובה בשמחה ולהמשיך מבחי' ראשית לבחי' אחרית כנ"ל וז"שא הלל אם אני כאן מדת אני התגלות הכל כאן ע"ד נעוץ סופן בתחלתן כנ"ל שבבחי' אני הוא ג"כ אין וכל הבחי' ומדריגות כאן מאין עד אני. וז"ש אח"כ אם אין אני כאן שיש כאן ב' המדות אין ואני כנ"ל אזי מי כאן התגלות עונם התשובה מדת בינה שנקרא עולם התשובה מי כמ"ש בס' על שהמלאכים שואלין על הבע"ת שלא הי' מקודם עולה לעולמות עליונים ע"י עוונות שהי' מבדילין ועתה ע"י תשובה עולה ושואלין עליו המלאכים מי הוא זה ובשמחת בית השואבה שהי' שם בחי' אין ואני נתגלה שם מי עולם התשובה כנ"ל שהיו עושין תשובה בשמחה:

צדיק מושל ביראת אלקים כו' מי מושל בי צדיק. כי הנה ראשית הכל היא יו"ד כי רואין שיו"ד היא התחלה לכל האותיות שהיא רק נקודה ויכולין לעשות אח"כ כל אות שירצו. וכבר כתבנו שהשפעה צריך להמשיך מבחי' ראשית לאחרית ואנו ממשיכין כן מהיו"ד הראשית דרך אות וא"ו שהוא דוגמת צינור להוליך השפע. והאות ו' הוא מדת יעקב כי הוסיפו לו ו' על שמו כאמרם ז"ל וכן מצינו שאומרים אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב שאומרים ביעקב אות וא"ו שרומז לבחינתו וכשמדברים ו' המילוי הוא ג"כ ו' והמילוי נכרת במבטא שא"א לדבר ו' א' בלא הכרת השני' במבטא והוא בחי' יוסף שהוא צדיק שאמרו ז"ל על עמוד אחד העולם עומד וצדיק שמו ועמוד הוא כדמות צורת וא"ו כי הצדיק ממשיך השפעה ע"ד צינור הנ"ל ומדת יוסף שהוא נקרא צדיק הוא מדת יסוד אותיות יו"ד סוד שהיוד נעלמה בא להתגלות שבמדת יסוד בא ההשפעה מהיו"ד וממדת יסוד נשפע למדת מלכות ובא להתגלות וכ"ז פועל הצדיק כנ"ל שממשיך השפע עד מלכות וממשיך ה' חסדים למלכות כנס"י ולכן יוסף גי' ה"פ אל עה"כ כי שם מדת החסד הוא אל ובמדת הצדיק נכללים ה"ה חסדים שהיא כוללם יחד ומשפיע לכנס"י ולכן כ' לך ה' הגדולה כו' ובמדת יסוד כתיב כי כל בשמים ובארץ ואח"כ כתיב לך ה' הממלכה שכולל כולם ומשפיע למדת מלכות וכן יוסף גי' ששה הויות נגד ששה מדות שהכל נכלל במדת יסוד מדת יוסף ומשפיע למדת מלכות וז"ש ואני נתתי לך שכם אחד

על אחיך כי הצדיק משפיע למדת מלכות ומגדיל וממליך אותו ית"ש ובכל הד' רוחות העולם מתפרסם ומתגלה כבוד מלכותו ית"ש ע"י הצדיק וד"פ מלך גי' שכם וכן שכם גי' י"ב צרופי הויות עם מ"ח אותיות שלהם כי כל שבט מי"ב שבטים המשיכו כ"א לשבטו ע"י צירוף אחד מצרופי הוי' הנ"ל והכל ע"י יוסף שהוא צדיק עמוד אחד וצדיק שמו שהוא אות וא"ו כנ"ל ולכן כתיב באר חפרוה שרים כו' במחוקק במשענותם שהמשען הוא דוגמת צורת ו' דרך שם המשיכו ופעלו להשפיע ויב"פ ו' גי' חסד שי"ב נשיאים המשיכו החסד דרך אות ו' וז"ש צדיק מושל ביראת כו' מושל גי' ש"ע נהורין וה"ו היא הצינור שנמשך ונשפע דרך שם כנ"ל ביראת יראה גי' גבורה שעי"ז מבטלין כל הגבורות וממשיכין חסדים כנ"ל לכנס"י מדת מלכות וז"ש ואני נתתי לך שכם ר"ת "שם "כבוד "מלכותו ע"ד הנ"ל:

בן פורת יוסף כו' עלי עין כו' ע"ד הנ"ל שיוסף הי' צדיק והי' ממשיך השפעות מד' מלואי הוי' ו"ג מלואי אהי' שגי' פורת עה"כ ממשיך למלכות כנס"י ולכן הי' פותר חלומות פותר אותיות פורת ואלו השמות ממתיקין שם אלקים שגי' ג"כ פורת שבמילוי יודי"ן גי' ש' ובמילוי ה' גי' רצ"ה ש' ורצ"ה ואלקים פשוט גי' פ"ו ועם האותיות גי' ג"כ פורת וז"ש הלא לאלהים פתרונים שהשמות הוי' ואהי' במילואים שגי' פותר ממתיקין שם אלקים שגי' ג"כ פותר ולפרעה לא נמשך לו זאת ההשפעה משמות אלו כתיב בו ואין פותר אותם לפרעה אבל יוסף הצדיק הי' ממשיך התפשטות הקדושה שיהי' מלא כל הארץ כבודו ממלואי השמות כמ"ש במ"א ולכן הי' פותר שגי' מילוי השמות. והנה הצדיק הוא בחי' אות ו' כנ"ל וכן ע"י הלולב שהוא דוגמת אות ו' אנו ממשיכין מבחי' ו"ק שרומזים למדות עליונות ממשיכין לבחי' כנס"י מדה שביעית משמות אלו וכן ע"י הסוכה אנו ממשיכין חסדים ולכן סוכה במילוי סמ"ך ו"ו כ"ף ה"א גי' רל"ח וכן יוסף יו"ד סמ"ך וא"ו פ"ה גי' ג"כ רל ח ובהלל שאנו מנענעים בו ה"פ ובכל פעם ח"י נענועים וכן בכל יום ד"פ ח"י גי' חסד ובכל יום ממשיכין לבחי' יום השביעי מכל הו"ק ו"פ חסד גי' תבל וד' דברים שבלולב ג' הדסים ושני ערבות ולולב אחד ואתרוג אחד תבל וז' אלו גי' תל"ט וסוכה ויוסף גי' רמ"ז תצרף הכל יחד גי' פורת ועה"כ גי' מללואי השמות שאנו ממשיכין מהם דרך מדת יוסף כנ"ל:

בן פורת יוסף בין פורת עלי עין כו' הנה יוסף הוא המשביר והזן כי ע"י יראתו הגדולה כנ"ל המשיך קדושתו ית"ש כנ"ל בבחי' מילואי השמות שגי' ברוך עה"א בחי' מלא כל הארץ כבודו שבכ"מ שנמשך קדושתו ית"ש בא ברכה וכן ע"י יוסף נמשך ברכה והי' המשביר והזן גם ע"י שעצם עיניו מראות בבנות מצרים כשבנות צעדה עלי שור כמ"ש

ז"ל במדרש שאמר ית' עלי לשלם לך שכר עין שעצמת שעי"ז הי' מעורר את עינא פקיחא ע"י שעצם עיני' מלהסתכל בבנות כנ"ל ובאשת פוטיפר רק שיעבוד את אלקיו ית"ש והסתכל כלפי מעלה ושיעבד את לבו לו ית"ש והי' צדיק יסוד עולם שהמשיך קדושתו ית"ש לעולם והי' מעורר השגחה העליונה כמ"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את כו' וז"ש בן פורת גי' מלואי הוי' ואהי' כמ"ש בלקוטי תורה מהאר"י ז"ל וכן המזבח הי' בחי' יסוד בחי' יוסף שהכל נשפע ביסוד המזבח ומשם בא שפע פרנסה לעולם שמזבח גי' זן וגי' אוכל גי' אל הוי' ולכן בשמחת בית השואבה שהי' ממשיכין חסדים אמרו יופי לך גי' יוסף ומזבח גי' זן גם יוסף וזן עב"כ גי' יראה כנ"ל שע"י היראה נעשה זן גם יופי לך מזבח עם ג"כ גי' יראה כנ"ל כמ"ש לעיל שהמשיכו יראה שלכן נקרא שמחת בית השואבה על בחי' יראה שנקראת בית ועי"ז המשיכו מעינא פקיחא כנ"ל ולכן אמרו אנו לי"ה ועינינו לי"ה לעורר מ"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך כו' כנ"ל ולכן לא ראו שינה בעיניהם כי המשיכו מעינא פקיחא דלא נאים תדיר כנ"ל:

בשבת חו"המ יום וא"ו דסוכות

וטבוח טבח והכן אמרו במדרש וכי מלך צריך הכנה אלא זה שבת ולכן אמר ית"ש חייך שבן בנך מקריב בשבת כמ"ש ביום השביעי הקריב נשיא לבני אפרים כו' מזה נראה שזכה שבזכותו הקריב בן בנו בשבת שיגרום נ"ר לפניו ית' בשבת כמו שיוסף הצדיק שמר השבת וגרם נ"ר א"כ בוודאי הבטיחו לו ג"כ כשיהי' הוא האשפוזא עמנו בסוכה באשפוזא שלו בשבת יום ו' דסוכות שיתפעל כל המשכות החסדים שאנו ממשיכין ע"י ד' מינים שבלולב דהנה צד מערב רומז למדת יוסף יסוד והענין שבמדת יוסף מתערבים כל המדות המוריקים שפע ובמדתו מתערבים כל מיני השפעות טובות ומשפיע לכנס"י ולכן מדתו מורה צד מערב שהוא לשון התערבות גם כי המשכת יוסף הי' מרקיע הז' שאחז"ל במס' חגיגה ששמו ערבות ובו צדק ומשפט וצדקה וגנזי חיים וגנזי שלום וגנזי ברכה ונשמתן של צדיקים ורוחות ונשמות שעתידין להבראו' וטל שעתיד ית"ש להחיות בו את המתים ייע"ש עוד מזה הרי שכל השפעות מתערבות שם ששם כל מיני שפע כנ"ל ולכן נקרא ערבות לשון התערבות כנ"ל ויוסף הי' ממשיך משם וז"ש ויוסף הוא המשביר כי המשביר עה"כ גי' ב"פ ערבה עם ד' אותיות ערבה רומז שלכן הי' המשביר וממשיך כל מיני שפע כי המשיך מרקיע ערבות כנ"ל ולכן נקרא יוסף לשון מוסף שפע תמיד ויסוד הוא מדתו של יוסף כי יסוד הוא שכל הבנין עומד עליו והיא מדת יוסף שנקרא יוסף הצדיק וכתיב צדיק יסוד עולם ולהבין כ"ז הענין הוא כי מדת יוסף הוא מדת אמונ' כנ"ל שנקרא צדיק וכתיב צדיק באמונתו יחי' נמצא שמדת צדיק הוא אמונ'

ולכן נקרא יסוד כי האמונה הוא יסוד הכל שבלעדה אין בנין עבודתו ית"ש עומד כראוי ולנן ממשיך ע"י אמונה ממקום עליון כנ"ל מרקיע הז' ששמו ערבות שאחז"ל בחגיגה שם שברקיע זה יש אופנים ושרפים וחיות הקודש וכסה"כ ומלך רם ונשא שוכן עליהם ייע"ש וממקום עליון מקום קדוש משם ממשיך השפעות ע"י האמונה שהוא יסוד הכל כנ"ל כי האמונה היא למעלה ממדת חכמה כי בחכמה א"א להשיג רק לפי חכמתו ובאמת א"א להשיג מקום עליון כזה במדת חכמה כי החכמה פוסקת מלהשיג שם ולכן צריך לאמונה שמאמין מה שאינו משיג ועי"ז ממשיך שפע משם כנ"ל. וזהו מרמז הלולב שרומז על בחי' יוסף יסוד ולמטה הוא קשור עם הג' הדסים וערבות רומז שכל המדו' מתערבו' בו ולמעלה הוא הולך גבוה מכולם ולמעלה ירים ראש רומז כנ"ל שע"י יסוד האמונה יכול לעלות למעלה ולמעלה מהמדות וממשיך ממקום עליון מאד. והנה ע"ז מורה ג"כ ענין הסוכה שנקרא צילא דמהמנותא מורה על בחי' יסוד האמונה הנ"ל והענין כי בסוכה ג"כ ממשיכין מאוד ממקום עליון שא"א להשיג רק צריך לאמונה. וזהו שצריך להיות בסוכה הכוכבים נראין כי כוכב הוא אותיות כ"ו כ"ב רומז לכ"ב אותיות ברל"א שערים שאלו הרל"א שערים נארגים על שם הו"יה שמאלו הרל"א שערים הנ"ל יוצאין ונצרפין צרופין לאין שיעור וסוף שכל אדם נלאה מלהשיג וצריך לאמונה ולכן נקרא צלא דמהמנותא בחי' יסוד האמונה כנ"ל. והנה ע"י הני מילי מעליותא שהם ע"י יוסף הוא הדבר אשר דברנו והוכחנו ממדרש חז"ל שכשבא יוסף לאשפיזא שלו בתוך צלא דמהמנותא נפעל כל החסדים שצריכין להמשיך ע"ז הלולב ומינים כנ"ל שכולם רמוזים בו ומתערבים במדתו והלולב הולך גבוה מהם כמדת יוסף וכשבא יוסף לצלא דמהמנותא ממשיך אמונה עלינו ועי"ז נמשך ממקום עליון שממשיכין ע"י הלולב כנ"ל. ולרמז זה תמצא שיוסף הצדיק במילוי יו"ד וי"ו סמ"ך פ"ה ה"ה צד"י דלי"ת יו"ד קו"ף עה"א וכולל גי' לולב הדס אתרוג ערבה עם ד' כוללים לרמוז שע"י יוסף הצדיק ממשיכין כל הענינים שממשיכין ע"י הלולב. ויש עוד רמז כי מה שבירך משה ליוסף כמ"ש וליוסף אמר מברכת ה' ארצו ממגד שמים מטל אלו הו' תיבות הם כמנין לולב הדס אתרוג ערבה וג"פ דופן וסוכה עם ו' כוללים של ד' מינים ודופן וסוכה לרמז הנ"ל שיוסף על ידו ממשיכין מה שאנו ממשיכין ע"י סוכה וד' מינים כנ"ל:

ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח ויתן לו את אסנת כו' לאשה במדרש אמרו ז"ל צפונות מופיע וז"ש פותח את ידך שב"פ ידך גי' חיים ולכן נוטלין המינים בב' ידים שלולב גי' חיים וכן הדס גי' חיים עה"כ וכשפותחין הידים הרי המינים שגי' חיים בהם רמז על פותח את ידך כנ"ל ליחד ולכלול שמאלא בימינא וליחדם והנה יד שמאל גי' שכינה יד

ימין גי' שם ע"ב ושם ב"ן שזהו בחי' אבא יסד ברתא ומזה בא שפע ע"י שנוטלים המינים בידים וליחד הכל כנ"ל ובזה ממשיכין אור פנימי ואור מקיף וזהו רמז ג"כ שממשיכין לקרב הקץ כי פנימי גי' קץ וכן מקיף גי' קץ והמ"ם יתירה רמז מ"ש וסוכה תהי' לצל יומם למחסה ולמסתר שמקפת ומסתרת אותנו מכל צד ואור פנימי ואור מקיף גי' תתל"ד במנין ג"פ דופן וערבה לולב הדס שממשיכין בהם אור פנימי ואור מקיף שגי' כנ"ל. והנה כבר אמרנו שכ"ז נמשך ע"י מדת יוסף ולכן צפנת פענח שעה"א גי' תתל"ו גי' אור פנימי ואור מקיף עב"כ וליוסף נאמר אין נבון וחכם כמוך שעל ידו ממשיכין חיים שגי' חכם וה' בחכמה יסד ארץ בחי' אבא יסד ברתא הנ"ל בבחי' יד ימין ופענח גי' יצחק בחי' שמאל שיוסף כולל שמאלא בימינא וממתיק דיני יצחק וממתיק משמאל בחי' צפון פרנסה כמ"ש מצפון זהב יאתה וכן ממשיך משם בנים של קיימא לבנ"י כמ"ש וצפונך תמלא בטנם וחיי ממשיך ג"כ שחיים גי' חכם כנ"ל נמצא ממשיך בני חיי מזוני והוא המשביר לכל הארץ וז"ש צפנת פענח שמצפין בחי' יצחק שגי' פענח ממתיקו ומגלה טובות והשפעות שבו ונתנו לו לאשה את אסנת גי' עה"א תפלה גי' סכך ערבה לולב הדס לרמוז שבבחינתו ממשיכין עם המינים כי הלולב רומז בבחי' יסוד בעולמות עליונים כמ"ש מזה לעיל ומשם ממשיכון הדעת להמדות להתנהג בכל מדותיו בדעה ישרה ולכן מוליכין למעלה ומביאין ללב שמתחל' משעבדי' את לבם לאביהם שבשמים ואח"כ ממשיכין עי"ז ממקור המדות דעת להלב להתנהג בדעה ישרה במדותיו וז"ש המדרש צפנת פענח צפונות מופיע בדעת שממקור המדות הצפון והנעלם ממשיך יוסף דעת להמדות כנ"ל שצפנת פענח גי' אור פנימי ואור מקיף כנ"ל:

ליום ואו דסוכות

במדרש אין כאל ומי כאל ישרון הנה אנו נקראים ישרון ע"ש כי שרית עם אלקים ועם אנשים שאנו מתגברין על המלאך היצה"ר וכמו שיעקב נצח למלאך ויגע בכף יריכו ויזרח לו השמש ואח"כ ויעקב נסע סכותה עד"ז בכלל ישראל מנצחין היצה"ר ומתקנים את פגם הברית קודש ע"י הסוכה כמ"ש בפ' צו בענין שם חב"ו שח' רומז לחטא שהח' פתוחה למטה מורה על פתיחה לעוה"ז למטה לתאוות וצריך להפוך לאות ב' פתוח לצד שיזרח שם האור ע"ד שאו עיניכם וראו מי ברא אלה ולהעמיד שומר בצד הפתוח בהב' את אות ו' בחי' צדיק יסוד עולם בחי' ו' צינור ועמוד אחד צדיק שמו גם השומר התורה המרומז באות ו' וזהו דוגמת סוכה. ובמדרש שאנו אומרים מי כמוך באלים וית' אומר מי כמוך עם נושע כי מי כמוך באלים בחי' מי אל בינה וחכמה משם ממשיכין פנימיים

ומקיפין מי כמוך עם נושע בה' בחי' פנימיים ואתה אחד וכו' ומי כעמך ישראל גוי אחד כי אחד א"ח ד' שד' מורה על התשובה של ית"ש להשפיע לנו ואנו משתוקקין רק לעבדו: **תן** חלק לשבעה וגם לשמונה הנה בניסוך המים הי' ממשיכין חיים כמו שממשיכין בלולב שגי' חיים כן הי' ממשיכין בניסוך המים מבחי' והחכמה תחי' כי נקודת יו"ד מורה על חכמה וט' יודי"ן שבד' מל אי הוי' גי' מים כי בעשרה מאמרות נברא העולם ובראשית נמי מאמר הוא ולא כתיב ויאמר רק שמאמר ראשון הוא בחי' עליונה מאוד ונעלמה מהשיג ומשם מעולם הפלא ממשיכין לט' ספירות שאחרי' וכ"א כלולה מיו"ד גי' מים שהי' ממשיכין חכמות קדושות וחסדים שהחסד נקרא מים וממשיכין להמתיק הגבורות שבזי"ה שהגבורות בחי' יין ולכן הי' שני חוטמין א' של מים ואחד של יין להמתיק זה בזה וכ"ז ע"י המשכה לזי"ה מאם הבנים שמחה מדה שמינית ?ע"ד שהי' כה"ג ממשיך ביוה"כ ומונה אחת ואחת כו' עד אחת ושבע שאחת רומז למדת בינה שלמעלה מזי"ה ולשם כלל השבע ומשם המשיכו ג"כ בשמחת בית השואבה בניסוך המים להמתיק היין ולכן הי' אחד מעובה וא' דק כדי שיהי' כלים בב"א שלא יהי' רגע אחת בלי חבירו רק להמתיק ומטילין הגבורות על שונאי ישראל. והנה יש ה"ח וכבר אמרנו שחסד נקרא מים הרי ה"פ מים גי' תן וז"ש תן חלק לשבעה להמתיק ע"י ה"ח הגבורות מזי"ה ע"י וגם לשמונה שכוללם עם מדה שמינית וז"ש סכות לראשי ביום נשק עיין ילקוט שב' עולמות משיקין זל"ז ע"ד שכ' במ"א על מ"ש תא ואחוי לך היכי דנשקי ארעא ורקיע אהדדי שמחברן שמים וארץ בחי' נשיקין ומיחדין הכל לא"ס ב"ה נשק גי' תן גי' ה"פ מים וזהו מרומז במ"ש אנא ה' הושיעה נא שאנא ה' גי' ג' הויות מג"ר והושיעה נא עם ב' תיבות וכולל גי' ה"פ מים ע"ד הנ"ל וכן לוקחין פרי עץ הדר פרי עץ גי' ה"פ מים כנ"ל:

להו"ר וג"כ לשאר לילות

הנה בשמחת בית השואבה הי' מדליקין בכדי שמן כי עיקר הכוונה הי' לגלות מלכות שמים שתתגלה אור הגנוז בזית שהזית מר מאוד ע"ד יהי' מזונותי מרורים כזית וכשנתגלה האור נעשה מתוק כמ"ש ומתוק האור לעינים כן אנו רצונינו שיתגלה הרצון הקדום שלתכלית זה ברא ית"ש העולם שיהי' ה' אחד ושמו אחד ושמו גי' רצון כי עתה כל זמן שלא נתגלה רצונו ית"ש שאז לא כשאני נכתב אני נקרא ולעתיד שיתגלה רצונו ית"ש יתקדש שמו ויהי' נקרא כשנכתב וזהו הי' רצונו ית"ש בהבריאה וז"ש ז"ל ע"פ נודע ביהודה אלקים בישראל גדול שמו ויהי בשלם סוכו מיום שנברא העולם עשה לו ית"ש סוכה בירושלים והי' מתפלל כו' כנ"ל שזאת היתה רצונו ית"ש בהבריאה שיהי'

בחי' סוכה מורה על ה' אחד שסוכה גי' הוי' אדני ואנו אומרים אשר קדשנו במצותיו שהוא ית"ש עושה המצות ועושה לו סוכה ומצות נענוע הלולב אצלו ית"ש הוא שינענע לקבצינו מד' כנפות הארץ ולגלות אורות עליונים ללבות בנ"י לתקן מה שפגמו ב"ו מדות הקדושים ויכה שונאינו כי משיח בן דוד עה"כ גי' תכה והיא ס"ת מלראות מהר"ה בתפאר"ת עוז"ך שכשיכה ית"ש האומות ויסיר המונעים מעבודתו ית"ש אז נזכה לראות מהרה בתפארת עוזו ויתגלה מלכות שמים כמו שהי' ברצון הקדום כנ"ל ומ"ש שהי' הקב"ה מתפלל כי תפלה עה"כ גי' הר"ת מז' מדות חג"ת נה"י"ם כנ"ל שיתגלו אורות עליונים לתקן כל ה"ז מדות וזהו ענין השירה בשמחת בית השואבה ששירה עה"כ גי' ג"כ הר"ת מז' מדות כנ"ל:

אמרו ז"ל לא הי' חצר בירושלים שלא היתה מאירה מאור בית השואבה כו' ואנו ליה עינינו רי"א הי' שונים ואומרים אנו ליה וליה עינינו. הענין כי בכל יום מימי הסוכות הכוונה להמשיך חסדים למלכות ולכן ממשיכין בהלולב ומנענעים לו"ק והכונה להביא השפעה מבחי' ו"ק שרומזים למדת עליונות למלכות ובכל יום ממשיכין כן עד יום השביעי שרומז למלכות וממשיכין כן מבחי' ראשית הוא המקור של י"ג מדה"ר שהם אותיות י"ה ו"פ י"ה גי' מים כי בכל הו' ימים המשיכו ליום השביעי. וזהו ענין השמחה בניסוך המים שבכל יום המשיכו מי"ג מדה"ר שמקורם אותיות י"ה והי' מיחדים שם י"ה בו"ה ואות ה' רומז למלכות המשיכו לה הארה מאותיות י"ה וזהו ענין ט"ו מעלות היורדת מעזרת ישראל לעזרת נשים אותיות ישראל לי ראש הם הי"ג מדה"ר לעזרת נשים מלכות שהוא בחי' נוקבא וכן ז"פ י"ג מדה"ר מה שבכל יום מז' ימים המשיכו מי"ג מדה"ר ז"פ י"ג גי' ג"כ מים עה"כ והיה אור גדול באור בית השואבה כי המשיכו מש"ע נהורין ומיחדים י"ה בו"ה כנ"ל שממשיכין הארה ממקור אותיות י"ה י"ג מדה"ר לאותיות וה'. וז"ש שלא היה חצר כו' כי מלכות נקראת חצר בית המלך כי היא שער לה' והמדות הקודמת לה נקראים לגבה בית וחדרים פנימיים. והיה מדת מלכות שנקראת חצר מאירה מאור בית השואבה כנ"ל שהמשיכו למלכות הארה הנ"ל ומ"ש ולא היה חצר בירושלים שלא היה מאירה שמשמע שיש כמה חצרות רק כי כתיב מלכותך מלכות כל עולמים שבכל העולמות וכל המדות כלולה שם ג"כ מדת מלכותו ית"ש ובכל מקום של מלכות ובכל המדות הי' מאירים את מלכות שנקראת חצר והנה בענין הי"ג מדה"ר שכתוב בהם ויעבור ה' על פניו ויקרא ה"ה" אל רחום וחנון וי"ל הפי' שית"ש קרא כן לפני משה כמ"ש אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם ה' לפניך שלמדו ית"ש איך להתפלל. וי"ל ג"כ הפי' שמשה כשראה שויעבור ה' על פניו כמ"ש אני אעביר כל

טובי על פניך קרא משה ה' ה' אל רחום וחנון וכפל ב"פ השם הויה כדרך התינוק שהוא באיזה מיצר וצרה וראה פתאום את אביו קורא כ"פ אבי אבי ועניו של ב"פ הנ"ל מי אמר הי"ג מדה"ר כי יש בחי' י"ג מדה"ר הנשפעים מלמעלה בחסדו ית"ש לבד ויש י"ג מדה"ר הנשפעים ע"י אתערותא דלתתא שאנו ע"י מעש"ט גורמים כמ"ש ז"ל אם יעשו לפני כסדר הזה יעשו דייקא מה הוא רחום אף אתה רחום וכן כל המדות ובוודאי שכל ישראל בכללותן יש בהם י"ג מדה"ר ואגודים אלה באלה אחוזים אלה באלה ולכן מעוררין באתערותא דלתתא הי"ג מדה"ר. וז"ש ר"י שהיה שונים אנו לי"ה כו' כי י"ה הוא מקור י"ג מדה"ר והיו שונים ב"פ י"ה נגד ב' בחי' י"ג מדה"ר שאנו ממשיכין במעשינו ממקור י"ג מדה"ר אותיות י"ה וימשיך ית"ש מקור י"ג מדה"ר מבחי' אתערותא דלעילא ומ"ש ? ווליה עינינו כי בעיניהם הי' ממשיכין כן עין גי' ה' הויות ה' חסדים שאנו ממשיכין בסכות וז"ש שבשמחת בית השואבה לא ראו שינה בעיניהם להמשיך מעינא פקיחא עינא אשגחותא עינא דלא נאים תדיר כי יש השגחה והנהגה טבעיות ויש השגחה מעינא פקיחא עינא והשגחותא הנ"ל ולכן לא ראו שינה בעיניהם להמשיך מעינא הנ"ל:

ויתאוה דוד ואמר מי ישקני מים מבור בית לחם כו' ויבקעו שלשת הגבורים אשר לדוד כו' ולא אבה דוד לשתותם ויסך אותם לה' במדרש וניסוך המים הי' כו' הנה ה"פ שחובטין הערבה בקרקע נקרא ה' נשיקין שבזיווג כ"כ בס' וכן מהם יש ה' הבלים שבכל נשיקה יש הבל וזהו ענין הקפה שאנו עושין לגרום את ה' נשיקין וה' הבלים הנ"ל שה"פ הבל גי' הקף ולעשות הכנה לזיווג שהיא בש"ע ע"ד ויבן את הצלע שאחז"ל שקורין לקלעותא בניתא שכתבנו למעלה שויבן גי' לולב או הדס שבזה אנו עושין הכנה וכלי לזיווג ובהקפה ע"י שאנו מקיפין סביב השלחן שנעשה סביב דוגמת כלי לקבל אנו גורמין שכנס"י תהי' ראוי' לזיווג בה' הכלים שגי' הקף כנ"ל. והענין נגמר בהו"ר בחבטת ערבה ה"פ שהם בחי' ה' נשיקין ואח"כ נעשה הזיווג בשמ"ע. וזהו ?שאמרו חז"ל בב"ב ארבב"ח אמר לי כו' תא ואחוי לך היכי דנשקי ארעא ורקיע אהדדי אזלי וחזאי דעביד כוי כוי שקילתא לסלתאי ואנחתא כו' בעיתא ולא אשכחתי' אמרי איכא גנבא הכא אמר לי גלגלא דרקיע הוא דהדר נטר עד למחר כו' ואשכחתי' לי' פי' היכי דנשקי ארעא ורקיע אהדדי הוא ענין חביטת ערבה בקרקע כי ערבה הוא גי' זרע רומז לבחי' יסוד משפיע כמו ששמים משפיעין לארץ ומדות יסוד יוסף נקרא ערבה שבמדה זו מתערב כל השפע כהזרע המתערב באבר הרומז למדה זו וז"ש היכי דנשקי שמיא וארעא שחובטין הערבה שרומז לשמים מדת יסוד יוסף בקרקע וז"ש היכי דנשקי כנ"ל שזהו בחי' ה' נשיקין ואמר שקילתא לסולתאי ואנחתי' כו' פי' הי' סבור להמשיך פרנסה וכל מיני שפע משם ואמר

ולא אשכחתי' שעדיין לא מצאתי הורדת השפע ואמרתי איכא גנבי הכא גנבי גי' אדנ"י שאולי יש עדיין דינים משם אדני שלא תוכל להשפע לירד שהדינים מעכבים והשיבו גלגלי דרקיע הוא דהדר פי' שעדיין הוא דהדר הרקיע בחזרת פנים שאין הזיווג עדיין פב"פ הדר לשון חזרה. נטר עד למחר בשמ"ע ואשכחתי' שאז הזיווג והיחוד עם כנס"י פב"פ וענין חזרת פב"פ הוא ע"ד דכתיב לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחוורו כו' שהמתבייש הופך פניו ובוש להסתכל וכל ענין זה ממשיכין ממקורות עליונות השלשה ראשונות ששם מתגברים החסדים לאכפי' לכל הגבורות ע"ד שערא דדיקנא קשישין אינון לאכפייא דינא וז"ש כי גבר עלינו חסדו התגברות החסדים משם ממשיכין מג"ר ע"י מחשבה דיבור מעשה שמקיפין בהד' מינים וזהו מעשה ומדברים ושואגים הושענא ויש לנו מחשבה טובה לעבדו ית"ש בזה ממשיכין ג"פ חסד מג"ר בחי' ג' אבות שג"פ חסד גי' גבורה כנ"ל כי גבר. עלינו חסדו ובסוכה שאנו מקיפין עצמינו ובזה נמתקין כל הגבורות והדינים ומתגברים החסדים וז"ש ויתאוה דוד כו' כי דוד במילוי דל"ת וי"ו דל"ת עה"כ גי' ג"פ דופן וסכך וסוכה ולולב והדס וקמ"ג שהוא מספר שם אהי' באלפי"ן שמשם ממשיכין החסדים וזהו שרמז חז"ל שאמרו ניסוך המים היו להורות שכאן נרמז ענין החסדים והמתקת גבורות שהי' עושין בניסוך המים בסוכות וכל הענינים שממשיכין אז כמו שכתבנו וז"ש מי ישקני מים מבור בור גי' יצחק ומים בחי' חסד רומז ענין התכללות גבורות בחסדים והמשכת מים החסדים שבסוכה שאנו עושין והקפת השלחן הוא דוגמת באר וממשיכין מים לשם והשפעות טובות ומזה בא פרנסה וז"ש מי ישקינו יפרנס ע"ד ועל פיך ישק כל עמי גם רומז ענין נשיקין הנ"ל בחבטת הערבה וז"ש מבור בית לחם לחם גי' ג' הויות ג"ר שמשם ממשיכין כנ"ל וז"ש ויבקעו שלשת הגבורים רומז לג"ר שמשם ג"פ חסד גי' גבורה ומשם התגברות החסדים כנ"ל לאכפיא דינא וז"ש במשנה וראשיהם כפופים ע"ג מזבח שכפפו הראשים בחי' ג"ר למטה להשפיע כל טוב לכנס"י שנקראת מזבח כמ"ש בספרים:

הושענא רבה

ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבור בית לחם כו' וינסך אותם לה' אמרו ז"ל חג הי' ועשה ניסוך המים כי הנה ע"י הלולב והמינים שמוליכין לו"ק ממליכין אותו ית"ש שיתגדל ויתפרסם כבוד מלכותו ית' והנה כ' האריז"ל בכוונות זכרינו לחיים להמשיך חיים להגוף ג"כ אף כי הגוף גשמי ויש בו עכירות הדמים כמ"ש ועי"ל שז"ש ולקחתם לכם ר"ת "לב "כבד "מוח צריך להמשיך גם להכבד שהם עכירות הדמים שמביאין לתאוות לשעבד גם זה להשי"ת וזהו ג"כ אותיות מלך שימליכו אותו ית' על כל כוחות

הגוף והנפש שהם לב כבד ומוח וזהו היה ענין ניסוך מים גי' מלך לרמז על הנ"ל והנה כתיב וקווי ה' יחליפו כח שמשעבדים את כל כוחות גופם ונפשם לה' ית' וממשיכין חיות חדש בבחי' עליונה יותר וזהו ענין שמוליכין הלולב בהולכה ואח"כ מביאין אות אצלו שלולב גי' חיים להמשיך חיים ע"ד הנ"ל שמקודם מוליך הלולב שגי' חיים מאתו זה רומז שמוסר את חיותו וכל כותותיו לה' ית' ואח"כ וקווי ה' יחליפו כח ממשיך חיים אחרים מבחי' עליונה רוחניות ?שיתקן אף הכבד שבו עכירות הדמים כנ"ל על ולקחתם לכם ולולב אותיות לו לב זהו רומז על גמר חתימה לחיים טובים כי כתיב כתבם על לוח לבך ע"כ בהלולב לו לב ממשיכין חיים ומורה על חקיקה כתיבה וחתימה לחיים טובים גם כי לב הוא מלשון לב ים לב השמים שלב הוא ממוצע בין המוח שהוא רוחני יותר ובין הכבד שהיא גשמי מאוד וכל השפעות הוא ע"י בחי' ממוצע כמ"ש במ"א שזהו ענין הסכך שמסכך אותנו שהוא אינו כתקרת הבית ועכ"ז הוא כיסוי וזהו רומז לממוצע וזהו דעת שהוא מלשון וידע אדם התחברות ודעת הוא התחברות שממשיכין ע"י דעת ממקורות עליונות מאוד להמדות עד מלכות כי דעת מחבר בחי' העליונות להמדות וכן הכוונה בהלולב להמשיך מדעת עד הנ"ל והממוצע המחבר כולל ב' הקצוות שמחברם ולכן בלב שהוא ממוצע כנ"ל נכלל כל כוחות הגוף ולכן כשמוליכין הלולב לו לב לשעבד לו ית' כלל בזה כל כוחות הגוף והנפש ואחר ההולכה כך"ל ששיעבדנו החיות שלנו לדבק בו ית' מביאין אותו אצלינו נגד לבו לרמז ג"כ לו לב להמשיך לנו לב טהור ונכון שיהא לה' לעבדו ית'. והנה ע"י הלולב ממשיכין חסדים מכל הו"ק המדות עליונות למלכות ואף שצפון הוא גבורה נכללו שם ג"כ חסדים ואדרבא עיקר הכוונה בכל הסוכות להמשיך ענין גבורות גשמים בשמ"ע שגשמים הם החסדים יהיה בגבורות כמ"ש כי גבר עלינו חסדו שיהיה תגבורות החסדים והכוונה בכ"ז להמשיך משם הגושפנקא דחתם בי' שמיא וארעא הר"ת מאת השמים ואת הארץ כי עיקר הבריאה היה לתכלית זה שיהיה כלים שיוכלו לקבל טובתו ית"ש ומתחלה הי' עלמין דחרובא שקבלו גודל אור שלא הי' יכולין לסבול ואח"כ הי' עולם התיקון שיהי' האור שיוכלו הכלים לסבול וזהו כל הענין מר"ה עד אחר סוכות ובר"ה הוא היום הרת עולם וביוה"כ ג"כ ראשית הבריאה שבו ה' עינוים וה' תפילות שבאות ה' הי' הבריאה כמ"ש בה' בראם ואנו ממשיכין הקדושה לעוה"ז שהוא כלי ואנו רוצים בעולם התיקון שיהי' יכולין לסבול גודל האור והסוכה שהכוכבים מאירים בה ג"כ רומז שהאור יאיר להכלים כי סוכה היא דוגמת כלי וכן בהלולב מסבבין השלחן ועושין סביב דוגמת כלי להמשיך לתוכו האור הקדושה לעוה"ז הגשמיי שיהי' ג"כ כלי לקבל הקדושה שיהי' מלא כל הארץ כבודו והנה וגילו ברעדה

כתיב ולכן בית השואבה אמר ז"ל ומתקנין שם תיקון גדול בעזרת נשים לנוקבא בחי' היראה עשו תיקונם שיהי' בהשמחה ג"כ יראה ושיעשו תשובה מתוך שמחה והמשיכו מעולם התשובה שם ס"ג כי ס"ג אותיות ג"ס לעשות תשובה מהעבירות שהי' לבו גס בהם ולבטל הגסות הזה ע"י המשכת קדושה מעולם התשובה וז"ש שהי' בספל כמין שני חוטמין דקין כי ספל גי' י"פ טוב ששם הגופנקא הנ"ל גי' טוב שהמשיכו מראשית הבריאה שם הגושפנקא הנ"ל הר"ת מאת השמים ואת הארץ בכל היו"ד מאמרות יו"ד מדות והחוטמין לרמז על המשכה מעולם התשובה שם ס"ג כנ"ל כי חוטם גי' ס"ג וז' ימים הי' ניסוך המים ז"פ מים גי' י"פ ס"ג להמשיך מעולם התשובה בכל היו"ד בחי' בכל היו"ד מדות ולאחר סוכות מתחילין לקרות בתורה ענין ראשית הבריאה להמשיך לעולם הזה. נחזור לפי' הפסוק הנ"ל "מי "ישקינו "מים ר"ת ג"כ מים הרמז להמשיך מראשית הבריאה שהי' כל העולם מים במים שמים הם ראשית הבריאה כמ"ש ורוח אלקים מרחפת ע"פ המים וז"ש ניסוך המים הי' כי זהו הי' ענין ניסוך המים בחג להמשיך מראשית הנ"ל "מבור "בית "לחם ר"ת לבם שיעשו ישראל לעצמם לב אחד לעבדו ית' ועי"ז ממשיכין כנ"ל ובחילוף א"ת ב"ש לבם בחילוף אותיות הר"ת "מיחודד "כבבת שמרם שכשמשעבדים לבם לאביהם שבשמים ישמרם השי"ת:

כשבא ד"ה ע"ה לסוכה כתב בזוה"ק שאמר אז הפסוק כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל לשון תקים אתך למשפט תרשיעי זאת נחלת כו' כי בהו"ר בחי' מלכות מלך במשפט יעמיד ארץ ודוד שהי' איש מלחמה לוחם המלחמה בשביל ישראל שימתקו הדינים והנה כתיב ראו כי אני אני הוא כי בכל לבות עם כנס"י שורה קדושתו ית"ש רק שהוא בהעלם והסתר גדול ואינו נרגש כראוי רק הצדיקים שמשברים תאוותם וחומריותם ואז מתגלה האלקות שבקרב לבו וז"ש ראו כי אני אני הוא ע"ד האומר לחבירו ראה שאני מוסתר כאן וכאן אני שוכן וצריך לראות זה בהתגלות ששמו ית"ש שוכן בקרבינו וכמ"ש בפ' ויקרא ע"פ אדם כי יקריב מכם כו' שלכן בחר ית"ש באותיות הוי' לשמו לרמוז על יחודו ית' עם כנס"י כי כל אות מהוי' מילואו ג"כ כמו האות עצמו כי רצונו ית"ש שנהי' בבחי' אני אמרתי אלקים אתם כו' מלשון אדם אדמה לעליון וכן יהי' לעתיד כמ"ש ולישראל יאמר מה פעל אל וההנהגה תהי' על דינו ע"י שאנו מדבקין במדותיו ית"ש מה הוא רחום כו' ואנו מתנהגים בי"ג מדה"ר כמוהו ית"ש עי"ז נעשה יחוד שם הוי' שגי' ב"פ י"ג וז"ש ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד כי אנו עם כנס"י נקראים שמו וג"כ אנו מתנהגים באחד בי"ג מדה"ר והנה בשמחת בית השואבה הי' מרמזים זה בניסוך המים שאותיות מים המילוי ג"כ מים כי מים הם בחי' חסדים כמו שאנו רואים שהכל נצמח ע"י מים

וב"פ מים רומז שאנו רוצים שמ"נ שלנו יעוררו בחי' מ"ד לבוא לבחי' הולדה ע"ד בן ניתן לנו ילד יולד לנו כו' וכבר כתבנו לעיל שבחי' הולדה הוא ע"י גבורה בחי' שם אל"ד שגי' הר"ת מאתה גבור לעולם אדני ע"ד כי ביצחק יקרא לך זרע ולכן מצרפים להמים יין בחי' גבורה שיהי' החסד שאנו ממשיכין ע"י הלולב מכל הו"ק בחי' ה"ו מדות יהי' בבחי' כי גבר עלינו חסדו חסד שבגבורה והנה כ"ז ממשיכין לבחי' מלכות שמים ולכן תמצא ששה פעמים יין במילוי כזה יו"ד יו"ד נו"ן עה"א וכולל גי' מלכות שמים והי' ממשיכין משמות הוי' ואהי' מקור החסדים לכל המדות בחי' עשרה מאמרות ולכן דוד מלך המשיח עם ג' תיבות גי' עת גי' י"פ אהי' והוי' שנמשך לבחי' דוד מלך המשיח כל בחי' החסדים משמות הוי' ואהי' כנ"ל והנה ההקף שאנו עושין סביב השלחן הוא ג"כ בבחי' ב"פ מים הנ"ל שע"י מיין נוקבין נעורר מיין דכרין ולכן ב"פ מים עה"א גי' היקף עה"כ לבוא לבחי' הולדה כנ"ל:

במדרש ה' מלך גיאות לבש שבעה לבושים לבש הקב"ה כו' שכבר כתבנו שי"ג הויות בחי' י"ג מדה"ר גי' שלח וגי' לבוש שית' מתלבש בי"ג מדה"ר ומטיב לישראל ומטיל דינים על אוה"ע כרצונו כמ"ש במ"א על מ"ש והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אוותה ויעש וי"ג מכילין דרחמי אינון גאות ה' וז"ש גאות לבש ואחז"ל שלבש ית' שבעה לבושים ז"פ י"ג הויות שגי' לבוש כנ"ל וז"פ י"ג גי' צ"א גי' הוי' ואדני ונעשה יחוד ונמתקו כל הדינים ונשפעים חסדים לישראל וכ"ז פועלין בסוכות ע"י שבעה דברים שלוקחים ג' הדסים ב' ערבות ולולב ואתרוג גם סוכה גי' י"ז פעמים י"ג ע"ד הנ"ל:

ה' רועי לא אחסר במדרש והלא אין לך אומנות פחותה יותר מן הרועה שבא במקלו אמר דוד מזקנים אתבונן יעקב קראו רועה כמ"ש האלקים הרועה אותי כו' כי הרועה בזרועו יקבץ טלאים וברחמיו ינהגם ומנהלם אך עכ"ז צריך לבחי' גבורה להתגבר לשמור צאנו מן הזאבים וז"ש שהרועה בא במקלו כו' ולכן רועה גי' פ"ר עה"כ כידוע שה' אותיות מנצפ"ך בחי' ה"ג גי' פ"ר וז"ש במדרש שהוא אומנות פחותה אצלו ית"ש כי חפץ חסד הוא וענוש לא צדיק לא טוב ואמר מזקנים אתבונן יעקב קראו רועה כי יעקב גי' ב"פ אלקים עה"א כמ"ש במ"א ובאמת זה הוא בחי' מיתוק הגבורות לצורך החסדים:

עוד אמרו ז"ל במדרש בנאות דשא ירביצנו שהבאר הי' מעלה לישראל כל מיני דשאים בכל מיני ריח על מי מנוחות ינהלנו יש מים נאים לרחוץ ואין נאים לשתות ויש נאים לשתות ולא לרחוץ אבל מי הבאר נאים לשתות ולרחץ כי המים רומזים לחסדים וכבר כתבנו לעיל שמה שמשתמשין בכל מדה לצורך עבודתו ית"ש זה בחי' חסד שבמדה ההוא ועד"ז יש בחי' חסדים פנימיים שמכניסין אל תוכו כדרך מים ששותין ועד"ז יש

מצות שממשיכין ע"י קדושה וטהרה אל תוך לבו ויש עוד בחי' חסדים מקיפין כדרך מים שרוחצין בו מבחוץ והוא לעשות לעצמו גדרים וסייגים שלא יבוא ח"ו לעבירה ושלא תשלוט הס"א והחיצונים בו להביאו לידי חטא והנה כבר כתבנו במ"א שבסוכות הוא בחי' באר לקבל החסדים ונוטלין הד' מינים ומוליכין למעלה ואח"כ ממשיכין אל לבו להמשיך אל תוכו קדושה והסוכה הוא מקיף על האדם להמשיך עליו קדושה בבחי' חיצוניות לחסות עליו מכוחות הס"א וז"ש שמי הבאר נאים לרחוץ וגם לשתות כנ"ל שהי' כוללים ב' מיני חסדים והי' נמשכין בסוכות שהוא בחי' באר כנ"ל:

ואת יהודא שלח אל יוסף להורות לפניו כו' במדרש הה"ד המשל ופחד עמו עושה שלום במרומיו המשל זה מיכאל ופחד זה גבריאל זה של מים וזה של אש וית"ש עושה שלום ביניהם וכן יהודא ויוסף אתמול היו מקנטרין זא"ז כו' ועכשיו כו' הנה אנו מברכין לישב בסוכה ענין ישיבה מורה על בחי' נוקבא כמ"ש בזוה"ק דמילי דנוקבא בישיבה ולכן אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד כי מדת מלכות שמים הוא בחי' נוקבא והיא מדות דוד המלך ולכן מברכין לישב בשוכה לישב רומז שממשיכין מי"ג מדה"ר שמי"ב צרופי הוי' גי' ישב ממשיכין לבחי' מלכות שמים בחי' נוקבא שעלי' מרמז הישיבה ולכן בסוכות ובפרט בהו"ר העת לקבל עלינו עומ"ש שלא יבטל אותנו שום מניעה מעבודתו ית"ש כדרך עול שאין יכולין לפטור עצמם ואנו מסתירין עצמינו תחת כנפיו ית"ש כמ"ש יחביאינו צל ידו תחת כנפי השכינה וכמ"ש אתה סתר לי וכמ"ש בסתר אהלו בצור ירוממינו שמ"י שהולכין תחת צל סוכה צל כנפיו ית"ש ממשיכין חכמה ופרנסה כמ"ש בצל החכמה בצל הכסף ולזה מנסכין מים שמורה על מדות חכמה שמים גי' ט' יודין שבד' מלואי הוי' שיו"ד בחי' חכמה וכן החסדים נקראים בשם מים והכל ע"י התורה שממשיכין חכמת התורה שנקראת מים ולכן ג"פ דופן וסכך וסוכה גי' תורה וכן אתרוג עה"כ גי' תורה והכל ממשיכין לכנס"י בחי' מלכות שמים ולכן ג"פ דופן ולולב עם ח' אותיות מדופן ולולב גי' מלכות לרמוז שכל מה שממשיכין ע"י סוכה ולולב ממשיכין לבחי' מלכות שעי"ז יתגלה כבוד מלכותו עלינו ויתקיים תביאימו ותיטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת ה' ולכן פעלת ה' עה"א וכולל גי' אתרוג עה"א וכן פעלת ה' גי' תר"ו מצות שישראל קבלו יותר מאוה"ע שניתן להם ז' מצות ותר"ו הרי תרי"ג ובתר"ו מצות ישראל נעשים מכון לשבתו ית"ש וז"ש מכון לשבתך ע"י תר"ו מצות שגי' פעלת ה' ועי"ז נמתקין כל הדינים והגבורות והנה כבר אמרנו למעלה שהמשכת הנ"ל ע"י מדות יוסף וממשיכין זה למדת מלכות שמים מדת דוד שבא מיהודא וז"ש המדרש כאן שאת יהודא שלח אל יוסף שנתחברו יוסף ויהודא שע"ז כתיב המשל ופחד עמו כו' מיכאל וגבריאל

גי' רצון עה"כ שברצון ית' נמתק דינים אש של גבריאל בחסדים של מיכאל ע"י התחברות יוסף ויהודא ע"י המשכת רצון העליון בד' מינים ולכן לולב וערבה עה"כ גי' רצון ועב"כ של לולב וערבה גי' מיכאל וגבריאל וכן הדס וערבה הוא כמנין זה ולרמז שבהתחברות הנ"ל ע"י המשכה בהד' מינים והסוכה נמתקו כל הדינים ונמשכו חסדים הרמוזים במים כנ"ל וז"ש החליל של בית השואבה כו' עמדו שני כהנים בשער העליון כ' שיהוסף עה"א גי' עליון כי יוסף נקרא יהוסף כמ"ש עדות ביהוסף שמו כי עדות אותיות ודעת שנמשך ע"י יהוסף כנ"ל שבלולב שרומז למדת יוסף ממשיכין הדעת וממשיכין עד בחי' דוד שנקראת מדה זאת שער וז"ש הגיעו לשער העליון כנ"ל וי"ל עוד הגיעו לשער העליון גי' דוד מלך ישראל חי וקיים עה"א והכולל:

תודיעינו אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח במדרש אמר הקב"ה לדוד חיים אתה מבקש צפה ליראה שנאמר יראת ה' תוסף ימים כו' צפה לתורה שנאמר כי בי ירבו ימיך כו' ויוסיפו לך שנות חיים ונאמר כי מוצאי מצא חיים כו' שובע שמחות את פניך אלו ימי סוכות כי ז' מצות שבהם ד' מינים וסוכה חגיגה ושמחה בימינך נצח כו' מאן נצח כו' מי שנוטל בימין יודעין הכל שנצח הנה ית' התחיל בהר סיני ואמר לנו אנוכי ה' אלקיך כו' כי תכלית כל המצות והענפים המסתעפים בכל מצוה ומצוה וכל תנועות שעושין בעת עשיית המצות כמו בלולב שמנענעים בכל הקצוות הכל הוא רק לתכלית אחד להביא אל לבו תכלית אמונה אמיתיות באנוכי ה' אלקיך וניראה אותו ולאהבה אותו וזהו אחת דבר אלקים שתים זו שמענו היראה והאהבה מאנוכי ה' אלקיך בחי' אהבה וזהו שורש המ"ע ולא יהי' לך אלקים כו' שורש המצות ל"ת שצריך למנוע מעשותם ע"י יראתו מאלקיו שהוא על פניו תמיד ושלא יבוא ח"ו ע"י עברו על מל"ת להשרות אל זר היצה"ר בקרב לבו וכוחות הס"א ח"ו יתפשטו בו ע"י שיכנס למחיצתם בעברו על אחת ממצות ה' אלקיו אשר לא תעשינה והנה בחי' יראה ואהבה הם בחי' שאחז"ל עיתים חשות ועיתים ממללות שמגודל יראה חשות ומגודל אהבה ממללות והשורש מהם מאחד יחיד ומיוחד ית' וכן ענין פסח וסוכות מורים על ב' בחי' אלו ומתחלה הי' באחדות אחד שהוציאנו ית"ש ממצרים בפסח והושיב אותנו בענני כבוד נקראים סוכות כמ"ש כי בסוכות הושבתי את בנ"י בהוציאו אותם מאמ"צ ואנו עושין כ"א לעצמו והם בחי' יראה ואהבה ע"ד הנ"ל עיתים חשות ועיתים ממללות שבפסח הוא בחי' עיתים ממללות באהבה גדולה פסח פה סח בדיבור באהבה גדולה כל המרבה לספר ביצמ"צ הרי זה משובח מאהבת הנס שהכניסנו ית' להיות לו לעם קדוש מרבה לדבר ולספר וסוכות הוא בחי' יראה כמו מי שנחבא במסתרים כן אנו מסתירין עצמינו

ע"ד יחביאנו צל ידו תחת כנפי השכינה כו' וכן לקיחת הד' מינים שמרמזים על כמה דברים כמ"ש חז"ל הוא ע"ד מי שאין לו דיבור רק מה שצריך לדבר רומז כן מחמת יראה גדולה נורא תהלות ולך דומי' תהלה רק ע"ד רמז בד' מיני' וכן בר"ה עד"ז קול שופר בלא דיבור כלל והנה דוד אמר תודיעינו אורח חיים ובוודאי בקשתי הי' על דביקות אלקי כמ"ש ואתם הדביקים בה' אלקיכם חיים כו' ור"ת "תודיעינו "אורח "חיים הוא אחת ע"ד הנ"ל אחת דיבר אלקים כו' דביקות אלקי בבחי' אמירתו ית' אנוכי ה' אלקיך כו' ואמר לו ית' שיצפה ליראה ותורה ואחז"ל שובע שמחות על ימי סוכות ונטילת הד' מינים כי סוכה כבר כתבנו שמורה על יראה וכן הד' מינים כנ"ל גם ע"ד שכתבתי למעלה בענין נקודות חולם על האות למעלה להמשיך משם חיות כנ"ל וכן ענין לולב ואתרוג עד"ז שבזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים לבם לאביהם שבשמים הי' מתרפאים ועד"ז הלולב ראשו למעלה והוא אותיות לו לב לשעבד לבו כו' וכן אתרוג דומה ללב וגי' תורה ויראה שמהם בא חיים וכן לולב גי' חיים וכן הדס גי' חיים עה"כ ולכן דרשו זה בבקשת דוד תודיעני אורח חיים כו'.

מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם במדרש כשהקב"ה עושה חסד לדוד הכל שמחים ולכן סמך מגדיל ישועות מלכו כו' לדוד סמך לי' השמים מספרים כבוד אל כו' שהכל שמחים וכן כתיב לאחר גדולת דוד כתיב ויודו שמים פלאך ה' כו' הענין כי בחי' דוד הוא סוף כל המדריגות וכשית' עושה חסד לדוד ולזרעו הולך דרך כל העולמות וכל המדות ולכן הכל שמחים שכ"א מקבל השפע והנה פי' מגדיל ישועות מלכו שית' מגדיל את מעשינו מה שאנו עושין לישועות מלכו שמדת מלכותו ית' תושע ותתפרסם אז מגדיל ית' כל מה שאחד מישראל עושה אפי' עשי' קטנה לזה ובפרט מה שעושין בסוכות ההקפות ור"ת "מגדיל "ישועה "מלכו הוא מים שרומז על ניסוך המים שמים הוא חסד להמשיך לישראל וז"ש אח"כ ועושה חסד למשיחו ר"ת גי' דם גי' רבוע תהי' וס"ת גי' י"ה גי' אבגד"ה שגי' י"ה שאבג"ד גי' יו"ד ואח"כ באל"ף בי"ת אות ה"ו צירוף הוי' ולכן אומרים בהושענות עד לאחר אות דל"ת להושיע לבחי' דוד ע"י אות היו"ד שמשפיע לה' ואומרים למענך אלקינו הושענא למען אלקותך שנקרא עלינו ולמענך בוראינו הושענא שהבריאה הי' להטיב ושלא תהי' בריאתך לריק ותוהו ולמענך גואלינו הושענא ע"ד שפי' וחנותי את אשר אחון פי' שמי שאני עתיד לחננו לעתיד אני חננו תיכף ואם כן כיון שאתה גואלינו לעתיד הושענא עתה ודורשינו הושענא שצריך שלא יהיה דרישתך לריק. נחזור להנ"ל שר"ת ועושה חסד למשיחו הוא דם כנ"ל וי"ה שבס"ת ממתיקו ועושה אותו חסד ובמדרש מגדיל ומגדול כ' מגדול עוז שם ה' בו ירק

צדיק כו' יעו"ש במדרש כי מגדיל חיריק הוא מדת נצח שזהו עבודת האדם לנצח יצרו ולפתוח פתח כחודה של מחט וחיריק ממדת נצח הנ"ל הוא סמוך לבחי' צדיק ומזה בא מה שמנצח יצרו לפתוח פתח כחודה של מחט כמו נקודה וזהו נקודות מגדיל ועי"ז יבוא מבחי' רגלין למוחין ענין נקודות פתח ממגדיל:

והי' מקורך ברוך ושמח מאשת נעוריך כו' אין אשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי שהאשה גולם הוא כו' הנה יש לדקדק למה בכל החגים אין אנו אומרים שמו של החג קודם רק תיבת החג קודם כמו חג הסוכות וחג המצות ובשמ"ע אומרים שמיני עצרת חג הזה רק הענין שתיבת החג הוא מלשון השם חוג ע"פ הארץ שהוא הקף כנ"ל כענין הקפות של הסוכות שהם לעשות כלי לקבל החסדים כענין עשיות הבאר לקבל מים ובשמ"ע אנו במקור המעיין שממנו נשפע להבאר כמ"ש בס' מעשה רוקח שעצרת גי' כתר חכמה בינה ולכן אנו אומרים שמיני עצרת החג הזה כי עצרת המקור שהוא גי' כח"ב שהם המקורות שנקראים אבות כמ"ש בפ' וארא על מה שפירש"י וארא אל האבות ומשם נשפע בחי' חג הנ"ל דוגמת הענין בזכרינו לחיים שאומרים בעשי"ת שיש בהם י"א תיבות נגד יו"ד מדות ויו"ד ימי תשובה ותיבת זכרינו הוא מדריגות המקור המשפיע להם וז"ש יהי מקורך ברוך כו' שיתפשט המקור בברכה והתפשטות להכלי וז"ש האשה גולם ונעשית כלי לקבל החסדים הוא מדת כנס"י שאנו בכל חג הסוכות עושים אותה כלי לקבל החסדים מהמקור בשמ"ע.

חיבור סוף התורה לתחילתה שמסיים לעיני כל ישראל ומתחיל בראשית שהוא אותיות ישת באר שישראל עושין וממשיכין מים להבאר שהיא הכלי המקבל מים וישראל ממשיכין מים מבחי' חכמה שט' יודי"ן שבד' מלואי הוי' גי' מים וחכמה הוא יו"ד ומחכמה ממשיכין חיים גי' חכם וכמ"ש והחכמה תחי' את בעלי' גם חכמת אדם תאיר פניו ובאור פני מלך חיים וממשיכין זה ע"י קיום יו"ד דברות וממשיכין ממאמר הראשון ליו"ד מאמרות כי מאמר ודיבור הראשון אנכי ה' אלקיך הוא דיבור באפס השגה שא"א להשיג כי ית' אין סוף ותכלית ולא איתא בעלמא ולא הוי מן יומא דאתברי עלמא די יכול לקיימא על חכמתא דלי' ודי יכול לקיימא בי' כמ"ש בזוה"ק ומדיבור הראשון שא"א להשיג ממשיכין לט' דברות ט' חסדים מבחי' חכמה שהוא יו"ד ט"פ יו"ד גי' מים כנ"ל וז"ש לעיני כל ישראל ישת באר כנ"ל.

וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ כו' כי לא המטיר ה' כו' ואדם אין לעבוד כו' הנה בשמ"ע נעשה היחוד ית' עם כנס"י ע"י החסדים שהמשכנו בהקפות של סוכות וכן בשמ"ע עושין הקפות כי מקיף ואדני שהוא בחי' כנס"י מקיף ואדני גי' רצ"ה שמרצה

ית' עם עמו ומקיף אותנו והנה זה עומד אחר כתלינו ליחד עמנו והנה כל החסדים אנו ממשיכין משם אהי' שקודם הבריאה אמר ית' אהי' לעולם לאלקי ועל הנבראים שאברא העולם והנבראים ומשם ממשיכין חסדים חסד אל לח' מדות ח"פ אל עה"כ גי' מטר כי שם אהי' שהוא קודם העולם נקרא טרם שהוא לשון קודם שהוא קודם העולם וכשממשיכין משם ח' חסדים ח"פ אל שגי' מטר הרי מטרם נעשה מטר שהוא שפע היורד ממקום העליון למטה וז"ש טרם יהיה בארץ שעדיין היה בחי' טרם כי לא המטיר שעדיין לא בא להמשכה הנ"ל לעשות מטרם מטר כנ"ל ואדם אין בחי' אדם קדמון כי אדם אין גי' ק"ו בחי' ג"ר ג' קווין שבאות ש' וג"פ ק"ו גי' שיח וז"ש וכל שיח השדה טרם יהיה כו' ואדם אין כו' מורה על בחי' עליונה בחי' אין שלא בא עדיין להמשכה כנ"ל.

והי' העלמה היוצאת לשאוב כו' להבין כיון שאמר יוצאת לשאוב הרי שלא שאבה עדיין ואיך אמר לה השקיני נא מעט מים מכדך ואמרה שתה כו' כיון שעדיין לא שאבה היה ראוי שתאמר אלך לשאוב ותשתה ונראה שרומז כאן כי ית' אומר שובו אלי ואשובה אליכם ואנו אומרים השיבינו ה' אליך ונשובה ובוודאי עצת ה' ודבר אלקינו יקום לעולם שאנחנו נשוב תחלה אך הא באמת זה א"א כי אלמלא הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו להיצה"ר רק הענין ע"ד לא מאסתים כו' לכלותם לשון תשוקה מלשון כלתה נפשי שלא מאסתים ע"י תשוקתם להיטיב מעשיהם שכל מעשה הוא הולדה וכן מעשי התשובה והמ"נ להולדה הוא התשוקה שאנו משתוקקין למעשה הטוב ולהתשיבה עי"ז משפיע י"ת מ"ד וה' יגמור בעדינו שעי"ז נוכל להוליד מעשי התשובה נמצא שיתקיים השיבנו ה' אליך ונשובה וגם שובו אלי כו' שבהתעוררות התשוקה ישפיע י"ת התשובה וז"ש והי' העלמה היוצאת לשאוב חסדים טובים ומימי התשובה א"כ יש לה התשוקה שהוא מ"נ ויש לה כ"כ תשוקה גדולה ומ"נ שאומר הטי נא כדך ואשתה אם יש כ"כ מ"נ להשפיע שפע לבני אדם וגם לגמליך רומז למדריגות נמוכות שבנבראים שמתשוקתה הנ"ל יש כ"כ להשפיע אותה הוכחת כו' ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני אברהם שע"י תשוקה זו וודאי תמשיך מבחי' אברהם חסד לכנס"י:

במדרש שלחיך פרדס רמונים כו' שלוחיך כו' ד"א שלחייך ואיזה זה הבאר שמעלה להם מיני דשאים ואילנות כו' ועל הנחל יעלה על שפתו כו' מאי ועליהו לתרופה ר"ח ור"י בן לוי ח"א להתיר פה אלמין וח"א להתיר פה עקרות כו' מ"ש שלחייך שלוחייך כי פרדס עה"כ גי' משה וז"ש שלוחייך פרדס כו' גם שלחייך גי' של י"ג הויות בחי' י"ג מדה"ר גי' שלח ועי"ז נמתק כל הדינים כנ"ל בענין שהי' שואבים בשמחת בית השואבה מים מן השלוח כנ"ל ומי"ג מדה"ר נמתקו הדינים וז"ש שלחיך ע"י י"ג מדה"ר נמתק פרדס גי'

פ"ר דין כידוע שאותיות מנצפ"ך שגי' פ"ר הם מדת דין וז"ש בסוף הפסוק מעיין גנים באר מים חיים כו' שמעיין הוא המקור ההשפעה ומעין לשון עין שבעין יש בו מעין של מים והוא נעשה דוגמת אות סמ"ך וזה מורה על עינא פקיחא דלעילא כמ"ש לעיל שהי' מעוררין זה בשמחת בית השואבה שמעינא פקיחא סומך ה' לכל הנופלים בחי' אות סמ"ך והוא ע"ד ראשית הבריאה בחי' ק ירוק המקיף את כל העולם כולו כן עד"ז השחור שבעין שבו חוש הראי' מוקף מכל צד ולכן יש בעין מעין של מים כמו העולם שמוקף במים וכן בתחילה היה העולם מים במים וכן הוולד במעי אמו מונח מים במים ומשם בא להולדה ולכן בסוכות שאנו רוצים שיהיה בחי' זיווג בשמ"ע לבוא לידי הריון בשמ"ע כידוע הי' בסוכות מנסכים מים שיהי' דמיון הריון הוולד מים במים כמ"ש הטבעיים שהוולד מונח במים כדי שלא תפיל הוולד כשתכרע האשה ותפנה לאיזה צד עד"ז אנו ממשיכין מימי החסדים שיהיה הריון נגמר ויהיה הוולד יוצא בעתו כידוע ענין הלידה בשביעי של פסח מענין קריעת י"ס שהפך ים ליבשה לגילוי והנה יש ב' עינים ובכל עין יש בו צורת פנים כידוע ב"פ פנים עה"א וב"כ גי' ש"ע נהורין משם המשיכו שפע כל טוב כשהי' עולים לרגל וז"ש חז"ל יראה יראה כדרך שבא לראות כך בא ליראות מה לראות בשני עיניו כו' ולכן הסומא באחד מעיניו פטור מן הראי' ובהעין יש ענין כלי שמקבל לתוכו כל הדברים שרואה נחקק שם ולכן מכיר אח"כ הדבר ההוא שכבר ראה ולכן בשמ"ע שאנו רוצים להמשיך כנ"ל לעורר מעיין עליון אותיות מעין כנ"ל שהעין יש בו מעיין של מים והוא דוגמת באר לקבל הכל בתוכו לכן אז מסיימין התורה שבהסיום נכלל כל מיני חסדים טובים הנמשכים על ידו והכל הולך אחר החתום ומסיימין לעיני כל ישראל כנ"ל בענין הב' עינים ולכן תמצא שב' עינים יש להם שייכות זה עם זה כנ"ל בענין ב"פ פנים שהם ש"ע נהורין "ולעיני "כל "ישראל ר"ת כלי כנ"ל שכבר נעשית כלי לקבל ההריון ותמצא רמז נפלא שעצרת עה"כ גי' לעיני כל ישראל לרמז על כל הענינים הנ"ל בענין העינים בשמ"ע ואח"כ מתחילין התורה בראשית אותיות ישת באר ומ"ש המדרש הנ"ל להתיר פה אלמים ולהתיר פה עקרות כי כ"ז נשפע ממעיין גנים באר כו' וכן הי' כוונתם בשמחת בית השואבה ולכן הי' הניסוך להמשיך עד השיתין שגי' ב"פ שפה כנ"ל שאז המשיכו מבחי' מעיין ובאר מים ומשם נשפע להתיר ב' בחי' פה הנ"ל שב"פ פה גי' מעין וב"פ שפה כלשון הכתוב ועל שפתו יעלה מזה ומזה כו' נמצא ב"פ שפה הוא גי' שיתין כנ"ל:

בספר יצירה מליך אות יו"ד וקשר לו כתר וצר בו אלול בשנה בתולה בעולם כו' כי כתיב בזהר חדש שאות יו"ד בה גנוזים כל חכמות ובאים שרי האומות ומבקשים מאתה

שילמדו מאתה החכמות ואומרת אין בי שום לבנינות וחכמות הלא אני רק נקודה שחורה אבל בפני אוכלסהא וחילאה ישראל פותחת גנזי אוצרות חכמות עד אין שיעור וערך נמצא שאות יו"ו היא שער הגנוז ואין נפתח רק לראוים וזהו שברא בו אלול שקודם השנה שאין ידוע עדיין ואין נפתח עדיין הגזר דין שיהי' בר"ה ויוה"כ וזהו כענין בתולה שבתולים גנוזים בתוכה ואין נפתחים עדיין ע"ד המדרש שהוזכר לעיל שהאשה גולם הוא ואינה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי כן גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו שגם בר"ה עדיין הוא בבחי' גולם שהוא העלם כמ"ש במ"א על ענין שתוקעין בר"ה שופר קול בלא דיבור ואח"כ ביוה"כ אנו צועקים סלח לנו מחל לנו כפר לנו ובה' תפילות וה' עינוים נפתח קצת הסתום ובסוכות כבר כתבנו לעיל שנעשה אין אשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי עד שמ"ע ונפתח הסתום ונעשה אז "פטר "כל "רחם ור"ת כפר והוא פתיחת הרחמניות ורחם גי' ח"פ אל שנשפע מי"ג מדה"ר שהראשית מהם שם אל לכל הז' מדות ונעשה ח"פ אל גי' רחם שהרחמניו' נשפע בכל המדות ולכן מתחילין התורה וקוראים מעשה שבעת ימי בראשית להשפיע לכולם מהטוב ההוא ולעורר הרחמים בכל הבחי' ומדות כנ"ל:

שמיני עצרת

כמדומה ששייך על סוכות

[**וביום** ששי בניסן שהוא נגד חודש אלול הקריב נשיא שבט גד שבכתו' גד גדוד יגודנו הכל בלשון אחדות בחי' יו"ד שהיא נקודה והתחלה לכל האותיות ובזה נתאחדים וז"ש ברוך מרחיב גד להרחיב השפעות היו"ד ע"ד הנ"ל:]

הנה בשמ"ע מזכירים גם תיבת שמיני ולכאורה מה לו להזכיר שמיני הי' רק לומר חג העצרת הזה רק שעיקר היו"ט והשמחה אז שנעשה יחוד בין מדת מלכות נקראת עצרת מלשון והוא יעצור בעמי מעלין אותה אז למדה שמינית בחי' בינה ומתחילה עשינו אותה כלי בהקפת השלחן דוגמת באר וכן ע"י מצות סוכה ולכן מברכין לישב בסוכה הגם שעושין כמה דברים בסוכה אכילה ושתי' שינה עכ"ז מברכין אישיבה דמילי דאתתא בישיבה. ולתכלית זה הי' הבריאה שישראל יעשו כלי לכנס"י לקבל החסדים:

וי"ל על ענין התחלת וסוף התורה גם טעם שעושין הקפות בעת סיום התורה והתחלתה לרמוז שלא יתפוס בקצה א' לבד כמ"ש במ"א מענין כללות המדות ומדת מלוכה שהיא בחי' סופה דכל דרגין היא ג"כ ראשית כי אחרית עה"כ גי' כתר ולכן "משה "לעיני "כל "ישראל ר"ת מלכי רומז למדת מלכות ואח"כ בראשית לרמוז על הנ"ל נעוץ סופן בתחילתן כו' ע"ד שכתבנו בפ' בראשית שהתחלת וסיום התורה אותיות לב שהפי' אמצע

כמו לב ים ולכן הסיום מהתורה ר"ת מלכי כנ"ל ובראשית אותיות ראשי בת להמשיך מבחי' ראשית לבחי' בת מדת מלכות וכן "בר"א "אלקי"ם ר"ת אב וס"ת אם זה להמשיך לבחי' בת וכן "אלה "מועדי "ה' ר"ת אמי וכן "אותם "מקראי ר"ת אם "ואותם "במועדם ר"ת אב וכן "אל "בני "ישראל ר"ת אבי להמשיך במועד ממדות עליונות נקראות אב ואם לכנס"י. והנה אחר ברא אלקים שר"ת כנ"ל כתיב את השמים ואת הארץ ר"ת גי' טוב וי"פ טוב שנמשך בכל היו"ד מאמרות י"פ טוב גי' מעין ועם ל"ב נתיבות החכמה עה"כ גי' באר "ולעיני "כל "ישראל ר"ת כלי ובראשית אותיות ישת באר להמשיך הכל להכלי בחי' באר וס"ת מלעינ"י כ"ל ישראל הוא ליל שע"י המשכה הנ"ל יהי' הכל נמתק אפי' בחי' ליל וכן מרומז בסוף התורה מסיימת ישראל ר"ת "אל "שדי "יתן "לכם "רחמים ורומז ג"כ ענין נעוץ סופן בתחלתן כו' כי שם אל הוא הראשון מי"ג מדה"ר ושדי שאמר לעולמו די הוא מורה על סוף ואחרית מחובר עם ראשית:

מה שאומרים בשמ"ע חג הזה וביו"ט אחר מזכירין תיבת חג קודם כמו חג המצות כי בשמ"ע הכוונה להוי' בנקודות חיריק שהוא תחת האות מורה על השפעתו י"ת לנו שאנו למטה והנה כתיב שלש רגלים תחוג וקשה והא שמ"ע רגל בפ"ע א"כ יש ד' רגלים אך חקק לשון חקיקה שית"ש חקק בנשמותינו בחי' ג' רגלים וע"י שמירת ג' רגלים מעוררין מ"נ ומעוררין תשוקה זו בו ית"ש לומר להם עצרו לפני עוד יום אחד מחמת תשוקתו ית' אלינו והשפע נעצר כדי שיבוא לבחי' הולדה שיהי' אשה מזרעת תחילה ולכן נזכר שמיני קודם ואח"כ החג בשמ"ע ממשיכין מבקע לגולגולת הוא המוח וצריך להמשיך עד העקב השפע מהמוח ובשמ"ע שנמשך כנ"ל מתפללין גשם שגשם עה"כ גי' בקע עקב ומתפללים על גשמיות מעוה"ז שהוא סוף ועקב של כל העולמות גם עיקר החכמה להמשיך לעצמו הכנעה להיות כעקב כי חכמה אותיות כ"ח מ"ה שזהו עיקר החכמה להיות בהכנעה ולכן דרשו ז"ל שנברא העולם בזכות משה שהי' עניו כמ"ש ונחנו מה וז"ש וירא ראשית לו כי שם חלקת מחוקק ספון שמחוקק גי' רמ"ח מ"ע שכל התורה תלוי' בהכנעה כח מה וז"ש כח מעשיו הגיד לעמו וע"י שמחזיק עצמו במדריגות אחרית משיג לבחי' ראשית כמ"ש במשה שהי' עניו וירא ראשית לו כי אחרית עה"כ גי' כתר כי באמת איך יכול האדם להתגאות הלא יבין האדם במי שנטה למות וכי אפשר שיש לו אז גאות נמצא איך יתגאה האדם בבריאות שהוא חיותו ית"ש וכן איך יכול לבקש כבוד אם יודע שמלוא כל הארץ כבודו ואין מקום פנוי שיכנס בו כבוד האדם א"כ דוחק בזה רגלי השכינה ממש לכן שמירת התורה תלוי בהכנעה וזהו עיקר החכמה וזהו מרומז בגשם כנ"ל:

סוף התורה "משה "לעיני "כל "ישראל ר"ת כלים שיעשה אדם עצמו כלי לקבל התורה וע"ד אשריך כלים שנכנסת בטומאה ויצאת בטהרה שנתקיים לפני ה' תטהרו ושואלין על מים בסיום התורה כי החכמה היא מרומזת באות יו"ד והעולם מרומז באות מ"ם דוגמת מ"ם יום של יצירת הוולד ובמ"ם פותח פיו ומושך אחריו מ"ם סתומה כשסותם פיו כמ"ש בפ' בא שרומז רק לפתוח פיו בדברי תורה ולסיים בהם ולא בדבר אחר זהו אותיות מים:

גם לכל האותות כו' לעיני כל ישראל שיאמינו באותות ובמופתים לא בטבע לתלכית זה ברא ית"ש הבריאה כמו שמתחלת התורה וזהו ע"ד שכתבנו בענין חטא אדה"ר שהאמין בטבע גם יש לרמוז שלעיני כל ישראל בראשית עה"כ גי' אתרוג לולב הדס ערבה סוכה וד"פ דופן שית"ש ברא העולם לתכלית זה שישמרו מצותיו להמשיך כל הצריך להמשיך ע"י מצות אלו:

גם לכל האותות והמופתים כו' ע"ד שכתב המדרש ע"פ שלחייך פרדס כו' שהעין הוא לשון מעין שמקבץ בתוכו כל הדברים שרואה ולכן מכיר הדבר שראה זה כמה שנים כי נחקק הדבר בעיניו וזהו ענין יראה יראה כדרך שבא לראות כו' כמו שני אנשים שמסתכלין זה בזה בעיניהם נחקק צורת שניהם זה בזה זה בעין חבירו וכן להפוך כי כשמביט אדם בעין חבירו רואה צורת עצמו שם שנחקק שם ומה שרואה בעין חבירו נחקק גם בעיניו וז"ש כי עין בעין יראו וכשהיו עולי רגלים נחקק כביכול בו ית"ש צורתם וקדושתו ית"ש נחקק בלבם והעין של אדם הוא דוגמת אות ס' שאין בה שום התחלה וסוף כי היא עגול והעין שהוא עגול דוגמת אות הנ"ל הוא בחי' קו ירוק המקיף את כל העולם כולו וכן התורה הוא כדבר עגול ואין מוקדם ומאוחר בתורה וזהו בחי' השעשועים שבתורה כשאין קצה מתחיל ונעוץ סופן בתחילתן כו' וז"ש אשר עשה משה לעיני כל ישראל כנ"ל שעין ג"כ לשון מעין שמשה פתח להם המעיינות מקור הקדושה מבאר מים חיים וז"ש אח"כ בראשית ישת באר וכמו עין בעין יראו הקדושה וכמ"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם שמשה המשיך להם התורה שאז נחקק צורתם בקדושה ובהם נחקק צורת הקדושה ועיין מ"ש בדרוש שבועות ע"פ אנוכי ה' אלקיך כו':

ולכל המורא כו' לעיני כל ישראל ע"ד שכתבנו בתורות בפ' בראשית בענין משל המלמד עם הבעה"ב כו' וז"ש המורא הי' לעיני כל ישראל אבל בראשית ישת באר שיהיו כנים לקבל הטובות שהמשיך משה עליהם ולכן "משה "לעיני "כל "ישראל ר"ת כלים שזהו הי' כוונת משה שעשה להם מורא גדול כדי שיהי' כלים לקבל השפע ע"י שיהי' להם מורא ויחזיקו בתורת ה':

לקוטים לסוכות ולהו"ר

ויושע ממשיכין ש"ע נהורין בהו"ר שנוטלין ערבי נחל גי' ש"ע ונוטלין הקשרים מהלולב רומז לחירות וז"ש מיד מצרים המצירים והמסכים והקשרים ועיין פי' ע"פ אשירה לה' על הד' מינים שכתבנו במ"א כי גאה גאה על הלולב שהולך למעל' מהמיני' בלי שום קשר. גם י"ל שנוטלין הקשר מהלולב ע"ד שאומרים ליולדות השית"ש יתיר אותך מקשרך כן אנו מתפללים שיתיר השכינה הקדושה כביכול ויהי' ילד יולד לנו בן ניתן לנו. גם נוטלין הקשר מהלולב ע"ד הכלה שיוצאת בהינומה וראשה פרועה ואז המנהג לבכות ואח"כ עושין סעודת חתונה וזהו בחי' שומע גם נוטלין הקשר מהלולב ונשאר מפורד לרמוז איך אנו מפוזרים ומופרדים בין העמים:

למען נצחך שננצח היצה"ר. למען סודך שהוא קץ הגאולה למען צדקתך שתתן לנו צדקה כי אנו עניים. טועות עולך שטועינין שרוצין לקבל עומ"ש ע"ד טענת פתח פתוח כן אנו טוענים פתחו לי שערי צדק. סובלת סבלך רק מחמתך סובלת כי רשעי ישראל המערבים א"ע עם האוה"ע יש להם כל טוב עוה"ז רק הרוצים לעבדך סובלת סבלך שאתה סובל שדיו לעבד להיות כרבו. יבול להשפיע מבחי' עולם העליון היובל עולם התשובה עננים מלהמניע שלא ימנע ית"ש מלענות אותנו. רצוף אהבה הלא הי' בין שדי ילין ואיך עזבתנו:

מי יעלה בה"ר ר"ת בהו"ר גם בהר אותיות רבה שחורה אני ושחור מהפך א"ע מחמת בושה כן אנחנו בהקפות:

אמרו ז"ל מקום הי' למטה מירושלים ונקרא מוצא כו' פי' שמוציאין משם נ"ק מבין הקליפות וז"ש יורדין לשם ומלקטין כו' כי יום זה נגד מדת מלכות שמים שרגלי' יורדת כו' ולכן אז יורדין לשם ומלקטין משם מורביות של ערבה גי' זרע רומז לטיפת זרע שיצאה מהאדם ח"ו שלא בקדושה עת לתקנם ולירד לשם כי יום זה נגד מדת מלכות שמים והוא בחי' פסיעה לבר ורגלי' יורדת לכן אז ג"כ ירדו ללקט כנ"ל: בערב ילין בכי ביום ערבה בהו"ר ולבוקר רינה בשמ"ע אל באר המים לעת ערב לעת צאת השואבות לעת ערב יום הערבה לעת צאת השואבות עת צאת שמחת בית השואבה מתפללין למים:

כי יקרא קן צפור לפניך כביכול אנו אומרים זה לו ית"ש שמקיים כל המצות כי יקראו לפניך בתפילה עמך בית ישראל שנקראים קן צפור שלח גי' י"ג הויות הם הי"ג מדה"ר ע"י תשלח את האם השכינה הקדושה למקום שורשה הרמתה ותשלח אותה מהגלות ואת הבנים שלך ושלה תקח לך מהגלות לעבודתך:

יום הו"ר נקרא יום הערבה שבו מתערבים כל השמחות וזהו בחי' כנור כמ"ש בשל"ה ענין כ"ו נ"ר שהוא יחוד כל השמות:

לכן מזכירין אש בהושענות מה שעבדו הצדיקים להשית"ש ב"ה באש לבטל בזה אש הדינין:

י"ל ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר מרמז על ד' מינים שבלולב אורה מרמז על לולב כי באור פני מלך חיים חיים גי' לולב שמחה מרמז על אתרוג שדומה ללב ושמחה בלב כמ"ש נתת שמחה בלבי ששון זה מילה מרמז לערבה גי' זרע ויקר דרשו ז"ל על תפילין שבהם השי"ן מרמז על ג' אבות וכן נגדם ההדס משולש ונגד ד' הנ"ל אומרים ד"פ כל"ח:

אמרו ז"ל לא הי' חצר שלא היתה מאירה מאור בית השואבה כו' חצר בחי' חיצוניות למשל שדבר דיבור בטל וכדומה הי' מאירין אז בתשובה:

ומ"ש ט"ו מעלות היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים שהמשיכו מישראל אותיות לי ראש להמשיך לבחי' יעקב יו"ד עקב שעושין מצות בגשמיות ע"ד שכתבנו בפ' וישלח וז"ש לעזרת נשים ע"ד שפי' רש"י פ' יתרו כה תאמר לבית יעקב אלו הנשים:

נוטלין אדם שלם קומה שלימה בידיו בהד' מינים שהערבה דומה לשפתים כו' והערבה מרמז על האנשים בעלי ג"ח אע"פ שעושין מצות אנשים מלומדה בלי טעם וריח עכ"ז מצרפין אותה להד' מינים ואגודים אלה באלה:

בסוכות לאחר יוה"כ שנתקיים בנו לפני ה' תטהרו בבחי' גבוה מאוד ואנו יריאים מקטרוג צריכין אנו להסתר עצמינו בסוכה וליקח הד' מינים לנצח הקטרוג משא"כ בפסח הי' עדיין מתבוססת בדמיך ואין כ"כ קיטרוג:

לא היה חצר בחי' חיצוניות שלא הי' מאירים כו' ועי"ז נכנעים הקליפות שטבע שלהם לברוח מהאור:

כל האזרח בישראל ישבו בסוכות י"ל אזרח פי' זקן שכביכול העתיקא דעתיקין יבוא לסוכה וי"ל ג"כ כל האזרח שהבטיח ית"ש שכל היושבים בסוכה יהי' אזרחים וזקנים ולכן אזרח גי' גבורה שיגיעו לגבורות כמ"ש אם בגבורות שמונים שנה:

בלולב ומינים ממשיכין דעת מן הנועם העליון איך לשוב בתשובה שזה עיקר הדעת:

אל קנא ונוקם גי' הדס ערבה עה"כ לולב וערבה:

כוונת הנענועים לקצוות ולמעלה ולמטה ע"ד שכ' בסדר ג' משמורות שאמר ית"ש לד' רוחות לשמור אותנו ומרמזים לו ית"ש שיושב במרוממים ומשגיח בתחתונים איך עכ"ז אנחנו למטה מאד מאד ומנענין לד' סטרין לומר ראה בוראינו אע"פ שהשבעת את ד'

סטרין עכ"ז הושחרו פנינו מאוד מפני הצרות גם י"ל שהנענוע לו"ק מורה שהאדם יעשה לעצמו גדרים וסייגים לשמור מצותיו ית"ש ולקדש מדותיו שהקצוות מרמזים למדות וזהו כוונת ההקפות לגדור אדם א"ע מאוד בגדר וסייג סביב ובסוף מנענעים למערב לשון תערובות המדות וכל הכוחות כי ערב נקרא זמן שמתערב יום ולילה ולכן פר כה"ג עומד ראשו למזרח ופניו למערב:

ביצמ"צ כתיב בסוכות הושבתי את בנ"י ונראה שכיון שהי' בסוכות היה להם ג"כ ד' מינים וי"ל הנ"ל שז"ש אז ישיר וכו' השירה הזאת וכו' אשירה לה' הכל לשון נענוע כמו פירות הנושרין וז"ש אשירה לה' אני מנענע בהד' מינים שרומזים להשם הויה כי גאה גאה שהלולב הולך גבוה מכולם וזה אלי ואנווהו דרשו ז"ל מזה התנאה לפניו במצות באתרוג נאה ולולב נאה ה' איש מלחמה כי הד' מינים הנ"ל נקראים מאני קרבא כו' תפול עליהם אימה ופחד ע"י הד' מינים.

כל החג מזמינים גם לאוה"ע ע"ד האדם בשמחתו מזמין גם לשונא הלולב דוגמת צינור להביא הקדושה לליבא. לולב הדס גי' קול עה"כ ע"ד שכ' במ"א שהקו"ף למטה מכל האותיות והלמ"ד למעלה והוי"ו צינור להמשיך השפע: החליל חמשה וששה בחי' אותיות וה':

ראש חדש כסלו

בספר יצירה המליך אות סמך בשנה כו' וצר בו כסליו בשנה כו' כי סמך הוא דוגמת העין שיש בו עיגול דוגמת אות סמ"ך והנה כסליו מלשון כי ה' יהי' בכסלך לשון בטחון כי זה החודש מורה קצת על גבורות כי צירוף הוי' מזה החודש מי"ב צרופי הוי' שבכל חודש מתגלה צירוף אחר וצירוף זה החודש הוא מפסוק "וירא "יושב "הארץ "הכנעני שר"ת וי' ה"ה וצירוף זה איתא בספרים שמורה קצת גבורה ודין ולכן הניקוד מצירוף זה השם שתניקוד נלקח מר"ת הנ"ל וירא יושב כו' שהם פתח וחולם וקמץ ופתח גי' ל"ח ועם הוי' גי' ס"ד גי' דין וצריך לגרום לצרף האות א' ואז נמתק הדין ונעשה שם אדני והענין ע"ד הנ"ל שהסמ"ך שהוא האות מזה החודש הוא דוגמת העין ובעין יש כח הראי' והשינה ואמרו ז"ל שינה לצדיקים כו' שאינה טובה כי צריך לעורר העין שנאמר בו הנה לא ינום ולא ישן לעורר העינא פקיחא דלא נאים תדיר וכשמעוררין העינא פקיחא זה מסתמין עיניהם של הרשעים והס"א וז"ש במדרש על וירא בלק וירא המן מה להם לרשעים לראות יסומו עיניהם כנ"ל שע"י שית"ש מעורר העינא פקיחא עלינו יסתמו עיניהם שהם מס"א לכן זה השם שהצירוף מתגלה בר"ח כסליו הוא מר"ת "וירא "יושב "הארץ "הכנעני שח"ו הי' להם בחי' ראי' מורה ח"ו ע"ד עורה למה תישן שח"ו הי' בחי'

שינה לא טובה והתקנה לזה לעורר העינא פקיחא ועי"ז יתבטל הראות מהם ע"י הבטחון הגדול בו ית"ש וזה היה עבודת בית חשמונאים שהי' אז דין בחודש זה כנ"ל בצירוף הוי' ונקודתו ואמרו ז"ל שהחשיכו אז עיניהם של ישראל ובית חשמונאי החזיקו בבטחון גדול בו ית"ש כמו שמורה שם כסליו הנ"ל שהוא מלשון כי ה' יהי' בכסלך בבטחונך וגרמו שהחשיכו עיניהם של הס"א כי גרמו הארת עינא פקיחא וליהודים היתה אורה אור נר חנוכה והאירו עינינו ונעשה לטובה הסמ"ך שהוא דוגמת עיגול והיקף העין שהפכו הדין לטובה ועוררו כח העינא פקיחא עינא דלא נאים הוא מבחי' פלא עליון אות אלף כנ"ל המצורף לדין הנ"ל המרומז בצירוף הנ"ל ונקודתו וחודש כסליו הוא חודש ט' נגדו הקריב שבט בנימין ביום ט' דניסן בחנוכח המשכן וחז"ל במס' שבת דרשו ג"ד גומל דלים שגמל לנו ית"ש בחנוכה כל טוב דכתיב בי' ידיד ה' ישכון לבטח חופף עליו כל היום שדרשו ז"ל על בנין בהמ"ק בחלקו וכן בכסליו הי' חנוכת המזבח וכל כלי המקדש ונעשה נס בשמן בבית המקדש:

חנוכה

על חנוכה ליום א

בגמרא שבת מאי חנוכה כשנכנסו יוונים כו' להבין ענין זה הלשון חנוכה ולמה הי' הנס רק שהי' הברכה בשמן והי' הנס ע"י כהנים ולא הי' ע"י גבורים אך ידוע שכל הניסים שעשה לנו אבינו שבשמים הם סימן ורמז והכנה לגאולה העתידה ב"ב. והנה עיקר הגאולה תולה באמונה ובטחון שבזכות אמונה יצאו ישראל ממצרים וע"י האמונה והבטחון יכולים הצדיקים להמשיך כל מיני טובות וגאולות וח"ו להיפך כמ"ש ד"ה ע"ה ולא האמינו באלקים ולא בטחו בישועתו ולהבין למה אמר כאן שם אלקים הלא לכאורה הי' ל"ל שם הוי' כי אלקים מדה"ד ואנו צריכים להאמין ולבטוח שיעשה עמנו חסד אך יובן ע"ד מתק לשון חז"ל שאמרו צדיקים מהפכין מדה"ד לרחמים ולהבין לשון מהפכין הי' ל"ל מבטלין אך שחז"ל רמזו כאן בדבריהם עצת צדיקים איך לבטל מדה"ד כי כבר צווחו קדמאי דקדמאי איך צדיקים מבטלין מדה"ד למדה"ר וכי יש שינוי רצון בהבורא ב"ה ח"ו אך הענין כן הוא שהקב"ה נתן כח ביד הצדיקים לצרף צרופים כמ"ש חז"ל יודע הי' בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ וכן עושים הצדיקים ומצרפים צרופים אחרים בזה הצירוף עצמו כמו מנגע לעונג אם רואים נגע באדם וצדיקים בתפילתן הרואים אלו האותיות נגזרו ר"ל על האדם כח בידם ע"י תפילתם לעשות מאלו אותיות צירוף עונג או מפשע לשפע או איזה תחבולות אחרים לעשות צירוף כפי הצורך לאותו אדם או לאותו הזמן הן באותיות הקדומין או באותיות אחרונות או בא"ת

ב"ש או בשערים אחרים מרל"א שערים או במספר כפי הסיעתא דשמיא וזה מרגלא בפי הצדיקים אם תפילתו שגורה בפי דהיינו שנשלח לי מן השמים נמצא לשון מתק חז"ל שמהפכין מדה"ד למדה"ר בצירוף אשר עשו לטובה מנגע לעונג וכדומה והשכל מאלו הדברים כי מאתו ית"ש לא תצא הרעה רק טוב כי טוב ה' לכל רק אם ח"ו הוא בהסתר פנים נראה שאינו טוב ח"ו כי הטוב גנוז ובכח האמונה והבטחון נתגלה הטובה הצפונה בהדין עצמו ונהפך למדה"ר כי הדין והצמצום הם לבוש למדה"ר וכשנתגלה הלבוש נראה פנימיות כי ממכה עצמה מתקן רטי' וידוע שהשם אלקים הוא מדה"ר והצמצום ובאמת הפנימיות הוא רחמים ע"ד ה' הוא האלקים והכל בכח הבטחון כידוע שם הבטחון הוא אוותיות אלקים באותיות הקודמין כדאיתא בספרי מוסר מהאר"י ז"ל שם אכדט"ם בטחו בה' עדי עד כי מספר החילוף הוא בגי' עד ולזה מרמז תיבת בטחון גי' עד עה"כ וזה הבטחון להאמין שיש בו פנימיות טובה אך שנסתר בלבוש באותיות אלקים הצמצום והאדם צריך לבטוח ב"ה בכל הענינים ואחז"ל עשר מלאכות יגע אדה"ר עד שמצא פת לאכול חרש וזרע קצר ודש וזורה ובורר וטוחן ומרקד ולש ואופה ובכל מלאכות צריך להתפלל ולבטוח בה' שישלח ברכתו כמ"ש חז"ל לעתיד יוציא הקב"ה חמה מנרתקה דהיינו שיסיר הלבוש והצמצום ויתראה החסדים אשר עושה עמנו בגלותינו והכל ככח הבטחון ולזה מרמז נרתק בגי' י"פ בטחון שצריך להיות בכל המדות ולזה צדיק נק' כהן לשון עבדות שעובד להשי"ת וכהן גי' בטחון ולזה תלה בכהן כל הענינים והובא אל הכהן בכח בטחונו רופא את הצרעת וטיהר את הטמאים וכיפר את העון ולזה הי' הנס של חנוכה ע"י הכהנים בכח שם הבטחון כי יש עוד בדברי האר"י ז"ל צירוף מאותיות אלקים היינו אמג"ל והיא ג"כ עה"כ גי' בטחון ובבטחון זה הכה דהע"ה את אויביו באמרו ג"ם א"ל יתצך לנצח וכו' שהוא החילוף של אלקים ולבשו החשמונאים קדושים קנאת ה' צבאות בבטחונם בה' בזה השם ונצחו כל אויבינו ועיקר הבטחון תלוי במדת החכמה כי החכמה מאין תמצא שבטוח שביכולת ב"ה להוציא הכל מאין ליש וכשגברה חכמת יון ומנעו את ישראל ובטלום מחכמת התורה ?והיראה נפלו ממדת הבטחון ולא הביטו אל החסדים הפנימים שיאמינו שה' הוא אלקים ויאמינו שממכה עצמה מתקן רטי' וזהו שהחשיכו עיניהם של ישראל כי בכל העשר מדות צריך להפשיט הלבוש והצמצום שיתגלה הפנימיות דהיינו הרחמים של הוי' וז"ש וירא ה' כי סר לראות שראה הקב"ה שמשה רבינו ע"ה ראה והביט אל במספר סר עשר הויות ומזה הי' הגאולה כנ"ל והם ב"פ עין גי' סר והחשיכו היוונים עיניהם מלהביט אל הרחמים שבתוך הלבושים דהיינו עשר הויות וכאשר הצדיקים החשמונאים הי' בכח בטחונם

נעשה נס בהשמן ולזה תיקנו לנו מי" "שעשה "ניסים ר"ת שמן ואיתא בכתבי האר"י ז"ל לכוון בא"ת ב"ש אותיות בי"ט הוא לשון הבטה והסתכלות דהיינו שיבטח בשם ה' כמ"ש ז"ל לא נחש ממית וכו' רק כ"ז שמסתכלין כלפי מעלה כמו עיקר היחוד שמע ר"ת "שאו "מרום "עיניכם ולזה שמן צף למעלה לרמז על הבטה ומצינו שאליהו ואלישע זלה"ה משכו את הברכה רק לקמח ושמן שהצדיקים עושים תחבולה להמשיך הברכה בבטחונם בשמן וקמח גי' שני צרופים משם הבטחון בטחו בה' עדי עד ב"פ עד גי' קמח וכן שמן מרומז בו הבטחון כי שם החילוף אמג"ל הוא בגי' עד עה"א בגי' ע"ח שהם שלשה ראשונות אשר משם צריך להמשיך הברכה ע"י הבטחון לכל המדות אשר הוטבע באדם שהם חמשה ג"ג תנ"ה שבכל מדה יבטח בהשי"ת וה"פ ע"ח בגי' שמן ומהפכין המדות לחסדים וחסד עם ג' אותיותיו בגי' בטחון ולאחר שהחשמונאים גברו בבטחונם נעשה נס בהשמן ע"י שהפשיטו הלבוש והצמצום ונתגלה האור מעולם העליון לז' ימי הבנין ע"י ההויות הפנימיות שבאלקים וזכינו לאור שהוא עה"כ בגי' ח' הויות וקבעו שמונה ימי חנוכה ע"י בטחונם כי המשיכו משם הבטחון עה"א העולה ע"ח לעשר המדות העולה פ"ח עה"כ גי' חנוכה ונעשה נס בהשמן העולה על כל המשקין לרמוז שישראל יהיו עליון:

ליל ב

השמים כסאי והארץ הדום רגלי להבין זה נקדים פי' ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים לכאורה תיבת רגליו מיותר הלא ידוע שעמידה אינה רק על רגליו ולא בשום אבר והי' ל"ל ועמד ביום ההוא אך הנה ידוע שאדם נקרא הולך ומלאך נק' עומד ויש להבין שבחי' הליכה אינו שייך אלא למי שהוא מרחוק כ"א שנים עומדין יחד אין שייך ביניהם הליכה מזה לזה והיינו שגזרה חכמתו ית"ש להאיר מא"ס ב"ה עד המדריגה התחתונה וזה חסדו הגדול שמשפיע ממקום גדולתו א"ס ב"ה עד סוף כל עלמין עד שאמר לעולמו די ע"ד מרחוק ה' נראה לי ורחוק גי' שד"י שרואה שהשי"ת ב"ה מאיר אפי' בסוף כל עלמין עד שאמר לעולמו די אך הגם שרצון חסדו ית"ש להשפיע צריך לזה אתערותא דלתתא וע"י אהבתינו ויראתינו לתורה ומצות אנו דביקים באורו ע"ד כי נר מצוה ותורה אור וע"ז נקרא הולך שמוליך ההשפעה ממקום עליון כי תיבת הולך לפעמים לשון הנהגה כמו לשון חז"ל הוליך גט זה לאשתי וגם לשון הליכה שבזה שאדם הולך ממדריגה למדריגה יכול להמשיך ולהוליך עמו השפעות טובות לסוף המדריגה כמ"ש ע"פ לא אוכל עוד לצאת ולבוא כי דרך הצדיק שיוצא במחשבתו מזה העולם ומדבק במחשבתו בעולמות עליונים ויורד באהבתו לבני' ממולא בכל השפעות טובות

אורו ית"ש וכן עשה משרע"ה שיצא ובא עד שהמשיך מ"ט שערי בינה לבני' ואח"כ אמר לא אוכל עוד לצאת ולבוא להמשיך שער הנו"ן כי וה' אמר אלי לא תעבור את הירדן הזה היינו ירד נו"ן כי כן גזרה חכמתו ית"ש עד לעתיד שיתגלה שער הנו"ן העולה מזה איך נק' הולך שלזה שני מדריגות שהולך למעלה ומוליך השפעה למטה ובחי' הליכה הוא בחי' אדני בגי' הולך עה"א ע"ד יש לך אדם שזיווגו הולך אצלו ויש שהולך אצל זיווגו ע"ד וה' הולך לפניהם ודו"ק. ונחזור לענייננו שמוליך השפעות עד למטה עד למרחוק בגי' הנ"ל ומהיכן מוליך ממקור השפעות שהם י"ג מדות וחנותי כו' שמקורם בשם אהי' והכל בזכות אבותינו אי"ו שהם חפרו הבארות היינו הכלים להמשיך שמה מים ממקור א"ס ב"ה דהיינו משם אהי' ולזה רומז ר"ת מאבותינו א"יו גי' אהי' וס"ת חילוף שם שדי היינו אותיות בק"מ שהם משכו השפע עד סוף כל עלמין וזה נעוץ סופן בתחילתן ותחלתן בסופן שאבות העולם בהליכן ע"ד אשר הלכו אבותיו לפניו היינו עד א"ס ב"ה ראשית הבריאה בהבראם באברהם עד סוף המדריגה שאמר א"א מי קראך אדון בעולם וזה נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן שאדון עולם בגי' אין סוף והיינו שבעבודתו בכל הה' מדות שנטבעו בעולם היינו הגדולה והגבורה וכו' משך מרצון עליון מקור הי"ג מדות המשכה להה' מדות וה"פ י"ג גי' אדני ולזה קראו אדון וכל ההשפעה הוא ע"י השמים ע"ד אני ה' אענה את השמים כו' היינו ששמים הוא י"פ טל וטל היינו ג"פ י"ג היינו מג"ר שהם נקראו אבות נשפע הטל ויתן לך מטל היינו ג"פ י"ג השמים גי' י"פ טל וכשנשפע מג"ר לז' מדות אז נתיחד קוב"ה וכנס"י בזכות י"ג מדה"ר וז"פ י"ג בגי' הוי' ואדני וזה השמים כסאי בגי' צ"א וכשישראל זוכים בעבודתם שיושפע כנ"ל שיהי' יחוד הוי' ואדני ע"י ז"פ י"ג מדות אז נמתקו כל הדינים וזהו והארץ כי ארץ בגי' אלקים ברבוע שהוא רי"ש ואלקים פשוט וה' אותיות גי' צ"א כמנין ארץ היינו שבזכות הי"ג מדות נעשה ארץ גי' ר"צה עה"א ועה"כ ונמתק שם אלקים במילואו גי' רצ"ה כידוע וזהו הדום רגלי כידוע כי הדום הוא מדת אדני וידוע שרגל בגי' שמות הוי' ואהי' במילואם כידוע מכוונת מועד שנקרא רגל ובזה נמתק אלקים במילואו בגי' ש' מספר הדום רגלי עם ב' תיבות וכל הנ"ל ע"י הצדיקים הנקראים הולכים מעולם התחתון לעולם עליון ומעלין לתחתון דהיינו לא"ס ביה בדביקותם ומא"ס לבחי' הנקרא אדון עולם כי מספר זה כזה וזה לכו ונלכה באור ה' ולכאורה כפל הלשון מיותר גם מלת באור אינו מובן והל"ל לאור כמו לאורו נסע ונלך אך לרמוז ע"י שצדיק נקרא הולך דהיינו ב' בחי' שעולה בהליכה למעלה ומוליך השפעה למטה וזהו לכו ונלכה כפל הלשון על שני בחי' אלו ובמה הולך ברגליו היינו אור ה' בגי' רגל שמאיר ה' ית"ש עד סוף כל דרגין וכ"ז בזמן הזה צריכין

אנו למדת הליכה כנ"ל מרחוק ה' נראה לי ולעתיד אשר יהי' ה' אחד ושמו אחד ונהי' דביקים בטל עליון בגי' ה' אחד ואז ועמדו רגליו היינו שאור ה' יהי' בבחי' ועמדו וזהו רגליו עולה זה כנ"ל כמאמר אני אענה את השמים כו' ושמים יענו את הארץ כו' וזהו הי' רומז לנו בנס של חנוכה שנשפע שפע השמן כמנין שמים ומצאו בארץ כו' וזהו התירוץ על שמונה ימים כי גם מה שמצאו השמן בארץ הי' נס והשמים יענו את הארץ ממקור הי"ג מדות היינו משם אהי' ולזה רומז חותמו של כהן כי חותם גי' אהי' במילואו כנ"ל ומזה נשפע האור עליון להאיר בכל המדריגות כנ"ל ולכן מורידין אנו הנר חנוכה למטה מיו"ד להמשיך האור א"ס עד מדריגות אהי' עולם שמספר כ"א גי' אור:

ליל ה

אור זרוע לצדיק וכו' להבין הפי' מה זה ענין זריעה כמאמר הנביא זרעו לכם לצדקה הנה אחז"ל אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה שמכה ואומר לו גדל כי אנו רואים איך שזורעים החטה בארץ ומכסים אותה בעפר עד שתכלה ולא נשאר ממנה כלום רק מהתמצית שבתוכה היינו השרף הנקרא בס' היולי זאת מתחיל לצמוח וכח הצמיחה שבה בא מחמת שכל ידבר מושך לשורשו לבוא למקורו הראשון שכך הטביע קוב"ה בבריאותיו שיהי' כל דבר חפץ ומושך למקורו ומחמת כח הטבע מתחיל לצמוח בארץ שאחר שכלה הגשמיות והעביות מהחטה אז מתעורר כח הטבוע למשוך לשורשו והנה מחמת שמכוסה בעפר קשה על כח הטבוע לשבור מסך העפר ולעלות מן העפר לעשות פרי אז מכה עלי' כח מזלה אור שורשה היינו שמקרב אלי' הכוכב הממונה על המין זריעה הנ"ל ומגודל בהירות אור השורש מתחזק כח הטבוע שבחיטה לשבר מסך העפר ולעלות למעלה עד שהספרים רוצים לומר שזה הוא כוכבא דשביט זה שאנו רואים לפעמים כוכב נראה נופל סמוך לארץ היינו לסייע למינו להאיר עליו בהירות שורשו מלמעלה להתחזקות הטבע לצמוח ואז ממשיך עלי' הכח הטביעה שבארץ ממין זה כמאמר תוציא הארץ דשא עשב מזריע זרע למיניהו ומזה נתוסף על חטה אחת כמה חיטים מכח הארץ והכל מכח המזל והמזל יש עליו כמה דרגות עד למעלה שמקרב כ"א הבהירות זל"ז בדרך עילה ועלול וזה היא אני ה' אענה את השמים היינו כנ"ל ממדריגה למדריגה והשמים יענו את הארץ היינו כנ"ל במה שהמזל מכה ואומר גדל והארץ יענה את הדגן כנ"ל מכח הטביעה שנטבעה בה כנ"ל ומזה האדם יכול לשער דוגמתו כי האדם עולם קטן כאשר גזרה רצונו ית"ש ויקח עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים אז נטבע כח קדושתו ית"ש לאדם שצריך שימשיך עצמו למקור קדושתו אחר שבו חלק אלקי ממעל ואחר שגלוי וידוע הי' לפני הקב"ה ית"ש קושית כח העפרורית (נתן לו כח

לשברם) והיינו ע"י התורה והמצות ורצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות והם הכוכבים המכה באור בהירות קדושה ואומר לו גדל ע"ד והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים וז"ש אור זרוע לצדיק שהאור נזרע בו והצדיק המקיים תורה ומצות נתגלה האור ממסך העפר ונתגדל בכל עת בתוספת קדושה מכח טביעת קדושת נשמתו וממשיך למקורו ע"י התורה הנקרא שמים והמצות הם הכוכבים כנ"ל ועכשיו נבוא לבאר שמחתינו בנס נר חנוכה אשר בהגלות יון אחז"ל החשיכו עיניהם של ישראל היינו שלא יכלו לקיים המצות והי' מסך המבדיל קשה לשבר הכח הטיבעית קדושת נשמתם הנזרע בהם כי גזרו על מצות סגולות להאיר נר"נ כי גזרה חכמתו י"ת לזכות אותנו במצות מילה להיות בבחי' נפש האדם והיינו ראשית שבירת כח העפר שבו אשר מהערלה כל כח התאוות רעות הנטבע בנפש המתאווה כאשר אמרנו פי' והוא יושב פתח האוהל היינו ברית המעור יע"ש ומצות מילה כח סגולת שבירת התאווה ומחזיק כח נפש הקדושה ועוד התחכם י"ת לזכות בחי' הרוח ע"י מצות ר"ח שהלבנה רומזת על בחי' רוח כמו הרוח שבאדם פעמים מלא ופעמים חסר הולך הרוח ושב הרוח על כל נשימת ונשימה צריך להלל וכן הלבנה ואי' בס' שבר"ח הולכים רוחות הצדיקים מג"ע ההחתון לעליון לקבל הארה וכמו שמצינו התחדשות הלבנה כן ורוח נכון חדש בקרבינו ועוד גבר עלינו חסדו ית"ש לזכותינו במצותינו ש"ק לחזק בחי' נשמה באור בהיר קדושת נשמה יתירה הכא ומכה אור בהירתה עלינו לומר גדל כנ"ל שבכח הקדושה שנתקרב עלינו אור נשמה יתירה ממקור העליון נתעורר כח טביעות קדושתו שבכח להוציא אור תעלומות נשמותינו לפועל לדבק בו י"ת לעלות למעלה למקור שורש נשמותינו וגזירת יון הי' לבטל זאת בכדי להחשיך מדור בהירות הקדושה המכה ואומר גדל וכאשר הגדיל חסדו בהוב"ש וגברו חשמונאים שהי' צדיקים גדולים ומשכילים כזוהר הרקיע וכוכבים האירו עינינו להוציא כח הטיבעית הקדושה ממשך העפרורות לאור באור מקור נשמותינו ולזה נרמז לנו הנס שמצאו פך שמן ישממנו האיר הכל שמנשמה אותיות שמן שמונח בעפר נתוסף כח באור הנשמה הטבועה באדם להתחזק על כח העפר נתוסף אור הנשמה בכל השבעה מדות ממעט אור שבכח הטבוע על כל שבעה המדות שנטבע באדם הכח האור המצות המכים בהירות להתחזק בחי' הטבע ולולא זאת החשיך מעט האור המוטבע בנו מחמת כח העפרורות ולזה עושים שמונה ימים שנעשה לנו נס גם בזה המעט אור שהי' בנו שלא כלה לגמרי ונשאר היולי להתוסף כנ"ל וזה שמחה גדולה להכח נשמה המוטבע שיש להכח להתחזק לעלות לשורשה לדבק בו י"ת ע"י המצות כנ"ל וזהו אור זרוע לצדיק שכאשר

מתחזק לשרשו ולישרי לב שמחה ורמז שמח ר"ת "שבת "מילה "חודש שבסגולת מצות אלו נתעורר כח האור לנער מן העפר המסך המבדיל מבחי' נר"ן ולסימן ר"ת ולישרי לב שמחה עם ג' תיבות גי' נר חנוכה מאור הנזרע בארץ ולזה רמז שמחה ר"ת "מזמור "שיר "חנוכת "הבית. ונחזור לענינינו שהאור הנשמה נזרע בגוף כנ"ל שלקח עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים שגזרה רצונו י"ת להאיר עד סוף כל הבריאה בכח טביעת הקדושה בדבר ה' נעשו הכל דצח"מ עד שהצדק בהתקרבו לקדושה מוציא מכח אל הפועל לדבק הכל בשרשו בזה שמנצח כח העפר הגשמיות ומשבר וממשיך לשרשו ולהודות לה' ולזה נקרא צדיק עמוד העולם שהוא מתתא לעילא ע"ד בא חבקוק והעמיד על אחת וצדיק באמונתו יחי' שהוא העמוד שהעולם נשען עליו כמו השוקיים שהגוף נשען עליהם ולזה מלת רגל הוא לשון מועד ולשון רגל פשוט היינו רגלים שהצדיק צריך להגבי' ממדריגה התחתונה עד מדרגה העליונה שנקרא רגל מועד שניתן להתחכם ולהבין בעבודת ה' כידוע מגי' רגל שמרמז על חכמה עליונה היינו לעבוד את ה' אפי' בחכמה תתאי ע"ד בכל דרכיך דעיהו ולזה מותר לשנות מפני דרכי שלים הגם שהוא ממדה השפלה מאוד מדת השקר וכזה רבות וגדולה עבירה לשמה בכדי להוציא יקר מזולל השלך אמת ארצה וחסד הי' בתורה ומצות הם ככוכבים המכים לומר גדל ולזה נמשלה התורה למים שהולכים למקום היותר עמוק כן התורה מאירה לכל העומק ע"ד מאוד עמקו מחשבותיך כדי להוציא יקר מזולל כפי תהי' וזהו ר"ת מים "מוציא "יקר "מזולל שכל דבר הגדלים על המים ומוצאים כח הקדושה העומק שבארץ לבוא לשרשו וזהו הי' מרמז השמן שרומז על חכמה הנמצא בארץ מזה האירה המנורה שמונה ימים היינו חכמה עילאי ולזה מצות נ"ח למטה מיו"ד טפחים להאיר החכמה תתאי ומצותי' עד שתכלה רגל מן השוק היינו עד שיאיר גם החכמה התחתונה אפי' בדברי ערמה ושקר להוציא ממנה לחכמת אלהות וזהו אור זרוע פי' האור אשר במדריגות רגל היינו חכמה תתאי להגבי' אותה ולזה מרמז לצדיק בגי' רגל עה"כ וכשמגבי' החכמה תתאי לדבקה לשורשה חכמה עילאי הנק' אור ע"ד חכמת אדם תאיר פניו אז נקרא אור ה' שהוא בגי' רגל מועד כידוע מלת רגל ואז נק' צדיק תמים מתתא לעילא ומעילא לתתא ולזה יעקב נק' איש תם שכל החכמות אפי' חכמות חיצוניות האיר אותם לחכמה עילאי לעבודת ה' וזהו וידו אוחזת בעקב עשו היינו החכמה תתאי שהם בחי' עקביים הי' ידו אוחזת בהם לעבודת ה' הגם שהי' בבחי' ערמימיות כמ"ש ויעקבינו זה פעמיים ולזה אמר יצחק בא אחיך במרמה נוטריקון "משתכלה "רגל "מן "השוק היינו כנ"ל שהוציא יקר מזולל עד חכמה עילאי שהוא בחי' רגל הנק' מועד כידוע:

מאי חנוכה דת"ר בכ"ה בכסליו יומי חנוכה תמני' אינון כו' וכשגברה מלכות בית החשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך א' של שמן כו' ונעשה בו נס והדליקו ממנו ח' ימים הנה כתיב לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כו' ולפי הנראה בכל גאולה שגאל אותנו ית' בגלות מצרים ומדי ויון ומה שיגאל אותנו ב"ב מאדום כל גאולה במדה אחת מאלו המדות' כסדרן כי בגלות מצרים אחז"ל שכרתו ישראל ברית לגמול זע"ז כו' ועי"ז נגאלו כמ"ש זכרתי לך חסד נעוריך כו' נמצא שגאולת מצרים הי' ע"י שעבדו את ה' במדת החסד וגאלם בחסדו ובידו הגדולה הוציא את הסגולה גדולה רומז למדת החסד וגאולתינו גאולת בבל נראה שהי' ע"י בחי' גבורה כי כן נמצא בפסוקי ישעי' אצל מפלת בבל אני צוותי למקודשי קראתי גבורי לאפי' כו' וכלי זעמו גם בירמי' אצל מפלת בבל נאמר חיצי' כגבור משכיל ובגלות מדי שהי' גזירות המן הי' הגאולה ע"י מדת תפארת ומתחילה הי' מדת תפארתינו בהסתר ואת זה לעומת זה עשה אלקים שהתגבר מדת תפארת שלהם והי' בחי' תפארתינו בגלות ולכן אחז"ל שהללו אמרו מדיות נאות והללו אומרים פרסיות נאות כו' וציוה על ושתי שתבוא ערומה לפניו להראות את יפי' כי טובת מראה היא שהי' יופי בקליפה בחי' פאר ואח"ז הי' הגאולה ע"י התגברות יופי ותפארת של הקדושה ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל רואי' אך שהיתה ירקרקות כאמרם ז"ל ובגלות יון נראה שהי' הגאולה ע"י בחי' נצח בהקדושה והנה הגאולה ב"ב מהגלות הזה יהי' בבחי' הוד כי כתיב כל היום דוה וכתיב והודי נהפך למשחית ובגאולה יתהפך אותיות דוה לאותיות הוד וכשנתאבקו יעקב עם המלאך כתיב ויגע בכף יריכו כי שרו של עשו רצה להחליש כח יעקב כאשר הזכיר לו שיעבוד מלכיות ועכ"ז כל הגלות שלא נמשכו זמן ארוך לא החלישו רק בכף יריכו הרמוז למדת הוד בחי' ירך כידוע שעתה יש לו ממשלה גדולה עלינו זמן ארוך ויעקב היה סימן לבנים וכשיגאל אותנו בקרוב יהי' ע"י בחי' הוד דקדושה ולכן אמרו עד כי יבא שילה זה משה שיש לו הוד בשלימות שזכה לקרני הוד ובמדת היד נתן ליהושע כדכתיב ונתת מהודך עליו ובמדת הוד שהוא הוי' בנקודת קיבוץ הנקרא שורק יהי' קיבוץ גליות מד' כנפות הארץ וכתיב הוד והדר תשוה עליו והנה אחז"ל שהגאולה תהיה ע"י תשובה והנה בתשובה יש כמה בחי' ומעלות כי אנו מבקשים ממנו תמיד מחילה וסליחה ואומרים חנון המרבה לסלוח בחי' המרבה מורים שהוא בלא שיעור וערך כלל שאין אנו מבינים כלל ערך גדולת הסליחה על חטאינו לבקש עלי' רק אנו מבקשים לפי השגתינו וי"ת בטובו מרבה לסלוח אף על סליחה שאין אנו מבקשים כלל מקוצר השגתינו משל לבן כפר שלקח אבן וזרק בפלטרין של מלך ושבר את החלון המשובח והמפואר באבנים טובים אשר קבועים

בו בו כמה וכמה מינים לאין שיעור ולהבן כפר אין השגה כלל ובא לפני המלך ומביא חלון אחר גרוע ממנו ונתנו למלך תחת זה החלון ומבקש מאתו שימחול לו (והקב"ה) והמלך הטוב בחסדו מוחל לו לוקח המלך זה החלון ומייפהו באבנים טובות ובמרגליות ובמלאכות נאות מאוד עד שנעשה כמו החלון הראשון ואח"כ הבן כפר מתחיל להבין הדב' עד"ז נוהג ית' בחסדו עמנו שמקבל בתשובה לפי ערכינו וסולח לנו ית' הרבה שאין אנו משיגים כלל ואחר הסליחה פוקח ית' עיני האדם בכל עת יותר ויותר להבין איך לא עשה עדיין תשובה כראוי רנ"ל במשל הנ"ל עד שיבוא לבחי' תשובה עילאי עולם התשובה ומשם ממשיך לתקן כל הז' מדות עד עולם התשובה היא נקראת אם הבנים והמדות נקראת בנים וממשיכים מבחי' אם הבנים עולם התשובה לתקן כל המדות עד מדת מלכות בחי' כנס"י הנקראת כה כמ"ש במ"א שנקראת כה על שהיא מלמדת אותנו תמיד איך להתנהג בתורתו ית' כה תדבר וכה תעשה ומלמדת אותנו תמיד איך לשוב אליו ית' כנ"ל שלאחר התשובה והסליחה נפקחו העינים איך לשוב אליו בלי שיעור והנה עולם התשובה הנ"ל הוא מדה השמינית מתתא לעילא ולכן מרומז באות חי"ת שהיא אות שמינית ולכן מילוי החי"ת הוא י"ת גי' קודש מרמז על בחי' חכמה כידוע כי כיון שהחי"ת רומז על תשובה ולתשובה צריך חכמה גדולה להתחכם איך לשוב ולהתגבר נגד היצה"ר שלא לחטוא עוד והנה שמן מרמז על חכמה כאמור שמן משחת קודש הפי' הוא שמן הוא בחי' חכמה קודש שע"י חכמה באים לתשובה ולכן מנהג העולם כשמברכין החודש מבקשים אז על תשובה כי "מי "שעשה "ניסים ר"ת שמן שמרמז על חכמה ותשובה כנ"ל גם כי השמן בא מהזית שהוא מר כאמור יהי' מזונותי מרורים כזית וכו' ומזית המר יוצא שמן המתוק אשר ממנו האור מורה על תשובה שמקודם נפשו מרה לו שע"י חטאו נפלו הנ"ק בקליפה וע"י התשובה אתהפך מרירא למתיקה ומביא אור וגאולה לעולם כנ"ל שהגאולה ע"י תשובה ואדם דוד משיח גי' זית שע"י השמן מזית שמורה על התשובה יבוא הגואל ב"ב והוא דוד בעצמו תיקונא דאדה"ר והנה אחז"ל שבגלות יון החשיכו עיניהם של ישראל פי' כי עשו מסך מבדיל מאוד והכריחו את ישראל לחטוא עי"ז החשיכו עיניהם של ישראל מלבוא לתשובה כראוי כי נעשו עורים וחשך עיניהם מלהביט גדולתו ית' ושצריך לשוב אליו על חטאיו נגדו ובית חשמונאי בצדקתם פתחו שערי התשובה והמשיכו מעולם התשובה עד שנמשך לכל המדות עש בחי' כה כנ"ל וז"ש בדקו ולא מצאו אלא פך א' של שמן ולא היה בו כו' כנ"ל שהתשובה שאנו עושים לפי ערך השגתינו הוא מעט מאוד כנ"ל במשל הנ"ל והשמן הרמוז לתשובה הי' מעט ונעשה נס והדליקו ממנו ח' ימים המדות נקראים ימים

והאירו את כל הח' מדות מעולם התשובה עד בחי' כה כנ"ל ולזה יומי החנוכה תמניא אינון כי האירו הח' מדות והמשיכי מאות ח' שמרמז לעולם התשובה כנ"ל שהוא מדה שמינית בחי' אות ח' והאות ח' במספר קדמיי הוא במספר ל"ו ולרמז זה מדליקין ל"ו נרות בחנוכה להמשיך מאות ח' עולם התשובה שאות ח' גי' ל"ו וז"ש בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון כי כסליו גי' רבוע דשם אדנ"י בחי' מדות הנקראים כה תמני' אינון כנ"ל שהמשיכו עד בחי' כה בחי' שם אדנ"י שברבוע גי' כסליו וז"ש מאי חנוכה כו' שחנוכה אותיות ונו"ח כ"ה כי במגילה כתיב ונוח מאויביהם ועיקר האויב הוא אויב הפנימי כוחות היצה"ר והס"א שלא יתגברו שיאחזו בשום מדה ח"ו וז"ש חנוכה ונו"ח כ"ה שהיה מנוחה בכל המדות ולא היה אחיזה לשום אויב בהם גם ירמוז כי נח מרמז על מדת יסוד כידוע מענין נח בתיבה איך מרמז וכשנמתקו הגבורות נעשה יחוד בחי' יסוד עם בחי' מדת כה וזה מרמז חנוכה נו"ח כ"ה וכן בכל שנת מתעורר בזה הזמן ענין הנ"ל ע"ד שפי' שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה הכפל להורות על הנ"ל שהנס שהיה בימי אבותינו הוא ג"כ בזמן הזה שבכל שנה ושנה מתעורר ענין הנס הנ"ל ובחנוכה נשפע עלינו מהמדות הנ"ל דרך בחי' חלוני רקיע ולכן "להדליק "נר "חנוכה ר"ת חלון והו' שבאמצע תיבת חלון מורה על בחי' צינור שעל ידו נמשך השפע וחלון ר"ת "ל"ו "נרות "חנוכה שע"י הנירות פותחין חלוני רקיע כי ל"ו נרות נגד ל"ו צדיקים המרומזים בפסוק אשרי כל חוכי לו והצדיקים הם בחי' חלונות שאלולי הצדיקים הי' ח"ו בחי' חושך וע"י הצדיקים נמשך אור לעולם כנ"ל שבית חשמונאי בצדקתם האירו הכל כנ"ל:

ליל ב'

והי' ה' לך לאור עולם כו' נקדים לפרש ענין המזמור שיר חנוכת הבית כו' דענין השמחה בחנוכת הבית הוא כי הנ"ק שבעצים ובאבנים וכדומה דברים שנשתקעו בבנין ההוא נתעלו אלו הנ"ק ע"י שנלקחו לבית המלך לבנות לו מקום להשראתו שיהיה מקום לעבדו ית' והנ"ק שמחים מאוד בעליתן ואומרים ארוממך ה' כי דילתני כו' שהעלה ית' אותם ולא שמחת אויבי לי שהס"א והקליפות הי' חפצים מאוד שהנ"ק ישתקעו ח"ו בהם כן כל ענין המזמור מורה על העלאת נ"ק וכל הענין הזה הוא ג"כ בבע"ת שהנפש החוטאת שהיתה עד הנה בעמקי הקליפות והי' הס"א חפצם ורצונם שהנפש ההוא תשאר תמיד תחת ממשלתם ורשותם וע"י שעזרו ית' לעשות תשובה אומר ומשבח להשי"ת ארוממך ה' כי דילתני כו' ע"ד הנ"ל וכל המזמור מורה על ענין הנ"ל ה' אלקי שועתי אליך ותרפאינו שהתשובה הוא כרפואה לחולה כמ"ש ושב ורפא לו ואומר אח"כ ה' העלית

מן שאול נפשי חייתני מירדי בור הכל מורה על מה שהי' מקודם משוקע בקליפות ועתה ע"י התשובה נתעלה וז"ש אח"כ הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזרני שמחה שאחז"ל שהשטן יורד ומסטין ועולה ומקטרג ואם בתוך כך שעולה השטן לפניו ית' להראות העוונות בתוך כך התחרט החוטא ועשה תשובה עד שהעוונות נעשו זכיות נתוסף לו שמחה ע"י העוונות שהביא המקטרג ואומר פתחת שקי השק מלא עוונות שהביא המקטרג ועי"ז ותאזרנו שמחה והנה הגם שהצדיק גמור ג"כ לו נאה להודות לה' על הטוב אשר גמלו תמיד ליתן לו כח ואומץ לכבוש את היצה"ר כמ"ש חז"ל אלמלא הקב"ה עזרו לא היה יכול לו רק כי הבע"ת מחמת צערו מקודם כשהי' משוקע בעוונותיו בחשכות גדול עי"ז מבין יתרון האור מן החושך וטועם מתיקות האור של עבודתו ית' יותר בשמחה כדרך המוצא דבר שנאבד לו שמח יותר מהמוצא מציאה חדשה ע"י שלבו יודע מרת נפשו מהחשכות הגדול שהיה לו ומשמח מאוד כשמאיר ית' עליו באורו הגדול וזהו שאנו מבקשים מאתו ית' אור חדש על ציון תאיר שהגם שע"י החטא הקדושה מסתלקת מהאדם מ"מ לא זזה לגמרי ונשאר ציון ורושם כמ"ש חז"ל לא זזה שכינה עד שעשתה שכינה רושם (הקדושה מקום לנוח בו) (ויהיה ברי' חדשה) ומבקשים אנחנו שיאיר אור חדש על הרשימה הזאת הנשארת עדיין בהאדם שעי"ז תמצא הקדושה מקום לנוח בו ויהי' ברי' חדשה כיון שית"ש מחדש בטובו בכל יום תמיד מ"ב והנה כל הענין הזה הוא מרומז בנס חנוכה שאחז"ל שהיוונים החשיכו עיניהם של ישראל להבין מה שרמזו לנו בלשון החשיכו עיניהם כי הנה ההשגחה הוא בעינים וע"כ נקראים הצדיקים עיני העדה ע"י שמשגיחים על הדור וגם ע"י שממשיכין השגחה מעיני ה' על כנס"י להשגיח עליהם בעינא פקיחא עינא טבא וב"פ אות עי"ן גי' ק"ם וז"ש משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר ה' כי מעוררים עיני פקיחא עינא ההשגחה ב"פ אות עין גי' ק"ם והנה זאת עיקר אמונתינו שית"ש תמיד משגיח עלינו ועיני ה' משוטטות בכל הארץ וממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ ומנהיג העולם כילו ע"י עשר מדות שהם עשר הויות כידוע ויו"ד הויות גי' ב"פ עין שבעיני ה' אלו עיני אשגחותא מנהיג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים וז"ש במשה וירא ה' כי סר לראות כי ראה שנתגלה אליו השכינה מתוך הסנה ואמרו ז"ל שהטעם כי בכל צרתם לו צר כביכול שהשכינה הוא עמהם בגלות וראה ית' שמשה סר לראות שרוצה להבין ענין השגחה זאת מב"פ עין ואמר לו ית' ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים כו' וכן צריך האדם להתבונן בכל דבר שהכל מאתו ית' בהשגחתו ועי"ז יהיה ג"כ הוא טוב עין וידבק במדותיו ית"ש שמטיב לכל בעיני אשגחותא דילי' בבחי' עשר מדות עשר הויות כנ"ל כן יתקן האדם את מדותיו

שיהי' כולם מתוקנים ומיושרים לעבודתו ית' כמ"ש עיניך לנוכח יביטו כו' שיהי' עיניו פקוחות על כל דרכיו לעשות רק הישר בעיני ה' למצוא חן בעיניו ולהעביר עיניו מראות שוא שיהי' עוצם עיניו מראות ברע ולקיים שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה שיהי' תמיד עיניו אל ה' והנה היוונים היו ההיפך מהנהגות עין טוב הנ"ל ועשו הרע שהי' להם עינים רמות ורע עין היה ע"י שהי' יניקתם מקליפת נוגה שהיא קרובה לקדושה כמ"ש ונוגה לו סביב והיא מקבלת מאור הקדושה כי לפעמים הוא נכללת בקדושה ולפעמים בטומאה בין הקליפות כי סביב רשעים יתהלכון כמ"ש בכוונת ערב שבת יעו"ש הענין וזה שמצינו בריש מס' פסחים שנוגה הוא פי' יממא וגם הוא פי' לילי כנ"ל שסובלת ב' דברים שלפעמים היא בקדושה ולפעמים בהיפוך והנה היוונים שהי' יניקתם מאור נוגה י. הי' רע עין כי אור נוגה גי' הר"ת מרע עין עה"כ ולכן יון במילוי האותיות יו"ד וא"ו נו"ן עה"כ גי' ק"ם גי' ב"פ אות עי"ן שהי' להם עינים עין רעה וכשזה קם זה נופל שע"י שהי' להם ראות עין שלהם נחשכו עיניהם של ישראל והענין שעשו מסך מבדיל בין ישראל לאביהם שבשמים ע"י ביטולם את ישראל מתורה ומצות והמשיכו את ישראל ללמד חכמת חיצוניות חכמת יוונית וללמוד ממעשיהם ועי"ז נחשכו עיניהם מלהביט בנפלאותיו ית"ש והשגחתו עלינו ומלהביט בתורת ה' כמו שאנו מברשים והאר עינינו בתורתיך גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך רק עכ"ז נשאר בנו רשימה וציון מהקדושה והיא שעומדה לאבותינו ולנו והאיר ית"ש באורו עלינו וממעט אור הקדושה שהי' בנו נתרבה ונתפשט וזהו שאחז"ל שהיוונים טמאו כל השמנים ולא נשאר רק פך אחד קטן של שמן כי שמן רומז לחכמה שהיא בחי' ראשית כמ"ש ראשית חכמה ומבחי' חכמה יוצא אור כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו וכן שמן הוא ראשית שהוא עליון על כל המשקין וממנו יוצא אור ולכן כתיב אוצר נחמד ושמן בנוה החכם ששמן וחכמה הם בבחי' אחת כנ"ל וכן אחז"ל חמרא וריחנא פקחין וכתיב לריח שמניך טובים והיוונים טמאו כל השמנים כנ"ל שהמשיכו אותנו לחכמת טומאות חיצוניות כנ"ל ולא נשאר רק פך א' של שמן רומז להרשימה של חכמה הקדושה הנשארת בנו ואמרו בתוס' שהי' הפך שמן טמון בקרקע שלא ניטמא בהיסט יעו"ש רמוז שהי' הקדושה מסתרת בצמצום גדול ולא הי' כח בקדושה להיות בוקע ועולה לתקן את נפשינו כראוי כנ"ל ונעשה נס במעט השמן זה ונעשה הרבה והדליקו ממנו ח' ימים רומז לתקן המדות בשרשם בחי' אם הבנים שמחה שר"ת מזמור "שיר "חנוכת "הבית הוא שמחה רומז שבחנוכה המשיכו מאם הבנים שמחה והחשמונאים בקדושתם החזירו את ישראל בתשובה והיתה הקדושה בוקעת ועולה ונעשה לנו אור גדול ונעשה תיקון עינים שלנו ונלקח ראית עינים של ס"א כמ"ש

בכוונות בענין נירות שבת ע"פ רמה ידך בל יחזיון וכן אי' במד' למה להם לרשעים לראות יסומו עיניהם ויחשכו עיני הס"א ואצלינו האר עינינו וישמח לבנו כי ע"י הנר מצוה הוא תיקון העינים ע"ד שאחז"ל בנר שבת שפסיעה גסה נוטלת א' ממאור עיניו וע"י הסתכלות בנר של שבת נתקן האור וזה הנס רומז בפרשה שקורין בחנוכה ב"פ והנה שבע שבלים עולים בקנה א' מלאות וטובות רומז למעט השמן הנשאר בפך וממנו המשיך לתקן כל הז' מדות כנ"ל וז"ש בקנה א' כו' ואמר אח"כ והנה חלום גי' עה"א והכילל חנוכה ולכן מצות חז"ל להדליק נ"ח למטה מי"ט לרמוז שלא יתיאש אדם א"ע מעבודתו י"ת הגם שאינו מרגיש הקדושה כ"כ בהתגלות בלבו ואבריו וזהו למטה מעשרה ע"ד שאחז"ל מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה עכ"ז כיון שלא זזה מאתו הרשימה וציון של הקדושה ורמז במה שמדליקין למעלה מג' טפחים שאינו עדיין כארעא סמיכתא דהיינו שלא נתבטלה הקדושה עדיין לגמרי בחומריות ועפרוריות ולכן הגם שהלך חשכים ואין נוגה לו יבטח בשם ה' שיטיב ברצונו את ציון ורשימו של הקדושה שבו עד שיהי' מאיר באור גדול לעבודתו ית"ש והנה כל הענין של חנוכה הוא הכנה לגאולה העתידה ע"י משיח צדקינו ב"ב ואנו מדליקין בשמן זית ותמצא רמז כי עלה זית עב"כ (במילואה עה"א וג"כ) גי' משיח בן דוד (עבדך עם ד' תיבות) וז"ש והנה עלה זית טרף בפ' וכן הר"ת מזמור שיר חנוכת הבית עה"ת והכולל גי' משיח שהמזמור הזה רומז על נס חנוכה כנ"ל והיא הכנה לגאולה העתיד' כי נתפרסם כבוד מלכותו שההנהגה הכל מאתו ית"ש כנ"ל בעיני ה' שהם העשר הויות והאירו עינינו באור גדול וז"ש בפסוק שהתחלנו והי' ה' לך לאור עולש כו' כי אז עין בעין יראו בשוב ה' את שיבת ציון כמ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כו' ויבינו הכל שכל הדברים שבעולם הכל בהשגחתו ית"ש ואז יה' הנהגה ע"י השמות אלו בלי שום אמצעי לדבר למשל פעולת השמש עתה להאיר ושאר דברים כמו הצמיחה כמ"ש ממגד תבואת שמש כו' ושאר דברים שהשמש פועל שהשגחתו ית"ש מתלבש לדבר זה באמצעיות פעולת השמש ולעתיד כתיב לא יהי' לך עוד השמש לאור רק והי' ה' לך לאור כנ"ל שיהי' הנהגתו ית"ש בלי לבושים ואמצעים רק הכל ע"י שיאיר באורו ית"ש על הרשימה וציון של הקדושה שנשאר תמיד בנו כמ"ש המחזיר שכינתו לציון מודים אנחנו לך כו' והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך שית"ש מחזיר שכינתו לציון הקדושה שבנו ועושה לנו ניסים ונפלאות ולכן אח"כ נתקן על הניסים כו' שהי' ע"י שהחזיר ית"ש שכינתו לציון הקדושה. והאיר לעם סגולתו באור נפלא מאוד כנ"ל וכן נזכה גם עתה ב"ב ועיין בעין יראו בשוב ה' את שיבת ציון והי' לנו

ה' לאור עולם ויבוא שילה זה משה כי הנס בשמן ע"י שמנה של תורה ושילה עה"כ גי' נר חנוכה עה"א מורה כנ"ל:

ליל ג

ואני בחסדך בטחתי יגל לבי כו' כי גמל עלי הנה כתוב בספרים ששם י"לי הוא כתוב על מצח השור שבמרכבה שבקרנוהי מנגח את כל שרי אוה"ע שלא יוכלו להרע לישראל והנה אחז"ל שהיוונים אמרו לישראל כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל הענין כי כבר אמרנו שיניקת יון הי' מקליפת נוגה שסביב הקדושה והוא התחלת התפרדות מקדושה ולכן היוונים יש להם חכמת חיצוניות כמ"ש חז"ל מענין חכמת יוונית כי חכמה נקראת ראשית כמ"ש ראשית חכמה והיא חכמ' הקדוש' חכמת התור' שאין חכמה כחכמת התורה ואת זה לעומת זה עשה אלקים ונגה שהיא התחלת התפרדות מהקדושה והיא ראשית הקליפות שסביב הקדושה היא ג"כ יש לה חכמות רק באמת חכמתם הוא חיצוניות לא חכמה פנימיות ואמתיות רק על שקרובה לקדושה קרובה היא לחכמה אבל אין בחכמתם ממש רק על שהם קרובים לחכמה לזה תמצא שהמילוי של אותיות יון גי' חכמה כזה יו"ד וא"ו נו"ן לרמוז שאותיות השורש של יון קרוב לחכמה אבל אין בהם חכמה אמיתיות רק חכמים המה להרע וצריך האדם להזהר מאוד שלא יהי' ח"ו לקליפת נוגה הנ"ל יניקה בחכמתו שלא להשתמש חכמתו לדברים בטלים או ליצנות ולדבר עבירה ח"ו שאז יגרום לקליפת נוגה להיות לה אחיז' בחכמתו ויגרו' לה אור להאיר לאוה"ע ח"ו שכבר אמרנו שחכמה הוא אור כאמור חכמת אדם תאיר פניו ולכן ע"י יניקתם מהחכמה יאיר להם ח"ו כנ"ל בענין היוונים שהחשיכו עיניהם של ישראל ע"י המשכתם אותם לחכמת חיצוניות שלהם וזה הי' עיקר כוונת היוונים שהי' חכמים בעיניהם ורצו שישראל ימשיכו להם אור ע"י יניקתם מהקדושה ע"י התערב את ישראל בחכמת טמאות ולעקור אותם מאמונתם הקדושה וזהו שרצו לבטל אותם מהמצות שבת חודש ומילה שהם נקראים אות שהם זכרון ואות ומופת על אמונתינו בו ית"ש ועי"ז יבטלו הצלם אלקים מישראל וכתבנו במ"א שהצלם אלקים הוא אותיות שם הק' הנ"ל יל"י שמאיר על פני האדם הצדיק שב' יודי"ן הם ב' עינים והחוטם כמו למ"ד כמ"ש אפך כמגדל כו' שהוא אות למ"ד ורצו היוונים לבטל זה הצלם מישראל ועי"ז לא יהי' השור שבמרכבה שכתיב עליו שם זה מנגח בקרנוהי בשביל ישראל ויהי' אדרבא ח"ו דינים ר"ל על ישראל ממנו כי היוונים הי' להם אחיזה באות שמבחי' יוסף שהוא אות ו' מהשם הוי' כי הד' גליות כ"א יש לו אחיזה באות א' משם הוי' והם הי' גליות שלישי ואות ו' אות שלישי להוי' וה"ו הוא עמוד עולה מאחרית

לראשית ורצו להגביר ראשית הקליפה ואדרבא יהי' דינים ח"ו על ישראל מבחי' שור שבמרכבה שהוא פני שור מהשמאל ששמאל הוא מרמז לגבורה ודין ורצו שתתגבר ע"י שור הנ"ל שמשמאל קליפת נוגה שנוגה גי' דין וז"ש שהיוונים אמרו כתבו לכם על קרן השור קרן ר"ת "ראשית "קליפת "נוגה שזאת הי' כוונתם להגביר קליפת נוגה שהיא בחי' ראשית כנ"ל שיהי' לה התגברות בבחי' חכמה שבה שחכמה הוא אור כנ"ל וקרן הוא אור כמ"ש כי קרן אור פניו ואמרו על קרן השור ששור הוא לשון הסתכלות ע"ד אשורנו ולא קרוב כו' כנ"ל שמחשבתם היה לגרום להם אור וראיית עינים וח"ו להחשכות עיני ישראל כנ"ל כשיש להם אור הוא החשכות הגדול כי מכוונים רק לגזור גזירות ויסיר מפניהם הצלם אלקים השם הכתוב על השור שבמרכבה כנ"ל בדרך זה היתה חכמתם להרע אמנם נסרחה חכמתם ותחשכנה עיניהם מראות הפוך כוונתם וימותו ולא בחכמה כי ה' הפיר עצתם הנבערה והתגברו החשמונאים ע"י אחיזתם מאוד באמונתם החזקה בחכמת התורה כמ"ש וזדים ביד עוסקי תורתיך שהיא חכמה האמיתיות הפנימיות ואין חכמה כחכמתה וכמ"ש הן יראת ה' היא חכמה ומחכמה זו יוצא אור לעולם (ע"כ כתיב וזדים ביד עוסקי תורתיך) וזה שנקראו חשמונאים שהי' מבחי' חכמה שהיא בחשאי ע"ד סייג לחכמה שתיקה ונתגברו בכח זכות יוסף הנקרא שור כמ"ש במגלה עמוקות שאנטיוכס גי' יוסף וכן יוסף גי' מלך יון שהוא הנגדיות להם והוא שמר את הברית שרצו הם לבטל וכבר אמרנו שכל כוחם של היוונים הי' ע"י שהי' קרובים לחכמה כנ"ל שאותיו' המילוי של יון גי' חכמה וזהו בחי' ראשית ועי"ז היה להם מאור עינים ונגד כוחם הוא יוסף שהוא בחי' מילוי אות ו' והי' בו חכמה כמ"ש כי אין נבון וחכם כמוך שהוא אחז ביראת ה' הוא חכמה כמ"ש את האלקים אני ירא בחי' ראשית חכמה יראת ה' והוא הי' בו בחי' אור עין בשלימות כמ"ש בן פורת יוסף ובן פורת עלי עין בנות צעדה עלי שור ועל שהם אמרו כתבו לכם על קרן השור הי' מפלתם ע"י יוסף שנקרא שור כמ"ש בכור שורו כו' שהי' בו הצלם אלקים בחי' השם הכתוב בשור שבמרכבה הי' בו זה הצלם בשלימות ולכן השור שבמרכבה הי' מנגח בקרנוהי לשר יון ע"ד שנאמר ביוסף בכור שורו כו' קרניו בהם עמים ינגח ומה שרצו היוונים להגביר כח הדין משמאל נהפך עליהם ונעשה הנס שישראל בבטחונם המתיקו הדין ע"ד כי ה' יהי' בכסלך כמ"ש במ"א שכסליו גי' רבוע שם אדנ"י שמורה דין ושם אדני היא מדת מלכות שנקרא כה שכבר כתבנו הטעם במ"א ונעשה הנס בשמן שהוא עליון על כל המשקים וממנו אור יוצא לעולם לרמוז שהנס הי' ע"י שמנה של תורה שחכמה שלה היא עליונה על כל החכמות ואורה זו תורה ושמן נקרא טוב כמ"ש כשמן הטוב מורה על יוסף הצדיק כמ"ש

אמרו לצדיק כי טוב ויוסף הוא הצדיק טוב היפך היוונים שהי' יניקתם מאור נוגה גי' רע עה"כ ונעשה ח' יומי חנוכה נגד מילה שניתנה בשמינית שרצו היוונים לבטל ובח' יומי חנוכה בח' ימים יש קצ"ב שעות נגד קצ"ב בריתות שבתורה כמ"ש בתוס' סוטה בשם הירושלמי פא"נ היפך יון שהתכוונו לבטל אותנו מהמצות שנקראים אות וברית ולבטל אותנו מאמונתינו ח"ו וע"י האמונה שהי' בנו שהוא בחי' צדיק כמ"ש וצדיק באמונתו יחי' נמשך חיים לנו ועי"ז נכרתו היוונים במכות גדולות וחלאים רעים ולזכר אלו הניסים אנו מדליקין ומברכים להדליק נ"ח ואנו מכוונים להדליק גי' ע"ב ס"ג מ"ה כמ"ש בכוונת והמלואים מלבד השמות השורש הם גי' אמונה לרמוז שהנס הי' ע"י בחי' צדיק באמונתו יחי' כנ"ל ומדליקין נר חנוכה בשמאל שהי' הנס ע"י בחי' יוסף הנקרא שור ופני השור משמאל והר"ת של אבגית"ץ גי' שור ונתקיים מ"ש ועתה יגדל נא כח ה' בחי' ורב תבואות בכח שור כמ"ש במ"א ואנא בכח גדולת גי' להדליק נר חנוכה עה"כ שנתגדל כח ה' ע"י שור שבמרכבה שמנגח בקרנוהי וכתוב עליו שם יל"י ס"ת של פסוק שהתחלנו ואני בחסדך בטחת"י יג"ל לב"י כ"י גמ"ל על"י והתיבות שהשם הוא בסופם שהם בטחתי יגל לבי עם ג' תיבות והכולל גי' ג"כ להדליק כ"ח וכל ענין נ"ח הי' הכנה לגאולה העתידה כנ"ל וכתיב ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים וכבר כתבנו ענין זה על חנוכה ולענינינו נרמז כי רגליו גי' ח"פ שם אל עה"כ נגד מדות הנמשכים מבחי' חכמה כי גאולה העתידה ג"כ תהי' ב"ב ע"י התורה הנרמזת בשמן של נ"ח כמ"ש כי יתנו בגוים עתה אקבצם וע"י חכמת התורה נזכה להאיר ולתקן כל המדות וימשוך הארה לכל המדות משם אל הראשון מי"ג מכילין דרחמי כידוע שמשם נמשכין הש"ע נהורין משם א"ל ב"פ אל"ף למ"ד גי' ש"ע וזה מרומז בתיבת רגליו כנ"ל שגי' ח"פ שם זה של (אל"ף למ"ד) א"ל כנ"ל וה' יאיר עינינו במאור תורתו אמן:

ליל ג

בפסוק אל ה' ויאר לנו אסרו חג בעבותים וכו' הנה שם אל הוא חסד כמ"ש חסד אל כל היום וכששם הוי' מתמלא בחסדים אז ויאר לנו בא אור וז"ש אל ה' כשמיחד אל עם הוי' ומתמלא בחסדים אז ויאר לנו אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח פי' כי מצינו בספרים שהכתיבה בר"ה וחתימה ביו"ה וגמר דין בהו"ר עכ"ז אף שיוצאים הפתקין הנגזרים אין להם כח להתקיים עד חנוכה אולי יתקן האדם מה שעיות נמצא שקדושת החג נמשך והולך עד חנוכה שאז רשות לקיים הפתקין לכך יש לו לאדם להמשיך ע"ע ולקשר קדושת החג סוכות עד חנוכה וז"ש אסרו חג פי' קשרו החג בעבותים חג הסוכות שלוקחין בו ענף עץ עבות וקושרים הד' מינים בעבותים ולכן נק' חג הסוכות חג בעבותים

תקשרו הקדושה מהחג הזה עד קרנות המזבח הוא חנוכה שאז היה חנוכת המזבח ולהבין למה נקרא חנוכת המזבח הלא חנכו לעבודת בהמ"ק יום זה כמה דברים וכלים שולחן ומנורה מזבחות ושאר דברים עכ"ז נקרא הכל ע"ש המזבח וכן בימי חשמונאי שטהרו כל כלי בהמ"ק ועכ"ז כולם נקראו ע"ש טהרת המזבח וחנוכה כי הנה כל הכלים שהי' במשכן ומקדש כולם רומזים לדברים עליונים ע"ד שכתבתי במ"א ע"פ הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעוונותיהם שכל כלי המקדש רומזים על האדם איך האדם יקדש אבריו שהכלים רומזים עליהם עד שיהיה האדם עצמו מרכבה לשכינה ומשכן לה' כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וכתיב אוהל שיכן באדם והנה כל כלי רומז לאבר אחד והמזבח רומז ללב שבו זביחת היצה"ר ולכן החוטא הי' מקריב קרבנו על המזבח לרמוז שיזבח יצרו שבלבו ויקדש את לב וכל הקרבנות כתובים בספר ויקרא והתחלת ויקרא כתיב באל"ף זעירא ומתחיל אדם כי יקריב מכם והנה אחז"ל אתם קרוים אדם כי הנה עיקר חיי האדם הוא הדם שבו וישראל מקושרים באלופו של עולם ומצרפין א' עם דם ונעשה ממנו אדם וזהו אתם קרוים אדם ואוה"ע קרוים דם כי מופרדין מאלופו ש"ע והתאוות באים מרתיחת הדם ע"כ עיקר הכפרה בדם והנה חטא האדם הוא מחמת שאלופו ש"ע הי' קטן בעיניו בעת החטא כי אלו היה מבין באותו זמן גדולתו ית"ש שלית אתר פנוי מני' וממלא וסובב כלעלמין הוא בוש להמרות את המלך בפניו אמנם בעת החטא הי' היצה"ר מסמא את עיניו והי' רחוק מהביט אל ה' והלך אחר תאוות הדם שבו ולרמז זה נכתב בתחילת ענין הקרבנות ויקרא באלף זעירא ולכן עיקר הכל הוא המזבח הרומז ללב לזבוח אל זר שבלבו ולכבוש כל התאוות וגיאות ושאר מדות שפלים שהם נגד רצון ה' שהכל בא מכח שמפריד הא' מאדם ונעשה דם המסבב לו כל תאוות רעות והא' נעשה זעירא בעיני החוטא בעת החטא משא"כ כשאדם כובש כל התאוות ואלופו ש"ע גדול בעיניו ומחשבתו תמיד בהיכל מלך גדול ונורא אז אשריו ולזה כתיב אשריך ישראל באלף רברבא שזהו אשריו שאלופו ש"ע גדול בעיניו וגם אשריו לשון חיזוק שמחזיק א"ע תמיד לכבוש התאוות והיצה"ר ולזה הי' בגלות יון שהחשיכו עיניהם של ישראל בצרות ולהבין מאין בא החושך באותו הזמן הלא השמש הי' זורח אמנם חשכות הי' בעבודתו ית"ש שעשו מסך מבדיל בינם לקונם במה שמנעו אותם מעבודתו ית' והתגבר עליהם היצה"ר מהביט אל גדולתו ית"ש והעבירה הי' קטן בעיניהם מחמת שמה' הי' לבם שכוח ואח"כ עשו ישראל תשובה והמשיכו אורו ית"ש עליהם וזבחו את היצר שבלבם והי' מתמלא ית"ש בחסדים כנ"ל אל ה' ויאר לנו ולכן הי' מאיר להם והנה במה שזבחו את היצה"ר המשיכו הארה משמות אל הוי' ולכן מזבח גי' אל הוי' והנה ב'

השמות עה"כ וכן מזבח עה"כ גי' חן נמצא יש בפסוק זה ב"פ חן אל ה' גי' חן ומזבח גי' חן כנ"ל וז"ש תשואות חן חן לה ב"פ חן הנ"ל שע"י זביחת היצה"ר שבלבו שנקרא מזבח גי' חן זכו להם אורות ב' שמות אל ה' גי' חן והנה החן נמשך משם אהי' כי כתיב וחנותי את אשר אחון בעת שיהי' ראוי לחון אותו וחנותי אותי תיכף ולכן כתיב חן כפול בפסוק וזה בחי' שם אהי' כמ"ש אהי' שלחני אליכם שאף שאינכם עתה ראוי לגאולה מ"מ במה שאהי' לכם לאלקים בזמן הראוי בזה עתה נגאלים וראוים לחן כנ"ל והנה השם אהי' הוא השם שנקרא ית"ש קודם בריאות העולם שאמר ית"ש אברא ברואים ואהי' להם לאלקים וז"ש עלה במחשבה לפניו ית"ש לברוא במדה"ד כו' הפי' שעלה במחשבה לפניו לברוא בשם אהי' רק כי רבוע אהי' א' א"ה אה"י אהי ה גי' דם הוא דין ולכן שיתף מדה"ר שם הוי' ואף ששם אהי' הוא רחמים רק שבאמת הדין שעלה במחשבה הוא עצם הרחמים שהדין הוא למנוע א"ע מהחטא בכל האפשר ובאם נברא העולם כן לא הי' אפשר לחטוא ולא הי' שכר ועונש ולכן שיתף כו' וברא התשובה שהיא מדה"ר כי אין רחמים גדול מזה שעבד נקלה יחטא נגד מלך גדול ונורא ויקבלנו בתשובה נמצא שם אהי' הוא עצם הרחמים ומרומז בו דין ברבוע דם ולכן השם הראשון מי"ג מדה"ר שמקודם שם אהי' השם הראשון הוא אל הוא בחי' חסד חסד אל ומרומז בו דין לשון אילי הארץ חוזק והנה אהי' בריבוע דם והוי' גי' יין וז"ש "ימינך "ה' "נאדרי "בכח ר"ת ביין לרמוז שאף שימינך הוא והוי' הוא חסד עכ"ז נאדרי הימין בכח וגבורה כי הב' שמות גי' יין כנ"ל שהם חסדים מרומז בו דין ע"ד הנ"ל וזה הכל ע"ד שאמרו בזוה"ק שערי דדוקנא שמורים מדה"ר קשישין אינן לאכפי' דינא והנה שיעור השמן לנ"ח הוא מ"ד דרה"ם הוא ע"ד הנ"ל שראשית הבריאה משם אהי' הוא רחמים גמורים וברבוע גי' דם והכהנים חשמונאים הי' עבודתם ביראה גדולה והנה שורש היראה בחכמה כי ראשית חכמה יראת ה' וחכמה היא ראשית הבריאה כי חכמה מאין תמצא קודם הבריאה שהיה עדיין הכל אין החכמה נמצאת שהחכמה הוא בחי' מחשבה ע"ד עלה במחשבה לבראות במדה"ד כי שם בחי' יראה גי' גבורה ולכן הבית חשמונאי ע"י יראתם הי' כח בידם להמשיך חסדים מחכמה ראשית הבריאה ולכן נעשה להם הנס בשמן כי שמן מורה על חכמה ולכן כשמריקין אותו מכלי אל כלי אין קולו נשמע כמו שאר משקין כי מורה על חכמה דבר שבחשאי וכן הכהנים עצמם מרומזים בבחינה זו של שמן כי עבודת הכהנים הי' הכל בחשאי ומחשבה ולהלוים בשיר וקול והכהן במחשבה ולכן הכהנים ע"י יראתם המשיכו מבחי' מחשבה שהוא ראשית הבריאה כנ"ל ולכן נשלח להם ברכה בשמן בחי' חכמה ששם היתה עבודתם ויראתם ולכן השיעור מ"ד דרה"ם שמן לנרות לרמוז לזה שצריך להמשיך

ע"י הדלקת נ"ח בשמן בחי' חכמה להמשיך חסדים משם מקודם הבריאה שאז היה ית"ש נקרא בשם אהי' ואהי' ברבוע גי' דם ולהמשיך משם לעוה"ז ולכן מצות הדלקת נ"ח למטה מי"ט לרמוז להמשיך חסדים כנ"ל מבחי' חכמה שמן כנ"ל לעוה"ז מראשית הבריאה שחכמה מרמזת ליו"ד של שם הוי' שהי' ית"ש מהוה העולם וכל הויות והיוד בחי' חכמה התחלה לזאת הוי' והנה ע"ד הנ"ל שהתחלנו שאל ה' ויאר לנו ששם אנ הוא רחמים גמורים ועכ"ז מרומז בו דין כנ"ל שזה בחי' שם אהי' שהוא רחמים וברבוע גי' דם ומהשמות הנ"ל בא ונמשך האור כמ"ש ויאר לנו שאהי' ברבוע דם והוי' הוא מספר ע' הם נגד הע' ימים שמסוכות עד חנוכה וכנ"ל שזה פי' אל ה' שמהם בא אור ואל בחי' שם אהי' שהוא מקור לי"ג מדה"ר ורמוז בו דין מדם והוי' גי' ע' ולכן אסרו חג בעבותים קדושות חג הסוכות עד קרנות המזבח חנוכה והם ע' ימים נגד ב' שמות הנ"ל וכן מחנוכה עד פורים ע' יום נמצא ב"פ עין ב' עינים מה שהחשיכו אוה"ע עינינו ואח"כ ליהודים היתה אורה ולכן פורים משתה ושמחה יין נגד הע' ימים שמנס חנוכה לנס פורים ויהי כראות המלך את אסתר המלכה עומדת בחצר נושאה חן בעיניו ב' עינים כנ"ל ועניין חן כנ"ל כן יגאלינו ה' ב"ב אנס"ו:

ליל א

הנה ענין שקבעו חז"ל שמונת ימי חנוכה ולהדליק בהם לזכר הנס העיקר הוא לבוא מזה ליראה את ה' אלקינו כל הימים כיון שהנרות של חנוכה אסור להשתמש בהם אלא לראותן בלבד ויראה הוא אותיות ראי' ונמשך יראה לאדם מראי' של קדושה וכמ"ש במ"א מענין מצות עליות הרגל כמ"ש יראה כל זכורך כו' ודרשו חז"ל כדרך שבא לראות כך בא ליראות וכתבנו שע"י ראי' זו הי' נכללים בקדושה והנה מצינו שקראו חז"ל להיראה מאתו ית"ש א"ס ב"ה קראו את היראה הזאת יראת שמים כמ"ש ויהי מורא שמים עליכם ואמרו אין לו להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמים וכן כ"פ לשון זה ויש להבין זה וכי צריך להתירא מהשמים הלא שמים הם נבראים וא"צ להתירא משום נברא רק מהבורא הכל א"ס ב"ה גם יש להבין מ"ש למען ירבו ימיכם כו' כימי שמים כו' והכתיב כי שמים כעשן נמלחו כו' ואינם נצחיות משא"כ אנו כתיב חלק ה' עמו וחלק ה' וודאי הוא נצחי לאין קץ ותכלית וסוף כיון שהוא חלק מא"ס ב"ה גם יש להבין מ"ש ז"ל בזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים וכי אלקינו ית"ש הוא בשמים לבד הלא השמים ושמי השמים לא יכלכלוהו וכתיב את השמים ואת הארץ אני מלא ומלוא כל הארץ כבודו וממלא וסובב כל עלמין רק הענין מכ"ז כי שמים מורה על ענין גבוה מכל גבוה כיון שלעיניו הוא דבר הגבוה יותר מכל מה שיש בעולם כיון

שאין אנו רואים בעולם השפל רק מה שלמטה מן השמים ולא הגבוה יותר וכמ"ש שור שמים גבהו ממך כי השמים גבוהים מכל מה שיש בעולם וכל דבר הגבוה שבעולם השמים גבוהים יותר ולכן השמים מורים על גבוה על כל גבוהים רם על כל רמים אלקי האלקים ואדוני האדונים מלך על כל מלכים מושל על כל מושלים שאין גדול וגבוה מבלעדיו והנה מבשרי אחזה אלקי כי יש באדם כל שיעור קומה עליונה כמ"ש בס' שאדם לשון אדמה לעליון ויש בו ג"כ עניני בחי' שמים וארץ כמו שדרשו ז"ל ע"פ יקרא אל שמים מעל ואל הארץ לדון עמו על הנשמה והגוף והנשמה הוא השכל אלקי השוכן במוח והוא ע"ד הנ"ל כי המוח שגבוה יותר מכל האברים בו שוכן השכל ונקרא שמים והוא לשון אש ומים כמ"ש חז"ל והענין כי מצינו בס' שחכמה ובינה הם תרין רעין דלא מתפרשין והם נקראים אבא ואמא והענין כי השכל הוא אב להוליד כל הדברים שעושה והשכל מנהיגם ומולידם ומגדלם כאב לבן ואומר לו שמור מצותיו וחי' וע"י החכמה מתנהגים האברים וכל המדות וכל העשיות ולכן יתכן לקרות להחכמה והשכל אב וכבר אמרנו שהשכל נקרא שמים על שהוא גבוה מכל הקומה מתנהג על ידו לכן נקרא אב וזהו הפי' בזמן שישראל משעבדים את לבם לאביהם שבשמים להמדריגה הגבוה מעל גבוהים והנה מצטרף בהמוח להשכל הנ"ל בחי' גבורות קדושות חזקות להתכעס על הראוי לכעוס עליהם וזהו נקרא בינה שכתוב בס' שדינין מתערין מיני' וב' כוחות הנ"ל נקראים אבא ואמא כי מולידין כל המדות ועשיות שכל הנהגה שבאברים על ידם וכ' בס' שב' כוחות הנ"ל שבשכל שנקראי' אבא ואמא נק' איש ואשה והוא ע"ד חז"ל בילקוט בראשית שטבע אשה רך ושל האיש קשה גם אחז"ל הטיל יו"ד באיש וה' באישה ולכן כ' בס' שחו"ב מרומזים באותיות וה' דהוי' הנלע"ד הנ"ל והם בחי' אש ומים המרומזים בשמים והנה אשה ר"ת "אם "הבנים "שמחה מודה על כח הנ"ל שבשכל שנקרא אמא שמנהגת המדות שנקראים בנים לאב ואם וכוחות השכל הם בהשכל יתאחדו ולא יתפרדו וז"ש שהם תרין ריעין דלא מתפרשין ויש בחי' שנקראת כלה ר"ת "כי "לה' "המלוכה והוא מדת מלכות וכ' בס' שזאת המדה מתיחדת עם דודה לפרקים כי עתה אין השם שלם ואין הכסא שלם ואין מלכותו נראה עתה בשלימות משא"כ מדת חכמה ובינה מתיחדין תדיר כנ"ל ששמים כולל אש ומים ונכללים בתיבה אחד מורה על יחודם וז"ש לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת שתמיד היא נלקחת מאיש כי יחודם תדיר ולעתיד שיתגלה כבוד מלכותו ויהי' ה' אחד ושמו אחד ויהי' הבחי' שנקראת עתה כלה תהי' אז ג"כ יחודה תדיר וז"ש ביום ההוא תקראו לי אישי כי אז יהי' בחי' יתירה ותהי' מדה זאת ג"כ נקראת אשה ר"ת "אם "הבנים "שמחה וז"ש מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה

כי רחל היא עקרת הבית והיא מורה על מדת מלכות היא השכינה ששוכנת בתחתונים והיא עמנו בגלות כמ"ש חז"ל בכ"מ שגלו שכינה עמהם ולעתיד שיושיבה ית"ש למקומה יחזיר שכינתו לציון ויהי' היחוד ג"כ עמה תדיר תהי' גם היא אם הבנים שמחה ותגל העקרה בקיבוץ בני' לתוכה בשמחה ואז תהי' נקראת אשה ר"ת "אם הבנים "שמחה ותהי' כמו מדת בינה עתה וז"ש בס' שלעתיד יהי' משם הוי' יהי' ב"פ י"ה מורה על הנ"ל שמה שעתה היחוד באותיות וה' אין היחוד תדיר בהם כמו באותיות י"ה שמורים על חכמה ובינה ולעתיד יהי' ג"כ היחוד תדיר ויהי' שוים להאותיות י"ה עתה ויהי' גם הם גבוהים כחכמה ובינה ויתוקן כל העולמות ב"ב נזכה לזה. והנה אחז"ל על כמה דברים בא וראך דוגמתן בעוה"ז לכן נאמר שהענין שיוגמר ב"ב לעתיד הי' הנס חנוכה מעין זה והענין ע"ד שכתבנו כי דבר הגבוה מכל נקרא שמים ויש ב' בחי' חכמה ובינה כלול עניני חסדים גדולים בחכמה וגבורות קדושות בבינה והם נכללים במוח והוא הגבוה מכל האברים וכולם מתנהגים על ידו וכל המדות מתילדין על ידו לכן לחכמה ובינה שבמוח הגבוהים מכל יש לקרות שמים וז"ש שמים אש ומים כנ"ל שחכמה ובינה הם בחי' אש ומים רחמים וגבורות שהם תרין ריעין דלא מתפרשין לכן מתיחדין בתיבת שמים לאחד והנה מה שכל שבמוח הכלול מחו"ב בא אור לאדם לראות איך להתנהג א"ע במדותיו לשעבד את לבו לאביו שבשמי' ע"פ עצת החלק אלקי שבקרבו לילך בדרך האמת והוא ע"י האור השכל מהמוח הנ"ל הכלול מחו"ב כי זה עיקר ההפרש בין ההולך בחושך או סומא להההולך ביום או רואה האור הגם שאמרו ז"ל שסומא מברך ג"כ יוצר המאורות כי גם הוא נהנה מן האור שעי"ז אחרים רואים ומצולים אותו מן הפחתים ומן הקוצים והברקנים וגם עושין לו כל צרכו רק עיקר ההפרש בין סומא לרואה את האור שהאינו רואה את האור ואחרים מוליכין אותו והוא רוצה לילך לצד מזרח יכולין להוליכו לצד מערב ואומרים לו שקר שהוא לצד מזרח וכן יכולין ליתן בידו כלי של נחושת ואומרים לו שהוא של זהב והוא אינו מבחין בין האמת להשקר אבל מי שרואה את האור ע"י האור מבחין בין האמת להשקר וכן ע"י השכל המאיר לאדם איך יתנהג בדרך האמת משא"כ הכסיל בחושך הולך הגם שרואה באור השמש כיון שאין לו אור החכמה והשכל להאיר לו בדרך האמת ולכן יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון אור מן החושך וז"ש שלח אורך ואמיתך המה ינחוני כו' וז"ש חז"ל ע"פ והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך זהו מלכות יון שהחשיכו עיניהם של ישראל ואמרו כתבו לכם כו' שאין לכם חלק כו' והגם שהי' השמש מאיר להם גם אז עכ"ז נקרא חושך על שמנעו את ישראל מלילך בדרך האמת באור השכל המאיר ע"י שגברה אז יד הס"א שהוא שקר ושלחו יד במקדש ה' כמ"ש

מפני היד שנשתלחה במקדשיך וגבר אז החשכות מאד מלהכיר האמת והי' כמו העולם התוהו שכיון דכתיב והארץ היתה תוהו ובוהו מוכרח שיש בו איזה הוי' הגם שהוא תוהו ובוהו רק הענין כמו שרואין שלפעמים נופל לאדם מחשבות שאינם ליראת שמים ואינם לצורך עצמו ולא לצורך ישוב העולם כלל שנופל לו במחשבתו אלו היה דבר זה כרצונו הי' עושה בזה כך ובאמת יודע שלא הי' ולא יהי' הדבר הזה כלל לכן תיכף ומיד בא לו למחשבתו מה לי למחשבות כאלו שאינם לצורך כלל טוב לי לחשוב דבר שהיא לצרכי ולצורך יישוב ותיקון העולם וזהו המחשבה האחרונה הוא מחשבה אמיתיות לצורך תיקונו ותיקון העולם ומעורבות תוך המחשבה שאינו טוב ליישוב העולם והם המחשבות שבעולם התוהו שהי' בו הוי' קצת וקצת אור ואמת רק שהחושך והשקר הוא מרובה ומבטל לאור האמת ואין יכול להבדיל האמת מהשקר דוגמת הסומא הנ"ל עד"ז הי' בגלות יון חשכות גדול שלא הי' אפשר לישראל לעשות עבודה שלימה עבודה תמה בלתי לה' לבדו בלי מחשבות פסול וזהו ענין תוהו ובוהו וחושך שדרשו ז"ל על גלות יון מה כתיב אחריו ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור שלהיות האור הזה המעורב בהחשכות יהי' הוי' וקיום ויתרבה ויתוסף האור עד שיתבטל החושך ויהי' כח להמחשבות הטובות האמיתיות מהחכמה ובינה והשכל המאיר להתרבות ולהתפשט ויתגלה האמת לאמיתו ויתבטל השקר וכן הי' בימי חשמונאים שמסר ית"ש את היוונים שרצו להשכיחם תורת אמת ולהעבירם על חוקי רצון האחד האמת ית"ש מסרם ית"ש ביד עוסקי תורתו ונתבטל השקר ונתגלה האמת כמ"ש ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך וענין זה הי' מורה על התחלה מגאולה העתידה שיתוקן העולם לגמרי ואת רוח הטומאה ושקר יעביר מן הארץ ויתגלה האמת ויהי' ה' אחד ושמו אחד וע"י שאנו זוכרין נס חנוכה ומדליקין נרות אנו ממשיכין גאולה העתידה וכמ"ש מודים אנחנו לך כו' הטוב כילא כלו רחמיך ולכן ע"י נ"ח אנו ממשיכין תיקון כל העולם שהוא ע"י אור האמת כנ"ל ולכן תמצא שאלקים יהי אור ויהי אור עה"כ גי' להדליק נר חנוכה ול"ו נרות ל"ו תיבות והכל מורה שהמשיכו את האור שהוא אור האמת מחכמה ובינה המאירים ונקראים שמים כנ"ל לזה בא האור ובא להם ברכה בשמן גי' שמים מורה על מקור האמת וכ"ז הכנה והתחלה על גאולה עתידה כנ"ל שאז יתבטל השקר ויתגלה האמת ויתוקן העולם ואז יהי' ה' אחד ושמו אחד והשם והכסא שלם ומדת מלכות שנקראת עתה כלה תקרא אז אשה כנ"ל ושאשה ר"ת "אם "הבנים "שמחה כשיהי' מושיבי עקרת הבית ואז אשה יראת ה' היא תתהלל והנה יראת ה' עה"א וב' תיבות גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וא"ו כ"ף ה"ה לרמז שע"י נ"ח וראייתם ממשיכין יראה כמ"ש בפתיחת דברינו ושנס חנוכה הי' התחלה לגאולה

העתידה שאשה יראת ה' היא תתהלל ויהי' היחוד תדיר ותקרא אשה כנ"ל כן יהי' ב"ב ונזכה לאורו של משיח ומשיח ר"ת "מדליקין "שמונת "ימי "חנוכה רומז שמצוה זו תקרב ביאתו ב"ב וז"ש ג"כ מן המיצר קראתי יה ענני במרחב יה המיצר עה"כ גי' נ"ח ע"ה מורה כנ"ל שמתחילה הי' אור במיצר כנ"ל בענין עולם התוהו וחושך שמעורב בו אור רק שהוא במיצר ואח"כ ענני במרחב יה ענני גי' להדליק עה"כ ורומז על ק"פ שנה שהי' בגלות יון וקרוב הי' לנו אלקינו בכל קראינו אליו ועניי במרחב מרחב גי' נר הכירו הכל טובתו ית"ש עמנו ע"י נפלאות שעשה לנו בנ"ח ונתרבה האור שהי' תחילה במיצר גם רומז במרחב יה שיתרחבו אותיות יה שהמילוי שלהם ג"כ יה יתרחבו שגם אותיות וה' יהי' מהם אותיות י"ה והשם יקרא יהי"ה כנ"ל בביאת משיחינו ב"ב שחנוכה הי' התחלה לגאולה העתידה כנ"ל ב"ב:

ליל ב

הנה ענין הנס בשמן ומה שקבעו לנו בהדלקת הנרות להדליק למטה מיו"ד מורה לנו שלא ימעט בעיני האדם שום עשי' לעבודתו ית"ש לעשות נ"ר לפניו שאמר ונעשה רצונו והגם שיודע בעצמו שאין לו כ"כ שכל וחכמה הצריך לעשי' זו הוא יעשה מה שמוטל עליו לעשות ויבטח כי ה' יתן חכמה ודעת לנפשו ולכן בימי החשמונאים שהיוונים גזרו שלא לעשות המצות הגם שעכ"ז הי' ישראל יכולין לעבדו ית"ש באמונה בלבותם ושאר מצות המסורים ללב עכ"ז מסרו ישראל נפשם על שמנעו מאתם עשיות המצות באברים הנגלים כי זה עיקר העבדות בעולם העשי' להמשיך קדושתו ית"ש בעשיות גשמיות בהמצות אע"פ שאין לו חכמה כ"כ ה' ית"ש ישלח ברכתו ותרבה חכמתו כשהוא יעשה את שלו בעשיות המצות ולכן בימי החשמונאים שרצו לעבדו ית"ש במצות מעשיות שלח להם ית"ש ברכתו בשמן הרומז לחכמה להורות ע"ז שאפי' ע"י עשיות גשמיות לעבודתו ית"ש מתרבה עי"ז החכמה וז"ש כולם בחכמה עשית שזה עושה השית"ש להמשיך החכמה לכל העשיות אפי' במדריגה נמוכה מאוד כמו שאמרו ז"ל הוי זהיר במצוה קלה ג"כ ולכן אחז"ל מצות נר למטה מעשרה הגם שמקום נמוך הוא מאד שאדם צריך להשפיל א"ע לשם ובפרט שאחז"ל שאין שכינה שורה למטה מעשרה ואיך נעשה מצוה במקום שאין שכינה שורה רק שכ"ז מורה לנו שכל עובדא ומעשה שלנו אפי' העשי' הנמוכה מאוד אנו פועלין בגבהי מרומים שמשם מושך השם שכינתו למטה עד שעי"ז נמשיך שלעתיד יתוקן כל העולם ויהי' מקוים ומלאה כל הארץ דעה כמים לים מכסים הרי שתשרה שכינתו גם למטה מעשרה ותיקון העולם והאדם הוא ע"י שהאדם משפיל עצמו למטה ע"ד שכ' בס' שהעולם התיקון הוא ע"י השם מ"ה מורה כי כל

התיקון ע"י השפלה והכנעה וכל השפל ביותר מתוקן ביותר ולכן כתוב בס' בכוונות לכווין בחנוכה בהוי' בניקוד חירק וזה מורה כנ"ל שעי"ז שמשפיל עצמו עי"ז ממשיך גם שם הקדושה כי החיריק הוא הניקוד של אות וע"י הנקודה מתנענע האות והיא החיות של האות והוא עכ"ז למטה מן האות מורה על הענין השפלה שעי"ז כל התיקון והוא במדת נצח והוא ענין נפילת אפיים ולכן מצינו שית"ש חתם באות ברית קודש בבשרינו במקום שהוא למטה מכל הגוף שכבר הוא בין הירכיים שהוא לבר מגופא והברית קודש עצמו נקרא כבר ע"ש יריכיים כמ"ש חז"ל ע"פ שים נא ידך תחת יריכי ואחז"ל ששמירת הברית גורם לחכמת התורה ואם ח"ו פוגם הברית ומושך בערלתו גורם לו ערלת הלב הרי שע"י דבר מצוה שהוא למטה מאוד גורם לו חכמה ולכן רצון היוונים הי' לבטל מצות מילה חודש שבת שנקראים אות ברית מילה וברית שבת וכ' בס' שרצו להגביר כח הערלה מורה על הנ"ל ויש לרמוז כי כח הערלה עה"כ גי' נר חנוכה כי הם רצו להגביר כח הערלה ונהפוך הוא שהחשמונאים בטלו כח הערלה ונעשה מזה נס חנוכה והדלקתן שמורה על דבר שלמטה דוגמת הברית קודש ע"ד הנ"ל ולכן שמונת ימים חנוכה נגד מילה שניתנה לשמונה כמ"ש וביום השמיני ימול עי"ז נמשך אור מאם הבנים שמחה מדת בינה מדה שמינית ותמצא רמז שיום השמיני ימול גי' להדליק נר חנוכה עם כוללים ול"ו נרות הצריך להדלקה והנה נר ר"ת "נפש "רוח כי ה' ית"ש נתן לאדם נר"נ והנה נפש הוא הנפש הבהמיות שמתאווה לגשמיות ורוח הוא לשון רצון ויש רצון טוב ולהיפוך כמ"ש במ"א שלכן מצינו כמה לשונות בחי' רוח ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה כו' וכתיב ועבר עליו רוח קנאה רוח טהרה וכמה לשונות כי ענין רוח הוא הממוצע בין נפש לנשמה וברוח הוא הרצון והבחירה להרע או להיטיב אך עכ"ז אין רוח מורה על שכל כזה להכריח גם הנפש הבהמית לעבודתו ית"ש רק נשמת שדי תבינם וכ"כ שנירות חנוכה מורים ע"ז שעיקר העבדו' בעשיות מצות בגשמיות אפי' בבחי' רוח נמוכה בלי חכמה גדולה וזהו עיקר העבדות בנפש רוח ועי"ז מתרבה אור החכמה לכן נר ר"ת "נפש "רוח וגם נפש רוח גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וא"ו כ"ף ה"א עה"כ להורות שחנוכה מורה ע"ז לעבדו ית"ש במצות גשמיות ועי"ז נבטל כח הערלה כמו שהי' בימי חשמונאים שביטלו כח הערלה והגבירו כח הקדושה וכמ"ש שע"ז מורה הברית קודש שבין הירכיים למטה מהגוף ומ"ש חז"ל שיעקב חזר על פכים קטנים הוא הפך קטן של שמן של חנוכה שזהו הי' עבודת יעקב להמשיך אז הנס של חנוכה וזה הי' התאבקותו עם המלאך שרצה לבטל ענין חנוכה והענין הוא ע"פ הנ"ל כי יעקב בו נכלל התורה שהיא כלולה ביו"ד דברות שבהם קע"ב תיבות שהוא י' עקב

ומור' ג"כ על עשיות המצות בחי' עקב וכמ"ש במ"א ולכן חזר על פך קטן של חנוכה שמור' כנ"ל והמלאך שהתאבק עמו רצה להגביר כח יון שרצונם להגביר כח הערלה לפגום בחי' ברית קודש שמורה על דבר שלמטה להמשיך שם הקדושה וז"ש ויגע בכף יריכו ורצה לבטל נס חנוכה שמורה על דבר שלמטה כמו הברית בין הירכיים ותמצא כי ויאבק איש עמו עה"א גי' להדליק נר חנוכה עם ג' תיבות ול"ו נירות דחנוכה שזהו הי' התאבקות יעקב עם המלאך וכשגבר יעקב וישר אל המלאך ויוכל לו אמר לו אז שלחני כי עלה השחר כבר המשכת האור שרצית להמשיך והשחר עה"א והכולל גי' להדליק נר חנוכה שאמר לו כבר המשכת האור המאיר כשחר נכון ותיבת כי עלה השחר גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וא"ו כ"ף ה"ה עה"כ ושלחני ר"ת "להדליק "שמונה "ימים "נר "חנוכה כבר המשכת ואח"כ הוכרח להודות לו על הברכות ע"ד הנ"ל שאפי' בדברים הנמוכים בעשיות גשמיות יומשך חכמה עליונה וכל דברים הנמוכים יתעלו וא' לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל יהי' שמך וכתבתי בזה במ"א שמורה על עשיות מצות בחכמה גדולה הנמשכת ע"י דברים הנמוכים וכנ"ל שע"ז מורה נס חנוכה ולכן כתב בספר אוצר הכבוד שעל כתר העליון של י"ה ית"ש כתיב עמי ישראל לי ותיבת עמי ישראל עה"כ גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וי"ו כ"ף ה"י כנ"ל שחנוכה מורה על עשיות המצות בהדברים הנמוכים וזה עולה על כתרו ית"ש ותמצא שאחר כל הענין יעקב עם עשו ושרו כתיב ויצב שם מזבח גי' עה"א וג' תיבות להדליק נר חנוכה שעיקר החנוכה נקרא על שם המזבח ע"ד חנוכת המזבח ולכן ויצב שם מזבח להודות להשי"ת שזכה להמשיך נ"ח וגבר על עשו ושרו והתחלת המשכת הנס התחיל עדיין מעבודתו של אברהם כי כל מעשה האבות הי' הכל עבור בניהם והגמר המשכת הנס הי' ביעקב בחיר האבות וישר אל מלאך והמשיך האור כנ"ל ובאברהם כתיב ויבן שם מזבח לה' גי' להדליק נר חנוכה עם התיבות:

ויותר יעקב לבדו ויזרח לו השמש כו' ויבא יעקב שלם עיר שכם כו' הנה כתוב בספרים ויותר יעקב לבדו ופירשו רז"ל פכים קטנים שהי' זה כד שמן של חנוכה עיין בשל"ה הק' על התורה ונראה לרמז עד"ז הענין של חנוכה בכל הפרשה כיון שהיתה אז עבודת יעקב אבינו ע"ז ונבאר ענין הנירות שאנו מדליקין בחנוכה לזכר הנר שהי' אז כדי לעורר אור נשמתינו נר ה' נשמת אדם להתגבר בעבודתו ית"ש ולהתגבר על היצה"ר ולשוב בתשובה כמו שהחשמונאים הקדושים התגברו ומסרו נפשם על קדוש השם כי כיון שהיוונים הי' גבורים ורבים מהם כמ"ש אנו בהודאה מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים א"כ לא הי' בטבע שהחשמונאים יתגברו עליהם ואין סומכין על הנס א"כ וודאי מסרו

עצמם על קדושת השם ולא רצו לבטל מצותיו ית"ש בשום אופן ועשו תשובה גדולה ובטחו בהשי"ת שאין מעצור לה' להושיע ברב או במעט ועכ"ז לא סמכו על הנס רק אמרו הן מציל אותנו הן לא לא נסור מתורתו ומצותיו ית"ש ועי"ז מצאו חן בעיני השי"ת שמחל לעמו ישראל על חטאתם אשר חטאו לפניו ית"ש שבשביל זה הי' תחילת גלות יון ועי"ז באו ליראה גדולה כמ"ש כי עמך הסליחה למען תורא שמקודם הסליחה עבירה גוררת עבירה ועוונותיו מבדילין בינו לבין אבינו שבשמים מלבוא ליראתו ית"ש רק ע"י מציאות חן בעיני ית"ש ע"י התשובה באין ליראה ותיקנו ביתר שאת להמשיך קדושתו שמו ית"ש לא למען כבודם וכמו שאנו אומרים ואחר כן באו בניך כו' וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול זהו הי' כל כוונתם לא שיקחו מלכות ושררה וכבוד רק עבור קדושת שמו ית"ש כמ"ש ראה נא בעינינו וריבה ריבנו ומהר לגאלינו גאולה שלימה למען שמך וכל הכח הקדוש הזה הנחיל לנו יעקב בהתאבקו עם המלאך ומסר נפשו בשביל קדושתו ית"ש כי צריך להבין עכ"פ קצת לפי ערך שכלינו מה זה התאבקות עם המלאך שהוא רוחני וע"כ שהי' ההתאבקות ג"כ ענין רוחניות שהמלאך שרו של עשו רצה להפילו לאיזה מחשבה וכדומה שעי"ז יבוא למניעה מעבודת השי"ת אכן יעקב עמד בתקפו וגבורתו נגדו וזהו ע"ד שפי' וידו אוחזת בעקב עשו שידו לשון כח שכוחו של יעקב בעבודתו הי' אפי' בהדברים תחתונים מאוד כמ"ש במ"א ע"פ לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל שעתה בעוה"ז העבדות דווקא בדברים תחתונים כגון תפילין מעור הבהמה וציצית מצמר ועי"ז בא זכרון כל המצות כמ"ש וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' כו' ראה עד היכן הדברים מגיעין שי"ת רצה שיעבדו ישראל אותו בדברים גשמיים עקביים וזהו כל עבודת יעקב אצל לבן עבודתו עבור שני בנותיו ומלאכתו שהי' רועה צאנו כי ידע יעקב שהוא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה להביא הקדושה לכל הדברים התחתונים ולהעלותן לשורשן וזהו הי' ענין התאבקות המלאך עמו שרצה להפיל בו ולהביאו לאיזה מחשבה המונעתו וז"ש ויגע בכף יריכו שהירך הוא הדבר התחתון רומז ששרו של עשו שולט שם זהו הי' התאבקות בהתגברות כחו אשר שם בדברי' הגשמיי' התחתוני' לבטל שם את יעקב מעבודתו בהדברים גשמיים והנה כבר אמרנו שזהו ענין חנוכה להמשיך אור למטה מעשרה למקום אחיזת הקליפות ולהכניעם שם וז"ש בספרים שחזר על פכים קטנים של חנוכה להמשיך שם הברכה ממקור עליון להדברים קטנים גשמיים לנצח שם את השטן היצה"ר וע"ז בא שרו של עשו ויגע בכף יריכו הנ"ל ובדרך זה מובן מ"ש בספרי' ויגע בכף יריכו על נצח ושהחשמונאים תיקנו זה הכל מורה על ענין ניצוח היצה"ר בדברים גשמיים לעבוד גם בהם את השי"ת וכל

זה הכח הנחיל יעקב כו' ולכן נרמז בענין זה ענייני חנוכה שדיבר לו יעקב לא אשלחך כ"א ברכתני שיהי' ברכה בשמן של חנוכה בימי חשמונאים שהי' רק מעט שמן ונעשה נס ודלק כל הח' ימים שמורה על המשכה ממקור עליון אפי' לדברים שפלים גשמיים ואמר לו לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל אותיות לי ראש שע"י העבדות בדברים הגשמיים תעלה למעלה עד כתר שעל הכתר יוצרינו ובוראינו ית"ש כתוב עמי ישראל לי וזהו מורה ישראל לי ראש שכתובים על כתרו ית"ש שעל ראש עליון ית"ש ועמי ישראל גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וי"ו כ"ף ה"י שמורה על הנ"ל שענין חנוכה שמדליקין למטה מעשרה מזה מגיע התענוג עד כתר עליון ששם כתוב עמי ישראל לי וממשיכין משם וזש"ה לא יעקב כו' כ"א ישראל כנ"ל וכתיב אח"כ ויזרח לו השמש שמש הוא אור המאיר למטה מורה על אור הגדול שמשם ממשיכין אור בחנוכה שמש עה"א גי' במילוי חנוכה חי"ת נו"ן וא"ו כ"ף ה"א ואח"כ כתיב ויבא יעקב שלם עם ב' כוללים גי' להדליק נר חנוכה עם ל"ו נרות שמדליקין ואח"כ אמר עיר שכם עם ב' תיבות וכולל גי' חנוכה במילוי הנ"ל חי"ת נו"ן וא"ו כ"ף ה"א הרי שכל ענין חנוכה רמז בפ' שכ"ז המשיך יעקב לנו מה יפה ירושתינו:

ליל ד

בהעלותך לפי שהלהב עול' כתיב בהדלקתן לשון עלי' שצריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאלי' להבין דברי חכמי' וחידותן ורמיזתן כי לכאורה קשה פשיטא כיון שמדליק שתהא דולקת כמצותה לא ילך מאליו הנר עד שתהא דולקת יפה כדי שלא תכבה רק תדלוק כמצותה גם מה זה הלשון שלהבת עולה מאלי' ול"א מאליו ונראה מקודם ליישב קושית הפוסקי' הלא הנס הי' רק בז' ימים ולמה אנו מדליקין ח' ימים דהנה הזוה"ק בפ' בראשית ופ' פקודי דף רכ"ז מקשה איך כתיב ואתם הדביקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום הא כתיב אש אוכלה הוא וע"ש ולעניותינו נראה להבין זה ע"ד הזוה"ק שם וז"ל מאן דבעי למנדע חכמתא היחודא קדישא יסתכל בשלהובא כו' הלא סלקא אלא כד אתחזא במלה עבה ובשלהובא דסליק אית נהורין חד חוורא וחד תיכלא תחותי' כו' ועל נהורין חוורא שרי' נהורא סתימא דאקיף לי' והנה זה היחוד הוא ד' אותיות שם הוי' והפתיל' ואור חוורא ותיכלא ונהורא סתים דאקיף לי' והנה מאורות הקדושים אלו ע"י השתלשלו' מאותיות הוי' יש בנו ג"כ ה' כוחות אלו כי נשמותינו חלק אלקי ממעל וגופינו מקבל אור הנשמה וידוע שיש נר"נ וכ"ז מקבל הגוף הרי הוא דוגמת הנר ממש שהפתילה מקבלת להגוונין שבנר והעליון הוא נהורא המקיף ונהורא חוורא כן הנשמה היא למעלה מנפש רוח ואינה מושגת כלל וכלל כמו אור עליון שבנר הנ"ל

שקראוהו בזוה"ק נהורא סתים וכ"א נעשה כסא לחבירו נמצא שיש בכ"א מישראל ג"כ ד' אותיות הוי' וכמ"ש ושכנתי בתוכם ולכן נקרא ית"ש אל אלקי ישראל שהוא אל ע"י אלהות השוכן בישראל כי הכל נשתלשלו מאורו ית"ש אור א"ס ב"ה וכן מצינו שקרא הקב"ה ליעקב אל ע"י שנתדבק מאוד חלק אלקי שבו בהתדבקות החלק בהכל אור א"ס י"ת וכן כתבנו על ענין שם ב"ן שמורה על התדבקות הקב"ה וכנס"י וכיון שאנו אחוזים בשם הוי' השוכן כביכול אתנו ע"י שעבודתינו לו ית"ש בגוף ונר"נ ד' אותיות הוי' ממילא אנן בעצמינו האש אוכלה שבו ד' הנ"ל כי שרשינו משם א"כ ל"ק קושית זוה"ק איך נוכל לקיים ואתם הדביקים בה' כיון שאש אכלה הוא כיון ששרשינו משם הוי' ע"י נר"נ וגוף שרשינו מאש אכלה הנ"ל וכמ"ש והי' בית יעקב אש והנה דביקותינו בו ית"ש הוא ע"י התקדשות השבעה שערים שבנפש שני עינים ואזנים ונקבי החוטם והפה והנה השבעה שערים הנ"ל אנו רואין שכ"א אינו פועל בפעולתו כ"א ע"י הבל ואויר כמ"ש כ"ז במ"א שלכן אין אדם רואה צד השני שעל גבות העינים מפני שאין אויר וכן עד"ז האזניים וכל הז' שערים צריכים לאויר והבל ועי"ז פועלין פעולתן ועד"ז פי' א"א ז"ל המה מהבל יחד שע"י שמקדש את ההבל מכ"ז שערים עושה יחוד כי עי"ז מתדבק בו ית"ש והנה הבל הנמשך לז' שערים שבנפש הוא מקום עליון גבוה מאוד שקודם שבעת ימי הבנין שהם שבעה מדות ושם מתיחדין כל השבעה מדות ומשם נשפע לשערים ע"ד שהי' הכה"ג ממשיך ביוה"כ (אחת) שקידם ז' מדות זי"ה להו' מדות וכמ"ש וכך הי' מונה אחת ואחת אחת ושתים וכו' עד אחת ושבע והנה בהבל עליון הנ"ל שקודם שבע המדות שמשם נמשך ז' הבלים לשבעה שערים ושם הוא המתקת הדינים והכנעת הקליפות ולכן ז"פ הבל גי' יד רמה ע"ד שכ' בכוונת עש"ק ע"פ רמה ידך בל יחזיון שמורה על הכנעת הקליפות והכל ע"י הבל עליון המאיר ומשפיע לז' הבלים הנ"ל והנה הבל העליון הנ"ל כולל מג"ר שקודם ז' מידות לכן ז"פ הבל גי' עה"כ יו"ד הויות לרמוז שכלול בהם השפעת י"ס והם שע"נ גי' י"פ הבל מכל יו"ד מדות והנה השבע שערים הצריכים להבל הנ"ל נקרא מנורה וכמ"ש בפ' בהעלותך כי שבעה נרות המנורה מרמזין לשבעה שערים שבראש ולכן אנו רואין שגם הנר א"א לדלוק כשלא יהי' לו הבל שאם תסגור הנר בצנצנת אחת שלא יהי' לו הבל לא ידלק וכן מנורה ששורה כח אור הנ"ל ג"כ מהבל כמו השבעה שערים ולכן נקראים מנורה והנה המשכת הקדושה מהבל העליון לשבעה שערים הנ"ל העיקר ע"י מצות מעשיות שאנו עושין בגוף כי זהו עיקר תענוגי ית"ש ועי"ז אנו דביקים בשם הוי' כנ"ל שבגוף ונר"נ הם ד' אותיות הוי' וממשיכין ע"י מצות מעשיות שעושין בגוף אור ה' לעוה"ז כיון שעובדים אותו ית"ש בדברים גופנים גשמיים ועי"ז ענין יחוד

הוי' אדני כמ"ש ע"פ ונגלה כבוד ה' והנה אחז"ל מצות בטילות לע"ל ולהבין הלא כל פרי מעשינו בעוה"ז העבודה צורך גבוה לעשות יחודים כנ"ל ע"י שאנו עובדים אותו ית"ש בגוף ונר"נ וכ"א כסא לחבירו ועובדים אותו ית"ש בדברים גופנים ועי"ז אנו גורמין מיין נוקבין להיחוד כמ"ש בס' וכשיהי' מצות בטילות מהיכן יהי' מ"נ להיחוד העליון ית"ש רק נראה שכמו שקודם הבריאה שהי' רק הוא ושמו לבד ואדם אין לעבוד ולגרום מ"נ והי' היחוד מני' ובי' כמ"ש בס' וזה ע"י התענוג שצפה ית"ש שיקבל מעם קרובו כשיבראם ויעבדו אותו בדברים גשמיים עד"ז יהי' לעתיד היחוד מני' ובי' והי' ה' אחד ושמו אחד ונהי' דביקים בו ית"ש ולכל דברים הארציים דצח"מ יבא בהם דעת וכמ"ש ומלאה הארץ דעה שהארציות ג"כ ימלא דעה וזה ע"י שאנו עובדין אותו ית"ש עתה במצות מעשיות גופניות יהי' אז היחוד מני' ובי' וכו' וכמ"ש ע"פ ונגלה כבוד ה' שהעיקר העבדות במצות מעשיות גופנים וזה תענוג ית"ש ועי"ז מעוררין אור העליון וכבר כתבנו שעי"ז מתקדשים שבעה שערים שבנפש שעליהם רומז הדלקת המנורה בשבעה נרות לקדש הז' שערים הנ"ל ולהמשיך מהבל העליון המאיר להם וזה המשיכו החשמונאים הקדושי' בקדושתם מהבל העליון המאיר להם לז' הבלים ע"ד הכה"ג שהמשיך כנ"ל אחת ואחת עד אחת ושבע נמצא לא קשה ג"כ קושיות הפוסקים הא על יום אחד הי' להדליק ולא הי' הנס רק לז' ימים ולמה אנו עושין ח' ימים שאדרבה עיקר מקור הנס היה נמשך מבחי' עליונה השמינית שלמעלה וזהו למעלה מז' מדות ומשם נמשך לעוה"ז לזי"ה ולכן עושין זכר למקור הנס וזהו הי' ע"י התקדשות השבעה שערים המשיכו מהבל עליון ואתם הדביקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום ע"י הדבקת גופם ונר"נ לשם הוי' ונתדבקו באש אוכלה ד' דברים שבנר משם המשיכו הנס לנר חנוכה ועי"ז ממשיכין מאור הגנוז התנוצצות האור שלעתיד שאז יהי' היחוד מני' ובי' וז"ש שידליק עד שתהא שלהבת עולה מאלי' שתפעול בהדלקתך שהגוף יהי' כסא לנפש ונפש לרוח ורוח לנשמה ע"י התקדשות השבעה שערים שהדלקת נרות מורה ע"ז כנ"ל ותפעול שתהא שלהבת נהורא סתימא דאקיף נשמה עולה מאלי' של הפתילה שהוא הגוף המקבל אור כמו נוקבא המקבלת מהמשפיע ועי"ז תפעל מיין נוקבין שיהי' לעתיד היחוד מני' ובי' שלהבת עולה מאלי' ולרמז שקאי על נר חנוכה כמ"ש הרמב"ן בפ' בהעלותך תמצא אל מול פני המנורה עה"כ גי' להדליק נר חנוכה עם ל"ו נרות שמדליקין ועי"ז אנו דביקים בשם הוי' ע"י הגוף ונר"נ שהם ד' דברים שבנר מצוה ולכן ואתם הדביקים בה' עה"א גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וא"ו כ"ף ה"א ואש אוכלה הוא גי' ל"ו נר חנוכה לרמז כנ"ל שאנו דביקים בה' ע"י ד'

דברים שבנר ולכן אנו דביקים באש אוכלה ואע"פ דאכיל כולא אנו דביקים ב"ה וחיים לכולנו וכ"ז נמשך לנו בנ"ח כנ"ל:

ליל ד

וירא אלקים את האור ויבדל בין האור ובין החושך יש להבין ע"ד מ"ש יוצר אור ובורא חושך אף שבריאה גבוה מיצירה כתוב בריאה בחושך כי מחמת שגבוה ביותר ונסתר מאוד מאתנו נעלם ממנו אורו מהשיגו ולכן כתב בו חושך ועד"ז ויבדל אלקים בין האור ובין החושך פי' לפי שבחי' חושך גבוה מאוד עד שלנגדינו הוא גבוה יותר עד שאין אנו יכולין להסתכל בו ומקודם בריאת העולם הי' משתמשין בערבוביא הב' בחי' אור וחושך רק שאח"כ גנז החושך שהוא הבחינה שנעלם מאתנו ואין אנו יכולים להסתכל בו ולהנות מאורו וגנזו לצדיקים לע"ל כמשז"ל שגנז האור הראשון כי הוא אור הראשון שהי' בתוך החושך ומשם ממשיכין הצדיקים כל הטובות והנה זהו מדתו ית"ש להוציא אור מחושך וכן מכל גלות וחשכות יוצא אח"כ אור כמשז"ל וחושך על פני תהום שרומז לגליות שהגליות נקראים חושך ואח"כ מוציא מהם אור וכמ"ש אור לי"ד בודקין וכן נרות חכוכה וכן בפורים ליהודים היתה אורה כי כן מידתו ית"ש להוציא אור מתוך חושך וכן בכל בחי' גבורות משותפי' בהם רחמים וז"ש "אל "ישוב "דך "נכלם ר"ת "אדני שמורה דין ואעפ"כ ע"י רחמים הם נמתקין וכן כרחמיו וכרוב חסדיו הגדיל לנו גי' אלקים ועכ"ז נעשה ממנו בחי' גדולה שהוא רחמים וחסדים ועיקר המתקת הדינים הוא ע"י מה שאדם שפל ונבזה בעיני עצמו ומשים עצמו כאין ע"ד ונחנו מה ולכן לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה "לב "נשבר "ונדכה ר"ת לנו (גי' אלקים) וס"ת גי' אור שמשם אלקים גי' לנו נעשה אור וחסד וגם שם אלקים אינו בוזהו ומרחם עליו כשהוא לב נשבר ונדכה ולכן תיקון העולמות הי' ע"י שם מה ונקרא בספרים מה החדש שמקודם היה בונה עולמות ומחריבן והתיקון הי' ע"י מה החדש והוא שם הוי' במילוי אלפי"ן והנה שם מה והוי' וטוב שהאור הנמשך מהם נקרא טוב כמ"ש וירא אלקים את האור כי טוב גי' נחל שע"י שאדם משים עצמו למה ומחכה תמיד רק לה' וזה ר"ת "נפשינו "חכתה "לה' ר"ת נחל ממשיך מנחל עליון ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים וכן "להדליק "נר "חנוכה ר"ת נחל להמשיך מנחל עליון ולהמתיק כל הגבורות ולעשות מחושך אור וכן מצינו כי זית מורה על גבורות כמ"ש יונה יהי' מזונותי מרורים כזית ועכ"ז יוצא ממנו אור להוציא אור מחושך ולהמשיך ע"י הדלקת נ"ח בשמן מנחל עליון כו' כמ"ש ורבבות נחלי שמן:

ליל ג

בהעלותך את הנירות במדרש אתה מוצא י"ב שבטים הקריבו נשיאיהם קרבנם לחנוכת המזבח ונשיא שבט לוי לא הקריב כלום ומי הי' זה אהרן דכתיב ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי והי' אומר אוי לי שמא בשבילי אין הקב"ה מקבל שבטו של לוי אמר לו הקב"ה אל תירא לגדולה מזו אתה מתוקן הקרבנות בזמן שבהמ"ק קיים נוהגין אבל הנרות לעולם וכ' הרמב"ן שקאי על נרות של חנוכה שנעשה הנס ע"י הכהנים החשמונאים ולהבין זה למה שאר ענינים של בהמ"ק בטילים ומצות הדלקת נרות לעד קיימת ע"ד הנ"ל שזכו לנס חנוכה שאינו בטל לעולם ונראה הענין כי הבורא ית"ש כשברא כל הברואים ורצה שכולם יתקיימו ויהי' להם חיות מאור קדושתו ית"ש ורחמיו המרובים עליהם יושפע תמיד לכן כלל את שורש כולם מתחילה במדה אחת המחי' והמקיים והמרחם והנותנת חן על כל הנבראים והי' מתחילה כל הבריאה כולה כלולה בנקודה אחת הזאת והוא בחי' חכמה כמ"ש כולם בחכמה עשית והחכמה היא בחי' נקודה אות יו"ד שהוא רק נקודה והנקודה היא התחלה לכל דבר שכל דבר שרוצין לעשות הן עשי' או כתיבה צריך מקודם לעשות נקודה קטנה ואח"כ להתפשט מנקודה זאת העשי' או כתיבה הרי שהנקוד' קודמת לכל דבר וזה בחי' חכמה הכוללת ומוקדמת לכל הנבראי' והיא נותנת חיות לכל הנבראי' כמ"ש והחכמה תחי' והוא ברחמים רבים על כל הנבראי' שיצאו ממנו והיא אב לכלם ולכן נקראת אב ומרחם על כל הנבראי' כרחם אב על בנים והיא מעמדת ומקיימת כולם והחכמה מתפשטות עד סוף כל המדריגות ומקימות כולם וע"ד שאמר הרב הק' מרימנאב מהר"מ זצ"ל שמפלאות תמים דעים יוצרינו י"תש שאדם גבוה ורחב יכול לעמוד על רגלים אע"פ שאינם רחבים כ"כ ואם תעשה צורה כזאת ותרצה להעמידה א"א לעמוד רק זהו ע"י החכמה שנתן ית"ש במוח האדם והיא נשתלשלה מחכמה עליונה לכן שואף אל שורשו למעלה כמ"ש רוח בני האדם העולה הוא למעלה נמצא שהחכמה נותנת כח להרגלים שיוכל לעמוד עליהם שהם סוף ועקב של האדם והחכמה היא נותנת חן להנבראי' ע"ד שפי' כי בו שבת אל מכל מלאכתו שבש"ק מאיר שם אל שבאותיות מלאכה ונותן חן לכל הנבראי' ומלאכות שברא י"ת ע"ד היוצר שעושה כלי חרס כ"א לעצמו ועדיין אין להם חן עד שמחפה אותן כולם בבדיל וציפוי אבר וקוניא עי"ז מצאו חן כן בש"ק האיר הקב"ה אור החכמה בעולם. והחכמה היא בחי' שם אל מידה ראשונה מי"ג מדה"ר כי שם אל הוא ג' יודי"ן וא' דשם ס"ג הוי' במילוי ששם שוכן אור החכמה כנ"ל שיוד בחי' נקודה מורה על חכמה וכן אות א' אלוף חכמה הרי שם זה מורה על חכמה וזה האיר בש"ק שבאו כל הדברים לשורשם נקודת החכמה הנותנת חן לכן בא תשוקה גדולה לכולם לדבק באור הזה שכל דבר שואף לשורשו כמ"ש בספרי'

והמפורשי' ע"פ ויכולו השמים והארץ וכל צבאם שויכולו לשון תשוקה וזה ע"י שהאיר עליהם אור כללות שורשם וז"ש בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם שמתחילה נעשו ואחר העשי' צריך מציאות חן וז"ש וברוח פיו כל צבאם שצבאם לשון יופי כמו שפי' תוס' בחולין דף ס' על מ"ש שם שכל הנבראי' בצביונם נבראו דכתיב וכל צבאם הרי שצבאם לשון יופי וחן והנה שם הוי' ברבוע מתתא לעילא ה' ה"ו ה"וה ה"וי' גי' חן מורה כנ"ל שמציאת חן הוא ע"י חזרת דבר ותשוקתו לשורשו ע"י הארת אור שורשו עלי' לכן השם מתתא לעילא והנה החכמה נקראת אור כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו כי החכמה היא מאיר לכל דבר שלכל דבר צריך שימוש החכמה והשכל כשרוצה לעשות או לדבר איזה דבר צריך להתחכם בשכלו איך לעשות ולדבר ומאיר לו שיוכל לבוא להדבר ההוא כמו באור שרואין כל הדברים שלא יכשל ויוכל לבוא למחוז חפצו והנה אחז"ל במס' בבא בתרא מתנה יש לה הפסק ירושה אין לה הפסק הענין ע"ד הנ"ל שהחכמה נקראת אב כי היא מולדת כל הנבראי' ומחי' אותם ומקיימן ונותנת רן להם ע"ד שאחז"ל במשנה פ"ב דעדות האב זוכה לבן בנוי בכח בעושר ובחכמה ובשנים שנותן לו כח וחן וחכמה והעמדה וקיום בעושר ושנים וכבר אמרנו שחכמה ג"כ בה קיום כל הנבראי' בלי הפסק ולכן אחז"ל ירושה אין לה הפסק כי עיקר ירושה מאב כמ"ש בפ' יש נוחלין ואב מורה על בחי' חכמה שאין לה הפסק ומתפשטות עד סוף כל המדריגות כנ"ל וזהו פי' המדרש הנ"ל שלכן מצות נרות לעד מקיימת כי מדליקין בשמן שמורה חכמה גם אור הוא חכמה כנ"ל והחכמה אין לה הפסק כנ"ל שמתפשטת עד סוף כל המדריגות עד מדריגות רגלים בלי הפסק בכל קומת האדם עד שע"י החכמה שבראש יודע האיך לילך ברגליו ומעמדת ומקיימת אותם ולכן בחג שנמשך אור העליון לעוה"ז נק' רגל ורגל גי' אור ה' אור החכמה שמתפשטות עד סוף כל המדריגות וז"ש נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי שאפי' לרגלים מאירה התורה החכמה עליונה והנה כ"ז הענין נמשך בחנוכה ע"י נרות חנוכה כמ"ש הרמב"ן שז"ש שלך לעד קיימת על נרות חנוכה ומצותן להדליק בשמן שמרמז על חכמה ולהאיר אור החכמה בעוה"ז ומצותה שתדליק עד שתכלה רגל מן השוק להמשיך אור החכמה שבעוה"ז עד סוף רגל עד כלות הרגל לבטל כל החשכות שבמדריגות תתתונים מפני האור וזהו שרמזו חז"ל שאמרו עד שתכלה רגל מן השוק רגלי דתרמודאי תרמודאי גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וי"ו כ"ף ה"י שאז ממשיכין אפי' עד סוף מדריגות רגלי תרמודאי לבטל כל החשכות וכשממשיכין אור רגל אז נתקיים מ"ש ה' באור פניך יהלכון ברגל ולכן ה' באור פניך יהלכון עה"כ גי' להדליק נר חנוכה עם ג' תיבות וג' כוללים לרגלי דבריך גי' להדליק נר חנוכה עה"כ ונר לרגלי עה"א וכולל

גי' להדליק נר חנוכה עה"א הכל לרמז שבחנוכה ממשיכין אור החכמה עד סוף כל שיעור קומה עד בחי' רגל לבטל כל החשכות ולהאיר כל המדות והבחי':

ליל ה

ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר הנה ציוה לנו ית"ש לעשות מצות מעשיות בגשמיות בגופני הגשמיי ועי"ז נדבק בו ית"ש ולהבין זה איך במצות מעשיות בגשמיות בגוף הגשמיי נוכל לדבק בו ית"ש שהוא רוחני בתכלית הרוחניות ולית מחשבה תפיסה בי' רק הענין כי האציל י"ת תרי"ג אורות רוחנים נעלמים מהשיגם והם שורש התרי"ג משיעור קומה העליונה ושם שורש התורה אור והנה הנשמה שהיא חלק אלקי ממעל כלולה ג"כ מתרי"ג אורות הנ"ל והתורה היא חיות כוחות כל הנפשות שבישראל ולכן ששים ריבוא נשמות וששים ריבוא אותיות לתורה והנשמות כולם עמדו בהר סיני ושם קבלו כ"א כח חלקו בתוה"ק והנה הנשמה מתלבשת בגוף העשי' בדפוס של רמ"ח אברים ושס"ה גידים גשמיים ובו תתפשט הנשמה בתרי"ג כוחות הרוחנים שיש בכל אבר כח השומר לעשות מצוה שכנגד אבר ההוא וכן עד"ז בשס"ה גידין כח רוחניות בכ"א השומר שלא לעבור על שום ל"ת שבתורה וע"י גוף תגלה הנשמה תרי"ג כוחות הרוחנים הנעלמים בתוך תרי"ג גופנים כנ"ל בעוה"ז הגשמיים להראות כשרון כחה הנעלם בתוך הגוף וע"י קיום מצות הגשמיים בהגוף שהנשמה בתרי"ג כוחות מלובש בו זהו מפתח לפתוח בו מקור התרי"ג אורות הנעלמים מאוד שבשיעור קומה העליונה ששם שורש התורה והנשמות שנבעו משם ועי"ז ירד שפע וברכה מהאורות הנ"ל להנשמה שמקיימ' המצות ע"י דמות הגוף התחתון הנבנה מתרי"ג אברים ושס"ה גידין גשמיים ומצא מין את מינו וניעור שע"י השפעת כח אור שורש המצוה החיות הרוחני שבמצוה ההוא לנפשינו מתחזק כח הנפש שכנגד מצוה ההוא מאוד ע"י כח החיות הרוחנים הנמשך לה ושורש כל המצות והתורה הוא אלהותו ית"ש מקור כל החיות והתורה היא גילוי אלהותו ית"ש וישראל שמקיימין התורה מעוררין רוחני' התורה שמותיו ית"ש ויכנס בדביקות אור המצוה לשורש שורשה דביקותו ית"ש ומובן שפיר שע"י המצות הגשמיות דביקים בו ית"ש ע"י הנשמה הרוחני בהתעוררות כח אורות המצות ומצות דרבנן ג"כ כולם יש להם שורש ואסמכתא בתורה רק לכל זמן ועתשיצא הדבר מכח לפועל כי הדבר תלוי לפי התעוררות התחתונים ומהותם ואיכותם ומדריגתם וענפי כוחות שבנשמות ובנפש שבכל דור ודור ואז הוסיפו החכמים לעורר איזה כח העליון שיצא בזמן ההוא כפי התעוררת כח אורות עליונים בעת ההוא והכח ההוא קבלו חכמי ישראל בסיני שנתן שם כל מה שתלמיד וותיק עתיד לחדש כמ"ש

חז"ל ומה שחידשו הוא לפי נשמתם ודורם ונראה דזה פי' הברכה שאנו מברכין על מצות דאורייתא ודרבנן אשר קדשנו במצותיו וצונו על כו' הפי' שצות הוא לשון התחברות כמ"ש חז"ל כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה וז"ש אשר קדשנו במצותיו בדביקותו בו ית' לדבק בו ית"ש ע"י שצוונו על המצוה הזאת וחיבר ית"ש כח נפשינו למצוה זאת שעושה בעת ההיא וז"ש על התחברות וציונו על כו' שעי"ז אנו דביקין בשם הוי' המהוה כל הויות ונותן כח וחיות להאבר ההוא מאבר נפשינו ע"י צינור השפע שאנו ממשיכין במצותינו ומתחזק ומאיר כוחות נפשינו למצוה זאת וז"ש וציונו על כו' שחיבר כוחות נפשינו להמצוה והנה כ' בס' שצריך להבין שני כתובי' כתוב אחד אומר בדבר ה' שמים נעשו שמשמע שהכל נברא ע"י הדיבור שהיא התגלות המחשבה הנעלמת וכתיב כל אשר חפץ ה' עשה משמע שברצון לבד הי' העשי' ונראה שדברי' הגשמים הי' צריך לבוא עשייתן הגשמי ע"י מדריגות דבור שהוא ענין התגלות אבל העולמות הרוחנים והרוחניות המלובש בגשמי הי' התגלות ממדריגות רצון והנה ע"י מצות שאנו מקיימין בגשמיות מעוררין רצון העליון לחבר ולהשפיע לעוה"ז הגשמיי ומשפיעין מאור הגנוז מא"ס הנעלם מכל רעיון והשגה לעוה"ז הגשמי ע"י שאנו מקיימין במעשים הגשמים רצון העליון א"ס ית"ש ממשיכין טובות וברכות והשפעות ע"י צינורי המצות מאיר א"ס לעוה"ז והשפע' הזאת מחברת הא"ס המשפיע לעוה"ז המקבל השפעה כי הנשפע הוא המחבר בין משפיע למקבל וזהו ענין יחוד הוי' אדני שמיחדין רצונו ית"ש המהוה כל הויות אור הגנוז עילת העילת השכל הנעלם מכל רעיון לעוה"ז שנקרא ית' בשם אדני שעכ"פ יש לנו השגה שיש אדון בעולם כמ"ש אברהם אבינו מי קראך אדון בעולם וכמ"ש דניאל למען אדני ודרשו חז"ל למען אברהם שקראך אדון וע"י המצות מייחדין כנ"ל שממשיכין מאור א"ס לבחי' אדון עולם שבעוה"ז ולכן א"ס גי' אור וכן אדון עולם גי' אור לרמז על התחברות ונעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן והנה כל המשכה הנ"ל מאור הגנוז ונעלם הוא צדקה שעושה עמנו ית"ש שנתן לנו כח זה לעשות המצוה ולהמשיך צדקה מאתו ית"ש כי באמת כתיב מי הקדימני ואשלם וז"ש אני המדבר בצדקה וכמו שצדקה שנותנין מחבר את המשפיע והמקבל ע"י הנתינה של צדקה כן השפעת האור מאור הגנוז מחבר את א"ס ית"ש לכנס"י הוא מלך אוהב צדקות דכתיב כי צדיק ה' צדקות אהב כדי שיהי' אתערותא דלתתא לעורר כח צדקה עליונה להשפיע לנו ביתר שאת וכן אברהם יצחק ויעקב המשיכו ממקורות עליונים ממקורות השפע לז' מדות ז' ימי בנין שבעוה"ז כמ"ש במ"א על פי' רש"י ע"פ וארא אל אברהם כו' וארא אל האבות והכל ע"י צדקה שעשו כמ"ש כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו

ושמרו את דרך צדקה עי"ז עררו כח צדקה עליונה ממקומות עליונות והמשיכו מאור א"ס המהוה כל הויות לבחי' אדון עולם שבעוה"ז ועשו יחוד הוי' אדני בכל אחד משבעה מדות ולכן אברהם יצחק יעקב גי' ז"פ הוי' אדני עה"כ והנה למאורות שבעוה"ז צריך להמשיך מאור הגנוז ונעלם מזה ע"י צדקה כנ"ל מעוררין כח הצדקה עליונה להשפיע להם ולכן כתיב שמש צדקה ומרפא והנה נרות חנוכה שלא ניתנו להשתמש בהם אלא לראותן בלבד הוא שע"י הראי' באור המצוה יתוקן כח הראי' שבאדם ונזכה על ידם לבוא ליראה כי יראה אותיות ראי' כי כתיב ואנוכי הסתיר אסתיר את פני כו' כביכול כמי שממסתתר א"ע שחבירו לא יראה אותו וכשרוצין לחפש דבר הגנוז מחפשין בנר כמ"ש אחפש את ירושלי' בנרות וכמ"ש חז"ל במס' פסחים שחפוש הוא בנר וע"י אור הנר דחנוכה מחפשין יראתו ית"ש כי כתיב אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה' וז"ש באורים כבדו את ה' כבדו גי' לב שע"י האור שלכבוד ה' כמו נ"ח שאין לנו להשתמש בהן אלא לראותן בלבד כדי להודות ולהלל לשמך הגדול כו' ומבינים גודל כבודו ית"ש וגודל טובותיו עלינו בניסיו ונפלאותיו בא יראת שמים ללב וכ"ז הכח המשיכו החשמונאים הקדושי' בגודל יראתם בכח נשמתם שקבלו בסיני כנ"ל והמשיכו מאור הגנוז ונעלם להמאורות ולכן נעשה נס במאורות כי המשיכו מא"ס שגי' אור לאדון עולם שגי' ג"כ אור ולכן מאורות גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וא"ו כ"ף ה"י עה"כ שע"י נ"ח ממשיכין מאור הגנוז להמאורות וכ"כ שזה ע"י צדקה מעוררין כח צדקה עליונה ולכן כ' בש"ע הנערים מסבבין בחנוכה על הפתחי' וחנוכה עה"כ גי' צ' לרמז על צדיק חונן ונותן ואנו מברכין אקב"ו להדליק נ"ח ע"ד הנ"ל שחיבר אותנו לאור מצוה כדי לחזק כוחות נפשינו לעבודתו להאיר להם אור רוחני של המצוה לבוא עיז' ליראה וליחד הוי' אדני בכ"א מ"ז מדות ולכן ז"פ הוי' אדני עד"כ גי' חנוכה במילוי ו"או ה"א עה"כ: (כאן חסר)

אחז"ל מאי חנוכה דת"ר בכ"ה בכסליו כו' כבר כתבנו במ"א שאינו מובן כלל עכ"ז למה קראו זמן הנס בהוספת האור בשמן בלשון חנוכה גם להבין מה שקבעו חז"ל פרסומא ניסא על הלילות והא גם בימים הי' הנס שלא הי' בו להדליק אלא יום אחד והדליקו שמנה ימים והגם דשרגא בטיהרא מאי מהני אך עכ"ז יש להבין דהא גם בלילה אין לנו רשות להשתמש בהן אלא לראותן בלבד והי' זה אפשר גם ביום וגם הא גופא טעמא בעי למה אין לנו רשות להשתמש בהן גם קבעו חז"ל וטיהרו את מקדשיך והדליקו נרות בחצרות קדשיך והאיך היה אפשר לטהר את בהמ"ק כיון שלא היה אפשר להמציא שמן אחר עד אחר שמונה ימים כמ"ש במהרש"א ובמפורשים שהיה צריכים הזאה שלישי

ושביעי ונראה הענין כי אחז"ל אור שברא הקב"ה ביום ראשון כו' גנזו לצדיקים לע"ל והנה זה האור נעלם מהשיגו כיון שהוא גנוז לעתיד וצורך האור הזה שמשם ממשיכין הצדיקים כל האורות והטובות והישועות מאור הנעלם הזה כמו שפי' הרב הק' מוה' אלימלך זצ"ל שמ"ש חז"ל וגנזו לצדיקים לע"ל פי' שגם בעוה"ז ע"י קדושתם ודביקותם עתידים לבוא על אותו האור להמשיך ולהביא משם כל הטובות לעולם והנה זה נמשך ע"י מדת יוסף הצדיק שהוא צי"ע ומדתו עולה עד האור הגנוז כנ"ל להמשיך משם השפעות טובות וז"ש מה רב טובך אשר צפנת ליראיך צפנת גי' כתר ויוסף נק' צפנת פענח גי' אור כתר עה"כ שהוא אור נעלם וכשנמשך ע"י מדת יוסף כנ"ל אז נמתקו כל הגבורות שבהם אחיזת אוה"ע ולכן אחז"ל והבור ריק אין בו מים אבל נחשים ועקרבים יש בו מורה שהי' יוסף יכול לבטל כח נחשים ועקרבי' הם כוחות הקליפות והיא מכניעם עד"ז נכון מה שסמכו חז"ל בשבת דכ"ב שני מימרות משמי' דרב תנחום כו' מים אין בו אבל נחשים ועקרבי' יש בו והענין ע"ד הנ"ל שיוסף הוא המשבר ומכניע במדתו מדת יסוד צדיק את כל אחיזת הקליפות ואוה"ע והנה קליפת מלכות יון הי' בקליפה נגד מדת יוסף כמ"ש בס' מג"ע שמלך יון גי' יוסף גם כתבתי במ"א יון במילוי יו"ד וי"ו נו"ן עה"א גי' יוסף ולכן גזרו היוונים לבטל המילה שהוא בחי' יוסף גם גזרו על בנות ישראל שכל בתולה הנשאת תבעל לטפסר תחילה כי רצו להגביר קליפת ערות הארץ הפוך יוסף שגדר א"ע מן הערוה ועמד בנסיון הגם שהיה במצרים ערות הארץ שהיו כולם שטופי זימה ועי"ז המשיך יוסף ממקור הנעלם הנ"ל וכוונת יוונים הי' לבטל המשכת האורות ממקור הנעלם ע"י מדת יסוד יוסף הקדוש כי הם היו בקליפה נגד מדה זאת וי"ל שז"ש חז"ל בס"פ במה בהמה בשעה שנשא שלמה את בת פרעה נעץ גבריאל קנה בים ונבנה עליו כרך גדול ופי' רש"י שהוא מיצר לישראל והוא של יון כי כשנשא שלמה את בת פרעה שהיתה ממצרים ממקום ערות הארץ נתגברה הקליפה זאת שנגד מדת יוסף ולכן נבנה עי"ז כרך של מלכות יון והנה החשמונאי' בגודל התשובה שעשו והמשיכו אור גדול לנשמתם עי"ז המשיכו אור העליון הנעלם מהשיג ועי"ז המשיכו אור חדש במקום שהי' תחילה חושך ע"י שנתקיים בהם ורוח נכון חדש בקרבי שחדשו בקרבם להאיר אור ממקור נשמתם לחנך עצמם לעבודתו ית"ש וביטלו כל המחשבות והרע שבקרבם ע"י תשובה גדולה ולכן נעשה להם הנס בהשמן אותיות נשמה ולא הי' ראוי אלא ליום אחד ונעשה נס והדליקו בו שמונת ימים נמצא שהדליקו במקום הי' ראוי להיות חושך רק מחמת קדושתם המשיכו גם שם אור ומהיכן המשיכו אור הזה מאור הגנוז לצדיקים לע"ל כנ"ל וזה הי' ע"י שמקיימין מצות מילה ומסרו נפשם ע"ז ותיקנו

מדת יוסף עי"ז הדליקו הנר מאור הקדום הגנוז כנ"ל שיוסף ממשיך משם למטה להכניע עי"ז כל הקליפות המונעי' וז"ש חז"ל מצות נ"ח למטה מעשרה להמשיך למטה לעולמות התחתונים לבטל חשכות הקליפות מהתחתונים וזהו ענין מאמרם נ"ח שהניחה למעלה מכ' אמה פסולה כו' והבור ריק אין בו כו' נחשים ועקרבי' יש בו מובן ע"ד הנ"ל שמדת יוסף להמשיך האור הנעלם למטה לבטל כח הקליפות ולכן בא למקום נחשי' ועקרבים לבטל כוחם וזה ג"כ הענין אור הנר של חנוכה כנ"ל להמשיך מאור הנעלם למטה להכניע הקליפות אבל אם הניחה למעלה מעשרי' אמה שמורה על עולמות העליוני' ששם מקור הנעל' עצמו א"צ לנו להדליק שם ששם האור בשורשו גנוז ושם אין שום פגם נשמ' וא"צ לנו להמשיך אור ולהדליק רק אנו צריכים להמשיך האור משם וזה פרסומא ניסא כשמפרסמין ומגלין המשכת אור הגנוז למטה והנה ע"י המשכת האור כנ"ל מבטלין כח הקליפות ע"י כח התעוררת התשובה כמו שעשו החשמונאים ועי"ז נתקן מ"ש בתורה מארת חסר שמורה על אחיזת הקליפות ע"י מיעוט לבנה שהאור חסר בה רק תקנו התחלת גאולה העתידה שיהי' אור הלבנה כאור החמה ולא יהי' שום מיעוט וזה ע"י שהמשיכו מדת יוסף שהוא מילוי אות ו' דשם הוי' כמ"ש בס' שהמילוי הו"ו הוא יוסף תולדות יעקב יוסף וע"י מדת יוסף הנ"ל המשיכו ממקור אור הגנוז הנעלם לשני המאורות להאיר אור הלבנה כחמה ונעשה ממארת מאורות מלא בו' של יוסף וז"ש טובים מאורות שברא אלקינו יצרם בדעת בבינה ובהשכל מורה על המשכה מג"ר חכמה בינה ודעת להמאורות ואז טובים מאורות שגם אור הלבנה מאיר כחכמה והנה על תי' מאורות כתיב שם מע"ב שמות והוא הא" א" והוא ר"ת "השולח "אמרתו "ארץ וזה מורה על הנ"ל שז"ש השם גבולך שלם והוא יסוד יוסף ואז השולח אמרתו ארץ אמרתו אותיות מאורות נמשך למדת ארץ מדת לבנה וזהו ע"י מדת שלום יסוד וגם אמרתו מורה על אמירה רכה מורה על המתקת הדיני שע"י מדת יוסף כנ"ל שהוא יבטל אחיזת הקליפות ע"י המתקת הדינים ומזה בא רפואה וז"ש עד מהרה ירוץ דברו כמ"ש ישלח דברו וירפאם לכן על טובים מאורות שרומז על מילוי הלבנה כשם הנ"ל שר"ת כנ"ל ומורה על זה ועל המתקת הדינים ושם זה ר"ת "התחת "אלקים "אנוכי שאמר יוסף כנ"ל ששם זה מורה על מילוי המאורות ע"י ו"ו שלו נעשה ממארת מאורות ונמתקו כל הדינים וכ"ז נמשך בנר השמן שבחנוכה חנוכה בוא"ו ה"ה גי' מאורות מלא גי' אמרתו ונתישבו הדקדוקים שלכן אין לנו רשות להשתמש בנ"ח להורות שהמשיכו לגילוי האור הנעלם מהשיג שבעצמותו ית' א"א שום השגה והשימוש זה האור הוא הכנה לכל האורות שאנו יכולין להשיג ומאור שהי' להדליק ביום הראשון נעשה נס שהדליקו כל הח' ימים וזהו

לשון חנוכה חנוך בעבודתו ובתשובה ועי"ז יבוא אור הנעלם לגילוי שאנו מחנכין עצמינו בעבודתו ית"ש בעוה"ז כדי לבוא על אור הגנוז הנ"ל וז"ש וטיהרו את מקדשיך והדליקו נרות טהרו לשון אור כמו שרגא בטיהרא וזה מקור אור הגנוז הנעלם ולכן שרגא בטיהרא מאי מהני כי אז אין הנר מאיר כ"כ כי בטל וחוזר לשרשו לטיהרא וז"ש וטיהרו את מקדשיך שעוררו בתשובתם את מקור הטהרה שהוא אור הנעלם מזה המשיכו האור למטה שיהי' אור הלבנה כחמה והדליקו נרות בחצרות כו' וכ"ז ע"י שנתקיים בהם ולב טהור ברא לי אלקים וטהור פי' לשון אור והכל ע"י תיקון מדת יוסף ממארת מאורות בחי' חנוכה במילוי כנ"ל וחנוכה לשון חנוך ולכן בימים ההם הי' ג"כ חינוך למשכן כנ"ל והוא ע"ד חנוך לנער לשון חינוך ולכן נ"ח בלילה לרמוז שהמשיכו הי' אור הלבנה כחמה ע"י המשכה מאור הגנוז הנ"ל:

ליל ה

בספר יצירה המליך אות פ' בממשלה וקשר לו כתר וצר בהם כוכב בעולם יום חמישי בשנה ואוזן שמאל בנפש כו' הנה הקשו המפורשים למה עושין חנוכה שמונה ימים הרי לא הי' הנס רק בשבעה ימים דעל יום א' הי' שמן בפך שמצאו ונראה דהענין כי האדם צריך לראות לתקן שבעה מדות שבו שהטביע ית"ש באדם שהם מדותיו ית"ש שמנהיג בהם עולמו כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה כו' וז"ש עשה את האדם ישר כו' שהטביע ית"ש כוחות המדות העליונות השתלשל אותם למטה בדרך אור ישר מלמעלה למטה ועשה בהם את האדם שיהי' לו אלו הכוחות המדות שעבודתו יהי' שבכל המדות אלו יתדמה לעליון כמ"ש חז"ל מה הוא רחום כו' להיות דבוק במדותיו ית"ש ויעלה המדות שבו לו ית"ש בדרך אור חוזר מתתא לעילא וע"ז מורה שמו אדם לשון אדמה לעליון וזה עיקר עבודת האדם תמיד בכל עת בכל מידה שהוא בעת ההיא שיראה להפריד הרע מטוב להבדיל בין האור ובין החושך כי את זה לעו"ז עשה אלקים ויש נגד מדות הקדושות אלו שבע תועבות נגד אלו שבקדושה וז"ש חז"ל מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא והענין כי אלו השבעה מדות כ"א כלולה מכולם למשל במידת החסד כלולה ג"כ מדת גבורה כי הרוצה להתחסד ולהתנהג במדה זו תמיד לעשות חסד ורחמים צריך הוא ג"כ לצורך הנהגות החסד להתאכזר על הרשעים וללבוש מדת גבורה ודין נגדם שאם לא יעשה כן לא יהי' קיום להנהגות החסד כמ"ש חז"ל כל המרחם על האכזרים לסוף נעשה אכזר על הרחמנים וכן האב משקה לבנו בחליו רפואת משקים המרים וכדומה דברים שמוכרח להתנהג בגבורה נמצא שגבורה כלולה בחסד ועד"ז מחמת אהבתו וחסדו על בנו מתפאר עמו ומנצח שונאיו וכדומה כל המדות כלולים זב"ז למשל נצח שבתפארת

הוא שלפעמים אדם רואה איזה דבר נאה מאוד ונכנס תפארת הדבר בלבו ועושה כל הנצחונו' לבוא הדבר שיהי' שלו נמצא שת"ת גרמה לו מדת הנצח ובזה תבין שכל המדות עד"ז כלולה כ"א מכל הז' מדות וז"פ ז' גי' מ"ט וצריך האדם לתקן מדותיו כ"כ עד שיתקן גם הז' מדות שהם לעומת הקדושה שגם הם כלולים עד"ז והם המ"ט פנים טמא לתקנם ג"כ לעבודתו ע"י שמברר ומבדיל הרע מטוב ולתת גבול וקצבה לכל מדה ומדה כמה יעסוק בה ע"ד הנ"ל כי זה לשון מדה שהוא גבול וקצבה כדבר המדוד במדה וזה ענין הספירה לאחר שהוציאנו ית' ממצרים ערות הארץ שהי' שם כל הז' תועבות שהם מ"ט פנים טמא הנ"ל ולכן אחר שהכניסנו ית' תחת כנפיו והוציאנו מהטומאה אנו צריכין לספור מ"ט יום לתקן הז' מדות אפי' שהם נגד הקדושה שהם כלולים זה מול זה והן מ"ט כנ"ל ועי"ז קבלנו אח"כ התורה במ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא וב"פ מ"ט עולה צח וז"ש דודי צח כו' והנה תיקון המדות עד"ז צריך להיות ע"י חכמה בינה ודעת כמחז"ל אם אין דיעה הבדלה מנין שאינו יודע להבדיל בין קודש לחול וטמא וטהור ואור וחושך ע"ד הנ"ל רק ע"י השכל שנתן בו השי"ת משם ממשיך ע"ע מחכמה עליונה לתקן כל המדות שבו כנ"ל ולהמליך אותו ית' בכל מדה ומדה שיתנהג בהם רק לפרסם כבוד מלכותו ית"ש וע"ז מורה מדה השביעית מדת מלכות שכלולה מכל המדות שבכולם יתנהג לתכלית זה וכשאדם מתנהג כן אז הוא צדיק מושל ביראת אלקים הקב"ה גוזר והצדיק מבטל ומושל על הגבורות ודינים וממשיך חסדים לעולם כי כתיב אמרו לצדיק כי טוב שע"י שהוא מתנהג בכל מדה ומדה בטוב שבה הוא צדיק מושל כנ"ל ולכן יוסף הצדיק הי' מושל ושליט ומפרנס הכל ע"י תיקון מדותיו ומדתו הוא נקראת טוב וכן שלח יוסף ליעקב עשרה חמורים נושאים מטוב כו' כי מדתו להמשיך ממדות עליונות ע"ע והי' מדמה צורה ליוצרה ע"ד הנ"ל לדמות לעליון והכל ע"י המשכה ממקור ח"ב ודעת וז"ש טובים מאורות שברא אלקינו יצרם בדעת בבינה ובהשכל כו' שלהתנהג בכל מדותיו בטוב לאור ולהבדיל בין האור ובין החושך צריך דעה בינה והשכל ועי"ז כח וגבורה נתן בהם להיות מושלים בקרב תבל גי' ב"פ גבורה שע"י התנהגות במדותיו כנ"ל בהמשכת דעה בינה והשכל עי"ז מושל על הגבורות ונעשה צדיק מושל ביראת אלקים כנ"ל ביוסף ויראה וגבורה גי' תבל ולכן השם מע"ב שמות הרמוזים בשבח אל אדון וכו' רשום על תיבת מושלים שם חע"ם גי' עה"כ ז"פ טוב להורות על מה שדברנו שעי"ז נעשה מושל ע"י שתיקן כל המדות והתנהג בהם בטוב ונעשה מהם ז"פ טוב גי' השם הנ"ל עי"ז הוא מושל כנ"ל גם מושל אותיות שלום שרב שלום וברכה ממשיך מש"ע אורות עליונים גי' שלום וגם השם חע"ם הנ"ל רשום בפ' והי' אם שמוע על תי' לכם שהוא אותיות מלך

להורות ג"כ שענין תיקון המדות בטוב שיהי' ז"פ טוב הרמוז בשם הנ"ל הוא ע"י שמקבל עול מלכותו ית' בכל מדה ומדה מהז' מדות והנה מדת מלכות נק' פה כי תיקן המדות לקבל עול מלכותו ית' בכל מדה הוא ע"י מדת חכמה כנ"ל והפה הוא מגלה החכמה שבלבו ומוחו ולב רכם ישכיל פיהו ולכן מדת מלכות שבחכמה נק' פה ופה במילוי כזה פ"ה ה"ה גי' צ"ה והענין כי ע"י תיקון המדות ע"ד הנ"ל שמדמה צורה ליוצרה ע"י התדבקותו במדותיו ית' מה הוא רחום וכו' עי"ז ממשיך מי"ג מדה"ר לכל מדה מהז' מדותונעשה עי"ז יחוד הוי' אדני גי' ז"פ י"ג נגד המשכת י"ג מדה"ר להז' מדות הנ"ל ולעתיד שמאותיות ו"ה שבשם הוי' יהי' ג"כ אותיות י"ה ע"ד ביום ההוא יהי' ה' שמהוי' נעשה יהי' ע"י התגלות אור י"ה למטה ונמצא כמו שהיחוד של עתה הוא הוי' אדני עד"ז לעתיד יהי' היחוד יהי' אדני גי' מילוי אות פה כנ"ל שמרמז על מדת מלכות שבה מתגלה אור החכמה מאותיות הנ"ל שבדיבור נתגלה החכמה כנ"ל והכל ע"י שנתקנו הז' מדות בטוב ע"י שקיבל עומ"ש בכל מדה ומדה ונגלה מדת מלכות הכלולה בכל מדה ומדה ע"ד מלכותך מלכות כל עולמים שבכל מדה מהמדות כלולה בה מדת מלכות וע"י התגלות כבוד מלכותו כנ"ל עי"ז וממשלתך בכל דור ודור שע"י תיקון המדות נעשה מושל כנ"ל על להיות מושלים בקרב תבל וכשיתגלה כבוד מלכותו יהי' התגלות אור י"ה למטה שבמלכות מתגלה החכמה ויהי' יחוד יהי' אדני גי' מילוי פ"ה הרמוז למדת מלכות והנה כל הענין שדברנו הי' הכל בנס חנוכה שמתחילה החשיכו עיניהם של ישראל בגזירתם שעי"ז פעלו שלא השגיחו ישראל על הטוב מדותיו ית' להתנהג בהם לדמות צורה ליוצרה ואח"כ עשו ישראל תשובה ותקנו מדותם והתיקון הי' ע"י המשכה מחכמה שע"י השכל מתקנים הז' מדות והחכמה הוא מדה שמינית עליהם ולכן נעשה נס בשמן הרומז על מדת חכמה מקום שמשם המשיכו התיקון ועי"ז נעשה מושלים בקרב תבל כנ"ל ונתגלה כבוד מלכותו עלינו שמלכות מגלה אור החכמה ולכן הנס לשמונה ימים דוגמת שמונה ימי מילה שמרמז על מדת מלכות הרמוזה במילה שרצו לבטל לפ"ז לא קשה קושית המפורשים הרי הנס לא הי' רק שבעה ימים ולפי דברינו אדרבא עיקר הנס במדה השמינית שלמעל' מז' מדות ושם במדת חכמה נתרבה האור בשמן מדת חכמה ומשם נמשך הברכ' להמדות הרמוזים בז' ימים שאח"כ וצריך לעשות זכר למקור הנס ולכן עושין ח' ימים וז"ש בס"י הנ"ל המליך אות פ"ה בממשלה כי אות פה רומז על מדת מלכות כנ"ל שהוא פה כלי הדיבור שנתגלה בה אור החכמה וז"ש שהמליך בממשלה כי ממשלה עה"כ גי' ח"פ שם ב"ן ששם הזה הוא במדת מלכות הוא ענין התגלות מדת מלכות בכל מדה ע"ד מלכותך מלכות כל עולמים הנ"ל והמשכה מחכמה ולכן פה היא

ח"פ יו"ד רומז להנ"ל והוא ענין מילה לשמונה כנ"ל ואמר וברא בו כוכב כי כוכב עה"כ גי' מ"ט רומז לתיקון המדות שכל מדה כלולה מז' מדות גי' מ"ט שזה שורש התורה מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא וכתבתי במ"א שתי' כוכב מרמז על אריגת התוה"ק בכ"ב אתוון ושם הוי' ואמר שברא יום חמישי בשנה שיום חמישי מרמז על מדת הוד שהוא סוף המדות בפסוק לך ה' הגדולה והגבור' כו' וכי כל בשמים כו' הוא מדת יסוד הכוללם וכן מלכות ע"ד הנ"ל וע"י הודי' לו ית' על הניסים שעש' עמנו עי"ז מתקנים המדות והנס של חנוכ' הי' במדת הוד ורמוז ענין חנוכה באות פ' שמרמז על מדת מלכות כנ"ל שע"י תיקון המדות וקבלת מלכותו ית' הי' הנס ולכן תמצא שפ"ה ה"ה וממשלה עה"א גי' להדליק נ"ח עה"כ ואמר שברא אוזן גי' ג"פ אהי' עה"כ רומז לתיקון המדות ע"י המשכה של מקור המדות בדיעה בבינה ובהשכל שהם קודם התגלות המדות כי הם קודם המעש' במדות וזהו בחי' שם אהי' עתיד אני להתגלות ורמז זה באוזן שהוא כלל הגוף שארז"ל חרשו נותן לו דמי כולו מטעם הנ"ל שבו המשכ' ממקורות המדות ומשם נשפע לכל הגוף ולכן נס אור חנוכה שהי' ממקורות המדות עד בחי' מלכות רמוז כאן כנ"ל:

ליל שבת יום ו' דחנוכה

הנה כבר רמזנו ענין חנוכה שהוא הכל ע"י תיקון המדות והנה מדת יוסף הצדיק יסוד כוללת המדות ונקראת טוב כנ"ל שתיקן כל המדות בטוב ולכן בפ' מקץ שנתגדל יוסף ע"ז רמוז ענין תיקון המדות ונס נ"ה כי מילוי דיוסף יו"ד וי"ו סמ"ך פ"ה עה"א דיוסף גי' חנוכה עה"א וכולל ולכן נתגדל ע"י חלום שחלום עה"א והכ' גי' ג"כ חנוכה והענין זה שנתגדל ע"י חלום הי' ע"ד הנ"ל שהוא כולל המדות והוא רמוז במילוי הו' שהו"ו הוא מדת יעקב ואלה תולדות יעקב יוסף שבדיבור ה"וו מדברים עוד ו"ו ולכן כתיב ביוסף יפה תואר ויפה מראה שהי' בו שופרי דיעקב ושופרי דיעקב מעין שופרי דאדה"ר ויוסף קיבל שופרי הנ"ל על התכללת בו מדת יעקב והי' לו עוד מדתו מו"ו הב' שהוא מילוי דו' ולכן יפה תואר נגד מדת יעקב ויפה מראה נגד מדתו והמראה הוא ענין החלום כמ"ש במראה אליו אתוודע בחלום אדבר בו ולכן נתגדל יוסף ע"י החלום שרומז על מדתו וכבר אמרנו שענין חנוכה רמוז ביוסף שהוא כללות המדות בטוב ולכן חלום גי' חנוכה כנ"ל ולכן סיפר פרעה החלום לפני יוסף והגם שסיפר ג"כ לפני חרטומי מצרים עכ"ז לא נכתב ספור החלום בתורה רק לפני יוסף והחלום הוא רומז לענין יוסף ונ"ח וז"ש והנה עומד על היאור אותיות הי' אור רומז על המשכת אור מחו"ב הרמוזים באותיות י"ה מהוי' משם ממשיכים להאיר כל המדות עד מדת יוסף הכוללת ולכן כתיב כאן ש"פ היאור ע"ד הנ"ל ועיקר המשכת האור מאותיות י"ה מחו"ב והענין שכתיב ומתוק

האור לעינים כי כשעיניו אינם פתוחות אינו רואה את האור רק ע"י העינים ניכר האור וב"פ ע' גי' חו"ב ורומז ג"כ באותיות י"ה שעיקר החכמה הרמוזה באות יו"ד להתחכם האיש איך לעשות תשובה באמת לפניו ית"ש לפקוח עינים עורות להביט אל גדולתו ית"ש והתשובה רומז באות ה' כמאחז"ל מ"ט כרעא דה' תלוי דמאן דרוצה ליעול יעול בהך וע"ז מורה י"ה להתחכם ולשוב וזה הי' בחנוכה בתחילה היוונים החשיכו עיניהם של ישראל מלהתחכם להתבונן בגדולתו ית"ש ומלעשות תשובה הרמוז בב"פ עין גי' חו"ב ואח"כ המשיכו ישראל מאותיות י"ה לתקן מדותיו כולן ולקבל עומ"ש שהוא מדה שביעית ולכן אמר והנה שבע פרות עולות מן היאור שהוא אור מחו"ב שפרות רומז לד' מלואי הוי' וג' מלואי אהי' גי' פרות עה"כ ואהי' והוי' הם רומזים לחו"ב ומרומז לתקן שבע מדות מן היאור שהיא אור מחו"ב שמשם נמשך האור להז' מדות וז"ש אל ה' ויאר לנו שנתמלא הוי' בחסדי' כמ"ש חסד אל כל היום כי אותיות י"ה שם חסדים גדולים ולכן נעשה נס בשמן גי' כ"ו פעמי' י"ה לרמז שכל שם הוי' נתמלא בהחסדים מאותיות י"ה ונשפע החסד דרך כל הש"ץ אוירים שמן השמים עד לארץ יש אוירים כמנין שמים ונטהרו כל אוירי' והאירו אותם ע"י המשכה ממדת חכמה בחי' שמן וז"ש ועתה יגדל נא כח ה' שגדולה הוא מדת חסד כמ"ש לך ה' הגדולה כו' על שחסדו ית' הוא בלי שיעור וגדול מאוד ומשפיע עד סוף כל המדות ועי"ז נמתקו גם הי"ד עתים של רעה הנחשבים בקהלת י"ד עתים לטובה וי"ד עתים לרעה וכשנשפע החסד מאותיות י"ה כנ"ל ונתמלא כל הויות בהארת אות י"ה ונעשה י"ה פעמים הוי' אז נמתקו כל הכ"ח עתים וז"ש ועתה יגדל נא כח ה' הכ"ח עתים ע"י שהשם הוי' נתגדל פי' שנתמלא בחסדים הרמוזים בתי' גדולה מאותיות י"ה וזה ענין הש"י עולמות שמנחילין לכל צדיק וצדיק ע"י שקונים קנה חכמה קנה בינה וב"פ קנה עולה ש"י ועי"ז ממשיך מהחסדים של שם אל י"פ אל גי' ש"י והנה עיקר החסדים נמשכין ביום ש"ק דכל ברכאין דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין וממנו נשפע לכל ימי השבוע והנה החסדים נמשכין ע"י שממתיקין אותיות בגד כפרת שהם דגושים ודגש נק' חזק כי מורה על עוד אות כמוהו והם דמיון אותיות מנצפך שהם כפולי' ולכן מורי' דין וצריך להמתיק אותיות בגד כפרת גי' שבת עם ז' ימי השבוע לרמז הנ"ל שבשבת נמתקין ונמשכין הטובות מהם לז' ימי השבוע ותמצא שנר שבת עם הז' מרגלאין שכ' בכוונת לכיון בהם בליל שבת וה"ח כוללים של הנר והז' מרגלאין הוא כמספר הטובות שנמשכין מאותיות בגד כפרת הכתובין בס"י שהם חכמה עושר זרע חיים ממשלה שלום חן להורות ע"ז שהכל נמשך ע"י השבת וע"י השבת נמתק הזמן גם הכ"ח עתים כנ"ל ועתה יגדל נא כח ה' והכל ע"י תיקון המדות ולכן גם נס חנוכה הי' ע"י

זה כנ"ל ואומרים שהיה הנס בימים ההם בזמן הזה פי' שנמתק הזמן ולכן כופלי' בימים ההם בזמן הזה להורות כנ"ל:

בסעודה ג' של שבת חנוכה

ואל שדי יתן לכם רחמים כתוב במד' כמה תפילות חייב אדם להתפלל בכל יום שלשה כו' נגד ג' אבות עתים הם לתפילה שנאמר ואני תפלתי לך ה' עת רצון אימתי בשעה שהציבור מתפללין הנה רמזו לנו כאן ענין התפילה להמשיך מג"ר להמדות כי הג' אבות המשיכו כ"א ממקור המדות העליונות חב"ד שהם קודם לפעולות המדות כמו שמבשרי אחזה אלקי שמחשבה קודמת למעשה והמחשבה כלולה מ"ג מיני מחשבות שהם מג' מוחין שמתחילה נפלה במחשבתו לעשות איזה דבר ואח"כ נופל בדעתו המניעות והסברות המונעות מלעשות דבר זה ואח"כ יש דעת המכריע בניהם לעשות דבר זה אך שלא באופן שאמר בלבו מתחלה אמנם באופן אחר שלא יבטלו המניעות אותו ולא יהי' חסרון בדבר וזה מורה על שיש ג' כוחות במוח שמשם משתלשל לעשות הדבר שחושב והעשי' הוא ע"י כוחות הגוף שרומזי' לז' מדות ולכן ר"ת של הז' מדות חג"ת נהי"מ גי' תפלה עה"כ מורה להמשיך מהמוח ע"י תפלה ודביקות לתקן המדות כמ"ש לעיל והנה כבר רמזנו וכתבנו שהנס חנוכה הי' ע"י תיקון המדות ולכן לוקחין השמש ומדליקין הנרות והנרות עומדים למטה מי"ט והשמש מורידין אותו למטה להאירם זה ענין הנ"ל שאמרנו שממשיכין מהמדות מקורות עליונות למטה ולכן ר"ת מהאבות גי' אהי' שהוא ענין הרצון שעלה ברצונו ית' לברוא את העולם ואמר אברא נבראים ואהי' להם לאלקי וס"ת מהאבות אותיות בק"ם שהוא חילוף שם שדי שהוא מדת יוסף שהוא סוף המדות וכבר כתבנו שלכן נמשך הנס משמן בחי' חכמה עד סוף כל המדות ולכן להדליק נ"ח גי' עה"כ תפלה עה"א שכבר הקדמנו ענין תפלה הוא ג"כ להורדת שפע מהמקור להמדות עד סוף מדת יוסף וז"ש ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים שיוסף המשיך מנקודת קמץ שהוי' בנקודת קמץ הוא בבחי' שם אהי' והמשיך יוסף עד סוף כל הז' מדות שהמשיך מאהי' להוי' ולשם אדני ושמות אלו גי' קי"ב הר"ת של "יעינו "ביום "קראינו כמספר ז"פ נקודת קמץ שכל קמץ במספר ט"ז ולכן זכה יוסף למלכות על שהמשיך לשם אדני מדת מלכות בענין נס נ"ח שהמשיכו עד סוף כל המדות וזה הכל רומז בתי' ואל שדי יתן לכם רחמים שיעקב המשיך הנס דנ"ח כי אל שדי עה"כ גי' נ"ח עה"א וגי' רצון רומז על המשכת הנס דנ"ח מרצון עליון בשמן שהוא חכמה ור"ת "אל "שדי "יתן "לכם "רחמים הוא ישראל שגי' הר"ת של כח"ב ג"גת נהי"מ רומז להמשכה הנ"ל וישראל עה"א גי' ג"פ יעקב שגי' קפ"ב ועה"א גי' הקף מילוי שם אל שהוא חסד

אל והענין כי אברהם עבד ה' באהבה ונקרא אברהם אוהבי ויצחק עבד ה' בפחד כמ"ש פחד יצחק הי' לי ויעקב הי' יושב אוהלים ב' אוהלי' של אברהם ויצחק וכ"א מהאבות המשיך ע"י מדתו חסדים משם אל שהמילוי גי' הקף ולכן ישראל רמוז בו ג"פ יעקב שהוא קו האמצעי ומשפיע גודל רחמי' ונק' אח"כ ישראל להורות שכל הג' אבות כלולי' בו וז"ש ואל "שדי "יתן "לכם "רחמים ר"ת ישראל שיושפע גודל הרחמים מכל בחי' הג' אבות כנ"ל וגם אל שדי גי' רצון וגי' משה שהתפלל שהתפילות של משה על ישראל יהיו לרצון ואומר המד' מתחילה שעת להתפלל בג' תפילות הרמוזי' כאן בהמשכה מרצון עליון מג' מדות מקורות עליונות לזי"ה הרומז בישראל ותפילה כנ"ל וגם התפלל על ענין חנוכה שהי' המשכה משם אל חסד עליון עד בחי' שדי כנ"ל וה' יעורר חסדים ורחמים אכי"ר א"ס:

ליל ב

המליך אות ר' בשלום וברא בו שבתאי בעולם ויום שישי בשנה ונחיר שמאל בנפש כו' הנה כבר רמזנו באותיות בג"ד כפר"ת איך נמשך נס חנוכה ע"י המשכה מחכמה עליונה שנקראת שמן עד סוף כל המדות ולתקן הכל כנ"ל שמתקנים גם ה"ז מדות הפכיים ולתקן כל אשר פגמו בהם בהמדות והכל יכולי' לתקן ע"י המשכה מחכמה העליונה וכמ"ש למעלה שלזה ניתנה התורה במ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא ע"ד שתקנו מדותיהם והוציאו הנ"ק גם מז' מדות הפכיים שכל מדה כלולה מ"ז והם מ"ט ונראה שע"י שאנו עושין כן משפילים כל האומות וכל המקטריגים ולכן לוקחין השמש מלמעל' ומורידי' אותו לנרות חנוכה שהם למטה מעשרה להורות שי"ת משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום שהשמש שהי' גבוה מורידין אותו למטה ומדליקין ממנו הנרות שעומדים למט' ומאירם והשמש משמש להם ולכן משפיל גאים גי' להדליק נ"ח עם ד' אותיות של גאים להורות שמכניעי' לעשו שהוא מתגאה עלינו עם כל אחיזתם באותיות גאים וכן מגביה שפלים עה"כ גי' להדליק נ"ח עם ג"כ ואומרים משפיל גאים עדי ארץ כי עשו הי' לו אחיז' באותיות' שמו גי' שלום. ומורידין אותו מאוד ויעקב לקח הנ"ק הרמוזי' בשמו וכתיב ויבא יעקב שלם כו' ולכן אומרים עדי ארץ שעה"כ גי' עשו ואומרי' מגביה שפלים עדי מרום גי' שלם עד ויבא יעקב שלם עדי מרום עה"א גי' שלום עה"כ והנה שלום הוא מדת יוסף שהמשיך עד סוף המדות וזה נרמז במ"ש המליך אות ר' בשלום וברא בו שבתאי מורה שנמשך מבחי' ראשית חכמה לכל המדות כי ר' וז"פ חכמה עה"כ גי' שבתאי כי ר' הוא ראשית חכמה ור"ת רצון ולכן המליך אות ר' בשלום להורות שנמשך מרצון עליון לכל המדות עד שמוציאין הנ"ק מעשו שגי' שלום ושלום

לנו ומתקנים גם עשו שיהי' תחת הקדושה ויהי' משמאל ומימין על ישראל שלום כנ"ל שלכן ברא בו שבתאי גי' כנ"ל להורות שנמשך עד סוף המדות ולכן ברא בו יום שישי שהוא מדת יוסף יסוד ושישי גי' כתר כשתצרף הפעולה של נקודת חירק במקום יו"ד כי יוסף הוא בחי' צדיק וכתיב וצדיק יסוד עולם ואחז"ל שע"ז העמוד העולם עומד וממשיך מכתר כמ"ש במ"א על ענין צפנת פענח ונחיר שמאל בנפש רמז ע"י שמתקנים השמאל שגי' עשו ונחיר הוא מקום הכעס והדין כמ"ש חרון אפו וגם שם ממתיקי' ע"י המשכה מחכמה לכל ה"ז מדות כנ"ל וכל הענין הו' בחכמה שהמשיכו משמן חכמה לכל המדות ובירורו כל הנ"ק מאוה"ע וזהו הי' הברכה בשמן חכמה לישראל שנמשך לכל המדות כנ"ל:

ליל ז

המליך אות ת' בחן וברא בו צדק בעולם ושבת בשנה ופה בנפש כי הנה ענין חנוכה הוא לחזק א"ע בעבודת השי"ת וחנוכה הוא חינוך לעבודתו לילך בעבודתו ית"ש בחכמה שממשיכין ע"י הדלקה בשמן שהוא מורה על מדת חכמה ומשם יוצא אור כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו וגם חנוכה הוא לשון חן כמ"ש יאר ה' פניו אליך ויחונך והנה ענין החן רואין שנמשך ע"י האור כי בחושך כשאין רואין הדבר אין שייך לומר זה הדבר יש לו חן כיון שאין נראה כלל ואין ניכר תפארת הדבר ההוא נמצא החן נמשך ע"י האור ולכן כתיב יאר ה' פניו אליך ע"י האור ויחונך בחן והנה האור נמשך מחכמה כנ"ל ובחכמה רמוז שם ע"ב דיודי"ן כי היו"ד הוא ראשית הכל שמנקודה יכול לעשות כל האותיות וזה ירמוז על חכמה שהוא ראשית חכמה ושמן מרמז ע"ז וממנו יוצא אור והנה המצרי' אמרו הבה נתחכמה לו ופרשנו שאמרו שילמדו אותנו חכמתם חכמת חיצוניות שלהם שלכן הי' מצרים ד' מאות פרסה דוגמת א"י שהי' ג"כ במדה זאת כי ארץ ישראל אוירו מחכים שנמשך מד' יודי"ן דע"ב שבחכמה וד' יודי"ן הם ארבעי' וכ"א כלול מעשר הרי ד' מאות וכן חכמת חיצוניות של מצרים הי' לעומת חכמת א"י שבקדושה וזה נמשך עד שאח"כ הי' חכמת יון נגד הקדושה ועי"ז הי' מחשיכין עיניהם של ישראל מלהביט לחכמת א"י חכמת אמת שהוא חכמת התורה וביטול זה הי' ע"י שנתוסף הנס בשמן שהוא החכמה שמשם יוצא אור הקדושה וע"י הארה זו נתבטלה חכמת יון ונתגברה הקדושה והענין כי יש ש"י עולמות שמנחילין לכל צדיק וצדיק והם ש"י אורות עליונות והנה אלו הש"י הם ק"ג מימין וכן משמאל וק"ד באמצע במדת תפארת ונוטה לימין נמצא כמנין אור בימין והנה אנו יכולין להמתיק גם אותן שבשמאל שיהיו בחסדי' כעין אותן שבימין וזה ענין המנחה ששלח יעקב לעשו ואמר מנחה הוא שלוחה כו' כי אמר אכפרה פניו במנחה

ההולכת לפני ואחרי כן אראה פניו אולי ישא פני כי רצה להמתיק אותן הק"ג אורות שבשמאל ששם אחיזת עשו גי' שמאל עה"א והכולל ואמר אכפרה פניו שיקח מאתו פנים של רע של עשו ע"י מנחה ויבוטל אחיזתו בק"ג שבשמאל וימתיקם ואחרי כן אראה פניו של עשו כי הנה פרשנו מ"ש יראה יראה כדרך שבא לראות כך בא ליראות שע"י שראו בקדושה הי' ניכר אור בהירות הקדושה עליהם ונראה עליהם אור הקדושה כדרך הרואה במראה מלוטשת שמתראה כמראה הצורה שכנגדה וכן אמר יעקב שאראה פניו ואולי ע"י שאראה פניו יתראה בו פנים של קדושה שלו וז"ש ואח"כ אראה פניו אולי ישא פני פי' ישא ע"ע פנים של קדושה שלי ע"י שאתראה נגדו תתגבר כח הקדושה ויבוטל כח הטומאה והנה אחז"ל ויותר יעקב לבדו א"ת לבדו אלא לכדו הוא כד שמן של חנוכה ועי"ז ביטל הוא כח השר של עשו כי ענין נ"ח שלא ניתן להשתמש בהן אלא לראותן בלבד הענין שעי"ז יחקק אור הקדושה אור החנמה בלבנו שהתורה היא מבחי' חכמה כנ"ל ובחנוכה נתוסף האור בשמן הנ"ל ונתבטל חכמת יון שהוא אחיזת בת' כנ"ל שהוא מד' יודי"ן כנ"ל וע"י שנתגברה חכמת התורה שהיא ראשית חכמה נתבטלה אחיזת בחכמה בד' יודי"ן וז"ש ויאבק איש עמו עד עלות השחר שתי' השחר עה"א והכ' גי' להדליק נ"ח ועי"ז נתבטל כח שרו של עשו ואמר שלחיני כי עלה השחר הנ"ל ויאמר לא אשלחך כ"א ברכתני שתודה על ברכת השמן דנ"ח שאז נתרבה אור החכמה ונתבטל חכמת חיצוניות והנה אז נתקיים יאר ה' פניו אליך ויחונך כנ"ל וישא ה' פניו אליך ע"ד הנ"ל שע"י התכללית בקדושת אור יוצא מחכמה עי"ז נחקק הקדושה בלבנו וכביכול אנו נושאין פני עליון צלם אלקים כמ"ש באור פניך יהלכון וכשנתקן הצלם ע"י הארה הנ"ל שאנו נושאין חן ע"י האור כנ"ל ועי"ז נתקן מדת מלכות ונושאת חן בעיניו י"ת ולכן יש שם שגי' חן הוא השם הוי' ברבוע מתתא לעילא ה' ה"ו הו"ה הו"ה י' זה רומז על העלאת מדת מלכות מתתא לעילא ע"ד ששמעתי מהרב הקדוש מסדילקב ע"פ לא תבושי ולא תכלמי רק שיתהפך לאותיות תשובי מלכות שמדת מלכות תשוב ותתעלה מתתא לעילא כנ"ל ולכן השם מע"ב שמות שגי' שלו חן והיא יח"ם רמוז בפ' והי' אם שמוע על תי' מהרה גי' נר ובשבח אל אדון רמוז על תי' מלכות רמוז כנ"ל להורות שע"י הנר נמשך החן ולכן רמוז על מהרה גי' נר הכוונה שמדת מלכות תתעלה ותאיר ותמצא חן ולכן רמוז השם גי' חן על מלכות ולכן בחנוכה שאנו ממשיכין חן הנ"ל זאת חנוכה גי' מלכות עה"כ ולכן קוראין כן יום האחרון שנמשך עד סוף הימים שרומז על מדת מלכות וז"ש בס"י על סוף אותיות בג"ד כפר"ת שרמוז בהם נס חנוכה כנ"ל ועל אות ת' אמר שהמליך אות ת' בחן וברא בו צדק בעולם ושבת בשנה ופה בנפש זה הכל מורה על מה שדברנו

שאות ת' הוא ענין הת' פרסו' הנ"ל שזלע"ז עשה אלקים וע"י החכמה שרמוזה בד' יודי"ן מבטלין כחם וממשיכים חסדים משם אל חסד אל וזה ענין המנחה הנ"ל שרמזנו בענין יעקב שם ע"ב ושם אל גי' מנחה והמליך בחן הנ"ל שע"י האור הנמשך משם זה שהוא ראשית הי"ג מדות במקור העליון שם אהי' ראשית הבריאה עי"ז נעשה האור אל ה' ויאר לנו וע"י האור הוא חן כנ"ל ואמר וברא בו צדק בעולם הוא ענין מלכות הנ"ל להעלותה למקור עליון ואח"כ יורדת מלאה מכל טוב שפע עליון מעילא לתתא נמצא שמתחלה עלתה לקבל ואח"כ יורדת השפע משם אל לתתא וב"פ א"ל אדנ"י עב"כ גי' צדק שמדת מלכות נקראת צדק כנ"ל ב"פ אל אדני שמתחלה עולות לשם אל ומתיחדת שם לקבל שפע ואח"כ ממשכת משם א"ל לבחינתה להשפיע למטה ואמר שבת בשנה שהוא יום השביעי רומז על מדת מלכות מדה שביעית ופה בנפש רומז על מדת מלכות כי כל הנהגתו המלוכה הוא ע"י הדיבור שעושין העם מה שמדבר המלך ולרמז כ"ז תמצא שזאת חנוכת המזבח עה"א גי' י"פ שמות אל אדני עם האותיו' והכ' גי' צ"ו וי"פ צ"ו גי' כנ"ל זהו רומז שבחנוכה ע"י האור נשפע הארה משם אל לכל העשר מדות ומיחדת עם מדת מלכות כנ"ל ובזכות הדלקתינו כנ"ל יתגלה מלכותו עלינו ב"ב א"ס ע"י שנמצא חן בעיניו ית' ויאר ה' פניו אלינו וההתחלה לגאולה היה בחנוכה ותמצא כי יאר ה' פניו אליך ויחינך גי' להדליק נ"ח מורה כנ"ל:

ליל ו' דחנוכה

אחז"ל שמצאו פך שמן חתום בחותמו של כה"ג מה שהי' ענין הנס בהחותם כי זה מורה על המשכת הנס והתרבות והתגלות האור הטוב והענין כי הנה כשגומרי' איזה דבר ורוצין שלא ישלוט עיני זר בדבר ההוא ולא יהי' יודע מה בתוכו חותמין הדבר ההוא בחותם נמצא שהחותם הוא סוף הגמר של הדבר ההוא ולכן הסוף נק' חותם וכמ"ש בך חותמין והחותם זה שהוא הסוף כנ"ל מורה על ראשית הדבר כי החותם מורה שיש כאן דבר הנעלם שנחתם בחותם כדי להעלימו מעיני זר עד שיבוא לידי מי שרוצין שיבוא לידו הדבר ההוא הוא פותח החותם ורואה הדבר ונוטלו והנה קודם הבריאה הי' הטוב נעלם ולכן ברא ית' העולם להיטיב לנבראיו שיתגלה הטוב הנעלם וז"ש בזוה"ק שבאה אות ט' לפני הקב"ה שיברא בה העולם ואמר ית' טובך גנוז בגווך הגם שבעצמה של אות ט' בראה ית' כך לאות ט' שטובה גנוז בגווה ואין זה חסרון לעצם האות ט' עכ"ז לא רצה ית' לברוא בה העולם מחמת שהטוב גנוז בה והבריאה הי' להיטיב לנבראיו שיתגלה הטוב הגנוז וזהו כל עבודתינו להמשיך טובתיו ית' מהעלם לגילוי וז"ש בנס חנוכה שהיה חתום בחותמו כו' כי כתוב בס' שחותם עה"כ גי' ג' מלואי אהי' והענין כי

שם אהי' מורה על הנעלם שעתיד להתגלות ושם זה מורה על שאמר ית' קודם הבריאה אברא נבראי' ואהי' להם לאלקי נמצא ששם זה מורה על דבר הנעלם שעדיין לא נתגלה והוא כענין הדבר הנחתם בחותם שנעלם הדבר ההוא ולכן ג' מלואי אהי' גי' חותם ואח"כ ברא ית' הבריאה להיטיב לנבראיו שיתגלה הטוב הנעלם לישראל עם קרובו שהבריאה הי' בשבילם וחתם ית' הבריאה בטוב הוא שם הגושפנקא דחתים בי' שמיא וארעא שבר"ת את השמים ואת הארץ גי' טוב והוא החותם של בריאה שיתגלה הטוב לישראל המודי' ומשבחי' לו ית' על טובותיו וז"ש אשר תנה הודך על השמים שג' מלואי אהי' גי' תנ"ה וגי' חותם והטוב הנעלם הנ"ל כשמתגלה בא הודי' לו ית' עי"ז וכמ"ש בתפילה וכל החיים יודוך סלה ויהללו שמך באמת כי טוב שלא יהי' הטוב נעלם הגם דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד מ"מ כשאין התגלות הטוב וליכא פרסומא ניסא אין כביכול כ"כ הודי' לו ית' ואומרי' הטוב שמך ולך נאה להודות כשיפתח ה' את אוצרו הטוב ומתגלה האור הגנוז והנה אמרו ז"ל שהיוונים החשיכו עיניהם של ישראל ממצותיו ית' הממשיכין האור הטוב מהעלם לגילוי והי' גזירתם לבטל את ישראל ולמונעם מלקבל השפעות הטוב הנעלם שית' מחדש בטובו בכל יום תמיד מ"ב ומאיר לארץ ופותח בכל יום דלתות שערי מזרח ובוקע חלוני רקיע ומשפיע טובות לעמו ישראל ולכן גזרו היוונים על מילה ושבת שעי"ז ישראל מקבלים הטובות מאתו ית' ועל החודש התחדשות הנ"ל שית' מחדש בטובו כנ"ל וחודש גי' י"ב צרופי הוי' שמשפיע ית' על ידם אור ל לבנה והאור מתחדש להלבנה וזה מורה על התגלות הטוב וראשית לאחרית שהטוב הרמוז בר"ת את השמים ואת הארץ כשפע למדת מלכות שהיא סופה דכל דרגין והוא בחי' שם אדני ושם אדני והטוב גי' לבנה וז"ש ראשי כתם פז שמהראש הוא ראשית הטוב הנעלם נמשך עד מלכות שהוא השם אדני הנ"ל ופז גי' אדני והטוב וזהו הכל מרומז בענין החותם הנ"ל שמורה על דבר הנעלם וגם על סוף כל דרגין כנ"ל שחותם הוא סוף הדבר מורה על התחברות ראשית ואחרית כנ"ל בענין ראשו כתם פז וכשעשה לנו ית' נס וביטל מחשבות זדים היוונים הנ"ל נתגלה האור הטוב ובא הברכה בהאור שנתרבה האור ובא מהעלם החותם לגילוי ונתגלה טובותיו ית' ונתקיים יאר ה' פניו אליך ויחונך וקראו השם חנוכה נגד הדברים שרצו לבטל כי חנוכה גי' מילה עה"א וחנוכה במילוי חיית נו"ן וי"ו כ"ף ה"י גי' הכסא תצרף מ"ד דרהם שהוא השיעור של השמן הרי גי' שבת עה"א נגד שבת שרצו לבטל ובא התחדשות אור בכל לילה נגד חודש שרצו לבטל שרצו שלא יתגלה לנו אור הגנוז וית' אדרנא הוסיף לנו אורם ולכן ה' באור פניך יהלכון עם ד' תי' וה"כ גי' להדליק נ"ח עם ג' כוללים והארת פנים הוא ע"י המחשבה שהמחשבה

ניכר בהפנים כמ"ש הכרת פניהם ענתה בם ולכן כתיב חכמת אדם תאיר פניו שהארת פנים הוא חכמה והחכמה תחי' וז"ש באור פני מלך חיים ופני מלך מדת חכמה הארת פנים הנ"ל שנמשך האור הטוב לבחי' מלך מדת מלכות שם אדני כנ"ל ולכן באור פני מלך חיים עה"א גי' להדליק נ"ח עם ג"כ וז"ש וטהרו את מקדשיך לשון אור כמו שרגא בטיהרא מאי מהני שהמשיכו האור עד סוף כל הבחי' ולכן להדליק נ"ח עם ג"כ גי' ה' באור פניך יהלכון עם ד' תי' והכילל כנ"ל

והנה מה שגזרו היוונים על חודש וכי מה העשי' בר"ח שגזרו ע"ז בשלמא על שבת גזרו לעשות מלאכה בו לחלל שבת אבל ר"ח מה מצוה בו שגזרו לבטל רק וודאי שגזרו שהב"ד לא יקדשו החודש כי ענין קידוש החודש הי' כי ארז"ל שמש ידע מבואה והירח לא ידע מבואה פעמים בא בארוכה פעמים בא בקצרה שבלבנה נכלל כל ב' מדות חסדים על ישראל וגבורות על שונאי ישראל וחו"ג נקראים ארוכה וקצרה וכמ"ש במ"א שלכן ארוכה נקראת רפואה והחולי קצירי והנה ישראל מונים ללבנה והי' כח ביד ב"ד להגביר איזה מדה שהי' רוצים אם מדת ארוכה או מדת קצרה וז"ש חז"ל שקל קלא פסק בה ועיין רש"י שם וי"ל חול ממש שצעקו עלי' לאורתא בעינין לקדושך ואת קיימת הכא כי זה הכח ביד הצדיקים גם הרמז שישראל מונים ללבנה שפעמים באה בארוכה ופעמי' בקצרה שגם בישראל יש ב' בחי יש צדיקים גמורים שעובדים אותו ית' מנעוריהם ויש בע"ת ועל ב' אלו אחז"ל יש קונה עולמו בשעה א' ויש קונה עולמו בכמה שנים וזה מרומז בענין ארוכה וקצרה ולכן אחז"ל שבקידוש החודש ראש ב"ד אומר מקודש וכל העם עונין אחריו מקודש מקודש הענין כי רצו להמשיך חסדים עלינו ויש ה' חסדים וצריך להמשיך החסדים מג"ר שהם שלש קדושות שאומרים בקדוש' ג"פ קדוש נגדם והנה הראש ב"ד שהוא נגד מדת ראשית ולכן הי' כחו יפה להמשיך מהמד' עליונ' של הג"ר הוא מדת אין משא"כ שאר העם לא הי' כוחם רק להמשיך החסדים מחויב ולכן ראש ב"ד אומר פ"א מקודש נגד קדושה עליונ' בחי' אין וכל העם עונין אחריו מקודש מקודש ב"פ נגד שני קדושות חו"ב ומזה המשיכו החסדים ה' חסדים והחסדים מכונים בשם מים כידוע וה"פ מים גי' מקודש ומשם המשיכו טהרה על ישראל כמ"ש חז"ל מקוה ישראל ה' מה מקוה מטהר הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל והנה היוונים רצו לבטל המשכת החסדי' אלו ולבטל הטהרה מישראל ולכן גזרו ג"כ לבטל המקוה וטבילתם של נשי ישראל בהם שהי' כוונתם לבטל הטהרה והקדושה מישראל ולקלקל הצינורות מהמשכת החסדים ע"י שיהי' בישראל ח"ו בועלי נדות יקלקלו הצינורות העליונים וכשעשה ית"ש לנו ניסים ומסר טמאים ביד הטהורי' אנו מדליקין נ"ח עם ל"ו נרות גי' מקוה הטהרה גם נר חנוכה

במילוי רי"ש חי"ת נו"ן וי"ו כ"ף ה"א עם ב"כ ובצירוף מ"ד דרהם שמן שצריך ליתן בנרות ול"ו נרות חנוכה ותמצא שמ"ד ול"ו ונ"ח במילוי כנ"ל גי' ביפ מקודש ולרמוז שנתגברה הקדושה והטהרה היפוך כוונתם של היוונים רק לכל ישראל הי' אור וקדושה וטהרה:

יום ו' דחנוכה

במד' רות והנה מנורת זהב כולה וגלה על ראשה ושבעה נרותי' עלי' וכו' ושבעה מוצקות מנורת זהב כולה אלו ישראל דכתיב כולך יפה רעיתי וגלה על ראשה זה הקב"ה דכתיב ויעבור מלכם לפניהם וה' בראשם ושבעה נרות עלי' זה יום השבת שישראל משמרין אחת לשבע ושבעה מוצקות אלו ז' ימי השבוע וז' ספרי תורה הנה אחז"ל בתחילה עלה במחשבה לבראות במדה"ד ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדה"ר שיתף עמו דייקא אבל באמת צריך ג"כ להדין שעלה במחשבה שדין זה היא גבורות ממותקות והוא בחי' נקודה ראשונה נקודת קמץ שהוא מקמץ כדרך גבורה המצמצת ומקמצת וזה הצימצום הוא חסד גדול כי לא הי' אפשר לקבל אם לא הי' ע"י צמצום כמו התינוק שלא הי' יכול לינק מהרדים רק ע"י הנקב קטן שבדד ולכן כתיב וקמץ הכהן מורה שקמץ הוא חסד בחי' כהן כי זה הדין המקמץ הוא בעצמו חסד והנה קמץ נקוד ורקיע כמ"ש בתיקונים ונחשב למסכר ט"ז והוי' בנקוד ד' קמצין ד"פ י"ו גי' דין וכבר כתבנו שדין זה הוא חסד גדול וצריך להמשיך משם מנקודת קמץ לכל ז' מדות שתחתי' ואז י"פ קמץ גי' קי"ב גי' אהי' הוי' ואדני שמורה על המשכה מבחי' ראשית לבחי' אחרית ועי"ז ממתיקין כל הדינים וקי"ב גי' הוי' אלקים מורה על המתקת הדין של אלקים ע"י המשכת שורש המתקת הגבורות בחי' קמץ וכל המשכה הוא ע"י יוסף ומדתו מדת צדיק וצי"ע עמוד אחד שעלי' העולם עומד וצדיק שמו כמ"ש חז"ל כי צדיק הוא בחי' צינור הממשיך מהמקור ומשפיע להמקבלי' מבחי' ראשית בחי' נקודת קמץ לבחי' אחרית ועושה יחוד בשמות הנ"ל וז"ש ויצא יוסף כו' ויעבור בכל ארץ מצרי' ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים שהמשיך הנקודת קמץ לכל שבע מדותי ומיחד כנ"ל וכשיוגמר היחוד יהי' גאולה העתידה וכ' בס' שמה שעתה שמו ית"ש נק' הוי' יהי' אז נקרא שמו ית"ש יהי' והיחוד עתה הוא הוי' אדני ואז יהי' היחוד יהי' אדני גי' וז"ש המ"ד הנ"ל והנה ראיתי מנורת זהב כולה רומז על בחי' גבורות ממותקות כי זהב בחי' גבורה וזהב עה"א גי' חשבון קמץ שהוא נקודה קמץ ורקיע עה"כ והנה ע"י המשכה יהי' הגאולה ע"ד הנ"ל בהמשכה מראשית לאחרית וז"ש המ"ד ע"ז כולך יפה רעיתי שאז היחוד שמות אדני יהי' גי' יפה ושבעה מוצקת מורה על המשכה משם לז' מדות ז' קמצים וזהו ע"י בחי' יוסף כנ"ל וכתבנו במ"א שהנס שבימי החשמונאי הי' ע"י בחי' יוסף שלכן כתוב בס'

מלך יון גי' יוסף ויון במילוי גי' יוסף יוע"ש וע"י המשכה שיוסף ממשיך יהי' הגאולה ע"ד הנ"ל ובחנוכה הי' התנוצצת הגאולה ולכן חנוכה עה"א וכ' גי' יפה וז"ש המ"ד על ענין שבת וז' ימי השבוע והתורה שע"י שבת שהוא המקור עליון ממשיכין לזי"ה שנגד ז' ימי השבוע שהמתיק הכל כנ"ל בענין ז"פ רמץ וכ"ז ע"י קדושת התורה שחצבה עמידי' שבעה להמתיק הכל כנ"ל:

מצות נ"ח להדליק למטה מעשרה רומז שלוקחין נ"ח מלמעלה ומורידים אותו למטה ומדליקין הנרות רומז להמשיך האור אפי' למדריגות הנמוכות כי כולם בחכמה עשית מלאה הארץ ובכל הברואי' יש בהם נ"ק מבחי' חכמה רק שהוא מלובש בכמה מלבושים צמצומים וכן היוונים הי' להם חכמת נמוכות חכמת הטבע ושאר חכמות וכל אלו החכמות יש בהם נ"ק המחי' אותם שאל"כ לא הי' אפשר שיהי' במציאות כלל וכלל והנה היוונים רצו ללמוד אותנו אלו החכמות וע"ד שפי' הבה נתחכמה לו כו' שהמצרי' ג"כ רצו ללמוד אותנו חכמת חיצונית והנה החכמה נקראת אור וכמ"ש חכמת אדם תאיר פניו והנה באלו החכמות חיצונית שיש בהם נ"ק מחכמה עכ"ז הוא מלובש בכמה מלבושי' וצמצומים והאוה"ע מלבישים אותם בלבוש חושך מצד הקליפות וחיצונים ואין ניכר כלל וז"ש שהיוונים החשיכו עיניהם של ישראל בחכמת חיצונית הנ"ל והנה העיקר למצוא בכל הדברי' הנ"ק המחי' הדבר ולגלות אותו מכל הלבושי' וליקח את הדבר הזה לעבודתו ית"ש אפי' הדברי' הגשמיים הנמוכי' שכל פעל ה' למעניהו ועי"ז מגלה הנ"ק מחשיכותו בתוך הלבושי' וז"ש שצריך להדליק עד שתכלה רגל מן השוק שאפי' בעקב שכלה הרגל גם שם בבחי' עקב שרומז למדריגות נמוכות מאוד צריך למצוא האור וכמ"ש רגל שהוא ענין יעקב יו"ד עקב והנה זהו העיקר עתה בעוה"ז לעבוד את ה' במדריגות הנמוכות כמו שלוקחין עור לתפילין וצמר לציצית וכמ"ש במ"א ע"פ לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל כו' שע"י שאנו מקיימין המצות עתה בגשמיות נזכה לעתיד לקיימם ברוחניות אורות עליונים ויהי' ומלאה הארץ דעה את ה' והנה הדלקת נ"ח רומז על הנ"ל שממשיכין האור למטה כנ"ל ועי"ז נזכה לגאולה העתידה ארז"ל כליו' יועצי' הגם שהם מאברי' הנמוכי' שלמטה מהפרסה ואין באברי' הפנימיים אבר נמוך יותר מהכליות עכ"ז יש בהם שכל ליתן עצה כי עצה מורה על דבר שכבר נפתח החכמה והתבונה מדבר ההוא וכבר חקר בדעתו אם לעשות הדבר או לחדל רק שאינו יודע העצה הנכונה נמצא שעיצה הוא דבר סוף המדריגות ולכן הכליות שהם סוף אברי' הפנימי' יועצו' כנ"ל שזה מורה שעיצה הנכונה הוא לקיים את התורה אפי' בבחי' הנמוכות ולכן כתיב בוחן כליות ולא בוחן המוח רק כי זהו עיקר עבודתו ית"ש

לקיים המצות בדברי' הנמוכי' כנ"ל בתפילין של עור וכדומה והנה כ"ז רמזו חז"ל במה שצווי להדליק בשמן הנרות חנוכה ולברך כי שמן ולהדליק נ"ח ול"ו נרות של חנוכה גי' תתקמ"ד גי' חכמת יונית לרמז שהוציאו הנ"ק מבחי' נמוכה מחכמת יון כנ"ל שבכל דבר יש אור ובחכמתם הי' מלובש האור ומזה בא הנס שנתרבה האור אח"כ בשמן עי"ז ומברכין להדליק נ"ח על הל"ו נרות גי' כנ"ל והנה כ' בס' שכל עקר אינו מוליד עצה נכונה להתחדשות וכליות מולידי' שמהם התגלות הלידה ואמרנו שזהו בענין הכליות לכן ית"ש בוחן כליות ולכן בוחן כליות גי' להדליק נ"ח עה"א והכולל מהתיבות שזהו מורה על קיום מצותינו בגשמיות בבחי' כליות שהם נמוכות והנה שבת חודש מילה גי' אל"ף צ"ט וכ"כ במ"א שכ"ז רמז בנרות חנוכה ולכן תמצא שרמז במ"ש בגמ' מצות נ"ח איש וביתו ענין זה שאמרנו להמשיך למדריגות תחתונות וז"ש איש וביתו לרמוז לבחי' מקבל שהבית מקבל כל מה שבתוכה והרמז לקבל ע"ע ע"י הדלקת נ"ח עומ"ש לירא מפניו ויראה הוא האוצר להבית וחז"ל אמר חבל על דלית דרתא היראה לקבל הכלי אם אין יראה אין כלום שהיראה הוא הבית ולקבל הכל ורמזו ענין הנס בחודש מילה שבת כי הנ"ח איש וביתו עה"א וד' תיבות גי' חדש מילה שבת גם הנ"ח איש וביתו עה"ח גי' במהרה יבוא משיח בן דוד צדקינו ויגאלנו עה"א הנ"ל שנ"ח הוא זכר על גאולה העתידה שיהי' ה' לאור עולם לנו ולכן תמצא ג"כ שמצות נ"ח גי' זכר על גאולה העתידה עם ד"כ:

ליל ה

מאי חנוכה כו' הנה ע"י נס חנוכה יכול אדם לחזק בטחונו בו ית"ש כשמתבונן גודל הנס שעשה ית"ש שמסר גבורי' ביד חלשים ורבים ביד מעטים ע"י בטחונם בהשית"ש רואי' ששקר הסוס לתשועה ואין המלך נושע ברוב חיל גבור לא ינצל ברוב כח רק עין ה' אל יריאיו ומושיע לכל החוסי' בו ועי"ז יבוא האדם לבטוח בה' ויהי תמיד בלבו ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם וכן ע"י הנס שעשה ית' בהשמן שלא הי' בו רק מעט ונעשה מהמעט הרבה רואה האדם כי אין מעצור להשית"ש להושיע ברב או במעט ועי"ז לא יפנה אל רהבי' ושטי כזב הבלי עוה"ז רק יחשוב ברכת ה' הוא תעשיר והמרבה לא יעדיף והממעיט לאי יחסיר ואף אם יאמר האדם זהו יהי' אם הייתי צדיק הייתי יכול לבטוח בה' שלא יקפח שכרי ויאכילני פרי מעשי אבל אני יודע בעצמי מעשי שלא יצאתי ידי חובתי נגדו ית"ש וא"כ איך אוכל לבטוח בה' שיגמול לי טובות מה שאינם לפי תגמול מעשי זה עצת היצה"ר אבל באמת לא כן הדבר כי ית"ש הטוב ומיטיב לרעים ולטובים וטוב ה' לכל ולכן בטחון לשון טיחה ודייבוק שידבק האדם בבטחונו ולא יסור ממנו בשום סיבה ואופן וכמ"ש לא"א בבשורת הזרע והארץ כתיב והאמין בה' ויחשבי' לו

צדקה שאברהם חשב בעצמו שיעשה ית"ש צדקה עמו הגם שאינו לפי מעשיו כמ"ש ואנוכי עפר ואפר וחשב בעצמו שאינו כדאי שיטיב לו ית' עכ"ז בטח בה' שיעשה לו צדקה וזה רומז ג"כ בנס חנוכה שהי' השמן חתום בחותמו של כה"ג כי אמר ית' לאברהם בך חותמין נמצא שחותם הוא בחי' חסד שמתחסד ית"ש עם הכל ובזה בטח אברהם כנ"ל ויחשבי' לו צדקה שיתגבר חסדו על כל הדינים וישפיע לנו חסד וזהו ענין חנוכה חג כ"ה להמשיך חסדים לכנס"י שנקראת כה כמ"ש במ"א על שמלמדת אותנו איך לעשות ואיך לעבוד ה' וע"ד כה תעשו וכה תברכו והנה חנו גי' דין והמתיקו הדין ועשו ממספר דין חנו בחי' מנוחה הוא חסדים שש"ק שכל החסדים נשפעים בו נק' יום מנוחה וז"ש חנוכה שהמשיכו החסדים למדת כה וז"ש ועתה יגדל נא כח אדני שגדולה הוא בחי' חסד יתגבר כ"כ עד שימתקו כל הדינים בענין נס חנוכה הנ"ל ולכן כח במילוי גי' להדליק נ"ח וז"ש יגדל נא כח שיגדל ויתמלא תי' כח ויתגלו ויתפרסמו ניסי' ית"ש כמו שהי' בחנוכה והנה כשאמרו ישראל שירה על הים כללו בהשירה כל הניסים שעתיד ית"ש לעשות עמנו ובכל עת כשבא העת על זאת הנקודה שהי' אז בעת הנס מתעורר קנס ויש לרמוז כי עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה רמזו נס חנוכה שעזי עה"א גי' חנוכה עה"כ וזמרת כי זמרת גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וא"ו כ"פ ה"ה והנה הנס בשמן נשפע מאותיות י"ה שהם מקורות הי"ג מדה"ר וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי כו' כן הברכה בהשמן שלא הי' ראוי להדליק כ"כ ולכן ארך אפים ורב חסד עה"א והכולל גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן ו"ו כ"פ ה"ה וז"ש עזי וזמרת יה גם יה ויהי לי לישועה עה"א גי' להדליק נ"ח עם ג' כוללים של תיבות וכולל ומה שאמרנו בענין בטחון על חנוכה ורמוז בטחו בה' עזרם ומגינם הוא גי' להדליק נר חנוכה עה"א.

ליל ה (הדרוש הזה כפול הוא לעיל ליל ד' אמנם לא אביתי לשנות מכפי שמצאתי בהכ"י)

וירא אלקים את האור ויבדל בין האור ובין החושך יש להבין ע"ד מ"ש יוצר אור ובורא חושך אף שבריאה גבוה מיצירה כתיב בריאה בחושך כי מחמת שגבוה ביותר ונסתר מאוד מאתנו נעלם ממנו אורו מהשיגו ולכן כתיב בו חושך ועד"ז ויבדל אלקים בין האור ובין החושך פי' לפי שבחי' חושך גבוה מאוד עד שלנגדינו גבוה יותר עד שאין אנו יכולין להסתכל בו ומקודם בריאת העולם הי' משתמשין בערבוביא בחי' אור וחושך רק שאח"כ גנז החושך שהוא הבחינה הנעלם מאתנו ואין אנו יכולים להסתכל בו ולהנות מאורו גנזו לצדיקים לעיל כמשז"ל שגנז האור הראשון כי הוא אור הראשון שהיה בתוך החושך ומשם ממשיכין הצדיקים כל הטובות והנה זהו מדתו ית' להוציא אור מחושך

וכן מכל גלות וחשכות יוצא אח"כ אור כמז"ל וחושך על פני תהום שרומז לגליות שהגליות נקראים חושך ואח"כ יוצא מהם אור וכמ"ש אור לי"ד בודקין וכן נרות חנוכה וכן בפורים ליהודים היתה אורה כי כן מדתו ית' להוציא אור מתוך חושך וכן בכל בחי' גבורה משותפים בהם רחמים וז"ש "אל "ישוב "דך "נכלם ר"ת אדני שמורה דין ואעפ"כ ע"י רחמים הם נמתקין וכן כרחמיו וכרוב חסדיו הגדיל לנו גי' אלקים ועכ"ז נעשה ממנו בחי' גדולה שהוא רחמים וחסדים ועיקר המתקת הדינים הוא ע"י מה שאדם שפל ונבזה בעיני עצמו ומשים א"ע כאין ע"ד ונחנו מה ולכן לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה "לב" "נשבר" "ונדכה" ר"ת לנו וס"ת אור שמשם אלקים גי' לנו נעשה אור וחסד וגם שם אלקים אינו בוזהו ומרחם עליו כשהוא לב נשבר ונדכה ולכן תיקון העולמות היה ע"י שם מה ונקרא בספרים מה החדש שמקודם היה בונה עולמות ומחריבן והתיקון היה ע"י מה החדש והוא שם הוי' במילוי אלפי"ן והנה שם מה והוי' וטוב שהאור הנמשך מהם נקרא טוב כמ"ש וירא אלקים את האור כי טוב גי' נחל שע"י שאדם משים א"ע למה ומחכה תמיד רק לה' וזה ר"ת "נפשינו "חכתה "לה" ר"ת נחל ממשיך מנחל עליון ר"ת "נוצר "חסד "לאלפים וכן "להדליק "נר "חנוכה ר"ת נחל להמשיך מנחל עליון ולהמתיק כל הגבורות ולעשות מחושך אור וכן מצינו כי זית מורה על גבורות כמ"ש יונה יהי' מזונתי מרורים כזית ועכ"ז יוצא ממנו אור להוציא אור מחושך ולהמשיך ע"י הדלקת נ"ח בשמן מנחל עליון כנ"ל כמ"ש ורבבות נחלי שמן:

ליל ו' דשבת חנוכה

(עיין בהפ' מה ששייך ג"כ לכאן)

ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך הנה כל מה שאירע ליעקב אירע ליוסף כי הברית יסוד משפיע מהגוף מדת יעקב ומדת אמת במדת יעקב איש תם ותרגומו גבר שלם פי' שלם במדות כי אברהם עבד להשי"ת במדת אהבה חסד ויצחק במדת פחד ויעקב במדת שניהם בחסד וגבורה וזה נק' שלם במדות שכן ראוי לאחוז לפעמי' במדת חסד להתחסד עם הראוי לחסד ולפעמים להפוך לכעוס על עוברי רצונו ית' ולהתגבר על יצרו וכמ"ש חז"ל כל המרחם על האכזרים לסוף נעשה אכזר על הרחמוני' נמצא שאינו שלם במדה רק כשאחוז בשניהם וזהו הדרך האמת הדרך הממוצע והנה מדת אהבה ויראה נמשכין ממדת חו"ב ע"ד שפי' מה שפירש"י וארא אל אברהם כו' וארא אל האבות כי אברהם יצחק ויעקב המשיכו ממקורות עליוני' נק' אבות ומבינה דינין מתערין ואחז יצחק במדת הפחד ויעקב בחי' דעת הכולל חו"ב והוא יושב אוהלים של אברהם ויצחק ולכן נבון וחכם גי' יעקב ומדת יוסף עולה עד

הדעת להמשיך ממקור הנעלם של כתר המשפיע חו"ב ולכן אמר אין נבון וחכם כמוך שאתה מגלה וכולל מדת חו"ב כמו יעקב שגי' נבון וחכם וז"ש אחרי הודיעכו' על בחי' דעת שאתה שכולל חכמה ובינה שאתה כולל בחי' יעקב כבון וחכם אתה כולל ולכן קרא לו צפנת פענח שפנח וגילה אור של הכתר גי' צפנת וצפנת פענח גי' אור כתר עה"כ שע"י מדת יוסף מתגלה אור הצפון הנעלם גם פענח גי' יצחק כי יצחק מדת צפון מורה גבורות וכשהגבורה היא בלא המתקת החסדים נראה שאין צורך בה משא"כ ע"י המתקת החסדים נתגלה צורך מדת גבורה כנ"ל שהשלימות רק בשניהם ואז נתגלה כמדת פחד יצחק ג"כ טוב כי הוא גבורת ממותקות האור של בחי' צפון ע"י מדת יעקב ויוסף שהיו שלימים במדות כנ"ל:

ליל ב

בס"י המליך אות ג' בעושר וקשר לו כתר כו' וצר בו מאדים בעולם יום שני בשנה ואוזן ימין בנפש זכר ונקבה הנה כתבנו בפ' ויקרא הענין שצותה התורה להביא קרבן ועיקר הקרבן לכפרה בזריקת הדם דהנה יש באדם ב' כוחות כח הקדושה העליונה הנשמה הקדושה שחפיצה נעשות רצון בוראה ויודעת שאין שיעור לגדלות התורה ויש באדם כח הנפש הבהמיות והיצה"ר המפתה אותו לתאוות ומותרות הבאים מצד רתיחת הדם ותגבורותיו וצריך האדם לבטל זה ולהכניע כוחם ע"י שידע אחרותו וגדולתו של אלופו של עולם ית' ומרומז באות א' וכשיצטרף זה להדם שבו אז נק' אדם כי עי"ז אדרבא רתיחות הדם שבו ותגבורותיו מביאו להתלהבות ודביקות בו ית' כי האות א' ג"כ מרומז בו דם כי א' צורת יו"ד גם צורת יו"ד כמ"ש בס"י ושניהם גי' דם עה"א ולכן הא' זו נותן חיות קדושה לכל גם א' ר"ת אהי' שהשם זה ברבוע גי' דם וזה הצירוף א' לדם הוא מהמשכת שם הוי' במילוי אלפי"ן גי' מה שע"י הא' שבמי לוי וא"ו גי' אדם ובלא הא' הנ"ל נשאר דם ואם יודע אדם שהכל מלא מאלופו ש"ע ולית אתר פנוי מני' שזהו ענין מילוי ממשיך הא' הנ"ל לתוך הדם כנ"ל ומצרף דם שלו לאלופו ש"ע נקרא אדם ואם ח"ו האדם מגביר התאוות אז נתמעט הא' לכן א' זעירא בויקרא שמדבר בקרבנות החוטא שריבה הדם ונתמעט הא' מאדם ולכן צריך שיעורר א"ע לזרוק הדם לרצונו לפני ה' שעי"ז יהי' נקרא אדם וזהו שהתחיל אדם כי יקריב כו' וזרקו הדם כו' וי"ל שלזה מרמז מצות נ"ח כי אז"ל היוונים החשיכו עיניהם של ישראל הוא שרצו לבטל המצות מישראל דכתיב בהו כי נר מצוה ותורה אור והיו יושבי חושך מלראות פני מלך חיים כי נתגבר כח הדם שבכבד וטחול שרומזי' לכוחות הס"א שהם חושך ואופל וכשצעקו אל ה' בצר להם והחשמונאים הדריכו את ישראל בדרך התורה והמצות שלח להם השי"ת ישועתו

האיר האור להם מחשכות נפשם ומהחושך בא אור שניתוסף להם מצות נ"ח וניתוסף אור ועל מעט אור וקדושה שהי' עדיין בישראל האיר ית' באור גדול נתרבה אור קדושה שבהם וכן אנו מבקשים אור חדש על ציון תאיר וזהו בכלל וכן הבקשה בפרט על כאו"א מישראל שיתעורר הנ"ק שבו ויזדכך נפשו בעשיות מצותיו ית' ויצרף את הרתיחת הדם שבו לאלופו ש"ע ית' וזה האור ממשיכין משם אהי' שמשם כל הגאולות כמ"ש בגאולת מצרים אהי' שלחני אליכם וזה ע"י שאנו מאמינים שית' יהיה לעתיד נגלה בכל הארץ כבודו ויגלה כבוד מלכותו עלינו עי"ז אומר ית' אהי' להם לאב ולמלך ואע"פ שאינם כדאי אתן להם אור חדש ושולח הארה לנפשות ישראל וכבר אמרנו ששם זה ברבוע גי' דם שנותן כח להרתיחת הדם לאדם שיהיה להתגברות קדושה ולזה רמזו לנו קדמונינו שצריך ליתן מ"ד דרהם שמן לנרות מורה על המשכת קדושה הנ"ל שברבוע גימ' מ"ד שמצוה זו יאיר לנפשו לעורר דמו להתחבר עם אלופו ש"ע ית"ש שע"ז מרמז א' דשם אתי' וא' שבתוך וא"ו דשם מ"ה. והנה כשמצרפין דם האדם כנ"ל להא' שג"כ מרומז בה דם כנ"ל א' דאהי' שברבוע גי' דם וכן א' בב' צורות גי' דם עה"א ב"פ דם גי' פ"ח וזה רומז הפח נשבר ואנחנו נמלטנו ע"י שבירת כח רתיחת הדם שב"פ דם הנ"ל גי' פח עי"ז נמלטנו מהיצה"ר וס"א והנה פח עה"כ גי' חנוכה לרמוז שאז המשיכו כ"ז וביטלו רתיחת דמים הנ"ל מלהיות מתאוה לתאוות ושיהי' מרתיחת זה התלהבות והדלק' בלבותם לעבודתו ית"ש שיהי' אור חדש וכן הי' עי"ז הנס שנתרבה האור בהשמן שלא הי' להדליק רק יום א' והדליקו ח' ימים הרי שהי' אור חדש וז"ש בס"י המליך אות ג' בעושר כי אז"ל שבאה אות ג' לפניו ית"ש שיברא בה העולם והשיב ית"ש שצריכה להיות אצל הד' שיהי' גומלת חסדים כי גד ר"ת "גומל "דלים והנה כשממשיכין כנ"ל משם אהי' לז' המדות החסד עליון נעשה ח"פ חסד גי' עושר וז"ש המליך אות שמספרה שלשה מורה על ג"ר שמשפיעין לז' מדות ונעשה ח"פ חסד ומתרבה השפע בכל העולמות וכמו שהי' בחנוכה שלא הי' להדליק רק על יום א' ונתרבה האור עוד על ז' ימים ומ"ש וצר בהם מאדי' כי כוכב מאדי' מרמז על דם והפך הדם לדם מילה ודם טוהר ומ"ש ואוזן ימין בנפש זכר ונקבה כי אוזן עה"כ גי' אדני וזהו נחלה עבר על נפשינו כי נהפך הנחל לר"ת "נוצר "חסד "לאלפים ונחל עליון ושפע ור"ת נחל "להדליק "נר חנוכה ונחל גי' פ"ח רומז לב"פ דם הנ"ל וגם נחל אותיות חלן שפתח לנו ית"ש חלונות רקיע להשפיע שפע ברכה וכל טוב סלה:

בספר יצירה המליך אות ד' בזרע וצר בו חמה בעולם ויום שלישי בשנה כו' הנה אחז"ל במד' בהעלותך את הנרות כו' וכי לאורה הוא צריך והלא כל מ"ם שנה לא הלכו אלא

לאורו אלא עדות הוא לישראל כו' והנה נ"ח שאין אנו רשאין להשתמש לאורן ואין אנ צריכי' להם רק לראותן בלבד כדי להודות ולהלל לשמו הגדול על ניסיו ונפלאותיו וטובותיו עמנו עי"ז נזכה במהרה להאיר נרות המנורה לפניו ית"ש שא"צ לאורו רק עדות לישראל ששכינתו שוכן בתוכינו ונזכה ג"כ לאור הגנוז שיהי' דבר שא"צ לתשמיש העולם שהרי ראינו שהאור ההוא נגנז מתשמיש העולם רק הוא אור קדוש שנמשיך משם לזכך ולקדש נפשינו ביראתו ית"ש והנה הכלל לענין היראה שויתי ה' לנגדי תמיד כמ"ש הרמ"א ריש או"ח ועתה צריכים אנו לצייר בלבנו כאלו ה' עומד נגדינו וכאילו עומד לפני מלך מה"מ אבל לעתיד שנזכה לאור הגנוז הזה לקדש נפשינו כנ"ל ויקוים והי' לך לאור עולם אז יהי' כל תנועתינו והרגשתינו בו ית"ש ומלאה הארץ דעה את ה' והנה מצות נ"ח שאין בו צורך שימוש רק מצות ראי' עי"ז נמשיך מאור הגנוז הנ"ל שאינו צריך ג"כ לשמוש ממשיכין משם יראה אותיות ראי' כמו במצות ראי' ברגל הי' ממשיכין יראה כן בחנוכה ע"י ראית הנרות ויראה גי' רי"ו כי בכל גאולה אנו ממשיכין אור מג"ר ג"פ חסד גי' רי"ו כמו שגאולת מצרים הי' ברי"ו אותיות דשם ע"ב כמ"ש חז"ל בשמו גאלן וכן בגאולת חנוכה הי' ג"כ ג"פ חסד מג"ר גי' ראי' וגי' ג"כ גבורה כי שם בג"ר גבורות ממותקות וצריך אדם להמתיק הגבורות ע"י התדבקות במדותיו ית"ש להיות ג"כ ארך אפים ורב חסד עי"ז יהי' פועל המתקת הגבורות בחסדים ויהי' הגבורות לצורך החסדים ויהי' גבר עלינו חסדו ועי"ז יתקיימו כל הנ"ק שנבלעו בקליפה ויכול להעלותן ואדרבא בעליות הנ"ק יכלו להתגבר על הטומאה וכמ"ש הללו את ה' כל גוים כו' כי גבר עלינו חסדו וכ"ז בצדקתו ית"ש עלינו ולכן המתקה זו נק' צדקה וז"ש ישפוט תבל בצדק תבל גי' ב"פ רי"ו גי' ג"פ חו"ג שהמיתוק הגבורות בחסדים בצדקה שעושה ית"ש כנ"ל ועי"ז ועמים במשרים שישבחוהו כל האומים וכן האדם ע"י צדקה שעושה ומתגבר על טבעו ממתיק הגבורות ומזה בא הולדה כי הגבורות בחי' נוקבא ומשתוקקין שיתמתקו בחסדים שהם בחי' דכר כמו האש' שמשתוקק' לבעלה כמ"ש ואל אישך תשוקתך ולכן כשנמתקין הגבורות בעולמות עליונים בא מזה בחי' הולדה וזהו שאתה גבור לעולם אדני ר"ת גי' אל"ד וזהו ע"י מוריד הטל שטל הוא מורה על המתקת גבורות כי הטל יורד בנחת מאוד והנה כבר כתבנו שלא רצה הקב"ה ליקח הג' מהד' לברוא בהג' העולם כי הג' משפיע להד' גומל דלים מורה כנ"ל שממתקת הגבורות כי ב"פ גבורה עולה עם הג' תי' דל"ת או תלד והוא ג"כ לשון דלת ופתח שנפתח אז הרחם דנוקבא שהוא סתום כמ"ם סתומה נפתח ונעשה מהמ"ם ב' דלתי"ן ומקבלת הזרע ואח"כ נעשה מהמ"ם ד"ד להשפיע שפע לעולם ויהי' כי גבר עלינו חסדו יגבר חסד זרע וז"ש המליך אות ד' בזרע

ע"י הצדקה שהגימל משפיע לה וממתקת גבורותיו בא זרע גי' גבר חסד ובא הולדה כנ"ל וצר בו חמה בעולם שמורה על המתקת גבורות ע"י שמשפעת ללבנה ומורה על גבורות ממותקות כי לעתיד יוציא הקב"ה חמה מנרתקה ונרתק הוא שם אדני לבוש לשם הוי' דכתיב כי שמש ומגן ה' ובחמה שיוציא ית"ש לעתיד אחז"ל רשעים נדונים בה וצדיקים מתרפאי' בה דכתיב שמש צדקה ומרפא כי יהי' גבר עלינו חסדו מהגבורות ממותקות ועל האוה"ע יהי' דינים מהם והנה הכל נשפע ע"י מדת יסוד שנק' טוב כידוע וההשפעה ע"י יסוד דדכורא ויסוד דנוקבא וע"ז מורה יום השלישי שנכפל בו כי טוב להריק שפע וברכה בתגבורות חסדו ית"ש וכ"ז המשיכו בחנוכה מג"ר כנ"ל ותמצא כי צדקה מרפא עה"כ גי' להדליק נ"ח עם ג"כ לרמוז כנ"ל.

ליל ד'

בס"י המליך אות ב' בחיים כו' וצר בו נוגה בעולם ויום רביעי בשנה ועין שמאל בנפש כו' הנה על נרות חנוכה אנו אומרים דנרות הללו קודש הם מורה על חכמה עליונה שנקראת קודש כמ"ש בדרוש פסח שלשון קודש הוא לשון נסתר יותר מקדוש ולכן מורה על חכמה שמאין תמצא והיא נסתרת ולכן מדליקין את הנרות בשמן דכתיב בי' לריח שמניך טובים וחמרא וריחנא פיקחין וגם אור מורה על חכמה כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו ומרומז לנו בזה שענין הנס הי' שהחשמונאים המשיכו מחכמה העליונה חסדים להמתיק ניצוצות שבתוך החושך ולהוציאם שגם בחושך יש אור והראי' שיש ברואים שרואין בתוך החושך והנה אחז"ל שהיוונים החשיכו עיניהם של ישראל היינו ע"י שרצו ללמד אותנו חכמתם שהוא בחושך ועכ"ז בכל דבר יש ניצוצי קדושה שמאירים שם כי בלעדם הי' הדבר נתבטל מהעולם וכן המצרים אמרו הבה נתחכמה לו ללמוד אותנו חכמתם שהוא בחושך ולבטל אותנו מאור תורה ומצות שהוא מחכמה העליונה וכשהוציא ית' אותנו משם ניתן לנו אותן האורות והניצוצות ונוסיף לנו אור כמ"ש ולכל בנ"י הי' אור במושבותם ולהמצרים נשאר חושך כפול וז"ש ויאר את הלילה שהלילה הוא חושך אותו החשכות האיר לנו במה שהוציאנו האור שבתוך החושך והחכמה היא נרמזת באות יו"ד שהיא רק נקודה שהיא התחלה לכל אות שרוצה לכתוב ובהנקודה אין ידוע עדיין איזה אות רוצה לכתוב וכן מדת חכמה ג"כ נסתר וכולם בחכמה עשית והיא נעלמת בתוכם ולכן שם הוי' שהוא במילוי יודי"ן מורה על חכמה שם זה גי' חסד היא החסד עליון מאת הבור א"ס ב"ה שמשפיע חכמתו לאותיו' הוי' ונתמלא ביודי"ן והנה מילוי גי' אלקים שמורה קצת גבורה כי האותיות המילוי מחמת שאינם קרובי' כ"כ להשורש כהאותיות עצמם לכן יש בהם קצת אחיזה להחושך והנה כל מה שהוא

יותר רחוק מהשורש מתלבש יותר עד שכל העולמות נתמלאו מאור א"ס ב"ה ע"י צרופי' ומילואי' ומילוי מילואים לאין שיעור וכשיצאו ישראל ממצרי' והאיר לנו אותו החושך היינו שגם המילוי נמתק וז"ש בצאת ישראל ממצרים כו' "היתה "יהודה "לקדשו ובר"ת שם מע"ב שמות גי' עה"כ מ"ו כמנין מילוי שם ע"ב היינו שנמתקו הדינים מהמילוי ונתקדשו ונטלנו הניצוצות מהחושך וניתוסף לנו חיים והה נשארו פגרים מתים ולזה השם הזה ג"כ בר"ת "לא "המתים "יהלל" יה גי' מ"ו עה"כ שע"י שניטל מהם הנ"ק ויניקתם מהמילוי לכן גם בחייהם קרוים מתים כיון שניטל מהם חיות הקדושה וכן הי' בענין נס חנוכה שמתחילה הי' ליוונים הרשעי' אחיזה בקליפת נוגה וכמ"ש במג"ע שקין ר"ת "קליפת "יון "נגה ותי' נוגה לפעמי' הוא אור ולפעמים חושך כמ"ש חז"ל בריש מס' פסחים ונוגה עולה דין מחמת שיש לה אחיזה בהמילוי שרומז לדין ולזה בק"ש על תי' אלקים אחרים נכתב שם הנ"ל יל"ה מע"ב שמות שרומז לדין כנ"ל שגי' מילוי שם ע"ב שמילוי גי' אלקים וכן בשיר אל אדון נכתב שם זה על מפיקים נוגה על תי' נוגה וזהו פי' מלאים זיו ומפיקי' נוגה כמו שהי' בנס חנוכה אז ע"י החשמונאים ע"י שהוציאנו הקדושה מנוגה שהי' בה אחיזת היוונים בהמילוי הנ"ל כן אנחנו ע"י הדלקת נ"ח מלאי' זיו ע"י נר מצוה ומפיקי' לשון הוצאת הנ"ק מנוגה ונעשה נוגה מלשון אור כנ"ל שמשמש בב' לשונות ור"ת "ממלאים "זיו "ומפיקי' "נוגה הוא מזון שעי"ז נמשך לנו שפע ברכה ע"י קיבוץ נ"ק ונקודת קיבוץ שהוא שורק כ' בס' שהוא בחי' ירך שמאל ונגד בחי' ירך זה הוא חנוכה מרמז שע"י מצוה זו נזכה לקיבוץ גליות ולכן מצות נ"ח למטה מעשרה לכוף עצמינו להדלקת נרות לרמז להמשיך חכמה עליונה למטה והחכמה מאין תמצא ומשם נמתקי' כל הדינים ומבטלת אחיזת החיצונים ולכן מצות נ"ח עד שתכלה רגל מן השוק הוא בחי' רגל הקוף שיורד למטה מאוד כמ"ש בזוה"ק ולבטל גם משם אחיזת החיצונים וגם אמרו ז"ל עד דכליא רגל דתרמודאי כי י"פ אדני עם י' תי' וכולל גי' תרמודאי כי שם אדני מורה דין וצריך להדליק עד סוף דרגין להמתיק הכל וז"ש בס"י המליך אות ך' בחיים כי כתיב בכוונת תפילין לכוון אהי' הוי' אה"י גי' חיים וה"ס המוחין כי יש "עיבור "יניקה "מוחין ור"ת מ"ע"י וז"ש ע"כ המו מעי לו רחם ארחמנו שישלח רחמים מכתר למוחין עיבור יניקה וז"ש המליך כו' המליך אות כ' רומז לכתר המשיך משם חסדים גדולי' לשמות שגי' חיים וצר בהם נוגה להמתיק הדינים ולבטל אחיזת הקליפות ויום רביעי בשנה הוא רומז למדה רביעית נצח וב"פ נצח עה"כ גי' רביעי עה"א ועין שמאל בנפש כי החכמה נקראת עינים כמו החכמי' נקראי' עיני העדה וחכמה חיצונה נק' עין שמאל והמשיך מכתר עליון להעלות הניצוצות מהם והנה כ' עם נונה עה"א גי' חנוכה

ועין שמאל ונוגה גי' להדליק נ"ח עה"א ול"ו נרות וגם כ' נוגה רביעי עין עה"א גי' להדליק נר חנוכה:

ליל ה

הנה בח' ימי חנוכה הי' הנס ע"י החשמונאי' שעבדו באמת את השית"ש והי' כוונתם לתקן מדת הוד וכמ"ש וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול ובמדת הוד שם נקודת קבץ ונקודה זאת עומדין ג' נקודות באלכסון כי דבר שהוא באלכסון הוא מחבר הקצוות ומעלה ומטה כמו אם תעמוד עמוד בבית באלכסון מזויות של מזרחית צפונית עד זויות דרומית מערבית ממעלה למטה באלכסון כבר נכללים ומתקבצין בזה האלכסון כל הו"ק ולכן הנקודה זאת שמורה על קבוץ היא עומדת באלכסון ונקודה זאת נקראת שורק מורה על התקבצות כל נקודת האמת שהשקר יוכרח להודות על האמת ולהפך אות שקר לאותיות שרק והענין כי הקוף היא יורדת למטה מן כל האותיות מורה שבה אחיזת השקר והוא מפרדת בין האותיות שר ונעשה שקר מורה על שקר אבל שרק מורה שהרע נפרד מהטוב ונתברר האמת מתוך השקר ונתחברו האותיות שר וז"ש ואנוכי נתתיך שורק כולו זרע אמת וז"ש אשרקה להם ואקבצם שכשיהי' השרק משקר שיתברר האמת ממנו והשקר יודה על האמת וזה הוא בחי' נקודת קבוץ ולכן ואקבצם והנה בחנוכה שהי' מפלה לאנשי השקר ונתברר האמת הוא בחי' נקודת שורק בחי' קבוץ ולרמז שיש קב"ץ שעות בחנוכה מורה על נקודת קבוץ בחי' הוד שימי חנוכה קב"ץ שעות ניתנו להודות ולהלל והנה חנוך שר העולם שהי' הולך באמת לעבדותו ית"ש כמ"ש ויתהלך חנוך את האלקים ובירר האמת מהשקר וחיבר אותיות שר והפריד הקוף שהולכת למטה נעשה שר העולם כי בירר אותיות שר משקר וחנוך עה"א והכולל גי' חנוכה לרמז הנ"ל שפעולת חנוך וחנוכה אחת הוא לברר מהשקר את האמת ועיין מ"ש עוד מזה בפ' במדבר על מ"ש חז"ל וגמירי דאי עביד שרקרק תרי זימנא וכו' ההוא בדאי הוי יע"ש ע"ד הנ"ל ואנוכי נטעתיך שורק כולו זרע אמת.

ליל זאת חנוכה

ואשה אחת כו' ויאמר לכי מכרי את השמן כו' ואת ובנייכו תחיי בנותרי נקדי' הכ' והנה עלה זית טרף בפי' ודרשו חז"ל לשון מזון ובפי' לשון מאמר שאמרה יהיו מזונותי מרורין כזית ביד הקב"ה כו' ולהבין למה דווקא הלשון כזית ולא דבר אחר מר ונראה ע"ד מזון וצידה השביע לנפשינו שמזון וצידה הוא כפול לשון גם להבין לשון צידה דווקא רק הענין כי איך תהי' הזנת נפש הרוחני הנאצלת ממקור הרוחני ניזונת באלו מזונות הגשמיים רק הענין ע"ד שכ' בפ' האזינו על ענין גשם ומטר וטל שכ"א רוחני

יותר מחבירו שגשם הוא נותן כח הגשמיי להצומח ומטר ר"ת "מראה "טעם "ריח שהוא בחי' רוחני וטל הוא עוד יותר רוחניי שאין ניכר ירידתו כלל וזהו ההשפעה הרוחניות שבכל מאכלי' נעלם בתוכם כמו הנשמה בגוף ומזה נהנית ונזונית הנשמה ולכן אחז"ל ע"י שהרעותי את מעשי קפחתי את פרנסתי ולכאורה יפלא מה ענין החטא נגדו ית"ש מקור הרוחני למזונות הגשמיים רק כי כל נשמה מישראל שהיא רוחני' יש לה צינור שבו מעבר האור השפע הרוחניות מצד נשמתו הקדושה וע"י תורה ומצות הם המפתח לפתוח מקור העליון וירד שפע וברכה ואור לכ"א דרך מעבר נשמתו וע"י החטא מקלקל הצינור ועוונותינו סותמין הצינור ועוונותיו מבדילין צינור נשמתו מן מעיין הגדול מקור הקדושה וממילא ע"י הרעותי את מעשי קפחתי פרנסתי כי כיון שאין שפע הרוחני' נשפע ממילא אין גשמיי וז"ש מזון וצידה מזון הגשמיי ומה שניצוד בתוכו הוא החיות השפע הקדושה הרוחני הנעלם בו ולכן מזה השביע לנפשינו הרוחני' ועד"ז של מזונות הוא הזית שהאור נעלם בתוכו כי השמן גנוז בהזית וממנו האור יוצא והאור הטוב גנוז ונעלם מאוד בהזית וזה רומז לגבורות ממותקות שנראי' שהם דינים ולכן הזית בעצמו מר ויוצא ממנו אור מתוק שבאמת הם חסדים גדולים רק שנעלמי' בתוכם ועתידין להתגלות ולכן עתה קרוב לביאת משיח שיתגלה ב"ב יש חבלי משיח כי כמו שהשמן אינו יוצא מזית רק ע"י כתישה כן האור יוצא ע"י יסורין ומבררין הנ"ק ועד"ז פי' הרב ה"ק מהר"מ מרימנאב ונותן אותן למכתשת בעיה"כ ושוחקן יפה יפה כדי שתהי' דקה מן הדקה כי יתרון אור מחושך ועתה קרוב לגאולה יש חבלי משיח כי הוא ע"ד עיה"כ שקרוב ליוה"כ שהוא עלמא דחירות ואז הכתישה והדחק יותר והנה המזון ג"כ מגבורות ממותקות כי זן גי' אל הוי' והוא ע"ד אור הנ"ל כמ"ש אל ה' ויאר לנו ושם אל הוא מבחי' גבורות ממותקות כי מילוי דשם ס"ג עיקרו ג' יודי"ן וא' גי' אל ושם ס"ג הוא במדת בינה שדינין מתערין מנה והיא בעצמה רחמים הממתיק כל הדינים ומשם המזון מצפון זהב ומשם החיות אור המחי' הנשמה כנ"ל שהחיות רוחני' הגנוז במזון ולכן אחז"ל שמזבח מזין כי מזבח גי' אל הוי' שמשם נמשך מזון ואחז"ל בזמן שבהמ"ק קיים מזבח מכפר עכשיו שולחנו של אדם מכפר עליו והענין ע"ד הכ' אני ה' אענה את השמים והם יענו את הארץ והארץ יענה את יזרעאל כי כל השפעות צריכים שילכו דרך משפיע ומקבל והמשפיע הוא במדת חסד שדרך החסד להשפיע והמקבל הוא בדלות וצמצום שצריך לקבל וזה בחי' גבורה והשפעה הזאת הוא ממוצע ביניהם ומחברם וממתיק המשפיע בחסד שלו את בחי' גבורה של המקבל ולכן המזון ג"כ הולך דרך משפיע ומקבל והם שמים וארץ ועי"ז הולך מהעלם לגילוי וזהו בחי' זכר ונקבה משפיע ומקבל וכן השמן הנ"ל שהוא

גנוז בהזית כשצריך לבוא לגילוי הוא ע"י בחי' משפיע ומקבל בכלי בית הבד ע"י כתישה כנ"ל והם בחי' דכר ונוקבא ולכן זו"נ גי' שמן לרמז הנ"ל ורומז ג"כ שע"י שמן שהוא בחי' חכמה אור כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו וכתיב להצהיל פנים משמן נמתקו הגבורות של מדריגות מקבל נוקבא ונכללו בחסדים דדכר ולכן זו"נ גי' שמן וכן שמים גי' שמן וגי' זו"נ ושמים ממתיק הגבורות של הארץ כמ"ש אני ה' אענה את השמים והם יענו את הארץ הארץ גי' אלקים במילוי ההי"ן עה"כ שהוא בחי' דין כמ"ש בכוונת רצה והנה עי"ז חוזרין הנ"ק אח"כ לשורשן כמ"ש במ"א ע"פ כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה פי' שאז ישוב לשרשו ע"י האדם האוכל בקדושה ועובד אח"כ את השית"ש ומדבר דברי תורה ויראה בכח האכילה ההוא חוזרין הנ"ק לשרשן הרמתה ולכן כמו שבזמן שבהמ"ק קיים הי' המזבח מכפר כי חזרו הנ"ק שהפיל ע"י עוונותיו וע"י קרבן חוזרין לשרשן ע"י קרבן מבעלי חיים ומנחות ונסכי' כן שולחנו של אדם מכפר עליו כי הוא החזרת הנ"ק לשורשן כנ"ל והנה החזרת הנ"ק לשרשן הוא ע"י שם חב"ו ר"ת "חיל "בלע "ויוקיאנו וע"י שם בי"ט ולכן חילוף שם בי"ט בא"ת ב"ש הוא שמן כנ"ל ששמן הוא השפעה הנעלמת והולכת דרך משפיע ומקבל עד שמתגלה האור ואח"כ חוזרין הנ"ק שבו לשורשן ע"י שם בי"ט גי' אהי' מורה שחוזר לשרשו שקודם התגלות האור הוא בחי' שם אהי' שמורה על קודם התגלות ולכן על קרא לשמש ויזרח אור על תי' אור כתיב שם חב"ו מע"ב שמות להורות על הנ"ל שע"י התגלות האור מוציאין הנ"ק כי האור דוחה החושך של חשכות הגשמיות ושל הקליפות ומשבר ודוחה החשכות והמסכי' והעומקים שהנ"ק הוא שם ומוציאן לחזור לשורשן ולכן הב' שמות חב"ו ובי"ט הם רומזי' בשמן ואור כנ"ל שעל תי' אור כתיב שם חב"ו ושמן בא"ת ב"ש בי"ט והנה לפ"ז יפה אמרה יהי' מזונותי מרורים כזית דייקא שכמו שהאור נעלם בהזית והולך דרך כמה מדריגות עד התגלות האור והמרירות שבזית חוזר לאור ומתוק הוא לעינים ומברר נ"ק מעמקי הקליפו' כן יהי' מזונותי כנ"ל שמזונות באים מגבורות ממותקות ובהם חיות נעלם בתוכו וע"י שולחנו של אדם שמכפר מבררין הנ"ק והנה הדינים שעושה י"ת הם מאור הגנוז הנעלם כי ענין נס הוא דבר חדש שאינו מטבעו של עולם והי' הדבר גנוז ונעלם מתחלה שיהי' כך ואח"כ נתגלה ולכן "מי "שעשה "ניסים ר"ת שמן וחליפו שם בי"ט שע"י הנס שעושה ית"ש ומאיר מאור הגנוז ונעלם נכנעי' האומות והס"א והנ"ק מתבררין ע"י שם בי"ט הוא מלשון הביטה וראה להשגיח ולהביט בנפלאותיו ית"ש ומורה על הבטה שמביט ית"ש עלינו לעשות לנו ניסים ולהאיר לנו מאור הגנוז הנ"ל שעל תי' אור כתיב שם חב"ו וכבר אמרנו שהכל צריך לילך דרך

משפיע ומקבל בחי' שמים וארץ לזה תמצא שכל ענין זה מרומז בתי' חנוכה שאז נעשה הנס ע"י שמן גי' זו"נ וגם חיל בלע ויקיאנו הוא מספר נ"ח גם זכר נקבה בראם עה"א והכולל גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן ו"ו כ"ף ה"ה ושמים וארץ גי' חנוכה במילוי חי"ת נו"ן וי"ו כ"ף ה"י עם ל"ו נרות שכל הענין הזה של הולכת השפע מהאור הנעלם ע"י שמים וארץ זו"נ וענין בירור נ"ק ע"י שם חיל בלע ויקיאנו הכל נרמז בחנוכה שאז זמן הורדת השפע ובירור נ"ק עד שיתגלה ב"ב האור הנעלם בהזית יתגלה בשלימות שזית גי' אדם דוד משיח השי"ת ישלחנו לנו ב"ב ועלה זית עם ב' תיבות גי' משיח בן דוד עבדך עם ד' תיבות שנזכה להתגלות מלכותו עלינו ב"ב אמן:

ליל זאת חנוכה

הנה היום אחרון של חנוכה נקרא זאת חנוכה ויש ליתן טעם כי הנה השכינה הקדושה נקראת צבאות על שכונסת בתוכה כל צבאי צבאות שברא ית"ש כאמרם ז"ל על חנה שהזכירה בתפילתה שם צבאות שאמרה מכל צבאי צבאות שבראת בעולמך ומדה זאת שוכנת עמנו תמיד וע"ז נאמר כי אני ה' שוכן בתוכם וכתיב אני ה' השוכן בתוך כו' רומז לבחי' זאת ונקראת אני כמ"ש במ"א ולכן נקראת שכינה ששוכנת אתנו ולכן כשישראל בגלות אזי כביכול גם השכינה בגלות כמ"ש ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם כו' כי אני ה' אלקיהם ולכן כשיצאו ישראל ממצרי' כתיב והוצאתם את צבאותי המדה הזאת שהיתה שם עמנו והנה שם זה של צבאות הוא גי' ת"ק מספר המילוי של שם שדי וכבר אמרנו שבחנוכה ממשיכין האורות ממדות עליונות בחי' מלכות וזהו חנוכה להמשיך להמדה שנקראת כ"ה היא מדת מלכות הנקראת צבאות כנ"ל והיא מספר המילוי של שדי כנ"ל ולזה אמרו כדי שתהא מזוזה שכתוב עלי' שם שדי מימין ונ"ח שמורה על פרסומי ניסא התגלות כבוד מלכותו משמאל נגד השם שדי ועל שאותיות המילוי מורה על יותר גבורות מאותיות השורש לכן נ"ח בשמאל שמורה גבורה ובמצות נ"ח כל הגבורות נמתקין וז"ש יקרא אל השמים מעל ידוע שפי' מעל כמו ממעל רק יש תיבות חסרות מאותיות השורש והנה שמים גי' שמן וממעל גי' להדליק עה"כ מורה על הדלקת שמן שמברכין עליו להדליק ואל הארץ לדון עמו ואל הארץ עה"א גי' נ"ח עה"כ לדון עמו שיהי' הדין נמתק מעליהם וז"ש ההופכי הצור אגם מים כו' כי יש אלקים במלוי גי' עה"כ צור והוא מורה על גבורות חזקות וז"ש ההופכי הצור הזה אגם מים עושה ממנו חסדי' בחי' חלמיש למעינו מים חלמיש ר"ת ח' "ימים "מצוה "להדליק "שמן עי"ז נמתק בחי' צור הנ"ל כי למעינו מים שנמתק הכל בשורש העליון ממעיין העליון והנה היום האחרון של חנוכה שהוא מורה על ההמשכה הנ"ל למדת מלכות שנקראת צבאות

כנ"ל שהח' ימים בהם נמשך מג"ר מבחי' אם הבנים שמחה ר"ת "מזמור "שיר "חנוכת "הבית וממשיכין עד בחי' מלכות מדה השמינית מבינה ע"ז מורה יום הח' של חנוכה לכן נק' זאת עב"כ של חנוכה גי' צבאות גם גי' מלכות עה"כ ותיבת זאת גי' ח"פ נא כי אומרי' ב"פ אנא ה' הושיעה נא ובהם ד"פ נא וכן באנא ה' הצליחה נא עד"ז ח"פ נא גי' זאת שנא לשון בקשה שמבקשים שיתמשך הארה מאם הבנים שמחה עד מדת מלכות מדה שמינית ממנה וכ"ז הכנה לגאולה העתידה ב"ב ולכן כי לה' המלוכה ומושל בגוים ומושל גי' נ"ח עה"א ול"ו נרות שמדליקין וגם תמצא שלהדליק נ"ח גי' ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד עם ז' תי' וב' כוללים של הוא ושמו ית"ש שיהי' אחד ורמז ג"כ ע"ד שכ' בס' שלעתיד יהי' מהשם הוי' אותיות יהי' והוא ע"ד שפי' ששם אהי' מורה על ראשית המחשבה כשאמר ית"ש אברא נבראים ואהי' להם לאלקי כן עד"ז מה שיהי' נקרא שמו ית"ש לעתיד יהי' הוא ע"ד פי' הנ"ל שלא תחשוב שלעתיד שיהי' התגלות אלקותו י"ת כבר יהי' הכל מושג לא כן הוא רק הכל יקראו אותו ית"ש יהי' לשון עתיד שבכל עת ישיגו יותר את גדולתו ית"ש כי אין שיעור וסוף וקץ לגדולתו ע"ד שאחז"ל ת"ח אין להם מנוחה כו' רק ילכו מהשגה להשגה תמיד והנס חנוכה שהוא הכנה להנ"ל לכן היחוד שיהי' לעתיד כמו עתה הוי' ואדני כן אז השם יהי' ואדני וגי' חנוכה עה"א והכולל ואחר שאומרים ביום ההוא יהי' ה' א' ושמו אחד כנ"ל אומרים ישתבח ר"ת ח' "ימים "בהם "תדליק "שמן שעי"ז תזכו לגאולה ב"ב כנ"ל:

זאת חנוכה

הנה תקנו לנו חז"ל בנוסח על הניסים כו' רבת את ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם ואח"כ מסרת גבורים כו' כמה ענינים שלכאורה נראה שהם כפולי' במלות שונות ונראה כי הכל תקנו על ענין מדות העליונות שממשיכי' האור בחנוכה לכל מדות העליונות שהנה מצינו ששורש האור בעולם הבריאה וזה שאנו מברכים ברכת יוצר אור על המאורות ואומרי' יוצר אור ובורא חושך שהאור נמשך מעולם הבריאה ונק' חושך לערכינו שאין אנו יכולים להשיג שם כמ"ש ע"פ ויבדל אלקים בין האור ובין החושך שהחושך שהוא בעולם הבריאה כמ"ש בורא חושך משם יוצא אור והנה ידוע ששם אל שדי בבריאה ולכן נ"ח עה"א גי' אל שדי עה"כ גם להדליק נ"ח עם ג' תיבות גי' יוצר אור עה"א והכולל כי בעולם הבריאה מילוי שם הוי' בגי' ס"ג חשוב הוי' וס"ג גי' חנוכה ומשם לעולם הבריאה ממשיכין האור לעולם היצירה ששם שמות אל הוי' ומשם לעולם העשי' ששם שמות אל אדני ולכן להדליק נ"ח גי' אל שדי אל הוי' אל אדני עה"א של השמות ועם ג' כוללים שכל העולמות נמשך להם האור וכל המדות העליונים מאירות

באור גדול וזה שתיקנו חז"ל בנוסח הנ"ל עשר לשונות נגד עשר מדות ורמוזי' בנוסח שסדרו לנו רבת את ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם שזה דרך כלל ענין הנס נגד שלשה מדות ראשונות שהם שרשי המדות ואח"כ מתחיל לפרוט מה הי' הנס מסרת גבורים כו' עד וזדים ביד עוסקי תורתיך פורט כאן ה' ענינים נגד ה' מדות הסדורים בפ' לך ה' הגדולה והגבורה כו' וההוד ואחר שפרט ה' ענינים נגד הה' מדות הנ"ל פורט עוד נגד כי כל בשמים וארץ הוא בחי' יסוד שבו נכללים ולך ה' הממלכה הוא מדת מלכות שמקבלת שפע כל המדות נגד שני מדות הנ"ל תיקנו לנו שני ענינים כוללים נגד ב' מדות והוא ולך עשית שם גדול וקדוש זהו מדת יסוד הכולל וכן כאן כלל הענינים שפרט עד הנה הוא שלך עשית שם גדול וקדוש ואח"כ אמר ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה נגד מדת מלכות שמקבלת השפע מכל המדות ואם נחשב הג"ר כאחת והכללים כאחת יש כאן ח' דברים נגד הג"ר שכאחת נחשבים ואח"ז הז' מדות כולם מתיחדים ומאירים ונגד זה ח' ימי חנוכה והאות ח' הוא מורה על ענין יחוד וכן כתוב בס' שכל האותיות שיש בא"ב ומתיחדים שנים למנין ח' הם ששה אותיות א"ז ב"ו ג"ה והוא שם קדוש והענין כי יש שמות אהי' הוי' הוי' ואדני אהי' ואדני והענין ששם אהי' מורה על ראשית המחשבה הקדומה שאמר ית' אברא נבראים ואהי' להם לאלקי ואח"כ שהי' מהוה ית' כל הויות ע"ז מורה שם הוי' והכל ברא לכבודו שיהי' ית' אדון עליהם ומנהיג עולמו בשם אדני ויחוד אהי' והוי' מורה שידע ויאמין שכל הויות שנבראים בעולם כולם נבראו ברצונו ית' והכל נקשרים בראשית המחשב' בחי' שם אהי' הנ"ל ויחוד הוי' ואדני מורה שצריך להאמין שכל הנהגות ומאורעות שבעולם הכל מאתו ית' המהוה כל הויות הוא ית' בעצמו המנהיג עולמו בשם אדני ויחוד אהי' ואדני מורה על אמונתינו שתהי' אחרית כראשית ששם אדני שהוא התגלות בחי' אחרית יהי' כמ"ש אשת חיל עטרת בעלה כמו מדת כתר שהוא ראשית שם אהי' כנ"ל וכ"ז רומז באות ח' שבשמות המתיחדים כנ"ל הם ח' אותיות ונגד יחוד אלו השמות תקנו ח' ימי חנוכה להורות שאז יחוד כל השמות הנ"ל ולזה תמצא באותיות הקודמת בא"ב לאותיות חנוכה הם גי' יון ואותיות המאוחרות בא"ב לאותיו' חנוכה הם יב"ק רומזים שקודם נס חנוכה הי' ממשלת יון וע"י נס חנוכה נתיחדו הי"ג שמות העולים יב"ק ולכן אות ח' שמורה על יחודים אלו כנ"ל עם הסגול שאות ח' העולם קורין בסגול חי"ת וסגול גי' להדליק נ"ח עג"כ וכן תמצא שזאת חנוכת המזבח גי' שמע ישראל עם ב' תיבות וכולל. או זאת חנוכת המזבח עם ג"ת גי' שמע ישראל ותיבת ה' אלקינו ה' אחד עה"א ו"כ גי' להדליק עה"א וביחוד הנ"ל נחשך עיני הס"א ומפילין אותה לנוקבא דתה"ר ומכניעין בזה קליפת לילית מחלת גי' תתקנ"ח והכנעתם

ע"י זאת חנוכת המזבח שעם ג' תי' ו"כ ג"כ גי' כנ"ל וכן שמע ישראל עה"א וכולל גי' לילית מחלת עם ב"כ ולכן מתחיל הכ' בלשון נקיבה זאת חנוכת המזבח ומסיים אחרי המשח אותו לשון זכר כי מתחילה מתחיל בלשון נקיבה להורות על התגברות נוקבא קדישא על נוקבא דס"א ע"י שנמשך להם מיחודים הנ"ל ואחר שנמשך להם היחודים הנ"ל וגברה נוקבא קדישא נכללת בבחי' דכר והנה יחוד של שמע ישראל הנ"ל נקרא יחודא עילאי ונרמז בחנוכה כנ"ל ויחוד ברוך שם כבוד מלכותו ל"ו נקרא יחודא תתאי ויחוד זה רמוז ג"כ בחנוכה כי יחוד זה בעולם היציר' ע"י מט"ט חנוך ונשפע לאות ה' אחרונה חנוך וה' הוא אותיות חנוכה ומדליקין בשמן כי השמן ר"ת "מט"ט "נער "שר "הפנים כמ"ש בס' שנקרא נער ע"ד חנוך לנער והנה הר"ת וס"ת של ברוך שכמל"ו עם הו' תיבות גי' להדליק נ"ח וכן כבוד מלכותו גי' להדליק נ"ח עה"א וג' תיבות והנס הי' ע"י חשמונאים מלשון חשאי שפי' שתיקה וזה רמוז על יחוד זה ע"ד שארז"ל נאמר לברוך שכ"מ לא אמרו משה לא נאמרי' אמרו יעקב משל לבת מלך שהריחה ציקי קדירה כו' הביאו לה בחשאי ולכן אומרים אותו בחשאי הענין כי יעקב ומשה הם המשיכו היחוד לה רק משה מלגו ויעקב מלבר והם רמוזים ג"כ בלהדליק נ"ח שעה"א וג' תיבות גי' יעקב משה עה"א ועל ידיהם ממשיכין האור כי הם מקור האור כמ"ש חז"ל ע"פ וילן שם כי בא השמש שיעקב נקרא שמש כמ"ש והנה השמש כו' משתחווים לי שהשמש קאי על יעקב ומשה אחז"ל פני משה כפני חמה נמצא שהם הי' בחי' אור וגם ע"פ הדרך שאחז"ל לריח שמניך טובים כו' מי שעוסק בשמנה של תורה שהתורה נמשלה לשמן והנס שעשה ית' בשמן מורה לנו עד"ז שית' יאיר עינינו בתורתו וממעט החכמה בתורה שיש לכ"א מישראל יהי' הרבה כמ"ש גל עיני ואביטה נפלאות מתורתיך וכ"ז מורה על יעקב ומשה שיעקב אותיות יוד עקב מורה על יו"ד דברות שבהם קע"ב תיבות כמ"ש במ"א שיעקב הוא מקור התורה וכן במשה כתיב תורה ציוה לנו משה ויעקב בירך את יוסף ואמר לו ואני נתתי לך שכם א' כו' שכם ר"ת "שמים "מספרים "כבודו וגם ר"ת "שם "כבוד "מלכותו ענין היחוד הנ"ל כי יוסף הוא בחי' מט"ט שנקרא נער כנ"ל וביוסף כתיב והוא נער את כו' ולכן חנוכה שמורה על היחוד הנ"ל הי' ע"י בחי' יוסף גי' מלך יון ועי"ז הי' מפלתו של מלך יון כנ"ל וע"ז מורה מה שקרא יוסף שם בנו הבכור מנשה כי נשני וכו' מנשה ר"ת "מט"ט "נער "שר "הפנים שמנשה אותיות השמן מורה על נס חנוכה בשמן ובנו השני קרא אפרים כי הפרני אלקים בארץ עניי מורה על פרסום הנס שמוסיפין והולכין להדליק בכל לילה יותר כמו הנס שהי' בכל לילה יותר וע"ז מורה אפרים לשון ריבוי וכ"ז הכנה לגאולה העתידה כמ"ש כ"פ והגאולה תהי' בזכות התוה"ק

תורת משה עד כי יבא שילה גי' משה וכן נ"ח עה"א גי' משה עה"כ ולכן להדליק נ"ח עם ג' תיבות גי' משיח בן דוד עבדך עה"כ שיבא לגאלינו ב"ב א"ס:

ראש חדש טבת

כ' האריז"ל שכסליו בחי' אוזן שמאל וטבת בחי' עין ימין והנה חנוכה מחבר עין לאוזן הנ"ל ששומע ית' תפילתינו ומביט בעינא פקיחא עלינו כנ"ל בר"ח כסליו ובס"י המליך אות ע' ברוגז כו' וברא בו טבת בשנה הנה רוגז גימ' גבורה וכן הי' לנו כמה צרות בטבת כידוע מענין יו"ד בטבת ועכ"ז טבת בחי' עין ימין להמתיק הרוגז הנ"ל ולהורות שהכל גלוי לפניו ית"ש הצרות הנ"ל והמליך אות ע' ברוגז שלאות עיין יהי' מלוכה וממשלה על הרוגז כי האות ע' שמורה על עינא פקיחא דלעילא שהוא רחמים גמורים יתגבר על הרוגז ויהי' לנו כל הטובות בחודש הזה:

(**עוד** לר"ח הנ"ל) שמר תם שיהי' השם שלם וראה ישר שיהי' השם הוי' ישר כי אחרית הגם שהצירוף הוי' מהחודש הוא בס"ת שמורה דין עכ"ז לאיש שלום יהי' ג"כ נמתק ויהי' לכל איש שלום וכל טוב:

חמשה עשר בשבט

בא' בשבט ר"ה לאילן ואז מתחיל להיות השרף באילנות כי שבט גי' עה"כ שי"ב גי' י"ב צרופי הוי' ומקורם מהאותיות שלהם גי' יובל כי בי"ב צרופי הוי' יש מ"ח אותיות גי' יובל כידוע שעולם העליון בינה נקרא כן והוא מלשון ועל יובל ישלח שרשיו כי עולם זה העליון משלח שרשיו לזי"ה ובחודש שבט מתחיל היום להיות ארוך כי בא יניקה ושפע קדושה מיובל הנ"ל לזי"ה ומתגלה שפע הקדושה ושפע ר"ת "שורש "פירות "ענפים כי כן משתלשל הקדושה משורש להפירות ע"י ענפי הקדושה ולכן כמו שהוא בעולמות עליונים שמתגלה הקדושה מי"ב צרופי הוי' ומ"ח אותיות שלהם ויובל הנ"ל משלח שרשיו והפירות הקדושה יונקים מענפי הקדושה שהענפים יונקים מהשורש וזה מתחיל בחודש שבט שגי' עה"כ שי"ב כן ישתלשל גם לעוה"ז התחתון שמתרבה השרף באילנות והפירות מתגדלים וצירוף זה החודש הוא הר"ת מפסוק "המר "ימירנו "והי' "הוא כי באמת כל מה דעביד רחמנא לטב עביד רק שלפעמים הטובות מכוסי' ואינם מתגלים ונראה קצת דין וכשנהפך גם הדין לרחמים אז מתגלה הטובות והרחמים וז"ש המר ימירנו והי' לשון שמחה הוא לשון נסתר הטובות והרחמים שהי' תחילה נסתרים מתגלים עתה ונעשה שמחה וז"ש והי' הוא שמהוא בחי' נסתר מתגלה הרחמים והשמחה.

לט"ו בשבט שחל להיות בשבת

במשנה אתרוג שוה לאילן בג' דרכים לערלה ולרבעי ולשביעית ולירק בדרך אחד כו' הנה אתרוג אמרו ז"ל שדומה ללב אע"פ ששאר הג' מינים שבלולב מרמזים על בחי' גבוהות יותר מלב הלולב לחוט השדרה והערבה לשפתים והדס לעינים שהם אברי' שקודם הלב שהוא אחר ה' כנפי ריאה מ"מ אנו רואין שהתורה הקפידה על אתרוג שדומה ללב יותר מעל שאר מינים שכתיב בו פרי עץ הדר מה שלא כתבה הדר בשאר מינים כי הלב עיקר כל האברים כי כל העשר מדות שבאדם הכל מלב כידוע אהבה ויראה והתפארת וכל המדות הכל בלב וכן כל העשיות תלוי בלב כמו שאומרים העולם הלב אינו מניח לי לעשות דבר זה וכדומה בכל הדברים לכן רחמנא לבא בעי כי כולל הכל ולכן הקפידה תורה על אתרוג שיהי' הדר כי העינים ושפתים ששאר מינים רומזים עליהם ג"כ עיקר הנהגתם ע"י הלב והנה הלב רומז למדת מלכות ומדת מלכות נקראת אני וז"ש ראו עתה כי אני אני הוא ומי יכול לומר אני הוא אם לא המלך דרך התפארות יכול לומר אני אבל באמת מלך בשו"ד איך יוכל לומר אני הוא כיון שאין מלכותו לנצח ועד רק ית"ש יכול לומר אני הוא וז"ש ראו עתה כי אני יכול לומר אני הוא כיון שמלכותי לנצח ועד ולכן אתרוג שדומ' ללב מדת מלכות גי' י"פ אני כנ"ל שהלב כולל הכל כל היו"ד מדות וכן מדת מלכות כללות הספירות והנה כתיב ומלתם את ערלת לבבכם להבין מה נק' ערלת לב רק כי מצינו שהשיבו חכמים למלך אחד על מילה בערלת בשר שהוא מותרות כי כל האברים כשנוטלין מקצת מהן מתגדל לאיתנו הראשון וכן השינים אם נופל משא"כ המילה אינו מתגדל בזה אנו רואין שהיא מותרות ועד"ז כל דבר שהוא מותרות אנו צריכים שלא יחמדם הלב ולא יחשוק בהם כמו אכילה ושתי' יתירה וכל מיני מותרות וז"ש ומלתם את ערלת לבבכם וזה הדבר לימול ערלת הלב כנ"ל הוא ע"י בחי' מלכות לקבל עול מלכותו בשלימות ולא יחשוק רק מה שצריך לעבודת מלכינו וז"ש המשנה הנ"ל שאתרוג שוה כו' לערלה כו' שאתרוג דומה ללב בחי' מלכות ועי"ז ימול ערלת לבבו ולרבעי כו' כי הד' מינים שבלולב רומזים לאותיות הוי' כ"כ בס' שהדס רומז ליו"ד ולכן צריך להיות משולש ע"ש והערבה לה' והלולב רומז לו' ואתרוג לה' אחרונה שהיא אות רביעי מאותיות הוי' (בה') וה' זו רומזת לבחי' מלכות כידוע וזו בחי' אתרוג כנ"ל ולשביעית פי' כי אתרוג בחי' מלכות הוא שביעית לזי"ה כי צריך להמליכו ית' בכל הזי' מדות שהאדם צריך בכל מדותיו להשתמש בהם רק לפי ציווי מלכינו ית"ש וז"ש ולירק בדרך אחד כי ירק גי' עה"א והכולל שם שי"ד ושהוא מס"ת של האבות אברהם יצחק ויעקב שהם אותיות מק"ב ובא"ת ב"ש חילופם שי"ד כי האבות הקדושים פעלו בזכותם שהבטיחם ית"ש שכשיהי' ח"ו איזה עת צרה לבניהם לא יזנח ח"ו אותנו רק יעזרינו

בכל עת צרה וצוקה ויאמר לצרותינו די כמו שפי' רש"י ע"פ ואל שדי יתן לכם רחמים כו' ובזה פי' וארא אל כו' באל שדי כנ"ל שיאמר די והנה זה השם הוא ג"כ רומז למדת מלכות והנה אחז"ל במשנה באחד בשבט ר"ה לאילן כדברי ב"ש ב"ה אומרים בט"ו בו כו' הנה האותיות שניתוספו לאבותינו אי"ו הם אותיות שוה שין ליצחק והוא"ו ליעקב וה' לאברהם ואותיו' שוה גי' רפאל שבזכותם ממשיכין רפואה לכל הצריך כל מיני הצלת וישועות נכללות ברפואה כמ"ש במ"א והנה שבט גי' ג"כ שוה גי' רפאל שבחודש שבט נמשך בחי' רפואה לאילנות שיבשים ויבול עליהם בא שרף באילנות ושפע ורפואה להם כי שפע ר"ת "שורש "פירות "ענפים שהשפע מתפשט מהשורש להפירות עם הענפים וזה השפע שבעוה"ז נשתלשל מעולמות עליונים שבחודש שגי' שוה נזכר זכות אבותינו ובא שפע לכל העולמות והנבראים ובמה שבא השפע להאילן כנ"ל מרמז זה כי אילן מרמז על יחוד הוי' אדני כי אילן גי' צ"א כמו ב' שמות הנ"ל וזה היחוד הוא עד"ז כי הנה כל הנבראים שבעולם מרמזים על שם הוי' שהשם זה מהוה כל הויות נמצא כל דבר שבעולם שהוא בהויתו מרמז לשם הוי' וכשממשיכין אדנותו ומלכותו יתב' על כל הנבראים שמאמינים שהוא אדון והמלך על כולם שזהו מורה שם אדני נמצא בזה מיחדים הוי' ואדני וזה מרמז באילן כנ"ל והחצי הראשון מחודש מורה על מדת גבורה כי אז ממעט הלבנה ואינה בשלימותה עד חצי חודש יום ט"ו מלוי הלבנה מורה על שלימות הרחמים וכן אמרו ז"ל ששלמה המלך ע"ה שהי' שלום בימיו ושמו שלמה לשון שלימות כי הי' דור ט"ו מאבות ומורה על מילוי הלבנה בשלימותה ביום ט"ו והנה שמאי מצינו בגמ' שהי' מדתו גבורה ולכן הוא אומר בא' בשבט ר"ה לאילן אף שעדיין אין הלבנה בשלימותה ומורה גבורות מ"מ כיון שכן הי' מדת ב"ש גבורה הי נחשב אצלם ר"ה בא' בשבט אף שאז עדיין בחי' גבורה שאין הלבנה בשלימותה ולכן ל"א ב"ש אומרי' או דברי ב"ש ולמה כ"ף הדמיון רק עד"ז שדברי הוא לשון הנהגה שלפי הנהגת ב"ש במדה גבורה נחשב אז ר"ה וב"ה אומרים בט"ו בו כי הם מדתם מדת חסד כידוע מדת הלל ולכן לא הי' חושבין ר"ה רק מט"ו שהלבנה בשלימותה ועד"ז מ"ש באילן אזלינין בתר חנטה כי חנטה גי' חסד שהחסד מתפשט באילנות בעת החנטה שלהם שהוא בשבט גי' רפאל כנ"ל ע"י יחוד ב' שמות הנ"ל שגי' אילן:

ראש חדש אדר

הנה חודש אדר שהוא סוף מהשנה הוא ע"ד סוף מעשה במחשבה תחילה כי למשל מחשבה שבאדם אין ברי' יודעת רק ע"י תנועות האברים במעשיו ביד או ברגל או רמז בעינים או באזנים או מדבר בפה ועד"ז כביכול מחשבה הקדומה מתגלות לעולמות ע"י

כוחותיו הקדושי' כגון מצח עין אוזן חוטם והנה חודש ניסן שהוא ראש החדשים מורה על מחשבה הראשית משם נובעין כל הטובות והחסדים לישראל ועכ"ז המן הרשע שלח הרצים בי"ג בניסן להרוג ולאבד את כל היהודי' שרצה הרשע הזה לשנות רצונו ית"ש שיהי' ח"ו להרע לישראל וחשב שהוא מצליח עד שבא חודש אדר שהוא סוף המעש' עשו פי' על אגרתם שלו ג"כ לטובת היהודים כמ"ש המפורשי' ונתגלה רצונו ית"ש שהוא אך טוב וחסד וליהודים היתה אורה ועל אוה"ע אימה חשיכה ולכן מזל אדר מזל דגים שהם תמיד במים שמורי' חסדים גם דגים עיניהם פתוחות תמיד מורה על עינא פקיחא דלעילא שמשגיח תמיד להיטיב לישראל ולפרע מן הקמים עלינו בלא שום רחמנות עליהם וזה ג"כ מרמזים " דגים שמצינו בהם אכזריות מה שאין בשום ברי' להיות איש את רעהו חיים בלעו ומורה כנ"ל וזהו מורה מזל דגים מורה על עינא פקיחא הנ"ל בשני הנהגות הנ"ל המרומזי' בדגים וכנ"ל גם דגים גי' אל הוי' שידוע שהם שמות דרחמי' ובחודש אדר מתגלה המחשבה הקדומה להיטיב לנו ובזה י"ל קצת מ"ש האר"י שחודש זה מרמז על פה דעתיק כי עתיק מורה דכר שנעתק ונעלם מאתנו ואין יכול להשיג שם כלל ופה מורה על התגלות כי עיקר התגלות המחשבה ע"י פה ובחודש זה שנתגלה המחשבה והרצון הקדום לכן מרמז כנ"ל.

פורים

ובמלאות הימים האלה כו' בדרך האפשר י"ל שקאי על ומאת יום מאה פעמים יום גי' ה' אלפים ות"ר שנה אז יהי' המשתה הגדול הענין הכ' בזוה"ק ע"פ בשנת שש מאות שנה לחיי נח דיתפתתון תרעין ומבועין דחכמתא יע"ש.

א"י ימים רבים שמונים ומאת יום ובמלאות הימים האלה כו' כי מילוי של ב"פ קו"ף פ"א גי' מקום כסא שעתה מכוסה וכל מקום לא יכיל מקום כסא ושואלת אי' מקום כבודו ולעתיד יתגלה מקום כסאו ית"ש ויעשה ית"ש משתה גדול וז"ש ובמלואות הימים האלה פי' במילוי של ק"פ שגי' מקום כסא גם המילוי לבד גי' הכסא עה"כ עשה המלך הקב"ה משתה לכל העם הנמצאי' בשושן פי' לעמו ישראל שמקבלין עול מלכותו ית"ש וממליכין אותו י"ת על כל היו"ד מדות שבהם ומדת מלכות רומז בשם אדני וי"פ אדני עם י"כ גי' שושן עה"א:

ויין מלכות רב שבאמת הי' חמת תנינים יינם רק שהי' בו ר"ב נ"ק שהי' צריך לברר ממנו כמ"ש בס' שרפ"ח נ"ק נפלו בקליפה וברורו במצרי' פ"ו ונשאר רב לברר:

כטוב לב המלך ביין כי י"ג מכילין דרחמי אינון גיאות ה' כמ"ש ה' מלך גיאות לבש לבש ר"ת "לית "שמאלא "בעתיקא שבאותו עולם שנעתק מאתנו ונעלם מאוד מהשיג שהוא

סתים לית שם שמאלא שמורה דין רק גודל הרחמים ששם מקור י"ג מדה"ר מוחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו כדאי והגון ואינו מגיע לו ע"פ הדין ונקראים גיאות ה' על שמטיב ית"ש בלי טעם ואין מי שיאמר לו מה תעשה ומה תפעל כמ"ש והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה ויעש והוא באחד שמתלבש בי"ג מדותיו שאחד גי' י"ג ושם גיאות ה' ולית שמאלא רק ונפשו אותה ויעש אף שאינו מגיע ע"פ הדין ואינו כדאי והגון וכ"ז הוא רק לנו שאנו שומרים חוקיו ית"ש ואין אנו שואלין טעם כגון פרה אדומה ושעטנז וכן אמרנו נעשה ונשמע שקבלנו לעשות ע"פ שלא שמענו לכן משפיע לנו ית"ש בלי טעם משא"כ לאוה"ע שאין מקיימין מצותיו וחוקיו לכן אדרבא מעולם זה הסתום שלית שמאלא יורדין דינים גדולים על שונאי ישראל כי מבשרי אחזה אלקי כשמתלבש בגיאות כועס על עוברי רצונו כן כביכול בענין זה וכן הי' במצרים שנתלבש י"ת בגיאותו כי גאה גאה ועי"ז סוס ורוכבו רמה בים שנתלבש ית"ש בגיאותו י"ג מדה"ר ומזה השפיע רחמים גדולים על ישראל וגבורות ודינים על שונאיהם וז"ש ימינך ה' ממה שהוא רק ימין ולית שמאלא מ"מ נאדרי בכח על המצרים כמ"ש ועתה יגדל גדולה הוא חסד עכ"ז אמר יגדל נא כח ה' ודינים של אוה"ע וז"ש כטוב לב המלך שמלבש ית"ש בגיאותו בחסד וטובות הגדולים משם ביין ר"ת "ימינך "ה' "נאדרי "בכח וגבורה ולכן כאן נהרגה ושתי הרשעה שירד מהטוב הזה דינים עלי' וכן אמרו ז"ל במדרש שכל מלך סתם במגילה קאי על הקב"ה:

ותמאן המלכה ושתי כו' ותמאן מתחיל באותיות מות שרצתה לעורר חטאחוה דכתיב ותאכל ותתן כידוע מענין המ"ם שנצטרפה אז עם אותיות ו"ת ומרדכי ואסתר הפרידו בין אותיות מ"ם תי"ו ותקנו משלוח מנות שהטילו אותיות נ"ו באמצע אותיות מ"ת להפרידם וידוע אותיות נ"ו שהם האותיות מילואי השמות כ"כ האר"י ז"ל על הנ"ו שבויהי נועם ייע"ש בסוף תיקון חצות גם עה"כ גי' אל הוי' וגם תקנו מתנות לאביונים שהטילו באמצע אותיות מת את אותיות ת"נ ושגי' מילואי אהי' עה"כ לתקן הכל:

כי אין לה אב ואם שהיתה ממשכת השפע' מבחי' אין ממדה זו הי' לה אב ואם כי משם נשפע למדות חו"ב שנקראי' אב ואם:

הפיל פור הוא הגורל כו' הוא חודש אדר כי המן משורש עמלק אחיזתו בבחי' ראשית והי' יונק משם והי' כוונתם שלא להניח השפע לירד מראשית להמדות ולא יתפרסם כבוד אלקותו ית"ש ח"ו ולא יהי' התגלות כבוד מלכותו ית"ש שמלכות הוא מדת אחרית וז"ש ויזנב בך כל הנחשלים אחריך בחי' אחרית הי' מזנב שהי' רוצה שלא יהי' רק ראשית ומשם יינק הוא השפע ולכן שמח כשנפל לו הגורל על חודש אדר שבו מזל דגים

מחמת שסתומים מעין מורה שהם ראשית הסתום מעין כל הי' סבור שמזל זה יסייע אותו שלא להניח השפע לירד להתפשטות ובפרט שראה שבאדר מת משה שכשנולד נתמלא הבית כולו אורה והי' הוא סובר שכשמת משה נסתם האור אבל טעה כי באדר נולד משה ונתמלא הבית אורה כנ"ל ומעשה עבודתו לא נתבטל אף במיתתו נשאר הקדושה שנתפשטה על ידו והי' המזל מורה עליו להיפוך כי דגים מורים על עינא פקיחא דלעילא "שממכון "שבתו "השגיח ר"ת משה ומשפילי לראות ועיני ה' להשפיע לכל המיחלים לחסדו לכל הנבראי' מזה האור לדצח"מ ותתפשט הקדושה ויתרבו ענפי הקדושה כמו ענין הדגים שפרים ורבים במאוד וכמו שבאמת הוא עתה התפשטות הקדושה באדר וראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו ופרסומא ניסא והתגלות כבודו ע"י נפלאותיו שעשה עמנו וכל עבודתינו שתתפשט הקדושה כמו שאומרים למען דעת כל עמי הארץ כו' אתה הראת לדעת כו' וידע כל פועל כו' ויתפרסם ויתגלה כבוד מלכותו ממדת אחרית ואנו מצפים שיהי' אחרית כראשית כי אחרית עה"כ גי' כתר שכתר הוא ראשית וז"ש אסתר ירקרקות היתה כי ירוק עה"כ גי' שדי עה"א ששם זה מורה על התפשטות הקדושה לכל המדות עד אחרית שאמר לעולמו די בשם שדי וזהו קו ירוק המקיף את כל העולם כולו שהקו ירוק זה הוא גבול להתפשטות הקדושה ועד שם רצה הקב"ה שיהי' עוה"ז שיכירו בו כבוד גדלו וזה הי' עבודת אסתר שתתפשט הקדושה וזה שרמזו במ"ש אסתר ירקרקות היתה בחי' ירוק כנ"ל ובזה נבין כוונת אסתר שלאחר שנהרגו עשרת בני המן ביקשו מהמלך שיתלו אותם על העץ ולכאורה מה נ"מ בזה לאחר מיתתם שיתלו אותם אך הוא ע"ד הנ"ל שהמן רצה שלא תתפשט הקדושה לענפים ופירות רק שיהי' הוא יונק השפע מראשית ששם אחיזה שלו ויו"ד בניו הי' ענין עשר כתרין דמסאבותא וע"י כוונתם הנ"ל פגם המן ובניו ביו"ד משם הוי' ובא' משמות אהי' אדני שאותיות א"י אלו הם הראשית ובחי' רצון העליון ורצונו ית"ש הוא שתתפשט הקדושה לענפים הרבה והוא לא הי' מניח להתפשט שלכן רצה המן להרוג את ישראל שבהם ועל ידם מתפשטת הקדושה לעוה"ז ולכן כי יד על כס יה כנ"ל שפגם בחצי השם הוי' הראשית ממנו ובא"י משמות הנ"ל ולכן אין השם שלם ואין הכסא שלם גם רצה שלא יתפרסם כבוד מלכותו בנפלאותיו שעוש' ית"ש לעמו ישראל והנפלאות שעושה ית"ש עמנו הם מאל"ף שהוא אותיות פלא רק שאלף מורה על השפעתו ית"ש מעילא לתתא ופלא הוא מצדינו ע"ד אתערותא דידן כי פלא ר"ת "פתחו "לי "אחותי וכן "פתחתי "אני "לדודי כי זה השם שקורין על מה שחוץ לטבע פלא הוא רק מצדנו שלנו נדמה זה שהפך הטבע לפלא אבל אצלו ית"ש שהוא כל יכול אין שייך לומר שזאת פלא כמו שפי' על היפלא

מד' דבר כו' שאצלו ית"ש אין הפרש בין הטבע לחוץ לטבע והמן רצה לבטל כ"ז שלא יעשה ח"ו ית"ש עמנו נפלאות ולא תתפשט הקדושה מאלף ובזה פגם באלף כנ"ל וכן חטא קין הי' בא"י כנ"ל וז"ש אי' הבל אחיך כי הבל גי' מילוי שם ס"ג ומילוי שם ס"ג הוא ההי"ן ביודי"ן והואו באל"ף וכשהרג להבל פגם באותיות א"י מילוי שם ס"ג כנ"ל. נחזור להנ"ל שהמן ועמלק פגמו בא"י והנה אמרו ז"ל כל הנסקלין נתלין וידוע שבסקילה ותלי' שהי' תולין הנסקלין הי' לתקן היו"ד משם הוי' וא' מהשמות הנ"ל שפגם החוטא בחטא שחייב עלי' סקילה כי כתב האר"י ז"ל בכוונת ע"ש שסקילה נגד אותיות אלו מהשמות וכן כ' האר"י בכוונת יוה"כ בווידו ד' מיתות ולכן רצתה אסתר שאת עשרת בני המן יתלו על העץ כדי שידעו ויתפרסם רצון המן הרשע שלא הי' מניח הקדושה להתפשט מאותיות אלו לשאר האותיות שמשתלשל מאותיות הראשית מהשמות ויתוקן היו"ד וא' כדרך הנסקלין נתלין ואז יתפרסם כבוד מלכותו ית"ש ויתפשטו ויתרבו ענפי הקדושה מהשפעות א"י הנ"ל משמות אלו וזה מורה ג"כ אות אלף הוא יו"ד למעלה יו"ד למטה ו' באמצע שו' מחבר היו"ד שלמטה שהוא אחרית בחי' חכמה תתאי לחבר בחכמה עילאי ראשית ע"י ה"ו שה"ו מורה על התפשטות הקדושה מחכמה עילאי לחכמה תתאי רומז שלא יתנהג האדם בחכמתו רק יצרפה לחכמה עילאי ולא שח"ו יתנהג בחכמתו שהוא חכמה תתאי בהפוך התורה שהיא חכמה עילאי וזה הי' רצון המן להפריד אחרית מראשית שלא יהי' התפשטות הקדושה מיו"ד עילאי ליו"ד תתאי אחרית ולכן נתלו עשרת בניו על פגם היו"ד והאלף כנ"ל:

ויאמר כו' ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים כו' ודתיהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עושים ולמלך אין שוה להניחם אם על המלך טוב יכתב לאבדם ע"פ מה שפי' ואת פתשגן הכתב אשר ניתן בשושן הבירה נתן לו להראות את אסתר כו' כי הצדיקים מהפכין מדה"ד למדה"ר והוא ע"י הפיכת הצרופים כמ"ש במ"א או ע"י שמפרשים פי' אחר בהקטרוג שהקטרוג בעצמו יהי' מליצה לטוב וכמו שהם מפרשים כן מקיימין ברקיע וז"ש ואת פתשגן הכתב לפרש כתב הדת אשר ניתן בשושן להשמידם כו' ששלח שהי' תעשה פתשגן ופי' על הדבר שיהי' לטוב לנו וכן עשתה כמו שכ' במפורשי' שהאגרות הראשונות הי' סתומות והי' מרדכי ואסתר כותבין אח"כ שהפי' הוא שליהודים ניתן כח להרוג את הצרים אותם והגזירה הי' ברקיע בלשון זה שאם יעשו תשובה יתהפך הפי' וכן ע"י הצדיקים ונ"ל שכן עשו ג"כ פי' בדברי הקטרוג של המן הרשע שיהי' למליצה גדולה לנו לפני אבינו שבשמים שישנו עם אחד כמ"ש ומי כעמך ישראל גוי אחד והם אע"פ שהם מפוזר ומפורד בין העמי' עכ"ז ודתיהם שונות מכל עם

והטעם כי ואת דתי המלך אינם עושים קאי על כל עם שכל עם אינם עושים את דתי המלך מ"ה הקב"ה ולכן דתי עם אחד מהם שונות ואמר אח"כ ולמלך הקב"ה אין שוה להניחם רק יכתב לאבדם לכל עם כנ"ל כיון שאין עושין את דתי המלך מ"ה הקב"ה רק העם א' הנ"ל. ונ"ל ג"כ הפי' ואת דתי המלך אוה"ע אינם עושין אף שאנו בגלות אצלם מ"מ אינם עושין דתי המלך אוה"ע לשנות ח"ו מדת התוה"ק ולמלך אין שוה להניחם רמז בזה שישראל יונקין ממדה עליונ' מאוד מדת אין שם ענין מנוחה כי ארז"ל ת"ח אין להם מנוחה רק ילכו מחיל אל חיל מהשג' להשג' עד שמגיע לסוף כל השגות שהוא מדת אין שאין להשיג שם ענין מנוחה כי אי' מקום כבודו פי' בבחי' אין הנ"ל שם מקום כבודו ית"ש כי איה היא אותיות אין רק שהה"א כשהיא במ"ק היא ה' ובמספר גדול נו"ן וז"ש אין שוה להניחם בחי' אין מנוחה משם יונקים השפע:

ותקרא אסתר להתך ותצווהו על מרדכי רמזה בזה כי יש שם תכ"ה אותיות הת"ך ורומז בס"ת של מהר"ה בתפאר"ת עוז"ך וגר"ת של "כל "הנשמה "תהלל וגר"ת "כ"ה "תברכו ולכן שלחה להתך להמשיך מאותיות הת"ך שהם אותיות תכ"ה הכאה על המן ושונאי ישראל וכה תברכו על ישראל ובזה יראו בתפארת עוזו וכל הנשמה תהלל כמו שהי' באמת אז כשעשה ית"ש נקמה בשונאינו וחיים וחסד עמנו:

אל תדמי בנפשך כי אמרו ז"ל שהכניסתה לו שידיח בדמותה בכל עת שהיתה נתבעת לתשמיש והיא לא נבעלה כלל מאחשורש וזהו שהזהירה מרדכי אל תדמי בנפשך שתעשה דמותך ואתה לא תכנוס אצלו כ"א החרש תחרישי בעת הזאת ותכניס שידה בדמותך ויהי' הנס ע"י השידה שבדמותך כמו שמצינו בגמ' שהרבה פעמי' נעשה נס על ידם. וז"ש ריוח והצלה יעמוד ליהודים אבל יהי' ממקום אחר ע"ד שאמר רשב"י כשהלך למלכות יבא שד לעשות להם נס אמר יביא הנס מ"מ אבל טוב יותר שיהי' מסיטרא הקדושה ולא מס"א שאינה מצד האחדות רק מסטרא דאל אחר ולא מסטרא דאחד לבד וכאן שהי' הנס לכלל ישראל שקיימו וקבלו התורה עי"ז צריך שלא יהי' לס"א חלק שאז ח"ו הד' מאחד יתהפך לרי"ש כי הס"א נק' אלהים אחרים וכשיהי' ע"י השידה יהי' להס"א חלק בהנס ע"כ אל תדמי בנפשך כנ"ל שיהי' הנס רק מסטרא דקדושה לבד ולכן אמרה עתה כאשר אבדתי ממך כי עד כאן לא נבעל' כלל לאחשורוש רק עתה כדי שיהי' הנס מסיטרא דקדושה וכן הי':

גם אל תדמי בנפשך הודיע לה שהיא מדת מלכות נקראת נפש ולכן ותלבש אסתר מלכות וביקשה נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי והמשיכה מדת מלכות להתגלות וכמ"ש והמלך יושב על כסאו נוכח פתח הבית ויהי כראות את אסתר נשאה חן בעיניו וושתי ג"כ היתה

רצתה לדמות למלכות שמים וכתיב גם ושתי המלכה עשתה משתה נשים בית המלכות וזהו הי' מפלתה כמ"ש בפרוח רשעי' כמו עשב כו' להשמדם:

גם אל תדמי בנפשך שאתה דבר בפני עצמך כי אתה רק בחי' מלכות שמים:

וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום שיהי' ע"ב שעות גי' חסד להמשיך חסד עלינו וגם אני ונערותי אצום כן שיתענו ע"ב שעות זכרים ונקבות שיהי' המתקה וחסד בכל המדות במדות זכר ובבחי' נוקבא וב"פ חסד גי' קדם להמשיך החסדי' מקדם שקודם הבריאה:

ובכן גי' חסד אבוא אל המלך הקב"ה אשר לא כדת גי' משיח ב"ד שע"י צדקה שאדם עושה אף בגלות שלא בא עדיין משיח ב"ד שיבוא ב"ב יכול לבוא אל המלך ית"ש למחיצתו של הקב"ה כמ"ש ששאל משה במה אתה מרומם קרן ישראל אמר ית"ש בצדקה וצדקה משתלמת לפי חסד שבה וז"ש ובכן חסד כנ"ל אבוא אל המלך כמ"ש אני בצדק אחזה פניך:

א"י ובכן אבוא אל המלך אשר כו' כנ"ל שהתענו ג' ימים לילה ויום שהם ע"ב שעות גי' חסד לעורר חסד עליון וז"ש ובכן גי' חסד אבוא אל המלך ואתפלל אשר לא כדת למה לא בא משיח ב"ד שגי' כדת ולמה יהי' אובד בגלות זמן ארוך כ"כ עד עת קץ ב"ב שעדיין לא הי' אז זמן גאולה האמיתיות ואכתי עבדי אחשורוש הי' עד שיהי' הגאולה העתידה ב"ב וזהו שרמזה ומחר אעשה כדבר המלך יש מחר לאחר זמן אחר הגאולה אז יהי' נפעל רצונו ית"ש בשלימות גמור וז"ש ינתן גם מחר ליהודים כו' לעשות כדת גי' משיח ב"ד כנ"ל שהם הי' סובריי שהגיע עת הגאולה אז מחמת שראו את ישראל בצרות גדולות סברו שזהו חבלי של משיח ומלחמות גוג ומגוג ותתגלה אז הישועה האמיתיות אבל לא ה' עדיין עת הגאולה רק ב"ב נזכה לגאולה האמיתיות ונשיר שיר חדש:

ותלבש אסתר מלכות כו' שלבשתה רוה"ק להבין הלשון שהי"ל שהרוה"ק הלביש אותה ובאיזה ענין היא לבשה את הרוה"ק משמע שהיא נעשית לבוש לרוה"ק והענין כי דרך הצדיקים הגדולים שבכל פעולה שעושין אפי' רק הגבהת יד או שאר אבר הכל כוונתו לתקן המדות ועולמות עליונים כי ידוע שכל מה שיש למטה בגשמיות הוא התפשטות והשתלשלות השפע מלמעלה שנשתלשל ממדריג' למדריגה אלף אלפי אלפי' מדריגות עד שנתגש' בעוה"ז הגשמי' למשל יד האדם יש בעולמות עליוני' ענין רוחניות גבוה מאוד שאורות אותיות אלו של יד שם ואח"כ בהשתלשלו' כל העולמות מענין לענין רבבות מדריגות כולם יד תחת יד זו תחת זו וזו תחת זו עד מקור הקדושה שורש אותיות יד ובכל מדריגה בהשתלשלות משם נקרא יד וכולם שואבים שפע מהשורש השרשים לקבל

משם שפע הכח שעי"ז הכח נקרא יד ואם האדם יזכה לטהר היד אז יהי' היד מרכבה וכסא לכל המדות העליונות הנקראי' בשם זה אם יד כנ"ל או רגל ועין הכל כנ"ל ועין תחת עין וממשיך שפע מהשורש השרשי' ע"י עשייתו איזה דבר בידו ומכוון בזה לעשות רצון בוראו ומגבי' ידו לזה ומכווין שיוגבהו ויתעלו כל הבחינות העליונות הנקראי' בשם יד לשורש השרשים לקבל שפע משם ומיחד את כולם וכן הי' ענין אסתר שהי' כוונתה שכמו שהיא תעשה למטה שהיתה מלכה כן תעורר מדת מלכות שלמעלה וכמו שהוא דורשת כאן זכות ישראל כן תעורר שמדת מלכות שמים שלמעלה תלמד זכות עלינו וכמו שהיא מבקשת למלך שלמטה כן מלכות שמים תבקש ממ"ה הקב"ה בעדינו וז"ש ותלב' אסתר מלכות שלבשתה רוה"ק שהיא נעשית לבוש לרוה"ק שלמעלה כנ"ל שכל בחי' שלמטה מלביש את בחי' שלמעלה הנקרא בשם זה וכן ורוח לבשה את עמשי עד"ז שהוא נעשה לבוש להרוח והרוח לבש אותו כמו שלובשין לבוש וזהו שאמרה ג"כ וצומו עלי ואל תאכלו כו' שלשת ימים כו' וגם אני ונערותי אצום כן שלכאורה מה לשון וצומו עלי הלא הי' צריכים להתענות עבור עצמם שנגזור עליהם להשמיד ולהרוג כו' רק הענין שאמרה להם שעיקר כוונות תפילתם ותעניתם יהי' עבור שתתגדל כבוד מלכות שמים כמ"ש ומה תעשה לשמך הגדול כו' שע"י ישראל נתפרסם כבוד מלכותו ויהי' התענית והתפילה שלא יאבדו ישראל ח"ו ולא יתבטל כבוד מלכות שמים שאסתר המלכה היתה הדוגמא והלבוש שבזה שהם יבקשו כבוד שמים מלכותו ית"ש אז מדת מלכות תבקש בעדם וז"ש וצומו עלי על מדת מלכות ואז אני פי' מדת מלכות נקראת אני ונערותי הם המדות העליונות המתחברו' למדת מלכות כמ"ש ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך אצום כן שבזה שאני אתפלל עבורכם אעורר את מדת אני ג"כ שמלכות דלעילא תבקש בעדכם ויהי' עי"ז רב טוב לנו ונתרצה המלך וז"ש ותעמוד בחצר בית המלך נכח כו' נכח ר"ת "נשמת "כל "חי שמדת מלכיו' כללות כל נשמות ישראל:

יעשו עץ כו' ויטב הדבר לפני המן כו' דהנה ע"י שישראל נהנו מסעודתו של אותו הרשע נתעורר החטא של אבינו הראשון שאכל מעה"ד טו"ר ולכן הי' עצתם שיעשו עץ לעורר על ידה קטרוג על הנ"ל אבל מרדכי ואסתר תקנו זה בגזרם צום ג' ימים למרק הזהומא מאכילה ההוא ונעשו בחי' חוטבי עצים לחטוב ולבקוע את הרע לעצמו והטוב לעצמו וז"ש ויטב הדבר לפני המן שאח"כ כשתיקנו ובירורו הטוב מרע הטוב לעצמו והרע לעצמו הי' טוב הדבר לפני המן שיתלו אותו על העץ אשר הכין למרדכי כי הרע נשאר רק לו והטוב נתברר וז"ש ע"כ קראו לימים האלה פורים ע"ש הפור להבין לשון פור הוא מלשון פור התפוררה ארץ מלשון פרורין כענין הנ"ל שנתפרד הטוב לעצמו והרע

לעצמו וז"ש הפיל פור הוא הגורל כי ענין הגורל הוא שמקודם הי' החלקים מעורבים ואינו ניכר של מי הוא החלק מהחלקים לכן מטילין גורל שיתברר כל חלק של מי הוא ונמצא ע"י הגורל נפרדו החלקים שכ"א מהחלקים יודעין של מי הוא וזהו הי' כאן בנס פורים שנתברר הרע לעצמו והטוב לעצמו וכשאין ברע חלק טוב יש לו מפלה ונפילה גדולה ולכן עי"ז הי' מפלת המן ושאר זרע עמלק וכן ענין יו"כ הוא עד"ז לברר הטוב מרע ולכן מטילין גורלות גורל אחד לה' וגורל א' לעזאזל ועי"ז נכנע הרע מאוד כשאין בו חלק טוב רק צריך עדיין להבין הי' לקרות הימים האלה פור ולמה הוסיפו אותיות י"ם רק כי כתיב אתה פוררת בעזך ים שים היא לשון חוזק וגבורה ודין וכשרוצה י"ת להכניע הדינים ולפררם מכניעם ומפררם ע"י עוזו ית"ש שהוא ג"כ גבורות קדושות עליונות כמ"ש בזוה"ק שערא דדיקנא קשישין אינון לאכפיא דינא כמו שפי' וינהג ה' ברוח קדים עזה כל הלילה ועי"ז הרוח קדים נבקע הים כי ענין רוח קדים היא ממה שקודם הבריאה עלה במחשבה לפניו ית"ש לבראות במדה"ד וזהו משם אהי' שהוא גודל הרחמים ומרומז בו דין שברבוע הוא גי' דם והבחי' זו נקרא אל קנא ונוקם אף ששם אל הוא חסד אל עכ"ז בו ג"כ גבורה שאל הוא לשון חוזק וגבורה לאכפיא דינא ולהעבירם מעל ישראל ולהטילם על שונאי ישראל ולכן קראו לימים האלה פורים פור ים שפורר בעוזו ים המדות גבורה ומבטל מעלינו ומטילם על שונאי ישראל כמו שהו' בנס פורים וזהו פורים ע"ש אתה פוררת בעזך ים ומלשון פור התפוררה ארץ ע"ד הנ"ל **תנתן** גם מחר ליהודים אשר בשושן לעשות כדת היום רמזה שביקשה מאתו על מחר שיהי' לאחר זמן הגאולה שיהי' ב"ב ליהודים בשושן כנ"ל שיהודים מקבלין עליהם מדת מלכותו ית"ש בכל עשר מדות ומלכותו ית"ש רמוז בשם אדני וי"פ אדני עם יוד כוללי' גי' שושן עה"א כדת גי' משיח ב"ד שיבוא ב"ב:

ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש יש לרמוז כי מלכות גי' תצ"ו והחצי ממספר זה גי' רמ"ח שיש רמ"ח מ"ע שצריכים לעשות אותם וז"ש חצי המלכות ותעש וזהו בקשת מלכות שמים שיהי' ריוח לישראל ויוכלו לקיים המצות ויהי' קשוטין לשכינה:

נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי כו' עיקר כוונתי בתפלתי לתקן הנפש ולהתפלל עבור כל ישראל לא עבור הנאת גשמיות רק הכל לתקן הנפש ולצורך כל ישראל:

כי יד על כס יה כו' יד גי' דיד כשיצמיח קרן דוד יהי' מלחמה לה' בעמלק:

א"י כי יד על כס יה כי י"ד באדר הוא לע"ע כפי הנראה בבחי' עליונה יותר מט"ו באדר וז"ש יד לשון עלי' על כס יה בחי' ט"ו באדר כנ"ל:

בראותם יחד תכלת מרדכי אף שמרדכי יצא בכמה לבושים ולמה שמחו דווקא על התכלת רק כי תכלת הוא מדת יראה תכלת דומה לים כו' לכסה"כ כמ"ש וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' כו' ומרדכי הי' עיקר מדתו יראה כי מרדכי גי' רע"ד ושמחו ישראל בראותם תכלת מרדכי יראת שמים ורעד שבו שהוא ירא שמים לאמיתו לכן שמחו ע"ד שמחתי מתוך יראתי:

במדרש זכרינו ה' ברצון עמך ופקדינו בישועתיך כשתעשה נס לישראל ע"י מרדכי ואסתר אהי' אני ג"כ נזכר שם לכך אמר איש יהודי ע"ש שבט יהודה שבט דוד הפי' ע"ד שאמר הרב מלובלין זצ"ל טעם על שבהו"ר אנו מתפללין שיענה י"ת ויושיענו בזכות הצדיקים וחושבין כל צדיק וצדיק ולא חושבין את שאול ובפורים לא יסד הפייט כלום על ברכת את צמח דוד כמו שיסד על כל ברכה ואמר טעם שמחמת דוד ושאול הי' שונאים ע"כ בהו"ר שהוא נגד מדת דוד ואושפיזא דילי' לא נזכר שאול ובפורי' שבא הנס ע"י זרע שאול לא נזכר דוד ודוד ראה זה והתפלל ע"ז ולכן נזכר עכ"פ שבטו:

עוד על המד' הנ"ל זכרינו ה' ברצון עמך ופקדינו בישועתיך אמר דוד כשאתה עושה נס ע"י מרדכי ואסתר בשושן הבירה זכרינו שם כו' ולכן נאמר איש יהודי ע"ש שבט יהודה שבטו של דוד ושקול הי' מרדכי בדורו כמשה במשה נאמר והאיש משה עניו כו' ובמרדכי נאמר איש יהודי הנה כ' בס' שצריך האדם לבקש רק עבור השכינה וזה פי' אל ה' בצרתי לי ויענינו בצרת ה' השכינה וכן מן המיצר קראתי יה על השכינה כביכול ובזה פי' ועונה לעמו ישראל בעת שועם אליו בשביל ית' כביכול וזה פי' ואני תפלתי לך ה' בשבילך עת רצון שיתגלה רצונך בעולם שיתבטלו המסכים המבדילים מהתגלות רצונו ית"ש שהוא רק להיטיב לישראל הגם שבוודאי נעשה רצונו ית"ש הטוב אך אינו בהתגלות רק כמ"ש ואנכי הסתיר אסתיר בהסתרת פנים ולכן קראו חז"ל מגילת אסתר שיתגלה רצונו הטוב שהי' בבחי' הסתר' כמ"ש רז"ל אסתר מן התורה מנין ואנכי הסתיר אסתיר ואחז"ל שצריך לפושטה בשעת קריאה כאגרת וכופלה לשלושה נמצא הוא נחשב ג"פ מגלה גי' זכור עה"א שגי' ד' מלואי הוי' עה"כ כמ"ש בפ' זכור את אשר עשה לך עמלק שתתפשט הקדושה מאותיות השורש להמילוי ותתגלה הקדושה ויהי' מלא כל הארץ כבודו וזה פי' המד' הנ"ל זכרינו ה' ברצון עמך פי' רצון עמך היא רק בשביל ה' כנ"ל ולכן זכרינו כי כל ענין דוד בהמלוכה שלו להגדיל מלכות שמים ולכן נזכר איש יהודי שבא משבט יהודה שבאותיות יהודה יש אותיות הוי' ד' שהד' רומזת לשם אדני כמ"ש בפ' ויגש שביהודה רמוז הוי' אדני שיהי' יחוד קוב"ה ותתגדל מלכות שמים וזהו הי' בקשת דוד שיזכור אותו שם שיהי' יחוד ע"ד הנ"ל ואמרו שמרדכי שקול

כנגד משה לכן תמצא שאיש יהודי גי' משה עה"כ ולכן דרשו מאיש יהודי ששקל נגד משה וכן איש יהודי גי' רצון ע"ד הנ"ל שיתגלה רצונו ית"ש כמ"ש בענין מגילת אסתר שמשה ביקש ועתה יגדל נא כח ה' וכן ע"י מרדכי נתגדל כח ה' ית"ש כנ"ל:

חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור כו' כי כתיב והימים האלה נזכרי' ונעשים ולא כתיב להזכיר ולעשות משמע שממילא בלא הכנה ואתערותא שלנו מתפשטת הקדושה בימים אלו ממקום עליון מאוד ולכן אמרו ז"ל שלרמז ע"ז שית"ש עשה עמנו חסד גדול כזה שא"צ אז להתפשטו' הקדושה אתערותא דילי' ובסים א"ע עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי פי' כי ממקום עליון הנ"ל שמתפשטת הקדושה בימים אלו באים חסדים גדולים על ישראל עם מרדכי וגבורות ודינים על שונאי ישראל ויבסם עצמו עד דלא ידע בין ארור כו' שידע זאת שהוא אינו יודע זה עתה להמשיך דינים על שונאי ישראל וחסדי' על ישראל עם מרדכי:

א"י חייב אדם כו' עולם גבוה שנעלם מאוד מהשיגו נקרא עתיקא קדישא שנעתק מרעיון ולית שמאלא בעתיקא ועפ"ז משם נשפעי' גבורות ודינים על שונאי ישראל בחי' כי גבר עלינו חסדו גבורה שבחסד שע"י החסד הגדול על ישראל כועס ית"ש על שונאיהם שמצערין אותם וכן הי' במצרים שגאלן ית"ש ע"י שם אהי' מקור הרחמים ומשם ירדו דינים על המצרים כי אהי' ברבוע גי' דם ולכן הי' מכה ראשונה דם כי שם זה הראשית שקודם הבריאה גי' דם ע"ד שפי' בריש כל מרעין אנא דם מראשי' הזה וסוף מעשה שעשה ית"ש בהם שפטים כמ"ש דן אנכי במחשבה תחילה כמ"ש לעיל ע"פ כטוב לב המלך ביין וז"ש לבסומי עד דלא ידע שיבוא לעולם העליון הזה וידע שאין להשיג אותו כלל ולא ידע דבר שם וארור המן וברוך מרדכי כ"א גי' תק"ב ועם ב' כוללי' גי' תק"ד גי' מנין ז"פ חסד שהחסד שעשה ית"ש עמנו שנשפע מעולם העליון הזה לז' המדות ומשם נשפע ג"כ חסדים אלו שיתגברו החסדים עלינו ויהי' דינים על שונאי ישראל ויעש בהם שפטים וכ"ז נשפע מעולם עליון ששם נכללים החו"ג ונשפעי' אח"כ לז' המדות ונעשה ארור המן וברוך מרדכי ב' מיני חסדים ולכן כאן גי' ז"פ חסד וז"ש עד דלא ידע בין כו' והגאולה זו התחילה ממיתת ושתי ולכן אמר שם ונשמע פתגם עה"א גי' אהי' וז"פ חסד עם ב"כ כי אהי' מקור הז' חסדים הנ"ל ומשם נשפע המלכות לאסתר:

א"י שאמרו ז"ל פת בכתפי שתים וז"ש פתגם ב"פ גם גי' אלקים בחי' דין משם נהרגה ושתי ורב טוב לבית ישראל:

לקוטים

השמטה לפ' תולדות לקוטים

למה זה אנכי י"ל למה באמת באתי לידי עיבור ונכללתי בבחי' דכר שיש לו ב' ידים וב' שוקיים בכ"א ד' פירקין גי' זה והנה על יעקב כתבנו שנק' זה על שהמלאכי' אמרו עליו זה הוא שצורתו חקוקה בכסה"כ נמצא ברבקה בעיבורה נכלל ב"פ זה גי' כ"ד ולכן כשהלכה לשאוב מים שעי"ז בא הזיווג ועיבור כתיב וכדה על שכמה כ"ד גי' ב"פ זה וכ"ד אותיות ביחוד ברוך שכ"מ כו' עד"ז:

(**לפ' שמות ללקוטי**)

הפלוגתא דאי' במד' ע"פ ויסתר משה פניו ח"א שעלה ג' פסיעות לאחריו וח"א שעיקם צווארו הענין הפסיעו' הוא כשאדם נרתע וחוזר לאחוריו ועוד יש ענין אהבת האב כדאי' המשל בספרי' מהרב המגיד דוב בער ז"ל שכשהאב רוצה ללמוד את בנו לילך הוא מעמידו והאב חוזר לאחוריו ומתרחק ממנו כדי שירדוף הבן את אביו ויש לו תענוג מזה הגם שראה התרחקות האב אך למען התקרבות וזה הראה הקב"ה למשה בסנה שמרומז על שושנה בין החוחים והוא למנין התקרבות ועשה משה ג' פסיעות לאחוריו להראות יראתו מפניו כי ההנהגה בגלות ע"י שם אדני ע"ד לא כשאני נכתב אני נקרא משא"כ אחר הגאולה בקרוב והפסיעות מורה איך אדם נרתע ממקום מחמת היראה ובזה ממשיך האהבה כמו בשלשה פסיעות שאחר תפילות י"ח אחר שמסיים המברך את עמו ישראל בשלום הם אותיות מלבוש דהיינו וה' בהיכל קדשו אז מחמת היראה פוסע ג' פסיעות לאחוריו ולהמשיך היראה מעולם לעולם כנודע וכן היראה הוא שם אדני כנ"ל שנקרא באדני וזה הוא הסתרת פנים ח"ו כי הרחמים שהוא הוי' הוא מלובש באדני בעת הגלות וזה אתה סתר לי דהיינו בזמן שהוא בהסתרת פנים כנ"ל דהיינו שההנהגה ע"י שם אדני שעשרה פעמים אדני עם יו"ד כוללי' גי' סתר ואנו מתפללין בעת ההוא מצר תצרני והיינו בעת שראה משה גלות מצרים מיצר ים ויסתר משה פניו כי ירא מהביט שהי' לו יראה ופסע ג' פסיעות ועוד שהיראה הוא שער לה' כנודע שאדני במילוי גי' תרע"א וכן ג"פ פסיעה גי' תרע"א עה"א וח"א שעיקם צווארו דהיינו שישראל היו בעת צרה וראה בסנה כנ"ל ורצה משה לעשות מצווארו רצה שצוואר עה"כ גי' רצה עה"א וזהו ואלה שמות בנ"י דהיינו שהיו השמות בגלות כנ"ל בענין הסתרת פנים ושרצה לעשות משם אלקים אשר בגי' צרה רצה כנודע ועוד רמוז כי הגלות שאין הקב"ה משפיע עלינו רב חסדו וטובו וזה שעיקר הגלות הי' על הזכרי' בסבלות ואם בן הוא כו' וכל הבת תחיון וכל הבן הילוד היאורה תשליכוהו וע"ז מרמז מספר שמות כי יש אותיות הנקראים זכרים הם גי' שמות שזה הי' גלות מצרים שלא הי' השפע מצד דדכורא השית"ש יגאלינו בקרוב.

לפרשת בשלח

וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים הענין שבאו בים להשגות נפלאות ואח"כ הי' צריכים לילך מתתא לעילא כמ"ש במ"א והנה האדם הוא כלול מעולמות ואנו רואין שלמעלה מרגליו יש אברים שתלוי בהם השכל כגון המוח והלב והכבד שאחז"ל. כבד כועס (ומרה זורקת כו') הרי מוכרח שיש בה אז איזה שכל משא"כ למטה מרגלים והרגלים נקראי' בחי' נה"י וזהו הענין שהלכו שלשת ימים ולא מצאו מים רומז אז להשפעת השכל עד במרה שניתן להם שבת קודש מצאו מים השכל שאז נשפע להם השכל.

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים כ' במ"ד אין כמוך באלקים ה' ואין כמעשיך כו' אין כמוך כו' משום שאין כמעשיך בשו"ד עושה לו שביל בדרך שמא יכול לעשות שביל במים הקב"ה עושה לו שביל במים שנאמר בים דרכך ושבילך במים רבים בו"ד לחם מן הארץ כו' הנה ית"ש ברא העולם בו"ק בחי' ו' מדות ומדה שביעית הוא מדת מלכותו ית"ש הכוללת הו"ק שבכל הו"ק והמדות צריך להמליך אותו ית"ש ולתקן כל המדות לעבודתו ית"ש וכבר כתבנו לעיל באריכות שע"י תיקון המדות יצאו ממצרים והמשיכו ע"ע חסדים משם אהי' מקור הי"ג מדה"ר שנגאלו בשם זה כמ"ש אהי' אשר אהי' ואמר כה תאמר אל בנ"י אהי' שלחני אליכם והנה מצינו ג' לשונות בענין יד פ"א כתיב וירא ישראל את היד הגדולה ופ"א כי ביד חזקה הוציאך ה' ממצרים ופעם כתיב ובנ"י יוצאים ביד רמה כי הג' מדות אלו הם מדות אבותינו אברהם יצחק ויעקב יד הגדולה הוא מדת אברהם חסד כמ"ש במ"א הטעם שנקרא חסד גדולה כמ"ש לך ה' הגדולה על שחסד דרכו להתפשטות בלי שיעור ושלכן נקראת רפואה ארוכה ויד החזקה זו מדת יצחק אבינו מדת יראה ופחד וגבורה להתגבר על יצרו ועל הרשעים ויד רמה הוא בחי' מדת תפארת מדת יעקב אבינו לפאר אותו ולרומם אותו ולרומם אותו וזהו ענין נקודת חולם שהוא על האותיות בחי' יד רמה למעלה והנה כתבנו לעיל פי' מתי יגיע מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב שכל מעשיו יהי' בתיקון המדות של אי"ו ועי"ז ממשיך משם אהי' שר"ת של האבות גי' אהי' שהוא מקור י"ג מדה"ר וישראל תקנו אז מדותיהם והמשיכו משם זה כנ"ל ולכן כיון שתקנו מדותיהם בחי' ו"ק וכ"א נכלל מחבירו שבכולם צריך להמליך אותו ית"ש ולזה הי' גאולתם בבחי' ג"פ יד גי' מ"ב כמנין ז"פ ששה מדות ויד גדולה יד חזקה יד רמה גי' כמנין ג' מילואים של שם אהי' באלפי"ן ביודי"ן בההי"ן שגי' תנ"ה לרמוז כנ"ל שבתיקון המדות הרמוז בג"פ יד כנ"ל המשיכו על עצמם משם אהי' ונתפשטו החסדים משם אהי' לאותיות המילואים מורה על התפשטות כמ"ש במ"א וז"ש כאן הנני ממטיר לכם לחם שע"י תיקון המדות בחי' ו"ק שבכל מדה המשיכו ע"ע

ממקור י"ג מדה"ר ו"פ י"ג גי' לחם שע"י תיקון המדות המשיכו ע"ע לחם מן השמים וז"ש המ"ד שית"ש עשה לו שביל במים כי שביל גי' בשם כמ"ש בשם ה' לפניך וחנותי את אשר אחון כו' ונמתקו כל הגבורות וזהו שהביא בכאן הפסוק אין כמוך באלקים ה' שהשם אלקים נמתק בשם הוי' כנ"ל והוי' אלקים גי' יב"ק גי' הר"ת מיענך ה' ביום צרה והר"ת מיענינו ה' ביום קראינו שמורה על המתקת כל הגבורות:

פ' שמיני ללקוטים

והי ביום השמיני כו' במ"ד בחלוק לבן שימש משה כל שבעת ימי המלואים כו' כשאמר משה וסירב לא איש דברים אנוכי כו' גם משלשום גם מאז דברך אל עבדיך אמר ית' חייך צרורה לך בכנפיך אימתי פרע לו בשעת הקמת המשכן שכן שבעת ימי המלואים הי' משה סבור שהוא כהן וביום השביעי אמר לו יה' לא כמו שאתה סבור רק אהרן כהן כו' הענין כי עולם חסד יבנה משם מתחיל זי"ה והתגלות העולם ומשם ולמעלה יש ששה בחי' נעלמות והם מבחי' י"ג מדה"ר ועוד שכ' בכוונת למנצח השמים מספרים כבוד אל שיש ששה פסוקים שיש בהם שם הוי' ששה הראשונים הם בבחי' העלם ואח"כ התגלות כי כן כל דבר יש נגלה ונסתר וכן בענין הו"ק וימי המעשה והנה משה הי' מבחי' העלם מאור לז"א לא איש דברים אנוכי שבעת ימים עד שבא להתגלות ופרע לו ית' כאן ששבעת ימים הי' משמש בחלוק לבן שאין בו אימרא רומז לעולמות נעלמים מאוד וכשבא להתגלות ביום השביעי אמר ית' אהרן יהי' כהן בחי' עולם חסד יבנה כיון שאתה אמרת לא איש דברים כו' כי ביצמ"צ נשתלשל כל בחי' של בריאות עולם וכן בהקמת המשכן כמ"ש במד' שאז נגמר בריאות העולם.

פ' חוקת

זאת חוקת התורה ויקחו אליך פרה אדומה פי' רש"י לפי שהשטן ואוה"ע מונין את ישראל לומר מה טעם יש בה י"ל הפי' שרוצין שישראל ישאלו לו ית' מה טעם כו' שלא ישמרו חוקי בלי טעם שבאמת ע"י שאנו שומרין חוקיו ית' אנו מקושרין ודביקים ברצון עליון ית' כידוע שאין טעם בחשק ורצון שיש רצון שהוא בלי טעם רק כך לבו חושק והנה כל הרצונות נשפעים מרצון עליון ית' כי כן אחז"ל לדעתם נברא שגם אח"כ כל הרצון שבכל הנבראים נשתלשל מרצון עליון וכל המעשיים הם פי' הרצון ואפי' מעשים שנדמה לאדם שעושה באונס יש מהם דברים שאדם שרואה זה עושה הדבר לאנסו מבין זה האדם שהעושה היה יכול לעשות באופן שלא יכריחו האונס רק מחמת שאינו מואס לגמרי בדבר ההוא עושה כן והנה זאת צריך האדם לזכור כשח"ו רצונו לעשות דבר עבירה הלא זה הוא כביכול שהוא ית' בגלות כי זה הרצון שלו עתה נשתלשל מרצונו

ית' ונפל הרצון הזה בגלות שיהי' הרצון לדבר עבירה. וע"י תשובה שב כביכול רצונו ית' וז"ש ושב ה' אלקיך את שבותך כו' ישוב לא נאמר כו' וז"ש ושמח נפשינו בישועתיך כי נפשינו חלק אלקי ממעל רק הרצון בגלות וכשתושיע לו ימינו יהי' שמחת נפשינו ומצות פרה הי' מקושרי' ברצון עליון כנ"ל.

(עיין לקמן על פ' עקב)

פ' נצבים

אתם נצבים כו' לשון שרים כמו שנים עשר נציבים ומ"ש לפני ה' אלקי' כי יש בחי' אחרי ה' אלקיכם תלכו ויש ע"ד אשר התהלכו אבותי לפניו שכביכול ית' הולך בדרך שהם רוצים ומנהיג עולמו כרצונם כמ"ש יתגזור אומר ויקם לך:

ושב ה' כו' ישוב ה' אליך ע"י תשובתך ושם הוי' כולל כל חלקי נ"ק ובשעת החטא נסתלק ממך ועתה ישוב אליך השם הוי' אלקיך:

לא נפלאת הוא ממך ולא רחוקה היא פי' באמת התורה היא מעולם הפלא ומשם משתלשל לבחי' רחוק גי' שד"י עכ"ז נשתלשלה ג"כ לך לעולמות התחתונים וז"ש אינך צריך לומר מי יעלה לנו השמימה ויורידה לנו כי כבר הורידה ית"ש לנו והביא הקב"ה התורה בכל בחינותי' לנו ישראל עם קרובו:

לפ' ואתחנן בהפטורה (כשמסי' לכבודו)

א"י כי כתיב תבואתה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו ע"ד האי דחכמינא מחבראי דחזיתא לר"מ מאחוריו נמצא שר"מ זיכך חומר שלו כ"כ עד שגם בהעורף שלו הי' ג"כ בהירות של קדושה ע"י קדושה וטהרה שהי' לו והנה אם באדם אחד כן מכ"ש שיהי' כן בכלל כנס"י כשתתוקן לעתיד יהי' כן שבקדקד שלהם יהי' ג"כ בהירות גדול וז"ש ולקדקד הוא העורף הנקרא קדקד יהי' נזר וכתר אחיו שיהי' הקדקד ג"כ בבחי' נזר וז"ש נחמו נחמו עמי ב"פ נחמו גי' קדקד שיהי' גם שם הבהירות.

א"י ע"ד הנ"ל כי פרעה הי' יונק מאחורי העורף כי שם בחי' גבורה ולכן רואין ששם מקום החזק שבראש ולעתיד יהי' גם שם בחי' חסדים נחמו נחמו כנ"ל:

לפסח ללקוטים

כל המרבה לספר ביצמ"צ ה"ז משובח גי' ספירה עה"כ רומז כנ"ל שעי"ז בא לבהירות הראשון בחי' ספירה ראשונה ומשה אמר כבר פה וכבד לשון אנוכי וגם אני ערל שפתים כי הי' הדיבור בגלות וז"ש אנוס ע"פ הדיבור שלזה באו וירדו למצרים לברר הדיבור ולכן ע"י סיפור יצמ"צ באין לבהירות והי' מספרין ביצמ"צ כל אותו הלילה שגם בלילה יהי' היחוד הגדול של יצמ"צ שהיה אז יחוד גדול ובאמת בשאר ימים הוא היחוד רק לאחר

חצות וז"ש תלמידהון שהגיע זמן ק"ש של שחרית היחוד שעושין ביום הרומז לגאולה כן עשו עתה:

במ"ד שחורה אני במצרים וימררו את חייהם ונאוה במצרים כו' ויאמר בדמיך חיי הפי' וימררו את חייהם חיות והקדושה שבהם ע"י שמצרים הביאו אותם לתאוות ובאמת בדמיך חיי שעי"ז הי' להם התלהבות לעבודתו ית"ש:

מאמרים מפוזרים ומלוקטים

עקב גי' ב"פ אלקים וכ' בס' שע"י היו"ד אותיות המיתוק שלהם והענין שע"י שמקיימין היו"ד דברות ממתיקין בחי' עקב וזהו אותיות יעקב שע"י היו"ד נמתק העקב כנ"ל:

מהספירה שסופרי' ישראל שבעה שבועות נעשה חג לכן נק' חג השבועות.

איסור חמץ בין שש לשבע לתקן חטא ענל שהי' בין שש לשבע כמ"ש ז"ל כי בושש משה בא שש ובשש גי' ז"פ אלקים שעוררו הגבורות בכל הז' מדות ועתה התיקון.

יודוך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך אבל לא הבינו כמו שהבינו ישראל ע"ד אחת דבר אלקים שתים זו שמענו גם י"ל כי שמעו אמרי פיך ע"ד מי ששומע דבר אבל אין נכנס הדבר בלבי רק שומע האמירה לבד:

במ"ד אך הבל בני אדם כו' בנוהג שבעולם מה הבריות אומרות איש פ' נושא פלונית אך הבל בני אדם כזב בני איש המה מהבל יחד אר"ח עד שהם עשוין הבל בתוך מעי אמן הם יחד אר"נ כל הבלים כזבי' שבני אברהם עושין בעוה"ז כדי הוא לכפר בעד כולם במאזנים כו' בחודש שמזלו מאזנים תשרי ותשבוק ותכפר כו' כי ענין הבל הוא בחי' אות ה' כמ"ש במ"א שתיכף כשמוציא מפיו הבל נדמה אתא קלילא שהוציא אות ה' והעולם נברא בה' כי ברא ית' העולם בהתורה ה' חומשי תורה ופותחת בבראשית בב' ומסיימת בלמ"ד הרי אותיות הבל ולכן כל חיותו של אדם מהבל בא כי יש באדם ה' בחי' נרנח"י והם מהבל שנשם בו ית"ש וזהו אותיות נשמה נשם ה' בחי' הבל וה' חושי' ה' כנפי ריאה ה' מוצאות הפה הכל בחי' ה' שהוא הבל כנ"ל וזהו הבל השופר ונמצא פי' המדרש עד שהם עשוין הבל במעי אמן על ענין תחלת הבריאה שהי' בה' הבל וגם מורה על סוד הנסירה מדו פרצופין שה' דלית הוית ונעשה ד"ו פרצופין וז"ש עד שהם עשוין הבל במעי אמן שם הי' יחד ביחוד ואח"כ היה הנסירה ואח"כ אר"נ הוא אברהם יכפר ג"כ מורה על בחי' אות ה' כמ"ש ז"ל בהבראם בה' בראם ואמרו באברהם וה' מורה על תשובה כמ"ש ז"ל:

ענין המתקת הדינים ע"י חיבור שמות הוי' אלקים ע"י שמבין שבכל הויות שבעולם יש חיות אלקותו ית"ש ורואה בכל הויות שבעולם רק אלקותו שהכל חלקי אלקותו ית"ש א"כ על מי יחול הדינים וכי ח"ו על עצמו שהכל הוא בעצמו כביכול ועי"ז נמתקו הדינים:
תורה חדשה מאתי תmא שנשיג הסודות שבצרופי אותיות ונקודות ודרך תמורה של האותיות ע"ד שם מכ"ב אותיות היוצא מברכת כהנים.
במשנה התקדשי לי בזו ובזו ובזו ג"פ זו גי' טל כי בכל הברואי' הטל מחי' אותם וזו רומז לי"ג מדה"ר כי אבותינו הקדושים חצבו מקור י"ג מדה"ר כ"א כפי מדתו כי מתחילה דבק א"ע אעא"ה בו ית"ש ודבק את זרעו אחריו בו ית"ש ע"י מדת אהבה וחפר הי"ג מדה"ר שיהי' לישראל שכל וחכמה להשפיע עליהם מדת אהבה אותו ית"ש וזהו עיקר הדביקות וכן יצחק חצב הי"ג מדה"ר שישפיע הקב"ה שכל לישראל לדבק א"ע בו ית"ש במדת היראה ויעקב ע"י הב' מדות אהבה ויראה חצב ממקור הי"ג מדה"ר וביקש מהקב"ה שישפיע להם שכל לדבק עצמם בהשית"ש ע"י הב' מדות וזהו ג"פ זו גי' טל וזהו עם זו יצרת לי ע"י י"ג מדות וכן עד"ז עם זו גאלת.
העיקר עבדות שהששה מדות יהי' משפיעין למדת מלכות שמים שלא יאהוב שום דבר ולא יכעוס לשום דבר ולא יפאר שום דבר כ"א לכבודו ית"ש וכל עסקיו יהי' במלכות שמים.
העת בין המצרים לתקן הברית שאז קוראין כבישת סיחון ועוג ומדין ואז העת לברר נ"ק מהעומק שאנו אנחנו אז.
לאחר מיתת אהרן בחודש אב כתיב ותקצר נפש העם בדרך שראו כל הצרות שיהי' לנו אז.
על כל נשימה תהלל יה כו' כי בכל נשימה יש ב' כוחות שמוציא האדם מפיו אויר שמבפנים ומקבל אויר שמבחוץ ולולא זאת אי אפשר לחיות.
ואעידה בם את השמים ואת הארץ כי הרועה נאמן ידע שהשמים והארץ יודעין שא"א לצאת י"ח נגד אלקי גדול כזה כמ"ש הן שמים לא זכו בעיניו וז"ש שנתעטף כש"ץ גי' שמים ואמר הי"ג מדה"ר כי ראוי לרחם על בריותיו בבחי' זו ששמים לא זכו בעיניו ובזה נתעטף.
אם יהי' נדחך בקצה השמים כו' שהקצה הוא יותר רחוק מהנקודה הפנימיות משם יקבצך בחי' נקודת שורק שהוא קיבוץ ג' נקודות באלכסון ושם הוי' בנקודה זאת מורה על מדת הוד כי מרמז על תשובה שאפי' יהי' בקצה ההודי' שאפי' להודות לה' לא יכול עכ"ז משם יקבצך ולכך הוא באלכסון לרמז זה והצדיקים שמחברין מדה"ד ורחמים

ושאר מדותיהם בחי' קרנות שהקרן מחבר ב' קציות יחד וכ' בס' שמרוח דרום יוצא אויר המרומז לחסד ומביא לאדם לעשות חסד ומצפון להיפך ומי שמחבר זה ע"י מדות שבורות כמ"ש במ"א והוא בבחי' קרן לכן כתיב בקצת ספרים שהעולם עגול י"ל הפי' שהוא ע"י הצדיקים שמחברין הקצוות ואין חילוק ביניהם כמו בדבר העגול גם י"ל קצה השמים כי שמים פי' רש"י בפ' בראשית שהוא אש ומים וז"ש שאפי' עדיין התאוות מתגברות עליו מיסודות אש ומים ועכ"ז חפץ לעשות ולדבק בו ית"ש משם יקבצך ה' אלקיך החלק אלקות שבך.

ויהי בנסוע הארון כבר כתבנו בענין הב' נוני"ן הסובבים שהם דוגמת ב' עפעפי עינא וזה דוגמת אות סמך כי אין חילוק בין סמך למם סתומה רק שבסמך צד אחת עבה וצד אתת דק כמו ב' נוני"ן וי"ל עוד כי העיקר תולה בתשוקה לו ית"ש כמ"ש האו"ח ע"פ ויכולו ע"ש שכל העולם תלוי רק בתשוקה וכן העולם כגלגל ואין השגה ובינה ותשובה רק ע"י תיקון המדות וכשמתפרד האור נו"ן נפתח הסמ"ך ונעשה ב' נוני"ן וזהו בגלות וז"ש ויהי בנסוע הארון אור נו"ן ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויביך כו' וכשנעשה מתרין עפעפי עינא סמ"ך מתפתח העין ורואה ואפשר זהו ענין נקוד' בהיכלי' שנקודה החלוק משתוקק להיכל וע"י התשוקה זאת מתקיים העולם.

כמדומה ששייך לחג הפסח

אם כסף תלוה את עמי את העני עמך כו' הנה כ' האריז"ל בכוונת עוזר דלים לצרף עצמו להשכינה שהיא עני' בגלות כי הולכות בגלות לברר נ"ק וזאת עיקר עבודתינו להעלות נ"ק ועני ר"ת "נדחי "עמו "ישראל ועי"ז באין כל השפעות טובות לכנ"י "וז"ש אם כסף כשיהי' לך כוסף ותשוקה תלוה את עמי לחבר השפעות טובות לכנס"י את העני עמך תצרף עצמך להשכינה ולשתף עמה בבחי' עני גם כסף תלוה הר"ת הוא חילוף שם אל בא"ת ב"ש רומז להחסדים: גם י"ל את העני עמך לצרף עם ישראל בעניותם. וי"ל ע"ד הנ"ל שכל עבודתינו לברר נ"ק וכשיוגמר הבירור בשלימות תהי' הגאולה ב"ב כי כשאנו נעשה את שעלינו ית' יעשה את שלו ויהיה מקבץ נדחי עמו ישראל וז"ש עוד אקבץ עליו לנקבציו ע"י שאנו עושין מה שעלינו ומקבצין נ"ק וז"ש אם כסף שיהיה לך תשוקה תלוה את עמי לחבר ולקרב הגאולה שעמי ר"ת "מקבץ "עמו "ישראל לגרום שית' יקבץ את עמו את העני עמך תראה מקודם לברר הנדחים הנ"ק כנ"ל שעני ר"ת "נדחי "עמו "ישראל שזהו דבר שבידך לברר ואף מה שאינו בידך ה' יגמור בעדך.

ובמדרש ע"פ זה אמר דוד ישב עולם לפני האלקים כו' ישר עולמך אמר לו הקב"ה חסד ואמת מן ינצרוהו כו' השמים וארץ לוין זה מזה השמש וירח לוין זה מזה כו' י"ל ג"כ

ע"ד הנ"ל כי בירור כ"ק וקיבוצם היא ע"י שם הוי' בהכאה יפ"ה הפ"י ופ"ה הפ"ו גי' ק"ס גי' כסף כי זה השם הוא בחי' צדקה שאות אחד עושה עם חברתה ומצרפין זע"ז ע"ד שמים וארץ לוין זמ"ז כו' ועי"ז ממתיקין ק"ך צרופי אלקים גי' עמי וז"ש אם כסף ע"י שם הנ"ל שגי' כסף תלוה ותחבר עם עמי גי' ק"ך צרופי אלקים להמתיקם אז את העני עמך כנ"ל שעני ר"ת "נדחי "עמו "ישראל יהיו עמך שתבררם ותקבצם ע"י המתקה זאת כי עיקר אחיזת החיצונים בנ"ק ע"י יניקתם מק"ך צרופי אלקים וכשתמתיקם יתבטל אחיזתם וממילא יתבררו נ"ק וז"ש לדוד חסד ואמת מן ינצרוהו השמים וארץ לוין כו' שע"י התחברות והלוואה זו גורמין בירור נ"ק וגורם חסד וגודל השפעות טובות לכנס"י:

עוד במד' אם כסף כו' לא תהי' לו כנושה הכל חייבין לו ית' ואינו זוכר העוונות כמ"ש אל תזכור לנו עוונות ראשוני' כו' אף אתה לא תהי' לו כנושה י"ל הפי' שע"י מצוה זו גורמין לעורר רחמנותו העליון לסלוח העוונות והסליחה בא ע"ד שכ' למעשי ידיך תכסוף שמחברין אותיות הוי' בהכאה הנ"ל זע"ז ומתחברים עולמות עליונים בעולמות התחתונים וית' מקיים מצוה זו וז"ש תלוה את עמי שיתחבר ית' עם עמו כנס"י וזה מורה להתחברות שם הוי' הנ"ל:

גם י"ל אם כסף תכסוף תלוה את עמי לחבר א"ע עם עמי את העני עמך תהי' בהכנעה ולא תהיה לו כנושה כשוכח מלחבר עצמך תמיד עם כל ישראל.

א"י להיות בהכנעה ע"י את העני עמך תזכור צערו של משיח עני ורוכב על החמור לא תהיה לו כנושה כשוכח בזה:

וי"ל עד"ז שזהו תפילה לאל ית' אם כסף תחבר חסדים משם הוי' בהכאה שגי' כסף תלוה את עמך תחבר החסדים נעמך את העני עמך פי' על משיח כנ"ל לא תהיה לו כנושה לשכוח אותו כי אין שכחה לפני כסא כבודך:

וי"ל עד"ז אם כסף כנ"ל אז תלוה את עמי את העני עמך שתשלח לעמך משיח שעמך יתחברו להם כן יהיה ב"ב: א"י אם כסף תלוה את עמי את העני עמך מי שמחזיק ת"ח ונותן לו מעות שזהו הלוואה על עוה"ב שיהיה לך בשבילו לא תהיה לו כנושה שתשגיח תיכף עליו אם מתפלל ולומד לא תעשה כן:

(**כמדומה ששייך לחג השבועות**)

הוסיף משה יום א' מדעתו כי מצינו שמשה אמר לנו ממרים היתם עם ה' מיום דעתי אתכם וכן אמר עלינו כי עם קשה עורף הוא ואמר אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ולא מצינו שישבח אותנו לעיניו מאוד רק הענין שהי' דבוק מאוד בהשית"ש וראה גדולתו ית"ש ואיך ראוי לעבדו בלי שיעור וערך ע"כ אף שאהב אותנו אהבה גמורה ומסר נפשו

על ישראל ואמר מחני נא כו' ולא הניח זויות ברקיע שלא נתחבט עלי' להמשיך רחמים עלינו עכ"ז אמר כנ"ל רק המשכת רחמים שלו הי' שידע מדת טובו ורחמנותו ית"ש שאין לזה שיעור וערך ואמר לו ית"ש אמת שאינם יוצאין ידי חובתן נגדך וחוטאים מ"מ וכי ח"ו יש שיעור לרחמנותך לומר שכיון שאין יוצאין י"ח תמאסם ח"ו ולא תרחם עליהם הלא ידעתי מדת טובך שאין שיעור ובזה המשיך רחמים וזה פי' מ"ש בזוה"ק משה שושבינ' דמלכא שידע מדתו ית"ש כמ"ש בכל ביתי נאמן הוא והוא הי' בחי' דעת של ישראל שהי' כללות בחי' הדעת שבסי"ר נשמות ישראל שכ"א מה שהי' לו דעת לעבודתו ית"ש דעת זה הי' ניצוץ מנשמת משה ודעת הוא לשון התחברות כמ"ש וידע אדם כו' כי ראה משה שית"ש ברא הבריאה בדבר והפוכו כגון אהבה ושנאה חו"ג וכדומה כמ"ש בקהלת כ"ח עתים י"ד לטובה וי"ד להפוך והבין משה שצריך להמתיק הגבורות בחסדים ולכוללם בחסדים ומה שהם עתה לשנים יהי' כאחת כשימתקו הגבורות ועד"ז מכל המדות הפכיים לעשותן אחת וכשיגמר זה בשלימות יהי' הגאולה ויהי' ה' א' ושמו א' שאמרו ז"ל ע"ז שיהי' כולו הטוב והמטיב כנ"ל וענין המתקת הדינים ולעשות אחת ממדת הפכיים הוא ע"י בחי' דעת כנ"ל שהוא ענין התחברות וזה ע"י שמקיימין בכל דרכיך דעהו ותמיד דבק באחדות הבורא ב"ה בין כשהוא עוסק ביאהבה או בשנאה וחו"ג וכן בכולם תמיד דבוק בה' ית"ש עי"ז מביא כל המדות הפכיים למקום האחדות וז"ש שהוסיף משה יום א' מדעתו כי אמר לו ית' וקדשתם היום ומחר הבין שתנתן התורה ויהיה בה עשה ול"ת בחי' חו"ג בחי' ימין ושמאל והבין שצריכים לעשות מהב' בחי' אחדות א' כמו שהיה תמיד עבדותו לו ית' ולעשות גם משמאל בחי' יד ימין שהוא כולו חסדים ע"ד הנ"ל ביום ההוא יהיה ה' א' ושמו א' וז"ש שהוסיף משה יום א' מדעתו ע"י בחי' דעת שלו שזה היה עבדותו לכלול הכל בדעת ואחדות כנ"ל:

(**גם זה כמדומה ששייך לחג השבועות**)

למה אין סופרין ספירה מיום ראשון של פסח ותירצו בס' לפי שאז היה התכללות ואין שייך מספר כמו כיס מלא דינרין שסופרין אח"כ א' א' ואין בפרטות אלא מה שהיה תחילה בכללות בכיס וי"ל ג"כ שהיה דמיון פסיקת נדה שיום שפוסקת בו אינו עולה למנין שבעה שעדיין הדם רק שאח"כ נעשה חלב ונטהר וביצמ"צ מוכרח שלא הי' עדיין ישראל בתיקון ז' מדותיהם בשלימות ע"י תשובה שלימה ואפי' בים שהי' כבר בי"ס שז' ימים אלו כוללים כל ימי הספירה עכ"ז אנו רואין שלא נבקע הים לשבעה נחלים כמו שיהי' לעתיד שכבר יתוקנו הז' מדות בשלימות:

כח מעשיו הגיד לעמו כו' כי יש כ"ח עתים י"ד לטובה וי"ד להפוך ויש לצדיקים כח לשנות ולעשות גם מהי"ד עתים של רעה ג"כ טוב וזהו ענין חלום פרווה שבע פרות טובות שבע שבלים טובות ושבע שבלים רננות ושבע פרות רעות שבכ"א י"ד ויעקב עשה גם מרע טוב ולכן בבואו למצרים פסק הרעב:

בני איש א' נחנו בלא א' ואח"כ תיכף כנים אנחנו בא' כי לכל שבט היה צריך בחי' א' וזהו הענין שהי' במלחמות מדין וימסרו מאלפי בנ"י אלף למטה כי המשיכו אלופו ש"ע למטה כן כאן שהי' חסר להם יוסף ולכן אמרו נחנו בלא א' כנים אנחנו פי' אם היה לנו האלף של אחינו ג"כ ואז היה אנחנו בא' אז היינו כנים אבל באמת היה יוסף בחי' צדיק והי' כלול מו' מדות ובכ"א המשיך אלופו ש"ע לכן היה בחי' צדיק ו' אלפין ואז היה י"ב אלפין וז"ש איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו כו' ו' אלפין שהבינו עתה שהיה יוסף בחי' צדיק שכולל ו' אלפין:

ודבורה "אשת "לפידות ר"ת שם אל"ד כי ע"י שהי' עושה פתילות בא הולדה כי ב"פ נר גי' פרו ורבו וגי' צבאות וז"ש חנה מכל צבאי צבאות כו' ליתן לי בן א' רמזה להנ"ל וע"י נר שבת ונר חנוכה ב"פ נר כו' יפקדו עקרות שמן גי' זכר ונקבה וכן שמים אש ומים גי' כנ"ל:

כל החסדים שממשיכין חסד שבחסד כו' עד חסד שבהוד נמשכין ביסוד לצורך בנין הנוקבא ולבושים שלה שתהא ראוים לזיווג לצירך הולדה:

הצל הוא בחי' קו ירוק המקיף את כל העולם כולו ויש הארה אלקות החופפת על האדם והעולם ע"ד ה' צלך כו' ומקיף זה שרשו ממדת חסד והוא דוחה את החיצוני' מהצדיקים ושמרם שלא יתקרבו להם והצל הוא התגשמות אורות המקיפין כשמתלבשים בענני כבוד או בסכך ע"ד משל הצל הגשמיי אע"פ שאינו מגופו של דבר המיצל כלל אבל עכ"פ דוגמתו הוא ויש בחי' מקיף בהעלם בחי' מלכות מלובשת בעה"ד טו"ר ולכן דוד שהוא בחי' מלכות אומר כל כלי יוצר עליך לא יצלח כו' כי א"צ מלחמה רק כשיש שונאים עומדים ושם צריך מלחמה לדחות את החיצוני' כי שם שורש ליניקת החיצוני' כי באמת מדת המלכות הוא צמצום גדול לפי ערך עצמות אור המאציל ית'.

אמרו ז"ל א"א קיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה להבין הענין איך ידע לקיים רק כי אברהם שיעבד כל חושיו וכוחותיו לה' כמ"ש ז"ל שמתחילה התחיל להשתחווה לשמש כו' עד שהבין האמת שיש בורא הכל שברא הכל לרצונו ית' וכשהבין כן התחיל לחקור על מדות שבאדם ומצא אותם הפכיים פעם ראה והבין שלבו נוטה לעשות חסד עם הכל ולהטיב להם ופעם נוטה לבו לכעס ורוגזה וכן פעם חשק לפאר א"ע ולפעמים להיפך וכן

פעם מצא שחשקו לנצח לחבירו ופעם נטה חשק להורות על האמת והבין שכל המדות ברא ית' לכבודו ושבאמת צריך כך לעבודתו ית' לשבור מדותיו פעם להטיב ופעם לכעוס על עוברי רצונו ית' ועל היצה"ר כמ"ש רגזו ואל תחטאו ולנצח דווקא אותו ולא להודות לו וכן כל שאר המדות והבין איך ההנהגה בהם לעבודתו כי כיון שברא ית' העולם בחסדו וזן ומפרנס ומחי' אותם והבריאה היה להיטיב להם שבמה שבראם לכבודו ית' זה עיקר ההטבה שלהם שאין שיעור לתכלית הטוב הזה ולכן נברא ביו"ד מאמרות כדי שיהי' נתרבה הטוב וז"ש בכל פעם במעשי בראשית כי טוב כדי שבו' ימים יתרבה הטוב וז"ש ז"ל שלכן לא ברא ית' במאמר א' ליתן שכר טוב כו' וחתם הבריאה בטוב גי' שם אהו"ה הגושפנקא דחתים בה שמיא וארעא כידוע ולכן לא נברא העולם בדיבור שהוא קשה רק באמירה רכה והבין מכ"ז שעיקר רצונו ית' להתנהג בחסד עם ברואיו ולכן ויטע אשל כו' כמו שדרשו ז"ל פרדס או פונדק ועיקר התנהגותו היה בחסד וכן במדת כעס וכל המדות הבין התועלת בהם לעבודתו ית' ולא השתמש בשום מדה מהמדות לצורך עצמו רק הכל לעבודתו ית' וההרגל נעשה טבע שני ומזה הבין כל המצות למשל כשראה א' נושא צמר למכור היה נפשו חושק מאוד לקנות הצמר וכבר ידע בנפשו ששיעבד כבר כל כוחותיו לה' ואין נפשו חושק רק רצון הבורא ב"ה והבין שיכול לעשות רצון הבורא בזה עד שבא על הענין שטוב לו לעשות מהם ציצית להיות לו לזכרון על הבורא ית' בכל עת ועד"ז בתפילין ואתרוג וכדומה מכל המצות:

רבות עשית אתה ה' אלקי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו במד' כל המחשבות שחשבת לא חשבת אלא עלינו כי יש כמה תמיהית שאין אנו מבינים למה לא נשתלח נשמת אברהם אבינו לאיש שיהיה הוא ואשתו צדיקים למשל לשם ועבר ואז היינו אומה ישראלית יותר מיוחסים כשהיינו מייחסים עצמינו עד אדה"ר דור אחר דור צדיקים משא"כ עתה שנתן נשמת אברהם לתרח ואשתו רק הכל במחשבה הקדומה היה שיהיה כך כמ"ש בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם פי' קודם בריאות עולם עלה כך במחשבה הקדומה וכן עד"ז מלכות ב"ד בא דווקא ממחשבה פסולה וכן לולא חטא אדה"ר לא היה ניכר כ"כ גודל החסד שעושה הקב"ה עם בריותיו אע"פ שאינו כדאי משא"כ עתה שנתגשם העולם והוא מיטיב לנו ניכר החסד הגדול שעושה הקב"ה עם בריותיו ומזה הכיר אברהם לדבק עצמו במדת החסד כי הכיר את השי"ת שהוא אדון על כל והוא מטיב להם אע"פ שחוטאים לפניו:

מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון הוא משיחינו דכתיב בי' עני ורוכב על החמור ומ"ש מאשפות ירים כו' כי דוד המלך ע"ה היה נשמתו עוברת בכמה מיני אשפתות

ענינים מאוסים מאוד ראשונה בבנות לוט שנתעברו מאביהם שנית ביהודא ותמר שהיה מוכרח להיות בבחי' זו שהי' כדי להוציא נשמת דוד מאת החיצונים שלישית בבועז עם רות דכתיב בי' ותגע מרגלותיו אח"כ ישי שהיה מאותם שמתו בעטיו של נחש גם אז"ל שדרש באוכלסא ואין אוכלסא פחותה מס"ר היה מוכרח בדבר זה שיהיה מחשבתו לבוא על שפחתו ואח"כ בא על אשתו כאמרם ז"ל ויצאו? לכן מתפללין שיהיה לבוראינו רחמנות עליו וירום את קרנו ולא יהיה למשיח צדקינו עוד יסורים ולא יצטרך להיות מדוכא מעוונותינו בשבילינו רק ית' ימחול עוונותינו ויגאלינו ב"ב ואז יהיה מאשפות ירים אביון להושיבי עם נדיבים הם האבות כמ"ש שלעתיד יתנו לדוד כוס לברך בישיבתו עם האבות ואז מושיבי עקרת הבית ישיב ית' את השכינה למקומה ואז תהיה אם הבנים שמחה:

בעת ההיא אביא אתכם. ובעת קבצי אתכם כי אתן אתכם לשם ולתהלה בכל עמי הארץ בשובי את שבותיכם לעיניהם אמר ה' דהנה אנו עם בנ"י צריכים להמשיך רחמים וחסדים כי כן רצונו ית' שנמשיך חסדים כי חפץ חסד הוא והנה עיקר החסדים ממשיכים מי"ג מדה"ר שמשם המשכת החסדים אינם לפי מעשיו של אדם לבד רק ממשיכין מוחנותי את אשר אחון ורחמתי כו' אע"פ שאיני הגון וכדאי וע"ד שהתפלל משה ואתחנן אל ה' בעת כו' ופירש"י אע"פ שיש לצדיקים לתלות במעשיה' הטובים אין מבקשים אלא מתנת חנם כי זה כוונתם להמשיך משורש י"ג מדה"ר כנ"ל וגם משם ממשיכין דינים על אוה"ע ע"ד הכ' בזוה"ק שערי דדיקנא קשישין כו' וגם הדינים להם הם לצורך החסדים עלינו וכמ"ש מזה בריש פ' יתרו יעו"ש והנה ע"י מה אנו ממשיכין אלו החסדים עליונים מי"ג מדה"ר ויהיה עלינו חסדים ודינים על האוה"ע ע"י התדבקות במדותיו ית' כמ"ש חז"ל מה הוא רחום אף אתה רחום וכן כל המדות ועי"ז אוחזים כביכול בבחי' י"ג מדה"ר ומכניעים אותם ויתי' מתלבש בי"ג מדה"ר דאינון גיאות ה' כנ"ל וז"ש קדושים תהיו כו' קדוש גי' גיאות שתתנהגו בי"ג מדה"ר דאינון נק' גיאות ואמר יכול כמוני פי' שתהי' הנהגתי בי"ג מדה"ר רק לפי הנהגתכם בהם שהנהגתכם במדות אלו הוא בערך ושיעור וגבול וזמן כי אתם בעלי ערך וגבול וכשאני ית' אתנהג ג"כ בי"ג מדה"ר רק בערך זה בשיעור וגבול וזמן תהיו אתם כמוני בענין הנהגה מי"ג מדה"ר ת"ל כי קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם כנ"ל שקדוש גי' גיאות י"ג מכילין דרחמי והנהגתי במדות אלו הוא למעלה מאוד מהנהגתנם בהם ולא מחשבותי מחשבותיכם כו' כי כגבוה שמים מארץ כן גבהו כו' ואשפיע לכם מי"ג מדה"ר בלי שיעור וערך ולמעלה מהזמן ע"י התעוררות שלכם בהנהגתכם בהם אף שאתם בעלי גבול וזמן והנה הגאולה שלעתיד

יהיה ג"כ בבחי' זו שיתלבש ית' בי"ג מדה"ר ע"ד הנ"ל ויהיה דינים וגבורות על האומות ועלינו חסדים גדולים נפלאים וכמ"ש ה' מלך גיאות לבש הי"ג מדה"ר גיאות ה' כנ"ל ויושפע חסד גדול וז"ש אדיר במרום ה' אדיר גי' עה"כ גבורה שהוא גיאות שיהי' דינים על אוה"ע בבחי' אדיר וגבורה וגיאות לבש במרום עה"א גי' רפואה עה"כ גם גי' ר"ת מרופא חולי עמו ישראל שהרפואה נמשכת מבחי' חסדים עליונים בגבהי מרום כמ"ש בפ' בשלח שהחולי נק' קצירי והרפואה ארוכה שנמשכת מעולם עליון מאוד שנק' ארך על שהחסדים שם בלי שיעור רק ארוכים בלי צמצום וגבול ושיעור וערך ולכן אמר אדיר במרום בחי' חסדים עליונים ובמרום גי' רפ"ח גי' ד"פ חסד שהחסד נשפע משם לכל הד' עולמות אבי"ע וכ"ז רק לנו אבל על האוה"ע והמקטריגים והקליפה נשפע משם דינים גדולים נוראים להכניעם ולהשפילם וז"ש עדותיך נאמנו מאוד שהעיד ית' עלינו שלא שלטי המצרים בנשי ישראל רק כולנו בני אברהם יצחק ויעקב והשבטים כמו שפי' רש"י בפ' פנחס על משפחת החנוכי הפלואי יו"ד בראש וה' בסוף שבטי יה עדות לישראל שהי"ג מדות מקורם שם י"ה וזה השמירה עלינו היה כי השפיע ית' מי"ג מדה"ר שערא דדיקנא קשישין לאכפי' כל הקליפות והמצרים שלא יחטיאו אותנו ולא יתערב זרעינו בהם וכ"ז היה בזכות שעתידין היינו לקבל התורה וגם זה רמז כאן עדותיך ב' עדות תורה שבכתב ושבע"פ ועדות גי' תלמוד ובזכות זה הקיפם הים שנבקע והקיף הים את כל שבט ושבט בפ"ע כדוגמת מ"ם סתומה מקיף סביב לכל שבט מהי"ב שבטים והי"ב ממי"ן גי' עדות ובכח זה הכניעו הקליפה לילית ג"כ גי' ת"ף ותקח מרים את התוף בידה והכניעו אותה ע"י המשכה הנ"ל וע"ד הנ"ל בפי' אדיר במרום ה' והנה כבר כתבנו שלעתיד יהיה ג"כ נשפע מבח' הנ"ל בחי' אדיר במרום ה' וז"ש בעת ההיא אביא אתכם אביא ר"ת "אדיר "במרום "ה' ובעת קבצי אתכם ע"ד שכ' בכוונת מקבץ נדחי עמו ישראל מקבץ גי' ד' מלואי הוי' והד' מלואים הם בד' עולמות אבי"ע והפי' כנ"ל שמבחי' אדיר במרום שגי' רפ"ח ד"פ חסד נמשך החסד בכל בחי' ד' מלואי שם הוי' בכל הה' עולמות והחסד רק לנו ולאוה"ע יורד מבחי' אדיר במרום דינים וגבורות נוראים ומזה יהיה קיבוץ גליות כי אתן אתכם לשם ע"ד שאחז"ל עתידים צדיקים שיקראו בשמו של הקב"ה דכתיב כל הנקרא בשמי ועד"ז פי' הרב מרימנאב ע"פ ולישראל יאמר מה פעל אל כמו אדם השואל בשלום חבירו מה אתה פועל ומה שלומך כך יאמרו לישראל מה אתה פועל אל כי יהיו נקראים בשם אל כמו יעקב שקראו ית' אל כמ"ש חז"ל ע"פ ויקרא לו אל אלקי ישראל וז"ש כאן כי אתן אתכם לשם שתהי' נקראים בשמי ולתהלה תהלה עה"כ גי' אמת כי חותמו אמת נמצא ששמו ית' אמת ויהי' ישראל נקראים בשם אל כנ"ל ובשם אמת וית'

יהי' נקרא אל אלים ויתגדל שבחו זה וגדול ה' ומהולל מאוד פי' כשמשפיע לנו חסדו בחי' גדול שהחסד נקרא גדולה על שהחסד דרכו בהתפשטות כנ"ל על ענין שהרפואה נקראת ארוכה והחולי חצירי וכשישפיע חסדו הגדול שאנו נהי' נקראים בשם אל ועי"ז ית' מהולל מאוד ולכן אנו מבקשים הושיענו ונוושעה כי תהלתינו אתה שמה שאתה נקרא יהיה לעתיד תהילתינו בשובי את שבותיכם פי' ע"ד שפי' אם תשוב ישראל אלי תשוב שתתעורר בתשובה כ"כ עד שית' ירחם עליך מאוד ויהמו רחמיו עליך עד שיאמר ואשר הריעותי כמ"ש חז"ל שית' אומר כן ומתחרט כביכול על בריאות יצה"ר וז"ש אלי תשוב שתשוב כ"כ עד שתחזיר אותי בתשובה וחרטה כביכול וז"ש שובה ישראל עד ה' אלקיך כמ"ש במ"א וז"ש כאן בשובי את שבותיכם פי' שאשוב אני ג"כ בתשובה עם תשובתכם לעיניכם אמר ה' כי כתיב עין בעין יראו בשוב ה' ציון הפי' ע"ד שכתבנו במ"א על מ"ש חז"ל כדרך שבא לראות כך בא ליראות כי אנו רואין שכשאדם מביט בעין חבירו רואה שם צורת אדם והוא מה שנחקק צורתו שם בעין חבירו ע"י שחבירו מביט בו בעינו ושכל אחד מביט בצורת חבירו נמצא נחקק צורת זה בעין חבירו וכן צורת חבירו בעיניו וכן כשאנו מביטין בקדושה נחקק הקדושה בנו ועי"ז מעוררין עינא פקיחא דלעילא להשגיח בנו ואנו נחקקים בקדושה וז"ש וירא ה' כי סר לראות שב"פ עין גי' סר וז"ש אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי ההרים גי' ב"פ עין שאשא עיני באופן זה שאעורר עינא פקיחא דלעילא ויהי' ב"פ עין גי' ההרים וז"ש מאין יבוא עזרי מבחי' אין ששם עינא אשגחותא עינא פקיחא עינא דלא נאים תדיר ולכן יש במזמור ה' הויות גי' עין מורה כנ"ל על התעוררת עינא פקיחא בחי' עין וח"ו כשאין מעוררין העינא פקיחא הנ"ל צועקים עורה למה תישן ה' וכתיב ויקץ כישן ה' וזה פי' עלית למרום שבית שבי עלית ר"ת "עורה "למה "תישן "ה' שמרע"ה התעורר את עינא פקיחא ע"י שבית שבי שעשה כ"כ תשובה (בהנך ימים שהי' בשמים ולא אכל ולא שתה ועשה תשובה בעד כל ישראל) עד שהכניס אותו ית' בבחי' תשובה כי כ' בס' שמשה עשה תשובה בהנך ימים שהי' בשמים ולא אכל ולא שתה ועשה תשובה בעד כל ישראל על השית אלפי דנין ותיקן אותם אמר עלית למרום ע"ד הנ"ל שהתעורר בחי' מרום בחי' אדיר במרום ה' כנ"ל ולכן אמר כאן בשובי את שבותיכם שתשובי כ"כ עד שתשובי אותי כביכול ובמה יהיה כן לעיניכם ע"י שתשגיחו ותביטו בעיניכם בקדושה ותעוררו עינא פקיחא ועד"ז כתיב שאו מרום עיניכם לעורר בחי' אדיר במרום ע"ד שהתחלנו בעת ההיא אביא אתכם אבי ר"ת "אדיר "במרום "ה' כנ"ל:

האדם הגדול בענקים דרשו ז"ל זה אברהם כי ענקים פירשו ז"ל שמעניקים חמה בקומתם חמה רומז להתפשטות הקדושה והם לא הי' רוצים להניח להתפשט הקדושה ואברהם גדול מהם והתפשט הקדושה בעולם:

אני עבדך בן אמתיך דוד קרא א"ע עבד כי בק"ש על ולעבדו כתיב שם הק"ם גי' הממליך שמדת מלכותו מקימים ע"י שמקבלין עבדותו ית' ועומ"ש ולכן דוד שהי' מקים מדת מלכות שמורה שם הק"ם אמר אני עבדיך:

נותן ליעף כח ולהבין כיון שנותן לו כח איך הוא עיף א"כ יכתוב שנוטל העייפות רק כי יש חולה טוב כמו חבלי לידה שאם אין לאשה חבלי לידה הוא סימן לא טוב נמצא זה העייפות הוא חסד גדול ולכן עיף גי' ק"ס כידוע מכוונת פ"נ שהם שמות החסד רק שצריך כח לסבול העייפות וחבלי לידה:

והי' שמחה ומהו השמחה ביום ההוא יהיה ה' שמהשם הוי' בו' יהיה אז נקרא בשני יודי"ן שמהוי' נק' השם יהי':

ממזל נוצר נמשך למזל ונקה שמשם נמשך מפלת הרשעים:

רפואה שייך בכל דבר ע"ד שהעולם אומרים אדם זה חלוש בכיסו ואם חסר מאתו זה הדבר נקרא בדבר זה קצירי שקצרה השפע בדבר זה אצלו.

צדקתך תמיד גמלם השם שבר"ת יוצא מפסוק צדקה תרומם גוי.

הארץ דוגמת קומה שלימה והאדם באבריו כוללם וכן המשכן היה דוגמת קומה שלימה וא"א מרכז העולם וכלולה מכל הארצות ולכן אלו זכינו שם לתקן מעשינו כראוי היה ממילא נתקנים כל המדינות המתפשטין מהמרכז שכלול מכולם וזה היה נק' תיקון במקום הפנימיות וכשלא זכינו וקלקלנו מעשינו נתרחקנו מעל אדמתינו וצריכים אנו לתקן כל המדינות וארצות בבחי' חיצוניות לא במקום המרכז וכענין שאנו אומרים ב' יה"ר לאחר ברכות השחר א' לתקן חיצוניות וא' הפנימיות והתמצית הטוב מכל הארצו' יגיע עי"ז למקום המרכז א"י ויהיה הכל מבורר והכל יהיה משכן לשכינה ועד"ז מ"ש ז"ל שהאדם נברא ממקום המזבח ומאדמה שבא"י ששם המרכז וצריך למות במקום שנברא ואפי' הוא מת בקצה העולם מת הוא במקום זה שהרצועה זו שמת בה מתפשטת מהמרכז שנברא ממנו ודרך זה עולה נשמתו למקור חוצבה משם ודרך אותה רצועה יהיה לעתיד גלגול מחילות למקום שנברא ממנו ויהיה התחי' שלו באותו מקום שלוקח ממנו נשמתו כי העליון מכוון נגד עולם התחתון שמשם נמשך שיפעל מקום זה:

על המצות שאין תלוים בזמן ועכ"ז מברכין שהחיינו רק כי יום ליום יביע אומר על ענין המצות כי קצוב לכל יום כך וכך מצות יהי' נעשים ביום זה וכן שהחיינו כמה יברכו

נמצא זה תלוי בזמן ומברכין שהחיינו כו' לזמן הזה ולכן אמרו בסוף מס' פסחים אבי הבן מברך שהחיינו כו' או הכהן יקשה כיון שיש סברה לכ"א שיברך למה לא יברכו שניהם רק כי קצוב לכל מצוה שהחיינו אחד ולכן היום קובל אם עשו ח"ו בו עבירה או לא עשו בו מצוה הקצובה ע"ד ואברהם זקן בא בימים:

כל גל וגל שעבר עלי נענתי לו ראשי שע"י הכנעה באין לבחי' אין ושם נמתקין כל הדינים ונעשה המתקה שאותיות לה"י מאלקים מתחלפין באותיות הקודמת להם שהם כד"ט גי' גל.

הכל מהאויר מהקצוות למשל אויר דרום גורם חסד ועד"ז שאר הקצוות ולפעמים בא לאדם כעס ע"י ששאב אויר כזה ועד"ז הכל.

מים כ' לפעמי' מורה גבורה כמ"ש מים רבים לא יוכלו לכבות כו' וכן ארז"ל אש קשה מים מכבים כי קשים יותר:

על כל נשימה תהלל יה שבכל רגע הנשמה הולכות מאדם וחיות חדש חוזר לאדם ע"ד המחדש בטובו בכל יום תמיד מ"ב והכל ע"י הבל אותיות הלב ה' חומשי תורה והתחלתה וסופה אותיות לב ונשמה שארז"ל לשון נשימה כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים:

התורה בחי' תפארת מדת יעקב כי הקול קול יעקב ודרשו ז"ל שהתורה חיים למוציאהם בפה עבודה בחי' יראה במחשבה כמ"ש ז"ל איזה עבודה שבלב וזהו מדת יצחק וגמ"ח במעשה מדת אברהם שהי' גומל חסד תמיד:

ע"י אהבה ויראה מעוררין חו"ב וי"ג מדה"ר המאירים עלינו:

אנא ה' הושיעה נא נא מאדני שהוא אותיות נא וי"ד והיד ה' תקצר יד משם הנ"ל רק על נא צריך לבקש:

כשאדם יחשוב בתפילתו פי' המלות יכול להיות תיבה אחת שיש לה כמה פירושים נמצא חוץ אותיות הדיבור נתוסף כמה צרופים במחשבתו והכל בכח חלק אלקי שבו:

מי שהוא בעל תשובה מודה תמיד לבוראו ולכן דה"מ ע"ה שהקים עולה של תשובה אמר הרבה שירות ותשבחות וכן אחר פ' קרבנות שמכפרין אומרי' פסוקי דזמרה:

ארץ נקראת המוציאה פירות משא"כ אדמה כתיב והאדמה לא תתן כו':

אני כתיב על הרוב כשית"ש מראה כוחו כמו כי אני יוצא בתוך מצרים וראו כי אני אני הוא ואנכי על חסד כמו אנוכי מגן לך ואנוכי האל בית אל וכן והנה אנכי עמך:

אם לא ביד חזקה אמלוך עליכם שיהי' היד החזקה על אומות העולם והרשעים המעכבים להאיר את מדת מלכותו ית"ש וכשיהי' דינים עליהם יקבלו ישראל את מדת מלכותו ית"ש:

ולבי ער ונמתקו כל היוד מאמרות שכ"א בכ"ז אותיות י"פ כ"ז גי' ער ונעשה מרע טוב ונמתקו הה' בחי' ממוצע בחי' אויר והבל כמ"ש במ"א והו' ג"כ ממוצע גם אותיות מנצפך שהיא בחי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה בחי' בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה וכי היוד שהוא רק נקודה ועושין ממנה כל אות שירצה היא ג"כ ממוצע בין הנייר להאות ואותיות אלו הם אותיות הוי' רומז שחיות כל הברואים נמשך ע"י שם הוי' שהוא ממוצע בין מחשבה הקדומה לכל הויות שנתהוו בעולם:

המספר ממנצפך גבורות ע"י שנראין כמו אותיות יתירים כיון שיש כבר אותיות דוגמתם עכ"ז רק המספר דין והאותיות עצמם רחמים ממתיקין הדין וזהו ענין פר ופרה:

ו' היא קו ההמשכה ע"י שמתקנים הו' מדות:

יוד דירבה נשתטחה לפני הקב"ה שפגם בה שלומה ע"ה ולא באו שאר האותיות כי היו"ד כללותן כי מנקודה יכולין לעשות הכל:

יש ב' מיני יראות אחת בחי בת ואחת בחי' אם:

ה' בעזך ישמח ע"ד תנו עוז לאלקים:

דין אותיות הקודמת הם גמ"ט גי' ב"ן ומורה על התחברות כנס"י בהקב"ה כמ"ש בפ' ויקרא והמאוחרות הכ"ס גי' עה"כ אלקים להמתיקו גם גמ"ט הוא מ"ט שערי בינה הממתקת דין בשרשו בג"ר:

בעתה אחישנה כי הכל ע"פ הילוך המזלות כי כתיב הליכות עולם לו שהכל הולך ע"פ הילוך העולמות וכשיבוא על הנקודה שהזמין ית"ש על ביאת משיחינו יבוא וז"ש ז"ל זכו אחישנה כי ימהר ית"ש הילוך העולמות עד שבמהרה יבוא על נקודה זאת ויהי' ג"כ בעתה כיון שיהי' על הנקודה שהזמין ית"ש וכ"ז נתן ית"ש כח ביד הצדיקים כמו שמצינו ביהושיע שהעמיד השמש והירח וכן בגמרא שקל קלא פסיק בה מצא שלהצדיקים יש כח להנהיג כל המזלות והצדיקים ינהגו במהרה המזלות שיבואו על נקודה זאת מהגאולה ויהי' בעתה אחישנה כנ"ל ולאו דווקא הפי' על המזלות כי כל העולמות יש להם הילוך ועד"ז הוא ג"כ ענין התפילה הגם שאין המקומות שוין לענין תחילת היום והלילה רק כי שערי תפילה סובבים ובאים בכל אקלים ומקום כפי שעתו ומקבלין שם התפילות כי בעת ההוא שם השע"ת מסובבים ועד"ז הוא ג"כ ענין שמיטה ויובל שאז בא

על נקודה זו שצריך מצוה זו ועד"ז כל מ"ע שהזי"ג ויש הילוך כללי ופרטי ע"ד חז"ל שמש ידע מבואה ירח כו' כי שמש מורה על רחמים וירח להיפך והכח ביד הצדיקים בכולם:
יוצר "משרתים "ואשר "משרתיו ר"ת מום שם מע"ב שמות שמשרתיו הצדיקים מוצאין תמיד חסרונות בעצמם ולכן שם זה ג"כ הר"ת "ממתקים "וכולו "מחמדים שבאמת הם צדיקים גדולים:
בפרוח רשעים כמו עשב יש להבין מה שנמשלו כאן לעשב רק כי כתב בכוונת סוכות שהוי' אלקים במילוי יודי"ן גי' עשב והמילוי דיודין מורה על חסד והנה כשהרשעים משיגים שלוה וטובות ומצליחים הרשעים יסברו שכן יהי' לעולם וסוברי' שמצאו חן בעיני ה' ובאמת הוא רק שכר על איזה מצוה קלה שעשו ומשלם ית"ש אל שונאיו שכרם בעוה"ז כדי להשמידם לעדי עד וז"ש בפרוח רשעי' כמו עשב שיש להם השפעה טובה משמות אלו שגי' עשב הוא כדי להשמדם מעדי עד ולפני שבר גאון אבל צדיק כתמר יפרח כו' עוד ינובון בשיבה:
הספידא יקרא דחיי או יקרא דשכבי להבין מה הטובה מהכבוד המדומה בעוה"ז לחיי וכ"ש למת אך י"ל ע"ד יקר בעיני ה' המותה לחסידיו ע"ז שאלו אם היקר לחיי שהרי יתן אל לבו וע"ז שבים בתשובה או יקרא דשכבי שעדיין שומע אז ומתלבש נשמתו בדברי תורה:
חותר חתירה מתחת כסה"כ ומקבל בע"ת פי' מה שאינו כבוד לו ית' כביכול למחול למכעיסיו:
בתוספת סוף מס' תענית יעו"ש וי"ל הפי' שהקב"ה מראה באצבעו ע"ד אב ששמח כשרואה שבנו בעל שכל גדול ומראה עליו כן כשאנו נאמר הנה אלקינו זה שנבוא להשגה גדולה יראה ית' ויאמר ראו מה בני אומרים:
לפדיון בכור
בערכך חמשת שקלים כמו עתה שאין לנו שקלים מעריכים כמה היה השקלים וכך נותנים וכלע גי' ק"ס גי' שמות שהם מקור הרחמים והחסדים והכהן לוקח הפדיון בכור בה' אצבעות שהם נגד ה' חסדים ולכן ג"כ הם ה' סלעים ובתורה נק' הסלע שקל שעי"ז ממתיקין ה' גבורות ה"פ אלקים גי' שקל ופטר כל רחם פתיחת הרחמנות:
מפני מה ניתנה תורה לישראל מפני שהם עזים שהם עלו במחשבה הקדומה ואמרו ז"ל עלה במחשבה לבראות במדה"ד וכ' במ"א שזה משם אהי' ברבוע גי' דם:
שוש תשיש ותגל העקרה בקיבוץ בני' לתוכה כו' שבני' הם בה מתחילה בהעלם ואח"כ מתקבץ הכח להוליד אותם וזהו ענין שם אל"ד ושם אגל"א לשון התגלות:

ציון וירושלים ציון בחי' היולי הוא הראשית שממנו הושתת העולם ושם מצוין הכל וירושלים ירא שלם הוא לאחר התגלות.

ע"י לימוד התורה בורא שמים וארץ חדשה כי מטבע התורה לברוא עולמות ע"ד ואהי' אצלו אמון אומן:

מצינו שבכל המלחמות הלכו ישראל ברצון רק במלחמות מדין נאמר וימסרו בע"כ לפי שידעו שמיתת משה תלוי בדבר ע"כ ראוי שגם עתה יליץ יושר שלא יקחו ח"ו אותנו לבעלי מלחמות בע"כ רק אדרבא משפע עלינו כל מיני טובות ישועות ונחמות.

העיקר כשמבקש אדם אהבה ויראה השורש מכל זה להמליכו ית"ש על כל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו מגופו ונרו"נ כי מדת מלכות היא בחי' מערב שבמדה זו מעורבים כל המדות ולכן מערב גי' שי"ב גי' י"ב צרופי הוי' כמ"ש האר"י ז"ל בענין נוסחאות התפילה שיש שער הכולל כל הי"ב:

(**פ' עקב כפול בהפ'**)

ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה כי יראה ופחד א"א כ"א כשהלב יתפחד משא"כ ללכת בכל דרכיו ולאהבה כו' זה הכל יכול להיות לטוב לך שכוונתך בשביל עצמך:

(**כמדומה לפ' יתרו ג"כ כפול**)

בענין בנות יתרו כתיב ד"פ ו"ת ותבואנה ותדלנה ותאמרנה כו' שהי' כוונתם לתקן חטא חוה שכתיב שם ג"כ ד"פ ו"ת כמ"ש בזוה"ק שעם מ' דמפריו גרמה מדת ועיקר התיקון הי' בקריעת י"ס ולכן כתיב ג"כ בפסוקים של וכרות עמו הברית ד"פ ו"ת ותקם את דברך כו' ותרא כו' ותתן ותעש.

אשרי העם יודעי תרועה כי תרועה אותיות תורה והע' רומז לע' פנים לתורה ואין לשום אומה ולשון חלק בתוה"ק רק לבנ"י.

תם ונשלם ח"ב בע"ה וסליק ס' אור הנר שבח לאל בורא עולם

לקוטי מהר"ם

כתבי קודש הללו העתק מכתב ידו הק' ולשונו הזהב של אא"ז הרב הצדיק המפורסם מוהר"ר מנחם מענדל זצלה"ה אב"ד ליסקא אביו של אא"ז הרב המחבר הכת"ק הנ"ל.

פ' בראשית (**תקס"ד**)

אם תטיב שאת יש לומר אם תטיב היינו שתלמוד תורה כמו דאיתא במשנה אין טוב אלא תורה שאת תהי' יוכל להגבי' כל הנציצות שנפלו בשבירה וגם כל הדברים בטלים שדיבר יוכלו להגביה ע"י התורה ואם לא תטיב לפתח חטאת רובץ יש לדקדק הלשון

לפתח ויש לומר דאיתא שבעה שערים לנפש כדאיתא בספר יצירה דהאדם צריך לשמור את כל הפתחים דהיינו הפה שלא לדבר להר"ע והעינים שלא להסתכל במקום עבירה וזה שאמר הפסוק לפתח חטאת רובץ פי' על כל הפתחים רובץ היצה"ר להחטיא את האדם ואליך תשוקתו שתשוקה של יצר הרע להחטיא את האדם לזה אמר הפסוק אם תיטב היינו שתלמוד תורה לא זה שלא תחטא דתורה מצילה ומצלי' מן החטא אלא אף שאת כנ"ל דע"י התורה תוכל להעלות את כל הדברים בטלים אפי' אבל אם לא תיטב היינו שלא תלמוד תורה תוכל לבוא לידי חטא כי היצה"ר משתוקק תמיד להחטיא אותך ואתה תמשול בו פירש שיש לך בחירה למשול על היצר הרע:

פ' נח (**תקס"ב**)

ויולד נח שלשה בנים קאי אדלעיל נח איש צדיק תמים בדורותיו את האלקים התהלך נח שאפילו בדור שלו הי' הולך את האלקים ותמיד הי' יראת ה' על פניו כמו היש דורשין לשבח ולא כיש דורשין לגנאי כי אם לגנאי למה להתורה למיכתב בתורה בשלמא לשבח נכתב בתורה שנילמוד מנח שאף אם הדור אין יפה לא ילמוד האדם מהם כמו נח אבל אם לגנאי איזה מוסר בא לנו מזה ויש לומר ויולד נח שלשה בנים קאי אדלעיל דעיקר תולדותיהן של צדיקים הוא מעשים טובים וזה שאמר הפסוק ויולד נח שלשה בנים את שם כו' דהאדם צריך לדבק עצמו בחסד וגבורה ותפארת וזה שאמר את שם שהי' בו מדת חסד דשם הוא כהן לאל עליון הוא איש חסד וגם מצינו בנביאים ראשונים כתיב גבי ויעש לו שם פירש שם רש"י שעסק בגמילות חסדים ואת חם הוא גבורות דחם הוא לשון אש ואת יפת הוא לשון תפארת כמו יפת תואר הוא לשון נאה ויפה:

(**תקס"ג**)

ויגברו המים ותרם התיבה מעל הארץ יש לדקדק מאי בעי ללמדינו הלא פשיטא כשהמים רבים הספינה מתרומם במים אך יש לומר רמז מוסר וגם פירש על פסק אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי וגומר עפי' דמים היינו תורה כמו שכתוב כל צמא לכו למים והפסוק רוצה לרמוז שאם האדם לומד תורה אזי כשבא אחר זה להתפלל אזי מקבלים התפילה ועולה למעלה מפני שתפילה שאחר לימוד הוא בוודאי בקדושה ובדחילו ורחימא ופרחת לעילא וזה שאמר הפסוק ויגברו היינו פה המתגבר במים היינו תורה ותרם התיבה מעל הארץ היינו שהתיבות של התפילה עולה למעלה מן הארץ וגם אמרתי פירש על הפסוק הנ"ל אך טוב וחסד דיש לדקדק מאוד דמסיים הפסוק ושבתי בבית ד' לאורך מהראוי היה לכתוב ואשב בבית ה' בדרך תפילה כי ושבתי בבית ה' משמע שהוא וודאי אך עפ"י דאמרינן בגמרא רבה דעסיק בתורה לבד חיי ארבעים שנין

אבייי דעסיק בתורה ובגמילות חסדים חי' שתין שנין והנה דוד המלך ע"ה לא הי' לו שום שנין לחיות רק מה שהאבות נתנו לו משלהם אבל בלא זה לא הי' לו שום שנין וזה שהתפלל דוד אך טוב היינו תורה כדאיתא אין טוב אלא תורה וחסד היינו גמילות חסדים ירדפוני כל ימי חיי ואעסוק בתורה ובגמילות חסדים אז בוודאי ושבתי בבית ה' לאורך ימים יהי' לי בוודאי אריכות ימים ולא אצטרך להנדבות שנדבו לי האבותינו.

פ' לך לך (**תקסמ"ך**)

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמר דרך ה' וכו' יש לדקדק מהראוי הי' לכתוב לשמור את דרך וכו' לשון צווי והלשון ושמרו משמע שממילא יהי' זה ושמרו אך יש לומר עפ"י המשנה כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו ויש לדקדק על התנא מאי דתולה רוח המקום ברוח הבריות ולכאורה הוי למימר בהיפך כל שרוח המקום נוחה הימנו רוח הבריות נוחה הימנו אך יש לומר דבאמת אם אדם רוצה להגיד מוסר לחבירו אם חבירו מרוצה עם המגיד מוסר נכנס דברי המגיד באזניו ומקבל המוסר והולך בדרך הטוב אבל אם אין מרוצה עם המגיד אין נכנס באזניו דברי המגיד וזה שאמר התנא כל שרוח הבריות נוחה הימנו ואז נכנס דברי המגיד בלב השומע ומקבל ממנו מוסר והולך חבירו בדרך הטוב ויש עוד בחינה בזה אם צדיק אחד הוא מרוצה לעם אז למידין הכל ממעשיו הטובים ואינו צריך כלל לצוות להם רק שרואין האיך היא מתנהג במדותיו עושין הם גם כן כמותו וזה שאמר הפסוק גבי אברהם שהי' איש חסד והי' מטיב עם הכל ובוודאי הי' אהוב לכל כי ידעתיו אשר יצוה לשון צוותא את בניו ואת ביתו אחריו ואז כשהוא ידבק עצמו עמהם ושמרו דרך ה' פירש שממילא ישמרו דרך ה' אף שלא יצוה להם בפיו כי ממנו יראו וכן יעשו לכך נאמר לשון ממילא:

פ' וירא (**תקס"ג**)

יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם יש לומר רמז מוסר אע"פ שאדם לומד תורה צריך שיראה לשבור המדות רעות שהורגל בהן מנעוריו וז"ש יוקח נא מעט מים פי' מים הוא תורה פי' שילמוד תורה אף מעט רק ורחצו רגליכם היינו שתרחוץ הרגילות שלו ואז כשילמוד תורה אחר שישבור ההרגל ממדות רעות והשענו תחת העץ שאז יעלה התורה למעלה משא"כ התורה שלומד בלא דחילו ורחימא לא פרחה לעילא:

פ' חיי שרה (**תקסמ"ך**)

ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת יריכי ואשביעך כו' אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו הפי' יש לומר כן בדרך רמז ויאמר אברהם היינו הנשמה אל עבדו זקן ביתו הוא היצה"ר שהוא מלך זקן

שבא לאדם תיכף כשנולד שים נא ידך תחת ירכי ואשביעך כו' היינו עבד שהצדיק מבקש מהיצה"ר שלא יטה אותו מדרך הטוב שלא יסית היצר את האדם רק מה שבהכרח דהיינו לפרות ולרבות ולאכול די חיותו הכל רק לעבודת ה' אבל לא לדברים אחרים ובפרט כשיעשה איזו מצוה לא יהא לו בו שום תערובות רע למשל כשמתפלל לא יהיה בו שום פני' ח"ו וכבר אמרו חז"ל תולדתיהן של צדיקים הם מעשים טובים הם הנקראים בנים וז"ש הפסוק אשר לא תקח אשה לבני אשה הוא לשון זיוג היינו שלא תזווג איזה תאווה או פני' לבני היינו המעשים טובים וזה מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו היינו העוה"ז שאני יושב בקרבו ועוה"ז נקרא כנעני שגופי יושב בעוה"ז לא תפיל בי מחשבות עוה"ז:

(**תקס"ב**)

עיין לעיל על פסוק ויאמר אל עבדו זקן ביתו ע"ש ויש עוד לומר אף דאיתא במדרש בירך אותו בכל היינו שהשליטו על יצרו אעפ"כ היה משביע ליצה"ר שהמצוה שיעשה יהא בלי שום פני' ומה גם שיביא הכל אל הקדושה ולהמתיק כל הדינים וז"ש כי אם אל ארצי ואל מולדתי היינו מקור הנשמות:

פ' ויצא (**תקס"ב**)

ויצא יעקב מבאר שבע י"ל היינו התורה כתיב חצבה עמודיה שבעה היינו שבעה ספרים עם ויהי בנסוע כשאדם הולך בטל מתורה אז כל העולם דומה לו כמישור כאילו הוא בן חורין וילך חרנה וזאת נותן לו הפסוק עצה אם אינו בעל תורה צריך להחזיק בעמוד התפילה שהוא עבודה עמו דאיתא על התורה ועל העבודה היינו תפילה וז"ש ויפגע במקום אין פגיעה אלא לשון תפילה היינו שצריך אדם להתפלל למקום שהוא הקב"ה וילן שם י"ל ג"כ לשון תפילה כי בא השמש אחר ששקעה השמש היינו התורה צריך להחזיק בעבודה שהיא תפילה ויקח מאבני המקום היינו האותיות התורה ותפילה הם נקראים אבני המקום ששורה בתוך האותיות וישם מראשותיו היינו שצריך להתפלל בכוונה עם המוח שבראש ויחלום הוא לשון חיזוק שאדם צריך לחזק עצמו כמו דאיתא בגמרא לשון הדר חלים ואמרינן ד' דברים צריכין חזוק וז"ש ויחלום והנה סולם מוצב ארצה דסולם בגי' קול היינו אף שמוצב ארצה שאנו מתפללים בזה העולם אבל וראשו מגיע השמימה דתפילה הוא עולה לשמים שהוא ברומו של עולם והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים דכל העולמות יש להם עלי' ע"י תפילת ישראל וכן להיפך ח"ו או י"ל וילן שם כמו דאיתא וילן שם אמרינן שלו בעומקא של הלכה כן נאמר כאן שלן בעומקא של תפילה כמו שנאמר ממעמקים קראתיך:

פ' וישב (**תקסמ"ך**)

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה בדרך רמז דבאמת האדם צריך להיות לו יראה ואהבה ובמה ניכר האהבה כשהוא מוסיף על עצמו כי כן דרך האוהב שמוסיף על עבודתו בשביל האהבה אבל לא כן היראה שעושה רק מחמת יראה עושה רק שלא לעבור על דברי המצוה אבל אינו מוסיף וז"ש וישב יעקב היא בחינה קטנה ממדריגות ישראל מגורי הוא לשון דירה כמו אשר גר שם וגם לשון יראה כמו הן גר יגור וז"ש רמז וישב יעקב כשהוא בבחי' קטנה בארץ מגורי אביו המדריגה אחרונה הוא אדני שהוא דירה להוי' כמו וה' בהיכל קדשו שאדני נקראת היכל של הוי' והוא עדיין במדריגות יראה הוא בארץ כנען סמוך לקליפ' ואלה תולדות יעקב יוסף ויוסף בן שבע עשרה שנה היינו תולדות יוסף פי' שיוסיף בכל יום על עבודתו שמקודם ואז יבוא למדריגת אהבה ויוסף בן שבע עשרה שנה הוא במספר שם אהו"ה שהוא רחמים פי' כשיבוא למדריגות אהבה היינו כשיוסיף עבודתו בכל יום אז ישרה עליו רחמים גמורים כי מספר שבע עשרה הוא מספר שם הנ"ל שהוא רחמים.

(**תקס"ב**)

וישב פירש"י ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ כו' יש להקשות קושיות הגמרא אטו צדיקים מי סני להו תרי עלמא אך י"ל דבאמת איתא צדיקים אין להם מנוחה בעוה"ב היינו שילכו מחיל אל חיל כן בעוה"ז אין להם מנוחה פי' שצריכים בכל יום להוסיף על עבודתם ולא לעמוד על מדריגה אחד וז"ש רש"י ביקש יעקב לישב בשלוה היינו שיעמוד על מדריגה אחת היינו בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף היינו שצריך להוסיף בכל יום כן י"ל בדרך רמז וז"ש ברמז הפסוק וישב יעקב בארץ מגורי אביו היינו דיעקב הוא מדריגה קטנה בארץ מגורי אביו היינו מלכות שהוא דירה מגורי לשון דירה שהוא בית של שם הוי' כמו שכתיב וה' בהיכל קדשו שהשם אדני הוא היכל להוי' וידוע ששם אדני הוא יראה וז"ש וישב יעקב בארץ מגורי אביו היינו שהי' במדריגה קטנה שהוא יראה והאדם צריך לבוא למדת אהבה היינו שמחמת אהבה יוסיף בכל יום משא"כ במדריגות יראה הוא תמיד על מדריגה א' וז"ש בארץ כנען שמי שיש לו רק יראה עדיין אפשר לקליפות להתדבק בו שנקרא כנען ואלה תולדות יעקב יוסף היינו אבל עיקר תולדות אדם הוא יוסף היינו שיוסיף אהבה בכל יום וכן מבואר לעיל ג"כ בפ' וישב בשנת אשתק"ד.

פ' ויגש (**תקסמ"ך**)

ויגש אליו יהודא ויאמר בי אדוני וכו' כי כמוך כפרעה י"ל רמז על התפילה כמו דאיתא מצינו הגשה לתפילה עפ"י דאמרינן כל המשתתף שם שמים בצערו כופלין לו פרנסתו

וכתב מהרש"א ע"ד עמו אנכי בצרה וי"ל דבאמת נשמת אדם הוא חלק אלקי ממעל נמצא כביכול גם השכינה יש לה צער כשיש צער לאדם וכן ראוי לאדם לכוון בתפילתו שמתפלל על צער השכינה וזה שרמז בפסוק ויגש אליו יהודא כשאדם יגש להתפלל ויאמר בי אדוני פי' שהאדם יאמר בי אדוני היינו בי בגופי שורה אדוני היינו השם כי כמוך כפרעה פרעה הוא לשון התגלות וזה כמוך כפרעה היינו כמו שבהתגלות הוא צער לאדם כן כביכול כמוך לזאת מהראוי להתפלל כן ואז יהיה תפילתו נשמע וזה הוא הפירש בגמרא כל המשתתף שם שמים בצערו פירש שמתפלל על צער השכינה כשיש לאדם צער כמו דאיתא בגמרא בזמן שאדם בצער שכינה אומרת קלני מראשי קלני וכו'.
גם י"ל בי הוא מספר י"ב הם י"ב גבולי אלכסון נכלל גם באדם:

(**תקנטי"ת**)

ועיניכם אל תחום על כליכם רומז דגוף של אדם הוא כלי בית קיבול לנשמה ואמר הפסוק שלא יחוס האדם על הכלי שלו היינו הגוף ולא ילך אחר תאוות הגוף רק כדי להוציא ניצוצות הקדושים מותר לאכול וז"ש ועיניכם אל תחוס על כליכם כי טוב כו' דלשון כי הוא בלשון אלא היינו אלא טוב כל ארץ מצרים הניצוצות הקדושים לכם היא לכם הוא לשון שלכם יהא היינו להוציא ניצוצות הם טוב ארץ מצרים לכם הוא זה מותר.

פ' ויחי (**תקסמ"ך**)

ויתחזק ישראל וישב על המטה יש לומר רמז מוסר על מי שהוא בחינת ישראל צריך לחזק עצמו לתורה ולעבודה אבל וישב על המטה פי' שלא יתלה המע"ט שעושה רק על המטה שהיא השכינה כמ"ש רש"י על ראש המטה היא השכינה כן צריך האדם לתלות הכל בהשכינה שהיא עוזרת אותו.

[**תקנטי"ת**]

המלאך הגואל אותי מכל רע הוא יברך. יש לדקדק אמאי לא קאמר המלאך שהציל אותי מכל רע ולמה אמר הגואל גם לדקדק אמאי קאמר המלאך הוי למיכתב ה' הגואל אותי ועוד קשה הוי למיכתב המלאך שבירך אותי הוא יברך וכו' אך י"ל דבאמת אם הגזירה מצאת ח"ו ורוצים לבטלה צריך להניח הגזירה על האומות כמו שכתוב ואתן אדם תחתיך ע"ד כתיב בפסוק בישעי' נתתי כפרך מצרים דהאומות הם כופר לישראל וז"ש הגואל אותי מכל רע היינו שגאל אותי היינו לשון פדייה וכופר נפש היינו שנתן האומות תחתי לכופר נפש ובזה חל הברכה עלי והקללה על האומות הוא יברך את הנערים וגו' ומטעם זה אמר המלאך דמלאך הוא מספר שם הוי' ומספר שם אדני להמתיק הדינים.

פ' שמות (**תקסמ"ך**)

ויאמר אל עמו הנה אמרתי פירוש כמו שהובא בפרשה זו בספר תולדות יעקב יוסף והוספתי נופך על ויבן ערי מסכנות לפרעה היינו היצה"ר עושה פעולות שיהא ח"ו עניות בישראל שלא יוכל ללמוד ולעבוד ה' במחשבות הק' ע"י בלבול הדעת מחמת עניות וז"ש בגמרא עניות מעביר על דעת קונו פי' מעביר על דעת קונו היינו לשון התחברות שאין יכול לחבר עצמו במחשבות טהורות עם קונו אף אם לומד ועובד אינו יכול ללמוד במחשבה צלולה שיוכל לחבר עצמו עם השם ומפני זה אמרו לשון דעת ולא אמרו דברי קונו.

[**תקנטי"ת**]

תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו בדברי שקר הרמז בזה דתפילה נקרא עבודה והנה צריך להתפלל מתוך כובד ראש והעיקר דתפילה יהא הכל לצורך השכינה למשל אם האדם מתפלל על ממון צריך לכוון שיהא לו ממון על צורך עשיות המצות או אם מתפלל על אריכות ימים של בניו יכוין העיקר שהבנים יאריכו ימיהם לצורך עבודת ה' ולתורתו וזה שרמז הכתוב תכבד העבודה על האנשים שיתפללו מתוך כובד ראש כנ"ל ויעשו בה היינו שהתפילה יהא רק לעשות תיקון לשכינה כנ"ל פי' אף שהתפילה היא לצורך עוה"ז עולם העשי' יהא הכל בה היינו לצורך השכינה ואל ישעו בדברי שקר היינו על הבלי העוה"ז וזה שרמז במסורה ישועו אל ה' ולא ענם היינו האדם מתפלל רק לצורך עוה"ז אזי ישועו ולא ענם רק יתפלל לצורך השכינה אז יענם:

פ' וארא

ושמי ה' לא נודעתי י"ל עפ"י דאיתא בזוהר נודע בשערים בעלה כל חד לפום שיעורין דלי' לפי מה דמשער בלבי' והנה במשה כתיב אשר ידעו ה' פנים בפנים כי השגתו היה יותר מכל אדם וז"ש למשה ושמי ה' לא נודעתי להם פי' שלא היה להם השגה גדולה כמו משה בשם הוי'.

(**תקס"א**)

וידעתם כי אני ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים יש לדקדק הלא התורה נצחיות והאיך שייך היום המוציא כי המוציא לשנא דאפיק משמע כמו דאיתא בגמרא גבי המוציא לחם אך י"ל דקאי על יצה"ר גם היום עפ"י דאמרינן בגמרא יצרו של אדם מתחדש בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו כו' שנאמר ה' לא יעזבנו בידו ויש לפרש גם סיפא דקרא ולא ירשיענו בהשפטו עפ"י דאמרינן צדיקים יצר טוב שופטן רשעים יצר הרע שופטן וזש"ה ולא ירשיענו בהשפטו היינו דיצר הרע לא ישפוט ויש לפרש לשון שופט היינו לשון הכרע דהיינו אם מזדמן לאדם לעשות איזו דבר ואינו יודע אם היא

עבירה או מצוה היצר הטוב שופט הדבר אם היא מצוה וזה וידעתם כי אני ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים היינו מתחת היצר הרע כי אלמלא הקב"ה עוזרו כו':

[**תקסמ"ך**]

בפסוק ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה י"ל דבאמת מדת של תלמידי אברהם הוא רוח נמוכה ונפש שפילה דהנה הקב"ה אמר למשה שיוציא את ישראל ממצרים בשם הוי' שהוא למעלה מהטבע ויעשה עמם לפנים משורת הדין אבל ישראל הי' נמוכי רוח ונפשם הי' שפל מאוד כראוי ואמרו בלבם שאינם ראוים לפי מעשיהם להוציאם ממצרים כי ידעו בעצמם שאינם יוצאים ידי חובתם במעשיהם לגודל גדולת הבורא ית' וז"ש ולא שמעו מקוצר רוח ומעבודה קשה פי' שקשה מאוד לעבוד עבודת ה' כראוי ומפני זה לא האמינו למשה שיוציאם ממצרים וז"ש משה להשם הן בני ישראל לא שמעו אלי פי' שאין להם אמונה גדולה כזו האיך אוכל להוציא העיקר תלוי כאשר אדם ממשיך על עצמו וז"ש ואיך ישמעינו פי' באיזה זכות אוציאם אם אין להם אמונה כמו דאיתא בספרי מוסר החדשים שאי אפשר לעשות פעולה לאיש לאיזו הצטרכות אם זה האיש אין לו אמונה בזה.

פ' בא (**תקס"א**)

כי אני ה' הכבדתי את לבו קשה למה היה צריך הקב"ה להגיד למשה טעם על השליחות זה ויש לומר עפ"י דאמרתי כבר פירש בגמרא דיומא על הא דאמרינן שם גוים מרקדין בהיכלו אי' נוראותיו ומשני הן הן גבורותיו ואמרתי עפ"י דאיתא בגמרא על פסוק רק אתכם ידעתי כו' ע"כ אפקוד עיין בגמרא ולכך היה הקב"ה אומר אל יקשה מה שאני מכה אותו מעט מעט וא"ת שיוחזר בתשובה וזה שאמר לו הקב"ה אל תירא שבוודאי לא יחזור בתשובה ואגבה ממנו הכל ואשלח עליו כל המכות וז"ש כי אני הכבדתי את לבו אך אעפ"כ היה קשה למשה רבינו למה להקב"ה לשנות הטבע של חיים שבאמת בדרך הטבע של אדם היה לפרעה להודות שהשם הוא משגיח בכל הפרטים כאשר ראה במכות הקודמים אך באמת שהקב"ה הכביד את לבו ע"ז קשה אעפ"כ היה להקב"ה להכות אותו בפעם א' ולמה לו לשנות הטבע של אדם ע"ז אמר השם למשה עוד טעם דהיינו ולמען תספר באזני בנך וגו' פי' שהשם רצה להכניס בלב כל ישראל השגחות הבורא ולזה הוצרך להביא המכות מעט וכל מכה בפנים שונות כדי להראות לישראל השגחות ושיקבע בלב ישראל ובני בניהם גודל האמונה ומפני זה היה מוכרח להכביד את לב פרעה שלא יעשה תשובה כדי שיוכל להביא עליו כל המכות וממילא יראו כל ישראל ג"כ גודל ההשגחות ויקבע האמונה בבניהם ובבני בניהם.

פ' בשלח

ויסב אל' את העם דרך המדבר ים סוף פי' שהסב מהם הדינים שנקראו אלקים דרך המדבר ים סוף היינו עבור שלומדים תורה שנקרא ים התלמוד:

וחמושים עלו ב"י מאמ"צ פירש"י אחד מחמשה י"ל דרך רמז שהכתוב מלמד אותנו דאדם יש לו חמשה מדריגות נ"ר נשמה חי' יחידה ורומז שגם באחד מהמדות הנ"ל יוכל אדם לעלות מארץ מצרים היינו מיצה"ר המיצר אותנו אם הוא אף במדריגה קטנה צריך לחזק עצמו ליראה:

(**תקסמ"ך**)

ויסב א' את העם דרך המדבר וכו' וחמשים עלו בני ישראל יש לדקדק למה כתיב את העם ולבסוף כתיב בני ישראל וי"ל דרך מוסר דהנה שני דרכים לבוא לידי דביקות או בתורה או בתפילה וזש"ה בדרך רמז ויסב אלקים את העם ויסב הוא לשון קרבות כמו דאיתא בפסוק ויסב את לב ישראל (אל) ויסב את העם היינו שאינם בעלי תורה דרך המדבר לשון דיבור היינו שמקרב הקב"ה את פשוטי העם בתפילה ים סוף היינו מלכות שנקרא ים סוף דצריך לעלות בתפילה מקודם למדת מלכות כמו בזאת יבוא אהרן אבל בני ישראל הם הלומדים הם יש להם עלי' ע"י התורה שהוא חמשה חומשי תורה וזה שכתוב וחמושים הוא ע"י התורה שנקרא חמושים עלו בני ישראל היינו הלומדים:

(**ג"כ תקסמ"ך**)

ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם בארץ סגר עליהם המדבר י"ל פרעה הוא היצר רע אומר על ישראל הם נבוכים בארציות היינו בעיסקי עוה"ז לפיכך סגר עליהם הדבור כשבאים להתפלל סגר עליהם המדבר היינו הדבור הוא מבולבל במחשבות זרות:

(**תקנטי"ת**)

מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו י"ל הוי למכתב ויסעו לים דזה היה עיקר ציווי אך יש לומר דהתורה נצחיות בכל זמן ורמזה התורה לכל הדורות כשיצעקו אל ה' העיקר הוא במסירות נפש ויוציאו עצמם מהמדריגה שהיה להם מקודם רק ילכו ממדריגה למדריגה ויוציאו עצמם מדרך הטבע שהיה להם וכמו שאמרתי טעם על מה שאמרו חז"ל כל המעביר על מדותיו כו' מפני כשמעביר על מדותיו הוא מוציא עצמו מהטבע וזה הוא כמו מסירות נפש וז"ש הפסוק הנ"ל ויסעו הוא לשון עקירה ממקומו כמו מסיע אבנים יעצב בהן וז"ש ויסעו שיעקרו עצמם להיות למעלה מהטבע ויבואו לעלמא דחירות היינו בינה ואז יומתקו כל הגבורות וז"ש התנא אם אין אני לי היינו אם אין אני רק לצרכי דהיינו לי רק בשביל כבוד הבורא ית"ש מי לי היינו מדת מי שהיא

בינה לי משם מסייעין לי ששם עלמא דחירות שכאשר בא במסירות נפש לעולם הבינה משם מסייעין לו:

פ' משפטים (**תקסמ"ך**)

ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה כו' פירש"י מן הסתם טריפה הוא בשדה יש לדקדק ראוי לכתוב ובשר טריפה בשדה לא וכו' אך י"ל רמז דהפסוק מרמז מוסר לישראל אנשי קודש קודש היינו לשון הכנה והזמנה פי' שיהי' ישראל תמיד מוכנין לעבודת ה' וזה ואנשי קודש תהיון לי שתהיו מזומנים תמיד לי כמו הרי את מקודשת לי רק אם אדם אוכל איזה מאכל אשר לא טהור הוא מטמטם את לבו ואז אין יכול לשרות קדושה עליו רק סט"א הוא עשו איש שדה וז"ש תהיון לי רק ובשר בשדה טריפה היינו שבא משדה טריפה היינו סט"א לא תאכלו שלא יטמטם לבבכם ועפי"ז י"ל פירש בגמרא מפני מה ראשיהם של בבל סגלגלים מפני שאין להם חיות פקחות מגלגלות עגולות י"ל עגולות היינו שפעם עולה ויורד פעם חלה עליהם קדושה ופעם יורדים מהקדושה ואמר להם הילל מפני שאין להם חיות פתחות פי' חיות היינו החיות שבא לאדם מהאכילה אינם אוכלים בקדושה היינו בחכמה בכוונת טהורות:

פ' תרומה (**תקנ"ט**)

ויקחו לי תרומה י"ל רמז דהתורה מלמד אותנו שאנחנו נהי' מוכרים עצמינו להקב"ה דהלשון ויקחו הוא לשון מכירה כמו דאיתא במס' ע"ז דאין לוקחין פרה אדומה מן הנכרי דברי ר' אליעזר עיין שם ברש"י דפירש שם בגמרא דויקחו אליך פרה אדומה ויקחו לשון מכירה נמצא העיקר שנהי' רק נמכרים לעבודת ה' ולא לשום דבר אחר מעולם הזה וז"ש הפסוק ויקחו לי שתהיו נמכרים רק לי וזה א"א להיות רק אם אדם הוא מובדל ומופרש בהתבודדות מבני אדם וז"ש הפסוק תרומה מאת כל איש תרומה הוא לשון מופרש היינו שנהי' מופרש ומובדל מאת כל איש כפי שאנו רואין בכל יום שא"א לעבוד ה' באמת ובתמימות ובקביעות רק אם האדם מופרש ומובדל מבני אדם מלעסוק עמהם כלל גם י"ל פי' בגמרא כספים אין להם שמירה אלא בקרקע י"ל רמז כספים היינו שיהא נכסוף לאהוב הבורא בקביעות אין להם שמירה אלא בקרקע היינו שיהי' עניו ויהא כמו עפר וקרקע בעלמא ואז אין לו שום תאווה לעוה"ז כלל דמי שהוא עניו אין לו שום תאווה לדבר עוה"ז כלל רק לעבודת ה' לבדו. גם י"ל מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי כמו דכתיב בשמואל א' קפיטל ז' והכינו לבבכם אל ה' ועבדוהו לזה אמר כאן הפסוק מאת כל איש אשר ידבנו לבו היינו שהכין ונדב עצמו לעבודת ה' לבד תקחו את תרומתי זה היא תרומת ה' היינו שמופרש רק לה' לעבדו בתמימות ובקביעות:

[**תקסמ"ך**]

ויקחו לי תרומה פירש"י לי לשמי י"ל ויקחו לשון לימוד כמו קח לך אשת זנונים שילמדו ישראל להרים שמו של הקב"ה ולא תאמרו ללמוד דווקא מאדם גדול רק מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי פי' מי שידבנו לבו ללמוד לאנשים דרכי ה' בתמימות תקחו את תרומתי תלמדו מאתו האיך להרים שמו של הקב"ה וזאת אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחושת היינו השלשה מדות חסד גבורה תפארת שיהיו המדות האלו הכל לכבוד הבורא:

פ' תצוה (**תקסמ"ך**)

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן ויש לומר דהקב"ה אמר למשה רבינו שהי' לו מדת ענווה יותר מכל ישראל לכך אמר לו ואתה שיש לך מדת ענווה בשלימות תוכל ללמוד לישראל מדת ענווה כמו דאיתא ביחזקי' המלך וחבל עול מפני שמן שהי' נוח לדורו כשמן וזה שאמר הפסוק ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך כמו קח לך אשת זנונים שמן זית שילמוד לישראל שיהי' זה לזה כשמן מחמת מדת ענווה:

פ' תצוה תקנטי"ת

ואתה תצוה יש לדקדק למה נאמר דווקא ואתה אך י"ל עפ"י רמז שהקב"ה אמר למשה שהוא יתחבר לבני ישראל שיהי' להם אחדות תצוה הוא לשון צוותא רק אם אדם רוצה שיהי' לו שלום ואחדות עם חבירו צריך הוא להיות נכנע ועניו נגד חבירו ואז יכול להתחבר עם כל אדם משא"כ אם יש לו גאווה לזאת אמר הקב"ה למשה דייקא ואתה שאתה עניו מכל אדם תהי' נאה דורש ונאה מקיים משא"כ אדם אחר שיגיד להם שיהי' להם שלום ויהיו נכנעים זה לזה לא ישמעו אלי' כי יאמרו טול קורה וכו' וזה שאמר ויקחו אליך לשון לקח טוב לשון לימוד שילמדו ממך שיהיו ענווים כמו קח לך אשת זנונים פירש רש"י שם שהוא לשון לימוד ויקחו אליך שמן זית זך שיהא כל אחד נוח לחבירו כשמן כמו שכתוב בישעיה וחבל ?טול מפני שמן פי' שם רש"י חזקי' המלך שהי' נוח לדורו כשמן. כתית שיהא כל אחד כתית לשון דכ"א ואז כשיהי' להם זו המדה. למאור ויהי' אור נגה עליהם להעלות נר תמיד ויהא השכינה שורה עליהם תמיד כמו שכתוב אני שוכן את דכא:

פ' זכור

זכור את אשר עשה לך עמלק הרמז דכל אדם יעלה על זכרונו מה שעשה לו עמלק היינו סם היצר הרע אשר קרך בדרך דהיצר הרע מפיל על אדם עצלות שיהי' עצל מלעשות מצוה כמו שאמר שלמה טמן עצל ידו בצלחת קרך הוא לשון קר וצונן שמפיל

על אדם קרירות שיהי' עצל מלעשות מצות ובהיפך לעבירה בוער באדם כאש להבה לעשות העבירה ויזנב כך כל הנחשלים ויזנב הוא לשון הבער כמו משני זנבות האודים מבואר בפסוק בישעי' קפיטל ז' ואתה עיף ויגע עיף לשון צמא ועיף לעשות העבירה ויגע מלעשות מצוה כמו לא הוגעתיך בלבונה ולא ירא אלקים מלעשות עבירה או עיף ויגע קאי על עשיות מצות ולא ירא אלקים קאי על עשיות עבירה דירא הוא יראת חטא והי' בהניח ה' א' לך מסביב היינו אף שעשית תשובה ויש לך אז מנוחה מהיצר הרע כמו שאמר דוד ולבי חלל בקרבי תמחה את זכר עמלק היינו שלא ישאר שורש היצה"ר כדי שלא יוכל להכשילך כמו שאמרו ואל תאמין בעצמך כו':

פ' כי תשא

כי תשא כשתרצה לישא את ראש בני ישראל שיהי' להם עלי' לפקודיהם פי' אם יהי' נפקד מהם איזה דבר כמו לא נפקד ממנו איש אזי ונתנו איש כופר פי' שצריך כל א' מישראל ליתן כופר נפשו פי' שעיצה מהשם הוא שכל אחד מישראל ימסור נפשו על הדבר שנוגע לכלל ישראל ואז יהי' להם עלי' כמו שמצינו בקריעת ים סוף שהי' צריכים למסירות נפשם:

(**תקנטי"ת**)

כי תשא את ראש בני ישראל רמז עפ"י שנא' בהושע כראש על תלמי שדה ראש הוא לשון מר שהוא דינים ומרמז הפסוק כי תשא את ראש בני ישראל היינו שתרצה לישא את הדינים דהיינו ראש כנ"ל לפקודיהם מחמת שיש בהם איזו חסרון לשון לא נפקד ממנו איש נותן הפסיק עיצה טובה ונתנו איש כופר נפשו היינו שצריך למסירות נפש על כל מצוה כי זה עיקר שימסור נפשו לעבוד הבורא ית"ש במסירות נפש:

פ' ויקהל

ששת ימים תעשה מלאכה פי' שצריך כל אחד בכל שבוע לעשות מלאכה היינו ללחום מלחמה עם היצר ולהתגבר עליו מחדש זהו מלאכה כי מה שהורגל אדם מכבר אינו מלאכה רק כמו טבע רק צריך בכל שבוע להתגבר יותר מכפי שהי' מקודם ואז כשיבוא שבת יהי' קודש פי' שממילא יבוא לאדם קדושה:

פ' ויקרא

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' יש לומר דהפסוק מרמז לנו שנהי' שפלים וענוים וזהו מדריגות אדם הוא בגימטרי' מה כמו ואנחנו מה וזה שאמר הפסוק אדם כי יקריב פי' דאם זה שמביא הקרבן הוא במדריגות אדם כנ"ל שהוא נכנע מכם קרבן לה' פי' לא יהא צריך למלאך או לשליח אחר שיביא למעלה לפני הקב"ה התפילה שהיא במקום קרבן

או קרבן עצמו רק מכם קרבן לה' פי' מכם דייקא תיכף כשיוצא התפילה מפיכם תבא תיכף לפני הקב"ה כי ה' אוהב ענווים ומקבל תיכף התפילה:

(**תקס"א**)

אדם כי יקריב מכם היינו תפילה שהיא כקרבן וזה שאמר מכם מן הבהמה היינו שצריך להיות נכנע כבהמה כמו דאמרינן בגמרא אדם ובהמה תושיע אלו בני אדם שמשימין עצמן כבהמה. מן הבקר היינו לשון ביקור כמו קרבן שהי' צריך ביקור כן צריך האדם לבקר עצמו מכל מום קודם התפילה מן הצאן היינו שלא יסמוך על זכותו כלל רק מן הצאן היינו עפ"י דאיתא במגיד של בית יוסף שצאן היינו נצח והוד שמהם בא השפע ליסוד:

פ' צו (**תקס"ג**)

ומפתח אוהל מועד לא תצאו שבעת ימים עד מלאת ימי מלואיכם פירש כל שבעים שנה של אדם לא יצא מקדושתו עד יום מלאת ימי מלואכם היינו עד שימלא ויתקן וימלא להחזיר כל הניצוצות הקדושות:

פ' שמיני (**תקס א**)

והתקדשתם והיתם קדושים י"ל דהתורה כפל והתקדשתם אל יאמר האדם שזו די שיקדש עצמו פעם אחד ולא בקביעות לזה אמרה התורה והייתם קדושים היינו שתראו להיות תמיד בקדושה בקביעות וזה והייתם קדושים היינו שישאר הקדושה אצליכם וכל פעם תוסיפו הקדושה כמאמר החובת הלבבות אם אין תוספת אין חיבה:

פ' מצורע תקנטי"ת

זאת תורת המצורע יש לומר רמז התורה מודיע לנו מה יהי' תורת המצורע הא המוציא רע היינו השטן שמדבר ומלשין על ישראל לפני הקב"ה ביום טהרתו היינו כשיבוא משיח ויהי' השטן אז מלאך הקדוש כמו דאיתא בספרי מוסר שיקחו ממנו אל"ף למ"ד וישאר רק ס"מ והובא אל הכהן היינו אותיות אל משמו יהי' (מכאל):

או יש לומר דיש לדקדק למה נאמר לשון נקיבה וראוי הי' לכתוב זה יהי' תורת המצורע אך יש לומר דזאת היא השכינה ואומר הפסוק זאת היינו השכינה תהי' תורת המצורע היינו מי שהוא מצורע היינו נגעי בני אדם מן העבירה שבידו ונשמתו מצורע תלמוד אותו השכינה גם לדקדק והובא אל הכהן הוי ליכתוב ובא אל הכהן רק י"ל דהקב"ה מגלגל סיבות שיבוא הבעל עבירה אל הכהן היינו הצדיק שעובד ה' בתמימות שהוא יוכיח אותו על התשובה ויצא הכהן אל מחוץ למחנה היינו לפעמים מגלגל הקב"ה שיצא המוכיח מביתו לבית הבעל עבירה ללמוד אותו על התשובה רק הקב"ה אין מגלגל

סיבות הנ"ל רק כשהאדם בעצמו מהרהר בתשובה אז מסייעין אותו מן השמים וזה שאמר הפסוק ביום טהרתו היינו ביום שמעצמו בא לו הרהור תשובה וזה שאמר אח"כ וציוה הכהן ולקח למטהר היינו שרוצה לטהר עצמו מצוה לו הכהן הנ"ל שתי צפרים היינו שנותן לו הכהן עיצה שילמוד תורה שבכתב ותורה שבעל פה חיות טהורות היינו שילמוד בקדושה:

(**תקס"א**)

זאת תהי' תורת המצורע ביום טהרתו וכו' ויצא הכהן וגומר והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע ופירש אור החיים מן הצרוע היינו שרפואה יהי' מן הצרוע בעצמו היינו שיעשה תשובה אבל מהראוי לכתוב והנה נרפא הצרעת ממנו בלשון קצרה אך יש לומר דאיתא בגמרא מה תקנתו של לשון הרע יעסוק בתורה דכתיב מרפא לשון עץ חיים וז"ש הכתוב זאת תהי' תורת המוציא רע היינו הבעל לשון הרע ביום טהרתו כשרוצה לעשות תשובה והובא אל הכהן היינו שילמוד לשמה שהוא תורת חסד ויצא אל מחוץ למחנה היינו שילמוד בהתבודדות והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע דהיינו ממקום שהצרעת בא א לו היינו מהפה שדיבר לשון הרע משם בא לו גם הרפואה היינו שילמוד תורה באותו פה שדיבר לשון הרע ובזה תירץ על תנא אחד שהוזכר במדרש שאמר שהי' לברוא אדם בשני פיות אחד לדברי העוה"ז ואחד לתורה אבל ברא הקב"ה את האדם בחכמה בפה א' כדי שיהא יוכל לתקן אותו פה שדיבר בו לשון הרע באותו פה ילמוד תורה ויכופר עוונו:

פ' אחרי (**תקס"א**)

את משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו יש לומר דזה אינו ציווי דא"כ הי' לכתוב שמרו משפטי כמו שאמר ישעי' נביא ואם רוצה הפסוק לומר על קיום המשפט ומפני זה אמר תעשו ראוי לומר עשו בלא תי"ו אך יש לומר דזה הבטחה שהבטיח ה' לעמו הצדיקים כמו שנאמר ותגזור אומר ויקם היינו שהבטיח לעמו הצדיקים את משפטי תעשו היינו שבידכם יהא לעשות משפט היינו דינים בהעכו"ם ולהפוך הדינים על העכו"ם רחמים לישראל רק ואת חקותי תשמרו דזה אין יכול לעשות רק מי ששומר חוקי השם וחוקים הם חוץ לדרך הטבע שאין השכל מחייב לעשות רק בדרך חוק ואז מדה כנגד מדה יהא יוכל לשנות הטבע ויהפוך מדת הדין לרחמים על ישראל וכמו שאמרתי זה כמה שנים על פסוק רחוק מרשעים ישועה כי חוקך לא דרשו והפירש הוא כך רחוק מהעולם ישועה כי חוקך לא דרשו דאם הי' עושים החוקים בוודאי הי' השם עושה להם מדה כנגד מדה והי' שולח להם ישועה אף שלא כדרך הטבע כמו שהם שומרים החוקים ועושים אותם אף שהחוקים הם נגד השכל והטבע וזה שאמר הפסוק כאן את משפטי תעשו פירש

שאתם תעשו המשפט ויהי' יכולת בידכם להפוך הדינים על העכו"ם רק ואת חקותי השמרו וכנ"ל כאשר תשמרו החוקים אז את משפטים תעשו יהא היכולת בידכם מדה כנגד מדה כנ"ל וק"ל:

פ' קדושים

קדושים תהיו איתא במדרש יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם והוא פלא אך יש לומר דבאמת עיקר העבדות של ישראל ליחד כל העולמות עד א"ס ב"ה וליחד כל המדות היינו הספירות ואיתא במפרשי התורה וגם במאה שערים שחיבר הרקאנטי דאיסור לבישת שעטנז הוא שלא יתערב דין ורחמים רק כלאים בציצית או בגדי עבודה מותר כלאים מפני שהם קדושה גדולה וגם בענין איסור עריות מבואר גם כן הטעם שם שלא יתערבו הענפים להיות שורש אחד מהם עיין שם במאה שערים הנ"ל אבל למעלה בשמים שם הוא יחודן זה שאמר המדרש קדושים תהיו שיתייחד הכל יכול כמוני פירש שתרצה ללבוש שעטנז ותערב גם כן דין ורחמים או עריות שתדבק הענפים בהשורש ת"ל כי קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם פי' שם למעלה הקדושה גדולה אבל בכאן אין כלאים וק"ל:

פ' קדושים תקנט"ת

קדושים יש לדקדק מה שאמר דבר אל כל עדת ישראל שיהי' קדושים ולכאורה יש להמליץ על ישראל וכי אפשר איש שעוסק בדרך ארץ שיהי' קדוש כמלאך אך יש לומר דהתורה מזהיר את כל ישראל שיהיו מוכנים לעבודת ה' קדושים הוא לשון הזמנה והכנה ובאמת הקב"ה אין רוצה רק הכנה כמו דאמרינן הבא לטהר מסייעין אותו וזה שאמר קדושים תהיו שתהיו מוכן לעבודה ואז אסייע לכם כי קדוש אני פירש גם אני מוכן לסייע לכם שתהיו עובדי ה' כמו שנאמר כמים הפנים אל פנים ונאמר ומשחרי ימצאוני: (**תקס"ג**)

קדושים תהיו מדקדקים למה למכתב אני ה' אלקיכם רק לכתוב כי קדוש אני י"ל כמו שאמר שלמה בכל עת יהי' בגדיך לבנים דאדם צריך להיות תמיד מוכן שתוכל לשרות עליו שכינה ושלא ימצא בו מום ואז יהי' יוכל לקבל כל השפעות וטובות מהשי"ת וזה שאמר קדושים תהיו לשון הכנה שתהי' תמיד מוכן לקבל כל הטובות ובלי פגם כי קדוש אני מפני שאני מוכן להשפיע לכם כל הטובות לזאת תראו לשמור עצמיכם משום פגם כדי שתוכלו לקבל כל הטובות וזה שאמר המדרש יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני ה' אלקיכם פי' אף שאתם תהי' מזמינים עצמיכם לקבל אנוכי מזומן יותר להשפיע לכם

יותר מה שהעגל רוצה ליניק הפרה רוצה להניק וזה שאמר אני ה' אלקיכם שאני אביכם ויש לי רחמנות עליכם יותר:

פ' אמור (**תקס"א**)

ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף יש לדקדק הלשון תחל אמת עפ"י גמרא דרשינן לשון חולין עושה כו' אבל יש לומר דרך רמז תחל הוא לשון תחילה דהפסוק מזהיר את האדם מלהרהר בזנות ח"ו אף שלא יבואו לידי ממעשה דהרהור פוגם במחשבה שהוא חכמה הנקרא אבא וזה שאמר כי תחל לזנות דהיינו תחילה שתחשוב בהרהור את אביה היינו חכמה עליונה הוא מחללת דפוגם בחכמה לכן הקב"ה נותן עיצה באש היינו התורה תשרוף את המחשבה רעה:

וינזרו מקדשי בני ישראל יש לומר מוסר שלא לדבר דלטורין על ישראל דישראל נקראים קודש כמו שכתוב בירמי' קודש ישראל לה' כל אוכליו יאשמו וזה שאמר הכתוב וינזרו מקדשי בני ישראל שלא לדבר עליהם:

פ' בהר

הן לא נזרע ולא נאסוף תבואתינו יש לדקדק היתור לשון כי בוודאי כשלא יזרעו בוודאי אין מה לאסוף אך יש לומר דכך פירש הפסוק וכי תאמרו מה נאכל הן לא נזרע ולא נאסוף פי' דעיקר האכילה של ישראל הוא להוציא נציצות הקדושות לזה אומרים ישראל הן לא נזרע והאיך נאסוף את תביאתינו היינו הניצוצות הקדושות:

פ' בחוקותי תקנטי"ת

אם בחוקתי תלכו כו' ואת כו' יש לדקדק מהראוי לכתוב ואם את מצותי וכו' אך יש לומר דבאמת מי שרוצה להתחיל לעבוד ה' העיקר התחלה הוא אמונה ומשם יוכל לילך ממדריגה למדריגה שנאמר בזאת יבוא אהרן אל הקודש ואין זאת אלא שכינה שנקראת אמונה ואמונה הוא בדרך חוק אף שאין מבין הטעם רק בדרך אמונה שהוא כמו חוק שאין לו טעם כמו כל החוקים שאין להם טעם נמצא כשאדם מקיים מצות החוקים שאין לו טעם מכל שכן שיעבוד ה' במצות שיש להם טעם וזה שאמר הפסוק אם בחוקותי תלכו היינו שתשמרו החוקים שלי אני ערב לכם שבוודאי מכל שכן ואת מצותי תשמרו ואין ספק כל ללכך לא נכתב ואם את מצותי וכו' בדרך ספק כי בוודאי תשמרו כנ"ל:

(**תקסמ"ך**)

אם בחוקותי תלכו שהשמים נקראים חוקים כמו שכתוב בחוקות השמים היינו דכל אדם צריך הליכו בעולמות העליונים ואז לא יבוא לידי חטא כאשר ידמה בעיניו שהוא בעולמות עליונים:

(**תקס"א**)

אם בחוקותי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם י"ל מאי שייכות החוקים לגשמים וי"ל עפ"י דאמרתי לעיל בפ' אחרי פירש על רחוק מרשעים ישועה כי חוקך וכו' ע"ש ועפ"י דברים הנ"ל נכון כאן דאמרינן קשה מזונתיו של של אדם כקריעת ים סוף וי"ל טעם דקריעת ים סוף לא הי' עד שנכנסו בים עד חוטמו והי' עושים חוץ לטבע לזה מדה נגד מדה נקרע להם הים אף שהוא נגד הטבע ואמרינן קשה מזונתיו של אדם כקריעת ים סוף היינו שאם האדם בוטח ומקיים החוקים אף שלא כדרך הטבע ויש לו אמונה בהבורא שיזמין לו פרנסתו אזי נותנין לו פרנסתו אף שלא כדרך הטבע מדה כנגד מדה וזה שאמר הפסוק אם בחוקותי תלכו שיקיימו החוקים שהם חוץ לשכל אנושי דהיינו שלא כדרך הטבע אזי אתן לכם פרנסה אף שלא כדרך הטבע וזה ונתתי גשמיכם בעתם היינו פרנסה:

פ' נשא (**תקסמ"ך**)

איש איש אשר יעשה מכל חטאת האדם ואשמה הנפש וכו' יש לדקדק על מכל חטאת האדם וכי הוא חיוב שהאדם יחטא אך יש לומר מוסר גדול דהתורה רמזה לנו אף אם יעשה האדם חטא בשוגג מה שיוכל להתנצל דזה הוא מחמת שהוא אדם למשל אם רואה קרי בלילה וירצה להתנצל עצמו דזה הוא מחמת טבע של אדם לזה אמרה התורה ואשמה הנפש ההוא הנפש דייקא כמו שאמר שלמה בספר משלי גם בלא דעת נפש לא טוב דבוודאי רואה קרי בוודאי מוכרח שעשה איזה עביר' ביום כמו דאיתא בספרי מוסר אם אדם מדבר ביום להר"ע או דברים בטלים או איזו הסתכלות או איזו הרהור ביום מזה יבא לידי קרי בלילה וזה שאמר ואשמה הנפש ההוא דנפש הוא רוח ממללא כמו דאיתא בתרגום על נפש חי' רוח ממללא וכנ"ל שהי' מדבר איזו דיבור שלא כהוגן מזה בא לידי קרי ואין לו התנצלות רק מחויב לעשות תשובה:

(**תקס"ב**)

איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם עיין לעיל וכעת הוספתי פירש סוף פסוק והתוודו את חטאתם דעון הוצאת זרע לבטלה יכתב על המצח אפילו בשבת כדאיתא בספרי' וזה שאמר והתוודו את חטאתם אשר עשו שיהא בעיניו החטא כאילו עשה וכאשר יתוודה יכופר וימחוק החטא מן המצח וזה והשיב אשמו בראשו וישוב האדם לזכות בראשו וחמישיתו יוסף עליו היינו כשישוב לא די שיתוקן הנפש כי גם כל החמשה היינו נפש רוח ונשמה חי' יחידה יתוקן גם כן כאשר יתוודו על חטאתו:

או יש לומר וחמישיתו היינו חמשה חומשי תורה פי' שתיקון החטא יהא כשילמוד תורה כדאיתא בספרי מוסר אם רגיל לקרות דף אחד ילמוד שני דפין ובזה יכופר עוונו:

גם יש לומר רמז בפרשה זו בפסוק וחמישיתו היינו ה' מוצאת הפה היינו שיתקן הפה שלא לדבר דבר בטל:

עוד בפרשה הנ"ל ע"פ אהרן ובניו יהי' עבודת בני הגרשוני וגומ' במשמרת כל משאם יש לומר בני הגרשוני כמו שאמר דוד כי גרשוני מהסתפח בנחלת ה' וזה שאמר עפ"י אהרן יהי' עבודות האנשים שהם מגורשים מעבדות ה' מחמת היצר הרע מוטל על אהרן הכהן להורות להם לכל משאם שיש להם מהיצה"ר דהיינו במשמרת שיעשה להם משמרת כדי להפר עצת היצר מאתם:

(**תק"ס**)

איש כי יפליא לנדור נדר להזיר לה' רמז שאדם שרוצה לדבק עצמו ולבוא עד עולם הבינה שנקרא נדר ולעשות זיווג או"א יפליא הוא לשון פלא שהוא חכמה כל אשר יצא מגפן היין לא יאכל דאיתא דאילן שאכל אדה"ר גפן הי' ומזה גרם יצר הרע בעולם וזה שאמר מכל אשר יצא מגפן היין מכל מה שהיצר נהנה לא יאכל היינו לא יהנה כמו לא יהנה.

פ' בהעלותך

אל מול פני המנורה יאירו כו' יש לומר דספירת ת"ת נקרא פנים ואיתא איזו דרך שיבור לו האדם כל שהוא תפארת כו' וז"ש דבר אל אהרן שהוא מדת חסד שירגיל עצמו למדת ת"ת שהוא ממוצע כמו שנזכר לעיל וזה אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנירות היינו השבע מדות יהי' פוני' הכל אל האמצע היינו מדת ת"ת וזה שכתב רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה אף שהי' ממדת החסד פנה עצמו אל מדת ת"ת כמאמר רבי הנ"ל:

(**תקס"א**)

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות ובזה יבואר גם כן בהסדרה פסוק מקברות התאוה נסעו חצירות ויהי' בחצירות למה למיכתב כלל לדורות להיכן נסעו גם לדקדק לענין מה נכתב בפסוק ויהי' בחצירות גם מה שכתוב בסוף הסדרה ואחר כך נסעו מחצירות למדבר פארן ויש לומר עפ"י דאיתא בשערי ציון שבעה שערים לנפש עיין שם לזאת מזהיר אותנו הפסוק בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות להיות השבעה שערים רק לשם שמים היינו אל מול פני המנורה היינו לתקן הכל במדת פנים ולא לאחוריים שמשם יונק הס"א רק השבעה שערים הנ"ל יהיו הכל מוכנים לעבודת ה' ולא לעוה"ז וזה שאמרו בגמרא אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עלי' וצריך להבין מה זה שממית עצמו ויש לומר במה שמשנה מדותיו ויהפוך רצונו הכל לעבודת ה' וממית המדות רעות שיש לו אז התורה מתקיימת אצלו

וזה שאמר הפסוק מקברות התאוה היינו שמקבר כל התאות וממית' עצמו נסעו חצירות היינו חצרות בית ה' יוכל לבוא להתורה שהוא חצר ה' ויהיו בחצירות ויהיו לשון קיום ואז יהי' התורה מתקיים בו כמו שאמרו חז"ל אין תורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו ואחר נסעו העם מחצירות למדבר פארן היינו כשילמוד התורה אז יהי' יוכל לבוא למדבר פארן היינו שהדיבורים שלו יהא להם התפארות ויוכל לבא למעלה הדיבורים והתפילות שלו.

או יש לומר דתחילה צריך האדם לבוא להשער היינו מלכות כמו שכתוב זה השער לה' ואח"כ יבוא לתפארת שהוא מדבר פארן.

(**תקס"ב**)

אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות מפני שיש שבעה שערים בנפש יהי' הכל לעבודת ה' או שבעת הנרות היינו התורה שהוא שבעה מפני הפרשה של ויהי בנסוע יש שבעה ספרים בתורה או יש לומר כדאיתא בזוהר פ' שלח דף קע"ג דהדיבור יש לו שבעה שייפין דמתנענען בהדה ואלו הן ליבא ריאה קנה לשון שנים שפוון בשר וזה שאמר שהדיבור יהא בקדושה רק אל מול פני המנורה היינו בלי שום פני' רק לשם שמים היינו אל מול פני המנורה.

גם יש לומר אל מול פני המנורה יאירו היינו שבכל יום יוסיף להאיר אור חדש ויהי' מוסיף והולך וזה שאמר להגיד שבחו של אהרן שלא שינה היינו כמו שאמרתי כל המעביר על מדותיו היינו שצריך בכל יום להעביר על כל מדותיו היינו שכל מדה ומדה יוסף בכל יום וכמו שאמר קטורת מעולם לא שנה בה אדם וז"ש להגיד שבחו של אהרן שלא שינה היינו מה שעשה פעם לא עשה כמו אתמול רק הוסיף בכל יום.

(**תקסמ"ך**)

קח את הלוים מתוך בני ישראל וטהרת אותם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער בדרך רמז הלווים לשון ילוה אלי היינו דביקות שאנשים שהם דביקים בהקב"ה וטהרת אותם כיצד הזה עליהם מי חטאת היינו שיחזיקו עצמם שהם חוטאים לבל יתגאו במעשיהם והעבירו תער על כל בשרם היינו עפ"י דאיתא בתקונים מכל החי אלו זכוון מכל בשר אלו חובין וז"ש כאן והעבירו תער על כל בשרם היינו שיגלחו מאתם כל בשרם היינו החובין היינו אפילו עבירות קלות וכבסו בגדיהם שיכבסו כל הבגידות שעשו.

פ' שלח תקס"ב

ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם יש לומר רמז דהתורה רמזה לישראל שיעשו להם ציצית בכדי שישמרו עצמם משום נדנוד חטא אף אחד משש והרמז כמו דאיתא

בפסוק ישעי' והי' מוטת כנפיו מלא רוחב ארצך פי' רש"י שם דכנפיו הם אחד משש וזה שרמז התורה על כנפי בגדיהם שלא יבגוד בהקב"ה אפילו אחד משש כשיסתכל בציצית יזכור לשמור עצמו שלא יבוא לידי עבירה אפילו אחד משית שערי היתר.

פ' קרח תקס"ב

בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר יקריב אליו י"ל לפי פי' רש"י הלשון כפול גם מקודם כתיב והקריב ואחר כתיב יקריב י"ל עפ"י דאמרתי כבר על פסוק בפ' תשא והי' נכון לבוקר וגומר עד סוף פסוק אמרתי רמז על כל אדם שיראה לקרב לעבודת הבורא מנעוריו היינו בבוקר ועלית בבוקר אל הר סיני שילמוד תורה שהיא מהר סיני ונצבת לי שם על ראש ההר שתעמוד לי נגד היצר"ע שהוא הר כמו שאמרו חז"ל נדמה לו כהר וזה שאמר' התורה רמז בכאן בוקר ויודע דהיינו יודע לשון חיבור היינו מוסר לאדם כשהוא עדיין בנעוריו היינו בוקר ויודע ה' היינו שיחבר עצמו עם הבורא ומפרש הפסוק את אשר לו היינו גם דברים של עוה"ז היינו את אשר לו היינו מה ששייך להגוף ואת הקדוש היינו אפילו בדברי קדושה היינו בתורה או בתפילה יהי' הכל בלי שום פני' והקריב אליו צריך אדם לראות שיהא קרוב לה' היינו שילמוד ויתפלל בדחילו ורחימא ואמר הפסוק ואת אשר יבחר זה קאי על האדם כשיהי' לו בחירה זו שיבחור לעצמו להיות דבוק ב"ה אז יקריב אליו יהא הקב"ה בעוזרו ויקרב אותו אליו כמו שאמרו חז"ל בא לטהר מסייעין לו.

פ' חוקת תקס"ב

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר קשה למה לי לאמר ויש לומר ע"פ דמדקדק האור חיים מפני מה נכתב כאן התורה הי' לכתוב כמו גבי פסח זאת חקת הפסח ולמה לי כאן התורה ויש לומר כאן רמז על אותן התלמידים שלומדין תורה בלחישה ואיתא בגמרא ברורי' דביתהו דר' מאיר חזיי' להאי תלמיד דגרס בלחישה בטשה בי' ואמר הלא כתיב ערוכה בכל ושמורה וזה רמז בכאן זאת חוקת התורה אשר ציוה ה' היינו שילמוד באמירה ולא בלחישה ועוד יש לומר רמז מוסר על לשון הרע עפי' דאמרינן בגמרא האמנם אלם צדק תדברון מה יעשה אדם בעוה"ז ישים עצמו אלם יכול אף לד"ת כן ת"ל צדק תדברון וזה שאמר הפסוק בכאן זאת חקת התורה אשר ציווה ה' לאמר היינו התורה רשאי אתה לומר כנ"ל בגמרא צדק תדברון אבל לא לדבר להר"ע על חבירו רק יעשה עצמו אלם ואדרבא אמרו בספרי מוסר מהראוי כשאדם מזכיר את חבירו ראוי לברכו ולדבר טוב עליו ולעורר רחמים עליו ועפי"ז אמרתי פירש המשנה משה זכה וזיכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו יש לדקדק אי כפי' רש"י שם מהראוי לכתוב זכות הוא בידו

מה זה לשון תלוי בו אך יש לומר עפ"י הנ"ל דפירוש הוא כן משה זכה וזיכה את הרבים שתמיד הי' מזכה את הרבים כשהי' מדבר על ישראל הי' מזכה אותם ודן אותם לכף זכות בכל ענינים ובזה הי' מעורר רחמים עליהם מלמעלה כמו דאיתא אתערותא דלתתא אתערותא דלעילא:

(**תקס"ג**)

עיין לעיל בשנת תקס"ב וכעת יש לומר על הדקדוק שמדקדק האור חיים למה נכתב כפל התיבת לאמור ויש לומר דבאמת צריך ללמוד בדחילו ורחימא ואורייתא וקוב"ה חד ומרמז לנו התורה היאך ללמוד היינו שילמוד בדחילו ורחימא ויקשר עצמו בהבורא וזה שאמר הפסוק זאת חוקת התורה אשר ציוה ה' היינו לשון צוותא שיחבר עצמו בשעת הלימוד עם השי"ת וזה שאמר הפסוק לאמר היינו כשתלמוד התורה בהתקשרות השם ולא לשום פני' אז גם בשמים יקבלו תורתו של אדם ויאמרו זו היא תורתו של פלוני כמו דאיתא בזוהר כשהנשמה יתירה אחר שבת באה למעלה אומרים מה חדשת היום ויגידו למעלה תורתו של פלוני וזהו שכתב בפסוק לאמור. פ' פנחס תקס"א

בקנאו את קנאתי בתוכם י"ל בתוכם הוא מיותר אך י"ל דעיקר משבח אותו התורה שעשה בזריזות תיכף בלי שום ישוב הדעת מחמת גודל היראה וזה שאמר הכתוב בקנאו את קנאתי בתוכם דייקא היינו תיכף:

(**תקס"ב**)

פנחס בן אלעזר בן אהרן וי"ל וכי לא ידעינן דפנחס הוא בן אלעזר בן אהרן אך יש לומר דהכתוב בא לספר השבח של פנחס בזה מפני שבדרך הטבע מי שבא מסטרא דגבורה אין חידוש שעושה משפט ודין בזריזות כי יש לו טבע של גבורה לזאת יקל בעיניו לעשות משפט בזריזות אבל מי שהוא מסטרא דחסד קשה עליו שילך נגד הטבע שיש לו לזה מפרש הפסוק לחידוש על פנחס אף שהי' בן אלעזר בן אהרן והי' כולם מסטרא דחסד אעפ"כ הי' עושה בזריזות הנקמה אף שהי' נגד הטבע שלו אעפ"כ עשה בזריזות הקנאה לכבוד הבורא י"ת וזה שאמר הפסוק בקנאו את קנאתי בתוכם היינו תיכף בלי ישוב וזה שאמר ולא כליתי את בני ישראל מפני שאם לא הי' עושה בזריזות תיכף הי' ח"ו מתחיל הנגף וזה שאמר השיב את חמתי ולא כליתי וגומ' שלא הי' מתחיל כלל הנגף מפני שפנחס עשה תיכף בזריזות:

(**תקס"ג**)

עיין לעיל וכעת הוספתי לתרץ עפ"י הדברים שמבואר לעיל יש לתרץ הדיקדוק שמדקדק האור חיים על פסוק שכתוב השיב את חמתי ולא כתיב הסיר את חמתי וגם מה שכתיב

ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי שהוא לכאורה אך למותר כי הלא כתיב לעיל בקנאו את קנאתי אך לפי דברי המבואר לעיל. שהפסוק משבח את פנחס אף שהי' בטבע איש חסד לבש עצמו במדת גבורה לעשות רצון קונו והיפך מדתו מחסד לגבורה ומטעם זה אמר הקב"ה הנני נותן לו את בריתי שלום היינו שיומתקו הגבורות שזה לשון שלום ויש לומר בהיפך ממה שכתבתי לעיל דשם כתבתי שלא התחיל כלל חימה של הקב"ה וכאן אני אומר שבאמת כבר התחיל החימה רק אחר שפנחס היפך מדתו כנ"ל גם הקב"ה היפך מדתו כביכול שאף אחר שהתחיל החימה השיב הקב"ה את חמתו וזה שכתוב בפסוק ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי פירש אף אחר שהתחיל הקנאה של הקב"ה השיב את החימה בזכות פנחס שהוא הפך מדתו כנ"ל גם הקב"ה הפך מדתו מגבורה לרחמים:

פ' מטות תקס"א

ונכבשה הארץ לפניכם ואחר תשובו והייתם עד סוף פסוק י"ל מקודם על משנה הילודים למות כו' והחיים לידון י"ל פירש הילודים עיקר כוונות הבורא היה למות כמו שאמרו בגמרא מה יעשה אדם ויחי' ימות והפירש כן אם ירצה שיחי' לעוה"ב ימות עצמו בעוה"ז על התורה והמצוה וזה הילודים העיקר למות שימות ממנו כל התאוות עוה"ז והמתים להחיות פירש כשימות עצמו מהתאוות עוה"ז אז יהיה נקרא חי והחיים לידון פירש כשיהיה חי היינו שיהיה צדיק הנקרא חי כמו שכתיב בן איש חי ואז החיים לידון פירש שיהא יכול לידון היינו לגזור אומר שהקב"ה ישלח רפואה למי שצריך או שאר דברים כמו שכתיב ותגזור אומר ויקם:

פ' דברים (**תק"ס**)

אלה הדברים אשר דבר משה וכו' בערבה וגו' עד סוף הפסוק י"ל דמשה הוכיח את ישראל ולימד אותם לבטל הדינים וז"ש בעבר הירדן היינו להעביר הדינים שנקראים ירדן בערבה מול סוף לימד אותם לזאת אמר להם בערבה היינו לשון מתוק היינו אם יעסקו בדברי עולם הזה שהוא ערב ויהיה לו תאווה לדבר אזי ישבור תאוותו ויזכור את יום המיתה כדאיתא בגמרא אי אזיל מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה וז"ש מול סוף שיזכור הסוף של אדם ואז יהא יוכל לשבור התאווה אף שהוא ערב בין פארן ובין תופל היינו שיחזיק אדם עצמו בדרך הממוצע היינו בין פארן היינו התפארות ובין תופל ולבן לקיים בכל עת יהי' בגדיך לבנים וחצירות שיהא אדם כחצר שהכל נכנסין לתוכה:

פ' ואתחנן (**תקס"ב**)

בעת ההיא לאמר יש לדקדק לאמר הוא מיותר אעברה נא לדקדק מהראוי לכתוב אעלה נא ארדה נא מהו לשון אעברה י"ל דהפסוק מרמז בתפילה מה שראוי לדורות הבאים להתפלל להקב"ה שיצילם מיצר הרע כי עיקר בריאת האדם הי' בגין דישתמודעין לי' ושלא יאכל אדם נהמא דכסופא בבואו לעוה"ב וזה שאמר ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר זה התפילה גם הדורות הבאים אחריו כמו שעשה התפלל שיבוא לארץ ישראל כן יתפללו ישראל אתה החילות פי' אתה החילות להראות את עבדך היינו החילות היינו התחלות בריאות העולם הי' להראות את גדלך ואתה הוא לשון חסד שעיקר בריאות העולם הי' להיטיב לברואיו ולהראות את גדלך זה חסד אשר מי יעשה כמעשיך וכגבורותיך יש לומר מדת מי הוא בינה אשר משם דינין מתערין מיני' וגם הוא עלמא דחירות ויתפלל האדם ויאמר להקב"ה אעברה נא פי' שאני נבראתי לירד לעוה"ז ולעבור דרך עוה"ז כדי לעשות מצות ולבוא לעוה"ב שהוא ארץ עליונה וזה שיבקש כל אדם אעברה נא בעוה"ז וארא את הארץ היינו שאעשה מצות ואזכה לראות הארץ העליונה ואל יהא לי שום מניעה מיצר הרע כדי שאזכה לראות הארץ העליונה.

(**תק"ס**)

בהפטורה קול קורא במדבר פנו דרך ה' ישרו בערבה מסילה לאלהינו והי' העקוב למישור והרכסים לבקעה יש לומר דהנביא רוצה להוכיח הן במילי דמצוה שיהי' בלי שום פני' וז"ש פנו דרך ה' כשעוסק במצות ובתפילה כמו שנאמר והלכת בדרכיו שיהא ההליכה בדרכיו רק לש"ש בלי פני' עוד מוכיח הנביא ישרו בערבה וגו' היינו כשעוסק במילי דעלמא בדברים הכרחיים הן באכילה הן במשגל שהכל נעשה בתאוות עוה"ז אמר ישרו בערבה היינו לשון ערב ומתוק מסילה לאלקינו עפ"י דאיתא בספרים כשיש לאדם איזו תאוות עוה"ז ישער בעצמו מהיכן בא זה התענוג בוודאי מן השמי' בדרך השתלשלו' דכל הטעמים המה מהבורא ב"ה ואז צריך האדם להת ישב הלא זה התענוג הוא ממקו' גבוה מוטב אדבק עצמי בבורא שממנו בא כל התענוגים ובכל התאוות ידבק עצמו במדה שלמעלה שממנו בא התאווה זה מהקדושה וז"ש ישרו בערבה אף מדברים המתוקים מעוה"ז יהא משם מסילה לאלקינו יבא לקדושה במדות שלמעלה כנ"ל והי' העקוב למישור ויעלה אף העקוב:

פ' עקב (**תק"ס**)

יש לומר רמז עקב תשמעון את המשפטים רמז למה שכתוב בזוהר לא תגנוב פסיק טעמי' דבמשפט מותר לדיין לגנוב דעת הבעל דין כדי לחקור ולבוא על האמת וזה שמרמז

הפסוק והיה עקב הוא לשון ויעקבינו פעמים שהדיין רשאי להיות רמאי תשמעון את המשפטים בשעה ששומע את המשפטים אשר ישפטו עצמם הבעלי דינים לפניו:

[**תקס"ג**]

והי' עקב תשמעון יש לומר דהתורה מדבר על מדת ענווה פי' כשתהי' מחזיק עצמך לעקב אז בוודאי תשמעון את המשפטים כי ענווה גדולה מכולן. (ועוד פי' אחר עיין לעיל תק"ס):

פ' ראה (**תקס"ב**)

ראה אנכי נותן לפניכם היום וגו' את הברכה אשר תשמעון אשר אנכי וגו' ואת הקללה אם לא תשמעו וגו' וסרתם מן הדרך אשר וגו' לדקדק מאי דקאמר נותן לפניכם היום הלא כבר נתן התורה גם לדקדק את הברכה אשר תשמעון הוי למיכתב אם תשמעון גם לדקדק מה שכתוב ואם לא תשמעון וסרתם מן הדרך אשר אני הוי למיכתב תיכף אשר אנכי וי"ל אשר תשמעון היינו הכרוזים שיש בעולם בכל יום להחזיר את האדם בתשובה:

פ' שופטים (**תק"ס**)

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך דהיינו שכל אדם מחויב לשפוט עצמו בכל עת ושוטרים היינו הרודים בעם כן האדם צריך להיות רודה בהגוף אם באה לידו איזו תאוה יהי' מושל על התאוה בכל שעריך היינו כפי מה שמשער כל אחד בנפשו במה יוכל לכוף את היצה"ר כמו דאמרינן בגמרא אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו יעסוק בתורה וי"ל מפני מה יהא יוכל לבטל היצה"ר בהתורה וי"ל דבאמת תאות העבירה הוא מחמת עוה"ז שהוא נברא בהטבע ובאמת אנחנו ישראל צריכים להוציא עצמינו מן הטבע וזה כשעוסק בתורה הוא וא"ו של שם הוי' מוציא עצמו למעלה מן הטבע שהוא עוה"ז שנברא בהי"א דעולם העשי' הוא נברא בהי"א וז"ש במסכת אבות כל המקבל עליו עול תורה ונמצא הוא דבוק בוי"ו של שם הוי' דהתורה היא מדת תפארת שהוא וי"ו פורק ממנו עול מלכות שמשם באים הדינים שהוא דינא דמלכותא דינא ובזה שהוא מדבק עצמו בוי"ו שהיא התורה ממתיק הדינים שהוא עול מדת מלכות ועול דרך ארץ שהוא עוה"ז שהיא ארץ דמדת מלכות נקרא ארץ אבל הפורק ממנו עול תורה נותנין עליו וכו':

פ' תצא (**תקס"ג**)

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' א' בידך י"ל דקאי על יצה"ר על אויבך דהוא אויבך ונתנו ה' בידך כדאיתא אלמלא הקב"ה עוזרו לאדם לא היה יכול לו ושבית שביו תראה להוציא מן השבי הניצוצות הקדושות וראית בשבי' אשת יפת תואר היינו השכינה ולקחתה לך לאשה תראה לדבק עצמך בהשכינה ע"י לימוד התורה שנקרא אשה:

או י"ל דפסק מגיד לנו כי תצא מהתורה למלחמה תדע שבוודאי אם יבטל מלימודו אז יקום עליו מלחמות יצה"ר:

פ' תבוא (**תקס"ג**)

כי תבא אל הארץ אשר ה' נותן לך נחלה וירישתה וישבת בה זה מוסר שהאדם יעסוק בתורה ובעבודה בקביעות ולא רק במקרה וז"ש כי תבוא אל הארץ למדת מלכות שנקרא ארץ אשר ה' נותן לך דהיינו שהוא בסיוע מהקב"ה וירישתה פי' שתראה שיהא לך בדרך ירושה שאין לה הפסק וישבתה בה ואין ישיבה אלא לשון עכבה היינו שתתעכב בעבודת ה' ולא יהא עבודתו רק לפי שעה בדרך מקרה:

ושמת בטנא והלכת אל המקום וגו' בטנא הוא כלי י"ל שיעשה הכל ע"י היראה דיראה היא אוצר שמצניעין בתוכו כמו שכתוב יראת ה' היא אוצרו ומתוך היראה היינו מלכות משם יוכל לבוא אל המקום היינו מדריגה עליונה כמו שכתוב בזאת יבוא אהרן אל הקודש וזה השער צדיקים יבואו וכו'

או י"ל רמז טנא הם טעמים נקודות אותיות שישים עצמו בטנא כמו שאמר ר' בער זצק"ל בא אל התיבה שהאדם צריך לבוא בתוך התיבה:

פ' נצבים (**תק"ס**)

אתם נצבים היום ראשיכם וגו' מחוטב עצך עד שואב מימך י"ל מהראוי לכתוב מחוטב עצים ואמאי כתיב עציך בכ"ף אך התורה מרמז בזה הפרשה שקורין תמיד קודם ר"ה שכולם נצבים לדון לפני ה' בר"ה ויהא בטחון לכולם שיצאו בדימוס מהמשפט רק שיעשו תשובה ועיקר תשובה הוא, עזיבות החטא וגם ללמוד תורה כמו דאי' מי שרגיל ללמוד דף אחד ילמוד שני דפין וז"ש הפסוק כולכם נצבים לפני ה' א' שהדין יהפוך לרחמים שהוא שם הוי' ובמה אומר הפסוק מחוטב עציך היינו שכ"א יחטוב העץ שהוא כלול חסד וגבורה דאדם נקרא עץ השדה שיחטוב היינו שיבקע ממנו הרע דהיינו עזיבות החטא ועד שואב מימיך היינו שישאוב מי התורה שנקרא מים שילמוד יותר וכנ"ל.

או מחוטב עציך כמו דאי' במס' בבא בתרא בוקע עצים יסכן בם היינו מי שלימד תורה ע"ש:

פ' האזינו (**תקס"ב**)

כנשר יעיר קינו על גוזליו וגו' א' בדד ינחנו יש לדקדק מאי שייכות לדלעיל אך י"ל דהפסוק מרמז לנו כל הימים שמן ר"ה עד שמיני עצרת היינו כנשר יעיר קינו היינו ר"ה כמו דאיתא ברמב"ם עורו מתרדמתכם דהשופר מעורר את האדם על גוזליו ירחף היינו יהכ"פ שהשכינה מרחף על ישראל ישאהו על אברתו היינו סוכות הוא ששכינה

סוכך אז על ישראל ה' בדד ינחנו קאי על שמיני עצרת דאז הקב"ה מייחד עצמו רק עם ישראל כדאיתא במדרש משל למלך שעשה סעודה אח"ז בוחר עצמו יום אחד שאוכל רק בנו עמד.

לקוטים

ה' רועי לא אחסר וגו' נפשי ישובב מאי שייך להפסוק דלעיל אך י"ל עפ"י דאיתא במשנה קדושין ר"ש בן אלעזר א' ראית מימיך חי' ועוף כו' והם מתפרנסים שלא בצער וכו' אלא שהרעותי את מעשי וז"ש דוד ה' רועי לא אחסר כו' על מי מנוחות ינהלני פי' שאתפרנס במנוחה שלא בצער ואם תאמר שהרעותי את מעשי לזה אמר נפשי ישובב פי' אם נפשי הוא משובב היינו לשון וילך שובב בדרך לבו לזה אמר הלא בידך שתעזור לי שאילך במעגלי צדק ותעשה למען שמך שאוכל לעבדו מתוך שמחה:

יש לומר פירש בגמרא שאמרו כל המעביר על מדותיו מעבירין כל פשעיו והנה בדרך פשוט זה קאי על מדת הכעס אבל י"ל דזה קאי על כל מדות טובות שיש לכל אדם צריך בכל יום לעבור על מדתיו היינו מי שיש לו מדת חסד צריך להוסיף המדה בכל יום ולעשות חסד יותר מיום אתמול ונחשוב שבזה מגדיל הספירה של חסד למעלה וכן בכל המדות גבורה להתגבר נגד יצה"ר ונגד אויבי השם וכן במדת תפארת וכן בכל המדות וזה צריך להיות במסירות נפש ולפי דברינו יש להבין מה שנאמר בכוונות התפילה בחול קדוש שהחסד יעלה לחכמה וכן בכל השלשה פעמים והכל במסירות נפש יש סמך לדברינו הנ"ל.

(**תק"ס**)

בפסוק מן המיצר קראתי וכו' ענני במרחב יה י"ל הנשמה אומרת מן המיצר היינו שצר לי מאוד שיצר טוב אומר כך ויצר רע אומר כך וז"ש מן המיצר קראתי יה קראתי הנשמה יה הוא או"א כדרך התינוק כאשר צר לו קורא לאביו ולאמו להוציאו ממיצר ענני במרחב יה דבאמת התורה נקרא מרחב כמו דכתיב ארוכה מארץ מדה ורחבה כו' או כמו בתהלי' רחבה מצוותך דבאמת אמרינן בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין וז"ש ענני במרחב יה היינו יו"ד ה"י הוא תורה שבכתב ותורה שבע"פ וע"י התורה שנקראת מרחב וזה ענני במרחב יה היינו תורה שבכתב ושבע"פ הם מצילין אותי מיצר רע.

(**ג"כ תק"ס**)

גם י"ל על פסוק ה' לי לא אירא כו' היינו ה' לי היינו כשהשם לי להצילינו מיצה"ר לא אירא מה יעשה לי אדם דיצר נקרא אדם בליעל ועוד ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי דבאמת היצר בא לפעמים לא' להסית אותו בדבר עבירה ומגיד לו שהוא מצוה וז"ש

ה' לי בעוזרי פי' שכשהשם הוא בעוזרי להצילינו מיצה"ר אז ואני אראה בשונאי היינו שאני יכול לראות בשונאי שהוא מסית אותי לעבירה והוא אומר לפני שקר שהוא מצוה אבל אני אין ציית אותו מפני שאני רואה שהוא שונאי:

נחזור להעתיק הליקוטים (**תקס"א**)

י"ל פי' בפסוק בעת ההוא אחפש ירושלים בנרות י"ל דהקב"ה יחפש את הלב הנקרא ירושלים שהוא באמצע הגוף וכמ"ש חופש כל חדרי בטן.

(**תקס"ב**)

גם אמרתי ע"פ ה' רועי לא אחסר היינו שהתפלל דוד שלא יחסר ממנו הימים רק יהא כמו אברהם שהיה בא בימים כפי' הזוהר שבא לעוה"ב בכל הימים והי' לו לבוש לעוה"ב.

(**ג"כ תקס"ב**)

פי' על משנה משה זכה וזיכה את הרבים וכו' זכות הרבים תלוי בו יש לדקדק הלשון תלוי בו אך י"ל כמו שאמרתי גבי גדעון כתיב לך בכחך זה ואמרתי בכחך זה תיכף כשלמדת סנגוריא עליהם תיכף נהפך מדה"ד לרחמים ולא כמשמעות ברש"י שזה תשלום השכר על שלמד סנגוריא רק כמו שאני אומר כנ"ל שוה ממילא תיכף כשהצדיק מלמד זכות על האדם תיכף נהפך מדה"ד לרחמים וז"ש המשנה משה זכה וזיכה את הרבים פי' שמשה היה רגיל תמיד לדבר טוב על ישראל וזיכה אותם תמיד בזה היה פועל תמיד רחמים על ישראל וז"ש זכות הרבים תלוי בו פי' הוא היה גורם הזכות על ישראל בזה שזיכה אותם תמיד.

(**תקס"ג**)

משנה פת במלח תאכל ועל הארץ כו' י"ל דכל הסעודה נקרא ע"ש פת במלח תאכל פי' כמו דאי' בכוונת דמלח גי' ג' הויות ועל הארץ תישן היינו בעסקי עוה"ז תהי' ישן כמו אני ישינה ולבי ער פירש"י שם ישינים מן העבירות וחיי צער תחי' כמו דאי' בחובת הלבבות אם דאגתך על עוה"ב יוסיף ה' דאגך היינו וחיי צער תחי' שתצער עצמך תמיד על עוה"ב:

ד' יתננו להיות מנוחלי עוה"ב אמן:

תמו הלקוטים מהגאון הקדוש מהר"ם זלה"ה זי"ע שבח לאל בורא עולם